

God-are Jögoru I'oho

**The New Testament in the Omie
language of Papua New Guinea**

**Nupela Testamen long
tokples Omie long Niugini**

God-are Jögoru I'oho

The New Testament in the Omie language of Papua New Guinea

Translation by Wycliffe Bible Translators

© 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Print publication, 1991 by The Bible League

Web version

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

[www.Wycliffe.org](http://Wycliffe.org)

<http://pngscriptures.org>

www.ScriptureEarth.org

Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works)

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri**. Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating**. Na tu, **yu no ken senisim Tok**.

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa.

Sapos yu laik stremtum samting i no orait long dispela tok orait, stremtum tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela**.

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela**.

God-are Jögoru I'oho

Matthew	Mt	1
Mark	Mk	83
Luke	Lk	135
John	Jn	223
Acts	Acts	283
Romans	Rom	366
1 Corinthians	1 Co	404
2 Corinthians	2 Co	441
Galatians	Gal	465
Ephesians	Eph.	480
Philippians	Php.	492
Colossians	Col	501
1 Thessalonians	1 Th	509
2 Thessalonians	2 Th	517
1 Timothy	1 Ti.	522
2 Timothy	2 Ti.	532
Titus.	Tit	540
Philemon	Phm	544
Hebrews.	Heb.	546
James	Jas	575
1 Peter.	1 P	585
2 Peter.	2 P	596
1 John.	1 Jn	603
2 John.	2 Jn	612
3 John.	3 Jn	614
Jude.	Jud.	616
Revelation.	Rev.	619

MATTHEW

Iesuare hijo miono'o jiobe rovade jöhoje.

1 ¹Aveho Iesu Keriso-are hijo miono'o jiobe rovade jöhoje. Iesu hu David-are uje jiadeje. David hu Abraham-are uje jiadeje.

²Abraham hu Isaac-are vavue jiadeje. Isaac hu Jacob-are vavue jiadeje. Jacob hu Judah-are o Judah-are ö ömo'ömo jabesi vavue jiadeje. ³Judah hu Perez o Zerah-mesi vavue jiadeje. Jabesi vëmoho Tamar jiadeje. Röhu Perez hu Hezron-are vavue jiadeje. Hezron hu Ram-are vavue jiadeje.

⁴Ram hu Amminadab-are vavue jiadeje. Amminadab hu Nahshon-are vavue jiadeje. Nahshon hu Salmon-are vavue jiadeje. ⁵Salmon hu Boaz-are vavue jiadeje. Boaz-are vëmoho Rahab jiadeje. Röhu Boaz hu Obed-are vavue jiadeje. Obed-are vëmoho Ruth jiadeje. Röhu Obed hu Jesse-are vavue jiadeje. ⁶Jesse hu a böröme David-are vavue jiadeje.

David hu Solomon-are vavue jiadeje. Solomon-are vëmoho Uriah-are dorue jiadeje. ⁷Röhu Solomon hu Rehoboam-are vavue jiadeje. Rehoboam hu Abijah-are vavue jiadeje. Abijah hu Asa-are vavue jiadeje. ⁸Asa hu Jehoshaphat-are vavue jiadeje. Jehoshaphat hu Joram-are vavue jiadeje. Joram hu Uzziah-are vavue jiadeje. ⁹Uzziah hu Jotham-are vavue jiadeje. Jotham hu Ahaz-are vavue jiadeje. Ahaz hu Hezekiah-are vavue jiadeje. ¹⁰Hezekiah hu Manasseh-are vavue jiadeje. Manasseh hu Amon-are vavue jiadeje. Amon hu Josiah-are vavue jiadeje. ¹¹Josiah hu Jechoniah-are o hesi ö ömo'ömo jabesi vavue jiadeje. Evare majare Babylon rajohuro muorovo'i rueromo Israel rajoho tövëvoromo ujuoho va'oromo Babylon rëmareje.

¹²Tövëvo ujuoho va'oromo Babylon rëmare maja hesi ijore evare Jechoniah hu Shealtiel-are vavue jiadeje. Shealtiel hu Zerubbabel-are vavue jiadeje. ¹³Zerubbabel hu Abiud-are vavue jiadeje. Abiud hu Eliakim-are vavue jiadeje. Eliakim hu Azor-are vavue jiadeje. ¹⁴Azor hu Zadok-are vavue jiadeje. Zadok hu Achim-are vavue jiadeje. Achim hu Eliud-are vavue jiadeje. ¹⁵Eliud hu Eleazar-are vavue jiadeje. Eleazar hu Matthan-are vavue jiadeje. Matthan hu Jacob-are vavue jiadeje. ¹⁶Jacob hu Joseph-are vavue jiadeje. Joseph hu Mary-are barue jiadeje. Mary hu

Iesuare vëme jiadeje. Iesuare jöho uvarueje: Böröme namiromo ajamuaje aho höjo.

¹⁷Iesuare hijo miono'oho éhi jioibe rovadeje. Abraham bëhoho jioromo hesi ujo ömo'ömo jioibe rovadoho ro David-arire é vituoho jioromo bëhohu'o ujohu'o aho'obëhe 14 jiadeje. O David bëhoho jioromo hesi ujo ömo'ömo jioibe rovadoho ro Israel rajo tövëvoromo Babylon ujuoho va'are majare é vituoho jioromo bëhohu'o ujohu'o aho'obëhe 14 jiadeje. O Israel rajo tövëvoromo ujuoho va'are majare jioromo ujo ömo'ömo jioibe ruejuvo böröme namiromo ajamuaje a rahade majare é vituoho jioromo ujohu aho'obëhe 14 jiadeje.

Iesu rahade jöhoje.

¹⁸Röhu Iesu Keriso rahadoho aviëhije. Hesi vëme Mary'o Joseph'o masurovo'iröhéro uarovoromo arijareje. Bogo masurovoromo gemuoroho arijë'e Mary-ro gavadeje God-are Aru'ahohuro uje bojamijë'ero hu dë'e jiamu. ¹⁹Hesi aemo'aeme Joseph-ro gavade hu dë'e jiamu gagorovo jögoru ejaje aëro jië'ero Mary nugö'lö'i uehorovadeje. Röhu Mary a nunire javoji bojamiliröhoho bijönimamu uvadeje: Iae na saginiëri éhi é'ejöjo. ²⁰Éhi uehorovojuvo nia'ovoro gavadeje Badare aneraëro rueromo uavavamu: David-are hije Joseph jaehu Mary masu'iranoho nadi juhuonivonëjo. Éhesi bëhoho bogo aho ujohu bojami'i hesi God-are Aru'ahëro bojamamu dë'iraejë'e höjo. ²¹Harihoho rahego hesi ihoho Iesu jumuvonëjo rabëni huro hesi aribövi jabesi sisëho mu'uvëhoromo maro rémo'lë'e jiaje.

²²Röhu é mue aho'o rovade hesi bëhoho éhuro Badahu hesi jö majëhijaje a uavamu jajivadéhi éhi jioröhego. ²³Jajivoromo éhi uvadeje: Aboridohuro dë'iraeromo harihe raho'a'ajëjo. Raho'iramu aëro hesi ihoho Emmanuel jumuvo'aruëjo. Emmanuel é iho hesi bëhoho God-hu no'o jiaje jöhoje.

²⁴Amo Joseph-ro niavë'ero ri'öromo Badare anera hesi jöho ejahoromo hesi magonahoho masuvadeje. ²⁵Masuromu röhu bogo hu'oho gemuoroho niavadeje u'emu harihoho rahego niavo'iröhéro. Amo harihoho rahamu Iesu jumuvadeje.

Sa'a gö rajo ariböviehu Iesu rajahi'i rovare jöhoje.

2 ¹Iae Iesu Bethlehem amore Judea sa'are é rahadeje Herod sa'a a böröme jiadevare. Rahamu iae jiji adaho'amarue a masijohuro aruhe sa'a göre jioromo rovaroho ro Jerusalem amore suorovareje. ²Suorovoromo üëvareje: Jew rajo jemesi sa'a a böröme jioröhego rahade aharihoho dinö'lë höjo. No aruhe sa'a göre raromoromo gavare hesi jijoho rojomamu garomo hu rajahi'i rovare höjo. ³Éjöho heromo Herod sa'a a börömohuro dë sisérëromo uehore gö gö baejadeje Jerusalem amo rajo a ioro'iorohu'o. ⁴Uehore gö gö baeromo huro Jew rajo priest masijohu'o jabesi jögoru öri

röjëhijarue ariböviohu'o uëvamu gemuoro gagovoruomadeje. Gagovamu uëvadeje: Böröme namiromo ajëmi'iröhe aho hu dinö'e raho'a'ajëjo.

⁵ Uavareje: Bethlehem amore Judea sa'are ë raho'a'ajëjo. Mami'e jö God-aro baeromo majëhinövade ahuro ëhi jajivoromo uvë'e höjo:

⁶ Bethlehem ja Judea sa'are javajoho

Judea sa'are a masijo jabesi nuniroho jasi ihoho bogo bise'oho jio'a'ajëjo. Jasirire jioromo a böröme rue'a'ajëjo.

Rueromo nasi aribövie Israel rajoho muebejëvo'ajëjo.

⁷ Ëhi majahijamu hegorovo Herod-ro ë sa'a gö rajo a masijohuro ruejöro saginiëri jöe nugöl'öromo uëvadeje: Ëjjoho maja raburo aevoromo rojomamu gavarije höjo. Nadi ruéroho numéroho ue'i majaho magemu uevego na hejöjo. ⁸ Majaho uavamu henugoromo uëvadeje: Rue Bethlehem amoro va'irarijoho aharihoho avoho nahobe jijihorëjo.

Birohogoro rueromo dinö'e jiajoho uerego na he'iröjo na'o ë va'oromo hu rajahi'irode. ⁹ Ëhi uëvamu hegoro va'areje. Örire va'ihö gavareje mami'e ruhe sa'a göre gavare jije gemuoho jabesi nuninö urimo va'amu. Jijohuro urimo va'adoho va'o aharihehu hijajire ë hesi simano bure namijadeje. ¹⁰ Namijamu ganugoromo bogo bise'oho vadu'oho nimorohareje. ¹¹ Nimorohoromo ë osare rumo va'oromo gavareje aharihoho hesi vëme Mary'o ë hijamu. Garomo sa'are ague aho raromoromo hu rajahijareje. Rajahiromo inömo inömoho jiovoromo suvuore bamahareje. Gold o ridi'e inöme niö'i göho frankincense göho myrrh ëhi il'imamareje.

¹² I'imamë'ero nia'ovonö'e hejare God-ro uëvamu: Bogave Herod-are öriroho vuonorö'o va'irarijë uëvamu hegorovo vuonorö'öromo öri gönö jabesi sa'are va'areje.

Joseph-hu Mary'o Iesu'o hu'iraejëvoromo ju'ebiromo Egypt sa'are va'are jöhoje.

¹³ Va'amu Joseph-ro nia'ovoro gavadeje Badare aneraëro rovamu. Aneraëro rueromo uavavamu: Ri'ö aharihohu'o hesi vëmohu'o hu'iraejëvoromo ju'ebiromo Egypt sa'aro va'ëjo. Va'o ëhuro jionëjo hujesi naro uavego rue'irane ë hesi bëhoho Herod-ro aharihoho ano'i nahoi'ie'ne jiaje. ¹⁴ Ëhi uavamu hegorovo Joseph-ro ri'öromo jabumë hu'iraejëvoromo vahi'e ë amoho vuonugo'i Egypt va'adje. ¹⁵ Egypt va'oromo ë hijuovo hejade uavavamu: Herod guomë'lë hö uavamu hegoro rovadeje. Ëmues aho'o rovade hesi bëhoho urimë'i Badahu uavamu hesi jö majëhinövade aehu jajivadëhi ëhi jioröhego. Badahu uavade jöho hesi surire jajivoromo ëhi uvë'eje: Nasi Harihoho uvamu Egypt jioromo rovë'e höjo.

Asisö'o inino bijuemare jöhoje.

¹⁶ Ëhi ë'areje röhu ë hesi urimoho Herod-ro gavade sa'a gö rajo masijoho bogo vejö'oho rueruomamu gagorovo uvadeje: Sareremijare höromö dë

vörönimo avohadeje. Dë vörönimamu hesi aribövioho jöe bojëmiromo uëvadeje: Bethlehem-nö va'oromo asisö'o ininoho aho'o bijuëmorejo. Magonahoho nadi vadune niö'i iosiramë'oho nadi a'i asisö'o ioro'ioro aho'o bijuëmo barërëjo. Mami'e sa'a gö rajohuro jije rojomamu gavare majaho uavamu hejë'ero ëhuni vadune niö'i bogo iosiramijë'e asisö'oho bijuëmoröhego uëvadeje. Uëvamu iae va'oromo bijuëmoruomadeje. ¹⁷Bijuëmamu ëhuro mami'e jö God-aro baeromo majëhinövade ae Jeremiah-hu uëvadëhi ëhi jiadeje. ¹⁸Jeremiah-ro ëhi uëvadeje:

No hejaruëjo Ramah amore uvavo'ego.

Hara'uoromo nivavo'ego.

Rachel-ro hesi ujo ömo'ömohuni nivavajëjo.

Hesi ujoho barëjahë'ero aehu sanuamaruoho bogo ejajëjo.

Iesumëhu Egypt jioromo vuonorö'ö rovare jöhoje.

¹⁹Herod guomamu Joseph-ro Egypt hiromo nia'ovo'iraeromo gavadeje Badare aneraëro rueromo ²⁰uavamu: Ri'öromo aharihohu'o hesi vëmohu'o hu'irae ömëvoromo Israel sa'aro vuonorö'ö va'ëjo aharihu ano'i uehorovare aribövioho mami'e vuovë'le jiaje. ²¹Ëhi majahijamu hegороvo Joseph-ro ri'öromo aharihohu'o vëmohu'o hu'irae ömëvoromo Israel sa'are vuonorö'ö rovadeje.

²²Rueromo hejade uvavamu: Archelaus-ro hesi vavue Herod-are sionoho baeromo bövie namiromo Judea sa'aho muebejaje hö uvamu hegороvo juhuonivoromo ë sa'aroho bogo hijadeje. A'i nia'ovo'iraeromo hejade God-arire jöe rueromo majahijamu hegороvo Galilee sa'are va'adeje. ²³Galilee sa'are va'oromo amo ihe Nazareth ë hijadeje. Nazareth hijade hesi bëhoho urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövare aribövihuro God-are surire jajivarëhi ëhi jioröhego. Jajivoromo ëhi uvareje: Aëro hesi jöho atoromo uvo'a'aruëjo: Hu Nazareth raje ae höjo.

Bapataeto vaejaje ae John-hu ëhi ë'ade jöhoje.

3 ¹Ëhi'amu John a bapataeto vaejëvaje ahuro Judea sa'a a rumo'ree Jordan jovo riröre hiromo jöho majëhinövadeje. ²Majëhiromo uënövadeje: Uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baehëjo. Jemë iae ga'ië'arujëjo God-ro böröme namiromo muebejëvego. Ëhi majëhinövadeje. ³Ëaho John hesi jöho God-ro mami'e uavamu hesi jö baeromo majëhinövade ae Isaiah-ro God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje:

Aëro a rumo'e sa'are hiromo ma-darugo'o uvo'a'ajëjo:

Badahu rueröhe öroho avohorego hu maro rue'irajo.

Hesi öroho ahorirëro vajivorego hu maro juvo'irajo.

John-hu ë'iröhe jöho mami'e ëhi jajivoromo uvë'eje.

⁴Ëhi jajivoromo uvë'ëro ë aho John-ro camel mi uehu avoho'amë'e niögu sisëho ruohoromo mi sinehu avohë'e götaho dë'ahore

ba'amonövadeje. O hesi ioho hu guajuguajue vuome ähi ibe juvonövadeje.
5 Ähi'ego Jerusalem amo rajoho Judea sa'a ioro'iorore raromarue
 aribövioho Jordan jovo bëhinö dinö'e dinö'e raromarue aribövioho äho
 jaburo rueruomonövadeje. **6** Rueromo jabesi sisëho huruoho'ego John-ro
 Jordan jovore bapataeto vaejëvonövadeje.

7 Ähi'oromo John-ro gavade Pharisee ariböviohu'o Sadducee
 ariböviohu'o aho'obëhe huro bapataeto vaejëvojöro rueruomamu
 gëgorovo uëvadeje: Sigobu aboji harihu'e jëvanovajëjo. Jemë raro
 uëvade höjo: God-are vöröehu rue'iröhire jioromo huruomoromo
 manö va'irarijoho eni jëvo'ajëjo. **8** Bogajo. Ijehu bajo mae raejajëhi
 ähi mu mae vaerego no garomo uvo'irarëjo: Iae jemë uehoro sisëho
 vuonugo'i uehoro mae baejë'e jëvajëjo. **9** Röhu nadi uvorejö: Abraham
 nosi bëhohuro jië'ëro ähu'ëro no mae javuajëjo. Naro jemë uëvajëjo:
 Jemë Abraham-are ujo ömo'ömo jëvajoho äho ma-bise'e höjo. God-ro
 nimo'ibejajo ave munëho ujuuhoromo avohëvego araeromo Abraham-
 are ujo ömo'ömoho jio'amo'ibejajo. Ähuni nadi nimorohë'ioho ähioho
 atorëjo. **10** Röhu tonëro ijoho bëhi'o huo'öl'ië'ajëjo. Di ijohuro bajoho
 bogo ma raejë'e jiego huo'öromo vëniro huo'ië'ajëjo. **11** Naro jovëremu
 bapataeto vaejëvaje höjo aëro garuomoröhego jemë öri sisëho vuonugo'i
 aevoromo öri mare jijihë'e jëvego. Röhu ae gö nasi ijonö rue'ië'ajëjo. Huro
 na iosiremiromo börömoho höjo. Naehu hesi mu bise'o vaejahoromo
 höru sino ujuuhahoromo hesi ijore va'ibejodoho o mu bise'o bise'e
 rabe vaejaho'ibejodoho röhu na ma-bise'e jevajëjo. Äahuro God-are
 Aru'ahohuro o vënëro bapataeto vaejëvo'ajëjo. **12** Hesi ijo garanoho övore
 höjo. Ijo garanoho övore jië'ëro ioho tevoromo döro hijohijivoromo
 mevoromo i maho gagovoromo hesi iruno'e osare ä avoho bahi'i subueho
 sinoho ravemu ravaje vënire huo'a'ajëjo.

John-hu Iesu bapataeto vaejade jöhoje.

13 Ähi'amu Iesuro Galilee sa'are jioromo abuejadoho abo Jordan jovore
 hörjadeje John-ro hu bapataeto vaejöro. **14** Rovamu gagorovo John-
 ro nijio'iraeromo uavadeje: O-ajo. Jero na bapataeto vaejevo'ibejanëjo
 iae mae jio'ibejajo. Röhu jero rabëni nasi öriroho rovane höjo naro ja
 bapataeto vaejavojöro. **15** Ähi uavamu hegorovo Iesuro uavadeje: Bogajo.
 Avevejö'e naehu uavajëhi ähi e'ëjo. Ähi e'ë'oho ähuro God-hu nimaje
 muoho vae'ejarëjo. God-hu nimaje mu noehu vae barëjë'oho iae mae höjo.
 Iae mae höjamu hegorovo John-ro ejahadeje.

16 Bapataeto vaejamu gagorovo Iesuro jovore jioromo rojo ionire
 namijadeje. Namijamu ö'idöho arorovadeje. Arorovamu Iesuro gavadeje
 God-are Aru'ahe guaho va'ënhohu ruvebiromu hesirire gerejamu.
17 Ähi'amu ae aho'obëhe hejareje ö'idöre uvavamu: Ave aho nasi Harihu
 mabëhe höjo. Na hu garomo ähuro nasi dë vövöbajo'oho nimorohevajëjo.

Iesuhu mu sisë vaejöro Satan-hu bijioho gavade jöhoje.

4 ¹Iae Satan-ro Iesuare dëre bijioho garöhego God-are Aru'ahéro uavamu Iesuro a rumo'e sa'a göre ajiomadeje. ²Ajiomoromo iohobogo ijé'e majae vahie ma-hibe va'amu majae aho'obëhe 40 barëjadeje. Majae aho'obëhe 40 barëjamu vadunëro hömadeje. ³Hömamu dëre bijahuaje ahuro rueromo uavadeje: Ja God-are Harihe javë'oho ave munëho uëvego irae'amajo. ⁴Irae'amajamu ruehuro uavadeje: Röhu God-are jöho jajivoromo éhi uvë'e höjo: Aehu iemu uehorovë'oho bogo maho raromo'aruëjo. A'l God-hu jöe aho'o jövajohuro éhuro mae raromo'aruëjo.

⁵Éhi'amu Satan-ro Iesu hu'irae baeromo God-are amo ihe Jerusalem ajiomoromo aji ruhe God-are osa börömo hesi döre ba'ojio ë nugamu namijadeje. ⁶Namijamu Satan-ro uavadeje: Ja God-are Harihe javë'oho jörö'örovëjo. Éhesi bëhoho God-are surire jöho éhi uvë'e höjo: God-ro hesi aneraho uë'iramu ja muebejavo'aruëjo. O hesi surire jö göho éhi uvë'e höjo: Aneraho jaburo övore ma'enagonövo'aruëjo jasi hörure munëro bibejavojöeni. Éhuni jörö'örovëjo. ⁷Jörö'örovëjamu uavadeje: Röhu ave God-are surire jöhu'o éhi uvë'e höjo: Nadi ri'öromo Bada jasi God hesi dëho éma bijiohoromo uanëjo: God jero éhi éhi é'ëjo.

⁸Éhi uavamu Satan-ro Iesu hu'irae baeromo dahoru égobövire ajiomadeje. Ajiomoromo a masijehu dinö'e dinö'e raromoromo muebe'amarue öri ari'oho sa'ae inömo inöme bövie bise'e ma-mabëhe jië'ego aehu muebe'amaruoho ého röjahi barëjadeje. ⁹Röjahiromo uavadeje: Ébövihoo bise'oho aho'o jasi örire bojami'ejöjo. Jaehu ague ahoromo na rajehijë'oho iae na bojami'ejöjo. ¹⁰Bojami'ejöjamu ruehuro uavadeje: Satan va'ëjo. God-are surire jöho uvë'e höjo: Bada jasi God gemu rajahiromo hesi muohemu gemu vaejahonëjo.

¹¹Éhi uavamu Satan-ro va'adeje. Va'amu aneraäero rueromo Iesu ajamijareje.

Iesuhu Galilee sa'are hiromo aevoromo hesi mu vaejade jöhoje.

¹²Éhi'amu Iesuro hejade uavavamu: John bapataeto vaejavuaje aho aëro guduamo bava'oromo savoji gagore ba'amë'e höjamu hegorovo Galilee sa'are ajiomadeje. ¹³Ajiomoromo Nazareth amore hiromo ého vuonugo'i abueromo Capernaum amore hijadeje. Capernaum amoho jovo e'u rirörere Zebulun rajo Naphtali rajo jabisë öri ari'ere. ¹⁴Iesuhu ë sa'are hijade hesi bëhoho God-hu uavamu hesi jö baeromo majëhinövade ae Isaiah-hu jajivadëhi éhi jioröhego. Isaiah-ro God-are surire jajivoromo éhi uvadeje:

¹⁵Zebulun rajo Naphtali rajo jabisë sa'aho
jovo börömore va'arue öroho Jordan ioro'ioro göre sa'aho
ë sa'are Jew rajoho bogo a'i sa'a ioro'ioro rajehu é Galilee sa'are
raromaruoho

16 ë aribövioho ramoramo'ere raromarue höjo.

U'emu aji mabëhe iae garuomo'ajëjo.

Jaruvocho ramoramo'ero vuovo öriro jijiharue höjo.

U'emu ajoho rueromo jabiesi örire ajivëvo'ajëjo.

Iesuhu ëhi ë'iröhego God-are surire jö jaivadëhi Iesuro ëhi Galilee sa'are hiromo ajoho barovadeje.

17 Iesuro ajoho barueromo aevoromo jöho majëhiromo uënövadeje: Uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baehëjo. Jemë iae ga'lë'arujëjo God-ro böröme namiromo muebejëvego.

**Iesuhu uëvamu visu suovarue ae 4 jabuhu
aevoromo hesi ijore ijore jijihare jöhoje.**

18 Ëhi'oromo iae Iesuro Galilee e'u riröre juvadeje. Juvo'i gavadeje Simon hesi iho göho Peter'o Andrew'o ö'o ö'o visue suovarue aëro jëvë'ëro viöho jovore ba'amamu. **19** Viöho jovore ba'amamu gëgorovo uëvadeje: Nasi ijoro ijoro ruehëjo naro röjëhijego jemëro bogo visuoho gagovo'i al'i ae magonahe gagovëvego nasinö jioruomo'iröhe höjo. **20** Ëhi uëvamu hejë'i jaburo viöho ëhi vuonugo'i aevoromo hesi ijore ijore jirehonövareje.

21 Ëhi'amu Iesuro val'i gavadeje ae gö ö'o ö'o James'o John'o Zebedee-are harihe niö'i boat gagore jabiesi vavuohu'o gemuore arijamu. Ariromo jabiesi viöho sigohijamu gëgorovo uvëvadeje: Ruehëjo. **22** Ruehëjamu hejë'i jaburo boat-ohu'o jabiesi vavuohu'o ë vuonugo'i aevoromo Iesuare ijore ijore jirehonövareje.

Iesuhu hesi jö majëhibe a ajëmibe juvade jöhoje.

23 Ëhi'amu Iesuro God rajahijarue osare osare God-are jö bëhoho röjëhibe God-hu böröme namiromo ae muebejëvo'iröhe jö mahö majëhibe guomo guome gö gö baejë'e aribövioho avohëvobe ëhi'obe Galilee sa'ae bövioho juvo barëjadeje. **24** Ëhi'obe juvamu huhu ëhi ë'ade jöho hebe va'adoho Syria sa'are raromarue aribövioho jabu'o ë jöho hebe va'oruomadeje. Hebe va'oromo aëro guomo guome gö gö vi'hehe gö gö baejë'e aribövioho Satan-are ariböviehu dëre abue'amë'e aribövioho simano sisërëjë'e aribövioho övo höru vuovëhë'e aribövioho ëhi jië'e aribövioho ujuohoromo jabiesi sa'are jioromo ruenövareje. Ujuoho rue'ego Iesuro ajëmi'ego marëjëvonövadeje. **25** Ae aho'obëhe ave Galilee sa'are jioromo aruhe Amo 10 Jio'amaje Sa'are jioromo arue Jerusalem amo börömore Judea sa'a ioro'iorore jioromo aruhe Jordan jovo ionı gönö jioromo ë ro tagavoromo Iesu rihiromonövareje.

Iesuhu dahorure hiromo a jö majëhijadohoje.

5 ¹ Rihiromamu Iesuro gavade ae aho'obëhe tagavoromo raromamu gagoro dahorure ajiomadeje. Ajiomoromo sa'are hijadeje. Hijamu

hesi ijore ijore jijiharue aribövioxhuro rovamu gëgorovo ² aevoromo jöho röjëhiromo uëvadeje:

Huë mae jioruomaje aribövi jabesi jöhoje.

³ Ae rahu uvë'oho: No bogo eni javüe'ëro hesi God-ro ajamuijaje hö uvë'oho huë mae jioruomaje höjo

God-ro muebejëvego hesi aharire mae raromo'ië'ëro.

⁴ Huë vavaeni baejarue aribövioho huë mae jioruomaje höjo
God-ro huë sanue bojëmi'ië'ego.

⁵ Ma-taemo raromarue aribövioho huë mae jioruomaje höjo
God-hu uëvade bövioho bise'oho bae'ië'ëro.

⁶ God-are mu maemu ga'i nimo avoharue aribövioho huë mae jioruomaje höjo

God-ro mu maho nugö'özjëhego jabesi dë vövöbajo'oho mae jëvo'ië'ego.

⁷ Ae göëni vavaenimaruue aribövioho huë mae jioruomaje höjo
God-ro jabesi jöëni vavaenimo'ië'ego.

⁸ Dë vövöbajo'o ma-maemu jiaruoho huë mae jioruomaje höjo
God ga'ië'ëro.

⁹ Muorovo öri tugoho'i huë baerovarue öri jiovarue aribövioho huë mae jioruomaje höjo

God-ro uvo'ië'ego: Jabumë nasi abozi harihu'e hö uvo'ië'ego.

¹⁰ Mu mae vaejego aehu ma-jabu gemu i'u bojëmego baejaruoho huë mae jioruomaje höjo

God-ro muebejëvego hesi aharire mae raromo'ië'ëro.

¹¹ Jemëhu na uehorovevamu aehu sivëgoromo mu sisë vaejëvoromo ae sarerëmiromo jemesi jö sisë gö gö èma atë'oho huë mae jëvaje höjo. ¹² Dë sasohoromo nimoro avohorëjo ë hesi bëhoho God-hu suvuoro jemëni ö'idöre bamëhajoho böröme jië'e jiaje. Urimo jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi jabesi örire jabu'o aëro ëhi gemuoho sisë vaejëvonövare höjo.

Sö'o iro'o jabesi uhu jöhoje.

¹³ Söehu rumorovego i marëjajëhi jemëro sa'are aribövioho ëhi ajëmego mae jioruomaje höjo. Jemëhu ëhi sönö'e ajëmijarujoho sö hesi rihu barëjë'oho diehi'oromo röhu maho avohojöëni sisëgo ruruhö'öjarue höjo. Ruruhö'öromo ë töre jijiharue höjo.

¹⁴ O irehu ajivego gavarüëhi jemë sa'are aribövioho ëhi ajivëvo'irarijoho jëvajëjo. Ame hojire jië'oho bogo gurihiroho jëvo'i ma-va'orahoro jëvo'ajëjo. ¹⁵ O iro bunol'iraejë'iroho hevö gagoroho bogo gurihi'i ma-va'orahoro bam'o'anuëjo ae aho'obëhe ë osare raromaruoho ajivëvo'iröhego. ¹⁶ Ëhesi bëhoho jemëro jemesi aji muoho ma-va'orahoro vaejego aëro ë garomo jemesi Vavue ö'idöre hijajoho rajahiruomo'irajo.

**Moses o jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'iro e aribövi jabesi
jögoru Iesuhu ejego marë barë'iröhohuni ehuni rovade jöhoje.**

¹⁷Röhu jö göho nadi uvorëjo: Naehu rovode hesi bëhoho Moses-hu bojamuade jögorohu'o jö God-aro baeromo majahuinövare a ioro'iro jabis jöhu'o Iesuhu naehu mu'u'irodoho höjo. Na bogo ehunioho rovode höjo. A'i e ariböviehu jajivare jöe aho'o naehu ejego marë barë'iröhohuni ehuni rovode höjo. ¹⁸Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ö'idö'o sa'a'o biririvoromo jioibe va'iröhohu Moses-are jögorohu bogo iaroho bisemu vadu'oho sisë're'i jöe aho'obëhe e hesi muoho marë barë'ajëjo. ¹⁹Ehuni ae rahu Moses-are jögoru masijohu'o inino mahu'o ahë'oho o ae göehu ahoröhego röjëhijë'oho ehi jië'e a hesi ihoho God-are öri ari'eroho bogojio'ajëjo. A'i ae rahu Moses-are jögoru ejë'oho o ae göehu eröhego röjëhijë'oho ehi jië'e a hesi ihoho God-are öri ari'ere böröme jio'a'ajëjo. ²⁰Ehuni naro jemë uëvajëjo: God-are jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o jaburo Moses-are jöho ma'enarue höjo. Röhu jemëhu e aribövi bogo iosirëmiromo God-hu nimaje mu bogo uhohu'o vaejë'oho God-are öri ari'eroho bogo mae bogo va'a'arujejëjo.

Bogo dë vörönimo'iröhe jöhoje.

²¹Jemë hejarije höjo uvavamu: Äero a mamioho ehi uëvare höjo: Nadi aho anonëjo. Jaehu a anë'oho äero ja guduamavoromo court-ro baejavo va'a'arujejëjo. Ehi uvamu hejarije höjo. ²²Röhu naro uëvajëjo: Ae rahu jaehu ae gö hesi örire dë vörönimë'oho äero guduamavoromo court-ro baejavo va'o hesi höjo. O ae rahu jaehu jasi aemo'aemo sivoromo uavë'oho: Ja uehore bogojië'e ae javajë uavë'oho äero guduamavoromo council masijo jabisi nunire baejavo va'o hesi höjo. O ae rahu jaehu ae gö agoromo uavë'oho: Ja simano bogojië'e ae javajë uavë'oho ehuro ja vëni örire va'o hesi javajëjo. ²³Ehuni jasi suvuoro God-are maratuore bamaho'i e namiromo uehorovoromo uvë'oho: O nasi aemo'aemohuro nasi jö sisëho uehorovaje hö uvë'oho ²⁴suvuoroho maratu nuninö ehuro bam nugo'irögoro urimo va'oromo jasi aemo'aemohu'o sanuamirovoromo evare ijönö vuonorö'ö rueromo God-are öroro suvuoroho bamahonëjo.

²⁵Aehu jasi jö sisë hesirire jië'ëro ja baejavoromo court-re va'ië'iroho jemë niö'lro örire va'arujevaro jero ma-burëro sanu'e jöho majahinëjo. Sanu'e jö bogo majahijë'oho huro court gavaje a hesi övore bojami'ajëjo. Bojami'iramu court gavaje ahuro police bojami'iramu savoji gagore ba'amavo'iramu ehi a'anuëjo. ²⁶Ehi ma-hiemu hijuvo bojami'irane monioho aho'obëhe bojami barë'anuëjo. Iae na mae uëvajëjo.

Bogo goho'amo'iröhe jöhoje.

²⁷Jemë hejarije höjo uvavamu: Urimo ehi uëvare höjo: Nadi goho'amonëjo. ²⁸Ehi uvamu hejarije höjo. Röhu naro uëvajëjo: Ae rahu

magonaho goho'amo'ië'ohuro ëhuro hesi simanore goho'amë'e höjo. ²⁹Ëhuni jasi övo manörire nunehu mu sisë garomo ëhuro God uehorovanue mu vuonugo'ië'iroho nunoho jahoromo bu'önëjo. Inöme gemu boremi'özje'oho ma-jianovo'i jasi sine aho'o vënire va'ë'oho ëho sisë höjo. ³⁰Jasi övo manöhuro mu sisë vaeromo God uehorovanue mu vuonugo'ië'iroho tarioromo bu'önëjo. Inöme gemu boremi'özje'oho ma-jianovo'i jasi sine aho'o vënire va'ë'oho ëho sisë höjo.

Bogo vaboro nugö'ö'iröhe jöhoje.

³¹Röhu ave jöhu'o uövuë'e höjo: Vaboro nugö'ö'ë'iroho suroro jajivoromo vaboroho bojamiromo evaro nugö'önëjo. Ëhi uövuë'e höjo. ³²Röhu naro uëvajëjo: Vaboroho bogo ma-juvë'e baruehu ëma nugö'özje'oho ëho huro magonaho hesi örire mu sisë vaejaje höjo. Ëhu'ëro ë magonahohuro ae gö masuvë'oho bogo maho masu'i ëho goho'amarue muoho vae'a'ajëjo. O ae göehu nugö'özjade magonaho masuvë'oho goho'amarue muoho vae'a'ajëjo.

**God-are öri ari'o iho o inömo iho bogo uvoromo
darugo'e jö jövo'iröhe jöhoje.**

³³Jemë hejarije höjo uvavamu: Aëro a mamioho ëhi uëvare höjo: Darugo'e jö jövoromo mu vae'lí mae uavë'oho nadi ahonëjo. A'lí diehi vae'i uavanëhi ëhi Badare nunoro vaenëjo. Ëhi uvamu hejarije höjo. ³⁴Röhu naro uëvajëjo: Mu vae'lí mae uavë'oho nadi darugo'e jöho jövo'i ma-ahoriréro uanëjo. Nadi ö'ídö ihoho uvoromo darugo'oho jövonëjo God hu bööröme jioromo ë hijaje jiaje. ³⁵Nadi ave sa'a ihoho uvoromo darugo'oho jövonëjo God-ro hesi höroho ë bamoromo hijaje jiaje. Jerusalem amo ihoho nadi uvoromo darugo'oho jövonëjo bööröme namijaje a hesi ame jiaje. ³⁶Jasi simano ihoho nadi uvoromo darugo'oho jövonëjo. Simano sil'ore gemu namijöro uvë'oho o simano ue rövë'e gemu namijöro uvë'oho ja bogo mae bogo eni javo'ajëjo. ³⁷Ëhuni nadi simano ihoho uvo'irögoro ae ma-uërëjo: Iae na è'ejöjo. O bogo è'ejöjo. Jöe ruëre numëre ëma jövë'oho ëho hesi Satan-are jöho höjo.

I'u bogo mana bojami'iröhe jöhoje.

³⁸Jemë hejarije höjo uvavamu: Urimo ëhi uëvare höjo: Ae göehu gö hesi nune gemu bijioho hisivë'oho mana nune gemu bijioho hisivahonëjo. Ae göehu gö hesi ane gemu bu'uvë'oho mana ane gemu bu'uvahonëjo. ³⁹Röhu naro uëvajëjo: Aehu sisë vaejavë'oho nadi nijio'raerovonëjo. A'iro aehu a'isabi övo manörire anagë'iroho huotorovego a'isabi gönöhu'o anago'irajo. ⁴⁰Aehu jasi niögu bae'i court-re baejavo va'ë'iroho jasi döre ba'amanue niögohu'o bojamego bae'irajo. ⁴¹Rome muorovo'e aehu uavë'oho: Ma-burëro ri'örömo nasi inömoho baejego va'oromo

ëhuro bamë uavë'oho jero huë baeromo ajamiromo bamojöro uavade röhoho iosiramiromo va'o numori'o bamahonëjo. ⁴²Aehu jasi örire böviëni bise'ëni ëninamë'oho bojaminëjo. Ma-jahuri bae'i nimë'oho nadi nijio'iraenëjo.

Nu huodaguarue aribövi huë baejëvo'iröhe jöhoje.

⁴³Jemë hejarije höjo uvavamu: Urimo ëhi uëvare höjo: Jasi ae gemuoho huë baenëjo. Ja'o muorovaje aho nue huodivonëjo. ⁴⁴Röhu naro uëvajëjo: Jemë'o muorovarue aribövioho huë baejëvorëjo. Jemë mu sisë vaejëvarue aribövihuni God-are öroro ëninamirëjo. ⁴⁵Jemëhu ëhi ë'ë'oho Vavue ö'idöre hijaje hesi aboji harihu'o mae jëvo'ajëjo. Ëhesi bëhoho Vavuehu maya ëni nugö'ojajoho bogo a mahuni gemu nugö'öli a mahu'l'o a sisëhu'o aho'o jabuni röromu nugö'ojaje höjo. ⁴⁶O jemë huë baejëvarue aganohemu huë baejëvë'oho rabëni uvorëjo: Ëhuni God-ro suorovo mabëhe bojamui'ajëjo. Jemë'o uehorovorëjo. Vajiohu'e tax baeruomaje aribövioho jabu'o ëhi jabiesi aganoho huë baejëvarue höjo. ⁴⁷O jemëhu jemesi ö mueno'emu rajëhijë'oho rabëni nimorohoromo uvorëjo: No ae aho'obëhe iosirëmiromo mu ma-mabëhe vaejë'e javuajëjo. Jemë'o uehorovorëjo. God-are jö bogo hejë'e aribövioho jabu'o iae ëhi gemuoho ë'oromo jabiesi ö mueno'ohemu rajëhijarue höjo. ⁴⁸Ëhi jië'e jiaje jemesi Vavue ö'idöre hijajehu mu bövi bise'o ma-mae vaejajëhi jemë'o ëhi avoho vaerëjo.

Bogo aehu göjöro suvuoro bojëmi'iröhe jöhoje.

6 ¹God uehorovaruje mu vaejë'iroho gavë'iajo. Nadi a nuniroho ë muoho vaerego ëhuro aëro jemë gë'irarëjo. A nunire vaejë'oho jemesi Vavue ö'idöre hijajohuro suvuorohu bogo mana bojëmi'ajëjo.

²Ëhi jië'e jiaje mae sisë bogojië'e a huë baeromo suvuoro bojëmi'ie'iroho nadi sinemuoho nimorohoromo hëgöe huanovoromo uvorëjo: Suvuoro'e ae jevajoho ro gehëjo. Hesi döhemu mae jio'amaje aribövi jabiesi mue höjo. Ëho jaburo God rajahijarue osare raromoromo o örire jijihoromo ëhi a nunire nimorohë'i suvuorohu i'imëmarue höjo aëro jabumë rajëhijöro. Röhu aveho na jö mae uëvajëjo. Jabiesi iho döre jiajoho ëho jabu jabiesi manaho mami'e ma-ioro'ioremu bae barëjë'e höjo. ³A'i jemëhu huë baeromo a ajämijë'iroho övo maehu ae ajämijë'oho nadi adoho huruoho majahi'i ⁴jasi ma-saginiëri aho ajëminëjo. Ma-saginiëri ajämijë'oho Vavue jaehu saginiëri vaejego gavajohuro jasi manaho iae bojami'ajëjo.

Diehi pari vae'iröhe jöhoje.

⁵O jemëhu God-are örire jö atë'iroho ma-döhemu mae jioruomaje ariböviehu vaejaruëhioho nadi ëhioho vaerëjo. Jabumëro God rajahijarue

osare o öri duvahore riravoromo parie vae'i nimoruomaje höjo aëro gëjöro. Röhu aveho na jö mae uëvajëjo. Jabeli iho döre jiajoho ého jabu jabeli manaho mami'e ma-ioro'ioremu bae barejë'e höjo. ⁶A'i jemëhu God-are örire jö atë'iroho jero jasi sive osaro va'oromo ojoho tugohoromo parie vaejego jasi Vavue gurihiro hijajohuro he'irajo. ⁷Éhi'oromo pari vaejë'oho jasi Vavue jaehu saginiëri vaejego gavajohuro jasi manaho iae bojami'ajëjo.

⁷O pari vaejë'oho nadi ruëroho numëroho ma-atobe va'orëjo. Hesi God-are jö bogo hejë'e aribövihuro uvoruomaje höjo: Nani noehu jö égobövi jaguromo majéhijë'oho éhuro aru'aho masijohuro avoho he'a'aruëjo. ⁸Jabuhu pari vaejaruëhioho nadi éhioho é'orëjo. Bogo pari vaejaruje majare jemesi Vavuhuro jemesi huë vavaenoho huro urimo gavaje höjo. ⁹Éhuni jemëro jöho nadi éhioho jagu'irögoro a'i aviëhi jië'e jöho majahiromo parie vaerëjo. Uarëjo:

Nosi apajo. Ö'idöre hijanuoho

jero ae aho'obëhe nosi dë vövöbajo'oho avohahuego
noro ja gemu mae uehorovavoirarëjo.

¹⁰Jero böröme namiromo aho'obëhe muebejavuego
no jasi aharire gemu raromo'irarëjo.

Jasi aharire gemu raromoromo jaehu nimanuoho ruhe ö'idöre mae
ejaharuëhi
ave sa'arohuro éhi ejaho'irarëjo.

¹¹Nosi ioho jaruvo i'imamuijego no ue'ahego da'uaguajo.

¹²Nosi sisého uehorovoromo vuonugonëjo.

Ae göehu no sisë vaejavuego noeuhu uehorovoromo vuonugaruëhi
jero éhi ajamuinejëo.

¹³Nadi vörö'eroho ramuego rireromavuo'i
a'i ajamuinego A Sisëho bogo ruahö'öjavuo'irajo.

¹⁴Éhesi bëhoho jemëhu a jabeli sisë uehorovoromo vuonugë'oho
éhuro jemesi Vavue ö'idöre hijajohuro jemesi sisëhu'o uehorovoromo
vuonugo'ajëjo. ¹⁵O a jabeli sisë bogo uehorovoromo vuonugë'oho jemesi
Vavuhuro jemesi sisëhu'o bogo uehorovoromo vuonugo'ajëjo.

Bogo aehu göjöro God uehorovo'i i vuonugo'iröhe jöhoje.

¹⁶O jemëhu God uehorovo'i i vuonugë'iroho döëremu mae jië'e
ariböviehu nu ano'e sisérérovaruëhioho nadi éhioho é'orëjo. Éhesi
bëhoho döëremu mae jië'e ariböviehu i vuonugë'oho jabeli nu ano'oho
ijumorovarue höjo aëro gëjöro jabuhu i bogo ijaruoho. Röhu aveho na
jö mae uëvajëjo. Jabeli iho döre jiajoho ého jabu jabeli manaho mami'e
ma-ioro'ioremu bae barejë'e höjo. ¹⁷O jaehu i vuonugë'oho jasi sine bövie
bise'e avohorovoromo ninugu'e jovëro simanoro otehoromo nu ano'oho
u'orovonëjo. ¹⁸Éhi ë'ë'oho aho bogo ga'a'aruëjo ja ioho vuonugë'e

javo'iramu ga'i jasi Vavue gurihiro hijajohuro huro sivue ja ga'a'ajëjo. Jasi Vavue jaehu saginiëri vaejego gavajohuro jasi manaho iae bojami'ajëjo.

Ave sa'are bogo a'i ö'idöre inömo babaenemi'iröhe jöhoje.

¹⁹Röhu ave sa'aoho nadi inömoho aho'obëhe jemesi sinënioho avohoromo babaenemirëjo. Sa'aoho inömoho dë'irae'amaje höjo. Majo majëro tarivo'amaje höjo. Vajiohu'e ariböviëro osaho dadovoromo ujuoharue höjo. A'i ö'idöro avoho babaenemirëjo. Ö'idöroho inömoho bogo dë'irae'amaje höjo. Majo majoho bogo tarivo'amaje höjo. Vajiohu'e aribövioho bogo osaho dadovoromo ujuoharue höjo. ²⁰Inömo inömoho nadi jemesi sinënioho gemu bahi'i God-are öroro bojamego huro hesi öri ari'ere bahi nugëho'irajo. Ëhi jië'oho majo majoho bogo tarivo'amo'ajëjo. Bogo dë'irae'amo'ajëjo. O vajiohu'e aehu ojo dadovoromo inömo ujuoho'iröhoho bogojio'ajëjo. ²¹Jasi mae sisë dinö'e jiajire jasi dë vövöbajo'oho ë gemu jio'a'ajëjo.

Sino haho'o hesi iroho nuni jiaje uhu jöhoje.

²²Jasi sino hesi iroho nunoho höjo. Jasi nuni mae jië'oho ëhuro aji maro hi'a'anuëjo. ²³O jasi nuni sisë jië'oho ëhuro ja ramoramoro hi'a'anuëjo. Ëhesi bëhoho naro uëromo ë'ajëjo: Jasi uehoro ramoramovavë'ohuro ëhuro ramoramomo maro hi'a'anuëjo.

Monie iruno'e niögü suhi'e ë hesi jöhoje.

²⁴Ae niö'i börömoho gemuoho jëvajëromo jabiesi mu gemuore havoromo vaejë'oho bogo eni javo'ajëjo. Ja göho nue huodivo'i göho rajahi'anuëjo. O göho mae uehorovo'i göho bijönimo'anuëjo. Ëhesi bëhoho God'o moni'o niö'l börömoho gemuoho jëvajëromo gemuore havoromo mu vaejë'oho bogo eni jëvo'ajëjo.

²⁵Ëhuni uëvajëjo: Nadi uvorëjo: I jovo'o rabe ue'ahoromo bogo vuovo'i biririvoromo raromo'ejarëjo. O uho niögü'o rabëro sino haho'oho riogivo'ejarëromo nurunurumorëjo. Ëhesi bëhoho ioho ma-bise'e jio'l jemëhu biririvoromo raromarujoho ého börömoho höjo. Uho niögü'oho ma-bise'e jio'l sino haho'o jëvajoho ého börömoho höjo. ²⁶Röhu ugehu döre va'aruoho uehorovohëjo. Noehu ë'aruëhioho ugoho bogo ëhioho iruno'oho bivo'i o bogo gagovo'i o bogo ujuohoromo osaroho ro avoho bahijarue höjo. Bogo ëhioho ë'oruomaje höjo röhu jemesi Vavue ö'idöre hijajohuro ugoho mio'amaje höjo. Röhu jabumë ma-bise'e jio'amo'i jemë masijo mae jëvajëjo. Ëhuni hu jemë'o avo'avoho muebejëvo'ajëjo. ²⁷O jemëhu uvë'oho: No diehi'oromo ave sa'aoho majae égo'o raromo'ejarë uvoromo nurunurumë'oho na ëhuro jemesi vuovo'irarije majaho iosiramiromo ruëhi ma-bisemu gö'o raromobe va'orëjo. Bogajo.

²⁸O niögëniöho rabëni nurunurumaruje höjo. Bëhoho bogohöjo. Je'ore resu resuehu diehi'oromo ri'amaruoho ëhu'o uehorovohëjo. Aehu

mu vaeromo niögu avoharuëhioho resu resuoho bogo ëhioho ë'arue höjo. ²⁹Bogo ëhioho ë'arue höjo röhu ave resu resuohuro ma-mabëhe kavuego garomo nosi dëho vuëvavuaje höjo. Naro jemë uëvajëjo: A böröme Solomon niögu ma-mabëhe io'amonövadoho ëho ma-jianovo'i ave resu resuohuro ëhi ma-mabëhe mae kavuo'amaje höjo. ³⁰Jaruvëhi resu resuoho rijego nérëhi ëhi aëro jahoromo vëniro huo'amarue höjo. Röhu ëhi jië'e resu resuoho God-ro muebejego marëromo kavuo'amaje höjo. Resu resuoho ma-bise'e jio'amo'i jemë masijo mae jëvajëjo. Ëhuni uvorëjo: Hu no'o avo'avo ho muebejavuoromo uhe niöge i'imamui'ajëjo. Nurunurumarujoho God bogo ma uehorovaruje aribövie jëvajëjo. ³¹Ëhuni nadi uvorëjo: No i rabe jovo rabe i'ejärëjo. O niögu rabe io'amo'ejarëromo nurunurumorëjo. ³²God-are jö bogo hejë'lë raromarue aribövihuro ie jove bövie bise'e ëhuremu uehorovoruomaje höjo. Röhu jemëro nadi ëhioho ë'orëjo. Jemesi Vavue ö'idöre hijajohuro iae mae garomo uvajëjo: Jemë iëro jovëro rabëro ëhuro biririvoromo raromarujëjo. ³³Ëhuni nadi ëhemuoho uehorovo'i a'i God-hu böröme namiromo muebejëvaje muoho noeju vaejöro huhu nimaje muoho ëho nunoro bamorëjo. Ëhi ë'ë'oho God-ro jemesi aru'ahoho muebejëvoromo röhu ie jove niöge givae bövie bise'e ëhu'o romoromoro bojëmi'ajëjo. ³⁴Ëhuni néröhunioho nadi nurunurumorëjo. Néri evare ë maja hesi muoho uehorovo'arujëjo. Majae gemu hesi huë vavaene jaruvo majae gemu uehorovaruujoho höjo. Ëhuni néri hesiroho nadi nurunurumorëjo.

Bogo döro bamorovoromo a jabesi sisë mevo'iröhe jöhoje.

7 ¹Röhu nadi döroho bamorovoromo a jabesi sisëho mevorëjo. Jabesi sisë bogo mevë'oho God'o jemesi sisëho bogo mevo'ajëjo. ²Jemë diehi jië'e uehoro baeromo mevarujëhi God-ro ëhi jië'e uehoro baeromo mevëho'ajëjo. I'u'e mae bojamë'ohuro ëhuro i'u'e mae bae'a'arujëjo. O bisemu bojamë'oho bisemu bae'a'arujëjo. ³Ja diehi'oromo ijo ugobajo'e biseharihehu isiare nunire namijajoho ga'i ijo börömehu jasi nunire namijavajoho bogo gavanuëjo. ⁴Jasi nunire ijo börömehu tugohavë'oho ëhu'oho ja rabëni jasi aemo'aemoho uanëjo: Ë'ego na jasi nunire ijo ine namijavajoho jahahöjo. ⁵Sarerí ae javajëjo. Jasi nunire ijo börömehu tugohavajoho jero urimo jahonëjo. Jahonugoromo evare avoho garomo ijo ino harihoho isiare nuniroho jahaho'anuëjo.

⁶Röhu God-are inömo maho nadi öho mëmi'i jemesi nieniaho nadi mahu nuniroho ruruhö'lörëjo. Ëhi ë'ë'oho jaburo önu bijö'ëro vaenugoromo evare huotorovoromo jemë umijëvo'ajëjo.

Biririvoromo God ua ga'iröhe jöhoje.

⁷Röhu biririvoromo God ua garëjo. Biririvoromo ua gavë'oho ujuoho'arujëjo. Biririvoromo nahorëjo. Nahë'oho biroho'arujëjo. Ojoho

ano'anovorëjo. Ano'anovë'oho God-ro jiovëho'ajëjo. ⁸ Ae rahu ua gavë'oho ujuohoruomo'ajëjo. Nahë'oho birohoruomo'ajëjo. Ano'anovë'oho ojoho jiovëho'ajëjo. ⁹ Nasi jö hejarujoho ae gö vavu ömo'ömo'e jëvajëjo. Jemesi harihehu uëvë'iroho: Ie bojemego na ijö uëvamu hejë'oho na jemë sareramiromo munë bojamirëjo. ¹⁰ O uëvë'iroho jovo mie bojemego na ijö uëvamu hejë'oho na jemë sareramiromo sigobu sisëho bojamirëjo. Bogajo. Jemë i mae i'imami'arujëjo. ¹¹ Jemë sisë aribövie jëvajëjo röhu jemesi abozi harihu'o avoho suvuorëmi'irarije öroho iae gavaruje höjo. Jemë sisë jëvo'i ö'idöre hijaje jemesi Vavuoho mae jiaje jemëro biririvoromo uvorëjo: Hu maëro jië'ero ae rahu ua gavë'oho suvuoro mabëhe bojamuinövo'ajëjo.

¹² Ëhi jië'le jiaje jemë ae göehu diehi vaejëvojöro nëgë'oho jemë'o ëhi jië'le muoho ae gö jabiesi öroro vaejëvorëjo. Ëhi jië'le mu vaejë'ohuro ëhuro Moses-are surire jögorohu'o jö God-aro baeromo majëhinövare surire jöhu'o ë jö hesi bëhoho ejëho'arujëjo.

Ojo harihure rumo va'iröhe hesi jöhoje.

¹³ Röhu ojo harihoro rumo va'orëjo. Vëni'ere va'arue ojoho öroho börömëro jië'ero ëhu'ëro ae aho'obëhe ë va'oruomaje höjo. ¹⁴ A'i maro raromoröhe ojoho öroho biseharihe jië'ero hesi ae ma-gemuëro gemuëro birohoromo ë va'arue höjo.

Jö majahuijarue ae gö jabiesi mure garomo uvo'ejo: Sareri jöe majahuijaruëjo. Ëhesi jöhoje.

¹⁵ Gavë'i raromorëjo. Aëro rueromo God-are jöho huotohuotovoromo majëhijego ejëhojöeni uëvajëjo. Jabumë ma-döhemu sheep va'ëne jio'amo'i uhoho vörö'e mioho va'ëne jio'amajëjo. ¹⁶ Jabiesi mure garomo uvo'a'arujëjo: Ëaribövioho God-are jö sareri'e majahuijarue aribövioho jioruomajëjo. Rihu'e grape bajo uro'ië'iroho ë ö'iremu uro'i bibë'e ijo sisëroho bogo uro'a'anuëjo. O meso böso uro'ië'iroho mesoremu uro'i bibë'e resu sisëroho bogo uro'a'anuëjo. ¹⁷ O ijo mahuro bajo mae rael'i ijo sisëhuro bajo sisë rae'amaje höjo. ¹⁸ Ijo maho bajo sisëho bogo rael'i ijo sisëho bajo maho bogo raejaje höjo. ¹⁹ Ije aho'obëhe bajo bogo ma raejë'oho huol'öromo vëniro ruruhö'ëjarue höjo. ²⁰ Ëhu'ëro jië'ero jabiesi mure garomo uvo'a'arujëjo: Ëho jaburo bogo rae avohë'ëro God-are jöho bogo avoho majahuijarue höjo.

Bogo Bada ma-döëremu uvarue a'i Vavuehu nimaje mu vaejarue ariböviehu God-are öri ari'ere va'iröhe jöhoje.

²¹ Aehu na uevaruoho: Bada Bada uevaruoho ioro'iorohuremu God-are öri ari'eroho va'oruomo'ajëjo. Ioro'iorohu bogajo. A'i ae rahu nasi Vavue ö'idöre hijaje aehu nimajoho ëë'ohuro ë aribövihuremu ëho

va'oruomo'ajéjo. 22 Ņmajaho rue'iramu ae aho'obëhe ueruomo'ajéjo: Bada Badajo. Noro jasi ihole God-are jöho majëhiromo Satan-are sisë aribövioho a dëroho rarovöl'öjëvoromo mu masijoho aho'obëhe vae'amare höjo. 23 Vae'amare hö'iramu evare naro uëlejöjo: Na jemë bogo gëvode höjo. Bogo mae bogajo. Jemë mu sisë vaejaruje aribövie jëvaje ëhuni rori'o va'ohëjo.

Simano ma'e ahu'o simano sisë'e ahu'o javu vaejare uhu jöhoje.

24 Röhu naehu jövaje jö ae rahu ejehajoho ëhi jië'e a hesi jöho naro uhu'e majëhi'ië'ajéjo. Simano ma'e ae gemuëro javuoho munë'e sa'are vaejade höjo. 25 Vaejë'éro éni börömëro jovo börömëro buru börömëro rueromo ë javuoho anade höjo. Anamu bogo buevade höjo munë'e sa'aro vaejë'éro. Nasi jö ejehajeho aho ë simano ma'e aho va'ëne höjo. 26 A'lì naehu jövaje jö ae rahu heromo bogo ejehajoho ëhi jië'e a hesi jöho na majëhi'ië'ajéjo. Simano sisë'e ae gemuëro javuoho nie'ure vaejade höjo. 27 Vaejë'éro éni börömëro jovo börömëro buru börömëro rueromo ë javuoho anamu buevade höjo. Buevoromo sa'are nemoromo garahörö'e baejade höjo. Ahia mino'ëjo.

28 Ņjöho Iesuro majëhi barëjamu ë tagavare ariböviohuro heromo tiöromu uvoruomadeje: Hesi jöho darugo'e jö ma-mabëhe javavajëjo. 29 Ëhi uvoruomade hesi bëhoho jabesi jögoru öri röjëhijarue ariböviehu röjëhijarëhioho hu bogo ëhioho majëhi'i a'i hesi birire baejë'éro jöho majëhijadeje.

Iesuhu sino jomo'e a ajamade jöhoje.

8 1 Iae Iesuro dahorure abuejadeje. Abuejamu gagorovo ae aho'obëhe hu rihiromoruomadeje. 2 Rihiromoromo sino jomo'e ae gemuëro hu birohoromo ague aho hiromo uavadeje: Bada ja nasi sino avoheho'iranoho ja eni javajëjo. Ëhuni jasi nimoromo ajemijë'ohuro iae ajemi'anuëjo. 3 Ajemi'anuëjamu Iesuro övoho nugöl'öromo sinoho rëhahoromo uavadeje: Iae na negajëjo ajami'iro. Marëjëjo. Marëjë uavamu gavë'i jomoho rireromoromo hesi sinore sisë sisëho barejadeje. 4 Sisë sisëho barëjamu gagorovo Iesuro uavadeje: Aveho hejëjo. Nadi aho uënëjo. A'lì ma-va'iranoho jasi sinoho priest röjahijego ga'irajo. Ëhi'oromo Moses-hu uövuade ëhi jië'e suvuoroho God-are öroro bojamego aëro garomo uvo'irarëjo: Jasi sinore sisëho barëjë'éro iae mae javajëjo.

Iesuhu Rome rajo hesi mu vaejaje a avohade jöhoje.

5 Ëhi'onugoromo Iesuro va'o Capernaum amore hörøjadeje. Hörójamu Rome raje muorovo simano vaejaje ahuro rueromo uavadeje: 6 Bada nasi mu vaejehajeho aho guomo guome jioromo vi'he sisë maro baeromo bogo vuodovë'e ma-röhoremu raromajëjo. Na ja ajaminëjo o bogajo. 7 Bogajamu

uavadeje: Iae na ja'o ö'oromo hesi sinoho ajami'ejöjo. ⁸ Ajami'ejöjamu rue simano vaejaje ahuro uavadeje: Bada iae mae höjo röhu na ae ma-bise'e jevoromo sisëj evë'e jaehu nasi osare ö'ë'oho bogo maehu höjo. A'i ma-jöl'ero jöe jövego nasi mu vaejehaje aho marë'irajo. ⁹ Ma-jö jövego mu rovaje hesi öroho iae na gavë'e jevajëjo. Ëhesi bëhoho na nasi a masijo jabesi aharire jevë'ero jabesi jöho ejëhoromo muoho vae'i muorovo aribövioho nasi aharire jëvë'ero nasi jöho ejëhoromo muoho vaejarue höjo. Naehu muorovo ae gö uavë'oho: Val'ë uavë'iroho iae hu va'aje höjo. O muorovo ae gö uavë'oho: Rovë uavë'iroho iae hu rovaje höjo. O nasi mu ajemaje a uavë'oho: Mue éhi éhi vaejë uavë'iroho iae hu éhi vaejaje höjo. Éhu'ero jö jövego mu rovaje hesi bëhoho iae na gavë'e jevajëjo. Ëhuni uavajëjo: Ma-jöl'ero jöe jövego marëjajo. ¹⁰ Ëhi uavamu Iesuro heromo tiöjadeje. Tiöromo hu rihiromare aribövioho uëvadeje: Hu mabëhe uehorovevade höjo. Ëhi jië'e aho na bogo birohë'e jevajëjo. Nosi Israel rajoho jabu'o bogo éhioho mae uehorovevaruëjo. Iae na mae jövajëjo. ¹¹ Ëhuni uëvajëjo: Sa'a ioro'ioro raje ae aho'obëhe maka rojomajire beva'ajire jioromo God-are öri ari'ere va'oromo Abraham Isaac Jacob jabu'o gemuore raromoromo ie ue'ahoruomo'ajëjo. ¹² A'i Israel raje God-are öri ari'ere va'l'o raromo'iröhe röho jiëhajoho God-ro Israel rajo a ioro'ioroho babu'öjëvo'iramü ého bogo val'i rori'o ramoramoro va'l'aruëjo. Ëdirö'ore ae aho'obëhe nierusuburu'e bamoromo ane ja'ihö vuogigimoruomo'ajëjo. ¹³ Ëhi uënugoromo Iesuro ë simano vaejaje aho uavadeje: Va'onëjo. Diehi jio'iröhego jaehu mae uehorovanëhi iae éhi jiaho'ajëjo. Ëhi uavamu gavë'i evare hesi aho marëjadeje.

Iesuhu ae aho'obëhe jabesi sino ajëmade jöhoje.

¹⁴ Ëhi'onugoromo Iesuro Peter-are osare va'adeje. Va'oromo gavadeje Peter-are jure magonahoho sine vörö'irae'ego röhore raromamu. ¹⁵ Raromamu gagorovo Iesuro magonaho hesi övoho rëhahamu vöröho u'uhadeje. Vöröho u'uhamu hegorovo magonahohuro ri'öromo Iesuni iruno'e avohahadeje.

¹⁶ Ëhi'amu majae beva'amu gavë'i Satan-are a sisëhu dëre abue'amë'e aribövioho aho'o aëro sö rovareje. Sö rovamu gagoro Iesuro jöe jövoromo ajëmiromo Satan-are aribövioho rarovö'öjëvadeje. O guomo guomo'e aribövioho aho'o jabesi sinoho avohëvamu marëjëvadeje. ¹⁷ Ëhi a ajëmade hesi bëhoho mami'e jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-ro jajivoromo uvadeje:

Nosi guomo guomo hesi i'uoho huro nigemahuë'e höjo.
Nosi vi'ehoho rori'o bava'ë'e höjo.

A ioro'iorehu Iesuare ijore ijore jijiho'ia'amugo Iesuhu jö majëhijade jöhoje.

¹⁸ Ëhi'oromo Iesuro gavade ae aho'o hesi bëhire ruë numë tagavamu gëgorovo hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Ruerego no e'u ioni gönö

va'irarëjo. ¹⁹Ëhi uëvamu Jew rajo jögoru öri röjëhijaje ae gemuëro rueromo Iesu uavadeje: Tisa ja dinö'e dinö'e va'ë'iroho na jasi ijore ijore juvonövo'eijojo. ²⁰Juvonövo'ejöjamu Lesuro ë aho uavadeje: Jero nasi ijore ijore juvo'i uevanuëjo röhu je'o majehu sa'a gagore röho avohoromo mare raromaruoho iae jiajëjo. O je'o ugehu iju vaeromo mare raromaruoho iae jiajëjo. A'l God-are A Ma naehu niavaje hijaje osaho bogojevajëjo. Nadi uvonëjo: Nör'o hibe juvë'oho mae hibe juvo'ejöromo nasiriroho ruenëjo. ²¹Ëhi'amu Iesuare ijore ijore juvaje ae göëro ri'öromo Iesu uavadeje: Bada uevego na nimo vuonoröö va'oromo nasi vavuoho guavo'iröjo. Guavoromo hujeji evare jasi ijore ijore juvo'iröjo. ²²Juvo'iröjamu Lesuro uavadeje: O-ajo. Jero nasi ijoro ijoro juvëjo. Vuonugego vuovo örire jijiharue aribövihuro jabesi aribövioho guavo'amo'irarëjo.

Iesuhu uavamu jovo börömehu ruhosöjade jöhoje.

²³Ëhi'oromo Iesuro boat gagore ajio hijamu hesi ijorajo ömo'ömohuro hu'o ajio gemuore raromoromo va'areje. ²⁴Va'ihö gavareje e'u döre buru börömoho rueromo jovoho hasa'ego boat gagoho abo rarovamu. Abo rarovo'i röhu Iesu niavë'e jiadeje. ²⁵Iesu niavë'e jiamu gagorovo va'o ioromo uavareje: Bada ajamuëjo. Vuovavuo'ië'ajëjo. ²⁶Vuovavuo'ië'ajëjamu uëvadeje: Jemë rabëni juhuonivarujëjo. Jemë God bogo ma uehorovaruje aribövie jëvajëjo. Ëhi uenugoromo ri'öromo burohu'o jovohu'o uëvadeje: Vuonugohëjo. Vuonugohëjamu jovoho u'uhoromo ma-jörume ruhijadeje. ²⁷Ma-jörume ruhijamu gavë'l rueho jaburo uarovareje: Ave aho diehi jië'e ae höjo. Huhu uëvë'oho bogo aëremuoho ejaho'i burohu'o jovohu'o jabu'l hesi jöho ejaharue höjo.

Aru'aho sisë ae niö'i jabesi dëroho Iesuhu rarovö'öjëvade jöhoje.

²⁸Ëhi'onugoromo Iesumëro va'aroho va'o e'u ioni gönö Gadarene rajo jabesi sa'are va'o baboro bejareje. Baboro bejamu gavë'l ae niö'iro guavo'amarue juju gagore arijë'ëro rueromo Iesu birohareje. Röhu ë ae niö'ioho Satan-are a sisëro dëre abueruomë'ëro jië'ëro vörö ma'l jëvadeje. Ëhuni ae aho'obëhe juhuonivareje ë örire jijiho'iröhoho. ²⁹Ëhi jië'e vöröho jëvë'ëro birohoromo ma-darugo'o uvareje: God-are Harihoho ja rabëni sihusihuagu'o'i rovane höjo. Noehu i'u bae'iröhe majaho bogo rovë'e na ja ëma öri'ahoro huë sisëho vi'ehoho bojamui'i rovane höjo. O diehi'avuo'i rovane höjo. ³⁰Rovane höromö gavare aruhëre mahe aho'obëhe gemuoro ie ue'ahamu gagorovo ³¹Iesu uavareje: Ja rarovö'öjavuogorovo uövuego no suorovo va'oromo aruhe mahu jabesi dëre va'o abuejarëjo. ³²Abuejarëjamu uëvadeje: Ëhuro va'ohëjo. Va'ohë uëvamu hejë'l ë ae niö'i jabesi dëre jioromo suorovo va'oromo ruhe mahu jabesi dëre abueruomadeje. Abueruomamu ë mahohuro aho'obëhe baradore va'o rireromoromo e'ure siö ruruhö'l ö va'oromo jove ue'ahoromo vuovadeje.

³³ Vuovamu gavë'i mahu muebejarue aribövihuro hruuomoromo amore va'oromo ae uëvareje: Aru'aho sisëhu dëre jëvade aho éhi marejëvohijajo. O mue gö gö éhi éhi ruehijajo. ³⁴ Éhi majëhijamu ae aho'obëhe heromo Iesu biroho'i rueruomadeje. Rueromo garomo uavareje: Ave sa'aho vuonugo'i va'ëjo.

Övo höru'e vuovahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

9 ¹ Éhi'amu Iesuro boat gagore ajiomoromo jovo döre va'adoho va'o hesi amore ravo'amadeje. ² Amore ravo'amamu gagorovo övo höru'e vuovahë'ero hesi maratuore raromaje aho aëro giojimo barovareje. Barovamu gagorovo Iesuro gavade jaburo hu mae uehorovamu gëgorovo övo höru'e vuovahë'e aho uavadeje: Harihohajo. Ma-biririvëjo. Jasi sisëho uehorovoromo vuonugoromo mu'u barëjahë'e höjo. ³ Mu'u barëjahë'e höjamu hegorovo jögoru öri röjëhijarue a ioroi'orohuro uehorovoromo uvareje: Asë'ëjo. Ave ahuro God-are ihoho ijumajëjo. ⁴ Éhi uvamu Iesuro gëromo uvadeje: Jabumë éhi uehorovaruëromo uëvadeje: Jemë rabëni uehoro sisëho baejarujejo. ⁵ Jemë'o uehorovohëjo. Nani ja ae éma ua'a'languëjo: Jasi sisëho uehorovoromo vuonugahë'e hö ua'a'languëjo. Ja éhi ua'ibejanëjo aho nunoho bogo ga'ibejarëjo ja mae o sarere jövë'e javego. Röhu ja bogo éma ua'a'languëjo: Ri'öromo nami juvëjo hesi guomo guomoho bogo barëjego ja javojagojöeni. ⁶ Röhu é bogo éma jövo'ibejane jöho iae na jövo'ejöjo huro ejehoromo ri'lö nami juvego jemëro é muoho garomo éhuro ga'irarijego God-are A Maho naro sa'are hijajire evare sisë mu'uvaje darugoho baejë'e jevego. Éhi uénugoromo röhu övo höru'e vuovahë'e aho uavadeje: Ri'öromo raromanue maratuoho banigojiomoromo baeromo jasirëro va'ëjo. ⁷ Va'ëjamu iae ri'öromo hesirëro va'adeje. ⁸ Va'amu gavë'i é aribövihuro juhuonivoromo uvoruomadeje: God-ro ma-ae uavamu mu böröme é'ade höromo God rajahiruomadeje.

Iesuhu uavamu Matthew-hu aevoromo hesi ijore ijore juvade jöhoje.

⁹ Éhi'amu Iesuro va'adeje. Va'i gavade tax baejaje ae hesi ihoho Matthew hesi mu vaejaje osare hijamu gagorovo uavadeje: Rueromo nasi ijoro ijore juvonövonëjo. Juvonövonëjamu hegorovo ri'öromo aevoromo hesi ijore ijore juvonövadeje.

¹⁰ Éhi'amu Iesumëro Matthew-are osare ie ue'ahamu evare tax baejarue ae aho'o sisë aribövie aho'o ého jaburo rueromo Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömohu'o gemuoro ioho ue'ahareje. ¹¹ Ie ue'ahamu gëgorovo Pharisee aribövihuro Iesuare ijorajoho uëvareje: Asë'ëjo. Jemesi börömoho rabëni tax baejarue aribövihu'o sisë a ioroi'orohu'o gemuoroho hiromu ioho ijajëjo. Éhi jië'oho sisë höjo. ¹² Éhi jië'oho sisë hö uvavamu Iesuro hu'o hegorovo é Pharisee aribövihuo uhu'e uëvadeje: Jemëhu nasi aribövi éhi

uëvarujoho röhu guomo guomo'e aribövihuremu doctor gavarue höjo mae jëvë'e aribövioho bogajo. ¹³ Va'oromo ave jö hesi bëhoho nahoromo birohorëjo. God-ro uvajëjo: Na negajëjo a huë bae'irarije muoho vaejöro mi suvuoroho bogajo. Naro sisë aribövioho nasinö jëvojöro uë'i rovode höjo ma-döemu mae jëvë'e aribövioho bogajo.

Bëhoho rabëni Iesuare ariböviehu i bogo vuonugare jöhoje.

¹⁴ Ëhi'amu John-are ijore ijore jijiharue aribövihuro rueromo Iesu uavareje: No'o Pharisee ariböviohu'o God uehorovo'i ie vuonugarue höjo. Noro ëhi é'arue höjo röhu jasi aribövioho rabëni bogo éhioho iohu vuonugarue höjo. ¹⁵ Rabëni bogo éhioho iohu vuonugarue höjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Nasi ijore ijore jijiharue ariböviehu i bogo vuonugarue hesi bëhoho naro uhu'e uë'ië'ajëjo. Na jeméro uvarujëjo: I'o masuröhe a hesi sörorre rueromo aemo'aemëro huë vavaene baeruomo'ajëjo. Bogo éhioho ë'i iae ie ue'ahoruomo'ajëjo. Röhu majae ijonö i'o masuröhe aho aëro guduamo bava'iramu evare iohu vuonugo'aruëjo. Avevejö'oho naro jabu'o hijë'ego jabu iohu bogo vuonugo'aruëjo.

**Jew rajehu gororovo'iröhe jögoru mamiohu'o Iesuhu
barovade mu i'ohu'o bogo gemuore havo'iröhe jöhoje.**

¹⁶ Ëhi uënugoromo Iesuro uhu jöe gö'o majëhiromo uëvadeje: Niögu i'ohu'o mamiohu'o bogo havo'anuëjo. Bogo havoromo niögu mami dadovadiroho niögu i'o hesi vituoho baeromo niögu mami hesi gagoroho bamoromo sigohi'anuëjo i'ohuro duduhirovoromo ruho barovego böröme dadorovojojöeni. ¹⁷ O wine jovo mi sino gagore bigu'ië'iroho jovo i'ohu'o mi sino mamiohu'o bogo gemuoroho havoromo jovo i'oho mi sino mamiroho bigu'anuëjo. Ëhi ë'ibejanëjo jovohuro gatovoromo ögohuro bibivoromo mi sinoho mamiëro jië'ero tögmoromo dadorovego jovoho rova'ibejajo. A'i jovo i'oho mi sino i'o hesi gagoremu bigu'anuëjo. Bigu'iramu jovoho mi sinoho mae jio'amo'ajëjo.

**Iesuhu magonahe niö'i Jairus-are abojohu'o
magonahe gö'o ajëmade jöhoje.**

¹⁸ Iesuro ëhi uëvamu gavë'i Jew rajo a böröme gemuëro rovadeje. Rueromo ague aho hiromo Iesu uavadeje: Nasi aboje avevejö'e guomajëjo. Jero rueromo jasi övoho hesi sinoro bamego i'ovajo. ¹⁹ I'ovajamu hegorovo Iesuro ri'örömo hu'o hesi ijorajo ömo'ömohu'o ë a hesi ijore va'reje.

²⁰⁻²¹ Örire va'amu gavë'i magonahe gemuëro jabu'o va'adeje. Ëmagonahoho manaero garorovade guomo guomoho bogo barë'i vadune aho'obëhe 12 baejë'ero jië'ero uehorovoromo uvadeje: Na Iesu ma-

niögohuremu rëhë'ohuro ëhuro marëjevo'ajëromo Iesuare dejonö rueromo niögü viture rëhadeje. ²²Rëhamu hegorovo Iesuro huotorovoromo magonahoho garomo uavadeje: Abojëjo. Nadi juhuonivo'i biririvëjo. Jero na mae uehorovevamu ëhuro ja marëjavë'e höjo. Marëjavë'e hö uavamu gavë'i marëjadeje.

²³Marëjamu gagorovo Iesuro va'oromo ä a börömo hesi osare va'oromo gavade virikö vavaeni'e huosiharue aribövioho ä raromo'i ae aho'obëhe darugo'o nierusuburu'e bamamu gëgorovo ²⁴uëvadeje: Ae aho'o va'ohëjo. Magonaho harihoho bogo guomo'i ma-niavajëjo. Ma-niavajëjamu hegoro rueho jaburo Iesu sivoromo ijo'ijahareje. ²⁵Ijo'ijahamu huro ae aho'obëhe rarovö'öjëvonugoromo magonaho hesi osare va'oromo övoho baejamu i'ovoromo ri'öjadeje. ²⁶Ëhi ë'ade jöho ä sa'aho aho'obëhe rumorovobe va'adeje.

Ae niö'i nuni tugorohëvadoho Iesuhu ajëmamu marëjëvade jöhoje.

²⁷Ëhi'amu Iesuro ä amoho vuonugo'i örire juvo va'adeje. Örire juvo va'amu gagorovo nuni sisë'e ae niö'iro rihiromoromo uvobe va'areje: David-are ujoho böröme javaje jero noni vavaenimëjo. ²⁸Ëhi uvobe va'amu Iesuro osare va'adeje. Osare va'amu rue ae niö'iohuro rovareje. Rovamu gëgorovo Iesuro uëvadeje: Na jemë mae uehorovoromo uvarujëjo: Nörö ajamui'iröhoho eni höjo. Eni höjamu uavareje: Bada io'ajo. ²⁹Io'ajamu Iesuro nunoho rëhëhoromo uëvadeje: Ëhi jië'oho jemëhu uehorovarujëhi iae ëhi jiëho'ajëjo. ³⁰Ëhi uëvamu gëgorovo nunoho marëjëvamu mae uherihareje. Mae uherihamu gagorovo Iesuro darugo'o majëhiromo uëvadeje: Bogave aho uël'irarijëjo. ³¹Ëhi uëvamu hegorovo ä ae niö'iohuro hö'öromo va'oromo Iesuare jöho bogo ejaho'i Iesuhu jabumë ajëmijade jöho majëhibe sa'ae bövioho jirehareje.

Iesuhu bitaro tövë'e a ajamade jöhoje.

³²Eae niö'ioho jaburo ä osare jioromo hö'öjamu gavë'i aëro ae gemu hu'rae baeromo rovareje. Ëaho aru'aho sisë dëre jië'ëro jörumo'e jiadeje. ³³Jörumo'e jiamu Iesuro ä aru'aho sisëho rarovö'öjamu aho aevoromo jöe jövadeje. Jöe jövamu hegorovo ae aho'obëhe tiöromo uarovareje: Asë'ëhi jië'e muoho Israel sal'aroho bogo gavë'e javuajëjo. ³⁴Ëhi uarovamu Pharisee ariböviohuro uëvareje: Sisë a börömohuro vöröho bojamijego ëhuro a dëre aru'aho sisëho rarovö'ö'amaje höjo.

Iesuhu ae aho'obëhe jabiesi jöëni vavaenimade jöhoje.

³⁵Ëhi'amu Iesuro God rajahijarue osare osare God-are jö bëhoho röjëhibe God-hu böröme namiromo muebejëvo'iröhe jö mahö majëhibe guomo guome gö gö baejë'e aribövioho avohëvobe ëhi'obe amo masijore ininore juvo barëjadeje. ³⁶Juvoromo ganövade ae aho'obëhe tagavoromo

huë vavaene baeromo sisë'i raromo'ego gëgorovo uvonövadeje:
 Ëaribövioho vämu vavu rumo'e ö mahu'éro raromanovaruë uvoromo
 jabiesi jöëni vavaenimonövadeje. ³⁷Jabesi jöëni vavaenimamu hesi ijorajo
 ömo'ömoho uhu'le uëvadeje: Ae aho'obëhe nasinö sö rue'iröhoho ého
 mure iruno'e gagovo'iröhoho val'ëne höjo. Mure gagovo'iröhe iruno'oho
 bövi mae jio'i gagovarue aribövioho no ma-gemu gemu javuajéjo.
³⁸Ëhuni mu Arijo'oho éninamiromo uarego huro ae gö'o rämö'öjego mure
 rueromo ajamuiromo iruno'oho gagovo'iraréjo.

Iesuare apostle 12 jabiesi jöhoje.

10 ¹Ëhi'amu Iesuro hesi ijoraje 12-ho uëvadeje: Ruehëromo rovamu
 daruge bojëmiromo uëvadeje: Satan-are ariböviehu a jabiesi
 dëre jio'amamu gëvë'oho rarovöl'öjëvego suorovoromo va'iraréjo. Guomo
 guome gö gö baejë'le o sino haho'e u'uhö'amë'e jiamu gëvë'oho avohëvego
 marëjëvo'irajo. ²Röhu hesi apostle aribövie 12 jabiesi ihoho aviëhije.
 Urimo Simon hesi iho göho Peter'o hesi öho Andrew'o éhi jëvadeje. Göho
 James'o John'o ö'o ö'o Zebedee-are harihoho jëvadeje. ³Göho Philip'o
 Bartholomew'o jëvadeje. Göho Thomas'o tax baenövade ae Matthew'o
 jëvadeje. Göho James Alphaeus-are harihohu'o Thaddaeus'o jëvadeje.
⁴Göho Simon hu Jew rajehu jabiesi mueberovo'i nimade aho jiadeje.
 Göho Judas Iscariot jiadeje. Judas Iscariot hu ijönö Iesuni hiruëmiromo a
 jabiesi övore bojëmi'iröhe aho jiadeje. Iesuare apostle 12 jabiesi ihoho éhi
 jio'amadeje.

Apostle 12 jabuhu va'oromo mu vaeröhego Iesuhu rämö'öjade jöhoje.

⁵Ëaribövie 12-ho jaburo mue vaebe jijihorëhego Iesuro rämö'öromo
 uëvadeje: Va'irarijoho sa'a ioro'ioro rajo jubesiriroho Samaria sa'a rajo
 jabiesi amoroho nadi va'orëjo. ⁶A'i Israel rajo jubesiriremu va'orëjo jabumë
 sheep-ëro öre sidövanovoromo éma jijiharue jiaje. ⁷Va'oromo uëbe
 jijihorëjo: Iae ga'ië'arujëjo God-ro böröme namiromo muebejëvego. ⁸Ëhi
 uëbe guomo guomo'ego aribövioho ajémibe vuovë'e aribövioho i'ovëvobe
 sino jomo'ego aribövioho avohëvobe Satan-are ariböviehu a dëre jio'amë'oho
 rarovöl'öjëvobe éhi'obe jijihorëjo. A ajëmì'irarije darugo God-arire
 baejarijoho bogo manaho bojamarije höjo. Ëhuni manaho nadi bae'i aho
 ma-ajémibe jijihorëjo. ⁹Gold ijo bajoho ajivë'e ijo bajoho rövë'e ijo bajoho
 göta esöroho nadi aegoromo ujuoho jijihorëjo. ¹⁰A éninëmiromo ujuohoromo
 aego'irarije esöho nadi ujuohoromo jijihorëjo. Niögoho nadi göho ujuoho'i
 ma-gemu ruohoromo jijihorëjo. Höru guduoho nadi io'amoromo ijahoho nadi
 ujuohoromo jijihorëjo. Éhi jië'e inömo inömoho nadi ujuoho jijihorëjo é hesi
 bëhoho ae rahu mu vaeromo i mana baejë'oho iae mae jië'e jiaje.

¹¹ Va'irarijoho amo masijore o ininore suorovë'oho va'oromo a ma-maho
 nahorëjo. Nahoromo birohogorovo é a hesi osaro raromonövorëjo ijönö é

amore jioromo va'ië'e jëvaje. ¹² Röhu osare rumo va'ë'iroho jejëmiromo uënövorëjo: Huë mae baerëjo. ¹³ Huë mae baerëjamu hegorovo ë osare raromarue ariböviehu uëvë'oho: Iae mae hö uëvë'oho iae huë mae baeruomo'ajëjo. O bijönimë'oho uërëjo: God-are huë ma jö uëvodohu vuonugajëjo. ¹⁴ O di osaehu di amehu jemesi örire nu huodëgoromo jö bogo ejëhë'oho uvorëjo: Jabesi muoho bövioho bise'oho sa'aho tohotohoho sisë höromo jabiesi tohotohe jemesi hörure jiajoho riremo va'orëjo. ¹⁵ Ave jöho na jö mae uëvajëjo: God-hu i'u bojëmi'iröhe maja rovë'iroho Sodom o Gomorrah amo rajo jabuhu i'u baeröhoho ma-jianovo'i a'l'i jemesi jö bogo eruomaje aribövioho jaburo i'u börömo maho baeruomo'ajëjo.

Aehu Iesuare aribövi huë sisë bojëmi'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

¹⁶ Aveho hehëjo. Naro rëmō'øjego jemë vaevë'e sheep harihunö'e vörö'e miehu jioruomajire va'ië'arujëjo. ¹⁷ Ehuni va'romomo sigobehu a gagoro ma-burëro ju'ebiromo va'ajëhi éhi gavë'i jijihorëjo. O ugo mamaehu hesi iemu iromo ma-taemo hijajëhi éhi taemo raromobe va'orëjo. ¹⁸ Ae gëvë'iajo. Jaburo guduamo ujuohëvo va'romomo jögoru muebejarue aribövi jabiesi övore bojëmi'aruëjo. Jabuhu God rajahijarue osa göro göro hisuebijëvo'aruëjo. ¹⁹ Gavana o sa'are a masijo gö gö jabiesi nunire rëmo'iramu nasi jöeni ë riravoromo nasi jöho jabiesi örire sa'a gö rajo jabiesi örire majëhi'arujëjo. ²⁰ Röhu jabuhu guduamo ujuohëvo va'amu a masijo jabiesi nunire riravë'oho nadi uvorëjo: Na diehi jöho majëhi'ejëjo. O rabu jöe majëhi'ejöromo nurunurumorëjo. Rabéni hesi bëhoho jö majëhi'irarije majaho rue'iramu evare majare God-ro ajëmiromo jöho röjëhi'iramu majëhi'arujëjo. ²¹ Bogo jemëhu jöho majëhi'irögoro a'l'i jemesi Vavu hesi Aru'ahohuro jöho simanore bojëmi'iramu jemëro jöho majëhi'arujëjo.

²² Röhu öhuro öho ae gö jabiesi örire bojëminövo'aruëjo muo'amojöro. Vavuohuro abozi harihu'oho éhi gemuoho ë'a'aruëjo. Abozi harihu'ohuro ri'öromo ae uë'iramu vëmu vavu'oho muo'amo'aruëjo. ²³ Röhu jemëhu na uehorovevarujohuni ae aho'obëhe jaburo jemesi örire nue huodëgoruomo'ajëjo. Röhu ae rahu biririvoromo mae uehorovevobe va'ojuvo maja barë'iröhe maja rovë'iroho God-ro baejëvoromo manö bamëvo'ajëjo. ²⁴ Jemë amo göre raromamu aehu sisë vaejëvë'oho huruomoromo amo göro va'onövorëjo. Aveho na jö mae uëvajëjo. Jemë Israel sa'are amo göre göroho bogo va'o barëjë'e God-are A Maho na ö'ejëjo.

²⁵ Jö hejaruje aribövioho jö röjëhijaje aho na bogo iosiremiromo masijoho jëvajëjo. O mu vaejeharuje aribövioho mu simano vaejaje aho na bogo iosiremiromo döroho jëvajëjo. ²⁶ Ehuni jö röjëhijaje aho ae göehu huë vavaene bojemego naehu baejajëhi nasi jö hejaruje ariböviehu éhi

baejë'oho iae mae höjo. O mu simano vaejaje aho ae göehu huë vavaene bojemego naehu baejäehi nasi mu vaejeharuje ariböviehu ëhi baejë'oho iae mae höjo. Ëhesi bëhoho agano muebejëvaje aho na aehu uevaroho: Ja Beelzebul a sisë jabiesi böröme javajë uevarohuni ëhuni ëhi jië'e aribövihuro jemë nasi agane jëvë'ego jö sisë bëhi mae uëruomo'ajëjo.

26 Jö sisëho ëhi uëruomo'ajëjo röhu nadi juhuonëmirëjo. Mue rabe gurihiro jiajoho aho'obëhe va'orahoro jio'a'ajëjo. Rabe rabe subivëhajoho aho'obëhe ma-samaro jio'a'ajëjo. **27** Ëhi jië'e jiaje naehu jöe rabe vahi'e saginiëri majëhijajoho ijönö maja'e ë jöho ma-va'orahoro majëhirëjo. O saginiëri hia'ire majëhijego hejarujoho ëho amo riroro majëhirëjo.

28 Röhu nadi uvorëjo: Ëaribövihuro anaguo'ajëromo juhuonëmiromo jabiesi jöho uehorovorëjo. Jemesi sinohemu muo'amë'oho eni jëvo'i jemesi aru'aho muo'amë'oho bogo eni jioruomë'je jiaje ëhuni jabumë nadi juhuonëmi'l God juhuonamiromo hesi jöho uehorovorëjo. Huhu jemesi aru'ahohu'o sinohu'o vëni'e öri ari'ere babu'öjëvoromo ijumëvo'iröhoho hu eni jiajëjo. Ëaho juhuonamiromo hesi jöho uehorovorëjo. **29** A'i aho bövihoo bise'oho nadi juhuonëmirëjo. Ëhesi bëhoho God-ro uvajëjo: Jemë iae masije jëvajëromo avo'avoho muebejëvaje höjo. Monie ma-bisemu bu'öromo ugo inine niö'i imo'arujëjo. Röhu jemesi Vavuoho bogo uvaje höjo: Ugoho ininego bogo muebe'ejöjo. Bogo ëhioho uvo'i ugoho muebe'amë'ego ugoho bogo gemu vadu'oho ëma vuovoromo ö'idöroho jioromo sa'aroho rireromo rovarue höjo. Vavuohuro gëvego rireromo rovarue höjo. **30** A'i jemë God-ro jemesi bövie bise'e aho'o muebejëhoromo röhu jemesi simano uoho ëhu'o adahëhoromo avo'avoho muebejëhaje höjo. **31** Ëhuni nadi juhuonivorëjo uge aho'obëhe jio'amajoho ëho magianovo'i ae gemu gemu jemë masije jëvë'je jiaje.

Noehu Iesuare jö a nunire huruoho majëhi'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

32 Ae rahu a nunire uvë'oho: Na Iesuare ae jevajë uvë'oho naro nasi Vavue ö'idöre hijaje hesi nunire uvo'ejöjo: Ëho nasi ae magonahe höjo. **33** O ae rahu a nunire uvë'oho: Na bogo Iesuare aehu jevajë uvë'oho naro nasi Vavue ö'idöre hijaje hesi nunire uvo'ejöjo: Ëho bogo nasi aehu magonahehu höjo.

**Iesuhu rovë'ëro ëhu'ëro ae adovoromo göehu jöe
gö göehu jöe gö uehorovarue jöhoje.**

34 Nadi uvorëjo: Nöröhu rovade hesi bëhoho ajamuego sa'aе aho'obëhe iro muorovo'oho vuonugo'i ma-huë baerovoromo gemuoro raromo'iröhego rovade höjo. Na bogo ëhunioho rovode höjo. A'i naehu rovode hesi bëhoho naro nasi jöho majëhijego aëro heromo jöe gö gö uehorovoromo muorovo'iröhego rovode höjo. **35** Naehu rovode hesi bëhoho nasi jöhuni harihohuro vavuoho nue huodivo'i abojohuro vëmoho

nue huodivo'i ajohuro ajoho nue huodivo'iröhego ëhuni rovode höjo. ³⁶A nu huodëgarue aribövioho jabesi agane gemuoho jioruomo'ajëjo.

³⁷Ae rahu ja vavu o vëmu nuninö bamo'i na dejonö bamevë'oho nasi a ma jio'iranoho bogo eni javo'ajëjo. O ae rahu harihu o aboji nuninö bamo'i na dejonö bamevë'oho nasi a ma jio'iranoho bogo eni javo'ajëjo.

³⁸Ae rahu ja bogo uvë'oho: Iesuare jöeni vi'ehe huë vavaene javoje rabe baeromo guomevë'oho iae hesi hö uvoromo bogo korosi hesi i'u banigojiomanovoromo nasi ijore ijore juvë'oho nasi ae jio'iranoho ja bogo eni javo'ajëjo. ³⁹Ja jasi sinohuni uehorovoromo biririvoromo ave sa'are hi'i ëhemu uehorovë'oho ijonöho guomo öriro va'a'anuëjo. O ja nasi jöeni guomë'oho ijonöho maro hi'a'anuëjo.

Mu ma vaejarue hesi mana bae'iröhe jöhoje.

⁴⁰Jemëhu nasi jö majëhibe va'ë'iroho ae rahu jemë rajëhiromo baejëvë'oho ëhuro na'o rajehiromo baejevoruomaje höjo. O ae rahu na rajehiromo baejëvë'oho ëhuro remö'öjamu rovode ahu'o rajahiuromaje höjo. ⁴¹Ae rahu uvë'oho: Ëaho jö God-aro baeromo majahuijaje ae höromo rajahromo baejë'oho ëhuro jö God-aro baeromo majëhiromaje ariböviehu suvuoro ujuoharue ëhi jië'e suvuoroho God-are örire ujuohoruomo'ajëjo. O ae rahu uvë'oho: Ëaho ma-mae höromo rajahromo baejë'oho ëhi jië'e a maehu suvuoro ujuoharuëhi ëhi ujuohoruomo'ajëjo. ⁴²Ave jöho na jö mae uë'ie'ajëjo. Ave nasi ijorajoho ae ma-bise'ehu ö'amu aehu garomo uvë'oho: Ëaho Iesuare ijore ijore juvaje ae höromo ma-bisemu ajamiromo enatuore jovo baguso bojamijë'oho ë aribövioho jaburo iae manaho ujuohoruomo'ajëjo.

Bapataeto vaejaje ae John-hu ae rëmö'öjamu rueromo Iesu jö ua gavare jöhoje.

11 ¹Iesuro hesi aribövie 12 jabis örire jöho majëhinugoromo va'adoho ë bëhire jio'amaje amore amore jöho majëhibe bëhoho röjëhibe juvadeje.

²Iae John bapataeto vaejaje ahuro savoji gagore hiromo hejade uavamu: Kerisoro muoho ëhi vaejaje hö uavamu hegorovo hesi ijorajoho rëmö'öromo uëvadeje: Va'oromo ëhi ëhi Iesu ua garëjo. ³Ua garëjamu va'oromo Iesu uavareje: No uvaruëjo: God-ro a böröme nugö'ö'iramu nosi örire rue'a'ajëjo. Na ja ë aho javajëjo. O na no muebe'ejarëjo ae göëro rueröhego. ⁴Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Va'oromo diehi hejarujoho gavarujoho John majahirego he'irajo. ⁵Uarëjo: Nöröro ae nuni sisë'oho ajëmijego mae uheriharue höjo. Höru sisë'oho ajëmijego mae jijiharue höjo. Jomo'e aho ajëmijego marëjëvoromo jabiesirire sisë sisëho barëjëhaje höjo. Hia'l sisë'oho ajëmijego hia'e dadovoromo jöe hejarue höjo. Vuovë'e aho ajëmijego i'ovarue höjo. Bogo eni jië'e

aribövionarioho ajëmiromo majëhijego God-are jö maho hejarue höjo. John éhi majahirejo. ⁶Röhu John o ae rahu biririvoromo nasi örire mae uehorovevë'oho é ahuro maho hi'a'ajéjo.

⁷Maho hi'a'ajéjamu hegورو vuonorö'ö va'areje. Va'amu gavë'i Iesuro ë hesi bëhire gagovare aribövionarioho John-are jöho majëhiromo uëvadeje: Urimë'ioho jemë rabe ga'irögoro John-hu a rumo'e sa'are hijajiroho ého va'onövarije höjo. Ijo rudu burehu huosihego arue anume va'aje éhi uehorovaje aho na John éhi jië'e ae jiamu ga'lí va'arije höjo. Bogajo. ⁸O diehi jië'e aho ga'lí va'arije höjo. Na John niögu mabëhe sanu'e io'amë'e ae jiamu ga'lí va'arije höjo. Röhu éhi jië'e niögu ma io'amarue aribövionarioho bogo a rumo'e sa'aroho raromo'i a masijehu raromarue osaremu raromarue höjo. ⁹Éhi jië'oho jemë rabëni a rumo'e sa'aroho va'arije höjo. Na John jö God-aro baeromo majëhijaje ae jiamu ga'lí va'arije höjo. Io'ajo. John iae hu éhi jië'e ae höjo. Röhu aveho hehëjo. Jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'ioroho iosirëmiromo John hu börömoho höjo. ¹⁰Iae é a hesi jöho God-are surire éhi jajivoromo uvë'e höjo:

Ave aho God nasi jö bajuvaje aho höjo.

Ja va'ië'iroho naro hu urimo nugöl'ö'iramu va'oromo ae uë'a'ajéjo jaehu va'irane öroho iogorahoröhego.

¹¹Ave jöho na jö mae uë'ië'ajéjo. Ave sa'are raromobe rovare aho ae gemu vadu'oho John bogo iosiramiromo börömoho jië'e höjo. A'i God-hu böröme namiromo muebejëvego hesi aharire raromarue a inino mahuro John iosiramiromo döroho jioruomajëjo. ¹²Urimo John bapataeto vaejavuaje aehu a jö majëhijadeware evare aëro aevoromo daruge aho'bo bojamiromo biririvoromo öroho jiovobe rueruomë'e höjo éhuro God-ro böröme namiromo muebejëvego hesi aharire jëvoröhego. Jaruvoho éhi gemuoho é'oruomaje höjo. ¹³Aevo'ioho Moses jögoru bojëmade ahuro God-hu böröme namiromo ae muebejëvo'iröhe jöho majëhijamu jö God-aro baeromo majëhibe rovare aribövionhuro éhi gemuoho é'obe rovaroho röhu ijo tugoho'ioho John-ro é jöho majëhijade höjo. ¹⁴Röhu urimo majëhiromo uënövare höjo: God-hu böröme namiromo muebejëvego ga'irarije é hesi urimo ae gö rue'a'ajéjo. Éahuro Elijah-hu vaenövade mue gemuoho barue'ajéjo. Jöho éhi majëhinövare höjo. Röhu jemë mae uehorovo'i nëgë'oho uvorëjo: Elijah-are mu barueröhego uövuare aho iae John höjo. ¹⁵Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohonëjo.

¹⁶Röhu jaruvore raromaruje aribövi jemesi jöho uhu'e majëhi'ië'ajéjo. Amo ririre raromarue jö bijönimoruomaje asisö'oho jëvanovajëjo. Amo ririre raromoromo asisö' ioro'iorohuro ioro'ioroho uvëvoruomajëjo: ¹⁷Noehu aninivoromo jemëni virikö huosihëharoho jemëro bijönimoromo bogo ejahuoromo javavarije höjo. Noehu aninivoromo huë vavaeni'e jö iaroho jemëro bijönimoromo bogo ejahuoromo nierusuburu'e bamarije

höjo. ¹⁸ Ëhesi bëhoho John-ro rueromo God uehorovoromo ma-hi'i iohöjovo bogo inövade höjo. Ëhi'onövadoho jeméro ë jö bijönimarue asisö'oho va'ène bijönégamu John-are jöho bogo ejaho'i sisë'i uehorovoromo uvonövariye höjo: Aru'aho sisë dëre jië'ëro ëhu'ëro iohöjovo bogo ijaje höjo. ¹⁹ O God-are A Maho naro rueromo iohöjovo ma-ijaje höjo. Ëhi ë'ajoho jeméro ëhu'o bijönimoromo uvaruje höjo: Nörö gahëjo. Iohö mahunö'e iromo vörö'e jovemu ijaje höjo. Hu vajiohu'e tax baejarue ahu'o a sisë ioro'iorohu'o ëho jabiesi aemo'aeme höjo. Jeméro John-are muohu'o nasi muohu'o bijönimarue höjo röhu no God-are uehoro maho baejë'ëro muohu vaejarue höjo. Ëmuohu aëro garomo uvoruomo'ajëjo: God-are uehoroho iae mae höjo. Ëhu'ëro muohu vaejare höjo.

Ame göehu göehu Iesu bogo ma uehorovare jö Iesuhu jövadohoje.

²⁰ Ëhi uënugoromo ame gö gö birëgadeje ë hesi bëhoho urimë'i hahu a ajëmiromo darugo'e mu masijo vaebe ë amore amore juvamu jabuhu bogo huotorovoromo hu mae uehorovarohuni. Birëgoromo uëvadeje: ²¹ Chorazin'o Bethsaida'o amo rajohumë vaevë'oho jemë sisëro revo hesi jëvajëjo. Naro darugo'e muohu jemesi amore vaejego garomo röhu nasi jöho bijönimarue höjo. Naehu darugo'e mu jemesi amore vaejodoho Tyre amore o Sidon amore vaejego ga'ibejarëjo mami gö'e jabiesi sisëni huë vavaene baeromo niögu sisë io'amoromo uonëro buerovoromo uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baeruomo'ibejajo. ²² God-hu i'u bojëmi'iröhe majä rovë'iroho Tyre o Sidon rajo jabuhu i'u bae'iröhoho ma-jianovo'i jeméro i'u börömo maho bae'a'arujëjo. Ëhuremu uehorovorëjo. ²³ Röhu Capernaum amo rajohumë jeméro jemesi sivue uehorovoromo uvaruje höjo: Nosi ihoho ö'idöre ajiomo'ajëjo. Bogo ëhioho jio'i sa'aro be'a'ajëjo. Ëhesi bëhoho naro darugo'e muohu jemesi amore vaejego garomo röhu nasi jöho bijönimarue höjo. Naehu darugo'e mu jemesi amore vaejodoho Sodom amore vaejego ga'ibejarëjo mu sisëho vuonugo'ibejarëjo ëhuro jabiesi amoho bogo sisërë'i jaruvoho ëhi mae jio'ibejajo. ²⁴ God-hu i'u bojëmi'iröhe majä rovë'iroho Sodom rajo jabuhu i'u baeröhoho ma-jianovo'i jeméro i'u börömo maho bae'a'arujëjo. Ëhuremu uehorovorëjo.

Iesuaro va'oromo nuho'iröhe jöhoje.

²⁵ Iesuro ëhi uënugoromo evare God uavadeje: Apo ja ö'idörohu'o sa'arohu'o muebejanue ae javajëjo. Naro jasi örire huë mae uavajëjo. Rabëni hesi bëhoho jero gavane nuni aji'e a masijohuro uvoruomamü: Nosi simanoho mae javuoromo bövie bise'e ga barëjë'e javuajë uvamu gëgorovo jero jasi jöho jabiesi örire subivëhë'e javajëjo. A'li gavane bogo gavë'e aribövioxhuro bogo döroho bamorovo'i jöho he'i nëgamu gëgorovo jero jasi jö bëhoho röjëhijë'e javajëjo. ²⁶ Apo iae mae höjo. Jero jasi nimoromo ë'ane höjo.

²⁷God ēhi uanugoromo ē aribövioho uëvadeje: Nasi Vavuohuro jöe aho'o bojemijē'e höjo muebe'irodego. Vavuohuro gemuëro Harihoho na avoho gevaje höjo. Harihoho naremuëremu Vavuoho avoho gavaje höjo. O Harihu naehu di aribövi röjéhi'i negë'ohuro ēhuro ē aribövihuremu röjéhijego jabu'o Vavuoho gavarue höjo.

²⁸Röhu jemē ae rahu sivohoromo i'u'e mu vaejamu u'uvëvë'oho ruerego naro jemesi dë vövöbajo'oho sasohëho'iröjo. ²⁹Na sanu'e mae jevë'e jiaje ēhuni nasi muoho banigojiomoromo nasi jöho henövorëjo. Ēhi ēlē'oho jemesi dë vövöbajo'oho ma-mabëhe sasohëvo'ajëjo. ³⁰Rabëni hesi bëhoho nasi muoho i'uhoo bogojio'i sase höjo.

Jew rajehu nuharue majahesi jöhoje.

12 ¹Ēhi'oromo Jew rajo jabiesi nuho majaho rovamu gagorovo Iesumëro mure jijihareje. Jijihoromo hesi ijorajo ömo'ömohuro hömëvamu io ho babovoromo ue'ahobe va'areje. ²Babovoromo ue'ahobe va'amu gagorovo Pharisee ariböviëro Iesu uavareje: Asë'e jaruvoho nuho majae höjo. Jasi ijorajo ömo'ömehu i avoharuoho öho nuho majahesi jögoroho aharüejo. ³Aharüejamu Iesuro uëvadeje: David nosi a böröme jionövade höjo. Röhu hu'o hesi ariböviohu'o jabumë hömëvamu hegorovo huu hë'ade jö God-are surire adaharijoho öho diehi'oromo bogo avoho uehorovarujëjo. ⁴David-ro God-are osa mare va'ade höjo. Va'oromo God-are nunire bahijare io ho hu'o hesi ariböviohu'o ue'ahare höjo. Èioho bogo David'o hesi ariböviohu'o ue'aho'iröhoho jio'i hesi ma-priest-ëremu ue'aho'iröhie ie jiade höjo. Röhu jabuhu ue'aharohuro ēhuro jögoroho ahare höjo. Röhu ē hesi jöho bogojiade höjo. ⁵Ave jöhu'o Moses-hu jögoru surire jajivadoho jemē diehi'oromo bogo avoho adaharije höjo. Nuho majahesi rovë'iroho priest aribövihuro God-are osa börömo hesi muoho vaeromo öhuro nuho majahesi jögoroho ahoruomaje höjo. Röhu God-are osa börömo hesi muoho vaejaruero jië'ero öhu'ero jöho bogojiajëjo. ⁶Naro jemē uëvajëjo: Mu i'ero aviae rueromo God-are osa börömo hesi muoho iosiramijë'e höjo. Èhuni nasi ariböviehu i babovoromo ue'aharuhöho jöho bogohöjo. ⁷God-are surire jöho jajivoromo uvë'e höjo: God-ro uvajëjo: Na negajëjo a huë bae'irarije muoho vaejöro mi suvuoroho bogajo. Èjö hesi bëhoho avoho he'ibejarijëjo ave övo uno'e aribövioho bogo uë'ibejarijëjo: Mu sisë ëlë'e jëvajëjo. ⁸God-are A Maho naro nuho majahesi jögoroho muebejaje höjo.

Övo guomahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

⁹Iesuro ēhi uenugoromo va'adeje. Va'oromo Jew rajehu God rajahijarue osare rumo va'adeje. ¹⁰Amo ē osare övo hitahi guomahë'e aho ē hijë'e jiadeje. Hijamu gagorovo aëro ē raromë'ero uehorovoromo uvareje: È'ego noro Iesuare jö sisëho nahoromo jögoru muebejarue aribövioho

majēhijarëromo Iesu uavareje: Nuho majare a jabesi sino ajämijë'oho na ëhuro no nosi jögoroho aharue höjo o bogajo. ¹¹O bogajamu Iesuro uhu'e uëvadeje: Jemë ae gemu sheep gemu javë'oho röhu nuho majare guare beva'lë'oho na ja ajamiromo io bamonëjo o bogajo. Io'ajo. Nuho majaroho iae io bamo'anuëjo. ¹²Röhu sheep-oho ma-jianovo'i aho börömo mae höjo. Ëhuni nuho majare a ajämijë'oho iae mae höjo. ¹³Iesuro ëhi uënugoromo ë övo guomahë'e aho uavadeje: Jasi övoho nugöl'öjëjo. Ëhi uavamu hegorovo övoho nugöl'öjamu marëromo övo gö jiajëhi ëhi jiadeje. ¹⁴Mae jiamu gagorovo Pharisee aribövihuro va'oromo Iesu anoröhe jöho mevruomadeje.

Iesu hu God-are mu vaejaje a mae jiaje jöhoje.

¹⁵Iesu anoröhe jöho mevaruë uvamu hegorovo Iesuro ë amore jioromo va'adeje. Va'amu gagorovo ae aho'obëhe hu rihiromareje. Rihiromamu huro guomo guomo'e aribövihoo aho'o ajämamu mae jëvadeje. ¹⁶Mae jëvo'ego uënövadeje: Naehu jemë ajämijode jöho bogave aho uë'irarijëjo. ¹⁷Ëhi uënövade jö hesi bëhoho jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-hu jajivadëhi ëhi jioröhego. Isaiah-ro God-are surire jajivoromo ëhi uvadeje:

¹⁸Naehu baejë'ëro mu vaejaje aho gahëjo.

Nasi dë vövöbajo'e aho'o uehorovego dë mae jevaje aho aviae höjo.

Naro nasi Aru'ahoho hesirire bamaho'ejëjo.

Bamaho'iramu ae aho'obëhe dinö'e dinö'e raromaruoho huro nasi mu ma hesi jöho majëhi'ajëjo.

¹⁹Hu bogo giagiavoromo darugo'oho uvo'a'ajëjo.

Aho hesi huëho amo ririroho bogo he'a'aruëjo.

²⁰Ijo adehu aho bu'öjanovo'ië'iroho hu bogo ahö'lö'ajëjo.

Irehu duorohanovo'ië'iroho bogo duoho'a'ajëjo.

Ëhi ë'obe va'ojiuvo hujeji evare hesi mu mahuro ruahö'öjëvoromo dö maro jio'a'ajëjo.

²¹Ëhi jio'iramu ae aho'obëhe dinö'e dinö'e raromaruohuro hu uehorovoromo uvoruomo'ajëjo: Iae huro gemuëro ajamui'ajëjo.

Iesuhu Satan-are aribövi a dëre jio'amamu rarovö'öjëvadoho hu bogo Satan-are darugoho baeromo ëhioho ë'adeje. Ëhesi jöhoje.

²²Ëhi'amu aëro ae gemu hu'irae baeromo rovareje. Ëaho Satan-are a sisëro dëre abo hijë'ëro ëhu'ëro nune tugohahoromo bitare tövahë'e jiadeje. Ëaho hu'irae baeromo rovamu gagorovo Iesuro a sisë dëre jiajoho rarovö'öjamu bitaroho nunoho mae jioromo jöe jövoromo uherihadeje.

²³Ëhi ajamamu gagorovo ae aho'obëhe jiodudu'iraeromo uarovareje: Ave aho na hu a böröme David-are uje no ajamui'iröhe aho höjo. O rahuo höjo. ²⁴Ëhi atoruomamu hegorovo Pharisee aribövihuro uëruomadeje: O

bogo ëhi jië'e a maho jioromo ë'aje höjo. A'i Beelzebul aru'aho sisë jabisi börömhuro vöröho bojamego ëhuro a dëre aru'aho sisëho rarovöl'ö'amaje höjo. ²⁵Ëhi uëruomamu Lesuro gëromo uvadeje: Ëaribövihuro nasi jöho ëhi uehorovaruëromo uhu'e uëvadeje: Sa'ae gemuehu adovoromo jabisi arijo'arije muorovë'oho barërovo'ajëjo. Ame gemuehu o agane gemuehu adovoromo jabisi arijo'arije muorovë'oho bogo biririvo'l' barërovo'ajëjo. ²⁶Ëhuni Satan-ro ri'l'öromo hesi aribövi a jabisi dëre jio'amajoho rarovöl'öjëvo'ibejajo ëhuro hesi aribövihuo'muorovo'ibejajo hesi darugoho muoho uehoroho diehi'oromo biririvoromo nami'ibejajo. ²⁷Röhu jemëro uvarujëjo: Sisë a börömhuro nörö vöröho bojamego hesi sisë aribövihuo'raroval'ö'amaje höjo. Ëhi jië'oho na jemesi aribövihuro sisë a börömo hesi vöröho baeromo raroval'ö'amarue höjo. O diehi'oromo ë'arue höjo. Jaburo uë'a'aruëjo: Sarerivarujëjo. Aho bogo sisë a börömo hesi vöröho baeromo éhioho ë'arue höjo. ²⁸A'i naro God-are Aru'aho hesi darugoho baeromo rarovo'amaje höjo. Ëhuni uvorëjo: God-ro aevoromo böröme namiromo nosi örire muebejavuajëro jië'ero ëhu'ero ë'ajëjo.

²⁹Röhu aehu darugo'e a hesi osare rumo va'ormo hesi mae sisë ujuohaho va'ię'iroho bogo ëma ujuohaho va'irögoro urimo darugo'e aho guduamoromo tövonugoromo evare hesi inömo inömoho ujuohaho va'a'ajëjo. Naro Satan ëhi ruahö'özaje höjo.

³⁰Ae rahu bogo nasi a jië'oho ého huro na'o muorovaje höjo. O na bogo ajemiromo nasi aribövi gagovë'oho ého huro arua anumiae nugöl'ö'amaje höjo. ³¹Ëhuni uëvajëjo: Aehu mu sisë vaejë'oho God-are iho ijumarue jö sisë atë'oho aho'o God-ro uehorovoromo vuonugého'ajëjo. A'i God-are Aru'aho hesi iho ijumë'oho ëhi jië'e jö sisëho God bogo uehorovoromo vuonugo'ajëjo. ³²God-are A Ma nasi jö sisë'i atë'oho God-ro uehorovoromo vuonugo'ajëjo. A'i God-are Aru'aho hesi jö sisë'i atë'oho ého God bogo uehorovoromo vuonugo'ajëjo jaruvo majahu'o maja ijohu'o.

**Aho jö jövajire heromo uvarueje: Ëa hesi dë vövöbajo'oho
mae höjo ë aho sisë höjo. Ëhesi uhu jöhoje.**

³³Ijo bajo mae uro'i nagë'oho ijo ma hesi bajoho uro'a'anuëjo. O ijo sisë javë'oho bajo sisë uro'a'anuëjo. Ijoho bajoro garomo uvo'a'anuëjo: Ëijoho mae höjo ého sisë höjo. ³⁴Sigobu abozi harihu'e jëvanovajëjo. Ijo sisë va'ëne jëvë'oho jemë diehi'oromo ijo bajo manö'e raeromo jö mae atorëjo. Bogo eni jëvajëjo. Uehoro maehu o uehoro sisëhu dë vövöbajo'ere rarovëvajoho ëhi jië'e jöho jö'ero atarue höjo. ³⁵A maho uehoro maëremu jëvë'ero jö maemu atarue höjo. A sisëho uehoro sisëremu jëvë'ero jö sisëmu atarue höjo.

³⁶Naro jemë uëvajëjo: Jö sisë rabe rabe ëma atë'oho mevëvo géröhe majaho rue'iramu God-ro uë'a'ajëjo: Ejöho rabëni atarije hö uë'iramu mana ua'a'arujëjo. ³⁷Ae gemu gemu jasi jöre garomo ua'a'ajëjo: Ja a mae javajëjo. O jasi jöre garomo ua'a'ajëjo: Ja a sisë javajëjo.

**Ariböviehu Iesu bogo ma uehorovoromo huhu
darugo'e mu vaejöro dinamare jöhoje.**

³⁸ Ehí jövamu hegorovo Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ae gö gö o Pharisee ae gö gö ého jaburo ri'öromo uavareje: Tisa no naguajéjo gal'i jero darugo'e muoho vaejego éhuro uvo'iröhéro: Ja daruge God-aro baeromo muoho vaejanue höjo. ³⁹ Vaejanue höjamu uëvadeje: Sareri'e aribövi sisë jëvajéjo. Magonahehu hesi baru vuonugo'i ma-juvajéhi jeméro ehí God vuonugo'i mue gö gö uehorovaruje höjo. Jemë rabëni darugo'e muoho gal'i nimarujéjo. Na ehí jië'e muoho bogo vae'i a'l'i jö God-aro baeromo majëhinövade ae Jonah-hu God-are mu börömo röjëhijade ehí jië'e muohuremu röjëhi'ejöjo. Mue gö gö bogajo. ⁴⁰ Jonah-are mu börömo hesi bëhoho jovo mi börömohuro Jonah nimu'öjamu abueromo hesi dëre hijade höjo. Hiromo majae niö'i gemu vahie niö'i gemu hesi uhure égubijiohamu höröjadié höjo. Höröromo rovadëhi God-are A Maho naro sa'a gagore abo hiromo majae niö'i gemu vahie niö'i gemu hesi uhure höröromo rue'ejöjo. ⁴¹ Nineveh amo rajohuro ave jaruvore raromaruje aribövihou'o gemu mae ri'öromo God-are nunire riravoruomo'ajéjo. Riravo'iramu God-ro jabesi mu maho garomo jemesi mu sisëho garomo jemë uë'a'ajéjo: Nineveh amo rajehu vaejare ehí jië'e mu maho bogo vaejë'ego éhuni na uëvajéjo: Jemë sisë'e aribövie jëvaje sisëro va'ohëjo. Ehesi bëhoho è Nineveh amo rajohuro mu sisë vaeruomë'éro hejare Jonah-ro God-are jöe majëhijamu hegorovo jabesi uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baejare höjo. Jonah ma-bise'o jioromo jö majëhijadoho Nineveh amo rajohuro hesi jöho ejahare höjo. A'l'i naehu hu iosiramiromo börömo jioromo jö majëhijajoho jemë bogo ejeharuje höjo. Èhu'ëro jië'ëro mevo géröhe majaho rue'iramu jemë sisëréjëvo'ajéjo. ⁴² O ého majaho rue'iramu arue sa'a göre börömo vaenövade magonahohuro ave jaruvore raromaruje aribövihou'o gemu mae ri'öromo God-are nunire nami'a'ajéjo. Nami'iramu God-ro sa'a gö rajo magonaho hesi mu maho garomo jemesi mu sisëho garomo jemë uë'a'ajéjo: Èmagonahehu vaejade ehí jië'e mu maho bogo vaejë'ego éhuni na uëvajéjo: Jemë sisë'e aribövie jëvaje sisëro va'ohëjo. Ehesi bëhoho è sa'are börömo vaenövade magonahohuro hesi sa'aho vuonugo'i öri égoböviro rovade höjo a böröme Solomon-hu nuni aji'e jö jövajoho he'iro. Solomon-hu ae ma-bisemu börömo jioromo jö majëhijajoho è magonahohuro he'i nimade höjo. A'l'i naehu Solomon iosiramiromo börömo mae jioromo jö majëhijajoho he'irarijoho jemë bijönégajéjo. Èhu'ëro jië'ëro mevo géröhe majaho rue'iramu jemë sisëréjëvo'ajéjo.

**Satan-are a sisëhu a hesi dëre vuonorö'ö abueromo
ijumahade uhu jö Iesuhu jövadohoje.**

⁴³ Röhu Satan-are mu ajamijaje aru'aho sisëhuro ae gemu hesi dëre hi'a'ajéjo. Hiromo hörö va'a'ajéjo. Va'oromo jovo rumo'e sa'are va'oromo

hi'iröhe röhoho nahobe juvojuvo bogo birohogorovo ⁴⁴ uvo'a'ajéjo:
 Na vuonorölö va'oromo hijode sionore röhu maho ë hi'ejöjo. Ëhi
 uvonugoromo vuonorölö va'oromo urimo hijade a hesi dëre abueromo
 ga'a'ajéjo dë vövöbajo'oho gagemu jio'i bibivoromo iogorë'e ma-mabëhe
 osa va'ëne jio'iramu. ⁴⁵ Ëhi jio'iramu gagorovo va'oromo Satan-are
 aru'aho sisë aho'obëhe söromo rue'a'ajéjo. Ëurimore ro hijade aru'ahoho a
 sisë höjo. Ijore huhu sö rovade aribövihuro hu iosiramiromo jabumë sisë
 bëhi mae jioruomajéjo. Ëhu'éro urimo sisë'i hijade aho ijönöho sisë bëhe
 hi'a'ajéjo. Jaruvore raromaruje aribövi sisëho jemë ëhi sisérëjëvo'ajéjo.

Iesuare vämu ömo'öme o ö ömo'öme rahumë jëvaje jöhoje.

⁴⁶ Ëhi jövamu evare hesi vämohu'o ö ömo'ömohu'o jaburo Iesu'lö jöe ato'i
 négamu rueromo amonö riravareje. ⁴⁷ [Riravamu ae gemuëro ri'öromo Iesu
 uavadeje: Hë-ajo. Jasi vämohu'o ö ömo'ömohu'o ja'o jöe ato'i nimoromo
 amonö riravaruejo.] ⁴⁸ Riravaruejamu Iesuro uavadeje: Ja uehorovanuho nasi
 vämoho nasi ö ömo'ömoho di aribövioho jioruomajéjo. ⁴⁹ Ëhi uanugoromo hesi
 ijore ijore jijiharue aribövioho övöro röjëhijadeje ae aho'obëhe jaburo gëjöro.
 Hesi aribövioho röjëhiromo ae aho'obëhe uëvadeje: Aruëroho nasi vämohu'o
 ö ömo'ömohu'o jëvajéjo. ⁵⁰ Ae rahu nasi Vavue ö'idöre hijaje aehu nimajëhi ëhi
 ë'ë'oho ëhuro ë aribövioho nasi öe ma'ine väme jioruomajéjo.

Aehu i ujo sa'a mare sa'a sisëre riremade uhu jöhoje.

13 ¹ Emajae gemuore Iesuro osare jioromo va'oromo nume jovo e'u
 riröre abuejadeje. Abueromo God-are jö bëhoho röjëhi'i sa'aro
 hijadeje. ² Hijamu ae aho'obëhe ro tagavamu Iesu jovore boat gagore
 va'o hi'i ae aho'obëhe jovo riröre riravareje. ³ Riravamu Iesuro uhu jöe
 majëhiromo ëhuro jöe aho'obëhe röjëhijadeje.

Röjëhiromo uëvadeje: Iae ae gemuëro i uje ujuohoromo mure riremo'i
 va'ade höjo. ⁴ Riremobe va'amu ujo ioro'ioroho örire rireromade höjo.
 Rireromamu gavë'i ugëro ro i barëjare höjo. ⁵ Ujo ioro'ioroho munë uhunö
 jiële sa'are rireromade höjo. Rireromoromo ma-burëro ri'amade höjo sa'aho
 munë döro ma-bisemu jië'ëro. ⁶ Riromo dirumoho bogo ma io'amë'ëro majaëro
 rojomoromo anamu sahori'amade höjo. ⁷ Ujo ioro'ioroho bibë'e resu resu'e
 sa'are rireromade höjo. Rireromë'ëro bibë'e resuohuro riromo ujo maho
 baba'amade höjo. ⁸ Ujo ioro'ioroho sa'a mare rireromade höjo. Rireromoromo
 riromo bajoho rae'amade höjo. Uje gemu gemu röhu ioro'ioroho bajé 100
 rae'amo'i ioro'ioroho 60 rae'amo'i ioro'ioroho 30 rae'amade höjo. ⁹ Ae rahu ja
 God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohonëjo.

Iesuhu rabëni uhu'e majëhinövade ë hesi jöhoje.

¹⁰ Ëhi'amu Iesuare ijomajo ömo'ömohuro rueromo Iesu uavareje: Ja ae
 aho'obëhe jö majëhijë'iroho ja rabëni uhu'oho majëhijanue höjo. ¹¹ Rabëni

uhu'oho majéhijanue höjamu uëvadeje: God-ro böröme namiromo aho'obëhe muebejaje jöho urimoho subivëhade höjo. Ësubivëhade jöho huro hesi suvuore jemë bojëmijë'e höjo jemëremu he'i a ioro'ioro bogo heruomoröhego. ¹² Ëhesi bëhoho aji'e jö javë'oho God-ro gö'o bojami'iramu baeromo bövi mae javo'ajëjo. O bogojavë'oho bisemu baejanoho God-ro ë uehoroho mu'uvaho'ajëjo. ¹³ Ëhuni naehu uhu jöemu ë aribövi majéhijaje hesi bëhoho jabu gavaruoho bogo avoho gavarue höjo. Hejaruoho bogo avoho heromo simanoroho baejarue höjo. ¹⁴ Jabumë ëhi jië'e aribövie jioruomajëjo. Jabesi jöho mami'e jö God-aro baeromo majéhinövade ae Isaiah-ro jajivoromo ëhi uvë'e höjo:

Jemë hemu he'a'arujëjo
röhü bëhoho bogo avoho he'a'arujëjo.

Jemë gaemu ga'a'arujëjo
röhü bëhoho bogo avoho ga'a'arujëjo.

¹⁵ Ëaribövi jabesi dë vövöbajo'oho i'uhëgaje höjo.
Hia'oho tugohëhë'e höjo.
Nunoho sigohijëhë'e höjo.
Bogo ëhioho jëvo'ibejajo nunëro ga'ibejarëjo.
Hia'ëro he'ibejarëjo.
Dë vövöbajo'oho sasohoromo jöho bae'ibejarëjo
ëhuro jabumë huotorovoromo rue'ibejarëjo
naro avohëvego mae jëvo'ibejajo.

¹⁶ Isaiah-hu jajivadëhi aribövi ioro'ioro höjo. A'i jemë huë mae baejë'e jëvajëjo. Rabéni jemë nunëro garomo avoho gavaruje höjo. Hia'ëro heromo avoho hejaruje höjo. ¹⁷ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë gavaruje muoho o hejaruje jöho urimë'i jö God-aro baeromo majéhinövare arübövihu'o a ma ioro'iorohu'o aho'obëhe jaburo nimoruomade höjo garomo he'iro. Röhü bogo garomo bogo heruomade höjo.

I ujo sa'are riremade uhu jö Iesuhu huruoho majéhijadohoje.

¹⁸ Röhü aehu i ujo riremade uhu jö hesi bëhoho hehëjo. ¹⁹ God-hu böröme namiromo muebejëvaje jöho ae rahu hia'ëremu heromo bogo avoho hejamu gavë'oho a sisë börömohuro rovaje höjo. Rueromo gavaje God-are jöho i ujo va'ëne jabesi dëre jiego garomo baeniëhiromo rori'o bu'øjaje höjo. Ujo örire rireromamu ugehu i barëjare jö hesi bëhoho ëhi höjo. ²⁰ O i ujehu munë uhunö jië'e sa'are rireromoromo riromo sahori'amade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho heromo ma-burëro nimorohoromo jöho ejaharue höjo. ²¹ Ejahoromo jöho ma-döëremu baejë'ëro ëhu'ëro majae ma-bunemu mae uehorovoromo garöhe God-are jö uehorovaruohuni aehu sisë vaejëvamu gavë'oho o huë vavaene rovamu gavë'oho ma-burëro vuonugarue höjo. ²² O ujehu bibë'e resu

gemuore rireromade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho hejarue höjo. Heromo ave sa'a hesi muohuni nurunurumoromo o sarerivoromo uvarue höjo: Inöme bövie bise'e masije höromo jabiesi nuninö bamarue höjo. Bamoromo sa'arohemu uehorovaruohuro éhuro God-are jö jabiesi dëre jiajoho taemego jabumë bogo rae avoharue höjo. ²³O ujehu sa'a mare rireromoromo baje 100 o 60 o 30 rae'amade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho heromo avoho hejarue höjo. Avoho heromo rae avoharue höjo. Ioro'iorohuro ioro'iorohu iosirëmiromo mu ma-mabëhe vaejarue höjo.

Resu sisëhu iruno'o ma hesi gemuore ri'amade uhu jöhoje.

²⁴Iae Iesuro uhu jöe gö'o majëhijadeje. Majëhiromo uëvadeje: Ae gemuehu ujo ma riremoromo ë'adëhi God-ro böröme namiromo hesi öri ari'oho éhi muebejaje höjo. Ae gemuëro mure va'oromo iruno'e ujo mahö riremobe va'ade höjo. ²⁵Ëhi ë'ë'éro ae aho'obëhe momorö'öjë'e jiamu gagoro mu arijo'ohu'o muorovaje ae gemuëro mure rovade höjo. Rueromo i val'ene resu sisëho i ujo riremadire ë riremonugoromo val'ade höjo. ²⁶Ëhi ë'ë'éro iruno'oho riromo baje raejamu gavë'i resu sisëhu'o riromo rae'amade höjo. ²⁷Resu sisëhu'o rae'amamu gagorovo mu arijo'o hesi mu vaejarue aribövihuro rueromo uavare höjo: Asë'e ja ujo mae jasi mure riremane höjo. Diehi'oromo resu sisëhu'o rijade höjo. ²⁸Uëvade höjo: Na'o muorovaje ahuro ë'ade höjo. Ë'ade höjamu uavare höjo: Ëhi jië'oho na ja nagajéjo no va'oromo resu sisëho ravojöro. ²⁹Uëvade höjo: Bogajo. Jemëro resue ravo'ihöromo iruno'ohu'o ravo'amojöëni bogo éhioho ë'a'arujéjo. ³⁰Ëhuni iruno'ohu'o resuohu'o nugego éhi gemu mae ri'irajo gagovo'iröhe majaho rue'iröhe höjo. Ëmajaho rue'iramu iruno'e gagovarue aribövihuo naro uë'ejöjo: Úrimo resuoho ravoromo huhoho'amorëjo véniro huo'irarije. Amo evaro iruno'oho gagovoromo ujuoho va'oromo nasi iruno'o osaro bahirëjo.

Ijo hisue mustard-hu ëgovaje uhu jöhoje.

³¹Röhu uhu jöe gö'o majëhiromo uëvadeje: Ijo hisu ihe mustard ujehu börömoriromo ëgovajéhi God-ro böröme namiromo ae gö'o gö'o éhi gagovoromo muebejëvobe va'a'ajëjo. Ae gemuëro mustard ijo hisu uje gemu baeromo hesi mure öjade höjo. ³²Röhu bajo ioro'iorohu majaïnovam'oi a'i ë mustard ujohu biseharihe höjo. Ëhi höjo röhu riromo ëgovoromo ijo hisu ioro'iorohu iosirami'amoromo ijo va'ene jiaje höjo. Ijo val'ene jiego ugëro rueruomoromo ë ijo hesi adore ijue vae'amarue höjo.

I dë huaje osehu ire rumorovade uhu jöhoje.

³³Ëhi majëhinugoromo uhu jöe gö'o majëhiromo uëvadeje: God-hu böröme namiromo muebejëvaje öroho aviëhi höjo. I dë huaje osehu ire rumorovajéhi God-hu böröme namiromo muebejëvaje muohuro sa'aë

aho'o ëhi rumorovobe va'aje höjo. Magonahe gemuëro ie aho'obëhe gagovoromo i dë huaje osoho i gemuore bamoromo iohu'o buarohade höjo. Buarohamu ë ioho aho'obëhe rumorovo barëjade höjo.

³⁴ Ëjöho aho'obëhe Iesuro uhu'e majëhijamu rue gagovare aribövihuro hejareje. Jöe aho'o ma-uhu'e gemu majëhinövadeje. ³⁵ Ëhi uhu'e majëhijade jö hesi bëhoho urimo jö God-aro baeromo majëhinövade ae gemuëro Iesuhu vae'iröhe mu jöho God-are surire jaivoromo uvadeje:

Naro uhu'e majëhinövo'ejöjo.

Ö'idö sa'a bamadevare evare aevoromo subivëhobe rovade jöho na jövonövo'ejöjo.

Resu sisë hesi uhu jö Iesuhu huruoho majëhijade jöhoje.

³⁶ Ëhi'onugoromo gagovarue aribövioho rëmo'i osare va'adeje. Osare va'amu gagorovo hesi ijorajo ömo'omohuro rueromo uavareje: I valëne resu sisëhu i mure ri'amade jöho huruoho majahuijego no hejarejo.

³⁷ Hejarëjamu uëvadeje: Ujo ma riremade a hesi jö bëhoho uëromo ë'ode höjo: God-are A Maho nörö höjo. ³⁸ I mu hesi jö bëhoho uëromo ë'ode höjo: Sa'ae aho'obëhe dinö'e dinö'e jiope va'ajëjo. I ujo hesi jö bëhoho naro uëromo ë'ode höjo: God-hu muebejëvego hesi aharire raromarue aribövie jioruomajëjo. I valëne resu sisë hesi jö bëhoho naro uëromo ë'ode höjo: A sisë börömo hesi aribövie jioruomajëjo. ³⁹ Mu arijo'o nu huodivoromo resu sisë hesi ujo riremade a hesi jö bëhoho naro uëromo ë'ode höjo: Satan höjo. I gagovo'iröhe maja hesi jö bëhoho naro uëromo ë'ode höjo: Ave sa'a bövi bise'o barë'iröhe majaho höjo. I gagovo'iröhe aribövi jabesi jö bëhoho naro uëromo ë'ode höjo: Anera aribövioho jioruomajëjo. ⁴⁰ Resu sisë gagovoromo vëniro huarüehi sa'a bövi bise'o barë'iröhe majaho rue'iramu ëhi jio'a'ajëjo. ⁴¹ Ëho majaho rue'iramu evare God-are A Maho naro nasi anera aribövioho rëmö'ö'iramu jabumëro rueruomo'ajëjo. Rueruomoromo mu sisë röjëhijarue o God-are jö aharue aribövi God-hu muebejëvajoho mevoromo ⁴² vënì börömehu ravajire ruruhö'örüomo'ajëjo. Edirö'ore ae aho'obëhe nierusuburu'e bamoromo ane ja'ihu vuogigimoruomo'ajëjo. ⁴³ Ëhi e'iramu evare mu mae vaejarue aribövihuro jabesi Vavuehu muebejaje öri ari'ere raromoromo majaehu bamoromo ajivajëhi ëhi ajivoruomo'ajëjo. Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohonëjo.

Gurihijë'e inömo mabëhe o nenia mabëhe ë inömo jabesi uhu jöhoje.

⁴⁴ Röhu God-hu böröme namiromo muebejëvaje jö göho uhu'e uë'ië'ajëjo. Ae gemuehu gurihi nugë'e inömo mabëhi birohoromo ëhuremu gemu uehorovadëhi God-hu böröme namiromo muebejëvaje jö ëhuremu ëhi uehorovo'irarije jöho höjo. Ae gemuëro ae gö hesi mure juvo'l i gavade höjo inömo ma-mabëhe gagovoromo gurihi nugë'e jiamu.

Gurihi nugë'e jiamu gagorovo huro ujuohoromo röhu maho gurihiromo duhade höjo. Duhonugoromo ë inömohuremu uehorovoromo nimorohë'i va'oromo hesi maho sisëho aho'o imo'amo barënugoromo ijo bajo bövi mae baeromo vuonorö'ö va'oromo gurihi nugë'e inömoho bae'i ë muoho imade höjo.

45 O aehu nenia mabëhe éhemu uehorovadëhi God-hu böröme namiromo muebejëvaje jö éhemu éhi uehorovo'irarije jöho uhu'e uë'ië'ajëjo. Nenia imo'amaje ae gemuëro nenia mabëhe imo'amo'i nahobe juvade höjo. **46** Nahojuvo neniae gemu ma-mabëhoho birohade höjo. Birohonugoromo ë nieniahuremu uehorovoromo va'oromo hesi maho sisëho imo'amo barënugoromo ijo bajo bövi mae baeromo vuonorö'ö va'oromo ë nieniaho gemu imade höjo.

Viö uhu jöhoje.

47 Röhu God-hu böröme namiromo muebejëvaje jö göho uhu'e uë'ië'ajëjo. Aëro viö böröme jovo e'ure ba'amare höjo. Ba'amamu jovo maje ihe gö gö viöre aegade höjo. **48** Aegoromo irijiomamugo evare jovo riröre bava'oromo raromare höjo. Raromoromo jovo majo maho suvoromo hevöre io'amo'i sisëho ruruhö'özare höjo. **49** Èjö hesi bëhoho ave sa'a hesi majaho barë'iramu éhi jio'a'ajëjo. Aneraëro rueruomoromo a maho éhi rémo'i a sisëho mevoromo ujuohoromo **50** vëni börömehu ravajire ë ruruhö'özaruëjo. Èdirö'ore ae aho'obëhe nierusuburu'e bamoromo ane ja'ihoo vuogigimoruomo'ajëjo. Éhi jio'a'ajëjo.

Jö mae göho mamie göho i'e ë hesi jöhoje.

51 Röhu naehu majëhijode jöho aho'o na jemë he barëjarije höjamu uavareje: Io'ajo. **52** Io'ajamu Iesuro uëvadeje: Èhu'ëro God-are jögoru mami öri röjëhijaje ae rahu God-hu böröme namiromo muebejëvaje jö i'ohu'o èhu'o hejë'oho inömo mamiohu'o i'ohu'o hesi osare jiaje aho va'ëne jianovajëjo. Èhi jië'e aehu inömo mamiohu'o i'ohu'o bahijaje osare jio'amajoho va'orahoro ujuoho rueromo röjëhijajéhi èhi jië'e aribövioxhuro God-are jö mamiohu'o i'ohu'o ae röjëhiruomo'ajëjo.

Iesuare amo rajehu Iesu bijönimoruomade jöhoje.

53 Èhi jië'e uhu jöho majëhinugoromo Iesuro va'adeje. **54** Va'oromo hesi amëro rovadeje. Rueromo hiromo God rajahijarue osare rumo va'oromo God-are jö bëhoho röjëhijadeje. Röjëhijamu hegorovo tiöjëvadeje. Tiöromoxuvoruomadeje: Diehi'oromo simano maho baeromo darugo'e mu masijoho vaejaje höjo. **55** Hu sarerivajëjo. Ma-ijo muemu vaejaje a hesi harihe höjo. Hesi vëmoho Mary höjo. Hesi ö ömo'ömoho James Joseph Simon Judas èhi jio'amajëjo. **56** Hesi ma'ino ömo'ömoho aho'o no'o gemu mae raromarue höjo. Èhi jië'oho diehi'oromo aviëhi jië'e

muoho baejade höjo. ⁵⁷Éhi uvoromo nue huodivareje. Nue huodivamu gëgorovo Iesuro uëvadeje: Jö God-aro baeromo majëhijarue aribövioho dinö'e dinö'e va'ë'iroho äéro no mae uehorovavuarue höjo. A'i nosi sa'a raje agane gemuoho jemëremu bogo éhioho uehorovavuaruje höjo. ⁵⁸Éhi uënugoromo darugo'e muoho ma-gemu gemu ë vaejadeje amo rajoho bogo ma uehorovaruego.

John bapataeto vaejaje a guomade jöhoje.

14 ¹Éhi'amu Iesuhu mu börömo vaejaje jöho sa'a a böröme Herod-ro hejadeje. ²Herod-ro jöho heromo hesi mu vaejarue aribövioho uëvadeje: Éaho John bapataeto vaenövade aho höjo. Hu guomoromo ri'özjë'e höjo. Guomoromo ri'özjë'ero éhu'ëro darugo böröme baeromo mu masijoho vaejaje höjo.

³⁻⁴Röhu ë jö hesi bëhoho urimë'i Herod-ro hesi öe Philip-are vabore hesi iohoho Herodias gohoniahijadeje. Gohoniahijamu John-ro ri'öromo ua'i hijadeje: Émagonaho baejanoho ého bogo maehu höjo. Éhi ua'i hijamu Herod-ro é magonaho hesi jööni ae uëvamu John guduamoromo tövoromo savoji gagore ba'amareje. ⁵Éhi'amu Herod-ro John ano'i nimoromo röhu uvadeje: Ae aho'obëhe uvoruomaje höjo: John hu jö God-aro baeromo majahuijaje ae hö uvarue höjo. Éhi uvoromo ë aribövioho juhuonëmiromo bogo anadeje.

⁶Éhi'ojuvo Herod rahade majaho rovadeje. Herod rahade majaho rovamu Herodias-are abojohuro ae aho'obëhe jabiesi nunire rueromo javavadeje. Javavamu Herod-ro garomo vuëvadeje. ⁷Vuëvoromo magonahoho uavadeje: Ja rabe rabe nagë'oho iae na bojamiejöjo. God-ro ge'ego na mae uavajëjo. ⁸Éhi uavamu abojohuro va'o vëmehu nimade jöho heromo rueromo Herod uavadeje: Bapataeto vaejaje ae John-are sönöho tarioromo simanoho hevöro bamoromo avehuro baro bojemëjo. ⁹Éhi uavamu hegorovo rue a börömohuro huë vavaene baejadeje. Huë vavaene baejade höjo röhu urimo darugo'e jöho ë aribövi jabiesi nuniro ë magonahoho mae uavë'ëro éhu'ëro jöe bojëmiromo uëvadeje: Magonahehu nimajoho baro bojamihëjo. ¹⁰Bojamihëromo ae rëmö'löjamu savoji gagore va'oromo John-are sönöho tarioromo ¹¹simanoho hevöre bamonugoromo barueromo abojoho bojamijareje. Bojamamu huro bava'o vëmoho bojamadeje. ¹²Éhi'amugo John-are ijore ijore jijiharue aribövihuro rueromo sinoho bava'oromo guavareje. Guavonugoromo va'oromo Iesu majahijareje.

Iesuhu ae aho'obëhe 5,000 da'uojëhade jöhoje.

¹³John bapataeto vaejëvaje a guomade jöho majëhijamu hegorovo Iesuro va'oromo boat-re ajiò hiromo a rumo'e sa'are va'i va'adeje hu'o hesi ariböviohu'o sivue raromoröhëni. Éva'aje jöho hegoro ae aho'obëhe

jabesi amore amore jioromo va'oromo Iesuhu va'ajire sa'a höréro ë va'oruomadeje. ¹⁴ Va'oruomamu Iesuro jovo döre boat-re va'adoho sa'are rueromo ravo'amoromo gavade ae aho'obëhe tagavë'e jiamu gëgorovo jabesi jöeni vavaenimoromo jabesi aribövie guomo guomo'oho ajémijadeje.

¹⁵ Ēhi'ojuvo majae garobo'e bamamugo hesi iJORAO ömo'ömohuro rueromo uavareje: Aveho a rumo'e sa'aе höjo. O majae mami'e barëjë'e höjo. Ēhuni aribövioho rëmöl'ögjego amo göro göro va'oromo ie imo'amo'irarëjo. ¹⁶ Ie imo'irarëjamu Iesuro uëvadeje: Jabumë rabëni va'ojörajo. Jemëro iruno'oho da'ujöhëriëjo. ¹⁷ Da'ujöhëriëjamu uavareje: Iae mae höjo röhu aviae no ie övo gö mine visue niö'i ēhemu javuajëjo. ¹⁸ Ēhemu javuajëjamu uëvadeje: Baro bojemihëjo. ¹⁹ Ēhi uénugoromo huro aribövioho uëvadeje: Garasioro raromohëjo. Raromohëromo ie övo gö mine visue niö'i ujuoho rovaroho ého huro ujuohoromo ö'idöho sioroho garomo God huë mae uavadeje. Huë mae uanugoromo iohu ato'atovoromo hesi iJORAO ömo'ömoho i'imëmamu ujuohoromo ae aho'obëhe suvuorëmijareje. ²⁰ Suvuorëmijamu ae aho'obëhe ë iohu visuoho ue'ahamu da'uëgadeje. Da'uëgamu gagorovo iJORAO jaburo vitu vituoho gagoromo aegamu esöe aho'obëhe 12 irijiomo'amadeje. ²¹ Ēhi'areje. Ama'e aho'obëhe 5,000 rabu'e iohu'o visuohu'o ue'ahoruomadeje. Röhu magonahe asisö'e jabu'o ue'ahareje.

Iesuhu e'u döre hörehu va'ade jöhoje.

²² Ēhi'amu Iesuro hesi iJORAO ömo'ömoho uëvadeje: Boat-oro ajiaromoromo e'u ioni gönö urimo va'ohego na a ioro'ioroho rëmöl'ögjöjo. ²³ Ēhi uëromo ae aho'obëhe rëmöl'önugoromo parie vae'i hesi sivue dahorure ajiomadeje. Ajiomoromo hesi sivue hijamu vahiomadeje. ²⁴ Vahiomamu nume iJORAO jaburo öri ègoböviro jovo döre va'oruomamu evare burëro jabesi nuninö rueromo jovoho hasaromo boat-ohu'o babu'ögjëvobe va'adeje. ²⁵ Ēhi'ojuvo sisonuvo'ia'amu Iesuro jovo döre höréro rovadeje. ²⁶ Jovo döre rovamu gagorovo iJORAO jaburo jiódudu'iraeromo uavareje: Aru'ahëro rovajëromo juhuonivoromo jö'e dadovareje. ²⁷ Jö'e dadovamu hejë'i Iesuro uëvadeje: Nadi juhuonivo'i biririvohëjo. Na jevajëjo. ²⁸ Na jevajëjamu Peter-ro uavadeje: Bada ja javë'oho uevego na jovo döre ö'öjo. ²⁹ Ö'ögjamu Iesuro uavadeje: Rovëjo. Rovëjamu hegorovo Peter-ro boat-re jioromo jovo döre abueromo Iesu biroho'i höréro jovo döre va'adeje. ³⁰ Va'ihö gavade bure rovamu gagorovo juhuonivadeje. Juhuonivoromo jovo gagore abue'ia'amu gavë'i uvadeje: Bada ajemëjo. ³¹ Ajemëjamu hejë'i Iesuro övoho nügö'öromo Peter ma'enoromo uavadeje: Mae uehorovevo avoho'ibejanëjo. Ja rabëni uehoro niö'ioho baejane höjo. ³² Ēhi uanugoromo jaburo niö'iro boat gagore ajiomamu gavë'i buroho barëjadeje. ³³ Buroho barëjamu gagorovo

boat-re raromare aribövihuro Iesu rajahromo uavareje: Iae mae-ëjo. Ja God-are Harihe javajëjo.

³⁴ Ëhi'onugoromo e'u ioni gönö rueromo Gennesaret sa'are ravo'amareje. ³⁵ Ravo'amamu gagorovo ë sa'a rajohuro Iesu garomo uvoruomadeje: Iae Iesu hö uvoromo ë sa'ae bövihoo jöe nugöl'öjamu guomo guomo'e ae aho'obëhe ujuoho rueromadeje. ³⁶ Ujuoho rueromo ëninamiromo uanövareje: Guomo guomo'e aribövihoo uëvego ja niögu vituohuremu rëhego ëhuro guomo guomoho barë'amajo. Ëhi ua'ego ae rahu rëhë'oho marë'amonövadeje.

**Pharisee ariböviehu God-are jö bogo avoho uehorovo'i
jabesi a mami jö böröme hö uehorovare jöhoje.**

15 ¹Ëhi'amu Pharisee aribövihu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövihu'o ëho jaburo Jerusalem jioromo rovareje. Rueromo Iesu uavareje: ² Jasi ijomajo ömo'ömoho nosi a mamiehu bojëmibe rovare jögoroho ahoruomaje höjo. Nosi a mamiehu ë'arëhioho jasi aribövihoo jovohoo övohoo bogo ëhioho otehodivorovë'e iohoo ma-ue'aharue höjo. Rabëni ëhioho ë'arue höjo. ³ Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Röhu jemë rabëni jemesi a mami jabesi muohuremu uehorovoromo ëhuro God-are jögoroho aharuje höjo. ⁴ Ëhesi bëhoho God-ro uëvade höjo: Jasi vëmu vavu'oho mae uehorovëvonëjo. O jöe gö'o uëvade höjo: Ae rahu jö sisë jövoromo vëmu o vavu hesi iho ijumahë'oho anego guomo'irajo. ⁵ Röhu jemëro ë jöho ahoromo ae röjëhiromo uëvaruje höjo: Jaehu jasi vëmu vavu'o God-are nunire uëvë'oho: Nasi maho sisëho ujuohoromo jemë ajëmi'ibejodoho röhu aveho na God-are ihoro bamë'e jevajë uëvë'oho ⁶nadi röhu maho huotorovoromo vavuoho ajaminëjo. Ajamijë'oho sisë höjo. Vavu ajamijë'oho sisë hö uëvarujohuro ëhuro vëmu vavu'o mae uehorovëvo'irarijego God-hu bojëmade jöho jemëro aharuje höjo jemesi a mami jöho e'irovo. ⁷Sareri sareri'e aribövie jëvajëjo. Jö God-aro baeromo majëhijade ae Isaiah-ro jemëhu ë'irarije jöho jajivoromo ëhi uvë'e höjo:

⁸ Ave aribövihuro ma-jö'ëremu God na rajehi'i dë vövöbajo'oho bogo nasi gemuoroho jio'li rori'o jioruomajëjo.

⁹ Jabumë a jabesi jögoroho ae röjëhiromo uëruomaje höjo: Ëho God-are jöe jiaje ejahuorëjo.

Ma-a jabesi jögoroho ëhi röjëhiromo ëhuro ma-döhemu God na rajehiruomaje höjo.

Ëjemesi jö Isaiah-hu jajivadaho iae mae höjo.

**Bogo i ijaruohuro a'i uehoro sisë baejaruohuro
ëhuro God-are nunire sisërëjavuaje jöhoje.**

¹⁰ Iesuro ëhi uenugoromo ae aho'obëhe uëvadeje: Ro gemuoro gagovohëromo ro gagovamu uëvadeje: Ave uhu jö uë'ië'ajoho avoho

heromo bëhoho baerëjo. ¹¹Rabe jö'ore va'lë'oho bogo ëhuro aho sisërë'amo'i a'i rabe jö'ore jioromo suorovë'ohuro ëhuro aho sisërë'amaje höjo.

¹²Iesuro ëhi jövamu hejë'ero hesi ijorajoho jaburo rueromo uavareje: Jaehu ë jo majëhijamu Pharisee ariböviehu heromo huë sisë baeruomadoho na ja uehorovanuëjo. ¹³Na ja uehorovanuëjamu Iesuro uëvadeje: Nasi Vavue ö'idöre hijaje a hesi aribövioho mure i maehu rijajoho va'lëne jioruomajëjo. Ëmure hesi ëma ri'amaje resu resuoho nasi Vavuohuro jaho'amoromo ruruhö'ölajëjo. ¹⁴Ëhuni ë resu resu va'lëne Pharisee aribövioho ëhi vuonugorëjo. Jaburo nuni sisë'e aribövihuro öroho röjëhijanovarue höjo. Nuni sisë'e a gö öri röjahijë'oho jabumë niö'i guare bejëvo va'a'ajëjo. ¹⁵Bejëvo va'a'ajëjamu Peter-ro Iesu uavadeje: Röhu jö'ore va'aje o jö'ore jioromo suorovaje uhu jö hesi bëhoho huruoho majahuijego no hejarëjo. ¹⁶Hejarëjamu Iesuro uëvadeje: Na jaruvoho ëhi jemë'o uehoroho bogojëvajëjo. ¹⁷Jemë rabëni bogo garomo uvarujëjo: Rabe jö'ore va'lë'oho dëre abueromo dëre jioromo suorovoromo bogo aho ijumëvë'e ma-gua gagore va'aje höjo. ¹⁸A'i jö'ore jioromo suorovaje jöhuro dë vövöbajo'ere jioromo rojomoromo jö'ore suorovaje höjo. Suorovoromo ëhuro aho God-are nuniroho sisërë'amaje höjo. ¹⁹Ëhesi bëhoho uehoro sisëhuro dë vövöbajo'ere jioromo rojomego ëhuro ae muo'amoruomaje höjo. Goho'amoruomaje höjo. Öero jijihanovoruomaje höjo. Vajiohëro ujuohoruomaje höjo. Ae sarerëmiruomaje höjo. Ae gö jabesi ihoho ijumoruomaje höjo. ²⁰Ëhi jië'e mu sisë vaejë'ohuro ëhuro aho God-are nunire sisërë'amaje höjo. A'i övo bogo egüë'lë i ijë'oho bogo ëhuro aho God-are nuniroho sisërë'amaje höjo.

**Israel rajo bogo a'i sa'a gö rajo magonahehu
Iesu mae uehorovade jöhoje.**

²¹Ëhi'oromo Iesuro ë sa'aho nugo va'adeje. Va'adoho va'o Tyre amo Sidon amo jiajinö sa'are ë rovadeje. ²²Rovamu iae Canaan sa'a rajo magonahëro ë sa'are hijë'ero rueromo Iesu uavadeje: Bada ja a böröme David-are ujoho javaje nani vavaenimoromo ajeminëjo. Satan-are a sisëro nasi aboji hesi dë gagore abuejë'e höjo. Abuejë'ero magonahoho sisë'i hijajëjo. ²³Sisë'i hijajëjamu Iesuro bogo jöho uavadeje. Bogo jöho uavamu hesi ijorajo ömo'ömohuro rueromo uavareje: Magonahoho uavego va'ajo. Hu ma-darugo'o uvobe nosi ijore ijore rovajëjo. ²⁴Rovajëjamu Iesuro uëvadeje: God-ro sa'are remö'özjade höjo naro rueromo bogo sa'a gö rajo aje'mi'l a'i Israel raje sheep va'lëne subirö'öl'amë'ohemu aje'mi'irodego. ²⁵Ëhi uëvamu ë sa'a gö rajo magonahohuro ro Iesuare bëhire ague aho hiromo uavadeje: Bada ajemijëjo. ²⁶Ajemijëjamu Iesuro uehorovoromo uvadeje: Vëmu vavu'chu jabesi aboji harihu'o urimo aje'mijaruëhi naro nasi sa'a rajohemu ëhi urimo aje'mi'l rovode höjo. Ëhi

uvoromo ë sa'a gö rajo magonahoho uhu'e uavadeje: O-ajo. Noehu aboji harihu'o jabesi i ujuohoromo ö harihu mio'amë'oho ëho bogo maehu höjo. ²⁷Bogo maehu höjamu hegorovo magonahohuro uehorovoromo uvadeje: Iae na bisemu ioniro sa'a gö raje jevo'ego ëhuni bogo ajemi'i jöho jövajëjo. Röhu noehu bogo rarovego öehu i ugobajo'o ue'aharuëhi nani Lesuro na'o ëhi ejehoromo nasi abojohno ajami'ajëjo. Ëhi uvoromo mana uhu'e uavadeje: Bada iae mae-ëjo röhu jabisi öhuro vavu jabisi maratuore jioromo rireromë'e i ugobajo'oho ue'aharue höjo. ²⁸Ue'aharue höjamu Lesuro uavadeje: Asë'e naro ajamijöro uehoro ma-mabëhe barovane höjo. Ëhuni jaehu nimanuëhi ëhi ë'ejöjo. Ëhi ë'ejöjamu gavë'i abojohno marëjahadeje.

Iesuhu ae aho'obëhe jabesi sino avohëhade jöhoje.

²⁹Ëhi'amu Lesuro va'adeje. Va'adoho va'o Galilee jovo riröré va'oromo dahorure ajiomoromo sa'aro hijadeje. ³⁰Hijamu ae aho'obëhe maho jaburo höru sisë'e aho nuni sisë'e aho övo höru tövëhë'e aho bitaro tövëhë'e aho guomo guomo'e a ioroi'oroaho aho'obëhe ëhi ujuoho rueruomadeje. Ujuoho rueromo Iesuhu hijajire sa'are bahiruomadeje. Bahijamu huro avohëvamu mae jëvadeje. ³¹Mae jëvamu ae aho'obëhe garuomadeje bitaro tövëhë'e aribövioho mae jioromo jöe atamu övo höru'e tövëhë'oho mae jëvamu höru sisë'e aribövioho mae jioromo jijihamu nuni sisë'e aribövioho mae jioromo uherihamu. Ëhi'amu gëgorovo jabumë ae aho'obëhe tiójëvadeje. Tiöromo God Israel rajo muebejëvaje a hesi ihoho döro bamoruomadeje.

Iesuhu ae aho'obëhe 4,000 i da'uojëhade jöhoje.

³²Ëhi'amu Lesuro hesi ijorajo ömo'ömoho üëvadeje: Ruehë uëromo rovamu üëvadeje: Ave ariböviohuni vavaenegajëjo. Jabumë na'o raromobe rovaroho majae niö'lí gemu barëjë'ero ëhu'ëro i ue'aho'iröhoho bogohöjo. Ma-dë gagëremu rëmö'löjë'oho na bijönegajëjo va'ego örire nune örijëvojöëni. ³³Ëhi üëvamu rue ijorajoho jaburo uavareje: Iae ëhi höjo röhu aveho ma-sa'aemu jië'e ori ari'ero ae aho'obëhe rov'e höjo. Ëhi jië'oho no dinö'e iohohirohoromo da'uojëhi'ejarejë. ³⁴Da'uojëhi'ejarejëmu üëvadeje: Iohohrimino'e jëvajëjo. Dimino'e jëvajëjamu uavareje: Iohohrimino'e jëvajëjo. ³⁵Ëhi uavamu hegorovo Lesuro ae aho'obëhe üëvadeje: Sa'aro raromohëjo. ³⁶Raromohëromo ie övo gö mine övo göre niö'i visu ininoho ma-gemu gemu javuajëjo. ³⁷Sujuohoromo God huë mae uanugoromo ato'atovoromo hesi ijorajo ömo'ömoho i'imëmamu ae aho'obëhe suvuorëmijareje. ³⁸Sujuohoromo God huë mae uanugoromo ato'atovoromo hesi ijorajo ömo'ömoho i'imëmamu ae aho'obëhe suvuorëmijareje. ³⁹Ama'e aho'obëhe 4,000 jaburo ë iohohroho uavamu ue'aharuomadeje. Röhu magonahe asisö'e jabu'o ue'ahareje.

³⁹Ëhi'amu Iesuro ë aribövioho rëmö'önugoromo boat-re ajio hiromo Magadan sa'are va'adeje.

**Pharisee ariböviohu'o Sadducee ariböviohu'o jabuhu Iesu bogo
ma uehorovoromo huhu darugo'e mu vaejöro dinamare jöhoje.**

16 ¹Iae Pharisee ariböviohu'o Sadducee ariböviohu'o ëho jaburo rovareje. Rueromo Iesu guaro beva'ojöro nimoromo uavareje: God-are darugoho baeromo bogo gavarue muoho röjahuijego no gavarëjo huro ja ajamego muoho vaejanue javego o bogo. ²Ëhi uavamu huro uëvadeje: Jeniromoromo ö'idöho kavuego uvaruje höjo: Ö'idö kavuajoho vamae jio'iro ë'ajéjo. ³O sue'oho uvaruje höjo: Ö'idö kavuoromo ramoramovajoho jaruvoho ëni buru'e rue hesi höjo. Jemëro ö'idöho uherihoromo kavuego garomo uvaruje höjo: Ëhesi bëhoho iae ëhi jio'ië'ajéjo. Röhu ave jaruvore rovaje muoho garomo ë hesi bëhoho bogo avoho garomo uvarujëjo: Iae God-are mu börömoho rovajëjo. ⁴Sareril'e aribövi sisë jëvajëjo. Magonahehu hesi baru vuonugo'i ma-juvajëhi jemëro ëhi God vuonugo'i mue gö gö uehorovaruje höjo. Jemë rabëni darugo'e muoho gal'i nimirajëjo. Na ëhi jië'e muoho bogo vae'i a'i Jonah-hu God-are mu börömo röjëhijade ëhi jië'e muohuremu röjëhi'ejëjo. Mue gö gö bogajo. Ëhi uenugoromo rëmo va'adeje.

**Pharisee aribövi o Sadducee aribövi jabesi
i dë huaje oso hesi uhu jöhoje.**

⁵Ëhi'amu Iesumëro e'u döre va'ormo ioni gönö rovareje. Rueromo ijorajoho jaburo gavareje rumonëgamu iruno'oho bogo ujuohë'e jëvamu. ⁶Ëhi'amu Iesuro uhu'e uëvadeje: Jemë gavë'iajo. Pharisee aribövi o Sadducee aribövi jabesi i dë huo'amaje osohuro jemesirire rumorovo'ajëjo. ⁷Rumorovo'ajëjamu rueho jaburo ë jöho mevoromo uarovareje: Noro ie bogo ujuoho rovë'ëro ëhuni jövajëjo. ⁸Ëhi uarovamu Iesuro gëromo uvadeje: Jabumë ëhi jië'e jöho ataruëromo uëvadeje: Mae uehorovevo avoho'ibejarijëjo. Jemë rabëni i bogojavuaje jöho atarujëjo. ⁹Jemë rabëni avevejö'ohu'o bogo gavarujëjo. Naehu ie övo gö mine ujuohoromo ae aho'obëhe 5,000 ilimëmodoho ë i vitu vitu aegamu esöe dimino'e irijiomu'amadoho jemë ëhu'o rabëni bogo uehorovarujejëjo. ¹⁰O naehu ie aho'obëhe övo gö mine övo göre niö'i ujuohoromo ae aho'obëhe 4,000 ilimëmodoho ë i vitu vitu aegamu esöe dimino'e irijiomu'amadoho jemë rabëni bogo ëhu'o uehorovarujejëjo. ¹¹Jemë rabëni uvarujëjo: Ie bogojavuo'ego nöröro i jöe uehorovoromo majahuijajëjo. Bogo ë jöho uëromo ë'ode höjo. Röhu gavë'iajo. Pharisee aribövi o Sadducee aribövi jabesi i dë huo'amaje osohuro jemesirire rumorovo'ajëjo. ¹²Rumorovo'ajëjamu hegorovo ijorajoho jaburo uhu jö hesi bëhoho avoho uehorovoromo uvareje: O Iesu bogo i dë huo'amaje oso jöho majahuromu

uövuade höjo: Gavë'iajo. A'i Pharisee aribövi o Sadducee aribövi jabesi jö sisëhuro nosiro rumorovojojöeni ë jöho uhu'e majahuiromo uövuade höjo: Gavë'iajo.

Iesu hu ëhi jië'e ae jiaje jö Peter-hu jövade jöhoje.

¹³Iae Iesuro ajiomadoho Caesarea Philippi amo bëhinö sa'are rovadeje. Rueromo huro hesi ijomajo ömo'ömoho uëvadeje: God-are A Maho na rahuo jevaje jöho ae aho'obëhe diehi atoruomaje höjo. ¹⁴Diehi atoruomaje höjamu uavareje: A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja John bapataeto vaejavuonövane ahuro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja Elijah-ro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja Jeremiah-ro o jö God-aro baeromo ae majëhinövane ae göero rovë'e javajëjo. ¹⁵Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Röhu jemë nasi jöho diehi ataruje höjo. ¹⁶Diehi ataruje höjamu Simon Peter-ro ri'öromo uavadeje: Ja böröme namiromo ajamuijanue aho javajëjo. God hiemu hijaje a hesi Harihe javajëjo. ¹⁷Hesi Harihe javajëjamu Iesuro Peter uavadeje: John-are harihoho Simon ja huë mabëhe baejë'e javajëjo. Bogo ma-ahu ë jöho röjahijamu jövo'irögoro nasi Vavue ö'idöre hijajohuro röjahijë'ero jövanuejo. ¹⁸Röhu na ave jöho ua'ië'ajëjo: Ja Peter javajëjo. Peter hesi bëhoho munë javajëjo. Röhu ave munëho bamo'ejëjo nasi ekaresiae aho'obëhe ë hesi döre gagovëvego bibivoromo riravo'irarijego. Nasi ekaresiae aho'obëhe ëhi riravo'iramu vuovo hesi vöröho bogo ruahö'öjëvoromo ijumëvo'ajëjo. ¹⁹Röhu naro Peter jasi örire darugoho bojamil'ejöjo jero ojoho jiovëhego aëro God-are öri ari'ere ë va'oruomoröhego. Ja sa'are hiromo öri tugohë'oho jero maae tugoho'iramu God'o ö'idöre hiromo avoho tugoho'ajëjo. O sa'are hiromo öri jiovë'oho jero ma-mae jiovo'iramu God'o ö'idöre hiromo avoho jiovo'ajëjo. ²⁰Ëhi uaromo hesi ijomajo aho'obëhe darugo'o uëvadeje: Nadi aho huruoho majëhiromo uërejö: Nörö böröme namiromo a ajëmijaje aho höjo.

Iesuhu huë vavaeni baeromo guomoröhe jö jövadohoje.

²¹Ëhi'onugoromo evare majare Iesuro aevoromo hesi ijomajo ömo'ömoho röjëhiromo uëvadeje: God-ro ëhi bamë'ëro ëhu'ëro na Jerusalem ajiomo'ejöjo. Ajiomo'iramu a duvaho aribövihuro priest masijohuro Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövihuro ëho jaburo vi'ëhe huë vavaene bövie bise'e bojemil'aruëjo. Ëhi ë'oromo ae gö jabenövare bojemi'iramu anego'iramu guomoromo majae niö'lí gemu hesi uhure ri'öl'ejöjo. ²²Ëhi uëvamu hegorovo Peter-ro Iesu rori'o hu'irae bava'oromo uavadeje: Bada bogajo. Ëhi jië'e huë vavaenoho bogo mae bogo bael'anuëjo. ²³Ëhi uavamu hegorovo Iesuro huotorovoromo Peter uavadeje: Satan rori'o va'ëjo. Jero nasi muoho ahanuëjo. God-hu

uehorovajéhioho ja bogo éhioho uehorovo'i ma-aehu uehorovaruéhi jero
éhi uehorovoromo éhuni é jöho jövanuëjo.

²⁴ Éhi uanugoromo hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Ae rahuaro nasi
ijore ijore juvo'i nimë'oho jasi sinehu nimajoho nadi uehorovo'i uvonëjo:
Iesuare jöeni vi'ehe huë vavaene javoje rabe baeromo guomevë'oho iae
hesi hö uvoromo korosi hesi i'uoho banigojiomanovoromo nasi ijoro
ijoro juvonövonëjo. ²⁵ Ja jasi sinohuni uehorovoromo biririvoromo ave
sa'are hi'l éhemu uehorovë'oho ijonöho guomo öriro va'l'anuëjo. O ja
nasi jöeni guomë'oho ijonöho maro hi'a'anuëjo. ²⁶ Jaehu are jove sa'ae
mae sisë aho'obëhe bae baerë'l röhu jasi arijo'arije ijumorovë'oho na ja
éhuro mae javo'ajëjo. Bogajo. Arijo'arije ijumorovë'oho diehi röhu maho
avohorovo'iramu mae javo'ajëjo. Öre bogohöjo. ²⁷Röhu God-are A Maho
naro nasi Vavu hesi ajohu'o nasi anera ömo'ömohu'o gemu mae vuonorö'l
rue'ejöjo. Rueromo evare ae gemu gemu diehi jië'e mu vaejarije manaho
éhi bojëmibe va'ejöjo. ²⁸Ave jöho na jö mae uë'ie'ajëjo. Jemë a ioro'iore
ave riravarujoho bogo vuovë'e raromoromo ge'a'arujëjo God-are A Maho
naro böröme namiromo muebejëvo'l rue'iramu.

Iesuare nu ano'ehu ajivoromo gorosovade jöhoje.

17 ¹Éhi uenugoromo majae aho'obëhe övo gö mine övo göre gemu
barëjamu Iesuro Peter James o James-are öe John éhi söromo
dahoru égobövire ajiomoromo jabesi sivue raromareje. ²Raromoromo
ë ijomajoho jaburo gavareje Iesuare sino haho'e gorosovoromo hesi nu
ano'oho majae hahuebamajéhi éhi jio'l hesi niögoho ajivo avohamu. ³Éhi ga'i
gavareje Moses'o Elijah'o éma jëvoromo jabu'o Iesu'o jöe atoruomamu.
⁴Jöe atamu gëgorovo Peter-ro Iesu uavadeje: Bada no ave raromaruoho
iae mae höjo. Ja nagë'oho naro javue niö'i gemu vae'amo'ejöjo jani
gemu Moses-ni gemu Elijah-ni gemu. ⁵Éhi jövamu gavë'l ajivë'e suehuro
rueromo aegëhadeje. Aegëhamu hejareje sue uhure uvavamu: Ave
aho nasi Harihu mabëhe höjo. Na hu garomo nimorohetvajëjo. Huhu
jövaje jöho avoho herëjo. ⁶Éhi uvavamu hejë'l é ijomajoho jaburo sisë
maro juhuonivoromo sa'are rireromoromo nu ano'oho sa'are amoromo
momorö'øjareje. ⁷Sa'are momorö'ójamu Iesuro rueromo jabumë
röhëvoromo uëvadeje: Nadi juhuonivo'i ri'öhëjo. ⁸Ri'öhëjamu hegörövo
ri'ö uheriho'i gavareje ae gö bogojio'i Iesu gemu namijamu.

⁹Éhi'onugoromo dahorure ruvebijë'i Iesuro uëvadeje: Jemëhu
gavarijoho nadi aho majëhirëjo. U'emu God-are A Maho naro guomoromo
ri'øjego evaro majëhirëjo. ¹⁰Éhi uëvamu rueho jaburo uavareje: Jew
rajo nosi jögoru öri röjahuijarue aribövihuro uövuarue höjo: God-
are a börömoho bogo éma rue'i a'i urimo Elijah God-aro va'adoho iae
vuonorö'l rue'a'ajëjo. Rue'iramu God-are a börömoho ijore rue'a'ajëjo.
Jögoru öri röjahuijarue aribövihuro rabëni é jöho majahuijarue höjo.

11 Rabëni majahuijarue höjamu Iesuro uëvadeje: Io'ajo. Elijah-hu urimo rueromo bövi bise'o avoho'amo'iröhe jöho iae mae-ëjo. **12** Röhu ave jöho naro jemë uhu'e ue'iie'ajëjo. Hehéjo. Elijah iae mami'e rovade höjo. Rovamu aëro hu bogo ma ga'irögoro jabuhu diehi nimarëhi éhi hesi örire sisë vaeruomade höjo. Jabuhu hu sisë vaejarëhi God-are A Maho na'o éhi sisë vaejavoruomo'ajëjo. **13** Éhi majëhijamu hegorovo evare Elijah uëvaje hesi bëhoho uehorovoromo uvareje: John bapataeto vaejavuonövade a hesi jöho majahuiromo é'ajëjo.

Iesuhu Satan-are a sisë aharihu hesi dëre jiamu rarovö'øjade jöhoje.

14 Dahirure ruvebinugoromo ae aho'obëhe raromaruire é rovareje. Rovamu gavë'i ae gemuëro rueromo ague aho hiromo **15** Iesu uavadeje: Bada nasi harihohuni vavaenimoromo ajamijëjo. Hesi simanoho sisérëromo sisë'i hi juvaje höjo. Sisë'i sisë'i hiromu vënire jovore éma ravorovaje höjo. **16** Éhuni jasi ijorajo jabesi örire barovode höjo. Barovamu ajami'iröhoho bogo eni jëvade höjo. **17** Bogo eni jëvade höjamu Iesuro uëvadeje: Asë'e ave jaruvore raromaruje aribövioho jemë bogo ma uehorovo'i jöe gö gö éma uehorovaruje aribövie jëvajëjo. Na majae dimino'e jemë'oho hibe va'ejëjo. Majae dimino'e jemesi mu sisëho garomo ma-nunëro ga taemobe va'ejëjo. Jemesi mu sisëhuro na u'uvezajëjo. Éäharihoho avehuro barovego na gavöjo. **18** Barovamu gagorovo Iesuro Satan-are a sisëho birevamu aharihu hesi dëre jioromo hörö va'adeje. Hörö va'amu gavë'i aharihoho mae jiadeje.

19 Éhi'amu Iesuare ijorajoho jaburemu rueromo Iesu uavareje: Diehi'ormo noehu aru'aho sisë rarovö'ójaro bogo eni javuade höjo. **20** Bogo eni javuade höjamu Iesuro uëvadeje: Jemëro bogo ma uehorovë'ëro éhu'ëro bogo eni jëvadeje höjo. Röhu ave jöho na jö mae ue'iie'ajëjo. Mustard bajoho inino mae jio'amajëjo. Mustard baje gemu ma-bise'o jiajëhi éhi uehoro mae ma-bisemu baeromo God mae uehorovë'oho ave dahorehu böviehu bise'ehu jemesi mu ahanovajoho uavë'oho: Rori'o va'ë uavë'oho iae rori'o va'a'ajëjo. Éhi jië'le mu bövi bise'o vaejë'oho eni jëvo'ajëjo. **21** [Amo é aharihu hesi dëre jiade éhi jië'e a sisë ae gö hesi dëre jiajoho rarovö'öl'ië'iroho i ue'aharujo hivo vuonugo'i God-are örire uehore aho'o bojamiromo éninamijë'ohuro éhuro rarovö'ö'amo'arujëjo. Öri göho bogo'e höjo.]

Iesuhu guomoröhe jö röhu maho majëhijade jöhoje.

22 Éhi'ormo Iesuare ijorajoho jaburo Galilee sa'are é ro gemuoro gagovareje. Gagovamu gavë'i Iesuro uëvadeje: God-ro éhi bamë'ëro hesi A Maho na a jabesi övore va'oromo **23** anego'iramu guomo'ejëjo. Guomoromo majae niö'lí gemu hesi uhure ri'öl'ejëjo. Éhi majëhijamu heromo huë vavaene böröme baeruomadeje.

Iesumëhu God-are amo börömo hesi tax bojami'iröhe jöhoje.

²⁴ Ëhi e'l'é'éro Iesu'o hesi ijomajo ömo'omohu'o ého jaburo Capernaum amore rovareje. Rovamu God-are amo börömo hesi mu nigemo'iröhe tax moni baejarue aribövihuro rueromo Peter uavareje: Na jasi a börömoho God-are amo börömo hesi tax-oho bojamijaje höjo.

²⁵ Bojamijaje höjamu Peter-ro uëvadeje: Io'ajo. Io'a uenugoromo osare va'amu gavé'i Iesuro urimo jöho jövoromo Peter uavadeje: Simon ja diehi uvanuejo. Sa'ae dinö'e dinö'e raromoromo masijo vaejaruoho tax ihe gö gö ujuoho'ië'iroho rahumesi örire uëvego i'imémarue höjo. Na jabesi ae gemuoho jabesi örire o ae gö jabesi örire uëvarue höjo.

²⁶ Uëvarue höjamu Peter-ro uavadeje: Ae gö jabesi örire uëvarue höjo tax monie bojëmijöro. Ëhi uavamu Iesuro Peter uavadeje: Ëhu'éro jië'éro jabesi agane gemuoho tax-oho bogo vaejarue höjo. ²⁷ No God-are agane javuajëjo röhu no hesi osa hesi tax-oho bogo bojëmi'ibejarëjo tax baejarue aribövihuo huë sisë bae'ibejarëjo. Ëhuni iae bojëmi'ejarejo. Röhu jovo e'uoro va'oromo anuge ba'amoromo aevol'i jiom'o'irane visuoho baeromo jö'oho tarivahonëjo. Tarivahoromo ga'l'anüejo tax hesi ijo bajoho jö'ore jio'iramu. Ëho bava'oromo tax-oho jasirohu'o nasirohu'o bojëminëjo. jöhoje.

Di aehu a ioro'ioro iosirëmiromo böröme jiaje

18 ¹ Ëhi'amu evare Iesuare ijomajoho jaburo rueromo uavareje: God-hu böröme namiro mo muebejavuajoho di ahuro a ioro'ioro ho iosiramuiromo börömoho javuajëjo. ² Börömoho javuajëjamu hegorovo Iesuro aharihoho uvamu rovadeje. Rovamu jabesi nunire hu'irae barueromo ³ uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë jemesi iho böröme jiojöro uehorovarujoho vuonugoromo huotorovoromo asisö'onö'e ma-taemo raromorejo. Jemë bogo éhi e'l'é'oho God-hu muebejaje öri ari'eroho bogo va'o hesi jëvajëjo. ⁴ Ae rahu döre bamorovaruoho vuonugo'i ave aharihoho va'ëne ma-taemo rarom'oho é aribövihuro God-hu böröme namiro mo muebejëvaje a ioro'ioro ho iosirëmiromo jabumë masijo mae jioruomajëjo. ⁵ Ae rahu aviëhi jië'e asisö'oho gemu nasi ihore rajahromo baejë'oho éhuro na'o rajehiromo baejevoruomajë höjo.

God uehorovarue mu ijumëharue aribövi jabesi jöhoje.

⁶ Ae göëro asisö'onöle jörume hiromo nasi örire mae uehorovevo'ajëjo. Ëhi'o'iramu ae göëro é aho mu sisë röjahromo éhuro na uehorovevaje muoho ijumaho'ajëjo. Ijumahoromo éhuro hu i'u sisëho bae'a'ajëjo. Mu sisë bogo röjahijajevare evare é mu sisë röjahijaje a hesi sönö'ahore aëro i'u'e munë hitahiohuro tövoromo söjovore ba'amego e'u égobövire

beva'oromo jove iromo guomo'ibejajo ēho ma-jianovo'ibejajo. A'i ē mu sisë röjahil'iröhe ē hesi i'uoho börömo bëhe bae'a'ajëjo. ⁷Sa'are aribövioho aho'o vaevë'e jioruomajëjo göehu gö bijioho gavego sisë vaeröhe muoho jië'ego. Ëhi jië'e muoho iae rue'a'ajëjo. Röhu ae rahu ē mu barovë'oho vaevë'oho sisérë'ajëjo.

⁸Jasi övehu o hörehu mu sisë vaeromo God uehorovanue mu vuonugo'ië'iroho övoho o höroho tarioromo bu'önëjo. Ja öve o höre gemu javamu ijönö va'oromo mare hijë'oho ëhuro mae javo'ajëjo. A'i öve niö'i o höre niö'i javamu ijönö God-hu ramö'öjamu ravemu ravaje vënire va'ë'oho ëhuro sisë bëhe javo'ajëjo. ⁹O jasi nunehu mu sisë vaeromo God uehorovanue mu vuonugo'ië'iroho nunoho jahoromo bu'önëjo. Ja nune gemu javamu ijönö va'oromo mare hijë'oho ëhuro mae javo'ajëjo. A'i nune niö'i javamu God-hu ramö'öjamu vëni sisëre va'ë'oho ëhuro sisë bëhe javo'ajëjo.

Sheep subirö'öjamu nahoromo birohade uhu jöhoje.

¹⁰Röhu gavë'i raromorëjo. Asisö'o va'ëne ma-taemo raromarue aribövioho bogave nue huodëgo'irarijëjo. Rabëni hesi bëhoho jabumë muebejëvarue aneraho jaburo ö'idöre raromoromo nasi Vavue ö'idöre hijaje a hesi nuniro raromemu raromarue höjo. ¹¹[God-are A Ma naehu rovode hesi bëhoho subirö'ë'amë'e aribövioho sö rueromo maro nugo'amo'irodëni rovode höjo.]

¹²Röhu ave uhu jö majëhi'ië'ajoho jemë diehi uehorovarujëjo. Ae gemu sheep aho'obëhe 100 jio'i gemu sidövoromo éma juvë'oho arijo'ohuro sheep ioro'ioroho 99 dahorure nugo'amo'i va'oromo subirö'öjade sheep-oho nahobe juvo'a'ajëjo. Na mae-ëjo. ¹³Nahobe juvoromo birohë'oho evare sheep ioro'iore 99 mae raromare jabesi jöëniho ma-bisemu nimoroho'i a'i ē subirö'öjade sheep gemu'ohunioho nimoroho avoho'ajëjo. Iae na mae uëvajëjo. ¹⁴Ëihu jö hesi bëhoho asisö'o va'ëne jörume raromarue aribövioho röhu gemu sisëre va'ë'oho jemesi Vavue ö'idöre hijajohuro ëhi jië'oho bijönimaje höjo.

Ekaresia ae göehu mu sisë vaejavuego noehu diehi ë'iröhe jöhoje.

¹⁵Ja'o hu'o God uehorovaruje öehu ri'oromo jasi örire sisë vaejavë'oho jasi sivue va'oromo jemë niö'iro ariromo hesi sisëho avoho majahijego hu he'irajo. Heromo huhu ejahë'ohuro ëhuro jasi öho jasiro barue'anuëjo.

¹⁶O bogo ejahë'oho va'oromo ae gö'o gemu o niö'i hu'iraejëvoromo ö hesi öroro vuonorö'ö va'onëjo. Ëhesi bëhoho God-are surire jöho ëhi uvë'e höjo: Ae rahu ae gö hesi sisë a masijo jabesi nunire majëhijë'iroho ae niö'i o niö'i gemu gavare o hejare jö sisë gemuohuremu majëhijë'oho aëro heromo uvo'a'aruëjo: Iae mae-ëjo. Ëhi jië'e mu sisëho vaejade höjo. Ëhuni ae gö'o gemu o niö'i hu'iraejëvoromo ö hesi öroro va'oromo hesi

jö sisëho mevego jabu'o heromo ja ajami'irarëjo. ¹⁷O jabeli jöhu'o bogo ejéhë'oho va'oromo ekaresiaho ë a hesi sisëho huruoho majëhinëjo. O hulu ekaresia jabeli jö éhu'o bogo ejëhamu gavë'iroho uvonëjo: Hu a gó val'ëne o vajiohu'e tax gagovaje aho va'ëne höromo nadi gavanovonëjo.

¹⁸Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë sa'are raromoromo öri tugohë'oho jemëro ma-mae tugoho'iramu God'o ö'idöre hiromo avoho tugoho'ajëjo. O sa'are raromoromo öri avoho jiovë'oho jemëro ma-mae jiovõ'iramu God'o ö'idöre hiromo avoho jiovõ'ajëjo.

¹⁹Röhu ave jöhu'o uë'ië'ajëjo. Jemë ae niö'l'i sa'are ariromo jöe gemuoro uehorovoromo éninamijë'oho nasi Vavue ö'idöre hijajohuro ejëhoromo jemëhu éninamijarijëhi iae éhi vaejëho'ajëjo ²⁰rabëni ae niö'l'i o niö'l'i gemu nasi ihore gemuore gagovë'oho naro ë dirö'ore jemë'o jevajëro jiël'ëro.

Ae göehu ae gö hesi sisë bogo uehorovoromo vuonugade ë hesi uhu jöhoje.

²¹Éhi'amu Peter-ro rueromo Iesu uavadeje: Bada nasi öehu nasi örire mu sisë vae'i hijë'iroho na majae dimino'e uehorovoromo vuonugo'i hi'ejëjo. Na na vae 7 uehorovoromo vuonugo'i hi'ejëjo. ²²Éhi uavamu hegorovo Iesuro uavadeje: Na uavajëjo: Bogo vae 7 éhemu a'i vae majae uehorovoromo vuonugo'i hi'a'anuëjo.

²³Éhesi uhu jöho na ua'ië'ajëjo. Sa'a a börömo hesi mu vaejavarue aribövi jabuhu moni bojami'iröhe suri suri ë sa'a a börömehu adahoromo ë'adëhi God-ro böröme namiromo hesi öri ari'oho éhi muebejaje höjo.

²⁴Iae sa'a a böröme gemüero hijade höjo. Hiromo hesi mu muebejavarue jabeli surioho aevoromo adaho'amade höjo. Adaho'amamu ae gemuehu a börömo hesi örire 7 million kina bojami'iröhoho hu'irae barovare höjo. ²⁵Barovamu a börömhuro gavade ë aho moni bojami'iröhoho bogo eni jiamu gagorovo hesi aribövioho uëvade höjo: Éhuni ave aho hesi vaborohu'o abozi harihu'ohu'o maho sisëho aho'obëhe éhu'o jemëro ae gö imëvoromo monioho mana baeromo nasi öroro bojemirëjo. Éhi jië'oho ë mu vaejaje aehu na mana bojemego bae'ibejodëhi ë monioho naro bae'ejëjo. ²⁶Éhi majëhijamu hegorovo ë ahuro ague aho hiromo éninamiromo uavade höjo: Ma-biririvoromo hiromo muebejeronëjo. Iae na aho'o bojami barë'ejëjo. ²⁷Éhi jövamu hegorovo rue a börömhuro huni vavaenimoromo uavade höjo: Iae mae-ëjo. Nadi ijoho bojeminëjo. Iae barëjajëjo. Va'onëjo.

²⁸Éhi uavamu iae va'ade höjo. Va'ihö gavade ae gemu hu'o mue vaeromo a börömo hesi mu muebejajohu jiamu gagorovo guduamade höjo 12 kina hesi örire bojami'iröhéro jiël'ëro. Guduamoromo huë husuovahoromo uavade höjo: Nasi monioho bojemijëjo. ²⁹Bojemijëjamu ague aho hiromo éninamiromo uavade höjo: Ma-biririvoromo hiromo muebejeronëjo. Iae na

bojami'ejöjo. ³⁰Bojami'ejöjamu bogo ejahade höjo. Bogo ejaho'i guduamo bava'oromo savoji gagore ba'amade höjo hu ë hibe va'ojuvo ë monioho hesi örire bojami'iröhego. ³¹Ëhi'amu gagorovo a börömo hesi mu muebejaharue a ioro'irohuro garomo dë vörönégormo sisë maro vavaenégade höjo. Vavaenégamu va'oromo a börömoho huruoho majahromo uavare höjo: Ëhi ëhi ë'ë'e höjo. ³²Ëhi ëhi ë'ë'e höjamu rue a börömohuro jöe nugöl'öjamu ë mu muebejahaje ahuro rovade höjo. Rovamu a börömohuro uavade höjo: Nasi mu vaejanue aho sareri a sisë bëhe javajëjo. Jero uevë'ëro ëhuni jaehu moni bojemil'iranoho na uehorovoromo vuonugo barëjode höjo. ³³Naehu jani vavaenimodéhi ja rabëni jasi a göhunioho bogo ëhioho vavaenimané höjo. ³⁴Ëhi uanugoromo ë arijo'ohuro dë vörönimamu ae uëvamu hegoro mu vaejaje aho guduamo bava'oromo savoji gagore ba'amare höjo ë hibe va'ojuvo monie aho'obëhe bojami barë'iröhego.

³⁵Jöho ëhi jië'ëro jemë ae gemu gemu jemesi a ioro'ioro jabiesi sisë bogo uhohu'o uehorovoromo vuonugë'oho nasi Vavue ö'idöre hijajohuro ë börömehu ë'adëhi jemesi örire ëhi ë'a'ajëjo.

Vaboro'o baru'o gemuoho jëvaje jöhoje.

19 ¹Iesuro ë jöho majëhinugoromo Galilee sa'are jioromo va'adeje. Va'oromo Jordan beromo ionı görе Judea sa'are rovadeje. ²Rovamu ae aho'obëhe mae rihiromoruomam uro guomo guomo'e aribövioho avohëvamu mae jëvadeje.

³Ëhi'amu gagorovo Pharisee ariböviohuro rueromo Iesu guaro beva'ojo uavareje: Vaboro nugöl'ö'amo'iröhe jögoru hesi jöho no he'i naguajëjo. Baruehu rabëni rabëni bijönimoromo vaboro nugöl'öjë'oho na mae o sisë höjo. ⁴Mae o sisë höjamu Iesuro uëvadeje: Röhu jemë ave jö adaharijoho rabëni bogo avoho uehorovarujëjo. God-are surire ëhi uvë'e höjo: Bövi bise'o bamade ahuro aevoromo ahu'o magonahohu'o bamëvade höjo. ⁵Bamëvoromo uëvade höjo: Ëhu'ëro jië'ëro aëro vëmu vavu'oho rëmö'l'i vaborohu'o gemu mae hi'a'ajëjo. Vaborohu'o hi'iramu jabumë niö'l'i jëvadoho röhu gemu jio'a'ajëjo. Ëhi uvë'e höjo. ⁶Ëhu'ëro jië'ëro ë ahu'o magonahohu'o bogo hahagu hahagu jio'i ma-gemu jëvo'ajëjo. God-hu mami'e gemuore havoromo muohadoho jemë ma-ae jëvaje nadi tarivorëjo. ⁷Nadi tarivorëjamu uavareje: Vaboro nugöl'ö'iröhoho sisë hö uövuanuoho röhu ëhi jië'oho Moses-ro rabëni ave jögoroho bojamuade höjo: Vaboro nugöl'ö'l'i nagë'oho nugöl'ö'irane jöho suroro jajivoromo vaboroho bojamiromo evaro nugöl'önëjo. ⁸Nugöl'önëjamu Iesuro uëvadeje: Jemë hia'i birirl'e aribövie jëvobe rovë'ego ëhuni baruehu vaboro nugöl'ö'amo'irarije ë hesi öroho Moses bogo tugohade höjo. Röhu ni'i'ivadiroho ëhi jië'e muoho bogojiade höjo. ⁹Röhu ave jöho na uë'ië'ajëjo. Vaborohu bogo ma-juvë'e baruehu ëma nugöl'öromo magonahe gö masuvë'oho ëho bogo maho masu'i goho'amarue muoho vae'a'ajëjo.

¹⁰ Ëhi majëhijamu hegorovo hesi ijorajoho jaburo Iesu uavareje: Ja uövuanuoho: Baruehu vaboro masuvë'oho nadi ëma nugö'ö'amorë uövuanuëjo röhu ëhi jië'oho aehu magonaho masuvë'oho bogo maho jianovajëjo. ¹¹ Ëhi uavamu Iesuro uëvadeje: Magonaho bogo masu'i ma-raromë'oho ae aho'obëhe ëhi ë'ë'oho bogo eni jioruomo'ajëjo. God-hu darugo bojëmamu baeruomë'oho ë aribövihuremu ëhi ë'ë'oho eni jioruomo'i a ioro'ioroho bogo eni jioruomo'ajëjo. ¹² Ëhesi bëhoho ae göëro göëro bëhe gö gö uehorovoromo magonahoho bogo masu'i ëma raromarue höjo. A ioro'ioroho rahare majare sinoho ëhi jëvë'ëro magonahoho bogo masu'i ëma raromarue höjo. A ioro'ioroho sinoho tarivëhë'ëro magonahoho bogo masu'i ëma raromarue höjo. A ioro'iorohuro God-hu böröme namiromo muebejëvaje hesi muoho uehorovoromo magonahoho bogo masu'i ëma raromarue höjo. Ae rahu ëhi jië'e mu vae'irarije darugo baejë'oho ëhi vaerëjo.

Iesuhu hesi övo asisö'o inino jabesi sinore bamëhade jöhoje.

¹³ Ëhi'amu gagorovo aëro asisö'oho sö ujuoho rueruomadeje Iesuro öve jabesi sinore bamëhoromo God uavego ajëmi'iröhego. Ujuoho rovamu gëgorovo Iesuare ijorajo ömo'ömohuro birëgareje. ¹⁴ Birëgamu hegorovo Iesuro hesi ijorajoho uëvadeje: Nadi ahëvo'i uëhego rueruomajo. Ëhi jië'e asisö'o va'ëne jörume raromë'e aribövioho God-ro böröme namiromo muebejëvego hesi aharire raromoruomaje höjo. ¹⁵ Ëhi uëvë'ëro övoho jabesi simanore bamëhonugoromo va'adeje.

Bövi bise'o marohë'e a hesi jöhoje.

¹⁶ Ëhi'amu iae a i'e gemuëro rueromo Iesu uavadeje: Tisa na diehi jië'e mu maho vaeromo ëhuro ioro'ioremuoho maroho hi'ejöjo. ¹⁷ Maroho hi'ejöjamu uavadeje: Mu ma vae'irane jöho ja rabëni nasi öriroho ue gevanuëjo. God gemu a maho höjo. Röhu mare hi'i nagë'oho hesi jögoroho ejahonövonëjo. ¹⁸ Ejahonövonëjamu uavadeje: Diehi jië'e jögoroho uevanuëjo. Ue vanuëjamu Iesuro uavadeje: Nadi aho anonëjo. Nadi goho'amonëjo. Nadi vajiohoho baenëjo. Nadi sareri'e jöho aho majëhinëjo. ¹⁹ Jasi vëmoho vavuoho mae uehorovëvonëjo. Jasi arijo'arije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho ëhi rajahinëjo. ²⁰ Rajahinëjamu uavadeje: Ëjöho iae na e barëjë'e jevajëjo. Ëhi ë'ë'le jevajëjo röhu mu göho rabe vae'ejöjo ëhuro maro hi'irodoho eni jevo'iröhë. ²¹ Ëhi uavamu Iesuro uavadeje: Maro hi'iranëro ma-mae javojöro nagë'oho va'oromo jasi bövioho bise'oho imo'amoromo monioho baeromo inömo bogo eni jië'e aribövioho suvuorëminëjo. Ëhi ë'ë'oho bövie bise'e maho maho janioho ö'idöre jiaho'ajëjo. Ëhi'oromo rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. ²² Ëhi uavamu hegorovo ruehuro hesi uehorovoromo uvadeje: Na bövie bise'e börömo mae jevë'ëro suvuorëmi'irodoho na bogo eni jevajëromo vavaenimoromo va'adeje.

²³ Va'amu gagorovo Iesuro ijomö ömo'omoho uëvadeje: Ave jöho na jö mae ue'ië'ajëjo. Bövi bise'o marohë'e aehu God-hu muebejaje öri ari'ere va'ë'oho éhi jië'oho anojie mae jio'a'ajëjo. ²⁴ Röhu avehu'o uëvajëjo. Mi böromo anugo gagore nugö'öje'oho ja bogo eni javo'ajëjo. Röhu éhi ë'ë'oho samae jianovo'i bövi bise'o marohë'e ariböviehu God-hu muebejaje öri ari'ere va'iröhoho ého anojie mae höjo. ²⁵ Anojie mae höjamu heromo tiötövoromo uavareje: Éhi jië'oho no diehi'oromo maroho va'ejarëjo. No ae aho'obëhe bogo eni javuajëjo. ²⁶ Bogo eni javuajëjamu Iesuro érimëhoromo uëvadeje: Io'ajo. Jemë aero jëvë'ëro bogo eni jëvajëjo. A'i God-hu mue aho'obëhe vaejë'oho hu eni höjo.

²⁷ Éhi uëvamu hegorovo Peter-ro ri'oromo Iesu uavadeje: Aveho gavëjo. Noro bövie bise'e nosiroho vuonugo'i jasi ijore ijore jijihë'e javuajëjo. Éhuni no manaho rabe bae'ejarëjo. ²⁸ Rabe bae'ejarëjamu Iesuro uëvadeje: Ave jöho na jö mae ue'ië'ajëjo. Maja i'oho rue'iramu God-are A Maho naro nasi iho dö maro jio'iramu nasi röho mare hiromo nasi aribövioho muebejëvo'ejöjo. Muebejëvo'iramu evare nasi ijomö 12-ho jemëro na'o gemu mae arëto göro göro raromoromo Israel rajo nosi agane gö gö 12 jabesi muoho mevo ga'a'arujëjo. ²⁹ O ae rahu javue öe ma'ine vavue vëme abozi harihu'e o sa'ae nasi iho hesi jöëni vuonugo'amo'i va'ë'oho éhi jië'ë aribövihuro bövi mae baeromo ijonö ma-iorno'ioremaro raromo'arujëjo. ³⁰ Éhi höjo röhu a ioro'iore aho'o nuninö jiaruoho dejonö jioruomo'i a ioro'iore dejonö jiaruoho nuninö jioruomo'ajëjo.

**Ariböviehu grape ö'i bajo mure va'oromo mu vaejamu mu
arijo'ehu mana diehi bojëmade uhu jö Iesuhu majëhijadohoje.**

20 ¹ Sa'a arijo'e aehu hesi mu hesi öri muebejadéhi ö'idöre hijaje A Börömohuro hesi öri ari'oho éhi muebejaje höjo. Sa'a arijo'e ae gemuëro sue'o va'ade höjo ae baejego jaburo hesi grape ö'i bajo mure va'oromo mue vaejahoromo manaho baeruomoröhego. ² Va'o ae birohëvoromo uëvade höjo: Muoho vaejehorego noehu a bojëmijaruëhi éhi jië'ë ajivë'ë ijo bajë gemu majae gemu hesi muohuni bojëmi'iröjo. Bojëmi'iröjamu uavare höjo: Iae mae höjo. Iae mae höjamu rue mu arijo'ohuro hesi mure rëmö'löjade höjo. ³ Éhi ë'ë'ëro majae 9 o'clock jiamu gavë'i vuonorö'ö va'oromo gavade höjo: a ioro'ioroho mu rumo'e market-re éma riravamu gëgorovo ⁴ uëvade höjo: Jemë'o nasi muoro va'lö mue vaerëjo. Suvuoro mae dimino'e jiajëhi na éhi bojëmi'ejöjo. ⁵ Bojëmi'ejöjamu muro va'are höjo. Éhi'amu maja ririrohu'o maja huotorovadevarohu'o huro market-re vuonorö'ö va'oromo ae gö gö jöe gemuoho ue'i hijade höjo. ⁶ Éhi ë'ë'ëro majae beval'ial'amu gavë'i market-re va'oromo gavade a ioro'ioroho riravamu gëgorovo uëvade höjo: Majae bövioho jemë rabëni muoho bogo ë'ë'ë éma riravemu riravarujëjo. ⁷ Uavare höjo: Aho moni muoho bogo bojamuijë'ëro éhuni ma-riravarujëjo. Uëvade höjo: Jemë'o nasi muoro va'oromo mue vaejehorëjo.

⁸ Ëhi ë'ë'ëro majae barëjamu gagorovo mu arijo'ohuro hesi mu muebejahaje aho uavade höjo: Mu aribövioho uëvego rue'irarëjo. Rovego suvuoroho bojëmibe va'onëjo. Ijonö ro aevoromo mu vaejare aribövioho urimo manaho bojëmiromo evaro va'o urimo majae göre göre mu vaebe rovare aribövioho bojëmibe va'ormo ijo tugoho'ioho urimo ro mu aevoromo vaejare aribövioho bojëminëjo. ⁹ Ëhi'amu majae beva'ia'amu ro mu vaejare aribövihuro ajivë'e ijo baje gemu gemu baeruomade höjo. ¹⁰ Ëhi baeruomamu gavë'i urimo ro mu vaejare aribövihuro uvare höjo: No gö'o döre bae'ejarë uvare höjo röhu jabu'o ajivë'e ijo bajoho ëhi gemuoho baeruomade höjo. ¹¹ Ëhi gemuoho baeruomoromo mu arijo'oho birevoromo ¹² uaruomade höjo: Ijo tugoho'i ro mu vaejare aribövihuro majae ma-bisemu mue vae'i noro sisonuvamu muoho aevoromo majae nijo'e huë vavaeni'e muoho vaebe va'ojubo hujeji jeniromamu vuonugare höjo. Röhu jero jabumë bojëmijanëhi no'o ëhi gemuoho bojamuijanuëjo. ¹³ Bojamuijanuëjamu rue mu arijo'ohuro ae gemu uavade höjo: Isiajo. Na bogo sisë'ioho vaejavode höjo. Ja'o uehorovëjo. Na mami'e uavode höjo: Ajivë'e ijo baje gemu bojami'ejöjamu hegoro jero uevane höjo: Iae mae höjo. ¹⁴ Ehuni jasi suvuoroho baeromo va'ëjo. Nasi nimoromo naehu ja bojamijodëhi ave ijo tugoho'i ro mu vaejehade aho suvuore ëhi gemuoho bojamijajëjo. ¹⁵ Nasi moniëro jië'ëro naehu baeromo rabe rabe negajoho ë'ë'oho ëho na mae höjo o sisë höjo. Na suvuoro'e huë baejë'e ae jevajëjo röhu jero rabëni ëho uehorovoromo aho nue huodëganuëjo. Ëhi uavade höjo. ¹⁶ Röhu uhu jö bëhoho ëhi höjo. Dejonö jiaruoho nuninö jioruomo'i nuninö jiaruoho dejonö jioruomo'ajëjo.

**Iesuhu guomoröhe jö urimo vae niö'i majëhijadoho
ijonö röhu maho majëhijade jöhoje.**

¹⁷ Iae Iesuro Jerusalem amo börömore ajiomo'i va'adeje. Örire va'oromo huro hesi ijoraje 12-ho rori'o sö va'ormo örire üebe va'adeje: ¹⁸ Aveho hehëjo. No Jerusalem amore va'aruëjo. Va'o ë raromoromo God-ro hesi ëhi bamë'ëro hesi A Maho naro priest masijo jabesi övore Jew rajo jögoru öri röjëhijarue a jabesi övore va'iramu baejevo'aruëjo. Baejevoromo nasi jöho mevo garomo uvoruomo'ajëjo: Nörö sisë'e aego guomo'a'ajëjo. ¹⁹ Guomo'a'ajëromo na baejevoromo sa'a göre jioromo rovare aribövi jabesi övore bojëmi'iramu baejevoromo sivegoromo hisuebijevoromo korosire anego'iramu guomevo'ajëjo. Guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure ri'lö'ejëjo.

**James'o John'o jabuhu masije rirarovo'iröhego
jabesi vëmehu Iesu ua gavade jöhoje.**

²⁰ Ëhi'amu iae Zebedee-are harihe niö'i James'o John'o jabesi vëmohuro jabumë hu'raejëvoromo rovadeje. Rueromo ague aho hiromo

Iesu uavadeje: Na ja ajamuinëjo o bogajo. ²¹O bogajamu hegorovo Iesuro uavadeje: Ja diehi nagajëjo. Diehi nagajëjamu uavadeje: Na negajëjo jaehu böröme namiromo muebejavue'iroho jero üevego ave nasi harihu niö'iohuro ö'o jasi bëhire masije rirarovoromo göhuro jasi övo manö göhuro jasi övo adonö éhi ari'iröhego. ²²Éhi uavamu hegorovo Iesuro ö'o ö'o uëvadeje: Iae éhi höjo röhu jemëhu ue gevaruje jö hesi bëhoho jemë bogo gavë'e éma uevarujëjo. Na gavajëjo ajuo'e jovo sisëro ajuemanovo hesi jio'ego. Éhi jië'e huë vavaeni bae'irarijoho na jemë'o eni jëvajëjo. Eni jëvajëjamu uavareje: Iae no eni javuajëjo. ²³Éhi uavamu Iesuro uëvadeje: Iae mae höjo. Na ajuemi'iröhe jovo sisëhuro jemë'o ajuëmi'ajëjo. Röhu nasi bëhire övo manö o övo adonö ari'irarije jö uël'irodoho ého bogo nasirehu höjo. Nasi Vavuehu a rahumëni uvoromo nugade röhoho è aho jaburemu nasi bëhiroho ari'a'aruëjo.

²⁴Éhi'amu Iesuare ijomajo ioro'iore 10-ho jaburo hejare uvavamu: Ö'o ö'o Iesuare bëhire böröme rirarovoi' uvare höjamu hegorovo jabis örire dë vörönimoruomadeje. ²⁵Dë vörönimoruomamu gëgorovo Iesuro hesi ijomajoh aho'obëhe uëvadeje: Ruehëromo rovamu uëvadeje: Iae jemë'o gavarujëjo. Sa'a ioro'ioro rajo jabis a masijoho jaburo jabis aribövioho ruahö'ojëvoromo jabumëremu masije riravarue höjo. O jabis bëhire riravaruhuro éhi taemëvoromo jöe bojëmijarue höjo. ²⁶Sa'a ioro'ioro rajohuro éhi é'arue höjo. Röhu jemë nadi éhioho döroho bamorovorëjo. A'i jemesi ae gemu rahu böröme nami'i nimë'oho è aho a ioro'ioro jemë ajëminövo'iröhe ae jio'a'ajëjo. ²⁷O jemesi ae gemu rahu nunire jio'i nimë'oho hu a ioro'ioro jemesi mu vaejéhonövo'iröhe ae jio'a'ajëjo. ²⁸God-are A Ma naehu a ajëmi'i rovodëhi éhi é'orëjo. Naehu rovode hesi bëhoho bogo aëro na ajemi'irarijego rue'i a'l naro ae ajëmiromo nasi arijo'arije bojamirovoromo guomorovoromo éhuro ae aho'obëhe sisëhu tövëvajoho jivo rëmö'ö'irodëni éhuni rovode höjo.

Iesuhu Jericho amo vuonugoromo va'i nuni sisë'e ae niö'i ajëmade jöhoje.

²⁹Éhi'oromo Iesumëro Jericho amoho nugo'i va'amu ae aho'obëhe rihiromoruomadeje. ³⁰Röhu nuni sisë'e ae niö'i öri ionire arijë'e jiareje. Ariromo hejare uvavamu: Iesuro rova'ajë uvamu hegorovo ma-darugo'o uvareje: [Bada] David-are ujoho böröme javaje noni vavaenimëjo. ³¹Vavaenimëjamu hegorovo ae aho'obëhe jaburo birëgoromo uëvareje: Jöe vuonugohëjo. Jöe vuonugohëjamu hejë'i röhu mahö darugo ma'o uvareje: Bada David-are ujoho böröme javaje noni vavaenimëjo. ³²Vavaenimëjamu Iesuro va'adoho vuonugo'i è namiromo uvëvadeje: Avehuro ruehëromo rovamu uëvadeje: Naro diehi ajëmijöro négajëjo. ³³Négajëjamu uavareje: Bada ajamuego no nune dadovoromo uheriharëjo. ³⁴Uheriharëjamu Iesuro jabumëni vavaenimoromo nunoho rëhëhadeje. Rëhëhamu ma-burëro uherihoromo hesi ijore va'areje.

Iesuhu Jerusalem mabëhe rovade jöhoje.

21 ¹Iae Iesumëro va'o Jerusalem bëhire va'oromo Olives Dahorure Bethphage amo'ere aji suorovareje. Suorovoromo Iesuro ijorajoho niö'l'i rëmö'örömo ²uëvadeje: Arue jemesi nunörire amohuro va'ohëjo. Va'o hörö'l'i ga'a'arujëjo donkey-oho harihohu'o benugë'e jio'iramu. Benugë'e jiego jiovoromo hu'iraejëvo ruerëjo. ³O aehu jö uëvë'iroho uarëjo: Badaro ave mioho nimo'ego ëhuni hu'iraejëvo va'aruëre. Ëhi ua'iramu iae ma-burëro uë'a'ajëjo: Ëhi ë'ohëjo.

⁴Röhü ëhi ë'iröhe mu hesi bëhoho God-are surire jö jajivarëhi ëhi jioröhego. Jö God-aro baeromo majëhinövade ahuro uëvadeje:

⁵Jemëro Zion amo rajoho ëhi uërëjo:

Gahëjo. Jemesi börömohuro jemesi örire rovajëjo.

Hu sanu'e aëro jië'ero donkey döre hiromo rovajëjo.

Donkey hesi harihure hiromo rovajëjo.

⁶Amo Iesuro hesi ijorajoho rëmö'öjamu va'oromo Iesuhu uëvadëhi ëhi ë'areje. ⁷Ëhi'oromo ë donkey niö'ioho vëmohu'o harihohu'o hu'iraejëvo rueromo niögoho jabesi dejore ruaho'amo bahijamu gagorovo Iesuro ë aji hijadeje. ⁸Hijamu ae aho'obëhe a ioro'iorohuro niögoho örire ahahobe va'l'i a ioro'iorohuro ijo rude tarivo'amoromo ahahobe va'areje. ⁹Iesuare nuninö va'oruomadolu'o dejonö rueruomadolu'o ma-darugo'o uvoruomadeje:

Ave aho David-are ujoho böröme vaeromo rovajoho mabëhëjo.

Ave aho Badare ihore rovajoho mabëhëjo.

God mabëhëjo.

¹⁰Ëhi'amu Iesuro Jerusalem amore höröjamu gavë'l'i amo raje ae magonahe aho'obëhe tiötövoromo uëvareje: Ëho rahuo höjo. ¹¹Rahuo höjamu Iesu'o rueruomade ariböviohuro uëvareje: Ëaho Galilee sa'are Nazareth amore hiromo jö God-aro baeromo majahuijaje aho höjo.

Iesuhu God-are amo börömore va'oromo ë'ade jöhoje.

¹²Ëhi'amu Iesuro God-are amo börömore va'adeje. Va'l'i gavade aëro bövie bise'e imo'amamu rarovö'öjëvadeje. Rarovö'öjëvoromo gavade aëro sa'a göre göre jioromo rovare aribövi jabesi ijo bajoho ujuoho'i amo börömo hesi ijo bajoho ilimëmamu gëgorovo jabesi mu maratuoho huotovö'öjëhoromo ugo imo'amarue aribövi jabesi arëtohu'o huotovö'öjëhadeje. ¹³Huotovö'örömo uëvadeje: God-are surire jajivoromo uvë'e höjo: God nasi osaho aëro uvoruomo'ajëjo: Ëho God-are örire jö ato'iröhe osaho höjo. Ëhi uvë'e höjo röhu jemëro mu sisë ë'ël'ëro ëhuro ave osaho vajiohu'e ariböviehu gurihirovarue juju gagoho va'ëne höjo.

¹⁴Ëhi uëvamu nuni sisë'e höru sisë'e aribövioho God-are amo börömore rueruomamalu Iesuro avohëvadeje. ¹⁵Avohävamu gagorovo priest

masijohu'o jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o ého jaburo gavare Iesuro
 éhi jië'e mu masijoho vae'amamu hejare asisö'ëro uvo'i arijavamu: Ave
 aho David-are ujoho böröme vaeromo rovajoho mabëhë uvoruomamu
 hegorovo dë vörönimoruomadeje. ¹⁶Dë vörönimoruomoromo Iesu
 uavareje: Arue asisö'ehu jö sisë uvoruomajoho na ja hejanuëjo o bogajo.
 O bogajamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Io'ajo. Iae na hejajëjo. God-are
 jöho surire jajivoromo uvë'e höjo: God jero asisö'ohu'o asisö'ö inino
 mahu'o avohëvë'ego jasi ihoho mabëhe uvoruomaje höjo. Ësurire jöho
 rabëni bogo avoho gavarije höjo. ¹⁷Ëhi uënugoromo Iesuro è rëmoromo
 Jerusalem amore jioromo va'oromo Bethany amore höröromo vahie gemu
 è hijadeje.

Mesehu bajo bogo raejöro Iesuhu uavade jöhoje.

¹⁸Hijë'ëro sisonuvamu gagorovo Iesuro Jerusalem amo börömore
 vuonorö'ö va'i va'adeje. Örire va'amu hömadeje. ¹⁹Hömamu va'ihö
 gavade mesoho öri ionire namijamu gagorovo bëhire va'oromo gavadeje
 bajoho bogojo'i ma-hano rudu'emu jiamu. Ma-hano rudu'emu jiamu
 gagorovo mesoho uavadeje: Ijoho nadi bajoho raenëjo. Ëhi uavamu
 gagorovo mesoho ma-burëro sahorijadeje. ²⁰Sahorijamu gagorovo
 Iesuare ijomajoho jaburo tiöromo uavareje: Diehi'ego mesoho ma-
 burëro sahorijajëjo. ²¹Sahorijajëjamu Iesuro uëvadeje: Ave jöho na jö
 mae uë'ië'ajëjo. Jemë bogo uehore niö'i bae'irögoro God gemu mae
 uehorovë'oho naehu meso avohode éhi jië'e mu vaejë'oho eni jëvö'ajëjo.
 Röhu bogo éhemuoho vae'i ave dahoru uavë'oho: Ri'öromo va'o jovo
 börömorö bu'örovonë uavë'oho iae éhi jio'a'ajëjo. ²²O rabe rabe God ua
 gavë'oho mae uehorovoromo uvë'oho: God-ro ajemi'ajë uvë'ohuro éhuro
 iae bae'a'arujëjo.

**Jew rajo a masijehu Iesu bogo ma uehorovoromo
 darugoho dinö'e baejane hö uavare jöhoje.**

²³Ëhi uënugoromo Iesuro God-are amo börömore ajiomadeje.
 Ajiomoromo God-are jö bëhoho ae röjëhijadeje. Röjëhijamu priest
 masijohu'o a duvaho ömo'ömohu'o ého jaburo rueromo uavareje:
 Jaehu God-are amo börömore hiromo mue gö gö vaejanuoho diehi
 jië'e daruge javoromo o raro darugoho bojamijë'ëro éhi jië'e muoho
 vaejanue höjo. ²⁴Vaejanue höjamu Iesuro uëvadeje: Nasi darugo hesi
 jö ue gevarujoho na'o jemë jöe gemu uë gë'ië'ajëjo. Jemëhu mana
 uevë'oho naro jemë uë'ejëjo: Na éhi jië'e darugohuro muoho vaejaje
 höjo. ²⁵John-hu bapataeto vaejavuonövadoho è darugoho dinö'e baejade
 höjo. Na God-ro o ma-aëro darugoho bojamijë'ëro éhioho è'onövade
 höjo. È'onövade höjamu rue a masijohuro Iesu diehi mana ua'iröhe jöho
 jabiesi mevoromo uarovareje: Noehu uavë'oho God-ro John darugoho

bojamijade hö uavë'oho Iesuro uö'a'ajëjo: Ëhi jië'oho jemë rabëni John bogo ma uehorovarije höjo. ²⁶O noehu Iesu ua'iröhoho: Ma-aëro John uavamu ë'ade hö ua'iröhoho röhu ae aho'obëhe juhuonëmiromo bogo ëhioho ua'ejarëjo ë hesi bëhoho jaburo uvoruomë'ëro: John hu jö Godaro baeromo majahuinövade ae hö uvoruomë'ëro. ²⁷Ëhi uarovoromo Iesu uavareje: Jaehu uö gövuanue jö hesi bëhoho no dadivavuajëjo. Dadivavuajëjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ëhi jië'oho jemëhu uevarije jöho na'o bogo uë'ejöjo: Na ëhi jië'e darugohuro muoho vaejaje höjo.

Harihu niö'ihu diehi ë'are uhu jö Iesuhu jövadohoje.

²⁸Röhu ave uhu jö heromo diehi uehorovarujoho majehirego na he'iröjo. Iae ae gemu hu harihe niö'i jëvade höjo. Harihe niö'i jëvë'ëro vavuohuro va'oromo murioho uavade höjo: Jue'i jaruvo grape ö'i bajo muoro va'oromo mue vaejehonëjo. ²⁹Vaejehonëjamu muriohuro ri'öromo uavade höjo: Na bijönegajëjo. Bijönegajë uanugoromo röhu ijönö avoho uehorovoromo mue vaejaho'i va'ade höjo. ³⁰Ëhi'amu vavuohuro va'oromo ijomajahiroho jöe gemuoho majahiroho uavade höjo: Muoro va'oromo mue vaejehonëjo. Vaejehonëjamu ijomajahiroho uavade höjo: Apo iae na va'ejö uaromo röhu bogo va'ade höjo. ³¹Ëhi jië'oho di ahuro vavuehu nimadëhioho vaejade höjo. Vaejade höjamu uëvareje: Muriohurajo. Muriohurajamu Iesuro uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'lië'ajëjo. Vajiohu'e tax baejarue ariböviohu'o önö'e jijiharue magonahohu'o ëho jaburo jemë iosirëmiromo urimo God-are aharire va'oromo raromego huro jabumë muebejëvaje höjo. ³²Rabëni hesi bëhoho John-ro jemesirire rovade höjo öri maho röjëhijego ga'irarijego. Rovamu jemëro hu bogo ma uehorovo'irögoro vajiohu'e tax baejarue ariböviohu'o önö'e jijiharue magonahohu'o ëho jaburo hu mae uehorovoruomade höjo. Mae uehorovamu jemëro ëho garomo röhu bogo avoho uehorovoromo huotorovoromo John ma uehorovarije höjo.

Mu ariböviehu a börömo hesi ö'i bajo mu mueberomo sisë ë'are uhu jö Iesuhu jövadohoje.

³³Röhu uhu jöe gö'o majëhi'ië'ajoho hehëjo. Iae sa'a arijo'e ae gemüero mure grape ö'oho bivo'amade höjo. Bivoromo ë muoho buore iromo rova'o rojomoromo ö'i bajo sa'ijovoröhe guaho umoromo mu javue döro vaejade höjo hesi mu ahuro ajiö ë hiromu muoho atovoröhego. Ëhi avohoromo gavade eni jiamu gagorovo ae uëvade höjo: Na va'ejöjo. Jemëro nasi muoho muebejehorëjo. Mueberomo ö'i bajoho raeromo mavego nasiroho bahi'i ioro'ioroho jemesi ujuohorëjo. Ëhi uenugoromo ri'öromo va'o sa'a góro ë hijade höjo. ³⁴Sa'a góro va'oromo hijuovo gavade ö'i bajo urarue majaho dunovamu gagorovo hesi mu vaejavarue aribövioho uëvade höjo: Va'irarijoho mu muebejarue aribövioho uëregeo nasi ö'i bajoho i'imëmego

ujuoheho ruerëjo. ³⁵ Ujuoheho ruerëjamu hegorovo va'are höjo. Va'oromo suorovamu gëgorovo mu muebejarue aribövihuro guduamëvare höjo. Guduamëvoromo göho hisuebi'li göho ano bamo'i göho munëro vajamijamu guomade höjo. ³⁶ Ëhi'amugo mu arijo'ohuro mu vaejajarue ae gö'o rëmö'øjade höjo mure va'oröhego. Urimo mu vaejajarue ae gemu gemu rëmö'øjël'ëro röhu evaroho ae aho'obëhe rëmö'øjade höjo. Rëmö'ojamu va'oromo mure suorovamu gëgorovo mu muebejarue aribövihuro urimo rueruomamu ë'arëhi ëhi sisë vaejëvare höjo. ³⁷ Sisë vaejëvamu ijo tugoho'i mu arijo'ohuro uvade höjo: Arue mu muebejarue aribövihuro nasi harihoho garomo uvo'a'aruëjo: Nörüare harihe hö uvoromo ëhuni mae uehorovo'aruëjo. Ëhi uvoromo nugö'ojamu mure va'ade höjo. ³⁸ Va'o höröjamu garomo uarovare höjo: Arue rovaje ahuro hesi vavu hesi sionoho bae hesi höjo. Ëhuni ë'ego ano bamoromo hesi sa'aho nosi baejarëjo. ³⁹ Ëhi uarovoromo è aho mure jiamu guduamoromo rori'o bijimo bu'oromo anamu guomade höjo. Ëhi'are höjo.

⁴⁰ Ëhi jië'oho mu arijo'ohuro mure rovë'iroho mu muebejarue aribövi jabiesi öriroho diehi'ëvo'ajëjo. ⁴¹ Diehi'ëvo'ajëjamu uavareje: Sisë jioruomo'ego ijumëvo barëromo muoho a mahö bojëmi'ajëjo jaburo mueberöhego. Mueberomo majae eni jiego ö'i bajoho uroromo hesiroho i'imamiröhego. ⁴² Ëhi uëvamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ave uhu jöho God-are surire jajivoromo uvë'e höjo:

Munë javue vae'irögoro munë gemu bijönimoromo vuonugare höjo.
Vuonugaroho jaruvoho è munëhuro javuoho nigemo'ego bibivoromo
mae namijajëjo.

Hesi Bada God-ro ëhi ë'ade höjo.

Ëho noro garomo uvarue höjo: God-ro mu mabëhe ë'ë'e höjo.
Ëjö God-are surire jajivamu adaharijoho jemë diehi'oromo è hesi bëhoho bogo avoho baejarije höjo.

⁴³ Ëhu'ëro jië'ëro naro jemë uëvajëjo: Jemëhu God-are aharire raromoromo hesi mu muebebe rovariye muoho God-ro baeniëhiromo ae gö bojëmi'iramu jaburo hesi aharire raromoromo è muoho mueberomo rae avoho'aruëjo. ⁴⁴ [Röhu aehu è munë döre bejë'oho ahoro ahoro bae'a'ajëjo. O è munëhu a döre berovë'oho aho sa'ijovo barë'ajëjo.]

⁴⁵ Iesuro uhu jöe gö gö ëhi jövamu hegorovo priest masijohu'o Pharisee aribövihu'o èho jaburo garomo uvareje: Nosi jöe jövajëromo ⁴⁶ guduamo bava'ïë'oromo uvareje: Ae aho'obëhe uvoruomaje höjo: Iesu hu jö God-aro baeromo majahuijaje ae hö uvoruomaje hö uvoromo jabumë juhuonëmiromo vuonugareje.

Sörö bamamu aehu juahamare uhu jöhoje.

22

¹ Iae Iesuro röhu mahö uhu jöe gö gö ae majëhijadeje.

² Majëhiromo uëvadeje: God-hu böröme namiromo muebejëvaje

öroho aviëhi höjo. Sa'a a böröme gemuëro söröe baejade höjo hesi harihohuro masuromo iröhego. ³ Ēhi eë'l'ero hesi mu vaejahaue aribövioho uëvade höjo: Va'irarijoho rueröhego naehu mami'e uëvode aribövioho uërego rue'irarëjo. Rue'irarëjamu uëvamu bijönimoruomade höjo. ⁴ Bijönimamu hegorovo sa'a a börömohuro mu vaejahaue a ioro'ioroho uëvade höjo: Söröre rueröhego uëvodoho ēhi uërëjo: Jöe hehëjo. Nasi söröho eni jië'e höjo. Nasi mi masije ma-mabëhe naehu ma-je mio'amaje sanuovë'e mioho bijuëmoromo bувоморомо bahijë'e jevajëjo. Bövie bise'e eni avohë'e jevajëjo. Ēhuni rovego no ë söröho i'irarëjo. Ēhi uërëjo. ⁵ Ēhi uëvamu jöho bava'oromo majëhijamu ë ariböviohuro bogo ejëhë'e öre gö öre gö va'are höjo. Göëro hesi mure va'ade höjo. Göëro hesi moni muro va'ade höjo. ⁶ Ioro'iorohuro ë anu rovare aribövioho guduamëvoromo mu sisë vaejëvoromo muo'amare höjo. ⁷ Ēhi'amu ë sa'a a börömohuro dë vörönimade höjo. Dë vörönimamu muorovo aribövioho rëmö'öjamu jaburo ë anëgare aho muo'amoromo jabesi amoho bue'øjëhare höjo. ⁸ Bue'öjamu gagorovo a börömohuro hesi mu vaejahaue aho uëvade höjo: Söröho eni jië'e höjo. Röhu rueromo sörö ihë uëvamu juahemijare ariböviehu rueromo sörö ijë'oho sisë höjo. ⁹ Ēhuni öri masijoro va'irarijoho va'oromo ae rahu rahu birohëvë'oho uëvego söröro rue'irarëjo. ¹⁰ Rue'irarëjamu hegorovo rue mu ariböviohuro örire va'oromo a sisëhu'o a mahu'o birohëvoromo aho'o sö ujuoho rovare höjo. Rueruomamu sörö osaho rarovade höjo.

¹¹ Rarovamu a börömohuro ë aribövioho gë'i osare rovade höjo. Rue'i gavade höjo ae gemu masuvarue sörö i'l' io'amarue niögoho bogo ba'amë'e ma-hijamu. ¹² Ma-hijamu gagorovo uavade höjo: Isiajo. Masuvarue niögoho bogo ba'amë'e ja diehi'oromo ave osaroho rovane höjo. Osaroho rovane höjamu ruehuro jörumoraejade höjo. ¹³ Jörumoraejamu rue a börömohuro ri'oromo mu aribövioho uëvade höjo: Övo höru'oho tövo'amoromo babu'öhego amonö ramoramore va'o hijajo. Ëdirö'ore ae aho'obëhe nierusuburu'e bamoromo ane ja'ihö vuogigimoruomo'ajëjo. ¹⁴ Ēhesi bëhoho God-ro ae aho'obëhe ruejöro uëvaje höjo. Röhu ae magemu gemu hesinö jëvojöro baejëvaje höjo.

Iesuhu guaro berovojöro aehu tax jö ua gavarohoje.

¹⁵ Ēhi'amu iae Pharisee ariböviohuro va'oromo jöe atoromo uarovareje: Ē'ego no Iesu sareramego hu guaro berovo'irajo. ¹⁶ Ēhi atonugoromo jabesi ijore ijore jijiharue a ioro'iorohu'o Herod-are aribövi ioro'iorohu'o rëmö'öjamu va'oromo Iesu sarerisareriamiromo uavareje: Tisajo. Iae no gavarue höjo ja a mae javë'ëro God-are mu örohemu röjahuijego. O aho bogo juhuonëmijego. Ēhesi bëhoho jero no göromo ae böröme o bise'e javuajëromo jöe gö gö bogo röjahuijanue höjo. ¹⁷ Ēhuni ave jöho ja diehi uehorovanuoho majahuijego no hejarëjo. Rome a börömohuro nosi sa'aho

muebejego noro hu tax bojamijarue höjo. Noehu éhi ë'aruoho na éhuro nosi jögoroho aharue höjo o bogajo. ¹⁸Bogajamu Iesuro gëromo uvadeje: Jabumë sisë vaevejivo'i ue gevaruëromo uëvadeje: Sareri aribövie jëvajëjo. Jemë rabëni na bijioho gevarujëjo. ¹⁹Tax a bojémijaruje ijo bajoho röjehihego na gavöjo. Gavöjamu ijo bajoho barovareje. ²⁰Barovamu garomo uëvadeje: Aveho ruhuare nu ano'ohu'o ihohu'o jajivë'e höjo. ²¹Jajivë'e höjamu uavareje: Rome a börömo hesi höjo. Rome a börömo hesi höjamu uëvadeje: Éhuni Rome a börömo hesiroho ého hesi öroro bojami'i God-aroho ého God-are öroro bojaminövorëjo. ²²Éhi uëvamu hegorovo tiójëvamu Iesu è nugo'i va'loruomadeje.

**Iesuhu guaro berovojöro vuovë'e ariböviehu ri'örüuromoröhe
jö Sadducee ariböviehu hu ua gavarohoje.**

²³Va'amu gagorovo majae gemuore Jew rajo a masijo ioro'iorohuro rovareje. Jabumë Sadducee jö uehorovarue aribövie jioruomadeje. Sadducee aribövihuro uehorovoromo uvoruomajeje: A vuovë'oho ijönöho bogo ri'ämöli ma-ioro'iore gemu vuovo'ajëjo. Éhi uvoruomaje aribövihuro rueromo Iesu guaro berovojöro sarerisareriamiromo uavareje: ²⁴Tisa Moses-ro jögore jajivoromo uövuë'e höjo: Aboji harihu'ohrumo' vuovego diehi è'iröhe öroho aviëhi höjo. Aehu vaboro masuromo vaboroho aboji harihu'ohro bogo vaejë'e baruehu guomo'i vaboro nugë'oho hesi öhuro vuojiroho masuromo éhuro guomade ö hesi ihoro ujoho vaejaho'ajëjo. Moses-are jögoroho éhi höjo. ²⁵Éhi jië'ero iae ae aho'obëhe 7 ma-ö ömo'ömëremu nosirire raromare höjo. Raromoromo muriohuro magonahoho masuvade höjo. Masuromo vaboroho aboji harihu'ohro bogo vaejë'e baruoho guomade höjo. Guomamu hesi vaboroho dorue hijamu gagorovo ö göhuro vuojiroho masuvade höjo. ²⁶Masuromo guomade höjo. Ö ömo'ömo ioro'iorohu éhi gemuoho è'obe rovare höjo. Ö ömo'öme 7 jabuhu è magonahe gemuoho masube rovaroho è magonahoho aboji harihu'ohro bogo vaejë'e aho ma-vuovëvobe rovade höjo. ²⁷Vuovobe ruejuvo barëjamu ijo tugoho'ioho è magonahoho hu'o guomade höjo. Éhi'are höjo. ²⁸Éhi è'arohuni éhuni ave jöho no ua gal'ię'aruëjo. Jero uvanue höjo: Vuovoromo ri'öl'ejarëjo. Éhuni vuovë'e ariböviehu ri'örüuromoröhe majaroho ae 7 höjo röhu è magonahoho di ahu'o hi'a'ajëjo. Barue aho'obëhe masuvë'ego éhuni uavaruejo.

²⁹Éhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Bogajo. God-are surire jöhu'o huhu mu vaeröhe darugohu'o jemë bogo avoho gavarujëro sisë'i uehorovoromo ue gevarujëjo. ³⁰Éhesi bëhoho vuovë'ero ri'örüomo'iröhe maja rovë'iroho vaboroho baruoho bogo masurovo'i aneraehu ö'idöre ma-raromaruëhi éhi raromo'aruëjo. Éhuni è magonahehu di ahu'o hi'iröhe jö ue gevarujoho bëhi rumo'le höjo. ³¹Éjöho jemëro uvaruje höjo: Vuovë'e ariböviehu ri'öl'iröhe jöho sareri jöe höjo. Ého bogo sareri

jöehu jio'i jö mae höjo. Ëhesi bëhoho vuovoromo ri'öl'iröhe jöho God-ro jemëni jövamu hesi surire jajivoromo uvë'e höjo: ³² Na Abraham Isaac Jacob éhi muebejëvaje ae jevajëjo. Jemë rabëni é jö hesi bëhoho bogo avoho baejarije höjo. God-hu Abraham Isaac Jacob muebejëvaje jö hesi bëhoho jabumë vuovoromo bogo ioro'ioremuho barë'i va'o raromego muebejëvaje höjo. God bogo vuovoromo ioro'ioremu barejë'e aribövioho muebejëvo'ibejajo. A'i hu vuovoromo va'o raromarue aribövioho iae muebejëvaje höjo. ³³ Iesuro Sadducee aribövioho éhi uëvamu ae aho'obëhe heromo jöe barëjëvadeje.

**God-hu bojamuade jöho diho börömoho
jiajoho aehu Iesu ua gavadohoje.**

³⁴ Éhi'amu Pharisee ariböviohuro hejare uvavamu: Iesuro jö mae jövamu éhuro Sadducee aribövioho jö mana majahi'iröhoho bogohö uvavamu hegoro gagovorovareje. ³⁵ Gagovorovanugoromo Jew rajo jögoru öri röjëhijaje ae gemuëro Iesuare dëho bijoho ga'irögoro ri'öromo uavadeje: ³⁶ Tisajo. God-hu bojamuijade jögore aho'o jio'amajoho di jöho börömoho höjo. ³⁷ Börömoho höjamu uavadeje: Jasi dë vövöbajo'e aru'ahe uehore aho'obëhe Bada jasi God ma-hu gemu bojaminëjo. ³⁸ Ëho jö börömo börömoho jië'ego ëho nuniroho höjo. ³⁹ O é jö hesi bëhirohu'o iae gemuoho höjo. Jaehu jasi arijo'arije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho éhi rajahinëjo. ⁴⁰ Dë vövöbajo'e aho'o God bojami'irane jöhu'o jasi ae gemuoho rajahi'irane jöhu'o bëhoho jëvajëjo. God-are surire jö Moses'o jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'iorohu'o jajivo'amaroho ého ado sirino'oho jio'amajëjo.

Böröme namiromo ajamuaje a hesi jö Iesuhu röjëhi'i uë gëvadohoje.

⁴¹ Iae Pharisee ariböviohuro gagovoruomamu gavë'i Iesuro uëvadeje: ⁴² Böröme namiromo ajëmil'iröhe a hesi jöho jemë diehi uehorovarujëjo. Hu ruhuare ujoho höjo. Uavareje: Hu David-are ujoho höjo. ⁴³ David-are ujoho höjamu uëvadeje: Éhi jië'oho God-are Aru'ahoho rabëni uavamu David-ro böröme namiromo ajëmil'iröhe aho Bada uavade höjo. ⁴⁴ Ëhesi jöho David-ro God-are surire jajivoromo uvë'e höjo: God Badaro nasi Bada uavade höjo:

Nasi övo manö rojo hijego
ja'o muorovarue aribövioho naro ruahö'özjëvego
höréro vijuvo taemo'amo'irane höjo.

⁴⁵ Ëhesi bëhoho böröme namiromo ajëmil'iröhe a hesi jöho David-ro jajivoromo uvë'e höjo: Bada höjo. Bada hö uvë'e jiaje éhuni nadi uvorëjo: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho ma-David-are uje höjo. ⁴⁶ Éhi uëvamu aehu Iesu mana ua'iröhoho bogo eni jëvadeje. Bogo eni jëvamu ijönö jöe gö gö ua ga'ië'arohu juhuonivoromo vuonugareje.

Pharisee ariböviohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue
ariböviohu'o öho jabuhu sareri'e mu vaejaruëhi
aeihu bogo ëhi ë'iröhego Iesuhu jövadohoje.

23 ¹ Ëhi'amu Iesuro hesi ijomajue ömo'omohu'o a ioro'iorohu'o aho'obëhe uëvadeje: ² Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o öho jaburo Moses-are sionoho baejë'e höjo. ³ Moses-are sionoho baejë'e jëvaje ëhuni mu jö rabe rabe uëvë'oho ejëhoromo ëhi vaenövorëjo. A'i jabuhu ömaruëhioho nadi ëhioho ömorëjo. Rabëni hesi bëhoho jö majëhijaruëhioho muoho bogo ëhioho vaejarue höjo. ⁴ Aehu i'u'e inömo ujuoho va'oruomojöro buahore bahijëhoromo tövëhoromo va'ego bogo ajëmiromo övo namehu vitu banigojiomëharuëhi ë Pharisee ariböviohu'o jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o jaburo ëhi ë'arue höjo. I'u'e muoho aho'o ae bojëmiromo bogo mae bogo ajëmi'i ma-nunëremu gëvarue höjo. ⁵ Jabu mu rabe rabe vaejë'oho aëro gëjöro ma-döhemu vaeruomajue höjo. Ëhesi bëhoho jabumëro nimoruomajue höjo aëro gëromu uvoruomoröhego: Jabumëremu God mabëhe uehorovoruomajue höjo. Aëro ëhi uvoruomoröhego nëgego God-are jö'e suri surioho maua gagore bahiromo övo ahore varijore muoho taemoruomajue höjo va'orahoro jio'amego aëro garuomojöro. O God-are örire jö ato'i io'amarue niögure ö'i ëgobövie be io'amoruomajue höjo va'orahoro jio'amego aëro garuomojöro. ⁶ O sörö i'l'i va'ë'oho o God rajahijarue osare va'ë'oho a masijehu raromaruire ë va'o raromo'i nimirue höjo. ⁷ O imo'amaruire va'ë'oho nimirue höjo ae aho'obëhe uvoruomoröhego: Jabumë a masijëro jijihäjëromo rajëhiromo jejëmiruomoröhego. O nimirue höjo aëro jejëmiruomoröhego: Tisago. ⁸ Röhu ae göehu jemë döre bamëvoromo uëvë'oho: Tisa uëvë'oho ëhi jië'oho sisë höjo rabëni hesi bëhoho jemë ö ömo'ömëremu jëvo'i jemesi Tisaho na gemu jevë'ego. ⁹ O ave sa'are raromarue ariböviohu'o nadi döroho bamëvoromo uërëjo: Apajo. Ëhesi bëhoho ae gemu ö'idöre hijajoho ëho iae jemesi Vavu Börömoho höjo. Ëhuni ëhi jië'oho nadi uërëjo. ¹⁰ O ae göehu jemë döre bamëvoromo uëvë'oho: Simano vaejanue aho javajë uëvë'oho ëhi jië'oho sisë höjo. Ëhesi bëhoho jemesi Simano Vaejaje Aho ma-gemu jevajëjo böröme namiromo ajëmijaje ahuro jevë'ero. ¹¹ A'i a masije jemesirire jioruomajoho ëhi jië' ariböviohu'o mu ajëmi'iröhe aribövie jioruomo'ajëjo. ¹² Ae rahu sivu uehorovoruomoröhego döre bamorovë'oho hesi ihoho abue'a'ajëjo. O ae rahu ba'obuerovë'oho hesi ihoho döro ajiomo'ajëjo.

Pharisee ariböviohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue
ariböviohu'o sisëre va'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

¹³ Vaevë'e jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o jemë ma-döëremu muoho ömarujëro sisërejëvo'ajëjo. Ëhesi bëhoho God-

hu böröme namiromo muebejëvego hesi aharire raromoruomo'iröhe öroho tugohëharuje höjo aëro ë va'o raromojöeni. Jemë God-are ahariroho bogo va'o raromo'i nimaruje höjo. O ae göehu God-are aharire va'o raromo'ia'amu gëvë'oho ahëvaruje höjo.

14 [Vaevë'e jögoru öri röjëhijaruje ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o jemë ma-döëremu muoho ömarujëro sisërëjëvo'ajëjo. Ëhesi bëhoho magonaho doru jabiesi bövioho bise'oho ëma ujuohëharuje höjo. Ëma ujuohëhoromo sarerivoromo pari ëgobövie jaguvaruje höjo aëro gëromu uvojöro: Mu mae vaejaruëjo. Ëhi jië'e sareri'e muoho vaejarujego ëhuni God-ro i'u börömo mae bojëmi'ajëjo.]

15 Vaevë'e jögoru öri röjëhijaruje ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o jemë ma-döëremu muoho ömarujëro sisërëjëvo'ajëjo. Ëhesi bëhoho jemëro jovo göre göre sa'a göre göre ae dinëmibe va'aruje höjo ma-ae gemuëro hesi muoho vuonugo'i Jew rajo muoho baeröhego. Ae dinëmibe va'oromo gavaruje aho jemesi jöho ejëhoromo Jew rajo mu baejamu gavë'oho jemëro ë aho mu sisë röjahijego mae höromu vaeromo jemëhu sisë ë'oromo vëni'e örire va'arujoho ë ahuro jemë iosirëmiromo sisë börömo bëhe ë'oromo vëni'e örire va'o hesi höjo.

16 Vaevë'e nuni ramoramovë'e aribövi jemëhu ae gö öri röjëhi'ië'arujoho sisërëjëvo'ajëjo. Ëhesi bëhoho jemëro ae ëma majëhiromo uëvaruje höjo: Ae rahu darugo'e jö uvo'ië'oho God-are osa börömo hesi iho uvoromo ae uëvë'oho: Na mue ëhi ëhi ë'ejö uëvë'oho iae ë muoho vae'a'anuëjo. Bogo sarerivo'anuëjo. 17 Nune ramoramovoromo simane sisë'i uehorovë'e aribövie jëvajëjo. Ëhi majëhijaruje hesi bëhoho nani jemëro uvaruje höjo: God-are osa börömo hesi iho bise'e jio'i God-are osa börömore jio'amaje gold hesi iho uvoromo ae uëvë'oho: Na mue ëhi ëhi ë'ejö uëvë'oho iae ë muoho vae'a'anuëjo. Bogo sarerivo'anuëjo. 18 O jemëro jöe gö ëma majëhiromo uëvaruje höjo: Ae rahu darugo'e jö uvo'ië'oho God-are maratu hesi iho uvoromo ae uëvë'oho: Na mue ëhi ëhi ë'ejö uëromo röhu mu bogo vaejë'oho iae hesi höjo. A'i God-are maratu döre bahijahare suvuoro hesi iho uvoromo ae uëvë'oho: Na mue ëhi ëhi ë'ejö uëvë'oho iae ë muoho vae'a'anuëjo. Bogo sarerivo'anuëjo. 19 Nuni ramoramovë'e aribövie jëvajëjo. Nani jemëro uvaruje höjo: God-are maratu hesi iho bise'e jio'i God-are maratuore jio'amaje suvuoroho iho böröme höjo. Röhu ë suvuoroho bogo God-are maratuoroho jio'amo'ibejajo. A'i ë suvuoroho God-are maratuore jio'amë'ëro ëhu'ëro ëho suvuoro

maho höjo. Suvuorohuro bogo God-are maratuoho iosiramiromo iho bövioho jio'i God-are maratu hesi iohuro suvuoro ihoho iosiramiromo bövioho jiaje höjo. ²⁰Aehu darugo'e jö ato'ie'i'roho God-are maratu hesi iho darugo'o majëhijë'oho ë hesi bëhoho bogo maratu hesi iohemu uvo'i maratuore jio'amaje suvuoro hesi iohu'o uvoromo ë'arue höjo. ²¹O ae rahu God-are osa börömo hesi iho darugo'o majëhijë'oho ë hesi bëhoho bogo osa hesi iohemu uvo'i osare hijaje A hesi iohu'o uvoromo ë'arue höjo. ²²O ae rahu ö'idö hesi iho darugo'o majëhijë'oho ë hesi bëhoho ö'idöre jiaje God-are röho hesi iohu'o ë hijaje a hesi iohu'o uvoromo ë'arue höjo. Ëhuro darugo'o majëhijaruje höjo.

²³Vaevë'e jögoru öri röjëhijaruje ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o ma-döëremu muoho ömarujëro sisérëjëvo'ajëjo. Jemëro jemesi i jögoru e avohoromo i'o buarohoromo ijarue rihu'e oso harihu harihue gö gö garue gö gö mevoromo 10 10 bahibe va'oromo gemu gemu God suvuore bojamijaruje höjo. Ëhi jië'e jögoru ininoho ejaho avoharuje höjo. Ëhi jië'oho iae mae höjo. Nadi vuonugorëjo. Röhu ëho ma-jianovo'i jö ioro'ioroho masijo jiajoho ëho bogo uehorovaruje höjo. A ma-mae vaejëvo'irarije muoho a huë baejëvo'irarije muoho ahorire vaejëvo'irarije muoho ëho rumonimaruje höjo. Nadi rumonimo'ibejarijëjo. ²⁴Majo majo biseharihehu jemesi jovore beval'ë'oho io bu'öromo jovoho i'i majo börömo börömoho bogo avoho gavë'e ma-nimu'öjaruje höjo. Jö masijoho bogo uehorovo'i ma-jö ininohemu uehorovaruje höjo. Ëhuro nunoho ramoramovëvego öroho sisë'i röjëhijaruje aribövie jëvajëjo.

²⁵Vaevë'e jögoru öri röjëhijaruje ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o ma-döëremu muoho ömarujëro sisérëjëvo'ajëjo. Jemë hevöe enatue dönöhemu u'o'amaruje höjo. Gagonöho ae gö jabesi ie jove vajiohëro ujuohoromo aegë'ëro irijiom'o'amë'e höjo. Ëhu'ëro dönöho aje jio'i gagonöho va'inumi'e jio'amajëjo. Jemesi mu sisëho ëhi jianovajëjo. ²⁶Pharisee jemë ae gemu gemu nuni ramoram'o ae jëvajëjo. Urimo ae gö jabesi iohu'o jovohu'o vajiohehu ujuohoromo hevöre bahiromö enatuore oteharujoho vuonugorego hevö o enatu gagoroho va'ignumohu bogojo'irajo. Ëhi ë'ë'oho jemesi hevöhu'o enatuohu'o döhu'o uhohu'o ma-mae jio'amo'ajëjo.

²⁷Vaevë'e jögoru öri röjëhijaruje ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o jemë ma-döëremu muoho ömarujëro sisérëjëvo'ajëjo. Jemesi jöho uhu'e uë'ie'ajëjo. Vuovë'e sino bahi'amarue munëho aëro ajivë'e osëro buejaho'amarue höjo nu ano'e mae jio'amoröhego. Buejaho'amego dönöho ajivë'e mabëhe jio'amo'i gagonöho vuovë'e a jabesi ijo'ahohu'o sagohohu'o ëhuremu jio'amajëjo. Jemë ëhi jië'e jëvanovajëjo. ²⁸Döhemu mae jëvego aëro gëromö uvoruomaje höjo: Jemë a mae jëvajëjo. A'i jemesi uhohu sareri sareri'e mu sisëmu vaejbaruje jëvajëjo.

²⁹Vaevë'e jögoru öri röjëhijaruje ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o ma-döëremu muoho ömarujëro sisérëjëvo'ajëjo. Jö God-aro baeromo

majëhinövare aribövi jabesi sino guavo'amare huoho avoho'amaruje höjo. Mu mae vaejare a mami jabesi huoho avohoromo muebejaruje höjo. ³⁰Avohoromo mueberomo jemë uvaruje höjo: Nosi hijo miono'ehu raromare majaroho evaroho no'o javuo'ibejajo no jabumë bogo ajëmiromo God-are jö majëhijarue aribövioho muo'amo'ibejarëjo. ³¹Iae mae-ëjo. Ëhi atarujoho ého jemëro huruoho majahuiromo uöromö ë'arujëjo: God-are jö majëhinövare a muo'amare aribövi jabesi ujo ömo'ömëro javuë'ëro jabesi öre gemuore jijiharue aribövie javuajëjo. ³²Jemë ëhi jië'e aribövie jëvë'e jiaje ëhuni jemesi hijo miono'ehu mu sisë aevoromo vaebe rovarëhi jemesi nimirujojo jemë'o ëhi jië'e muoho vaebe jijihorëjo. Na ë hesi jöho bogo uë'ejöjo. ³³Sigobe jëvo'amajëjo. Sigobu aboji harihu'ë jëvo'amajëjo. Ëhi jië'e mu vaejë'oho diehi'oromo vënöho garaedivorejö. ³⁴Ëhuni aveho hehëjo. Jö God-aro baeromo majëhinövö'iröhe aribövioho simano ma'e aribövioho jö röjëhinövö'iröhe aribövioho Iesu naro rëmö'öl'iramu ö'oruomo'ajëjo. Ö'iramu jemëro ioro'ioroho muo'amo'arujëjo. O korosire ano taemo'amo'arujëjo. Ioro'ioroho God rajahijaruje osare osare hisuebi'amo'arujëjo. O amo göre jio'iramu amo göre siho ujuoho va'onövo'arujëjo. ³⁵Ëhi ë'iramu ëhuni ma-maemu jië'e aribövi aehu muo'amobe rovare ë hesi i'uoho jemesi örire rue'a'ajëjo. Aeve'ioho aëro Abel a mae anoromo a ma ioro'ioroho muo'amobe ruejuvo ro ijo tugoho'ioho jemesi hijo miono'ohuro Barachiah-are harihe Zechariah anare höjo. God-are osa börömoho numëhi jio'i God-are suvuoro bahijarue maratuoho ruhëhi jiamu Zechariah ë ririre anare höjo. ³⁶Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. God-are aribövi ëhi muo'amobe rovare ë hesi i'uoho aho'obëhe ave jaruvore raromaruje aribövioho jemëni rue'a'ajëjo.

Iesuhu Jerusalem amo rajëni vavaenimade jöhoje.

³⁷Vaevë'e Jerusalem amo rajohumë jemëro jö God-aro baeromo majëhijarue aribövioho muo'amaruje höjo. God-hu jemëni rëmö'özaje aribövioho munëro vajëmijaruje höjo. Kököröko vëmehu harihu vivoju uhure nugo'amoromo diehehu aegëharuëhi naro jemë ëhi gagovëvoromo gemuore rëmo'i nimo'i hijode höjo röhu jemëro bijönimarije höjo. ³⁸Ëhuni ave jöho hehëjo. God-ro jemesi amoho vuonugego jemesi sive jëvo'ië'ajëjo. ³⁹Naro jemë'o hiromo va'iramu jemë nasi nu ano'oho bogo ga'a'arujëjo hujeji na vuonoröl'ö rue'iramu evare avoho geromo nasi jöho majëhiromo uvo'a'arujëjo: Badare ihore rovajoho mabëhëjo. Ëhuremu uehorovorëjo.

Aehu God-are amo börömo dadovoruomo'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

24 ¹Ëhi uënugoromo Lesuro God-are amo börömore jioromo va'amu gavë'i hesi ijorajo ömo'ömohuro ro birohoromo God-are amo

hesi javue gö gö röjahi'amareje. ²Röjahi'amamu Iesuro uëvadeje: Ave öri ari'oho aho'o jemë iae gavarujéjo. Röhu aveho na jö mae uë'ië'ajéjo. Ave munë javuoho aho'obëhe aëro dadovoruomo'iramu munëhö ahoromo sa'aro ruvebi barë nahonahovo'ajéjo.

Huë vavaeni börömo rueröhe jö Iesuhu majëhijadohoje.

³Ëhi ë'ë'ëro Iesuro Olives Dahirure ajio hijadeje. Hijamu hesi ijomajahuego no hejarëjo. God-are javu masijehu rireromo'iröhego üövuanocho ëho divare jio'a'ajéjo. O no mu rabe garomo uvo'ejarëjo: Jero rue'ië'ananüejo. Rovego ave sa'aho bövihoko bise'oho barë'ië'ajéjo.

⁴Barë'ië'ajéjamu heggorovo Iesuro uëvadeje: Gavë'iajo. Aëro sarerëmi'iramu guaro rireromëvo va'a'ajéjo. ⁵Ae aho'obëhe rueromo sarerëmiromu uë'a'aruëjo: Nöruare ihoro rovajéjo. God-hu uevë'ëro böröme namiromo ajëmi'irode aho na jevajéjo. Ëhi uëromo ae aho'obëhe sarerëmi'iramu uvo'a'aruëjo: Mae-ëromo guaro rireromo'ajéjo. ⁶Röhu he'a'aruëjo muorovo jöe ruenövo muorovonövo'iramu he'a'aruëjo. Ëhi hejë'oho bogave gemu juhuonivo'irarijéjo. Öre gö bogojië'ëro ëhi jië'e mu sisëho iae jio'a'ajéjo. Röhu sa'aho bövihoko bise'oho evaroho bogo barë'i hesi majae göro jio'a'ajéjo. ⁷Sa'ae göëro göhu'o muorovonövo a masijo ioro'iorohuro ioro'iorohu'o muorovonövo'aruëjo. Sa'ae gö gö iruno'e bogojio'ajéjo. Sa'ae dinö'e dinö'e jiajoho hijiohijivo'amo'ajéjo. ⁸Ëhi jië'e huë vavaenoho rue'iramu mu sisëho bogo burëroho barë'i magonahehu aevoromo raho'i hara'uajëhi ëhi aho aevoromo huë vavaene börömoho baebe va'oruomo'ajéjo.

⁹Ëhi'o'iramu evare aëro jemë guduamo ujuohëvo va'o a masijo jabesi övore bojëmi'aruëjo jaburo huë vavaene bojëmi'iröhego. O muo'amëvo'aruëjo. Sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövihoko aho'obëhe jaburo uvoruomo'ajéjo: Jemëro na uehorovevaruje hö uvoromo nue huodëgoruomo'ajéjo. ¹⁰Ëhi'o'iramu evare ae aho'obëhe nasi örire mae uehorovevaruoho vuonugo'i mue gö gö uehorovoruomo'ajéjo. Aemo'aemohuro aemo'aemoho sarerisarerëmiromu ae gö jabesi övore bojëmi'aruëjo sisë vaejëvoröhego. Göëro göho nue huodivorovoruomo'ajéjo. ¹¹Ae göëro göëro ri'öromo ae sarerëmiromu uë'a'aruëjo: Na jö God-aro baeromo majëhijaje ae jevajë uë'iramu ae aho'obëhe heromo mae höromö guaro rireromo'aruëjo. ¹²Mu sisë aho'o rumorovobe va'iramu gagorovo ae aho'obëhe göehu gö huë baerovarue muoho vuonugo'iramu sisërë'ajéjo. ¹³Ëhi ë'oruomo'ajéjo röhu ae rahu biririvoromo mae uehorovevobe va'ojuvu maja barë'iröhe maja rovë'iroho God-ro baejëvoromo manö bamëvo'ajéjo. ¹⁴Röhu God-hu böröme namiromo muebejëvaje jö mahö aëro sa'ae dinö'e dinö'e majëhibe va'oruomo'ajéjo ae aho'obëhe sama'e heruomoröhego. Jöho sa'ae

aho'obëhe majëhi barë'iramu evare sa'a bövi bise'o barë'iröhe majaho rue'a'ajëjo.

Mu sisë bëhe rueröhe jöhoje.

¹⁵ Röhu Daniel jö God-aro baeromo majëhinövade ahuro mami'e God-are surire jaivoromo uövuade höjo: God-are osa ijumaje sisëhuro God-are osa maremu nami'a'ajëjo. Daniel-hu jaivadëhi ëhi ga'a'arujëjo ë sisëho God-are osare nami'iramu. Iesuro ëhi majëhijadeje. Ëjö Iesuhu majëhijadoho adahoromo avo'avoho gare. ¹⁶ Amo Iesuro jö vituoho majëhiromo uëvadeje: Sisëhuro God-are osare namijego gagorovo ave Judea sa'are raromaruje ariböviharo hruuromoromo dahoru'ero iojiomorëne. ¹⁷ Ae rahu javu dönö haradare raromë'oho nadi abueromo osare inömoho va'o ujuoho'i ma-hruuromoromo va'orëne. ¹⁸ O mure raromë'oho nadi vuonorö'lö va'o niögoho ujuoho'i ma-hruuromoromo va'orëne. ¹⁹ Röhu ë huë vavaeni rue'iröhe majaroho dë'e magonahohu'o abozi harihu'o inino jio'amë'e magonahohu'o jabumë vaevë'oho diehi hruuromoruomo'ajëjo. ²⁰ Röhu God ua garëjo huro ajëmego ëhuro niohijo majaroho o nuho majaroho bogo hruuomo'irarije höjo. ²¹ Rabëni hesi bëhoho evare majaroho huë vavaene bogo bise'o vadu'oho rue'a'ajëjo. Ëhi jië'e huë vavaenoho urimo God-hu sa'a bövi bise'o bamadevaroho bogojibe ruejuvo ro jaruvo majahu'o ëhi jië'e huë vavaenoho bogohöjo. O ijöhö'u'o bogojio'i ë majaho gemu börömoho jio'a'ajëjo. ²² Ëhuë vavaeni maja égobövi jiajoho God bogo tarioromo bunemuoho bam'o'ibejajo aho bogo biririvoromo raromo'ibejajo. A'i God-ro hesi baejëvade aribövihoo uehorovëvormo ë majaho tarioromo bunemu bam'o'ajëjo.

²³ Ëhi jiamu ae göehu uëvë'oho: Aveho ro gahëjo. O arueho va'o gahëjo. God-hu uavë'ero böröme namiromo ajamui'iröhe aho aviae o aruae hö uëvë'oho nadi maho uehorovorëjo. ²⁴ Ëhesi bëhoho rabëniajo. Ae aho'obëhe rueromo sarerëmiromo uëbe va'a'aruëjo: God-hu uevë'ero böröme namiromo ajëmi'irode aho jevajëjo o jö God-aro baeromo majëhijaje ae jevajëjo. Sarerëmiromo ëhi majëhi'aruëjo. Majëhiromo bogo gavarue mu masijo masijoho vaenövo'aruëjo eni jëvego God-hu söjëvade aribövihu'o sarerëmego rireromo'iröhego. ²⁵ Röhu hehëjo. Ijonö jioröhe jöho na urimo majëhijë'e jevajëjo.

²⁶ Ëhu'e jiaje aehu uëvë'oho: Ëhuro va'o garëjo. Aruae je'ore hijajë uëvë'oho nadi va'o garëjo. O uëvë'oho: Hu gurihiromo osaro hijajë uëvë'oho nadi maho uehorovorëjo. ²⁷ A'i baderehu aruhe baderivoromo ajivo va'o anume bu'øjego gavarujëhi God-are A Maho naro ëhi ma-va'orahoro rue'iramu ge'a'arujëjo. ²⁸ Sagohe dinö'lë jiajire ë ugoho gagovoruomo'ajëjo.

God-are A Maehu rueröhe jöhoje.

²⁹ Röhu ë huë vavaeni majaho barë'iramu evare maja nunoho ramoramovoromo manaeroho duorohoromo jijoho sisërë'amoromo ö'idöre

inömoho aho'o arua anumiae va'o'amo'ajëjo. ³⁰ Ëhi'o'iramu evare God-are A Ma nasi ajohuro ö'idöre ajivo'iramu ga'a'aruëjo. Ëho garomo sa'are aribövioho aho'obëhe nierusuburu'e bamoromo ga'a'aruëjo God-are A Maho naro darugo'o aji'o börömo mae baeromo ö'idöre suere ruvebi'iramu. ³¹ Ruvebiromo hëgöho ma-darugo'o huo'iramu nasi aneraho rëmö'l'ejëjo. Rëmö'l'iramu ro God-hu sójëvade aribövioho gagovëvo'aruëjo. Arua anumiae sa'ae dinö'e dinö'e majahire beva'ajire jioruomajoho gagovëvo'aruëjo.

Mesehu gumutivego Jew rajo jabesi vama majahina dunovaje uhu jöhoje.

³² Röhu meso hesi uhu jöho heromo bëhoho avoho uehorovorëjo. Gavaruje mesoho gumutivoromo rahego garomo evare jemë uvaruje höjo: Jew rajo nosi vama majaho iae dunovajëjo. ³³ Ëhesi bëhoho jemë ga'irarije naehu üevodëhi mue gö gö rovamu gavë'iroho uvorëjo: Ëmajaho iae rovajëjo. ³⁴ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ave jaruvore raromaruje aribövioho jemë bogo vuovo barëjë'iro evare naehu uëvaje muoho aho'obëhe rue'a'ajëjo. ³⁵ Ö'idöe sa'ae bövie bise'e barë'i nasi jöho gemu bogo barë'ajëjo.

Iesuhu vuonorö'l' rueröhe majahina no bogo gavarue jöhoje.

³⁶ Röhu ë majaho divare jio'iröhoho aho bogo gavaruejë. Ö'idöre raromarue anerahu'o Harihoho na'o bogo ga'i hesi Vavuohuro gemüero gavajëjo. ³⁷ Röhu God-are A Ma naehu a nunire rue'ië'iroho a mami ae Noah-hu hijade majare jiadëhi ëhi gemuoho jio'a'ajëjo. ³⁸ Jovo börömo bëhe rojomoromo öri ari'e aho'o bae'iröhe majaho dunovamu evare aëro ie jove ue'ahobe masurovobe ëhi jië'e muohemu uehorovobe va'ojiwo evare Noah-mëro boat börömore rumo va'are höjo. ³⁹ Rumo va'amu gavë'i a ioro'iorohuro uvoruomade höjo: No mae raromaruëjamu evare jovo börömhuro rojomoromo jabumë aho'o baenagëgo barë nahonahovade höjo. God-are A Ma naehu rue'ië'iroho ëhi jië'e muoho jio'a'ajëjo. ⁴⁰ Ëmajaho rue'iramu evare ae niö'iro mure ariromo muoho vae'iramu gavë'i aneraëro göho bae'i göho ë vuonugo'aruëjo.

⁴¹ Magonahe niö'iro gemuoro ariromo ioho sa'ijovoromo avoho'iramu aneraëro göho bae'i göho ë vuonugo'aruëjo. ⁴² Ëhi ë'iröhohuni ëhuni gavë'iajo. Jemesi Bada naehu rue'irode majaho jemë'o bogo gavarujëjo. ⁴³ Ave uhu jöhu'o avo'avo ho uehorovohëjo. Vajiohu'e aehu vahi'e divare rueröhe majaho osa arijo'oho bogo gavade höjo. Ga'ibejajo gavë'i hiromo vajiohu'e a hesi öroho tugohahego osaho bogo dadovoromo inömoho ujuoho'ibejajo. ⁴⁴ Osa arijo'ohuro gavë'i hi'ibejajo mae jio'ibejajo. Jemë'o gavë'i raromorëjo. Jemë bogo uehorovë'e raromaruje majahine evare God-are A Maho naro rue'ejëjo.

A börömo hesi mu aehu avoho o sisë'i mueberöhe jöhoje.

⁴⁵ Aehu hesi a börömo hesi muohemu uehorovë'i simano mae uehorovoromo mu vaejaje ëhi jië'e aho uehorovohëjo. Ëa hesi a

börömohuro hu uav'e höjo. Na va'ië'ajëjo. Jero nasi mu vaejarue a ioro'ioroho muebejëvönëjo. Muebejëvoromo majae eni jiego jabiesi iruno'oho i'imëminövonëjo. I'imëminövonë uanugoromo va'ë'e höjo.

⁴⁶ Va'o hijovo röhu ijonö vuonorö'ö rueromo garöhe ä ahuro hesi muoho avoho vaejaho'iramu gagorovo huë mabëhe bojam'i'ajëjo. ⁴⁷ Huë mabëhe bojamiromo ua'a'ajëjo: Ja mu mae vaejanohuni ëhuni na mu börömoro bamavo'ejöjo. Jero nasi sa'aë inömo inöme bövie bise'e aho'o muebejehonëjo. Mu avo'avocho muebejë'oho iae hu ëhi ua'a'ajëjo. ⁴⁸ A'i ë mu vaejahaje aho sisë jië'ohuro ëhuro uehorovoromo uvo'a'ajëjo: Nasi börömoho örisanuovajëromo ⁴⁹ ri'l'oromo mu vaejarue aribövi ioro'ioroho muo'amoromo vörö'e jovo sisë ue'ahoruomaje ariböviohu'o gemuore hiromio ioho jovoho i'a'ajëjo. ⁵⁰ Ëhi'oromo bogo gavë'e uehorovë'e hil'iramu evare hesi börömoho ma-majioho rue'a'ajëjo. ⁵¹ Rueromo sino haho'oho sisë maro ijumahoromo nugöl'ö'iramu sisëro va'oromo sareri sareri'l' ariböviohu'o hi'a'ajëjo. Ëdirö'ore ae aho'obëhe nierusuburu'e bamoromo ane ja'ihoo vuogigimoruomo'ajëjo.

**Aborido ioro'iorehu sisë'i uehorovo'i ioro'iorehu
avo'avocho uehorovare uhu jö Iesuhu jövadohoje.**

25 ¹Nasi majaho rovego God-hu böröme namiromo a diehi
muebejëvo'iröhe jöho naro uhu'e majëhi'ië'ajëjo. Iae magonaho
aboride aho'obëhe övo gö mine övo gö mine raromoruomade höjo.
Raromoromo iroho gae ujuhoromo i'o masuvade aho biroho'i
va'oruomade höjo. ²Röhu aboride övo gö mine simano sisë'i uehorovarue
aborido ömo'öme jioruomo'i aboride övo gö mine äho simano mae
uehorovarue aboride jioruomade höjo. ³Simano sisë'i uehorovarue
aboridoho jaburo ireore biguröhe jovoho bogo ujuoho'i irohemu ujuoho
val'irögoro ⁴simano mae uehorovarue aboridoho jaburo ireore biguröhe
huonore jovohu'o irohu'o ëhi ujuhoromo va'oruomade höjo. ⁵Ëaboridoho
övo gö mine övo gö mine jaburo va'oromo muebejuvo gavare i'o
masuvade aho bogo vejö'oho rovamu gagorovo nunëhëgamu hegorovo
momorö'örüomade höjo.

⁶Momorö'örüjuvo vahi riri'e aëro ma-darugo'o uvare höjo: Nosi aho
rovajëjo. Ruehego va'oromo biroharëjo. ⁷Ruehego va'oromo biroharëjamu
hegorovo aborido ömo'ömohuro ri'l'örüomoromo jabiesi iroho avoho'amare
höjo. ⁸Avohoromo simano sisë'i uehorovarue aboridoho jaburo simano
mae uehorovarue aboridoho üëvare höjo: Jemesi jovoho gö bojamuihëjo.
Nosi iroho duorohahuo'amajëjo. ⁹Duorohajëjamu üëvare höjo: Bogajo.
Jemë'o no'o biguvego barëjöeni bogo bojëmi'ejarëjo. Ëhuni va'oromo
jemesi gö imohëjo. ¹⁰Imohëjamu ä aboridoho jaburo jove imo'i
va'oruomade höjo. Va'oruomamu i'o masuvade ahuro rovade höjo.
Rovamu iro ma avohare aboridoho jaburo ä ahu'lo mae osanö

va'oruomade höjo masurovare söröho i'iröhëni. Osanö va'oruomamu ojoho tugohare höjo.

¹¹Ojoho tugohamu magonaho ioro'iorohuro ijore rueruomade höjo. Rueruomoromo i'o masuvade ahuni uvare höjo: Asë'e asë'e oje jiovahuego no ö'arëjo. ¹²Ö'arëjamu ruehuro uëvade höjo: Na jemë bogo gëvaje höjo. Iae na mae uëvajëjo. Ëhi'are höjo. ¹³Ëhuni gavë'iajo na divare majare rue'irodoho jemë bogo gavë'e jëvaje.

**Ae niö'i gemu jabesi a böröme hesi moni ujuohoromo
diehi ö'are è hesi uhu jö Iesuhu jövadohoje.**

¹⁴Röhu God-hu böröme namiromo muebejëvo'iröhe öri hesi uhu jö göho aviëhi höjo. Ae gemuëro öre gö va'irögoro hesi mu vaejaharue aribövioho uëvamu rovare höjo. Rovamu uëvade höjo: Na va'ejöjo. Jemëro nasi sa'aho bövioho bise'oho avoho muebejehorëjo. ¹⁵Avoho muebejehorëromo mu ariböviehu mu böröme o bise'e vae'iröhoho eni jëvamu garomo éhi hesi monioho böröme o bise'e éhi ae gemu gemu bojamibe va'ade höjo jaburo ého baeromo hesi muoho vaejahörëego. A göho 5,000 kina bojamili a göho 2,000 kina bojamili a göho 1,000 kina éhi bojamijade höjo. Ëhi i'imëminugoromo va'ade höjo. ¹⁶Va'amu gavë'i 5,000 kina baejade ahuro ujuoho va'oromo mue vaeromo éhuro 5,000 kina gö'o döre baejade höjo. ¹⁷2,000 baejade aho hu'o mue vaeromo 2,000 kina gö'o döre baejade höjo. ¹⁸Ëhi'o'irögoro 1,000 kina baejade ahuro va'oromo guae umoromo hesi a börömo hesi ijo bajoho è gurihi bahijade höjo.

¹⁹Ëhi'oromo raromobe va'ojovo majae ègobövie barëjamu jabis a börömhuro vuonorölö rovade höjo. Rueromo uëvade höjo: Ruehego na gëvöjo nasi ijo bajoho diehi muebejehë'e jëvego. ²⁰Ëhi uëvamu 5,000 kina baejade ahuro 5,000 kina gö'o döre baejadoho éhu'o barueromo bojamiromo uavade höjo: Bada jero 5,000 kina bojemijke höjo. Aveho gavëjo. Naro mue vaeromo 5,000 kina gö'o döre baejahë'e jevajëjo.

²¹Baejahë'e jevajëjamu hesi a börömhuro uavade höjo: Mabëhëjo. Ja mue vaejehanue a ma-mae javajëjo. Naehu ijo baje ma-bisemu bojamamu avoho muebejehanohuni èhuni naro bövi mae bojamilejöjo muebejeho'iranego. Rovego gemuoro nimoroho'irarëjo. ²²Gemuoro nimoroho'irarëjamu 2,000 kina baejade ahuro rueromo uavade höjo: Bada jero 2,000 kina bojemijke höjo. Aveho gavëjo. Naro mue vaeromo 2,000 kina gö'o döre baejahë'e jevajëjo. ²³Baejahë'e jevajëjamu hesi a börömhuro uavade höjo: Mabëhëjo. Ja mue vaejehanue a ma-mae javajëjo. Naehu ijo baje ma-bisemu bojamamu avoho muebejehanohuni èhuni naro bövi mae bojamilejöjo muebejeho'iranego. Rovego gemuoro nimoroho'irarëjo.

²⁴Gemuoro nimoroho'irarëjamu 1,000 kina baejade ahuro rovade höjo. Rueromo uavade höjo: Bada na mae garomo uvode höjo: Ja vörö'e

aéro javë'ëro ae göehu ba'amaroho bivaroho ja ma-ijanue höjo. ²⁵Ëhi javë'e aego ëhuni naro ja juhuonamiromo jasi 1,000 kina bava'oromo sa'a gagore gurihi bamode höjo. Aveho gavëjo. Jasi ijo bajoho aviae höjo. ²⁶Aviae höjamu rue a börömohuro ri'löromomo uavade höjo: Sareri mu bijöni'e a sisë bëhe javajëjo. Jero uvane höjo: Ae göehu ba'amaroho bivaroho nöröro ma-ijaje höjo. Jero ëhi uvane höjo. Na mae-ëjo.

²⁷Ëhuni ja nasi ijo bajoho baeromo avoho bahijarue aribövi jabiesi övore bamo'ibejanëjo. Ëhi ë'ibejanëjo na rueromo nasiroho baeromo gö'o döre bamaroho ëhu'o bae'ibejöjo. ²⁸Ëhuni jemëro 1,000 kina ë ia hesiriroho baeniahiromo 10,000 kina baejë'e aho bojamihëjo. ²⁹Ëhesi bëhoho mu vae'irane suvuore javë'oho God-ro gö'o bojami'iramu baeromo bövi mae javo'ajëjo. O bogojavë'oho bisemu baejanoho God-ro baeniahi'ajëjo. ³⁰Röhu ë mu bogo vaejaje aho guduamoromo babu'öhego amonö ramoramore va'o hijajo. Ëdirö'ore ae aho'obëhe nierusuburu'e bamoromo ane ja'aho vuogigimoruomo'ajëjo. Ëhi uëvade höjo.

Maja viture a ma a sisë mevavuo'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

³¹Röhu jö göho God-are A Maho naro anerae aho'obëhe jabu'o gemu mae nasi ajil'o rovë'iroho evare nasi ajil'e röho mare ajiö hi'ejöjo. ³²Hi'iramu sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövioho jaburo rueromo nasi nunire gagovoruomo'ajëjo. Gagovoruomo'iramu sheep muebejaje aehu sheep o goat adovoromo hahagu hahagu nugo'amaruëhi naro ë aribövioho ëhi adovëvoromo hahagu hahagu rëmo'ejöjo. ³³Hahagu hahagu rëmoromo sheep ma va'ënoho nasi övo manö rëmo'i goat sisë va'ënoho nasi övo adonö rëmo'ejöjo. ³⁴Rëmonugoromo a börömoho naro övo manö riravarue aribövioho uë'ejöjo: Nasi Vavuohuro jemesi örire huë mabëhe bojëmijë'e jiaje jemesi röhoho ro baehëjo. Ëröhoho urimo sa'a bövi bise'o bamadevare huro avoho nugëhobe rovë'e höjo jemëro ë hesi aharire raromo'irarijego. ³⁵Rabëni hesi bëhoho urimo na hömevamu jemëro ie i'imemijarije höjo. Na huë girihevamu jemëro jovoho bojemijarije höjo. Naro ame göro jioromo ö'amü gregorovo uevarije höjo: Nosi osaro ro hijëjo. ³⁶Niögu rumo'e jevamu niögoho i'imemamu io'amode höjo. Guomo guome baejevamu jemëro muebejvariye höjo. Savoji gagore hijamu jemëro rueromo gevare höjo. ³⁷Gevariye hö'iramu rue aribövi mahuro ueruomo'ajëjo: Bada iae ëhi höjo röhu no divare gavare höjo ja hömavamu ioho i'imamare höjo. Divare gavare höjo ja huë girihevamu jovoho bojamare höjo. ³⁸Divare gavare höjo ja ame göro jioromo rovamu uavare höjo: Nosi osaro ro hijëjo. Divare gavare höjo niögu rumo'e javamu niögoho i'imamare höjo. ³⁹Divare gavare höjo ja guomo guome baejevamu o savoji gagore hijamu no ö'oromo gavare höjo. ⁴⁰Ëhi ue'iramu a börömoho naro uë'ejöjo: Aveho na jö mae uëvajëjo. Nasi öe iho ma-bise'o jië'oho mae avoharijohuro ëhuro na'o mae avohevariye höjo.

41 Ěhi u  nugoromo huotorovoromo nasi   vo adon   riravarue arib  vioho u  ej  jo: I'ue bae'i  e arib  vie j  vaje rori'lo va'oh  jo. Ravemu ravaje v  ni'e   ri ari'oro va'oh  jo.   v  noho God-ro Satan'o hesi anera   mo'  mohu'o   ho jabuni avoh  h  e h  jo. **42** Rab  ni hesi b  eho na h  mevadaho jem   ioh bogo i'imemijarije h  jo. Hu   girihevadaho jem   jovoh bogo bojemijarije h  jo. **43** Ame g  ro jioromo   odoho jem   bogo uevarije h  jo: Nosi osaro ro hij  jo. Ni  gu rumo'e jevadaho jem   ni  goh bogo i'imemarije h  jo. Guomo guomo baejevadaho o savoji gagore hijodoho jem   bogo ro muebejevarije h  jo. **44** Bogo ro muebejevarije h  l'iramuevadaho rue ariböviohuro ueruomo'aj  jo: Bada iae   hi h  jo r  hu no divare gavare h  jo ja h  mavamu o hu   girihamu o ame g  ro jioromo rovamu o ni  gu rumo'e javamu o guomo guome baejavamu o savoji gagore hijam garomo bogo ajami'i ma-nun  remu gavare h  jo. **45** Ma-nun  remu gavare h  l'iramuevadaho naro u  ej  jo: Nasi   e iho ma-bise'o ji  'oh bogo ma avoharijohuro   huro na'o bogo ma avohevarije h  jo. **46**   hi u  l'iramuevadaho e ariböviohoro sis  ro va'oromo ma-ioro'ioremu i'ue baeruomo'aj  jo. A'i aribövi mahuro maro va'oromo ma-ioro'ioremu raromoruomo'aj  jo.

Iesu ano'i mevare jöhoje.

26 **1**   j  ho maj  hi bar  nugoromo Iesuro hesi ijorajo   mo'  mohu u  vadeje: **2** Iae jem  o gavaruj  jo majae ni  l'i hesi uhure evare God-hu V  r  o Tugohade S  r  o majaho rue'a'aj  jo. Rue'ramuevadaho a  ro God-are A Maho na guduamevoromo a masijo jabisi   vore boj  mi'aru  jo korosire ano taemevor  hego.

3 Iesuro   hi j  vo'ir  goro r  hu evare priest masijohu'o Jew rajo a duvaho   mo'  mohu'o   ho jaburo priest b  r  omo ihe Caiaphas-are osa b  r  omore    ro gagovareje. **4** Gagovoromo j  e mevoromo uarovareje: No diehi'oromo Iesu sagini  ri guduamoromo ano'ejar  jo. **5** S  r  o majaroho bogo guduamo'ejar  jo a  ro g  romo no'o muorovoruomoj  eni.

Magonahehu ridi'e oso Iesuare simanore otehade j  hoje.

6   hi'amu Iesuro Bethany amore rueromo sino jomo'e ae Simon-are osare ro hiromo ie ijadeje. **7** Ie ijamu gagorovo magonahe gemu  ro mun   huono mab  he baeromo rovadeje.   huono gagore ridi'e osoho jiadeje. Huonore oso imarue hesi manaho b  vi mae jiadeje. Magonahehoro    osoho barueromo Iesuare simanore otehadeje. **8** Simanore otehamu gagorovo Iesuare ijorajoho jaburo d   v  r  on  gamu uarovareje: Osoho rab  ni   ma oteh  l'ojaj  jo. **9** Ae g  o jabesi   rire imo'ibejar  jo manaho b  vi mae bae'ibejar  jo.   manaho baeromo b  vi bise'o rumo'e ariböviohoro suvuor  mi'ibejar  jo.   hi ji  'oh o iae mae jio'ibejajo. R  hu   ma oteh  l'ojade h  jo. **10**   hi atamu hegorovo Iesuro g  romo uvadeje:   hi ji  'e j  ho ataru  romo u  vadeje: Jem   rab  ni magonahehoro hu   vavaenoho

bojamijarujéjo. Mu mabëhe nasi örire vaejevë'e höjo. ¹¹ Bövi bise'o rumo'e ariböviohuro jemë'o raromobe jijiho'aruëjo mae vaejëvojöro. A'i naro jemë'oho bogo hibe juvo'ejöjo éhi avohevojöro. ¹² Ëmagonahehu oso nasi sinore bamehade hesi bëhoho nasi sinoho avohehade höjo éhuro aëro hure mae bamevoröhego. ¹³ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajéjo. Sa'ae dinö'e dinö'e aehu nasi jö ma majëhibe jijihë'iroho ë magonahehu ë'ade jöhu'o majëhibe jijiho'aruëjo aëro hu mae uehorovoruomoröhego.

Judas-hu Iesuni Jew rajo a masijo hiruëmade jöhoje.

¹⁴ Éhi'amu Iesuare ijomage 12 röhu gemu hesi ihe Judas Iscariot-ro va'oromo priest masijoho uëvadeje: ¹⁵ Naehu Iesu jemesi övore bojemijë'oho jemë ijo baje dimino'e bojemirëjo. Bojemirëjamu rueho jaburo ajivë'e ijo bajoho adahoromo 30 bojamijareje. ¹⁶ Bojamijamu evare Judas-ro aevoromo öre nahadeje Iesu jabesi övore bojëmi'iröhéro.

God-hu Vörö Tugohade Sörö Iesumëhu ijare jöhoje.

¹⁷ I Dë Huaje Oso Rumo'e I ibe va'iröhe majaho aevoromo rovamu gagorovo Iesuare ijomajoho jaburo rueromo Iesu uavareje: Ja nagajoho no dinö'e va'oromo God-hu Vörö Tugohade Söröho avohaho'ejarëjo. ¹⁸ Éhi uavamu uëvadeje: Jerusalem amo börömohuro va'oromo ë a hesi osaro va'oromo uarëjo: No röjahuijaje ahuro uvajëjo: Nasi majaho dunovajëjo. Éhuni naro jasi osare ö'oromo God-hu Vörö Tugohade Söröho nasi ijomajoho jabu'o gemu mae i'ejöjo. Éhi uarëjo. ¹⁹ Éhi uarëjamu rue ijomajoho jaburo Iesuhu uëvadéhi éhi ë'oromo söröho avohareje.

²⁰ Éhi'amu vahiromadeje. Vahiromamu gagorovo Iesuro hesi ijomage 12-ho jabu'o gemuore hijadeje ë ioho i'irovo. ²¹ Hiromo ioho ijë'i uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajéjo. Jemë ae gemuëro na bijönegarue aribövi jabesi övore bojëmi'anuëjo. ²² Bojëmi'anuëjamu hegorovo uehore gö gö böröme baeromo ae gemuëro gemuëro uavareje: Na bogo éhioho ë'ejöjo. Na na mae uavajëjo. ²³ Mae uavajëjamu hegorovo uëvadeje: Naehu i hevöre ba'amo'ego hu'o gemuore ba'amaje ahuro ë mu sisëho vae'a'lajëjo. ²⁴ God-are surire jajivarëhi hesi A Maho na éhi guomevo'ajëjo. Röhu na bijönegarue aribövi jabesi övore bojëmi'iröhe aho vaevë'oho sisérë'ajëjo. Éaho bogo raho'ibejajo éhuro mae jio'ibejajo. ²⁵ Mae jio'ibejajamu Judas Iesu bijönimarue a jabesi övore bojëmi'iröhe ahuro uavadeje: Na bogo éhioho ë'ejöjo. Na mae-ëjo. Na mae-ëjamu uavadeje: Jero jasi jövanuejo.

Sino'o kö'o aevoromo ijare jöhoje.

²⁶ Éhi'amu ioho ue'ahoromo Iesuro ioho baeromo God mae uanugoromo ato'atovoromo hesi ariböviohoro suvuorëmiromo uëvadeje: Baeromo ihëjo. Aveho nasi sine höjo. ²⁷ Éhi'onugoromo enatuore jovohu baeromo God mae uanugoromo bojëmiromo uëvadeje: Jemë ae aho'obëhe

enatuore jovoho baeromo ihéjo. ²⁸ Aveho nasi köe höjo. Ae aho'o jemesi jöëni köho rovevoromo guomevo'ajéjo ehuro sisëho mu'uvéhoröhego. Guomevo'iramu ehuro God-hu muebejévo'iröhe jögoroho maré'ajéjo. ²⁹ Röhu aveho hehëjo. Na ijoho ö'i bajo jovoho bogo i'ejöjo hujeji ého majaho rovego evare jemë'o na'o nasi Vavuehu muebejaje öri ari'ere raromoromo ö'i bajo jovo i'oho ue'ahoröhëni. ³⁰ Ëhi uénugoromo God rajahijarue jöho ionugoromo suorovo va'oromo Olives Dahirure iojiomareje.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivéhorëhe jö Iesuhu majahijadohoje.

³¹ Iojiomoromo Iesuro hesi aribövioho uëvadeje: Jaruwo vahire ae aho'obëhe nasi örire mae uehorovevarujoho vuonugo'i remo va'a'arujéjo. Ëhesi bëhoho God-are surire jöho jajivoromo uvë'e höjo: Sheep muebe'amaje aho God naro ano'ejöjo. Ano'iramu huhu muebe'amade sheep-oho jaburo arua anumiae va'o'amo'ajéjo. God-are jö jiajëhi éhi remo va'a'arujéjo. ³² Remo va'iramu guomoromo ri'önugoromo naro urimo Galilee va'ejöjo. Jemë ijore ö'a'arujéjo. ³³ Ëhi uévamu Peter-ro ri'öromo uavadeje: Nani a ioro'ioroho jasi örire uehorovaruoho vuonugo'i ramo va'a'aruëjo röhu na bogo éhioho é'ejöjo. ³⁴ Bogo éhioho é'ejöjamu Iesuro Peter uavadeje: Ëhi uevanuëjo röhu ave jöho na jö mae ua'ië'ajéjo. Jaruwo vahire kökörökoho bogo urimoho uvë'e jero urimo vae niö'i gemu ae uë'a'anuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo. ³⁵ Ëhi uë'a'anuëjamu hegorovo Peter-ro uavadeje: O na bogo éhioho é'ejöjo. Aehu anegamu ja'o gemuore guomo'ië'iroho na bogo éhioho majëhi'ejöjo. Bogo majëhi'ejöjamu ijomarajo ioro'ioroho aho'o jabu'o éhi gemuoho Iesu uaruomadeje.

Iesuhu Gethsemane sa'are hiromo God-are örire éninamijade jöhoje.

³⁶ Ëhi'amu Iesuro öri ari'o ihe Gethsemane hesi ariböviohu'o rovadeje. Rueromo uëvadeje: Avehuro raromohego na aruëre va'oromo God-are örire jöe jövöjo. ³⁷ Ëhi uénugoromo Peter'o Zebedee-are harihoho niö'i jabu'o sö ujuoho va'oromo huë vavaene böröme baeromo nurunurumurumadeje. ³⁸ Nurunurumurumadeje: Na sisë maro huë vavaene baejevajéjo. Ehuro guomevo hesi höjo. Ëhuni nadi momorö'ö'i ma-nune jioromo avoho mueberovë'e raromohëjo. ³⁹ Ëhi uénugoromo rori'o va'oromo sa'are behumoromo nu ano'oho sa'are amoromo God éninamiromo uavadeje: Apo jasi örire öre gö javë'oho i'ue huë vavaene nasi örire rovajoho ahego na bogo bae'liröjo. Röhu naehu nimajoho nadi é'i jaehu nimanuëhi éhi é'onëjo.

⁴⁰ Ëhi éninaminugoromo vuonorö'ö rueromo gavade hesi ae niö'i gemu momorö'öjamu gëgorovo Peter uavadeje: Majae ma-bunemu nune jioromo na'o gemuoro mueberovë'e raromo'irarijoho jemë diehi'oromo bogo eni jëvajéjo. ⁴¹ Nune jioromo mueberomo éninamihego God-ro ajëmego Satan-

ro bogo dinëmego ēhuro bogo bejëvo'irajo. Jemesi aru'ahoho mu mae vael'i nimo'i jemesi sino haho'oho u'uhë'e höjo.

⁴² Ēhi uenugoromo röhu maho va'oromo ēninamiromo uavadeje: Apo öre gö bogojav'o'i i'uehu huë vavaenehu nasirire ruejöro nimë'oho iae ēhi ë'onëjo. ⁴³ Ēhi uanugoromo vuonorö'ö rueromo gavade jabumë nunëhimo'amo'ego momorö'öjamu gëgorovo ⁴⁴ rémo'i vuonorö'ö va'oromo urimë'i vae niö'i ēninamijade jöe gemuoho röhu maho ēninamijadeje. ⁴⁵ Ēninaminugoromo rueromo hesi aribövioho uëvadeje: Jemë diehi'oromo nuhoromo ma-momorö'öemu momorö'öjarujëjo. Gahëjo. Majaho mami'e rovë'e höjo. Aëro God-are A Maho na bijönegarue aribövi jabesi övore bojëmi'ië'ajëjo. ⁴⁶ Ri'öromo go va'ohego va'arëjo. Gahëjo. Na bijönegarue a bojëmi'iröhe aho rovajëjo.

Iesu guduamare jöhoje.

⁴⁷ Ēhi uëvamu gavë'i Judas rovadeje. Iesuare ijoraje aho'obëhe 12 röhu Judas hu'o jabesi ae gemuoho jiadeje. Judas rovamu ae aho'obëhe mae siravae kepatae ujuohoromo hu'o rueruomadeje priest masijohu'o Jew rajo a duvaho ömo'ömohu'o ëho jaburo rémö'löjë'léro jië'léro. ⁴⁸ Röhu ë hesi urimo ë sareri'e aho Judas-ro ë aribövioho uëvadeje: Gal'irarije naro di aho dudöhamu gavë'oho uvorejëo: Iae Iesu höromo guduamorëjo. ⁴⁹ Judas-ro ëhi uëvë'léro huro rueromo ma-burëro ro Iesu uavadeje: Bada vaevë'ëromo dudöhadeje. ⁵⁰ Dudöhamu uavadeje: Isi jasi nimanue muoho vaejëjo. Ēhi uavamu aëro rueromo Iesu guduamareje. ⁵¹ Guduamamu gagorovo ae gemu Iesuare bëhire namijadohuro hesi kaejöho jijöromo priest börömo hesi mu vaejaje aho anoromo hia'oho tariö'öjahadeje. ⁵² Tariö'öjahamu gagorovo Iesuro uavadeje: Jasi kaejöho sionoro vuonorö'ö ba'amëjo. Ae rahu kaejöehu o bijehu bunehu muorovë'oho kaejöhuro bijohuro bunohuro muo'amëvo'iramu vuovëvo'ajëjo. ⁵³ O jaehu a ananue hesi bëhoho nani jero uvanuëjo: Nöröhu hesi Vavu ua gavë'oho bogo ajamiromo anerae aho'obëhe mae gemuore jioruomajoho rémö'löiramu rueruomoromo na ajemi'aruëromo ëhuni aho ananuëjo. ⁵⁴ Röhu naro hu ua ga'ibejëjo God-are surire jajivarëhi muoho bogo ëhioho jio'ibejajo. Ëhuni ajemi'iröhe jöho Vavuho bogo ua ga'ejëjo.

⁵⁵ Iesuro ëhi uanugoromo ë rueruomade aribövioho uëvadeje: Aveho na bogo vajiohu'e anano'e aehu jevajëjo. Jemë rabëni siravaho kepataho ujuohoromo guduamevo'i rovarujëjo. Mami'e majae aho'o naehu God-are amo börömore hiromo God-are jö hesi öri a röjëhinövodoho jemë evaroho bogo guduamevariже höjo. ⁵⁶ Röhu avevejöle vaejaruje mue aho'o hesi bëhoho urimo jö God-aro baeromo majëhinövare ariböviohuro God-are surire jajivoromo uvare höjo: Ëhi jië'e muoho jio'a'ajëjo. Jabuhu jajivarëhi ëhi jioröhego ëhuni ave muoho rovë'e höjo. Ëhi uëvamu hesi ijoraje aho'obëhe hu nugo'i huruomoromo va'areje.

Iesu Jew rajo a masijo jabiesi nunire namijade jöhoje.

57 Ëhi'amu gagorovo Iesu hu'irae rueromo priest böröme Caiaphas-are osare rovareje. Rueromo gavareje jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o a duvaho ömo'ömohu'o ë gemuoro gagovële jiamu. 58 Iesu priest böröme hesi osare barovamu Peter-ro arue riribövire Iesu rihromoromo priest böröme hesi osare rovadeje. Rueromo osare rumo va'oromo abo osa ririre ruë numë javue vae'i riroho ma-va'oraho nugarire ë va'oromo priest hesi mu vaeruomaje ariböviohu'o gemuore hijadeje diehi'aruoho garöhëni. 59 Ëhi'amu priest masijohu'o a masijo ior'o'lorohu'o ae nahareje sarerivoromo ëma huruoho majëhiromo uéröhego: Iesuro ëhi jië'e mu sisëho vaejamu gavare höjego heromo Iesu anego guomoröhego. 60 Nahoromo bogo birohareje. Ae göëro göëro rueromo Iesuare jö sarerivoromo majëhijaroho bogo eni jiobe va'ojuvo hujeji ae niö'i'iro rueromo 61 jöe gemuoho majëhiromo uëvareje: Ëiahuro uvavohijajo: God-are amo böröme dadovoromo majae niö'i gemu hesi uhure röhu maho vae barë'irodoho na eni jevajëjo. Ejö sisëho uövuamu hejare höjo.

62 Ëhi majëhijamu hegorovo priest börömohuro ri'öromo Iesu uavadeje: Na ja jö mana üö'iranoho bogojavajëjo. Aehu jasi jö sisë majahuijaruoho na äho mae o sarere höjo. 63 Mae o sarere höjamu Iesuro jörume namijadeje. Jörume namijamu priest börömohuro uavadeje: God biririvoromo hijaje a hesi nunoro ave jöho ma-maemu uevego na hejöjo. Böröme namiromo ajamuijanue aho na ja javajëjo. Na ja God-are Harihe javajëjo. 64 Javajëjamu uavadeje: Jaehu uevanuëhi iae ëhi jevajëjo. Röhu naro jemë ae aho'obëhe ave jöho uëvajëjo. U'emu jemëro ge'a'arujëjo God-are A Maho darugo eni jië'e A hesi övo manö hi'iramu. Ö'idöre jio'amaje suehu'o gemu mae ruvebi'iramu. 65 Ëhi uavamu hegorovo rue priest börömohuro hesi niögoho dadovoromo uëvadeje: Huro God-are ihoho ijumajëjo. A göho rabëni rueromo hesi jöho huruoho majahuijörajo. Iae no eni hejë'e javuajëjo. God-are iho ijumajoho jemë iae hejarujëjo. 66 Ëhuni jemë diehi uehorovarujëjamu uavareje: Jö sareri'e aego ano'iramu guomo'a'ajëjo.

67 Ëhi uanugoromo Iesuare nu ano'ere sabëro ödivoromo övo mugö mugööro anoruomadeje. O övo hitahiëro anoromo 68 sivoromo uavareje: Jero uvanuëjo: Na böröme namiromo ajämaje aho jevajëjo. Ëhi jië'e javaje jöho God-aro baeromo huruoho majahuiromo anagade a hesi ihoho uövuego no hejarëjo.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhade jöhoje

69 Ëhi'amu Peter-ro amonö aehu raromaruire ë hijadeje. Hijamu gagorovo mu ajamijaje magonahe gemuëro rueromo uavadeje: Ja'o Galilee sa'a rajo ae Iesu'o gemu mae javade höjo. 70 Javade höjamu Peter-ro ae aho'obëhe

jabesi nunire magonahoho sareramiromo uavadeje: Jaehu jövanue jöho na dadivevo avohajëjo. ⁷¹ Ëhi uanugoromo aribövioho ë rëmo'i ojo bëhire va'adéje. Va'amu magonaho göëro Peter garomo hesi bëhire riravarue aribövioho uëvadeje: Ave iaho Nazareth amo rajo ae Iesu'o gemu mae jiade höjo. ⁷² Jiade höjamu hejë'i Peter-ro röhü maho sareramadeje. Sareramiromo uavadeje: God-are nuniro na mae uavajëjo. Ëaho na bogo gavaje höjo. ⁷³ Ëhi uavadoho ririvanovamu bëhire riravarohuro ro Peter uavareje: Iae mae-ëjo Iesuare aribövi jabesi ae gemuoho javajëjo. Jasi huëre heromo ëhuni uavaruejo. ⁷⁴ Uavaruejamu Peter-ro uëvadeje: Na jemë sarerémijë'oho i'ue baejöeni ëhuni na jö mae uëvajëjo. Ëaho na bogo gavaje höjo. ⁷⁵ Bogo gavaje höjamu gavë'i kökörökoho uvadeje. Uvavamu hegorovo Peter-ro uehorovoromo uvadeje: O mami'le Iesuro uevade höjo: Kökörökoho bogo urimoho uvë'e jero urimo vae niö'i gemu ae uë'a'anuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo. Ëhi uehorovoromo amonö hörö va'oromo sisë maro nivadeje.

Pilate-are nunire namijöro Iesu bava'are jöhoje.

27 ¹Iae sisonuvo'ia'amu gagorovo priest masijohu'o Jew rajo a duvaho ömo'ömohu'o ë aribövioho aho'obëhe jaburo gagovoromo jöe mevoromo uarovareje: No ëhi ëhi ë'ejarëjo Iesu guomoröhego. ²Ëhi mevoromo eni jiamu gagorovo Iesu tövoromo bava'oromo gavana Pilate-are övore bamareje.

Judas-hu hesi arijo'arije anorovade jöhoje.

³ Ëhi'amu Iesuni hiruëmiromo a jabesi övore bojëmade aho Judas-ro gavade Iesuare jöho court-roho bejë'e jiamu gagorovo uvadeje: Na mae ë'ajë'i sisë ë'l'e'je javajëjo. Sisë ë'l'e'je javajë uvonugoromo ajivë'e ijo baje aho'obëhe 30 ujuhadoho vuonorö'l' ujuoho va'oromo priest masijohu'o a duvahohu'o bojëmi'ië'adéje. ⁴Bojëmi'ië'oromo uëvadeje: Naro mu sisë ë'l'e'je javajëjo. Naro a mahuni jemë hiruëmiromo hu jemesi övore bojëmijë'e javajëjo anego guomoröhego. Ëhi uëvamu uavareje: Ëho bogo nosi muehu höjo. Jero jasi ganëjo. ⁵ Ëhi uavamu hejë'i ijo bajoho God-are osare bu'önugoromo jabumë rëmo va'oromo ö'l'ero sönöre benugoromo vioruhivoromo guomadeje.

⁶ Ëhi'amu priest masijohuro ijo bajoho ujuohoromo uarovareje: Ave ijo bajoho guomoröhe a hesi manaho höjo. Ëhuni God-ni moni bahijaruire ë bahijë'oho sisë höjo. ⁷ Jöho mevonugoromo eni jiamu gagorovo ijo bajoho ujuohoromo sa'aho imareje sa'a ioro'iorore jioromo rovare aribövioho vuovëvego ë guavo'amoröhëni sa'a ihoho Rama Avoho'amaje A Hesi Sa'aho jië'ero. ⁸ A guomoröhe manaho baeromo ë sa'aho imë'ëro ëhuni ë sa'aho Kö Rovade Sa'aho jumuvaroho jaruvoho hesi ihoho ëhije.

⁹Röhü jö God-aro baeromo majëhinövade ae Jeremiah-hu Iesuare mana ujuohoromo sa'a imoruomoröhego urimo uëvadëhi ëhi ë'areje. Amo

Jeremiah-ro uëvadeje: Jabumë ajivë'e ijo bajoho aho'obëhe 30 ujuohare höjo Israel rajohuro monie émino'e hu imoröhëni uvë'ëro. ¹⁰Ijo bajoho ujuohoromo Badahu na uevadëhi éhi rama avoho'amaje a hesi sa'ahuni bu'örüomade höjo. Jeremiah-ro éhi uëvadeje.

Pilate-hu jöe gö gö Iesu ua hejade jöhoje.

¹¹Amo Iesuro gavanare nunire namijamu gavanaro uavadeje: Na ja Jew rajo jabesi a börömoho javajëjo. Javajëjamu Iesuro uavadeje: Ëjöho jero jasi jövanuëjo. ¹²Jövanuëjamu priest masijohu'o a duvahohu'o ého jaburo Iesuare jö sisëho gavana huruoho majahijareje. Majahijamu Iesu bogo mana uavadeje. ¹³Bogo mana uavamu Pilate-ro Iesu uavadeje: Rueho jabuhu jasi jö sisë aho'obëhe majehijaruoho na ja hejanuëjo o bogajo. ¹⁴Bogajamu Iesuro jöho bogo mana majahijadeje. Bogo majahijamu rue a börömohuro tiö avohadeje.

Iesu anego guomojöro Pilate-hu uëvade jöhoje.

¹⁵Röhu God-hu Vörö Tugohade Sörö maja rovë'iroho savoji gagore raromarue aribövioho di aho jivo nugö'löjöro aehu uvoruomë'oho Pilate-ro ë aho jivo nugö'önövadeje. ¹⁶Röhu ae gemu hesi jö sisë ae aho'obëhe hemu hejaruoho ë aho savoji gagore hijadeje. Hesi ihoho Iesu Barabbas jiadeje. ¹⁷⁻¹⁸Röhu Pilate-ro gëromo uvadeje: Iesuare ihoho bövie jië'ego ë ariböviohuro dë vörönëgamu nasi övore bojemijare höjo. Bojemijare hö uvoromo gavade ae aho'obëhe gagovorovë'e jiamu gëgorovo uëvadeje: Jemë négajoho na di aho jivoromo bojëmi'ejöjo. Na na Iesu Barabbas jivo nugö'löjöjo. O na na Iesu göho Keriso hö uvarujoho jivo nugö'löjöjo. ¹⁹Éhi uenugoromo röhu Pilate-ro court-re hiromo jöho hejamu evare hesi vaborohuro jöe nugö'öromo uavadeje: Éaho sisë rumo'e ae jiaje éhuni hesi öriroho nadi bövioho bise'oho ë'onëjo. Jaruvo vahi'e naro niavoromo Iesu nia'ovoro garomo huë vavaene börömo bëhe baejode höjo.

²⁰Jöho éhi rovamu gavë'i Jew rajo priest masijohu'o a duvahohu'o ého jaburo ae aho'obëhe biririvoromo dinëmiromo uëvareje: Jemëro uvohëjo: Barabbas jivo nugö'löi Iesu anohëjo. ²¹Éhi uëvamu Pilate-ro ae aho'obëhe uëvadeje: Éae niö'ioho jemë négajoho na di aho jivoromo bojëmi'ejöjo. Uavareje: Barabbas-ajo. ²²Barabbas-ajamu uëvadeje: Éhi jië'oho Iesu Keriso na diehi'löjöjo. Ae aho'obëhe uvoruomadeje: Korosioro anego guomajo. ²³Guomajamu uëvadeje: Rabëniajo. Diehi jië'e mu sisë vaejë'e höjo. Vaejë'e höjamu ae aho'obëhe ma-darugo ma'e uvo'i arijareje: Korosioro anego guomajo. ²⁴Éhi uvamu hegورو Pilate-ro gavade hu jö jövajoho bogo eni jio'i aribövioho muorovo'ia'amu gëgorovo vuonugo'i jovoho baejadeje. Jovoho baeromo ae aho'obëhe jabesi nunire övoho eguadeje. Övoho eguoromo uëvadeje: Na övo uno'e ae jevajëjo.

Ëia hesi kö rumo'e jevajëjo. Jemesi garëjo. ²⁵ Jew raje ae aho'obëhe uvoruomadeje: Iae mae-ëjo. Nosi övore nosi ujo jabesi övore ë ia hesi köho javuobe va'a'ajëjo. ²⁶ Köho javuobe va'a'ajëjamu Pilate-ro ejëhoromo Barabbas jiovo nugöl'öjadeje. Barabbas jiovo nugöl'ö'i Iesu hisuebijöro ae uenugoromo uëvadeje: Ave aho bava'oromo korosioro anohego guomajo.

Muorovo ariböviehu Iesu sivare jöhoje.

²⁷ Guomajamu rue gavanare muorovo aribövihuro hesi osa börömore Iesu bava'oromo muorovo a ioro'iorohu'o gagovoromo Iesu ruë numë numareje. ²⁸ Numonugoromo hesi niögoho jijövaho'i a masijehu kavuë'e niögü ëgo io'amoromo mu vaejarue ëhi jië'e niögoho ba'amahareje. ²⁹ Ba'amahoromo a masijehu bosö didi'arue ëhi jië'e bosöho Iesuare simanore didi'ahareje. Röhu bogo inömo maho baeromo bosöho avohaho'i bibë'e ijo hisuoho ujuohoromo huoromo simanore ba'amahareje. Ba'amahonugoromo a masijehu inömo ma-mabëhe ma'eno raromaruëhi jië'e inömoho övore bamahareje. Röhu bogo inömo maho bamaho'i ma-ijahemu övore bamahareje. Bamahoromo hesi nuninö ro ague aho raromoromo sivoromo uavareje: Jew rajo jabesi börömoho vaevë'e hijanuëjo. ³⁰ Hijanuëromo sabëro ödivoromo ijahoho baeniahiromu hesi simanore anareje. ³¹ Ëhi sivoruomoromo niögü ëgoho jijövaho'i hesi niögü maho io'amahoromo hu'irae bava'areje korosire ano taemo'i.

Iesu korosire ano taemare jöhoje.

³² Bava'oromo örire va'ihö gavare Cyrene amo raje ae gemu hesi ihe Simon rovamu gagorovo övëro bijimö'oromo uavareje: Ave a hesi korosioho baeromo va'ëjo. ³³ Baeromo va'ëjamu ejëhoromo baeromo jabumë aho'o va'aroho ajiomoromo sa'a ihe Golgotha nosi huëhu huotovë'oho simano gijo val'ëne sa'are ë ajio suorovareje.

³⁴ Suorovonugoromo wine jovohu'o ajuo'le jovohu'o buaroharoho Iesu bojamijareje hesi vi'lehoho bisemu u'uhoröhego. Bojamijamu i garomo juahëmadeje.

³⁵ Juahëmamu korosire ano taemareje. Ano taemoromo hesi niögoho adovoromo ajaiovoromo ujuohareje. ³⁶⁻³⁷ Röhu Iesuare jö sisë jajivarohu hesi simano namore korosire ano taemareje. Jajivoromo ëhi uvë'e jiadeje: Ave aho Iesu Jew rajo jabesi a börömoho höjo. Ëhi'onugoromo sa'are raromoromo hu muebjareje. ³⁸ Ëhi'o'irögoro röhu aëro anano'e vajohu'e ae niö'i jabu'o korosire ano taemëvoromo göho ruëhi Iesuare övo manö göho viëhi övo adonö ëhi amëvareje.

³⁹ Ëhi'amu aëro rova'ë'i uvene hijiohijiovoromo sivoromo ⁴⁰ uvoruomonövadeje: Asë'e sareri ae javajëjo. Jero uvane höjo: Naro God-are osa börömoho dadovoromo majae niö'i gemu hesi uhure röhu maho

vae barë'ejöjo. Ëhi uvë'e javaje ëhuni ja God-are Harihe javë'oho jasi arijo'arije ajamirovoromo korosire javajoho ruvebijego bogo guomavajo.

⁴¹ Jabuhu sivarëhi priest masijoho jögoru öri röjëhijarue aribövioho a duvaho ömo'ömoho ëho jabu'o ëhi sivoromo uarovareje: ⁴² Ëahuro uövuade höjo: Naro a ioro'iorohe ajëmego marëjëvaje höjo. Ëhi uövuade höjo röhu hesi sino ajamirovë'oho hu bogo eni höjo. Huro uövuade höjo: Israel rajo jemesi börömoho na jevajëjo. Ëhuni nadi'ego hu korosire jioromo ruvebijego no garomo mae uehorovarëjo. ⁴³ Röhu ave jöhu'o huro uövuade höjo: God-ro na muebejevaje höjo. Hu uvaje höjo: Na God-are Harihe jevajëjo. Ëhuni nadi'ego no ga'irarëjo God iaho nimoromo ajamijego o bogo ajamijego. ⁴⁴ Ëhi uarovamu gavë'i hesi bëhire vajiohu'e ae niö'i korosi'o amëvare aho jabu'o ëhi sivoromo jöe gemuoho uavareje.

Iesu guomade jöhoje.

⁴⁵ Ëhi'amu majae ririre öri ari'e aho'o ramoramovadeje. Ramoramovobe va'ojiuva majae huotorovamu ajivadeje. ⁴⁶ Majae huotorovoromo ajivamu Iesuro Jew rajo jabesi jöëro ma-darugo'o uvadeje: Eliajo. Eliajo. Lema sabaktaniamo. Nosi jöehu huotovë'oho God nasi Bövihajo. God nasi Bövihajo. Ja rabëni remo va'ane höjo. ⁴⁷ Remo va'ane höjamu bëhire riravare a ioro'iorohuro Elia uvavamu hegorovo uarovareje: Elijah-ni uvajëjo. ⁴⁸ Ëhi uarovoromo ae gemuëro ma-burëro tutuvo va'oromo u'uöhë'e inömoho barueromo nioga'i'e wine jovore ba'amoromo rumorovamu ioromo ijaho viture bijiohoromo Iesu bojami'ië'adeje. ⁴⁹ Bojami'ia'amu a ioro'iorohuro uarovareje: Nadi'ego no ga'irarëjo Elijah-ro hu ajami'i rovego o bogo rovego. ⁵⁰ Ëhi uarovamu Iesuro röhu maho jö'e dadovoromo guomadeje.

⁵¹ Guomamu God-are osa börömo ojo göho gagonö jjajoho niögehu tugoharoho arorovo ruvebijadeje. Sa'aho hijiohijiovamu munëho arorovo'amadeje. ⁵² Arorovo'amamu huoho tögmoromo jiororovo'amamu God-are aribövie vuovëvade ioro'ioroho aho'obëhe i'ovo'amadeje. ⁵³ I'ovoromo suorovoromo Iesu ri'öjamu evare va'oromo God-are osa börömo jjaje amore va'o ae aho'obëhe jabiesi nunire rueruomamu garuomadeje.

⁵⁴ Röhu Iesu guomamu gagorovo muorovo simano vaejaje ahu'o ë hesi ariböviohu'o riravoromo Iesu muebejarohuro gavare sa'aho hijiohijiovromo mue gö gö jiamu garomo sisë maro juhuonivoromo uvareje: Iae mae-ëjo. Ave aho iae God-are Harihe jiade höjo. ⁵⁵ Ëhi'amu magonahe aho'obëhe arue riribövire riravoromo Iesu diehi'aruoho garuomadeje. Urimoho ë magonahoho jaburo Galilee jioromo Iesu ajamibe hesi ijore ijore rovareje. ⁵⁶ Mary Magdalene o Mary göho James o Joseph jabiesi vëmoho o Zebedee-are harihu jabiesi vëmoho o magonahoho ioro'ioroho ëhi jioruomadeje.

Iesuare sino munë gagore bamare jöhoje.

57 Iae majae garobo'e bamamu bövie bise'e eni jië'e ae gemu hesi ihe Joseph-ro rovadeje. Hesi amoho Arimathea jio'i hu'o Iesuare ijoraje jiadeje. 58 Ëhi jië'ero huro va'oromo Pilate uavadeje: Uevego na Iesuare sinoho bae'iröjo. Bae'iröjamu Pilate-ro ae uëvadeje: Va'o sinoho ave aho babojamego bava'irajo. 59 Babojamamu Joseph-ro baeromo niögu i'ohuro numadeje. 60 Numoromo Joseph guomego hesi sino bamo'iröhego uvadire Iesuare sinoho ë bamadeje munë gage i'e ubuvë'ero jië'ero. Bamoromo munë börömoho höhö barueromo ojoho tugohonugoromo va'adeje. 61 Ëhi'amu Mary Magdalene'o Mary göhu'o Iesu bamarire ë nunoho bamoromo ëhi arijareje.

Iesu bamarire atovare jöhoje.

62 Ëmajaho Friday jiadeje. Friday jiamu momorö'ojë'ero sisonuvamugo Jew rajo priest masijohu'o Pharisee ömo'ömohu'o rueromo Pilate'o gagovoruomadeje. 63 Gagovoromo Pilate uavareje: Gavanajo. Iesu hu sareri sareri'e ae jiade höjo. No uehorovoromo uvaruëjo: Mami'e hu bogo guomë'e hijadeware evare sareramuiromo üövuade höjo: Guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure i'ovoromo ri'l'ö'ejöjo. 64 Ëhuni ae uëvego huoho tugohoromo majae niö'i gemu ëhi atovo'irarëjo. Ëhesi bëhoho no juhuoninaguajëjo Iesuare ijore ijore jijiharue aribövihuro hure va'oromo hesi sinoho vajiohéro baeromo ae aho'o sarerëmiromo uëjöeni: Iaho guomoromo ri'l'öjë'e höjo. Ëhi jië'e sareri'e jö atë'oho ëhuro urimo Iesuro mae üövuajëromo aribövihuo ma-bisemu sisërëvaroaho avevejö'oho ri'l'öjade jöho mae höromu börömo bëhe sisërërovo avoho'aruëjo. Ëhuni huoho avoho tugohojöro naguajëjo. 65 Tugohojöro naguajëjamu Pilate-ro uëvadeje: Muorovo aribövihuo ujuoho va'ego atovo'irarëjo. Huoho diehi tugohoi'i uehorovarujëhi ëhi tugoho garëjo. 66 Ëhi uëvamu va'oromo tugohoromo sivaëro badihi taemareje. Taemoromo muorovo aho ë nugo'amareje huoho atovörhego.

Iesu ri'özade jöhoje.

28 ¹Iae Jew rajo nuho majaho barëjamu néröho hura börömoho sisonuvo'ië'adeje. Sisonuvo'ia'amu Mary Magdalene'o Mary göhu'ojaburo niö'iro Iesu bamaroho gal'i va'areje. ²Va'amu sa'aho hijohijiovadeje. Ëhesi bëhoho Badare anerae gemuëro ö'idöre jioromo ruvebiromo Iesu bamoromo ojo tugohare munëho höhö bava'adeje. Bava'oromo ë munë döre hijadeje. ³Amo anera hesi nu ano'oho baderivoromo ajivajëhi ëhi jiadeje. Hesi niögoho ajivoromo sa buso val'ëne jiadeje. ⁴Ëhi jiamu gagorovo muorovo aribövie munë muebejarohuro ëho garomo juhuonivoromo butubutumoromo sa'are rireromoromo vuovë'e ahuro momorö'öjanovadeje.

⁵Ëhi'amu magonahoho jaburo rovamu gagorovo anerahuro uëvadeje: Nadi juhuonivohéjo. Na gavajoho jemë korosire anamu guomade a hesi sinoho naharujéjo. ⁶Hu aveho bogohöjo. Guomoromo ri'löröhëni uëvadëhi ëhi ë'ë'e höjo. Ro hesi sinehu raromade sionho gahëjo. ⁷Garomo maburëro va'oromo hesi ijomajo ömo'ömoho uërëjo: Iesu guomoromo ri'löjële höre. Huro urimo Galilee sa'are va'iramu jemëro ijore ö'oromo ga'a'arujëre. Ave naehu uëvaje jöho uehorovorëjo. ⁸Ëhi uëvamu hegorovo juhuonivë'i sisë maro nimorohoromo hure jioromo tutuvoromo Iesuare ijomajo jöho majëhi'i va'areje.

⁹Va'amu gavë'i lesuro birohëvoromo uëvadeje: Vaevë'e jëvajëjo. Vaevë'e jëvajëjamu rueromo hesi höroho guduamoromo rajahijareje. ¹⁰Rajahijamu uëvadeje: Nadi juhuonivohéjo. Va'oromo nasi ö ömo'ömoho uërëjo: Galilee sa'aro va'orëjo. Iae na ë ge'a'arujëjo. Ëhi uërëjo.

**Iesuare sino atovare ariböviehu priest jö majëhijamu
priest jabuhu nijio'raejëvade jöhoje.**

¹¹Ëhi uëvamu va'areje. Magonahoho jaburo va'irögoro muorovo a ioro'ioro Iesuare sino muebejarohuro amo börömore vuonorö'lö va'areje. Va'oromo priest masijoho uëvareje: No hu muebejaroho ëhi ëhi jiade höjo. ¹²Ëhi majëhijamu hegorovo priest masijohuro uëvareje: Jew rajo a duvahohumë ro gagovohëjo. Gagovohëjamu gagovorovoromo jöho mevoromo avohonugoromo ijo bajo böröme muorovo aribövioho suvuörëmiromo ¹³uëvareje: Jemëro ae majëhiromo uënövorëjo: Vahi'e noro momorö'lö'i bogo gavamu Iesuare ijore ijore jijiharue aribövihuro sinoho vajiohëro baval'ë'ëro éhu'ëro Iesuare huoho gagemu höjo.

¹⁴O momorö'löjarije jö gavanahu hejë'oho noro hu sanuami'ejarejo. Sanuami'iramu hu huë vavaenoho jemesi öriroho bogo bojëmi'ajëjo. ¹⁵Ëhi uëvamu hegorovo rue muorovo aribövihuro ijo bajoho ujuohoromo Jew rajo a masijehu ae majëhiröhego uëvarëhi ëhi majëhibe jijihonövareje. Ëhi majëhibe jijihonövë'ëro éhu'ëro Jew raje ae aho'obëhe ë jöho atarueje.

Iesuhu hesi aribövi jabiesi nunire rovade jöhoje.

¹⁶Iae Iesuare ijomajo 11-ho jaburo Galilee sa'are va'oromo Iesuhu birohëvo'iröhëni uëvade dahorure ë ioiomareje. ¹⁷Ioiomoromo hu garomo rajahijareje. Röhu ijomajo ioro'iorohuro uvareje: Na aveho Iesu höjo o ae gö höjo. ¹⁸Ëhi'amu lesuro bëhire rueromo uëvadeje: God-ro nasi örire daruge bojemijële höjo mue aho'obëhe ö'idöre o sa'are jio'amajoho naro muebe'amo'irodego. ¹⁹Ëhuni sa'ae dinö'e dinö'e va'oromo ae aho'obëhe ajëmibe jijihorego jabu'o nasi ijore ijore jijihö'irarëjo. Ëhi ajëmiromo Vavu hesi ihoro Harihu nasi ihoro God-are Aru'aho hesi ihoro

bapataeto vaejëvobe jijihorëjo. ²⁰Bapataeto vaejëvoromo naehu mu rabe rabe bojëmodoho ëho röjëhibe jijihorego jaburo nasi jöho ejeho'irarëjo. Ëhi ë'iramu naro jemë'o gemu mae juvemu juvobe va'iramu sa'ae bövie bise'e barë'ajëjo.

MARK

Bapataeto vaejaje ae John-hu jö majëhinövade jöhoje.

1 ¹God-are Harihe Iesu Kerisohu mu mae barovade jöho na jajivo'ië'e.
Emu ma aevadoho éhi jiadeje. ²Mami gö'e hu bogo rovadevare
evare jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-ro ë mu maehu sa'are
rueröhe jöho God-are surire jajivadeje. God-hu Keriso-are örire jövade
jöho jajivoromo uvë'eje:

Ave aho God nasi jö bajuvaje aho höjo.

Ja va'ië'iroho naro hu urimo nugö'öl'iramu va'oromo ae uë'a'ajëjo
jaehu va'irane öroho iogoro'iröhego.

³ Aëro a rumo'e sa'are hiromo ma-darugo'o uvo'a'ajëjo:

Badahu rueröhe öroho avohorego hu maro rue'irajo.

Hesi öroho ahoriréro vajivorego hu maro juvo'irajo.

⁴Éhi e'iröhego Isaiah-hu jajivadéhi iae éhi John-ro ijönö rueromo a rumo'e
sa'are ro hijadeje. Hiromo aribövioho rueruomo'ego bapataeto vaejëvoromo jöe
majëhinövadeje. Majëhiromo uënövadeje: Uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae
baeromo bapataeto vaehego God-ro jemesi sisëho uehorovoromo vuonugëhajo.
⁵Éhi'ego Jerusalem amo rajoho aho'obëhe o Judea sa'a ioroi'orore raromarue
aribövioho aho'obëhe ého jaburo rueruomonövadeje. Rueromo jabesi sisëho
huruoho'ego John-ro Jordan jovore bapataeto vaejëvonövadeje.

⁶Röhu John niöge camel mi uehu avohë'e niögu sisëho ruohoromo
mi sinehu avohë'e götaho dë'ahore ba'amoromo juvonövadeje. O hesi
ioho hu guajuguajue vuome éhi ibe juvonövadeje. ⁷Röhu hu jöho
éhi uënövadeje: Ae gö nasi ijönö rue'ië'ajëjo. Huro na iosiremiromo
börömoho höjo. Naehu hesi mu bise'o vaejahoromo uruho'amoromo höru
sino jiovaho'ibejodoho o mu bise'o bise'e rabe vaejaho'ibejodoho röhu na
ma-bise'e jevajëjo. ⁸Na ma-jovëremu bapataeto vaejëvë'e jevajëjo. A'i ë
ahuro God-are Aru'ahohuro bapataeto vaejëvo'ië'ajëjo.

Iesu bapataeto vaejamu Satan-hu dinamijade jöhoje.

⁹John-ro éhi jië'e muoho vaejamu Iesuro Galilee sa'are Nazareth amore
jioromo rovadeje. Rueromo uavamu John-ro ë Jordan jovore bapataeto

vaejadeje. ¹⁰Bapataeto vaejamu gagorovo Iesuro jovore jioromo rojo ionire nami'i gavadeje ö'idöho arorovo'ego God-are Aru'ahe guaho va'ënhohro hesirire ruvebijamu. ¹¹Ruvebijamu gavë'i ae aho'obëhe hejadeje ö'idöre uvavamu: Ja nasi Harihu mabëhe javajëjo. Na ja garomo ëhuro nasi dë vövöbajo'oho nimorohevajëjo.

¹²Ëhi uvamu gavë'i God-are Aru'ahohro darugo'e jöho Iesuare dë vövöbajo'ere bojamamu huro ri'ëromo a rumo'e sa'a göre ajiomadeje. ¹³Ajiomamu huro God-are jöho ahojöro Satan-ro hesi dëho bijioho ga'i hijadeje. Bijioho ga'i hijamu je'o mi sisë jioruomajinö ë hijadeje röhü aneraëro ajamareje. Ëhi'obe va'adoho maja 40 barejadeje.

**Iesuhu uëvamu visu suovarue ae 4 jabuhu
aevoromo hesi ijore ijore jijihare jöhoje.**

¹⁴Ëhi'amu aëro John guduamo bava'ormo savoji gagore ba'amareje. Savoji gagore ba'amamu evare Iesuro Galilee sa'are ajiomoromo God-are jö maho majëhinövadeje. ¹⁵Majëhiromo uënövadeje: God-are maja börömoho rovë'e höjo. Jemë iae ga'ië'arujëjo God-ro böröme namiromo muebejëvego. Ëhuni uehoro sisëho vuonugo'i God-are jö maho mae uehorovohëjo.

¹⁶Ëhi'ormo iae Galilee e'u riröre juvadeje. Juvo'i gavadeje Simon'o Andrew'o ö'o ö'o visue suovarue aëro jëvë'ero viöho jovore ba'amamu. ¹⁷Viöho jovore ba'amamu gëgorovo uëvadeje: Nasi ijoro ijoro ruehëjo naro röjëhijego jemëro bogo visuoho gagovo'i a'i ae magonahe gagovëvego nasinö jioruomo'iröhe höjo. ¹⁸Ëhi uëvamu hejë'i jaburo viöho ëhi vuonugo'i aevoromo hesi ijore ijore jirehonövareje.

¹⁹Ëhi'amu Iesuro ma-bisemu va'anovo'i gavadeje Zebedee-are harihe niö'i James'o John'o ö'o ö'o jabesi boat gagore arijamu. Ariromo jabesi viöho sigohijamu gevë'i ²⁰uvëvadeje: Ruehëjo. Ruehëjamu hegorovo jaburo jabesi vavue Zebedee hesi mu vaejarue ariböviohu'o gemu mae boat-re hijajoho vuonugo'i aevoromo Iesuare ijore ijore jirehonövareje.

**Satan-are aru'aho sisë ae gemu hesi dëre
jiamu Iesuhu raröv'öjade jöhoje.**

²¹Ëhi'ormo Iesumëro rue Capernaum amore va'areje. Va'ormo God-are nuho majaho rovamu Iesuro God rajahijarue osare va'ormo God-are jö bëhoho röjëhijadeje. ²²Röjëhijamu heromo tiöromo uvoruomadeje: Hesi jöho darugo'e jö ma-mabëhe javavajëjo. Ëhi uvoruomade hesi bëhoho Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövieu röjëhijarëhioho hu bogo ëhioho majëhi'i a'i hesi birire baejë'ëro jöho majëhijadeje.

²³Jabumëro ëhi uvoruomamu röhü evare majare Satan-are a sisëhu dëre abuejë'e aho ë osare hijë'ëro ma-darugo'o uvadeje: ²⁴Iesu Nazareth rajoho ja rabëni sihusihuaguo'i rovane höjo. Na ja ijumavuo'ië'anuëjo. Na

iae ja gavajéjo. Ja God-aro jioromo rovë'e a ma-maemu jië'e ae javajéjo. ²⁵Ëhi uavamu hejë'i uavadeje: Jöho vuonugo'i höröjéjo. ²⁶Höröjëjamu hejë'i uhure a sisëhuro ë a hesi simanoho huotovahamu bijöbijövoromo övo'o hörü'o ajiomadeje. Övo'o hörü'o ajiomamu a sisëhuro jöle dadovoromo höröromo va'adeje. ²⁷Höröromo va'amu ë aribövioho aho'o tiöjëvadeje. Tiöromo berohoromo uarovareje: Aveho mu rabe höjo. No bogo hejarue jöho jövajéjo. Eiaho daruge baejë'ëro éhu'ëro huhu jö bojëmijë'oho aru'aho sisëho jabu'o ejaharue höjo. ²⁸Ëhi'amu Iesuhu vaejaje mu hesi jöho ë Galilee sa'are raromaruoho aho'o hebe va'areje.

Iesuhu guomo guomo'e ae aho'obëhe ajëmade jöhoje.

²⁹Ëhi'amu Iesumëro God rajahijarue osare ë jioromo va'areje. Va'oromo Iesuro James'o John'o gemu mae va'oromo Simon'o Andrew'o arijarue osare rovareje. ³⁰Röhu Simon-are jure magonaho hesi sino haho'oho vörö'raejamu röhore raromë'e jiadeje. Raromamu Iesuro osare rovamu gavë'i ë ariböviohuro uavareje: Ave magonahoho guomo guome baejë'e höjo. ³¹Baejë'e höjamu hegorovo Iesuro rueromo övore ma'enoromo banigojiomadeje. Banigojiomamu sino haho'ere vörö'raejadoho u'uhadeje. Vöröho u'hamu hegorovo magonahohuro ri'löromo iruno'e avohëhadeje.

³²Avhöhë'ëro majae beva'amu gagorovo aëro guomo guomo baejë'e aribövioho aho'o Satan-are a sisëhu dëre abue'amë'e aribövioho aho'o ëhi ujuoho rueruomadeje. ³³Amo raje ae aho'obëhe rueromo Simon-are ojanore gagovoruomadeje. ³⁴Gagovamu Iesuro guomo guome gö gö baejë'e ae aho'o jabisi sinoho avohëhoromo aru'aho sisëho aho'o a jabisi dëroho rarovö'öjëvonövadeje. Rarovö'öjëvoromo ë aru'aho sisëho uënövadeje: Jöe nugohëjo. Nadi nasi jöho huruohohëjo. Iesuhu ëhi jië'e jö jövade hesi bëhoho ë aru'aho sisëho jaburo gavë'ego hu ëhi jië'e ae jiamu garuomë'ego ëhuni jövadeje.

Iesuhu Galilee sa'are jö majëhibe juvade jöhoje.

³⁵Ëhi ë'ë'ëro sisonuvol'i titimamugo Iesuro ri'löromo va'o a rumo'e sa'are hiromo ë parie vaejadeje. ³⁶Parie vaejamu Simon-mëro Iesu nahobe rovareje. ³⁷Nahobe rueromo birohoromo uavareje: Ae aho'obëhe ja nahavaruejö. ³⁸Nahavaruejamu Iesuro uëvadeje: Ruehego no amo göre göre va'arëjo naro God-are jöho amo ioro'iorohu'l'o majëhi'irote höjo. Ëhesi bëhoho na ëhi ë'irodëro rovode höjo. ³⁹Ëhi uënugoromo va'oromo God-are jöho Jew rajehu God rajahijarue osare osare majëhibe Satan-are aru'aho sisëho a jabisi dëroho rarovö'öjëvobe ëhi'obe Galilee sa'ae bövioho juvo barëjadeje.

Iesuhu sino jomo'e a ajamade jöhoje.

⁴⁰Ëhi'amu iae sino jomo'e ae gemuëro rueromo ague aho hiromo ëninamiromo uavadeje: Ja nasi sino avoheho'iranoho ja eni javajéjo.

Êhuni jasi nimoromo ajemijë'ohuro iae ajemi'anuëjo. ⁴¹ Ajemi'anuëjamu Iesuro huni vavaenimoromo övoho nugö'öromo sinoho röhahoromo uavadeje: Iae na negajëjo ajami'iro. Marejëjo. ⁴² Marëjëjamu gavë'i jomoho rireromoromo hesi sinore sisë sisëho barëjadeje. ⁴³ Barëjamu gavë'i Iesuro hu nugö'öromo darugo'e jöho uavadeje: ⁴⁴ Aveho hejëjo. Nadi aho üenëjo. A'l ma-va'iranoho jasi sinoho priest röjahego ga'irajo. Êhi'ego Moses-hu uövuade éhi jië'e suvuoroho God-are öroro bojamego aëro garomo uvo'irarëjo: Jasi sinore sisëho barëjë'léro iae mae javajëjo. ⁴⁵ Éhi uavamu rue ahuro Iesuare jöho bogo ejaho'i va'oromo Iesuhu ajamade jöho ae majëhibe juvadeje. Ae majëhibe juvamu ae aho'obëhe hebe va'amu Iesuro urimo é'onövadëhi amore amore ma-va'orahoro juvo'ië'oromo gavade ae aho'o hu ga'i tagavamu gëgorovo vuonugo'i a rumo'e sa'are va'o hijadeje. Hi'ego ae aho'obëhe dinö'e dinö'e jioromo hu gal'i ruenövareje.

Övo höru'e vuovahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

2 ¹Éhi'amu iae majae gemu niö'l barëjamu gagoro Iesuro Capernaum amore vuonorö'ö rovadeje. Rovamu ae aho'obëhe hejare uvamu: Iesu hesi osare hijajë uvamu hegorovo ²rueromo è gagovoruomadeje. Gagovoruomamu röhe aho'obëhe osaho ojanoho rarovo barëjadeje. Rarovo barëjamu huro God-are jöho majëhijadeje. ³Majëhijamu evare ae éhi niö'i éhi niö'i jaburo övo höru'e vuovahë'e aho maratuore giojimo barue'l'i a ioro'iorohuro ma-namijëho rovareje. ⁴Rueromo Iesuare bëhire rue'ië'oromo gavare ae aho'obëhe tagavoromo röhoho rarov'e jiamu gagorovo javu dönö ba'ojiomoromo Iesuare simano namonö dadovareje. Dadovoromo maratuohu'o éhi nume osare ba'amareje. ⁵Ba'amamu Iesuro gavade i'e rovare aribövioxhuro hu mae uehorovoruomamu gëgorovo övo höru'e vuovahë'e aho uavadeje: Harihëjo. Jasi sisëho uehorovoromo vuonugoromo mu'u barëjahë'e höjo. ⁶Mu'u barëjahë'e höjamu hegorovo Jew rajo jögoru öri röjëhijarue a ioro'iorohuro è raromoromo jabiesi simanëro uehorovoromo uvoruomadeje: ⁷Asë'ëjo. Ave aho rabëni éhi jië'e jöho jövajëjo. Éhi jië'oho huro God-are ihoho ijumajëjo. Hu ma-ae höjo. Röhu huro è aho uavajëjo: Naro jasi sisëho uehorovoromo vuonugoromo mu'u barëjahë'e jevajëjo. Éhi jië'e muoho hesi God-ro gemuëro vaejaje höjo. Ma-aho bogajo. ⁸Éhi uehorovamu Iesuro hesi dë vövöbajo'ëro gëromu uvadeje: Jabumë éhi uehorovaruëromo üvädeje: Jemë rabëni uehore gö gö baejarujëjo. ⁹Jemë'o uehorovohëjo. Ave övo höru'e vuovahë'e aho nani ja éma ua'a'anuëjo: Jasi sisëho uehorovoromo vuonugahë'e hö ua'a'anuëjo. Ja éhi ua'ibejanëjo aho nunoho bogo ga'ibejarëjo ja mae o sarere jövë'e javego. Röhu ja bogo éma ua'a'anuëjo: Ri'öromo jasi maratuohu banigojiomoromo nami juvëjo hesi guomo guomoho bogo barëjego ja javojagojöëni. ¹⁰Röhu è bogo éma jövö'ibejane

jöho iae na jövo'ejöjo huro ejehoromo ri'ö nami juvego jeméro ë muoho garomo ëhuro galirarijego God-are A Maho naro sa'are hijajire evare sisë mu'uvaje darugoho ëhu'o baejë'e jevego. Ëhi uenugoromo röhu övo höru'e vuovahë'e aho uavadeje: ¹¹Naro ja uavajëjo: Ri'öromo raromanue maratuoho banigojiomoromo baeromo jasi osahuro va'ëjo. ¹²Val'ëjamu hejë'l ruehuro ri'öromo maratuoho ma-burëro banigojiomoromo baeromo ae aho'obëhe jabesi nunire höröromo amonö va'adeje. Höröromo va'amu gagorovo ë aribövihuro aho'obëhe tiö'i God rajahiromo uarovareje: Asë'ëjo. Ëhi jië'e mu börömoho urimoho no bogo gavare höjo.

Levi-hu Iesuare ijore ijore juvoröhego Iesuhu uavade jöhoje.

¹³Ëhi'amu iae Iesuro amore jioromo va'ormo röhu maho Galilee jovo e'u riröre va'adeje. Va'amu ae aho'obëhe ijore va'ormo hesi bëhire gagovoruomadeje. Gagovamu gagorovo jöho röjëhijadeje. ¹⁴Röjëhi barenugoromo va'adeje. Va'i gavade tax baejaje ae hesi ihoho Levi Alphaeus-are harihoho hesi mu vaejaje osare hijamu gagorovo uavadeje: Rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. Juvonövonëjamu hegorovo ri'öromo aevoromo Iesuare ijore ijore juvonövadeje.

¹⁵Ëhi'amu Iesumëro Levi-are osare ie ue'ahamu evare tax baejarue ae aho'o sisë aribövie aho'o urimo Iesuare ijore ijore jijihonövë'ëro jië'ëro ëhu'ëro ëho jaburo rueromo Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömohu'o gemuoro ioho ue'ahareje. ¹⁶Ie ue'ahamu gëgorovo Pharisee aribövie Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövihuro gavare Iesuro sisë aribövihu'o tax baejarue aribövihu'o ëho jabu'o gemu mae ie ijamu gagorovo hesi ijorajo ömo'ömohu uëvareje: Asë'ëjo. Hu rabëni tax baejarue aribövihu'o sisë a ioro'iorohu'o gemuoroho hiromo ioho ijajëjo. Ëhi jië'oho sisë höjo. ¹⁷Ëhi jië'oho sisë hö uvavamu hegorovo Iesuro hu'o heromo ë Pharisee aribövihuo uhu'e uëvadeje: Jemëhu nasi aribövi ëhi uëvarujoho röhu guomo guomo'e aribövihuremu doctor gavarue höjo mae jëvë'e aribövihuo bogajo. Ëhesi bëhoho naro sisë aribövihuo nasinö jëvojöro uë'i rovode höjo ma-döemu mae jëvë'e aribövihuo bogajo.

Bëhoho rabëni Iesuare ariböviehu i bogo vuonugare jöhoje.

¹⁸Ëhi'amu iae John-are ijore ijore jijiharue aribövihu'o Pharisee aribövihu'o ëho jaburo God uehorovo'i ioho vuonugareje. Ioho vuonugamu aëro rueromo Iesu uavareje: John-are jö o Pharisee jabesi jö hejarue ë aribövihuo jaburo ioho vuonugarue höjo. Röhu jasi aribövihuo rabëni bogo ëhioho ioho vuonugarue höjo. ¹⁹Rabëni bogo ëhioho ioho vuonugarue höjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Nasi ijore ijore jijiharue ariböviehu i bogo vuonugarue hesi bëhoho naro uhu'e uë'ië'ajëjo. Na jeméro uvarujëjo: I'o masu'iröhe a hesi söröre rueromo aemo'aemëro ioho vuonugo'aruëjo. Bogo ëhioho jio'i a'i i'o masuröhe aehu jabu'o hijajevare

evare ioho ue'aho'aruëjo. ²⁰Röhu majae ijönö i'o masuröhe aho aëro guduamo bava'iramu evare ioho vuonugo'aruëjo. Avevejö'oho naro jabu'o hijë'ego jabu ioho bogo vuonugo'aruëjo.

**Jew rajehu gororovo'iröhe jögoru mamiohu'o Iesuhu
barovade mu i'ohu'o bogo gemuore havo'iröhe jöhoje.**

²¹Ëhi uënugoromo Iesuro uhu jöe gö'o majëhiromo uëvadeje: Niögu i'ohu'o mamiohu'o bogo havo'anuëjo. Bogo havoromo niögu mami dadovadiroho niögu i'o hesi vituoho baeromo niögu mami hesi gagoroho bamoromo sigohi'anuëjo i'ohuro duduhirovoromo mamioho ruho barovego dadovego gagoho böviraejöni. ²²O wine jovo mi sino gagore bigu'ië'iyo jovo i'ohu'o mi sino mamiohu'o bogo gemuoroho havoromo jovo i'oho mi sino mamiroho bigu'anuëjo. Ëhi ë'ibejanëjo jovohuro gatovoromo ögohuro bibivoromo mi sinoho mamiëro jië'ero tögmoromo ioro'ioremu dadorovego jovohu rova'o barë'ibejajo. A'i jovo i'oho mi sino i'o hesi gagoremu bigu'anuëjo.

Jew rajehu nuharue maja hesi jöhoje.

²³Iae Jew rajo nuho majaho rovamu gagorovo Iesumëro mure jijihareje. Jijihoromo hesi ijorajo ömo'ömohuro ioho babovoromo ue'ahobe va'areje. ²⁴Babovoromo ue'ahobe va'amu Pharisee ariböviëro Iesu uavareje: Asë'e jaruvoho nuho majae höjo. Jasi ijorajo ömo'ömehu i avoharuoho ého nuho maja hesi jögoroho aharuëjo. Jabumë rabëni ëhi jië'oho ë'aruëjo. ²⁵Ëhi uëvamu Iesuro uëvadeje: David nosi a böröme jionövade höjo. Röhu hu'o hesi ariböviohu'o ie bogojëvoromo hömëvamu huhu ë'ade jö God-are surire adaharijoho ého diehi'oromo bogo avoho uehorovarujëjo. ²⁶Abiathar priest böröme jiadeware evare David-ro God-are osa mare va'ade höjo. Va'oromo God-are nunire bahijare ioho ujuohoromo vituoho i'i vituoho hesi aribövioho i'imëmamu ue'ahare höjo. Ëhi jië'e ioho bogo aho ue'aho'i hesi ma-priest-ëremu ue'aho'iröhe ie höjo. Röhu jabuhu ue'aharohuro éhuro jögoroho ahare höjo. Röhu ë hesi jöho bogojiade höjo. ²⁷Ëhi uënugoromo uëvadeje: God-ro nuho majaho bamë'e höjo ae ajamui'iröhëro. Bogo aho bamavuade höjo nuho maja hesi jöho e'iröhëgo. ²⁸Ëhu'ëro God-are A Maho naro nuho maja hesi jögoroho éhu'o muebejaje höjo.

Övo guomahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

3 ¹Ëhi'amu iae Iesuro God rajahijarue osare rumo va'adeje. Amo ë osare övo hitahi guomahë'e aho hijë'e jiadeje. ²Hijamu gagorovo aëro ë raromë'ëro Iesuare jö sisëho nahoromo uvareje: Iesuhu ë a hesi övo avohëhë'oho noro a masijoho huruoho majëhiromo uë'ejarëjo: Iesuro a ajamaje muoho vaeromo nuho maja hesi jögoroho ahade höjo. Ëhi

uvoromo jabuméro ma-hu gemu ērimahareje ga'iro nuho majare huro ē a hesi övoho avohahego o bogo. ³Ērimahamu Iesuro övo guomahë'e aho uavadeje: Ave a nunoro rovëjamu rovadeje. ⁴Rovamu hu bijönimoromo ērimaharuoho uëvadeje: Nosi jögoro ho diehi höjo. Nuho majaroho na ae mae vaejëvo'ejarëjo o sisë vaejëvo'ejarëjo. I'ovëvo'ejarëjo o muo'amо'ejarëjo. Ëhi uëvamu rue aribövihuro ma-jörumoraejareje. ⁵Jörumoraejamu Iesuro uvadeje: Ëaribövioho hia'i biriri'e aribövie jioruomajë uvoromo huë vavaeni böröme baeromo dë vörönimamu uherihoromo ē aribövioho gevadeje. Génugoromo övo guomahë'e aho uavadeje: Jasi övoho nugöl'ojëjo. Ëhi uavamu hegorovo övoho nugöl'ojamu marëjadeje. ⁶Marëjamu gagorovo rue Pharisee aribövihuro suorovo va'oromo sa'are a böröme Herod nimirue aribövihu'o gemu mae gagovoromo Iesu anoröhe jöho mevruomadeje.

Ae aho'obëhe e'u riröre raromare jöhoje.

⁷Ëhi'amu Iesuro hesi ijomrajao ömo'ömohu'o gemu mae ē amore jioromo va'oromo Galilee e'u riröre abuejadeje. Abuejamu ae aho'obëhe mae Galilee sa'are jioromo hesi ijore rueruomadeje. ⁸Rueruomamu rue Jerusalem amore Judea sa'a ioro'iorore jioromo arue Idumea sa'are jioromo ruhe Jordan jovo ioro'ioro gönö jioromo nume Tyre amo'o Sidon amo'o jiajinö ē ae aho'obëhe jioromo Iesuhu mu masijo vaejaje jöho hegorovo hesi örire rueruomadeje. ⁹Rueruomamu gëgorovo Iesuro uvadeje: Ae aho'obëhe jioruomë'ëro nani jabuméro na tatijiomvoruomo'ajé uvoromo hesi ijomrajao ömo'ömohu uëvadeje: Boat harihe avohehego na ē hi'iröjo. ¹⁰Röhu Iesuro hu tatijiomoröhe jö uehorovade hesi bëhoho huro ae aho'obëhe avohëvamu mae jio'amë'ego guomo guomo'e aho aho'obëhe göëro gö bijimö'öbe iosiramirovobe rue'ië'areje hu rëhego mae jëvoröhego. ¹¹O Satan-are aru'aho sisë a jabisi dëre raromaroho ého jabuhu Iesu gavë'iroho hesi nuninö behumorovo'amoromo ma-darugo'o uvonövareje: Ja God-are Harihe javajëjo. ¹²God-are Harihe javajë'ego Iesuro ē aru'aho sisëho uënövadeje: Jöe nugohëjo. Na rahu jevajoho bogave aho huruoho majëhi'irarijëjo.

Iesuhu hesi ijomraje aho'o 12 baejëvade jöhoje.

¹³Ëhi'onugoromo iae Iesuro dahorure ajiomoromo hesi baejëvo'i nimade aribövioho uëvadeje: Ruehëjo. Ruehëjamu rovareje. ¹⁴Rovamu ae aho'obëhe 12 baejëvadeje hu'o gemu mae raromo jijiho'iröhego. O rëmöl'øjego hesi jöho ae majëhibe jijiho'iröhego. ¹⁵O Satan-are ariböviehu a dëre jioruomajoho uëvego suorovoromo va'oruomoröhego. ¹⁶Röhu baejëvade aribövi jabisi ihoho ëhi jëvadeje. Simon baejadeje. Röhu Iesuro iho göho Peter jumuvadeje. ¹⁷Röhu Zebedee-are harihe niö'i James'o John'o ö'o ö'o baejëvadeje. Röhu Iesuro jabumë niö'i ihe Boanerges

jumëgadeje. Jabesi jöho Boanerges iho bëhoho nosi jöho vajerehu anajëhi ëhi jëvë'le ae jëve. ¹⁸Röhu Andrew Philip Bartholomew Matthew Thomas o Alphaeus-are harihe James o Thaddaeus o Simon ëhi baejëvadeje. Röhu Simon hu Jew rajehu jabesi mueberovo'i nimade aho jiadeje. ¹⁹O Judas Iscariot hu'o baejadeje. Judas Iscariot hu ijonö Iesuni hiruëmiromo a jabesi övore bojëmi'iröhe aho jiadeje.

Iesuhu Satan-are aribövi a dëre jio'amamu rarovö'öjëvadoho hu bogo Satan-are darugoho baeromo ëhioho ë'adeje. Ëhesi jöhoje.

²⁰Ëhi'onugoromo Iesu va'romomo hesi osare hijadeje. Hijamu ae aho'obëhe mae röhu maho hu ga'l ro gagovamu ëhuro Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömohu'o i ue'aho'iröhoho bogo eni jëvadeje. ²¹Bogo eni jëvamu hesi aganohuro ëho heromo uvareje: Nani Iesuare simanoho sisëréjahë'e höromomo hu guduamoromo hu'irae baval'i rovareje.

²²Ëhi'amu Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövihuro urimo Jerusalem jioromo rovë'ëro atoromo uvonövareje: Iesu hu Beelzebul aru'aho sisë dëre jiajëjo. Sisë a börömhuro vöröho bojamijego ëhuro a dëre aru'aho sisëho rarovö'ö'amaje höjo. ²³Rarovö'ö'amaje höjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ruehego na jöe majëhijöjo. Majëhijöjamu rovamu uhu'e uëvadeje: Diehi'oromo Satan-ro hesi aru'aho sisëho rarovö'öjëvojöro uvarujëjo. ²⁴Sa'ae gemuehu adovoromo jabesi arijo'arije muorovë'oho ë sa'aho bogo biririvo'i barërovo'ajëjo. ²⁵O agane gemuehu adovoromo jabesi arijo'arije muorovë'oho ë aganoho bogo biririvo'i barërovo'ajëjo. ²⁶Ëhuni Satan-ro ri'öromo hesi aribövihuro'o muorovö'ibejajo hesi darugoho uehoroho muoho bogo biririvo'i barë'ibejajo.

²⁷Röhu aehu darugo'e a hesi osare rumo va'romomo hesi mae sisë ujuohaho va'ië'iroho bogo ëma ujuohaho va'irögoro urimo darugo'e aho guduamoromo tövonugoromo evare hesi inömo inömoho ujuohaho va'a'ajëjo. Naro Satan ëhi ruahö'öjaje höjo.

²⁸Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Aehu mu sisë vaejë'oho God-are iho ijumarue jö sisë atë'oho aho'o God-ro uehorovoromo vuonugëho'ajëjo. ²⁹A'i God-are Aru'aho hesi iho ijumë'oho ëhi jië'e jö sisëho God bogo mae bogo uehorovoromo vuonugo'i ë mu sisë vaejë'oho ë hesi i'uoho ma-ioro'iore gemu baeruomo'ajëjo. ³⁰Iesuhu ëhi uëvade hesi bëhoho ë aribövihuro atoromo uvareje: Aru'aho sisëro Iesuare dëre abuejë'e höjo.

Iesuare vëmu ömo'öme ö ömo'öme rahumë jëvaje jöhoje.

³¹Ëhi'amu iae Iesuare vëmohu'o ö ömo'ömohu'o rovareje. Rueromo amonö riravoromo Iesuro ruejöro jöe nugöl'öjureje. ³²Jöe nugöl'öjamu Iesu ririre hi'i ae aho'obëhe ruë numë raromo rova'o rojomë'ëro uavareje: Hë-ajao. Jasi vëmohu'o ö ömo'ömohu'o ja gal'i nimoromo amonö ro riravaruejo.

³³Riravaruëjamu uëvadeje: Jemë uehorovarujojo nasi vëmoho ö ömo'lömoho di aribövioho jioruomajëjo. ³⁴Ëhi uënugoromo uherihoromo ruë numë raromo rova'o rojomarue aribövioho géromo uëvadeje: Aveho gahëjo. Aruëroho nasi vëmohu'o ö ömo'lömohu'o jévajëjo. ³⁵Ae rahu God-hu nimaje mu vaejë'oho ëhuro ë aribövioho nasi öe ma'ine vëme jioruomajëjo.

Aehu i ujo sa'a mare sa'a sisëre riremade uhu jöhoje.

4 ¹Ëhi'amu iae Iesuro röhu maho e'u rirörе va'o hiromo jöho röjëhijadeje. Röjëhijamu ae aho'obëhe ro tagavamu Iesuro jovore boat gagore va'o hi'i ae aho'obëhe jovo rirörе raromareje. ²Jovo rirörе raromamu Iesuro uhu jöe majëhiromo ëhuro jöe aho'obëhe röjëhijadeje. Röjëhiromo uëvadeje: ³Jöe hehëjo. Iae ae gemuëro i uje ujuohoromo mure riremo'i va'adë höjo. ⁴Riremobe va'amu ujo ioro'ioroho örire rireromade höjo. Rireromamu gavë'i ugëro ro i barëjare höjo. ⁵Ujo ioro'ioroho munë uhunö jië'e sa'are rireromade höjo. Rireromoromo ma-burëro ri'amade höjo sa'aho munë döro ma-bisemu jië'ëro. ⁶Riromo dirumoho bogo ma io'amë'ëro majaëro rojomoromo anamu sahorï'amade höjo. ⁷Ujo ioro'ioroho bibë'e resu resu'e sa'are rireromade höjo. Rireromë'ëro bibë'e resuohuro riromo ujo maho baba'amade höjo. Baba'amamu maho bogo rae'amade höjo. ⁸Ujo ioro'ioroho sa'a mare rireromade höjo. Rireromoromo riromo ègovoromo bajoho rae'amade höjo. Uje gemu gemu röhu ioro'ioroho baje 30 rae'amo'i ioro'ioroho 60 rae'amo'i ioro'ioroho 100 rae'amade höjo. ⁹Ëhi uënugoromo uëvadeje: Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohonëjo.

Iesuhu rabëni uhu'e majëhinövade ë hesi jöhoje.

¹⁰Ëhi uëvamu ijonöho ae aho'obëhe bogojio'i Iesuro hesi ariböviohu'o gemu mae hijadeje. Hijamu hesi ijorajo 12-hu'o hesi bëhire raromarue aribövi ioro'iorohu'o ëho jaburo uhu jö hesi bëhoho ua gavareje. ¹¹Ua gavamu Iesuro uëvadeje: God-ro böröme namiromo aho'obëhe muebejaje jöho urimoho subivëhade höjo. Èsubivëhade jöho huro hesi suvuore jemë bojëmijë'e höjo jemëremu he'irarijego. Ëhu'ëro jemëro jö bëhoho he'i a ioro'ioro jabisë öriroho ma-uhu jöemu rovaje höjo. ¹²Jabuni ma-uhu jöemu rovaje hesi bëhoho ë jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'e höjo:

God-ro nimade höjo ë ariböviohuro muoho ma-gaemu ga'i bogo avoho garuomoröhego.

O jöho ma-hemu he'i bogo avoho heröhego.

Garomo he'ibejarëjo jabumë huotorovoromo God-arinö va'lego ëhuro hu jabisë sisëho uehorovoromo vuonugo'ibejajo.

I ujo sa'are riremade uhu jö Iesuhu huruoho majëhijade jöhoje.

¹³Ëhi uënugoromo uëvadeje: Röhu naehu majëhijode uhu jöho jemë diehi'oromo bëhoho bogo hejarujëjo. Bogo hejarujoho diehi'oromo uhu

jö ioro'ioro hesi bëhohu'o avoho herëjo. ¹⁴Aehu mure ruruhö'øjade i ujo hesi bëhohu ého God-are jö a majëhijajoho uëromo ë'ode höjo. ¹⁵Ujo örire rireromamu ugehu i barëjare jö hesi bëhohu aehu God-are jö hejamu gavë'oho Satan-ro ma-burëro rovaje höjo. Rueromo gavaje God-are jöho i ujonö'e jabesi dëre jiego garomo baeniëhiromo rori'o bu'øjaje höjo. ¹⁶O i ujehu munë uhunö jië'e sa'are rireromoromo riromo sahori'amade jö hesi bëhohu aëro God-are jöho hejarue höjo. Heromo ma-burëro nimorohoromo jöho ejaharue höjo. ¹⁷Ejahoromo jöho ma-döëremu baejë'éro majae ma-bunemu mae uehorovoromo garöhe God-are jö uehorovaruohuni aehu sisë vaejëvamu gavë'oho o huë vavaene rovamu gavë'oho ma-burëro vuonugarue höjo. ¹⁸O ujehu bibë'e resu gemuore rireromade jö hesi bëhohu aëro God-are jöho heruomaje höjo. ¹⁹Heromo ave sa'a hesi muohuni nurunurumoromo o sarerivoromo inöme börömo mae ujuholi o bövie bise'e ujuoho'i nimoromo éhemu uehorovoromo ého jabesi nuninö bamarue höjo. Bamoromo sa'arohemu uehorovaruohuro éhuro God-are jö jabesi dëre jiajoho taemego jabumë bogo rae avoharue höjo. ²⁰O ujehu sa'a mare rireromoromo baje 30 o 60 o 100 rae'amade jö hesi bëhohu aëro God-are jöho heromo ejahoromo rae avohoruomaje höjo ioro'iorohuro ioro'ioroho iosirëmiromo mu ma-mabëhe vaejarue höjo.

Iro bueromo va'orahore bahiarue uhu jöhoje.

²¹Röhu uhu jöe gö'o majëhi'ię'ajëjo. Jemë'o uehorovohëjo. Iro buno'iraeromo osare barovarue hesi bëhohu bogo hevö gagoroho o maratu ahariroho gurihi bamö'i va'orahoro bamö'iro éhuni barovarue höjo. ²²Ého naro uëromo ë'ajëjo: Nasi jöe rabe rabe gurihiro jiaje naehu jövaje hesi bëhohu ma-va'orahoro jioröhego jövajëjo. O rabe rabe subivëhaje naehu uëvaje hesi bëhohu ma-samaro jioröhego uëvajëjo. ²³Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhohu nahoromo birohonëjo.

²⁴Éhi uënugoromo uëvadeje: Nasi jö hejarujoho avo'avoho uehorovonövörëjo. Uehore ma-bisemu bamë'oho éhuro aji'e jöho ma-bisemu bae'a'arujëjo. O börömo bamë'ohuro éhuro böröme bae'a'arujëjo. Röhu gö'o döre börömo bëhe bae'a'arujëjo. ²⁵Aji'e jö javë'oho God-ro gö'o bojamili'ramu bae'a'anuëjo. O bogojavë'oho bisemu baejanoho God-ro è uehoroho mu'uvaho'ajëjo.

I ujehu sa'are jioromo hesi éma gurihiro rijaje uhu jöhoje.

²⁶Röhu Iesuro uhu jöe gö'o majëhiromo uëvadeje: I ujehu riromo raejajëhi God-ro böröme namiromo hesi öri ari'oho bövioho bise'oho éhi muebejëvaje höjo. Éjöho naro majëhi'ię'ajëjo. Mu arijo'ohuro nani ujoho sa'are suovo ruruhö'öbe va'a'ajëjo. ²⁷Va'oromo vahiromo'iramu niavoromo sisonuvö'iramu ri'önövo'ajëjo. Éhi'obe va'iramu è majae gemuore ujo suovo ruruhö'öjadohuro rëdijiomoromo ri'amo'ajëjo.

Ëhi'o'iramu mu arijo'ohuro ëho garomo dadivoromo uvo'a'ajëjo:
 Diehi'oromo ë'ajëjo. ²⁸Ëhi uvo'a'ajëjo röhu hesi sa'aëro rihuoho bojamego
 i ujoho riromo inovoromo maho raejaje höjo. ²⁹Maho raeromo mavego
 evare arijo'ohuro ma-burëro tarivoromo gagovoromo avoho bahijaje höjo
 ë hesi bëhoho ë gagovarue majaho rovë'ego.

Ijo hisue mustard-hu ëgovaje uhu jöhoje.

³⁰Röhu Iesuro jöe gö'o majëhiromo uëvadeje: God-hu böröme
 namiromo muebejëvaje öroho naro uhu'e bu'öromo jemë'o na'o
 uehorovo'ejarëjo. ³¹Ijo hisu ihe mustard ujehu börömoriromo ëgovajëhi
 God-ro böröme namiromo ae gö'o gö'o ëhi gagovoromo muebejëvobe
 va'a'ajëjo. Mustard uje gemu sa'are öjë'iroho bajo ioro'ioro dinö'e dinö'e
 jio'amajoho ëho ma-jianovo'amo'i al'i ë mustard ujoho biseharihe höjo.
³²Ëhi höjo röhu riromo ëgovoromo ijo hisu ioro'iroho iosirami'amoromo
 ëho börömoho höjo. Börömoriromo adoho ëgovo'amego ugéro rueromo
 gavarue sanu mae jiegorovo ijuoho ë vae'amarue höjo. Ëhi uëvadeje.

³³Ëhi jië'e uhu jöho aho'obëhe Iesuro uëromo ëhuro hesi jöho
 majëhinövadeje. Jabumë diehi jië'e jö bae'iröhoho eni jëvë'oho ëhi jië'e
 jöhuremu majëhinövadeje. ³⁴Jöho bogo mae bogo samaroho majëhi'i
 ma-uhu'e gemu majëhinövadeje. Majëhiromo röhu hu'o hesi ariböviohu'o
 jabesi sivue raromë'iroho jöho aho'o huruoho majëhinövadeje.

Iesuhu uavamu jovo börömehu ruhosöjade jöhoje.

³⁵Iesuro boat-re hiromo ëhi jië'e uhu jöho majëhinugoromo
 vö'öromamu gagorovo hesi aribövioho uëvadeje: Ruehego no aruhe
 e'u ionı gönö val'arëjo. ³⁶Va'arëjamu hegorovo ë Iesuare ariböviohuro
 ae aho'obëhe ë rémo'i Iesuhu hijaje boat-re iojiomoromo hu boat-
 re baeromo va'areje. Bava'amu boat ioro'iroho ëhu'o gemu mae
 va'oruomadeje. ³⁷Va'amu buru böröme e'ure rovadeje. Bure rovamu
 jovohuro hasaromo boat-re ro nemoromo ruahoromo abueromo
 irijiomoromo diruvëvo'ië'adeje. ³⁸Diruvëvo'ia'amu gavë'i ijorajoho
 jaburo gavare Iesu mami'e boat dejonö va'o raromoromo simano
 dövaejaruohuro simane dövaeromo niavë'e jiamu gagorovo ioromo
 uavareje: Tisa no vuovavuo'ië'ajëjo. Na ja nosi jöénioho bogo
 uehorovanuëjo. ³⁹Uehorovanuëjamu Iesuro ri'öromo burohu'o hasajaje
 jovohu'o uëvadeje: Vuonugohëjo. Vuonugohëjamu buroho ahö'ö'i jovohu
 u'uhoromo ma-jörume ruhijadeje. ⁴⁰Ma-jörume ruhijamu gagorovo hesi
 aribövioho uëvadeje: Jemë rabëni juhuonivarujëjo. Urimë'i jemë bogo
 ma uehorovevobe rovarijsaho na jemë jaruvohu'o ëhi gemuoho ë'arujëjo.
⁴¹Ëhi gemuoho ë'arujëjamu sisë maro juhuonivoromo uarovareje: Ave
 aho diehi jië'e ae höjo. Huhu uëvë'oho bogo aëremuoho ejaho'i burohu'o
 jovohu'o jabu'o hesi jöho ejaharue höjo.

Satan-are a sisë aho'obëhe ae gemu hesirire
jioruomamu Iesuhu rarovö'ö'amade jöhoje.

5 ¹Ëhi'onugoromo jabu'o Iesu'o va'aroho va'o e'u ioni gönö Gerasene rajo jabiesi sa'are va'o baboro bejareje. ²Baboro bejamu gagorovo ae gemüero guavo'amarue juju gagore jioromo rueromo Iesu birohadeje. Ëa hesi dëre Satan-are a sisëro abueruomamu simane huotorovë'e jiadeje. ³Simane huotorovë'ëro guavo'amarue juju gago jio'amajire ë hinövadeje. Hi'ego aëro vajaëro ö'lëro rabëro tövo'ië'oromo gavare bogo eni jëvamu vuonugareje. ⁴Urimoroho aëro vajaëro övore hörure tövo'ego övore ö'oho ruho tarivoromo hörure vajaho ano ahö'lönövadeje. Ëhi'oromo vörö'lrae'ego aehu guduamoromo hu'rae ro röhore nugo'iröhoho bogo eni jëvonövadeje. ⁵Majae vahie jö'e dadovë'i munëro anorovë'i guavaruire hinövo dahorure aijo hinövadeje.

⁶Ëhi'onövë'ëro ë ahuro rori'o öri ëgoböviro namiromo Iesu garomo tutuvo rueromo hesi bëhire ague aho hiromo ⁷ma-darugo'o uvadeje: Iesu ja God dö mare hijaje a hesi Harihe javajëjo. Ja rabëni sihusihuego'i rovane höjo. Na God-are nuniro uavajëjo: Nadi huë sisëho vi'ehoho bojemëjo. ⁸Vi'ehoho nadi bojemijë uvade hesi bëhoho urimë'i Iesuro hu uavadeje: Aru'aho sisëho jero ë a hesi dëre hijanuoho vuonugo'i va'ëjo. Ëhi uavë'ego ëhuni uvadeje. ⁹Ëhi uvamu hegorovo Iesuro uavadeje: Jasi ihoho rahuo höjo. Rahuo höjamu uavadeje: Nasi ihoho Siriehu Bimuvanovë'oho jevajëjo. Ëhesi bëhoho no aru'ahe aho'obëhe dëre javuë'ego ëhuni ëhi jumegë'e höjo. ¹⁰Ëhiuaromo Iesu ua'i hijadeje: Aru'ahoho nadi üevego jabumë ave sa'are jioromo va'irarëjo.

¹¹Röhu mahe aho'obëhe aruhe dahoru ahore gemuoro gagovoromo ie ue'ahamu gagorovo ¹²dëre sisë aribövihuro Iesu uavareje: Üövuego no suorovo va'oromo aruhe mahu jabiesi dëre va'o abuejarëjo. ¹³Abuejarëjamu uëvadeje: Ëhuro va'ohë uëvamu hejë'i ë sisë aribövihuro ë a hesi dëre jioromo suorovo va'oromo ruhe mahu jabiesi dëre abueruomadeje. Abueruomamu ë mahohuro va'o baradore rireromoromo e'ure siö ruruhö'ö va'oromo jove ue'ahoromo vuovadeje. Mahe aho'obëhe 2,000 rabu'e ëhi vuovo'amadeje.

¹⁴Vuovamu gavë'i mahu muebe'amarue aribövihuro huruomoromo amo böromore amo ininore jöho majëhibe va'areje. Jöho majëhijamu hejë'i ae aho'obëhe rueruomadeje ga'iro diehi jiego. ¹⁵Iesuaro rueromo gavareje aru'aho sisëhu dëre jioromo suorovo va'oruomade aho simanoho mae jio'ego niöge ba'amë'e hijamu. Urimoho ganövareje aru'aho sisë Siriehu Bimuvanovë'ohuro hesi dëre jioruomële ëhi hi'ego röhu evare majare gavareje ma-mae hijamu. Ëhi gagorovo juhuonivoruomadeje. ¹⁶Juhuonivamu Iesuhu mu vaejamu gavare aribövihuro uëvareje: Sisë ariböviehu dëre abue'amade ahu'o mahohu'o ëhi jiële muoho

birohoruomohijajo. ¹⁷Ëhi majëhijamu ae aho'obëhe heromo Iesu uavareje: Ave sa'aho vuonugo'i va'ëjo.

¹⁸ Vuonugo'i va'ëjamu Iesuro boat-re ajiomoromo sionëro vuonorö'ö va'ië'adeje. Va'ia'amu gavë'i aru'aho sisë hesirire jioromo suorovo va'oruomade ahuro Iesu uavadeje: Na ö'oromo ja'o hi'i negajëjo.

¹⁹ Negajëjamu Iesuro uavadeje: Bogo rue'a'anuejo. Sionëro jasi amëro va'oromo jasi aganoho uënëjo: Badaro huë baejavoromo ëhi mabëhe ajemijamu rovode höjo. ²⁰ Ëhi uavamu hegorovo rue ahuro va'oromo hesi sa'a ihoho Ame 10 Jio'amaje Sa'aho ë sa'are majëhibe juvoromo uënövadeje: Iesuro ëhi mabëhe ajemamu rovode höjo. Ëhi majëhijamu hegorovo ae aho'obëhe jöe barëjëvadeje.

**Iesuhu magonahe niö'i Jairus-are abojohu'o
magonahe gö'o ajëmade jöhoje.**

²¹ Ëhi'amu Iesuro boat-re va'oromo anume e'u ioni gönö va'o ravo'amadeje. Ravo'amoromo e'u riröré namijamu ae aho'obëhe ruë numë gagovo rova'oromo ëhi riravareje. ²² Riravamu iae ae gemu hesi ihe Jairus-ro rovadeje. Jairus hu Jew rajehu God rajahijarue osa muebjaje ae jiadeje. Rueromo Iesu garomo hesi höru bëhire ague aho hiromo ²³ dinamiromo uavadeje: Bësu guomo'ië'ajëjo. Rueromo jasi övoho hesi sinoro bamego i'ovoromo hijajo. ²⁴ Hijajamu hegorovo Iesuro hu'o gemu mae va'adeje. Va'amu ae aho'obëhe tatijiomobe hu'o gemu mae ëhi va'oruomadeje.

²⁵ Va'oruomamu iae magonahe gemuëro jabu'o va'adeje. Ëmagonahoho manaero garorovade guomo guomoho bogo barë'i ëhi jiemu jiobe va'adoho vadune aho'o 12 barëjë'e jiadeje. ²⁶ Doctor aho'obëhe gëromo ëhuro vi'ehe sisë maro baenövadeje. Vi'ehe baeromo hesi ijo baje bu'ö barë'i röhu bogo marë'i sisërëbe va'onövadeje. ²⁷⁻²⁸ Sisërëbe va'amu ë magonahohuro hejade uvoruomamu: Iesuro ae magonahe mabëhe ajamujaje hö uvamu hejë'ëro uehorovoromo uvadeje: Na Iesu ma-niögohuremu rëhë'ohuro ëhuro marëjevo'ajëromo ae aho'obëhe va'aruire ë va'oromo Iesuare dejonö rueromo niögoho rëhadeje. ²⁹ Niögoho rëhamu gavë'i magonahoho kö rovadoho ijoho bogo rovadeje. Ijoho bogo rovamu magonahohuro herovadeje mae jiavamu. ³⁰ Mae jiavamu Iesuro hejade a ajëmajë daruge gö hesirire jioromo va'ë'e jiavamu evare ma-burëro huotorovoromo ae aho'obëhe uëvadeje: Ja rahuaro nasi niögoho rëhane höjo. ³¹ Rëhane höjamu hegorovo hesi ijorajoho jaburo uavareje: Ja'o iae gavanuëjo ae aho'obëhëro ja tatijiomavo'ego. Ëhi jië'oho ja rabëni uövuanüëjo: Ja rahuaro na rëhevane höjo. ³² Ëhi uëvamu Iesuro arua anumiae uherihadeje ga'l di ahuro o di magonahohuro hu rëhë'e jiego. ³³ Uherihoromo gövamu rue magonahohuro iae mae garomo uvadeje: Huro na ajemade hö uvoromo juhuonivoromo butubutumoromo röhu

ma-biririvoromo rueromo Iesuare höru bëhire ague aho hiromo diehi
ë'ade jöho sama'e huruoho majahi barëjadeje. ³⁴Majahi barëjamu Iesuro
uavadeje: Abojëjo. Jero na mae uehorovevamu éhuro ja marëjavë'e höjo.
Vaevë'e va'onëjo. Jasi guomo guomoho barëjavë'e jiaje ijonö mae jionëjo.

³⁵Iesuro éhi uavamu gavë'i ae göero göero Jairus-are osare jioromo
rueromo Jairus uavareje: Jasi abojoho mami'e guomë'e höjo. Ëhu'oh
rabëni ja tisaho u'uoho bojamijanuëjo. ³⁶U'uoho bojamijanuëjamu
hegorovo Iesuro he bogo hejanovë'e Jairus uavadeje: Nadi juhuonivo'i
God mae uehorovonëjo. ³⁷Éhi uanugoromo Peter James o James-are
öe John ého jaburo hu'o va'ojöro uë'i a ior'o'loroho nijio'raejëvadeje.
³⁸Nijio'raejëvonugoromo jaburo va'oromo Jairus-are osare rovareje.
Rueromo Iesuro gavadeje ae aho'obëhe gagovorovë'éro garahöröle
baeromo ma-darugo'o nierusuburu'e bamoruomamu. ³⁹Éhi'amu
gagorovo osare va'oromo uëvadeje: Jemë rabëni garahöröle baeromo
nierusuburu'e bamarujëjo. Émagonaho harihoho bogo guomo'i ma-
niavajëjo. ⁴⁰Ma-niavajëjamu hegorovo rueho jaburo Iesu sivoromo
ijo'ijahareje. Ijo'ijahamu gagorovo Iesuro ë aribövioho aho'obëhe amonö
rarovö'øjëvonugoromo magonaho harihu hesi vëmu vavu'ohu'o hu'o
rovare ae niö'i gemu jabu'o éhi söjëgoromo magonaho harihehu raromaje
osare va'adeje. ⁴¹Osare va'oromo magonaho hesi övore ma'enoromo hesi
jöëro uavadeje: Tarita kumajo. Ëjöho huotovë'oho ého uaromo ë'adeje:
Bësu naro ja uavajëjo: Ri'øjëjo. ⁴²Ri'øjëjamu hejë'i rue magonahohuro
ma-burëro ri'örömo nami juvadeje hesi vadunoho aho'obëhe 12 jië'éro.
Juvamu gavë'i ae aho'obëhe hu garomo tiójëvadeje. ⁴³Tiójëvamu
gagorovo Iesuro ma-darugo'o uëvadeje: Naehu vaejode muoho nadi aho
huruohorëjo. Éhi uënugoromo uëvadeje: Magonahoho ie bojamego ijajo.

Iesuare amo rajehu Iesu bijönimoruomade jöhoje.

6 ¹Éhi'onugoromo Iesuro va'adeje. Va'oromo hesi amëro rue'i hesi
ijorajoho jaburo hu'o gemu mae rovareje. ²Rueruomoromo Jew rajo
jabesi nuho majaho rovamu Iesuro God rajahijarue osare va'oromo God-
are jö bëhoho röjëhijadeje. Röjëhijamu ae aho'obëhe heromo tiójareje.
Tiöromö uvoruomadeje: Èiahuro jöho dinö'e hejë'éro jövajëjo. Hu
diehi'oromo éhi jië'e simano maho baejade höjo. Darugo'e mu masijoho
diehi'oromo vaejaje höjo. ³Hu sarerivajëjo. Ma-ijo muemu vaejaje ae höjo.
Hu Mary-are harihe höjo. Hu James-are Joses-are Judas-are Simon-are
öe höjo. Hesi ma'ino ömo'ömoho aviae no'o gemu mae raromarue höjo.
Éhi uvoruomoromo nue huodivareje. ⁴Nue huodivamu gëgorovo Iesuro
uëvadeje: Jö God-aro baeromo majëhijarue aribövioho dinö'e dinö'e
va'ë'iroho aëro no mae uehorovavuarue höjo. A'i nosi sa'a rajoho aganoho
osae gemuore raromaruoho jemëremu bogo éhioho uehorovavuaruje
höjo. ⁵Éhi uëromö hu darugo'e mu vae'iröhoho bogo eni jiadeje. Huro

guomo guomo'e ae ma-gemu gemu jabesi sinore hesi övoho bamëhoromo sinoho avohëvamu marëjëvadeje. Ëhemu ë'adeje. ⁶Röhu hesi amo rajehu hu bogo ma uehorovarohuni ëhuni tiójadeje.

**Iesuare iJORAJE 12 jabuhu va'oromo mu
vaeröhego Iesuhu rëmö'öjade jöhoje.**

Ëhi'onugoromo va'adeje. Va'oromo amore amore jöho röjëhibe juvadeje. ⁷Röjëhibe juvoromo hesi iJORAJE 12-ho uëvadeje: Ruehëromo rovamu uëvadeje: Naro jemë rëmö'ö'ië'ajëjo jemëro nasi jöho ae majëhibe jijiho'irarijego. Jemë ae niö'i niö'i ame göro göro va'orëjo. Jemëhu mu vae'irarijohuni nasi darugoho bojëmijajëjo ëhuro jemëro Satan-are a sisë gö gö a dëre jio'amë'oho rarovöl'ö'irarijego. ⁸Röhu va'ië'iroho maguduodemuhu ujuhorëjo. Ioho esöho ijo bajoho bövihohu bise'oho bogavëjo. ⁹O höru guduoho io'amoromo niöge ma-gemu gemu io'amo'i nadi niö'i niö'ioho io'amorëjo. ¹⁰Ëhi uenugoromo uëvadeje: Amo görë görë va'oromo aehu di osare raromojöro uëvamu va'o raromë'oho ëhuremu raromonövorëjo ijönö ë amore jioromo va'ië'e jëvaje. ¹¹O di amore ariböviehu jemesi örire nu huodëgoromo jö bogo ejëhë'oho amoho nugo va'irögoro jabesi sa'a hesi tohotohe jemesi höru hitahire jiajoho sa'aro riremo va'ego ë amo rajohuro garomo uvo'irarëjo: No sisë ë'l'e javuajëjo.

¹²Ëhi majëhijamu hegorovo iJORAJE ömo'ömohuro va'oromo jöe majëhibe jijihoromo uënövareje: Uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baerëjo. ¹³Ëhi jië'e jöho majëhibe Satan-are aribövi sisë aho'obëhe jabesi dëre jëvajoho rarovöl'öbe ose guomo guomo'e a jabesi sinore otehoromo sinoho avohëvobe ëhi jië'e mu masijoho vaebe jijihareje.

John bapataeto vaejaje a guomade jöhoje.

¹⁴Ëhi jië'e mu masijoho vaebe jijihamu sa'a a böröme Herod-ro ë jöho hejadeje rabëni Iesuhu ë'aje jöho ae aho'obëhe dinö'e dinö'e vaerovë'ëro jië'ëro. A ioro'iorohuro uvoruomadeje: Ëaho John bapataeto vaenövade ahuro guomoromo ri'l'öjë'e höjo. Ëhu'ëro darugo böröme baeromo mu masijoho vaejaje höjo. ¹⁵A ioro'iorohuro uvoruomadeje: Iesu hu mami'ë hijade ae Elijah-ro rovë'ëro ë'ajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomadeje: Jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi ioro'ioro jiarëhi hu ëhi jië'e aëro jië'ëro ë'ajëjo.

¹⁶Ae göëro göëro Iesuare jöho gö gö atavamu hegoro Herod-ro ae uëvadeje: Ëaho hu John höjo. Urimo naro hesi sönöho tariojahode höjo röhu hu guomoromo ri'l'öjë'ëro hijajëjo. ¹⁷⁻¹⁸Röhu ë jö hesi bëhoho urimë'i Herod-ro hesi öe Philip-are vabore hesi ihoho Herodias gohoniahijadeje. Gohoniahijamu John-ro ri'l'öromo ua'i hijadeje: Jasi vuojiri baejanoho ëho bogo maehu höjo. Ëhi ua'i hijamu Herod-ro ë magonaho hesi jöëni ae uëvamu John guduamoromo tövoromo savoji gagore ba'amareje.

19 Ëhi'amu ë magonahohuro John nue huodivoromo ano'i nimadeje. Ëhi nimoromo röhu Herod-ro magonahoho ahamu ano'ië'adoho vuonugadeje. 20 Herod-hu magonaho ahade hesi bëhoho huro uvadeje: John hu a mabëhe hö uvoromo ëhuni John juhuonamiromo avoho mueberomo magonahoho ahadeje. Magonahoho ahoromo va'oromo henövadeje John-ro God-are jöe majahi'ego. Jöe majahi'ego Herod-ro nurunurumo'ego hesi jöho he'i nimonövadeje.

21 Ëhi'oromo John anojöeni magonahoho ahobe ruejuvo Herod rahade majaho rovamu evare magonahehu vae'i nimade majaho rovadeje. Ëhesi bëhoho Herod-ro söröe baeromo hu ajamiromo ë sa'a muebejarue aribövioho muorovo mu muebejarue aribövioho a masijo ioro'iore Galilee sa'are raromaruoho ë a masijoho uëvadeje: Ruehego na söröe bojëmi'iröjo. Bojëmi'iröjamu rueruomadeje. 22 Rueruomamu ë magonaho hesi abojojhuro rueromo javavadeje. Javavamu gagorovo Herod'o hesi örire rueruomade ariböviohu'o ë magonahoho garomo vuëvorovoruomadeje. Vuëvorovoruomadeje: Vuëvorovoruomadeje Herod-ro magonahoho uavadeje: Ja rabe rabe nimë'oho uevego bojami'iröjo. 23 Naehu muebejaje öri ari'o nimë'oho iae ëhu'o ririre tarioromo vituoho bojami'ejöjo. God-ro ge'ego na mae uavajëjo. 24 Ëhi uavamu ë magonahohuro va'oromo vëmoho uavadeje: Na rabe bae'ejöjo. Rabe bae'ejöjamu rue vëmohuro uavadeje: Uanëjo bapataeto vaejaje ae John-are sönöho tarioromo simanoho baro bojemëjo. 25 Ëhi uavamu hejë'i rue abojojhuro ma-burëro vuonorö'ö rueromo a börömoho uavadeje: Na negajoho avevejö'e ae uëvego bapataeto vaejaje ae John-are sönöho tarioromo simanoho hevö döre bamoromo baro bojemalejo. 26 Ëhi uavamu hegorovo rue a börömohuro huë vavaene böröme baejadeje. Iae hu huë vavaene baejadeje röhu urimo darugo'e jöho ë aribövi jabiesi nuniro ë magonahoho mae uavë'ero ëhu'ëro huotorovoromo nijio'iraeröhoho hu bijönimadeje. 27 Bijönimamu evare ae gemu ma-burëro nugöl'oromo uavadeje: Va'oromo John-are sönöho tarioromo simanoho baruenëjo. Baruenëjamu savoji gagore va'oromo sönöho tarioromo simanoho 28 hevöre bamonugoromo barueromo abojoho bojamadeje. Bojamamu huro bava'o vëmoho bojamadeje. 29 Ëhi'amu John-are ijore ijore jijiharue ariböviohuro ë jöho heromo rueromo sinoho bava'oromo munë gagore bamareje.

Iesuhu ae aho'obëhe 5,000 da'uojëhade jöhoje.

30 Iesuare apostle ömo'ömohuro mu masije vaebe jijihë'ëro vuonorö'ö rueromo Iesu uavareje: No muoho ëhi ëhi vaeromo jöho ëhi ëhi majëhiromo rovare höjo. Ëhi jië'e jöho jabumëro Iesu majahi barëjareje. 31 Majëhi barëjamu gagorovo ruehuro gavade ae aho'obëhe rovë'i va'ë'i rovë'i va'ë'ëro hu'o hesi ariböviohu'o i ue'aho'iröhe o bövi bise'o vae'iröhe majaho bogojiamu gagorovo uëvadeje: Ruehego no a rumo'e sa'are

nosi sivue va'o raromoromo jeméro ëhuro ma-bisemu nuhorëjo. ³²Ëhi uënugoromo jaburo boat-re ajio raromoromo a rumo'e sa'are jabesi sivue va'i va'areje.

³³Va'i va'amu ae aho'obëhe gavare jabumë va'amu iae mae gëromo uvoruomadeje: Ëaribövioho Iesuméro boat-re va'aruë uvoromo amo göre göre jioromo sa'a hörëro ma-burëro va'oromo Iesu'o hesi ariböviohu'o boat-re va'aruoho iosirëmiromo jaburo jovo ionı gönö urimo rueruomadeje. ³⁴Urimo rovamu Iesuro ijònö ro höröromo ravo'amoromo gavade ae aho'obëhe tagavë'e jiamu gëgorovo uehorovoromo uvadeje: Vaevë'ëjo. Ëaribövioho vëmu vavu'o rumo'e ö mahu'ëro raromanovaruë uvoromo jabesi jöëni vavaenimadeje. Jabesi jöëni vavaenimamu evare jöe aho'obëhe röjëhijadeje. ³⁵Jöe aho'obëhe röjëhijuvo majae beva'ia'amu gagorovo hesi ijorajo ömo'ömohuro rueromo uavareje: Aveho a rumo'e sa'ae höjo. O majae mami'e barëjë'e höjo. ³⁶Ëhuni ave aribövioho rëmölöjego ave bëhire amo masijore ininore va'oromo ie imo'amo'irarëjo ue'ahoröhe. ³⁷Ue'ahoröhe höjamu uëvadeje: Bogajo. Jeméro iruno'oho da'uojëhirëjo. Da'uojëhirëjamu uavareje: Asë'ëjo. Dinö'e io ho baeromo da'uojëhijöro uvanuëjo. Na ja uvoromo ë'anuëjo: No 200 kina javuë'ëro noro ëho bava'oromo bu'lö barëromo io ho imo'amoromo ujuoho rueromo ëhuro da'uojëhi'ejarë uvoromo o diehi uvoromo jövanuëjo. ³⁸Jövanuëjamu uëvadeje: Ioho dimino'e jëvajëjo. Va'oromo gahëjo. Va'oromo gahëjamu va'oromo adaho garomo vuonorö'ö rueromo uavareje: No ie aho'obëhe övo gö mine o visue niö'i ëhi javuajëjo.

³⁹Ëhi uëvamu hegorovo ruehuro ae aho'obëhe uëvadeje: Va'oromo hahagu hahagu gagovoromo ëhi garasiohuro raromobe va'ohëjo. ⁴⁰Va'ohëjamu rue aribövihuro va'oromo ë 50 50 o 100 100 hahagu hahagu gagovoromo ëhi garasi rövë'e mabëhire raromobe va'areje. ⁴¹Raromobe va'amu gagorovo ie övo gö mine visue niö'i ujuoho rovaroho ëho Iesuro ujuohoromo ö'idöho sioroho garomo God huë mae uavadeje. Huë mae uanugoromo io ho ato'atovoromo hesi ijorajo ömo'ömoho i'imëmijadeje ae aho'obëhe suvuorëmijöro. Ëhi'oromo visue niö'i taritarivoromo i'imëmijadeje jaburo ëhu'o suvuorëmijöro. ⁴²Ëhi'amu ae aho'obëhe ë io ho visuoho ue'ahamu da'uëgadeje. ⁴³Da'uëgamu gagorovo ijorajoho jaburo i vitu vituoho visu vitu vituoho aegamu esöe aho'obëhe 12 irijiomo'amadeje. ⁴⁴Ëhi'areje. Iesuro ie övo gö mine visue niö'i ujuohoromo suvuorëmijamu ama'e aho'obëhe 5,000 ë io ho ue'ahoruomadeje.

Iesuhu e'u döre hörehu va'ade jöhoje.

⁴⁵Ëhi'amu gavë'i Iesuro ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Boat-oro ajio raromoromo e'u ionı gönö Bethsaida amoro urimo va'ohego na a ioroi'oroho rëmölöjöjo. ⁴⁶Ëhi uëvamu hegorovo hesi ijorajoho jaburo boat-

re iojiomoromo va'oruomamu Iesuro parie vae'i dahorunö ajiomadeje. ⁴⁷Ajiomoromo parie vaejamu vahiomadeje. Vahiomamu nume ijomajohohaburo öri égoböviro jovo döre va'oruomo'i Iesuro ruhe salare hesi sivue hijadeje. ⁴⁸Hi'i gavadeje burero jabisi nuninö rue'ego ijomajohohaburo jovo sisë'i sisë'i huo'obe va'oruomamu. Ëhi'ojuvo sisonuvo'ië'adeje. Sisonuvo'ia'amu Iesuro abueromo jovo döre hörero va'adeje. Va'oromo jabumë iosirëmi'ië'adeje. ⁴⁹⁻⁵⁰Iosirëmi'ia'amu ijomajohohaburo gavareje hu jovo döre juvamu gagorovo uvareje: Aru'ahéro juvajëromo jiodudu'iraeromo jö'e dadovareje. Jö'e dadovamu hejë'i uëvadeje: Nadi juhuonivo'i biririvöhëjo. Na jevajëjo. ⁵¹Na jevajë uënugoromo boat gagore ajiomoromo jabu'o gemu mae hijamu buroho barëjadeje. Buero barëjamu è aribövioho dadivëvadeje. ⁵²Ëhesi bëhoho Iesuhu mami'e i da'uojëhade hesi bëhoho bogo avoho baejareje jabisi uehoroho bogo eni jië'ero.

Iesuhu Gennesaret sa'are hiromo guomo guomo aribövi ajëmade jöhoje.

⁵³Ëhi'amu e'u ioni gönö rueromo Gennesaret sa'are ravo'amoromo boat-oho ijo bunore be nugareje. ⁵⁴Röhu ravo'amamu gavë'i evare ae aho'obëhe Iesu garomo uvoruomadeje: Iae Iesu hö uvoromo ⁵⁵ë sa'ae börömoho ma-burero jijihoromo aevoromo guomo guomo'e aribövioho giojimo ujuoho rueromo henövare uvavo'ego: Iesu è dirö'ore hijajë'ego è va'onövareje. ⁵⁶Iesuhu amo masijore ininore o dinö'e dinö'e rovë'iroho guomo guomo'e aribövioho giojimo ujuohoromo aehu gagovarue öri ari'ere è ro bahinövareje. Bahinugoromo Iesu éninamiromu uanövareje: Guomo guomo'e aribövioho uëvego ja niögu vituohuremu rëhego éhuro guomo guomoho barë'amajo. Ëhi ua'ego ae rahu niögu rëhë'oho éhuro marë'amonövadeje.

**Pharisee ariböviehu God-are jö bogo avoho uehorovo'i
jabesi a mami jö böröme hö uehorovare jöhoje.**

7 ¹Iae Pharisee aribövihuro Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövihuro urimo Jerusalem jioromo rovë'ero jië'ero Iesu jiajire ro gagovoruomadeje. ²Gagovoromo gavareje Iesuare ijomajohohaburo ömohuro Pharisee rajo jabisi jögoroho ahoromo jovo bojëmibe otehodivorovoromo sisëho u'ovë'e ioho ma-ue'ahamu.

³Ëhesi bëhoho Pharisee aribövihuro Jew rajo a ioro'iorohu'o ioho bogo éma ue'aharueje. A'i urimo Jew rajo a mamiehu jö bojëmibe rovarëhi éhi'oromo jovo bojëmibe otehodivorovoromo uvoruomajeje: Nosi sinore sisëho u'ovahuë'ero God-are nunire mae javuajëromo evare ioho ue'aharueje. ⁴O i imo'amarue öri ari'ere jioromo ujuoho rovë'iroho uvoruomajeje: Sisë höromu jovo bojëmibe otehodivorovoromo u'o'amoromo uvoruomajeje: Avevejö'oho è ioho iae mae u'ovë'e höromu evare

ue'aharueje. Ëhi'oromo a mami ariböviehu bojämibe rovare jögoroho aho'obëhe jabumëro ejëhoromo enatue ramae gö gö [i ijarue röhe] ëhi u'o'amoromo uvoruomajeje: Ëinömo inömo hesi sisëho u'o barë'ego God nimorohajëjo. Ëhi'arueje.

⁵ Ëhi'aruëro jië'ero ë Pharisee ariböviohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o ri'löromo Iesu uavareje: Jasi ijomaro ömol'omoho a mamiehu bojämibe rovare jöho bogo eromo jovoho övoho bogo otehodivorovë'e ioho ma-ue'aharue höjo. Rabëni ëhioho ë'arue höjo. ⁶ Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Sareri sareri'e aribövie jëvajëjo. Jö God-aro baeromo majëhijade ae Isaiah-ro jemëhu ë'irarije jöho jajivoromo ëhi uvë'e höjo:

Ave ariböviohuro ma-jö'ëremu God na rajehi'i
dë vövöbajo'oho bogo nasi gemuoroho jio'i ma-rori'o jioruomajëjo.

⁷ Jabumë a jabisi jögoroho ae röjëhiromo uëruomaje höjo: Ëho God-are jöe jiaje ejahuorëjo.

Ma-a jabisi jögoroho ëhi röjëhiromo ëhuro ma-döhemu God na rajehiruomaje höjo.

Ëjemesi jö Isaiah-hu jajivadoho iae mae höjo. ⁸ God-hu bojämade jögoroho jemëro vuonugo'i aehu bojämibe rovare jögorohemu ma'enaruje höjo.

⁹ Ëhi uënugoromo uëvadeje: Sareri'e uehoroho baeromo ëhuro God-hu bojämade jöho aharuje höjo jemëhu a bojämijaruje jögoroho ma'eno'irarijëro. ¹⁰ Ëhesi bëhoho Moses-ro uëvade höjo: Jasi vëmu vavu'oho mae uehorovëvonëjo. O jöe gö'o uëvade höjo: Ae rahu jö sisë jövoromo vëmu o vavu hesi iho ijumahë'oho anego guomo'irajo. ¹¹ Röhu jemëro ë jöho ahoromo ae röjëhiromo uëvaruje höjo: Jaehu jasi vëmu vavu'oho God-are nunire uëvë'oho: Nasi maho sisëho ujuohoromo ajëmi'ibejodoho röhu aveho na God-are ihoro bamë'e jevajë uëvë'oho ¹² nadi röhu maho huotorovoromo jasi vëmu vavu'oho ajëminëjo. Ajëmijë'oho sisë höjo. Ëhi uëvaruje höjo.

¹³ Vëmu vavu'oho ajëmijë'oho sisë hö uëvarujohuro ëhuro vëmu vavu'oho mae uehorovëvo'irarijego God-hu bojämade jöho jemëro aharuje höjo jemesi a mami jöho e'irovo. Ëhi jië'e mu sisëho aho'obëhe röjëhijaruje höjo.

Bogo i ijaruohuro a'i uehoro sisë baejaruohuro ëhuro God-are nunire sisërëjavuaje jöhoje.

¹⁴ Iesuro ëhi uënugoromo ae aho'obëhe röhu maho uëvadeje: Ro gemuoro gagovohëromo ro gagovamu uëvadeje: Naehu ave uhu jö uë'ië'ajoho jemë ae aho'obëhe avoho heromo bëhoho baerëjo. ¹⁵ Rabe rori'o jiajehu jö'ore val'ë'oho bogo ëhuro aho sisërë'amo'i a'l rabe dë vövöbajo'ere jioromo suorovë'ohuro ëhuro aho sisërë'amaje höjo. ¹⁶ [Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohonëjo.]

¹⁷ Ëhi majëhinugoromo Iesuro ae aho'obëhe rëmo'i osare va'adeje. Osare va'amu hesi ijomarohu jaburo uavareje: Uhu jö majahuijane hesi

bëhoho huruohego no hejarëjo. ¹⁸ Hejarëjamu Iesuro uëvadeje: Ëhi jië'oho na jemë'o uehoroho bogojëvajëjo. Jemë rabëni bogo garomo uvarujëjo: Rabe rori'o jiajehu jö'ore va'ë'oho bogo èhuro aho sisërë'amaje höjo. ¹⁹ Èhesi bëhoho rabe jö'ore va'ë'oho vòvöbajo'ero bogo abue'i dëre abuejaje höjo. Dëre abueromo dëre jioromo suorovoromo bogo aho ijumëvë'e ma-gua gagore va'aje höjo. Èhu'ëro aho God-are nuniroho bogo sisërë'amaje höjo. Iesuhu ëhi jövadoho huro uöromo ë'adeje: Jaruvoho ie aho'o ma-ue'ahë'oho God-ro uvaje höjo: Iae mae höjo. ²⁰ Röhu Iesuro hesi jö vituoho majëhiromo uëvadeje: I ue'ahë'ohuro bogo èhuro aho sisërë'amo'i a'i dë vòvöbajo'ere jioromo rojomoromo suorovë'ohuro èhuro aho God-are nuniroho sisërë'amaje höjo. ²¹ Uehoro sisëhuro dë vòvöbajo'ere jioromo rojomego èhuro öéro jijihanovoruomaje höjo. Vajiohëro ujuohoruomaje höjo. Ae muo'amoruomaje höjo. ²² Goho'amoruomaje höjo. A jabesiroho ujuohoniëhi'l ganiganoruomaje höjo. Mu sisë rabe rabe vaeruomaje höjo. Ae gö sarerëmiruomaje höjo. A nunire javoji'e muoho vaeruomaje höjo. A jabesi mu mahuni dë vörönëgaje höjo. A jabesi ihoho ijumoruomaje höjo. Sivue uehorovoromo jabesi ihoho döro bamoruomaje höjo. Simane sisë'i uehorovoruomaje höjo. ²³ Ëhi jië'e uehoro sisë aho'obëhe dë vòvöbajo'ere jioromo rojomoromo suorovajohuro èhuro aho God-are nunire sisërë'amaje höjo.

**Israel rajo bogo a'i sa'a gö rajo magonahehu
Iesu mae uehorovade jöhoje.**

²⁴ Ëhi'onugoromo Iesuro ri'öromo è Jew rajo jabesi sa'aho vuonugo'i va'adoho va'o sa'a göre Tyre amo Sidon amo jiajinö sa'are è rovadeje. Ruenugoromo osare va'oromo uëvadeje: Naehu ave rovodoho nadi huruohorëjo. Ëhi uëvadeje röhu hesi ihoho è sa'aroho börömëro jië'ëro hu rovadoho bogo a subivëho varijënoho jiadeje. ²⁵ Èhu'ëro jië'ëro magonahe gemuëro ma-burëro hejadeje uvavamu: Iesu rovë'e höjo. Èmagonahoho aboje gemu bise'e jiadeje. Satan-are a sisëro è aboji hesi dëre abueromo simanoho huotovahë'e jiadeje. Hesi abojojo ëhi jië'ëro è magonahohuro hejade uvavamu: Iesu rovë'e hö uvavamu hegorovo rueromo Iesuare höru bëhire ague aho hijadeje. ²⁶ Röhu è magonahoho hu bogo Jew rajo magonahehu jioromo bogo Jew rajo jöehu jövaje magonahehu jio'i a'i hesi sa'a börömoho Syria jio'i hesi sa'a bise'oho Phoenicia jiadeje. Hu bogo Jew rajoho jië'e Iesu èninamiromo uavadeje: Ajemiromo a sisë nasi aboji hesirire jiajoho rarovö'ëjego va'irajo. ²⁷ Rarovö'ëjego va'irajamu Iesuro uehorovoromo uvadeje: Vëmu vavu'ehu jabesi aboji harihu'o urimo ajëmijaruëhi naro nasi sa'a rajohemu ëhi urimo ajëmi'i rovode höjo. Ëhi uvoromo è sa'a gö rajo magonahoho uhu'e uavadeje: O-ajo. Nadi'ego urimo aboji harihu'oho ie da'uojëhi'iröjo. Èhesi bëhoho noeju aboji harihu'o jabesi i ujuohoromo ö harihu mio'amë'oho èho bogo maehu

höjo. ²⁸Bogo maehu höjamu hegorovo rue magonahohuro uehorovoromo uvadeje: Iae na bisemu ioniro sa'a gö raje jevo'ego öhuni bogo ajemi'i jöho jövajëjo. Röhu noehu bogo rарovego öehu i ugobajo'o ue'aharuëhi nani Iesuro na'o öhi ejehoromo nasi abojoho ajami'ajëjo. Öhi uvoromo mana uhu'e uavadeje: Bada iae mae-ëjo röhu i maratu aharire raromarue öho jabumëro aboji harihu'o jabiesi i ugobajo'oho iae ue'aharue höjo.

²⁹Ue'aharue höjamu Iesuro uavadeje: Iae mae uevanuëjo. Öhuni va'onëjo. A sisëho jasi aboji hesi dëre jioromo iae mami'e höröromo val'ëe höjo.

³⁰Öhi uëvamu hegorovo rue magonahohuro vuonorö'öromo hesi osare va'oromo gavadeje a sisëho mami'e hörö va'i abojoho röhore raromamu.

**Ae gemu hesi hia'e tugohoromo bitare tövë'e
jiamu Iesuhu ajamade jöhoje.**

³¹Öhi'amu Iesuro Tyre amonö jioromo va'oromo Sidon amonö rova'adoho va'o sa'a ihe Ame 10 Jio'amaje Sa'are ë va'oromo nume Galilee e'ure ruvebijadeje. ³²Ruvebijamu gagorovo aëro ae gemu hu'irae baeromo rovareje. Öä hesi hia'oho tugohë'e o jöho a'o'a'ohë'e jövë'e ae jiadeje. Öaho hu'irae baeromo rueromo Iesu öninamiromu uavareje: Jasi övoho hesi sinoro bamego hu mae jiajo. ³³Öhi uavamu Iesuro hu'irae baeromo ae aho'obëhe riravaruire jioromo va'oromo jabiesi sivue rirarovoromo hesi övo namoho niö'i ë a hesi hia'i gagore rëmö'öjadeje. Rëmö'öromo jijönugoromo sabëro öromo ë a hesi bitaroho rëhahadeje. ³⁴Bitaroho rëhahonugoromo ö'idöho sioroho garomo ë ahuni hara'uoromo hesi jöëro uavadeje: Epatajo. Öhesi bëhoho huotovë'oho: Hia'e dadovo'amëjo. ³⁵Öhi uavamu gavë'i ë a hesi hia'oho dadovahö'i bitaroho marëromo jöho avoho jövadeje. ³⁶Jöho avoho jövamu Iesuro ae aho'obëhe uëvadeje: Naehu mu vaejodoho nadi aho majëhirëjo. Iesuhu nijio'iraejëvo'i hijadoho bogo ejahoruomo'i ae öma majëhibe va'areje. ³⁷Röhu ae aho'obëhe Iesuare muoho garomo tiöruomadeje. Tiöromo uvoruomadeje: Mue bövie bise'e ma-mabëhe vaejë'e höjo. Mu masije gö gö vaeromo röhu hial'i tugohë'e bitaro tövë'e aribövioho jabu'o avohëvego marë'amoromo jöe heromo jöe atarue höjo.

Iesuhu ae aho'obëhe 4,000 i da'uojëhade jöhoje.

8 ¹Öhi'amu ae aho'obëhe röhu maho gagovë'ero ie bogojëvadeje. Ie bogojëvamu gagorovo Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Ruehë uëromo rovamu uëvadeje: ²Ave aribövihuni vavaenegajëjo. Jabumë na'o raromobe rovaroho majae niö'l gemu barëjë'ero öhü'ëro i ue'aho'iröhoho bogohöjo. ³Naehu ma-dë gagëremu rëmö'öjamu jabetesirëro val'ë'oho nune öri'amobe va'oruomo'ajëjo jabumë ae gö gö öre ägoro rueruomë'ero jie'ëro. ⁴Öhi uëvamu rue ijorajoho jaburo uavareje: Röhu diehi'oromo ë aribövioho ioho da'uojëhi'ejarëjo. Aveho a rumo'le sa'aë

höjo. 5 A rumo'e sa'ae höjamu uëvadeje: Ioho dimino'e jëvajëjo. Dimino'e jëvajëjamu uavareje: Ie övo gö mine övo göre niö'i javuajëjo.

6 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro ae aho'obëhe uëvadeje: Sa'aro raromöhëjo. Raromöhëromo ie övo gö mine övo göre niö'i ujuoho rovaroho ëho Iesuro ujuohoromo God huë mae uaromo ato'atovoromo hesi ijarajo ömo'ömoho i'imëmijadeje jaburo suvuorëmijöro. I'imëmamu ujuohoromo ae aho'obëhe suvuorëmijareje. 7 Ëhi'o'i visu inine ma-gemu gemu Iesuare ijarajo jubesirire jiadeje. Jëvamu Iesuro ujuohoromo God huë mae uanugoromo hesi aribövioho uëvadeje: Ave visuohu'o suvuorëmibe va'ohëjo. 8 Ëhi e'e'ëro ae aho'obëhe ë ioho ue'ahamu da'uëgadeje. Da'uëgamu gagorovo ijarajoho jaburo i vitu vituoho gagovoromo esöe övo gö mine övo göre niö'i aegamu irijiomo'amadeje. Ëhi'areje. 9 Röhu ë i visu ue'ahare aribövioho aho'obëhe 4,000 rabu'e jiadeje. Ue'ahoromo Iesuro rëmö'öjamu va'oruomadeje. 10 Va'amu gavë'i Iesuro hesi ijarajo ömo'ömohu'o gemu mae boat-re ajiomoromo Dalmanutha sa'are va'adeje.

**Pharisee ariböviehu Iesu bogo ma uehorovoromo
huhu darugo'e mu vaejöro dinamare jöhoje.**

11 Ëhi'amu iae Pharisee ariböviohuro rueromo Iesu jö aho'ahamijareje. Jö aho'ahamiromo Iesu bijioho ga'i nimareje ga'i hu guaro beva'ego. Ëhi nimoromo Iesu uavareje: God-are darugoho baeromo bogo gavarue muoho röjahuijego no gavarëjo huro ja ajamego muoho vaejanue javego o bogo. 12 Ëhi uëvamu hegorovo dë vövöbajo'o uhure sisë maro vavaenimoromo hara'uoromo uëvadeje: Ave jaruvore raromaruje aribövioho jemë rabëni bogo gavarue muoho ga'i nimarujëjo. Na God-are ae jevego ga'i nadi ëhioho uehëjo. Ave jöho na jö mae majëhi'ië'ajëjo. Ave jaruvore raromaruje aribövioho ëhi jië'e darugo'e muoho bogo mae bogo ga'a'arujëjo. 13 Ëhi uënugoromo rëmö'ö'i Iesumëro va'oromo boat-re iojiomoromo jovo e'u ioni gönö va'i va'areje.

**Pharisee aribövi o Herod-are aribövi jabiesi
i dë huaje oso hesi uhu jöhoje.**

14 Va'oromo hesi ijarajoho jaburo rumonëgamu iruno'oho bogo gö'oho ujuohë'e jiareje. Ioho ma-bisemu urimo jiadohemu ëhuremu boat-re jëvadeje. 15 Ie ma-bisemu jëvamu Iesuro uhu'e uëvadeje: Jemëro gavë'iajo. Pharisee aribövi jabiesi o Herod-are i dë huo'amaje osohuro jemesire rumorovo'ajëjo. 16 Rumorovo'ajëjamu rueho jaburo ë jöho mevoromo uarovareje: No ie bogojavuo'ego ëhuni jövajëjo. 17 Ëhi uarovamu Iesuro gëromu uvadeje: Jabumë ë jöho ataruëromo uëvadeje: Jemë rabëni i bogojavuje jöho ataruëjo. Jemë rabëni avevejö'ohu'o bogo gavarujëjo. O rabëni bogo uehorovarujëjo. Na mu ma hesi uehoroho

bogojëvë'éro öhu'éro bogo gavarujëjo. ¹⁸ Jemë nuni'e hia'i'e jëvajëjo. Röhu rabëni bogo garomo bogo hejarujëjo. Jemë rabëni ave jö hesi bëhoho bogo uehorovarujëjo. ¹⁹ Naehu ie övo gö mine ujuohoromo ato'atovoromo ae aho'obëhe 5,000 i'imëmodoho jemë ë i vitu vituoho aegamu esöe dimino'e irijiom'o'amade höjo. Uëvareje: Esöe aho'obëhe 12 irijiom'o'amade höjo. ²⁰ Ëhi uavamu uëvadeje: O naehu ie övo gö mine övo göre niö'i ato'atovoromo ae aho'obëhe 4,000 i'imëmodoho jemë ë i vitu vituoho aegamu esöe dimino'e irijiom'o'amade höjo. Uavareje: Esöe aho'obëhe övo gö mine övo göre niö'i ëhi irijiom'o'amade höjo. ²¹ Irijiom'o'amade höjamu uëvadeje: Urimo nasi mu bëhi bogo gavarijoho jaruvohu'o jemë rabëni bogo avoho gevaruje höjo na diehi jië'e ae jevajoho.

**Iesuhu nuni sisë'e a ajamamu öri ari'o ma-bisemu ma'e ma'e
garomo röhu maho ajamamu avoho ga barëjade jöhoje.**

²² Ëhi'onugoromo Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömohu'o öho jaburo Bethsaida amore rovareje. Rovamu aëro nuni sisë'e ae gemu hu'irae baeromo rovareje. Barueromo Iesu änинамиromo uavareje: Ave iaho rëhego nunoho marëjajo. ²³ Marëjajamu Iesuro nuni sisë'e a hesi övore ma'enoromo amore jioromo hu'irae baeromo va'adeje. Hu'irae baeromo va'oromo ë a hesi nunoho sabëro ödivoromo övoho nunire bamëvoromo uavadeje: Na ja uherihoromo bövioho bise'oho gavanuejëjo. ²⁴ Gavanuejajamu ruehuro nigerohoromo garomo uavadeje: Na sisë'i gavajëjo ae jijiho'i röhu jabiesi nu ano'oho ijo valëne jio'amo'ego. ²⁵ Ëhi uëvamu ruehuro övoho nunire röhu maho bamëvadeje. Bamëvamu röhu maho uherihoromo avoho garomo bövie bise'e aho'o ma-mae ga'amadeje. ²⁶ Ma-mae ga'amamu uavadeje: Nadi arue amoho vuonorö'ö va'i o öre gö öre göho va'i ma-ahorirëro jasi osaëro va'ëjo.

Iesu hu ëhi jië'e ae jiaje jö Peter-hu jövade jöhoje.

²⁷ Ëhi ë'ë'éro Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömohu'o va'areje. Va'oromo Caesarea Philippi amo börömo jiajinö amore amore suorovo'i iojiomareje. Örire iojiomë'i Iesuro uëvadeje: Na rahuo jevaje jöho ae aho'obëhe diehi atoruomaje höjo. ²⁸ Diehi atoruomaje höjamu uavareje: A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja John bapataeto vaejavuonövane ahuro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja Elijah-ro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Mami gö'e jö God-aro baeromo majëhinövarijohuro röhu jero gemuëro rovë'e javajëjo. ²⁹ Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Röhu jemë nasi jöho diehi ataruje höjo. Diehi ataruje höjamu Peter-ro ri'öromo uavadeje: Ja böröme namiromo ajamuijanue aho javajëjo. ³⁰ Javajëjamu uëvadeje: Ëjöho nadi aho huruoho majëhirëjo.

Iesuhu huë vavaeni baeromo guomoröhe jö jövadohoje.

³¹ Éhi'onugoromo Iesuro aevoromo hesi ijomrajo ömo'ömoho röjëhiromo uëvadeje: God-ro éhi bamë'éro éhu'éro hesi A Maho naro vi'ehe huë vavaene bövie bise'e bae'ejöjo. Jew rajo a duvaho ömo'ömoho priest masijoho jögoru öri röjëhijarue aribövioho ého jaburo na bijönegoruomo'ajëjo. Bijönegoruomo'iramu aëro anego'iramu guomevo'ajëjo. Guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure i'ovoromo ri'l'ejöjo. ³² Ejëho Iesuro bogo subivëho'i ma-sama'e röjëhijadeje. Röjëhijamu Peter-ro Iesu rori'o hu'irae bava'oromo uavadeje: Éhi jië'e jöho nadi jövëjo. ³³ Nadi jövëjamu Iesuro huotorovoromo hesi ijomrajo ömo'ömoho gëromo Peter uavadeje: Satan rori'o val'ëjo. God-hu uehorovajëhioho ja bogo éhioho uehorovo'i ma-aehu uehorovaruëhi jero éhi uehorovoromo éhuni é jöho jövanuëjo.

³⁴ Éhi uenugoromo Iesuro hesi ijomrajo ömo'ömohu'o a ioro'ioroho aho'obëhe éhu'o uëvadeje: Ruehë uëromo rovamu uëvadeje: Ae rahuaru nasi ijore ijore jijiho'i nimë'oho jasi sinehu nimajoho nadi uehorovo'i uvonëjo: Iesuare jöëni vi'ehe huë vavaene javoje rabe baeromo guomevë'oho iae hesi hö uvoromo korosi hesi i'uoho banigojiomanovoromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. ³⁵ Ja jasi sinohuni uehorovoromo biririvoromo ave sa'are hi'l' éhemu uehorovë'oho ijonöho guomo öriro va'a'anuëjo. O ja nasi jöëni o nasi jö ma hesi jöëni guomë'oho ijonöho maro hi'a'anuëjo. ³⁶ Jaehu are jove sa'ae mae sisë aho'obëhe bae barë'i röhu jasi arijo'arije ijumorovë'oho na ja éhuro mae javo'ajëjo. Bogajo. ³⁷ Arijo'arije ijumorovë'oho diehi röhu maho avohorovo'iramu mae javo'ajëjo. Öre bogohöjo. ³⁸ Éhesi bëhoho ave jaruvore raromarue aribövioho sisë ariböviëro jioruomë'éro bogo God gemu uehorovo'i mue gö gö uehorovoruomaje höjo. Jabumë ae rahu nasi jöëni o naehu majëhijaje jö hesi jöhuni javojégë'oho u'emu God-are A Maho naro maemu jië'e anera ömo'ömohu'o nasi Vavu hesi ajohu'o rue'iramu evare nani javojimoruomade aribövihuni javojego'ajëjo.

9 ¹ Éhi uenugoromo uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë a ioro'iore ave riravarujoho bogo vuovë'e raromoromo ga'a'arujëjo God-hu böröme namiromo hesi darugehu muebejaje ajoho rue'iramu.

Iesuare nu ano'ehu ajivoromo gorosovade jöhoje.

² Éhi'oromo majae aho'obëhe övo gö mine övo göre gemu barëjamu Iesuro Peter James John éhi söromo dahoru égobövire ajiomoromo jabisi sivue hahagu raromareje. Raromoromo é ijomrajoho jaburo gavareje Iesuare sino haho'e gorosovoromo ³ niögohu ajivo avohamu. Sa'are raromarue aribövioho noro niöge u'o'ibejo bogo éhioho ajivo'ibejo. Iesuare niögohu ajivo'ibejo. ⁴ Éhi ga'l' gavareje a mami ae

niö'i Elijah'o Moses'o ëma jëvoromo jabu'o Iesu'o jöe atoruomamu. ⁵ Jöe atamu gëgorovo Peter-ro Iesu uavadeje: Tisa no ave raromaruoho iae mae höjo. Uövuego no javu harihe niö'i gemu vae'amarëjo jani gemu Moses-ni gemu Elijah-ni gemu. ⁶ Peter-hu éhi uavade hesi bëhoho Peter James John ého jaburo sisë maro juhuonirovë'éro jö ma diehi jövo'iröhoho Peter dadivamu éhuni éhi jövadeje. ⁷ Éhi jövoromo Iesuare ijomajohohaburo gavare suehuro Iesumë aegëhamu gagorovo hejareje sue uhure uvavamu: Ave aho nasi Harihu mabëhe höjo. Huhu jövaje jöho avoho herëjo. ⁸ Éhi uvamu hejë'i Iesuare ijomajohohaburo ruaroho numiaroho uheriho'i gavareje Moses'o Elijah'o bogojëvo'i Iesuro gemuero ë jabiesi bëhire namijamu.

⁹ Éhi'oromo dahorure ruvebijë'i Iesuro uëvadeje: Jemëhu gavarijoho nadi aho huruoho majëhirëjo. U'emu God-are A Maho naro guomoromo ri'öjego evaro majëhirëjo. ¹⁰ Éhi uëvamu rue ijomajohohaburo iae ejahoromo Iesu gorosovamu gavare jöho subivëhobe va'areje. Röhu jabiesi sivue atoromo uarovareje: Guomoromo ri'ö'iröhöro uövuaje jö hesi bëhoho rabe höjo.

John bapataeto vaejaje aehu rovadoho ého Elijah-hu rovanovade jöhoje.

¹¹ Éhi uarovoromo jabumëro Iesu uavareje: Jew rajo nosi jögoru öri röjahuijarue aribövihuro uövuarue höjo: God-are a börömoho bogo ëma rue'i hu rue'ië'iroho a mami ae Elijah God-arire va'adohuro vuonorö'ö rue'a'ajëjo. Rue'iramu God-are a börömoho ijore rue'a'ajëjo. Jögoru öri röjahuijarue aribövihoro rabëni ë jöho majahuijarue höjo. ¹² Rabëni majahuijarue höjamu Iesuro uëvadeje: Io'ajo. Elijah-hu urimo rueromo bövi bise'o avoho'amo'iröhe jöho iae mae-ëjo. Röhu ave jöhu'o God-are surire jajivoromo uvë'e höjo: Aëro God-are A Maho nörö nue huodivoromo sisë vae'iramu vi'ehe huë vavaene bövie bise'e bae'a'ajëjo. Éhi jajivë'e höjo. Éjöho bogo ëma jajivo'i iae mae jajivare höjo. ¹³ Röhu naro ave jöho jemë uhu'e uë'ië'ajëjo. Hehëjo. Elijah iae mami'e öre avoho'i rovade höjo. Rovamu jaburo diehi nimarëhi éhi hesi örire sisë vaeruomade höjo. Éhi ë'iröhe jöhu'o God-are surire jajivë'e höjo.

Iesuhu Satan-are a sisë aharihu hesi dëre jiamu rarovö'öjade jöhoje.

¹⁴ Éhi uenugoromo Iesu Peter James John ého jaburo dahorure ruvebijareje. Ruvebiromo Iesuare ijomajohoiro jubesirire rue'i gavareje ae aho'obëhe jabiesi bëhire gagoromo riravo rova'o rojomo'i Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövihuro Iesuare aribövi jabiesi jöho aho'ahëmijamu. ¹⁵ Éhi jië'ëro ae aho'obëhe gavare Iesu rovamu gagorovo tiöjëvadeje. Tiöjëvamu Iesu ma-burëro birohoromo jejamiruomadeje. ¹⁶ Jejamijamu Iesuro uëvadeje: Jemë rabu jöe nasi aribövihu'oho atarujëjo. ¹⁷ Atarujëjamu ae gemuero uavadeje: Tisa na nasi harihoho

jasi örire barovode höjo. Ëhesi bëhoho Satan-are ae gemuëro hesi dëre abo hiromo hesi bitaroho tövahë'e höjo. Ëhi jië'e aru'ahoho hesirire höjo. 18 Hesirire jië'ero nasi harihu hesi simano huotovahë'iroho ijumahego jue'i sa'are behumorovaje höjo. Behumorovoromo jö'onö obohu tatogo'e rueromo ane vuogigimoromo biriri'övaje höjo. Ëhi'ajego naro jasi ijomajo ömo'ömoho uëvode höjo: Aru'aho sisëho rarovö'öhego va'ajo. Ëhi uëvamu rarovö'ö'i ë'o gavaroho bogo eni jëvade höjo. 19 Bogo eni jëvade höjamu Iesuro uëvadeje: Asë'e ave jaruvore raromaruje aribövioho jemë bogo ma uehorovaruje aribövie jëvajëjo. Na majae dimino'e jemë'oho hibe va'ejöjo. Majae dimino'e jemesi mu sisëho garomo ma-nunëro ga taemobe va'ejöjo. Jemesi uehoro sisëhuro na u'uvezajëjo. Ëäharihoho barovego na gavöjo. 20 Na gavöjamu rueho jaburo aharihoho hu'irae rovareje. Rovamu uhure a sisëhuro Iesu garomo ma-burëro dë vövöbajo'oho ijumahamu simane sisérëromo bijöbijövoromo övo'o höru'o ajiomoromo sa'are behumorovoromo jö'onö obohu tatogo'e rueromo ubiri'ubirivadeje. 21 Ubiri'ubirivamu gagorovo Iesuro vavuoho uavadeje: Divare aevoromo simanohu sisérëbe rovade höjo. Sisérëbe rovade höjamu uavadeje: Asisö'o jiadeware evare aevoromo ëhi jiope rovade höjo. 22 Röhu uhure a sisëhuro majae aho'obëhe ijumo avohoi' nimego simane huotovahego vënire jovore ëma ravorovaje höjo. Röhu ja eni javë'oho nosi jöëni vavaenimoromo ajamuijëjo. O bogo eni javego ëhuro vuonugëjo. Vuonugëjamu Iesuro uavadeje: 23 Ja rabëni uvanuëjo: Nani nörö bogo eni höjo. Ae rahu God mae uehorovë'oho God-hu ëhi jië'e aribövihuni bövi bise'o vae'iröhoho eni höjo. 24 Eni höjamu rue vavuohuro ma-darugo'o uvadeje: Iae na mabisemu mae uehorovajëjo. Ajemego na mae uehorovo avohöjo.

25 Ëhi uavamu heromo Iesuro gavade rue aribövihuro aho'obëhe tutubijjohoromo ruë numë hu baba'amo'i rueruomamu gëgorovo uhure a sisëho birevoromo uavadeje: Aru'aho sisë a jubesirire abueromo bitaro tövöhormo hia'l i tugohëhanuoho naro ja uavajëjo: Höröromu va'ëjo. Ijoho bogave gemu vuonorö'ö abue'iranëjo. 26 Ëhi uavamu hegrovoo rue uhure a sisëhuro jö'e dadovoromo aharihu hesi simanohu huotovahamu bijöbijövoromo sisë maro övo'o höru'o ajiomadeje. Sisë maro övo'o höru'o ajiomamu uhure a sisëhuro höröromu va'amu aharihoho guomo barëjë'e sinoho va'ëne raromadeje. Ëhi raromamu ae aho'obëhe uvoruomadeje: Ëiaho mami'e guomë'e höjo. 27 Guomë'e höjamu Iesuro aharihoho övore ma'enoromo nigemamu ri'øjadeje.

28 Ëhi'amu Iesuro va'o osare hijamu hesi ijomajohu jaburemu hu'o raromoromo uavareje: Diehi'oromo noehu aru'aho sisë rarovö'öjaroho bogo eni javuade höjo. 29 Bogo eni javuade höjamu Iesuro uëvadeje: Ëäharihu hesi dëre jiade ëhi jië'e a sisë ae gö hesi dëre jiajohu rarovö'ö'ië'iroho God-are örire ëninamijë'ohuro ëhuro rarovö'ö'amo'arujëjo. Öri göho bogo'e höjo.

Iesuhu guomoröhe jö röhu maho majëhijade jöhoje.

30 Ëhi'onugoromo Iesu'o hesi ariböviohu'o ë sa'aho vuonugo'i va'areje. Va'oromo Galilee sa'are ma-saginiëri jijihoruomadeje aëro Iesu gajöëni.
31 Ëhesi bëhoho huro hesi aribövioho röjëhibe juvoromo uënövadeje: God-ro ëhi bamë'ero hesi A Maho na a jabesi övore va'oromo anego'iramu guomo'ejöjo. Guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure ri'ö'ejöjo. **32** Jöho ëhi röjëhamu bëhoho bogo he'irögoro juhuoninëgamu bogo ua gavareje.

Di aehu a ioro'iro iosirëmiromo böröme jiaje jöhoje.

33 Ëhi'oromo Iesumëro Capernaum amore rovareje. Rueromo osare va'o raromoromo Iesuro hesi aribövioho uëvadeje: Jemë rabu jöe öriroho atobe rovarije höjo. **34** Atobe rovarije höjamu jörumoraejareje ë hesi bëhoho örire rueromo atoromo uarovë'ero: Iesuare ijorajo ömo'ömoho di aho börömoho javuajëjo. Ëhi uarovobe rovë'ero jörumoraejareje.
35 Jörumoraejamu Iesuro sa'aro hiromu hesi aribövi 12-ho jaburo ruejëro uvëvamu rovareje. Rovamu uëvadeje: Ae rahu a ioro'iro iosirëmiromo nunire nami'lì uehorovë'oho uvonëjo: Na a ioro'iro jabesi dejonö namijajëromo jabesi muoho vaejëhonövonëjo. **36** Ëhi uënugoromo Iesuro va'o aharihoho viëhi jabesi nunire baro gurasijiomo namiromu uëvadeje:
37 Ae rahu aviëhi jië'e asisö'oho gemu nasi ihore rajahiromo baejë'oho ëhuro na'o rajehiromo baejevoruomaje höjo. O ae rahu na rajehiromo baejevë'oho ëhuro bogo na gemu rajehi'lì remö'öjamu rovode ahu'ojahiruomaje höjo.

**Ae rahu jemë'o bogo iro muorovo'e vaejë'oho jemë'o
gemuore jiaje hesi jö Iesuhu jövadohoje.**

38 Ëhi uëvamu John-ro ri'öromo uavadeje: Tisa no gavare höjo ae gemuëro jasi ihoho uvoromo aru'aho sisë a jabesi dëroho rarovö'öjëvamu. Rarovö'öjëvamu garomo röhu gavare hu bogo no'o juvaje aho jiamu gagorovo uavareje: Vuonugëjo. **39** Vuonugëjamu Iesuro uëvadeje: Nadi ëhi jië'oho ë'orëjo. Ae rahu nasi iho uvoromo darugo'e mu vaejë'oho bogo burëroho huotorovoromo nasi jö sisëho aho majëhi varijënoho höjo.
40 Ae rahu nosi örire bogo bijönimë'oho ë aribövioho nosi aemo'aeme jioruomajëjo. **41** Röhu ave jöho na jö mae uë'ie'ajëjo. Ae rahu jemë gëromo uvë'oho: Jemë Keriso-are aribövie jëvajëromo ma-bisemu ajëmiromo enatuore jovo bojëmijë'oho jabu iae manaho ujuohoruomo'ajëjo.

God uehorovarue mu ijumëharue aribövi jabesi jöhoje.

42 Ae göëro asisö'onö'e jörume hiromu nasi örire mae uehorovevo'ajëjo. Ëhi'o'iramu ae göëro ë aho mu sisë röjahiromo ëhuro na mae uehorovevaje muoho ijumaho'ajëjo. Ijumahoromo i'u sisëho bae'a'ajëjo.

Mu sisë bogo röjahijajevare evare ë mu sisë röjahijaje a hesi sönö'ahore aëro i'u'e munë hitahiohuro tövoromo sö jovore ba'amego e'ure beva'oromo guomo'ibejajo ého ma-jianovo'ibejajo. A'i ë mu sisë röjahil'iröhe ë hesi i'uho börömo bëhe bae'a'ajéjo. ⁴³O jasi övehu mu sisë vaeromo God uehorovanue mu vuonugo'ië'iroho övoho tariö'önëjo. Ja öve gemu javamu ijönö va'oromo mare hijë'oho éhuro mae javo'ajéjo. A'i öve niö'i javamu ijönö God-hu ramöl'öjamu ravemu ravaje vénire val'é'oho éhuro sisë bëhe javo'ajéjo. ⁴⁴[Ëdirö'ore huiniohuro bogo vuovo'i a sine ma-ue'ahemu ue'ahego vénoho bogo duorohego ë dirö'ore aho vi'ehoho ma-baemu baejarue höjo.] ⁴⁵O jasi hörehu mu sisë vaeromo God uehorovanue mu vuonugo'ië'iroho höroho tariö'önëjo. Ja höre gemu javamu ijönö va'oromo mare hijë'oho éhuro ja mae javo'ajéjo. A'i höre niö'i javamu ijönö God-hu ramöl'öjamu vénire val'é'oho éhuro ja sisë bëhe javo'ajéjo. ⁴⁶[Ëdirö'ore huiniohuro bogo vuovo'i a sine ma-ue'ahemu ue'ahego vénoho bogo duorohego ë dirö'ore aho vi'ehoho ma-baemu baejarue höjo.] ⁴⁷O jasi nunehu mu sisë vaeromo God uehorovanue mu vuonugo'ië'iroho nunoho jahonëjo. Ja nune gemu javamu ijönö va'oromo God-are aharire hijë'oho éhuro mae javo'ajéjo. A'i nune niö'i javamu God-hu ramöl'öjamu vénire val'é'oho éhuro ja sisë bëhe javo'ajéjo. ⁴⁸Ëdirö'ore huiniohuro bogo vuovo'i a sine ma-ue'ahemu ue'ahego vénoho bogo duorohego ë aho vi'ehoho ma-baemu baejarue höjo.

⁴⁹Söero ioho hu'ihego éhuro ioho bogo sisérë'i mae jiaje höjo. Söehu i hu'ihego i bogo sisérë'i mae jiajëhi éhi ae aho'obëhe jemë vénëro ravévanovoromo vi'ehe bae'a'arujëjo éhuro jemesi dë vövöbajo'oho bogo sisérëjëho'i ma-mae jëvoröhego. ⁵⁰Söho rihu'e mabëhe höjo. Röhu sö hesi rihu barejë'oho röhu bogo maho avoho hesi höjo. Éhuni nasi rihu'e jöho ma'enö'i nadi boremi'örëjo. Nadi boremi'ö'l nadi iro muorovo'oho vae'i ma-huë baerovorëjo.

Vaboro'o baru'o gemuoho jëvaje jöhoje.

10 ¹Iesuro jöho éhi majëhinugoromo ë sa'aho vuonugo'i va'adeje. Va'adoho va'o Judea sa'are va'oromo Jordan beromo ionı göre ajiomadeje. Ajiomamu gagorovo ae aho'obëhe hesi örire röhu maho ro gagovareje. Gagovamu huro urimo ë'ajéhi éhi God-are jöe röjëhijadeje.

²Röjëhijamu Pharisee aribövioxhuro rueromo Iesu guaro beva'ojöro uaruomadeje: Vaboro nugöl'ö'amo'iröhe jögoru hesi jöho no he'i naguajëjo. Aehu vaboro nugöl'öjë'oho éhi jië'oho na mae o sisë höjo. ³Na mae o sisë höjamu Iesuro uëvadeje: Röhu Moses-hu jajivoromo bojëmade jögoroho diehi höjo. ⁴Diehi höjamu uavareje: Moses-ro jajivoromo uövuë'ehöjo: Nugöl'ö'l nagë'oho nugöl'ö'irane jöho suroro jajivoromo vaborohu bojamiromo evaro nugöl'önëjo. ⁵Éhi uavamu uëvadeje: Iae éhi höjo röhu jemë hia'l biriri'e aribövie jëvobe rovë'ego éhuni Moses-ro ë

jögoroho jemëni jajivëhade höjo. ⁶Röhu aevo'i God-hu bövi bise'o bamade majaroho bogo öhioho jio'i ë hesi jöho God-are surire ëhi uvë'e höjo: God-ro aevoromo ahu'o magonahohu'o bamëvade höjo. ⁷Ëhu'éro jië'éro aëro vëmu vavu'oho rëmö'öli vaborohu'o gemu mae hi'a'ajëjo. ⁸Vaborohu'o hi'iramu jabumë niö'i jëvadoho röhu gemu jio'a'ajëjo. Ëhi uvë'e höjo. Ëhu'éro jië'éro ë ahu'o magonahohu'o bogo hahagu hahagu jio'i ma-gemu jëvo'ajëjo. ⁹God-hu mami'e gemuore havoromo muohadoho jemë ma-ae jëvaje nadi tarivorëjo.

¹⁰Ëhi uënugoromo hu'o hesi ijomajo ömo'ömohu'o vuonorö'ö va'o osare raromoromo ijomajoho jaburo Iesu uavareje: Vaboro nugö'ö'amarue jöho röhu maho majahuijego no hejarëjo. ¹¹Hejarëjamu Iesuro uëvadeje: Baruehu vaboro nugö'ö'i gö masuvë'oho ëho goho'amarue muoho vae'a'ajëjo. Ëhuro vaboro maho ijumo'ajëjo. ¹²O vaborehu baru nugö'ö'i gö masuvë'oho ëho bogo maho masu'i goho'amarue muoho vae'a'ajëjo. Ëhi uëvadeje.

Iesuhu hesi övo asisö'o inino jabiesi sinore bamëhade jöhoje.

¹³Ëhi uëvë'éro aëro asisö'oho sö ujuoho rueruomadeje Iesuro öve jabiesi sinore bamëhojöro. Ujuoho rovamu gëgorovo Iesuare ijomajo ömo'ömohuro birëgoromo uëvareje: Asisö'oho nadi aveho sö ruehëjo. ¹⁴Ëhi birëgamu hegoro Iesuro dë vörönimamu hesi aribövioho uëvadeje: Nadi ahëvo'i uëhego rueruomajo. Ëhi jië'le asisö'lo va'ëne jörume raromë'e aribövioho God-ro böröme namiromo muebejëvego hesi ahariremu raromoruomaje höjo. ¹⁵Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Asisö'lo ininehu bogo sivu uehorovo'i God-hu muebejavuajoho mae hö uvaruëhi ae rahu bogo ëhi uvë'oho ë God-are ahariroho bogo va'o raromo'aruëjo. ¹⁶Ëhi uënugoromo ë asisö'oho huohudë'amoromo övoho jabiesi simanore bamëhoromo uëvadeje: God-ro huë mae bojëmi'ajëjo.

Bövi bise'o marohë'e a hesi jöhoje.

¹⁷Ëhi ë'ë'éro Iesuro ri'l'oromo örire va'adeje. Va'amu ae gemuëro tutuvo rueromo hesi bëhire ague aho hiromo uavadeje: Tisa ja a mae javajëjo. Na diehi'l'oromo ioro'ioremuoho maroho hi'ejöjo. ¹⁸Maroho hi'ejöjamu uavadeje: Jero na uevanuëjo: Ja a mae javajëjo. Iae mae höjo röhu hesi God gemu a mahö höjo. ¹⁹Röhu mae hi'iranëro ue gevanuoho ja God-are jögoroho iae gavanue höjo. Nadi aho anonëjo. Nadi goho'amonëjo. Nadi vajiohoho baenëjo. Nadi sareri'e jöho aho majëhinëjo. Nadi sareri sarerioho ë'oromo vajiohu muoho vaenëjo. Jasi vëmoho vavuoho mae uehorovëvonëjo. Mae hi'irane öroho ëhi höjo. ²⁰Öroho ëhi höjamu uavadeje: Tisa iae mae-ëjo röhu na asisö'ol're aevoromo jö ebe rovodoho jaruvohu'o ëhi gemuoho ë'aje höjo. ²¹Ëhi uavamu hegrovovo Iesuro hu garomo hesi örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovoromo uavadeje: Iae

ëhi höjo röhu mue gemu bogo vaejë'ëro javë'ëro ëhu'ëro ja bogo eni javajëjo mae hiemu hi'iranoho. Va'romo jasi inömoho bövioho bise'oho imo'amoromo monioho baeromo inömo bogo eni jië'e aribövioho suvuorëminëjo. Ëhi ë'ë'oho bövie bise'e maho maho janioho ö'idöre jiaho'ajëjo. Ëhi'romo rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. ²²Ëhi uavamu hegorovo ruehuro hesi uehorovoromo uvadeje: Na bövie bise'e börömo mae jevë'ëro suvuorëmi'irodoho na bogo eni jevajëromo vavaenimoromo nu ano'e sisérëromo va'adeje.

²³ Va'amu gagorovo Iesuro uherihoromo hesi ijorajo ömo'ömoho géromo uëvadeje: Bövi bise'o marohë'e ariböviehu God-hu muebejaje öri ari'ere va'ë'oho anoji'l e mae jio'a'ajëjo. ²⁴Ëhi uëvamu rue ijorajoho jabu jöe barëjëvadeje. Jöe barëjëvamu Iesuro röhu maho uëvadeje: Aganomë God-hu muebejaje aji'e öri ari'ere va'iröhoho anoji'l e mae höjo. ²⁵ Mi börömo anugo gagore nugö'löjë'oho ja bogo eni javo'ajëjo. Röhu ëhi ë'ë'oho samae jianovo'i a'i bövi bise'o marohë'e ariböviehu God-hu muebejaje öri ari'ere va'iröhoho ého anoji'l e mae höjo. ²⁶Ëhi jövamu heromo tiötövoromo uavareje: Ëhi jië'oho no diehi'romo maroho va'ejarëjo. No ae aho'obëhe bogo eni javuajëjo. ²⁷Bogo eni javajëjamu Iesuro èrimëhoromo uëvadeje: Io'ajo. Jemë aëro jëvë'ëro bogo eni jëvajëjo. A'i God-hu öri avohëhë'oho hu eni höjo hu mue aho'obëhe vaejë'oho eni jiajëro jië'ëro.

²⁸Ëhi uëvamu hegorovo Peter-ro ri'romo Iesu uavadeje: Aveho gavëjo. Noro bövie bise'e nosiroho vuonugo'i jasi ijore ijore jijihë'e javuajëjo. ²⁹Jijihë'e javuajëjamu Iesuro uëvadeje: Ëho iae mae höjo. Aveho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ae rahu javue öe ma'ine vëme vavue abozi harihu'e o sa'ae vuonugo'l nasi jöeni va'romo nasi jö ma a majëhijë'oho ³⁰ëhi jië'e aribövioho jemë jemesi bövioho bise'oho ého ma-bise'e vuonugarije höjo röhu avevejö'e ave sa'are bövi mae bae'a'arujëjo. Javue aho'o ö ömo'öme aho'o ma'ino ömo'öme aho'o vëmu ömo'öme aho'o abozi harihu'e aho'o sa'ae aho'o bae'a'arujëjo. Ëhi bae'a'arujëjo röhu aëro nasi jöeni huë vavaenohu'o bojëmi'ramu bae'a'arujëjo. Röhu majae ijönö jemë ma-ioro'ioremu maro raromo'arujëjo. ³¹Ëhi höjo röhu a ioro'iore aho'o nuninö jiaruoho dejonö jio'i a ioro'iore dejonö jiaruoho nuninö jioruomo'ajëjo.

**Iesuhu guumoröhe jö urimo vae niö'i majëhijadoho
ijönö röhu maho majëhijade jöhoje.**

³²Ëhi ë'ë'ëro Iesu'o hu'o va'arue ariböviohu'o ého jaburo Jerusalem amo börömore ajiomo'i örire va'areje. Iesuro urimo va'i hesi ijorajo ömo'ömhuro uehoro böröme baebe hesi ijore va'i a ioro'ioro aho'obëhe jaburo jabisi ijore juhuonivobe va'oruomadeje. Va'romo Iesuro hesi ijoraje 12-ho röhu maho rori'o sö va'romo aehu hesi örire

diehi jië'e mu vae'iröhe jöho majëhiromo uëvadeje: ³³ Aveho hehëjo. No Jerusalem amore ajiomaruëjo. Ajio ë raromoromo God-ro hesi ëhi bamë'ëro hesi A Maho naro priest masijo jabesi övore Jew rajo jögoru öri röjëhijarue a jabesi övore va'iramu baejevo'aruëjo. Baejevoromo nasi jöho mevo garomo uvoruomo'ajëjo: Nörö sisë'e aego guomo'a'ajëjo. Guomo'a'ajëromo na baejevoromo sa'a göre jioromo rovare aribövi jabesi övore bojëmi'iramu baejevoromo ³⁴ sivegoromo sabëro ödegoromo hisuebijevoromo anego'iramu guomevo'ajëjo. Guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure ri'öl'ejöjo.

James'o John'o masije rirarovo'i Iesu ua gavare jöhoje.

³⁵ Ëhi uëvë'ëro iae Zebedee-are harihe niö'i James'o John'o rueromo Iesu uavareje: Tisa no naguajëjo noehu rabu jö ua ga'ię'aruëhi jero ëhi ë'iranego. ³⁶ Ëhi uavamu uëvadeje: Naro rabe ë'ëhojöro uevarujëjo. ³⁷ Rabe ë'ëhojöro uevarujëjamu uavareje: No naguajëjo jaehu jasi aji'e öri ari'ere hijë'iroho jero uövuego no ö'o jasi bëhire masije rirarovoromo noro göëro jasi övo manö göëro jasi övo adonö ëhi ari'iröhëro. ³⁸ Ëhi uavamu uëvadeje: Iae ëhi höjo röhu jemëhu ue gevaruje jö hesi bëhoho jemë bogo gavë'e éma uevarujëjo. Na gavajëjo ajuo'e jovo sisëhu ajuemanovo'iröhoho jioromo nasi örire jovëro rovanovo hesi jio'ego. Ëhi jië'e huë vavaeni bae'irarijoho na jemë'o eni jëvajëjo. ³⁹ Eni jëvajëjamu uavareje: Iae no eni javuajëjo. Ëhi uavamu Iesuro uëvadeje: Iae mae höjo. Na ajuemi'iröhe jovo sisëhuro jemë'o ajuëmi'ajëjo. O nani rueröhe jovohuro jemëni rue'a'ajëjo. ⁴⁰ Röhu nasi bëhire övo manö o övo adonö ari'irarije jö ue'irodoho ého bogo nasirehu höjo. Hesi God-hu a rahumëni uvoromo nugade röhoho ë aho jaburemu nasi bëhiroho ari'a'aruëjo.

⁴¹ Ëhi'amu Iesuare ijorajo ioro'irohoro 10 jaburo hejareje uvavamu: James'o John'o Iesuare bëhire böröme rirarovo'i uvare höjamu hegorovo jabesi örire dë vörönimoruomadeje. ⁴² Dë vörönimoruomamu gagorovo Iesuro hesi ijorajoho aho'obëhe uëvadeje: Ruehëromo rovamu uëvadeje: Iae jemë'o gavarujëjo. Sa'a ioro'iro rajëro uvoruomaje höjo: Éa masijohuro no muebejavuarue höjo. Ëhi höjo röhu ë a masijoho jaburo jabesi aribövioho ruahö'özëvoromo jabumëremu masije riravarue höjo. O jabesi bëhire riravaruhuro éhi taemëvoromo jöe bojëmijarue höjo. ⁴³ Sa'a ioro'iro rajohuro éhi ë'arue höjo. Röhu jemë'o nadi éhioho döroho bamorovorëjo. A'i jemesi ae gemu rahu bövie nami'i nimë'oho hu a ioro'iro jemë ajëminövo'iröhe ae jio'a'ajëjo. ⁴⁴ O jemesi ae gemu rahu nunire jio'i nimë'oho hu a ioro'iro jemesi mu vaejëhonövo'iröhe ae jio'a'ajëjo. ⁴⁵ Ëhesi bëhoho God-are A Maho na'o ae ajëmi'i éhuni rovode höjo. Naehu rovode hesi bëhoho bogo aëro na ajemi'irarijego rue'i a'i naro ae ajëmiromo nasi arijo'arije bojamirovoromo guomorovoromo éhuro ae aho'obëhe sisëhu tövëvajoho jivo rëmö'l'ö'irodëni éhuni rovode höjo.

Iesuhu Jericho amo vuonugoromo va'i nuni sisë'e a ajamade jöhoje.

⁴⁶ Ëhi'oromo Iesumëro va'arohu va'o Jericho amore suorovareje. Suorovë'ëro Iesu'o hesi ijomoromo ömo'ömohu'o a ioro'iorohu'o aho'obëhe ëho jaburo Jericho amoho nugoromo va'i ë'areje. Röhu Timaeus-are harihe Bartimaeus öri ionire hijë'e hijadeje. Hu nuni sisë'e aëro jië'ëro hiromo maëni sisëni ëninëminövadeje. ⁴⁷ Ëahuro öri ionire hiromo hejade uvoruomamu: Rova'aje aho Nazareth amo raje Iesu hö uvamu hegorovo ma-darugo'o uvo'i hijadeje: David-are ujoho böröme javaje Iesu jero nani vavaenimëjo. ⁴⁸ Vavaenimëjamu hegorovo ae aho'obëhe jaburo birevoromo uavareje: Jöe vuonugëjo. Jöe vuonugëjamu hejë'l röhu maho darugo ma'o uvo'i hijadeje: Hë David-are ujoho nani vavaenimëjo. ⁴⁹ Ëhi uvo'i hijamu hegorovo Iesuro va'adoho vuonugo'i ë namiromo uëvadeje: Uvohego rovajo. Rovajamu rueho jaburo ë nuni sisë'e aho uavareje: Iae mae höjo. Ri'oromo rovëjo. Arue ahuro uvajëjo jero ruejöro. ⁵⁰ Ëhi uavamu hejë'l ruehuro döre ba'amade niögoho jaho bu'oromo ma-burëro ri'oromo Iesuaro va'adexe. ⁵¹ Va'amu Iesuro uavadeje: Naro diehi ajamijöro nagajëjo. Nagajëjamu rue nuni sisë'e ahuro uavadeje: Bada ajemego na nune dadovoromo uherihöjo. ⁵² Uherihöjamu Iesuro uavadeje: Iae mae höjo. Va'ëjo. Jero God mae uehorovamu éhuro marëjavë'e höjo. Ëhi uavamu gavë'i ma-burëro uherihadeje. Uherihoromo Iesuare ijore örire va'adexe.

Iesuhu Jerusalem mabëhe rovade jöhoje.

11 ¹ Iae Iesumëro va'o Jerusalem bëhire va'oromo Olives Dahorure iojiomoromo Bethphage amo o Bethany amo jiajinö ë rovareje. Rueromo Iesuro hesi ijomoromo niöli rëmö'oromo ² uëvadeje: Arue jemesi nuninörire amohuro va'ohëjo. Va'o höröli ga'al'arujejo donkey harihe bise'ego aehu döre bogo hiromo va'aruoho benugë'e jio'iramu. Benugë'e jiego jiovoromo hu'irae ruerëjo. ³ O aehu uëvë'oho: Jemë rabëni jiovaruëjë uëvë'oho uërëjo: Badaro ave mioho nimo'ego éhuni jiovaruëre. Huro mu nimadoho vaeromo iae ma-burëro sionëro nugö'öl'ajëre.

⁴ Ëhi uëvamu va'oromo gavareje donkey harihoho öri börömore javue gemu nami'ego ë ojanore benugë'e jiamu. Benugë'e jiamu gagorovo jiovareje. ⁵ Jiovamu gëgorovo ë bëhire riravare aribövioho jaburo uëvareje: Jemë rabëni donkey harihoho jiovarujëjo. ⁶ Rabëni jiovarujëjamu Iesuhu uëvadëhi ëhi majëhijareje. Ëhi majëhijamu rueho jaburo uëvareje: Iae mae höjo. Bava'ohëjo. ⁷ Bava'ohëjamu hu'irae barueromo jabesi niögoho mi dejore ruaho'amo bahijamu Iesuro ë aijo hijadeje. ⁸ Hiromo va'amu gavë'i ae aho'obëhe a ioro'iorohuro niögoho örire ahahobe va'i a ioro'iorohuro mure ijo rude tarivë'ëro ahahobe va'areje. ⁹ Va'oromo Iesuare nuninö va'oruomadolu'o dejonö rueruomadolu'o ma-darugo'o uvoruomadeje:

God mabëhëjo.

Ave aho Badare ihore rovajoho mabëhëjo.

¹⁰ Nosi hije David-are sionoho baeromo böröme namiromo
muebejavuo'iie'ajëjo.

No naguajëjo ë muoho mae tutuvoröhego.

God mabëhëjo.

¹¹ Ëhi rajahibe rovë'i Iesu'o Jerusalem rovareje. Iesuro Jerusalem
ruenugoromo God-are amo börömore va'adeje. God-are amo börömore
va'oromo bövioho bise'oho gabe juvonugoromo gavade mami'e
vö'öromamu gagorovo huro hesi ijoraje 12-ho jabu'o gemu mae Bethany
amore sionëro va'adeje.

Mesehu bajo bogo raejöro Iesuhu uavade jöhoje.

¹² Bethany amore va'ë'ëro nérö ri'öromo ë jioromo vuonorö'ö rovareje.
Örire rueromo Iesuro hejade hömamu hejë'i ¹³rue'i gavadeje arue riribövire
mesoho hano'e namijamu. Mesoho namijamu gagorovo ë bëhire va'adeje
ga'i bösoho raejë'e jiego o bogo. Va'oromo gavadeje bajoho bogojio'i ma-
hano rudu'emu jiamu hesi raejaje majaho bogo rovë'ëro jië'ëro. ¹⁴Hano
rudu'emu jiamu gagorovo mesoho uavadeje: Ijonöho nadi bajoho raenego
aho ue'aho'irarëjo. Ëhi uavamu hesi ijorajoho jaburo hejareje.

Iesuhu God-are amo börömore va'oromo ë'ade jöhoje.

¹⁵ Ëhi'oromo Iesumëro örëro ajiomoromo Jerusalem aji suorovareje.
Suorovoromo Iesuro God-are amo börömore va'adeje. Va'i gavade aëro
bövie bise'e imo'amamu gëgorovo rarovö'öjëvadeje. Rarovö'öjëvoromo
gavade aëro sa'a göre göre jioromo rovare aribövi jabesi ijo bajoho
ujuoho'i amo börömo hesi ijo bajoho i'imëmamu gëgorovo jabis mu
maratuoho huotovö'öjëhoromo ugo imo'amarue aribövi jabis arëtohu'o
huotovö'öjëhadeje. ¹⁶ Huotovö'öromo ae aho'obëhe ahëvadeje jabuhu
inömo inömo ujuohoromo God-are amo ririre örörövaruoho vuonugojöro.
¹⁷ Ëhi uënugoromo God-are jö hesi öroho ae röjëhiromo uëvadeje: God-are
surire jajivoromo uvë'e höjo: God nasi osaho aëro uvoruomo'ajëjo: Ëosa
hesi bëhoho sa'ae dinö'e dinö'e raromarue ariböviehu ro God-are örire jö
atarue osaho höjo. Ëhi uvë'e höjo röhu jemëro mu sisë ëlë'ëro ëhuro ave
osaho vajiohu'e ariböviehu gurihirovarue juju gagoho va'ene höjo.

¹⁸ Ëhi uëvamu priest masijohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue
ariböviohu'o ého jaburo ë jöho heromo gavare ae aho'obëhe Iesuhu
röjëhijaje jöho heromo tiöruomamu gëgorovo uvareje: Nani ae aho'obëhe
no ramuo'i Iesu gemu uehorovo'aruëromo juhuonivareje. Juhuonivoromo
öre nahareje Iesu anego guomoröhego.

¹⁹ Ëhi'amu vö'öromamu gagorovo Iesu'o hesi ariböviohu'o Jerusalem
jioromo va'areje.

Iesuhu meso hesi uhu jö huruoho majëhijade jöhoje.

20 Va'ë'ëro sisonuvamu Iesu'o hesi ariböviohu'o örire vuonorö'lö rue'i gavareje mesoho mami'e sahori barëjë'e jiamu. 21 Sahori barëjë'e jiamu gagorovo Peter-ro Iesuhu urimo jövade jöho uehorovoromo uavadeje: Bada arueho gavejo. Jaehu sahorijöro uavane mesoho iae sahorijë'e höjo.

22 Sahorijë'e höjamu Iesuro uëvadeje: God mae uehorovorëjo. 23 Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë bogo uehore niö'i bae'irögoro God gemu mae uehorovoromo uvë'oho: Na uvajëhi iae éhi jio'a'ajë uvoromo ave dahoru uavë'oho: Ri'öromo va'o jovo börömoro bu'örürovoné uavë'oho jemëhu uvarije muoho God-ro vaejëho'ajëjo. 24 Ëhuni na uëvajëjo: Rabe rabe God ua gave'oho mae uehorovoromo uvorëjo: Iae mae-ëjo. God-ro iae bojemi'iramu bae'ejëjo. Éhi uvë'ohuro éhuro iae bae'a'arujëjo.

25 O jemë döre riravoromo God-are örire éninami'irögoro röhu ae göeni dë vörönégë'oho è a hesi sisëho uehorovoromo vuonugorëjo. Éhi eë'ë'oho éhuro jemesi Vavue ö'idöre hijaje ahuro jemesi sisëhu'o uehorovoromo vuonugo'ajëjo. 26 [O jemëhu jabesi sisë bogo uehorovoromo vuonugë'oho jemesi Vavue ö'idöre hijaje aho hu'o jemesi sisëho bogo uehorovoromo vuonugo'ajëjo.]

**Jew rajo a masijehu Iesu bogo ma uehorovoromo
darugoho dinö'e baejane hö uavare jöhoje.**

27 Éhi majëhinugoromo Iesu'o hesi ariböviohu'o Jerusalem röhu maho rovareje. Jerusalem rueromo Iesuro God-are amo börömore va'oromo è juvadeje. Juvamu gagorovo priest masijohuro Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohuro a duvaho ömo'ömohuro rueromo 28 Iesu uavareje: Jaehu God-are amo börömore hiromo mue gö gö vaejanuoho diehi jië'e daruge favoromo o raro darugoho bojamijë'ëro éhi jië'e muoho vaejanue höjo.

29 Vaejanue höjamu Iesuro uëvadeje: Nasi darugo hesi jö ue gevarujoho na'o jemë jöe gemu uë gë'ië'ajëjo. Jemëhu mana uevë'oho naro jemë uë'ejëjo: Na éhi jië'e darugohuro muoho vaejaje höjo. 30 John-hu bapataeto vaejavuonövadoho na God-ro o ma-aëro darugoho bojamijë'ëro éhioho è'onövade höjo. Uehego na hejëjo.

31 Hejöjamu rue a masijohuro Iesu diehi mana ua'iröhe jöho jabesi mevoromo uarovareje: Noehu uavë'oho: God-ro John darugoho bojamade hö uavë'oho Iesuro uö'a'ajëjo: Éhi jië'oho jemë rabëni John bogo ma uehorovarije höjo. 32 O noehu Iesu ua'iröhoho: Ma-aëro John uavamu è'ade hö ua'iröhoho röhu è jöho bogo ua'ejarëjo. Éhi uarovare hesi bëhoho ae aho'obëhe uvoruomadeje: John hu jö God-aro baeromo majahuinövade ae höjo. Éhi uvoruomamu è a masijehu ae aho'o jabesi jö aho'i jö gö Iesu ua'iröhoho juhuonivareje. Juhuonivo'i ëhuni Iesu

ua'iröhoho: Ma-aëro John uavamu ë'ade hö ua'iröhoho bijönimareje.

³³ Bijönimoromo Iesu uavareje: Jaehu uö gövuanue jö hesi bëhoho no dadivavuajéjo. Dadivavuajéjamu hegorovo Lesuro uëvadeje: Ëhi jië'oho jemëhu uevarije jöho na'o bogo uë'ejöjo: Na éhi jië'e darugohuro muoho vaejaje höjo.

**Mu ariböviehu a börömo hesi ö'i bajo mu
mueberomo sisë ë'are uhu jöhoje.**

12

¹ Lesuro éhi uënugoromo ë Jew rajo aribövi jabesi jö sisëho uhu'e majéhiromo uëvadeje: Iae ae gemüero mure grape ö'oho bivo'amade höjo. Bivoromo ë muoho buore iromo rova'o rojomoromo ö'i bajo sa'ijovoröhe guaho umoromo mu javue döro vaejade höjo hesi mu ahuro aijo ë hiromo muoho atovoröhego. Muoho éhi avohoromo gavade eni jiamu gagorovo ae uëvade höjo: Na va'lejöjo. Jemëro nasi muoho muebejehorëjo. Mueberomo ö'i bajoho raeromo mavego nasiroho bahi'i ioro'iorohe jemesi ujuohorëjo. Éhi uënugoromo ri'örömo va'o sa'a góro ë hijade höjo. ² Sa'a góro va'oromo hijuvo gavade ö'i bajo urarue majaho rovamu gagorovo mu vaejajarue aho gemu uavade höjo: Va'iranohu mu muebejarue aribövioho uënego ö'i baje gö i'imamego ujuuheho ruenëjo. Ujuuheho ruenëjamu ruehuro va'ade höjo. ³ Va'o mure höröjamu gavë'i rue mu muebejarue ariböviohuro ë aho guduamoromo anoromo sihö'öjamu sionëro övemu rovade höjo. ⁴ Övemu rovamu gagorovo rue a börömohuro mu vaejajarue ae gö'o nugö'öjamu mure va'ade höjo. Va'oromo höröjamu gavë'i mu muebejarue ariböviohuro ë aho anamu guomade höjo. Anamu guomamugo mu arijo'ohuro hesi mu vaejajarue ae gö gö nugö'öbe rovade höjo. Nugö'ö'ego va'o mure hörö'ego ioro'iorohe ijahëro hisuebi'amo'i ioro'iorohe muo'amo barënövare höjo. ⁶ Éhi'ojuvo hu'oho ae gemu jiade höjo. Éaho hesi harihu mabëhoho jiade höjo. Ijo tugoho'i mu arijo'ohuro uehorovoromo uvade höjo: Arue mu muebejarue ariböviohuro hu garomo uvo'a'aruëjo: Nöruare harihe hö uvoromo éhuni mae uehorovo'aruëjo. Éhi uvoromo nugö'öjamu mure va'ade höjo. ⁷ Va'o höröjamu gavë'i ë mu muebejarue ariböviohuro uarovare höjo: Arue rovaje ahuro hesi vavu hesi sionoho bae hesi höjo. Éhuni ë'ego ano bamarëjo éhuro ave muoho noro baeröhe höjo. ⁸ Éhi uarovonugoromo ë aho guduamoromo anoromo guomamu muro jiamu baeromo rori'o bul'örüomade höjo. Éhi'are höjo.

⁹ Éhi jië'oho mu arijo'ohuro diehi ë'a'ajëjo. Huro rueromo mu muebejarue aribövioho i'ue bojëmiromo muo'amo'i ë muoho ae gö bojëmi'ajëjo jaburo mueberöhego. ¹⁰⁻¹¹ Röhu ave uhu jöho God-are surire jajivoromo uvë'e höjo:

Munë javue vae'irögoro munë gemu bijönimoromo vuonugare höjo.
 Vuonugaroho jaruvoho ë munéhuro javuoho nigemo'ego bibivoromo
 mae namijajëjo.

Hesi Bada God-ro ëhi ë'ade höjo.

Ëho noro garomo uvarue höjo: God-ro mu mabëhe ë'ë'e höjo.

Ëjö God-are surire jajivamu adaharijoho jemë diehi'oromo ë hesi bëhoho
 bogo avoho baejarije höjo.

¹² Ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo a masijohuro garomo uvareje:
 Iesuro a masijoho no biraguoromo ëhuni uhu jöho jövajëjo. Jövajë
 uvoromo Iesu guduamo bava'ië'oromo ae aho'obëhe juhuonëmiromo
 vuonugo va'reje.

Iesuhu guaro berovojöro aehu tax jö ua gavarohoje.

¹³ Ëhi'amu aëro Pharisee aribövioho o Herod-are aribövioho
 rëmö'øjareje va'oromo Iesu sareramego huro jöe sisë'i jövoromo guaro
 berovoröhego. ¹⁴ Rëmö'ójamu va'oromo Iesu sarerisareriamiromo
 uavareje: Tisajo. Iae no gavarue höjo ja a mae javego. O aho bogo
 juhuonëmijego. Ëhesi bëhoho jero no göromo ae böröme o bise'e
 javuajëromo jöe gö gö bogo röjahui'i God gemu uehorovoromo hesi
 örohemu mae röjahuijanue höjo. Ëhuni no jö harihe ua ga'ië'aruëjo
 tax jöho. Rome a börömohuro nosi sa'aho muebejego noro hu tax
 bojamijarue höjo. Noehu ëhi ë'aruoho na ëhuro Jew rajo nosi jögoroho
 aharue höjo o bogajo. Na no bojamil'ejarëjo o bogajo. ¹⁵ Bogajamu Iesuro
 gëromo uvadeje: Arue ariböviohuro nasi örire ma-döemu mae ue ge'i
 a'i jabesi uhoho na ijumevo'i nimoromo majehijaruëromo uëvadeje:
 Jemë rabëni nasi dëho bijioho gevarujëjo ga'i na bejevego. Ajivë'e ijo
 baje gemu baruehego na gavöjo. ¹⁶ Gavöjamu barovareje. Barovamu
 garomo uëvadeje: Aveho rahuare nu ano'ohu'o ihohu'o jajivë'e höjo.
 Jajivë'e höjamu uavareje: Rome a börömo hesi höjo. ¹⁷ Rome a börömo
 hesi höjamu Iesuro uëvadeje: Ëhuni Rome a börömo hesiroho ëho hesi
 öroro bojamil'i God-arocho ëho God-are öroro bojaminövorëjo. Ëhi uëvamu
 heromo jöe barejëvadeje.

Iesuhu guaro berovojöro vuovë'e ariböviehu ri'örüomo'iröhe jö Sadducee ariböviehu hu ua gavarohoje.

¹⁸ Ëhi'amu iae Jew rajo a masijo ioro'iorohuro rovareje. Jabumë
 Sadducee jö uehorovarue aribövie jioruomadeje. Sadducee ariböviohuro
 uehorovoromo uvoruomajeje: A vuovë'oho ijonöho bogo ri'öl'amo'i ma-
 ioro'iore gemu vuovo'ajëjo. Ëhi uvoruomaje ariböviohuro rueromo
 Iesu guaro berovojöro sarerisareriamiromo uavareje: ¹⁹ Tisajo. Moses-
 ro jögore jajivromo uövuë'e höjo: Aboji harihu'o rumo'e a vuovego
 diehi ë'iröhe öroho aviëhi höjo. Aehu vaboro masuromo vaboroho abozi

harihu'oho bogo vaejë'e baruehu guomo'i vaboro nugë'oho hesi öhuro vuojiroho masuromo ëhuro guomade ö hesi ihoro ujoho vaejaho'ajëjo. Moses-are jägoroho ëhi höjo. ²⁰Ëhi jië'ero iae ma-ö ömo'ömëremu ae aho'o 7 raromare höjo. Raromoromo muriohuro magonahoho masuvade höjo. Masuromo vaboroho abozi harihu'oho bogo vaejë'e baruoho guomade höjo. ²¹Guomamu hesi vaboroho dorue hijamu ö göhuro vuojiroho masuvade höjo. Masuromo vaboroho abozi harihu'oho bogo vaejë'e baruoho guomade höjo. Guomamu hesi vaboroho röhu maho dorue hijamu gagorovo ö göhuro vuojiroho masuvade höjo. Masuromo guomade höjo. ²²Ö ömo'omo ioro'iorohu'o ëhi gemuoho ë'obe rovare höjo. Ö ömo'öme 7 jabuhu ë magonahe gemuoho masube rovaroho ë magonahoho abozi harihu'oho bogo vaejë'e aho ma-vuovëvobe rovade höjo. Vuovobe ruejuvo barëjamu ijo tugoho'ioho ë magonahoho hu'o guomade höjo. Ëhi'are höjo. ²³Ëhi ë'arohuni ëhuni ave jöho no ua ga'ie'aruëjo. Jero uvanue höjo: Vuovoromo ri'lö'ejarëjo. Ëhuni vuovë'e ariböviehu ri'örüuromoröhe majaroho ë magonahoho di ahu'o hi'a'ajëjo. Barue aho'o 7 masuvë'e ego uavaruejö.

²⁴Ëhi uavamu hegorovo Iesuro üvädeje: Bogajo. God-are surire jöhu'o hahu mu vaeröhe darugohu'o jemë bogo avoho gavarujëro sisë'i uehorovoromo ue gevarujëjo. ²⁵Ëhesi bëhoho vuovë'ero ri'örüuromo'iröhe maya rovë'iroho vaboroho baruoho bogo masurovo'i aneraehu ö'idöre maromaruëhi ëhi raromo'aruëjo. Ëhuni ë magonahehu di ahu'o hi'iröhe jö ue gevarujoho bëhi rumo'e höjo. ²⁶Ëjöho jemëro uvaruje höjo: Vuovë'e ariböviehu ri'lö'iröhe jöho sareri jöe höjo. Ëho bogo sareri jöehu jio'i jö mae höjo. Ëhesi bëhoho vuovoromo ri'lö'iröhe jöho Moses-ro God-are surire iae jajivë'e höjo. Ijo hisu vénénu ravade jö jajivadeware evare God-hu jövade jöho jajivoromo ave jöhu'o uvë'e höjo: God na Abraham Isaac Jacob ëhi muebejëvaje ae jevajëjo. Jemë rabëni ë jö hesi bëhoho bogo avoho baejarije höjo. ²⁷God-hu Abraham Isaac Jacob muebejëvaje jö hesi bëhoho jabumë vuovoromo bogo ioro'ioremuohu barë'i va'o raromego God-ro muebejëvaje höjo. God bogo vuovoromo ioro'ioremu barëjë'e aribövioho muebejëvö'i bejajo. A'i hu vuovoromo va'o raromarue aribövioho iae muebejëvaje höjo. Ëhuni ae vuovoromo ioro'ioremu barëjaje hö uvarujoho ëho sarerivarujëjo.

**God-hu bojamuade jöho diho börömoho
jiajoho aehu Iesu ua gavadohoje.**

²⁸Ëhi üväamu Jew rajo jägoru öri röjëhijarue ae gemuëro rueromo hejade Iesu'o Sadducee ariböviohu'o jö aho'ahamirovamu hejë'i röhu gavade Iesuro jö mae mana majëhijamu gagorovo Iesu uavadeje: Na ave jöho ua ga'ie'ajëjo. God-hu bojamuade jägore aho'o jio'amajoho di jöhuro jö ioro'iorohu iosirami'amoromo nuniroho höjo.

²⁹Nuniroho höjamu Iesuro uavadeje: Nunire jö börömoho aveho höjo: Israel aribövihumë ave jöho hehéjo. Bada nosi God hu gemu börömoho höjo. ³⁰Jasi dë vövöbajo'e aru'ahe uehore daruge aho'obéhe Bada jasi God ma-hu gemu bojaminéjo. ³¹Éjöho nuniroho höjo. Röhu ë jö hesi bëhiroho aveho höjo. Jaehu jasi arijo'arije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho éhi rajahinéjo. Jögoru ioro'ioroхо ë jö niö'ioho bogo iosirëmiromo masijoho jio'amo'i ë jö niö'ioho börömo maho jëvajéjo.

³²Börömo maho jëvajéjamu hegorovo rue jögoru öri röjéhijaje ahuro Iesu uavadeje: Tisa ja jö mae jövanuëjo. Jaehu uevanuoho: God ma-gemu jio'i god gö gö bogohöjo. ³³Noehu dë vövöbajo'e uehore daruge aho'obéhe ma-hu gemu bojamiromo röhu nosi arijo'arije rajahirovaruëhi nosi ae gemuoho éhi rajahijé'oho ého ma-mabéhe höjo. O mi vénire bueromo God-are örire bojamijé'oho o suvuore gö gö hu bojamijé'oho ého ma-jianovajéjo.

³⁴Ma-jianovajéjamu hegorovo Iesuro gavade rue aho simano mae uehorovoromo jövamu gagorovo uavadeje: Jaehu God-are aharire va'ló hijego huhu muebejav'o'iröhoho ja bogo rori'oho javo'i iae bëhiro javajéjo. Éhi uavamu hegorovo ae aho'obéhe jöe gö gö ua gal'ië'aroho juhuonivoromo vuonugareje.

Böröme namiromo ajamuaje a hesi jö Iesuhu röjéhi'i uë gëvadohoje.

³⁵Vuonugamu Iesuro God-are osa börömore hiromo jögoroho röjéhijadeje. Röjéhiromo uëvadeje: Aveho hehéjo. Böröme namiromo ajémi'iröhe a hesi jöho jövo'ië'ajéjo. Jew rajo jögoru öri röjéhijarue aribövihuro uvoruomaje höjo: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho ma-David-are uje jio'a'ajéjo. Rabëni éhioho uvoruomaje höjo. ³⁶God-are Aru'ahohuro jöho David-are simanore bojamamu jajivoromo uvë'e höjo:

Bada God-ro nasi Bada uavade höjo:

Nasi övo manö rojo hijego

ja'o muorovarue aribövihuo naro ruahö'öjëvego

höréro vijuvo taemo'amo'irane höjo.

³⁷Éhesi bëhoho böröme namiromo ajémi'iröhe a hesi jöho David-ro jajivoromo uvë'e höjo: Bada höjo. Bada hö uvadoho éhu'oho rabëni uvoruomaje höjo: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho ma-David-are uje höjo. Éhi uëvamu ae aho'obéhe huhu majéhijaje jöho heromo nimorohoruomadeje.

Jew rajo jögoru öri röjéhijarue ariböviehu sareri'e mu
vaejaruëhi aehu bogo éhi é'iröhego Iesuhu jövadohoje.

³⁸Éhi'amu Iesuro jöho röjéhijuvo röhu uëvadeje: Jeméro Jew rajo jögoru öri röjéhijarue aribövihuo gë avohorëjo. Éhesi bëhoho é aribövihuo jabesi sinohemu uehorovoromo niögu égobövie

höru'o utahë'oho io'amoromo jijiharue ëhi jië'e muoho nimirue höjo aëro gëromo rajëhijöro. O imo'amaruire va'ë'oho jaburo nimirue höjo aëro uvoruomoröhego: Jabumë a masijëro jijihajëromo rajëhiromo jejëmiruomoröhego. ³⁹ O God rajahijarue osare va'ë'oho o sörö i'i va'ë'oho a masijehu raromaruire ë va'o raromo'i nimirue höjo. ⁴⁰ Raromo'i nimiromo magonaho doru jabiesi bövioho bise'oho éma ujuohëharue höjo. Ujuohoromo sarerivoromo pari égobövie jaguvarue höjo aëro gëromo uvojöro: Mu mae vaejaruëjo. Ëhi jië'e sareri'e muoho vaejaruego ëhuni God-ro i'u börömo mae bojëmi'ajëjo.

Bövi bise'o rumo'e magonaho doruehu God-ni suvuoro ba'amade jöhoje.

⁴¹ Ëhi uënugoromo Iesuro God-are suvuoro bahijarue bëhire ë va'o hijadeje. Hiromo uheriho'i gavadeje ae aho'obëhe ijo bajoho ë io'amamu. Bövi bise'o marohë'e mae jië'e aribövie aho'obëhe jaburo rueromo ijo baje böröme ba'amoromo va'onövareje. ⁴² Ëhi'amu magonaho dorue gemuëro rueromo rövë'e ijo baje niö'lí ba'amëvadeje. A'i ë monioho ma-bise'e jiadeje. ⁴³ Ba'amëvamu Iesuro ého garomo hesi ijorajo ömo'ömohuro ruejöro uvëvadeje. Rovamu uëvadeje: Ébövi bise'o marohë'e jië'e aribövihuro ijo baje aho'o io'amo'i arue bogo eni jië'e magonahohuro rövë'e ijo bajoho niö'lí ba'amade höjo. Röhu God-ro ëhi uvajëjo: God-are suvuoro io'amare a ioro'iorohuro bisemu bisemu io'amo'i ë bogo eni jië'e magonaho doruhuro bövi mae ba'amade höjo. Na mae uëvajëjo. ⁴⁴ God-hu ëhi uehorovaje hesi bëhoho ë a ioro'iorohuro inömo marohë'e maëro jië'ero ma-vituhemu bojamili ë magonahohuro inömo rumo'ëro jië'ero hesi i i'bejade monioho aho'o bojami barëjë'e höjo.

**Aehu God-are amo börömo dadovoruomo'iröhe
jö Iesuhu majëhijadohoje.**

13 ¹ Ëhi'onugoromo Iesuro God-are amo börömore jioromo va'amu gavëli hesi ijorajo ömo'ümë röhu ae gemuëro Iesu uavadeje: Tisa aruëroho gavëjo. God-are javu masijo vae'amarohu'o javu masijo hesi munëhu'o ma-mabëhe jio'amajëjo. ² Ëhi uavamu uavadeje: Ave munë javu masijoho na jemë gavarujëjo. Ëjavuoho aho'obëhe aëro dadovoruomo'iramu munëho ahoromo sa'aro ruvebi barë nahonahovo'ajëjo.

Huë vavaeni börömo rueröhe jö Iesuhu majëhijadohoje.

³ Ëhi uënugoromo Iesuro va'oromo Olives Dahorure ajio hiromo gavadeje God-are amo börömoho anume jiamu. God-are amo börömoho anume jiamu Peter James John Andrew ého jaburo sivue ajio Iesu'o raromoromo uavareje: ⁴ Ave jöho majahuego hejarëjo. God-are javu

masijehu rireromo'iröhego uövuanoho ého divare jio'a'ajéjo. O no mu rabe garomo uvo'ejarëjo: Éhi jië'e muoho aho'obëhe rue'ië'ajéjo.

⁵Rue'ië'ajéjamu üëvadeje: Gavë'iajo. Äero sarerëmi'iramu guaro rireromëvo va'a'ajéjo. ⁶Ae aho'obëhe rueromo sarerëmiromo uë'a'aruëjo: Nöruaru ihoro rovajëjo. God-hu uevë'lëro böröme namiromo ajëmi'lirode aho na jevajëjo. Éhi uëromo ae aho'obëhe sarerëmi'iramu uvo'a'aruëjo: Mae-ëromo guaro rireromo'ajéjo. ⁷O he'irarije muorovo jö ruenövo muorovonövamu hejë'oho nadi juhuonivorëjo. Öre gö bogojië'lëro éhi jië'e mu sisëho iae jio'a'ajéjo. Röhu sa'aho bövioho bise'oho evaroho bogo barë'i ého hesi majae göro jio'a'ajéjo. ⁸Sa'ae göëro göhu'o muorovonövo a masijo ioroi'iorohuro ioroi'iorohu'o muorovonövo'aruëjo. Sa'ae dinö'e dinö'e jiajoho hijohijovo'amo'ajéjo. Sa'ae gö gö iruno'e bogojio'ajéjo. Éhi jië'e huë vavaenoho rue'iramu mu sisëho bogo burëroho barë'i a'i magonahehu aevoromo raho'i hara'uajëhi éhi aho aevoromo huë vavaene börömoho baebe va'oruomo'ajéjo.

⁹Röhu gavë'i raromorëjo. Äero guduamo ujuohëvo va'oromo jögoru muebejarue aribövi jabesi övore bojëmi'aruëjo. God rajahijarue osa göro göro è hisuebijëvo'aruëjo. Gavana o sa'are a masijo gö gö jabesi nunire rémo'iramu nasi jöëni è riravo'arujëjo nasi jöho huruoho majëhi'i. ¹⁰Röhu God-are jö maho aëro sa'ae dinö'e dinö'e majëhibe va'o barë'ajéjo. Ëmuoho urimoho jio hesi höjo. Bövi bise'o barë'iröhe majaho è hesi ijönö jio'a'ajéjo. ¹¹Röhu jabuhu guduamo ujuohëvo va'amu a masijo jabesi nunire riravë'oho nadi uvorëjo: Na rabu jöe majëhi'ejöromo nurunurumorëjo. Nadi éhioho é'l'i a'i a masijo jabesi nunire riravo'irarije maja rovamu evare God-hu rabu jö jemesi simanore bojëmë'oho è jöho majëhirejo. Èhesi bëhoho bogo jemëhu jöho majëhi'irögöro a'i God-are Aru'ahohuro jöho simanore bojëmi'iramu jemë è jöho majëhi'arujëjo. ¹²Röhu öhuro öho ae gö jabesi örire bojëminövo'aruëjo muo'amojöro. Vavuohuro aboji harihu'oho éhi gemuoho è'a'aruëjo. Aboji harihu'ohuro ri'örömo ae uë'iramu vëmu vavu'oho muo'amo'aruëjo. ¹³O jemëhu na uehorovevarujohuni ae aho'obëhe jaburo jemesi örire nue huodëgoruomo'ajéjo. Röhu ae rahu biririvoromo mae uehorovevobe va'ojiuvo maja barë'iröhe maja rovë'iroho God-ro baejëvoromo manö bamëvo'ajéjo.

Mu sisë bëhe rueröhe jöhoje.

¹⁴Röhu jemë ga'a'arujëjo God-are osa ijumaje sisëhuro maehu jiaje röhore éma nami'iramu. Èjö Iesuhu majëhijadoho adahoromo avo'avohoh gare. Amo Iesuro jö vituoho majëhiromo üëvadeje: Sisëhuro maehu jiajire éma namijamu gavë'oho ave Judea sa'are raromaruje aribövioharo huruomoromo dahoru'ero iojiomorëne. ¹⁵Ae rahu javu dönö haradare raromë'oho abueromo osare inömoho nadi va'o ujuoho'i ma-huruomoromo

va'orëne. ¹⁶O mure raromë'oho nadi vuonorö'ö va'o niögoho ujuoho'i ma-huruomoromo va'orëne. ¹⁷Röhu ë huë vavaeni rue'iröhe majaroho dë'e magonahohu'o aboji harihu'o inino jio'amë'e magonahohu'o jabumë vaevë'oho diehi huruomoruomo'ajëjo. ¹⁸Röhu God ua garëjo huro ajëmego ëhuro aho niohijo majaroho bogo huruomo'iröhe höjo. ¹⁹Rabëni hesi bëhoho evare majaroho huë vavaene bogo bise'o vadu'oho rue'a'ajëjo. Ëhi jië'e huë vavaenohu urimo God-hu sa'a bövi bise'o bamadevaroho bogojoibe ruejuvo ro jaruwo majahu'o ëhi jië'e huë vavaenohu bogohöjo. O ijönöhu'o bogojio'i ë majaho gemu börömoho jio'a'ajëjo. ²⁰Ëhuë vavaeni maja ëgobövi jiajoho God bogo tarioromo bunemuoho bamol'ibejajo aho bogo biririvoromo raromo'ibejajo. A'i God-ro hesi baejëvade aribövioho uehorovëvoromo ë majaho tarioromo bunemu bamol'i uvë'le höjo.

²¹Ëhi jiamu ae göehu uëvë'oho: Aveho ro gahëjo. O arueho va'o gahëjo. God-hu uavë'éro böröme namiromo ajamui'iröhe aho aviae o aruae hö uëvë'oho nadi maho uehorovorëjo. ²²Ëhesi bëhoho rabëniajo. Ae aho'obëhe rueromo sarerëmiromo uëbe va'a'aruëjo: God-hu uevë'éro böröme namiromo ajëmi'irode aho jevajëjo o jö God-aro baeromo majëhijaje ae jevajëjo. Sarerëmiromo ëhi majëhiromo bogo gavarue mu masijoho vaenövo'aruëjo eni jëvego God-hu söjëvade aribövioho sarerëmego rireromo'iröhego. ²³Röhu jemëro avoho mueberovorëjo. Ijonö jioröhe jöho na urimo majëhijë'e jevajëjo. Ëhuni sareri'e jöho nadi maho uehorovorëjo.

God-are A Maehu rueröhe jöhoje.

²⁴Röhu ë huë vavaeni majaho barë'iramu evare maja nunoho ramoramovoromo manaeroho duorohoromo ²⁵jijoho sisërë'amoromo ö'idöre inömoho aho'o arua anumiae va'o'amo'ajëjo. ²⁶Ëhi'o'iramu sa'are raromarue aribövihuro ae aho'obëhe ga'a'aruëjo God-are A Maho naro darugo'o aji'o börömo mae baeromo suere ruvebi'iramu. ²⁷Ruvebiromo nasi aneraho rëmöl'ö'iramu ro God-hu söjëvade aribövihogagovëvo'aruëjo. Arua anumiae sa'ae dinö'e dinö'e maja rojomajire beva'ajire jioruomajoho gagovëvo'aruëjo.

Mesehu gumutivego Jew rajo jabesi vama maja dunovaje uhu jöhoje.

²⁸Röhu meso hesi uhu jöho heromo bëhoho avoho uehorovorëjo. Gavaruje mesoho gumutivoromo rahego garomo evare jemë uvaruje höjo: Jew rajo nosi vama majaho iae dunovajëjo. ²⁹Ëhesi bëhoho jemë ga'irarije naehu uëvodëhi mue gö gö rovamu gavë'iroho uvorëjo: Emajaho iae rovajëjo. ³⁰Ave jöho na jö mae uëlië'ajëjo. Ave jaruvore raromaruje aribövioho jemë bogo vuovo barëjë'iro evare naehu uëvaje mue aho'obëhe rue'a'ajëjo. ³¹Ö'idöre sa'ae bövie bise'e barë'i nasi jöho gemu bogo barë'ajëjo.

Iesuhu vuonorö'ö rueröhe maju no bogo gavarue jöhoje.

³² Röhu ë majaho divare jio'iröhoho aho bogo gavarüejo. Ö'idöre raromarue anerahu'o Harihoho na'o bogo gal'i hesi Vavuohuro gemuëro gavajëjo. ³³ Avoho mueberovorëjo. Gavë'iajo. Jemë'lö ë majaho bogo gavarujëjo. ³⁴ Ehesi jöho uhu'e majëhi'ië'ajëjo avoho he'irarijego. Ae gemuëro öre gö va'ië'ajëjo. Amore jioromo va'ië'iroho hesi mu vaejajarue aribövicioho ae gö gö mue gö gö bojëmibe va'a'ajëjo jaburo simane vaeromo ë muoho muebejaho'iröhego. Bojëmibe va'oromo hesi osa ojo muebejaje aho ua'a'ajëjo: Ojoho avo'avoho muebenëjo. Osa arijo'ohuro ëhi ë'a'ajëjo. ³⁵ Ehesi bëhoho na ë osa arijo'oho va'ëne jevajëjo. Na divare vuonorö'ö rue'irodoho jemë bogo gavarujëjo. Nani vö'öl'e o vahi riri'e o sisonuovo'i titimo'iramu o sisonuovo'iramu rue'ejöjo. Jemë bogo gavarujëjo. Ehuni muoho avo'avoho mueberëjo. ³⁶ O bogo nuni jioromo mu avoho muebejë'oho nani na ma-majioho rue'i ga'ejöjo jemë momorö'ö uro'amë'e jëvo'iramu. ³⁷ Na jemë uëvajëhi ae aho'obëhe ëhi gemuoho uëvajëjo: Nune jioromo muoho avo'avoho mueberëjo.

Jew rajo a masijehu Iesu ano'i jö mevare jöhoje.

14 ¹Iae God-hu Vörö Tugohade Sörö o I Dë Huaje Oso Rumo'e Sörö jiamëhi i'iröhoho jio'i röhu jaruvëhi priest masijohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviciohu'o ëho jaburo öre nahareje Iesu saginiëri guduamoromo ano'iröhëro. ²Öre nahoromo uarovareje: Sörö majaroho bogo guduamo'ejarëjo aëro góromo no'o muorovojoëni.

Magonahe gemuehu ridi'e jovehu Iesuare simanore otehodivade jöhoje.

³ Ëhi'amu Iesuro Bethany amore rueromo sino jomo'e ae Simon-are osare ro hiromo ie ijadeje. Ie ijamu gagorovo magonahe gemuëro munë huono mabëhe baeromo rovadeje. Ëhuono gagore ridi'e osoho jië'e jiadeje. Osoho bogo jovo'oho buarohë'e ma-oso maemu jiadeje. Oso ihoho nard jiadeje. Röhu hesi manaho bogo bise'o vadu'oho jiadeje. Magonahohuro ë munë gagore jiaje osoho barueromo munëho hahovoromo Iesuare simanore otehadeje. ⁴Simanore otehamu gagorovo ae göëro göëro dë vörönëgamu jö sisë atoromo uarovareje: Ëmagonahoho rabëni osoho ëma otehö'ojajëjo. ⁵Aro imo'ibejarëjo 300 kina iosiramijë'e manaho bövi mae bae'ibejarëjo. Ëmanaho baeromo bövi bise'o rumo'e aribövicioho suvuorëmi'ibejarëjo. Ëhi jië'oho iae mae jio'ibejajo. Röhu huro ëma otehö'ojade höjo. Ëhi uarovoromo magonahohu birevareje.

⁶Birevamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ëmagonahohu birevarujoho vuonugohëjo. Jemë rabëni magonahoho huë vavaenoho bojamijarujëjo. Huro na mabëhe avohevë'e höjo. ⁷Bövi bise'o rumo'e ariböviciohuro jemë'o raromobe jijiho'aruëjo. Jemesi nimoromo jabumë ajëmijë'oho iae

jemë eni jëvaje höjo. A'i naro jemë'oho bogo hibe juvo'ejöjo. Ijonö éhi avohevo'irarijoho bogo eni jëvo'ajëjo. ⁸ Émagonahohuro rabe eni jiadoho ého nasi örire mae avohevade höjo. Mae avohevoro oso nasi sinore otehade hesi bëhoho nasi sinoho avohehade höjo éhuro nasi sinoho mae jevego aëro hure bamevoruomoröhego. ⁹ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Sa'aé dinö'e dinö'e aehu nasi jö ma majëhibe jijihë'iroho ë magonahehu ë'ade jöhu'o majëhibe jijihö'aruëjo aëro hu mae uehorovoruomoröhego.

Judas-hu Iesuni Jew rajo a masijo hiruëmade jöhoje.

¹⁰ Ëhi'amu Iesuare ijomage 12 röhu gemüero Judas Iscariot-ro va'oromo priest masijoho uëvadeje: Jemë négë'oho na Iesu jemesi övore bojëmi'ejöjo. ¹¹ Bojëmi'ejöjamu hegorovo nimorohoromo uavareje: Iae mae höjo. Ëhi jië'oho no ijo baje mana bojamiejarëjo. Ëhi uavamu hegorovo Judas-ro öre nahadeje Iesu jabesi övore bojëmi'iröhëro.

God-hu Vörö Tugohade Sörö Iesumëhu ijare jöhoje.

¹² I Dë Huaje Oso Rumoe I ibe va'iröhë majaho aevoromo rovadeje. Aevoromo rovaje majaho rue'ego Jew rajëro sheep harihoho muo'amonövareje God-hu Vörö Tugohade Söröho i'iro. Amo ë majaho rovamu gagorovo Iesuare ijomajoho jaburo Iesu uavareje: Ja nagajoho no dinö'e va'oromo söröho avohaho'ejarëjo.

¹³ Avoho'ejarëjamu Iesuare hesi ijomajoho niö'i uëvadeje: Jerusalem amo börömoro va'orëjo. Val'i ga'a'arujëjo aëro jovo'e ramaho simanëro baeromo ro birohëvo'iramu. ¹⁴ Ro birohëvego va'oromo ga'irarije hu di osare rumo va'ego gagorovo jemë'eo ë osaro va'oromo osa arijo'oho uarëjo: Tisahuro uvade höjo: Osaho dinö'e höjo naehu nasi ijomajoho jabu'o gemu mae sörö i'irodoho. Ëhi uarëjo. ¹⁵ Ëhi ua'iramu osa arijo'ohuro jemë hu'iraejëvoro vuahure ajiomoromo döre osa börömoho röjëhi'a'ajëjo. Röjëhi'iramu ga'a'arujëjo maratue bövie bise'e eni avohoromo bahijë'e jio'iramu. Ëhi jiamu gavë'iroho ë dirö'oro söröho avohorëjo jemë'eo no'o ë i'iröhë.

¹⁶ Ëhi uëvamu rue ae niö'iohuro ri'öromo Jerusalem va'areje. Va'oromo gavare Iesuhu uëvadëhi bövioho bise'oho ëhi jiamu gagorovo söröho avohareje.

¹⁷ Ëhi'amu vahiromadeje. Vahiromamu gagorovo Iesuare hesi ijomage 12-ho jabu'o gemu mae rovadeje. ¹⁸ Rueromo ioho ijë'i Iesuare uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë ae gemüero na bijönegarue aribövi jabisi övore bojëmi'anuëjo. Ëaho ja aviae na'o ie ijanuëjo. ¹⁹ Ie ijanuëjamu hegorovo jaburo uehore gö gö baeromo ae gemüero gemüero uavareje: Na bogo éhioho é'ejöjo. Na na mae uavajëjo. ²⁰ Mae uavajëjamu hegorovo uëvadeje: Ae aho'obëhe 12 röhu gemu naehu i hevöre ba'amo'ego hu'o gemuore ba'amaje ahuro ë mu sisëho vae'a'ajëjo. ²¹ God-are surire

jajivarëhi hesi A Maho na ëhi guomevo'ajëjo. Röhu na bijönegarue aribövi jabiesi övore bojëmi'iröhe aho vaevë'oho sisërë'ajëjo. Ēaho bogo raho'ibejajo ëhuro mae jio'ibejajo.

Sino'o kö'o aevoromo ijare jöhoje.

²² Ëhi uënugoromo ioho ue'ahoromo Iesuro ioho baeromo God mae uanugoromo ato'atovoromo hesi aribövioho suvuorëmiromo uëvadeje: Baehëjo. Aveho nasi sine höjo. ²³ Ëhi'onugoromo enatuore jovoho baeromo God mae uanugoromo bojëmadeje. Bojämamu ae aho'obëhe ë jovoho ibe rova'areje. ²⁴ Ibe rova'amu Iesuro uëvadeje: Aveho nasi köe höjo. Ae aho'o jemesi jöëni köho rovevoromo guomevo'ajëjo. Guomevo'iramu ëhuro God-hu jemë muebejëvo'iröhe jögoroho marë'ajëjo. ²⁵ Röhu ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Na ijoho ö'l bajo jovoho bogo i'ejöjo hujeji ëho majaho rovego evare na God-hu muebejaje öri ari'ere hiromo ö'l bajo jovo i'oho i'irodëni. ²⁶ Ëhi uënugoromo God rajahijarue jöho ioruomoromo suorovo va'oromo Olives Dahirure iojiomareje.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhoröhe jö Iesuhu majahijadohoje.

²⁷ Olives Dahirure iojiomoromo Iesuro hesi aribövioho uëvadeje: Jemë ae aho'obëhe nasi örire mae uehorovevarujoho vuonugo'i remo va'a'arujëjo. Ëhesi bëhoho God-are surire jöho jajivoromo uvë'e höjo: Sheep muebe'amaje aho God naro ano'ejöjo. Ano'iramu huhu muebe'amade sheep-oho jaburo arua anumiae va'o'amo'ajëjo. God-are jö jiajëhi ëhi remo va'a'arujëjo. ²⁸ Remo val'iramu guomoromo ri'lönugoromo naro urimo Galilee va'ejöjo. Jemë ijore ö'a'arujëjo. ²⁹ Ëhi uëvamu Peter-ro ri'lörömo uavadeje: Nani a ioro'ioroho jasi örire uehorovaruoho vuonugo'i ramo va'a'aruëjo röhu na bogo ëhioho ë'ejöjo. ³⁰ Bogo ëhioho ë'ejöjamu Iesuro Peter uavadeje: Ëhi uevanuëjo röhu ave jöho na jö mae ua'ië'ajëjo. Jaruwo vahire kökörökoho bogo urimoho vae niö'l uvë'e jero urimo vae niö'l gemu ae uë'a'anuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo. ³¹ Ëhi uë'a'anuëjamu hegorovo Peter-ro ma-darugo'o uavadeje: O na bogo ëhioho ë'ejöjo. Aehu anegamu ja'l gemuore guomo'ië'iroho na bogo ëhioho majëhi'ejöjo. Bogo majëhi'ejöjamu Iesuare aribövi ioro'ioroho aho'o jabu'o ëhi gemuoho Iesu maruomadeje.

Iesuhu Gethsemane sa'are hiromo God-are örire ëninamijade jöhoje.

³² Ëhi uanugoromo Iesu'o hesi ariböviohu'o va'oromo öri ari'o ihe Gethsemane rovareje. Rueromo Iesuro uëvadeje: Avehuro raromohego na aruëre va'oromo God-are örire jöe jövöjo. ³³ Ëhi uënugoromo Peter James John ëhi sò ujuoho va'oromo hesi dë vövöbajo'o uhure huë vavaene aho'o rovamu sisë maro nurunurumadeje. ³⁴ Nurunurumoromo uëvadeje: Na sisë maro huë vavaene baejevajëjo. Ëhuro guomevo hesi höjo. Ëhuni

nadi momorö'lö'i ma-nune jioromo na'o gemuoro avoho mueberovë'e raramohëjo.

³⁵ Ëhi uënugoromo rori'o ëgo'o va'oromo sa'are behumoromo God ëninamijadeje ëhuro eni jiego vi'ehoho bogo bae'iröhëni. ³⁶ Ëninamiromo uavadeje: Apo mue aho'o vae'iranoho ja eni javajëjo. Ëhuni i'ue huë vavaene nasi örire rovajoho ahego na bogo bae'iröjo. Röhu naehu nimajoho nadi ë'i jaehu nimantuëhi ëhi ë'onëjo.

³⁷ Ëhi ëninaminugoromo vuonorö'lö rueromo gavade hesi ae niö'lí gemu momorö'öjamu gëgorovo Peter uavadeje: Simon-ajo. Rabëni niavanuëjo. Majae ma-bunemu nune jioromo mueberovë'e hi'iranoho ja diehi'oromo bogo eni javajëjo. ³⁸ Jemëro nune jioromo mueberomo ëninamihego God-ro ajëmego Satan-ro bogo dinëmego ëhuro bogo bejëvo'irajo. Jemesi aru'ahoho mu mae vae'i nimo'i jemesi sino haho'oho u'uhë'e höjo.

³⁹ Ëhi uënugoromo röhu maho va'oromo urimo ëninamiromo uavade jöe gemuoho ëninamijadeje. ⁴⁰ Ëninaminugoromo vuonorö'lö rueromo gavadeje jabumë nunëhimo'amo'ego momorö'öjamu. Rueho jaburo momorö'öjë'ëro ri'öromo Iesuare örire jö mana ua'iröhoho dadivëvadeje.

⁴¹ Dadivëvamu Iesuro urimë'i vae niö'lí va'oromo ëninamijadoho röhu maho va'oromo ëninamijadeje. Ëninaminugoromo rueromo uëvadeje: Jemë diehi'oromo ma-momorö'öemu momorö'öjarujëjo. Iae mino'ëjo. Iae barëjajëjo. Majaho mami'e rovë'e höjo. Aëro God-are A Maho na bijönegarue aribövi jabesi övore bojëmi'ië'ajëjo. ⁴² Ri'öromo go va'ohego val'arëjo. Gahëjo. Na bijönegarue aribövi jabesi övore bojëmi'iröhe aho rovajëjo.

Iesu guduamare jöhoje.

⁴³ Ëhi uëvamu gavë'i Judas rovadeje. Iesuare ijoraje aho'obëhe 12 röhu Judas hu'o jabesi ae gemuoho jiadeje. Judas rovamu ae aho'obëhe siravae kepatae ujuohoromo hu'o rueruomadeje priest masijohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o a duvaho ioro'iorohu'o ého jaburo rëmöl'öjë'ëro. ⁴⁴ Röhu urimë'i è sareri'lé aho Judas-ro è aribövioho uëvadeje: Ga'irarije naro di aho dudöhamu gavë'oho uvorëjo: Iae Iesu höromu guduamoromo hu'iraeromo avoho muebebe va'orëjo.

⁴⁵ Judas-ro ëhi uëvë'ëro huro rueromo ma-burëro ro Iesu jejamiromo Bada uavë'i dudöhadeje. ⁴⁶ Dudöhamu gavë'i è ariböviohuro Iesu guduamareje. ⁴⁷ Guduamamu ae gemu Iesuare bëhire namijadohuro hesi kaejöho jijöromu priest börömu hesi mu vaejaje aho anoromo hia'oho tariö'öjahadeje.

⁴⁸ Ëhi'amu Iesuro è rueruomade aribövioho uëvadeje: Aveho na bogo vajiohu'e anano'e aehu jevajëjo. Jemë rabëni siravaho kepataho ujuohoromo guduamevo'i rovarujëjo. ⁴⁹ Mami'e majae aho'o naehu God-are amo börömore hiromo God-are jö hesi öri a röjëhinövodoho jemë evaroho

bogo guduamevariже höjo. Röhu jemëhu vaejaruje muoho ë hesi jö God-are surire jajivarëhi muoho ëhi jioröhego ëhuni ave muoho rovë'e höjo. ⁵⁰Ëhi uëvamu hesi ijoraje aho'obëhe hu nugo'i huruomoromo va'areje.

⁵¹ Va'amu a i'e gemuëro niöge hane gemu ruohë'e Iesuare ijore va'adeje. Iesuare ijore va'amu aëro guduamo'ia'amu ⁵² niögoho jaho bu'önugoromo dë'ahbatëremu ju'ebiromo va'adeje.

Iesu Jew rajo a masijo jabesi nunire namijade jöhoje.

⁵³ Ëhi'amu Iesu hu'irae rueromo priest börömo hesi osare rovareje. Ëosare priest masijoho a duvaho ömo'ömoho jögoru öri röjëhijarue aribövioho ë aribövioho aho'obëhe jaburo ë gemuoro gagovareje. ⁵⁴ Iesu priest börömo hesi osare barovamu Peter-ro arue riribövire Iesu rihiromoromo priest börömo hesi osare rovadeje. Rueromo osare rumo va'oromo abo osa ririre ruë numë javue vae'l iroho ma-va'oraho nugarire ë va'oromo priest hesi mu vaeruomaje ariböviohu'o gemuore hiromo vënoho jurovadeje. ⁵⁵ Ëhi'amu priest masijohu'o a masijo iorol'iorohu'o ae nahareje jaburo huruoho majëhiromo uéröhego: Iesuro ëhi jië'e mu sisëho vaejamu gavare höjego heromo Iesu anego gumoröhego. Nahareje röhu jö sisëho bogo birohareje. ⁵⁶ Ae aho'o sarerëmiromo Iesuare jö sisëho majëhiromo ae göëro göëro jöe gö gö majëhijareje.

⁵⁷ Ae göëro göëro jöe gö majëhijuvo a iorol'iorero ri'öromo sarerëmiromo Iesuare jö sisëho huruoho majëhiromo uëvareje: ⁵⁸ Ëahuro ëhi uvavohijajo: Ave God-are javu börömoho naro dadovo'ejöjo. Dadovoromo majae niö'i gemu hesi uhure javu i'oho vae'ejöjo. Urimore javuoho aëro övëro vaejare höjo. A'i ijore javuoho ëho bogo övehu vaejë'oho jio'a'ajëjo. Ëhi uvade höjo. ⁵⁹ Jöho ëhi majëhijareje röhu jabu'o jöe bogo gemuoho majëhi'i ae göëro göëro jöe gö gö majëhijareje.

⁶⁰ Jöe gö gö majëhijamu hegorovo priest börömohuro ri'öromo ae aho'obëhe jabesi nuninö va'o namiromo Iesu uavadeje: Na ja jö mana uö'iranoho bogojavajëjo. Aehu jasi jö sisë majahuijuoho na ëho mae o sarere höjo. ⁶¹ Mae o sarere höjamu Iesuro jöho bogo mana ua'i majörume namijadeje. Jörume namijamu priest börömohuro röhu maho jöe gö bu'öromo bijioho garomo uavadeje: Böröme namiromo ajamuijanue aho na ja javajëjo. Na ja noehu rajahijarue A hesi Harihoho javajëjo.

⁶² Javajëjamu uavadeje: Iae na ë aho jevajëjo. Röhu u'emu jemëro ge'a'arujëjo God-are A Maho naro darugo eni jië'e A hesi övo manö hi'iramu. Ö'idöre jio'amaje suehu'o gemu mae ruvebi'iramu. ⁶³ Ëhi uavamu hegorovo rue priest börömohuro hesi niögoho dadovoromo uëvadeje: Iae eni jië'e höjo. A göho rabëni rueromo hesi jöho huruoho majahuijörajo. Iae no eni hejë'e javuajëjo. ⁶⁴ God-are iho ijumajoho jemë'o iae hejarujëjo. Ëhuni jemë diehi uehorovarujëjo. Diehi uehorovarujëjamu uavareje: Jö sareri'e aego ano'iramu guomo'a'ajëjo.

65 Ëhi uanugoromo a ioro'iorero ri'löromo Iesu sabëro ödivoromo nunoho tugohahoromo övo mugö mugööro anareje. Anoromo sivoromo uavareje: Na jö God-aro baeromo majehijaje ae jevajë uövuanue javaje ëhuni anagare aribövi jabesi ihoho huruoho majahuijego hejarëjo. Ëhi uavamu Iesu atovarue ariböviohuro Iesu baeromo sisë maro ano'i arijareje.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhade jöhoje.

66 Ëhi'amu Peter-ro anume aehu raromaruire ë hijadeje. Hijamu priest börömo mu ajamijarue magonahoho röhu gemuëro rovadeje. 67 Rueromo gavade Peter hiromo vëne jurovamu gagorovo érimahoromo uavadeje: Ja'o Nazareth amo rajo ae Iesu'o gemu mae javade höjo. 68 Javade höjamu Peter-ro magonahoho sareramiromo uavadeje: Jaehu jövanue jö hesi bëhoho na bogo garomo bogo hejajëjo. Ëhi uanugoromo ojonö va'o namijadeje. [Namijamu kököröke uvadeje.]

69 Amo Peter-ro ëhi namijamu gagorovo priest börömo mu ajamijaje magonahohuro Peter garomo hesi bëhire riravarue aribövioho uëvadeje: Ëaho Iesuare aribövi jabesi ae gemuoho höjo. 70 Iesuare aribövi jabesi ae gemuoho höjamu Peter-ro röhu maho sareramiromo uavadeje: Na bogajo.

Ëhi uavadoho ririvanovamu bëhire riravaroho jaburo Peter uavareje: Iae mae-ëjo. Iesuare aribövi jabesi ae gemuoho javajëjo. Ja'o hu'o Galilee sa'a rajo jëvë'ego ëhuni uavarüëjo. 71 Uavarüëjamu Peter-ro uëvadeje: Na jemë sarerëmijë'oho i'ue baejöeni ëhuni na jö mae uëvajëjo. Jemëhu uevaruje aho na bogo gavaje höjo. 72 Bogo gavaje höjamu gavë'i kököröko urimo vae gemu uvadoho röhu maho uvadeje. Uvamu hegoro Peter-ro uehorovoromo uvadeje: O mami'le Iesuro uevade höjo: Kökörökoho bogo urimoho vae niö'i uvë'e jero urimo vae niö'i gemu ae uë'a'anuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo. Ëhi uehorovoromo sisë maro nivadeje.

Iesu Pilate-are nunire namijade jöhoje.

15 ¹Iae sisonuvo'ia'amu gagorovo priest masijohuro a duvaho ömo'ömhuro Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohuro jö mevarue a masijo ioro'iorohuro ého jaburo gemuore gagovoromo jöe mevoromo uvoruomadeje: No Iesuare örire ëhi ëhi ë'ejarëjo. Ëhi mevoromo eni jiamu gagorovo Iesu tövoromo bava'ormo Pilate-are övore bamareje. ²Bamamu Pilate-ro Iesu uavadeje: Na ja Jew rajo jabesi a börömoho javajëjo. Javajëjamu Iesuro uavadeje: Ëjöho jero jasi jövanuejo.

³Ëhi uavamu priest masijohuro Pilate sareramiromo Iesuare jö sisëho aho'obëhe hruoho majahijareje. ⁴Majahijamu Pilate-ro Iesu röhu maho jöe ua garomo uvadeje: Jasi jö sisë aho'obëhe majehijaruhoo ja hejanuejo. Na ja jö mana majëhi'iranoho bogojavajëjo. ⁵Bogojavajëjamu Iesu jöho bogo mana majëhamu Pilate-ro uvadeje: Diehi'löromo jöho bogo jövajëromo tiøjadeje.

Iesu anego guomojöro Pilate-hu uëvade jöhoje.

⁶ Röhu God-hu Vörö Tugohade Sörö majä rovë'iroho savoiji gagore raromarue aribövioho di aho jiovo nugö'löjöro aehu uvoruomë'oho Pilate-ro ë aho jiovo nugö'önövadeje. ⁷ Röhu ae gemu hesi ihe Barabbas savoiji gagore hijadeje. Urimé'i sa'are a masijohu'o muorovare majaho jiamu ae aho'o sa'are a masijohu'o muorovoromo ae muo'amareje. Ae muo'amë'ero savoiji gagore raromareje. Röhu ae gemu Barabbas jiadeje. ⁸ Barabbas savoiji gagore hijamu amonö gagovoromo riravare aribövioho ae aho'obëhe jaburo rueromo Pilate uavareje: Savoiji gagore raromaruoho noehu uavego jiovo nugö'öjuhanuëhi ëhi ë'onëjo. ⁹-¹⁰ Ëhi ë'onëjamu Pilate-ro gëromo uvadeje: Iesuare ihoho bövie jië'ego priest masijohuro dë vörönégamu nasi övore bojemijare hö uvoromo uëvadeje: Na jemë nëgajëjo naro Jew rajo jemesi a börömoho jiovo nugö'löjöro.

¹¹ Ëhi uëvamu priest masijohuro ae aho'obëhe biririvoromo dinëmijamu hegorovo jaburo uvoruomadeje: Iesu vuonugo'i Barabbas jiovo nugö'löjöro. ¹² Ëhi uvoruomamu hegorovo Pilate-ro uëvadeje: Ëhi jië'oho jemëhu uvarujoho: Jew rajo nosi a böröme hö uvaruje ë aho na diehi'o'ejöjo. ¹³ Diehi'o'ejöjamu uvoruomadeje: Korosioro anego guomajo. ¹⁴ Guomajamu Pilate-ro uëvadeje: Rabëniajо. Diehi jië'e mu sisë vaejë'e höjo. Vaejë'e höjamu ma-darugo ma'e uvo'i arijareje: Korosioro anego guomajo. ¹⁵ Guomajamu hegorovo Pilate-ro ë aribövioho aho'obëhe sanuëmi'i nimamu Barabbas jiovo nugö'löjadeje. Barabbas jiovo nugö'lö'i Iesu hisuebijöro uénugoromo uëvadeje: Ave aho bava'oromo korosioro anohego guomajo.

Muorovo ariböviehu Iesu sivare jöhoje.

¹⁶ Ëhi uëvamu rue muorovo aribövihuro Iesu hu'irae bava'oromo gavanare osa börömore va'areje. Osa börömo hesi ihoho praetorium uvonövareje. Va'oromo jabisi muorovo aribövihuni jöe nugö'löromo uëvareje: Jemë aho'o avehuro ro gagovöhëjamugo ro gagovareje. ¹⁷ Gagovoromo Iesu sivo'irögoro sa'are a masijehu kavuë'e niögu ëgo io'amoromo mu vaejarue ëhi jië'e niögoho Iesu ba'amahareje. Ba'amahoromo a masijehu bosö didi'arue ëhi jië'e bosöho Iesuare simanore didi'ahareje. Röhu bogo inömo maho baeromo bosöho avohaho'i bibë'e ijo hisuoho ujuohoromo huoromo simanore ba'amahareje. ¹⁸ Ëhi'onugoromo sivoromo jejamiromo uavareje: Jew rajo jabisi börömoho vaevë'e hijanuëjo. ¹⁹ Vaevë'e hijanuëromo ijahëro simanore anoromo sabëro ödivoromo éma sarere ague aho raromoromo rajahijareje. ²⁰ Ëhi sivoruomoromo niögu ëgoho jijövaho'i hesi niögu maho io'amahoromo osare jioromo hu'irae bava'areje korosire ano taemo'i.

Iesu korosire ano taemare jöhoje.

²¹ Bava'oromo örire va'ihö gavareje ae gemu hesi ihe Simon muro jiët'ero rovamu. Röhu Simon hu Cyrene sa'a rajo ae jiadeje. Hu Alexander'o Rufus'o jabesi vavue jiadeje. Amo Simon-ro örire rovamu gagorovo muorovo aribövihuro hu garomo övöro bijimö'öromo uavareje: Ave a hesi korosioho baeromo va'ëjo. ²² Baeromo va'ëjamu ejëhoromo baeromo jabumë aho'o va'aroho ajiomoromo sa'a ihe Golgotha nosi huëhu huotovë'oho simano gijo va'ëne sa'are ë ajio suorovareje. ²³ Suorovonugoromo wine jovohu'o myrrh osohu'o buaroharoho Iesu bojamareje hesi vi'ehoho bisemu u'uhoröhego. Bojamamu juahëmadeje. ²⁴ Juahëmamu korosire ano taemareje. Ano taemoromo hesi niögoho adovoromo ajajovareje ga'i di aho di niögoho bae hesi jiego. Ajajovonugoromo niögoho ujuohareje. ²⁵ Röhu Iesu korosire ano taemare majaho 9 o'clock sisonu'e jiadeje. ²⁶ O Iesuare jö sisëho jajivoromo ëhi uvële jiareje: Ave aho Jew rajo jabesi a börömoho höjo. ²⁷ Röhu aëro anano'e vajiohu'e ae niö'l iabu'o korosire ano taemëvoromo göho ruëhi Iesuare övo manö göho viëhi övo adonö ëhi amëvareje. ²⁸ [Amëvamu Iesu ë a sisë niö'l jabesi ririre korosire iromadeje. A sisë jabesi ririre iromaduhuro ëhuro ëhi ë'iröhego God-are surire jö aehu jajivadëhi iae ëhi jiadeje. God-are surire jöho jajivoromo uvë'eje: Aëro uvoruomë'e höjo: Hu jö ahoruomaje aribövihuo' gemuore höjo.]

²⁹ Ëhi'amu aëro rova'ë'l uvene hijiohijiovoromo sivoromo uvoruomonövadeje: Asë'e sareri ae javajëjo. Jero uvane höjo: Naro God-are osa börömoho dadovoromo majae niö'l gemu hesi uhure röhu maho vae barë'ejöjo. ³⁰ Ëhi uvële javaje ëhuni jasi sinoho ajamirovoromo korosire javajoho ruvebijëjo. Sivoromo ëhi uvoruomadeje.

³¹ Jabuhu sivarëhi priest masijohu'o jögoru öri röjëhijarue aribövihuo' öhi sivoromo uarovareje: Ëahuro uövuade höjo: Naro a ioro'iorooho ajëmego marëjëvaje höjo. Ëhi uövuade höjo röhu hesi sino ajamirovë'oho hu bogo eni höjo. ³² Huro uövuade höjo: Böröme namiromo jemë ajëmaje aho na jevajëjo. Israel rajo jemesi börömoho na jevajëjo. Ëhuni nadi'ego hu korosire jioromo ruvebijego no garomo hu mae uehorovarejo. Ëhi uarovamu ë ae niö'l hesi bëhire korosi'o amëvare aho iabu'o Iesu sivareje.

Iesu guomade jöhoje.

³³ Ëhi'amu maja ririre öri ari'e aho'o ramoramovadeje. Ramoramovobe va'ojiuvo majae huotorovamu gavë'i ajivadeje. ³⁴ Majae huotorovoromo ajivamu gavë'i Iesuro Jew rajo jabesi jöéro ma-darugo'o uvadeje: Eloiajo. Eloiajo. Lema sabaktaniamo. Nosi jöehu huotovë'oho God nasi Bövihajo. God nasi Bövihajo. Ja rabëni remo va'anë höjo.

³⁵ Remo va'anë höjamu bëhire riravare a ioro'iorohuro hejare uvavamu: Eloia uvamu heromo uarovareje: Ëho hehëjo. Elijah-ni uvajëjo.

³⁶Ëhi uarovoromo ae gemuëro tutuvo va'oromo u'uhë'e inömoho barueromo nioga'i'e wine jovore ba'amoromo rumorovamu ioromo ijaho viture bijiohoromo Iesu bojami'ië'adeje. Bojami'ië'oromo aribövioho uëvadeje: Nadi'ego no gavarëjo Elijah-ro God-arire jioromo ro Iesu juvo baruvebijego o bogo.

³⁷Ëhi uëvamu Iesuro jö'e dadovoromo guomadeje.

³⁸Guomamu gavë'i God-are osa börömo ojo göho gagonö jjajoho niögehu tugoharoho arorovo ruvebijadeje. ³⁹Ëhi'amu muorovo simano vaejaje ahuro Iesuare nuninö namiromo gavade Iesu ëhi'oromo guomamu gagorovo uvadeje: Iae mae-ëjo. Ave aho God-are Harihe jiade höjo.

⁴⁰Ëhi'amu magonaho ömo'ömohuro arue riribövire riravoromo Iesu diehi'aruoho garuomadeje. Mary Magdalene o Mary göho James a i'l'o o Joses jabisë vëmoho o Salome o magonaho ioro'ioroho ëhi jioruomadeje. ⁴¹Urimë'i Iesu Galilee sa'are hijadevare evare ë magonaho ömo'ömohuro bövie bise'e ajamibe hesi ijore ijore jijihonövareje. Ëhi ë'ë'ëro ë magonahohu'o magonaho ioro'iorohu'o aho'obëhe Jerusalem amore hu'o gemu mae rovë'ëro ë riravoromo garuomadeje.

Iesuare sino munë gagore bamare jöhoje.

⁴²Röhu ë majaho bövi bise'o avoho'amarue majae jiadeje néröho nuhoromo God rajahil'iröhëro. Ëmajaho garobo'e bamadeje. ⁴³Nuhu majae rue'ia'amu majae garobo'e bamamu gagorovo Arimathea amo raje ae gemu hesi ihe Joseph-ro va'adeje. Hu Jew rajo jabisë a duvahëro jiël'ëro Jew rajo a masijo ioro'iorohu'o hiromo jöe mevonövadeje. Jöe mevo'ego ae aho'obëhe hesi örire mae uehorovonövareje. Röhu ae göehu göehu ë'aruëhi hu'o ëhi muebejë'e hijadeje God-ro ro böröme namiromo aho'obëhe muebejëvoröhego. Joseph ëhi jiël'ë ae jiadeje. Ëhi jiël'ë aëro jiël'ëro huro biririvoromo va'oromo Pilate uavadeje: Uevego na Iesuare sinoho bae'iröjo. ⁴⁴Iesuare sinoho bae'iröjamu Pilate-ro tiöromo uvadeje: Iesu diehi'oromo ma-burëroho guomade höjo. Ëhi uvoromo jöe nugö'öjamu Iesu muebejade muorovo ahuro rovadeje. Rovamu Pilate-ro uavadeje: Na Iesu mami'e guomë'e höjo. ⁴⁵Guomë'e höjamu ruehuro uavadeje: Iae guomë'e höjamu hegorovo Joseph uavadeje: Jaehu Iesuare sino baejë'oho iae mae höjo. ⁴⁶Iae mae höjamu Joseph-ro va'oromo niögü mabëhe imoromo guomë'e sinoho baruvebiromo niögohuro numadeje. Niögohuro numoromo munë ubuvarire ë bamadeje. Bamoromo munë höhö barueromo ojoho tugohadeje. ⁴⁷Ëhi'amu Mary Magdalene'o Joses-are vëmoho Mary'o jaburo niö'iro ariromo gavareje Iesu ë dirö'ore bamamu.

Iesuhu ri'öjade jöhoje.

16 ¹Iae Jew rajo jabisë nuho majaho barëjadeje. Jew rajo jabisë nuho majaho barëjamu Mary Magdalene o Mary göho James-are

vëmoho o Salome ého jaburo va'oromo ridi'e osoho imareje va'oromo Iesuare sinore otehoröhéro. ² Imë'ëro hura börömore sue'o majae rojomamu gagorovo ri'örömo Iesuare sino bamarire va'areje. ³ Va'ë'i uarovareje: Raro ojo tugohare muného rori'o höhö baejahuo va'a'ajéjo. ⁴ Ëhi uarovoromo avoho ga'i gavareje mami'e rori'o bava'ë'e jiamu. Röhü ë muného böröme jiadeje. ⁵ Bava'ë'e jiamu gagoro va'o munë gagore rumo va'oromo gavareje rue jabisi övo manö a i'e ajivë'e niögu ba'amë'oho ë hijamu. Hijamu gagorovo jiodudu'iraejareje.

⁶ Jiodudu'iraejamu gagorovo ruehuro uëvadeje: Nadi jiodudu'iraehéjo. Nazareth rajo ae Iesu korosire anamu guomade a hesi sinoho jemë naharujéjo. Hu aveho bogohöjo. Guomoromo ri'özë'e höjo. Hesi sino bamare sionoho gahëjo. ⁷ Garomo va'oromo Peter'o Iesuare ijorajo ior'iorohu'o uërëjo: Iesuro urimo Galilee va'iramu mami'e uëvadire jemë ë ijore va'oromo ga'a'aruëj uërëjo.

⁸ Ëhi uëvamu ë magonaho ömo'ömohuro jiodudu'iraeromo butubutumoromo munë gagore jioromo suorovoromo hruuromoromo va'areje. Va'oromo juhuonivo'i ë jöho aho bogo majëhijareje.

Iesuhu Mary Magdalene-are nunire rovade jöhoje.

⁹ [Iae hura börömore sisonuvu'ia'amu Iesu guomadoho ri'özadeje. Ri'örömo aevo'ioho Mary Magdalene-are nunire rovadeje. Röhü urimo bogo guomade majare Iesuro ë magonaho hesi dëre jio'amaje aru'aho sisë 7 rarovo'amadeje. ¹⁰ Ëmagonaho hesi nunire rovamu gagorovo ë magonahohuro va'oromo gavade Iesuare aribövioho huë vavaene baeromo nivoruomamu gëgorovo uëvadeje: Iesu ri'özë'ëro hijamu gavode höjo. ¹¹ Hijamu gavode höjamu heromo bogo ma uehorovareje.

Iesuhu hesi ijoraje niö'i jabisi nunire rovade jöhoje.

¹² Bogo ma uehorovamu Iesuro Mary Magdalene-are nunire rovamu ijönö ae niö'iro amore jioromo va'i gavareje Iesu nu ano'e gorosovë'e rovamu. ¹³ Rovamu gagorovo jaburo niö'iro vuonorö'ö rueromo Iesuare aribövi ior'iorohu Iesu gavare jöho majëhijamu bogo ma uehorovareje.

Iesuhu hesi ijoraje 11 jabisi nunire rovade jöhoje.

¹⁴ Bogo ma uehorovoromo Iesuare ijoraje 11-ho jaburo ie ue'ahamu evare ijo tugoho'i Iesu jabisi nuniroho rovadeje. Rueromo uehorovoromo uvadeje: Ave nasi aribövihuro hejare ae göëro göëro uëvamu: Nörö ri'özë'e jiamu noro gavare hö uëvamu heromo bogo ma uehorovare hö uvoromo birëgadeje. Birëgoromo uëvadeje: Jemë rabu hia'l birire ë'oromo naehu ri'özjode jöho bogo ma uehorovarije höjo. ¹⁵ Ëhi birëgonugoromo uëvadeje: Sa'ae dinö'e dinö'e va'oromo nasi jö mahö ae aho'obëhe majëhi barërëjo. ¹⁶ Ae rahu mae uehorovoromo bapataeto

vaejë'oho God-ro baejëvoromo manö bamëvo'ajëjo. Ae rahu bogo ma uehorovë'oho God-ro uë'a'ajëjo: Jemë sisë jëvaje öri sisënö va'ohëjo. ¹⁷O ae rahu mae uehorovë'oho aviëhi jië'e bogo gavarue mu masijoho vaeruomo'ajëjo aëro ëho garomo uvoruomoröhego: Iae mae-ëjo. Jemë jö mae atarujëjo. Nasi ihoho uvoromo Satan-are sisë aribövi a dëre jëvajoho rarovö'örüomo'ajëjo. Bogo hejarue jöëro atoruomo'ajëjo. ¹⁸Vörö'e sigobu banigojomë'oho o oso sisë'e jovo ue'ahë'oho bogo sisërëjëvo'ajëjo. O guomo guomo'e aribövi jabesi sinore övo bamëhë'oho marëjëvo'ajëjo.

God-hu Iesu ajamamu ö'idöre ajiomade jöhoje.

¹⁹Bada Iesuro ëhi jië'e jöho majëhiromo God-ro hu ajamamu huro ö'idöre ajiomoromo God-are övo manö hijadeje. ²⁰God-are övo manö hijamu hesi aribövihuro va'oromo jöho majëhibe dinö'e dinö'e jijihonövareje. Majëhibe jijiho'ego Badaro jabu'o bimuvoromo muoho ajëmi'lego bogo gavarue darugo'e muoho vaenövareje aëro ëho garomo jabesi jöho mae uehorovo'iröhego. Ëhi'areje. Ahia mino'e.]

LUKE

Luke-hu jajivade jö hesi bëhohoje.

1 ¹⁻² O asë'e Theophilus naro ave jöho jasi örire jajivo'ië'e gane. Mu böröme nosirire rovë'eje. Ëmu aevadire aëro nunëro gabe rovë'ëro ë jöho ae majahuinövareje. Majahuijamu ae aho'obëhe heromo ë jö gö göho gemuoro gagovoromo jajivo gavareje. ³ Ëhuni ë muoho aho'o diehi diehi vaejaroho he avoho'i uë gëbe rovë'ëro naro jani avoho ahorirëro jajivo'amo'i uehorovodeje ⁴ëhuro jero adahoromo mami'e hejane jöho mae uehorovo'iranego.

Bapataeto vaejaje ae John rahoröhego aneraehu majahijade jöhoje.

⁵ Iae Herod-hu Judea sa'a muebejadevare priest gemu ë hijadeje. Priest hesi ihoho Zechariah jiadeje. Abijah-are ujore priest ömo'ömoho Zechariah hu'o ae gemuoho jiadeje. Hesi vaboro hesi ihoho Elizabeth jiadeje. Elizabeth hu aevo'i jiade priest Aaron-are uje jiadeje. ⁶ Vaboro'o baru'o jaburo niö'iro Badahu bojémade jögoroho bövioho bise'oho aho'o avoho ejahoromo hesi nunire ma-mabëhe arijareje. ⁷ Jabumë aboji harihu'o rumo'e jëvadeje Elizabeth dë tiojë'e magonahëro jiël'ëro. Röhu mami'e mavojiraejëvë'e jiadeje. Jabumë ëhi jiël'e a magonaho'e jëvadeje.

⁸ Ëhi jëvë'ëro Zechariah'o hu'o gemu mae priest mu vaejarue ariböviohu'o jabisi mu majaho rovamu evare Zechariah-ro priest muoho God-are nunire vaejadeje. ⁹ Muoho vaejamu Jew rajo priest-ehu vaejaruëhi jabumëro priest ihoho jajivo'amoromo gemuore buarohoromo gemu iareje ga'l di ahuro di muoho bae hesi jiego. Ihoho ioromo gavareje Badare osa börömore rumo va'oromo ridi'e oso God-ni vénéhu bueröhe muoho Zechariah-ro baejë'e jiamu. Zechariah-ro ë muoho baenugoromo ose bue'i Badare osa börömore va'irögoro ¹⁰a ioro'iorohuro aho'o amonö raromoromo God-are örire jöe atoruomadeje. ¹¹ God-are örire jöe atamu gavë'i Zechariah-ro osa börömore muoho vae'i gavadeje Badare anerae gemu nume oso buejarue maratu övo manö ro namijamu. ¹² Aneraho ro namijamu gagorovo jiodudu'iraeromo juhuonivadeje. ¹³ Juhuonivamu gagorovo anerahuro uavadeje: Zechariah nadi juhuonivëjo. Jaehu God

ëninanijanoho hu iae ejahë'e höjo. Ejahë'ëro huro jasi vabore Elizabeth ajami'iramu huro jani harihoho raho'a'ajëjo. Rahë'iroho hesi ihoho John jumuvonëjo. ¹⁴Jero sisë maro nimoroho'iramu ae aho'obëhe jabu'o uvo'a'aruëjo: Mabëhe rahade hö uvoromo nimoroho'aruëjo. ¹⁵Hu Badare nunire a böröme jio'a'ajëjo. Wine jove vörö'e jove gö gö bogo i'a'ajëjo. Hu hesi vëmu hesi dëre jio'iröhire aevoromo God-are Aru'ohohuro hesi dë vövöbajo'ere simanore rarovo'ajëjo. ¹⁶Rarovo'iramu Israel raje ae aho'obëhe jabiesi dë vövöbajo'oho huotovëho'iramu jabumëro Bada jabiesi God-are örire avoho uehorovoruomo'ajëjo. ¹⁷Huro Elijah-are öre daruge gemuoho baeromo öhuro Badare jöho baeromo urimo va'a'ajëjo. Va'oromo aribövi jabiesi dë vövöbajo'oho huotovëho'iramu vavu ömo'ömohuro abojo harihu'oho huë baejëvo'aruëjo. Jö bijönimarue aribövihuro mu mae vaejarue aribövi jabiesi jö maho ejëhoruomo'ajëjo. Ëhi ajëmi'iramu evare aribövioho avoho raromoruomo'ajëjo Bada maro rueröhego.

¹⁸Anerahuro ëhi majahijamu hegorovo Zechariah-ro uavadeje: Nasi vaboroho raho'a'ajë uevanuoho röhu na mavoje jevoromo nasi vaborohu'o mavoje höjo. Ëhi jië'oho na diehi'oromo uvo'ejëjo: Ja jö mae uevanuëjo. ¹⁹Uevanuejamu anerahuro uavadeje: Na Gabriel jevajëjo. Na God-are nuninö namijaje höjo. Huro na remö'øjade höjo naro ja'o jöe jövoromo jaehu hejanue jö mabëhoho majahi'irodego. ²⁰Ëhuni hejëjo. Jaehu nasi jö bogo ma uehorovanuohuni ëhuni ja jö jövanuoho bitaroho tövavo'iramu jörume hibe va'ojubo naehu uavodëhi ëhi jio'iramu evare jöho jövo'anuëjo. Amo é jöho bogo sareroho jio'i hesi majaho rue'iramu iae jio'a'ajëjo.

²¹Ëhi'amu ae aho'obëhe Zechariah mueberomo uvoruomadeje: Hu rabe ë'oromo osa börömoroho hiromo örisanuovajëjo. ²²Örisanuovajëjamu Zechariah-ro amonö hörö rueromo jöho bogo majëhi varijënoho jiadeje. Jöho bogo majëhi varijënoho jiamu gagorovo rue aribövihuro garomo uvoruomadeje: Hu God-are osa börömore hijadevare God-ro röjahamu nia'ovo'iraeromo mu böröme gavë'ëro éhu'ëro jöho bogo majahui varijënoho höjo. Röhu hu tövë'ëro jië'ëro jöho bogo majëhi'li ma-övëremu majëhijadeje.

²³Ëhi ë'ë'ëro God-are osare mu majaho barëjamu Zechariah-ro hesi amëro vuonorö'ö va'adeje. ²⁴⁻²⁵Va'amu hesi vabore Elizabeth-ro dë'iraeromo uvadeje: Dë tioromo hiromo ae aho'obëhe jabiesi nunire javoji baebe rovodoho aviaejejö'e Badaro huë baejevoromo ajemamu javojohu barëjevë'e höjo. Ëhi uvoromo osaremu hijamu manaere övo gö mine barëjadeje.

Iesu rahoröhe jöhoje.

²⁶Elizabeth dë'iraeromo manaere 5 barëromo röhu manaere 6-ho jiamu gavë'i God-ro anerae Gabriel nugö'öjamu Galilee sa'are Nazareth

amore rovadeje ²⁷aboride gemu jöe majahi'iröhëni. Ëaborido hesi ihoho Mary jiadeje. Hu o a juvije gemu jabu niö'ihu masurovo'iröhe jöho ae aho'obëhe jabiesi nunire majëhijareje. A juvijo hesi ihoho Joseph jiadeje. Joseph hu Israel sa'are börömo vaenövade ae David-are uje jiadeje.

²⁸Amo anerahuro rueromo Mary uavadeje: Vaevë'le javajëjo. God-hu huë baejavaje magonahe javajëjo. Badaro ja'o juvaje höjo. ²⁹Ja'o juvaje höjamu hegorovo Mary-ro sisë maro nurunurumoromo uehorovoromo uvadeje: Bëhoho rabëni éhi jië'e huë baejë'e jöho majehiromo jejemijajëjo.

³⁰Éhi uvamu anerahuro uavadeje: Mary God-ro jasi örire huë baejavë'e jiaje nadi juhuonivo'i ³¹aveho gavëjo. Jero dë'iraeromo harihe rahoromo Iesu jumuvo'anüëjo. ³²Hu böröme jio'a'ajëjo. Huro ave ihoho bae'a'ajëjo Dö Mare Hijaje A hesi Harihe è ihoho bae'a'ajëjo. Bada God-ro è aho ua'a'ajëjo: Jasi hije David-are sionoho baeromo böröme namiromo Israel rajoho muebejëvonëjo. ³³Muebejëvonë ua'iramu huro Jacob-are ujo ömo'ömoho ma-ioro'ioremu muebejëvonövo'ajëjo. Bogo vuonugo'i èhi muebejëvobe va'a'ajëjo.

³⁴Muebejëvobe va'a'ajëjamu Mary-ro anerahro uavadeje: Iae jö mae-ëjo. Röhu aho bogo masegë'e na éma hijajëjo. Èhi jië'oho diehi'oromo na dë'iraevevo'ajëjo. ³⁵Dë'iraevevo'ajëjamu anerahuro uavadeje: God-are Aru'ahohuro ruahö'ójavo'ajëjo. Dö mare hijaje A hesi darugohuro aegaho'ajëjo. Èhuni raho'irane a ma hesi jöho God-ro uë'a'ajëjo: Hu nasi Harihe höjo. ³⁶Röhu aveho gavëjo. Jasi agane Elizabeth mavoje höjo röhu hu'o harihe raho'irögoro è'ajëjo. Ae aho'obëhe garomo uvoruomade höjo: Hu dë tiojë'e magonahe höjo. Röhu hu dë'iraejadoho manaere 5 barë'i aveho 6-ho höjo. ³⁷Rahade hesi bëhoho mue bövie bise'e vae'iröhoho God hu eni jiajëjo.

³⁸Eni jiajëjamu Mary-ro uavadeje: Iae mae höjo. Na Badare mu vaejaje magonahe jevajëjo. Èhuni jaehu uevanue èhi jië'e muehu nasi örire rovë'oho iae mae höjo. Èhi uvamu anerahuro hu nugo'i va'adeje.

Mary-hu Elizabeth ga'i ajiomade jöhoje.

³⁹Va'amu gagorovo Mary-ro ri'öromo dahorunörire Judea sa'are è maburëro ajiomoromo amore höröjadeje. ⁴⁰Hörönugoromo Zechariah-are osare va'oromo Elizabeth jejamijadeje. ⁴¹Jejamijamu hejë'i Elizabeth-ro hejadeje hesi dëre aharihoho tiöjavamu. Tiö'lego God-are Aru'ahohuro hesi dë vövbajo'rere sino haho'rere aho'obëhe rumorovavamu hegorovo ⁴²Mary-ni ma-darugo'o uvadeje: Ja huë mae baejë'e javajëjo. Magonaho ioroi'oroho iosirëmijë'e javajëjo. Jaehu raho'iranoho huë mae jiajëjo.

⁴³Aveho na diehi'oromo huë mae baejevë'e höjo nasi Börömo hesi vëmehu nasi örire rovanoho. ⁴⁴Èhesi bëhoho jero jejemijamu hejë'i hejode höjo nasi dëre aharihohuro nimorohoromo tiöjavamu. ⁴⁵Ja huë mae javajëjo Badahu uvadéhi èhi jio'a'ajë uvanoħuro.

Mary-hu jö ioromo God rajahijade jöhoje.

46 Ëhi uavamu hegorovo Mary-ro uavadeje:

Naro nasi dë vövöbajo'o uhure Bada mabëhe uavajëjo.

47 God na ajemaje aho uehorovoromo na nimorohevajëjo.

48 Na hesi mu magonahe ma-bise'e jevajëjo röhu huro nasi örire uehorovevë'e höjo.

Aviavejö'e aevoromo ae aho'obëhe uvonövo'aruëjo: Nörö huë mae baejë'e höjo.

49 Darugo ma'e Ahuro mu böröme vaejehë'e höjo.

Hesi ihoho gemu maemu höjo.

50 Hu mae uehorovarue aribövi jabesi jöëni vavaenimaje höjo.

Jabesi a ujo ömo'ömohuni hesi vavaenoho ëhi jiemu jiobe va'a'ajëjo.

51 Hesi darugo'e mu maho röjëhiromo

a masije javuajë uvarue aribövioho rarövö'özjëvamu huruomë'e höjo.

52 Huro darugo'e a masijo jabesi ihoho sa'aro ba'obue'i
iho rumo'e aribövioho banigojiomëvë'e höjo.

53 Vadunehu vuovë'e aribövioho iruno'o mahuro da'uojëhi'i
bövi bise'o marohë'e aribövioho rëmö'özjamu ma-övemu va'oruomë'e
höjo.

54-55 Huro hesi mu aribövie Israel raje no ajamuijë'e höjo.

Nosi hijo miono'o uëvadëhi huro ëhi Abraham'o hesi ujo

ömo'ömohu'o nosi jöëni vavaenimemu vavaenimobe rovë'e höjo.

56 Ëhi jövonugoromo Mary-ro Elizabeth'o hiromo manaere niö'i gemu
barëjamu hesi amëro vuonorö'ö abuejadeje.

Bapataeto vaejaje ae John rahade jöhoje.

57 Iae Elizabeth-are majaho rovamu harihoho rahadeje. **58** Rahamu hesi
amo rajohu'o aganohu'o hejare uëvavamu: Badaro huë baeromo Elizabeth
mabëhe ajamijade hö uëvavamu hegorovo jabu'o nimorohoruomadeje.

59 Nimorohoromo rahadoho hurae gemu barëjamu gagorovo
rueruomadeje garöhëni jabesi Jew rajo muoho vaeromo aharihu hesi

sinoho tariojahego. Rueromo ihoho hesi vavu hesi ihe Zechariah ë
ihe gemuoho jumuvo'ië'areje. **60** Jumuvo'ia'amu gagorovo vëmohuro

uëvadeje: Bogajo. Hesi ihoho John ua'ejarëjo. **61** John ua'ejarëjamu
uavareje: Iae mae höjo röhu jasi aganoho ëhi jië'e ihoho bogohöjo.

62 Bogohö uanugoromo vavuoho övëremu ua gavareje: Harihu hesi
ihoho rahuo jio'a'ajëjo. **63** Rahuo jio'a'ajëjamu vavuohuro övëremu
uëvadeje: Ijo ha'osoho barovego na jajivöjo. Ijo ha'osoho baro bojamamu

jajivoromo uëvadeje: Hesi ihoho John höjo. Hesi ihoho John hö uëvamu
gagorovo rue aribövioho gövögövövareje. **64** Ëhi'amu evare Zechariah-

are jö'oho bitaroho marëjamu God rajahijadeje. **65** Rajahijamu gagorovo

rue amo rajohuro ae aho'obëhe juhuonivoruomadeje. Juhuonivoromo ë mu börömo hesi jöho aho'o Judea dahorunörire sa'a börömore ë vaerovemu vaerovoruomadeje. "Vaerovemu vaerovoruomo ë jöho sisë maro uehorovoruomadeje. Uehorovoruomo gavare Badaro aharihoho mae ajamamu gagoro uvareje: Ěaharihoho hu diehi jië'e a mabëhe jio hesi höjo.

Zechariah-hu jö God-aro baeromo majëhijade jöhoje.

67 Iae aharihu hesi vavue Zechariah-ro hejade God-are Aru'ahoho hesi dë vövöbajo'ere sino haho'ere rumorovoromo uehore bojamamu hegorovo ave jöho majëhiromo uëvadeje:

68 Bada God Israel rajo muebejavuaje aho hu mabëhe höjo.

Huro uehoro ma-mae baeromo hesi aribövioho ajamui'i rovë'e höjo.
Rueromo sisë'i raromaroho maro bamavuë'e höjo.

69 Huro darugo'e aho God-are mu vaenövade ae David-are ujoho
bojamuijë'e höjo no baejavuoromo maro ramuo'iröhego.

70 Huro ëhi ë'iröhéro mami gö'e hesi jö baejare aribövi maho ëhi
huruoho'ego jabumëro ë jöho ae majëhinövare höjo.

71 Huro no'o muorovarue aribövioho ruahö'øjëvoromo no
baejavuoromo maro ramuo'iröhéro
no nu huodaguarue aribövi jabis övore javuego baeniëhiromo maro
bamavuo'iröhéro ëhi uvade höjo.

72 Huro muebejavuobe va'iröhe jöho uehorovoruomo nosi hijo
miono'oho huë baejëvo'i uvade höjo.

73 Huro nosi hije Abraham darugo'e jöho majahiromo uavade höjo
74-75 ajamuiromo no'o muorovarue aribövi jabis övore javuego
baeniëhi'iröhéro.

Baeniëhijego noro bogo juhuonivo'i ma-ioro'ioremu hesi nuniro
raromoromo
hu gemu uehorovoruomo ae mae vaejëvoromo hesi muoho
vaenövo'iröhego.

76 Röhu jue'iajo. Dö mare hijaje Aho God-ro ave jöho majahiromo
ua'a'ajëjo:

Ja jö God nasiro baeromo a majëhijanue ae javajëjo.
Jero Badare jöho baeromo urimo va'a'anüëjo huhu rueröhe öroho
avohahego maro rueröhego.

77 Jero jöe majëhijego God-are ariböviohuro heromo uvoruomoröhego:
God-ro nosi sisëho uehorovoruomo vuonugoromo no baejavuoromo
maro ramuaje hö uvoröhego.

78-79 Ěhesi bëhoho God-ro noni vavaenimajohuro majaëro ö'idöre
rojomanovoromo
ramoramore vuovo örire jijiharue aribövioho no ajivavuo'ajëjo.

Ajivavuoromo huë mae bae'iröhe öroho röjahui'a'ajéjo.

⁸⁰ Zechariah-ro éhi jövël'éro John-ro böviraebé hesi aru'ahoho dë vövöbajo'oho biririvobe va'adeje. Biririvobe va'oromo a rumo'e sa'are va'o hijadeje u'emu Israel rajo jabisi nunire muoho ma-va'orahoro vaeröhëni.

Iesu rahade jöhoje.

2 ¹Éhi'amu evare Rome a böröme sa'ae aho'obëhe muebejaje a ihe Caesar Augustus-ro jöe nugö'öjadeje. Jöe nugö'öromo uëvadeje: Nasi aribövie sa'ae dinö'e dinö'e raromarujoho jeméro va'oromo jemesi ihoho census aribövioho bojämirego jajivëho'irarëjo. ²Röhu evare majaho ého iho aevoromo jajivo'amare majaho jiadeje. Evare majaroho Quirinius-ro bövie vaeromo Syria sa'aho muebenövadeje. ³Amo ë jöho rovamu gagorovo ae gemu gemu amo göre göre va'l o raromaroho jabisi amo mare vuonorö'lö rueruomadeje jabisi ihoho uëvego jajivojöro.

⁴Rueruomamu Joseph-ro hu'o Galilee sa'are Nazareth amore hiromo vuonugoromo hu David-are ujëro jiël'éro David-hu aeo'i hijade amore Bethlehem ë rovadeje. ⁵Rue'i Mary hu'irae rovadeje jabisi ihohu'o jajivëhojöro rabëni Mary huro masuröhe magonahego. Röhu hu dë'e jiadeje. ⁶Bethlehem rueromo arijamu magonahehu rahoröhe majaho rovadeje. ⁷Majaho rovamu gavare aehu nuharue osaho rarovamu gagorovo mi nugo'amarue osare va'l o harihu murioho rahoromo niögëro numoromo mi jabisi i bahijarue röhore ë bamareje.

Aneraehu jö barovamu sheep muebejarue ariböviehu hejare jöhoje.

⁸Éhi'amu gavë'i iae diröle gemuore aëro vahil'e sheep mure raromoromo sheep-oho muebe'amareje. ⁹Sheep-oho muebel'i gavare Badare anerahuro ro nami'ego Badare ajoħuro ajivëvamu gagorovo sisë maro juhuonivareje. ¹⁰Juhuonivamu gagorovo anerahuro uëvadeje: Nadi juhuonivohëjo. Naehu rovaje hesi bëhoho na jö mae baeromo rovajëjo jemë'o jemesi a ioroi'orohu'o aho'obëhe heromo börömo bëhe nimoroho'irarijego. ¹¹Aruëre David-hu hinövade amore jemë baejëvoromo mare bamëvo'iröhe aho jaruvo rahë'e höjo. God-hu uavël'éro böröme namiromo ajëmi'iröhe aho höjo. Hu Bada höjo. ¹²Röhu jeméro va'oromo ga'irarije aharihoho niögëro numë'e mi jabisi i bahijarue röhore raromamu gavë'iroho uvorëjo: Nörö jö mae uövuade höjo.

¹³Jö mae uövuade hö uëvamu gavë'i anerae aho'obëhe ö'idöre jioromo ma-majioho ruvebiruomoromo urimore rovade anerahu'o gemu mae rravoromo God rajahromo uvoruomadeje:

¹⁴Dö mare hijaje aho God hu mabëhe höjo.

Sa'are raromarue aribövioho huhu huë baejëvajoho maro raromoruomo'ajëjo.

¹⁵Aneraho jaburo éhi uvoruomoromo ö'idöre vuonorö'lö iojiomamu gagorovo nume sheep muebejarue ariböviohuro uarovareje: Rovego

Bethlehem va'oromo Badahu uövuade muoho gavarëjo. ¹⁶Ëhi uarovonugoromo ma-burëro rueromo nahoromo gavareje Mary'o Joseph'o ari'irögoro aharihoho miehu i ijärue röhore raromamu. ¹⁷Ëhi ganugoromo aharihu hesi jö aneraehu uëvamu hejaroho Mary'o Joseph'o majëhijareje. ¹⁸Majëhijamu hegörövo ae aho'obëhe tiöjëvadeje. ¹⁹Tiöjëvamu Mary-ro jöho avoho heromo hesi simanore bamoromo uehorovemu uehorovadeje. ²⁰Ëhi'amu rue sheep muebejarue aribövihuro aneraehu uëvadëhi ëhi jiamu gavë'ëro o jöho ëhi hejë'ëro God rajahibe mae uabe jabesirëro sionëro va'areje.

Iesu jumuvare jöhoje.

²¹Iesu rahadoho hurae gemu barëjamugo Iesuare örire Jew rajo muoho vaeromo sinohu tariö'öjahoromo urimo Mary bogo ma'enorohë'e mahijadevare aneraehu iho uavadëhi ëhi Iesu jumuvareje.

Iesu osa börömore bava'oromo God-are örire bojamare jöhoje.

²²Mary-ro aharihoho rahoromo hijuovo gavade Moses-hu bojëmade mu vaeromo jabisi sisë u'oröhe majaho rovamu gagorovo huro Joseph-mu niö'iro aharihe Iesu baeromo Jerusalem amore ajiomareje aharihoho Bada bojami'iröhëni. ²³Emu hesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'ëje: Harihu murioho aho'obëhe God-are öroro i'imamego hesiremu jio'amo'irajo. Amo Mary'o Joseph'o aharihoho bava'areje ëhi jië'le muoho vaeröhëni. ²⁴O jö göho Badare surire jajivoromo ëhi uvë'ëje: Ihititore niö'i o guaho harieh niö'l ëhi jië'le ugoho priest bojëmego God-ni vënëro muejëvo'irajo. Ëmuohu'o vae'iröhëni jabumë aharihoho bava'areje.

²⁵Röhu ae gemu Jerusalem amore hijë'e jiadeje. Hesi ihoho Simeon jiadeje. Hu ae mae vaejëvoromo God-are muoho gemu uehorovaje aëro jië'ëro muebenövadeje God-ro Israel rajojo ajëmiromo jabisi huë vavaenohu tugohëhoröhego. Röhu God-are Aru'ahohuro hu'o juvonövadeje. Hu ëhi jië'le ae jiadeje. ²⁶Simeon hu ëhi jië'le ae jiamu God-are Aru'ahohuro röjahiro uavadeje: Ja bogo avevejö'oho guomo'i Badahu uavë'ëro böröme namiromo ajëmi'iröhe aho rue'iramu ganugoromo evare guomo'a'anuëjo. ²⁷Ëhi uavë'ëro ijönö God-are Aru'ahohuro uehore bojamamu Simeon-ro God-are osa börömore rovadeje. Rovamu evare Iesuare vëmu vavu'ohuro aharihoho God-are osa börömore barovareje Jew rajo jögoru jiaje ëhi jië'le muoho vae'iro. ²⁸Barovamu gagorovo Simeon-ro aharihoho övëro huohudëromo God rajahiro uavadeje:

²⁹Bada jaruvo jero jasi nimoromo uevego na muoho vuonugo'i huë mae ö'iröjo jaehu uevanëhi ëhi jië'le jiaje.

³⁰No maro bamavuo'iröhe aho nasi nunëro gavë'le jevajëjo.

³¹Ëaehu vaeröhe muoho jero avohane höj sa'ae aho'o garöhego.

32 Avohane hesi bëhoho huro ajoho barovego
 ëhuro jasi jö bogo hejë'e aribövioho jasi öroho ga'i
 jasi aribövie Israel rajo nosi ihoho döro jioröhego.

33 Simeon-ro ëhi jövamu hegورو Iesuare vëmohu'o vavuohu'o
 tiøjëvadeje. 34 Tiøjëvamu God-ro jabumë huë mae bojëmi'iröhego Simeon-
 ro God uanugoromo Iesuare vëme Mary uavadeje: Aveho hejëjo. Ave
 aharihoho God-ro bamade höjo huro muoho vaejego ëhuro Israel rajo
 a ioro'ioroho sa'are rireromëvo'i ioro'ioroho döro ri'löröhego. God-ro
 bamade höjo huro hesi jöho barueröhego. Huro hesi jöho barue'iramu
 aëro ahoruomo'ajëjo. 35 Ahoromo ëhuro ae aho'obëhe jabuhu diehi diehi
 uehorovaruhu va'orahoro jio'iramu ga'ejarëjo. Ëhi'o'iramu jero jasi dë
 vövöbajo'o uhure huë vavaene börömoho bae'a'anuëjo.

36 Simeon-ro Mary ëhi uavadeje. Röhu magonaho mavoje gemu
 ë hijë'e jiadeje. Hesi ihoho Anna jiadeje. Hu jö God-aro baeromo
 majëhijaje magonahe jiadeje. Phanuel-are aboje jiadeje. Asher-are uje
 gemuoho jiadeje. Röhu hesi vadunoho aho'obëhe mae jiadeje. Urimë'i
 barue masuromo baru'o hijadoho vadune aho'obëhe 7 barëjamu 37 baru
 guomamu doru hijadoho rahade vadunoho aho'obëhe 84 jiadeje. Ëhu'ëro
 mavoji mae jiadeje. Röhu huro ë God-are osa börömoremu va'oromo
 majae vahie jene ioho vuonugo'i God gemu uehorovoromo hesi örire jöe
 jövoromo rajahinövadeje. 38 Amo Mary'o Joseph'o God-are osa börömore
 arijamu ë magonahohuro jabsirire rovadeje. Rueromo aharihoho
 garomo God huë mae uavadeje. Huë mae uaromo va'oromo ganövade
 di ariböviohuro God-ro Jerusalem amo rajoho maro bamëvoröhego
 muebejarue ë aribövioho gëromoo aharihu hesi jöho majëhinövadeje.

Iesu Nazareth amore vuonorö'ö barovare jöhoje.

39 Ëhi'amu Mary'o Joseph'o Badare surire jiaje ëhi jië'e muoho vae
 barënugoromo Galilee sa'are vuonorö'ö rueromo ro jabsi amore
 Nazareth ë arijareje. 40 Arijamu aharihoho böviraebë biririvobe va'adeje.
 Hu uehoro mabëhe hesi simanore jiadeje. God-ro hesi örire huë bae
 avohobe va'adeje.

A harihe Iesuhu God-are osare hiromo ë'ade jöhoje.

41 Ëhi jië'ëro God-hu Vörö Tugohade Maja Börömoho rue'ego vadune
 góro góro Iesuare vëmu vavu'ohuro Jerusalem ajiomoromo ë hesi söröho
 inövareje. 42 Ëhi'obe rovaroho Iesu vadune aho'obëhe 12 baejamu
 gagoro Iesuare vëmu vavu'ohuro ëhi gemuoho ë'oromo Jerusalem amore
 ajiomareje. 43 Ajiomoromo sörö majaho barëjamu vuonorö'oromo sionëro
 jabsi amëro rue'ië'areje. Röhu jabsi harihe Iesuro ë Jerusalem hijadeje.
 Hijamu vëmu vavu'ohu dadivëvadeje. 44 Dadivëvamu uehorovoromo
 uvareje: Evaho Iesu nosi a ioro'iorohu'o gemu mae rovajëromo rovaroho

majae gemu barëjadeje. Majae gemu barëjamu agano ioro'iorehu örire rovaruire Iesu nahobe jirehojuvo ⁴⁵ gavare Iesu bogojiamu gagorovo öri ahore vuonorö'öromo Jerusalem naho va'areje. ⁴⁶ Nahojuvo jiamëhi va'i gavareje Iesu God-are amo börömore hiromo God-are jö öri röjëhijarue aribövi jabesi jöho hejë'i hu'o mana uë gevamu. ⁴⁷ Hejareje huro éhi'ego ae aho'obëhe tiöromo uvoruomamu: Rabu simano ma-mabëhe baejë'ëro jöho mana bu'øjajëjo. ⁴⁸ Éhi'amu vëmu vavu'ohuro Iesu garomo tiöromo vëmohuro uavadeje: Juel'i ja rabëni nosi öriroho éhioho é'ane höjo. No jasi vavuohumu niö'iro nurunurumë'i nahavobe rovare höjo. ⁴⁹ Rovare höjamu Iesuro uëvadeje: Jemë rabëni na nahevobe rovariye höjo. Jemë rabëni bogo uvariye höjo: Nörö hesi Vavuohuro nimo'ego hesi osare hijajëjo. ⁵⁰ Éhi uëvamu hegorovo vëmu vavu'oho Iesuhu uëvaje jö hesi bëhoho dadivëvadeje.

⁵¹ Dadivëvamu Iesuro vëmu vavu'ohu'o sionëro vuonorö'ö rovadoho jaben amo Nazareth é hiromo jaben jöho ejehë'e hinövadeje. Hijamu vëmohuro gavade hejade jöho hesi simanore bamoromo uehorovemu uehorovonövadeje. ⁵² Éhi'amu Iesuro simano mae jiobe daje böviraebé va'adeje. God o ae aho'obëhe jaburo hesi örire huë bae avohobe va'areje.

Bapataeto vaejaje ae John-hu jö majëhinövade jöhoje.

3 ¹ Iae Tiberius Caesar-hu Rome amore bövie namiromo hesi sa'aë dinö'e dinö'e aevoromo muebejavuadoho vadune aho'obëhe ¹⁴ barë'i ¹⁵-ho jiadeje. Röhu Pontius Pilate-ro Judea sa'aho muebe'l Herod-ro Galilee sa'aho muebe'i Herod-are murie Philip-ro Iturea sa'ahu'o Trachonitis sa'ahu'o muebejëvo'i Lysanias-ro Abilene sa'aho muebejadeje. ² Annas'o Caiaphas'o jabumë niö'i Jew rajo jaben priest böröme jëvadeje. Ésa'are a masijo'o priest masijo'o éhi jio'amade majare evare Zechariah-are harihe John-ro a rumo'e sa'are hijamu God-are jöhuro dëre abuejadeje. ³ Abuejamu hegorovo jöho majëhibe juvoromo Jordan jovonörire öri ari'oho juvo barëjadeje. Juvo barëromo majëhiromo uënövadeje: Uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baeromo bapataeto vaehego God-ro jemesi sisëho uehorovoromo vuonugëhajo.

⁴ John-hu éhi é'iröhe jöho urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-ro surire jajivoromo uvadeje:

Aëro a rumo'e sa'are hiromo ma-darugo'o uvo'a'ajëjo:

Badahu rueröhe öroho avohorego hu maro rue'irajo.

Hesi öroho ahorirëro vajivorego hu maro juvo'irajo.

⁵ Guoröte aho'obëhe huo'amo'iramu rojomo'amo'ajëjo.

Dahoru égohu'o bunohu'o aho'obëhe aho'amo'iramu ahorire jio va'a'ajëjo.

Tagu tagu'e öroho vajivo'iramu ahorirëro jio'amo'ajëjo.

Abue ajiomë'e öroho avoho'iramu ahorirëro jio va'a'ajëjo.

6 Ëhi'o'iramu ae aho'obëhe garuomo'ajëjo God-hu baejëvoromo mare bamëvajoho.

7 Ëhi jajivë'ëro jië'ëro iae John-ro gavade ae aho'obëhe mae huro bapataeto vaejëvojöro rueruomamu gëgorovo uëvadeje: Sigobu aboji harihu'e jëvanovajëjo. Jemë raro uëvade höjo: God-are vöröehu rue'iröhire jioromo huruomoromo manö va'irarijoho eni jëvo'ajëjo. Bogajo. 8 Ijehu bajo mae raejajëhi ëhi mu mae vaerego no garomo uvo'irarëjo: Iae jemë uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baejële jëvajëjo. Röhu nadi uvorëjo: Abraham nosi bëhohuro jië'ëro éhu'ëro no mae javuajëjo. Naro jemë uëvajëjo: Jemë Abraham-are ujo ömo'ömo jëvajoho ého ma-bise'e höjo. God-ro nimo'ibejajo ave munëho ujuhoromo avohëvego araeromo Abraham-are ujo ömo'ömoho jio'amo'ibejajo. Ëhuni nadi nimorohë'ioho éhioho atorejo. 9 Röhu tonëro ijoho bëhi'o huo'öl'ię'ajëjo. Di ijohuro bajoho bogo ma raejële jiego huo'öromo véniro huo'ię'ajëjo. 10 Ëhi jië'e jöho majëhi'ego aëro uanövareje: Ëhi jië'oho no diehi jië'e muoho vae'ejarëjo. 11 Vae'ejarë'ego John-ro uenövadeje: Ae rahu niöge niö'i jëvë'oho gö baeromo niögü rumo'e aho bojaminëjo. O ie jëvë'oho i rumo'e aho gö bojaminëjo. 12 Ëhi uë'ego tax baejarue aribövioho jabu'o bapataeto vae'i ruenövareje. Rueromo uanövareje: Tisa no diehi jië'e muoho vae'ejarëjo. 13 Vae'ejarë'ego John-ro uenövadeje: Tax baejë'iroho sa'are a masijehu uëvaruëhi émino'e bae'i nadi gö'oho döroho jemesi éma baerëjo. 14 Ëhi uë'ego muorovo aribövioho jabu'o uanövareje: Jabesi muoho ëhi höjo röhu nomë diehi jië'e muoho vae'ejarëjo. Vae'ejarëjamu uëvadeje: Jemëro va'oromo nadi ae gö jabesi monioho baeniëhirejo o nadi sarerëmiromo uërejo: Jemë mu sisë vaejë'e jëvaje monie mana bojamuihëjo. Nadi ëhi jië'e muoho vaeromo monioho ujuoho'i ma-uvorëjo: No suvuoro baejaruoho iae eni höjo.

15 Ëhi majëhijamu hegorovo ae aho'obëhe dë vövöbajo'ere uvoruomadeje: Nani mu börömëro rovajëjo. O nani John hu God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamui'iröhe ahuro jöe majahuijajëjo. 16 Ëhi uvoruomamu gagorovo John-ro uëvadeje: Naro jovëremu bapataeto vaejëvaje höjo. Röhu ae gö nasi ijönö rue'li'ajëjo. Huro na iosiremiromo börömoho höjo. Naehu hesi mu bise'o vaejahoromo höru sino jiovaho'ibejodoho o mu bise'o bise'e rabe vaejaho'ibejodoho röhu na ma-bise'e jevajëjo. Naro ma-jovëremu bapataeto vaejëvaje höjo. Ëahuro God-are Aru'ahohuro o vënëro bapataeto vaejëvo'ajëjo. 17 Hesi ijo garanoho övore höjo. Ijo garanoho övore jië'ëro iohu tevoromo döro hijiohijiovoromo mevoromo i maho gagovoromo hesi iruno'e osare è avoho bahi'i subueho sinoho ravemu ravaje vénire huo'a'ajëjo. 18 Ëhi jië'e jöho o jöe gö gö John-ro majëhiromo ëhuro jabesi simanoho huotovëho ganövadeje. Ehi'oromo God-are jö maho majëhinövadeje.

John savoji gagore ba'amare jöhoje.

19 Ëhi'amu gagorovo iae è sa'a muebejaje a böröme Herod-ro hesi muri hesi vabore Herodias gohoniahiromo mu sisë gö gö vaejamu gagorovo

John-ro ri'öromo birevadeje. ²⁰Birevamu Herod-ro mu sisë aho'obëhe vaejë'ëro röhu ave mu sisëhu'o vaejadeje. Huro ae uëvamu John guduamo bava'oromo savoiji gagore ba'amareje.

John-hu Iesu bapataeto vaejade jöhoje.

²¹Röhu ë hesi urimo John-hu a bapataeto vaejëvade majare huro ae aho'obëhe bapataeto vaejëvonugoromo Iesu'o bapataeto vaejadeje. Bapataeto vaejamu Iesuro God-are örire jöe jövamu gavë'i ö'idöho arorovadeje. ²²Arorovamu God-are Aru'ahohuro sino haho'e jioromo guaho va'ënohuro Iesuaro ruvebijamu gavë'i ae aho'obëhe hejareje ö'idöre uvavamu: Ja nasi Harihu mabëhe javajëjo. Naro ja garomo ëhuro nasi dë vövöbajo'oho nimorohevajëjo.

Iesuare hijo miono'o jabesi iho jajivobe va'ade jöhoje.

²³Röhu Iesuhu mu aevade majaho hu vadune aho'obëhe 30 rabu'ë jiadeje. Ae aho'obëhe uvoruomadeje: Iesu hu Joseph-are harihe höjo. Röhu Joseph hu Heli-are harihe jiadeje. ²⁴Heli hu Matthat-are harihe jiadeje. Matthat hu Levi-are harihe jiadeje. Levi hu Melchi-are harihe jiadeje. Melchi hu Jannai-are harihe jiadeje. Jannai hu Joseph-are harihe jiadeje. ²⁵Joseph hu Mattathias-are harihe jiadeje. Mattathias hu Amos-are harihe jiadeje. Amos hu Nahum-are harihe jiadeje. Nahum hu Esli-are harihe jiadeje. Esli hu Naggai-are harihe jiadeje. ²⁶Naggai hu Maath-are harihe jiadeje. Maath hu Mattathias-are harihe jiadeje. Mattathias hu Semein-are harihe jiadeje. Semein hu Josech-are harihe jiadeje. Josech hu Joda-are harihe jiadeje. ²⁷Joda hu Joanan-are harihe jiadeje. Joanan hu Rhesa-are harihe jiadeje. Rhesa hu Zerubbabel-are harihe jiadeje. Zerubbabel hu Shealtiel-are harihe jiadeje. Shealtiel hu Neri-are harihe jiadeje. ²⁸Neri hu Melchi-are harihe jiadeje. Melchi hu Addi-are harihe jiadeje. Addi hu Cosam-are harihe jiadeje. Cosam hu Elmadam-are harihe jiadeje. Elmadam hu Er-are harihe jiadeje. ²⁹Er hu Joshua-are harihe jiadeje. Joshua hu Eliezer-are harihe jiadeje. Eliezer hu Jorim-are harihe jiadeje. Jorim hu Matthat-are harihe jiadeje. Matthat hu Levi-are harihe jiadeje. ³⁰Levi hu Simeon-are harihe jiadeje. Simeon hu Judah-are harihe jiadeje. Judah hu Joseph-are harihe jiadeje. Joseph hu Jonam-are harihe jiadeje. Jonam hu Eliakim-are harihe jiadeje. ³¹Eliakim hu Melea-are harihe jiadeje. Melea hu Menna-are harihe jiadeje. Menna hu Mattatha-are harihe jiadeje. Mattatha hu Nathan-are harihe jiadeje. Nathan hu David-are harihe jiadeje. ³²David hu Jesse-are harihe jiadeje. Jesse hu Obed-are harihe jiadeje. Obed hu Boaz-are harihe jiadeje. Boaz hu Shelah-are harihe jiadeje. Shelah hu Nahshon-are harihe jiadeje. ³³Nahshon hu Amminadab-are harihe jiadeje. Amminadab hu Admin-are harihe jiadeje. Admin hu Arni-are harihe jiadeje. Arni hu

Hezron-are harihe jiadeje. Hezron hu Perez-are harihe jiadeje. Perez hu Judah-are harihe jiadeje. ³⁴Judah hu Jacob-are harihe jiadeje. Jacob hu Isaac-are harihe jiadeje. Isaac hu Abraham-are harihe jiadeje. Abraham hu Terah-are harihe jiadeje. Terah hu Nahor-are harihe jiadeje. ³⁵Nahor hu Serug-are harihe jiadeje. Serug hu Reu-are harihe jiadeje. Reu hu Peleg-are harihe jiadeje. Peleg hu Eber-are harihe jiadeje. Eber hu Shelah-are harihe jiadeje. ³⁶Shelah hu Cainan-are harihe jiadeje. Cainan hu Arphaxad-are harihe jiadeje. Arphaxad hu Shem-are harihe jiadeje. Shem hu Noah-are harihe jiadeje. Noah hu Lamech-are harihe jiadeje. ³⁷Lamech hu Methuselah-are harihe jiadeje. Methuselah hu Enoch-are harihe jiadeje. Enoch hu Jared-are harihe jiadeje. Jared hu Mahalaleel-are harihe jiadeje. Mahalaleel hu Cainan-are harihe jiadeje. ³⁸Cainan hu Enos-are harihe jiadeje. Enos hu Seth-are harihe jiadeje. Seth hu Adam-are harihe jiadeje. Adam hu God-are harihe jiadeje.

Iesuhu mu sisë vaejöro Satan-hu bijoho gavade jöhoje.

4 ¹Iae Iesuro hejade God-are Aru'ahohuro hesi dë vövöbajo'ere sino haho'ere rumorovavamu hegorovo Jordan jovoho vuonugo'irögoro God-are Aru'ahehu uavajire a rumo'e sa'a göre ë va'o juvadeje. ²A rumo'e sa'are juvamu gagorovo Iesuro God-are jöho ahojöro Satan-ro hesi dëho bijoho gabe va'adoho majae aho'o 40 barëjadeje. Bijoho ga'i hijamu evare majaroho Iesuro ioho bogo ijë'e ma-hibe va'oromo ë majaho barëjamu vadunéro hömadeje.

³Vadunéro hömamu Satan-ro ri'oromo uavadeje: Ja God-are Harihe javë'oho ave munëho uavego iraejajo. ⁴Iraejajamu ruehuro uavadeje: Röhu God-are jöho jaivoromo ëhi uvë'e höjo: Aehu iemu uehorovë'oho bogo maho raromo'aruëjo.

⁵Ëhi uavamu Satan-ro Iesu hu'irae ba'ojiomoromo a masijehu dinö'e dinö'e raromoromo muebe'amarue öri ari'oho ého ma-burëro röjahi barëjadeje. ⁶Röjahiromo uavadeje: Ëori ari'oho aho'obëhe naro bojami barëlejöjo jero mueberomo ë bövi bise'o maho ujuoho'iranego. Ëhesi bëhoho ë öri ari'oho naro baejë'ëro jevë'ëro ae rahu bojëmi'i negë'oho iae bojëmajë höjo. ⁷Ëhuni jaehu uvene aho röjehijë'oho aho'obëhe jasi jio'amo'ajëjo. ⁸Jasi jio'amo'ajëjamu Iesuro uavadeje: Röhu God-are surire jöho ëhi uvë'e höjo: Bada jasi God gemu rajahiromo hesi muohemu gemu vaejahonëjo.

⁹Ëhi uavamu Satan-ro Iesu Jerusalem hu'irae baeromo ajiomadoho ruhe God-are osa börömo hesi döre ba'ojio ë nugamu namijadeje. Namijamu Satan-ro uavadeje: Ja God-are Harihe javë'oho avehuro nami'i jörö'örövëjo. ¹⁰Ëhesi bëhoho God-are surire jöho ëhi uvë'e höjo: God-ro hesi aneraho uë'iramu ja avoho muebejavo'aruëjo. ¹¹O hesi surire jö göho ëhi uvë'e höjo: Aneraho jaburo övore ma'enagonövo'aruëjo jasi hörure

munëro bibejavojoëni. Ëhuni jörö'örovëjo. ¹² Jörö'örovëjamu uavadeje: Röhu God-are jöho éhi uvë'e höjo: Nadi ri'öromo Bada jasi God hesi dëho éma bijiohoromo uanëjo: God jero éhi éhi e'lëjo. ¹³ Ëhi uavamu Iesuro mue gö gö aho'o vaejöro Satan-ro hesi dëho bijioho ganugoromo vuonugo va'adeje majae eni jiego vuonorö'ö rueröhëro.

Iesuhu Galilee sa'are hiromo aevoromo mu vaejade jöhoje.

¹⁴ Va'amu iae Iesuro God-are Aru'aho hesi darugoho baeromo vuonorö'öromo Galilee sa'are va'adeje. Va'amu huhu rovade jöho é sa'aho aho'obëhe heruomadeje. ¹⁵ Iesuro Jew rajehu God rajahijarue osare osare jöe röjëhibe juvamu ae aho'obëhe uvoruomadeje: Hu a mae höjo.

Iesuare ame Nazareth rajehu Iesu bijönimoruomade jöhoje.

¹⁶ Ëhi'amu Iesuro jöe röjëhibe juvoromo urimë'i asisö'o'ree hiromo böviraejade amore Nazareth é rovadeje. Rueromo nuho majae rovamu amo göre göre va'ormo é'ajéhi éhi huro God rajahijarue osare va'adeje. Va'ormo God-are surire jöho adaho'i ri'ö namijadeje. ¹⁷ Namijamu jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-hu jajivade jöle suroho ae göëro bojamijadeje. Bojamamu Iesuro baeromo jiovö'öromo ave jajivade jöho nahoromo birohoromo adahoromo ¹⁸ uvadeje:

Badare Aru'ahohuro nasi simanore rumorovevajëjo Badaro hesi
Aru'ahohoho nasirire bamë'ëro jië'ëro.

Huhu bamade hesi bëhoho naro hesi jö maho baeromo bogo eni jië'e aribövoho majëhi'irodego bamade höjo.

Huro na remö'ëjade höjo naro va'ormo tövëvë'e aribövoho uë'irodego: Jivo rëmöl'ë'irode majaho rovë'e höjo.

Nuni tugorohëvë'e aribövoho uë'irodego: Nuni dadovëho'irode majaho rovë'e höjo.

Remö'ëjade höjo sisëhu ruahö'ëjëvë'e aribövoho naro manö bamëvo'irodego.

¹⁹ Naro ae uë'irodego: Badahu ajëmi'iröhe majaho iae rovë'e höjo.

²⁰ Ëjëho adahonugoromo Iesuro suroho huhoho taemoromo osa muebejaje aho sionëro bojamiromo jö bëhoho röjëhi'i sa'aro hijadeje. Hijamu gagorovo é osare raromare aribövohuro ae aho'obëhe he'i Iesu gemu érimahareje. ²¹ Érimahamu uëvadeje: God-are jö adahamu hejarije é hesi muoho aviajëjö'e rovë'e höjo. ²² Iesuro éhi jië'e jöho jövamu hegorovo ae aho'obëhe uvoruomadeje: Hu jö mae jövajëromo hesi huë ma jöho heromo tiójëvadeje. Tiójëvamu uvoruomadeje: Ëiaho bogo a börömehu jio'i hu Joseph-are harihe höjo. ²³ Ëhi uvoruomamu Iesuro uëvadeje: Ave uhu jö atarujoho jemëro éhi ue'a'arujëjo: Oso muebejanue aho jero jasi ajamirovego mae javajo. Ëhesi bëhoho jemëro ueromo é'arujëjo: Arue Capernaum amore mu vaejane é hesi jö hejaroho éhi jië'e

muoho ave jasi amoro vaejego no gavarëjo. ²⁴Röhu ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jö God-aro baeromo majëhijarue aribövioho nosi sa'a rajohuro bogo ma uehorovavuarue höjo. Bogo mae bogajo. ²⁵Röhu aveho na jö mae uë'ië'ajëjo. Elijah-hu hijade majaroho ave Israel sa'are magonaho dorue aho'obëhe jio'amade höjo. Evare majare ëni bogo mae bogo rovadoho vadune niö'i gemu röhu döre manaere 6 ëhi barëjë'ëro ëhu'ëro sa'ae aho'obëhe majae ëgobövie vadune raromare höjo. Vadune raromamu evare ²⁶magonaho dorue aho'obëhe ave Israel sa'are raromaroho God-ro Elijah hesi sa'a rajo magonaho doruoho bogo gemu vadu'e ajamijöro jabumënioho nugö'ö'i sa'ae gö Sidon amonörire sa'are Zarephath amore hijade magonaho doruohuni gemu nugö'ëjade höjo ajami'liröhego. ²⁷O jö God-aro baeromo majëhinövade ae Elisha-hu hijade majaroho ave Israel sa'are sino jomo'e ae aho'obëhe jio'amade höjo. Röhu Elisha-ro Israel raromarue jomo'e aribövi bogo ae gemu vadu'e jabesi sinoho avohëho'i Syria rajemu gemu a ihe Naaman hesi sinoho avohahade höjo. ²⁸Ëhi majëhijamu hegorovo ë God rajahijarue osare raromarue ariböviohuro heromo sisë maro dë vörönimoruomadeje. ²⁹Dë vörönëgamu ri'öromo Iesu amore jiamu guduamo baeromo amo'e dahoru bönnure iojiomoromo dahoru vöösre suorovareje barado döre riravo'i baba'amo'irovo. ³⁰Ëhi'o'i ë'oruomamu gëgorovo Iesuro jabesi ririre jioromo rëmö'öromo va'adeje.

Aru'aho sisë ae gemu hesi dëre jiamu Iesuhu rarovö'ëjade jöhoje.

³¹ Va'oromo Iesuro abuejadoho abo Galilee sa'are Capernaum amore höröjadexe. Höröromo Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu God rajahijarue osare va'oromo jöho röjëhijadeje. ³²Jöho röjëhijamu heromo tiöromo uvoruomadeje: Hesi jöho darugo'e ma-mabëhe javavajëjo. Ëhi uvoruomade hesi bëhoho hesi birire baejë'ëro hu jöho majëhijadeje. ³³Amo ë osare Satan-are a sisëhu dëre abuejë'e aho hijë'e jiadeje. Hijë'ëro ma-darugo'o uvadeje: ³⁴Hë-ajo. Iesu Nazareth rajoho ja rabëni sihusihuaguol'i rovane höjo. Na ja ijumavuo'i ë'anuëjo. Na iae ja gavajëjo. Ja God-aro jioromo rov'e a ma-maemu jië'e ae javajëjo. ³⁵Ëhi uavamu hejë'i Iesuro uavadeje: Jöho vuonugo'i höröjëjo. Höröjëjamu hejë'i uhure a sisëhuro ë a hesi simanoho huotovahamu ë aribövi jabesi nunire sa'are behumorovadeje. Sa'are behumorovamu uhure a sisëhuro ë a hesi sino haho'oho bogo ijumaho'i ma-höröromo va'adeje. ³⁶Höröromo va'amu gagorovo ae aho'obëhe garomo tiöjëvamu uarovareje: Aveho rabu'e jöho höjo. Darugo'e jöho jövego a sisëhuro ma-burëro ejahoromo suorovo va'oruomaje höjo. ³⁷Ëhi'amu Iesuhu vaejaje mu hesi jöho ë sa'aho aho'obëhe he barëjareje.

Iesuhu ae aho'obëhe jabesi sino avohëhade jöhoje.

³⁸Röhu a sisëho dëre jioromo hörö va'amu Iesuro God rajahijarue osare jioromo va'adeje. Va'oromo Simon-are osare va'adeje. Röhu

Simon-are jure magonaho hesi sino haho'oho vörö'irae avohë'e jiadeje. Vörö'iraejamu Iesu uavareje: Na ja magonahoho ajaminëjo.

³⁹ Ajaminëjamu hegorovo Iesuro va'romomo böhre ruaho'amo namiromo uavadeje: Vörö'iraejanuoho u'uhëjo. U'uhëjamu sino haho'ere vörö'iraejadaho u'uhadeje. U'uhamu hejë'i ri'öromo iruno'e avohëhoromo i'imëmadeje.

⁴⁰ I'imëmamu majae beva'amu gagorovo ae rahu hesi ae guomo guome gö gö jië'oho ujuoho rovamu Iesuro hesi övoho ae aho'obëhe jabesi sinore bamëho'ego marë'amonövadeje. ⁴¹ Marë'amo'ego aru'aho sisë ae aho'obëhe jabesi dëre raromarohuro suorovo va'onövareje. Suorovo va'ië'iroho ma-darugo'o uvonövareje: Ja God-are Harihe javajë'ego heromo uënövadeje: Jöe nugohëjo. Nadi nasi jöho huruohohëjo. Iesuhu éhi jië'e jö jövade hesi böhoho ë aru'aho sisëho jaburo garomo uvareje: Hu böröme namiromo ae ajëmaje aho höjo.

Iesuhu Judea sa'are jö majëhibe juvade jöhoje.

⁴² Éhi é'ë'ëro sisonuvamugo Iesuro ri'öromo va'romomo a rumo'e sa'are ë hijadeje. Hijamu ae aho'obëhe hu nahobe rovareje. Nahobe rueromo gavare ë hijamu gagorovo nijio'iraeromo uavareje: Nadi va'i rueromo no'o hijëjo. ⁴³ No'o hijëjamu hegorovo uëvadeje: Iae mae uevarujëjo röhü God-hu böröme namiromo muebejëvaje jöho ë jöho amo ioro'iorohu'o majëhibe va'ejöjo ë hesi böhoho God-ro éhuni remö'öjamu rovë'ëro. ⁴⁴ Éhi'onugoromo Judea sa'are God rajahijarue osare osare jöho majëhibe juvadeje.

Iesuare ijore ijore jijihoröhego Iesuhu aevoromo a uëvade jöhoje.

5 ¹ Iae Iesuro Gennesaret e'u rirörе namijadeje. Namijamu ae aho'obëhe God-are jöho he'l tagavoromo bijimö'örovobe rueruomadeje. ² Rovamu Iesuro namiromo gavadeje boat niö'l e'u rirörе raromëvo'i visu suovarue aribövioho rori'o raromoromo viöho u'ovamu. ³ Éhi ganugoromo boat gemu Simon-are boat-re aji hiromo Simon uavadeje: Ave rirörе jioromo biduohö'öjego rori'o va'a'ajo. Rori'o va'a uanugoromo gavade eni jiamu gagorovo boat-re éhi hiromo jöho röjëhijamu rue sa'are raromare ariböviohuro heruomadeje.

⁴ Heruomamu Iesuro hesi jöho jövobe va'ojuvo barëjamu Simon uavadeje: Ave jasi boat-oho baeromo e'u umahë'inö huo'öbe va'romomo ja'o jasi ariböviohu'o viöho ba'amorëjo éhuro visue aho'o suovo'irarije höjo. ⁵ Suovo'irarije höjamu Simon-ro uavadeje: Tisa ého iae mae höjo röhü no vahi bövie visu suovo'i ë'o gabe rovaroho gavare höjo bogo eni javuamu. Röhü jero uë'ego éhuni viöho ba'amö'ejöjo. ⁶ Éhi uanugoromo viöho ba'amoromo visue aho'obëhe suovamu viöho dadorovo'ië'adeje. ⁷ Dadorovo'ia'amu gagorovo Peter-mëro jabesi a ioro'iore boat göre

arijaruoho övëro uëvareje: Ro ajamuihëjo. Ro ajamuihëjamu rueho jaburo rueromo ajëmiromo visue aho'obëhe suovoromo ë boat niö'ire bahijamu irijiomoromo diruvëvo varijëne jiadeje. ⁸Ëhi'amu gagorovo Simon Peter-ro Iesuare bëhire ague aho hiromo uavadeje: Bada na remo va'lëjo. Na a sisë jevajëjo. ⁹Peter-mëro visue aho'obëhe mae suovoruomoromo tiøjëvë'ero jië'ëro éhu'ëro éhi uavadeje. ¹⁰Peter-më tiøjëvo'i James'o John'o jabu'o tiøjëvadeje. Röhu James'o John'o jabumë Zebedee-are harihe jëvadeje. Jabumë Simon'o gemu mae muoho vaenövareje. Amo tiøjëvamu Iesuro Simon uavadeje: Nadi juhuonivonëjo. Aviavejö'e aevoromo ja bogo visuoho gagovo'i ae magonahe gagovëvo'iramu nasinö jioruomo'ajëjo. ¹¹Ëhi jövamugo boat-re rueromo ravo'amoromo boat-oho jagu ömëvo va'o nie'uhore ötøjëvareje. Ötøjëvonugoromo jabiesi muoho bövioho bise'oho vuonugo'i aevoromo Iesuare ijore ijore jijihonövareje.

Iesuhu sino jomo'e a ajamade jöhoje.

¹²Iae Iesuro amore hijadeje. Hijamu ae gemu sino haho'e jomemu jië'ohuro rueromo Iesu garomo ague aho hiromo éninamiromo uavadeje: Bada ja nasi sino avoheho'iranoho ja eni javajëjo. Éhuni jasi nimoromo ajemijë'ohuro iae ajemi'anuëjo. ¹³Ajemi'anuëjamu Iesuro övoho nugöl'öromo sinoho röhahoromo uavadeje: Iae na negajëjo ajami'iyo. Marëjëjo. Marëjëjamu gavë'i jomoho rireromoromo hesi sinore sisë sisëho barëjadeje. ¹⁴Sisëho barëjamu gagorovo Iesuro uavadeje: Naehu éhi ë'odoho nadi aho huruoho majëhinëjo. A'i ma-val'oromo jasi sinoho priest röjahijego ga'irajo. Éhi'oromo Moses-hu uövuade éhi jië'e suvuoroho God-are öroro bojamego aëro garomo uvo'irarëjo: Jasi sinore sisëho barëjë'ëro iae mae javajëjo. ¹⁵Bogo aho huruoho majëhi'iröhego uavadeje röhu ë hahu vaejade mu jöho börömo mae rumorovamu ae gö gö hebe va'oruomadeje. Hebe va'oruomë'ëro ae aho'obëhe rueromo gagovoruomadeje hesi jöho heruomo'i huro jabiesi sino haho'oho ajëmego marëjëvo'iröhego. ¹⁶Ro gagovoruomamu gëgorovo Iesuro a rumo'e sa'are va'o hiromo God-are örire jöe jövadeje.

Övo höru'e vuovahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

¹⁷Ëhi'oromo iae Iesuro aribövioho jöho röjëhijamu Pharisee ariböviohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o ého jaburo hesi bëhire raromoruomadeje. Urimë'i ë aribövioho ioro'iorohuro ë Galilee sa'are amo göre göre jioromo ioro'iorohuro arue Jerusalem amore Judea sa'are amo ioro'iorore jioromo rueromë'ëro ë raromoruomadeje. Raromamu Iesuro jöho röjëhiromo Badare darugoho baejë'ëro guomo guomo'e a jabiesi sino avohëho'iröhoho eni jiadeje. ¹⁸Sino avohëho'iröhoho eni jiamu iae aëro övo höru'e vuovahë'e aho maratuoroho giojimo barovareje. Barueromo osanö bava'oromo Iesuare

bëhire bamo'iröhe öroho nahareje. ¹⁹Öroho nahoromo gavare ae aho'obëhe tagavoromo ojanoho urahë'e jiamu gagorovo ba'ojiomoromo javuoho dönö dadovö'öromo maratuohu'o nume osare riravarue aribövi jabiesi ririre Iesuare bëhire ë ba'amareje. ²⁰Ba'amamu gagorovo Iesuro gavade i'e rovare aribövihuro hu mae uehorovoruomamu gëgorovo övo höru'e vuovahë'e aho uavadeje: Isiajo. Jasi sisëho uehorovoromo vuonugoromo mu'u barëjahë'e höjo. ²¹Mu'u barëjahë'e höjamu hegorovo jögoru öri röjëhijarue aribövihuo Pharisee aribövihuo uarovareje: Asë'ëjo. Sareri ae höjo. Huro God sivoromo ëhi jië'e jöho jövajëjo. Hu ma-ae höjo. Röhu huro ë aho uavajëjo: Naro jasi sisëho uehorovoromo vuonugoromo mu'u barëjahë'e jevajëjo. Ëhi jië'e muoho hesi God-ro gemuëro vaejaje höjo. Ma-aho bogajo. ²²Ëhi atamu gagorovo Iesuro uëvadeje: Jemë rabëni uehore gö gö baejarujëjo. ²³Jemë'o uehorovohëjo. Nani ja ae ëma ua'a'anuëjo: Jasi sisëho uehorovoromo vuonugahë'e hö ua'a'anuëjo. Ja ëhi ua'ibejanëjo aho nunoho bogo ga'ibearëjo ja mae o sarere jövë'e javego. Röhu ja bogo ëma ua'a'anuëjo: Ri'öromo nami juvëjo hesi guomo guomoho bogo barëjego ja javojagojöëni. ²⁴Röhu ë bogo ëma jövo'ibejane jöho iae na jövo'ejöjo huro ejehoromo ri'ö nami juvego jemëro ë muoho garomo ëhuro ga'irarijego God-are A Maho naro sa'are hijajire evare sisë mu'uvaje darugoho ëhu'o baejë'e jevego. Ëhi uënugoromo röhu övo höru'e vuovahë'e aho uavadeje: Naro ja uavajëjo: Jero ri'öromo raromanue maratuoho banigojiomoromo baeromo jasirëro val'ëjo. ²⁵Val'ëjamu hejë'i ruehuro ae aho'obëhe jabiesi nunire ri'öromo maratuoho banigojiomoromo baeromo God rajahibe hesirëro va'adje. ²⁶Va'amu gagorovo ë aribövihuo aho'obëhe tiöjëvamu juhuonivoromo God rajahiromo uarovareje: Asë'ëjo. No bogo gavarue muoho jaruwo gavë'e javuajëjo.

Levi-hu Iesuare ijore ijore juvoröhego Iesuhu uavade jöhoje.

²⁷Ëhi'amu gagorovo Iesuro ri'öromo va'adje. Va'i gavade tax baejaje ae hesi ihoho Levi hesi mu vaejaje osare hijamu gagorovo uavadeje: Rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. ²⁸Juvonövonëjamu hegorovo hesi muoho aho'o vuonugo'i ri'öromo aevoromo Iesuare ijore ijore juvonövadeje.

²⁹Ëhi'ormo Levi-ro Iesu rajahil'i sörö böröme hesi osare bamoromo Iesu'o a ioro'iorohu'o aho'obëhe uëvadeje: Rueromo söröe ihëjo. Ihëjamu hegorovo tax baejarue ae aho'obëhe ëhi jië'e a ioro'iore aho'obëhe ëho jaburo ro gemuoro raromoromo ie ue'ahareje. ³⁰Ie ue'ahamu gëgorovo Jew rajo jögoru öri röjëhijarue Pharisee aribövihuo Pharisee aribövi ioro'iorohu'o ëho jaburo dë vörönégamu Iesuare aribövihuo uëvareje: Jemë rabëni tax baejarue aribövihuo'o sisë a ioro'iorohu'o gemuoroho ioho jovoho ue'aharujëjo. Ëhi jië'oho sisë höjo. ³¹Sisë höjamu hegorovo

Iesuro uhu'e uëvadeje: Röhu guomo guomo'e aribövihuremu doctor gavarue höjo mae jëvë'e aribövioho bogajo. ³² Ehesi bëhoho naro sisë aribövioho sisë vaejaruoho vuonugojöro ue'i rovode höjo ma-döemu mae jëvë'e aribövioho bogajo.

Bëhoho rabëni Iesuare ariböviehu i bogo vuonugare jöhoje.

³³ Iae aëro Iesu uavareje: John-are jö hejarue aribövihuro majae aho'obëhe God uehorovo'i ioho vuonugoromo hesi örire jöe ato'i arijarue höjo. O Pharisee jabesi jö hejarue aribövioho jabu'o éhi jië'e muoho vae'i arijarue höjo. Jabuméhu éhi é'aruoho iae mae höjo. Röhu jasi aribövioho ioho bogo vuonugo'i ma-iemu jovemu ue'aharue höjo. Rabëni éhioho é'arue höjo. ³⁴ Rabëni éhioho é'arue höjamu heggorovo Iesuro uhu'e uëvadeje: I'o masuröhe a hesi söröre aemo'aemehu rueromo i i'ië'iroho jemë tugohévo'irarijoho na eni jëvajéjo o bogajo. Bogajo. ³⁵ Röhu majae ijönö i'o masuröhe aho aëro guduamo bava'iramü evare majare ioho vuonugo'aruëjo. Avevejö'oho naro jabu'o hijë'ego jabu ioho bogo vuonugo'aruëjo.

Jew rajehu gororovo'iröhe jögoru mamiohu'o Iesuhu barovade mu i'ohu'o bogo gemuore havo'iröhe jöhoje.

³⁶ Éhi uenugoromo Iesuro uhu jöe gö'o majëhiromo uëvadeje: Niögu i'ohu'o mamiohu'o bogo havo'anuëjo. Bogo havoromo dadovadiroho niögu i'oho baeromo bisemu tariö'löromo niögu mami hesi gagoroho bamoromo sigohi'anuëjo. Éhi é'ibejanëjo niögu i'oho tariö'löjë'ero éhuro sisérë'ibejajo. O niögu mamioho ého nu ano'e gö jio'i i'oho nu ano'e gö jioromo éhuro niögu mamiohu'o sisérë'ibejajo. ³⁷ O wine jovo mi sino gagore bigu'ië'iroho jovo i'ohu'o mi sino mamiohu'o bogo gemuoroho havoromo jovo i'oho mi sino mamiroho bigu'anuëjo. Éhi é'ibejanëjo jovohuro gatovoromo ögohuro bibivoromo mi sino mamiëro jië'ëro tögmoromo ioro'ioremu dadorovego jovoho rova'ibejajo. ³⁸ A'i jovo i'oho mi sino i'o hesi gagoremu bigu'anuëjo. ³⁹ Röhu jovo mami ue'ahë'oho aëro uvarue höjo: Mamioho mae höromö éhuni i'oho bijönimarue höjo. ÈJew rajehu Iesuare mu i'o bijönimarue jöho Iesuro uhu'e éhi majëhijadeje.

Jew rajehu nuharue maja hesi jöhoje.

6 ¹ Iae Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu gagorovo Iesumëro mure jijihareje. Jijihoromo hesi ijorajo ömo'ömohuro ioho babovoromo övëro uhiromo ue'ahobe va'oruomadeje. ² Ioho övëro uhiromo ue'ahobe va'amu gëgorovo Pharisee ariböviëro uëvareje: Jaruvoho nuho majae höjo. I avoharujoho ého nuho maja hesi jögoroho aharujéjo. Rabëni éhi jië'oho é'arujéjo. ³ È'arujëjamu Iesuro uëvadeje: David nosi a böröme jionövade höjo. Röhu hu'o hesi aribövihuru'o hömëvamu heggorovo

huhu ë'ade jö God-are surire adaharijoho ého diehi'oromo bogo avoho uehorovarujëjo. ⁴David-ro God-are osare va'oromo God-are nunire bahijare ioho ujuohoromo vituoho i'i vituoho hesi aribövioho i'imémamu ue'ahare höjo. Éhi jië'e ioho aho bogo ue'aho'i hesi ma-priest-ëremu ue'aho'iröhe ie höjo. Röhu jabuhu ue'aharohuro éhuro jögoroho ahare höjo. Röhu ë hesi jöho bogojiade höjo. ⁵Éhi uénugoromo uëvadeje: God-are A Maho naro nuho majä hesi jögoroho muebejaje höjo.

Övo guomahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

⁶Éhi uëvë'ëro Jew rajo jabisi nuho majae gö'o rovadeje. Nuho majae gö'o rovamu Iesuro God rajahijarue osare va'oromo hesi jöho röjëhijadeje. Amo ë osare övo manörire övo hitahi guomahë'e aho hijë'e jiadeje. ⁷Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o ého jaburo Iesuare jö sisëho nahoromo uvareje: Iesuhu guomo guomo'e aribövi jabisi sino avohëhë'oho noro a masijoho huruoho majëhiromo uë'ejarejö: Iesuro a ajämaje muoho vaeromo nuho majä hesi jögoroho ahade höjo. Éhi uvoromo jabumëro ma-hu gemu érimahareje ga'iro nuho majare hu guomo guomo'e aribövi jabisi sino avohëhego o bogo. ⁸Érimahamu Iesuro gëromo uvadeje: Jabumë éhi éhi uehorovaruë uvoromo övo guomahë'e aho uavadeje: Ro ave nosi riroro namijëjo. Namijëjamu ro jabisi ririre namijadeje. ⁹Namijamu hu bijönimoromo érimaharuoho Iesuro uëvadeje: Na ave jöho uë gë'ië'ajëjo. Nosi nuho majä hesi jögoroho diehi höjo. Nuho majaroho na ae mae vaejëvo'ejarëjo o sisë vaejëvo'ejarëjo. I'ovëvo'ejarëjo o muo'amo'ejarëjo. ¹⁰Éhi uénugoromo uherihoromo ë aribövioho aho'obëhe gënugoromo övo guomahë'e aho uavadeje: Jasi övoho nugöl'özëjo. Éhi uavamu hegorovo övoho nugöl'özjamu marëjadeje. ¹¹Marëjamu rue aribövihuro gavare Iesuro ë aho ajami'ego marëjamu gagorovo dë vörönëgo avohadeje. Dë vörönëgamu jöe atoromo uarovareje: No Iesuare öriroho diehi'o'ejarëjo.

Iesuhu hesi apostle 12 baejëvade jöhoje.

¹²Éhi'o'irögöro Iesuro God-are örire jöe jövo'iro dahurure ajiomadeje. Ajio hiromo vahi bövie God-are örire jöe jövobe va'ojuvu éhi sisonuvadeje. ¹³Sisonuvamu gagorovo hesi ijore ijore jijiharue aribövihuro ruejöro uvëvadeje. Uvëvoromo rovamu ae aho'obëhe 12 hesi baejëvadeje. Baejëvoromo uëvadeje: Jemë nasi apostle jëvajëjo. ¹⁴Iesuro Simon baejadeje. Baeromo iho göho Peter jumuvadeje. O Peter-are öho Andrew baejadeje. O göho James John Philip Bartholomew ¹⁵Matthew Thomas o James Alphaeus-are harihe o Simon aehu uvaruoho Jew rajehu jabisi mueberovo'i nimaje aho ¹⁶o Judas James-are harihoho o göho Judas Iscariot ë aribövioho baejëvadeje. Judas Iscariot Iesuni hiruëmiromo a jabisi övore bojëmi'iröhe aho jiadeje.

Iesuhu a jabesi sino avohëhade jöhoje.

¹⁷Éaribövioho baejëvonugoromo Iesuro jabu'o gemu mae abueromo enure ë namijadeje. Namijamu hesi aribövie aho'obëhe mae o a ioro'iorohu'o arue Jerusalem amore jioromo Judea sa'a ioro'iorore jioromo nume Tyre amo Sidon amo jiajinö sö jovo bëhire sa'are jioromo ae aho'obëhe mae ë ro riravareje ¹⁸Iesuare jöho heruomo'i huro ajëmego jabesi sino haho'oho marëjëvo'iröhego. Ro riravamu a sisëhu dëre abuejëvë'ëro i'u baejarue aribövioho Iesuro ajëmamu marëjëvadeje. ¹⁹Marëjëvamu ae aho'obëhe gavare Iesuare darugohuro rueromo guomo guomo'le ae aho'obëhe ajëmamu gagorovo Iesu rëho'i ë'o gavareje ëhuro guomo guomoho barëjëvo'iröhego.

**Huë mae baeröhe ariböviohu'o huë vavaene
baeröhe aribövi jabesi jöhoje.**

²⁰Ëhi'amu Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho gëromo uëvadeje:

Bövi bise'o rumo'e aribövioho jemë huë mae jëvajëjo
God-ro muebejëvego hesi aharire mae raromo'ië'l'ëro.

²¹Avevejöle hömëvaje aribövioho jemë huë mae jëvajëjo
maja ijonöho eni da'uëgo'ië'l'ëro.

Avevejöle nierusuburu'e bamaruje aribövioho jemë huë mae jëvajëjo
maja ijonöho nimoroho'ië'l'ëro.

²²Jemëhu God-are A Maho na uehorovevamu aehu gëromo bijönëgoromo nu huodëgoromo sivëgoromo jemesi iohoho sisë höromo vuonugëhë'oho huë mae jëvaje höjo. ²³Jabuhu ëhi sisë vaejëvë'iroho jemëro hirohiromoromo nimoroho avohorëjo God-hu suvuoro jemëni ö'idöre bamëhajoho böröme jië'e jiaje. Éaribövi jabesi hijo miono'ohuro jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi jabesi örire ëhi gemuoho sisë vaejëvonövare höjo.

²⁴A'i bövi bise'o marohë'e mae jëvë'e aribövioho vaevë'e jëvajëjo.
Jemesi bövi bise'o maho ujuoho barëjë'ëro ijonöho bogo ujuoho hesi jëvajëjo.

²⁵Avevejöle da'uëgë'e aribövioho vaevë'e jëvajëjo.

Maja viture vadunëro vuovëvo hesi höjo.

Avevejöle nimoroharuje aribövioho vaevë'e jëvajëjo.

Maja viture huë vavaene baejë'i nierusuburu'e bae hesi jëvajëjo.

²⁶Æ aho'obëhe jemesi jö ma-mabëhe atë'oho vaevë'e jëvajëjo. Éaribövi jabesi hijo miono'ohuro God-are jö huotohuotovoromo majëhinövare aribövi jabesi örire ëhi gemuoho mae atonövare höjo.

Nu huodaguarue aribövi jabesi örire noehu huë baejëvo'iröhe jöhoje.

²⁷Röhu jemë nasi jö hejaruje aribövihumë ave jöho majëhi'ië'ajëjo.
Jemë'o muorovarue aribövioho huë baejëvorëjo. Jemë nu huodëgarue

aribövioho mae vaejëvorëjo. ²⁸ Jö sisë uëvarue aribövioho jö mae uërëjo. Sisë vaejëvarue aribövihuni God-are öroro éninamirëjo. ²⁹ Aehu a'isabi gönü anagë'iroho hunuorovego a'isabi gönühü'o anago'irajo. Aehu niögu gö baeniahijë'oho nadi nijio'raejego niögu göhu'o bae'irajo. ³⁰ Aehu jasi örire böviëni bise'ëni éninamijë'oho bojaminëjo. Aehu jasi mae sisë baejahë'oho nadi uanëjo: Sionëro bojemëjo. ³¹ Jemë ae göehu diehi vaejëvojöro nëgë'oho jemë'o ëhi jië'e muoho ae gö jabesi öroro vaejëvorëjo.

³² O jemë huë baejëvarue aganohemu huë baejëvë'oho rabëni uvorëjo: God-are nunire mabëhe javuajëjo. Sisë aribövihuro jabu'o huë baejëvarue aganoho mana huë baejëvarue höjo. ³³ O jemë mae vaejëvarue aribövihemu mae vaejëvë'oho rabëni uvorëjo: God-are nunire mabëhe javuajëjo. Sisë aribövihuro jabu'o ëhi gemuoho ë'arue höjo. ³⁴ O uvë'oho: Ëhi gemuoho vuonoröl'ö bae'ejöromo ëhuni bövi bise'o ma-jahuri ae gö bojëmijë'oho rabëni uvorëjo: God-are nunire mabëhe javuajëjo. Sisë aribövihuro jabu'o uvoruomaje höjo: Ëhi gemuoho vuonoröl'ö bae'ejöromo ëhuni bövioho bise'oho ma-jahuri ae gö bojëmijarue höjo. ³⁵ A'i jemë nu huodëgarue aribövioho huë baejëvorëjo. Mae vaejëvorëjo. Nadi uvorëjo: Mana bojemi'aruë uvë'i jemesi bövioho bise'oho ma-bojëmirëjo. Ëhi ë'ë'oho God-ro jemë suvuoro böröme bojëmi'ajëjo. Ëhuro God-hu dö mare hijaje a hesi abozi harihu'o mae jëvo'ajëjo. Ëhesi bëhoho God-ro gëvaje a sisë jioruomo'i bogo mana mabëhe uavë'e suvuore éma baejarue aribövie jëvego gëgorovo huro éma huë baejëvoromo ajëmijaje höjo. Huhu ë'aje ëhi jië'e mu vaejë'oho jemë hesi abozi harihu'o mae jëvo'ajëjo. ³⁶ Ëhuni jemesi Vavuehu jemëni vavaenimajëhi ëhi ae göëni vavaenimorëjo.

Bogo döro bamorovoromo a jabesi sisë mevo'iröhe jöhoje.

³⁷ Nadi döroho bamorovoromo a jabesi sisëho mevorëjo. Jabesi sisë bogo mevë'oho God jemesi sisëhu'o bogo mevo'ajëjo. Nadi a jabesi sisëhunioho i'uoho bojëmirëjo. I'u bogo bojëmijë'oho God jemë'o i'uoho bogo bojëmi'ajëjo. A'i ae gö jabesi sisëho uehorovoromo vuonugorëjo. Ëhi ë'ë'oho God-ro jemesi sisëhu'o uehorovoromo vuonugo'ajëjo.

³⁸ Ae suvuorëmirëjo. Jemë ëhi ë'ë'oho God-ro jemë'o suvuorëmi'ajëjo. Börömo mae suvuorëmiromo jemëro övoho avohol'iramu sörö valëne é bamëho'iramu övo duvahoho rarovoromo oteroho'a'ajëjo. Bogo bise'o vadu'oho suvuorëmi'ajëjo. Jemë dimino'e bojëmë'ohuro ëhuro è bojëmarije mino'e ëhi bae'a'arujëjo. Iesuro ëhi jövadeje.

³⁹ Röhü Iesuro röjëhi'iro ave uhu jöho uëvadeje: Nuni sisë'e a göhuro nuni sisë'e a göho diehi öroho röjahibe va'a'ajëjo. Bogajo. Röjahijë'oho jabumë niö'l guare bejëvo va'a'ajëjo. ⁴⁰ Jö hejaruje aribövioho jö röjëhijaje aho na bogo iosiremiromo jö maho bae'a'arujëjo. Jöho he barë'iramu evare jö röjëhijaje aho va'ëne jëvo'ajëjo.

41 Röhu ja diehi'oromo ijo ugobajo'e biseharihehu isiare nunire namijajoho ga'i ijo börömehu jasi nunire namijavajoho bogo gavanuejo.
42 Ijo börömehu jasi nunire namijavajoho bogo gavé'oho éhu'oho ja rabëni jasi aemo'aemoho uanëjo: Isi é'ego na jasi nunire ijo ine namijavajoho jahahöjo. Sareri ae javajëjo. Jasi nunire ijo börömehu tugohavajoho jero urimo jahonëjo. Jahonugoromo evare avoho garomo ijo ino harihoho isiare nuniroho jahaho'anuëjo.

**Aho mu vaejajire garomo uvarueje: Hu mae
o sisë höjo. Ëhesi uhu jöhoje.**

43 Ijo maho bajo sisëho bogo rae'i ijo sisëho bajo maho bogo raejaje höjo. **44** Ijoho bajoro garomo uvo'a'anuëjo: Ëijoho mae höjo ého sisë höjo. Meso böso uro'ië'iroho mesoremu uro'i bibë'e ijo sisëroho bogo uro'a'anuëjo. Rihu'e grape bajo uro'ië'iroho è ö'liremu uro'i bibë'e resu sisëroho bogo uro'a'anuëjo. Ijo sisëhuro bajo sisëho rae'amaje höjo. Ijo mahuro bajo maho rae'amaje höjo. **45** Ëhesi bëhoho a maho ijo maehu bajo mae raejajëhi éhi jëvaje höjo. A maho uehoro maëremu jabiesi dë vövöbajo'ere jëvë'ëro mu maemu vaeruomaje höjo. A sisëho uehoro sisëremu jabiesi dë vövöbajo'ere jëvë'ëro mu sisëmu vaeruomaje höjo. Aëro diehi jië'e uehorehu jabiesi dë vövöbajo'ere irijiomëvajoho jabiesi jö'ëro atarue höjo.

Simano ma'e ahu'o simano sisë'e ahu'o javu vaejare uhu jöhoje.

46 Jemëro uevaruje höjo: Bada ja no mu bojamuijanue aho javajëjo. Éhi jië'oho jemë rabëni naehu bojëmaje muoho bogo vaejaruje höjo. **47** Röhu ae rahu nasi örire rueromo nasi jö heromo ejehajoho éhi jië'e a hesi jöho naro uhu'e majëhi'ejöjo. **48** Ae gemuëro javue vae'ië'ade höjo. Javue vae'irögoro ègobövie umo abuejuvo munë'e sa'aho birohogoro öboho è ruhoromo javuoho vaejade höjo bibivoröhego. Javuoho vae barëromo hijamu jovo börömëro ruomoromo è javuoho anade höjo. Anamu javuoho mae vaejë'ëro jië'ëro bogo orivo'i ma-bibivoromo namijade höjo. Nasi jö ejehaje aho è bibivë'e javu vaejade aho va'ëne höjo. **49** A'i ae rahu nasi jö heromo bogo ejehajoho éhi jië'e a hesi jöho naro uhu'e majëhi'ejöjo. Ae gemuëro javue vae'ië'ade höjo. Röhu sa'aho bogo umo abueromo öboho ruho'i ma-sa'a döre vaejade höjo. Vaejë'ëro è javuoho jovëro ro anamu dadorovo barë nahonahovade höjo.

**Rome raje muorovo simano vaejaje a hesi mu vaejaje
a guomo'ia'amu Iesuhu ajamade jöhoje.**

7 ¹Iesuro hesi jöho ae aho'obëhe majëhinugoromo va'adoho va'o Capernaum amore hijadeje. **2**Röhu Rome raje muorovo simano vaejaje ae gemuëro è hijë'e jiadeje. Hu bogo Jew rajehu jio'i sa'a gö

raje jiadeje. Hesi muemu vaejahaje ahuro hu'o hijadeje. Hijamu rue simano vaejaje ahuro ë iaho mae uehorovo avohadeje. Mae uehorovo avohamu rue aho guomo guomo böröme baejë'léro guomo'ië'adeje.

³Guomo'ia'amu gagorovo rue simano vaejaje ahuro Iesuhu a ajémaje jöho hegoro Jew rajo a duvaho ioro'ioroho uëvadeje: Va'oromo Iesu uarego rueromo nasi mu vaejehaje a hesi sinoho avohahego marë'irajo. ⁴Ëhi uëvamu hegороvo va'areje. Va'oromo Iesu éninamiromo uavareje: Ëaho ajaminëjo. Hu a maego jaehu ajamijë'oho iae mae höjo. ⁵Hu sa'a gö raje höjo röhu huro ave sa'a rajoho no uehorovavuaje höjo. Uehorovavuajëro jië'éro huro ajamuiromo ae uëvade höjo noehtu God rajahijarue osaho vaejahuoröhego.

⁶Ëhi uavamu Iesuro ri'oromo jabu'o va'adeje. Va'oromo ë simano vaejaje a hesi osa bëhire rovamu gavë'i rue simano vaejaje ahuro hesi aho uëvadeje: Va'oromo Iesu birohoromo uarëjo: Badajo. Nadi nasiriroho rueromo u'uoho baejëjo. Na ae ma-bise'e jevoromo sisë jevë'e jaehu nasi osare rovë'oho bogo maehu höjo. ⁷Ëhuni na uehorovoromo uvode höjo: Na ö'l'irodoho röhu na bogo maehu jevajëjo. Ëhuni nadi rue'i ma-jö'léro jöe jövego nasi mu vaejehaje aho marë'irajo. ⁸Ma-jö jövego mu rovaje hesi öroho iae na gavë'e jevajëjo. Ëhesi bëhoho na nasi a masijo jabiesi aharire jevë'éro jabiesi jöho ejëhoromo muoho vae'i muorovo aribövioho nasi aharire jëvë'éro nasi jöho ejehoromo muoho vaejarue höjo. Naehu muorovo ae gö uavë'oho: Va'ë uavë'iroho iae hu va'aje höjo. O muorovo ae gö uavë'oho: Rovë uavë'iroho iae hu rovaje höjo. O nasi mu ajemaje a uavë'oho: Mue ëhi vaejehë uavë'iroho iae hu ëhi vaejaje höjo. Ëhu'ëro jö jövego mu rovaje hesi bëhoho iae na gavë'e jevajëjo. Ëhuni uavajëjo: Ma-jö'léro jöe jövego marë'irajo. Ëjöho baeromo Iesu majahirego he'irajo. ⁹He'irajamu simano vaejaje a hesi ariböviohuro ë jöho bava'oromo Iesu majahijareje. Majahijamu Iesuro heromo tiójadeje. Tiöromo huotorovoromo hu rihiomare aribövioho uëvadeje: Hu mabëhe uehorovevade höjo. Ëhi jië'e aho na bogo birohë'e jevajëjo. Nosi Israel rajoho jabu'o bogo ëhioho mae uehorovevaruëjo. Iae na mae jövajëjo. ¹⁰Ëhi uëvamu hegороvo rue ariböviohuro vuonorö'ö rueromo simano vaejaje a hesi osare ro gavareje hesi mu vaejahaje aho mami'e marëjë'e jiamu.

Magonaho doru hesi harihu guomo raromamu Iesuhu ajamamu i'ovade jöhoje.

¹¹Ëhi'l'o'irögoro iae Iesuro Nain amore va'l'i va'adeje. Va'amu Iesuare ijomajo ömo'ömohu'o a ioro'iorohu'o ae aho'obëhe mae hu'o va'oruomadeje. ¹²Va'oromo amo rejo ojo bëhire hörö'ia'amu suorovo'ia'amu evare aëro guomë'e a hesi sinoho amore jioromo guavo'i giojimo baeromo rovareje. Röhu vaevë'oho guomë'e aho magonaho doru

hesi harihu gemu'oho jiadeje. Amo raje ae aho'obëhe ë magonahohu'o rueruomadeje. ¹³Rueruomamu Badaro magonahoho ganugoromo huni vavaenimamu uavadeje: Nadi nivonëjo. ¹⁴Nadi nivonëromo rueromo sino bamare maratuoho röhadeje. Rëhamu giojimo barovare aribövihuro éhi riravareje. Riravamu gagorovo Iesuro a juvijoho uavadeje: Jue'iajo. Naro ja uavajëjo: Guomanoho ri'ojëjo. ¹⁵Ri'ojëjamu döro ri'ö hiromo aevoromo jöe jövadeje. Jöe jövamu gagorovo Iesuro harihoho vëmu hesi övore bamadeje. ¹⁶Éhi'amu gavë'i ae aho'obëhe juhuonivoromo God rajahiromo uvoruomadeje: Asë'e jö God-aro baeromo majahuijaje a börömhuro nosi örire rovë'e hö uvoromo God-ro hesi aribövi nosi jöëni vavaenimë'e hö uvoruomadeje. ¹⁷Éhi'amu gagorovo ae aho'obëhe Judea sa'ahu'o sa'a ioro'iore bëhirohu'o Iesuare jöho éhi vaerovemu vaerovobe va'areje.

**Bapataeto vaejaje ae John-hu ae rëmö'ójamu
rueromo Iesu jö ua gavare jöhoje.**

¹⁸Iesuhu éhi jië'e mu vaejade jöho John-are ijore ijore jijiharue aribövihuro John majahijareje. ¹⁹Éhi majahijamu hegorovo John-ro hesi aribövioho niö'iro ruejöro uëvamu rovareje. Rovamu uëvadeje: Va'ormo Iesu ua garëjo: No uvaruëjo: God-ro ae nugöl'ö'iramu nosi örire rue'a'ajëjo. Na ja ë aho javajëjo. O na no muebe'ejarëjo ae göëro rueröhego. ²⁰Éhi uëvamu hegorovo va'ormo Iesu uavareje: John bapataeto vaejavuaje ahuro uövuamu rovare höjo. Huro uövuade höjo: Iesu uarejo: No uvaruëjo: God-ro a böröme nugöl'ö'iramu nosi örire rue'a'ajëjo. Na ja ë aho javajëjo. O na no muebe'ejarëjo ae göëro rueröhego. ²¹Éhi uavamu hegoro evare Iesuro guomo guome gö gö juhuonini'oho aho'o aru'aho sisë'oho aho'o avoho'amadeje. Nuni tugorohë'e aribövioho aho'o jabesi nunoho dadovëhadeje. ²²Éhi'ormo John-are ae niö'ioho uëvadeje: Va'ormo diehi gavarijoho hejarijoho John majahirego he'irajo. Uarejo: Nöröro ae nuni sisë'oho ajëmijego mae uheriharue höjo. Höru sisë'oho ajëmijego mae jijiharue höjo. Jomo'e aho ajëmijego marëjëvoromo jubesirire sisë sisëho barëjhaje höjo. Hia'l sisë'oho ajëmijego hia'e dadovoromo jöe hejarue höjo. Vuovë'e aho ajëmijego i'ovarue höjo. Bogo eni jië'e aribövioho ajëmiromo majëhijego God-are jö maho hejarue höjo. Va'ormo John éhi majahirëjo. ²³Röhu John o ae rahu biririvoromo nasi örire mae uehorovevë'oho ë ahuro maho hi'a'ajëjo.

²⁴Maho hi'a'ajëjamu John-are ae niö'iohuro vuonorö'ormo va'areje. Va'amu gavë'i Iesuro ë hesi bëhire gagovare aribövioho John-are jöho majëhiromo uëvadeje: Urimë'ioho jemë rabe ga'irögoro John-hu a rumo'e sa'are hijajiroho ého va'onövariije höjo. Ijo rudu burehu huosihego arue anume va'aje éhi uehorovaje aho na John éhi jië'e ae jiamu jemë ga'l va'arije höjo. Bogajo. ²⁵O diehi jië'e ae ga'l va'arije höjo. Na niögu mabëhe sanu'e io'amë'e ae jiego ga'l va'arije höjo. Röhu éhi jië'e niögu ma io'amoromo bövi

bise'o marohë'e ma baeromo raromarue aribövioho bogo a rumo'e sa'aroho raromo'i a masijehu raromarue osaremu raromarue höjo. ²⁶Röhu diehi jië'e ae ga'i va'arije höjo. Na John jö God-aro baeromo majëhijaje ae jiamu ga'i va'arije höjo. Io'ajo. John iae hu éhi jië'e ae höjo. Röhu aveho hehëjo. Jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'ioroho iosirëmiromo John hu börömoho höjo. ²⁷Iae ë a hesi jöho God-are surire jajivoromo éhi uvë'e höjo:

Ave aho God nasi jö bajuvaje aho höjo.

Ja va'ië'iroho naro hu urimo nugö'öl'iramu va'oromo ae uë'a'ajëjo jaehu va'irane öroho iogorahoröhego.

Éhi jajivë'e höjo. ²⁸Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ave sa'are raromarue aho ae gemu vadu'oho John bogo iosiramiromo börömoho jië'e höjo. A'i God-hu böröme namiromo muebejëvego hesi aharire raromarue a inino mahuro John iosiramiromo döroho jioruomajëjo.

²⁹Iesuro éhi majëhijamu tax baejarue ariböviohu'o a ioro'iorohu'o aho'obëhe ë jöho heromo uvoruomadeje: God hu mae höjo. Rabëni John-hu bapataeto vaeröhe jöho jaburo ejahë'ëro. ³⁰A'i Pharisee ömo'ömohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue a ömo'ömohu'o ë jöho heromo jabuhu ë'ojöro God-hu nimaje muoho juahovareje rabëni John-hu bapataeto vaeröhe jöho jaburo bijönimë'ëro.

³¹Röhu Iesuro hesi jö vituoho majëhiromo uëvadeje: Ave jaruvore raromaruje aribövi jemesi jöho uhu'e majëhi'ië'ajëjo. ³²Amo ririre raromoromo jö bijönimoruomaje asisö'oho jëvanovajëjo. Amo ririre raromoromo asisö'o ioro'iorohuro ioro'ioroho uvëvoruomajëjo: Noehu aninivoromo jemëni virikö huosihëharoho jemëro bijönimoromo bogo ejahuoromo javavarije höjo. Noehu aninivoromo huë vavaeni'e jö iaroho jemëro bijönimoromo bogo ejahuoromo nierusuburu'e bamarije höjo. ³³Éhesi bëhoho bapataeto vaejavuaje ae John-ro rueromo God uehorovoromo ma-hi'i ioho wine jovoho bogo inövade höjo. Éhi'onövadoho jemëro ë jö bijönimarue asisö'oho val'ëne bijönégamu John-are jöho bogo ejaho'l sisë'i uehorovoromo uvonövariye höjo: Aru'aho sisë dëre jië'ëro éhu'ëro ioho jovoho bogo ijaje höjo. ³⁴O God-are A Maho naro rueromo ioho jovoho ma-ijaje höjo. Éhi ë'ajoho jemëro éhu'lö bijönimoromo uvaruje höjo: Nörö gahëjo. Ioho mahunö'e iromo vörö'e jovemu ijaje höjo. Hu vajiohu'e tax baejarue ahu'o a sisë ioro'iorohu'o ého jabies aemo'aeme höjo. ³⁵Jemëro John-are muohu'o nasi muohu'o bijönimarue höjo röhu no God-are uehoro maho baejë'ëro muoho vaejarue höjo. Ému nimarue aribövioho aho'ojaburo garomo uvoruomo'ajëjo: God-are uehoroho iae mae höjo. Éhu'ëro muoho vaejare höjo.

Iesuhu Pharisee ae gemu Simon-are osare hiromo ë'ade jöhoje.

³⁶Éhi'amu Pharisee ae gemuëro Iesu uavadeje: Nasi osaro rovego no ie ijarëjo. Ie ijarëjamu ë a hesi osare va'oromo ie i'i sa'aro hijadeje. ³⁷Röhu

sisë magonahe gemuëro ë amore hijadeje. Hiromo hejade uvavamu: Iesuro Pharisee a hesi osare hiromo ie ijajë uvavamu hegorovo ridi'e ose munë huono mabëhiroho baeromo rovadeje. ³⁸ Barueromo Iesuare dejonö höru bëhire hiromo nivoromo hesi nuni jovohuro Iesuare hörure aho'amodivamu buejahoromo simano uohuro uhijahoromo höroho dudöhahoromo ridi'e jovohuro otehahadeje.

³⁹ Ëhi'amu gagorovo ë Pharisee ae Iesu uavamu rueromo i ijade ahuro uehorovoromo uvadeje: Ave aho jö God-aro baeromo majahuijaje ae jio'ibejajo hu ga'ibejajo magonahehu ma'enajoho rahuo jio'i o diehi jië'e mue vaebe juvaje magonahe jiego ahego ëhuro mae jio'ibejajo. Ëhesi bëhoho hu magonaho sisë höjo. Röhu Iesuhu ë magonaho bogo avoho gavajoho ëhuro hu bogo jö God-aro baeromo majahuijaje aehu höjo.

⁴⁰ Ëhi uehorovamu gagorovo Iesuro Simon ë Pharisee a hesi ihoho Simon uavadeje: Simon na jö harihe majahi'ië'ajëjo. Majahi'ië'ajëjamu Simon-ro uavadeje: Tisa iae mae höjo. Majehego hejöjo. ⁴¹ Hejöjamu Iesuro uhu'e uavadeje: Iae ae niö'iehu ae gemu hesi örire moni mana sionehu bojami'iröhoho jëvade höjo. Göhuro 500 kina göhuro 50 kina ë a hesi örire bojami'iröhoho jiade höjo. ⁴² Röhu bogo eni jëvade höjo. Bogo eni jëvamu gagorovo moni bae'iröhe ahuro ë ae niö'iehu moni bojami'iröhoho uehorovoromo vuonugëhade höjo. Ëhi jië'oho ë ae niö'ioho di ahuro ë moni bae'iröhe a hesi öriroho böröme rajahi'i di ahuro ma-bisemu rajahi'ajëjo. ⁴³ Rajahi'ajëjamu Simon-ro uavadeje: Na uehorovoromo uvajëjo: Moni böröme bojami'iröhe ahuro ë moni bae'iröhe aho böröme rajahi'ajëjo ë hesi bëhoho huro moni börömo mae uehorovoromo vuonugahë'ego. Rajahi'ajëjamu Iesuro uavadeje: Ja mae uevanuëjo.

⁴⁴ Ëhi uaromo huotorovoromo magonahoho gavë'i Simon uavadeje: Ave magonahoho gavëjo. Naro jasi osare rovode höjo röhu ja bogo rajehiromo jovohu bojemijke höjo nasi höroho u'ojo. A'i ave magonahohuro rajehiromo hesi nuni jovohuro nasi hörure aho'amodegamu ëhuro u'ovehade höjo. U'ovehoromo hesi simano uohuro uhijehade höjo. ⁴⁵ Ja bogo rajehiromo dudöhev'e javajëjo. A'i ë magonahohuro naehu jasirire rovodevare evare aevoromo rajehiromo nasi höroho dudöhobe rovë'e höjo. ⁴⁶ Ja bogo rajehiromo ninugu'e jovohu nasi simanoroho oteheho'i ë magonahohuro rajehi avohoromo ridi'e jovo mabëhohuro nasi hörure otehehade höjo. ⁴⁷ Ëhuni uavajëjo: Ëmagonahohuro na rajehi avohë'ero ëhu'ero hesi sisë aho'obëhe jiadoho uehorovoromo vuonugë'e höjo. A'i sisë ma-bisemu uehorovoromo vuonugahë'oho ëhi jië'e aribövioho ma-bisemu rajehi'aruëjo. ⁴⁸ Ëhi uanugoromo magonahoho uavadeje: Jasi sisëho uehorovoromo vuonugahë'ho. ⁴⁹ Vuonugahë'hojamu Iesu'o raromoromo i ue'aharue ariböviohuro jabiesi uehorovoromo uvareje: Ëaho hu diehi jië'e aëro jië'ero huro God-are muoho baeromo ae magonahe jabiesi sisëho uehorovoromo vuonugëhaje höjo. Hu ëhi jië'e muohu'o

vaejaje höjo. ⁵⁰ Ëhi uvamu Iesuro magonahoho uavadeje: Jero nasi örire mae uehorovevamu God-ro ja baejavoromo maro ramë'le höjo. Vaevë'e va'onëjo.

**Magonaho göehu göehu Iesu'o gemu mae
jijihoromo Iesu ajaminövare jöhoje.**

8 ¹ Ëhi ë'ë'ëro Iesuro va'adeje. Va'romo God-hu böröme namiromo muebejavuje jö maho baeromo ae majëhibe amo masijore ininore ë va'adeje. Röhu hesi ijomage 12-ho jabu'o ² magonaho ömo'ömohu'o ëhi Iesu'o gemu mae va'areje. Ëmagonahoho ioro'ioroho urimo aru'aho sisëhu dëre abuejëvo'i ioro'ioroho guomo guomo baejëvadoho Iesuro ajämijamu marëjëvadeje. Ëmagonaho jabesi ihoho göho Mary aehu uvaruoho Mary Magdalene jiadeje. Iesuro ë magonaho hesi dëre jio'amaje aru'aho sisë 7 rarovo'amadeje. ³ O magonaho gö hesi ihoho Joanna jiadeje. Joanna hu Chuza-are vabore jiadeje. Chuza hu a böröme Herod-are bövi bise'o muebejahaje ae jiadeje. Röhu magonaho gö hesi ihoho Susanna jiadeje. Ëmagonaho ömo'ömohu'o magonaho ioro'iorohu'o aho'obëhe jaburo jabesi bövi bise'o jëvadohuro ëhuro Iesumë rabe rabe bogo eni jëvajoho ajämibe va'onövareje.

Aehu i ujo sa'a mare sa'a sisëre riremade uhu jöhoje.

⁴ Ëhi'amu iae ae aho'obëhe amo göre göre jioromo gagovamu sa'aho rarovadeje. Rarovamu gagorovo Iesuro uhu'e majëhiromo uëvadeje:

⁵ Iae ae gemuëro hesi i uje ujuhoromo mure riremo'i va'ade höjo. Riremobe va'amu ujo ioro'ioroho örire rireromade höjo. Rireromamu gagorovo aëro taemotaemovamu ugëro ro i barëjare höjo. ⁶ Ujo ioro'ioroho munë uhunö jië' se sa'are rireromade höjo. Rireromonugoromo rijamu sahor'i'amade höjo sa'aho jovo rumol'ëro jië'ëro. ⁷ Ujo ioro'ioroho bibë'e resu resu'le sa'are rireromade höjo. Rireromë'ëro ujo ma hesi gemuoro riromo baba'amade höjo. ⁸ Ujo ioro'ioroho sa'a mare rireromade höjo. Rireromoromo riromo maho aho'obëhe 100 100 ëhi rae'amade höjo. Uhu'e ëhi uenugoromo ma-darugo'o uëvadeje: Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohonëjo.

Iesuhu rabëni uhu'e majëhinövade ë hesi jöhoje.

⁹ Ëhi'amu Iesuare ijomage ömo'ömohuro uhu jö hesi bëhoho he'i ua gavareje. ¹⁰ Ua gavamu Iesuro uëvadeje: God-ro böröme namiromo aho'obëhe muebejavaje jöho urimoho subivëhade höjo. Ësubivëhade jöho huro hesi suvuore jemë bojëmijë'e höjo jemëremu he'irarijego. Ëhu'ëro jemëro jö bëhoho he'i a'i a ioro'ioro jabesi öriroho ma-uhu jöemu rovaje höjo ëhuro nunëremu ga'i bëhoho bogo avoho ga'i hia'ëremu he'i bëhoho bogo avoho heruomoröhego.

I ujo sa'are riremade uhu jö Iesuhu huruoho majëhijade jöhoje.

11 Röhu ë uhu jö hesi bëhoho aviëhi höjo. I ujo hesi bëhoho God-are jöe höjo. 12 Ujehu örire rireromamu ugehu i barëjare jö hesi bëhoho aehu God-are jö hejamu gavë'oho Satan-ro rueromo jöho baeniëhiromo rori'o bu'øjaje höjo ëhuro jabumë bogo ma uehorovoromo maroho va'oruomoröhego. 13 O i ujehu munë uhunö jië'e sa'are rireromoromo riromo sahoril'amade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho heromo nimorohoromo jöho ejaharue höjo. Ejahoromo jöho ma-döëremu baejë'ero majae ma-bunemu mae uehorovoromo Satan-ro dinëmego evare vuonugarue höjo. 14 Ujehu bibë'e resu resu gemuore rireromade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho hejarue höjo. Heromo röhu jabies muohuni nurunurumoromo monie bövie bise'e uehorovoromo ave sa'a hesirohemu nimoronomorohoromo éhi jië'e muohemu uehorovaruhoro God-are jö jabies dëre jiajoho taemego jabumë bogo rae avoharue höjo. 15 Ujehu sa'a mare rireromade hesi bëhoho aëro jabies dë vövöbajo'oho maëro jië'ero God-are jöho heromo ejahoromo ma'eno titimoromo biririvobe va'o ijönö rae avohoruomaje höjo.

Iro bueromo va'orahore bahijarue uhu jöhoje.

16 Röhu iro buno'raigë'iroho bogo hevö gagoroho o maratu ahariroho gurihi'i ma-va'orahoro bam'o'anuëjo ae osare rovë'oho ajivëvoröhego. 17 Nasi jö bëhoho rabe rabe gurihiro jiajoho aho'obëhe ma-va'orahoro jio'a'ajëjo. O rabe rabe subivëhajoho aho'obëhe ma-samaro jio'a'ajëjo.

18 Éhuni naehu jövaje jöho avo'avoho herëjo. Ajil'e jö javë'oho God-ro gö'o bojamil'iramu bae'a'anuëjo. O bogojavë'oho ma-döëremu baejanoho God-ro ë uehoroho mu'uvaho'ajëjo.

Iesuare vëmu ömo'öme o ö ömo'öme rahumë jëvaje jöhoje.

19 Éhi uëvamu iae Iesuare vëmohu'o ö ömo'ömohu'o jaburo rovareje. Rueromo gavareje ae aho'obëhe tagavoromo öroho rarovë'ero hu jiajiroho bogo rue varijënoho jëvamu. 20 Bogo rue varijënoho jëvamu gagorovo aëro Iesu uavareje: Jasi vëmohu'o ö ömo'ömohu'o ja ga'i nimoromo amonö riravaruëjo. 21 Riravaruëjamu Iesuro ë aribövioho uhu'e uëvadeje: Iae hejajëjo. Röhu ae magonahe rahu God-are jö heromo ejahë'oho ëhuro ë aribövioho nasi vëme ö ömo'öme jioruomajëjo.

Iesuhu uavamu jovo börömehu ruhosöjade jöhoje.

22 Éhi ë'ë'ero iae Iesuro hesi ijorajoho jabu'o gemu mae boat-re ajiò hijadeje. Hiromo uëvadeje: Ruehego no e'u ionì gönö va'arëjo. Va'arëromo ri'öromo va'areje. 23 Ri'öromo va'aroho va'oromo Iesuro niavadeje. Niavamu gavë'i buru börömöro e'ure rovadeje. Bure rovamu

joyero hasaromo boat gagore abueromo irijiomoromo diruvëvo'ië'adeje.

²⁴Diruvëvo'ia'amu gavë'i Iesuare ijorajoho jaburo va'o Iesu ioromo uavareje: Asë'e Tisa vuovavuo'ie'ajéjo. Vuovavuo'ie'ajéjamu ri'öromu burohu'o hasajaje jovohu'o uëvadeje: Vuonugohéjo. Vuonugohéjamu buru rovadoho barë'i jovohu u'hadeje. ²⁵U'uhamu gagorovo Iesuro hesi aribövioho uëvadeje: Jemë rabëni bogo ma uehorovevarujejo. Ëhi'amu rueho jaburo tiöromo juhuonivoromo uarovareje: Ave aho diehi jië'e ae höjo. Huhu uëvë'oho bogo aëremuoho ejaho'i burohu'o jovohu'o jabu'o hesi jöho ejaharue höjo.

**Satan-are a sisë aho'obëhe ae gemu hesirire
jioruomamu Iesuhu rarovö'ö'amade jöhoje.**

²⁶Ëhi'amu Iesumëro e'u döre va'adoho va'o Gergesa sa'are va'o baboro bejareje. Galilee sa'aho nume e'u ioni gönö jio'i Gergesa sa'aho ruhe ioni gönö jiadeje. ²⁷Gergesa sa'are va'o baboro bejamu gagorovo amo raje ae gemuëro rueromo Iesu birohadeje. Ëaho aru'aho sisë aho'obëhëro dëre abue'amamu simane huotorovë'e jiadeje. Niögu rumo'e madë'ahobatëremu majae ëgobövie hibe rovë'e jiadeje. Osaroho bogo hi'i guavo'amarue munë gagoremu hinövadeje. ²⁸Hijë'ëro rueromo Iesu garomo jö'e dadovoromo Iesuare höru bëhire ague aho hiromo madarugo'o uvadeje: Iesu ja God dö mare hijaje a hesi Harihe javajëjo. Ja rabëni sihusihuego'i rovane höjo. Vuonugevëjo. Nadi huë sisëho vi'ehoho bojemëjo. ²⁹Vi'ehoho nadi bojemijë uvade hesi bëhoho urimë'i aru'aho sisëhuro höröjöro Iesuro uavë'ego éhuni uvadeje. Röhu urimoho è aru'aho sisëhuro hu baenövadeje. Bae'ego aëro hu avoho mueberomo hesi övoho höroho tövaho'amonövareje. Tövaho'amo'ego ö'oho tarivo ruruhö'öromo aru'aho sisëhuro hesi uhure jië'ëro ua'ego a rumo'e sa'are va'onövadeje. ³⁰Ëhi è'onövë'ëro Iesuro uavadeje: Jasi ihoho rahuo höjo. Rahuo höjamu uavadeje: Nasi ihoho Siriehu Bimuvanovë'oho jevajëjo. Huhu ëhi uavade hesi bëhoho a sisë aho'obëhe siri va'ëne hesi dëre abue'amë'ëro jië'ëro ëhi uavadeje. ³¹Ëhi'amu è dë uhure sisë ariböviohuro Iesu èninamiromu uaruomadeje: Nadi uönego no sisëroho revo'irarëjo.

³²Röhu mahe aho'obëhe aruhëre dahoru ahore gemuoro ie ue'ahamu gagorovo dëre sisë ariböviohuro Iesu uaruomadeje: Uövuego no suorovo va'oromo aruhe mahu jabis dëre va'o abuejarëjo. Abuejarëjamu uëvadeje: Ëhuro va'ohëjo. ³³Ëhuro va'ohë uëvamu hejë'i rue sisë ariböviohuro è a hesi dëre jioromo suorovo va'oromo ruhe mahu jabis dëre abueruomadeje. Abueruomamu è mahohuro va'o baradore rireromoromo e'ure siö ruruhö'ö va'oromo jove ue'ahoromo vuovadeje.

³⁴Vuovamu gavë'i mahu muebe'amarue ariböviohuro huruomoromo amo böromore amo ininore jöho majëhibe va'areje. ³⁵Jöho majëhijamu hejë'i ae aho'obëhe rueruomadeje ga'iro diehi jiego. Iesuaro rueromo

gavareje aru'aho siséhu dëre jioromo suorovo va'oruomade aho simanoho mae jio'ego niöge ba'amë'e Iesuare höru bëhire hijamu. Ëhi gagorovo juhuonivoruomadeje. ³⁶Juhuonivamu Iesuhu mu vaejamu gavare aribövihuro uëvareje: Sisë ariböviehu dëre abue'amade aho Iesuro ëhi ajami'ego marëhijajo. ³⁷Marëhijajamu Gergesa sa'a rajoho jaburo heromo sisë maro juhuonivë'ëro Iesu uavareje: Nosi sa'aho vuonugo'i val'ëjo. Vuonugo'i va'ëjamu Iesuro boat-re ajiomoromo sionëro vuonorö'ö va'lië'adeje. ³⁸Va'ia'amu aru'aho siséhu dëre jioromo suorovo va'oruomade ahuro Iesu uavadeje: Na ö'o ja'o hi'i negajëjo. Negajëjamu Iesuro nijio'iraeromo sionëro nugöl'öromo ³⁹uavadeje: Bogo rue'a'anuëjo. Sionëro jasi amoro va'oromo uënëjo: God-ro ëhi mabëhe ajemijamu rovode höjo. Ëhi uavamu rue ahuro va'oromo amo börömoho jöe majëhibe juvo barëjadeje. Majëhiromo uëvadeje: Iesuro ëhi mabëhe ajemijamu rovode höjo.

**Iesuhu magonahe niö'i Jairus-are abojohu'o
magonahe gö'o ajëmade jöhoje.**

⁴⁰Ëhi'amu Iesuro boat-re vuonorö'ö rueromo ve e'u ioni gönö rovadeje. Rovamu ae aho'obëhe hu muebejë'ëro gavare rovamu gagorovo nimorohoromo rajahiruomadeje. ⁴¹⁻⁴²Rajahiruomamu iae ae gemu hesi ihe Jairus-ro rovadeje. Jairus hu God rajahijarue osa muebejaje ae jiadeje. Röhu hu aboje ihevae gemu jiadeje. Abojoho vadune aho'obëhe 12 rabu'e jiadeje. Amo guomo'ië'adeje. Guomo'ia'amu gagorovo Jairus-ro rueromo Iesuare höru bëhire ague aho hiromo dinamiromo uavadeje: Nasi osaro rueromo nasi abojoho ajamëjo. Ajamijëjamu hegorovo Iesuro hu'o va'adeje. Va'amu ae aho'obëhe hu'o gemuore ëhi tatijiomobe va'areje.

⁴³Tatijiomobe va'amu gagorovo iae magonahe gemuëro jabu'o va'adeje. Ëmagonahoho manaero garorovade guomo guomoho bogo barë'i ëhi jiemu jiobe va'adoho vadune aho'o 12 barëjë'e jiadeje. [Hesi ijo baje doctor jabesi örire bu'ö barëjadeje.] Röhu ajami'iröhoho bogo eni jëvë'ëro ëhi jiemu jiadeje. ⁴⁴Ëhi jiemu jië'ëro ë magonahohuro Iesuare dejonö rovadeje. Rueromo niögu vituoho rëhamu gavë'i kö rovadoho ijoho bogo rovadeje. ⁴⁵Ijoho bogo rovamu Iesuro ae uëvadeje: Ja rahuaro rëhevane höjo. Rëhevane höjamu hegorovo ae aho'obëhe uavareje: No bogo rëhavë'e javuajëjo. Rëhavë'e javuajëromo Peter-ro uavadeje: Tisa ja rabëni ëhioho uövuanuejo. Ae aho'obëhe jasi bëhire jijihoromo tatijiomavarüejo. ⁴⁶Tatijiomavarüejamu uëvadeje: Iae aëro rëhevade höjo. Na hejajoho nasi darugoho ae ajëmi'i gö va'ë'e jiavajëjo. ⁴⁷Val'ë'e jiavajëjamu ë magonahohuro garomo uvadeje: Naehu Iesu niögure rëhodoho bogo subivo varijënoho jevajë uvoromo juhuonivadeje. Juhuonivoromo butubutumobe rueromo Iesuare höru bëhire ague aho hijadeje. Ague aho hiromo ae aho'obëhe jabesi nunire Iesu uavadeje: Na ëhi marëjevojöro

negamu ēhuni rēhavode höjo. Rēhavamu ēhuro ma-burëro marëjevade höjo. ⁴⁸Ēhi uavamu hegorovo Iesuro uavadeje: Abojëjo. Jero na mae uehorovevamu ēhuro marëjavë'e höjo. Vaevë'e va'onëjo.

⁴⁹Iesuro ēhi uavamu gavë'i ae göéro Jairus-are osare jioromo rueromo uavadeje: Jasi abojoho mami'e guomë'e höjo. Ēhuni mino'e tisaho u'uoho bojamëjo. ⁵⁰Mino'e u'uoho bojamëjamu Iesuro mu'ōjahromo Jairus uavadeje: Nadi juhuonivo'i mae uehorovonëjo. Ēhi jië'ohuro jasi abojoho i'ovo'ajëjo. ⁵¹I'ovo'ajë uanugoromo Iesuro Jairus-are osare va'oromo Peter John James magonaho harihu hesi vëmu vavu'oho ēho jaburo hu'o va'ojöro uë'i a ioro'iroho nijio'iraejëvadeje. ⁵²Nijio'iraejëvonugoromo osare va'oromo gavade ae aho'obëhe magonaho hesi jöëni nierusuburu'e bamoromo jabesi muo'amorovamu gëgorovo Iesuro uëvadeje: Nadi nierusuburu'e bamohëjo. Ēmagonaho harihoho bogo guomo'i maniavajëjo. ⁵³Ma-niavajëjamu hegorovo rueho jaburo garomo uvareje: Magonahoho iae mae guomë'e höromo Iesu sivoromo ijo'ijahareje. ⁵⁴Ijo'ijahamu Iesuro va'oromo magonaho hesi övore ma'enoromo mardugo'o uvadeje: Bësu ri'ojëjo. ⁵⁵Ri'ojëjamu magonaho hesi aru'ahohuro vuonorö'ö rovamu hejë'i ma-burëro ri'ojadeje. Ri'ojamu gagorovo Iesuro uëvadeje: Ie bojamego ijajo. ⁵⁶Ēhi'amu vëmu vavu'oho tiøjëvadeje. Tiøjëvamu Iesuro uëvadeje: Naehu vaejode muoho nadi aho uëréjo.

Iesuare ijomraje 12 jabuhu va'oromo mu vaeröhego Iesuhu rëmö'øjade jöhoje.

9 ¹Iae Iesuro hesi ijomraje 12-ho uëvadeje: Ro gemuoro gagovohëjo. Gagovohëromo rovamu uëvadeje: Jemëhu mu vae'irarijohuni nasi darugoho bojëmijajëjo ēhuro jemëro Satan-are a sisë a dëre jio'amë'oho rarovö'ö'amoromo guomo guomo'e aribövieno arijëminövo'irarijego. ²Ējöho darugoho bojëmijë'e jevaje ēhuni va'oromo God-hu böröme namiromo muebejëvaje jöho majëhibe guomo guomo'e aribövieno arijëmibe jijihorejë. ³Ēhi uëromo uëvadeje: Va'ië'iroho bövieno bise'oho nadi ujuohorëjo. Ha'itoho esöho iruno'oho ijo bajoho nadi ujuohorëjo. Niögoho nadi göho ujuoho'i ma-gemu ruohoromo jijihorejë. ⁴Amo görë görë va'oromo aehu di osare raromojöro uëvamu va'o raromë'oho ēhuremu raromoromo va'onövorëjo. ⁵O di amore ariböviehu jemesi örire nu huodëg'ë'oho amoho nugo va'irögörö jabis sa'a hesi tohotohe jemesi höru hitahire jiajoho sa'aro riremo va'ego ë amo rajohuro garomo uvo'irarëjo: No sisë ë'ële javuajëjo. ⁶Ēhi majëhijamu hegorovo Iesuare ijomraje jaburo ri'oromo va'areje. Va'oromo jö maho majëhibe guomo guomo'e aribövi jabisino arijëmibe ame aho'o jijihareje.

Herod-hu Iesuare jö heromo dadivade jöhoje.

⁷Iae Galilee sa'are a böröme Herod-ro hejade uvoruomamu: Iesumëro ēhi jië'e mu masije vae'amë'e hö uvavamu hegorovo Iesuare jöho

uehorovoromo uvadeje: Diehi'oromo ë'ajëjo. Ëhesi bëhoho hu hejadeje a ioro'iorohuro uvoruomamu: Iesu hu John bapataeto vaenövade ahuro guomoromo ri'ojë'e höjo. Ëhu'ero ëhi jië'e muoho vae'amaje höjo. ⁸ O a ioro'iorohuro uvoruomamu: Iesu hu mami'e hijade ae Elijah-ro rovë'ëro ë'ajëjo. O a ioro'iorohuro uvoruomamu: Mami gö'e jö God-aro baeromo majëhinövare aribövioho röhu gemuëro i'ovoromo ri'ojë'ëro ë'ajëjo. ⁹ Ae göëro göëro jöe gö gö ëhi atavamu hegoro Herod-ro dadivamu uvadeje: Nani ë aho bogo John-hu höjo. Mami'e na John-are sönöho tariojahode höjo. Röhu ë mu masijo vae'ego aehu garomo ato'ego na hejajoho ë iaho rahuo höjo. Ëhi uvoromo Iesu ga'i nimadeje.

Iesuhu ae aho'obëhe 5,000 da'uojëhade jöhoje.

¹⁰ Ëhi'amu apostle ömo'ömohuro vuonorö'ö rueromo Iesu uavareje: No ëhi ëhi ë'oromo rovare höjo. Rovare höjamu Iesuro söjëvoromo Bethsaida amore jabesi sivue raromo'i va'areje. ¹¹ Bethsaida jabesi sivue raromo'i va'i va'amu ae aho'obëhe ë jöho heromo rueruomadeje. Rueromo birohoruomamu gëgorovo Iesuro uëvadeje: Iae mae rovë'ë jëvajë uënugoromo God-hu böröme namiromo muebejavuaje jöho majëhiromo guomo guomo'e aribövioho ajëmijadeje.

¹² Ëhi'ojuvo majae garobo'e bamamugo hesi ijoraje 12-ho jaburo rueromo uavareje: Aveho a rumo'e sa'ae höjo. Ëhuni ave aribövioho rëmö'øjego ave bëhire amo masijore amo ininore va'oromo ie nahoromo ue'ahoromo momorö'ö'irarëjo. ¹³ Momorö'ö'irarëjamu uëvadeje: Bogajo. Jeméro iruno'oho da'uojëhirëjo. Da'uojëhirëjamu uavareje: Iae mae höjo röhu no ie övo gö mine visue niö'i ëhemu javuo'i gö bogojavuajëjo. O na ja uöromo ë'anuëjo noro va'oromo ave ariböviohuni ie imo'amojöro. Ae aho'obëhe jië'ëro no bogo eni javuajëjo. ¹⁴ Ëhi uavare hesi bëhoho ama'e aho'obëhe 5,000 rabu'e ë raromë'ego ëhuni uavareje. Ëhi uavamu Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Uëvego 50 50 rabu'e hahagu hahagu gagovoromo ëhi raromobe va'arëjo. ¹⁵ Raromobe va'arëjamu rue ijorajoho jaburo uëvamu ae aho'obëhe ëhi raromobe va'oruomadeje. ¹⁶ Ëhi raromobe va'amu gagorovo ie övo gö mine visue niö'i ujuoho rovaroho ëho Iesuro ujuohoromo ö'idöho sioroho garomo God huë mae uavadeje. Huë mae uanugoromo ioho ato'atovoromo hesi ijorajo ömo'ömoho i'imëmijamu suvuorëmijareje. ¹⁷ Suvuorëmijamu ae aho'obëhe ue'ahamu da'uëgadeje. Da'uëgamu gagorovo ijorajoho jaburo vitu vituoho gagovoromo esöe aho'obëhe 12 aego'amareje.

Iesu hu ëhi jië'e ae jiaje jöho Peter-hu jövade jöhoje.

¹⁸ Ëhi'amu Iesuro huro hesi sivue parie vaejamu evare hesi ijorajoho jaburo hu'o raromareje. Raromamu gagorovo uëvadeje: Na rahuo jevaje jöho ae aho'obëhe diehi atoruomajé höjo. ¹⁹ Diehi atoruomajé

höjamu uavareje: A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja John bapataeto vaejavuonövane ahuro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja Elijah-ro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Mami gö'e jö God-aro baeromo majëhinövarije aribövioho röhu jero gemüero i'ovoromo rovë'e javajëjo. ²⁰ Ëhi uavamu Iesuro uëvadeje: Röhu jemë nasi jöho diehi ataruje höjo. Diehi ataruje höjamu Peter-ro ri'öromo uavadeje: Ja God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuijanue aho javajëjo.

Iesuhu huë vavaeni baeromo guomoröhe jö jövadahoje.

²¹ Javajëjamu Iesuro jöho darugo'o majëhiromo uëvadeje: Ëjöho nadi aho huruoho majëhirëjo. ²² Ëhi uënugoromo uëvadeje: God-ro ëhi bamë'ëro ëhu'ëro hesi A Maho naro vi'ehe huë vavaene bövie bise'e bae'ejöjo. Jew rajo a duvaho ömo'ömoho priest masijoho Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövioho ého jaburo na bijönegoruomo'ajëjo. Bijönegoruomo'iramu aëro anego'iramu guomevo'ajëjo. Guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure i'ovoromo ri'ö'ejöjo.

²³ Iesuro hesi ijorajoho ëhi majëhinugoromo ae aho'obëhe uëvadeje: Ae rahuaru nasi ijore ijore juvo'i nimë'oho jasi sinehu nimajoho nadi uehorovo'i vae majae uvonëjo: Iesuare jöëni vi'ehe huë vavaene javoje rabe baeromo guomevë'oho iae hesi hö uvoromo korosi hesi i'uoho banigojiomanovoromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. ²⁴ Ja jasi sinohuni uehorovoromo biririvoromo ave sa'are hi'i éhemu uehorovë'oho ijönöho guomo öriro va'a'anuëjo. O ja nasi jöëni guomë'oho ijönöho maro hi'a'anuëjo. ²⁵ Jaehu are jove sa'ae mae sisë aho'obëhe bae barë'i röhu arijo'arije ijumorovë'oho o sisérerovë'oho na ja éhuro mae javo'ajëjo. Bogajo. ²⁶ Ëhesi bëhoho ae rahu nasi jöëni o naehu majëhijaje jö hesi jöhuni javojëgë'oho u'emu God-are A Maho naro nasi ajohu'o nasi Vavu hesi ajohu'o anera maemu jië'e jabiso ajohu'o rue'iramu evare nani javojimoruomade ariböviohuni javojego'ajëjo. ²⁷ Röhu ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë a ioro'iore ave riravarujoho bogo vuovë'e raromoromo God-hu böröme namiromo muebejaje ajoho ga'a'arujëjo.

Iesuare nu ano'ehu ajivoromo gorosovade jöhoje.

²⁸ Ëhi uënugoromo hurae gemu barëjamu Iesuro Peter John James ëhi söromo God-are örire jöe jövo'i dahorure ajiomadeje. ²⁹ Ajiomoromo God-are örire jöe jövamu Iesuare nu ano'oho gorosovoromo ma-mabëhe jio'i hesi niögoho majaehu bamajëhi ëhi ajivo avohadeje. ³⁰⁻³¹ Ajivo avohamu gavë'i iae urimë'i arinövare ae niö'i Moses'o Elijah'o ma-majioho aji mare rirarovoromo jabu'o Iesu'o jöe atareje. Atoromo God-hu nimaje mu Iesuhu vaeromo Jerusalem guomoröhe jöho atareje. ³² Atoruomamu Peter-mëro nunëhëgamu momorö'ö uro'amareje. Momorö'ö uro'amë'ëro ri'ö'i gavareje Iesu aji'lere nami'ego ë ae niö'ioho jabu'o ë rirarovamu.

³³ Rirarorovoromo Moses'o Elijah'o Iesu nugo va'ia'amu gavë'i Peter-ro Iesu uavadeje: Tisa no ave raromaruoho iae mae höjo. Uövuego no javu harihe niö'i gemu vae'amarëjo jani gemu Moses-ni gemu Elijah-ni gemu. Peter-ro bëhoho bogo avoho uehorovë'e ë jöho éma jövadeje. ³⁴ Jövamu gavë'i suëro rueromo aegëhadeje. Aegëhamu Peter-mëro gavare Iesu Moses Elijah suëro numëvamu gagorovo juhuonivareje. ³⁵ Juhuonivë'i hejareje sue uhure uvavamu: Ave aho nasi Harihe naehu baejode aho höjo. Huhu jövaje jöho avoho herëjo. ³⁶ Ëhi uvavamu hejë'i gavareje Iesu hesi sivue namijamu. Ëhi gavë'ëro Peter-mëro rabe rabe gavaroho subivëhoromo aho bogo majëhijareje u'emu majëhi'iröhëro.

Iesuhu Satan-are a sisë aharihu hesi dëre jiamu rarovö'özade jöhoje.

³⁷ Ëhi ëë'ëro sisonuvamu gagorovo Iesu o hesi ae niö'i gemu dahorure abuejareje. Abuejamu gavë'i ae aho'obëhe rueromo Iesu birohoruomadeje. ³⁸ Ae aho'obëhe ro birohoromo röhu ae gemüëro ma-darugo'o uvadeje: Tisa huë baejevoromo nasi harihoho ro gavëjo. Na abozi harihu'e bogojevo'i avehuremu gemu jevajëjo. ³⁹ Röhu Satan-are a sisëro hesi dëre abueromo ijumahego aharihoho simane sisérëromo ma-majioho jö'e dadovoromo bijöbijövoromo övo'o höru'o ajiomoromo jö'onö obohu tatogo'e rovaje höjo. Obohu tatogo'e rovego a sisëhuro bogo burëroho hörö va'i sino haho'oho ijumahojuvo u'uhego evare höröromu va'aje höjo. ⁴⁰ Ëhi ë'i hijë'ego naro jasi ijomajo ömo'ömoho uëvode höjo: Aru'aho sisëho rarovö'özego va'ajo. Ëhi uëvamu rarovö'ö'i ë'o gavaroho bogo eni jëvade höjo. ⁴¹ Bogo eni jëvade höjamu Iesuro uëvadeje: Asë'e ave jaruvore raromaruje aribövioho jemë bogo ma uehorovo'i jöe gö gö éma uehorovarufe aribövie jëvajëjo. Na majae dimino'e jemë'oho hiromo jemesi mu sisëho garomo ma-nunëro ga taemobe va'ejöjo. Jemesi uehoro sisëhuro na u'uhevajëjo. Jasi harihoho avehuro barovego na gavöjo. ⁴² Gavöjamu ë harihoho rovamu gavë'i Satan-are a sisë dëre hijadohuro dë vövöbajo'oho ijumahamu simane sisérëromo sa'are darugo'o behumorovoromo bijöbijövoromo övo'o höru'o ajiomadeje. Övo'o höru'o ajiomamu gagorovo Iesuro aru'aho sisëho rarovö'özamu marëjadeje. Marëjamu Iesuro aharihoho baeromo vavuoho sionëro bojamijadeje. ⁴³ Bojamamu ae aho'obëhe God-are darugo börömoho garomo jöe barëjëvadeje.

Iesuhu guomoröhe jö röhu maho majëhijade jöhoje.

Ae aho'obëhe Iesuare mu masijoho aho'o uehorovoromo jöe barëjëvamu gavë'i Iesuro hesi ijomajo ömo'ömoho majëhiromo uëvadeje: ⁴⁴ Ave jöhuremu avoho hehëjo. God-ro ëhi bamë'ëro hesi A Maho na a jabiesi övore va'iramu baejevoruomo'ajëjo. ⁴⁵ Ëhi uëvamu hejareje röhu jö bëhoho dadivëvadeje. Subivëhë'ëro bëhoho bogo gavareje. O ua galiröhoho juhuonivareje.

Di aehu a ioro'ioro iosirëmiromo böröme jiaje jöhoje.

46 Ëhi'onugoromo ë ijorajoho jaburo jö aho'ahamirovoromo uarovareje: Iesuare ijarajo ömo'ömoho di aho börömoho javuajëjo. **47** Börömoho javuajëjamu Iesuro jabies uehoroho garomo aharihe gemu baro hesi bëhire nugamu namijadeje. **48** Namijamu hesi ijarajo ömo'ömoho uëvadeje: Ae rahu aviëhi jië'e aharihoho nasi ihore rajahromo baejë'oho ëhuro na'o rajehiromo baejevoruomaje höjo. O ae rahu na rajehiromo baejevë'oho ëhuro remö'öjamu rovode ahu'o rajahruomaje höjo. Ëhesi bëhoho jemesire di aho bise'o jiajoho God-hu gavajoho ëhi jië'e aho börömoho höjo.

**Ae rahu jemë'o bogo iro muorovo'e vaejë'oho jemë'o
gemuore jiaje a hesi jö Iesuhu jövadohoje.**

49 Ëhi uëvamu John-ro ri'öromo uavadeje: Tisa no gavare höjo ae gemuëro jasi ihoho uvoromo aru'aho sisë a jabies dëroho rarovö'öjëvamu. Rarovö'öjëvamu garomo röhu gavare hu bogo no'o juvaje aho jiamu gagorovo uavare höjo: Vuonugëjo. **50** Vuonugëjamu Iesuro uavadeje: Nadi ëhi jië'oho ë'orëjo. Ae rahu jemesi örire bogo bijönimë'oho ë aribövioho jemesi aemo'aeme jioruomajëjo.

**Iesuhu Samaria sa'are amore ro hi'ia'amu
amo rajehu hesi öri ahare jöhoje.**

51 God-hu Iesu uavego ö'idöre ajiomo'iröhe majaho dunovamu gagorovo Iesuro uehore gemu baeromo uvadeje: Iae na Jerusalem ajiomo'ië'ajëjo. **52** Ëhi uvoromo ae rëmö'öromo uëvadeje: Jemëro urimo va'irarijoho Samaria sa'are amo göhuro va'oromo amo rajoho uënëjo: Nörö ö'a'ajëjo. Ö'a'ajëjamu hegoro rueho jaburo va'oromo amore suorovareje bövie bise'e Iesuni avohahoröhëro. **53** Suorovamu ë amore ariböviohuro uvoruomadeje: Jerusalem amoho sisë jië'e Iesuro ë amore va'i rovajëromo ëhuni Iesuhu jabies amore hi'iröhoho ahoruomadeje. **54** Ahoruomamu gagorovo Iesuare ijaraje James'o John'o jaburo Iesu uavareje: Tisajo. Na ja nagajëjo noro uavego vënëro ö'idöre jioromo ruvebiromo ë amo rajoho ravëvojöro. **55** Ëhi uavamu hegоро Iesuro huotorovoromo James'o John'o uëvadeje: Bogave ëhioho uvo'irarijëjo. **56** Ëhi uënugoromo ame göro va'areje.

A ioro'iorehu Iesuare ijore ijore jijiho'ia'amu Iesuhu majëhijade jöhoje.

57 Örire va'oruomoromo ae gemuëro Iesu uavadeje: Ja dinö'e dinö'e va'ë'iroho na jasi ijore ijore juvonövo'ejöjo. **58** Juvonövo'ejöjamu Iesuro uavadeje: Jero nasi ijore ijore juvo'i uevanuëjo röhu je'o majehu sa'a gagore röho avohoromo mare raromaruoho iae jiajëjo. Je'o ugehu iju

vaeromo mare raromaruoho iae jiajéjo. A'i God-are A Ma naehu niavaje hijaje osaho bogojevajéjo. Nadi uvonejo: Nörö'o hibe juvë'oho mae hibe juvo'ejöromo nasiriroho ruenëjo. ⁵⁹Ëhi ë'l'ééro Iesuro ae gö uavadeje: Rueromo nasi ijoro ijoro juvëjo. Juvëjamu ruehuro uavadeje: Iae mae höjo röhu uevego na nimo vuonoröö va'oromo nasi vavuoho guavoromo hujeji evare jasi ijore ijoroho juvo'iröjo. ⁶⁰Juvo'iröjamu Iesuro uavadeje: O-ajo. Vuonugego vuovo örire jijiharue ariböviohuro jabesi aribövioho guavo'amo'irarëjo. A'i jero va'oromo God-hu böröme namiromo muebejëvaje jöho majëhibe juvonövonëjo. ⁶¹Ëhi uavamu ae göëro Iesu uavadeje: Bada iae na jasi ijore ijore juvonövo'ejöjo. Röhu uevego na urimo va'oromo nasi aganoho jejëmiromo rueromo evare jasi ijore ijoroho juvo'iröjo. ⁶²Juvo'iröjamu Iesuro uhu'e uavadeje: Röhu aehu aevoromo mu ravoromo vuonoröö uherihobe ravobe val'ë'oho hu muoho bogo avo'avoho ravaje höjo. Ëhesi bëhoho ja uehoro niö'i baejë'oho ëhuro God-are aji'e öri ari'o hesi mu vae'iranoho bogo eni javo'ajéjo.

**Ae aho'obëhe 72 jabuhu va'oromo mu vaejëro
Iesuhu rëmö'ö'irögörö jö majëhijade jöhoje.**

10 ¹Ëhi ë'l'ééro Badaro ae gö aho'obëhe 72 baejëvoromo rëmö'öromo uëvadeje: Naehu juvo'irode ë amoro amoro ëhuro jemëro ae niö'i niö'i urimo va'orëjo. ²Ëhi uenugoromo uhu'e uëvadeje: Ae aho'obëhe nasinö sö rue'iröhoho ého mure iruno'e gagovo'iröhoho val'ëne höjo. Mure gagovo'iröhe iruno'oho bövi mae jio'i gagovarue aribövioho no ma-gemu gemu javuajéjo. Ëhuni mu Arijo'oho éninamiromo uarego huro ae gö'o rëmö'öjego mure rueromo ajamuiromo iruno'oho gagovo'irarëjo. ³Jemëro va'orëjo. Röhu gavë'iajo. Naro rëmö'öjego jemë vaevë'e sheep harihunö'e vöröle miehu jioruomajire val'ië'arujéjo. ⁴Monioho esöho höru sinoho nadi ujuoho va'orëjo. Öriroho nadi ae gö gö jabiesi öriroho jejëmibe va'oromo örisanuoho é'orëjo. ⁵Jemë ae gö jabiesi osare val'ië'iroho urimo jejëmiromo uenövörëjo: Ave osare aribövioho huë mae baerëjo. ⁶Huë mae baerë'iramu God-are huë ma bae'i nimaje aho ë osare hijë'oho iae huë mae bae'a'ajéjo. O God-are huë ma baeröhoho bijönimoruomë'oho uërëjo: God-are huë ma jö uëvodoho vuonugajéjo. Ëhu'ëro bogo bae'a'arujéjo. ⁷Nadi osa göröho göröho momorö'öbe va'i ma-osae gemuoro raromoromo ie jove rabe i'imëmijë'oho ého ue'ahorëjo. Jemëhu jabiesi iruno'o o jovo ue'ahë'oho iae mae höjo rabëni jemë jabiesi mue vae'ië'ëro. Ëhesi bëhoho ae rahu mu vaeromo mana baejë'oho iae mae höjo. ⁸Jemë di amore va'o suorovamu jabuhu huë baejëvamu gavë'ohuro ie rabe rabe i'imëmë'oho ého ue'ahorëjo. ⁹Guomo guomo'e aribövie ë amore raromë'oho ajëmirëjo. Amo rajoho jöe majëhiromo uërëjo: Avevejö'oho God-ro böröme namiromo jemë muebejëvo'ië'ajéjo. ¹⁰O jemë di amore va'o suorovamu jabuhu jemë bijönëgë'oho amoho nugo val'irögörö amoro jijihoromo jöe majëhiromo uërëjo: ¹¹Noro jemesi bövioho

bise'oho riremi'öromo jemesi amore sa'a hesi tohotohehu nosi hörure aegadoho no va'i éhu'o riremo va'ejarëjo éhuro jemë garomo uvo'irarijego: No sisë aribövie javuajéjo. Röhu ave jöhu'o avo'avoho uehorovohëre. God-ro börome namiromo aevoromo jemë mabëhe muebejëvo'ie'oromo vuonugë'e höre. Ame gö gö jemesi jö bijönimë'oho éhi majëhinövorejo. ¹²Naro jemë uëvajéjo: God-hu i'u bojëmi'iröhe maja rovë'iroho Sodom amo rajo jabuhu i'u baeröhoho ého ma-jianovo'i a'i jemesi jö bogo eruomaje aribövioho jaburo i'u börome maho baeruomo'ajéjo.

Ame göehu göehu Iesu bogo ma uehorovare jö Iesuhu jövadohoje.

¹³Chorazin'o Bethsaida'o amo rajohumë vaevë'oho sisëro revo hesi jëvajéjo. Naro darugo'e muoho jemesi amore vaejego garomo röhu nasi jöho bijönimaruje höjo. Naehu darugo'e mu jemesi amore vaejodoho Tyre amore o Sidon amore vaejego ga'ibejarëjo mami'e jabesi sisëni huë vavaene baeromo niögu sisë io'amoromo uonëro buerovoromo raromoromo uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baeruomo'ibejajo. ¹⁴God-hu i'u bojëmi'iröhe maja rovë'iroho Tyre o Sidon rajo jabuhu i'u baeröhoho ma-jianovo'i jemëro i'u börome maho bae'a'arujéjo. ¹⁵Röhu Capernaum amo rajohumë jemëro jemesi sivue uehorovoromo uvaruje höjo: Nosi ihoho ö'idöre ajiomo'ajéjo. Bogo éhioho jio'i sa'aro be'a'ajéjo.

¹⁶Röhu nasi aribövihumë ae rahu jemesi jö ejëhë'oho nasi jöhu'o ejeharue höjo. O ae rahu jemë juahämijë'oho na'o juahemijarue höjo. Ae rahu na juahemijë'oho remöl'öjamu rovode ahu'o juahamijarue höjo. Hesi ae 72-ho éhi uénugoromo rëmöl'öjamu va'areje.

Ae aho'obëhe 72 jabuhu Iesuare mu vaenugoromo vuonorö'ö rovare jöhoje.

¹⁷Va'lë'ëro ë ae aho'obëhe 72-ho jaburo nimorohë'i vuonorö'ö rueromo Iesu uavareje: Bada mue aho'obëhe mabëhe vaebe jjihë'ëro rovaruëjo. No jasi ihore uëvamu Satan-are sisë aribövihuro ejahuoromo suorovo va'oruomade höjo. Éhi jië'e muoho éhu'o gavë'e javuajéjo. ¹⁸Gavë'e javuajéjamu Iesuro uëvadeje: Satan-are ariböviehu jemë ejëhare hesi bëhoho naro gavode höjo Satan-are vöröe barëromo baderehu baderivajéhi Satan éhi ö'idöre jioromo berovamu. ¹⁹Iae nasi mu vae'irarije darugoho bojëmijë'ëro éhuro jemëro vörö'e sigobohu'o niani'öhu'o höréro taemo'amoromo Satan-are vöröho aho'obëhe ruahö'ö'amo'arujéjo. Éhi ë'iramu bövihuo bise'oho jemë bogo ijumëvo'ajéjo. ²⁰Iae éhi höjo. Röhu Satan-are ariböviehu jemesi jö ejëharuoho ma-jianovë'e jiaje nadi uehorovo'i a'i jemesi ihe ö'idöre jajivë'e jiajoho ého uehorovoromo nimorohorëjo.

Iesuhu nimorohade jöhoje.

²¹Éhi uëromo evare majare Iesuro God-are Aru'aho hesi huë maho baeromo nimoroho avohadeje. Nimorohoromo God uavadeje: Apo ja

ö'ídörohu'o sa'arohu'o muebejanue ae javajéjo. Naro jasi örire huë mae uavajéjo. Rabéni hesi bëhoho jero gavane nuni aji'e a masijohuro uvoruomamu: Nosi simanoho mae javuoromo bövie bise'e ga barejé'e javuajé uvamu gëgorovo jero jasi jöho jabiesi örire subivëhë'e javajéjo. A'i gavane bogo gavë'e aribövihuro bogo döroho bamorovo'i jöho he'i négamu gëgorovo jero jasi jö bëhoho röjëhijë'e javajéjo. Apo iae mae höjo. Jero jasi nimoromo é'ane höjo.

²² God éhi uanugoromo é aribövioho uëvadeje: Nasi Vavuohuro jöe aho'o bojemijé'e höjo muebe'irodego. Vavuohuro gemuëro Harihoho na avoho gevaje höjo. Harihoho naremuëremu Vavuoho avoho gavaje höjo. O Harihu naehu di aribövi röjëhi'i negë'ohuro éhuro é aribövihuremu röjëhijego jabu'o Vavuoho gavarue höjo.

²³ Éhi uëvë'ëro Iesu'o hesi ijorajoho jabu'o jabiesi sivue raromoromo Iesuro hunuorovoromo uëvadeje: Jemë mu maho gavarujëro jëvë'ëro éhü'ëro jemë mae jëvajéjo. ²⁴ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajéjo. Jemëhu gavaruje muoho o hejaruje jöho urimë'i jö God-aro baeromo majëhinhövare aribövihu'o sa'are a masijohu'o aho'obëhe jaburo nimoruomade höjo garomo he'iro. Röhu bogo garomo heruomade höjo. Röhu God-ro jemë ajëmijé'ëro ého gavaruje höjo. Éhu'ëro jemë huë mae baejé'e jëvajéjo.

Sa'a gö rajehu sa'a gö rajo ajamade uhu jöhoje.

²⁵ Éhi'amu gagorovo Jew rajo jögoru öri röjëhijaje ae gemuëro Iesuare dého bijioho gal'irögoro ri'öromo uavadeje: Tisajo. Na diehi'oromo ioro'ioremuoho maroho hi'ejöjo. ²⁶ Maroho hi'ejöjamu Iesuro uavadeje: God-are surire jöho diehi jajivë'e höjo. Ja uehorovanuoho bëhoho diehi höjo. ²⁷ Bëhoho diehi höjamu ruehuro uavadeje: Jasi dë vövöbajo'e aru'ahe daruge uehore aho'obëhe Bada jasi God ma-hu gemu bojaminëjo. O jö göho jaehu jasi arijo'arije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho éhi rajahinëjo. ²⁸ Rajahinëjamu Iesuro uavadeje: Ja jö mae jövanuëjo. Éhi é'l'oho éhuro ja maro hi'a'anuëjo.

²⁹ Hi'a'anuëjamu rue röjëhijaje ahuro hesi ihoho mae jiojöro nimamu Iesu uavadeje: Röhu nasi ae gemuoho rahumë höjo. ³⁰ Rahumë höjamu Iesuro uhu'e uavadeje: Iae Jew raje ae gemuëro Jerusalem jioromo Jericho amore abue'ië'ade höjo. Örire abueromo nume vajiohu'e aribövi jabiesi övoro va'ade höjo. Övoro va'amu guduamoromo niögoho maho sisëho vajiohéro ujuohahoromo sa'ijosa'ijovoromo gavare guomo'ia'amu gagorovo nugo va'are höjo. ³¹ Va'amu gagorovo priest-ëro ijonö örire ruvebijade höjo. Ruvebi'l' gavade aho raromamu gagorovo iosiramiromö öri ionı gönö va'ade höjo. ³² Éhi'amu Levi raje God-are mu ajamaje ahuro éhi gemuoho é'ade höjo. Ruvebiromö bëhire va'oromo aho érimahonugoromo öri ionı gönö va'oromo iosirami va'ade höjo. ³³ Va'amu

gagorovo sa'a gö raje ae gemuëro örire ruvebijade höjo. Hu Samaria sa'a raje jemëhu nu huodëgaruje sa'a raje ae gemuëro ruvebijade höjo. Ëho rajëro ruvebiromo Jew rajoho birohade höjo. Birohoromo gavade raromamu gagorovo huni vavaenimade höjo. ³⁴Vavaenimamu va'o garomo nemo'amade sagohore ninugu'le osohu'o wine jovo osohu'o otehahoromo muohaho'amade höjo. Muohahonugoromo banigojiromromo hesi mi dejore bamonugoromo hu'irae ba'obuejadaho abo öri jijihoromo momorö'öjarue osare rovade höjo. Rueromo hiromo aho avoho ajamijade höjo. ³⁵Ajamiromo diroharëro sisonuvamu gagorovo Samaria rajohuro ajivë'e ijo baje niö'i jabesi uhure aho'o jië'oho baeromo osa muebejaje aho bojamiromo uavade höjo: Na va'ajëjo. Jero ave aho avoho muebenëjo. Monie gö'o bu'öjë'oho vuonorö'ö rueromo naro jaehu bu'öjane ä hesi manaho bojamil'ejöjo. Ähi'ade höjo. ³⁶Röhu ja diehi uehorovanuëjo. ËJew rajohuro vajiohu'e aribövi jabesi övore va'oromo sisë birohamu ae niö'i gemu ro hu gavare höjo. Göho priest-ëro göho God-are mu ajamijaje ahuro göho nu huodëgaruje sa'a gö rajohuro ähi ro gavare höjo. Röhu di aho hesi ae gemuoho jiade höjo. ³⁷Ae gemuoho jiade höjamu jögoru öri röjëhijaje ahuro uavadeje: Huë baeromo ajamijade aho hu hesi ae gemuoho jiade höjo. Ähi uavamu Iesuro uavadeje: Jero va'oromo ähi jië'e muoho vaenövonëjo.

Iesuhu Martha'o Mary'o gö'i va'ade jöhoje.

³⁸Ähi uënugoromo iae Iesu'o hesi ijorajoho jabu'o va'aroho va'o amore suorovareje. Suorovamu magonahe gemu hesi ihe Martha-ro Iesu uavadeje: Nasi osaro ro hijëjo.

³⁹Hijëjamu Iesuro osare va'o hijadeje. Hijamu Martha-are öe Mary-ro ro Badare höru bëhire hiromo hahu jö röjëhijajoho hejadeje. ⁴⁰Hiromo jöho hejamu gagorovo Martha-ro Iesuni bövie bise'e avohoromo bogo eni jiamu nurunurumoromo Iesu uavadeje: Bada nasi öho na remö'öjë'ëro nasi sivue mue vaejajëjo. Na ja nasi jöenioho bogo uehorovanuëjo. Uavego ro ajemajo. ⁴¹Ajemajamu Badaro uavadeje: Asë'e Martha-ajo. Jero mue aho'obëhe uehorovo'ego ähuro nurunuruagajëjo. ⁴²Röhu ja mue gemu bogo baejë'e javajëjo. A'i Mary-ro mu maho baejë'e höjo. Ämuoho no bogo aho'ejarëjo.

Noehu pari vae'iröhe öri Iesuhu röjëhijade jöhoje.

11 ¹Iae Iesuro hiromo God-are örire jöe jövadeje. Jöe jövoromo barëjamu gagorovo hesi ijorajoho gemuëro uavadeje: Bada God-are örire jö ato'iröhego John-hu hesi ijorajo ömo'ömo röjëhijadëhi jero no'o ähi ä hesi öroho röjahuijëjo.

²Röjahuijëjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Jemëhu God-are örire jö atë'iroho ähi uarëjo:

Apo ae aho'obëhe nosi dë vövöbajo'oho avohahuego
ja gemu mae uehorovavo'irarejö.

Jero böröme namiromo aho'obëhe muebejavuego
no jasi aharire gemu raromo'irarëjo.

³ Vae majae ioho bojamuibe va'ego
ue'ahego da'uaguol'irajo.

⁴ Nosi sisëho uehorovoromo vuonugahuëjo
no a jabesi sisëho uehorovoromo vuonugëharue jiaje.
Nadi vörö'eroho ramuöl'ojego rireromavuo'irajo.

⁵ Ëhi uënugoromo Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho uhu'e uëvadeje: Nani
jemë ae gemuëro vahi riri'e aemo'aemo hesi osare va'oromo ua'a'anuëjo:
Isiajo. Le gö bojemëjo. ⁶Nasi aemo'aeme gö örire juvë'ëro nasi osare ro
hijajëjo. Röhu i bojami'irodoho bogojevajëjo. ⁷Bogojevajë'iramu nani jasi
aemo'aemohuro osare raromoromo ua'a'ajëjo: Nadi nunëhoho iegëjo.
Mami'e oje tugohoromo asisö'o'o na'o momorö'øjë'ëro na bogo ri'lörömo
ajami'ejëjo. ⁸Nani ëhi ua'a'ajëjo. Röhu naro jemë uëvajëjo: Nani hu bogo
uehorovoromo uvo'a'ajëjo: Nasi aemo'aemego ri'lörömo ajami'ejë uvoromo
ajami'i röhu heröhe jero biririvoromo ua gal'i hi'iramu evare hu ri'lörömo
ja rabe rabe nimanuoho bojami'ajëjo.

⁹Ëhuni na jemë uëvajëjo: Biririvoromo God ua garëjo. Biririvoromo ua
gavë'oho ujuoho'arujëjo. Biririvoromo nahorëjo. Nahë'oho biroho'arujëjo.
Ojoho ano'anovorejö. Ano'anovë'oho God-ro jiovëho'ajëjo. ¹⁰Ae rahu ua
gavë'oho ujuohoruomo'ajëjo. Nahë'oho birohoruomo'ajëjo. Ano'anovë'oho
ojoho jiovëho'ajëjo. ¹¹Nasi jö hejarujoho ae gö vavu ömo'ömo'e jëvajëjo.
Jemesi harihehu uëvë'iroho: Jovo mie bojemego na ijö uëvamu hejë'oho
na jemë sareramiromo sigobu sisëho bojamirëjo. ¹²O uëvë'iroho: Ugo
une bojemego na ijö uëvamu hejë'iroho na jemë sareramiromo ögusuru
une bojamirëjo. Bogajo. Jemë i mae i'imami'arujëjo. ¹³Jemë sisë aribövie
jëvajëjo röhu jemesi aboji harihu'o avoho suvuorëmi'irarije öroho iae
gavaruje höjo. Jemë sisë jëvo'i ö'idöre hijaje jemesi Vavuoho mae jiaje
jemëro uvorëjo: Hu maëro jiël'ëro ae rahu ua gavë'oho nosi Vavuohuro
hesi Aru'ahoho iae mabëhe suvuoramui'ajëjo.

**Iesuhu Satan-are aribövi a dëre jio'amamu rarovö'øjëvadoho hu
bogo Satan-are darugoho baeromo éhioho ë'adeje. Ëhesi jöhoje.**

¹⁴Ae gemu aru'aho sisë dëre jiël'ëro bitare tövoromo jöe bogo jövë'e
hijadeje. Hijamu Iesuro aru'aho sisëho rarovö'ójadeje. Rarovö'ójamu
ë aho aevoromo jöe jövadeje. Jöe jövamu gagorovo ae aho'obëhe
tiöjëvadeje. ¹⁵Tiöjëvamu a ioro'iorohuro uarovareje: Beelzebul sisë a
börömhuro vöröho bojamijego éhuro Iesuro a dëre aru'aho sisëho
rarovö'öl'amaje höjo. ¹⁶A ioro'iorohuro nimareje Iesuare darugoho ga'i
diehi jiël'e jiego. Ëhi nimoromo uavareje: Bogo gavarue darugo'e muoho

röjahuijego no gavaréjo God-ro ja ajamego o bogo ajamego. ¹⁷Éhi uavamu Iesuro jabiesi sareri sarerioho gëromo uëvadeje: Sa'ae gemuehu adovoromo jabiesi arijo'arije muorovë'oho barërovo'ajéjo. O agane gemuehu adovoromo jabiesi arijo'arije muorovë'oho sisérërovo'ajéjo.

¹⁸Éhuni Satan-ro ri'löromo hesi aribövihuo'o muorovo'ibejajo hesi darugoho uehoroho muoho diehi'oromo biririvoromo nami'libejajo. Jeméro uvarujéjo: Sisë a börömhuro nörö vöröho bojamego hesi sisë aribövihuo'rarovä'ojaje höjo. ¹⁹Éhi jié'oho na jemesi aribövihuro sisë a börömo hesi vöröho baeromo rarovä'lö'amarue höjo. O diehi'oromo é'arue höjo. Jaburo ué'a'aruéjo: Sarerivarujéjo. Aho bogo sisë a börömo hesi vöröho baeromo éhioho é'arue höjo. ²⁰A'i naro God-are darugoho baeromo rarovä'amaje höjo. Éhuni uvorejo: God-ro aevoromo böröme namiromo nosi örire muebejavuajéjo jié'ero éhu'ero é'ajéjo.

²¹Biriri'e aehu bije tone bahiromo javuoho avoho muebejé'oho hesi inömo inömoho ma-jiemu jio'a'ajéjo. ²²O ae göehu rueromo javu arijo'o hesi biriri iosiramijé'oho javu arijo'ohuro uvo'a'ajéjo: Bije tone eni javajéromo hi'iramu ruehuro osare rueromo arijo'oho guduamoromo ruahoromo bijoho tonoho ujuohoniahromo inömo inöme aho'o ujuoho va'a'ajéjo. Vajiohehu ujuuhadaho ae suvuorëmi'ajéjo. Naro Satan éhi ruahö'ojaje höjo.

²³ Ae rahu bogo nasi a jié'oho ého huro na'o muorovaje höjo. O na bogo ajemiromo nasi aribövi gagovë'oho ého huro arua anumiae nugö'lö'amaje höjo.

Satan-are a siséhu a hesi dëre vuonorö'ö abueromo ijumahade uhu jö Iesuhu jövadohoje.

²⁴Röhu Satan-are mu ajamaje aru'aho siséhuro ae gemu hesi dëre hi'a'ajéjo. Hiromo hörö va'a'ajéjo. Va'oromo jovo rumo'e sa'are va'oromo hi'iröhe röhoho nahobe juvojuvo bogo birohogorovo uvo'a'ajéjo: Na vuonorö'ö va'oromo hijode sionore röhu mahö é hi'ejöjo. ²⁵Éhi uvonugoromo vuonorö'ö va'oromo urimo hijade a hesi dëre abueromo ga'a'ajéjo dë vövöbajo'oho bibivoromo iogorë'e ma-mabëhe osa val'ëne jio'iramu. ²⁶Éhi jio'iramu gagorovo va'oromo Satan-are aru'aho sisë aho'obëhe söromo rue'a'ajéjo. Eurimore ro hijade aru'ahoho a sisë höjo. Ijore huhu sö rovade aribövihuro hu iosiramromo jabumë sisë bëhi mae jioruomajéjo. Éhu'ero urimo sisë'i hijade aho ijönöho sisë bëhe hi'a'ajéjo.

Huë mae raromo'iröhe hesi jöhoje.

²⁷Iesuro éhi uëvamu hejë'i magonahe gemuëro ae aho'obëhe jabiesi ririre jié'ero Iesu ma-darugo'o uavadeje: Ja rahavoromo amu bojamijade magonahohuro maroho hijaje höjo. ²⁸Maroho hijaje höjamu uavadeje: Ého ma-jianovo'i a'i ae rahu God-are jö heromo ejahë'oho é aribövihuro ma-maroho raromarue höjo.

**Ariböviehu Iesu bogo ma uehorovoromo huhu
darugo'e mu vaejöro dinamare jöhoje.**

29 Iae ae aho'obëhe Iesuare bëhire ro tagavoruomadeje.

Tagavoruomamu gëgorovo Iesuro uëvadeje: Ave jaruvore raromaruje aribövioho sisë aribövie jëvajëjo. Jemëro darugo'e muoho ga'i uevaruje höjo ga'i God-ro na ajemego muoho vaejaje jevego o bogo. Na éhi jië'e muoho bogo vae'i a'i Jonah-hu God-are mu börömo röjëhijadëhi éhi jië'e muohuremu röjëhi'ejöjo. Mue gö gö bogajo. **30** Nineveh amo rajehu mae uehorovoröhego Jonah-hu mu röjëhijadëhi God-are A Maho naro éhi jië'e muohemu röjëhi'ejöjo ave jaruvore raromaruje aribövihuro mae uehorovevo'irarijego.

31 God-hu mevoromo géröhe majaho rue'iramu arue sa'a göre börömo vaenövade magonahohuro ave jaruvore raromaruje aribövihu'o gemu mae ri'löromo God-are nunire nami'a'ajëjo. Nami'iramu God-ro ë sa'a gö rajo magonaho hesi mu maho garomo jemesi mu sisëho garomo jemë uë'a'ajëjo: Émagonahehu vaejade éhi jië'e mu maho bogo vaejë'ego éhuni na uëvajëjo: Jemë sisë'e aribövie jëvaje sisëro va'ohëjo. Éhesi bëhoho ë sa'are börömo vaenövade magonahohuro hesi sa'aho vuonugo'i öri égoböviro rovade höjo a böröme Solomon-hu nuni aji'e jö jövajoho he'iro. Solomon-hu ae ma-bisemu börömo jioromo jö majëhijajoho ë magonahohuro he'i nimade höjo. A'i naehu Solomon iosiramiromo börömo mae jioromo jö majëhijajoho he'irarijoho jemë bijönëgajëjo. Éhu'éro jië'éro mevo géröhe majaho rue'iramu jemë sisérëjëvo'ajëjo. **32** O ého majaho rue'iramu ë sa'ae gö aribövie Nineveh amo rajohuro ave jaruvore raromaruje aribövihu'o gemu mae ri'löromo God-are nunire riravoruomo'ajëjo. Riravo'iramu God-ro jabesi mu maho garomo jemesi mu sisëho garomo jemë uë'a'ajëjo: Nineveh amo rajehu vaejare éhi jië'e mu maho bogo vaejë'ego éhuni na uëvajëjo: Jemë sisë'e aribövie jëvaje sisëro va'ohëjo. Éhesi bëhoho ë Nineveh amo rajohuro mu sisë vaeruomë'éro hejare Jonah-ro God-are jöe majëhijamu hegورو jabesi uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baejare höjo. Jonah ma-bise'o jioromo jö majëhijadoho Nineveh amo rajohuro hesi jöho ejahare höjo. A'i naehu hu iosiramiromo börömo jioromo jö majëhijajoho jemë bogo ejeharuje höjo. Éhu'éro jië'éro mevo géröhe majaho rue'iramu jemë sisérëjëvo'ajëjo.

Sino haho'o hesi iroho nuni jiaje uhu jö Iesuhu jövadohoje.

33 Iro buno'iraejë'iroho bogo sa'a gagoroho hevö gagoroho gurihi'i ma-va'orahoro bam'o'anuëjo ae ë osare rovë'oho ajivëvoröhego. **34** Jasi sino hesi iroho nunoho höjo. Jasi nuni mae jië'oho éhuro aji maro hi'a'anuëjo. O jasi nuni sisë jië'oho éhuro ja ramoramoro hi'a'anuëjo.

Êhesi bëhoho naro uëromo ë'ajéjo: Jasi uehoro mae jië'ohuro God-are aji'lë jöho baeromo aji maro hi'a'anuejo. O uehoro sisë jië'ohuro nunoho ramoramovavo'iramu ramoramoro hi'a'anuejo. ³⁵ Avo'avohو mueberovonëjo. Nani jasi uehoroho sisëremu jioromo ramoramо'remu javajéjo. ³⁶ Röhu jasi nuni mae jiego ajire hijanuëhi ramoramoho bogojio'i ma-aje gemu jië'oho ëhuro aje aho'obëhe jasirire rueromo ja ajivavo barë'ajéjo. Irehu ajivavajëhi ëhi ajivavo'ajéjo.

**Pharisee ariböviohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue
ariböviohu'o Iesuhu birëgade jöhoje.**

³⁷Iesuro jöho majëhiromo barëjamu gavë'i Pharisee ae gemuëro uvadadeje: Nasi osaro rovego no i harihe gemuoro ijarejo. Ijarejemu Iesuro va'oromo osare va'o hijadeje ie i'irovo. ³⁸Hijamu rue Pharisee ahuro gavade Iesuro a mami muoho bogo vaeromo övoho bogo egüë'e io hoëma ijamu gagorovo tiöromo uehorovoromo uvadadeje: Iesu diehi'oromo övoho bogo egüë'e io hoëma ijajéjo. Ëhi jië'e muoho God hu bijönimaje höjo. ³⁹God bijönimaje höjamu Badaro uvadadeje: Övo eguo jö uvanuoho aveho hejëjo. Ëhi jië'e muoho ëho ma-döemu höjo. Pharisee aribövioho jemëro döre muohemu vaeromo hevöho enatuhu u'o'amoromo uvaruje höjo: God iae ëhuni nimorohajëjo. Röhu jemesi uhoho vajiohu'e mu o mu sisë gö gö uehorovarujohuro ëhuro jemesi dë vövöbajo'oho irijomëhë'e höjo. ⁴⁰Simano sisëréjë'e aribövie jëvajéjo. Nani jemë uvarujëjo: Nunehu ga'amarue inömohemu God-ro avoh'o'mo'i nosi dë vövöbajo'oho bogo avohade höromu ëhuni öve hevöe enatue ëhi jië'e inömo hesi va'inumohemu uehorovo'i dë vövöbajo'oho sisëho bogo uehorovaruje höjo. ⁴¹Röhu ae huë baejëvoromo jemesi enatu gagore jovoho hevö gagore io ho ae suvuorëminövorëjo. Ëhi ë'ë'ohuro uvo'a'arujëjo: Inöme bövie bise'e ma-mae gemu jio'amajëjo.

⁴²Pharisee ariböviohumë vaevë'oho jemë sisëréjëvo'ajéjo. Jemëro jemesi i jögoru e avohoromo i'o buarohoromo ijarue rihu'e oso harihu harihue gö gö garue gö gö mevoromo 10 10 bahibe va'oromo gemu God suvuore bojamijaruje höjo. Ëhi jië'e jögoru ininoho ejaho avoharuje höjo. Ëhi jië'oho iae mae höjo. Nadi vuonugorëjo. Röhu a mu ma-maemu vaejëvo'irarije muohu'o God-are örire dë vövöbajo'ere uehorovo'irarije muohu'o rumonimaruje höjo. Nadi rumonimo'ibejarijëjo.

⁴³Pharisee ariböviohumë vaevë'oho sisëréjëvo'ajéjo. God rajahijarue osare va'ë'iroho jemëro jemesi sinohemu uehorovoromo ëhuni a masijehu raromaruire ë va'o raromo'i nimaruje höjo. O imo'amaruire va'ë'iroho jemë nimaruje höjo ae aho'obëhe uvoruomoröhego: Jemë a masijëro jijiharujëromo rajëhiromo jejëmiruomoröhego.

⁴⁴Vaevë'oho sisëréjëvo'ajéjo. Jemë ma-döhuremu mae jëvo'i uhoho sisë jëvajéjo. A guavoromo hure guodo sibiri'e bogo ruhë'oho jëvanovajëjo.

Aëro sagohe sa'a uhure jiaje jöho bogo uehorovë'e éma uvarue höjo:
Ma-sa'a maemu höromo hu döre ë jijiharue höjo. Éhesi bëhoho ae göëro
uvarue höjo: Jemë maemu jëvajéjo. Röhu uhoho éhi sisë bëhe jëvajéjo.

⁴⁵ Iesuro éhi majëhijamu hegorovo Jew rajo jabisi jögoru öri
rötjëhijarue ae gemüero ri'öromo uavadeje: Tisa jaehu éhi jië'e jö
jövanuoho ého ja bogo Pharissee ariböviohemuoho agëvo'i jögoru öri
rötjëhijarue aribövioho aho'obëhe no'o agavuanuëjo. ⁴⁶ Agavuanuëjamu
Iesuro uëvadeje: Iae mae uvanuëjo. Jögoru öri rötjëhijaruje ariböviohumë
vaevë'oho jemë'o sisëréjëvo'ajéjo. Aehu i'u'e inömo ujuoho va'oruomojöro
buahore bahijëhoromo va'ego bogo ajëmiromo övo name gemu vadu'ehu
vitu banigojiomëharuëhi jemëro éhi ë'aruje höjo. Jemëro i'u'e muoho
aho'o ae bojëmiromo bogo mae bogo ajëmi'i ma-nunëremu gëvaruje höjo.

⁴⁷ Vaevë'oho sisëréjëvo'ajéjo. Jö God-aro baeromo majëhinövare aribövioho
jemesi hijo miono'ohuro muo'amare höjo. Muo'amë'ero jemëro éma uvaruje
höjo: No God-are aribövioho uehorovëvaruëromo jabisi sino guavo'amare huoho
avoho'amaruje höjo. ⁴⁸ Röhu jabisi hu avoharujoho ého uöromo ë'aruje höjo: Jö
God-aro baeromo majëhinövare aribövioho nosi hijo miono'ehu muo'amaroho
iae mae höjo. Naehu uëvaje hesi bëhoho jemesi hijo miono'ehu muo'amaroho
jemëro jabisi sionoho avoho'amaruje höjo. ⁴⁹ Jemëhu a ano'irarije uehore éhi
jëvë'ëro God-are simano ma'e jöho éhi uvë'e höjo: Jö nasiro baeromo majëhi'iröhe
ariböviohu'o nasi apostle ariböviohu'o éhi naro rëmö'ëramu a jabisi örire
va'l'aruëjo. Va'l'ramu aëro a ioro'ioroho muo'amo'i ioro'ioroho huïe vavaene
bojëmi'aruëjo. Éhi uvë'e höjo. ⁵⁰ Éhu'ëro jië'ëro God-hu sa'a bamadevare evare
aevoromo jemesi hijo miono'ehu jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi
muo'amobe rovare è hesi i'uho ave jaruvore raromaruje aribövioho jemëni
rue'a'lajéjo. ⁵¹ Aevo'ioho aëro Abel anoromo God-are aribövi ioro'ioroho éhi
muo'amobe ruejuvo ro ijo tugoho'ioho Zechariah anare höjo. God-are suvuoro
bahijarue maratuoho ruhëhi jio'l God-are osa börömo numëhi jiamu Zechariah è
ririre anare höjo. Ave jöho na jö mae uë'ië'ajéjo. God-are aribövi éhi muo'amobe
rovare è hesi i'uho ave jaruvore raromaruje aribövioho jemëni rue'a'lajéjo.

⁵² Jögoru öri rötjëhijaruje ariböviohumë vaevë'oho sisëréjëvo'ajéjo. God-
are mu ma hesi jöho jemëro bogo rötjëhi'i aëro heruomojööni jemëro è
hesi ojo jiovaruoho gurihi bamë'e jëvajéjo. Jemë è mu ma hesi jöho bogo
baejaruje höjo. O ae göehu bae'ia'amu gëvë'oho ahëvaruje höjo.

⁵³ Iesuro éhi majëhinugoromo va'adeje. Va'amu gavë'i Jew rajo jögoru öri
rötjëhijarue ariböviohu'o Pharissee ariböviohu'o ého jaburo Iesu'o va'oromo
aevoromo hu nue huodivoromo dinamiromo jöe gö gö ua ga'l arijareje. ⁵⁴ Jöe gö
gö ua ga'l ariromo mu'øjahareje he'i hu guaro berovoromo jöe sisë'l jövego.

Noehu bogo ma-döhemu mu mae vae'iröhe jöhoje.

12 ¹Iae ae aho'obëhe mae ro tagavoromo tatijiomorovoromo hörëro
bijöëro vaerovamu hesi ijorajoho jaburo urimo hejöro Iesuro

ëhi majëhiromo uëvadeje: Jemëro gavë'iajo. Pharisee aribövi jabesi i dë huaje osohuro jemesirire rumorovo'ajëjo. Jabuhu sareri'e mu vaejarue ëhi ji'e muohuro jemesirire rumorovojöëni uëvajëjo. ²Jaruvoho Pharisee aribövihuro jabesi mu sisëho gurihijarue höjo. Röhu mue rabe gurihiro jiajoho aho'obëhe va'orahoro jio'a'ajëjo. Rabe rabe saginiëri vaejarooho aho'obëhe ma-samaro jio'a'ajëjo. ³Ëhul'ero jië'ero jemëhu jöe rabe vahi'e saginiëri atë'oho ijönö maja'e è jöho ma-va'orahoro heruomo'ajëjo. O osa gagore raromoromo saginiëri hia'ire majëhijë'oho aëro amo ririre è jöho ma-darugo'o majëhiruomo'ajëjo.

Noehu bogo a juhuonëmi'i God juhuonami'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

⁴Röhu nasi aribövihumë naro ave jöho jemesi örire majëhi'ië'ajëjo. Nadi uvorejö: Ëaribövihuro anaguo'ajëromo juhuonëmiromo jabesi jöho uehorovorëjo. Jemesi sino haho'o muo'amë'oho eni jëvajëjo. Röhu sino haho'o muo'amonugoromo ijönö mu sisë gö jemesi örire vaejëvë'oho bogo eni jioruomo hesi höjo. Ëhuni nadi è aribövioho juhuonëmirëjo. ⁵A'i juhuonami'irarije aho naro uë'l'ië'ajëjo. God juhuonamiromo hesi jöho uehorovorëjo. Ëhesi bëhoho God-hu jemesi aru'aho baejëhego vuovëvego evare ijönö vëni'e öri ari'ere ujuoho ruruhö'øjëvo'iröhoho hu eni jiajëjo. Iae mae-ëjo. Jemë è aho gemu juhuonamirëjo.

⁶A'i aho bövioho bise'oho nadi juhuonëmirëjo. Ëhesi bëhoho God-ro uvajëjo: Jemë iae masije jëvajëromo avo'avoho muebejëvaje höjo. Monie ma-bisemu bu'öromo ugo inine övo gö mine imo'arujëjo. Röhu God bogo uvaje höjo: Ugoho ininego bogo muebe'amo'ejëjo. Bogo ëhioho uvo'i iae hu avo'avoho muebe'amaje höjo. ⁷A'i jemë God-ro jemesi bövie bise'e aho'o muebejëhoromo röhu jemesi simano uoho ëhu'o adahëhoromo avo'avoho muebejëhaje höjo. Ëhuni nadi juhuonivorëjo uge aho'obëhe jio'amajoho ëho ma-jianovo'i ae gemu jemë masije jëvë'e jiaje.

Keriso-are jö a nunire huruoho majëhi'iröhe jöhoje.

⁸Röhu ave jöho naro uëvajëjo. Ae rahu a nunire uvë'oho: Na Iesuare ae jevajë uvë'oho God-are A Maho naro God-are anera jabesi nunire uvo'ejëjo: Ëho nasi ae magonahe höjo. ⁹O ae rahu a nunire uvë'oho: Na bogo Iesuare aehu jevajë uvë'oho naro God-are anera jabesi nunire uvo'ejëjo: Ëho bogo nasi aehu magonahehu höjo.

¹⁰O ae rahu God-are A Ma nasi jö sisë'i atë'oho God-ro uehorovoromo vuonugo'ajëjo. A'i ae rahu God-are Aru'aho hesi jö sisë'i atë'oho ëho God bogo uehorovoromo vuonugo'ajëjo.

¹¹O jemë nasi mu vaejamu gavë'oho aëro uvo'a'aruëjo: Iesuare mu vaejarujoho ëho mu sisë vaejaruje höromö jemë guduamëvoromo God rajahijarue osare mu vaejarue a masijo jabesi nunire o gavana jabesi o sa'are a masijo gö gö jabesi nunire rëmoruomo'ajëjo court vaejëvojöro.

Êrämë'iroho nadi uvorëjo: No diehi nosi jöho majëhi'ejarëjo. O rabu jöe majëhi'ejarëromo nurunurumorejo. ¹² Ëhesi bëhoho jemëhu jö majëhi'irarije majaho rue'iramu evare majare God-are Aru'ahohuro röjëhi'iramu garomo uvo'a'arujëjo: Iae no ëhi ëhi majëhi'ejarëromo ëhuni nadi nurunurumorejo.

Bövi bise'o marohë'e aehu sisë'i uehorovade jöhoje.

¹³ Iae ae aho'obëhe jiareje röhu ae gemuëro ri'öromo Iesu uavadeje: Tisa nasi öho uavego nosi vavuehu guomo'i nugahuadoho na gö bojemil'irajo. ¹⁴ Gö bojemil'irajamu Iesuro uavadeje: Raro uvade höjo naro jemesi muoho gavëhoromo jemesi inömo inömoho maho sisëho mevonövo'irodego. Ëho bogo nasi muehu höjo. ¹⁵ Ëhi uanugoromo ae aho'obëhe uëvadeje: Jemëro gavë'i avo'avoho mueberovorëjo. Jemesi sinohemu uehorovoromo bövie bise'e bae'l i ëma nëgojöëni uëvajëjo. Ja sa'ae jove inömo inöme rabe rabe bövi mae baejë'oho bogo ëhuro maroho hil'a'anuëjo.

¹⁶ Ëhi uenugoromo ave uhu jöho röjëhiromo uëvadeje: Iae bövi bise'o marohë'e ae gemuëro hijade höjo. Hijamu hesi sa'aroho iruno'oho ma-mabëhe ri'amade höjo. ¹⁷ Ma-mabëhe ri'amamu gagorovo huro hesi simanore uehorovoromo uvade höjo: Nasi iruno'oho börömo böröme jevajëjo. Ëhu'ero nasi iruno'oh avoho bahi'irode röhoho bogo eni jio'amajëjo bise'ëro jië'ëro. Ëhi jië'oho na diehi'o'ejöjo. ¹⁸ O iae na ëhi ë'ejöjo. Nasi i bahijaje osaho bise'e jio'amë'ëro naro dadovo'amo'i javu masijo masije vae'amo'ejöjo nasi iruno'le nasi bövie bise'e ë maro bahi'irodëni. ¹⁹ Vaenugoromo naro nasi uvo'ejöjo: Na eni jevë'e ae jevajëjo. Iruno'oho inömo inömoho bövi mae avoho bahijë'ëro vadune aho'obëhe eni jevobe va'a'ajëjo. Ëhuni na nuhoromo ma-hijë'i ie jove iromo nimoronimorohonövo'ejöjo. ²⁰ Nimorohonövo'ejöjamu God-ro uavade höjo: Ja simano sisë'i uehorovanue ae javajëjo. Jaruvo vahi'e naro jasi aru'ahoho baejaho'iramu guomo'a'anuëjo. Guomo'iramu jaehu bahijane iruno'oho bövioho bise'oho raro bae'a'ajëjo. God-ro ëhi uavade höjo. ²¹ Ëaehu ë'ade mu hesi bëhoho ëhi höjo. Ae rahu hesi sinohemu uehorovoromo bövi bise'o marohë'e mae bahiromo uvë'oho: Ëhuro na eni jevajë uvamu röhu God-hu uvë'oho: Bogo ëhioho jio'i hu bogo eni jië'e hö uvë'oho ëhuro ë ahu'o hesi muohu'o be'a'ajëjo.

Bogo nurunurumo'i God mae uehorovo'iröhe jöhoje.

²² Ëhi uenugoromo Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Inömemu uehorovë'oho bëhi rumo'e jië'e jiaje ëhuni nadi uvorëjo: No i rabe ue'ahoromo bogo vuovo'i biririvoromo raromo'ejarëjo. Uho niögü'o rabëro sino haho'oho riogivo'ejarëromo nurunurumorejo. ²³ Ëhesi bëhoho ioho bise'e jio'i jemëhu biririvoromo raromarujoho ëho börömoho höjo. Uho niögü'oho bise'e jio'i

sino haho'o jëvajoho ëho börömoho höjo. ²⁴ Magugoho uehorovohëjo. Noehu ë'aruëhioho magugoho bogo ëhioho iruno'oho bivarue höjo o gagovarue höjo. I bahijarue osaho bogojëvajëjo. Röhu God-ro ë ugoho mio'amaje höjo. Röhu jabumë ma-bise'e jio'amo'i jemë masijo mae jëvajëjo. Ëhuni hu jemë'o avo'avoho muebejëvo'ajëjo. ²⁵ O jemëhu uvë'oho: No diehi'oromo ave sa'aroho majae ëgo'o raromo'ejarë uvoromo nurunurumë'oho na ëhuro jemesi vuovo'irarije majaho iosiramiromo ruëhi ma-bisemu gö'o raromobe va'orëjo. Bogajo. ²⁶ Ajamirovoromo bogo vuovo'i majae ëgo'o raromë'oho ëho mu bise'e höjo. Röhu nurunurumë'ohuro ëgo'o raromo'irarijoho jemë bogo eni jëvajëjo. Ëhu'ho rabëni mu göëni göëninho nurunurumaruje höjo. Bëhe bogohöjo. ²⁷ O je'ore resu resuehu diehi'oromo ri'amaruoho ëhu'o uehorovohëjo. Aehu mu vaeromo niögu avoharuëhioho resu resuoho bogo ëhioho ë'arue höjo. Bogo ëhioho ë'arue höjo röhu ave resu resuoho ma-mabëhe kavuego garomo nosi dëho vuëvavuaje höjo. Naro jemë uëvajëjo: A böröme Solomon niögu ma-mabëhe io'amonövadoho ëho ma-jianovo'i ave resu resuoho ma-mabëhe mae kavuo'amaje höjo. ²⁸ Jaruvëhi resu resuoho sal'are rijego nérëhi ëhi aëro jahoromo vëniro huo'amarue höjo. Röhu ëhi jië'e resu resuoho God-ro muebejego marëromo kavuo'amaje höjo. Resu resuoho ma-bise'e jio'amo'i jemë masijo mae jëvajëjo. Ëhuni uvorëjo: Hu no'o avo'avoho muebejavuoromo uhe niöge i'imamui'ajëjo. Nurunurumarujoho God bogo ma uehorovaruje aribövie jëvajëjo. ²⁹ Röhu jemëro nadi uvorëjo: No i rabe jovo rabe i'lejarëromo nurunurumorejo. ³⁰ God-are jö bogo hejë'e raromarue aribövihuro ie jove bövie bise'e ëhuremu uehorovoruomaje höjo. Röhu jemëro nadi ëhioho ë'orëjo. Jemesi Vavuohuro iae mae garomo uvajëjo: Jemë iëro jovëro rabëro ëhuro biririvoromo raromarujëjo. ³¹ Ëhuni nadi ëhemuoho uehorovo'i a'i God-hu böröme namiromo muebejëvaje muoho ëho uehorovorejo. Ëhi ë'ë'oho God-ro jemesi aru'ahoho muebejëvoromo röhu ie jove niöge ëhu'o romoromoro bojëmi'ajëjo.

Ö'idöre mabëhe ujuoho'iröhe suvuoro hesi jöhoje.

³² Jemë bogo ae aho'o jëvo'i God-are ö mahu'e ma-gemu gemu jëvajëjo. Röhu nadi juhuonivorejo. Jemesi Vavuohuro iae nimajëjo hesi ajil'ë öri ari'ë ë hesi huë maho bojëmi'iröhëni. ³³ Röhu jemesi bövioho bise'oho imo'amoromo monioho baeromo bogo eni jiële aribövioho suvuorëmirëjo. Ëhi ë'ë'oho jemesi bövioho bise'oho ö'idöre bahi'arujëjo. Ëhuro bogo sisërëjëho'i vajiohu'e aho bogo bëhiroho va'oromo ujuohëho'i majo majoho bogo tarivëho'i a'i jemesi bövioho bise'oho marohë'e mae jiemu jiëho'ajëjo. ³⁴ Jemesi mae sisë dinö'e jiajire jemesi dë vövöbajo'oho ë gemu jio'a'ajëjo.

Nosi a böröme Kerisohu rueröhego noeihu muebe'iröhe jöhoje.

³⁵ Röhu jö göho ave muohu'o vaenövorëjo. Jemëro avohorovoromo uho niögu'e vaeromo iroho bueromo avoho raromorejo. ³⁶ Avoho raromoromo

mu ajamijarue ariböviehu jabiesi börömehu rovego ajami'i muebejaruëhi
 ëhi avoho raromoromo mueberëjo. Ëhesi bëhoho mu ajamarue
 aribövi jabiesi börömohuro aehu masu'iröhe söröre va'ëlëro vuonorö'ö
 rueromo ojore ano'anovo'iramu rueho jaburo heromo ojoho ma-
 burëro jiovaho'aruëjo. ³⁷Ma-burëro jiovaho'iramu jabiesi a börömohuro
 garöhe jabumë nune jioruomoromo eni jëvamu gëvë'oho huë mabëhe
 bojëmi'ajëjo. Huë mabëhe bojëmiromo hesi niögoho avoho ruahoromo
 jaburo sa'are raromojöro uënugoromo ioho jovoho i'imëmi'ajëjo. ³⁸Ëä
 börömehu bogo burëro rue'i vahi riri'e o vahi riri duvahoho iosiramiromo
 ëhi ruëhi rueromo géröhe jabumë eni jëvamu gëvë'oho huë mabëhe
 bojëmi'iramu baeruomo'ajëjo. ³⁹Ave uhu jöhu'o avo'avoho uehorovohëjo.
 Vajiohu'e aehu rueröhe majaho osa arijo'oho bogo gavade höjo. Ga'ibejajo
 vajiohu'e a hesi öroho tugohahego osaho bogo dadovoromo inömoho
 ujuoho'ibejajo. ⁴⁰Osa arijo'ohuro gavë'i hi'ibejajo mae jio'ibejajo. Jemë'o
 gavë'i raromorëjo. Jemë bogo uehorovë'e raromaruje majare evare God-
 are A Maho naro rue'ejëjo.

A börömo hesi mu aehu avoho o sisë'i mueberöhe jöhoje.

⁴¹Ëhi uëvamu hegorovo Peter-ro Iesu uavadeje: Bada na ja jasi
 ijomajahuijanuëjo. ⁴²Majahuijanuëjamu Badaro uëvadeje: Naehu
 ë jö majëhijaje hesi bëhoho aehu hesi a börömo hesi muohemu
 uehorovë'i simano mae uehorovoromo mu vaejajëhi jemëro ëhi
 muoho vaenövo'irarijego uëvajëjo. Ëhi jië'e mu muebejaje a hesi a
 börömohuro ua'a'ajëjo: Na va'lië'ajëjo. Jero nasi mu vaejarue a ioro'ioroho
 muebejëvonëjo. Muebejëvoromo majae eni jiego jabiesi iruno'oho
 i'imëminövonëjo. I'imëminövonë uanugoromo va'a'ajëjo. ⁴³Va'o hijuvo
 röhu ijönö vuonorö'ö rueromo garöhe ë ahuro hesi muoho avoho
 vaejaho'iramu gagorovo huë mabëhe bojam'i'ajëjo. ⁴⁴Huë mabëhe
 bojamiromo ua'a'ajëjo: Ja mu mae vaejanohuni ëhuni na mu börömore
 bamavo'ejëjo. Jero bövie vaeromo nasi sa'ae inömo inöme bövie bise'e
 aho'o muebejehonëjo. Mu avo'avoho muebejë'oho iae hu ëhi ua'a'ajëjo.
⁴⁵A'i ë mu vaejahaje aho sisë jië'ohuro ëhuro uehorovoromo uvo'a'ajëjo:
 Nasi börömoho bogo burëroho rue'i örisanuovajëromo ri'öromo mu
 vaejarue aho magonahoho muo'amoromo ie jove iromo ëhuro simane
 sisërë'ajëjo. ⁴⁶Ëhi'oromo bogo gavë'e uehorovë'e hi'iramu evare hesi
 börömoho ma-majioho rue'a'ajëjo. Rueromo sino haho'oho sisë maro
 ijumahoromo nugöl'ö'iramu sisëro va'oromo jö aho'aho'e aribövihou'o
 hi'a'ajëjo.

⁴⁷A börömehu nimajoho mu vaejahaje aehu heromo röhu jö bogo
 ejahoromo bövi bise'o bogo avoho'amë'oho ëhuro hesi a börömohuro
 rueromo sisë maro ano'ajëjo. ⁴⁸O a börömehu nimajoho mu vaejahaje

aehu bogo hejë'e mu sisë vaejë'ëro mana anoröhe bëhi jië'oho iae ma-bisemu ano'ajëjo. Röhu mu vae'irarije simano ma-mabëhemu o suvuoro gö gö bövi mae God-hu jemesi örire bojëmijë'oho huro uvo'a'ajëjo: Na böröme bojëmijë'ëro ähuro mu böröme vaeruomo'ajëjo. O bogo vaeruomë'oho äho sisë höjo.

**Iesuhu rovë'ëro ähu'ëro ae adovoromo göehu jöe
gö göehu jöe gö uehorovarue jöhoje.**

⁴⁹Naehu rovode hesi bëhoho sa'ae aho'obëhe vënинö'lë ravëvo'i rovode höjo mu sisëho barë'i aho'obëhe ma-maemu jioröhego. Ëmuoho mami'lë vae barë'ibejajo iae mae jevo'ibejajo. ⁵⁰Röhu ähesi urimo na vi'ehe huë vavaene bae'irodoho äho nasi örire jovëro rovanovo hesi höjo. Äho bapataeto vaejevanovo'ajëjo. Ähuni naehu nurunuru börömo baejajoho hujeji ähuë vavaenoho baegorovo evare mae hi'ejöjo. ⁵¹Nani jemëro uehorovoromo uvarujëjo: Nöröhu rovade hesi bëhoho nöröro ajamuego sa'ae aho'obëhe iro muorovo'oho vuonugo'i ma-huë baerovoromo gemuoro raromo'iröhego rovade höjo. Jemëro ähi uvarujëjo röhu na bogo ähunioho rovode höjo. Bogo mae bogajo. A'i naehu rovode hesi bëhoho naro nasi jöho majëhijego aëro heromo adovoromo ae göëro jöe gö uehorovo'i ae göëro jöe gö uehorovo'irajego rovade höjo. ⁵²Ähesi bëhoho nani agane gemuoho ae aho'obëhe övo gö mine osae gemuore huë mae raromoromo röhu a ioro'iorohuro avevejö'e aevoromo nasi muoho nimo'i ioro'iorohuro bogo nimoromo ae niö'i gemu jaburo jöe gö uehorovo'i ae niö'iro jöe gö uehorovoromo ähuro huë sisë baeromo bogo gemuoroho avoho raromo'aruëjo. ⁵³Vavuohuro uehore gö baeromo harihoho nue huodivo'i harihohuro uehore gö baeromo vavuoho nue huodivo'ajëjo. Vëmohuro uehore gö baeromo abojoho nue huodivo'i abojohuro uehore gö baeromo vëmoho nue huodivo'ajëjo. Ajohuro uehore gö baeromo ajoho nue huodivo'i ajohuro uehore gö baeromo ajoho nue huodivo'ajëjo. Ähi jiobe va'a'ajëjo.

**Iesuhu mu masijo vaejade majae ähesi bëhoho
ariböviehu bogo avoho gavare jöhoje.**

⁵⁴Ähi uënugoromo Iesuro ae aho'obëhe uëvadeje: Jemëro gavaruje anumëhi sue rojomego uvaruje höjo: Iae ènëro rue'ië'ajëjo. Rue'ië'ajëjego evare ènöho rovaje höjo. ⁵⁵O jemëro gavaruje aruëhi bure rovego uvaruje höjo: Birebire böröme jio'ië'ajëjego iae ähi birebire böröme jjaje höjo. ⁵⁶Jemë sareri sareri'lë ae jëvajëjo. Jemëro sa'aho ö'idöho uherihoromo sue bure rabe garomo uvaruje höjo: Ähesi bëhoho iae ähi jio'ië'ajëjo. Röhu ave jaruvore rovaje muoho garomo ähesi bëhoho bogo avoho garomo uvarujëjo: Iae God-are mu börömoho rovajëjo. Diehi'oromo bogo avoho gavarujëjo.

Aehu nosi jō sisē majahuijego noehu ma-burëro ahorire vae'iröhe jöhoje.

57 Röhu jemë rabëni bogo avoho mevoromo gavaruje höjo di muoho mae jiego. 58 Ae göehu jasi jō sisē hesirire jiël'ero ja baejavoromo court-re va'iel'iroho jemë niö'iro örire va'arujevaro jero hu'o jöho mevoromo ahorire vae ganëjo. Bogo ahorire vaejë'oho huro guduamavoromo court gavaje a hesi övore bojam'i ajëjo. Bojam'i ramu court gavaje ahuro police bojam'i ramu savoji gagore ba'amavo'ramu ë hi'a'anuëjo. 59 Ëhi hiemu hijuvo moni bojam'i ranoho aho'obëhe bojam'i barë nahonahovo'anuëjo. Iae na mae uavajëjo.

Uehoro sisē bogo vuonugë'oho sisërëjëvo'iröhe jöhoje.

13 ¹Ëhi uevamu gavë'i ë raromarohuro Iesu uavareje: Galilee sa'a raje ae göëro God-ni mie bahi'irögoro muo'amare höjo. Muo'amoromo köe otehamu gavë'i Pilate-are muorovo aribövihuro ro ë aribövihuro muo'amamu ëhuro jabesi köhu'o God-are mi köhu'o gemuore buarohë'e höjo. ²Buarohë'e höjamu hegorovo Iesuro uevadeje: Na jemëro uvarujëjo: ËGalilee rajohuro Galilee rajo ioro'iroho iosirëmiromo sisë bëhe jioruomë'ero ëhu'ëro Ëhi jië'e huë vavaenoho baeromo vuovade höjo. ³Hesi bëhoho bogo ëhioho höjo. Bogo mae bogajo. A'i jemëhu uehoro sisë bogo vuonugo'i God mae uehorovë'oho jabumë vuovëvadëhi ae aho'obëhe jemë'o Ëhi i'uoho mana baeromo vuovëvo'ajëjo. ⁴O Jerusalem raje ae aho'obëhe 18 vuovëvade jöho uehorovohëjo. Jerusalem amore Siloam jovo bëhire javu ëgobövihuro ahoromo ae aho'obëhe 18 jabesi döre ruvebiromo taemo'amade höjo. Na jemëro uvarujëjo: Taemo'amade Jerusalem amo rajohuro Jerusalem amo rajo ioro'iroho iosirëmiromo sisë bëhi mae jioruomë'ero ëhu'ëro Ëhi jië'e huë vavaenoho baeromo vuovade höjo. ⁵Bogo mae bogajo. A'i jemëhu uehoro sisë bogo vuonugo'i God mae uehorovë'oho jabumë vuovëvadëhi ae aho'obëhe jemë'o Ëhi jië'e i'uoho mana baeromo vuovëvo'ajëjo.

⁶Ëhi ueñugoromo ave uhu jöho majëhiromo uevadeje: Ae gemu hesi ö'i bajo mure mesoho ri'löjë'e jiade höjo. Ri'löjë'e jiamugo rueromo böse nahoromo gavade höjo bogojamu. ⁷Bogojamu gagorovo mu arijo'ohuro mu ajamijaje aho uavade höjo: Aveho gavëjo. Na aviae rueromo böse nahoromo ga'i hijode höjo mesoho bajoho bogo raejë'e jiamu ga'i hijodoho vadune aho'obëhe niö'i gemu barëjë'e höjo. Ëhi jië'e jiaje mesoho uejëjo. Rabëni éma nugo'ramu sa'a rihuoho barë'ajëjo. ⁸Ëhi uavamu hegorovo mu ajamaje ahuro uavade höjo: Iae mae höjo röhu vuonugego vadune gemu gö'o namijego naro bëhire vo'onöe umo rova'oromo mi dëho ë bahijego ëhuro rihue bae'iröhe höjo. ⁹Rihu baebe va'oromo vadune gemu barëjamu bajoraejë'iroho ëho iae mae jio'a'ajëjo. O bogo raejë'oho uevego na mesoho ue'iröjo.

**Magonahe gemu hesi dejo gurorovë'e nuho
majare Iesuhu ajamade jöhoje.**

¹⁰ Iae Jew rajo jabesi nuho majae jiamu gagorovo Iesuro God rajahijarue osare hiromo jöho röjéhijadeje. ¹¹ Röhu ë osare magonahe gemu hijë'e jiadeje. Satan-are a sisë hesi dëre abuejë'ëro éhu'ëro hesi sino haho'o siséréjadoho vadune aho'obëhe 18 barëjadeje. Sisérëromo hesi dejohu gurorovë'ëro ahorire nami'iröhoho bogo eni jiadeje. ¹² Éhi jiamu gagorovo Iesuro magonahoho garomo uvamu uavadeje. Rovamu uavadeje: Ma'lino ja maréjavë'e höjo. ¹³ Maréjavë'e hö uaromo övoho sinore bamahamu gavë'i ahorire namiromo God huë mae uavadeje. ¹⁴ Éhi'amu God rajahijarue osa muebejaje ahuro gavade nuho majare Iesuro magonahoho éhi ajamamu gagorovo dë vörönimamu ae aho'obëhe uëvadeje: Mu vaejarue majaho majae aho'o övo gö mine övo göre gemu éhi höjo. Émajaro rovego hu jemesi sinoho ajëmi'irajo. Nosi nuho majaroho nadi ruerego hu ajëmi'irajo. ¹⁵ Éhi uëvamu hegorovo Badaro ë osa muebejaje aho uavadeje: Jemë sareri sareri'e aribövie jëvajëjo. Nuho maja jië'iroho jemë ae aho'obëhe mue vaeromo jemesi ö mahu'oho jiovo'amoromo jovore sö ujuoho va'aruje höjo jove ue'ahojöro. Na mae-ëjo. ¹⁶ Jemëro jemesi ö mahu'oho nuho majare éhi ajamijaruje höjo. Röhu ave magonahoho bogo ö mahu'ehu jio'i hu Abraham-are ujëro jië'ëro éhu'ëro God-ro huë baejaje magonahe höjo. Röhu Satan-hu hu tövahadoho vadune aho'obëhe 18 barëjajëjo. Éhi jië'oho naro rabëni nuho majaroho bogo ajamego bogo maréjöräo. ¹⁷ Éhi uëvamu hegorovo Iesu bijönimoruomade aribövioho aho'obëhe javoje böröme bae'i a ioro'iorohuro aho'obëhe uvoruomadeje: Iesuro mu mabëhe aho'obëhe vaejaje hö uvoromo nimorohoruomadeje.

Ijo hisue mustard-hu égovade uhu jöhoje.

¹⁸ Éhi'amu Iesuro jöe gö majëhiromo uëvadeje: God-hu böröme namiromo muebejëvaje öroho naro uhu'e bu'öromo jemë'o na'o uehorovo'ejarëjo. ¹⁹ Ijo hisu ihe mustard ujehu riromo égovoromo börömo rijajëhi God-ro böröme namiromo ae gö'o gö'o éhi gagovoromo muebejëvobe va'a'ajëjo. Ae gemuëro mustard ijo hisu uje gemu baeromo hesi mure öjade höjo. Öjamu riromo ijo va'ëne égovoromo börömorijadi höjo. Börömorijamu ugéro rueromo hesi adore ijue vae'amare höjo.

I dë huaje osehu ire rumorovade uhu jöhoje.

²⁰ Éhi uënugoromo jö göho majëhiromo uëvadeje: God-hu böröme namiromo muebejëvaje öri ë hesi uhu jö göho naro majëhi'ië'ajëjo. ²¹ I dë huaje osehu ire rumorovajëhi God-hu böröme namiromo muebejëvaje muohuro sa'ae aho'o éhi rumorovobe va'aje höjo. Magonahe gemuëro

ie aho'obëhe gagovoromo i dë huaje osoho i gemuore bamoromo iohu'o buarohade höjo. Buarohamu ë iohu aho'obëhe rumorovo barëjade höjo.

Ojo harihure va'iröhe ë hesi uhu jöhoje.

²² Ëhi'onugoromo Iesuro Jerusalem va'iröhëni amo masijore amo ininore jöho röjëhibe va'adeje. ²³ Va'amu ae gemüero uavadeje: Bada naehu jö ua ga'ië'ajoho hejëjo. Na ae ma-gemu gemu ëhemu vuovoromo sisëroho bogo va'i God-are öri ari'eroho va'oromo maroho raromo'ejarëjo. O diehi jio'a'ajëjo. Diehi jio'a'ajëjamu Iesuro ae aho'obëhe uëvadeje: ²⁴ Sivohemu sivohoromo ojo harihoro rumo va'o garëjo ëhuro ijònö God-are öri ari'ere va'irarije. Naro jemë uëvajëjo: Ae aho'obëhe rumo va'ië'iroho bogo eni jëvo'ajëjo.

²⁵ Röhu jemë ojo harihure bogo rumo va'ë'oho majae ijònö ë osa arijo'ohuro ri'örömo ojoho tugoho titimo'ajëjo. Ojoho tugoho titimo'iramu jemëro amonö riravoromo aevoromo ojoho ano'anovoromo osa arijo'ohu ua'a'arujëjo: Bada oje jiovahuego ö'arëjo. Ö'arë'iramu huro uë'a'ajëjo: Jemë a rabëro rueruomoromo ojoho jiovëhojöro uvarujëjo. Ojoho na bogo jiovëho'ejöjo. ²⁶ Ojoho na bogo jiovëho'ejö'iramu jemëro ua'a'arujëjo: Röhu no ie jove ja'o gemu mae inövare höjo. Nosi amoroho jero jöho röjahuinövane höjo. ²⁷ Röjahuinövane hö'iramu rue osa arijo'ohuro uë'a'ajëjo: Jemë a rabëro rueruomoromo ojoho jiovëhojöro uvarujëjo. Jemë mu sisë vaejaruje aribövie jëvaje rori'o va'ohëjo. ²⁸ Va'ohë'iramu jemëro ga'a'arujëjo jemesi hijo miono'e Abraham Isaac Jacob o jö God-aro baeromo majëhinövare ae aho'obëhe God-are öri ari'ere ë raromo'i jemë babu'öjëvo'iramu gagorovo niersuburu'e bamoromo ane ja'iho vuogigimo'arujëjo. ²⁹ Röhu maja rojomajire bevalajire arua anumiae jioromo ae aho'o God-are öri ari'ere va'oromo ie ue'ahoruomo'ajëjo. ³⁰ Ue'aho'iramu a ioro'iore dejonö jiaruoho nuninö jioruomo'i a ioro'iore nuninö jiaruoho dejonö jioruomo'ajëjo. Ëhuremu uehorovorëjo.

Iesuhu Jerusalem amo rajëni vavaenimade jöhoje.

³¹ Iesuro ëhi uëvamu gavë'i Pharisee ae göëro rueruomoromo uavareje: Ri'örömo öre gö va'ejö. Ave sa'a muebejaje ae Herod-ro anago'ië'ajëjo. ³² Anago'ië'ajëjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Herod hu sareri'e mu vaejaje ö sisëho va'ëne ae höjo. Va'oromo hu uarëjo: Ave jöho hejëjo. Nörö hiromu Satan-are aru'aho sisë aribövi jabesi dëre jio'amajoho rarovö'öjëvobe a jabesi sinoho avohëvobe va'ojuvo evare nasi muoho barë'ajëjo. Ëhi uarëjo. ³³ Röhu iae na ave sa'aho vuonugoromo örire juvobe hibe va'ojuvo evare Jerusalem hörö'ejöjo nasi muoho ëhi jië'ëro. Ëhesi bëhoho jö God-aro baeromo majëhijarue ae aho'obëhe ë amoremu muo'amamu vuovëvobe rovë'e höjo. Ëhuni na'o ë amore va'iramu anego'iramu guomo'ejöjo.

³⁴ Vaevë'e Jerusalem amo rajohumë jemëro jö God-aro baeromo majëhijarue aribövioho muo'amaruje höjo. God-hu jemëni rämö'öjaje aribövioho munéro vajëmijaruje höjo. Kököröko vëmehu harihu vivoju uhure nugo'amoromo diehehu aegëharuëhi naro jemë éhi gagovëvoromo gemuore rëmo'i nimo'i hijode höjo röhu jemëro bijönimarije höjo.

³⁵ Ëhuni ave jöho hehéjö. God-ro jemesi amoho vuonugego jemesi sivue jévo'ië'ajéjö. Naro jemë'o hiromo va'iramu jemë nasi nu ano'oho bogo ga'a'arujéjö hujeji na vuonorö'ö rue'iramu evare avoho geromo ue'a'arujéjö: Bada God-are ihore rovanuoho mabëhe rovanuëjö. Ëhuremu uehorovorëjö.

Övo höru'e huë'e a Iesuhu nuho majare ajamade jöhoje.

14 ¹Iae Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu Iesuro Pharisee a böröme gemu hesi osare ie i'i va'adexe. Osare va'amu gagorovo Pharisee ariböviohuro ë raromoromo Iesu ga'i muebejareje hu mu sisë o rabe ë'ego. ²Röhu ë osare ae gemu hijë'e jiadeje. Hesi övo höru'e aho'obëhe huo'amë'e jiadeje. ³Huo'amë'e jiamu gagorovo Iesuro ri'öromo Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o uëvadeje: Nuho majare a jabesi sino ajëmijë'oho na ëhuro no nosi jögoroho aharue höjo o bogajo. ⁴Bogajamu rueho jaburo jörumoraejareje. Jörumoraejamu Iesuro aho baeromo sinoho avohahoromo nugöl'öjamu va'adexe. ⁵Va'amu gavë'i Iesuro uëvadeje: Nuho majare jemesi harihoho o mioho jovo'e guare beva'ibejajo na jemë burëro io barojomo'ibejarijëjö o bogajo. Iae jemë éhi é'ibejarijëjö. ⁶Ëhi é'ibejarijëjamu jö mana uaröhoho bogojëvadeje.

Nosi arijo'arije ba'obuerovo'iröhe jöhu'o inömo rumo'e aribövi ajëmi'iröhe jöhu'o ë jöho niö'i jëve.

⁷Jöe bogojëvamu Iesuro gavade ë ruenugade ariböviohuro röho ma-mahemu baeromo raromamu gëgorovo uhu'e uëvadeje: ⁸Aehu ja uavë'oho: Rueromo masuröhe sörö inë uavë'iroho nadi jasi sivuoho uehorovoromo va'o a masijo raromaruiroho hinëjö. Ja éhi ë'ë'oho nani ae gö jasi iho iosiramijë'ohuro söröre rue'a'ajéjö sörö arijo'ohuro mami'e uavë'ëro. ⁹Rovë'oho ja'o a börömohu'o ruejöro uëvade ahuro rueromo ja ua'a'ajéjö: Röhe bojamego hu ë hijajo. Ëhi uavë'oho ja javoje baeromo rori'o va'o hi'a'anuejö. ¹⁰A'i aehu ja sörö ro ijöro uavë'iroho va'oromo ma-rori'o hinëjö. Ëhi ë'ë'oho ro ijöro uavade ahuro rueromo ua'a'ajéjö: Isio döro ajio hijëjö. Ajio hi'iramu gagorovo sörö ue'aharue ariböviohuro uehorovavoromo uvo'a'aruejö: Ja a böröme javajëjö. ¹¹Ëhesi bëhoho ae rahu hesi sivue uehorovoromo döre bamorovë'oho hesi ihoho abue'a'ajéjö. O ae rahu ba'obuerovë'oho hesi ihoho döro ajiomo'ajéjö.

¹² Ëruenugade aribövioho Iesuro éhi uënugoromo huotorovoromo ro i ijöro uavade aho uavadeje: Jaehu i harihu maja'e o jeni'e bamoi'ië'iroho

nadi jasi aemo'aemoho ö mueno'oho bövi bise'o marohë'e mae jië'e bëhire raromarue aribövioho nadi éhi jië'e aribövihemuoho uëvego ro ioho ue'aho'irarejö. Uëvë'oho jabumëro ijonö mana bojamili'ramu jasi suvuoroho bae barë'anuëjo. ¹³ A'i jaehu i bamö'ië'iroho bövi bise'o bogo eni jië'e aribövioho övo höru sisë'e o nuni sisë'e aribövioho éhi jië'e aribövioho uëvego rue'irarëjo. ¹⁴ Éhi é'ë'oho è ariböviehu mana bojamili'iröhoho bogo eni jëvë'ëro ja huë mabëhe bae'a'anuëjo. Hujeji mu mae vaejarue aribövioho vuovë'ëro i'ovoromo ri'örüomo'iramu evare God-ro jasi manaho bojamilajëjo.

Sörö bamamu aehu juahamare uhu jöhoje.

¹⁵ Éhi uavamu hegorovo Iesu'o raromoromo i ruomade ae gemuëro Iesu uavadeje: Ariböviehu ri'örüomo God-are öri ari'ere va'o raromoromo i ue'aho'iröhoho no huë mae bae'ejarëjo. ¹⁶ Huë mae bae'ejarëjamu Iesuro uhu'e uavadeje: Iae ae gemuëro sörö böröme baeromo ae aho'obëhe uëvade höjo: Rueromo söröe i'a'aruøjëjo. ¹⁷ Éhi é'ë'ëro sörö majaho rovamu hesi mu vaejahaje aho nugö'öjamu sörö anue va'ormo ae uëbe juvoromo uëvade höjo: Söröho eni jiajëjo. Evaro ruehëjo. ¹⁸ Éhi uëvamu hegorovo ae aho'obëhe mae juahamare höjo. Ae göëro ri'örüomo uavade höjo: O asë'ëjo. Na ö'ibejodoho röhu na sa'ae i'e imë'ëro è va'ormo ga'ejöjo. ¹⁹ Ae göëro uavade höjo: O asë'ëjo. Na ö'ibejodoho röhu na mu vaejaje mioho aho'obëhe 10 imë'ëro éhuni è va'ormo ga'ië'ajëjo gë'i mae é'örüomego. ²⁰ Ae göëro uavade höjo: Na magonahe masuvë'e jevë'ëro éhuni bogo ö'ejöjo. ²¹ Éhi'amu rue ahuro vuonorö'lö rueromo hesi a börömoho uavade höjo: Éhi éhi uevare höjo. Éhi uevare höjamu rue osa arijo'ohuro vörö'liraeromo hesi aho uavade höjo: Ma-burëro val'iranoho amo'e öri masijoho ininoho aho'obëhe juvo barënëjo. Juvo barëromo bogo eni jië'e aribövioho sino sisérëjë'e aribövioho nuni sisë'e aribövioho höru sisë'e aribövioho éhi jië'e aribövioho ujuoho ruenëjo. ²² Éhi uavamu ejahoromo éhi é'ë'ëro jië'ëro rueromo hesi börömoho uavade höjo: Ja uevanëhi iae na éhi é'ë'e jevajëjo. Röhu röhe iae jiajëjo. ²³ Röhe iae jiajëjamu rue börömohuro uavade höjo: Mu öroro je'o öroro val'iranoho dinëmiromo uëvego ae aho'obëhe rueruomo'irajo éhuro nasi osaho irijiomö'iröhe höjo. ²⁴ Na jemë ae aho'obëhe uëvajëjo: Na urimo uëvamu juahemijare aribövioho nasi i sörö'oho bogo i'a'aruëjo. Bogo mae bogajo.

**Bëhoho uehorovo avohoromo evare Iesuare
ijore ijore jijiho'iröhe jöhoje.**

²⁵ Iae ae magonahe aho'obëhe siri val'ëne Iesu'o gemu mae örire jijiho'omonövadeje. Jijihojuvo Iesuro huotorovoromo uëvadeje:

²⁶ Jemëhu nasiro rovë'oho jemesi vëmu vavu'e vabore aboji harihu'e öe ma'ine nadi è aribövioho nuninöho bamö'i na dejonöho remorëjo.

Röhu avehu'o gemuoho höjo. Jeméhu ave sa'are raromo'irarijoho nadi
ëho nuninöho bamo'i na dejonöho remoreëjo. Jeméhu bövie bise'e
göemu göemu nuninöbamë'oho nasi ijore ijomohohobogo jijiho'arujëjo.
27 O ae rahu ja bogo uvë'oho: Iesuare jöeni vi'ehe huë vavaene javoje
rabe baeromo guomevë'oho iae hesi hö uvoromo bogo korosi hesi i'u
banigojiomanovoromo nasi ijore ijore juvë'oho ja bogo nasi ijomohohobogo
javo'ajëjo.

28 Nasi ijore ijore jijiho'ie'iroho ëho mu böröme jiaje nadi éma jijiho'i
urimo uehorovo avohoromo evaro nasi ijore ijomohohobogo jijihorëjo. Ëhesi
bëhoho ae rahu ja javu ëgobövi vae'ie'iroho bogo éma vae'i urimo sa'aro
hiromo javu vae'irane monioho adaho ga'a'anuëjo ga'i vae barë'irane
monioho eni jiego o bogo. 29 Ja bogo adaho gavë'oho ëhuro nani sa'ahemu
vaeromo ga'a'anuëjo monioho barë'iramu vituoho vuonugo'anuëjo.
Vuonugo'iramu ae aho'obëhe ëho garomo ja sivagoromo uvoruomo'ajëjo:
30 Ësareri'e aho javu ëgobövie vae'ie'oromo bogo eni jiamu vituoho
vuonugade höjo.

31 O uhu jö göho bëhe gemuoho höjo. Sa'are a börömo göehu sa'a
a börömo göhu'o muorovo'ie'iroho hu bogo éma muorovo'i urimo
sa'aro hiromo uehorovoromo uvo'a'ajëjo: Rue a börömo göhuro
muorovo ae aho'obëhe 20,000 ae aho'obëhe mae sö ujuoho rovajëjo.
Na muorovo ae aho'obëhe 10,000 ma-vemino'le éhemu jevajëjo. Naehu
hu'o muorovë'oho na na eni jevo'ajëjo o bogo eni jevo'ajëjo. 32 Ëhi
uvonugoromo uvë'oho: Bogo eni jevo hesi hö uvë'oho muorovo'i rovaje
a börömoho bogo bëhiroho rovë'e evare ve hijaje a börömo göhuro hesi
aho rëmö'öl'iramu va'oromo rue rovaje a börömo göho sanuamiromo jö
mae majahiromo ua'a'aruëjo: No diehi'oromo muorovohotugohoromo
avoho raromo'ejarëjo. 33 Èuhu jö hesi bëhoho jeméhu jemesi sa'ae inömo
inöme bövie bise'e uehorovarujoho bogo vuonugë'oho bogo nasi ijomohohobogo
ömo'omoho jëvo'ajëjo.

Rihu rumo'e sö hesi uhu jöhoje.

34 Nasi ijore ijore jijiharujojohojemé sö va'ëne jëvajëjo. Söho rihu'e
mabëhe höjo. Röhu sö hesi rihu barëjë'oho röhu bogo maho avoho hesi
höjo. 35 Èhu'ëro è hesi muoho bogohöjo. Bogo muroho ruruhö'øjego
muoho rihuvo'i bogo mi déhu'o buarohoromo bahijego muoho marë'i a'i
ëhi jie'e söho ma-ruruhö'öjarue höjo. Ae rahu ja God-are jö hejanue ae
javë'oho bëhoho nahoromo birohonëjo.

Sheep subirö'öjamu nahoromo birohade uhu jöhoje.

15 ¹Iae vajiohu'e tax baejarue ariböviohu'o sisë aribövi ioro'iorohu'o
ëho jaburo Iesuare jöho he'lruuomadeje. ²Rovamu gagorovo
Pharisee ariböviohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o

uarovareje: Ësareri'e ahuro sisë aribövioho rajëhiromo jabu'o gemuoro ie ijaje höjo. ³Ijaje höjamu Iesuro uhu'e uëvadeje:

⁴Jemë ae gemu sheep aho'obëhe 100 javo'i gemu subirö'özë'oho ja diehi'onëjo. Ja sheep ioro'iore mure raromaruoho ëhi nugo'amo'i va'oromo ë sheep gemu'oho nahobe juvojuvo hujeji vae görö biroho'anuëjo. ⁵Birohonugoromo nimorohë'i babuariromo amëro rue'a'anuëjo. ⁶Rueromo jasi amo rajoho aganoho uë'a'anuëjo: Nasi sheep subirö'özadoho iae birohë'e jevajëjo. Ëhuni ruehego no gemuoro nimoroharëjo. ⁷Ëhesi bëhoho naro uë'ië'ajëjo. Ö'idore raromarue ariböviohuro gavarue ae gemu öri sisëre juvajoho vuonugo'i huotorovoromo öri mare juvamu gavë'oho nimoroharue höjo. O gavarue ae aho'obëhe jabesi sivue uehorovoromo uvamu: No mae javuë'ëro ëhu'ëro mu sisë vuonugo'iröhoho bogojavuajë uvamu gëvë'oho bogo ëhioho nimoroharue höjo.

Subirö'özë'ijo bajo nahoromo birohade uhu jöhoje.

⁸O uhu jö göho hehëjo. Magonahe gemu ajivë'ijo bajo aho'obëhe 10 jiajoho gemu subirö'özë'oho hu diehi ë'a'ajëjo. Iroho buenugoromo ari sisuoho bibivë'i ma-avoho nahobe juvoromo hujeji vae görö biroho'ajëjo. ⁹Birohonugoromo hesi amo rajoho aganoho uë'a'ajëjo: Subirö'özade ijo bajoho birohë'e jevaje ëhuni ruehego no gemuoro nimoroharëjo. ¹⁰Ëhesi bëhoho na uë'ië'ajëjo. God-are anerahuro gavarue ae gemu öri sisëre juvajoho vuonugo'i huotorovoromo öri mare juvamu gavë'oho nimoroharue höjo.

Ijorajo subirö'öromo vuonorö'ö rovamugo vavuehu hu rajahi'i muriehu bijönimade jöhoje.

¹¹Ëhi uenugoromo Iesuro uhu jöe gö'o majëhiromo uëvadeje: Iae ae gemu harihe niö'i jëvade höjo. ¹²Harihe niö'i jëvë'ëro ijorajohuro ri'öromo vavuoho uavade höjo: Apo ja guomavego naehu ujuoho'irodego uezane bövieno bise'oho avevejö'e bojemëjo. Bojemijëjamu rue vavuohuro hesi bövieno bise'oho adovoromo harihu göho ionı göho bojamii'i harihu göho ionı göho bojamijade höjo. ¹³Bojamamu majae ma-gemu niö'i barëjamu rue ijorajohuro huhu ujuohadaho imo'amo barëromo monioho baeromo va'ade höjo. Va'adoho va'ojiwo öri ëgoböviro sa'a görö va'oromo nimoroni'morohë'i hiromo hesi maho sisëho ma-bu'önövade höjo. ¹⁴Ëhi bu'öbe va'amu hesi bövieno bise'oho barëjahade höjo. Barëjahamu è sa'are iruno'oho aho'o barëromo è sa'are aribövioho vadunëro vuovamu è aho huë vavaene böröme baejë'e hijade höjo. ¹⁵Ëhi hiromo va'oromo è sa'aho raje ae gemu uavade höjo: Ja mue javë'oho uevego na è jasiro mue vaejöjo. Mue vaejöjamu ruehuro uavade höjo: Mahu muohuro va'oromo mahe mio'amonëjo. ¹⁶Mahe mio'amonëjamu è Jew rajehu sisë hö uvarue

muoho baeromo va'oromo mahoho mueberomo hömamu uvade höjo:
 Raro mahu ioho babojemego na ijego da'uego'irajo. Ėhi uvade höjo röhu a
 vadu'oho ioho bogo bojamare höjo. ¹⁷Bogo bojamamu hiromo ijönö avoho
 uehorovoromo uvade höjo: O apare mu aribövioho ie aho'obëhe jëvë'ëro i
 barë'iröhoho bogo eni jëvajëjo. Na aviae harihoho jevajëjo röhu vadunëro
 guomevo'ië'ajëjo. ¹⁸Ēhuni naro ri'lörömo aparo va'oromo ua'ejöjo: Apo
 naehu God-are örire jasi örire huë vavaeni bojëmodoho ého naro mu
 sisë vaejë'e jevajëjo. ¹⁹Na a sisë jevë'ego ēhuni ja bogo na harihoho
 ue'a'anuëjo. A'i jasi muoro bamevego na muoho vaejahoromo manaho
 bae'iröjo. ²⁰Ēijorajohuro ēhi uvonugoromo ri'lörömo hesi vavuehu hijajire
 va'i va'ade höjo.

Va'i va'amu vavuohuro gavade höjo arue riribövire hesi harihoho
 rovamu. Ganugoromo vavaenimoromo tutuvo va'oromo guduamoromo
 dudöhade höjo. ²¹Dudöhamu rue harihohuro uavade höjo: Apo naehu
 God-are örire jasi örire huë vavaeni bojëmodoho ého naro mu sisë
 vaejë'e jevajëjo. Na a sisë jevë'ego ēhuni ja bogo na harihoho ue'a'anuëjo.
²²Ēhi uavamu hejë'i rue vavuohuro harihoho bogo ejaho'i hesi mu
 vaejaharue aribövioho uëvade höjo: Ma-burëro va'oromo niögu maho
 jaegoho höru guduoho éhi jue'ini ujuohaho rueromo sinoro övo gaenorö
 höroro io'amahohëjo. ²³Jemëhu ma-je i muoharuje sanuovë'e mioho baro
 anohego no i sörö'e iromonimoroharëjo. ²⁴Urimoho naro uvode
 höjo: Nani nasi harihoho guomë'e höjo. Nani diehi ë'ë'e höjo. Avevejö'oho
 na gavajoho hu iae hijajëjo. Urimoho öri ari'e góro subirö'øjade höjo.
 Avevejö'oho iae birohë'e jevajëjo. Ėhuni ë'ego no nimoroharëjo. Ėhi
 uëvë'ëro söröe iromonimoroharëjo.

²⁵Ēhi'amu gavë'i iae muriohuro muro hijade höjo. Muro hiromo amo
 bëhire rue'i hejade höjo javavo'ego jajoho hëgöho rovavamu. ²⁶Jajoho
 hëgöho rovavamu hegorovo mu vaejarue ae gemuëro ruejöro uaromo
 rovamu uavade höjo: Rabëni ë'aruëjo. ²⁷Rabëni ë'aruëjamu ruehuro
 uavade höjo: Jasi ijomajohuro rovamu jasi vavuohuro gavade hesi
 harihoho raboho raboho bogo ë'ë'e hesi örire ma-mae rovamu gagoro
 ma-je i muoharue sanuovë'e mioho huni anahade höjo. ²⁸Anade höjamu
 rue muriohuro dë vörönimamu osare va'iröhoho bijönimade höjo.
 Bijönimamu vavuohuro amonö hörö rueromo uavade höjo: Nadi juahovo'i
 osaëro rueromo ioho ma-ijëjo. ²⁹Ijëjamu rue muriohuro uavade höjo:
 Aveho hejëjo. Jasi jöho na bogo gemu vadu'oho ahaho'i vadune vadune
 na jasi muohemu vaejahobe rovë'e jevajëjo. Iae ëhi höjo röhu mi mae o
 mi sisë ëhu'o bogo bojemijke höjo ëhuro naehu nasi aemo'aemohu'o
 iromonimorohi'rodoho. Bogo mae bogajo. ³⁰Nasi öriroho bogo bojemi'i
 jasi harihoho magonaho sisëho ga'amoromo ëhuro jasi maho sisëho i
 barëjë'ëro rovamu gavë'i jero sanuovë'e mi mabëhoho anoromo hesi örire
 bojamane höjo. ³¹Bojamane höjamu rue vavuohuro uavade höjo: Jue'i

ja majae ëhi na'o gemu mae hijanue höjo. Nasi sa'ae are inömo inöme ie bövie bise'e aho'o ma-jasiremu höjo. ³² Ëhi höjo röhu urimoho naro uvode höjo: Nani jasi ijomajohu guomë'e höjo. Nani diehi ë'ë'e höjo. Avevejö'oho na gavajoho hu iae hijajëjo. Urimoho öri ari'e göro subirö'øjade höjo. Avevejö'oho iae birohë'e jevajëjo. Ëhuni noehu huë mae baeromo nimoronomorohë'oho iae mae höjo.

**Ae gemuehu hesi a börömo hesi mu sisë'i muebejahoromo
röhu uehoro mae birohade uhu jöhoje.**

16 ¹Iae Lesuro hesi ijomajohu ömo'omoho uhu'e uëvadeje: Iae moni marohë'e jië'e ahu'o hesi mu muebejahaje ahu'o jaburo niö'iro arijare höjo. Ariromo eni jië'e ahuro hejade höjo uavamu: Jasi mu vaejahaje ahuro jasi inömo inömoho ma-bu'øjahaje höjo. ²Ma-bu'øjahaje höjamu hegorovo ë iahuni uvoromo rovamu uavade höjo: Jaehu ë'anuoho na hejë'e jevajëjo. Nasi mu muebejanuoho vuonugo'anuëjo. Ëhuni nasi mu suri surioho ujuoho ro memego na gavöjo ja nasi mu diehi muebejanoho. ³Ëhi uavamu rue mu muebejaje ahuro uehorovoromo uvade höjo: Nasi a börömhuro uevajëjo naro muoho vuonugojöro. Ëhuni na diehi'l'ejöjo. Sa'a umoromo o ëhi jië'e i'u'e mu gö vae'irodoho darugoho bogo eni jevajëjo. Ae gö jabesi örire èninëmi'irodoho na javojegajëjo. ⁴O iae na uehorovajëjo. Na ae ajëmiromo ëhi ë'ejöjo ëhuro nasi börömhuro remö'øjego na va'ego jabumë ae göëro göëro ueruomoröhego: Nasi osaro rovëjo.

⁵Ëhi uvonugoromo ae rahu rahu inömo inöme rabe rabe hesi a börömo bojamil'iröhohuni jöe nugö'öromo uëvade höjo ae gemu gemu ruejöro. Urimore ahuro rovamu mu vaejaje ahuro uavade höjo: Nasi a börömo hesi örire mana bojamil'iranoho dimino'e javajëjo. ⁶Dimino'e javajëjamu uavade höjo: Jovo'e rama masije aho'obëhe 100 bojamil'irodoho jevajëjo. Bojamil'irodoho jevajëjamu uavade höjo: Ja dimino'e bojamil'irane jöho jië'e jiaje ave suroho baejëjo. Baeromo ma-burëro sa'aro hiromo ramae 100 bojamil'irane jöho mu'u'i ba'obueromo ramae aho'obëhe 50 bojamil'iranoho jajivëjo. ⁷Ëhi ë'ë'ëro ae göëro rovamu mu vaejaje ahuro uavade höjo: Ja'o bojamil'iranoho dimino'e javajëjo. Dimino'e javajëjamu uavade höjo: I esöe aho'obëhe 100 bojamil'irodoho jevajëjo. Jevajëjamu uavade höjo: Ja bojamil'irane jöho jië'e jiaje ave suroho baeromo esöe 100 bojamil'irane jöho mu'u'i ba'obueromo esöe aho'obëhe 80 bojamil'iranoho jajivëjo. Ëhi'obe va'ade höjo. ⁸Ëhi ë'ade jöho hejë'ëro a börömhuro hesi mu sisë'i muebejaje aho uavade höjo: Ja uehoro mabëhe mae rovavamu ëho ë'anë höjo. Ëhi rajahijade hesi bëhoho ave sa'a hesi muohemu uehorovarue aribövihuro uehoro mabëhe birohomo jabesi muoho vaeruomaje höjo. A'i God-are aji'e mu uehorovarue aribövihuro simane sisë'i sisë'i uehorovoromo muoho vaeruomaje höjo.

⁹Éhesi bëhoho na uë'ejöjo. Jemëro ave sa'a hesi monioho baeromo éhuro mu mae vaeromo jemesi agane baejëvorenjo. Éhi ë'ë'oho éhuro vuovëvo'iramu moni hesi bëhoho bare'iramu God-ro uë'a'lajëjo: Nasi amoro rueromo ma-iorno'ioremu raromohëjo. ¹⁰Ae rahu mu inino avoho muebejë'ohuro mu masijohu'o avoho mueberuomo'ajëjo. Ae rahu mu inino sisë'i muebejë'ohuro mu masijohu'o sisë'i mueberuomo'ajëjo.

¹¹Éhuni jemë ave sa'a hesi inömo sisë'i muebejë'oho God rabëni ö'idö hesi inömo maho bojëmi'ajëjo jemëro muebejöro. ¹²O jemëhu ae gö hesi bövi bise'o bogo avoho muebejahë'oho God rabëni bövioho bise'oho i'imëm'i'ajëjo jemesi ujuhojöro.

¹³Ae niö'i börömoho gemuoho jëvajëromo jabiesi mu gemuore havoromo vaejë'oho bogo eni javo'ajëjo. Ja göho nue huodivo'i göho rajahi'anuëjo. O göho mae uehorovo'i göho bijönimo'anuëjo. Éhesi bëhoho God'o moni'o niö'i börömoho gemuoho jëvajëromo gemuore havoromo mu vaejë'oho bogo eni javo'ajëjo.

Iesuhu jö masije gö gö majëhijade jöhoje.

¹⁴Iesuro éhi uëvamu hejë'i Pharisee aribövihuro moniemu uehorovoruomë'éro Iesu sivareje. ¹⁵Sivamu hegrovoro Iesuro uëvadeje: Jemë ma-döëremu mu maho vaejaruje höjo aëro jemë gëromo uvojöro: Éaribövihoo mu mae vaeruomaje aribövie jioruomajëjo. Röhu jemesi dë vövöbajo'oho diehi jiajoho God iae gë barejaje höjo. Huhu jemesi dë vövöbajo'o gëvë'oho aehu gëvarüehiho hu bogo éhiho gëvaje höjo. Éhesi bëhoho aehu sarerivoromo uvarujoho: Mabëhe hö uvarujoho God-hu gavajoho sisë bëhe höjo.

¹⁶Urimë'i Moses-hu surire jajivade jögorohu'o jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'iro jabiesi surire jöhu'o aehu hebe rovaroho evare John rovade höjo. John rovamu evare God-hu böröme namiromo ae aho'obëhe muebejëvaje éhesi huë ma jöho aevoromo rovë'e höjo. Aevoromo rovë'ego ae aho'obëhe daruge aho'o bojamirovoromo biririvoromo öroho jivoruomaje höjo éhuro God-ro muebejëvego hesi aharinö jëvoröhego. ¹⁷Éhi jië'e mu i'oho rovë'e höjo röhu God-hu urimo bojëmade jögoroho bogo barë hesi höjo. Ö'idö'o sa'a'o sisërejë'oho ého samae höjo. A'i God-are jögoroho gö bogo bisemu vadu'oho sisëre hesi höjo.

¹⁸Röhu jö göhajo. Baruehu vaboro nugöl'ö'i gö masuvë'oho ého bogo masuvë'e muoho jio'i goho'amarue muoho höjo. O aehu nugöl'öjë'e magonaho masuvë'oho bogo hesi vaboro maho masu'i ého goho'amarue muoho höjo.

Inömo ma'e ahu'o Lazarus'o jabu niö'ihu ë'are jö Iesuhu jövadohoje.

¹⁹Iae ae gemuëro hijade höjo. Hesi inömo inöme are sa'ae bövie mae jiade höjo. Niöge sanuovë'e kavuë'e mabëhe io'amönövade höjo. Iruno'e

aho'obëhe sörönö'e iromo nimononimorohonövade höjo. Majae aho'o
 ëhi gemu ëhi'obe rovade höjo. ²⁰Ëhi'ego inömo'e a hesi ojanore bövi
 bise'o bogojië'e ahuro ë raromonövade höjo. A ihoho Lazarus jiade höjo.
 Lazarus-are sino haho'oho ma-sagohemu jië'e jiade höjo. ²¹Sagohemu
 jio'ego Lazarus-ro nimonövade höjo eni jië'e a hesi i vitu vituoho i'irovo
 ëhuro da'uomojöro. Röhu vaevë'oho öëro rueruomoromo hesi sagohoho
 sëhahonövare höjo. ²²Ëhi'ojuvo iae ë bövi bise'o bogojië'e aho guomade
 höjo. Guomamu aneraëro hesi aru'ahoho bava'amu nosi bëhe Abraham-are
 guruto mare avoho hijade höjo. Hijamu ë eni jië'e ahu'o guomade höjo.
 Guomamu guavare höjo. ²³Guavamu vuovarue ariböviehu raromaruire
 va'o hijade höjo. Hiromo vi'ehi sisë bëhe baejë'lëro nunëro ga avoho'i
 gavade höjo Abraham arue riribövire hi'i Lazarus Abraham-are guruto
 mare hijamu. ²⁴Ëhi gënugoromo ma-darugo'o uvade höjo: Saso Abraham-
 ajo. Nani vavaenimoromo Lazarus nugöl'ëjego huro hesi övo namoho
 jovore ba'amoromo rueromo nasi bitaroho rëhoromo sanuoveho'irajo.
 Na vëniro jevë'ëro sisë maro vi'egavajëjo. ²⁵Vi'egavajëjamu Abraham-
 ro ri'ëromo uavade höjo: Sasajo. Aveho uehorovëjo. Sa'are hijë'l ja huë
 ma-mabëhe birohane höjo. Lazarus hu hijë'l ma-huë sisëmu birohade
 höjo. Röhu jaruvoho Lazarus-ro sanue baeromo hijajëjo. Jero vi'ehi
 böröme baeromo hijanuëjo. ²⁶Röhu jö göho ëhu'o hejëjo. No aviae javuo'i
 jemë aruae jëvajëjo. Röhu ririre hahe guoröte jië'ëro ëhuro ave jioromo
 jemesirire ö'lë'oho bogo eni jio'i jemesirire jioromo ave rovë'oho bogo eni
 jiajëjo. ²⁷Bogo eni jiajëjamu uavade höjo: Saso ëhi jië'oho huë baejevoromo
 Lazarus nugöl'ëjego huro nasi aganehu raromaruire va'ajo. ²⁸Na öe
 aho'obëhe övo gö mine jevë'e jiaje uavego Lazarus-ro va'oromo nasi ö
 ömo'ömoho jögore majëhi'irajo ëhuro ave vörö'ero bogo rueruomoröhe
 höjo. ²⁹Ëhi uavamu Abraham-ro uavade höjo: Röhu jasi ö ömo'ömoho
 Moses-are surire jöho mami'e gavarue höjo. Jö God-aro baeromo
 majëhinövare a ioro'ioro jabesi surire jöhu'o gavarue höjo. Ëhuni nadi'ego
 jabumëro jabesi jöho ejëho'irarëjo. ³⁰Ejëho'irarëjamu uavade höjo: Saso
 Abraham iae ëhi höjo. Röhu surire jöho bogo eruomo'ajëjo. A'i vuovoromo
 ave ro raromajire aehu ë jioromo ri'ö va'oromo jö majëhijamu hejë'iroho
 iae jabu huotorovoromo mae uehorovo'aruëjo. ³¹Mae uehorovo'aruëjamu
 Abraham-ro uavade höjo: Bogo ëhioho jio'a'ajëjo. Jasi ö ömo'ömoho Moses-
 are surire jöho bogo ejaharue höjo. Jö God-aro baeromo majëhinövare a
 ioro'ioro jabesi surire jöho bogo ejëharue höjo. Jabesi jöho bogo ejëhobe
 rovë'ëro he'iröhe ae gö guomoromo ri'ëromo jö majëhijamu hejë'oho hesi
 jöhu'o bogo ma uehorovo'aruëjo.

Mu sisë hesi jöhoje.

17 ¹Ëhi'oromo Iesuro hesi ijomajo ömo'ömoho uëvadeje: Göehu
 gö bijioho gavego sisë vaeröhe muoho iae ruenövo'ajëjo. Iae

ëhi jio'a'ajéjo röhu ae rahu ë mu barovë'oho vaevë'oho sisérë'ajéjo.

²Asisö'onö'e jörume raromarue ae gemu mu sisë röjahijamu bejé'oho mu sisë bogo röjahijajevare ë mu sisë röjahijaje a hesi sönö'ahore aero i'u'e munë hitahiohuro tövoromo sö jovore ba'amego e'ure beva'oromo guomo'ibejajo ého ma-jianovo'ibejajo. A'i ë mu sisë röjahi'iröhe ë hesi i'uho börömo bëhe bae'a'ajéjo. ³Éhuni avo'avoho mueberovorëjo.

Jasi öehu jasi örire sisë vaejavë'oho ahonëjo. Ahamu huhu huotorovoromo uehoro mae baejë'oho éhuro jero hesi sisëho uehorovoromo vuonugonëjo. ⁴O majae gemu röhu mu sisë gö'o gö'o vae 7 vaejavo'i hiromo röhu vae 7 ro ua'i hijë'oho: Iae naro mu sisëho vaejë'éro jevë'éro vuonugo'ejö ua'i hijë'oho jero uehorovoromo vuonugaho'i hinëjo.

God mae uehorovoromo éhuro mu masijo vaeröhe jöhoje.

⁵Ëhi uëvamu Iesuare apostle ömo'ömohuro ri'öromo Bada uavareje: Iae no jasi darugoho ma-bisemu mae uehorovarue höjo. Röhu jero ajamuego no mae uehorovo avoho'irarëjo. ⁶Mae uehorovo avoho'irarëjamu huro uhu'e uëvadeje: Mustard bajoho inino mae jio'amajëjo. Mustard baje gemu ma-bise'o jiajëhi ëhi uehoro mae ma-bisemu baeromo God mae uehorovo'ibejarijëjo ave namijaje ijo börömoho ua'ibejarijëjo: Jasi jahorovëjo. Jahorovoromo va'oromo sö jovohuro jasi ba'amorovë ua'ibejarijëjo ë ijohuro jemë ejëho'ibejajo. Mae uehorovo'ibejarijëjo ëhi jië'e muoho vae'ibejarijëjo.

A börömo hesi mu vaejarue uhu jöhoje.

⁷Röhu jö göho jemë nasi jö hejaruje aribövioho nani ja ae gemu jasi muemu vaejaje ae javajëjo. Nani huro jasi muro hiromo sa'aho avohaho'ajéjo o ö mahu'oho muebejaho'ajéjo. Mu vaeromo rovë'oho na ja hu uanëjo: Ro hiromo ie ijëjo. Ja bogo ëhi jië'e jöho ua'i ⁸a'i ua'a'anuëjo: Nasi ioho avohehoromo jasi niögoho avoho ruohoromo ro ioho jovoho i'imemego na i'iröjo. Na ijego evaro ja'o inëjo. ⁹Jaehu mu jö ëhi bojamamu hu ejahoromo mu vaejë'oho na ja uanëjo: Mabëhe huë baejavoromo ajemijane höjo. Bogo éhioho ua'a'anuëjo hu jasi muemu vaejajego. ¹⁰Éhuu jö hesi bëhoho jemë God-are muemu vaejaruje aribövie jëvajëjo. God-hu jemë bojémaje mu jemë vae barëjë'iroho uvorëjo: No mu aribövi sisë sisë javuajëjo. Ëho nosi muego ë'are höjo.

Iesuhu ae 10 ajämamu ae gemuehu God huë mae uavade jöhoje.

¹¹Iae Iesuro Jerusalem amore valë'i valë'i Galilee sa'a vituohu'o Samaria sa'a vituohu'o birorohadino éhunö va'adeje. ¹²Va'oromo ë dirö'ore amore hörö'ia'amu gavë'i sino jomo'e ae aho'obëhe 10 rueromo rori'o riravareje. ¹³Riravoromo ma-darugo'o uvoruomadeje: Iesuajo. Badajo. Noni vavaenimoromo ajamuijëjo. ¹⁴Ajamuijëjamu Iesuro

gēromo uëvadeje: De va'irarijoho arue priest ömo'ömoho röjëhirego jabuméro morijëgo gë'irarëjo. Morijëgo gë'irarëjamu örire va'amu gavë'i marëjëvadeje. ¹⁵ Marëjëvamu gagorovo ae gemuëro vuonorö'öromo mädarugo'o God mabëhe uabe rovadeje. ¹⁶ Rueromo Iesuare höru bëhire ague aho hiromo rajahijadeje. Röhu ë aho bogo Jew rajehu jio'i Samaria raje jiadeje. ¹⁷ Rovamu gagorovo Iesuro uavadeje: Jomo'e ae aho'obëhe 10 marëjëvade höjo. Na mae-ëjo. Röhu a ioro'iore 9-ho diehi'oromo bogo rovare höjo. ¹⁸ Diehi'oromo nosi Jew rajoho bogo rueruomo'i ave sa'a gö rajohuremu God mae ua'i vuonorö'ö rovade höjo. ¹⁹ Ëhi uanugoromo ë Samaria rajoho uavadeje: Ri'ö va'ëjo. Jero God mae uehorovamu ëhuro marëjavële höjo.

**God-hu aevoromo hesi aji ma röjahuiromo böröme
namiromo muebejavuo'iröhe jöhoje.**

²⁰ Ëhi'amu Pharisee a ioro'iorëro ri'oromo Iesu uavareje: God divare aevoromo böröme namiromo muebejavuo'iramu no hesi ahariremu raromo'ejarëjo. Raromo'ejarëjamu Iesuro uëvadeje: God-hu böröme namiromo aho'obëhe muebejëvajoho vörö'e muoho jemesi nunoho bogo garomo uvo'a'arujëjo: God-ro aevoromo muebejavuo'ego no hesi ahariremu raromaruëjo. ²¹ O ja bogo aho uë'a'anuëjo: Aveho gahëjo. God-ro ave dirö'oremu böröme namiromo muebejavuajëjo. O arueho gahëjo. God-ro ë dirö'oremu böröme namiromo muebejëvajëjo. Bogo ëhioho uë'a'anuëjo ë hesi bëhoho God-ro jemesirire böröme namiromo muebejëvajëro jiëlëro.

²² Ëhi uenugoromo hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Majae ijonö jemëro God-are A Maho ge'l nimo avohoromo uvo'a'arujëjo: Majae ëgobövie bogo gavë'ëro nörö majae ma-bisemu ga'ibejarëjo mae javuo'ibejajo. Röhu bogo ge'a'arujëjo. ²³ Bogo ge'iramu aëro jemë sarerëmiromo uë'a'arujëjo: Gahëjo. Nörö aruae höjo. O nörö aviae höjo. Ëhi uëvë'oho nadi ejëhoromo ge'i jabu'oho va'orëjo. ²⁴ Ëhesi bëhoho naehu rue'irode majaho rue'iramu na bogo dirö'e gemuoroho ro hi'i a'l baderehu ö'idöre baderivoromo ö'idöe aho'o ajivo barëjego ae aho'obëhe ga barëjaruëhi God-are A Maho naro ëhi rue'iramu ge'a'arujëjo. ²⁵ Iae ëhi jio'a'ajëjo röhu urimoho na vi'ehe huë vavaene bövie bise'e bae'ejëjo. Ave jaruvore raromarue aribövihuro na bijönegoruomo'ajëjo.

²⁶ Röhu God-are A Ma naehu a nunire rue'ië'iroho a mami ae Noah-hu hijade majare jiadëhi ëhi gemuoho jio'a'ajëjo. ²⁷ Noah hijadevare evare aëro ie jove ue'ahobe masurovobe ëhi jië'e muohemu uehorovobe va'ojuvo evare Noah-mëro boat börömore rumo va'amu gavë'i jovo börömëro rojomoromo a ioro'ioroho baeniagëgamu vuovo barë nahonahovade höjo. ²⁸ O a mami ae Lot-hu hijade majare jiadëhi God-are A Ma naehu a nunire rue'ië'iroho ëhi gemuoho jio'a'ajëjo. Lot hijade majare evare ae aho'obëhe

ie jove ue'ahobe bövie bise'e imobe i'o mu'e vaebe javue vaebe éhi jië'e muohemu uehorovobe va'ojovo 29 evare Lot-ro Sodom amore jioromo mae va'amu gave'i vénéro girosijiomë'e munéhuro rireromo ruvebiromo a ior'i oroho bijuémamu vuovo barë nahonahovade höjo. 30 God-are A Ma naehu rue'ië'iroho aëro éhi gemuoho ë'obe va'ojovo evare ë majaho majioho rue'a'ajëjo.

31 Émaja rovë'oho ae rahu javu dönö haradare raromo'i jabesi inömo inömo osanö jië'oho nadi inömoho ujuho'i abo osaroho rumo va'i o mure raromë'oho jabu'o nadi inömoho ujuho'i uehorovoromo vuonorö'ö rue'i ma-huruomo'irarëjo. 32 Lot-are vaborehu hesi inömo uehorovoromo vuonorö'ölia'amu i'uehu hesi örire rovade jöho avoho uehorovorëjo. 33 Ae rahu hesi sinohuni uehorovoromo biririvoromo ave sa'are hi'i éhemu uehorovë'oho vuovo öriro va'a'ajëjo. O ae rahu hesi sinëni bogo uehorovo'i nasi jöhuremu uehorovoromo ma-guomorovë'oho ë ahuro maro hiemu hi'a'ajëjo. 34 Röhu na avehu'l uëvajëjo. Naehu rue'i rode vahire evare ae niö'iro röhe gemuore diroho'aruëjo. Diroho'iramu God-ro göho bae'i göho ë vuonugo'ajëjo. 35 Magonahe niö'iro gemuoro ariromo ioho sa'ijovoromo avoho'iramu God-ro göho bae'i göho ë vuonugo'ajëjo. 36 [Ae niö'iro mure ari'iramu God-ro göho bae'i göho ë vuonugo'ajëjo.] 37 Éhi uëvamu rue ijarajo ömo'ömhuro uavareje: Bada ja di öri ari'ere vuonorö'ö ruenëjo. Ruenëjamu uhu'e uëvadeje: Sagohe dinö'e jiajire ë ugoho gagovoruomo'ajëjo.

**Magonaho doruehu jö mevaje a hesi örire biririvoromo
ëninamijamu ajamade uhu jöhoje.**

18 ¹Iae Iesuro uhu jöe gö majëhijadeje aëro heromo uvoröhego: No bogo u'uhö'i biririvoromo parie vae'i ari'ejarëjo. ²Majëhiromo uëvadeje: Iae ae gemuëro hijade höjo. Hu jö heromo mevaje a böröme jiade höjo. Hu God bogo ma uehorovoromo a jabesi örirohu'l bogo ma uehorovonövade höjo. ³Hu bogo mae uehorovë'e ae jio'i röhu magonaho doruëro ë ame gemuore hijade höjo. Hiromo ë jö mevaje a hesi örire rueromo ua'i hinövade höjo: Ajemego sisë vaejevaje aho iosirami'iröjo. ⁴Éhi ua'ego bogo ejahonövade höjo. Éhi'o'i arijuvo ë jö mevaje ahuro hesi uehorovoromo uvade höjo: Na God bogo uehorovoromo a jabesi örirohu'l bogo uehorovaje höjo ⁵röhu ave magonaho doruhuro dinemi'i hi'ego na bijönego'ego éhuni na hesi öroho avohaho'ejöjo huro ro ue'i hijego na he'i hijego u'uvevojöeni. ⁶Badaro ë uhu jöho éhi majëhinugoromo jö bëhoho uëvadeje: Ejö mevaje a sisëhu diehi jövadoho uehorovorëjo. ⁷A'i God-ro diehi è'a'ajëjo. Hesi aribövi maehu vahie sisone jene hesi örire éninamili arijuroho na hu jabesi mu öroho bogo avohëho'ajëjo. Na hu majae égobövie örisanuovo'l bogo burëroho ajëmi'ajëjo. ⁸Iae hu ma-burëro ajëmi'ajëjo. Röhu God-are A Ma naehu sa'are rovë'iroho na na ga'ejöjo aëro biririvoromo God mae uehorovo'iramu o bogo.

Ae döemu mae jiajohu'o a sisë'o pari vaejare uhu jöhoje.

⁹Iae Iesuro gëvadeje ae gö jabesi sivue uehorovoromo uvamu: Noremuëremu maho javuajëromo a ioro'ioro jabesi jöho bogo uehorovoruomamu gëgorovo jabesi örire ave uhu jöho majëhiromo uëvadeje: ¹⁰Iae ae niö'iro God-are osa böromore parie vae'i ajiomare höjo. Göho Pharisee ae jiade höjo. Göho vajiohu'e tax baejaje ae jiade höjo. ¹¹Ajiomoromo Pharissee ahuro va'oromo namiromo parie vaeromo ëhi uavade höjo: God-ajo. Na jasi örire huë mae uavajëjo rabëni a ioro'ioroho jabu anano'e vajiohu'e goho'amarue mu vaeruomajëhi naehu bogo ëhi ë'ajohuni. O aruëre tax baejaje ae jiajëhi na bogo ëhi jevajohuni. ¹²A'i hurae gemu gemu hesi uhure majae niö'i jasi jöëni na ioho bogo ijaje höjo. Inöme rabe ujuohë'oho ⁹nasi bahi'i gemu jani bamahobe va'aje höjo. ¹³Ëhi ua'irögoro rue tax baejaje ahuro rori'o namiromo javojimamu nunoho bogo ö'idöho sioroho'i vineboho övëro ano'anovoromo God uavade höjo: Na a sisë jevaje nani vavaenimëjo. Ëhi'are höjo. ¹⁴Naro jemë uëvajëjo: Tax baejaje aho God-ro hesi sisëho uehorovoromo vuonugamu God-are nurire mae namijë'ero hesi osare vuonorö'ö abuejade höjo. A'i rue Pharissee aho bogo ëhioho maho abuejade höjo. Ëhesi bëhoho ae rahu hesi sivu uehorovoromo döre bamorovë'oho hesi ihoho abue'a'ajëjo. O ae rahu ba'obuerovë'oho hesi ihoho döro ajiomo'ajëjo.

Iesuhu hesi övo asisö'o inino jabesi sinore bamëhade jöhoje.

¹⁵Ëhi uëvamu aëro asisö'o ininoho éhu'o sö ujuoho rueruomadeje Iesuro öve jabesi sinore bamëhøjöro. Ujuoho rovamu gëgorovo Iesuare ijomajo ömo'ömohuro birëgareje. ¹⁶Birëgamu hegoro Iesuro asisö'oho ujuoho ruejöro uvoromo hesi ijomajohu uëvadeje: Nadi ahëvo'i uëhego rueruomajo. Ëhi jië'e asisö'o va'ëne jörume raromë'e aribövioho God-ro böröme namiromo muebejëvego hesi ahariremu raromoruomaje höjo. ¹⁷Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Asisö'o ininehu bogo sivu uehorovo'i God-hu muebejavuajoho mae hö uvaruëhi ae rahu bogo ëhi uvë'oho God-are ahariroho bogo va'o raromo'aruëjo.

Bövi bise'o marohë'e a hesi jöhoje.

¹⁸Ëhi'amu iae Jew rajo a böröme gemuëro ri'oromo Iesu uavadeje: Tisa ja a mae javajëjo. Na diehi'oromo ma-ioro'ioremuoho maroho hi'ejëjo. ¹⁹Maroho hi'ejëjamu uavadeje: Jero na uevanuëjo: Ja a mae javajëjo. Iae mae höjo röhu hesi God gemu a maho höjo. ²⁰Röhu mae hi'iranëro ue gevanuoho ja God-are jögoroho iae gavanue höjo. Nadi goho'amonëjo. Nadi aho anonëjo. Nadi vajiohoho baenëjo. Nadi sareri'e jöho aho majëhinëjo. Jasi vëmoho vavuoho mae uehorovëvonëjo. Mae hi'irane öroho ëhi höjo. ²¹Öroho ëhi höjamu uavadeje: Iae mae-ëjo röhu na asisö'ere aevoromo

jö ebe rovodoho jaruvohu'o éhi gemuoho é'aje höjo. ²² Éhi gemuoho é'aje höjamu hegorovo Iesuro uavadeje: Iae mae ë'anue höjo röhu mue gemu bogo vaejë'e javajëjo. Jasi bövihoo bise'oho imo'amoromo monioho baeromo inömo bogo eni jiële aribövihoo suvuorëminëjo. Éhi é'ë'oho bövie bise'le maho maho janioho ö'idöre jiaho'ajëjo. Éhi'oromo rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. ²³ Éhi uavamu hegorovo ruehuro hesi uehorovoromo uvadeje: Na bövie bise'e börömo mae jevë'ëro suvuorëmi'irodoho na bogo eni jevajëromo huë vavaene böröme baejadeje.

²⁴ Huë vavaene baejamu Iesuro hu garomo a ioro'ioroho uëvadeje: Bövi bise'o marohë'e mae jië'e ariböviehu God-hu muebejaje öri ari'ere va'ë'oho anoji'e mae höjo. ²⁵ Mi börömo anugo gagore nugö'özjë'oho ja bogo eni javo'ajëjo. Röhu éhi é'ë'oho samae jianovo'i a'i bövi bise'o marohë'e ariböviehu God-hu muebejaje öri ari'ere va'iröhoho ého anoji'e mae höjo. ²⁶ Éhi jövamu heromo uavareje: Éhi jië'oho no diehi'oromo maroho va'ejarëjo. No ae aho'obëhe bogo eni javuajëjo. ²⁷ Bogo eni javuajëjamu Iesuro uëvadeje: Iae éhi höjo röhu jemë ma-aëro jëvë'ëro mu vaejë'oho bogo eni jëvajoho ého God hu eni jiajëjo.

²⁸ Éhi uëvamu Peter-ro ri'ë'oromo Iesu uavadeje: Aveho gavëjo. Noro bövie bise'e nosiroho vuonugo'i jasi ijore ijore jijihë'e javuajëjo. ²⁹ Jijihë'e javuajëjamu Iesuro uavadeje: Ého iae mae höjo. Aveho na jö mae uë'ïë'ajëjo. Ae rahu God-hu muebejëvo'iröhe mu uehorovoromo éhuni javue vabore ö ömo'öme vëmu vavu'e abozi harihu'e vuonugo'amë'oho ³⁰ éhi jië'e aribövihoo jemë jemesi bövihoo bise'oho ého ma-bise'e vuonugarije höjo röhu avevejö'e ave sa'are bövi mae bae'a'arujëjo. O majae ijönö jemë ma-ioro'ioremu maro raromo'arujëjo.

Iesuhu guomoröhe jö urimo vae niö'i majëhijadoho ijonö röhu maho majëhijade jöhoje.

³¹ Iae Iesuro hesi ijoraje 12-ho rori'o sö va'oromo uëvadeje: Aveho hehëjo. No Jerusalem amore ajiomaruëjo. Ajiø raromo'iramu evare urimo jö God-aro baeromo majëhinövare ariböviehu jö jajivo'amarëhi éhi jië'e muoho Jerusalem rajëro God-are A Ma nasi örire vaejevo'arujëjo. ³² God-ro hesi éhi bamë'ëro naro sa'a göre jioromo rovare aribövi jabesi övore va'ejëjo. Va'iramu jaburo baejevoromo sivegoromo ijumevoromo sabëro ödegoromo ³³ hisuebijevoromo anego'iramu guomevo'ajëjo. Guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure ri'ölëjëjo. ³⁴ Éhi uëvamu hegorovo hesi ijorajoho jabu bogo mae bogo hejareje. Bëhoho subivëhë'ëro hesi jöho bogo avoho baejareje.

Iesuhu Jericho amore rueromo nuni sisë'e ae ajamade jöhoje.

³⁵ Éhi'amu iae Iesuro va'adoho va'o Jericho amore hörö'iro é'adeje. Röhu nuni sisë'e ae gemuëro é öri ionire hiromu maëni sisëni ae

ënинëmijadeje. ³⁶ Ae ënинëmiromo hejade ae aho'obëhe mae rova'avamu hejë'i ae uëvadeje: Jabumë rabë'i rova'aruëjo. ³⁷ Rabë'i rova'aruëjamu aëro uavareje: Iesu Nazareth rajohuro rova'ego ëhuni ë'aruëjo. ³⁸ Ëhi uavamu hegorovo nuni sisë'e ahuro ma-darugo'o uvadeje: David-are ujoho böröme javaje Iesu jero nani vavaenimëjo. ³⁹ Vavaenimëjamu hegorovo rue urimo va'are aribövihuro birevoromo uavareje: Jöe vuonugëjo. Jöe vuonugëjamu hejë'i ma-darugo ma'o uvo'i hijadeje: Hë David-are ujoho nani vavaenimëjo. ⁴⁰ Ëhi uvo'i hijamu Iesuro va'adoho vuonugo'i ë namiromo uëvadeje: Nuni sisë'e aho hu'irae baruehëromo barovamu nuni sisë'e aho uavadeje: ⁴¹ Naro diehi ajamijöro nagajëjo. Nagajëjamu uavadeje: Bada ajemego na nune dadovoromo uherihëjo. ⁴² Uherihëjamu Iesuro uavadeje: De nune dadovoromo uherihëjo. Jero God mae uehorovamu ëhuro marëjavë'e höjo. ⁴³ Ëhi uavamu ma-burëro uherihadeje. Uherihoromo God huë mae uabe Iesuare ijore ijore va'adeje. Va'amu ae aho'obëhe garomo God rajahiuomadeje.

Zacchaeus-hu Iesu ga'i nimamu ëhi ë'ade jöhoje.

19 ¹ Ëhi'amu Iesuro Jericho amore rovë'ëro amo ririre rova'adeje. ² Röhu ë amore ae gemu hijë'e jiadeje. Hesi ihoho Zacchaeus jiadeje. Hu tax baejaje a böröme jiadeje. Hesi bövihoro bise'oho maröhë'e mae jiadeje. ³ Amo Iesuro rueromo va'la'amugo Zacchaeus-ro Iesu ga'i sivohoromo röhu ae aho'obëhe tagavoromo urahë'ëro bunosirivamu bogo avoho gavadeje. ⁴ Bogo gagorovo uvadeje: Iesuro ë örire va'a'ajë uvoromo urimo tutuwo va'oromo öri bëhire ijo duvahore ajiò hijadeje Iesu rovego niomo'amo gal'iro. ⁵ Ajiò hijamu Iesuro hu jiajì'ere ruegoro namiromo sioroho garomo uavadeje: Zacchaeus-ajo. Ma-burëro ruvebijego va'arëjo jaruvoho na jasi osare hi'lë'e jevaje. ⁶ Ëhi uavamu hejë'i Zacchaeus-ro nimorohoromo ma-burëro abueromo Iesu hu'irae baeromo hesi osare va'oromo rajahijadeje. ⁷ Rajahijamu ae aho'obëhe gavare Iesuro Zacchaeus-are osare va'amu gagorovo bijönimoromo uarovareje: Asë'e Zacchaeus a sisë höjo. Iesu rabëni ëhi jië'e a hesi osaroho niavo'i va'ajëjo. ⁸ Ëhi uarovamu Zacchaeus-ro ri'öromo Bada uavadeje: Bada aveho hejëjo. Nasi bövihoro bise'oho ririre tarioromo vituoho bae'i vituoho bogo eni jië'e aribövihoro suvuorëmi'ejöjo. Naehu a rahuare inömo sarerëmiromo vajiohehu ujuohodoho iae na ëhi niö'i ëhi niö'i ëhi mana vuonorö'ö bojëmibe val'ejöjo. ⁹ Bojëmibe val'ejöjamu hegorovo Iesuro ae aho'obëhe uëvadeje: Jaruwo ave osare raromarue aribövi jabesi sisëho uehorovoromo vuonugëhë'ëro mae jëvajëjo. Ëhesi bëhoho Zacchaeus hu'o Abraham-are ujëro jië'ëro ëhu'ëro God-hu huë baejaje ae höjo. ¹⁰ Zacchaeus val'ëne ëhi subirö'ö'ämë'e aribövi ioro'ioroho naho'amoromo sö rueromo maro nugo'amo'irodëni ëhuni God-are A Maho na rovode höjo.

**A böröme gemuehu hesi mu aribövi ijo bajo bojëmiromo
avoho muebejehorë uëvade uhu jöhoje.**

¹¹ Ëhi uëvamu ae aho'obëhe hejareje. Heromo uvareje: Iesu Jerusalem hörö'i dunovajëjo. Hörö'iramu gavë'i no aevoromo ga'ejarëjo God-ro böröme namiromo no muebejavuo'iramu. Ëhi uvoruomamu gëgorovo Iesuro hesi jöho uhu'e majëhiromo uëvadeje: ¹² Iae a böröme gemuëro hijade höjo. Hiromo öre ègoböviro sa'a göro va'ië'ade höjo hesi sa'a mueberöhe darugoho baeromo vuonorö'ö rue'liröhëni. ¹³ Va'irögoro hesi mu vaejaharue ae aho'obëhe 10 jaburo ruejöro uvëvoromo rueruomamu ae gemu gemu 20 kina 20 kina ëhi bojëmibe va'ade höjo. Bojëmibe va'oromo uëvade höjo: Ave monioho baeromo muoho ma-vaemu vaeromo monie gö'o döro baejehorego evare na vuonorö'ö rueromo bae'iröjo. ¹⁴ Ëhi uëvë'ëro va'amu gagorovo ë a börömoho hesi sa'a rajohuro nue huodivë'ëro ae gö rëmö'löjamu a börömo hesi ijore va'are höjo. Va'oromo ë sa'a göre suorovoromo a masijoho uëvare höjo: Ëaehu böröme namiromo nosi sa'a muebejavuo'iröhoho no bijönaguajëjo.

¹⁵ Ëhi'amu ë ahuro hesi sa'a mueberöhe darugoho baeromo vuonorö'ö rovade höjo. Rueromo jöe nugöl'öromu hesi moni bojëmade mu aribövihoo uëvade höjo: Ruehego na gëvöjo monioho dimine dimine gö'o döroho baejehë'e jävego. ¹⁶ Ëhi uëvamu ae gemuëro urimo rueromo uavade höjo: Jaehu 20 kina bojemianohuro ëhuro na mue vaeromo gö'o döre 200 kina baejahë'e jevajëjo. ¹⁷ Baejahë'e jevajëjamu ruehuro uavade höjo: Mabëhéjo. Ja mu mae vaejanue ae javajëjo. Ja mu bise'oho mabëhe muebejehobe rovanohuni ëhuni naro darugoho bojamil'ejöjo jero ame aho'o 10 muebejeho'iranego. ¹⁸ Ëhi uavamu gavë'i mu vaejaje a göhuro rueromo uavade höjo: Jaehu 20 kina bojemanohuro ëhuro na mue vaeromo gö'o döre 100 kina baejahë'e jevajëjo. ¹⁹ Baejahë'e jevajëjamu ruehuro uavade höjo: Jero ame 5 muebenëjo. ²⁰ Muebenëjamu gavë'i mu vaejaje a göhuro rueromo uavade höjo: Jasi 20 kinaho aviae höjo. Niögéro numoromo avoho bamahë'e jevajëjo. ²¹ Ëhesi bëhoho naro ja juhuonamijode höjo ja vörö'le ae javë'lego. Ae göehu ba'amaroho bivaroho ja ma-ijanue höjo. ²² Ëhi uavamu hesi börömohuro uavade höjo: Ja mu sisë vaejanue ae javajëjo. Jaehu jasi jö'ehu jövanue jöe gemuoho ého naro baeromo vuonorö'ö ja mana majahi'ië'ajëjo jero heromo uvo'iranego: Ojo'e na sisë ë'aje ae jevajëjo. Jero uvane höjo: Nörö vörö'le aëro jië'ëro ae göehu ba'amaroho bivaroho ma-ijaje höjo. ²³ Ëhi uvanoho röhu ja rabëni nasi ijo bajoho bogo baeromo avoho bahijarue aribövi jabiesi övoroho bamane höjo na rueromo nasiroho baeromo gö'o döre bamaroho ëhu'o bae'irode. ²⁴ Ëhi uanugoromo ë bëhire riravarue aribövihoo uëvade höjo: Ëia hesi 20 kina baeniahromo 200 kina baejade aho bojamihëjo. ²⁵ Bojamihëjamu rue aribövihuro uavare höjo: Iae mae höjo röhu mami'e

iae hu 200 kina baejade höjo. ²⁶Baejade höjamu ruehuro uëvade höjo: Na aveho uëvajëjo. Mu vae'irane suvuore javë'oho God-ro gö'o bojami'iramu bae'a'anuëjo. O bogojave'oho bisemu baejanoho God-ro baeniahil'ajëjo.

²⁷Röhu na nu huodegarue aribövi jabiesi jöho uë'ië'ajëjo. Naro böröme namiromo muebejëvo'ia'amu bijönimare jiaje ëhuni guduamo ujuoho rueromo nasi nunoro muo'amego vuovajo.

Iesuhu Jerusalem mabëhe rovade jöhoje.

²⁸Éaribövioho ëhi uënugoromo Iesuro urimo Jerusalem hörö'i ajiomamu gave'i ë aribövihuro ijore rihiomareje. ²⁹Ëhi'oromo Iesuro Olives Dahirure Bethphage amo o Bethany amo jiajinö ë aijo höröjadje. Hörönugoromo hesi ijorajoho niö'i rëmö'löromo ³⁰uëvadeje: Arue jemesi nuninörire amohuro va'ohëjo. Va'o hörö'lí ga'a'arujejo donkey harihe bise'ego aehu döre bogo hiromo va'aruoho benugë'e jio'iramu. Benugë'e jiego jiovoromo hu'irae ruerëjo. ³¹O aehu uëvë'oho: Jemë rabëni jiovarujë uëvë'oho uërëjo: Badaro ave mioho nimo'ego ëhuni jiovaruëre. ³²Ëhi uëvamu va'oromo gavareje Iesuhu uëvadëhi ëhi jiamu. ³³Ëhi jiamu gagorovo jaburo donkey harihoho jiovamu gave'i ë mi arijo'oho jaburo gëromo uëvareje: Jemë rabëni donkey harihoho jiovarujëjo. ³⁴Rabëni jiovarujëjamu rueho jaburo uëvareje: Badaro ave mioho nimo'ego jiovaruëjo. ³⁵Ëhi uëromo jiovoromo hu'irae barueromo jabiesi niögoho mi dejore ruaho'amo bahiromo Iesu ma'enamu aijo döre hijadeje. ³⁶Hiromo va'amu gave'i ae aho'obëhe niögoho örire ahahobe va'areje. ³⁷Ahobe va'amu Iesuro ë va'oromo Olives Dahirure ajiomoromo hojire höröromo Jerusalem hörö'i abue'ië'adeje. Abue'ia'amu Iesuare aribövie aho'obëhe Iesuro mu masije aho'o vaejamu garuomë'ëro ma-darugo'o God mae uabe nimorohobe abueruomadeje. ³⁸Abuejë'i uvoruomadeje:

Ave aho a börömehu Badare ihore rovajoho mabëhejo.

Ö'idöre aribövioho huë maro raromaruëjo.

Aje aho'o God-aremu höjo.

³⁹Ae aho'obëhe hu'o gemuore va'oruomadeje röhu Pharisee a ioro'iorohuro Iesu uavareje: Tisa jasi aribövioho uëvego ja rajahijaruoho vuonugarëjo. ⁴⁰Vuonugarëjamu Iesuro uëvadeje: Bogajo. Na aveho uëvajëjo. Nasi ariböviehu rajehijaruoho vuonugo'ibejarëjo ë munëho jaburo aëro ë'anovoromo nasi örire rajehiruomoromo ma-darugo'o uvoruomo'ibejajo.

Iesuhu Jerusalem amo rajëni nivade jöhoje.

⁴¹Ëhi uënugoromo Iesuro va'adoho Jerusalem amo bëhi mare va'adoho va'o amoho garomo vavaenimoromo ⁴²nivë'i uvadeje: Vaevë'oho jemë jaruovo ga'ibejarijëjo jemë diehi ë'oromo ma-mae raromo'irarije öroho ëhi jiego ga'ibejarijëjo mae jëvo'ibejajo. Röhu jaruovo ga'ibejarijoho tugohë'ëro

bogohöjo. ⁴³ Majae ijoho rue'iramu jemë'o muorovarue aribövihuro rueromo sa'ae babaenemi rova'oromo tugohoromo ruë numë numëvo barë'aruëjo. ⁴⁴ Numëvoromo jemë ujuoho sa'are behumëvo'amo'aruëjo jemë'o jemesi asisö'ohu'o. Munë javu vaeromo babaenemibe ajiomaroho jaburo dadovo'iramu ahoromo sa'aro ruvebi barë nahonahovo'ajëjo. Rabëni hesi bëhoho God-ro jemë ajëmi'i rovamu jemëro ého bogo uehorovë'ego éhuniajo.

Iesuhu God-are amo börömore va'oromo diehi é'ade jöhoje.

⁴⁵ Iesuro nivë'i éhi uvoromo God-are amo börömore ajiomoromo bövie bise'le imo'amarue aribövihoro osare jëvamu rarovö'øjëvadeje.

⁴⁶ Rarovö'øjëvoromo uëvadeje: God-are surire jöho éhi uvë'e höjo: God nasi osaho nasi örire jö ato'irarije osae höjo. Éhi uvë'e höjo röhu jemëro mu sisë él'é'ero éhuro ave osaho vajiohu'e ariböviehu gurihirovarue juju gagoho val'ëne höjo.

⁴⁷ Éhi él'é'ero Iesuro majae éhi God-are osare hiromo jöho röjëhinövadeje. Röjëhijamu priest masijohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövihoro Iesu ano'iröhe öroho naho'i amo rajo a masijohu jabu'o éhi é'areje. ⁴⁸ Öroho nahoromo gavare ae aho'obëhe lesuare jöhuremu he'i hia'e avohamu gëgorovo uvareje: No Iesu anë'oho è aribövihoro jaburo diehi'avuo'aruëjo. Éhi jië'ero Iesu anoröhe öroho bogo birohareje.

Jew rajo a masijehu Iesu bogo ma uehorovoromo darugoho dinö'e baejane hö uavare jöhoje.

20 ¹ Éhi'amu Iesuro God-are amo börömore hiromo ae magonahe hesi jö maho majëhiromo hesi öroho röjëhijadeje. Röjëhijamu gavë'i Jew rajo priest masijohu'o jabesi jögoru öri röjëhijarue aribövihoro ého jaburo a duvaho ömo'ömohu'o gemu mae rueruomadeje.

² Rueromo Iesu uavareje: Ave jöho uövuego no he'iraréjo. Jaehu God-are amo börömore hiromo mue gö gö vaejanuho diehi jië'lé daruge javoromo o raro darugoho bojamijé'ero éhi jië'lé muoho vaejanue höjo.

³ Vaejanue höjamu Iesuro uëvadeje: Nasi darugo hesi jö ue gevarujoho na'o jemë jöe gemu uë gë'ië'ajëjo. ⁴ John-hu bapataeto vaejavuonövadoho na God-ro o ma-aëro darugoho bojamijé'ero éhioho è'onövade höjo.

⁵ È'onövade höjamu rue a masijohuro Iesu diehi mana ua'iröhe jöho jabesi mevoromo uarovareje: Noehu uavë'oho: God-ro John darugoho bojamade hö uavë'oho Iesuro uö'a'ajëjo: Éhi jië'oho jemë rabëni John bogo ma uehorovarije höjo. ⁶ O noehu Iesu uavë'oho: Ma-aëro John uavamu è'ade hö uavamu hejë'oho ae aho'obëhe munëro vajamui'aruëjo è hesi bëhoho jaburo uvoruomë'ero: John hu jö God-aro baeromo majahuinövade ae hö uvoruomë'ero. ⁷ Éhi uarovoromo Iesu uavareje: No dadivavuajëjo John

darugoho dinö'e baeromo muoho vaejade höjo. ⁸ Vaejade höjamu Iesuro uëvadeje: Éhi jië'oho jemëhu uevarije jöho na'o bogo uë'ejöjo: Éhi jië'e darugohuro na muoho vaejaje höjo.

**Mu ariböviehu a börömo hesi ö'i bajo mu
mueberomo sisë ë'are uhu jöhoje.**

⁹ Iesuro éhi uënugoromo é Jew rajo aribövi jabiesi jö sisëho uhu' majëhiromo ae aho'obëhe uëvadeje: Iae ae gemüero mure grape ö'oho bivo'amade höjo. Bivonugoromo ae uëvade höjo: Na va'ejöjo. Jemëro nasi muoho muebejehorëjo. Mueberomo ö'i bajoho raeromo mavego nasiroho bahi'li ioro'ioroho jemesi ujuohorëjo. Éhi uënugoromo ri'öromo sa'a göro va'oromo majae ègobövie é hijade höjo. ¹⁰ Hijuvo gavade ö'i bajo urarue majaho rovamu mu vaejaharue aho gemu uavade höjo: Va'iranoho mu muebejarue aribövioho uënego ö'lí baje gö i'imamego ujuoheho ruenëjo. Ujuoheho ruenëjamu ruehuro va'ade höjo. Va'ló mure höröjamu gavë'i rue mu muebejarue ariböviohuro é aho anoromo sihö'öjamu sionëro övemu rovade höjo. ¹¹ Övemu rovamu gagorovo mu arijo'ohuro mu vaejahaje a göho nugö'öjamu mure va'ade höjo. Va'ló höröjamu gavë'i rue mu muebejarue ariböviohuro é aho anoromo hesi örire mu sisë vaeromo sihö'öjamu sionëro övemu rovade höjo. ¹² Rovamu gagorovo mu arijo'ohuro mu vaejahaje a göho nugö'öjamu mure va'ade höjo. Va'amu gavë'i mu muebejarue ariböviohuro é aho anojuvo gavare hesi sino haho'oho ma-köëremu rumorovoromo rövamu rori'o babu'öjare höjo. ¹³ Éhi'amu gagorovo mu arijo'ohuro uehorovoromo uvade höjo: Éhi jië'oho na diehi'oromo ö'lí bajoho ujuoho'ejöjo. Iae na nasi harihu mabëhoho nugö'ö'ejöjo. Nugö'ö'iramu va'iramu rue ariböviohuro hu garomo uvoruomo'ajëjo: Nöruare harihe hö uvoromo éhuni nani hu mae uehorovoruomo'ajëjo. ¹⁴ Éhi uvoromo hesi harihoho nugö'öjamu mure va'ade höjo. Va'ló höröjamu gavë'i rue mu muebejarue ariböviohuro uarovare höjo: Arue rovaje ahuro hesi vavu hesi sionoho bae hesi höjo. Éhuni é'ego ano bamarëjo éhuro ave muoho noro baeröhe höjo. ¹⁵ Éhi uarovoromo é aho guduamoromo mure jiamu rori'o bijimo bu'öromo anamu guomade höjo. Éhi'are höjo.

Éhi jië'oho mu arijo'ohuro é mu muebejarue aribövioho diehi'ëvo'ajëjo. ¹⁶ Huro rueromo i'ue bojëmiromo muo'amo'i é muoho ae gö bojëmi'ajëjo jaburo mueberöhego. Ae gö bojëmi'ajëjamu hegorovo ae aho'obëhe bëhoho uehorovoromo uvareje: Mu muebejare ariböviehu sisë ö'oromo i'u baejaréhi nosi a masijo éhi jëvoröhoho no bijönaguajëromo Iesu uavareje: Asë'e éhi jië'oho mu sisë höjo. ¹⁷ Mu sisë höjamu hegoro Iesuro jabumë érimëhoromo uëvadeje: Jemesi a masijehu éhi jië'e mu sisë vaeromo i'u baeröhoho jemë bijönégajëjo röhu ave uhu jö God-are surire jajivadoho bëhe gemuoho höjo:

Munë javue vae'irögoro munë gemu bijönimoromo vuonugare höjo.
 Vuonugaroho jaruvoho ë munëhuro javuoho nigemo'ego bibivoromo
 mae namijajéjo.

Ëhi jajivë'e höjo. ¹⁸Röhu aehu ë munë döre bejë'oho ahoru ahoru
 bae'a'ajéjo. O ë munëhu a döre berovë'oho aho sa'ijovo barë'ajéjo.

Iesuhu guaro berovojöro aehu tax jö ua gavarohoje.

¹⁹Ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo jögoru röjëhijarue aribövihru'o
 priest masijohu'o ëho jaburo garomo uvareje: Iesuro a masijohu no
 biraguoromo ëhuni uhu jöho jövajéjo. Jövajë uvoromo evare Iesu
 guduamo bava'ië'oromo ae aho'obëhe juhuonëmiromo vuonugareje.

²⁰Vuonugonugoromo Iesu garomo muebejuvo majae eni jiamu gagorovo
 ae uëvareje: Va'irarijohu Iesu sareramijego huro uvo'irajo: Jemë a mae
 jëvajéjo. Ëhi'oromo hesi öroro jöe ua gavego huro jöe sisë'i jövoromo
 guaro berovo'irajo. Berovego evare no guduamo bava'oromo gavanare
 övore bojam'iiröhe höjo. ²¹Ëhi uëvamu hegorovo jaburo va'oromo
 Iesu sarerisareriamiro uavareje: Tisajo. Iae no gavarue höjo ja jö
 maemu jövoromo mu maemu röjahuijego. Jero no göromo ma-gemu
 uehorovavuoromo God-are örohemu mae röjahuijanue höjo. ²²Ëhuni
 jö harihe ua ga'ië'aruëjo tax jöho. Rome a börömhuro nosi sa'aho
 muebejego noro hu tax bojamijarue höjo. Noehu ëhi ë'aruoho na ëhuro
 nosi jögoroho aharue höjo o bogajo. ²³Bogajamu Iesuro gëromo uvadeje:
 Naehu io'a o boga uëvë'oho ijumevo'i nimaruëromo uëvadeje: ²⁴Ijo baje
 gemu röjehihego na gavöjo. Röjahijamu uëvadeje: Rahuare nu ano'ohu'o
 iohu'o jajivë'e höjo. Jajivë'e höjamu uavareje: Rome a börömo hesi
 höjo. ²⁵Rome a börömo hesi höjamu Iesuro uëvadeje: Ëhuni Rome a
 börömo hesiroho ëho hesi öroro bojam'i God-arocho ëho God-are öroro
 bojaminövorëjo. ²⁶Ëhi uëvamu hegorovo rue Iesuare jö sisë nahare
 aribövihru'o uvareje: Noro uvare höjo: Noro Iesu bijioho ga'iramu huro
 tax jöho sisë'i jövoromo a nuniro be'a'ajë uvaroho röhu hu bogo bejade
 höjo. Ëhi uvoromo jöe barëjëvamu jörumoraejareje.

**Iesuhu guaro berovojöro vuovë'e ariböviehu ri'örüomo'iröhe
 jö Sadducee ariböviehu hu ua gavarohoje.**

²⁷Jörumoraejamu iae Jew rajo a masijo ioro'iorohuro rovareje. Jabumë
 Sadducee jö uehorovarue aribövie jioruomadeje. Sadducee aribövihru'o
 uehorovoromo uvoruomajeje: A vuovë'oho ijöno bogo ri'ö'amo'i ma-
 ioro'iore gemu vuovo'ajéjo. ²⁸Ëhi uvoruomaje aribövihru'o rueromo
 Iesu guaro berovojöro sarerisareriamiro uavareje: Tisajo. Moses-ro
 jögore jajivoromo uövuë'e höjo: Aboji harihu'o rumo'e a vuovego diehi
 ë'iröhe öroho aviëhi höjo. Aehu vaboro masuromo vaborohu aboji
 harihu'oho bogo vaejë'e baruehu guomo'i vaboro nugë'oho hesi öhuro

vuojiroho masuromo ēhuro guomade ö hesi ihoro ujoho vaejaho'ajéjo. Moses-are jögoroho ēhi höjo. ²⁹Ēhi jië'éro iae ma-ö ömo'ömëremu ae aho'o 7 raromare höjo. Raromoromo muriohuro magonahoho masuvade höjo. Masuromo vaboroхо aboji harihu'oho bogo vaejë'e baruoho guomade höjo. ³⁰Guomamu hesi vaboroхо dorue hijamu gagorovo ö göhuro vuojiroho masuvade höjo. ³¹Masuromo guomade höjo. Guomamu hesi vaboro-handed röhu maho dorue hijamu gagorovo ö göhuro vuojiroho masuvade höjo. Masuromo guomade höjo. Ö ömo'öme 7 jabuhu è magonahe gemuoho masube rovaroho magonahoho aboji harihu'oho bogo vaejë'e aho mavuovëvobe rovade höjo. ³²Vuovobe ruejuvo barëjamu ijo tugoho'ioho è magonahoho hu'lo guomade höjo. Ēhi'are höjo. ³³Ēhi è'arohuni èhuni ave jöho no ua gal'ië'aruëjo. Jero uvanue höjo: Vuovoromo ri'lö'ejarejо. Èhuni vuovë'e ariböviehu ri'löruomoröhe majaroho è magonahoho di ahu'o hil'a'ajéjo. Barue aho'o 7 masuvë'ego èhuni uavaruejо.

³⁴Uavaruejamu uëvadeje: Bogajo. Ave sa'are raromarue aribövioho masurovarue höjo. ³⁵A'i God-hu uvë'oho: Mae jëvë'ego vuovoromo ri'löromu maja i'ore raromo'aruë uvë'oho è aribövioho evaroho bogo masurovo'aruëjo ³⁶bogo röhu maho vuovëvo'ië'éro. Èhesi bëhoho èhi jië'e aribövioho vuovoromo ri'lö'amë'éro jabumë God-are aboji harihu'e jëvoromo anera va'ëne jëvo'ajéjo. ³⁷Röhu vuovë'e ariböviehu ri'lö'iröhoho è jöho Moses-ro röjëhijade höjo. Ijo hisu vënehu ravade jö jajivadevare evare surire jajivoromo uvë'e höjo: Bada God-hu Abraham Isaac Jacob èhi muebejëvaje ae höjo. ³⁸God-hu Abraham Isaac Jacob muebejëvaje jö hesi bëhoho jabumë vuovoromo bogo ioro'ioremuoho barë'i va'o raromego God-ro muebejëvaje höjo. God bogo vuovoromo ioro'ioremu barëjë'e aribövioho muebejëvo'ibejajo. A'i hu vuovoromo va'o raromarue aribövioho muebejëvaje höjo. God gavaje höjo vuovë'e o bogo vuovë'e aribövioho bogo barë'i raromego muebejëvaje höjo. ³⁹Èhi uëvamu hegorovo Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövi ioro'iorohuro uavareje: Tisa ja mae uvanuejо. ⁴⁰O Iesu bijönimare ariböviohuro Iesuare dëre bijioho garöhe jöho ua gal'ië'aroho juhuonivoromo ioro'ioremu vuonugareje.

Böröme namiromo ajamuaje a hesi jö Iesuhu röjëhi'i uë gëvadohoje.

⁴¹Vuonugamu Iesuro uëvadeje: Aëro atoromo uvoruomaje höjo: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho hu ma-David-are uje jio'a'ajéjo. Rabëni èhioho uvoruomaje höjo. ⁴²David-ro Psalms jajivo'amare surire jajivoromo uvë'e höjo:

Bada God-ro nasi Bada uavade höjo: Nasi övo manö rojo hijego
⁴³ja'o muorovarue aribövioho naro ruahö'löjëvego
 hörëro vijuvo taemo'amo'irane höjo.

⁴⁴ Ehesi bëhoho böröme namiromo ajëmi'iröhe a hesi jöho David-ro jajivoromo uvë'e höjo: Bada höjo. Bada hö uvadoho éhu'oho rabëni uvoruomaje höjo: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho ma-David-are uje höjo.

**Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviehu sareri'e mu
vaejarüehi aehu bogo éhi ë'iröhego Iesuhu jövadohoje.**

⁴⁵ Ma-David-are uje höjamu rue Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohuro jöho bogo mana uavareje. Bogo mana uavamu ae aho'obëhe riravoromo mu'öjahijamu gavë'i Iesuro hesi aribövioho uëvadeje: ⁴⁶ Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövioho gë avohorëjo. Ehesi bëhoho è aribövioho jaburo jabisi sinohemu uehorovoromo niögu ègobövie höru'o utahë'oho io'amoromo jijiharue éhi jië'e muoho nimirue höjo aëro gëromo rajëhijöro. O imo'amaruire va'ë'oho jaburo nimirue höjo aëro uvoruomoröhego: Jabumë a masijëro jijihajëromo rajëhiromo jejëmiruomoröhego. O God rajahijarue osare va'ë'iroho o sörö i'l'i va'ë'iroho a masijehu raromaruire è va'o raromo'i nimirue höjo. ⁴⁷ Raromo'i nimoromo magonaho doru jabisi bövieno bise'oho éma ujuohëharue höjo. Ujuohoromo sarerivoromo pari ègobövie jaguvarue höjo aëro gëromo uvojöro: Mu mae vaejarüeho. Éhi jië'e sareri'e muoho vaejaruego èhuni God-ro i'u börömo mae bojëmi'ajëjo. Èhuni avoho mueberovo'i nadi éhi jië'e muoho vaerëjo.

Bövi bise'o rumo'e magonaho doruehu God-ni suvuoro ba'amade jöhoje.

21 ¹ Èhi uenugoromo Iesuro avoho uheriho'i gavadeje bövi bise'o marohë'e mae jië'e aribövioho God-are amo börömore riravoromo God-are suvuoro bahijaruire è va'romono jabisi suvuorohu io'amamu. ² Io'amamu gëvë'i gavadeje bövi bise'o rumo'e magonaho dorue gemuëro rueromo rövë'e ijo baje niö'i è gemuore ba'amëvamu. ³ Ba'amëvamu gagorovo Iesuro ae uëvadeje: Èbövi bise'o marohë'e jië'e ariböviohuro ijo baje aho'o io'amo'i arue bogo eni jië'e magonahohuro rövë'e ijo bajoho niö'i ba'amade höjo. Röhu God-ro éhi uvajëjo: Èmagonaho hesi suvuorohuro a ioro'ioro jabisi suvuorohu iosirami'amoromo börömo mae höjo. Na mae uëvajëjo. ⁴ God-hu éhi uehorovaje hesi bëhoho è a ioro'iorohuro inömo marohë'e maëro jië'ëro ma-vituoohemu bojami'i è magonahohuro inömo rumo'ëro jië'ëro hesi i i'ibejade monioho bövieno aho'o bojami barëjë'e höjo.

**Aehu God-are amo börömo dadovoruomo'iröhe
jö Iesuhu majëhijadohoje.**

⁵ Èhi'amu aëro God-are amo börömo hesi jöho atareje. Munë mabëhëro iromë'ëro God-ni suvuoro nu ano'e mabëhe è amore bahijë'ëro éhu'ëro

ë amo hesi nu ano'e mabëhe jiajoho ë hesi jöho atareje. Ëhi atamu hegorovo Iesuro uëvadeje: ⁶Jemë ave aho'o gavarujoho majae ijonö ë munë javuoho aho'obëhe aëro dadovoruomo'iramu munëho ahoromo sa'aro ruvebi barë nahonahovo'ajëjo.

Huë vavaeni börömo rueröhe jö Iesuhu majëhijadohoje.

⁷Ëhi uëvamu rue aribövihuro uavareje: Tisa jaehu uövuanue muoho ëho divare jio'a'ajëjo. O mu rabe garomo uvo'ejarëjo: Iae ë majaho rue'ië'ajëjo.

⁸ Rue'ië'ajëjamu Iesuro uëvadeje: Gavë'iajo. Aëro sarerëmi'iramu jemë rireromëvo va'a'ajëjo. Ae aho'obëhe rueromo sarerëmiromu uë'a'aruëjo: Nöruruare ihoro rovajëjo. God-hu uevë'ëro böröme namiromo ajëmi'irode aho na jevajëjo. O uë'a'aruëjo: Jemëhu muebejaruje majaho iae aviae rovajëjo. Ëhi jië'e jö uëvamu hejë'oho jabiesi ijore ijoroho nadi jijihorëjo. ⁹O he'irarije sa'ae göehu sa'a göhu'o muorovarue jöhu'o sa'a gemuehu arijo'arije muorovamirovarue jöhu'o hejë'oho nadi juhuonivorëjo. Öre gö bogojië'ëro ëhi jië'e mu sisëho iae urimo jio'a'ajëjo. Röhu sa'aho bövihuo bise'oho evaroho bogo barë'i hesi majae göro jio'a'ajëjo. ¹⁰Ëhi uënugoromo röhu ave jö börömohu'o majëhiromo uëvadeje: Sa'ae göéro göhu'o muorovonövo a masijo ioro'iorohuro ioro'iorohu'o muorovonövo'aruëjo. ¹¹ Sa'ae darugo'o hijohijivo'amo'ajëjo. Sa'ae gö gö iruno'e bogojioromo guomo guomo sisë rue'a'ajëjo. Bogo gavarue vöröle mu masijoho ö'idöre jio'a'ajëjo.

¹² Röhu ë mue aho'o ë hesi urimo aëro na bijönegoromo jemë guduamëvoromo sisë vaejëvo'aruëjo. Ujuhövö va'oromo God rajahijarue osae göre göre court vaejëvoromo savoji gagore io'amëvo'aruëjo. Gavana o sa'are a masijo gö gö jabiesi nunire rëmo'iramu ë riravo'aruëjo. ¹³ Jabiesi nunire riravo'iramu ëhuro jemëhu nasi jö huruoho majëhi'irarije öroho jiovëho'ajëjo. ¹⁴ Nasi jö majëhi'irarije öroho jiovëho'ië'aje jiaje ëhuni a masijo jabiesi nunire riravo'irarije maja ë hesi urimo uehore gemu baeromo uvorëjo: Noehu jabiesi nunire riravë'iroho no bogo uvo'ejarëjo: Diehi mana uë'ejarëromo nurunurumo'ejarëjo. ¹⁵ Ëhesi bëhoho Iesu naro jemesi jö'e simane sasohëho'iramu jöho majëhi'arujëjo. Majëhi'iramu jemë nu huodëgarue aribövioho jemesi jöho heromo röhu ahëhoromo jö mana majëhi'iröhoho bogo eni jioruomo'ajëjo. ¹⁶ Bogo a göho gemu a'i jemesi vëmu vavu'ëro ö ömo'ömëro aganëro aemo'aemëro jabu'o jemë guduamëvoromo ujuhövö va'oromo a masijo jabiesi övore bojëmi'iramu baejëvoromo'ajëjo. Baejëvoromo a ioro'iorohu jemë muo'amëvo'iramu vuovëvo'ajëjo. ¹⁷ Jemëhu na uehorovevarujohuni ae aho'obëhe jaburo jemesi örire nue huodëgoruomo'ajëjo. ¹⁸ Röhu jemesi aru'ahoho bogo ëhi ëhi'o'i ma-mabëhe jëvo'ajëjo. ¹⁹ Biririvë'ohuro ëhuro mae raromo'irarije öroho biroho'arujëjo.

Aehu rueromo Jerusalem dadovo'iröhe jö Iesuhu majëhijadohoje.

²⁰Röhu jemëro ga'irarije muorovo ariböviehu rueromo amo numamu gavë'iroho uvorëjo: Jerusalem ijumo barë'iröhe majaho iae rovajëjo.
²¹Ëhi uvoromo ave Judea sa'are raromaruje aribövioharo huruomoromo dahoru'ero iojiomorëne. O Jerusalem raromaruje aribövioharo rori'ova'orëne. O mure je'ore raromaruje aribövioharo nadi amo börömoroho va'orëne. ²²Huruomo va'o jö uëvaje hesi bëhoho i'ue mana ave sa'are rueröhego God-are surire jajivare jöho ë i'uoho aho'obëhe evare majare rue barë'ajëjo. ²³Ëhuë vavaeni rue'iröhe majaroho dë'e magonahohu'o abozi harihu'o inino jio'amë'e magonahohu'o jabumë vaevë'oho jëvo'ajëjo. God-ro ave aribövi jabesi örire dë vörönimoromo i'ue nugö'l'iramu huë vavaene sisë mae ave sa'are rue'a'ajëjo. ²⁴Huë vavaene ave sa'are rue'iramu muorovo ariböviohuro bije bune baeromo sa'ae göro jioromo rueromo jemesi a ioro'ioroho muo'amo'iramu vuovo'i a ioro'ioroho guduamoromo tövo'amoromo sa'ae göro göro ujuoho va'oruomo'ajëjo. O sa'a göre göre jioromo rueröhe ariböviohuro Jerusalem ijumo barëromo ave sa'aho jabesi baeromo sisë'i muebejëvobe va'ojiwo hujeji God-hu bamade majaho rue'iramu evare jabesi vöröho barë'ajëjo.

God-are A Mae Kerisohu sa'are rueröhe jöhoje.

²⁵Röhu majare manaerore jijire mujörure vörö'e muoho jio'iramu aëro sioroho garuomo'ajëjo. O sa'aroho sa'a gö gö rajëro he'iröhe sö jovoho ma-darugo'o hasajavo'iramu hegorovo uehorovoromo uvoruomo'ajëjo: Rabëro ë'ajëromo juhuonivoromo huë vavaene böröme baeruomo'ajëjo.
²⁶Garöhe ö'idöre inömoho aho'o arua anumiae va'iramu gagorovo nune örijanovoromo dë vövöbajo'e butubutumoromo uvoruomo'ajëjo: Sa'aho diehi diehi jio'ië'ajëjo. ²⁷Ëhi uvoromo garuomo'ajëjo God-are A Maho naro darugo'o aji'o böröme baeromo suere ruvebi'iramu. Ëhi jio'a'ajëjo. ²⁸Röhu ëhi jië'e mu aevoromo jië'iroho döro riravoromo sioroho garomo uvorëjo: God-ro nosi i'u'e muoho tugoho'i hesi sasohë'e muoho röjahui'irögoro ë'ajëjo.

Mesehu gumutivego Jew rajo jabesi vama maja dunovaje uhu jöhoje.

²⁹Iesuro ëhi uénugoromo ave uhu jöho uëvadeje. Mesohu'o ijo ioro'iorohu'o uehorovohëjo. ³⁰Gavaruje hane gumutivego garomo evare jemë uvaruje höjo: Jew rajo nosi vama majaho iae dunovajëjo.
³¹Ëhesi bëhoho ga'irarije naehu uëvodëhi mue gö gö rovamu gavë'iroho uvo'a'arujëjo: No ga'ië'aruëjo God-ro böröme namiromo aho'obëhe muebejavuego.
³²Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ave jaruvore raromaruje aribövioho bogo vuovëvo barëjë'iro naehu uëvaje muoho aho'obëhe rue'a'ajëjo.
³³Ö'idöe sa'ae bövie bise'e barë'i nasi jöho gemu bogo barë'ajëjo.

Avoho mueberovo'iröhe jöhoje.

³⁴ Röhu gavë'i raromorëjo. Nadi nimoronimorohoromo iruno'emuoho uehorovoromo vörö'le jovemuoho ue'ahoromo simanoho sisérerovorëjo. O ave sa'a hesi muohemu nadi uehorovoromo nurunurumorëjo. Ëhi ë'lë'ohो jeméhu bogo uehorovo'irarije majare evare nasi majahuro ma-majiohëvo'ajëjo. ³⁵ Ö'ehu mahu mi'e ma-majioho baejajëhi majae hörøjajire beva'ajire aëro ma-raromo jijiho'i ga'a'aruëjo nasi majaho ëhi ma-majioho rue'iramu. ³⁶ A'i jemëro nune jioromo muebenövorëjo. Mueberomo God uanövorëjo: Ëhuë vavaeni maja rovë'iroho jero ajamuego no mae biririvo'irarëjo ëhuro mae javuobe va'oromo jasi A Ma hesi nunire mae riravo'iröhe höjo.

³⁷ Iesuro ëhi majëhijadeje. Röhu hesi muoho aviëhi jionövadeje. Sisonuvo'ego God-are amo börömore hiromo God-are jöho ae röjëhiromo vahiromo'ego va'oromo ajio Olives Dahirure ë hinövadeje. ³⁸ Ëhi ë'ego sisonu sisonu'e ae aho'obëhe rueromo God-are amo börömore gagovonövareje Iesuhu jövaje jöho he'iro.

Iesu anoröhe öri nahare jöhoje.

22 ¹Jew rajehu Dë Huaje Oso Rumo'e I Ue'aharue Söröho dunovadeje. Sörö hesi iho göho God-hu Vörö Tugohade Söröhoje. ²Amo sörö majaho dunovamu priest masijohu'o Jew rajo jögoru öri röjëharue ariböviohu'o ëho jaburo Jew rajo a ioro'iorojuhuonëmiromo öre nahareje Iesu ma-saginiëri baeromo anego guomoröhego.

Judas-hu Iesuni Jew rajo a masijo hiruemijade jöhoje.

³Öre nahamu Judas hesi iho göho Iscariot-ro rovadeje. Iesuare ijoraje ae aho'obëhe 12 röhu Judas hu jabiesi gemuoho jiadeje. Judas hu Iesuare ijorajo jabiesi gemuoho jiamu Satan-ro hesi dëre abueromo jöe bojamadeje. ⁴Jöe bojamamu Judas-ro va'oromo priest a masijohu'o osa börömo muebejarue ariböviohu'o jöe jövadeje hu diehi'oromo Iesu ë aribövi jabiesi övore bojëmego guduamo'iröhoho. ⁵Jöe jövamu hegorovo rueho jaburo nimorohoromo Judas uavareje: Iae mae höjo. Ëhi jië'oho no monie mana bojami'ejarëjo. ⁶Bojami'ejarëjamu Judas-ro uëvadeje: Ëhi jië'oho iae mae höjo. Iae mae hö uëromo va'oromo öre nahadeje ae aho'o bogojëvego evare Iesu a masijo jabiesi övore bojëmi'iröhéro.

God-hu Vörö Tugohade Sörö Iesuhu i'iro bövi bise'o avohade jöhoje.

⁷Ëhi'amu iae Oso Rumo'e I Ue'aharue Sörö majaho rovadeje. Röhu ë maja rovë'iroho Jew rajëro sheep harihoho bijuëmarueje God-hu Vörö Tugohade Söröho i'iro. ⁸Sörö majaho rovamu Iesuro Peter'o John'o nugö'öjëvoromo uëvadeje: Va'oromo söröho avohorego no ue'aho'irarëjo.

⁹Ue'aho'irarëjamu uavareje: Ja nagajoho no dinö'e va'oromo söröho avoho'ejarëjo. ¹⁰Avoho'ejarëjamu Iesuro uëvadeje: Aveho hehëjo. Jerusalem amo börömoro va'orëjo. Va'i ga'a'arujëjo aëro jovo'e ramaho simanëro baeromo ro birohëvo'iramu. Ro birohëvego hesi ijoro ijoro va'orëjo. Va'oromo ga'irarije hu di osare rumo va'ego gagorovo jemë'o ë osaro va'orëjo. ¹¹Osaro va'oromo osa arijo'oho uarejëjo: Tisahuro jani uvade höjo: Osaho dinö'e höjo naehu nasi ijorajoho jabu'o gemu mae sörö i'irodoho. Ëhi uarëjo. ¹²Ëhi ua'iramu osa arijo'ohuro jemë hu'raejëvo ajiomoromo döre osa börömoho röjëhi'a'ajëjo. Röjëhi'iramu ga'a'arujëjo maratue bövie bise'e eni avohoromo bahijë'e jio'iramu. Ëhi jiamu gavë'iroho ë diröl'oro söröho avohorëjo. ¹³Ëhi uëvamu rueho jaburo va'areje. Va'oromo gavare Iesuhu uëvadëhi ëhi jiamu gagorovo söröho avohareje.

Sino'o kö'o aevoromo ijare jöhoje.

¹⁴Ëhi ë'ë'ëro sörö majaho rovamu Iesuro hesi apostle ömo'ömhöu'o gemuore hijadeje ie i'irovo. ¹⁵Hiromo uëvadeje: Na nego avohajëjo God-hu Vörö Tugohade ë hesi Ioho jemë'o i'irovo ijönö vi'he baeromo guomevoröhego. ¹⁶Ëhesi bëhoho na uë'ë'ëjëjo. Na ijoho ë ioho bogo i'ejöjo. Hujeji God-ro a nunire böröme namiromo aho'obëhe muebejëvo'iramu sörö bëhoho va'orahoro jio'iramu evare i'ejöjo. ¹⁷Ëhi uënugoromo enatuore jovoho baeromo God mae uaromo hesi aribövioho uëvadeje: Aveho jemë ae gemu gemu ba ibe göero göho bojamibe va'orëjo. ¹⁸Aveho hehëjo. Na ijoho ö'i bajo jovoho bogo i'ejöjo. Hujeji God-ro rueromo a nunire böröme namiromo aho'obëhe muebejëvo'iramu evare i'ejöjo. ¹⁹Ëhi'onugoromo ioho baeromo God mae uanugoromo ato'atovoromo hesi aribövioho suvuorëmiromo uëvadeje: Aveho nasi sine höjo. [Na nasi sinoho God-are örire bojamirovo'i'ëjëjo jemë mae jëvoröhego. Aviëhi jië'e muoho vaenövorëjo ëhuro na uehorovevo'irarije höjo. ²⁰Ëhi ë'ë'ëro ioho ue'ahonugoromo enatuore jovoho baeromo ëhi jië'e mue gemuoho vaeromo hesi aribövioho uëvadeje: Ave enatuore jovo hesi bëhoho iae nasi köho jemëni rovevo'ajëjo ëhuro God-hu muebejëvonövoröhe jögoru i'oho marë'iröhego.]

²¹Iae ëhi höjo. Röhu gahëjo. Aehu na bijönegarue a jabiesi övore bojëmi'iröhe ahuro na'o ie ijajëjo. ²²God-hu bamadëhi hesi A Maho na iae ëhi guomevo'ajëjo röhu na bijönegarue a jabiesi övore bojëmi'iröhe aho vaevë'oho sisérë'ajëjo. ²³Ëhi uëvamu hesi ariböviohuro uarovareje: Di aho noro ëhi jië'e mu sisëho vae'ejarëjo.

Di aehu a ioro'ioro iosirëmiromo börömo jiaje jöhoje.

²⁴Ëhi'oromo Iesuare ijorajo ömo'ömhöro jö aho'ahamirovoromo uarovareje: Di aho a nuniroho a börömoho javuajëjo. ²⁵Ëhi

uarovamu Iesuro uëvadeje: Sa'a ioro'ioro rajohuro jabesi sa'a rajoho ruahö'øjëvoromo jabumëremu masije riravarue höjo. Riravoromo röhu jabesi jumuvorovoromo jabesi sa'a rajoho uëvarue höjo: Uönövorenëjo: Sa'a aribövi ajamuijaruje a masije jëvajëjo. ²⁶Röhu jemë'o nadi éhioho döroho bamorovorejö. A'i ae rahu a börömo börömo jië'oho ë aho jero ijorajonë'e jionövonëjo. O ae rahu simano vaejë'oho ë aho jero ae gö ajëmi'irane ae jionövonëjo. ²⁷Röhu jemë diehi uehorovarujëjo. Di aho böröme jio'i di aho bise'e höjo. Na hiromo i ijaje aho börömoho höjo o ajëmiromo jabesi i ujuoho mëmijajoho börömoho höjo. Hiromo i ijaje aho iae börömoho höjo. O ajëmijaje aho ma-bise'e höjo. Na mae-ëjo. Röhu Iesu na ajëmiromo i ujuoho mëmijajaje aho val'ëne jevajëjo.

²⁸Na i'ue bövie bise'e bae'ego jemëro biririvoromo na'o jijihobe ruenövarije höjo. ²⁹Nasi Vavuohuro darugoho bojemijade höjo naro böröme namiromo nasi aribövioho muebejëvo'irodego. Huhu ë'adëhi naro éhi jemesi örire daruge bojëmijajëjo masije riravo'irarijego. ³⁰Naro böröme namiromo nasi aribövioho muebejëvo'iramu jemëro na'o raromoromo ioho jovoho ue'aho'arujëjo. Ioho ue'ahoromo jemë ae aho'obëhe 12 na'o gemu mae arëto göro göro raromoromo Israel rajo nosi agane gö gö 12 jabesi muoho mevo ga'a'arujëjo ga'i mae o sisë jiego.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëho'iröhe jö Iesuhu majahijadohoje.

³¹Röhu Simon-ajo. Ave jöho hejëjo. Satan-ro God ua gavë'e höjo jemë baejëvoromo jemesi dëre bijëho'irohëni. Éhuni aehu i hijiohijovoromo garuomaje diho mae jiego diho sisë jiego gavaruehi Satan-ro éhi jemesi dëre bijëho gë'a'ajëjo gë'i rahuo darugo'oho jio'i rahuo darugo rumo'oho jiego. Amo Satan-ro éhi ua gavamu God-ro jemë hesi övore bojëmijë'e höjo. ³²Éhi jie röhu Simon naro jani parie vaejë'e jevajëjo jero bogo uehorovevoromo vuonugo'iranego. Röhu ijönö Satan-hu jasi dë bijioho garomo barëjamu jaehu huotorovoromo nasi örire avoho uehorovevë'iroho jasi aganoho ajëmego biririvo'irarëjo. ³³Biririvo'irarëjamu Peter-ro uavadeje: Bada iae éhi höjo röhu na ja'o gemu mae juvoromo ja'o savoji gagore val'ë'oho o ja'o guomevë'oho iae na eni jevajëjo. ³⁴Eni jevajëjamu Iesuro uavadeje: Peter röhu nasi jöho hejëjo. Jarubo vahi'oho kökörökoho bogo uvë'e jero majae niö'i gemu ae ue'a'anuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo.

Iesuare ariböviehu monie esöe muorovo'iröhe kaejöe ujuoho'iröhego Iesuhu majëhijadohoje.

³⁵Iae Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Urimoho naro rëmö'örümo uëvode höjo: Monioho esöho bövioho bise'oho nadi ujuoho va'orëjo. O höru sinoho nadi io'amoromo va'orëjo. Röhu na jemë bövi bise'o nimarijoho eni baejarije höjo o bogajo. Bogajamu uavareje: Iae no

eni baejare höjo. ³⁶Eni baejare höjamu Iesuro uhu'e uëvadeje: Urimoho aëro ajämamu éhi baejarije höjo röhu avevejö'oho bogo éhioho jio'a'ajëjo. Ëhuni monie o esöe jëvë'oho ujuohoromo va'orejö. O muorovo'irarije kaejö ége bogojëvë'oho jemë döre io'amaruje niögoho imo'amoromo monie mana ujuohoromo kaejö égoho imo'amorejö. ³⁷Ëhesi bëhoho hehéjo. God-ro éhi bamade höjo hesi surire jö jajivarëhi éhi jioröhego. God-are surire jajivoromo éhi uvë'e höjo: Aëro uvoruomë'e höjo: Hu jö ahoruomaje aribövihu'o gemuore höjo. Nasi jöho éhi uvë'e höjo. God-are surire jö jajivarëhi iae éhi jio'irögoro é'ajëjo. ³⁸Ëhi jio'irögoro é'ajëjamu ijorajoho jaburo uavareje: Bada gavëjo. Aviae kaejö ége niö'i javuajëjo. Kaejöe niö'i javuajëjamu uëvadeje: Ëhi jië'e jöho iae mino'ëjo.

Iesuhu Gethsemane sa'are hiromo God-are örire èninamijade jöhoje.

³⁹Ëhi'oromo Iesuro é osaho vuonugo'i Olives Dahirure mami'e va'onövadire röhu maho é va'adeje. Va'amu hesi ijorajoho jaburo hu rihiromareje. ⁴⁰Rihiromoromo va'o suorovoromo Iesuro uëvadeje: Èninamihego God-ro ajämego Satan-ro bogo dinëmego éhuro bogo bejëvo'irajo. ⁴¹Ëhi uenugoromo rori'o va'adeje. Munë bu'øjego va'o bejaje émino'e va'oromo ague aho hiromo parie vaeromo uavadeje: ⁴²Apajo. Ja nagë'oho i'ue huë vavaene nasi örire rovajoho ahego na bogo bae'iröjo. Röhu naehu nimajoho nadi é'l jaehu nimanuëhi éhi é'onëjo. ⁴³[Ëhi'amu gavë'i anerae gemuëro ö'idöre jioromo rueromo Iesu ajamamu biririvadeje. ⁴⁴Biririvoromo röhu huë vavaene bogo bise'o vadu'oho baeromo parioho ma'enä titimoromo vaemu vaejadeje. Parie vaemu vaejamu nu ano'ere jöho köe direjohijë'ehu sa'are ahajëhi éhi aho'amadeje.]

⁴⁵Parie vaenugoromo döro ri'øjadeje. Ri'oromo vuonorö'ö va'oromo gavadeje ijorajoho jabumë huë vavaene böröme baejë'ëro momorö'öjamu.

⁴⁶Momorö'öjamu gëgorovo uëvadeje: Jemë rabëni momorö'öjarujëjo.

Ri'oromo èninamihëjo. Satan-ro dinëmi'iramu bejëvo'ajëjo.

Iesu guduamare jöhoje.

⁴⁷Ëhi uëvamu gavë'i ae aho'obëhe Judas-ro öroho röjëhiromo sö ujuohoromo rovamu rueruomadeje. Iesuare ijoraje aho'obëhe 12 röhu Judas hu'o jabisu ae gemuoho jiadeje. Judas-ro rueromo Iesu dudöho'i bëhire rovadeje. ⁴⁸Dudöho'i rovamu Iesuro uavadeje: Judas-ajo. Na God-are A Maho jevajëjo. Ja diehi'oromo ma-döëremuoho rajehiromo dudöhevanuëjo arue aribövihuro guduamo baejevo va'ojöro. ⁴⁹Ëhi uavamu Iesuare aribövie hesi bëhire riravaroho jaburo gavare a iorol'iorohuro mu sisë vae'ia'amu gëgorovo uavareje: Bada na no kaejö égobövihoo jijörömo muo'amo'ejarëjo o diehi'o'ejarëjo. ⁵⁰Ëhi uaromo Iesuare ae gemuëro priest börömo hesi mu vaejaje aho anoromo övo manörire hia'oho tariö'öjahadeje.

⁵¹ Tariö'öjahamu Iesuro uavadeje: Ëhi jië'e muoho vuonugëjo. Vuonugë'i ë anade a hesi hia'i sionoho rëhamu marëjadeje.

⁵² Marëjamu priest masijohuro God-are osa börömo atovarue aribövihuro a duvahohuro Iesu guduamo bava'i rovë'ëro riravareje. Riravamu gagorovo Iesuro uëvadeje: Aveho na bogo vajiohu'le anano'e aehu jevajëjo. Jemë rabëni siravaho kepataho ujuohoromo rovarujëjo. ⁵³ Mami'e majae aho'o naehu God-are amo börömore jemë'o hinövodoho jemë evaroho bogo guduamevariye höjo. Röhu jaruwoho jemesi majae höjo. Ramoramo'e mu muebejaje a hesi vöröho rovë'e höjo.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhadohoje.

⁵⁴ Ëhi uëvamu Iesu guduamo barueromo priest börömo hesi osare rovareje. Priest hesi osare rue'irögoro Peter-ro arue riribövire Iesu rihiromoromo ijore rovadeje. ⁵⁵ Osare rueromo gavade aehu raromaruire vëne hu'ëro ravo'lego ae uono bëhire raromamu. Ae uono bëhire raromamu gagorovo jabu'o gemu mae hijadeje. ⁵⁶ Hijamu gagorovo mu ajëmijarue magonahe gemuëro gavade Peter uono bëhire hi'ego nu ano'oho vénëro ajivë'e jiamu. Ajivë'e jiamu gavë'i Peter érimahë'i ë aribövihuro uëvadeje: Ave iaho hu'o Iesu'o gemu mae juvonövade ae höjo. ⁵⁷ Juvonövade ae höjamu Peter-ro uavadeje: Sarerivanüëjo. Na ë iaho bogo mae bogo gavaje höjo. ⁵⁸ Bogo gavaje höjamu majae ma-bunemu jioromo barëjamu ae göëro Peter garomo uavadeje: Ja'o Iesuare ae javajëjamu Peter-ro uavadeje: Sarerivanüëjo. Na bogojevajëjo. ⁵⁹ Bogojevajëjamu hour gemu rabu'e barëjamu ae göëro biririvoromo ë aribövihuro uëvadeje: Iae mae-ëjo. Iae na gavajëjo ave aho Iesu'o juvonövade ae höjo. Hu'o Galilee sa'a raje höjo. ⁶⁰ Ëhi uëvamu Peter-ro uavadeje: Sarerivanüëjo. Ja jövanue jöho na dadivevo avohajëjo. Dadivevo avohajëjamu kökörökoho uvadeje. ⁶¹ Kökörökoho uvamu Badaro huotorovoromo Peter gavadeje. Gavamu gavë'i Peter-ro uehorovoromo uvadeje: O Badaro mami'e uevade höjo: Jaruvo vahire kökörökoho bogo urimoho uvë'e jero urimo vae niö'l gemu ae uë'a'anuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo. ⁶² Ëhi uevade hö uvoromo Peter-ro amonö hörö val'oromo sisë maro nivadeje.

Aehu Iesu sivare jöhoje.

⁶³ Ëhi'amu iae Iesu mueberuomaje aribövihuro Iesu sivoromo sino haho'ere ano'anovareje. ⁶⁴ Ano'anovoromo nu ano'e niögéro tugohahoromo uavareje: Na jö God-aro baeromo majëhijaje ae jevajë uövuanue javaje ëhuni anagade a hesi ihoho huruoho majahuijego no hejarëjo. ⁶⁵ Ëhi jië'e jö sisë gö gö aho'obëhe atoromo Iesu sivareje.

Iesu Jew rajo a masijo jabiesi nunire namijade jöhoje.

⁶⁶ Ëhi ë'ë'ëro sisonuvamu Jew rajo a duvaho ömo'ömohuro priest masijohuro Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövihuro gagovorovoromo

ae uëvareje: Iesu hu'rae barovego no court vaejarëjo. ⁶⁷Barovamu rue a masijohuro Iesu uavareje: Na ja God-hu uavë'éro böröme namiromo ajamui'irane aho javajëjo. Ja ë aho javë'oho uövuego no hejarëjo. Hejarëjamu Iesuro uëvadeje: Na uëvë'oho röhu jemë bogo ma uehorovo'arujëjo. ⁶⁸O na jö uë gëvë'oho jemë bogo mana ue'a'arujëjo. ⁶⁹Röhu majae dunovo'iramu evare God-are A Maho naro börömëro jevë'éro ajiomoromo God darugo eni jië'e A hesi övo manö ëhi hiemu hi'ejëjo. ⁷⁰Hi'ejöjamu rue a masijohuro uavareje: Ëhi jië'oho na ja God-are Harihe javajëjo. Uëvadeje: Iae mae-ëjo. Jemëro jemesi uevarujëjo: Ja ëhi javajëjo. ⁷¹Ëhi javajëjamu rue a masijohuro uarovareje: Iesuro hesi jö'éro hesi jö sisëho majahuijamu iae mami'e hejë'e javuajëjo. Ëhuni rabëni ae gö uë'ejarëjo: Gavarije o hejarije jöho majahuijego no hejarëjo. Court-oho iae barëjajëjo.

Iesu Pilate-are nunire namijade jöhoje.

23 ¹Ëhi uarovonugoromo ë a masijo ömo'ömohuro ri'öromo Iesu hu'iraeromo Pilate-are nunire va'areje. ²Va'ormomo Pilate-are nunire riravoromo Iesuare jö sisëho aevoromo hruoho majahijareje. Majahiromo uavareje: Iae no hejare höjo ë iaho sareri'e jöe majëhijavamu. Ëhi majëhijë'éro ëhu'éro nosi sa'a rajohuro sa'are a masijo jemesi jöho bogo eruomo hesi höjo. No hejare höjo Iesuro uvavamu: Rome a börömoho tax-oho nadi ijoho bojamirëjo ë hesi bëhoho sa'are a börömoho na jevë'e jiaje. God-hu uevë'éro böröme namiromo ajëmi'iroke aho Keriso na jevajëjo. ³Keriso jevajëjamu Pilate-ro Iesu uavadeje: Na ja Jew rajo jabesi a börömoho javajëjo. Börömoho javajëjamu Iesuro uavadeje: Ëjöho jero jasi jövanuejo. ⁴Jövanuejamu Pilate-ro priest masijohu'o a ior'o'iorohu'o uëvadeje: Ave aehu i'u baeröhe hesi sisëho bogo birohë'e jevajëjo. ⁵Ëhi uëvamu hegorovo ae aho'obëhe biririvoromo uavareje: Ëiahuro Galilee sa'are aevoromo jö sisë ae röjëhiromo muorovojöro simane huotovëhobe Judea sa'aho aho'o juvoromo avehu'o rovë'e höjo.

Iesu Herod-are nunire namijade jöhoje.

⁶Ëhi uaruomamu hegorovo Pilate-ro uëvadeje: Na ë iaho Galilee sa'a raje höjo. ⁷Galilee sa'a raje höjamu rue aribövihuro uavareje: Io'ajo. Io'ajamu hegorovo Pilate-ro uehorovoromo uvadeje: Herod hu Galilee sa'a muebejaje ae höjo. Röhu hu aviae Jerusalem rovë'e höjo. Rovë'e hö uvoromo Iesu nugöl'öjamu aëro bava'areje Herod-ro court vaeröhego. ⁸Iesu bava'amu Herod-ro garomo uehorovoromo uvadeje: Na mami'e Iesuhu mu vae'amade jöho hejë'éro ga'li nimobe rovë'e jevajëjo. Nani huro darug'o'le muoho vaejeho'iramu na ga'ejö uvoromo Iesu garomo nimoroho avohadeje. ⁹Nimorohoromo jöe aho'obëhe Iesu ua gavadje. Ua gavamu jöho bogo mana uavadeje. ¹⁰Bogo mana uavamu priest masijohu'o Jew rajo jögoru öri

röjëhijarue ariböviohu'o ého jaburo Herod-are nunire riravoromo Iesuare jö sisëho darugo'o huruoho majahijareje. ¹¹ Majahijamu Herod-ro heromo hu'o hesi muorovo ariböviohu'o Iesu nue huodivoromo sisë vaeromo sivareje. Sivoromo Iesu niögu égo mabëhëro ba'amahoromo nugö'öjamu sionëro Pilate-aro bava'areje. ¹² Bava'amu evare majae gemuore Herod'o Pilate'o urimo nu huodivorovaroho vuonugo'i huë baerovoromo ma-mae arijareje.

Iesu anego guomojöro Pilate-hu uëvade jöhoje.

¹³ Iesu barueruomamu gëgorovo Jew rajo priest masijoho ë sa'are a masijoho a ioro'iroho ého jabumëni Pilate-ro uvadeje gagovoromo raromojöro. ¹⁴ Gagovamu gëgorovo Pilate-ro uëvadeje: Éiaho jemëro barueromo uevarije höjo: Huro sareri'e jöho majëhijë'ero ae aho'obëhe sa'are masijo nosi jöho bogo e hesi jëvajëjo. Jemëro éhi uevamu hejode höjo. Röhu naro jemesi nunire namiromo Iesuare jöho morijovoromo gavode höjo Iesuare jö sisëho uevarijoho bogojamu. ¹⁵ O Iesu mae jiajoho Herod-ro hu'o gavade höjo. Éhi gagorovo sionëro nosi örire nugö'öjade höjo. Éhuni aveho hehëjo. Hu mu sisë vaejë'ero mana anego guomoröhe bëhoho bogohöjo. ¹⁶ Éhuni naro ae uë'iramu hisuebiromo jiovo nugö'ö'iramu va'a'ajëjo. ¹⁷ [Röhu God-hu Vörö Tugohade Sörö maja rovë'iroho savoji gagore raromarue aho gemu Pilate-ro Jew rajo ariböviohuni jiovo nugö'öjëhonövadeje hu bojamare muoho éhi jië'ëro.] ¹⁸ Muoho éhi jiamu ae aho'obëhe ma-gemu mae uvoruomadeje: Éiaho anëjo. Barabbas jiovahuëjo. ¹⁹ Röhu Barabbas savoji gagore hijade hesi bëhoho urimë'i a masijohu'o amo börömoro muorovare majaho jiamu hu'o muorovoromo ae anamu police aribövihuro hu guduamo bava'oromo savoji gagore ba'amareje. ²⁰ Röhu Pilate-ro Iesu jiovo nugö'ö'i nimamu jöe gö'o majëhijadeje. ²¹ Majëhijamu hejë'i ae aho'obëhe uvo'i arijareje: Korosioro anego guomajo. Korosioro anego guomajo. ²² Guomajamu Pilate-ro urimo vae niö'l röhu maho uëvadeje: Rabëniajo. Diehi jië'e mu sisë vaejë'e höjo. Na gavajoho mu sisë ë'l'ë'ëro mana anego guomoröhe bëhoho bogohöjo. Éhuni hisuebiromo jiovo nugö'ö'ejëjo. ²³ Jiovo nugö'ö'ejëjamu ae aho'obëhe biririvoromo dinamiromo ma-darugo'o uvo'i arijareje: Korosioro anego guomajo. Éhi uvamu jabesinö marëjadeje. ²⁴ Marëjamu jabuhu uvarëhi Pilate-ro jöho éhi majëhijadeje. ²⁵ Urimo Barabbas-ro a sisë ioro'iorohu'o gemuoro bu'oromo sa'are a masijohu'o muorovoromo ae muo'amadeje. Éhi ë'l'ë'ëro savojire raromadeje. Éhi jië'e a sisë jiadeje röhu Pilate-ro hejade Jew rajohuro Barabbas nimoromo uvo'i arijavamu hegrovoro hesi mu aribövioho uëvadeje: Barabbas jiovo nugö'ö'i jaburo nimë'e jiarue Iesu anohëjo.

Iesu korosire ano taemare jöhoje.

²⁶ Anohëjamu aëro Iesu court-re jioromo ano'i bava'areje. Bava'oromo örire va'i gavareje Cyrene amo raje ae gemu hesi ihe Simon muro jië'ëro

Jerusalem rovamu. Rovamu gagorovo övëro ma'enoromo korosioho hesi dejore bamoromo uavareje: Baeromo Iesuare ijoro va'ëjo. Va'ëjamu Simon-ro Iesuare korosioho bava'adje.

²⁷Bava'amu iae ae aho'obëhe Iesu rihiomareje. Rihiomoromo magonaho ioro'iorohuro muo'amorovë'i nierusuburu'e bamobe rovareje.

²⁸Nierusuburu'e bamobe rovamu gagorovo Iesurop hunuorovoromo uëvadeje: Jerusalem magonaho ömo'ömohumë nadi nanihoo vavaenimoromo nierusuburu'e bamo'i jemë'o jemesi aboji harihu'ohu'o uehorovoromo nivo'amirovorëjo. ²⁹Huë vavaene bogo bise'o vadu'oho rue'iramu aëro uvoruomo'ajëjo: Dë tiojë'e magonahoho aboji harihu rumo'e raromarue magonahoho huë mae jëvajëjo. ³⁰Ëhi uvoromo juhuonivoromo uvoruomo'ajëjo: Dahoru masijoho ininoho jemëro ahoromo taemavuorëjo. Ëhi uvoruomo'ajëjo. ³¹Na ijo ma va'ëne jevajëjo röhu ije uejevanovaruëjo. A'i jemë ijo sahonö'e huo'öjëvoromo baradore siö'öjëvo'amo'aruëjo.

³²Iae mu sisë vaejare ae niö'ioho guduamo ömëvo va'areje Iesu'o gemu mae vuovëvoröhego. ³³Va'aroho ajiomoromo sa'a ihe Simano Gijo ajio suorovareje. Sucorovoromo Iesu baeromo korosire ano taemareje. Iesu ano taemo'i iä sisëho niö'i jabu'o ano taemëvareje. Ano taemoromo ujuoho nigemo'amoromo Iesu ririre amo'i a sisë göho ruëhi Iesuare övo manö amo'i göho viëhi övo adonö amareje. ³⁴Amamu Iesurop uavadeje: Apajo. Aehu nasi örire mu sisë vaejevaruoho uehorovoromo vuonugëjo. Jabumë iä mu hesi bëhoho dadibijohajëjo.

Dadibijohajëjamu rue muorovo aribövihuro Iesuare niögoho adovoromo ajajovoromo ae gemu niöge gemu ëhi baebe rovareje. ³⁵O ae aho'obëhe riravoromo ërimahareje. Ërimahamu a masijohuro sivoromo uarovareje: Ëahuro uövuade höjo: Naro a ioro'ioroho ajëmego marejëvaje höjo. Ëhuni nadi'ego hu hesi arijo'arije ajamirovego hu mae jiajo. Huro uövuade höjo: God-hu uevë'ëro böröme namiromo ajëmi'irode aho na jevajëjo. God-hu nimoromo baejevade aho na jevajëjo. Ëhuni nadi'ego hu hesi arijo'arije ajamirovajo. ³⁶A masijohuro ëhi sivamu muorovo aribövihuro jabu'o Iesu sivareje. Sivoromo rueromo nioga'i'e wine jovoho bojamil'ië'reje. ³⁷Bojamil'ië'ëromo uavareje: Jew rajo jabis a böröme javë'oho éhuro jasi ajamirovego mae javajo. Sivoromo ëhi uavareje. ³⁸Röhu Iesuare simano namore ijo viture jajivoromo uvë'ëjiadeje: Ave aho Jew rajo jabis a börömoho höjo.

³⁹Iae korosire iromë'e a sisë göhuro Iesu sivoromo uavadeje: God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamui'irane aho ja javajëjo. Na mae-ëjo. Ëhi jië'oho jasi arijo'arije ajamirovoromo no'o ajamuego mae javuajo. ⁴⁰Ëhi uavamu a sisë göhuro uavadeje: Nadi ëhi jië'ëre jöho jövëjo. Ja'o i'ue gemuoho baejanuëjo. Ëhi jië'oho ja diehi'ëromo God bogo juhuonamijanuëjo. ⁴¹No niö'iro mu sisë vaejë'ëro éhu'ëro iae mae no i'ue baeromo ë'aruëjo. A'i iä

iaho mu sisého bogo vaejë'e höjo. ⁴² Bogo vaejë'e hö'i Iesu uavadeje: Iesuajo. A muebejavuo'irane darugo barueromo börome namijë'iroho nasi öroro uehorovevonëjo. ⁴³ Uehorovevonëjamu Iesuro uavadeje: Aveho na jö mae uavajëjo. Jaruvoho ja'o na'o gemu mae Paradise-re ari'ejarëjo.

Iesu guomade jöhoje.

⁴⁴ Iae majae ririre jiadeje. Majae ririre jiamu öri ari'e aho'o ramoramovadeje. Ramoramovobe va'oluvo majae huotorovamu gavë'i ajivadeje. ⁴⁵ Ajivamu gavë'i God-are osa böromo ojo göho gagonö jiajoho niögehu tugoharoho arorovadeje. ⁴⁶ Arorovamu gavë'i Iesuro God ma-darugo'o uavadeje: Apajo. Naro nasi aru'ahoho jasi övo döre nugajëjo. Nugajëromo evare nugo'amadeje. ⁴⁷ Nugo'amamu muorovo a böromëro gavade éhi jië'e mue gö gö è'amu gagorovo uvadeje: Iae mae-ëjo. Éaho iae a mae jiade höjo. Éhi uvamu èhuro God-are ihoho mae jiadeje. ⁴⁸ Ae aho'obëhe urimo è mu böromo ga'i gagovarohuro gavare éhi jië'e mue gö gö è'amu gagorovo vuonorö'öromo vavaenimoromo vinebe anobe va'areje. ⁴⁹ Va'amu Iesuare ariböviohu'o Galilee sa'are jioromo Iesuare ijore ijore rovare magonaho ömo'ömohu'o ého jaburo rori'o riravoromo gavareje éhi jië'e mue gö gö è'amu.

Iesuare sino munë gagore bamare jöhoje.

⁵⁰ Éhi'amu ae gemu hesi ihe Joseph-ro iae hijadeje. Hu Arimathea amo raje jiadeje. Hu Jew rajo jabesi a duvahëro jië'ëro a masijo ioro'iorohu'o hiromo jöe mevonövadeje. Hu a mabëhe God-are jöho avoho ejahaje ae jiadeje. ⁵¹ A maëro jië'ëro éhu'ëro a masijo ioro'iorohu'o hiromo hejade uvoruomamu: È'ego no Iesu ano'irarë uvoruomamu hegorovo bogo ejëhadeje. Bogo ejëhoromo gavade jaburo Iesu anamu gëgorovo uvadeje: Éhi jië'oho sisë höjo. Röhu huro muebejë'e hijadeje God-ro börome namiromo aho'obëhe muebejëvoröhego. Joseph éhi jië'e ae jiadeje. ⁵² Éhi jië'e aëro jië'ëro huro va'oromo Pilate uavadeje: Uevego na Iesuare sinoho bae'iröjo. ⁵³ Sinoho bae'iröjamu Pilate-ro ejahamu va'oromo sinoho baruvebiromo niögu maëro numoromo munë ubuvareire è bamadeje. Èmunë gagoho ae gö bogo bamë'e Iesu è bamadeje. ⁵⁴ Èmajaho Friday jië'ëro Jew rajehu nuharue majaho rue'ië'adeje.

⁵⁵ Joseph-hu Iesuare sino bava'oromo bamadevare evare Galilee sa'are jioromo Iesu'o gemuore rovare magonaho ömo'ömohuro Joseph-are ijore rueromo ubuvare munëho garomo gavareje Iesuare sinoho è avoho bamamu. ⁵⁶ Iesuare sinoho è avoho bamamu gagorovo vuonorö'ö va'oromo ridi'e ose gö gö avoho'amareje Iesuare sinore bahi'iröhëro. Avohoromo nuho majaho rovamu Jew rajo jögoroho eromo ma-nuhareje.

Iesu ri'öjade jöhoje.

24 ¹Nuhë'ëro hora börmore sue'o sue'o è magonaho ömo'ömohuro ri'örömo ridi'e oso avoharoho ujuohoromo Iesu bamarire è

vuonorö'ö va'areje. ²Iesu bamarire va'i gavareje munë gago tugohare munë börömoho rori'o höhö bava'ë'e jiamu. ³Höhö bava'ë'e jiamu gagorovo munë gagore rumo va'areje röhu Bada Iesuare sinoho bogo birohareje. ⁴Bogo birohogoro ë riravoromo uehore gö gö baejareje. Uehore gö gö baejamu gavë'i ae niö'iro ma-majioho rovareje jabesi niögoho majaehu bamanovë'e éhi ajivë'e niögoho io'amë'ëro. Rueromo è magonaho jabesi bëhire rirarovareje. ⁵Bëhire ro rirarovamu gëgorovo rue magonahoho jaburo juhuonëmiromo uruho'amo riravareje. Uruho'amo riravamu gavë'i rue ae niö'iohuro uëvareje: Jemë rabëni i'ovë'e aho guomë'e a sino bamaruiroho naharujëjo. ⁶Iesu aveho bogohöjo. Hu mami'e ri'özë'e höjo. Ri'öröhe jö Galilee sa'are hiromo majëhijadoho uehorovohëjo. ⁷Huro jemë uëvade höjo: Aëro God-are A Maho na baejevoromo a sisë jabesi övore bojëmi'iramu baejevoromo korosire ano taemevoruomo'ajëjo. Ano taemevo'iramu guomoromo majae niöli gemu hesi uhure ri'ölëjëjo. Nasi muoho God-ro éhi bojemë'e höjo. Iesuro éhi uëvamu hejarije höjo. ⁸Hejarije höjamu rue magonahoho jaburo è jöho uehorovareje. ⁹Uehorovoromo Iesu bamarire jioromo vuonorö'ö va'areje. Va'oromo rabe rabe gavare hejare jöho majëhijamu Iesuare ijoraje 11-ho jabu'o Iesuare aribövi ioro'iorohu'o è jöho heruomadeje. ¹⁰Röhu è jö majëhijare magonaho jabesi ihoho Mary Magdalene o Joanna o James-are vëme Mary éhi jëvadeje. Ëmagonahohu'o magonaho ioro'iore jabu'o gemu mae jijiharohu'o ého jaburo è jöho apostle aribövioho majëhijareje. ¹¹Majëhijamu hegorovo rue apostle aribövihuro uvareje: Ëmagonahohu'o jaburo è jöho éma ataruëromo bogo ma uehorovareje. ¹²Bogo ma uehorovoromo röhu Peter-ro ri'örömo sino bamarire tutuvoromo è va'adeje. Va'oromo munë gagoho hohitohoromo gavadeje Iesu numare niögohemu jio'amamu. Niögohemu jiamu gagorovo uehorovoromo uvadeje: Aveho diehi'ade hö uvoromo hesirëro vuonorö'ö va'adeje.

Emmaus amore va'i örire diehi ë'are jöhoje.

¹³Va'ë'ëro jenioromamu Iesuare ae niö'iro Emmaus amore va'irögoro örire va'areje Jerusalem jioromo Emmaus va'iröhe öri hesi vahuoho 11 kilometre jië'ëro. ¹⁴Örire va'oromo mu rabe rabe jiade jöho jörovobe va'areje. ¹⁵Jöho jörovoromo berohobe va'amu Iesuro birohëvoromo jabu'o gemu mae va'adeje. ¹⁶Va'amu è ae niöli jabesi uehoroho tugohëhamu bogo avoho garomo uvareje: Ëho Iesu höjo. ¹⁷Bogo avoho gavamu Iesuro uëvadeje: Jemë diehi jiëe jöho jörovobe jireharujëjo. Jireharujëjamu rueho jaburo jireharoho vuonugo'i nu ano'e sisë'irërovoromo rirarovareje.

¹⁸Rirarovoromo ae gemu hesi ihe Cleopas-ro uavadeje: Ae aho'obëhe Jerusalem raromaruohuro avevejö'e rabehu ë'adoho iae garuomo'i ja gemu diehi'avo'ego bogo gavanuejëjo. ¹⁹Bogo gavanuejëjamu Iesuro uëvadeje: Diehi jiëe muohajo. Uavareje: Nazareth raje Iesuare örire vaejare jöho uavaruejëjo.

Iesu hu jö God-aro baeromo no majahuijaje ae jiade höjo. Ëhi jië'e aëro jiël'éro God-are nunire o ae aho'obëhe nosi nunire namiromo biriri'e muoho vaenövo biriri'e jöho jövonövade höjo. ²⁰Iesu hu ëhi jië'e ae jiade höjo. Röhu nosi priest masijohu'o nosi a masijo ioro'iorohu'o ého jaburo Rome aribövi jabesi övore bojëmijare höjo éhuro ého jaburo court vaeromo Iesu ano'iröhe jöho uéröhego. Rome aribövi jabesi övore bojëmamu éhuro Iesu korosire ano taemare höjo. ²¹Röhu noro uehorovoromo uvare höjo: Éaho nani God-ro nugö'øjade höjo rueromo no ajamuiromo Israel rajo nosi i'u'e muoho ahavuo'i hesi sasohë'e muoho röjahuiröhego. No ëhi uehorovare höjo. Röhu jöe gö'o ë mu sisë vaeruomadoho majae niö'i barëjamu röhu aveho majae góho rovë'e höjo. ²²Iae ëhi höjo röhu no'o gemu mae Iesuare ijore ijore jijiharue magonahohuro ave jö börömoho majahuijamu hegoro no tiöjavuade höjo. Jaburo jaruwo sue'o ri'öromo Iesu bamarire va'are höjo. ²³Va'ormo gavare höjo Iesuare sinoho bogojiamu. Bogojiamu gagorovo vuonorö'ö rueromo uövuare höjo: No va'ormo nia'ovo'iraejanovoromo garomo hejare höjo aneraho jaburo uövuamu: Iesu bogo guomo'i l'ovë'e höjo. Magonahoho jaburo ëhi uövuamu hejare höjo. ²⁴Jöho henugoromo nosi ae göero göero Iesu bamarire va'ormo gavare höjo magonahehu uövuadëhi ëhi jiamu. Röhu Iesu bogo gavare höjo.

²⁵Iesu bogo gavare höjamu Iesuro ri'öromo ë ae niö'ioho uëvadeje: Asë'e jemë simane i'uhëgo'ego God-are jöho bogo ma-burëroho baejarujëjo. Ëhu'éro jië'éro jö God-aro baeromo majëhinövare a jabesi jöho bogo maho uehorovarujëjo. ²⁶Jemë diehi'ormo ave jöho bogo uehorovarujëjo. God-ro bamade höjo böröme namiromo ajémi'iröhe aho vi'ehi böröme baeromo guomojöro röhu ijonö aji'ere aji hiröhego. ²⁷Ëhi uënugoromo Iesuro hesi jöe God-are surire jajivo'amadoho huruoho majëhi barëjadeje. Moses-hu jajivade jöho aevö'lí majëhiromo jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'iorehu jajivo'amade jöhu'o huruoho majëhijadeje. Majëhijamu rue ae niö'iohuro hebe va'areje.

²⁸Hebe va'aroho va'i nimare amore hörö'ië'areje. Hörö'irögoro Iesu öre ëgo'o va'o hesi jiamu gagorovo ²⁹rueho jaburo nijio'iraeromo uavareje: Nadi va'i no'o hijëjo. Majae mami'e barëjë'éro vahiromavuo'ië'ajëjo. Vahiromavuo'ië'ajëjamu ejëhoromo jabu'o va'ormo osare hijadeje. ³⁰Hiromo jabu'o ie i'irögoro sa'aro hiromo ie baeromo God mae uaromo ato'atovoromo i'imëmamu rueho jaburo baejareje. ³¹Baeromo God-ro jabesi simanoho jiovëhamu evare Iesu avoho garomo uvareje: Ojo'e ë aho Iesu höjo. Iesu höromo ga'lí gavareje Iesu éma bogojio va'amu. ³²Va'amu gagorovo uarovareje: Ja'o uehorovëjo. Éahuro no'o jöe jövoromo God-are suri bëhoho huruoho majahuibe örire rovamu heromo nosi dë vövöbajo'oho sasohavuoromo ri'öjavuo avohade höjo.

³³Ëhi uarovoromo ma-burëro sionëro vuono bu'öromo Jerusalem amore va'areje. Jerusalem va'ormo gavare Iesuare ijomage 11-hu'o jabesi

a ioro'iorohu'o gagovoromo raromë'e jiamu. ³⁴Raromë'ero jaburo ë ae niö'ioho uëvareje: Bada iae ri'ojë'e höjo. Ri'öromo Simon-are örire rovamu huro gavade höjo. ³⁵Gavade höjamu rue ae niö'iohuro uëvareje: Noro niö'iro örire jirehoromo ëhi ëhi gavare höjo. Ëhi uëromo uëvareje: Iesuro ie ato'atovoromo i'imamuamu evare no avoho garomo uvare höjo: Iae Bada höjo.

Iesuhu hesi ijorajo jabesi nunire rovade jöhoje.

³⁶Bada höjamu gavë'i Iesuro ro ma-majioho jabu'o gemu mae namijadeje. Namiromo uëvadeje: Aganomë vaevë'e raromarujëjo. ³⁷Vaevë'e raromarujëjamu juhuonivoromo jiodudu'iraeromo uvareje: No aru'ahe gavaruejo. ³⁸Aru'ahe gavaruejamu uëvadeje: Jemë rabëni juhuonivarujëjo. Rabëni uehore gö gö baejarujëjo. ³⁹Ave nasi övoho höroho geromo uvorejo: Nörö höjo. Ma'enego heromo uvorejo: Nörö bogo aru'ahemuoho jio'l a mae höjo. Aru'ahoho sine ijo'ahe bogohöjo. Röhu jemë iae gevarujëjo na sino'e ijo'aho'e jevo'ego. ⁴⁰Ëhi uenugoromo övohu'o hörohu'o röjhijamu gavareje. ⁴¹Garomo uehorovemu uehorovo'l arijareje. Uehorovoromo uvareje: Aveho mu ma-mabëhe jië'e nani noro sisë'i gavarueromo bogo ma uehorovareje. Bogo ma uehorovamu gavë'i Iesuro uëvadeje: Na jemë iohö jëvajëjo o bogojëvajëjo. ⁴²Ëhi uëvamu visue vënire buejë'oho babojamareje. ⁴³Babojamamu Iesuro baeromo ae aho'obëhe jabesi nunire ijadeje.

⁴⁴Iromo uëvadeje: Urimo naehu jemë'o hiromo majëhijamu hejarije jöho iae avevejö'e röhu mahö majëhi'irögoro ë'ajëjo. Na uëvode höjo: Nasi jöho aho'obëhe Moses-hu jajivadoho jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'iorehu jajivaroho Psalms jö jajivaroho nasi jöe aho'obëhe God-are surire jajivarëhi iae ëhi jio'a'ajëjo. Öre gö bogohöjo. Ëhi uëvamu hejarije höjo. ⁴⁵Hejarije hö uëromo jabesi simanoho huotovëhamu God-are surire jö bëhoho avoho gavareje. ⁴⁶Avoho gavamu huro uëvadeje: God-are surire jajivoromo ëhi uvë'e höjo: God-ro bamë'ero böröme namiromo ajëmijaje aho nörö vi'ehi böröme baeromo guomoromo majae niö'l gemu hesi uhure ri'öl'ajëjo. ⁴⁷Ri'öl'iramu aëro nöruare ihore jöe majëhiromo ae uë'arüejo: Ae aho'obëhe öri sisëre jijiharujo vuonugohëjo. Mu sisëho vuonugo'i avoho uehorovoromo mu mae vaehego God-ro jemesi sisëho uehorovoromo vuonugajo. Ëhi jië'e jöho Jerusalem amore aevoromo majëhiromo maja rojomajire bevalajire sa'are sa'are majëhibe jijihö'aruëjo. God-are surire jöho ëhi uvë'e höjo. ⁴⁸Röhu ëhi jië'e muoho jemë gavë'e jëvaje ëhuni ë jöho majëhibe jijihorëjo. ⁴⁹Röhu aveho hehëjo. Urimo nasi Vavuehu hesi Aru'aho suvuorëmi'i mae uëvadëhi naro ë Aru'aho suvuoroho jemëni nugö'öl'iramu bae'a'arujëjo. Ëhuni ë hesi urimo jemëro va'oromo Jerusalem amohuremu raromorego hujeji God-are darugohuro ruvebiromo ruahö'öjëvo'iröhe höjo. God-are darugohuro ruvebiromo ruahö'öjëvo'iramu evare va'oromo nasi muoho vae'a'arujëjo.

Iesu ö'idöre ajiomade jöhoje.

50 Ěhi uenugoromo sö ujuohoromo Bethany amonö va'adeje. Va'oromo övoho nigemëvoromo uëvadeje: God-ro jemë huë mae bojëmi'ajëjo.
51 God-ro jemë huë mae bojëmi'ajë uëromo God-ro uavamu jabumë
ë rëmo'i huro ö'idöre ajiomadeje. 52 Ajiomamu gagorovo rue Iesuare
ariböviohuro hu rajahromo börömo bëhe nimorohobe Jerusalem
vuonorö'ö va'areje. 53 Va'oromo raromoromo God-are osa böromore
va'oromo majae aho'o God rajahinövareje. Ahia mino'e.

JOHN

**God-are Jö Jövaje Aehu God-arire jioromo sa'are
rueromo mu ma barovade jöhoje.**

1 ¹Ni'i'ivade majaroho ae gemu hesi ihoho God-are Jö jumuvë'oho iae hijë'e jiadeje. Hu God'o gemu mae hi'i hu'o God jiadeje. ²Ni'i'ivadire ë aho God'o gemu mae hijë'e jiadeje. ³God-ro uavamu huro sa'ae bövie bise'e bamadeje. Bogo bamo'ibejo bövioho bise'oho bogo mae bogojio'ibejo. ⁴Darugoho aho'o hesirire gemu jioromo rovadeje. Rueromo ae aho'o ajoho bojamudeje. ⁵Ëajohuro ramoramore ajivajeje. Ramoramoho ajoho bogo tugohë'eje.

⁶Ae gemu God-ro nugöl'öjamu rovadeje. Hesi ihoho John jiadeje. ⁷Hu rovadeje aji hesi bëhi gavadoho huruoho majahui'iröhëro. Majahuijego ae aho'obëhe hesi jöho heromo mae uehorovo'iröhëgo. ⁸Hu bogo ajoho jiadeje. A'lì huro aji hesi bëhoho majahui'i rovadeje. ⁹Ëajoho aji mahō jiohijo. Evare majare ë aje ae aho'obëhe ajivavuajohuro sa'are ruehijo.

¹⁰Amo God-are Jö jumuvade ahuro ave sa'are hijadeje. Urimé'i God-ro uavamu ave sa'aroho avoho'amadeje röhu ave sa'are aribövihuro hu bogo avoho garuomadeje. ¹¹Hu hesiro rovadeje röhu hesi aribövi mahuro hu bijönimoruomadeje. ¹²Röhu hesi a ioro'iorohuro hu nimoromo mae uehorovoruomadeje. Mae uehorovoruomamu ëhuni uëvadeje: Avevejö'e jemë God-are aboji harihu'le raejëvajëjo. ¹³God-are aboji harihu'e raejëvade hesi öroho bogo aehu nimoromo baejëvamu i'oroho rahëvo'i a'lì God-ro baejëvë'éro ëhuro hesi aboji harihu'le jëvadeje.

¹⁴Röhu God-are Jö jumuvë'ehu sino haho'e baeromo ro God-are jöho mae röjahui avohoromo huë baejavuo avohoromo no'o gemu mae hibe juvadeje. Hi juvamu no hesi ajoho gavareje ë ajoho hesi Vavu hesi Harihe hu gemu'éro jiël'éro baejë'éro.

¹⁵Ëhi'amu gagorovo John-ro ë a hesi jöho ae huruoho majëhijadeje. Majëhiromo ma-darugo'o uvadeje: Naehu uëvode aho aviae höjo. Na mami'e uëvode höjo: Naro urimo rovë'le jevajëjo. Ae gemuëro nasi ijönö rue'ië'ajëjo. Ëhi höjo röhu ë ahuro na iosiremiromo hu börömoho höjo na bogo rahevadevare hu jioabe rovë'éro jiël'éro. Ëhi uëvadeje.

¹⁶Iae hu huë baejavuo avohë'ëro ëhu'ëro huë mae no ae aho'obëhe bojamuiromo döre döre bojamuibe rovë'eje. ¹⁷Mu vae'iröhe jögoroho God-ro uavamu Moses-ro bojamuadeje. A'i God-ro uavamu Iesu Kerisoro huë baejavuoromo God-are bëhoho maemu röjahujadeje. ¹⁸Aho God bogo mae bogo gavë'e javue. God Harihoho gemu Vavu hesi bëhi mare hijaje aëro jië'ëro huro God röjahujë'eje.

John bapataeto vaejaje aehu a jö majëhijadohoje.

¹⁹Röhu Jerusalem raromarue Jew rajo a masijohuro priest ömo'ömohu'o priest ajëmijarue a ömo'ömohu'o uëvareje: Va'irarijoho John uarëjo: Ja rahuo javajëre. Ëhi uëvamu va'oromo ë jöho ua gavamu huro aviëhi jië'e jöho majëhijadeje. ²⁰Hu bogo jöho subivëho'i sama'e huruoho majëhiromo uëvadeje: Na bogo böröme namiromo ajëmi'irode aho jevajëjo. ²¹Uavareje: Ëhi jië'oho na ja Elijah javajëjo. Uëvadeje: Bogajo. Uavareje: No muebejaruejo a börömohuro jöe God-aro barueromo majahui'iröhego. Na ja ë aho javajëjo. Uëvadeje: Bogajo. ²²Uavareje: Ëhi jië'oho ja rahuo javajëjo. Majahuijego no va'oromo ramuö'öjamu rovare aho majëhi'iröhe höjo. Jasi jöho ja diehi jövanue höjo. ²³Diehi jövanue höjamu John-ro uëvadeje:

Na a rumo'e sa'are hiromo aviëhi jië'e jöho ma-darugo'o majëhijaje ae jevajëjo.

Badahu rueröhe öroho ahorirëro vajivahorego hu maro rue'irajo. Urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-ro ë jöho jajivadeje. Ëho John-ro uëromo ë'adeje: Isaiah-hu jajivade jö hesi muoho iae na vaeromo ë'ajëjo.

²⁴Ëhi jövamu rueho jaburo Pharisee a masijohuro rëmö'öjamu rovë'ëro ²⁵uavareje: Ja bogo böröme namiromo ajamui'irane aho javajëjo bogo Elijah javajëjo bogo jö God-aro baeromo majahuijanue a börömoho javajëjo röhu ja diehi'oromo aho bapataeto vaejëvanue höjo. ²⁶Vaejëvanue höjamu John-ro uëvadeje: Naro jovëro bapataeto vaejëvaje höjo. Röhu jemëhu bogo gavaruje aho jemesi ririre namijajëjo. ²⁷Huro nasi ijönö rue'ië'ajëjo röhu huro na iosiremiromo börömoho höjo. Naehu hesi mu bise'o vaejahoromo hesi höru sino jiovaho'ibejodoho o mu bise'o bise'e rabe vaejaho'ibejodoho na ma-bise'e jevajëjo. John-ro ëhi uëvadeje. ²⁸John'o Jerusalem jioromo rovare ariböviohu'o jö ëhi vaerovaroho ëho Bethany jiadeje. Bethany amoho Jordan jovo ruhëhi jiadeje. Ësa'are Jordan jovore John-ro ae bapataeto vaejëvonövadeje.

Iesu God-are Sheep Harihu jiaje jöhoje.

²⁹Nérö John-ro gavade Iesu rovamu gagorovo ae uëvadeje: Arueho gahëjo. Sheep harihu muo'amamu God-hu mu sisë rori'o babu'öjadëhi ëhi ë ahuro sa'ae gö gö aho'obëhe nosi sisëho rori'o babu'ö'ajëjo. ³⁰Ëa hesi

jöho na mami'e majëhijode höjo. Majëhiromo uëvode höjo: Naro urimo rovë'e jevajëjo. Ae gemuëro nasi ijönö rue'ië'ajëjo. Ëhi höjo röhu huro na iosiremiromo hu börömoho höjo na bogo rahevadevare hu jioibe rovë'ëro jië'ëro. Ëhi majëhijode höjo. ³¹Mami'oho na hu bogo avoho gavode höjo. Röhu naehu rueromo jovehu bapataeto vaejëvode hesi bëhoho ého naro hu röjëhijego Israel aribövicioho jemëro ga'irarrijego éhuni ë'ode höjo.

³²O ave jöho John-ro gavë'ëro huruoho majëhiromo uëvadeje: Naro gavode höjo God-are Aru'ahe guaho va'ënohuro ö'idöre jioromo ë a hesi simano namore ruvebiromo gerejamu. ³³Mami'e na hu bogo gavode höjo röhu naehu jovehu bapataeto vaejëvojöro uevadohuro uevade höjo: Ga'irane Aru'ahohuro ruvebiromo di a hesi simanore gerejamu gavë'oho uvonëjo: Éahuro God-are Aru'aho Mahuro éhuro bapataeto vaejëvo'ajëjo. Vavuohuro ëhi uevamu hejë'ëro ijönö gavode höjo Aru'ahoho ruvebiromo ë a hesi simanore gerejamu. ³⁴Ého nasi nunëro gavode höjo. Gavë'ëro naro jemë uëvajëjo: Arue aho God-are Harihe höjo.

Iesuhu aevoromo ae uëvamu hesi ijore ijore jijihare jöhoje.

³⁵Ëhi uëvë'ëro nérö John-ro röhu maho ë rueromo hesi ijomajoho niö'i jabu'o gemu mae namijadeje. ³⁶Nami'i gavade Iesu rova'amu gagorovo ijomajoho niö'ioho uëvadeje: Arueho gahëjo. God-are Sheep Harihoho iae jiajëjo. ³⁷Ëhi uëvamu hegorovo rueho jaburo John nugo'i Iesuare ijore va'areje. ³⁸Iesuare ijore va'amu huro huotorovoromo gëvade ë ae niö'ioho hesi ijore rovamu gëgorovo uëvadeje: Jemë rabe naharujejo. Rabe naharujejamu jabisi huëro uavareje: Rabae ja dinö'e hijanue höjo. Röhu Rabae uavaroho ého uaromo ë'areje: Röjhuijanue a börömohajo. ³⁹Rabae ja dinö'e hijanue hö uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Rueromo gahëjo. Gahëjamu hegorovo majae garobo'e bamamu hu'o va'oromo hu hijaje osaho gavareje. Garomo hu'o arijuvo vahiromamu va'areje.

⁴⁰Ae niö'iohuro John-are jöho hejë'ëro Iesuare ijore rovare a gö hesi ihoho Andrew Simon Peter-are öho jiadeje. ⁴¹Andrew-ro ma-burëro hesi öho Simon naho va'oromo birohoromo uavadeje: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho noro birohë'e javuajëjo. Böröme namiromo ajamui'iröhe aho Greece huëhu huotovë'oho Kerisoje. ⁴²Böröme namiromo ajamui'iröhe aho birohë'e javuajëromo Simon hu'irae baeromo Iesu gal'iro rovadeje. Rovamu Iesuro hu garomo uavadeje: Ja Simon John-are harihe javajëjo. Jasi ihoho Cephas jio'a'ajëjo. Hebrew huëhu Cephas huotovë'oho Greece huëho Peter-je. Ëiho hesi bëhoho munëje.

Iesuhu Philip'o Nathanael'o uëvamu hesi ijore ijore jirehare jöhoje.

⁴³Ëhi ë'ë'ëro nérö Iesuro uvadeje: Jaruvo na Galilee sa'are ajiomoejëjo. Ajiomoejëjo uvonugoromo ajiomadoho aji Philip birohadeje. Philip birohoromo uavadeje: Nasi ijoro ijoro rovëjo. ⁴⁴Röhu Philip hu Bethsaida

amo rajo ae jiadeje. Andrew'o Peter'o jabu'o ame gemuoho jëvadeje.
45 Éhi'amu Philip-ro Nathanael naho va'oromo birohoromo uavadeje:
 Urimë'i Moses-ro hesi jögoru surire uövuade höjo: Ijonö a böröme
 rue'a'ajéjo. O jö God-aro baeromo majëhinövare aribövihuro jöe
 gemuoho jalivoromo uönövare höjo. Érueröhego jalivoruomade aho iae no
 birohë'e javuajéjo. Hesi ihoho Iesu höjo. Hu Joseph-are harihe höjo. Hesi
 amo ihoho Nazareth höjo. **46** Nazareth höjamu Nathanael-ro uavadeje:
 Asë'e a maho éhi jië'e amoroho bogo rue hesi höjo. Bogo rue hesi höjamu
 Philip-ro uavadeje: Ja'o ro gavëjo.

47 Éhi'amu Iesuro gavade Nathanael rovamu gagorovo ae uëvadeje:
 Arueho gahëjo. Israel rajo a ma-maëro rovajéjo. Hesi uhuroho sarerile
 jöho bogohöjo. **48** Éhi uavamu Nathanael-ro uavadeje: Ja diehi'oromo
 na gevanue höjo. Gevanue höjamu Iesuro uavadeje: Jaehu ruejöro
 Philip-hu uavade hesi urimo ja meso gurutore hijamu gavode höjo.
49 Gavode höjamu Nathanael-ro uavadeje: Tisa ja God-are Harihe
 javajéjo. Ja böröme namiromo Israel rajo muebejavuanue aho javajéjo.
50 Muebejavuanue aho javajëjamu Iesuro uavadeje: Na uavode höjo:
 Ja meso gurutore hijamu gavode höjo. Ému harihu vaejode jöho
 uavamu hejë'ëro jero mae uehorovevanuejo. Röhu u'emu mu masijo
 maho ga'am'o'anuëjo. **51** Éhi uanugoromo uëvadeje: Ave jöho na jö mae
 uë'ië'ajéjo. Jemë iae ga'a'larujejo ö'idöho arorovo'l God-are A Ma naehu
 jiajire God-are anerahuro iojiomoromo ruvebi'l ari'iramu.

**Iesuhu Cana amore hiromo masurovare sörö
 iromo bëhi'e mu börömo vaejade jöhoje.**

2 **1** Majae niö'i gemu hesi uhure iae masurovo'iröhe söröho Cana
 amore Galilee sa'are avohareje. Avohamu Iesuare vëmohuro é
 hijadeje. **2** Iesu'o hesi ijomajeho jabu'o söröre ruejöro uëvë'ëro é ro
 raromareje. **3** Raromoromo sörö'e aribövihuro wine jovohu ue'aho
 barënugoromo vëmohuro Iesu uavadeje: Wine jovohu barëjë'e höjo.
4 Barëjë'e höjamu uavadeje: Mamajo. Rabëni ajëmijöro uevanuejo.
 Nasi maja börömoho bogo rovë'e höjo. **5** Bogo rovë'e höjamu hegorovo
 vëmohuro mu ajëmijarue aribövihuro uëvadeje: Éaehu diehi uëvamu
 hejë'oho éhi é'orëjo.

6 Röhu Jew rajëro God uehorovoromo jabisi sine inöme
 u'o'amarue jögoroho enövareje. Éhuni jovo hevöe munëhu
 ubuvoromo avoho'amaroho aho'obëhe övo gö mine övo göre gemu é
 momoröl'jädeje. Jovo bövi mae 80 o 120 litre gemu oteho'amo'ego
 irijiomo'amonövadeje. **7** Éhi jië'e jië'ëro Iesuro mu aribövihuro uëvadeje:
 Émunë hevöro jovo maho oteho'amego irijiomo'amo'irajo. Éhi uëvamu
 irijiomo'amo barëjareje. **8** Éhi'amu uëvadeje: Jove gö é hevöro vuoromo
 ujuoho va'oromo sörö muebejaje aho i'imamirejëjo. I'imamirejëjamu ujuoho

va'oromo i'imamijareje. ⁹I'imamamu rue sörö muebejaje ahuro i heromo hejadeje jovoho rihu'e jiamu ë jovo maho mami'e wine-rëjë'ëro jië'ëro. Röhu ë wine jovoho dinö'e jioromo ujuoho rovaroho bogo ga'li hesi jovo vuare mu aribövihuro gavareje. Amo hejade rihu'e jiamu hegoro i'o masuvade aho uvamu rovadeje. ¹⁰Rovamu rue sörö muebejaje ahuro uavadeje: Ae aho'obëhe wine jovo mabëhoho urimo bahijëharue höjo. Bahijëhonugoromo aëro jovo bövi mae ue'ahego ijönö jove ma-bisemu sisëho bahijëharue höjo. A'i jero wine jovo maho avoho runo'e bamane höjo aviavejö'e i'iröhohuni.

¹¹Iesuro Cana amore Galilee sa'are hiromo bëhi'e mu börömoho aevo'i éhi vaejadeje. Vaeromo éhuro hesi aji maho röjëhijamu gagorovo hesi ijorajoho jaburo hu mae uehorovareje.

¹²Éhi'amu Iesu o hesi vëmoho o ö ömo'omoho o ijorajo ömo'omoho ého jaburo Capernaum amore abuejareje. Abueromo ë raromaroho majae gemu niö'i rabu'le barëjadeje.

Iesuhu God-are amo börömore ajiomoromo inömo imo'amarue aribövi rarovö'øjëvade jöhoje.

¹³God-hu Vörö Tugohade Sörö Jew rajehu ijarue majaho dunovadeje. Sörö majaho dunovamu Iesuro Jerusalem ajiomadeje. ¹⁴Ajiomoromo God-are amo börömore va'oromo gavadeje a ioroi'oroho cow-ho Sheep-oho guaho va'ëne ugoho éhi imo'amo'i o a ioroi'oroho mu maratu bëhire raromoromo ijo bajoho ujuoho'i amo börömo hesi ijo bajoho mana i'imémijamu. ¹⁵Éhi gënugoromo ö'e ujuohoromo baduno'e ö'oho huadeje éhuro hisuebi'amoröhëni. Huonugoromo ë aribövioho aho'obëhe God-are amore jioruomamu hisuebijëvoromo rarovö'øjëvoromo sheep-ohu'o cow-hu'o rarovö'ämadeje. Ijo bajo mu vaeruomaje aribövi jabisu mu maratuoho huotovö'øjëhamu ijo bajoho rireromoromo arua anumiae va'adeje. ¹⁶Guaho va'ëne ugo imoruomaje aribövioho uëvadeje: Ave inömo inömoho rori'o ujuoho va'ohëjo. Nadi aveho imohëjo. Nasi Vavu hesi amoho bogo bövi bise'o imarue amoho höjo. ¹⁷Bogo bövi bise'o imarue amoho höjamu hegورو Iesuare ijorajoho jaburo uehorovoromo uvareje: Huhu ë mu vaejaje hesi bëhoho God-are surire jajivoromo uvë'e höjo: Vavuoho jasi osa hesi mu nimajohuro éhuro vëninö'e nasi dë vövbajo'ere ravevajëjo.

¹⁸Röhu Jew rajo a masijohuro gavare Iesu éhi'amu uavareje: Rabëni éhioho ë'anuëjo. Bogo gavarue darugo'e muoho röjahuijego no garomo uvarëjo: God-ro uavë'ëro ë'anuëjo. ¹⁹É'anuëjamu Iesuro uëvadeje: Ave God-are amoho dadovorëjo. Dadovë'oho majae niö'i gemu hesi uhure naro röhu maho vae barë'iramu mae nami'a'ajëjo. Éhi jië'e darugo'e muohemu röjëhi'ejëjo. ²⁰Röjëhi'ejëjamu Jew rajohuro uëvareje: Sarerivanuëjo. Ave amo vaebe rovaroho vadune aho'obëhe 46 barëjë'e höjo. Éhuni

dadovë'oho röhu ja diehi'oromo majae niö'i gemu hesi uhuroho vae barë'iramu maho nami'a'ajëjo.

²¹ Jaburo uvareje: Nani God-are amo börömoho dadovo barëjego huro vae barë'i jövajëjo. Röhu bogo amo hesi jöho jövo'i hesi sino haho'ehu guomoromo röhu maho ri'öröhe jöho jövadeje. ²² Ëhu'ëro jië'ëro ijono Iesuhu guomoromo ri'öjadavare evare hesi ijorajoho jaburo uehorovoromo uvareje: Iesuro mami'e uönövade höjo: God-are amoho naro avoho vae'iramu nami'a'ajëromo evare Iesu ri'ö'iröhe jö God-are surire jajivare Iesuhu majëhijadoho ého mae uehorovareje.

Iesuhu ae aho'obëhe gö barëjaje jöhoje.

²³ God-hu Vörö Tugohade Sörö majare Iesuro Jerusalem amo börömore hijamu evare ae aho'obëhe gavare hu mu masije vaejamu gagorovo hesi örire mae uehorovoruomadeje. ²⁴ Mae uehorovamu Iesuro uvadeje: Ëaribövioho ma-döeremu uehorovevaruëromo jabiesi öriroho bogo ma uehorovëvadeje ae aho'obëhe mami'e gëvë'ëro jië'ëro. ²⁵ Iae hu ae aho'obëhe jabiesi dë vövöbajo'oho gë barënövadeje. Ëhu'ëro ae gö jabiesi jö Iesuare örire majahil'iröhe bëhoho bogojiadeje.

Iesuhu Nicodemus'o jö jövade jöhoje.

3 ¹ Iae Jew rajo a böröme gemuëro hijadeje hesi iohoho Nicodemus. ² Hu Pharisee ae jiadeje. ³ Vahie gemu huro Iesu ga'i va'adeje. Va'oromo Iesu uavadeje: Tisa no ja garomo uvarue höjo: God-hu ramö'öjamu röjahui'i rovane ae javajëjo. Rabéniajo. God a'oho bogo hi'ibejajo jaehu vaejanue éhi jië'le mu masijo vaejë'oho bogo eni javuo'ibejajo. ⁴ Bogo eni javuo'ibejajamu Iesuro uavadeje: Ave jöho na jö mae ua'ië'ajëjo. Ae mami'e rahadoho röhu maho bogo raho'amë'oho God-hu muebejaje öri ari'o garuomoröhoho bogo eni jioruomo'ajëjo. ⁵ Bogo eni jioruomo'ajëjamu Nicodemus-ro uavadeje: Iae mae höjo röhu aho mavojiraejë'oho diehi'oromo röhu maho raho'amo'iröhoho eni jioruomo'ajëjo. Vëmu jabiesi dëre vuonorö'ö rumo va'oromo suorovonövë'oho bogo eni höjo. ⁶ Bogo eni höjamu Iesuro uavadeje: Ave jöho na jö mae ua'ië'ajëjo. Jovohu'o God-are Aru'ahohu'o bogo ajëmijamu röhu maho rahë'oho God-are öri ari'ere va'iröhoho bogo eni jioruomo'ajëjo. ⁷ Sino haho'o'e aëro sino haho'o'e harihoho baeruomo'i a'i God-are Aru'ahohuro iae aru'aho'e harihoho avoho'amaje höjo. ⁸ Na uavode höjo: Jemë mami'e rahëvadoho röhu maho rahëvë'oho éhuremu mae jëvo'ajë jöho hejanuoho nadi tiönëjo. ⁹ Buroho dinö'e dinö'e va'l'i nimë'oho hesi éma va'aje höjo. Ja he'a'anuëjo rovavo'iramu röhu bogo ga'a'anuëjo dinö'e jioromo rovajoho o dinö'e va'ajoho. God-are Aru'ahehu a rahu ajëmamu röhu maho rahë'oho jabiesi öroho iae éhi dadivavo'iramu bogo ga'a'anuëjo.

⁹Bogo ga'a'anuëjamu Nicodemus-ro uavadeje: Röhu ëhi jië'e muoho diehi jio'a'ajëjo. ¹⁰Diehi jio'a'ajëjamu Iesuro uavadeje: Ja Israel rajo röjahuianue a böröme javajëjo. Röhu ja diehi'oromo ëhi jië'e muoho bogo gavanue höjo. ¹¹Ave jöho na jö mae ua'ië'ajëjo. Simane javuë'ëro ë jöho no atarue höjo. Nunehu gavë'e jöho huruoho majëhijarue höjo. Majëhijego jemëro bogo ejahuaruje höjo. ¹²Sa'a hesi mu jö majëhijodoho jemë bogo maho uehorovevaruje höjo. Ëhuni ö'idö hesi mu jö majëhijë'oho jemë diehi'oromo mae uehorovevorëjo. ¹³A ioro'iroho bogo ö'idöroho ajio raromoruomade höjo. God-are A Maho ö'idöre jioromo ruvebijodoho naro gemuëro ëho hijode höjo. ¹⁴Röhu urimë'i Moses-ro a rumo'e sa'are hiromo sigobu va'ëne inömoho ma-mabëhe avohoromo ijore bamoromo a jabesi nunire banigojiomade höjo aëro ëho garomo mae raromonövoröhego. Sigobu va'ëne inömo banigojiomadëhi God-ro bamë'ëro aëro ëhi hesi A Maho na a jabesi nunire banigojiomevo'aruëjo ¹⁵ëhuro ae rahu na mae uehorovevë'oho i'e rahanovoromo ma-ioro'ioremu maro raromo'iröhego.

¹⁶ Sa'ae dinö'e dinö'e God-ro dë vövöbajo'e aho'o uehorovavuadeje. Uehorovavuoromo hesi Harihu gemu'oho bojamuijadeje ëhuro ae rahu Harihu mae uehorovë'ohuro ëhuro bogo sisëroho va'i ma-iro'o'ioremu maro raromoröhego. ¹⁷God-hu hesi Harihu sa'are nugö'özjade hesi bëhoho bogo nosi sisëho garomo sisëroho bamavuo'i a'i ajamuiromu maro ramuo'iröhego ëhuni nugö'özjadeje.

¹⁸ Ae rahu Harihu mae uehorovë'oho bogo sisëroho va'o hesije. O bogo ma uehorovë'oho mami'e sisënö bamë'ejë ëhesi bëhoho hu God-are Harihu gemu'oho bogo ma uehorovë'ego. ¹⁹A sisënö bamëvaje hesi öroho aviëhijke. Ajohuro sa'are rovë'ejë. Rovë'e jiamu aëro ajooh bijönimo'i ramoramoho nimoruomadeje mu sisëmu vaejaruëro jië'ëro. ²⁰Ae rahu mu sisë vaejë'oho ajooh garomo bijönimoromo bogo bëhiroho rovajeje hesi mu sisëho va'orahoro jiojöeni. ²¹A'i ae rahu mu ma vaejë'ohuro aji bëhire rovajeje huhu God-are jö ejahoromo mu vaejajoho ëho samaro jioröhego.

John-hu Iesuare jö majëhijade jöhoje.

²²Ëhi'amu Iesu'o hesi ijomrao ömo'ömohu'o ëho jaburo Judea sa'are va'areje. Va'oromo huro jabu'o hiromo ae bapataeto vaejëvonövadeje.

²³Bapataeto vaejëvo'i John-ro Aenon sa'are Salim amo bëhire hiromo hu'o bapataeto vaejëvonövadeje ë dirö'oho jove aho'obëhe jië'ëro. Bapataeto vae'ego ae aho'obëhe ë rueromo vaenövareje ²⁴ëhesi bëhoho John bogo guduamoromo savoji gagoroho ba'amë'ëro ijönö ba'amo'iröhego.

²⁵John-ro bapataeto ëhi vaejëvamu hesi ijomrao ömo'ömohu'o Jew rajo ae gó'o jö aho'ahamirovoromo uarovareje: Jovehu sisë u'o'iröhe öroho ëhi ëhi höjo. ²⁶Jöho ëhi aho'ahamirovoromo John-are ijomraohuro

va'oromo John uavareje: Tisa Jordan jovo ioro'iorore ja'o hijamu jaehu hesi jö majahuijanoho ä ahuro jasi muoho vajiohunö'e baeromo bapataeto vaejëvego jabu ae aho'obëhe hesirire va'oruomaje höjo. ²⁷Va'oruomaje höjamu John-ro uëvadeje: Röhu aehu nosirire rueruomë'oho o muehu o rabehu rabehu rovë'oho bogo äma rovego bae'i a'i God-ro bojamuijego baejarue höjo. ²⁸Jemë mami'e hejarije höjo naro jemë uëvamu: Böröme namiromo ajëmi'i rode aho bogo naehu jevajëjo. A'i God-ro na urimo remö'öjamu rovë'je jevajëjo ä ahuro ijore rueröhego. ²⁹Äa hesi jöho uhunö'e majëhi'ië'ajëjo. I'o masuröhe aho huro gemüero vaboroho bae'a'ajëjo. O ä a hesi aemo'aemohuro namiromo mu'öjamiromo heröhe masuröhe aho jöe jövavamu hejë'oho nimoroho'ajëjo. Nimoroho'iröhëhi jemëhu uevaruje a hesi mu jöho heromo na nimorohevo avohajëjo. ³⁰God-ro ähi nimo'ego ä a hesi ihoho ajiomo'i nasi ihoho abuejajëjo.

Iesuhu ö'idöre jioromo ruvebijë'ëro jö börömo majahuijaje jöhoje.

³¹John-hu majëhijadëhi iae ähije. Döre jioromo ruvebijade ahuro ae aho'obëhe iosiramuromu börömohoje. Bogo döre jioromo ruvebi'l'i a'i ma-sa'are rahëvare aribövihio jabumë ma-sa'aremu raromarue ariböviëro jëvë'ëro sa'a hesi jöhemu majahuijareje. O ö'idöre jioromo ruvebijade ahuro aho'obëhe iosiramuromu hu börömohoje. ³²Börömoho jië'ëro garomo hejade jöho huro ae majëhijaje. Majëhijego hesi jöho aho bogo ejaharueje. ³³Röhu ae rahuro hesi jö ejahë'oho ähuro uvarueje: Iae mae-ëjo God mae höjo. ³⁴Ähesi bëhoho God-hu nugölöjade ahuro God-are jöhuremu jövaje. Rabëni hesi bëhoho God-ro hesi Aru'ahoho bojami avohego dë vövöbajo'e rarovahego jöho jövaje. ³⁵Vavuohuro Harihoho rajahijaje. Rajahiromo bövie bise'e hesi övore bamë'ej. ³⁶Ae rahu Harihu mae uehorovë'oho ma-ioro'ioremu maro hijaje. O ae rahu Harihu bogo ejahë'oho bogo maroho hi'i God-ro hesi örire dë vörönimemu vörönimajeje.

Iesuhu Samaria rajo magonahohu'o jö jövadohoje.

4 ¹Iae Pharisee aribövihuro hejareje aëro uvoruomamu: John rinëgoromo bapataeto vaejëvobe rovaje aho ma-jianovo'i Iesuhu rinëgoromo bapataeto vaejëvobe rovaje aho börömoho höjo. ²Ähi hejareje röhu Iesu bogo hesi övoho bapataeto vaejëvo'i a'i hesi ijorajoho jaburo ä'reje. ³Amo Iesuro hejade uvavamu: Huhu ä'aje muohuro John hesiroho iosiramijë'e jöho Pharisee aribövihuro hejë'e hö uvavamu hegorovo Judea sa'aho vuonugo'i vuonorö'öromo Galilee sa'are ajiomo'i va'adeje. ⁴Galilee ajiomo'irögoro Samaria örëro va'adeje hesi müero jië'ëro.

⁵Va'oromo Samaria sa'are ajiomoromo amo ihe Sychar ä rovadeje. Röhu Sychar amo bëhire jiaje sa'aho urimë'i a mami ae Jacob-ro hesi harihoho Joseph bojamijadeje. Äsa'anö Iesu rovadeje. ⁶Rueromo maja

ririvanovë'iro öri ägoböviro rovë'ero u'uvamu hegoro Jacob-mëhu jovëni umare gua bëhire hijadeje.

7-8 Hesi ijomajohu jabu ie imo'i amore va'lë'ero hesi sivue hijadeje. Hijamu iae Samaria sa'a rajo magonahe gemuëro jove vuo'i rovadeje. Rovamu gagorovo Iesuro uavadeje: Jove vuo bojemego na ijöjo. 9 Jove bojemego na ijöjamu rue magonahohuro uavadeje: Ja Jew raje javo'i na Samaria rajo magonahe jevajëjo. Ähu'oho rabëni jovo jöho ue gevanuëjo. Ämagonahehu ëhi uavade hesi bëhoho Jew rajohuro uvoruomajeje: Samaria rajo jabisi ano sabo'e hevöho enatuoho unoho ioho bogo i'ejarëjo. Jew rajehu ëhi uvoromo ömaruëhi Iesu bogo ähioho ömë'ëro ähu'ëro magonahohuro uavadeje: Rabëni jovo jöho ue gevanuëjo. 10 Ue gevanuëjamu hegoro Iesuro uavadeje: God-hu a bojëmijaje suvuoroho jero bogo gavanuëjo. O naehu jovo bojemijöro ua gavaje aho jero bogo gevanuëjo. Ge'ibajanëjo ja ue ge'ibajanëjo naro a i'ovëvaje jovoho bojami'ibejöjo iromo maro hi'iranego. 11 Bojami'ibejöjamu magonahohuro uavadeje: Iae mae höjo röhu jovo vuoromo bojemil'irane hevöho bogojavajëjo. Röhu jovo vuo'irane guaho ägobövi mae jio abuejajëjo. Ähi jië'oho ja diehi'oromo a i'ovëvaje jovoho vuo bojeminëjo. 12 Nosi hije bövi mae Jacob-ro ave jovo vuarue guaho bojamujade höjo. Hu'o hesi harihu ömo'ömohu'o äho jaburo ave guare rueromo jovoho vuoromo ue'ahë'i jabisi mioho mio'amonövare höjo. Na jero Jacob iosiramiromo börömoho javajëromo ähu'ëro jero a i'ovëvaje jovoho bojemi'i uevanuëjo. 13 Ue vanuëjamu uavadeje: Ae rahu ave jovo ue'ahë'oho huë girihëvo'iramu röhu maho gö'o i'i nimonövo'aruëjo. 14 O naehu jovo mëmamu ue'ahë'oho huëho bogo girihëvo'i ioroi'ore gemu ma-maemu jioruomo'ajëjo. Ähesi bëhoho naro jovoho bojëmili'iramu nasi jovo mahuro jabisi dë vövöbajo'ree jovëro bubujivanovo rojomëvo'iramu ma-ioro'iore gemu maro raromo'aruëjo. 15 Raromo'aruëjamu magonahohuro uvadeje: Mae jovo jöe jövajëromo uavadeje: Iae mae höjo. Ähi jië'le jovoho bojemego na ijöjo. Iromo ijönöho huëho bogo girihevègo aveho bogo rueromo jovoho vuo'irode höjo.

16 Bogo vuo'irode höjamu Iesuro uavadeje: Va'oromo jasi baruoho uaromo hu'irae baruenëjo. 17 Baruenëjamu rue magonahohuro uavadeje: Baru rumo'e jevajëjo. Baru rumo'e jevajëjamu uavadeje: Iae mae uevanuëjo: Baru rumo'e jevajëjo. 18 Urímo baru masu nugobe rovanoho aho'obëhe övo gö mine höjo. Avevejö'e garomo hijanuoho äho bogo jasi baruoho höjo. Ähuni ja mae uevanuëjo. 19 Mae uevanuëjamu rue magonahohuro uavadeje: Iae na gavajoho ja jö God-aro baeromo majahuijanue ae javajëjo. 20 Ähuni ave jöho uevego na hejöjo. Nosi Samaria hijo miono'o ömo'ömohuro rue dahorure iojiomoromo God rajahibe rovë'e höjo. Röhu Jew rajohu jemëro uvaruje höjo: Jerusalem amohuremu rojomoromo God rajahinövorëjo. Di öri ari'oho maho höjo.

21 Maho höjamu uavadeje: Röhu ave nasi jöho mae uehorovëjo. Majae ijönöho aho bogo rue dahoruroho o Jerusalem amoroho Vavuoho rajahiruomo'ajëjo. 22 Samaria rajoho jemëhu rajahijaruje bëhoho bogo gavële ëma ë'aruje höjo. Röhu Jew rajo noehu rajahijaruoho noro avoho garomo ë'arue höjo. Rabëni hesi bëhoho God-hu a manö babamëvo'iröhe muoho Jew rajo nosirire aevë'ëro jië'ëro ëhu'ëro noro öroho avoho garomo God rajahijarue höjo. 23 Majae gö rue'ië'ajëjo. Röhu mami'e rovanovële höjo. Evare majare aehu uhohu'o God rajahijë'oho God-are Aru'ahoho baeromo Vavuoho avoho uehorovoromo ëhi rajahi'aruëjo. Vavuohuro iae nimajëjo ëhi jië'e aribövihuro hu rajahinövoröhego. 24 God hu aru'ahe höjo. Ëhuni ae rahu God rajahijë'iroho hesi Aru'ahoho baeromo God avoho uehorovoromo rajahi'aruëjo. Öre gö bogohöjo. 25 Bogohöjamu rue magonahohuro uavadeje: Iae na gavajëjo. Böröme namiromo ajamui'iröhe aho Keriso iae rue'l'ajëjo. Rueromo jöe aho'obëhe huruoho majahui barë'ajëjo. 26 Majahui barë'ajëjamu Iesuro uavadeje: Jaehu uvanue aho iae na aviae jevajëjo ja'o jö jövajoho.

27 Ëhi uavamu gavë'i Iesuare ijomajaho jaburo vuonorö'ö rovareje. Rue'i gavare Iesuro magonaho'o jöe jövamu gagorovo tiöjëvadeje. Tiöjëvamu röhu aho Iesu bogo uavareje: Ja rabe nagajëjo. O bogo uavareje: Ja rabëni hu'oho jöho jövanuëjo. 28 Ëhi'amu magonahohuro ri'öromo jovo'le hevöho ë nugo'i amëro va'adje. Va'oromo ae uëvadeje: 29 Rueromo ae gemu gahëjo. Naehu bövi bise'o ömode jöho huro majehijamu hejë'e jevajëjo. Na ë aho böröme namiromo ajamui'iröhe aho höjo o rahuo höjo. 30 Ëhi uëvamu amoho vuonugoi' Iesu ga'i örire rueruomadeje.

31 Èmagonahohuro ëhi e'irögoro Iesuare ijomajaho jaburo ioho imë'ëro uavareje: Tisa ie ijëjo. 32 Ijëjamu Iesuro uëvadeje: Iae nasi ie jiajëjo. Röhu jemë bogo gavarujëjo. 33 Bogo gavarujëjamu rueho jaburo uarovareje: Na aëro ioho ba ro bojamijare höjo. O dinö'e baejade höjo. 34 Ëhi uarovamu Iesuro uëvadeje: Ëho na bogo i jöho uë'iro a'i Vavuehu sa'are remö'öromo nimaje jöho naro ejahoromo huhu bojemade muoho vae barëjego èhuro inöle da'uegaje höjo.

35 Jemë'oe uehorovohëjo. Jemë atoromo ëhi uvaruje höjo: Manaere ëhi niö'i ëhi niö'i mueberomo iruno'oho mavo'iramu evare gagovo'ejarëjo. Röhu aveho hehëjo. I'o mu'oho ruë numë uherihoromo gahëjo. Iruno'oho iae mavo'amë'e höjo gagovo'amo'iröhego. Ëhi uëvade jö hesi bëhoho bogo iruno'o jöho jio'i a'i Samaria raje ae aho'obëhe magonahohuro uëvë'ëro Iesu ga'i örire rueruomade jöhoje. 36 Röhu uhu jö hesi vituoho majëhiromo uëvadeje: Gagovarue aribövihuro aviavejö'e jabies suvuoroho ujuohoromo aribövihuro iruno'o va'ëne gagovëvaruëjo jaburo ma-ioro'ioremu maro raromoröhego. Ëhu'ëro iruno'e bamarue aribövihuru'o gagovarue aribövihuru'o ma-gemuoro nimorohoruomo'ajëjo. 37 Röhu ave jöhu'o atoromo uvarue höjo: A ioro'iorohuro iruno'oho

bamego a ioro'iorohuro gagovarue höjo. Ëjöho iae mae höjo. ³⁸Naro jemë rëmö'øjode höjo i'u'e mu bogo vaejarijire ë va'oromo ma-gagovo'irarijego. Hesi a ioro'iorohuro i'u'e muoho ë vaejamu jemëro jabisi mu vituoho baejë'ero ae ma-gagovëvo'ië'arujëjo nasinö jévojöro.

³⁹Ëhi'amu Samaria sa'a rajo aribövie ë amore raromaruohuro hejare magonahoho uëvamu: Naehu bövi bise'o ömode jöho majehijamu hejë'je gevajë uëvamu hegorovo ae aho'obëhe Iesu mae uehorovareje. ⁴⁰Mae uehorovoromo rueromo Iesu uavareje: Ro nosi amoro no'o hijëjo. Hijëjamu Iesuro va'oromo majae niö'i jabu'o hijadeje.

⁴¹Hijamu urimo ae aho'o magonaho hesi jöho heromo mae uehorovë'ero hejare Iesuro jöe majëhijamu hegorovo ae gö gö aho'obëhe mae uehorovareje. ⁴²Mae uehorovoromo magonahoho uavareje: Urimoho jasi jöho heromo Iesu mae uehorovare höjo. Jaruvoho bogo ëhunioho mae uehorovo'i a'l nosi hial'ero hejare Iesuro jöe majahuijamu hejë'ero éhu'ero noro mae garomo uvarue höjo: Iae mae-ëjo. Ëaho sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövioho manö babamavuaje aho höjo.

**Gavamen mu vaejaje a hesi harihu hesi sino
Iesuhu ajamamu marëjade jöhoje.**

⁴³Ëhi uavamu Iesuro ë amore hiromo majae niö'i barëjamu gagorovo va'adeje. Va'oromo Galilee sa'are ajiomadeje. ⁴⁴Urimë'i Iesuro ae majëhiromo uëvadeje: Jö God-aro baeromo majëhijarue aribövioho ëhi jië'e aribövioho nosi sa'a rajohuro bogo masijoho höromo maho uehorovavuoruomaje höjo. ⁴⁵Röhu va'oromo Galilee sa'are rovamu gagorovo ë sa'a rajohuro hu rajahiruomadeje ë hesi bëhoho mami'e söröho i'i Jerusalem va'oromo gavare Iesuro darugo'e mu masijoho vaejamu gavël'ero.

⁴⁶Rajahijamu Iesuro Galilee sa'are hiromo röhu maho va'oromo Cana amore hörözjadeje. Urimë'i huro ë amore hiromo jovo maho baeromo avohamu wine-rëjadeje. Ëamore röhu maho rovadeje. Röhu gavamen mu vaejaje aëro ë sa'aë gemuore hijë'e jiadeje. Sa'aë gemuore Capernaum amore hi'i hesi harihoho guomo guome baeromo hu'o hijadeje. ⁴⁷Hijamu vavuohuro hejade uvavamu: Iesuro Judea jioromo Galilee ro hijajë uvamu hegorovo ajiro Cana höröromo Iesu uavadeje: Nasi harihoho guomeho'ië'ajëjo. Ëhuni na'o ruvebiromo anume Capernaum amoro ajamego mae jio'irajo. ⁴⁸Mae jio'irajamu Iesuro uavadeje: Na jemë nasi darugo'e mu masijoho garomo mae uehorovevo'i éhuni na bogo maho uehorovevaruje höjo. ⁴⁹Uehorovevaruje höjamu rue vavuohuro uavadeje: Iae ëhi höjo röhu ruvebiromo ajamijëjo. Jue'i guomo'ië'ajëjo. ⁵⁰Guomo'ië'ajëjamu Iesuro uavadeje: Val'ëjo. Jasi harihoho iae i'ovoromo hi'ië'ajëjo. Hi'ië'ajëjamu hegorovo rue vavuohuro jöho mae uehorovoromo abuejadeje. ⁵¹Abuejamu gagorovo hesi mu vaejahrue ariböviohuro

rueromo örire birohoromo uavareje: Jasi harihoho iae i'ovoromo hijajëjo. ⁵² Hijajëjamu uëvadeje: Maja raburo jue'i i'ovade höjo. I'ovade höjämu uavareje: Néri jeni'e majae huotorovamu gavë'i evare hesi sino dajo'e vörö'raejadoho u'uhade höjo. ⁵³ U'uhade höjämu rue vavuohuro uehorovoromo uvadeje: O majae ëhi gemuoho jiamu gavë'i Iesuro uevade höjo: Jasi harihoho iae i'ovoromo hi'ië'ajëromo hu'o hesi ö mueno'e aho'obëhe jabu'o mae uehorovareje.

⁵⁴ Röhu urimë'i Iesuro Judea sa'are jioromo Galilee rueromo evare bëhi'e mu börömo gö vaejadoho avevejö'e jö jövamu a börömo hesi harihu i'ovadoho ého bëhi'e mu göho jiadeje.

Iesuhu jovo riröre va'oromo a hesi sino ajamamu marëjade jöhoje.

5 ¹Ëhi'amu Jew rajehu God uehorovoromo sörö ijarue majaho gemu rovadeje. Sörö majaho rovamu Iesuro Jerusalem ajiomadeje. ²Röhu Jerusalem amo börömo oje gemu hesi ihoho Sheep Ojohoje. Ëjo hesi bëhire jovo e'ue gemu ruhijë'eje. Ëjovo hesi ihoho Hebrew huëhu uvaruoho Bethzatha-je. Röhu ë jovo hesi ruhëhi numëhi ionire ionire ririre javu ëge övo gö mine jio'ame. Javuoho bogo iromë'e ma-döhemu vaeromo ëhi ma-gagemu nugo'amë'lejö ë raromonövoröhëni. ³Ëjavuore guomo guomo'e ae aho'obëhe raromonövareje. Nuni sisë'e höru sisë'e övo höru'o tövë'e ëhi jië'e aribövioho ë raromoromo [muebejareje jovohu avadu'avaduvoröhego. ⁴Ëhesi bëhoho Badare anerae gemuëro majae gö gö ë jovore abueromo jovohu huotihuotovo'ego avadu'avaduvonövadeje. Avadu'avaduwo'ego guomo guomo'e aribövioho di aho urimo jovore abuejadoho marënövadeje.]

⁵Iae ae gemuëro ë raromadeje. Guomo guomo maminö gö'e baeromo ëhi jiobe rovadoho vadune aho'obëhe 38 barejë'e jiadeje. ⁶Ëraromamu Iesuro hu gavadeje. Garomo uvadeje: Ëaho guomo guomo baejadoho majae ëgobövie barëjë'e höromo uavadeje: Na ja marëjavojöro nagajëjo. ⁷Marëjavojöro nagajëjamu rue guomo guomo'e ahuro uavadeje: Na aemo'aeme bogojevë'ero jovo avadu'avaduvë'iroho bogo baejevoromo jovoroho ba'amevarue höjo. O na jovore abue'ië'iroho ae göëro na iosiremiromo urimo abuejaje höjo. ⁸Urimo abuejaje höjämu uavadeje: Ri'l'ö namiromo raromanue suhoho banigojiomoromo baeromo juvëjo. ⁹Juvëjamu ë aho ma-burëro marëjadeje. Marëjamu hesi suhoho banigojiomoromo baeromo juvo va'adeje.

Ëhi ë'adeje röhu ë majaho Jew rajehu mu bogo vae'i nuharue majaho jiadeje. ¹⁰Nuharue majaho jiamu gagorovo Jew rajo a masijohuro gavare ë ahuro suhoho bava'amu gagorovo uavareje: Jaruwo nosi nuho majae höjo. Ëhuni ja suhi baeromo juvanuoho ého jero nosi jögoroho ahanüëjo. ¹¹Ahanüëjamu uëvadeje: Röhu ajemamu marëjevade ahuro uevade höjo: Jasi suhoho banigojiomoromo baeromo juvë uevadohuni ëhuni baeromo

juvajéjo. ¹²Baeromo juvajéjamu uvareje: Raro éhioho uavade höjo. ¹³Éhi uvamu röhu dadivamu bogo uëvadeje rabëni ae aho'obëhe jovo riröre tagavamu Iesuro ajamiromo va'ë'éro jië'éro.

¹⁴Éhi ë'ë'éro Iesuro God-are amo börömore va'oromo é aho birohoromo uavadeje: Hejéjo. Iae mami'e marëjavé'e jiaje ijoho nadi mu sisëho vaenéjo. Urimo huë vavaene ma-bisemu baejanoho röhu ijönöho börömo bëhe bae'a'anuëjo. ¹⁵Éhi uvamu hegorovo rue ahuro va'oromo Jew rajo a masijoho uëvadeje: Ajemamu marëjevade aho Iesu höjo. ¹⁶Iesu hö uëvamu hegorovo Jew rajo a masijohuro uvareje: Iesuro é muoho nuho majaro ömade hö uvoromo dë vörönimoromo aevoromo Iesu huë vavaene bojami'i arijareje.

¹⁷Huë vavaene bojami'i arijamu Iesuro uëvadeje: Nasi Vavuoho bogo nuho'i a'i ma-muemu vaemu vaejego na'o éhi ë'aje höjo. ¹⁸Éhi uëvamu hegorovo rue a masijohuro uvareje: Nuho maja hesi jögoroho ahë'e höjo. Röhu göho hu uvajéjo: God nasi Vavu mae höjo. Éhu'éro hu uvoromo ë'ajéjo: Na God'o gemuoho jevajéjo. Éhi uvoromo éhuni jaburo uehore aho'o ma-gemu baeromo uvareje: Iaho ano'ejarëjo.

God-are Harihehu God-are darugo baeromo mu vaejaje jö Iesuhu jövadohoje.

¹⁹Éhi uvamu Iesuro jöe majéhiromo uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajéjo. God-are Harihu naehu nasi sivu mu vae'irodoho bogo eni jevajéjo. A'i Apohu vaejego gavaje muohemu vaejaje höjo. Apohu vaejajéhi Harihoho naro éhi gemuoho vaejaje höjo. ²⁰Éhesi bëhoho Aporo Harihoho na uehorovevoromo huhu mu bövi bise'o vaejajoho ého röjehijaje höjo. Röhu é mu röjehijajoho u'emu iosiramiromo masijo maho röjehi'a'ajéjo naro vaejego jeméro garomo tiöromo uvo'irarijego: Mabëhe ë'ajéjo. ²¹Vavuehu vuové'e aribövi ajémijego i'ovaruéhi éhi Harihoho na'o vuové'e ae rahu ajëmi'i negë'oho ajëmego i'ovarue höjo. ²²Vavuohuro aho bogo mevoromo gëvaje höjo mae o sisë jio'amego a'i mevoromo mae o sisë jëvego gë'irode muoho Vavuohuro Harihu nasi övore bamö barëjë'e höjo naro é muoho vae'irodego. ²³Naro vaejego ae aho'obëhe Vavu rajahijaruéhi Harihoho na'o éhi rajehiruomoröhego. Ae rahu Harihoho bogo rajehijé'oho éhuro Vavue remö'ojadolu'o bogo rajahijarue höjo.

²⁴Ave jöho na jö mae uë'ië'ajéjo. Ae rahu nasi jö heromo sa'are remö'øjade aho mae uehorové'oho ma-ioro'ioremu mae raromo'iröhe örire jijihoruomaje höjo. Mae raromo'iröhe örire jijihobe va'ojiuvo mevoromo gë'irode majaho rue'iramu God-are i'uoho bogo baeruomo'ajéjo vuovo örire jijiharoho mami'e vuonugo'i i'ovo örire jijiharuëro jië'éro. ²⁵Ave jöho na jö mae uë'ië'ajéjo. Majaho rue'a'ajéjo. Röhu mami'e rovanové'e höjo. Evare majare vuovévë'e aribövie göëro göëro he'a'aruëjo God-are Harihoho naro uvavo'iramu. Ae rahu Harihu naehu uvamu hejë'oho

vuovo örire jijiharuoho vuonugo'i i'ovo örire jijiho'aruëjo. ²⁶Vavuehu ae uëvego i'ovaruëhi huro na ajemijë'ero Harihoho na'o éhi uëvego i'ovarue höjo. ²⁷Vavuohuro éhi ajemiromo röhu jöho bojemijade höjo naro ae mevëvoromo gë'irodego mae o sisë jëvego rabëni na hesi A Maho jevë'ego. ²⁸Éjö hejarujoho nadi tiörëjo. Majaho rue'iramu evare ae aho'obëhe hure raromaruohuro heröhe naro uvavo'iramu ²⁹hegorovo hure jioromo suorovoruomo'ajëjo. Suorovoromo mu ma vaejare aribövioxhuro ri'öromo ma-ioro'ioremu maro raromo'irögoro mu sisë vaejare aribövioxhuro ri'öromo naro mevëvo gëromö i'ue mana bojëmi'iramu sisëro va'oruomo'ajëjo.

Rabe rabe garomo heromo éhuni uvo'ejo: Iesu mae höjo. Éhesi jöhoje.

³⁰Naehu nasi sivu mu vae'irodoho bogo eni jevajëjo. Vavuehu uevego hejajëhi na éhi mevëvoromo gëvaje höjo ae mae o sisë jëvego. Bogo éma mevëvo'i a'i mae mevëvoromo gëvaje höjo rabëni hesi bëhoho nasi nimajoho bogo uehorovo'irögoro a'i sa'are na remö'øjade aehu nimajoho uehorovajëro jië'ero. Iae éhuni avoho mevëvoromo gëvaje höjo.

³¹Naro nasi sivue nasi jöho huruoho majëhijego he'ibejarijëjo nani aëro uvo'ibejarijëjo: Sarere höjo. ³²Röhu bogo nasi sivuoho jövo'i ae gö na ömego gevajohuro jövo ajemiromo uëvaje höjo: Nörö jö mae jövaje höjo. Iae na gavajoho è aho hu jö maemu jövaje höjo nasi Vavuohuro jië'ero. ³³Mami'e jemëro jemesi ae rëmö'ójamu John-are örire va'are höjo. Va'oromo hejare höjo huro jö ma hesi jöho mae majëhijamu. ³⁴Éhesi bëhoho nasi jöho majëhijade höjo. Na éhi uëvaje hesi bëhoho bogo aëro nasi jöho ajemiromo majëhijöro nego'ego uëvajëjo. A'i éhi uëvaje hesi bëhoho jemëro ejehoromo bogo sisëroho va'l maro va'irarijego éhuni uëvajëjo. ³⁵Röhu John-ro irehu höduvoromo ajivavuajëhi huro éhi ajivëvonövade höjo. Éhi'amu majae ma-bunemu nimarije höjo hesi ajire raromogoro nimoroho'irovo. ³⁶John-hu nasi jö majëhijamu hejarijoho iae mae höjo röhu ého ma-jianovo'i Vavuehu bojemego vae'amaje muoho ého masijoho höjo. Ého garomo uvo'ibejarijëjo: Iae mae-ëjo. Vavuohuro nörö nugö'ójamu rovë'e höjo. ³⁷Röhu Vavue na sa'are remö'øjade ahuro hu'o ajemiromo nasi jöho majëhijë'e höjo. Hesi huëho jemë bogo heromo nu ano'oho bogo gavë'e jëvajëjo. ³⁸Hesi jöho jemesi dë vövöbajo'ero bogo'ë höjo rabëni huhu remö'ójamu rovode aho na bogo ma uehorovevarujëro jëvë'ero. ³⁹Röhu jemëro uehorovoromo uvaruje höjo: God-are surire jö adahë'oho noehu ma-ioro'ioremu mae raromo'iröhe öroho biroho'ejarëromo è hesi öroho nahö'irögoro suroho adaho avoharuje höjo. Röhu nasi jöho jemëhu adaharuje surire iae è jajivë'e höjo. ⁴⁰Nasi jöe è surire jajivare höjo röhu jemëhu è jö eromo nasirire rueromo éhuro mae raromo'irarijoho bijönimaruje höjo.

⁴¹Ma-aehu nasi iho döre bameho'irarijoho ého na bogo uehorovoromo jövajëjo. ⁴²Röhu jemesi dëho iae na gëvajëjo. God-are öriroho jemesi dë

vövöbajo'eroho bogo uehorovaruje höjo. ⁴³Naro nasi Vavu hesi ihore rovode höjo. Röhu jeméro bogo ejeharuje höjo. Ae göehu hesi éma rovë'oho éma ejého'arujéjo. ⁴⁴Jemë nimarujéjo jemesi ariböviëro jemesi ihoho döro bamëhöjöro. A'i God gemu eni ji'é aehu jemesi iho döre bamëhoröhe é hesi öroho bogo naho gavaruje höjo. Bogo naho gavë'oho jemë diehi'oromo na mae uehorovevorëjo. ⁴⁵Röhu nadi uvorëjo: Nöröro hesi Vavu hesi örire nosi jö sisëho huruoho majahi'ajëjo. Na bogo éhioho é'ejëjo. A'iro Moses-ro jemesi jö sisëho huruoho majahi'ajëjo. Jemë uvaruje höjo: Moses-ro ajamui'iramu mae raromo'ejarë uvaruje höjo röhu hesi jöho bogo ejeharuje höjo. Éhuni huro huruoho majahi'ajëjo. ⁴⁶Éhesi bëhoho jeméro Moses-are jöho ejaho'ibejarijëjo nasi jöhu'o ejeho'ibejarijëjo. Huro nasi jöho jajivë'ego éhuni uëvajëjo. ⁴⁷Röhu huhu jajivo'amade jö bogo ejeharujojo jemë diehi'oromo nasi jöho ejehorëjo.

Iesuhu ae aho'obëhe 5,000 da'uojëhade jöhoje.

6 ¹Éhi'onugoromo Iesumëro boat-re ajio raromoromo Galilee e'u döre e'u hesi iho göhö Tiberias e'u ionı görë é va'areje. ²Va'amu ae aho'obëhe mae Iesuro darugo'le muoho vaeromo guomo guomo'e ae ajämamu mami'e gavë'ëro Iesu ijore rihiromoruomadeje. ³Amo Iesuro hesi ijomoromo ömo'ömoho söjëvo ujuohoromo dahorure ajiomoromo jabu'o é hijadeje. ⁴Émajaho God-hu Vörö Tugohade Majaho Jew rajo jabisi sörö majaho dunovadeje. ⁵Evare majare Iesuro dahorure hiromo uheriho'i gavadeje ae aho'obëhe ijore rojomoruomamu. Rojomamu gëgorovo Philip uavadeje: No dinö'e iohu imoromo é aribövioho aho'o da'uojého'ejarëjo. ⁶Hu mami'e gavadeje rabe é'iröhöho. Röhu huro Philip uavadeje he'i Philip-ro diehi uavego. ⁷Amo éhi ua gavamu Philip-ro uavadeje: Monie aho'obëhe 200 kina röhu döre gö'o bu'öromo ie imoromo i'imëmi'ibejarëjo ae aho'o jië'lëro ma-bisemu bisemu ue'ahoruomo'ibejajo. ⁸Éhi uavamu Iesuare ijomoromo ie aho'obëhe 5 visue niöli éhi jajëjo. Röhu ja'o uehorovëjo ého bogo eni höjo ae aho'obëhe jië'lëro. ¹⁰Éhi uavamu hegorovo Iesuro hesi aribövioho uëvadeje: Ae aho'obëhe uëvego sa'are raromarëjo. Röhu é dirö'oho ma-garasemu jië'e jiadeje. ¹¹Éhi'amu ae aho'obëhe 5,000 rabu'e é raromareje. ¹²Raromamu Iesuro é aharihehu ujuoho rovade iohu ujuohoromo God mae uaromo raromarue aribövioho i'imëmadeje. ¹³Éhi'oromo visuohu'o ujuohoromo éhi gemuoho é'adeje. ¹⁴Éhi'amu é ariböviohuro dimino'e i'i nimaréhi éhi ue'ahareje. ¹⁵Ue'ahoromo da'uëgamu gagorovo Iesuro hesi ijomoromo ömo'ömoho uëvadeje: I vitu vituoho gagovorego bogo mae bogo mu'u'irajo. ¹⁶Éhi uëvamu ie aho'obëhe 5 ue'ahare é hesi vitu vituoho gagovoromo esöe aho'obëhe 12 irijiomu'amareje.

¹⁴ Irrijiomu'amamu Iesuhu bëhi'e mu börömo vaejadoho ae aho'obëhe garomo uarovareje: No muebejarue höjo jö God-aro baeromo majahuijaje

a börömhuro sa'are rueröhego. Ëaho jiajéjo. ¹⁵Ëhi uvoromo rueromo Iesu éma guduamoromo ua'irögoro ë'areje: Jero nosi börömoho jionéjo. Ëhi ë'ia'amu gëgorovo Iesuro va'adeje. Va'romomo dahorure vuonoröö ajiomoromo hesi sivue hijadeje.

Iesuhu e'u döre hörehu va'ade jöhoje.

¹⁶Majae beva'ia'amu Iesuare ijarajo ömo'ömohuro e'u riröre abuejareje. ¹⁷Abueromo boat-re ajiaromoromo Capernaum amore va'i jovo döre va'areje. Va'amu vahironmëvadeje. Röhu Iesu evaroho jabsiriroho bogo rov'e jiadeje. ¹⁸Bogo rovamu gavareje buru börömoho rue'ego jovoho hasajamu. ¹⁹Jovoho hasajamu jovo döre huo'öbe va'aroho 5 o 6 kilometre ëmino'e va'aroho va'ihö gavare Iesuro jovo döre juvobe jabesi bëhire rovamu gagorovo juhuonivareje. ²⁰Juhuonivamu uëvadeje: Na jevajéjo. Nadi juhuonivohëjo. ²¹Nadi juhuonivohëjamu hegorovo jaburo nimareje Iesuro boat gagore rojomojöro. Ëhi'romomo dinöle va'i nimarire è maburero va'areje.

Ae aho'obëhe Iesu biroho'i nahoruomade jöhoje.

²²Iesu'o hesi ijarajo ömo'ömohu'o ëhi jovo ioni gönö va'i a'i i'o visu'o ue'ahare aribövie aho'obëhe mae jovo ioni gönö ëhi raromareje. Rarom'ëro nérö gavareje Iesu bogojiamu. Bogojiamu uvoruomadeje: Néröho boat gemuëro ave jovo riröroho nami'i boat gö gö bogojiohijajo. Röhu Iesu è boat-roho bogo va'i hesi ijarajohuremu va'oruomade höjo. ²³Ëhi uvoromo gavareje boat gö gö Tiberias amore jioromo rueromo Bada Iesuhu Vavu mae uavamu i ue'aharinö è ro riravamu. ²⁴Boat gö gö ro riravamu gagorovo gavare Iesu'o hesi ijarajo ömo'ömohu'o bogojëvamu gëgorovo arue boat göre göre iojiomoromo Iesu naho'irögoro Capernaum amore va'oruomadeje.

Iesu i va'ëne jië'ëro i'ovavuo'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

²⁵Va'aroho jovo ioni gönö va'o baboro beromo Iesu birohoruomadeje. Birohoromo uaruomadeje: Tisa ja divare aveho rovane höjo. ²⁶Divare aveho rovane höjamu hegоро uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ë'ajëjo. Jemëhu na nahevaruje hesi bëhoho jemë bogo uehorovoromo uvarije höjo: Nöröro bëhi'e mu masijoho röjahuijële hö uvoromo èhunioho nahevo'i a'i jemë ie aho'obëhe ue'ahamu da'uëgadohuni èhuni nahevarujëjo. ²⁷Röhu muduroho'iröhe iënioho nadi muoho vae'i a'i jiemu jioröhe iohuremu uehorovoromo muoho vaerego èhuro ma-ioro'iorem maro raromo'irarije höjo. Èioho God-are A Maho naro suvuorëmi'ejöjo rabëni God Vavuohuro a nuniro uevë'ego: Jasi muoho mae höjo. ²⁸Ëhi uevamu uaruomadeje: Ëhi jië'oho no diehi jië'e muoho vaeromo èhuro God-hu nimaje muoho vae'amo'ejarëjo. ²⁹Vae'ejarëjamu uëvadeje: God-

hu nimaje mu vae'irarijoho aviëhi höjo huhu sa'are remö'özjade aho na jemëhu mae uehorovevo'irarijoho. Iae ëhi ë'orëjo. ³⁰Ëhi ë'orëjamu uaruomadeje: Röhu ja'o ja mu rabe vaenëjo. Diehi jië'e darugo'e muoho ömo'iramu no garomo mae uehorovo'ejärëjo ³¹Iae urimë'i nosi hijo miono'ohuro darugo'e muoho iae gavare höjo. A rumo'e sa'are raromo jijiharevare evare bogo ijarue i mabëhi hesi ihe manna ue'ahoruomade höjo. God-are surire uvë'e höjo: Ö'idöre jioromo ruvebijade ioho huro i'imëmade höjo jaburo ue'ahoröhego. ³²Ëhi uavamu Iesuro uëvadeje: Iae jemë uevarujëjo: Ö'idöre jioromo ruvebijade ioho Moses-ro nosi hijo miono'oho i'imëmade höjo ue'ahoröhego. Röhu aveho na jö mae uëvajëjo. Ëjö hesi bëhoho avoho uehorovoromo uvorëjo: Bogo Moses-hu mami'e bojëmade jöho jio'l a'i nörüare Vavuehu avevejö'e ö'idöre i ma bojamuijaje jöho höjo. ³³God-hu bojëmaje iohuro ö'idöre jioromo ruvebiromo birire bojëmego sa'ae dinö'e dinö'e i'ovoromo maro raromarue höjo.

³⁴Maro raromarue höjamu uvareje: I ma hesi jöho jövajëromo uavareje: No naguajëjo jero majae ëhi ë ioho bojamuinöövo'iranego. ³⁵Ëhi uavamu uëvadeje: Röhu ë i hesi bëhoho na i'ovëvajoho jevajëjo. Ae rahu nasinö rovë'oho ijoho bogo hömo'ajëjo. Mae uehorovevë'oho ijoho bogo huëho giriho'a'ajëjo. ³⁶Röhu na mami'e uëvode höjo: Jemë na gevë'e jëvajëjo röhu bogo ma uehorovevaruje höjo. ³⁷Nasi Vavuehu ae rahu bojemijë'oho ë ariböviohuro nasi örire rueruomaje höjo. Ae rahu nasi örire rovë'oho na bogo mae bogo uë'ejëjo: Rori'o va'ohëjo ³⁸rabëni naehu ö'idöre jioromo ruvebijode hesi bëhoho bogo nasi nimaje muoho ömo'i a'i sa'are na remö'özjade aehu nimajohemu ömo'irodëni rovë'ero. ³⁹Hu nimajëjo huhu bojemade ariböviohoho na bogo ae gemu vadu'oho boremi'ö'i a'i muebejëvojuvo ijo tugoho'i majare naro ajëmego vuovoromo ri'örüuromoröhego. ⁴⁰Nasi Vavuohuro aveho nimaje höjo ae rahu Harihu na geromo mae uehorovevë'oho ma-ioro'ioremu maro raromoruomoröhego. Èariböviohoho ijo tugoho'i majare naro i'ovëvo'iramu jabusë ri'öromo raromo'aruëjo.

⁴¹Röhu Iesuhu ö'idöre jioromo inö'e rueromo a i'ovëvaje jöho ëhi majëhijamu hegorovo Jew rajo ariböviohuro dë vörönégamu jöe sisë'i atoruomadeje. ⁴²Jöe sisë'i atoromo uarovareje: Ave iaho Joseph-are harihe höjo. Hesi vëmu vavu'oho iae no gëvarue höjo. Röhu hu rabëni uvajëjo: Na ö'idöre jioromo ruvebijë'e jevajëjo. ⁴³Ëhi uarovamu uëvadeje: Nadi nasi jöho sisë'ioho atohëjo. ⁴⁴Aho bogo jabiesë éma rueromo na'oho raromo'i a'i nasi Vavue sa'are remö'özjadohuro rinëgamu èhuro nasirire rueruomë'oho eni jëvaje höjo. A ioro'ioroho bogajo. Rovë'oho naro ijo tugoho'i majare i'ovëvo'iramu vuovoromo ri'örüuomo'ajëjo. ⁴⁵Mami'e jö God-aro baeromo majëhinövare ariböviohuro jajivoromo uvare höjo: God-ro ae aho'obëhe röjëhi'iramu hesi jöho heruomo'ajëjo. Ëhi jajivë'e

höjo. Röhu Vavuehu hesi jö röjëhijamu ae rahu heromo ejahë'oho nasi örire rueruomaje höjo. ⁴⁶ Ëhi höjo röhu aho Vavuoho bogo gavë'e höjo. God-arire jioromo ruvebijode aho naremuëremu Vavuoho gavë'e jevajëjo. ⁴⁷ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ae rahu mae uehorovevë'oho mami'lë aevë'ëro ma-iorno'ioremu maro raromaruje höjo. ⁴⁸ A i'ovëvaje ioho na jevajëjo. ⁴⁹ Jemesi hijo miono'ohuro a rumo'e sa'are raromo jijihoromo bogo ijarue i mabëhi hesi ihe manna inövare höjo. Inövare höjo röhu vuovëvade höjo. ⁵⁰ A'i ö'idöre jioromo ruvebijaje ioho ae rahu ijë'oho ehuro bogo vuovëvo'ajëjo. ⁵¹ Ö'idöre jioromo ruvebijë'ëro a i'ovëvaje ioho na jevajëjo. Ae rahu ë i ijë'oho ma-iorno'ioremu maro raromo'aruëjo. Naehu bojëmi'irode ioho ého nasi sine höjo. Ëhesi bëhoho nasi sinoho bojamirovo'ejëjo sa'ae aho'obëhe vuovëvadoho i'ovoromo mae raromo'irarijego.

⁵² Ëhi majëhijamu hegorovo Jew rajohuro dë vörönëgamu jö aho'ahamirovoromo uarovareje: Ëaho diehi hesi sinoho bojamui'iramu i'ejarëjo. ⁵³ I'ejarëjamu uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. God-are A Ma nasi sinohu'o köhu'o bogo ijë'oho darugoho bogo bae'i vuovëvo'ajëjo. ⁵⁴ Ae rahu nasi sino kö ijë'oho ma-iorno'ioremu maro raromarue höjo. Raromojuvo ijo tugoho'i majare i'ovëvo'iramu ri'öl'a'aruëjo. ⁵⁵ Ëhesi bëhoho nasi sinoho iae i mae jio'i nasi köho iae jovo mae jië'ëro éhu'ëro ijë'oho mae raromo'aruëjo. ⁵⁶ Ae rahu nasi sinohu'o köhu'o ijë'oho na'o gemu mae jio'i na jabu'o gemu mae jevaje höjo. ⁵⁷ Vavue daruge eni jië'ëro hijajohuro na sa'are remö'özjade höjo. Remö'özjë'ëro darugoho bojemijego na hijaje höjo. Naehu hesi darugo baeromo hijajëhi ae rahu na ijevë'oho nasi darugoho éhi baeromo raromo'aruëjo. ⁵⁸ Ëhu'ëro jië'ëro ö'idöre jioromo ruvebijade i hesi jöho na majëhijë'e jevajëjo. Jemesi hijo miono'ejabesi i mabëhe ue'ahare höjo röhu vuovëvade höjo. O naehu uëvaje ioho bogo éhioho jio'i ae rahu ijë'oho bogo vuovëvo'i ma-iorno'ioremu maro raromo'aruëjo. Ahia mino'ëjo. ⁵⁹ Jesuhu Capernaum hiromo God rajahijarue osare jö röjëhijadevare evare hu ë jöho majëhijadeje.

Iesuhu jövaje jö baejë'oho ého darugo baejarue ë hesi jöhoje.

⁶⁰ Ëhi majëhijamu hegorovo Iesuare ijore ijore jijiharue a iorno'iorohe ae aho'obëhe uarovareje: Ëhi jië'e jöho i'u ma'e höjo. Nomë diehi'oromo bae'ejarëjo. ⁶¹ Bae'ejarëjamu Iesuro hesi simanore garomo uvadeje: Nasi ijore ijore jijiharue aribövihuro nasi jöho bijönimoromo sisë'i ataruëromo uëvadeje: Naehu ö'idöre jioromo ruvebijode jö hejarijoho jemë diehi uehorovarujëjo. Na jemë négajëjo na'o jijiharujoho vuonugo'i. ⁶² Röhu jemë gevë'oho God-are A Ma naehu urimo hijodire sionëro ajiomamu gevë'oho jemë diehi uehorovorëjo. ⁶³ Hesi God-are Aru'ahohuro darugoho bojëmi'iramu i'ovoromo mae raromo'aruëjo. Jemesi sino hesi biriroho baeromo arijo'arije ajamirovo'ië'iroho bogo eni jëvo'ajëjo.

Röhu naehu jövaje jö ejahë'ohuro ëhuro Aru'aho daruge baeromo i'ovoromo mae raromo'arujëjo. ⁶⁴ Röhu a ioro'ioroho jemëro bogo ma uehorovevaruje höjo. Ëhi uëvade hesi bëhoho mami'e huhu urimo ijoraj gagovëvade majare aevoromo gëromo uvobe rovadeje: Ëaribövioho bogo ma uehorovevo'iröhoho höjo. O ë aho a hiruëmiromo na baejavoromo jabesi övore bojëmìliröhoho höjo. Ëhi gëromo uvobe rovë'ëro ëhü'ëro uëvadeje: A ioro'ioroho jemëro bogo ma uehorovevaruje höjo. ⁶⁵ Röhu hesi jö viture uëvadeje: A ioro'ioroho jemëro bogo ma uehorovevaruje höjo. Ëhuni uëvode höjo: Aho nasi öriroho bogo ëma rueruomaje höjo bogo eni jëvë'ëro. Ma-Vavuehu uëvë'ohuremu rueruomaje höjo.

⁶⁶ Ëhi uëvamu hegorovo Iesuare ijore ijore jijiharue aribövi ioro'ioroho ae aho'obëhe hu nugo va'oruomadeje ijönöho hu'oho bogo gemuoroho jijihuromoröhëni. ⁶⁷ Va'amu gëgorovo Iesuro gëvade hesi ijoraje 12-ho ëhi raromamu gëgorovo uëvadeje: Röhu jemëjo. Na jemë'o na remo va'orëjo. ⁶⁸ Remo va'orëjamu Simon Peter-ro uavadeje: Bada no rahuare örire va'ojörajo. Jero jöho jövego ëhuro no darugoho baeromo mairo'ioremu maro raromarue höjo. ⁶⁹ Iae no garomo mae uehorovoromo uvarue höjo: God-hu baejavade A Mahuremu ja javajëjo. ⁷⁰ Ja javajëjamu Iesuro uëvadeje: Jemë'o uehorovohëjo. Naro jemë ae aho'obëhe 12 baejëvode höjo. Röhu jemesirire ae gemu hu Satan höjo. ⁷¹ Ëhi uëvadeje. Röhu Satan hö uëvade hesi bëhoho Judas Simon Iscariot-are harihu hesi jöho uëromo ë'adeje. Iesuare ijoraje aho'obëhe 12 jio'amajoho Judas hu'o ë ae gemuoho jiadeje. Röhu huro ijönö ae hiruëmiromo Iesu jabesi övore bojëmadeje. Iae ëhuni Iesuro Satan hö uëvadeje.

Iesuare ö ma jabuhu hesi örire bogo ma uehorovare jöhoje.

7 ¹ Ëhi'amu Iesuro garomo uvadeje: Jew rajohuro anego'i nimaruëromo Judea sa'aroho bogo hi'i Galilee sa'aremu hibe juvadeje. ² Galilee sa'are hibe juvamu Jew rajo jabesi sörö maja börömoho dunovadeje. Sörö hesi ihoho Amo Harihu Ma-Jahuri Vae'amë'e Söröhoje. ³ Ësörö majaho dunovamu Iesuare ö maho jaburo ril'öromo Iesu uavareje: Ave amoho nugo'i Judea sa'ahuro va'oromo jasi mu masijoho röjëhijego jasi ijore ijore jijiharue aribövioho jaburo garuomo'irajo. ⁴ Ae aho'obëhe jabuhu nosi iho hejëro noeuhu nimë'oho bogo gurihiroho muoho vaejarue höjo. Ëhuni ja mu masije vaejanue javaje jero va'oromo ma'orahoro muoho vaenego ae aho'obëhe garuomo'irajo. ⁵ Ëhi uavare hesi bëhoho jabumë Iesuare ö ömo'öme jëvadeje röhu hesi öriroho bogo ma uehorovë'ëro ëhuni ëhi uavareje. ⁶ Ëhi uavamu uëvadeje: Nasi majaho bogo rovë'ëre höjo ijönö rue'iröhëro. Jemëhu söröro va'irarije majaho majae aho'obëhe höjo. ⁷ Sa'are mu sisëmu uehorovoruomaje aribövioho jemesi öriroho bogo nu huodëgo varijënoho höjo bëhe bogojio'ego. A'i nasi örire iae nue huodegarue höjo. Rabëni hesi bëhoho naro majëhiromo uëvaje

höjo: Jemë mu sisë vaejaruje hö uëvego éhuni nue huodegarue höjo.

8 Jemesi iojiomoromo maja börömoho vaerëjo. Nasi majaho bogo rovë'ego söröröho bogo ajiomo'ejöjo. 9 Ëhi uenugoromo Galilee sa'are éhi hijadeje.

**Iesuhu Jerusalem ajiomoromo Amo Harihu Ma-Jahuri
Vae'amë'e Sörö garomo jö röjëhijade jöhoje.**

10 Hijamu hesi ö ömo'ömhuro iojiomareje maja börömoho vaeröhëro. Iojiomamu evare Iesuro hu'o ajiomadeje. Bogo va'orahoroho ajiomo'i ma-saginiëri ajiomadeje. 11 Saginiëri ajiomamu Jew rajo a masijohuro sörö rririre Iesu nahoromo uvoruomadeje: Éaho dinö'e höjo. 12 Ëhi atoromo ae aho'obëhe gemuore gagovë'ero göëro göho saginiëri majahirovoromo Iesuare jöho uarovareje. Uarovoromo a ioro'iorohuro uvareje: Éaho a mae höjo. A ioro'iorohuro uvareje: Bogajo. Huro ae aho'obëhe sareramuijaje höjo. 13 Ëhi atoromo Jew a masijoho juhuonëmiromo aho bogo va'orahoroho Iesuare jöho ato'i ma-saginiëri atoruomadeje.

14 Ëhi'amu Iesuro sörö maja hesi ririre God-are amo börömore ajiomoromo ae jöe majëhijadeje. 15 Jöe majëhijamu hegorovo Jew rajohuro tiöromo uvareje: Ae gö hu bogo röjahijë'e höjo. Ëhi jië'oho hu diehi'oromo nuni aji'e jioromo jöho majahuijajëjo. 16 Jöho majahuijajëjamu Iesuro uëvadeje: Naehu röjëhaje jöho bogo naehu uehorovoromo röjëhi'l sa'are na remöl'öjade ahuro bojemijë'ero röjëhijaje höjo. 17 Ae rahu God-hu nimaje mu vae'i nimë'oho ë ariböviohuro garomo uvoruomo'ajëjo: Nörö bogo hesi simanëremuoho jöho éma röjahui'l a'i God-ro jöho bojamijego röjahuijaje höjo. 18 Ae rahu jabesi simanëremu jö majëhijë'oho jö majëhijarue hesi bëhoho jaburo nimoruomaje höjo jabesi ihoho döro jiojöro. O noehu naguë'oho ramuö'öjamu rovare a hesi iho döro jiojöro naguë'oho éhi javuë'e aribövioho sareroho bogojavuo'i ma-maemu javuaje höjo. 19 Jemë'o uehorovohëjo Moses-ro God-are jögoroho jemë bojëmijade höjo. Röhu jemë bogo ae gemu vadu'oho jögoroho ejaharuje höjo. Jemë rabëni ë jöho ahoromo anego'iro ë'arujëjo. 20 Ëhi uëvamu ae aho'obëhe uaruomadeje: Sarerivanuëjo. Sisëhuro baejavë'ero simane sisérëromo jövanuëjo. Raro ja anago'ië'ego uvanuëjo. 21 Uvanuëjamu Iesuro uëvadeje: Naro mue gemu vaejamu jemë ae aho'obëhe tiöromo uehore gö gö baejë'e jëvajëjo. 22 Röhu Moses-ro aharihu jabesi sino tarivëho'irarije muoho bojëmijade höjo. Bogo huro aevoromo bojëmi'i a'i urimore jemesi a mamiohuro aevoromo bojëmijare höjo. Bojëmijë'ero éhu'ero jemëro nuho majaro mue vaeromo aharihu jabesi sinoho tarivëharuje höjo. 23 Nuho majaro jemëro a sino tarivëharuje muoho vaejaruje höjo Moses-are jögoroho ahojöëni. A'i nuho majare naro a hesi sinoho avohahamu marë barëjade höjo. Ëhi jië'oho röhu jemë rabëni uvarujëjo: Nöröro nuho maja hesi jögoroho ahade höromö nasi öriroho dëho vörönimarujëjo. 24 Ëhi'oromo jemë nasi muoho

ma-döemu garomo mevoromo nasi öriroho dëho vörönégajéjo. Nadi
ëhioho ë'i nasi mu öroho ma-avoho garomo mevoriento.

**Aribövihuro uarovareje: Na böröme namiromo ajamui'iröhe
aho Iesu höjo o bogajo. Ëhi uarovare jöhoje.**

25 Ëhi uëvamu gagorovo Jerusalem amo rajo a ioro'iorohuro uarovareje:
Ëaho nosi a masijehu ano'ie'arue aho höjo. Na mae-ëjo. 26 Röhu gahéjo.
Hu a nunire jöe jövajéjo röhu nosi a masijohuro hesi öriroho jöho
bogo ua'i ma-nunëremu gavaruejo. Na jabumë garomo uvaruejo: Ëaho
böröme namiromo ajamui'iröhe aho höromo ëhioho ë'aruëjo. 27 Röhu
böröme namiromo ajamui'iröhe aehu rovë'iroho hu di amore jioromo
rueröhoho no dadivavuo'ajéjo. A'i ë aho di amore jioromo rovadoho iae
no gavaruejo. Ëhuni hu bogo ë aho höjo.

28 Ëhi atamu Iesuro hejadeje. Heromo God-are amo börömore hiromö
jöho majëhiromo ma-darugo'o uvadeje: Jemëro uvarujéjo: Noro nörö
iae mae gavaruejo. Di amore jioromo rovadoho ëhu'o gavaruejo. Röhu
jemë bogo avoho gevaruje höjo. Na bogo nasi ëma rue'i Vavuohuro
remö'öjamu rovode höjo. Ëaho hu mae höjo. Röhu jemë hu bogo gavaruje
höjo. 29 Naro hu gavaje höjo naro hu'o jiamu huro na remö'öjamu rovë'ëro
jevë'ëro. 30 Ëhi uëvamu hegorovo guduamo'ie'oromo hesi majaho bogo
rovë'e jiamu vuonugareje. 31 Vuonugamu a ioro'iorohu aho'obëhe Iesu
mae uehorovareje. Mae uehorovoromo uarovareje: Böröme namiromo
ajamui'iröhe aehu rovë'iroho na huro ave aho iosiramiromo bëhi'e mu
masijoho vae'a'ajéjo. Bogajo. Ëhuni nani hu ë rueröhe a börömoho höjo.

Iesu guduamo'iröhego atovarue aribövi rëmö'öjamu rueruomade jöhoje.

32 Jö ëhi vaerovobe rovaruoho Pharisee aribövihuro hejareje. Heromo
jabu'o priest masijohu'o ëho jaburo jabuni atovarue aribövi ioro'iorohu
rëmö'öjareje va'oromo Iesu guduamo barueröhego. 33 Ëhi'amu Iesuro
ae uëvadeje: Majae ma-bunemu jemë'o hiromo remö'öjamu rovode a
hesirire vuonorö'ö va'ejöjo. 34 Val'iramu jemëro na nahevoramö bogo
birohevo'arujéjo. Naehu hi'irodire jemëhu ë ö'irarijoho bogo eni
jëvo'ajéjo. 35 Ö'irarijoho bogo eni jëvo'ajë uëvamu Jew rajo a masijohuro
uarovareje: Ëaho dinö'e va'ego no bogo biroho'iröhego uövuajéjo. Na hu
Jew rajehu sa'a göre va'o raromaruire ë va'oromo God rumo'e aribövihuro
jöe röjëhi'iröhëni uvajéjo o dinö'e va'i uvajéjo. 36 Hu uvajéjo: Jemë na
nahevoramö bogo birohevo'arujéjo. O naehu hi'irodire jemëhu ö'irarijoho
jemë bogo eni jëvo'ajéjo. Ëhi jië'e jöho hu diehi jövoromo ë'ajéjo.

A i'ovëvaje jovo hesi jö Iesuhu jövadohoje.

37 Ëhi'amu sörö maja böröme jiobe ruejuvo ijo tugoho'i maja börömo
maho rovadeje. Rovamu evare Iesuro döre ri'ö namiromo ma-darugo'o

uvadeje: Jovo ue'aho'i négë'i roho nasi öroro rueromo irëjo. ³⁸ Ae rahu na mae uehorovevë'oho God-are surire jö jaivoromo uvarëhi éhi jëvo'ajëjo. Èhesi bëhoho ae rahu mae uehorovevë'oho a i'ovëvaje jovahuro jemesi dë vòvöbajo'ere jioromo rojomoromo suorovo va'iramu aho i'ovëvo'ajëjo. ³⁹ Èjovo jö hesi bëhoho God-are Aru'aho hesi jöho jövoromo ë'adeje Iesu mae uehorovarue aribövihuro ijönö ého bae'iröhego. Iesuhu éhi jövade majaroho Aru'ahoho bogo sa'aroho nugö'öjë'e jiadeje ë hesi bëhoho Iesu ö'idöroho bogo ajiomoromo ajoho baejë'ero.

Iesuare jö ae göehu gö uehorovo'i ae göehu gö uehorovare jöhoje.

⁴⁰ Èhi jövamu hegороvo a ior'o'iroho ae aho'obëhe uvareje: Èaho iae jö God-aro baeromo majahuijaje a börömoho rueröhego muebejaruoho höjo. ⁴¹ A ior'o'irohuro uvareje: Èaho böröme namiromo ajamui'iröhe aho höjo. A ior'o'irohuro uvareje: Hu bogo ë aho höjo. Hu Galilee rajo ae höjo. Röhu böröme namiromo ajamui'iröhe aho bogo Galilee sa'aroho jioromo rue'a'ajëjo. ⁴² A'i God-are surire jaivoromo uvë'e höjo: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho David-are ujoho jië'ero David-hu hijade ame Bethlehem ë raho'a'ajëjo. A'i Iesu Galilee rajëro jië'ero éhu'ëro hu bogo ë uehorovarue a börömoho höjo. ⁴³ Èhi atoromo ae aho'obëhe Iesuare jöho jöe gö gö uehorovareje. ⁴⁴ A ior'o'irohuro Iesu guduamo'i nimareje. Röhu aho hesi sinoroho övoho bogo bamareje.

Jew rajo a masijehu Iesu bogo ma uehorovare jöhoje.

⁴⁵ Èhi'amu Pharisee ömo'ömohuni priest masijohuni atovarue aribövihuro mami'e Iesu guduamo barue'i va'ë'ëro övemu vuonorö'ö rovamu gëgorovo jabesi masijohuro uëvareje: Jemë rabëni hu bogo guduamo barovarije höjo. ⁴⁶ Barovarije höjamu uëvareje: Urimë'i aehu bogo èhi jië'e jö ma jövamu hejaroho ë iahuro jö mahö jövamu hegoro èhuni vuonugare höjo. ⁴⁷ Vuonugare höjamu Pharisee aribövihuro uëvareje: Na hu jemë'o sarerëmiromo jaguvëvade höjo. ⁴⁸ Jemë gavarujoho di a masijohuro o di Pharisee ahuro hesi öriroho mahö uehorovë'e javuajëjo. Bogo'le höjo. ⁴⁹ Hesi ma-raromo jijiho'e vaejarue aribövihuremu Iesu mae uehorovarue höjo. Jabumë Moses-are jögoroho bogo hejaruëro jië'ëro éhu'ëro God-are i'uoho baeruomo hesi höjo. ⁵⁰ Pharisee ömo'ömohuro èhi uénugoromo jabesi ae gemu Nicodemus-ro mami'e Iesu ga'i va'adohuro ri'örömo uëvadeje: ⁵¹ Èjöho bogo maehu höjo. No aho bogo éma uavarue höjo: Sisëro va'ëjo. Nosi jögoroho bogo èhioho höjo. Urimo huro hesi jö'ëro jöho jövego heromo huhu rabe rabe èl'adoho heromo evare uavarue höjo: Ja i'ue baejë'e javajëjo. ⁵²⁻⁵³ Èhi uëvamu sivoromo uavareje: Sareri ae javajëjo. Na ja Iesuare sa'ae gemuho Galilee rajëro javë'ëro èhuni ja hesi öroho avohanuëjo. Röhu ja'o God-are surire jöho avoho adahoromo ganëjo jö God-aro baeromo majahuijare aehu Galilee sa'are jioromo rueröhe jöho bogojiajoho.

Magonahehu a goho'amamu garomo Iesuare nunire barovare jöhoje.

8 ¹[Éhi'amu ae gemu gemu jabiesi osaëro osaëro va'irögoro Iesuro aruhe Olives Dahorure ajiomadeje. ²Ajiomoromo niavë'ëro sue'o ri'öromo God-are amo böromore vuonorö'ö rovadeje. Rueromo gavade ae aho'obëhe hesi bëhire rueruomamu gëgorovo sa'aro hiromo aevoromo jöho röjëhijadeje. ³Jöho röjëhijamu gagorovo Moses-are jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o Pharissee ömo'ömohu'o ého jaburo masuvë'e magonahe gemu hu'rae baeromo rovareje mami'e è magonahohuro ae gö'o niavamu aëro garomo guduamë'ëro. Hu'rae barueromo ae aho'obëhe jabiesi nunire nugareje. ⁴Nunire nugoromo Iesu uavareje: Tisa ave magonahohuro ae gö'o niavamu aëro gavare höjo. ⁵Röhu mami'e Moses-ro jögoroho jajivoromo uövuade höjo éhi jië'e magonahoho munëro vajami'iröhego. Röhu ja diehi uehorovanuëjo. ⁶Éhi uavare hesi bëhoho jabumë nimareje Iesuro jöe sisë'i jövego jöho jaburo court-re huruoho majëhi'iröhëro. Éhuni éhi uavareje. Éhi uavamu hegorovo Iesuro jöho bogo uëvë'e ma-uruho'amoromo övo namëro sa'are jajivadeje. ⁷Sa'are jajivamu jö ua ga'i arijaroho bogo mana uëvë'e ma-sa'are jajivojuvo hujeji ijönö ririrohoromo uëvadeje: Jemë di aharo sisë rumo'e javego aevoromo munëro vajamijëjo. ⁸Munëro vajamijëromo röhu maho uruho'amoromo sa'are jajivadeje. ⁹Sa'are jajivamu huhu jövade jöho heromo è ariböviohuro val'oruomadeje. Ama'i mavojoho jaburo aevoromo huruomoromo gemu gemu ri'ö va'ojiwo ijore a i'oho va'amu barëjadeje. Barëjamu Iesu hesi sivue jio'lí magonahoho hesi nunire è namijë'e jiadeje. ¹⁰Namijë'e jiamu Iesuro ririrohoromo magonahoho uavadeje: Ma'ino aribövioho dinö'e jioruomajëjo. Na jasi sisë mevoromo i'u bojami'iröhe aho bogohöjo. ¹¹Uavadeje: Bada ae bogohöjo. Éhi uavamu uavadeje: Éhi jië'oho na'o jasi jö sisëho bogo jövoromo i'uoho bojami'ejöjo. Va'oromo nadi ijoho éhi jië'e muoho vaenëjo.]

Iesuhu sa'ae aho'obëhe ajivavuaje jö huhu jövadohoje.

¹²Éhi'ë'ëro Iesuro röhu maho jöe majëhiromo uëvadeje: Na ajoho jevë'ëro sa'ae dinö'e dinö'e ajivëvaje höjo. Ae rahu nasi ijore ijore jijihë'iroho bogo mae bogo ramoramoroho jijihö'i ajoho baeromo maro raromo'aruëjo. ¹³Maro raromo'aruëjamu Pharissee ömo'ömohuro uavareje: Röhu jero jasi sivue jasi jöho majahuiromo uövuanuëjo: Nasi jöho mae höjo. Éhi jië'oho no jasi jöho diehi maho uehorovo'ejarëjo. Öre bogohöjo. ¹⁴Öre bogohöjamu uëvadeje: Iae mae-ëjo. Iae na nasi sivue jöho majëhijajëjo. Röhu nasi jöho iae mae höjo. Rabëni hesi bëhoho na dinö'e jioromo rovodoho o dinö'e va'irodoho naro gavaje höjo. Jemë ého bogo gavaruje höjo. ¹⁵Jemëro ma-sa'a hesi uehore baeromo ae magonahe sisëro bahijaruje höjo. Na bogo aho sisëroho bahijaje höjo. ¹⁶Röhu na

sisero bahi'i uehorovo'ibejöjo sareri'e jöho bogo uehorovo'i ma-mae
 ë'ibejöjo. Rabëni hesi bëhoho na bogo nasi sivuoho mevoromo jöho jövo'i
 na'o Vavue remö'ojadolu'o noro niö'iro mevoromo jöho majëhijarue
 höjo. ¹⁷Ëhesi jöho jemesi jögoru surire ave jöho jajivoromo uvë'e höjo: Ae
 niö'iehu mu garomo ajamirovoromo jöe gemuoho majëhijamu gavë'oho
 uvorejö: Jabeli jöho iae mae höjo. Ëhi jajivë'e höjo. ¹⁸Naro nasi jöho
 majëhijego nasi Vavue sa'are remö'ojadohuro hu'o nasi jöe gemuoho
 majëhijaje höjo. Ëhuni nasi jöho iae mae höjo. ¹⁹Mae höjamu uavareje:
 Röhu jasi Vavuoho dinö'e höjo. Dinö'e höjamu lesuro uëvadeje: Jemë
 na'o nasi Vavuohu'o bogo gövuaruje höjo. Jemë na ge'ibejarijëjo nasi
 Vavuohu'o ga'ibejarijëjo.

²⁰Iesuro God-are amo böromore hiromo God-ni suvuoro bahijarue
 osare jö röjëhijadevare evare ë jöho majëhijadeje. Majëhijamu aho hu
 bogo guduamo bava'areje hesi majaho bogo rovë'ero jië'ero.

**Iesuro uëvadeje: Naehu va'irodire jemë'o ë
 ö'irarijoho bogo eni jëvajëjo. Ëhesi jöhoje.**

²¹Ëhi ë'ë'ero iae Iesuro jöe gö Jew rajoho majëhiromo uëvadeje: Naro
 öre gö va'ejöjo. Va'iramu jemëro nahevo'arujëjo. Nahevo'iramu röhu
 mu sisë'e jëvoromo vuovëvo'ajëjo. Vuovëvo'iramu naehu va'irodire ë
 ö'irarijoho bogo eni jëvo'ajëjo. ²²Bogo eni jëvo'ajëjamu rue Jew rajohuro
 uarovareje: Huro uövuajëjo: Naehu va'irodire ë ö'irarijoho bogo eni
 jëvo'ajëjo. Hu diehi uöromo jövajëjo. Na hu anorovo'i jövajëjo. O diehi
 ë'iro jövajëjo. ²³Diehi ë'iro jövajëjamu Iesuro uëvadeje: Jemë ave sa'are
 sisë'i raromaruje aribövie jëvo'i na aruhe döre jioromo ruvebijë'e jevajëjo.
 Jemë ave sa'aho raje jëvo'i na bogo ave sa'a rajehu jevo'i dö raje jevajëjo.
²⁴Ëhuni uëvajëjo: Jemë sisë'e jëvoromo vuovëvo'ajëjo. Jemë bogo
 ma uehorovevoromo uvë'oho: Nöröhu uëvaje ë aho hö uvë'oho sisë'e
 jëvoromo vuovëvo'ajëjo. ²⁵Vuovëvo'ajëjamu uavareje: Ëhi jië'oho ja rahuo
 javajëjo. Ja rahuo javajëjamu uëvadeje: Na aevoromo uëbe rovode ë aho
 jevajëjo. ²⁶Jemesi mu sisë jöho aho'obëhe nasiriro jiajëjo jövo'irodoho.
 Röhu remö'ojade aehu uevamu hejode jöho na ëhuremu jövaje höjo sa'are
 raromaruje aribövioho jemëro hejöro rabëni hesi bëhoho remö'ojade aho
 jö maemu jövajëro jië'ero.

²⁷Ëhi uëvamu jaburo bogo avoho uehorovoromo uvareje: Remö'ojade hö
 uövuaje aho Vavuoho höjo. ²⁸Bogo ëhioho uvoruomamu Iesuro uëvadeje:
 God-are A Maho na banigojiomevoromo döre nugevë'iroho evare jemë
 avoho garomo uvo'a'arujëjo: Nöröhu uëvaje ë aho höjo. Evare jemë garomo
 uvo'a'arujëjo: Na bogo nasi simanoho muoho vae'i Vavuehu röjehijade
 jöhuremu jövaje höjo. ²⁹Remö'ojade ahuro bogo vuororemiromo va'i na'o
 hijaje höjo hu nimaje muoho naro majae ëhi vaejajego. ³⁰Ëhi uëvamu
 hegrovoo ae aho'obëhe hesi örire mae uehorovareje.

Sisë hesi darugore raromaruoho Iesuhu jiovëho'i uvade jöhoje.

31 Jew rajo ioro'iorohuro Lesuare jöho mae uehorovamu gagorovo uëvadeje: Jemë nasi jö ejehonövë'oho nasi ijorajo mae jëvo'ajéjo.
32 Ëhi jëvo'iramu jö mahō ga'a'arujëjo. Jö mahō garomo ëhuro ijonöho i'u'e mu hesi uhure jëvajoho barëjëvo'i ma-sasohë'e mu hesi aharire jëvo'ajéjo. **33** Jëvo'ajëjamu uavareje: Iae ëhi höjo röhu no Abraham-are ujo ömo'ömëro javuël'ero avare i'u'e mu hesi uhuroho bogo raromobe rovë'e javuajëjo. Ëhi jië'oho ja diehi uöromo e'anuëjo: I'u'e mue jëvajoho barëjëvo'ajéjo.

34 Barëjëvo'ajëjamu Iesuro uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajéjo. Ae rahu sisë vaejaruoho mu sisë hesi uhure jioruomajëjo. **35** I'u'e mu vaemu vaejarue aribövihuro aganohu'o ma-jahuri raromo'i harihu ömo'ömohuro aganohu'o ma-iro'o iremu raromarue höjo. **36** Jemë i'u'e mu hesi uhure jëvamu Harihu naehu tugohëhë'oho ëhuro iae mu ma hesi aharire jëvo'ajéjo. **37** Iae na garomo uvajëjo: Jemë Abraham-are a uje jëvajëjo. Röhu nasi jöho bijönëgo'ego ëhuni anego'ië'arujëjo. **38** Nasi Vavuehu röjehijamu gavode jöho naro jövaje höjo. A'i jemëro jemesi vavuehu uëvamu hejarije jöho ejahoromo ömaruje höjo.

39 Ömaruje höjamu uavareje: Röhu nosi aeko'i jiade vavuoho Abraham jio'i no hesi ujo ömo'ömoho javuajëjo. Hesi ujoho javuajëjamu uëvadeje: Iae ëhi jëvajëjo röhu jemë Abraham-are ujo mae jëvo'ibejajo hulu mu ma vaejade ëhi jië'e mu mahō vae'ibejarijëjo. **40** God-hu uevamu hejode jö mahō majëhibe rovode höjo röhu jaruvoho jemëro na anego'ië'arujëjo. Abraham ëhi jië'e muoho bogo vaenövade höjo. **41** Jemesi vavuehu sisë'i ë'adëhi ëhi ë'arujëjo. Ëhi ë'arujëjamu uavareje: Asë'e no bogo öbiehu javuo'i God gemu nosi Vavuoho höjo. No hesi ujo mahuremu javuajëjo.

42 Ujo mahuremu javuajëjamu Iesuro uëvadeje: Jemë ëhi uvarujëjo röhu jemesi Vavuoho God jio'ibejajo nasi öriri rajehi'ibejarijëjo. Rabëni hesi bëhoho na God jiajire jioromo rovodoho aviae jevajëjo. Bogo nasi ma-rue'i God-ro na remö'öjamu rovode höjo. Röhu jemëhu bogo rajehijarujohuni ëhuni God bogo jemesi Vavuehu höjo. **43** Jemë rabëni nasi jö bëhoho bogo avoho hejarujëjo. Nasi jöho bijönëgo'ego ëhuni ë'arujëjo. **44** Jemë jemesi vavu hesi agane gemuoho jëvajëjo. Röhu jemesi vavuoho Satan höjo. Jemesi vavuehu nimajëhi ëhi ömo'i nimaruje höjo. Ni'ilivadire Satan-ro aevoromo ae muo'amobe rovë'e höjo. Hu ma-sarer'i' jöemu uehorovajëro ëhuni hu jö mahō bogo ajamijaje höjo. Hu sareri'e jö jövë'iroho hesi muoho ëhi jië'ero ëhü'ero hu ëhi gemu muoho vaejaje höjo rabëni sareri'e mu hesi bëhoho hu jië'ero sareri'e jöhemu uehorovajëro jië'ero. Jemë'o ëhi gemuoho jëvajëjo. **45** Naehu jö ma jövajoho ëho bijönimoromo jemë nasi jöho bogo ma uehorovaruje höjo. **46** Di aho ja nasi sisë garomo huruoho'iranoho eni javajëjo. Nasi sisëho bogojië'ero

jemë huruoho'irarijoho bogo eni jëvajëjo. Naehu jö ma majëhijajoho jemë rabëni nasi öriroho bogo maho uehorovevarujëjo. ⁴⁷God-are aganoho hesi jöho hejarue höjo. Röhu jemë bogo God-are agane gemuoho jëvë'ëro ëhu'ëro hesi jöho bogo hejaruje höjo.

**Iesuro uëvadeje: Abraham bogo rahadevaroho evaroho
naro hibe rovode höjo. Ëjöho Iesuhu jövadohoje.**

⁴⁸Ëhi uëvamu Jew rajohuro Iesu birevoromo uavareje: Iae no mae uavare höjo: Ja sareri'e Samaria rajo va'ëne javanovajëjo. Satan-are a sisëho jasi dëre jiajëjo. ⁴⁹Jiajëjamu uëvadeje: Satan-are aho nasi dëroho bogohöjo. A'l naro nasi Vavu hesi ihoho banigojiomego döro jiaje höjo. Röhu jemëro nasi ihoho sisë vaejeharujëjo sa'aro jiehojöro. ⁵⁰Röhu nasi ihehu döro jioröhoho ého bogo naehu uehorovo'i a'l A Göhuro iae uehorovaje höjo. Ého uehorovoromo huro böröme namiromo nasi jöho mae mevehaje höjo. ⁵¹Ave jöho na jö mae uë'lië'ajëjo. Ae rahu nasi jö ejehë'oho ijönöho bogo mae bogo vuovëvo'ajëjo. ⁵²Bogo vuovëvo'ajëjamu rue Jew rajohuro uavareje: Avevejö'oho iae no gavaruoho Satan-are a sisëho jasi dëre jiajëjo. Abraham'o jö God-aro baeromo majahuinövare a masijohu'o mami'e vuovobe rovë'e höjo. Röhu jero uövuanuëjo: Ae rahu nasi jö ejehë'oho bogo mae bogo vuovëvo'ajëjo. ⁵³Nosi aevö'i jiade vavuoho Abraham guomade höjo. Na jero uvanuëjo: Na Abraham iosiramijë'e a böröme jevajëjo. O jö God-aro baeromo majahuinövade aribövioho vuovobe rovë'e höjo. Diehi jië'e aharo nimoronimorohë'i jövanuëjo. ⁵⁴Jövanuëjamu Iesuro uëvadeje: Naro nasi ihoho banigojiomo'ibejöjo ého bëhe bogojio'ibejajo. Röhu nasi Vavuohuro nasi ihoho banigojiomehego döro jiaje höjo. Ëaho jemëro uvaruje höjo: God nosi Börömoho höjo. ⁵⁵Röhu jemë hu bogo gavë'e jëvajëjo. Naro iae hu gavaje höjo. Na uë'ibejöjo: Na hu bogo gavaje hö uë'ibejöjo jemë jö sareri'e ae jëvajëhi na ëhi jië'e ae jevo'ibejajo. Röhu iae naro hu garomo hesi jöho ejahaje höjo. ⁵⁶Jemesi aevö'i jiade vavuoho Abraham-ro naehu hijode maja ga'iröhohuni ëhuni nimoroho avohade höjo. Nimorohë'ëro naehu hijode majaho iae hu gavamu dë sasohade höjo. ⁵⁷Dë sasohade höjamu rue Jew rajoho jaburo uavareje: Sarerivanuëjo. Hu mami gö gö'e guomadoho ja vadune aho'obëhe 50-ho bogo baejë'e javajëjo. Ëhi jië'oho ja diehi'oromo Abraham gavane höjo. ⁵⁸Gavane höjamu Iesuro uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'lië'ajëjo. Abraham bogo rahadevaroho na urimoho jevë'e jiade höjo. ⁵⁹Ëhi jövamu hejë'i vajami'irögoro munëho ujuohareje. Ujuohamu Iesuro gurihiroë'ëro God-are amo börömoho nugo'i va'adeje.

Iesuhu nuni ramoramovë'e a ajamamu marëjade jöhoje.

9 ¹Iae Iesuro juvo va'adeje. Va'ihö gavadeje nuni sisë'e ae gemu hijamu rahade majare aevoromo hesi nunoho sisëréjëvë'ëro jië'ëro.

²Éaho ë hijamu gagorovo Iesuare ijomajo ömo'ömohuro uavareje: Tisa rahuare sisëro ëhuro nuni sisë'oho rahade höjo. Na hesi sisëro o hesi vëmu vavu'o jabiesi siséräjo. ³Éhi uavamu uëvadeje: Bogo hesi sisëhuro o bogo hesi vëmu vavu'o jabiesi sisëhuro ëhuro nunoho siséräjade höjo. A'i siséräjade hesi bëhoho jemë ga'irarijego God-ro hesi darugohuro diehi ajamego mae jiajoho iae ëhuni nuni sisë'oho jiade höjo. ⁴Aji maja jiajevare evare sa'are remö'özjade aehu nimaje muoho no vaenövo'ejarëjo. Vahiromavuo'ië'ajëjo. Evaroho aehu mu vae'iröhoho bogo eni jio'a'ajëjo. ⁵Na ave sa'are hijajevare evare na ajoho jevë'ëro sa'ae aho'obëhe ajivëvaje höjo.

⁶Éhi uënugoromo sabëro sa'aho ödivoromo tevoromo övëro hatohatovoromo nuni sisë'e a hesi nunoho buejahadeje. ⁷Buejahoromo uavadeje: Siloam jovo e'uoro va'oromo nu ano'oho egüëjo. Röhu Siloam nosi jöehu huotovë'oho nugöl'özjade jöhoje. Nu ano'oho egüëjamu hegorovo rue nuni sisë'e ahuro va'oromo nu ano'oho eguoromo mae uherihoromo vuonorö'ö rovadeje.

⁸Rovamu hesi amo rajohu'o a ioro'iorohu'o böviëni bise'ëni éninëmi'ego ganövë'ëro jaburo uarovareje: Ave iaho urimë'i hiromo noeju ajamijöro éninamuinövade aho höjo. Na mae-ëjo. ⁹Na mae-ëjamu a ioro'iorohuro uvareje: Io'ajo. Iae ë aho höjo. A ioro'iorohuro uvareje: Bogajo. Ae gö ë iaho va'ëne höjo. Éiaho va'ëne höjamu rue ahuro uëvadeje: Na bogo ae göehu jevo'i jemesi örire éninëmijode aho jevajëjo. ¹⁰Éninëmijode aho jevajëjamu uavareje: Éhi jië'oho diehi'amu jasi nunoho marëjahade höjo. ¹¹Marëjahade höjamu uëvadeje: Ae gemu hesi ihe Iesu ë ahuro busasovë'e sa'aho hatohatovoromo nunoho buejehoromo uevade höjo: Siloam jovo e'uoro va'oromo nu ano'oho egüëjamu naro va'oromo eguoromo evare mae uherihode höjo. ¹²Mae uherihode höjamu uavareje: Röhu hu dinö'lë höjo. Dinö'lë höjamu uëvadeje: Hesi nani'ajo.

¹³Éhi uëvamu ë urimo nuni sisë'e jiade aho ë aribövihuro hu'irae baeromo Pharisee aribövi jabiesirire va'areje. ¹⁴Röhu mami'e Iesuhu busasovë'e sa'a hatohatovoromo ë ia hesi nuni dadovahade majaho Jew rajehu mu bogo vae'i ma-nuharue majaho jiadeje. ¹⁵Ma-nuharue majare Iesuro nunoho dadovahë'ego Pharisee aribövihuro jabu'o jöe gemuoho uavareje: Diehi'amu jasi nunoho marëjahade höjo. Marëjahade höjamu uëvadeje: Huro busasovë'e sa'aho hatohatovoromo nunire buejehamu naro va'oromo nu ano'oho egüë'ëro éhu'ëro mae uherihaje höjo. ¹⁶Mae uherihaje höjamu Pharisee aribövi ioro'iorohuro uvareje: O ë ahuro nunoho dadovahoromo ëhuro nuho maja hesi jögoroho ahade höjo. Éhu'ëro ë aho bogo God-hu nugöl'özjamu rovë'e aho höjo. Bogo God-hu nugöl'özjamu rovë'e aho höjamu Pharisee a ioro'iorohuro uvareje: Iae éhi höjo röhu hu a sisë jio'ibejajo hu diehi'oromo éhi jië'e mu masijoho vae'ibejajo. Éhi uarovoromo Pharisee aribövihuro jöe gö gö

uehorovo'amareje. ¹⁷Jöe gö gö uehorovoromo urimo nuni sisë'e jiade aho röhu maho jöe majahromo uavareje: Jero uövuanuëjo: Huro nasi nunoho dadovehade höjo. Ëhi jië'oho ja uehorovanuoho hu diehi jië'e ae höjo. Diehi jië'e ae höjamu uëvadeje: Hu jö God-aro baeromo majahuijaje ae höjo.

¹⁸Röhu rue Jew rajohuro uvareje: Nani sareramurom uövuaruëjo: Aevo'i nuni sisë'e jiadoho avevejö'oho gavajëromo ae uëvareje: Uëvego ave a hesi vëmu vavu'ohuro rue'irarëjo. ¹⁹Jabumë rovamu uëvareje: Na ave aho jemesi harihe höjo. Jemë uövuarije höjo: No ave harihu baejare majare evare hu aevoromo nuni sisë'e jiade höjo. Na mae o sarerëjo. Mae jië'oho diehi'lë'ero jaruvoho hu mae uherihajëjo. ²⁰Mae uherihajëjamu rue vëmu vavu'ohuro uëvareje: No gavaruoho ave aho iae hu nosi harihe höjo. No hu baejarevare evare aevoromo nuni sisë'e jiade höjo. Ëjöho iae no gavaruëjo. ²¹Röhu rahuhu diehi ajamamu nuni dadovadoho no bogo gavë'e javuajëjo. Jue'io ua garego huro hesi jö'ëro majëhi'irajo hu bövie jiaje. ²²Röhu vëmu vavu'ehu ë jö uëvare hesi bëhoho jaburo ë Jew rajo masijoho juhuonëmijareje. Urimë'i ë a masijohuro jöe mevoromo ae aho'obëhe uëvareje: Ae rahu huruoho majahuiromo uövuë'oho: Böröme namiromo ajamuijaje aho Iesu hö uövuë'oho ëhi jië'e aribövioho noro ahëvo'iramu ijönöho nosi osa börömoroho bogo rueromo God rajahinövo'aruëjo. Ëjöho uehorovoromo vëmu vavu'ohuro juhuonëmijareje. ²³Juhuonëmiromo ëhuni uëvareje: Ëaho bövie jiaje ëhuni jemëro hu ua garëjo.

²⁴Hu ua garëjamu hegorovo rue a masijohuro jöe nugö'øjareje urimo nuni sisë'e jiade ahuro vuonorö'ö rueröhego. Jöe nugö'öromo rovamu Iesuare jöho atoromo uavareje: God-are nunoro jöe ma-maemu jövego no hejarëjo. No gavaruoho ë aho a sisë höjo. ²⁵A sisë höjamu uëvadeje: Na'o bogo gavajëjo. Nani hu a sisë höjo o bogajo. Röhu jöe gemu iae na gavajëjo urimo nuni sisë'e jevadoho jaruvoho mae uherihevo'ego. ²⁶Ëhi uëvamu uavareje: Hu diehi'avade höjo. Hu diehi nunoho dadovahade höjo. ²⁷Dadovahade höjamu uëvadeje: Na mami'e uëvamu jemëro bogo ejeharije höjo. Rabëni röhu maho he'l niëgajëjo. Nani jemë'o hesi ijore ijore jijiho'i nëgo'ego o rabëni ue ge'i arijarujëjo. ²⁸Ue ge'i arijarujëjamu sivoromo uavareje: Ja ë ia hesi ijore ijore juvanue ae javajëjo. No bogajo. No Moses-are jögoru ijore ijore jijiharue aribövie javuajëjo. ²⁹No iae garomo uvarue höjo: God-ro Moses jöe bojamamu majahuijade höjo. A'i ë a gö hesi bëhoho no bogo gavaruëjo. ³⁰Bogo gavaruëjamu rue nuni sisë'e jiade ahuro uëvadeje: Asë'e jemë diehi'oromo hesi bëhoho bogo gavaruje höjo. Iae huro nasi nunoho dadovehade höjo röhu jemë hu bogo gavaruje höjo. ³¹No gavaruoho God a sisë jabesi jöho bogo ejëhaje höjo. O aehu God uehorovoromo huhu nimaje mu vaejë'oho ëhi jië'e aribövioho God-ro ejëhaje höjo. ³²Ni'l'i'ivadire jioromo ëhi ro avevejö'oho bogo hebe

rovë'e javuajéjo uvavamu: Vëmu dëre jioromo nuni sisë'e raharoho aëro nunoho dadovëhade höjo. ³³ God bogo nugö'ojego rue'ibejajo éhi jië'e darugo'e mu vaejajoho hu bogo mae bogo eni jio'ibejajo. ³⁴ Bogo eni jio'ibejajamu uavareje: Jasi vëmu hesi dëre jioromo mu sisëmu vaebe rovë'e javajéjo. Éhi javajéjo röhü ja diehi'oromo jögoroho bojamuijanuëjo. Éhi uanugoromo jabesi osa börömorocho rarovöl'öjamu va'adeje.

Ae gö dë vövöbajo'e ramoramovë'e raromarue jö Iesuhu jövadohoje.

³⁵ Érarovöl'öjamu va'ade jöho aëro atamu Iesuro hejadeje. Heromo ë aho birohoromo uavadeje: Na ja God-are A Ma hesi öriroho mae uehorovanuëjo. ³⁶ Mae uehorovanuëjamu uavadeje: Röhü God-are A Maho rahuo höjo. Uevego na hesi örire mae uehorovöjo. ³⁷ Mae uehorovöjamu Iesuro uavadeje: God-are A Maho jero mami'e gavane höjo. Röhü aviavejö'e ja'l jöe jövajéjo. Iae na jevajéjo. ³⁸ Na jevajëjamu uavadeje: Bada naro jasi örire mae uehorovavajëjo. Mae uehorovavajëromo ague aho hiromo rajahijadeje.

³⁹ Rajahijamu Iesuro uëvadeje: Naro sa'are rovode höjo mae o sisë aribövie mevëvo'irodëni. Nuni ramoramо'e aribövioho nune dadovëho'i ma-döhemu nuni ma'e aribövioho nune tugohëho'irodëni éhuni sa'are rovode höjo. ⁴⁰ Éhi uëvamu Pharisee a ioro'iore bëhire raromarohuro ë jöho heromo uavareje: Na ja nosi jöho jövoromo é'anuëjo. No bogo nuni ramoramо'e ariböviehu javuajéjo. ⁴¹ Javuajëjamu Iesuro uëvadeje: Jemë nuni ramoramо'e jëvo'ibejajo jö sisëho bogojëvo'ibejajo. Röhü jemë éma uvaruje höjo: Iae no mae gavarue höjo. Éhuni jemesi sisëho iae jëvajéjo.

Sheep-ehu raromarue amo hesi uhu jö Iesuhu jövadohoje.

10 ¹ Iae Iesuro uhu'e uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajéjo. Ae rahu sheep jabesi amore va'ië'iroho bogo ojoroho va'li buoru iromaroho ruahoromo va'amu gavë'oho uvo'a'anuëjo: Éhi jië'e aho anano'e vajiohu'ë ae höjo. ² O ae rahu ojore va'amu gavë'oho uvo'a'anuëjo: Ého sheep muebe'amaje aho höjo. ³ Sheep muebe'amaje aho sheep amore va'ia'amu gavë'iroho ojo muebejaje ahuro ojoho jiovahego ë va'aje höjo. O sheep-ohuro hesi huëho heruomajéjo höjo. Hejego hesi sheep gemu gemu hesi ihoho uvoromo sö ujuohoromo va'o amonö höröjaje höjo. ⁴ Sö ujuoho va'o barënugoromo evare jabesi nuninö va'ego sheep-ohuro ijore va'oruomajé hoejo hesi huëho heruomajéjo jië'ëro. ⁵ A ioro'ioro jabesi huëho bogo hejarüëro jië'ëro jabesi ijoroho bogo va'i huruomoromo va'oruomo'ajéjo. ⁶ Èjöho Iesuro uhu'e uëvamu ë jö hesi bëhoho bogo avoho hejareje.

Sheep muebe'amaje a maho hu Iesu jiaje jö Iesuhu jövadohoje.

⁷ Bogo avoho hejë'ëro Iesuro uëvadeje: Ave jöhu'o na jö mae uë'ië'ajéjo. Na sheep-ehu va'oruomajé ojoho va'ëne jevajéjo. ⁸ Urimo rueruomade

aribövioho anano'e vajiohu'e a va'ëne jëvobe rovadoho nasi sheep mahuro jabumë bogo ejëhare höjo. ⁹Na ojo va'ëne jevajëjo. Ae rahu nasirire ruaho rovë'oho maro jioromo'ajëjo. Maro jioromo ruaho rueromo osare jioromo ruaho va'oromo va'orahonö ioho birohoromo ue'aho'aruëjo. Ëhi gemu ë'onövo'aruëjo. ¹⁰Röhu anano'e vajiohu'e ahuro rueruomaje höjo vajiohëro ujuoho'i bijuëmo'i ijumo'amo'irovo. Naro rovode höjo nasi sheep ömo'ömohuro i'ovoromo ma-maro raromoröhego.

¹¹Sheep muebe'amaje a maho na jevajëjo. Sheep muebejaje a mahuro uvaje höjo: Naehu sheep jabiesi jöëni nasi arijo'arije bojamirovoromo guomorovë'oho iae mae höjo. ¹²O ma-moniemu nimoromo ae gö hesi sheep muebejahaje aho ého bogo sheep jabiesi vavuoho jio'i ma-muebe'amajëro jië'ero ga'iröhe vörö'e mioho rovamu gavë'iroho sheep-oho rëmë'öromo ju'ebiromo va'aje höjo. Ju'ebiromo va'ego miohuro ro sheep-oho umi ujuoho va'ego sheep ioro'iorohuro huruomoromo arua anumiae va'aje höjo. ¹³Amo a hesi sheep muebejahajohuro moniemu nimë'ëro sheep-oho bogo huëho baejëvaje höjo. Ëhu'ëro huruomaje höjo. ¹⁴⁻¹⁵A'i na sheep muebe'amaje a maho jevajëjo. Vavuohuro na ge'i naehu Vavu gavajëhi ëhi naro nasi sheep-oho ga'amaje höjo. O nasi sheep-ohuro na geruomaje höjo. Ëhi jië'ëro naehu sheep jabiesi jöëni nasi arijo'arije bojamirovoromo guomorovë'oho iae mae höjo. ¹⁶Röhu sheep ioro'ioroho iae jevajëjo. Jabumë ave sheep amorocho bogo raromarue höjo. Bogo raromaruoho jabu'o söjëvo rue'ejöjo. Rueromo jöe majëhi'iramu ejehonövo'aruëjo. Ëhu'ëro jië'ëro sheep aho'obëhe ma-gemuoro jio'i sheep muebejaje aho ma-gemu jevo'ajëjo.

¹⁷Vavuehu na rajehijaje hesi bëhoho naro guomorovo'ejöjo i'ovoromo röhu maho hi'irodëni. ¹⁸Aho bogo ma-anego'i nasi nimoromo bojamirovo'iramu anego'iramu guomevo'ajëjo. Naehu bojamirovamu anegamu guomevë'oho iae mae höjo. O ajamirovoromo i'ovoromo röhu maho hijë'oho ëhu'o iae mae höjo ëhi guomoromo röhu maho ri'ö'irodoho nasi Vavuohuro uevamu hejë'ëro jevë'ëro.

¹⁹Ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajohuro röhu maho jöe gö gö uehorovareje. ²⁰A ioro'ioroho aho'obëhe jaburo atoromo uarovareje: Satan-are a sisë gemuëro hesi dë vövöbajo'ere abuejë'ëro simane sisë'i uehorovoromo jövajëjo. Jemë rabëni hesi jöho hejarujëjo. ²¹A ioro'iorohuro uarovareje: O huhu jö jövajoho bogo Satan-are a hesi dëroho abuejë'ëro jöho jövajëjo. Ëhesi bëhoho Satan-are a sisëhuro nuni sisë'e aho diehi ajamego mae jio'ibejajo. Bogajo. Ëhi atoruomadeje.

Jew rajo ariböviehu Iesuare örire bijönimoruomade jöhoje.

²²Iae Jerusalem amore maja börömoho rovadeje. Ëmaja börömo hesi bëhoho Jew rajo ömo'ömohuro uehorovoromo uvonövareje: Evare majare nosi a mamiohuro God-are amo börömo hesi ojoho jiovoromo God-are

örire ma-ioro'ioremu bojamare höjo hesi baeröhego. Ëmaja börömoho runoni majae jië'iro evare rovadeje. ²³Ëmaja börömoho rovamu Iesuro God-are amo börömo hesi haradare juvadeje. Harada hesi ihoho Solomon-are Haradae jiadeje. ²⁴ Juvamu gagorovo Iesu ririre jio'i Jew rajohuro ruë numë riravo rova'oromo uavareje: Ja divare jö subivahuanuoho vuonugo'iramu ëhuro bogo dadivavuo'ajëjo. Ma-sama'e majahuijego hejarëjo. Na ja böröme namiromo ajamui'irane aho javajëjo o bogajo. ²⁵ Ëhi uavamu Iesuro uëvadeje: Naro mami'e uëvode höjo. Röhu jemë bogo ma uehorovevaruje höjo. Naro nasi Vavu hesi ihore mu masijoho vaejaje höjo jemëro ë muoho garomo uvo'irarijego: Iae mae-ëjo. Nörö iae a mae höjo. ²⁶ Röhu jemëhu na bogo ma uehorovevaruje hesi bëhoho jemë bogo nasi sheep-oho jëvajëjo. ²⁷ Nasi sheep-ohuro nasi huëho heromo ejehoruomego naro jabumë gëvaje höjo. Gëvego jaburo nasi ijore ijore jijihoruomaje höjo. ²⁸ Nasi ijore ijore jijihoruomego naro jabu ajëmego ma-ioro'ioremu maro raromarue höjo. Ëhul'ëro jië'ero jabumë bogo mae bogo sisëroho va'oruomo'ajëjo. O nasi övo döre raromaruoho aho bogo baeniehi'aruëjo. ²⁹ Nasi Vavue jabumë baejëvoromo nasi örire bojemade ahuro aho'obëhe iosirëmijë' höjo. Ëhuni Vavu hesi övo döre raromaruoho aho bogo baeniahi'aruëjo. ³⁰ Na'o nasi Vavuohu'o no gemuoho javuajëjo.

³¹ Na'o nasi Vavuohu'o no gemuoho javuajëjamu hegorovo Jew rajohuro urimo munëhu vajami'ië'aroho röhu maho munëho ujuohareje vajami'irovo. ³² Munëho ujuohamu gagorovo Iesuro uëvadeje: Vavuohuro na ajemamu mu mae aho'obëhe vae'amamu gavarije höjo. Di mu vaejamu gavarijohuni munëho vajemi'ië'arujëjo. ³³ Munëho vajemi'ië'arujëjamu uavareje: Bogo mu ma hesi jöenioho munëho vajami'ië'arujëjo. A'i jero God-are ihoho ijumo'ego ëhuni ë'aruëjo. Ja ma-ae javajëjo. Röhu jero uvanuëjo: Na God jiaje gemuoho jevajë uvanuohuro ëhuro God-are ihoho ijumanuëjo. ³⁴ Ijumanuëjamu Iesuro uëvadeje: Röhu jemesi jögoru surire jajivoromo ëhi uvë'e höjo: God naro uëvajëjo: Jemë god ömo'öme jëvajëjo. ³⁵ Ëhi jajivë'e höjo. God-are surire jöho ioro'ioremu jioröhé jöho höjo. Ësurire jajivoromo uvë'e höjo: God-are jö baejare aribövioho jabumë god ömo'öme jio'amajë uvë'e höjo. ³⁶ Röhu na bogo ma-God-are jöho bae'i a'i Vavuohuro na baejavoromo sa'are remö'öjamu rovë'ëro uëvajëjo: Na God-are Harihe jevajëjo. Ëhi jië'oho jemë rabëni uevarujëjo: Jaehu uövuanuoho: Na God-are Harihe jevajë uövuanuohuro ëhuro God-are ihoho ijumanuëjo. Ëhi jië'oho bogo maehu höjo. ³⁷ Röhu nasi Vavuehu bojemade muoho na na vaejaje höjo o bogo vaejaje höjo. Bogo vaejaje jevamu gavë'oho nadi maho uehorovevorëjo. ³⁸ Röhu Vavuehu bojemade muohuremu iae na vaejaje höjo. Nani jemëro na bogo ma uehorovevo'arujëjo röhu nasi muoho ëhuro garomo uvorëjo: Iae mae-ëjo. Vavuohuro ajamamu vaejade höjo. Jemë ëhi uehorovë'oho ëhuro avoho

ga barëromo uvo'a'arujëjo: Vavuohuro nasi dë vövöbajo'ere jio'i naro
Vavu hesi dë vövöbajo'ere jiaje höjo.

³⁹Ëhi jövamu heggorovo rueho jaburo röhu maho Iesu guduamo'ië'areje.
Guduamo'ia'amu garaedëgoromo va'adeje.

⁴⁰ Va'adoho va'o Jordan jovoho beromo ioni gönö va'oromo John-hu
aevoromo bapataeto vaejëvadire ë va'o hijadeje. ⁴¹ Va'o hijamu gagorovo
ae aho'obëhe rueruomadeje. Rueromo uarovareje: John bogo darugo'e
mu masijoho vaenövade höjo. Röhu ave a hesi jö John-hu majahuijamu
hejaroho ë jöho aho'obëhe iae mae uövuade höjo. ⁴² Ëhi uarovoromo ae
aho'obëhe Iesu ë öri ari'ere mae uehorovoruomadeje.

Lazarus guomade jöhoje.

11 ¹Iae guomo guomo'e ae gemu hesi ihoho Lazarus Bethany amore
hijadeje. Röhu hesi ma'ine niö'i Mary'o Martha'o jabesi amoho
gemuoho jiadeje. ²Röhu Mary hu majae ijönö hiromo Badare hörure ridi'e
jovehu otehodivoromo simano uehu uhijaho'iröhe magonahoho jiadeje.
Amo ë magonaho hesi ma'ine Lazarus-ro guomo guome baeromo hijadeje.
³Hijamu Lazarus-are ma'ine niö'iro jöe nugölöromo Iesu uavareje: Bada
jaehu huë baejanue aho guomo guome baejë'e höjo. ⁴Guomo guome
baejë'e höjamu heggorovo Iesuro uëvadeje: Ëguomo guomo baejade hesi
bëhoho hu bogo ioro'ioremuoho guomo'irögöro God-are ihoho döro
jiöröhego. Hu guomo guome baejë'ero ëhu'ero God-ro ajemi'iramuhesi
Harihe nasi ihohu'o dö maro jio'a'ajëjo. ⁵Röhu Iesuro ö'o ö'o Martha'o
Mary'o jabesi ma'ine Lazarus'o ëhi dë vövöbajo'ere aho'o uehorovëvadeje.
⁶Amo hejade uavamu: Lazarus guomo guome baejë'e hö uavamu heromo
bogo Judea sa'aroho va'oromo Lazarus gal'irögöro ëhi hijamu majae niö'i
barëjëvadeje.

⁷Majae niö'i barëjëvamu gagorovo hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje:
Ruehego no Judea sa'are vuonorö'ö va'arëjo. ⁸Val'arëjamu ijorajoho
jaburo uavareje: Tisa iae mae höjo röhu avevejö'e Jew rajoho jaburo ja
munéro vajami'ie'are höjo. Ëhi jië'oho ja rabëni ë sa'aroho vuonorö'ö
va'ie'anuëjo. ⁹Val'ie'anuëjamu Iesuro uëvadeje: Aveho aji majaromëro
jië'ero va'ejöjo. Jemë'o uehorovohëjo. Majae höröromo hour aho'obëhe
12 barëjego evare beva'aje höjo. Ëhu'ero ae rahu majale jijihë'oho ave
sa'ae aho'o hesi ajire jijihoromo ehuro bogo biberovarue höjo. ¹⁰O vahi'e
jijihë'oho ajojo bogojëvë'ero ehuro biberovarue höjo. ¹¹Ëhi uëromo
ijönö uëvadeje: Nosi aemo'aemoho Lazarus niavë'e höjo. Ëhuni na
va'oromo io'ejöjo. ¹²⁻¹³Io'ejöjamu hesi ijorajoho jaburo uvareje: Nani
Iesuro uöromo ë'ajëjo: Lazarus ma-niavajë uövuajëromo uavareje: Bada
hu niavë'oho iae marë'ajëjo. Röhu Iesu bogo ëhioho uë'i a'li uëromo
ë'adeje: Lazarus hu guomë'e höjo. ¹⁴Ëhuni Iesuro huruoho majëhiromo
uëvadeje: Lazarus guomë'e höjo. ¹⁵Guomamu naehu bogo hu'o hijodohuni

ëhuni jemesi jöëni nimorohajëjo ëhuro jemëro nasi muoho garomo mae uehorovo'irarijego. Röhu ruehego no hesirire va'arëjo. ¹⁶ Ëhi uëvamu hegorovo Thomas hesi ihoho aehu uvaruoho Huodi'e Rahade Aho huro ijorajo ioro'ioroho uëvadeje: Go va'ohego no'o va'oromo Iesu'o gemu mae vuovo'irarëjo.

**Iesuhu vuovë'e aribövi ajëmego i'ovoromo ri'öromo
mae raromarue jö Iesuhu jövadohoje.**

¹⁷ Ëhi'amu Iesuro va'oromo Bethany amore hörö'irögoro hejade uvavamu: Lazarus mami'e guomamu guavaroho majae ëhi niö'l ëhi niö'l barëjë'e höjo. ¹⁸ Röhu Bethany amoho Jerusalem bëhire jië'ëro 3 kilometre rabu'e jiadeje. ¹⁹ Ëhu'ëro Jew raje ae aho'obëhe jaburo Jerusalem jioromo Bethany rovë'ëro ë raromareje Martha'o Mary'o jabiesi ma'inoho guomë'ëro huë vavaeni baejarooho sanuëmiröhëro.

²⁰ Ëhi'amu Martha-ro hejade uvavamu: Iesu rovajëjamu hegorovo osare jioromo höröromo Iesu birohol'i rovadeje. Rue'irögoro Mary-ro ëhi osare hijadeje. ²¹ Hijamu Martha-ro rueromo Iesu birohoromo uavadeje: Bada ja ave hi'ibejanëjo nasi ma'inoho bogo guomo'ibejajo. ²² Nasi ma'inoho iae guomë'e höjo. Röhu jaruvochu'o God-hu diehi ajamijöro Iesu jaehu ua gavë'oho iae ajami'ajëjo. ²³ Ajami'ajëjamu Iesuro uavadeje: Jasi ma'inoho iae i'ovoromo ri'ö'l a'ajëjo. ²⁴ Ri'ö'l a'ajëjamu Martha-ro uavadeje: Iae na garomo uvajëjo: Ijo tugohol'i rueröhe majaho rue'iramu evare ae aho'obëhe i'ovoromo ri'örüomo'iramu hu'o ri'ö'l a'ajëjo. ²⁵ Ri'ö'l a'ajëjamu Iesuro uavadeje: Vuovoromo i'ovoromo ri'öromo mae raromo'irarije darugo hesi bëhoho na jevajëjo. Ëhu'ëro ae rahu nasi örire mae uehorovevë'ohuro daruge baeromo mae raromo'aruëjo. Nani vuovo'ajëjo röhu iae i'ovëvo'ajëjo. ²⁶ Ae rahu i'ovoromo raromoromo nasi örire ma uehorovevë'oho bogo sisëroho va'i mae raromemu raromo'aruëjo. Na ja ë jöho mae uehorovanüëjo. ²⁷ Mae uehorovanüëjamu uavadeje: Bada io'ajo. Iae na mae uehorovoromo uvajëjo: Böröme namiromo ajamui'irane aho God-are Harihoho ja javajëjo. Ave sa'are rue'iranego God-hu uövuade aho ja javajëjo.

Iesuhu nivade jöhoje.

²⁸ Martha-ro Iesu ëhi uanugoromo va'adeje. Va'oromo osare va'o hesi öho Mary saginiëri uavadeje: Tisae rovë'e höjo. Rovë'ëro uvajëjo jero ruejöro. ²⁹ Ruejöro uvajëjamu hejë'i ma-burëro ri'öromo Iesu birohol'i va'adeje. ³⁰⁻³¹ Ma-burëro ri'öromo Iesu birohol'i va'amu gagorovo Jew raje Mary'o osare raromoromo sanuamijarohuro uvareje: Nani Lazarus-are sino bamarire nivo'i va'ajëromo rihicomareje. Rihicomamuu Iesuro amo maroho bogo rue'l Martha-hu birohadire ë hijë'ëro Mary-ro ë birohol'i rovadeje.

³²Rueromo Iesu garomo hesi bëhire ague aho hiromo uavadeje: Bada ja ave hi'ibejanëjo nasi ma'inoho bogo guomo'ibejajo. ³³Éhi uaromo nivamu Jew raje hu'o gemu mae rovarohu'o nivoruomamu gëgorovo Iesuro hesi dë vövöbajo'o uhure hara'uoromo vavaenimo avohadeje. ³⁴Vavaenimoromo uëvadeje: Jemë sinoho dinö'e bamarije höjo. Bamarije höjamu uavareje: Bada rueromo gavëjo. ³⁵Rueromo gavëjamu Iesuro nivadeje. ³⁶Nivamu gagorovo rue Jew rajohuro uarovareje: Aroriaho gahëjo. Hu Lazarus-are örire hesi dë vövöbajo're bogo bisemuoho uehorovë'ero ëhuni nivajëjo. ³⁷Nivajëromo ae göëro göëro uvareje: Ëahuro nuni sisë'e aho ajamamu marëjade höjo. Ëhuni nani huro Lazarus mami'lë ro ajami'ibejajo hu bogo guomo'ibejajo.

Iesuhu Lazarus ajamamu guomoromo i'ovoromo ri'øjade jöhoje.

³⁸Éhi uarovamu hegorovo Iesuro röhu maho hara'uoromo vavaenimamu sino bamarire va'adeje. Va'oromo gavadeje juju gagoho munëro tugohë'e jiamu. ³⁹Tugohë'e jiamu gagorovo uëvadeje: Munëho rori'o bava'ohëjo. Bava'ohëjamu guomë'e a hesi ma'ine Martha-ro uavadeje: Bada iae éhi höjo röhu majae éhi niö'i éhi niö'i barëjë'ero jië'ero usihövajëjo. ⁴⁰Usihövajëjamu Iesuro uavadeje: Iae éhi höjo röhu na mami'e uavode höjo: Jaehu mae uehorovë'oho God-are aji maho ga'a'anuëjo. Naehu uavode jöho na ja ého uehorovanuëjo o bogajo. ⁴¹Éhi uavamu hegorovo rueho jaburo munëho bava'areje. Bava'amu Iesuro sioroho garomo uavadeje: Apo naro jasi örire huë mae uavajëjo rabëni jero nasi jöho ejehë'ego. ⁴²Iae na garomo uvajëjo: Jero majae éhi ejehanue höjo. Röhu naro ave jöho uavajëjo arue aribövi jabesi jöëni ëhuro jaburo uvoruomoröhego: Iae mae-ëjo. God-ro nörö nugöl'ëjamu rovade höjo. ⁴³Éhi uanugoromo ma-darugo'o uvadeje: Lazarus va'orahonö hörö rovëjo. ⁴⁴Hörö rovëjamu guomamu bamare ahuro i'ovoromo hesi övo höru'oho nu ano'oho niögëro muoho taemo'amë'e juju gagore jioromo hörö rovadeje. Rovamu gagorovo Iesuro uëvadeje: Niögoho jiovahohego va'ajo.

Jew rajo a masijehu Iesu ano'iro jö atare jöhoje.

⁴⁵Éhi'amu Jew raje ae aho'obëhe Mary ga'i rovarohuro gavare Iesuro Lazarus éhi ajami'ego i'ovoromo ri'øjamu gagorovo hesi örire mae uehorovareje. ⁴⁶A ioro'iorohuro bogo ma uehorovo'i va'oromo Pharishee aribövioho huruoho majëhiromo uëvareje: Iesuro éhi jië'e muoho vaejade höjo. ⁴⁷Éhi majëhijamu hegorovo priest masijohu'o Pharishee ömol'ömohu'o ého jaburo Jew rajo a masijo ioro'ioroho uëvareje: Gagovohego no jöe mevarëromo gagovamu uëvareje: No ave a hesi öriroho diehi'o'ejarëjo. Huro darugo'e mu masijoho aho'obëhe vaejaje höjo. ⁴⁸Éhi jië'e mu masijoho vaemu vaejamu noeihu bogo tugohë'oho ae aho'obëhe

hesi örire mae uehorovoruomo'ajéjo. Mae uehorovo'iramu gagorovo Rome aribövihuro rueromo nosi amo börömohu'o sa'ahu'o ijumavuo barë'ajéjo. ⁴⁹Röhu ae gemu hesi ihoho Caiaphas hu jabo'o jiadeje. Evare vaduniroho hu priest böröme namijë'e jiadeje. Ëahuro ri'öromo uëvadeje: Jemë ave muoho bogo avo'avoho gavarujëjo. ⁵⁰Jemë diehi'oromo bogo uehorovarujëjo ae gemuehu ae aho'obëhe noni guomë'oho ëhuro jemë marëjëvo'ajéjo. Ëhi jië'oho nosi sa'aho aho'obëhe bogo barëjavuo'ajéjo. Caiaphas-ro ëhi jövadeje. ⁵¹Ëjöho bogo hesi éma jövo'irögoro evare vaduniroho hu priest böröméro jië'ëro ijonö jioröhe jöho God-ro bojamamu majëhijadeje. Majëhijade jö hesi bëhi huruoho majëhijë'oho Iesu guomo'a'ajéjo Jew raje aho'obëhe ajëmi'iröhëro. ⁵²Röhu bogo Jew rajo jabesi jöëni ëhemuoho guomo'i a'i guomoromo ëhuro God-are aboji harihu'e aho'obëhe dinö'e dinö'e raromaruoho gemuoro gagovo'iröhego Caiaphas-ro jö bëhoho bogo uehorovë'e ëhi ma-jövadeje. ⁵³Iesu guomoröhe jöho ëhi atoromo evare majare aevoromo öroho nahoromo avohobe rovareje hu anoröhëro. ⁵⁴Ëhi'amu Iesuro Judea sa'are va'orahore juvadoho vuonugo'i va'adexe. Va'oromo a rumo'e sa'a hesi bëhire amo ihe Ephraim ë va'oromo hesi ijorajo ömo'ömohu'o gemu mae hijadeje.

⁵⁵Hijamu Jew rajo jabesi maja börömoho dunovadeje. Maja börömo hesi ihoho God-hu Vörö Tugohade hesi Majaho jiadeje. Émaja börömoho dunovamu ae aho'obëhe amo harihu harihure jioromo Jerusalem amo börömore iojiomareje Moses-are jögoroho ejahoromo jabesi sisëho avohorovo'i sörö majaho rovego avoho ue'ahoröhëni. ⁵⁶Iojiomoromo Iesu nahoromo God-are amo börömore gagovoromo uarovareje: Jemë diehi uehorovarujëjo. Na jemë uehorovarujoho Iesu sörö börömoroho rue'a'ajéjo o bogajo. Nani bogajo. ⁵⁷Röhu mami'e priest masijohuro Pharisee ömo'ömohuro ae aho'obëhe jöe bojëmiromo uëvareje: Iesu dinö'e hijajoho ae rahu gavë'oho ro huruoho majahuirego no heromo va'oromo hu guduamo'irarëjo.

**Magónaho göehu ridi'e oso baeromo Iesuare
hörire otehodivade jöhoje.**

12 ¹Ijonö majae aho'obëhe 6 barëjego God-hu Vörö Tugohade Sörö maja rue'iröhoho jiadeje. Rue'iröhoho jiamu evare Iesuro Bethany amore Lazarus-hu hijajire ë ajiomadeje. Lazarus guomamu Iesuhu ajamamu ri'özade aho jiadeje. ²Amo Iesuro ë ajiomamu aribövihuro i harihe avohoromo Iesu bojamijareje. Bojamiromo Martha-ro ajëmiromo ie ilimémamu Lazarus-ro ie i'i Iesumë'o ro hijadeje. ³Ëhi ro raromamu Mary-ro ridi'e osoho bisemu bövie barovadeje. Osoho bogo jovo'oho buaröhë'e ma-oso maemu jiadeje. Hesi manaho bogo bise'o vadu'oho jiadeje. Ëosoho Mary-ro barueromo Iesuare höru döre otehodivoromo simano uohuro höroho uhijahadeje. Uhijahamu ridohuro osae aho'obëhe

rumorovo barëjadeje. ⁴Rumorovo barëjamu Iesuare ijomajo ömo'ömoho ae gemu hesi ihe Judas Iscariot Iesuni hiruëmiromo a jabisi övore bojëmi'iröhe ahuro uëvadeje: ⁵Ridi'e osoho rabëni bogo aroho imëvoromo 300 kina rabu'e baeromo bövi bise'o rumo'e aribövioho suvuorëmijare höjo. Ëhi jië'oho iae mae jio'ibejajo. ⁶Ëhi uëvade hesi bëhoho Judas Iscariot-ro bövi bise'o rumo'e aribövihunioho bogo uehorovoromo jövo'i a'i vajiohu'e aëro jië'ëro ëhi jövadeje. Ëhesi bëhoho huro Iesumesi moni'e esöho muebenövadeje. Muebejë'i gö vajiohëro baenövadeje. Vajiohëro baenövë'ëro ëhu'ëro uëvadeje: Ridi'e osoho rabëni bogo aroho imëvoromo bövi bise'o rumo'e aribövioho suvuorëmijare höjo. ⁷Bövi bise'o rumo'e aribövioho suvuorëmijare höjamu hegorovo Iesuro uavadeje: Bogave magonahoho vavaenoho bojamil'iranëjo. Huro nimade höjo osoho avoho mueberomo guomevego otehodegoromo guavevo'iröhëni. ⁸Bövi bise'o rumo'e aribövioho jemë'o jiemu jioruomo'i na bogo jemë'oho hiemu hil'ejöjo. Ëhuni hu iae mae otehodegade höjo.

Jew rajo priest masijehu Lazarus ano'i jö atarohoje.

⁹Ëhi'amu Jew raje ae aho'obëhe hejare uvavamu: Iesuro Lazarus'o gemuore hijajë uvamu hegorovo rueruomadeje Iesu ga'irovo. Röhu bogo Iesu gemu ga'i rue'irögoro Lazarus'o ga'i rovareje Iesuro ajamamu i'ovë'ëro jië'ëro. ¹⁰Lazarus ga'i rueruomaje jöho hegoro priest masijohuro jöe mevoromo uarovareje: È'ego Lazarus'o ano'irarëjo. ¹¹Lazarus ano'i atare hesi bëhoho Jew raje ae aho'obëhe uvareje: Iesuro Lazarus mabëhe ajamijade höromö priest masijo jabisi jöho vuonugo'i Iesu mae uehorovareje. Ëhuni ano'i atareje.

**Iesuhu Jerusalem mae rovamu gavë'i aehu
mabëhe rajahiruomade jöhoje.**

¹²Ëhi'amu nérö sörö i'i rovare aribövioho aho'obëhe hejareje uvavamu: Iesu Jerusalem rojomajëjo. ¹³Rojomajëjamu hegorovo ijo rude ujuohoromo Iesu biroho'irögoro uvobe va'oromo uvoruomadeje:
God mabëhëjo.

Ave aho Badare ihore rovajoho mabëhëjo.

Israel rajo nosi börömoho mabëhëjo.

¹⁴Ëhi uvoruomamu Iesuro donkey harihe baeromo hesi döre ajio hijadeje. Donkey döre hijego Jerusalem amo rajehu garuomo'iröhe jöho mami'e God-are surire jajivoromo uvë'eje:

¹⁵Zion rajomë nadi juhuonivo'i arueho gahëjo.

Jemesi börömohuro donkey harihu döre hiromo rovajëjo.

Ëhi jajivë'eje. Röhu mami'e God-are surire jajivadëhi Iesuro ëhi è'adeje.

¹⁶Urimoho Iesuare ijomajo ömo'ömohuro è surire jö hesi bëhoho bogo avoho uehorovareje. Röhu ijönö Iesuro döre ajiomoromo aje baeromo

böröme namijamu evare ё jöho uehorovoromo uvareje: Iae mae-ëjo. Iesuare jö God-are surire jajivarëhi no hesi örire éhi vaejahare höjo.

¹⁷Röhu ae aho'obëhe Iesu biroho'i rueruomade hesi bëhoho urimë'i Lazarus guomamu Iesuro huni uvamu i'ovoromo munë gagore jioromo hörö rovamu evare ae aho'obëhe Iesu'o raromoromo ё muoho gavareje. Gavë'ëro ё jöho majëhibe jijihareje. ¹⁸Ëbëhi'e mu börömo hesi jöho majëhijamu hejë'ëro ëhuni ae aho'obëhe Iesu biroho'i rueruomadeje.

¹⁹Iesu biroho'i rueruomamu gëgorovo Pharisee aribövihuro uarovareje: Jemë'o gahëjo. Éa hesi mu tugohë'oho bogo eni javuo hesi höjo. Iae ae aho'obëhe mae hu gemu uehorovoromo hesi ijore ijore jijihoruomajëjo.

Greece sa'a rajo a ioro'iorehu Iesu ga'i nimoruomade jöhoje.

²⁰Ëhi'amu ae aho'obëhe Jerusalem rojomamu Greece raje ae gö gö jabu'o rojomareje sörö majaho rovego God rajahi'iröhëro. ²¹Rojomoromo Philip ga'i rovareje. Philip hu Galilee sa'a raje Bethsaida amo raje jiadeje. Jaburo Philip ga'i rueromo uavareje: No naguajëjo Iesu ga'irovo.

²²Ëhi uavamu hegorovo Philip-ro va'oromo Andrew uanugoromo jaburo niö'iro va'oromo ё jöho Iesu majahijareje. ²³Majahijamu Iesuro uëvadeje: God-are A Ma nasi iho döre jioröhe majaho iae rovë'e höjo.

²⁴Ave naehu ё'irode jöho uhu'e majëhi'ië'ajëjo. Éhesi bëhoho iae jö mae ma-gemuohemu höjo. I ujo gemu sa'are beruvebiromo sisérë'ajëjo. Sisérëjë'ëro éhu'ëro tögmoromo égovoromo baje aho'rae'amo'ajëjo. Bogo sisérë'ibejajo éhi ma-gemu jio'ibejajo. Sisérëjë'ohuro éhuro bogo sivuoho jio'i aho'jio'amo'ajëjo. Na éhi sisérëjevo'iramu éhuro ae aho'gemuore jio'a'ajëjo. ²⁵Ae rahu jabiesi sinohemu uehorovë'oho ijumorovarue höjo. O ave sa'are raromoromo sinehu nimaje mu bogo uehorovë'oho éhuro ioro'iore gemu raromo'aruëjo. ²⁶Ae rahu nasi mu vae'i nimë'oho nasi ijore ijore jijiharuëjo. Na dinöle hijë'iroho nasi mu aribövihuro jabu'o ё raromonövö'aruëjo. Ae rahu nasi mu vaejehë'oho nasi Vavuohuro jabiesi ihoho döro bamö'ajëjo.

Iesu guomoröhe jö hulu jövadohoje.

²⁷Avevejö'oho na dë vövöbajo'ere vavaenegavajëjo. Éhuni na diehi ua'ejëjo. Na na ua'ejëjo: Apajo. Ave vavaeni maja rueröhoho tugohethego bogo bae'iröjo. Bogajo. Na bogo éhioho ua'ejëjo rabëni na ё vavaenohu bae'i rovë'ëro. ²⁸Ëhuni bogo tugoho jöho ua'irögoro a'i ua'ejëjo: Apo jasi aji'e muoho röjëhijego aëro garomo uvarëjo: Jasi ihoho böröme höjo. Jasi ihoho böröme hö uanugoromo hejadeje ö'idöre uvavamu: Na mami'e nasi aji'e muoho röjëhijë'e jevajëjo. Röhu maho röjëhi'ejëjo aëro uvoruomoröhego: God nasi ihoho böröme höjo.

²⁹Ëhi uvavamu hegorovo ae aho'obëhe bëhire riravarohuro a ioro'iorohuro uvareje: Varurëro anavohijajo. A ioro'iorohuro uvareje: O

aneraëro Iesu jöe majahromo uvavohijajo. ³⁰Ëhi atoruomamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ëjö uvavamu hejarijoho bogo nasi jöenioho uvo'i jemesi jöeni uvade höjo. ³¹Jaruvoho ave sa'are mu sisë vaeruomaje aribövioho God-ro mevëvo'irögoro ë'ajëjo. Jaruvoho ave sa'are mu sisë simano vaejaje aho God-ro ruahö'lirögoro ë'ajëjo. ³²Na sa'are jevajoho aehu banigojiomevë'oho evare naro ae aho'obëhe rinëgo'iramu nasinö rueruomo'ajëjo. ³³Aehu hu banigojiomo'iröhe jö majëhijadoho huro uëromo ë'adeje: Aëro ëhi korosire banigojiomevo'iramu guomo'ejëjo. ³⁴Ëhi uëvamu hegоро rue ariböviohuro uaruomadeje: Guomo'irane jö uövuanuoho röhu no hejë'e javuajëjo nosi jögoru surire adahoromo uövuanuamu: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho nosirire rovë'iroho hu bogo guomo'i ma-ioro'ioremu hi'a'ajëjo. Ëhi jië'oho ja diehi uöromo ë'anuëjo: Aëro God-are A Maho na banigojiomevo'aruëjo. God-are A Maho ja diehi jië'e aëro javë'ero ja guomo'i uvanuëjo. ³⁵Guomo'i uvanuejamu hegоро Iesuro uëvadeje: Ajoho naro majae ma-bunemu jemë'o hiromo ajivëvo'ejëjo. Jemë'o hiromo ajivëvego ajiro jijihorëjo ëhuro bogo ramoramovëvo'iröhe höjo. Ramoramore jijihë'oho öroho sidövëvo'ajëjo. ³⁶Ëhi jië'e jiaje aji naehu jemë'o hijavevaro evaro ajoho na mae uehorovevorëjo. Mae uehorovevë'oho aji'e aribövie jëvo'ajëjo.

Jew rajo ariböviehu Iesu bogo ma uehorovare jöhoje.

Ëhi uënugoromo va'adeje. Va'oromo gurihirovoromo dirö'o göro hijadeje jaburo gajöeni. Ëhi'adeje. ³⁷Urimo Iesuro Jew rajohu'o hiromo bëhi'e mu masije aho'obëhe jabiesi nunire vaebe rovadeje. Röhu jabuméro hesi öriroho bogo maho uehorovareje. ³⁸Ëhesi bëhoho jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-hu maminö gö'e jajivadëhi ëhi jioröhego ëhuni Iesu bijönimareje. Isaiah-ro God-are surire jajivoromo uvadeje:

Bada rahuro nosi jöho mae uehorovë'e höjo.

Badare darugo'e mu hesi bëhoho rahuro avoho gavë'e höjo. Isaiah-ro ëhi jajivadeje ijonö jioröhego. Huhu jajivadëhi jaburo ëhi ë'oromo Iesu bogo ma uehorovareje. ³⁹Iesu mae uehorovo'iröhoho bogo eni jëvadeje. Bogo eni jëvade hesi bëhoho Isaiah-ro ave jöhu'o surire uhunö'e jajivadeje. Jajivoromo uvadeje:

⁴⁰God-ro uvajëjo: Naro jabiesi nunoho tugohëhoromo uehoroho ijumëhë'e jevajëjo
ëhuro nunoho ramoramovëvoromo uehoroho bogojëvoröhego.
Uehoroho bogojëvego bogo huotorovoromo nasi öriroho bogo rovego
naro bogo i'ovëvego bogo mae jëvoröhego.

⁴¹Isaiah-hu ëhi jajivade hesi bëhoho huro uehore God-aro baeromo Iesuhu baeröhe ajoho garomo huhu vaeröhe jöho jövadeje. ⁴²Iae a ioro'ioroho Iesu bogo ma uehorovareje röhu a ioro'ioroho aho'o Jew rajo a masijo ioro'iorohu'o iae hu mae uehorovareje. Mae uehorovoromo röhu

uvareje: Pharisee ömo'ömohuro uö'a'aruëjo: Iesu mae uehorovarujohuni God rajahijarue osaroho nadi ijoroho ruerë uö'a'aruëromo ehuni Pharisee juhuonëmiromo Iesu mae uehorovare jöho subivëhareje. ⁴³ Uvareje: God-hu no rajahui'iröhoho ého ma-jianovo'i aehu no rajahuijaruoho iae mae höjo.

Iesuhu majëhijade jö bijönimë'ohuro sisëro va'iröhe jöhoje.

⁴⁴ Iae Iesuro ma-darugo'o uvadeje: Ae rahu na mae uehorovevë'oho bogo nasi öriroho gemu uehorovevo'i sa'are remö'öjade ahu'o mae uehorovarue höjo. ⁴⁵ Ae rahu na gevë'oho sa'are na remö'öjade ahu'o gavarue höjo. ⁴⁶ Naro sa'are rovë'éro aho'o ajivëvaje höjo ehuro ae rahu na mae uehorovevë'oho è aribövioho bogo ramoramoroho raromoröhego. ⁴⁷ O ae rahu nasi jö heromo bogo ejehë'oho na bogo jabiesi jöho mevoromo sisëroho bamëvo'ejöjo. Sa'ae aho'o bogo sisëroho bamëvo'i maro bamëvo'i rovode höjo. ⁴⁸ Röhu na'o nasi jöhu'o bijönimë'oho sisëre va'iröhe bëhoho iae jiajëjo. Bëhoho ého naehu majëhibe rovode jöho höjo. Hujeji ijo tugoho'i majaho rue'iramu è jöho bijönimë'éro éhu'éro sisëro va'a'aruëjo. ⁴⁹ Rabëni hesi bëhoho naehu majëhibe rovode jöho bogo nasi éma jövo'i Vavue sa'are remö'öjadohuro jöho bojemijade höjo naro éhuremu jövo'irodego. ⁵⁰ Röhu naro garomo uvaje höjo: God-hu bojemijade jö aehu ejahë'ohuro ehuro ma-ioro'ioremu maro raromarue höjo. Éhu'éro jië'éro naehu jövaje jöho Vavuehu uevadëhi iae éhi gemuoho höjo.

Iesuhu hesi ijomrajo ömo'ömo jabiesi höru hitahi u'ovëhade jöhoje.

13 ¹iae God-hu Vörö Tugohade Sörö majaho nérëhi jio hesi jiadeje. Nérëhi jio hesi jiamu Iesuro garomo uvadeje: Naehu sa'a nugo'i Vavu hesi örire va'irode majaho iae rovë'e höjo. Röhu hesi aribövi mahave sa'are raromaruoho mami'e dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvobe rovadoho bogo vuonugo'i uehorovëvobe va'adeje éhi ma-guomoröhego.

² Iae Satan-ro mami'e Simon Iscariot-are harihe Judas-are simanoho ijumahadeje huro Iesu bijönimarue a jabiesi övore bojëmi'iröhego. Éhi jië'éro Iesu'o hesi ijomrajo jabu'o raromoromo i harihe ue'ahareje. ³ Ie ue'ahoromo Iesuro garomo uvadeje: Vavuhuro daruge aho'obëhe nasi övoro bamehë'e höjo. Na God-arire jiomrajo rovodoho hesi örire vuonorö'ö va'ejöjo. ⁴ Hesi örire vuonorö'ö va'ejöromo Iesuro ie ijë'éro ril'öromo döre niögoho jijöromo uhirovarue niögoho dë'ahore muohorovadeje.

⁵ Muohorovoromo jovoho hevöre otehoromo aevoromo hesi ijomrajo jabiesi höroho egüëhoromo muohorovade niögoho baeromo höroho uhijëhadeje. ⁶ Éhi'obe va'oromo Simon Peter-hu hijajire rovadeje. Rovamu uavadeje: Bada na ja nasi hörohu'o eguehonëjo. ⁷ Eguehonëjamu uavadeje: Naehu ömaje hesi bëhoho jaruwoho ja bogo gavanuëjo. U'emu ga'a'anuëjo. ⁸ Ga'a'anuëjamu hegrovoo Peter-ro uavadeje: Nasi höroho

bogo egueho'anuëjo. Bogo mae bogajo. Bogajamu uavadeje: Naehu jasi höru bogo eguahë'oho ijönöho ja bogo nasi ae gemuoho javo'ajëjo. ⁹Javo'ajëjamu hegorovo Simon Peter-ro uavadeje: Ëhi jië'e jiaje nadi höremuoho egueho'i a'i övohu'o simanohu'o éhu'o eguehëjo. ¹⁰Eguehëjamu Iesuro uavadeje: Rabëni övoho simanoho eguahojörajo. Bëhoho bogohöjo. Ae rahu jabesi sino haho'o jovo eguoromo u'o barëjë'oho röhu maho bogo eguoruomo'i jabesi hörohemu eguonövo'aruëjo. Röhu jemesi sisëho mami'e u'ovëhë'éro mae jëvajëjo. Mae jëvo'i sisëho jemesi ae gemu hesiriremu höjo. ¹¹Iesuhu ëhi uëvade hesi bëhoho huro garomo uvadeje: Judas-ro na bijönegarue a jabesi övore bojëmi'ajëjo. Ëhuni uëvadeje: Jemë mae jëvo'i sisëho jemesi ae gemu hesiriremu höjo.

¹²Ëhi uëromo ijomu jabesi höroho eguëhonugoromo niögu jijö bamadoho röhu maho ba'amoromo va'o hesi röhore hinugoromo uëvadeje: Naehu jemesi örire ömode mu hesi bëhoho na jemë gavarujëjo o bogajo. ¹³Bëhoho iae na majëhi'ie'ajëjo. Jemëro uevaruje höjo: Tisajo o Badajo. Iae mae uevaruje höjo na ëhi jevë'ego. ¹⁴Na jemesi Bada'o Tisa'o jevajëjo röhu na bogo uvode höjo: Böviëro jevë'éro höroho bogo eguëho'ejö uvo'i ma-eguëhode höjo. Ëhuni jemë'o nadi bövie javuajë uvo'i göëro göho huë baerovoromo höroho eguahorovorëjo. ¹⁵Ëhesi bëhoho naro mu mae röjëhijë'e jevajëjo ëhuro naehu jemë ajëmijodëhi jemë'o ëhi huë baerovoromo ajamirovo'irarijego. ¹⁶Ave jöho na jö mae uë'ie'ajëjo. Mu aribövihuro o anue jijiharue aribövihuro jabesi a börömoho bogo iosiramiromo masije riravarue höjo. ¹⁷Ëjöho mae jio'ego jemë iae gavarujëjo. Ëhuni nadi na iosiremiromo uvorëjo: No masijëro javuë'éro aho bogo ajëmi'ejarë uvo'i ma-ajamirovorëjo. Ëhi eë'ë'oho huë mae jëvo'ajëjo.

¹⁸Huë mae jëvo'ajë uëvaje jöho ëho bogo ae aho'obëhe jemesi jöho uëromo eë'ajëjo. Jemë diehi jië'e aribövie baejëvodoho iae na gëvaje höjo. Mami'e God-are surire jöho jajivoromo uvë'e höjo: Na'o gemu mae i ijajohuro huotorovoromo na'o muorovo'i nimade höjo. Ëhi jioröhego God-are surire jajivadëhi iae ëhi jië'e mu sisëho jio'a'ajëjo God-are surire jöho bogo bejajero jië'éro. ¹⁹Ëmu sisëho bogo vejö'oho jio'i u'emu jio'a'ajëjo. Röhu aviaejo'e uëvajëjo jemëro ga'irarijego ë mu sisëho rovego garomo uvo'irarijego: Iae mae-ëjo. Nörö jiemu jiaje A Börömoho höjo. ²⁰Röhu ave jöho na jö mae uë'ie'ajëjo. Naehu rëmö'löjego rovarue aribövihuro ae rahuhu ë aribövi rajëhiromo baejëvë'oho ëhuro na'o rajehiromo baejevoruomaje höjo. O ae rahu na rajehiromo baejëvë'oho ëhuro remö'löjamu rovode ahu'o rajahiuomaje höjo.

Judas-hu Iesu bijönimarue a jabesi övore bojëmi'iröhe jö Iesuhu jövadahoje.

²¹Ëhi uëromo hesi dë vövöbajo'ere huë vavaene böröme baejadeje. Huë vavaene böröme baeromo ma-sama'e majëhiromo uëvadeje: Ave jöho na

jö mae uë'ië'ajéjo. Jemesirire jiaje ae gemuëro na bijönegarue aribövi jabesi övore bojëmi'anuëjo. ²²Éhi uëvamu hegorovo hesi ijomajohu jaburo nuniro garoro garoro baeromo uvareje: Rahuare jöho uöromo é'ajéjo. ²³Röhu Iesuare ijoraje ae gemuëro Iesuare bëhi mare hijë'e jiadeje. Iesuro è aho hesi dë vövöbajo'e aho'o rajahinövadeje. ²⁴Éaho Iesuare bëhire hijë'e jiamu Simon Peter-ro è a hesi örire uvenëro uavadeje: Ua gavëjo: Rahuare jöho uöromo é'anuëjo. ²⁵Uöromo è'anuëjamu è ijomajohuro Iesu hia'iro saginiëri uavadeje: Bada ja rahuare jöe uöromo é'anuëjo. ²⁶Uöromo è'anuëjamu Iesuro uavadeje: Naro ioho baeromo ijo bajo nemarire ba'amoromo ioromo ae gemu bojami'ejëjo. Bojamijego garomo uvonëjo: Iae è ahuro éhi sisë vaejevo'ajéjo. Éhi uanugoromo ie gemu baeromo ba'amoromo ioromo Simon Iscariot-are harihoho Judas bojamijadeje. ²⁷Bojamamu Judas-ro baeromo ijamu gavë'i Satan-ro è a hesi dë vövöbajo're abuejadeje. Abuejamu Iesuro uavadeje: Jaehu vae'i è'anue muoho ma-burëro va'oromo vaejëjo. ²⁸Vaejëjamu hegorovo raromoromo i ijarue aribövihuro bëhoho rabëni Iesuhu Judas éhi uavajoho bogo avoho hejareje. ²⁹Bogo avoho he'irögoro a ioro'iorohuro uvareje: Judas-ro moni bahijaruoho muebjajego éhuni nani Iesuro uaromo é'ajéjo: Va'oromo söröeni ie imahuëjo. O va'oromo inömo rumo'e aribövihuo monioho gö suvvorëmijëjo. Éhuni uaromo é'ajéjo. ³⁰Röhu Judas-ro Iesuhu bojamijade ioho baeromo ma-burëro höröromo ramoramore va'adeje.

Göehu gö rajahirovo'iröhe jö i'ohoje.

³¹Judas va'amu gagorovo Iesuro uëvadeje: Avevejö'oho God-are A Ma nasi aji'e muoho röjëhijë'e höjo. God-ro daruge bojemijë'ero hesi aji'e muohu'o röjëhijë'e jevajëjo. ³²Naro God-are ajoho ae röjëhi'iramu evare God-ro hesi A Ma nasi ihoho banigojiomeho'ajéjo. Hu ma-burëro iae éhi è'ië'ajéjo. ³³Nasi harihu ömo'ömohumë na jemë'oho majae ma-bunemu hi'ejëjo. Hiromo va'iramu nahevo'arujëjo. Röhu Jew rajo masijo mami'e uëvodëhi jemë'o éhi uë'ië'ajéjo: Naehu va'irodire jemë è ö'irarijohu bogo eni jëvajëjo. ³⁴Röhu jögoru i'e bojëmi'ië'ajéjo. Göero göho rajahirovorëjo. Naehu jemë rajëhibe rovodëhi jemë'o éhi gemuoho è'orëjo. ³⁵Jemë rajahirovë'oho éhuro ae aho'obëhe gëromo uvoruomo'ajéjo: Jemë nöruare ijore ijore jijiharuje aribövie jëvajëjo.

Peter-hu Iesu gavajoho subivëho'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

³⁶Éhi uëvamu Simon Peter-ro uavadeje: Bada röhu ja dinö'e va'onëjo. Dinö'e va'onëjamu uavadeje: Naehu va'irodire avevejö'e è ö'iranohu bogo eni javajëjo. U'emu ö'a'anuëjo. ³⁷Ö'a'anuëjamu hegorovo Peter-ro uavadeje: Bada röhu avevejö'e naehu jasi ijore ö'ë'oho rabëro bogo eni jevajëjo. Naehu ajamiromo jani guomevë'oho iae mae höjo. ³⁸Iae mae

höjamu Iesuro uavadeje: Peter jero uvanuëjo: Naro nörö ajamiromo guomorovo'ejöjo. Röhu ave jöho na jö mae ua'ië'ajëjo. Kökörökoho bogo uvë'e jero majae niöl'i gemu ae ue'a'anuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo.

Vavu hesirire va'arue öroho Iesu jiaje jö Iesuhu jövadohoje.

14 ¹Iae Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Nadi nurunurumoromo uehore gö gö bae'i a'l God-are öroro mae uehorovoromo nasi örohu'o éhu'o mae uehorovorëjo. ²Éhesi bëhoho nasi Vavu hesi osare röhoho aho'obëhe jio'amajëjo. Éhuni na ë va'oromo jemëhu raromo'irarije röhoho avohëho'ejöjo. Naehu jövaje jöho bogo maehu jio'lbejajo bogo uë'lbejöjo. ³Va'oromo jemesi röhoho avohëhonugoromo vuonorö'l rueromo söjëvoromo nasirëro val'ejöjo éhuro naehu hijajire jemë'o ë raromo'irarijego. ⁴Naehu va'oromo hi'irode öroho jemë iae gavaruje höjo. ⁵Gavaruje höjamu Thomas-ro uavadeje: Bada jero éhi uövuanuëjo röhu jaehu dinö'l valo hi'iranoho no bogo gavaruejo. Éhi jië'oho ja diehi'oromo uövuanuëjo: Öroho iae gavaruje höjo. ⁶Gavaruje höjamu Iesuro uavadeje: Mare val'irarije öroho na jevajëjo. Jö ma gal'irarije öroho na jevajëjo. Darugo bae'irarije öroho na jevajëjo. Vavuohu'o gemu mae jëvojöro négë'iroho öroho na gemu jevajëjo. ⁷Jemë na gevë'ohi jëvë'ëro nasi Vavuohu'o gal'a'arujëjo. Jaruwoho aevoromo jemë ë A hesi bëhoho uehore baeromo gabe val'a'arujëjo.

⁸Gabe val'a'arujëjamu Philip-ro uavadeje: Vavuoho röjahuijego no gavarëjo. Gavë'oho éhuro no mae javuo'ajëjo. ⁹Mae javuo'ajëjamu uavadeje: Philip na majae égobövie jemë'o hijë'e jevajëjo. Éhu'oho ja diehi'oromo bogo avoho gevanuëjo. Ae rahu na gevë'oho nasi Vavuohu'o garuomaje höjo. Éhu'oho ja diehi'oromo uevanuëjo: Vavuoho röjahuijego no gavarëjo. ¹⁰Ja diehi'oromo bogo uehorovoromo uvanuëjo: Nöröro Vavu hesi dë vövöbajo'ere jio'i Vavuohuro nörüare dë vövöbajo'ere jiajëjo. Naehu jemë uëvaje jöho bogo nasi éma uehorovoromo uë'i a'l Vavue nasi dë vövöbajo'ere hijajohuro huro hesi muoho nasi dë vövöbajo'ere vaejego na vaejaje höjo. ¹¹Na uëvode höjo: Naro Vavu hesi dë vövöbajo'ere jio'i Vavuohuro nasi dë vövöbajo'ere jiajëjo. Ejöho heromo uvorëjo: Iae mae-ëjo. O jemë uvë'oho: Nörüare jöho bogo eni hö uvë'oho naehu vaejaje mu masijoho uehorovoromo uvorëjo: Nörüare jöho mae höjo. ¹²Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ae rahu na mae uehorovevë'oho naehu vaejajëhi jië'e darugo'e muoho vae'a'arujëjo. Röhu naehu vaejaje darugo'e muoho ma-jianovajoho u'emu jemëro darugo'e mu masijo mahö vae'a'arujëjo rabëni naro Vavu hesi örire val'iram. ¹³O jemë rabe rabe Vavuoho nasi ihore ua gevë'oho naro éhi vaejëho'ejöjo éhuro Harihu nasi muoho garomo uvo'irarijego: Vavuoho böröme höjo. ¹⁴No nörüare aribövie javuajë uvoromo rabe rabe ue gevë'oho iae na vaejëho'ejöjo.

God-hu hesi Aru'aho mëmi'iröhe jö Iesuhu jövodohoje.

¹⁵Jemë na rajehijë'ohuro nasi jögoroho ejeho'arujëjo. ¹⁶Ejeho'iram naro Vavuoho ua'iram Ajëminövo'iröhe A göho bojëmi'ajëjo huro

rueromo jemë'o ma-ioro'ioremu hi'iröhego. ¹⁷Ajëminövo'iröhe Aho iae jö maemu barovaje Aru'ahoho höjo. Sa'arohemu uehorovarue aribövihuro ë Aru'ahoho bogo uehorovoromo simanoho bogo avoho gavarüero jië'ëro ëhuni bae'iröhoho bogo eni jëvajëjo. A'i jemëro hu avoho gavaruje höjo. Avevejö'e hu jemë'o hijajoho u'emu jemesi dëre abo hibe va'a'ajëjo. Iae ëhuni jemë gavaruje höjo.

¹⁸Naro jemë rëmo va'iramu jemë bogo sivuoho öbioho raromanovo'arujëjo. A'iro na vuonorö'öromo jemesirire rue'ejëjo.

¹⁹Majae ma-bunemu barë'iramu sa'arohemu uehorovarue aribövihuro bogo geruomo'ajëjo. Röhu jemëro iae ge'a'arujëjo. Na hiemu hijajohuro ëhuro jemë'o daruge baeromo raromo'arujëjo. ²⁰Ëho majaho rue'iramu jemë garomo uvo'a'arujëjo: Nörö hesi Vavu hesi dë vövöbajo'ere jio'i no nöruare dë vövöbajo'ere javuo'i nörö nosi dë vövöbajo'ere jiajëjo.

²¹Ae rahu nasi jögoru baeromo ejehë'oho ëhi jië'e aribövihuro rajehiruomaje höjo. Rajehijë'oho nasi Vavuohuro jabumë rajëhi'ajëjo. Rajëhi'iramu na'o ë aribövihuro rajëhiromo va'orahoro röjahirovo'ejëjo geruomoröhego. ²²Ëhi uëvamu Judas-ro bogo Judas Iscariot a'i Judas göhuro Iesu uavadeje: Bada ja diehi'oromo nosi örire gemu jasi arijo'arije röjahirovo'i sa'arohemu uehorovarue aribövi jabiesi öriroho bogo röjahirovo'ië'anuëjo. ²³Bogo röjahirovo'ië'anuëjamu uavadeje: Ae rahu na rajehijë'oho ë aribövihuro nasi jöho ejehoruomo'ajëjo. Ejeho'iramu nasi Vavuohuro jabumë rajëhiromo hu'o na'o ö'oromo jabu'o gemu mae ari'ejarëjo. ²⁴O ae rahu bogo rajehijë'oho nasi jöho bogo ejehoruomaje höjo. Jemë hejaruje jöho bogo nasirehu jio'i a'i Vavuehu remö'öjamu rovode a hesi jöho höjo.

²⁵Na jemë'o hijë'i ë jöho majëhijë'e jevajëjo. ²⁶O Vavuohuro jemë Ajëminövo'iröhe Aho ë hesi bëhoho Vavu hesi Aru'ahoho nasi ihore nugö'ö'iramu huro jemë bövihoho bise'oho röjëhiromo simanoho huotovëho'iramu naehu majëhijode jöho uehorovo barë'arujëjo.

²⁷Nasi huë maho jemesi örire bojëmijajëjo rëmo va'ië'ëro. Sa'arohemu uehorovarue ariböviehu huë ma bojëmijaruëhioho na bogo ëhioho bojëmi'i uhohu'o bojëmijajëjo. Nadi nurunurumoromo juhuonivorejo.

²⁸Mami'e jemë hejarije höjo naro uëvamu: Na va'ejëjo. Röhu na vuonorö'öromo jemesirire rue'ejëjo. Jemë na avoho rajehi'ibejarijëjo nasi Vavu hesirire va'irode jöho heromo nimoroho'ibejarijëjo Vavuehu na iosiremiromo börömo jiajohuni. ²⁹Avevejö'oho ë muoho bogo vaejë'e röhu urimo na ma-majëhijë'e jevajëjo ëhi'ego garomo evare mae uehorovo'irarijego. ³⁰Röhu na bogo majae ëgo'oho jemë jöho majëhi'ejëjo ave sa'are Sisë A Börömoho rue'ego ëhunivo. Röhu hu bogo nasi bövihoho jië'ëro hu jöho bogohöjo. ³¹Röhu na nege sa'ae aho'o jaburo garomo uvoruomoröhego: Nöröro Vavuoho iae rajahiromo Vavuehu jö bojamijadëhi nöröro ëhi ë'aje höjo. Ahia mino'ëjo. Ri'öhego no va'arëjo.

Iesu grape bajo rae'amaje ö'i mae jiaje uhu jö Iesuhu jövadohoje.

15 ¹Iae Iesuro hesi ijomajo ömo'omoho jö viture uhu'e uëvadeje:
 Grape bajo rae avohaje ö'oho na jevajëjo. Ö'i muebejaje aho
 nasi Vavuoho höjo. ²Na'o bimuvaruje aribövioho ého ö'i ado sirino'oho
 jio'amajëjo. Ö'i muebejaje ahuro garöhe di adoho bajoho bogo rae'amamu
 gavë'oho duvahore tarivoromo ruruhö'øjaje höjo. O garöhe di adoho
 bajoho raejamu gavë'oho iogororomo sirino sirino harihu sahor'i'amë'oho
 tarivo ruruhö'ö'i mahemu nugaje höjo éhuro è adohuro bajoho rae
 avohoröhego. ³Röhu naehu majéhijode jöho ejehë'ero éhuro jemë
 adonö'e mami'e iogorëvë'oho. ⁴Röhu jemë na'o gemuore bimuvoromo
 raromarujoho éhi raromorëjo. O naro jemë'o gemuore bimuvoromo
 hijajoho éhi hi'ejëjo. Jemëhu na'o bogo gemuore bimuvoromo raromë'oho
 bogo rae avoho hesi jëvajëjo. Ö'i adehu aho najore bogo bimuvë'ero
 sisérëromo bajo bogo ma raejajëhi éhi jëvo'ajëjo.

⁵Ö'i bëhoho na jevo'i jemë ado sirino'oho jëvajëjo. Ae rahu na'o
 gemuore bimuvoromo raromo'i naehu jemë'o gemuore bimuvoromo
 hijë'ohuro éhuro rae avoho'arujëjo. O na'o gemuore bogo bimuvë'oho
 i'o mu'o vaejë'oho bogo mae bogo eni jëvo'ajëjo. ⁶Ae rahu na'o bogo
 gemuore bimuvoromo raromë'oho ado suaromo ruruhö'ójego sisérëjajëhi
 éhi jëvo'ajëjo. Éhi jië'e adoho gagovoromo vënire huego ravo'amaje höjo.
⁷Röhu jemë na'o gemuore bimuvoromo raromë'oho o nasi jö jemesi dë
 vövöbajo'ere jië'oho éhuro jemë rabe rabe God ua ga'i nëgë'oho uarëjo.
 Ua gavë'oho iae bae'a'arujëjo. ⁸Jemë bajo rae avohë'ohuro éhuro nasi
 Vavu hesi ihoho döro jiaje höjo. O bajo rae avohë'ohuro éhuro nasi ijore
 ijore jijiharuje aribövi mae jëvo'ajëjo. ⁹Iae Vavuehu na rajehijadëhi naro
 éhi jemë rajëhijë'e jevajëjo. Naro éhi rajëhijë'e jevaje éhuni na'o gemu
 mae éhi raromorego na rajëhiemu rajëhinövo'iröjo. ¹⁰Jemëhu nasi jögoru
 ejehë'oho éhuro na'o gemu mae raromo'iramu éhuro na rajëhinövo'ejëjo.
 Naehu nasi Vavu hesi jögoru ejahë'ero hu'o hijego huhu rajehijajëhi
 jemëro éhi na'o raromo'iramu rajëhinövo'ejëjo.

¹¹Naehu jö éhi jövaje hesi bëhoho naehu nimorohajëhi jemë'o na'o
 gemu mae nimoroho'irarijego bogo bisemuoho nimoroho'i nimoroho
 avoho'irarijego. ¹²Ave jögoroho naro bojëmi'ië'ajëjo. Naehu jemë dë
 vövöbajo'e aho'o uehorovëvajëhi jemëro göéro göho éhi uehorovëvorëjo.
¹³Göehu gö dë vövöbajo'ere uehorovëvarue mu börömoho aviëhi höjo
 nosi aganoho ajëmi'i vuovorovo'ejarëjo. Mu ioro'ioroho ma-jianovajëjo.
¹⁴Nasi jögoru ejehë'oho jemë nasi agane jëvaje höjo. ¹⁵Urimoho na bogo
 aganoho uë'l a'i uënövode höjo: Nasi mu vaejaruje aribövie jëvajëjo. Ae gö
 jabisi mu vaejarue aribövihuro jabisi masijehu vaejarue mu hesi bëhoho
 bogo garuomaje höjo. Éhuni avevejö'oho na bogo nasi mu vaejaruje
 aribövihoho uë'l a'i agane uëvajëjo è hesi bëhoho nasi Vavuehu rabe rabe

uevamu hejode jöho naro röjëhijamu jemë gavë'ego. ¹⁶ Jemë na bogo baejevo'i a'i naro jemë baejëvode höjo. Baejëvoromo muro bamëvode höjo jemëro va'oromo ioro'ioremu jioröhe bajoho rae avoho'irarijego. Ëhi jië'e bajo rae avohë'oho ëhuro jemëhu Vavu hesi örire rabe rabe nasi ihore ua gavë'oho iae huro bojëmi'ajëjo. ¹⁷ Ëhu'ëro jië'ëro ave jögoroho naro bojëmijajëjo. Göëro göho dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvorëjo.

**Sa'are mu sisë uehorovoruomaje ariböviehu Iesuare
aribövi nu huodaguo'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.**

¹⁸ Sa'arohemu uehorovarue ariböviehu jemë nu huodëgaruoho uvorëjo: Urimo ëhi jië'e aribövihuro nörö nue huodivoruomade höjo. ¹⁹ Jemë'o sa'arohemu uehorovaruuje aribövie jëvo'ibejajo ë aribövihuro uvoruomo'ibejajo: Jemë nosi aribövie gemuoho jëvajëromo rajëhi'ibejarëjo. A'i jemë sa'arohemu uehorovarijoho naro baejëvode höjo nasinö jëvoröhego. Baejëvë'ego jemë bogo jabu'oho havoromo ave sa'a hesirohemuoho uehorovaruuje höjo. Ëhuni ë aribövihuro jemë nue huodëgarue höjo. ²⁰ Jemë'o uehorovohëjo. Naro mami'e uëvode höjo: Mu aribövihuro jabesi a masijoho bogo iosirëmiromo masijoho riravarue höjo. Ëjö hesi bëhoho jemesi börömoho na sisë vaejëvë'ëro ëhu'ëro sa'a e aho'o jaburo mu vaejaruje aribövioho jemë'o sisë vaejëvo'aruëjo. O nasi jö ejehë'oho jemesi jöhu'o ejëho'aruëjo. ²¹ Jemëro nasi ihoho baejë'ego ëhuni ëho jaburo jemesi örire ëhi sisë vaejëvoruomo'ajëjo rabëni hesi bëhoho sa'are na remö'özade aho jabumë bogo gavarüero jië'ëro. ²² Na bogo sa'aroho rueromo jöho jabiesi öriroho majëhi'ibejöjo jabiesi jö sisëho bogojio'ibejajo. Röhu nasi jöho majëhijamu hejare höjo. Hejë'ëro bogo uö'a'aruëjo: Noehu mu sisë vaejaroho bogo gavë'e éma ë'are höjo. ²³ Na nu huodegë'oho nasi Vavuohu'o nue huodivoruomaje höjo. ²⁴ Ae göehu bogo vaejarue ëhi jië'e darugo'e mu masijoho naro jabiesi nunire vaenövode höjo. Jabiesi nuniroho ëhi jië'e muoho bogo vae'ibejöjo ëhuro jabiesi jö sisëho bogojio'ibejajo. O avevejö'oho jabumë nasi muoho iae gavare höjo röhu na'o nasi Vavuohu'o nue huodaguoruomaje höjo. ²⁵ Jabuhu nu huodaguarue hesi bëhoho urimë'i jabiesi jögoru surire jajivoromo uvë'e höjo: Na sisëho bogo ömë'e jabumë éma nue huodegare höjo. Röhu nue huodego'iröhe jö jajivadëhi ëhi nue huodegarue höjo God-are jöho bogo bejajëro jië'ëro.

²⁶ Röhu jemë Ajëminövo'iröhe Aho jö maemu barovaje Aru'ahohuro jië'ëro Vavuohu'o gemu mae hijaje höjo. Ëhi hijajëro jië'ëro naro nugö'ö'iramu Vavu hesirire jioromo jemesi örire ruvebi'ajëjo. Ruvebiromo nasi jöho huruoho majëhi'ajëjo. ²⁷ O jemë'o nasi jöho huruoho majëhi'arujëjo aevo'i na'o raromobe rovë'ëro jëvë'ëro.

16 ¹ Ëjöho naro uëvajëjo jemë mae uehorovevarujoho vuonugojëni.
² Jew rajehu God rajahijarue osare osare jemëhu gagovoromo

God rajahijarujoho aëro ahëvoruomo'ajëjo. O majae ijonö aehu jemë muo'amëvë'iroho uvoruomo'ajëjo: Noehu Iesuare aribövi muo'amaruoho ého God-are mue vaejaruëjo. ³Ëhi jië'e huë vavaeni'e muoho jemesi örire vaejëvo'aruëjo ë hesi bëhoho Vavuohu'o na'o bogo gövuaruëro jië'ëro. ⁴Röhu naro ë jöho uëvajëjo éhuro naehu ëhi uëvode huë vavaeni majaho rovego jemëro uehorovoromo uvo'irarijego: Nöröro uövuade höjo: Ëhi jië'e mu sisëho rue'a'ajëjo.

God-are Aru'ahehu mu vaejaje jö Iesuhu jövadohoje.

Ëhi jië'e jöho na bogo aevolioho uëvode hesi bëhoho na urimë'i jemë'o hibe juvoromo éhuni bogo uëvode höjo. ⁵Röhu avevejö'oho na jemë'oho bogo hi'i a'i na remö'öjamu sa'are rovode a hesi örire vuonorö'ö va'ië'ajëjo. Jemë bogo ae gemu vadu'oho uevarujëjo: Ja dinölë va'ië'anuëjo. ⁶Röhu na va'i uëvodohuni éhuni jemë sisë maro vavaenimarujëjo. ⁷Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Na bogo va'ibejöjo bisemu sisë jëvo'ibejajo. O na val'ë'ohuro éhuro mahö jëvo'ajëjo. Ëhesi bëhoho na bogo va'ibejöjo éhuro God-are Aru'ahehu Ajëminövo'iröhoho jemesi öriroho bogo rue'ibejajo. O val'ë'oho éhuro naro Aru'ahoho jemëni nugö'ö'iramu rue'a'ajëjo. ⁸Aru'ahohuro rueromo sama'e röjëhi'a'ajëjo ae aho'o ga'irarijego sa'arohemu uehorovarue aribövioho jaburo mu sisë hesi öroho mu ma hesi öroho sisë mevëho'iröhe hesi öroho bogo avoho uehorovoruomego. ⁹Mu sisë hesi öri bogo avoho uehorovarue hesi bëhoho jabumë nasi öriroho bogo mahö uehorovevoruomaje höjo. ¹⁰Mu ma hesi öri bogo avoho uehorovarue hesi bëhoho naro Vavu hesi örire maro va'iramu ijonöho bogo ge'a'arujëjo. ¹¹Sisë mevëho'iröhe hesi öri bogo avoho uehorovarue hesi bëhoho ave sa'are Sisë A Börömo hesi muoho mami'e mevamu bejë'e höjo.

¹²Naehu jemë jöe aho'obëhe majëhi'irodoho avevejö'e simanore uehorovo'irarijoho jemë bogo eni jëvajëjo. ¹³Iae ëhi höjo röhu jö mae barovaje Aru'ahohuro rovë'iroho huro mu ma hesi öroho röjëhi barë'ajëjo. Hu bogo hesi éma uehorovoromo jöho jövo'i a'iro jöe rabe rabe hejë'oho ého jövoromo röhu u'emu jioröhe mu jöho huruoho majëhi'ajëjo. ¹⁴Naro jöe jövo'iramu Aru'ahohuro nasi jöho baeromo jemë huruoho majëhi'iramu éhuro nasi ihoho döro jio'a'ajëjo. ¹⁵Vavuehu jövaje jöho aho'o nasirohu'o gemuoho höjo. Iae éhuni na uëvajëjo: Naro God-are jöe jövo'iramu Aru'ahohuro nasi jöho baeromo jemë majëhi'ajëjo.

Iesuare ariböviehu huë vavaeni baeromo barëjego huë mae bae'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

¹⁶Majae ma-bunemu barë'iramu jemë na bogo ge'a'arujëjo. Bogo geromo röhu va'o majae ma-bunemu barë'iramu evare röhu mahö ge'a'arujëjo. ¹⁷Ge'a'arujëjamu hegورو hesi ijorajo ioro'iorohuro

uarovareje: Iesuro no uövuajëjo: Majae ma-bunemu barë'iramu bogo geromo röhu majae ma-bunemu barë'iramu ge'a'arujëjo. Hu diehi uöromo jövajëjo. O uövuajëjo: Na bogo ge'irarije hesi bëhoho na Vavu hesi örire va'ië'ajëjo. Ëhu'o hu diehi uöromo è'ajëjo. ¹⁸ Majae ma-bunemu uvaje jö bëhoho rabe höjo. Hu rabu jö jövajoho no dadivavuajëjo. ¹⁹ Ëhi uarovamu Iesuro garomo uvadeje: Arue aribövioho ue ge'i nimaruëromo uëvadeje: Na uëvajëjo: Majae ma-bunemu barë'iramu bogo ge'a'arujëjo. Bogo geromo röhu va'o majae ma-bunemu barë'iramu röhu maho ge'a'arujëjo. Na jemë è jö hesi bëhoho naho'i atarujëjo. ²⁰ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë sisë maro nierusuburu'e bam'o'arujëjo. A'i ave sa'arohemu uehorovarue ariböviohuro nimoroho avoho'aruëjo. Jemë huë vavaene bae'a'arujëjo röhu huë vavaeni bae'irarijoho barëromo dë mae jëvo'iramu nimoroho'arujëjo. ²¹ Magonahehu raho'ië'iroho hejaje höjo vi'ehimavego huë vavaene baejaje höjo. Huë vavaene baeromo harihoho rahonugoromo uvaje höjo: Iae harihoho mabëhe baejë'e jevajëromo nimorohaje höjo. Nimorohego èhuro hesi vi'ehoho rumonimaje höjo. ²² Magonahehu huë vavaeni rumonimajëhi jemë'o huë vavaeni baejarujoho èhi rumonimo'arujëjo. Avevejö'oho jemë nasi jöëni huë vavaene baejarujëjo. Huë vavaeni baejarujoho u'emu naro röhu maho ro gë'iramu nimoroho'arujëjo. Jemëhu nimoroho'irarijoho aho bogo ahëvo hesi höjo.

²³ Ëmajaho rue'iramu jemë bogo nasi öriroho ue ge'a'arujëjo naro ajëmijöro. Röhu ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë rabe nëgamu Vavuoho nasi ihore ua gavë'oho hu iae ajëmi'ajëjo. ²⁴ Urimoho nasi ihoroho bogo uabe rovarijoho röhu aevoromo nasi ihoro ua ganövörejo. Ëhi jië'oho jemë ua ga'irarijoho iae baeromo nimoroho avoho'arujëjo.

**Sa'are mu sisë uehorovoruomaje aribövi jabesi mu sisë
Iesuhu ruahö'öjëho'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.**

²⁵ Na uhu'e jöe gö gö jövoromo èhuro nasi jöho majëhijajëjo. Röhu ijönö majaho rue'iramu evare uhu'oho bogo majëhi'i Vavu hesi jöho ma-sama'e majëhi'ejëjo. ²⁶ Ëho majaho rue'iramu jemë Vavuoho nasi ihore ua ganövo'arujëjo huro ajëmi'iröhego. Ua gal'irarijoho na bogo uëvajëjo: Naro jemesi jöëni hu ua ga'ejëjo ²⁷ rabëni hesi bëhoho Vavuohuro iae hesi dë vövöbajo'e aho'o jemë uehorovëvajëro jië'ero. Ëhuni jemesi jöënioho na bogo ua gal'i jemesi ua ganövo'arujëjo. Vavuehu jemë uehorovëvaje hesi bëhoho jemëro na rajehiromo mae uehorovoromo uvaruje höjo: Nörö Vavu hesirire jioromo rovade höjo. ²⁸ Iae mae-ëjo. Iae na Vavu hesirire rovë'ëro ave sa'are hijajëjo. Hijajëro ave sa'aho nugo'i Vavu hesi örire vuonorö'ö va'ië'ajëjo.

²⁹ Va'ië'ajëjamu hesi ijorajoho jaburo uavareje: Asë'e avevejö'oho ja bogo uhu'oho jövo'i ma-sama'e jövanuëjo. ³⁰ Avevejö'oho no garomo

uvaruëjo: Ja bövie bise'e ga barëjë'e javajëjo. Ja bogo ae gö uö gövuanue höjo: Jö rabe ue ge'l i négajëjo. Uö gö'irane bëhoho bogohöjo jero mami'le gövüel'ero. Ëhuni no mae uehorovoromo uvaruëjo: Ja God-arire jioromo rovane höjo. ³¹ Rovane höjamu Iesuro uëvadeje: Na jemë jaruvoho mae uehorovarujëjo. ³² Majae ijönöho majae ma-bunemu jio'iramu jemëro na remö'ö barëromo jemesi osare osare huruomo va'iramu sivue jevo'ajëjo. Röhu na bogo sivuoho jevo'i Vavuoho na'o jiaje höjo. ³³ Ejöho na majëhijajëjo ëhuro jemë heromo nasi ae gemuohuro jëvë'ero juhuonoho bogojëvo'i huë mae jëvo'iröhego. Sa'are jiaje mu sisëro jië'ero ëhuro sa'are raromoromo huë vavaene bae'a'arujëjo. Ëhi höjo röhu naro mu sisëho ruahö'öjë'e jevaje ëhuni biririvorëjo.

God-hu Iesuare aribövi ajëmiröhego Iesuhu äninandade jöhoje.

17 ¹ Iesuro hesi aribövioho ëhi uenugoromo ö'idöre siorohoromo uavadeje: Apajo. Majaho rovële höjo. Na jasi Harihe jevaje nasi ihoho döro banigojiomehonego naro jasi ihohu'o döro banigojiomaho'iröjo. ² Jero jöho bojemijane höjo naro döro namiromo ae aho'obëhe muebejëvo'irodego. Muebejëvoromo ëhuro jaehu bojemijane aribövioho naro darugoho bojëmego jaburo ma-iorno'ioremu maro raromo'iröhego. ³ Aehu ma-iorno'ioremu maro raromarue hesi bëhoho iae ëhi höjo. ⁴ Naro ave sa'are hiromo jaehu bojemane muoho vae barëromo ëhuro jasi ihoho döro banigojiomë'e jevajëjo. ⁵ Röhu Apo avevejö'e na ja'o hijajoho jero nasi ihoho döro banigojiomehonenëjo. Urimo sa'a bövi bise'o bogo bamanevare evare naro ja'o hijamu nasi ihoho dö maro jiade höjo. Ëhi jië'e ihe gemuoho bojemego na bae'iröjo.

⁶ Ave sa'a hesirohemu uehorovarue aribövioho God jero a ioro'iorohu baejëvoromo nasi örire bojemamu baejëvode höjo. Baejëvoromo ja diehi jië'e ae javajoho naro röjëhijode höjo. Jabumë jasinö jiaroho jero na bojemamu baejëvode höjo. Baejëvamu jabumë jasi jöho ejahë'e höjo. ⁷ Ejahë'ero avevejö'oho jaburo garomo uvarue höjo: Jaehu bojemijane jöho muoho bövioho bise'oho jasi örire jioromo rovë'e höjo. ⁸ Jabuhu ëhi uvarue hesi bëhoho jaehu röjehijane jöho naro jabis örire röjëhijë'e jevajëjo. Röjëhijamu heromo baejare höjo. Baejë'ero garomo uvarue höjo: Iae mae-ëjo. Nörö jasi örire jioromo rovade höjo. Ëhi uvoromo mae uehorovoromo uvarue höjo: God jero nörö ave sa'are nugö'öjane höjo.

⁹ Na jabumëni äninandajëjo. Na bogo uavajëjo jero sa'arohemu uehorovarue aribövioho ajëmi'i a'i jaehu bojemane aribövioho ajëmi'iranego jasinö jëvë'ero. ¹⁰ Ae bövie bise'e na'o jiaruoho jasirohu'o jioruomajëjo. O ae bövie bise'e ja'o jiaruoho nasirohu'o jioruomajëjo. Nasi iho börömoho jabumëro ae ma-va'orahoro röjëhijë'e höjo. ¹¹ Na

jasirire ö'ië'ajéjo. Ave sa'aroho bogo égo'oho hi'i a'i jabumë ave sa'are éhi raromonövo'aruëjo. Sa'are raromo hesi jioruomë'e jiaje éhuni Apo maemu javajoho jero jasi darugohuro avoho muebejëvonëjo. Édarugoho jero na bojemane höjo. Édarugo gemuohuro jabumë muebejëvego éhuro ja'o na'o ma-gemu jiaruëhi jabu'o éhi ma-gemu jioruomoröhe höjo. ¹² Naro jabu'o hijodevare jaehu bojemijane darugohuro éhuro avoho muebejëvonövode höjo rireromëvojöeni. Muebejëvoromo nasi gurutore rëmamu aho sisëroho bogo va'ë'e höjo. Sisëro va'iröhe ahuremu sisëro va'ë'e höjo jasi surire jö jiajëhi éhi jioröhego. ¹³ Aviavejö'e naro jasi örire ö'ië'ajéjo. Röhu naro ave sa'are hiromo ave jöho jasi örire uavajëjo éhuro naehu nimorohajëhi jabu'o éhi nimoroho avoho'iröhego. ¹⁴ Naro jasi jöho jabisë örire röjëhijamu baeruomamë'e höjo. Baeruomamamë'e uehorovarue ariböviohuro jabisë örire nue huodëgoruomë'e höjo. Rabëni hesi bëhoho naehu bogo sa'arohemu uehorovajëhioho éhioho nasi ariböviohuro jabu'o bogo sa'arohemuoho uehorovaruego éhuni nue huodëgë'e höjo. ¹⁵ Röhu na bogo éninamiromo uavajëjo: Sö va'lego ave sa'aroho bogo raromo'irarëjo. A'i naro uavajëjo: Avoho muebejëvego A Sisëho bogo baejëvo'irajo. ¹⁶ Naehu sa'arohemu bogo uehorovajëhioho éhioho jabu'o sa'arohemuoho bogo uehorovarue höjo. ¹⁷ Jero jabumë baejëvego jö mahemu ejahoromo éhuro jasi ariböviemu jio'amo'irajo. Jö mahemu uavaje è hesi bëhoho aviëhi höjo. Jaehu jövanue jöho höjo. ¹⁸ Jaehu na sa'are remö'öjanëhi éhi naro jabumë rëmö'öjë'e jevajëjo sa'are ariböviohu'o raromoromo mue vaeröhego. ¹⁹ Rëmö'öjë'ëro jabisë jöëni uehorovoromo naro nasi arijo'arije jasi örire bojamirovajëjo naro jabumë ajëmijego éhuro jabu'o jasi gemu jioruomoröhego.

²⁰ Na'o raromarue aribövi jabisë jöëni éhi éninamijajëjo. Bogo jabisë jöëniho gemu uehorovo'i u'emu nasi jö majëhijego heromo na mae uehorovevo'iröhe aribövi jabisë jöhu'o uehorovajëjo. ²¹ Uehorovoromo éninamijajëjo éhuro jabumë ae aho'obëhe ma-gemu jioröhego. Apajo. Na negajëjo jaehu na'o bimuvo'i naehu ja'o bimuvajëhi jaburo éhi no'o gemuoro bimuvoröhego. Bimuvego sa'arohemu uehorovarue ariböviohuro ého garomo uvoruomoröhego: Iae mae-ëjo. God-ro nörö nugö'öjamu sa'are rovade höjo. ²² Jaehu nasi iho banigojiomoromo aji bojemijanëhi naro éhi jië'e ajoho bojëmë'e jevajëjo éhuro ja'o na'o ma-gemu javuajëhi jabu'o éhi ma-gemu jioruomoröhego. ²³ Naehu jabu'o bimuvo'i jaehu na'o bimuvanëhi éhi jabu'o bimuvoromo ma-gemu jëvego sa'arohemu uehorovarue ariböviohuro ého garomo uvoruomoröhego: God-ro nörö nugö'öjamu rovade höjo. O God-hu nörö rajahijadëhi huro hesi ariböviohu'o éhi rajëhijaje höjo.

²⁴ Apajo. Na negajëjo jaehu bojemijane ariböviohuro nasinö ö'oromo na'o gemu mae raromoruomoröhego. Raromoromo nasi aji maho garuomoröhego. Éajoho jero na bojemane höjo rabëni mami gö'e sa'a

bövi bise'o bogo bamanevare evare jaehu na rajehinövanohuni. ²⁵ O Apo ja mu maemu vaejanue ae javajéjo. Sa'arohemu uehorovarue aribövioho ja bogo gavarue höjo. A'i naro iae ja gavaje höjo. O ave nasi ariböviohuro iae garomo uvoruomaje höjo: Jero nörö nugö'öjamu rovade höjo. ²⁶ Ja diehi jië'e ae javajoho naro nasi aribövioho röjéhijé'e jevajéjo. Iae na ëhi röjéhinöövo'ejöjo ëhuro jaehu na rajehianuëhi jaburo ëhi göëro göho rajahirovego naro jabu'o gemu mae juvo'irodëro.

**Judas-hu Iesu bijönimarue aribövi ajëmiromo
Iesu jabesi övore bojëmade jöhoje.**

18 ¹Iesuro ëhi ëninaminugoromo hesi ijorajo ömo'ömohu'o gemu mae va'adeje. Va'romomo Kidron dodure abueromo iojiomoromo aehu ijo bivare öri ari'ere ë va'o raromareje. ²Röhu Iesuni hiruëmade aho Judas ë öri ari'oho iae gavadeje mami'e Iesuro hesi ijorajoho jabu'o ë ro hinövë'ëro. ³Judas-ro ë öri ari'oho gavë'ëro ae söjëvo ujuohoromo rovadeje. Muorovo aribövioho söromoo God-are amo börömo atovarue aribövie priest masijohu'o Pharisëe ömo'ömohu'o jabuhu rëmö'öjamu rovaroho sö ujuohoromo rovamu bijo buno'oho ujuohoromo iroho gae ujuohoromo rueruomadeje. ⁴Rovamu gëgorovo diehi jië'e muehu hesi örire rue'iröhoho Iesu iae ga barëromo ro birohëvoromo uëvadeje: Jemë rahuo naharuëjo. ⁵Rahuo naharuëjamu uavareje: Iesu Nazareth rajoho naharuëjo. Naharuëjamu uëvadeje: Ëuvaruje aho iae na aviae jevajéjo.

Röhu Iesuni hiruëmade aho Judas jabu'o gemu mae namijadeje. ⁶Jabu'o gemu mae namijamu gagorovo rueho jaburo hejare Iesuro uëvamu: Na jevajë uëvamu hegorovo dejonö va'romomo sa'are rireromareje. ⁷Ëhi'amu Iesuro röhu maho uëvadeje: Jemë rahuo naharuëjo. Naharuëjamu uavareje: Iesu Nazareth rajoho naharuëjo. ⁸Naharuëjamu uëvadeje: Na mami'e uëvode höjo: Iae na aviae jevajéjo. Jemë na nahevogoro ave nasi aribövioho rëmö'öjego ma-va'arëjo. ⁹Ëhi uëvade hesi bëhoho mami'e Iesuro Vavuoho uavadeje: Jaehu bojemane aribövioho naro bogo ae gemu vadu'oho nugö'öjamu sisëroho va'ë'e höjo. Hu Vavu uavadëhi hesi aribövioho ëhi mae jio'amoröhego ëhuni guduamo'lı rovare aribövioho uëvadeje: Nasi aribövioho rëmö'öjego va'arëjo. ¹⁰Ëhi uëvamu Simon Peter-ro kaejöe gurihi bamë'ëro jië'ëro jijörömo priest börömo hesi mu vaejaje a ihe Malchus anoromo övo manörire hia'oho tariö'öjahadeje. ¹¹Hia'oho tariö'öjahamu Iesuro Peter uavadeje: Kaejöho sionoro ba'amëjo. Naehu i'u baejöro Vavuehu uevajoho rabëni bogo baejörajo.

Aehu Iesu Annas-are nunire bava'o nugare jöhoje.

¹²Ëhi'amu gagorovo muorovo ariböviohu'o jabesi a börömohu'o Jew rajo atovarue ariböviohu'o ëho jaburo Iesu guduamoromo tövonugoromo

¹³ hu'irae baeromo urimo Annas ga'i rovareje. Annas hu Caiaphas-are vaboro hesi vavue jiadeje. Ëvaduniroho Caiaphas hu priest böröme jiadeje. ¹⁴ Caiaphas-ro urimë'i Jew rajo a masijoho uëvadeje: Ae gemuehu ae aho'obëhe noni guomë'oho iae mae höjo. Ëhi jövade a hesi juroho Annas ga'irögoro Iesu hu'irae bava'areje.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhade jöhoje.

¹⁵ Hu'irae bava'amu Simon Peter'o ijoraje gö'o jaburo niö'iro Iesu rihiromareje. Rihiromoromo priest börömo hesi amo rejo iromare ojore rovareje. Rueromo göhuro Iesuhu va'ajire è va'adeje priest börömoho è aho mami'e gavajego. Huro è va'i Peter-ro rejo ojore viëhi amonö namijadeje. ¹⁶ Ojore viëhi amonö namijamu Iesuare ijorajo göho priest börömehu gavaje ahuro sionëro ojore rueromo ojo muebejaje magonahoho uanugoromo Peter ojore namijajoho osanö hu'irae bava'adeje. ¹⁷ Bava'amu è ojo muebejaje magonahohuro Peter uavadeje: Na mae ja'o è ia hesi ijoraje javajëjo. Ijoraje javajëjamu uavadeje: O na bogajo. ¹⁸ Ëhi uanugoromo va'oromo gëvade mu ariböviohu'o atovarue ariböviohu'o runonëgamu vëni muraege biho'amë'ero bëhire riravoromo jurovoruomamu gëgorovo va'oromo jabu'o gemu mae namiromo vënoho jurovadeje.

Iesu priest börömo hesi nunire namijamu jöe gö gö ua ga'i hijade jöhoje.

¹⁹ Ëhi'amu priest böröme Annas-ro Iesu uavadeje: Jasi ijore ijore jijiharue aribövioho rahumë höjo. Ja diehi jié'e jöho aho röjëhianue höjo. Ejöho majehijego hejöjo. ²⁰ Majehijego hejöjamu uavadeje: Na bogo gurihiromo jöho majëhi'i ma-va'orahoro sama'e majëhinövode höjo ae aho'obëhe heruomoröhego. God rajahijarue osare osare o God-are amo börömore è röjëhibe juvonövode höjo Jew raje aho'obëhe è gagovaruëro jië'ero. ²¹ Ëhu'oho ja rabëni nasi öriroho ue gevanuëjo. Nasi jö heruomade aribövioho jabumë üe gënego majahiruomo'irajo. Naehu majëhijode jöho jabumë iae gavarue höjo. ²² Ëhi jövamu hejë'i evare atovarue ae gemu Iesuare bëhire namijadohuro Iesu övo hitahiëro anoromo uavadeje: Hë ja rabëni priest börömoho ëhioho uavanuëjo. ²³ Uavanuëjamu hegorovo uavadeje: Naehu jö sisë majahamu hejanoho huruoho majahuego no ae aho'obëhe hejarëjo. O naehu jö mae majahamu hejanoho röhu rabëni na aneganuëjo.

²⁴ Ëhi uavamu hegorovo Annas-ro Iesu tövare ö'oho bogo jiovahë'e ëhu'o ëhi nugö'özjadeje va'oromo priest böröme Caiaphas-are nunire namiröhego.

Peter-hu Iesu gavaje jö röhu maho subivëhade jöhoje.

²⁵ Ëhi'amu Simon Peter-ro ëhi namiromo vënoho jurovadeje. Jurovamu gagorovo aëro uavareje: Na mae ja'o hesi ijoraje javajëjo. Ijoraje

javajéjamu uëvadeje: O na bogajo. ²⁶ Ëhi uavamu priest börömo hesi mu vaejarue röhu ae gemu Peter-hu anoromo hia'l tariö'öjahade ë a hesi agane gemuohuro Peter uavadeje: Iae na gavode höjo ijo bivare öri ari'ere ja Iesu'o gemuore namijamu. Na mae-ëjo. ²⁷ Ëhi uavamu Peter-ro uavadeje: Bogajo. Bogajamu gavë'i evare kökörökoho uvadeje.

Iesu barovamu Pilate-are nunire namijade jöhoje.

²⁸ Ëhi'amu Iesu Caiaphas-are nunire namijë'ero sisonuvamu aëro hu hu'rae baeromo sa'a muebejaje a börömo hesi osare rovareje. Rueromo röhu uvareje: Osare va'ë'oho no sisë baeromo God-hu Vörö Tugohade Söröho bogo avoho i'ejarë uvoromo bogo osaroho va'l ma-ojanore riravareje. ²⁹ Ojanore riravamu Pilate-ro hörö rueromo uëvadeje: Ave ia hesi sisëho rabe jiamu baeromo rovarije höjo. ³⁰ Baeromo rovarije höjamu uëvareje: Ëiaho bogo mu sisë vaejaje aho jio'ibejajo no bogo barueromo jasi öriroho bojami'ibejarëjo. ³¹ Bogo bojami'ibejarëjamu Pilate-ro uëvadeje: Jemëro jemesi bava'oromo court vaeromo jemesi jögoroho atoromo hesi muoho mevo garëjo mae o sisë jiego. Ëhi uëvamu Jew rajo masijohuro uavareje: Iae ëhi höjo röhu aehu mu sisë vaejarohuni noehu uëvego vuovoröhe darugoho nosi öriroho bogohöjo. ³² Uëvego vuovoröhe darugoho nosi öriroho bogohö uavare hesi bëhoho God-ro nimadeje Iesu korosire anego guomoröhe jöho Iesuhu mami'e jövadëhi ëhi jioröhego. Ëhuni uavareje: Ëhi jië'e darugoho bogojavuajëjo. ³³ Bogojavuajëjamu Pilate-ro hesi osa börömore vuonorö'ö va'adeje. Va'oromo Iesuni uvoromo rovamu uavadeje: Na ja Jew rajo jabesi a börömoho javajëjo. ³⁴ Börömoho javajëjamu Iesuro uavadeje: Na jasi éma uehorovoromo uevanuejo. O na ae göëro nasi jöho uavë'ero uevanuejo. ³⁵ Uevanuejamu Pilate-ro uavadeje: Asë'e na bogo Jew rajehu jevajëjo. Jasi sa'a rajohu'o jasi priest masijohu'o ého jaburo baejavoromo ro nasi övore bojemare höjo. Ja diehi'amu baejavo rovare höjo. ³⁶ Rovare höjamu uavadeje: Ave sa'are masije riravarue aribövi jabesi muoho gö jio'ibejajo nasi mu aribövihuro muorovoromo ahëvo'ibejarëjo éhuro Jew rajohuro bogo guduamevoröhego. Röhu bogo éhioho höjo. Naehu börömo namijaje muoho bogo ave sa'are vaejarue mue gemuoho höjo. ³⁷ Ëhi uavamu Pilate-ro uavadeje: Ëhi jië'oho na ja böröme namiromo ae muebejëvanue ae javajëjo. Javajëjamu Iesuro uavadeje: Naehu börömo namijajoho jero jasi jövanuejo. Röhu na sa'are ruvebijamu rahevade hesi bëhoho jö mahuremu majëhi'irodëro ruvebijamu rahevade höjo. Ae rahu jö mahuremu nimaruoho nasi jöe ejeharue höjo. ³⁸ Ejeharue höjamu Pilate-ro uavadeje: Röhu jö ma hesi bëhoho diehi höjo.

Iesu anego guomoröhego Pilate-hu majëhijade jöhoje.

Jö ma hesi bëhoho diehi hö uaromo amonö röhu maho hörö va'oromo Jew rajohu uëvadeje: Ave aehu i'u baeröhe hesi sisëho bogo birohë'e

jevajéjo. ³⁹Röhu ave sörö majaho rovego evare naro savoji ojoho jiovoromo jemëni ae gemu nugö'øjëhego hu mae va'aje höjo jemesi muoho éhi gemu jiobe rovë'ego. Éhi jië'oho na jemë négajéjo naro Jew rajo jemesi börömoho jivo nugö'øjëhego mae va'ojöro. ⁴⁰Éhi uëvamu hegorovo jö'e dadovoromo uvoruomadeje: Bogo è iahajo. A'i Barabbas-ajo. Éhi uvoruomadeje. Jaburo Barabbas jiovahego va'ojöro nimareje röhu hu vajiohu'e anano'e ae jiadeje.

19 ¹Iae Pilate-ro uëvamu muorovo aribövihuro Iesu bava'oromo hisuebijareje. ²Hisuebiromo a masijehu bosö didi'arue éhi jië'e bosöho Iesuare simanore didi'ahareje. Röhu bogo inömo maho baeromo bosöho avohaho'i bibë'e ijo hisuoho ujuoho huoromo simanore ba'amahareje. Ba'amahoromo a masijehu kavuë'e niögü égo io'amarue éhi jië'e niögoho ba'amahoromo ³ro sivoromo ua'l arijareje: Jew rajo a börömoho vaevë'e hijanuëjo. Éhi uaromo övo hitahiëro ano'l arijareje.

⁴Éhi'amu gagorovo Pilate-ro osare jioromo röhu maho hörö rueromo è gagovare aribövioho uëvadeje: Jöe hehëjo. Naro è iaho hu'rae barue'ië'ajëjo jemëro garomo uvo'irarijego: I'u bojami'iroke bëhoho na bogo birohë'e jevajéjo. ⁵Éhi uëvamu gavë'i Iesuro bibë'e bosöho simanore didi'ë'e kavuë'e niögoho ba'amë'e hu'o höröjadeje. Höröjamu gagorovo Pilate-ro uëvadeje: Gahëjo. Éiaho aviae höjo. ⁶Iesu ganugoromo priest masijohuro God-are osa atovarue aribövihuro uvoruomadeje: Korosioro anego guomajo. Korosioro anego guomajo. Guomajamu Pilate-ro uëvadeje: Jemëro jemesi bava'oromo korosioro anohego guomajo. I'u bojami'iroke bëhoho na bogo birohë'e jevajéjo. ⁷Bogo birohë'e jevajëjamu rue Jew rajohuro uaruomadeje: Röhu jögoru börömoho nosi örire jiajëjo. Éiahuro è jöho ahoromo uövuade höjo: Na God-are Harihe jevajéjo. Èjögoru ahadohuni éhuni guomo'a'ajëjo.

⁸Éhi uavamu hegorovo Pilate-ro urimo juhuonivadoho è jabiesi jöho hegoro evare juhuonivo avohadeje. ⁹Juhuonivo avohoromo Iesu hu'rae baeromo rue osa börömore vuonorö'lö va'oromo uavadeje: Ja dinö'e jioromo rovane höjo. Rovane höjamu Iesu bogo mana ua'l ma-jörumoraejadeje. ¹⁰Jörumoraejamu Pilate-ro uavadeje: Ja diehi'oromo jöho bogo mana majehijanuëjo. Aveho uehorovëjo. Na jivo ramö'lö'iroke darugoho korosire ano taemavo'iroke darugoho iae na jevajéjo. ¹¹Jevajëjamu uavadeje: Iae éhi höjo röhu God darugoho bogo bojami'iibejajo nasi örire mae o sisë vae'iranе darugoho bogojavo'iibejajo. A'i God-ro bojamijë'ero éhu'ëro iae eni javajëjo. Éhi jië'ëro jasi övore bojamamu ja baejevane a hesi jö sisëhuro jasiriroho iosiramiromo bövi mae höjo. ¹²Éhi uavamu hegorovo Pilate-ro öre nahadeje Iesu jivo nugö'öl'irovo. Jivo nugö'öl'i öre nahamu Jew rajohuro ma-darugo'o uvoruomadeje: Jaehu hu jivo nugö'öz'oho ého ja bogo Rome a börömo nimanue aho javo'ajëjo. Ae rahu uvë'oho: Na böröme namijaje ae jevajë

uvë'oho ë iahuro Rome a börömo hesi muoho ahaje höjo. ¹³Ahaje höjamu hegoro Pilate-ro va'o Iesu hu'irae baeromo amonö ro hörönugoromo va'adoho munéhu ahare öri ari'ere Hebrew huéhu huotovë'oho Gabbatha ë va'oromo jö mevarue arëto böromore hijadeje.

¹⁴Röhu God-hu Vörö Tugohade Sörö iröhe majaho nérëhi jio'i röhu evaroho majae ririre jio'iro ë'adeje. Evare majare Pilate-ro arëto böromore hiromo Jew rajoho uëvadeje: Jemesi a börömoho gahëjo. ¹⁵Gahëjamu hejë'i rue aribövihuro ma-darugo'o uvoruomadeje: Anëjo. Anëjo. Korosioro anego guomajo. Pilate-ro uëvadeje: Na na jemesi börömoho korosiroho ano'ejöjo. Ano'ejöjamu priest masijohuro uaruomadeje: Rome a börömoho éhemu nosi börömoho jiajëjo. Ae gö bogohöjo. ¹⁶Ae gö bogohöjamu Pilate-ro ë aribövihoo ejëhoromo muorovo a jabesi övore Iesu bojëmadeje jaburo bava'oromo korosire anego guomojöro. Bojëmamu Iesu baeruomadeje.

Iesu korosire ano taemare jöhoje.

¹⁷Iesu baeruomamu huro korosioho banigojiomoromo dejore bamoromo baeromo va'adoho ajiro ë'o ihe Simano Gijo Va'ëne Ë'oho Hebrew huéhu huotovë'oho Golgotha ë ajiro suorovareje. ¹⁸Suorovonugoromo ë dirö'ore korosire ano taemareje. Röhu ae niö'l jabu'o ano taemëvareje u'emu ujuoho nigemo'amoromo Iesu ririre amo'i a göho ruëhi amo'i göho viëhi amo'iröhëro. ¹⁹Ëhi'o'i röhu urimo Pilate-ro Iesuare jöho jajivoromo ae bojëmijadeje bava'oromo Iesuare simano namore korosire ano taemego aëro garuomoröhego. Jöho jajivoromo éhi uvë'e jiadeje: Iesu Nazareth raje Jew rajo jabesi a börömoho höjo. ²⁰Ëjöho Jew raje ae aho'obëhe adahoruomadeje Iesuhu korosire iromadoho amo börömo bëhiro jië'ëro. Ëjöho Hebrew jöëro Rome jöëro Greece jöëro jajivo'amë'e jiadeje. ²¹Jajivë'e jiamu gagorovo Jew rajo priest masijohuro va'oromo Pilate uavareje: Nadi éhioho jajivoromo uvo'ibejanëjo: Jew rajo jabesi a börömoho höjo. A'i jajivoromo uvonëjo: Ave iahuro hesi éma uvade höjo: Na Jew rajo jabesi börömoho jevajëjo. ²²Börömoho jevajëjamu Pilate-ro uëvadeje: Bogajo. Na jajivodoho hesi éhi jiemu jio'a'ajëjo.

²³Ëhi'amu muorovo aribövihuro Iesu korosire ano taemonugoromo hesi niögoho adovoromo muorovo ae éhi niö'l éhi niö'i jië'ëro gemu ujuohareje. Röhu hesi niögü égobövihoo éhu'o baejareje. Baeromo gavareje bogo niögü göho göho gemuoroho bimuvoromo sigohijë'e jio'i ma-böröme gemu jiamu gagorovo ²⁴uarovareje: Ë'ego no niögoho bogo arororomo gemu bae'irögoro a'l ajajovoromo gavarëjo raro baejego. Jabuhu éhi ë'are hesi bëhoho mami'e God-are surire jajivoromo uvë'eje:

Nasi uho giva'oho adovoromo ujuohare höjo.

Nasi niögoho ajajovoromo ae gemuëro baejade höjo.

Surire jajivadëhi ë muorovo aribövihuro éhi ë'areje.

²⁵ Ëhi'amu Iesuare vëmoho o vëmu hesi öho o Mary Clopas-are vaboroho o Mary Magdalene öho jaburo korosi bëhire riravareje. ²⁶ Riravamu gagorovo Iesuro gavadeje aruëre hesi vëmohu'o hesi ijoraje huhu dë vövöbajole aho'o rajahijajoho jabu niö'iro rirarovamu. Rirarovamu gëgorovo vëmoho uavadeje: Mamajo. Ave iahuro harihëro muebejavanovo'ajë ua'i ²⁷ ijorajoho uavadeje: Ave magonahoho vëmunö'e muebenëjo. Ëhi uavë'ëro rue ahuro magonahoho hu'rae bava'amu hesi osare hijadeje.

Iesu guomade jöhoje.

²⁸ Ëhi e'l'ë'ëro Iesuro garomo uvadeje: God-hu nimade muoho mami'e barëjë'e höjo. Mami'e barëjë'e höromo diehi e'iröhego God-are surire jö jajivadëhi ëhi e'l' nimamu uvadeje: Na jove i'l' negajëjo. ²⁹ Jove i'l' negajëjamu ramaho roriae jiadeje. Nioga'l'e wine jovëro e' ramaho irijiomë'e jiadeje. Ëhi jiamu aëro u'uhë'e inömoho jovore ba'amonusugoromo rumorovamu ioromo ijaho viture bijiohonugoromo nigemoromo hirore bamahadeje. ³⁰ Bamahamu jovoho sunuohonugoromo uvadeje: Iae barëjajëjo. Ëhi uvoromo simanoho uruhoromo aru'ahoho nugö'önugoromo guomadeje.

Muorovo aehu Iesuare ionire bijehu bijiohade jöhoje.

³¹ Guomamu majaho Friday jië'ëro Jew rajohuro uvareje: Nëröho nuho majae sörö maja börömoho jio'ië'ego éhuni vuovë'e sinehu korosire nuho majare rae'amo'iröhoho no bijönaguajëromo iae va'areje. Va'oromo Pilate uavareje: Uëvego korosire rae'amaje aribövioho aëro va'o höroho aho'amëhego vuovëvo'irajo. Vuovëvego evare korosire jiajoho ujuho ruvebi'irarëjo. ³² Ruvebi'irarëjamu Pilate-ro ejëhamu muorovo ariböviohuro va'oromo va'o Iesu'o gemu mae ano taemare a gö hesi hörohu'o gö hesi hörohu'o ahëhoromo ³³ Iesuaro va'oromo gavare mami'e guomë'e jiamu gagorovo höroho bogo ahahareje. ³⁴ Bogo ahaho'irögoro muorovo ae gemuëro bijohuro Iesuare ionire bijiohamu gavë'i kö'o jovo'o rovadeje. ³⁵ Kö'o jovo'o rovamu gavade ahuro majahuijë'eje jemëro heromo mae uehorovo'irarijego. Hesi jöho bogo sareri'ehu jio'i iae maeje. Huro mae garomo uvajeje: Naehu majéhijode jöho iae mae höjo. ³⁶ Röhu Iesuare höru bogo ahahare hesi bëhoho mami'e diehi e'iröhego God-are surire jö jajivadëhi ëhi jioröhego. Jöho jajivoromo ëhi uvë'eje: Hesi ijo'ahe gemu vadu'oho bogo ahö'ojaho'aruëjo. ³⁷ O Iesuare ionire bijiohade hesi bëhoho mami'e God-are surire jö göho jajivoromo ëhi uvë'eje: Bijëro bijiohoromo e' aho nunëro garuomo'ajëjo. Diehi e'iröhego God-are surire jajivadëhi iae ëhi bijiohadeje.

Iesuare sino munë gagore bamare jöhoje.

³⁸ Ëhi'amu Joseph Arimathea amo rajohuro rovadeje. Joseph hu Iesuare ijore ijore juvaje ae jiadeje. Röhu Jew rajo a masijoho juhuonëmiromo

bogo huruoho majéhi'i ma-saginiëri Iesu uehorovobe juvadeje. Ëahuro rueromo Pilate uavadeje: Uevego na va'oromo Iesuare sinoho bava'iröjo. Bava'iröjamu Pilate-ro ejahamu Iesuare sinoho bae'i va'adeje. ³⁹Röhu Nicodemus-ro hu'o gemu mae va'adeje. Nicodemus hu urimë'i vahi'e Iesu ga'i rovade aho jiadeje. Hu'l hesi ariböviohu'o ridi'e osoho ujuohoromo Joseph'o va'areje. Ëosoho ridi'e ije niö'i jabiesi siva buaroharoho ë hesi i'uoho 40 kilo rabu'e ëhi jiadeje. ⁴⁰Ëosoho ujuoho va'oromo Iesuare sinoho baeromo Jew rajehu sino guavo'i ë'aruëhi Joseph'o Nicodemus'o ëhi niögohu'o ridi'e osohu'o ujuohoromo ëhuro sinoho avohahoromo numareje. ⁴¹Röhu Iesu korosire anare ë hesi bëhoho mue jiadeje. Ëmure munë gage gemu bogo aho bamë'e ëma uno'e jië'e jiadeje. ⁴²Uno'e jië'ëro Iesuare sinoho numonugoromo uvareje: Néröho Jew rajo nosi nuho majae jio'a'ajëromo munë gagoho bëhiro jië'ëro ë dunemu bamareje.

Iesu i'ovoromo ri'øjë'ëro hesi sino bamariroho bogojiade jöhoje.

20 ¹Iae hora börömoho bogo ajivë'e i'o ma-sisonuvo'ia'amu Mary Magdalene-ro Iesu bamarire va'adeje. Vali gavadeje ojo tugohare munëho rori'o bava'ë'e jiamu. ²Bava'ë'e jiamu gavë'i ë magonahohuro tutuvoromo va'adoho Simon Peter'o iJORAJE Iesuhu dë vövöbajo'e aho'o rajahinövade ë ahu'o uëvadeje: Badare sinoho munë gagoroho bava'ë'e höjo. Bava'oromo dinö'e bamaroho no dadivavuajëjo. ³Dadivavuajëjamu gagorovo Peter'o Iesuare iJORAJE göhu'o ri'öromu Iesu bamarire va'areje. ⁴Jaburo niö'iro tutuvo va'oromo iJORAJE göhuro Peter iosiramiromo munë bëhire urimo rovadeje. ⁵Urimu rueromo hohitohoromo sino numo'amare niögoho ga'amadeje. Ga'i munë gagoroho bogo rumo va'adeje. ⁶Bogo rumo va'amu Simon Peter-ro ijore rovadoho ro munë gagore va'adeje. Va'oromo gavadeje sino numo'amare niögoho momorö'ö'i ⁷Iesuare simano numare niögoho hesi hahagu huhohë'e raromamu. ⁸Ëhi gavamu gavë'i urimo rovade Iesuare iJORAJE göhuro hu'o rumo va'oromo nunëro garomo mae uehorovadeje. ⁹Jaburo niö'iro Iesuhu guomoromo ri'öliröhe Godare surire jajivare jöho bogo uehorovareje. ¹⁰Bogo uehorovë'ëro Iesuare iJORAJE niö'iro sionëro jabiesirëro va'areje.

Iesuhu Mary Magdalene-are nunire rovamu gavade jöhoje.

¹¹Iesuare iJORAJE niö'iro va'irögoro Mary-ro sino bamarare ojo bëhire namiromo nivadeje. Nivoromo hohitohoromo sino bamarire uherihadeje. ¹²Uheriho'i gavadeje anerae niö'i ajivë'e niögoho io'amë'e Iesuare sino bamarare sionore göho simano bamarinö hi'i göho höru bamarinö hijamu. ¹³Ëhi gevamu gagorovo rue anerahö jaburo uavareje: Ma'inoho ja rabëni nivanüëjo. Ja rabëni nivanüëjamu rue magonahohuro uëvadeje: Aëro nasi Badare sinoho bava'ë'e höjo. Bava'oromo dinö'e bamaroho na bogo gagoro ëhuni nivajëjo. ¹⁴Ëhuni nivajëromo huotorovo'i gavade Iesu

namijamu gagorovo uvadeje: Nani hesi ae gö höjo. ¹⁵ Hesi ae gö höjamu Iesuro uavadeje: Ma'inoho ja rabëni nivanuejo. Ja rahuo nahantuëjo. Ja rahuo nahantuëjamu magonahohuro uvadeje: Nani ave mu muebejaje aho höromo uavadeje: Jero sinoho bava'ële javego röjehego na va'o baejöjo. ¹⁶ Baejöjamu ruehuro uavadeje: Mary-ajo. Mary-ajamu magonahohuro huotorovoromo Hebrew jöëro uavadeje: Raboniajo. Rabonia uavade hesi bëhoho uaromo ë'adeje: Tisajo. ¹⁷ Rabonia uavamu uavadeje: Nasi Vavu hesi öriroho bogo ajiomë'e jevaje ma'eneganuoho vuonugëjo. Vuonugo'i va'oromo nasi ö ömo'ömoho uënëjo: Nörö God-are örire ajiomo'ië'ajëjo. God hu näruare Vavue jioromo jemesi Vavue höjo. Hu näruare God jioromo jemesi God höjo. ¹⁸ Ëhi uavamu Mary Magdalene-ro va'oromo Iesuare ijarajo ömo'ömoho uëvadeje: Na Bada gavë'e jevajëjo. Gavamu huro jööho ëhi ëhi majehade höjo.

Iesuhu hesi ijarajo jabesi nunire rovamu gavare jöhoje.

¹⁹ Evare majare hura börömore vahiromamu Iesuare ijarajo ömo'ömohuro Jew rajo a masijoho juhuonëmiromo osare gagovoromo ojoho tugoho titimë'ëro ë raromareje. Raromamu gavë'i Iesuro jabesi ririre ëma ro namiromo uëvadeje: Huë mae raromohëjo. ²⁰ Huë mae raromohë'i hesi övohu'o ionohu'o röjëhijadeje. Röjëhijamu gagorovo uvareje: Iae Bada hö uvoromo nimorohareje. ²¹ Nimorohamu röhu mahu uëvadeje: Huë mae raromohëjo. Nasi Vavuehu na remö'öjamu sa'are rovodëhi ëhi naro jemë rëmö'öjajëjo jemëro va'oromo nasi muoho vaebe jijiho'irarijego. ²² Ëhi uënugoromo nu öge ahodëgoromo uëvadeje: God-are Aru'ahoho baerëjo. ²³ Jemëhu ae rahuare örire uavë'oho: God-ro jasi sisëho uehorovoromo vuonugajë uavë'oho God-ro ë a hesi sisëho uehorovoromo ma-ioro'ioremu vuonugo'ajëjo. O jemëhu ae rahuare örire uavë'oho: God-ro jasi sisëho majae ëhi uehorovaje hö uavë'oho God-ro ë a hesi sisëho majae ëhi uehorovo'ajëjo.

Iesuhu Thomas-are nunire rovamu gavade jöhoje.

²⁴ Ëhi'amu ijaraje ae gemu bogojie'ëro Iesu rovajoho bogo gavadeje. Ejjorajo hesi ihoho Thomas aehu uvaruoho Huodi'e Rahade Ahoje.

²⁵ Thomas Iesu bogo gavë'ego Iesuare ijarajo ioro'iorohuro Thomas uavareje: No Bada gavë'e javuajëjo. Bada gavë'e javuajëjamu uëvadeje: Hesi övore vio'uehu ano taemo'amare sionoho naehu bogo garomo nasi övo namehu bogo rëhë'oho o hesi ion'i'ahore bijehu bijiohadire nasi övo bogo nugöl'öjë'oho ëhuro bogo ma uehorovoromo bogo uvo'ejëjo: Iesu ri'öjë'ële höjo.

²⁶ Röhu urimo Iesuhu jabesi nunire rovadoho hurae gemu barëjamu hesi ijarajoho jaburo röhu mahu osare raromareje. Raromamu Thomas-ro jabu'o hijadeje. Ojoho tugoho titimoromo osare raromamu gavë'i Iesuro

jabesi ririre ëma ro namiromo uëvadeje: Huë mae raromohëjo. ²⁷Ëhi uënugoromo Thomas uavadeje: Jasi övo namoho barueromo ave nasi övoho gavehëjo. Jasi övoho barueromo nasi ion'i ahoro nugölö gavëjo. Ëhi'romomo naehu ri'öjode jöho mae o sarere hö uvanuoho vuonugo'i ma-avoho uehorovonëjo. ²⁸Avoho uehorovonëjamu Thomas-ro uavadeje: Nasi Bada nasi God ja javajëjo. ²⁹Nasi God ja javajëjamu Iesuro uavadeje: Jero na gevë'ëro éhu'ëro mae uehorovanuëjo. Röhu bogo gevë'e ëma mae uehorovë'oho ëhi jië'e aribövioho huë mae bae'a'aruëjo.

Ave surire jö jajivade hesi bëhoho ëhi jiaje jöhoje.

³⁰Iae Iesuhu bëhi'e mu masije aho'o hesi ijore ijore jijiharue aribövi jabesi nunire vae'amadoho ave suriroho ë jöho bogo jajivo'amë'eje. ³¹Ëhi jie röhu naehu ave jö jajivobe rovode hesi bëhoho jemëro adahoromo uvo'irarijego: Iae mae-ëjo. Iesu hu böröme namiromo ajamuaje aho höjo. Hu God-are Harihe höjo. Ëjöho uehorovoromo hesi darugoho baeromo ëhuro i'ovoromo maro raromo'irarijego ëhuni jajivë'e jeve.

Iesuhu hesi ijomraje 7 jabesi nunire rovamu gavare jöhoje.

21 ¹Ëhi'amu ijönö röhu maho Iesuro hesi ijomraje jabesi nunire rovadeje. Evare majaroho Tiberias e'u riröre ë rovadeje. Rueromo huhu ë'ade jöho na jajivo'ie'e. ²Iae Simon Peter o Thomas aehu uvaruoho Huodi'e Rahade Aho o Nathanael Galilee sa'a raje Cana amo rajoho o Zebedee-are harihe niö'i o ijomraje gö'o niö'i ëho jaburo gemuore gagovoromo raromareje. ³Raromoromo Simon Peter-ro ri'öromo a ior'o'ioroho uëvadeje: Na visu maje va'ie'ajëjo. Va'ie'ajëjamu jaburo uavareje: No'o ö'l'ie'aruëjo. Ö'l'ie'aruëromo va'oromo boat gagore ajiomoromo jovo döre va'oromo vahi bövie visuëni viöe jovore ba'amoromo io gabe jijihoromo visuoho bogo birohë'e gavareje sisonuvamu.

⁴Sisonuvamu gavë'i gavare arue Iesu jovo riröre namijamu gagorovo jaburo hu garomo uvareje: Nani hesi ae gö höjo. ⁵Hesi ae gö höjamu Iesuro jabumë gëromo uvëvadeje: Aganomë na jemë visuoho suovë'e jëvajëjo. Suovë'e jëvajëjamu rueho jaburo uvareje: Visuoho no bogo suovë'e javuajëjo. ⁶Bogo suovë'e javuajëjamu uvëvadeje: Boat-re viöho ioromo övo manö ba'amohëjo visue suovo'irarije. Ëhi uëvamu viöho ba'amoromo gavareje visue aho'obëhe ro abuejë'ëro viö barojomo'iröhoho bogo eni jëvamu. ⁷Bogo eni jëvamu gagorovo Iesuhu dë vövöbajo'e aho'o rajahijaje ijomrahuro Peter uavadeje: Iae Bada höjo. Bada höjamu hegorovo Peter-ro döre ba'amaje niögoho mami'e jijövë'ëro röhu maho ba'amoromo avoho ruohoromo jovore jörö'öromo Iesu birohö'i va'adeje. ⁸Peter-ro jovore jörö'öromo va'irögoro ijomraje ior'o'iorohuro boat gagore raromoromo viöre visuoho ioninö jagu baeromo rovareje jovo riröho bogo ëgoho jio'i ma-90 metre rabu'e ëhi jië'ëro.

⁹Rueromo sa'are ravo'amoromo gavareje věni muraege biho'amë'éro visuoho ë mue'i ioho ë bëhire momorö'öjamu. ¹⁰Ëhi'amu Iesuro uëvadeje: Avevejö'e suovarije visuoho gö ujuoho ruehëjo. ¹¹Ujuoho ruehëjamu Simon Peter-ro va'oromo boat-re ajiomoromo viöho sa'are jagu barovadeje. Röhu viöre visu masijoho aho'obëhe 153 jië'éro ëhuro irijiomë'e jiadeje. Visuoho aho'obëhe jiadeje röhu viöho bogo dadorovadeje. ¹²Viöho barovamu Iesuro uëvadeje: Ro ie ihëjo. Ro ie ihëjamu rue ijorajoho jabu bogo biririvoromo uavareje: Ja rahuo javajëjo. Jabumë iae garomo uvareje: Iae hu Bada höjo. ¹³Ëhi'amu Iesuro rueromo ioho ujuoho i'imëmiromo visuohu'o ëhi gemuoho ë'adeje. ¹⁴Urimë'i Iesuro guomoromo ri'önugoromo urimo vae niö'i hesi ijorajo jabisi nunire rovadoho evare majare röhu maho jabisi nunire rueromo iohu'o visuohu'o ëhi suvuorëmijadeje.

Iesuhu Peter'o jó jövade jöhoje.

¹⁵Suvuorëmiromo ue'ahamu gagorovo Iesuro Simon Peter uavadeje: Simon John-are harihoho na jero ave aribövioho iosirëmiromo na rajehi avohanue höjo. Ëhi uavamu Peter-ro uavadeje: Bada io'ajo. Jero na gevanue höjo naro ja rajahijego. Ëhi uavamu uavadeje: Ëhi jië'oho jero nasi sheep harihoho mio'amego jabisi aru'ahoho da'uomo'amo'irajo. ¹⁶Da'uomo'amo'ira uanugoromo röhu maho uavadeje: Simon John-are harihoho na jero na rajehijanue höjo. Rajehijanue höjamu Peter-ro uavadeje: Bada io'ajo. Jero na gevanue höjo naro ja rajahijego. Ëhi uavamu Iesuro uavadeje: Ëhi jië'oho jero nasi sheep-oho muebejehonövonëjo. ¹⁷Muebejehonë uaromo urimo vae niö'i uavadoho röhu maho uavadeje: Simon John-are harihoho na jero na rajehijanue höjo. Vae niö'i gemuoho ë jöe gemuoho ëhi ua'i hijamu hegorovo Peter vavaenimadeje. Vavaenimoromo uavadeje: Bada jero bövioho bise'oho gavanue höjo. Jero na gevanue höjo naro ja rajahijego. Ëhi uavamu Iesuro uavadeje: Ëhi jië'oho jero nasi sheep-oho mio'amego jabisi aru'ahoho da'uomo'amo'irajo. ¹⁸Ave jöho na jó mae ua'ië'ajëjo. Urimo ja a i'o javadevare evare jasi arijo'éro niögoho ruoho titimoromo dinö'e juvo'i nagadire éma juvonövane höjo. Röhu ijönö ja mavojirae'irane majare evare jero jasi öve niö'i ahorire vae'iramu ae göëro jasi övoho muoho titimëvoromo ja é dirö'ore va'ë'oho bijönagajire ë baejavo va'a'ajëjo.

¹⁹Ëhi uavade hesi bëhoho hu Peter röjahromo ë'adeje huro heromo uvoröhego: Aëro ëhi'oromo na anego'iramu guomevo'ajëjo. Guomevo'iramu ëhuro God-are iohoho döro jio'a'ajëjo. Amo Iesuro ë jöho uanugoromo Peter uavadeje: Nasi ijoro ijore juvonövonëjo.

Iesuhu dë vövöbajo'e aho'o rajahijaje ijorajo hesi jöhoje.

²⁰Juvonövonëjamu Peter-ro huotorovo'i gavade Iesuhu dë vövöbajo'e aho'o rajahijaje ijorajoho ijore rovamu. Urimë'i ë ahuro Iesuare bëhire

ie iromo va'o hia'iro saginiëri uavadeje: Bada ja bijönagarue a jabisi övore bojami'iröhe aho rahuo höjo. Ëhi ua gavade ae gemuohuro rovamu Peter-ro huctorovoromo gavadeje. ²¹ Garomo uavadeje: Bada ave iaho diehi jio'a'ajéjo. ²² Diehi jio'a'ajéjamu Iesuro uavadeje: Hesi jöho ëho bogo jasi muehu höjo. Na negë'ohuro hu biririvoromo ëhi hiemu hi'iramu na vuonorö'ö rue'ejöjo ëho bogo jasi muoho höjo. Jero nasi ijoro juvonövonëjo. ²³ Ëhi jövë'ëro Iesuhu Peter ëhi majahijade jöho Iesuare aribövioho jaburo jabisi éma vaerovemu vaerovoromo uvoruomadeje: Ejö hesi bëhoho ë iaho bogo guomo'i ma-hiemu hi'iröhe jöho höjo. Ëhi uvoruomadeje röhu Iesuro Peter bogo uavadeje: Iaho bogo guomo'a'ajé ua'i a'i uavadeje: Na negë'ohuro hu biririvoromo ëhi hiemu hi'iramu na vuonorö'ö rue'ejöjo ëho bogo jasi muoho höjo. Iesuro dë vövöbajo'e aho'o rajahijaje ijarajo hesi jöho ëhi jövadeje.

²⁴ Röhu ë adaharije mu hesi jöho ë ijaraje gemuohuro garomo hejë'ëro no majahuijajeje. Röhu ë jöho huro surire jajivë'eje. Noro garomo uvarueje: Hu iae jö mae majahuijaje höjo.

²⁵ Röhu ë mu jö jajivadoho Iesu bogo ë muohemuoho vae'l mue aho'obëhe vae'amadeje. Röhu na uehorovoromo uve: Iesuhu vaejade muoho aho'obëhe aëro mue gemu surire jajivo'amo va'o barë'ibejajo suri bahi'iröhe röhoho sa'ae dinö'e dinö'e jio'amajoho nani bogo eni jio'ibejajo. Ahia mino'e.

ACTS

God-hu hesi Aru'aho mëmi'iröhëni mae uëvade jö Iesuhu jövade jöhoje.

1 ¹⁻²O asë'e Theophilus ave jöho naro jajivo'ië'e. Urimë'i Iesuhu mue rabe rabe vaejade jöho naro jajivo barëjamu ja adahaneje. Huro muoho aeo'i vaenugoromo mue vaebe jöe röjëhibe éhi'obe ruejuvo God-ro uavamu ö'idöre ajiomadeje. Urimore jöho na éhi jajivodeje. Röhu Iesuro ö'idöre ajiomo'irögoro God-are Aru'aho hesi darugohuro jögoroho apostle ömo'ömoho bojëmijadeje jabumë mami'e hesi baejëvë'éro. ³Guomoromo ri'öjë'éro majae aho'obëhe 40 hesi uhure jabiesi nunire rueromo hesi arijo'arije röjahirovo'i hinövadeje. Röjahirovamu jaburo garomo uvareje: Iae hijajëjo. Huro jabiesi nunire rueromo God-hu böröme namiromo muebejavuaje è hesi jöho majëhi'ego henövareje. ⁴Hejamu huro jabu'o hiromo uëvadeje: Naro mami'e uëvode höjo: Vavuohuro suvuoroho mëmi'ajëjo. Ëhuni Jerusalem va'irarijoho nadi nugo va'i è amoremu raromoromo è suvuoroho mueberëjo. ⁵Suvuoro hesi bëhoho éhi höjo. Urimë'i John jovëro bapataeto vaejëvade höjo. Bogo majae égoho baebe val'ë'iro God-ro hesi Aru'ahoho mëmiromo éhuro jovoho bogo a'i Aru'ahohuro bapataeto vaejëvo'ajëjo.

Iesuhu ö'idöre ajiomade jöhoje.

⁶Ëhi'amu iae apostle ömo'ömohuro Iesu'o gemuore jioruomë'éro uavareje: Bada na ja avevejö'e ajamui'iramu Israel rajoho nomëro urimo è'arëhi èhi masije riravoromo sa'a ioro'ioroho muebejëvo'ejarëjo o bogajo.

⁷O bogajamu uëvadeje: Èhi jië'e muoho bövioho bise'oho divare majare jio'amoröhoho hesi Vavuohuro bamë'éro éhu'éro bogo ga'a'arujëjo. ⁸Iae èhi höjo röhu God-are Aru'ahohuro jemesirire ruvebi'iramu darugoho bae'a'arujëjo. Baenugoromo naehu diehi diehi è'amu gavarije jöho è jöho Jerusalem amore majëhibe Judea sa'ae bövioho majëhibe Samaria sa'ae bövioho majëhibe sa'ae gö gö majëhibe jijiho barë'arujëjo. ⁹Èhi uëvamu hegoro gavareje hu ö'idöre ajiomamu God-ro uavë'éro. Ajiomamu suëro riogivë'éro hu bogo gavareje.

¹⁰Röhu ajiomamu bogo gavë'e ö'idöho éma érimahamu gavë'i ae niö'i ajivë'e niögu io'amë'oho jaburo ma-majioho rueromo bëhire rirarovareje.

11 Rirarorovromo uëvareje: Asë'e Galilee rajomë jemë rabëni riravoromo ö'idöho ērimaharujëjo. Ēaho Iesu jemesirire jioromo ö'idöre ajiomë'ëro sionëro ruvebi'ajëjo. Sue uhure ajiomamu gavarijëhi ëhi rue'a'lajëjo.

Judas-are siono baeromo apostle jioröhe a baejare jöhoje.

12 Ëhi majëhijamu hegorovo apostle ömo'ömohuro Olives Dahirure jioromo öri dunonö 1 kilometre rabu'e vuonorö'ö va'oromo abo Jerusalem va'o suorovareje. **13** Suorovanugoromo va'oromo urimo raromonövare döre osa gagore ë iobjiomareje. Ēapostle jabesi ihoho Peter John James Andrew Philip Thomas Bartholomew Matthew o Alphaeus-are harihe James o Simon. Röhü Simon hu Jew rajehu jabesi mueberovo'i nimade aho jiadeje. O apostle gö James-are harihe Judas jiadeje. Apostle jabesi ihoho ëhi jio'amadeje. **14** Ēaribövioho aho'obëhe ë iobjiomoromo Iesuare ö ömo'ömoho hesi vëme Mary magonaho ioro'iroho ë ariböviohu'o gemu mae raromoromo God-are örire jöe ato'i arinövareje.

15 Ëhi'oromo majae vegino'e barëjamu evare Iesu mae uehorovarue aribövioho 120 rabu'e ëho jaburo gemuore gagovorovë'ëro Peter-ro ri'öromo uëvadeje: **16** Ö mueno'ohumë Judas-hu ë'ade jöho God-are surire jajivarëhi öre gö bogojie'ëro iae ëhi jiade höjo. Urimë'i God-are Aru'ahohuro David uavamu Judas-hu majae ijönö vaeröhe jöho jajivade höjo. Judas hu aehu Iesu guduamojöro öri röjëhijade ae jiade höjo. **17** Hu no'o gemu mae hi juvonövade höjo. Huro no'o bimuvoromo mue gemu vaeröhego ëhuni Iesuro hu baejade höjo.

18 Peter-ro ëhi jövadeje röhü hesi jö bëhoho Judas-hu mu sisë vaeromo ujuohade ë ijo bajohuro ëhuro sa'aho imadeje. Imoromo ë sa'are beruvebiromo dëho tögmamu dë hötöre suoro suoro baeromo guomadeje. **19** Guomamu ë jöho Jerusalem raje ae aho'obëhe jaburo henugoromo ë sa'aho jabesi jöëro Akeldama jumuvareje. Akeldama huotovë'le hesi bëhoho Kö Rovë'e Sa'ahoje.

20 Amo Peter-ro Judas-are jö vituoho majëhiromo uëvadeje: David-ro Judas-are jöho Psalms surire jajivoromo uvë'e höjo:

Hesi amoho a rumo'e jioröhe höjo.

Nadi a göho ëho hi'irajo.

O jö göho uvë'e höjo: Ae göëro hesi sionoho baeromo mue bae'a'ajëjo.

21-22 Ëhi uvë'ego na negajëjo ae gemuëro Judas-are sionoho baeromo no'o gemu mae juvoromo Bada Iesu ri'özë'ëro hijamu nunehu gavade jöho ae majëhinövöröhego. Na negajëjo Iesuhu no'o hibe juvo'ego John-hu bapataeto mu vaejamu aevö'i no'o hibe ruejuvo Iesu ö'idöre ajiomamu ëhi hiemu hibe rovade ëhi jië'le ae jio'iröhego.

23 Peter-ro ëhi uëvamu hegorovo rueho jaburo ae niö'i jabesi ihoho uvareje Judas-are sionoho baeröhego. A gö hesi ihoho Joseph jiadeje. Ëa hesi iho göho Barsabbas jio'i iho göho Justus jiadeje. Hesi ihoho niö'i

gemu jiadeje. O a gö hesi ihoho Matthias jiadeje. ²⁴ Ëae niö'i jabis iohoho uvonugoromo God-are örire èninamiromo uavareje: Bada ae aho'obëhe nosi dë vövöbajo'oho jero gövuanue höjo. Ëhuni ae niö'i röhu di aho gemu nimanuoho jero röjahuijego no bae'iraréjo ²⁵ èhuro hu Judas-are sionoho baeromo apostle muoho vae'iröhe höjo. Ëhesi bëhoho urimë'i Judas apostle jië'éro röhu muoho vuonugo'i guomoromo hesi röho sisëre va'ade höjo. ²⁶ God ëhi uanugoromo munë inine ömëvonugoromo ë ae niö'i jabis iohoho ë munë jabis döre jajivoromo hevö gagore ba'amoromo hijiohijiovareje ga'iro di aho bae'iröhoho jiego. Hijiohijiovoromo gavareje bae'iröhe aho Matthias jiamu gagorovo uavareje huro Iesuare apostle 11-ho jabu'o gemuore juvonövoröhego.

God-are Aru'ahehu ruvebijade jöhoje.

2 ¹ Ëhi'amu Pentecost majaho rovamu Keriso mae uehorovarue aribövihuro aho'obëhe osae gemuore raromoruomadeje.

² Raromoromo ma-majioho hejareje buru börömonö'e ö'idöre jioromo ruvebiromo jabuhu raromarue osaho aho'o huosihuoshavamu.

³ Huosihuavamu hejë'i gavareje vëni hödu va'ëne bitaroho rumorovoromo ae gemu gemu jabisi simano döre jiorovamu. ⁴ Jiorovamu gagorovo God-are Aru'ahohuro ae aho'obëhe jabisi dë vövöbajo'ere abueromo rarovadeje. Rarovoromo bitaroho ajëmijamu aevoromo huë göëro göëro jöe vaerovobe va'areje.

⁵ Röhu Jew rajo ae göëro göëro Jerusalem amore ë raromoruomadeje God mae uehorovaruëro jië'éro sa'ae göre göre jioromo rueruomë'éro.

⁶ Jerusalem raromoromo hejare Iesuare aribövihuro atavavamu hegorovo ae aho'obëhe gemuore rueromo gagovoruomadeje. Gagovoromo ae gemu gemu hejare jaburo jabisi huë göëro göëro vaerovavamu hegorovo hire görö'øjëvadeje. ⁷ Hire görö'øjëvamu ri'öromo uvoruomadeje: Jabumë bogo nosi sa'ae gemuoho jio'l Galilee rajemu jioruomajëjo. ⁸ Ëhi jië'oho diehi'oromo nosi huë göëro göëro ato'ego no hejaruëjo. ⁹ No Parthia sa'a raje javuajëjo. Media raje Elam raje Mesopotamia raje Judea raje Cappadocia raje Pontus raje Asia raje ¹⁰ Phrygia raje Pamphylia raje Egypt raje javuajëjo. Cyrene amo bëhire Libya sa'a raje javuajëjo. Rome amo raje javuajëjo. ¹¹ Rome amo rajo a ioro'ioroho Jew rajo ae javuajëjo. A ioro'ioroho bogo Jew aehu javuo'i röhu Jew rajo jabisi muoho noro ijönö baejë'e javuajëjo. Crete sa'a raje javuajëjo. Arabia sa'a raje javuajëjo. No sa'ae gö gö ëhi javuajëjo. Röhu no ae aho'obëhe hebe rovaruëjo God-hu mu masije gö gö ë'ade jöho ë aribövihoko jaburo ae gemu gemu nosi jöëro atavavo'ego. ¹² Ëhi uvoromo ae aho'o tiöromo uehore gö gö baeromo uarovareje: Diehi'ego èhioho ë'aruëjo. ¹³ A ioro'ioroho bogo èhioho uvo'i a'l ma-sivëgoromo uarovareje: Èaribövihoko rihu'e jovo sisë ue'aho avohë'ëro simane huotovëhö'ego ë'aruëjo.

God-are Aru'ahehu rovamu Peter-hu Iesuare jö majëhijade jöhoje.

14 Ëhi'amu Peter-ro apostle ioro'iore 11-ho jabu'o gemu mae jië'ëro ri'öromo ae aho'obëhe ma-darugo'o uëvadeje: Jew raje Jerusalem raromarujohumë ae aho'obëhe naehu jö jövo'ië'ajoho avo'avoho hehëjo.

15 Jemëro uvarujëjo: Ave aribövioho simane sisëréjë'ëro ë'aruëjo. Bogo ëhioho höjo rabëni majae rojomanovego vörö'e jovoho aho bogo ue'ahoruomajëro jië'ëro. 16 Ëhuni bogo ëhioho jio'i a'i ë mu hesi bëhoho urimë'i Joel-ro ave jöho God-aro baeromo jajivoromo uvade höjo:

17 God-ro uövuavohijajo: Ijo tugoho'i majaho rue'iramu naro ave muoho vae'ejëjo.

Naro nasi Aru'ahoho jovonö'e otehëho'iramu ae magonahe aho'o rumorovo'ajëjo.

Rumorovo'iramu jemesi ujo ömo'ömoho a'o magonaho'o nasi jöho huruoho'aruëjo.

Jemesi a i'ohuro nasi muoho nia'ovoro ga'a'aruëjo.

Jemesi a mavojohuro momorö'öromo mue gemuoho ga'a'aruëjo.

18 Ëho majaho rue'iramu nasi Aru'ahoho otehëho'iramu nasi mu vaejarue aho magonahoho jabu'o rumorovo'ajëjo.

Rumorovo'iramu nasi jöho huruoho'aruëjo.

19 Ö'idöre vöröle muoho vae'ejëjo.

Sa'are darugo'e muoho ömo'ejëjo.

Sa'are ömo'iramu köemu jioromo vëne ravoromo u'e ajiomo'ajëjo.

20 Ö'idöre vae'iramu majaho ramoramovoromo manaeroho köle' jio'a'ajëjo. Badare aji'lë maka börömo rueröhe ë hesi urimo ëho jio'a'ajëjo.

21 Evare ae rahu Badani uvë'oho maro jëvo'ajëjo.

22 Röhu Israel rajomë ave jöho hehëjo. Naro Nazareth raje Iesuare jöho majëhi'ië'ajëjo. God-ro Iesu ajamijamu bogo gavarue darugo'e muoho vae'amade höjo ëhuro jemëro tiëromo ma-sama'e uvo'irarijego: Iesu bogo ëma rue'i God-ro nugö'öjamu rovade höjo. Ëmuoho jemesirire vaejë'ëro jemë'o iae gavaruje höjo. 23 Ëaho jemesi övore rovade höjo God-ro ëhi nimoromo uvë'ëro. Jemesi övore rovamu jemëro baeromo sisë aribövioho uëvamu korosire anare höjo. Jemesi sisë höjo. 24 Röhu vavaene baeromo guomo raromoromo God-ro hesi vavaenohu avohahamu ri'özade höjo bogo ioro'ioremu guomoröhe ahuro jië'ëro. 25 Ëhi ri'öl'iröhe jöho urimë'i David-ro God-are surire jajivoromo uvë'e höjo:

Naro gavode höjo Badaro na'o gemu mae juvo'i hijamu.

Huro nasi bëhire juvo'ego na bogo juhuonivo'ejëjo.

26 Ëhuro dë vövöbajo'oho sasohevaje höjo. O bitarohuro nimorohë'i jöe jövaje höjo.

Iae nasi sino haho'oho guomo hesi höjo. Röhu na mae hiromo muebe'ejëjo hujeji God-ro ajemi'iröhego.

²⁷ Éhesi bëhoho guomevo'iramu vuovoromo raromaruiroho God ja nasi aru'ahoho ého bogo nugeho'iramu bogo ioro'ioremuoho ého hi'a'ajéjo.

Na jasi aéro jevë'éro éhu'éro jero ajemi'iramu nasi sinoho bogo sagohorijeveo'ajéjo.

²⁸ Naehu hiemu hil'irode öroho jero röjehijë'e javajéjo.

Jero na'o gemu mae juvo'ego éhuro na nimorohevo avoho'ajéjo.

Iesuhu éhi é'iröhe jöho David-ro jajivade höjo.

²⁹ Aganomë naro nosi hijo miono'e David-are jöho jemesi örire huruoho majëhi'ejöjo. David guomamu guavare höjo. Hu guavare huoho jaruvohu'o aviae jiajéjo. Éhuni hesi sinoho bogo sagohori'iröhe jöho hu bogo jövo'i Iesuare jöho jövade höjo. ³⁰ Éhesi bëhoho David-ro jö God-aro baeromo juvaje aëro jië'éro ijönö jioröhe jöho gavade höjo. Éhu'éro hu garomo uvade höjo: God-ro na jöe darugo ma'e majehiromo uevë'e höjo: God naro jasi uje gemu baeromo böröme bamö'ejöjo David jaehu öri ari'e muebejanüéhi éhi é'iröhego. ³¹ God-hu Keriso böröme bamoröhe jöho David-ro gavë'éro éhuni Kerisohu ri'öröhe jöho jajivoromo uvade höjo:

Vuovoromo raromaruiroho God ja hesi aru'ahoho ého bogo nugahamu bogo ioro'ioremuoho ého hijade höjo.

Jero hu ajamamu hesi sinoho bogo sagohorijahade höjo.

³² Röhu é aho Iesu God-ro ajamijamu ri'löromo röhu maho hijade höjo.

Hijamu hesi aribövioho aho'o no iae nunéro gavë'e javuajéjo. ³³ Ri'lö hiromo God-ro böröme bamamu ajiomoromo hesi övo manö hijë'e höjo.

Hiromo Vavuehu uavadéhi éhi hesi Aru'ahoho bojamamu baeromo jovonö'e otehahuë'éro jemë garomo hejaruje muoho noméro vaejaruëjo.

³⁴ Röhu Iesuhu God-arire ajiomade jöho iae mae jio'ego röjëhi'ejöjo. Iesuhu ajiomadëhioho David God-ariroho bogo éhioho ajiomade höjo. David hu bogo ajiomade höjo röhu God-are surire jajivoromo uövuade höjo:

Bada God-ro nasi Bada uavade höjo:

Nasi övo manö rojo hijego

ja'o muorovarue aribövioho ³⁵ naro ruahö'löjëvego

hörëro vijuvo taemo'amo'irane höjo.

Bada Iesuhu aijo God-are övo manö hil'iröhe jöho David-ro éhi jajivade höjo.

³⁶ Éhuni Israel aribövioho aho'obëhe jemëro ave jöho avoho hehëjo. Jemëhu korosire anarije aho Iesu é aho God-ro böröme bamë'éro hu Bada höjo. Böröme namiromo ajamuijaje ae höjo.

³⁷ Peter-ro éhi majëhijamu hegorovo é aribövioho jaburo juhuone böröme baeromo Peter'o apostle ioro'iorohu'o uëvareje: Ö ömo'ömoho no diehi é'ejarëjo.

³⁸ Diehi'o'ejarëjamu Peter-ro uëvadeje: Jemë ae gemu gemu uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baeromo Iesu Keriso-are ihoro bapataeto

vaejego God-ro jemesi sisëho uehorovoromo vuonugo'irajo ëhuro God-ro hesi Aru'ahoho suvuore mëmego bae'irarije höjo. ³⁹Ëhesi bëhoho God-ro hesi Aru'ahoho jemë'o jemesi aboji harihu'ohu'o mëmi'i uvade höjo. Ae dinö'e dinö'e raromoromo nosi Bada God-hu uvamu ejahë'oho hesi Aru'ahoho mëmi'i uvade höjo.

⁴⁰Peter-ro ëhi uenugoromo ëhi jië'e jö göho aho'obëhe majëhiromo uëvadeje: Sisëho vuonugo'i avoho raromohego ave sisë ariböviehu i'u bae'iröhoho jemë bogo ëhioho bae'irarije höjo. ⁴¹Peter-ro ëhi majëhamu hegorovo hesi jö ejahare aribövihuro bapataeto vaeruomadeje. Vaejë'ero ëhu'ero evare majare ae aho'obëhe 3,000 ëhi aevoromo Iesuare aribövi ioro'iorohu'o gemu mae jijihonövareje. ⁴²Gemu mae jijihoromo apostle jabesi jöho heromo agane vaerovoromo gemuoro ie ue'ahoromo God-are örire jöe atönövareje. Ëhi jië'e muohuremu uehorovonövareje.

**Iesuare ariböviehu gemuore raromo jijihoromo
aviëhi jië'e mu vaejare jöhoje.**

⁴³Ëhi'o'ego God-ro apostle-ho ajëmi'ego bogo gavarue darugo'e muoho vaenövareje. Vae'ego ae aho'obëhe ëho gagorovo tiöromo uvonövareje: O mu mabëhe barueromo röjahuijaruëjo. ⁴⁴Ëhi'o'ego Iesu mae uehorovarue aho jaburo agane gemuoho val'ëne gemuoro raromo jijihoromo bövie bise'e bogo sivu sivuoho bae'l ma-gemuoro bahinövareje. ⁴⁵Jabesi sa'ae inömo inöme bövie bise'e imo'amoromo ijo baje ujuohoromo ae gö rabe rabe bogojijë'oho suvivorëminövareje. ⁴⁶Majae ëhi God-are amo börömore gagovorovonövareje. O osare osare gemuoro raromoromo nimorohë'i huë baerovë'i ie ue'ahonövareje. ⁴⁷Ue'ahoromo God rajahiromo a ioro'ioro jabetesiro huë mae baenövareje. Ëhi'o'ego Badaro ae gö gö baejëvoromo maro bamëvoromo ekaresia gemuore bimuvëvonövadeje.

Peter'o John'o höru sisë'e a ajamamu marëjade jöhoje.

3 ¹Majae sanuovamu Jew rajehu pari vaejarue majare Peter'o John'o jaburo niö'iro ruhe God-are amo börömore hörö'i ajiomareje. ²Ajiomoromo amo börömo hesi rejo ojo bëhire rovareje. Ëjo hesi iho jumuvaroho Ojo Mabëheje. Rue'i gavareje ae gemu ë hijamu mami'e höru sisë'e ëhi rahë'e jië'ero. Höru sisë'ego majae ëhi hesi aribövihuro barueromo ojo bëhire ë bamonövareje. Ojo bëhire bamo'ego ae gö gö osa börömore va'ië'iroho jaburo hu ijo baje bojamijöro ëninëminövadeje. ³Ëhi ë'ojiwo hiromo gavade Peter'o John'o jabu'o osare roval'ia'amu gëgorovo ëninëmadeje. ⁴Ëninëmamu hegorovo rueho jaburo hu ërimahoromo Peter-ro uavadeje: No gövuëjo. ⁵Gövuëjamu hegorovo rue ahuro uvadeje: Jaburo suvuore memi'i uevarüëromo gëvadeje. ⁶Gëvamu Peter-ro uavadeje: Ijo baje bogojevajëjo. Röhu nasi örire jevajohuro ëhuro ajami'ejöjo. Naro Nazareth amo raje Iesu Keriso-are ihore ja uavajëjo:

Ri'öromo juvëjo. ⁷Ri'öromo juvëromo hesi övo manö ma'enoromo nigemadeje. Nigemamu gavë'i hejade hesi höru hitahioho öbinajoho mae jiavamu hegorovo ⁸döro majioho ri'öromo namiromo hesi höréro juvadeje. Hesi höréro juvoromo tiöbe God rajahibe jabu'o gemu mae God-are osare va'adeje. ⁹Ëhi'amu ae aho'obëhe garuomadeje huro God rajahibe juvamu gagorovo ¹⁰gavare Ojo Mabëhi hesi bëhire hiromo ijo bajëni ëninëmaje aho jiamu garomo tiöjëvamu uvareje: Diehi'ormo höroho marëjë'ero juvajëjo.

Peter-hu God-are osa börömore namiromo Iesuare jö majëhijade jöhoje.

¹¹Ëhi uvoromo gavare è aho Peter'o John'o jabesi övoro jiorovoromo jabu'o èhi juvamu God-are amo börömo hesi harada ihe Solomon-are haradare è juvamu garomo tiöjëvamu tutuvoromo è gemu va'oromo gagovoruomadeje gal'irovo. ¹²Gagovamu gëgorovo Peter-ro uëvadeje: Israel rajomë jemë ave aho garomo rabëni tiöjarujëjo. Jemë rabëni John'o na'o èrimahuarujëjo. Bogave uvo'irarijëjo: No vörö'e aëro javuë'ëro o mu maemu vaejaruëro èhlü'ëro noro ajamî'ego marëromo juvajëjo. Bogo èhioho höjo. ¹³A'i hu marëjade hesi bëhoho aviëhi höjo. God-hu Abraham Isaac Jacob nosi hijo miono'o ioro'iro muebe'amadohuro hesi mu vaejaje aho Iesuare ihoho döro nigemahade höjo. Ëaho jemëro guduamoromo a masijo jabetesi övore bojëmijarije höjo baeromo sisë vaeröhego. Bojëmiromo hejarije Pilate-ro uvavamu: È'ego naro Iesu jivo nugö'lö'irö uvamu hegorovo jemëro Pilate-are nunire Iesu bijönimarije höjo. ¹⁴Iesu hu God gemu uehorovoromo mu maemu vaenövade höjo röhu jemëro hu bijönimoromo Pilate uavarije höjo huro a muo'amaje aho jemëni jivo nugö'löjëhego val'iröhego. ¹⁵A muo'amaje aho jivo nugö'löjëhöjöro ua'lì a i'ovavuaje aho Iesu anojöro uavarije höjo. Ëhi'amu guomoromo God-ro ajamamu ri'öromo hijamu nosi nunëro gavë'ëro è jöho majëhijarue höjo. ¹⁶Ëaho Iesu mae uehorovadohuro èhuro hesi darugohuro ajamamu ave höru sisë'e a jemë gavarujoho biriroho baejade höjo. Ëaho Iesu mae uehorovamu èhuro marëjadoho jemë ae aho'obëhe iae gavarujëjo.

¹⁷Aganomë iae èhi höjo röhu na gavajoho jemë'o jemesi a masijohu'o bëhoho bogo avoho gavë'ëro Iesu anarije höjo. ¹⁸Röhu jemëhu vaejarije mu sisë hesi bëhoho urimë'i God-ro jöho nugö'löjamu jö hesiro baeromo majehinövare ariböviohuro surire jajivoromo uöbe rueruomade höjo: God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamui'iröhe aho vi'ehe baeromo guomo'a'ajëjo. God-ro mami'e jö bamoromo uövuadëhi öroho èhi avohamu Iesu guomade höjo. ¹⁹Ëhi jië'e jiaje èhuni öri sisëre jijiharujo vuonugo'i God-are öroro jijihego huro jemesi sisëho mu'uvëho'irajo. ²⁰Ëhi è'ë'oho Badaro jemesi aru'ahoho biririvëh'ajëjo. Biririvëhoromo Iesu nugö'lö'iramu jemëni rue'a'ajëjo. Iesu böröme namiromo ajëmi'iröhe aho è aho God-ro jemesi jöëni baejade höjo. ²¹Baejë'ëro huro ö'idöre

hijuvo hujeji God-ro sa'aе bövie bise'e röhu maho i'e avoho'iramu evare rue'a'ajéjo. Éhi jië'e jöho mami gö'e nugöl'öjamu jö hesiro baeromo majéhinövare aribövi mahuro surire jajivobe rovare höjo. ²²Iesuare jöho Moses-ro God-are surire jajivoromo uövuade höjo: Jemesi a bövie God-hu na remöl'öjamu rovodëhi huro jö hesiro baeromo majéhi'iröhe a göhu'o éhi nugöl'öiramu rue'a'ajéjo. Hu jemesi sa'a raje jio'a'ajéjo. Jö rabe uëvë'oho ejahonövorëjo. ²³Ae rahu hesi jö bogo ejahë'oho è aribövioho rori'o sö va'oromo ijumëvo'aruëjo. Iesuare jöho éhi jajivë'e höjo. ²⁴Éhi jajivamu jö God-aro baeromo majahinövare a ioro'ioro Samuel-arire aevoromo hesi ijore rueromo jö majéhijare ae aho'obëhe ého jaburo jaruvore mu rabehu rovaje jöho majéhibe rovare höjo. ²⁵Röhu jemë'o huë mae bae'irarijego éhuni è aribövihuro jöho God-aro baeromo majéhiromu uënövare höjo: Huro mu mabëhe nugöl'öiramu rue'a'ajéjo. Jemë'o huë mae bae'irarijego éhuni God-ro jemesi hijo miono'oho darugo'e jögoroho bojëmiromo uëvade höjo: Iae naro muebejëvonöv'ejöjo. Huro éhi jië'e jögoroho Abraham bojamiromo uavade höjo: Naro jasi a ujoho mae avohëvo'iramu éhuro sa'ae dinö'e dinö'lë raromarue aribövihuro'ho huë mae baeruomo'ajéjo. ²⁶Éhi uavë'ëro huro hesi mu vaejaje aho Iesu baeromo urimo jemesirire nugöl'öjade höjo huro rueromo jemë huë mae bojëmiromo dë vövöbajo'oho huotovëhego jemë ae aho'obëhe mu sisëho vuonugo'irarijego.

Peter'o John'o Jew rajo a masijo jabesi nunire rirarovare jöhoje.

4 ¹⁻²Peter'o John'o jaburo jöho éhi majéhijamu hejë'i Jew rajo a masijohuro rueruomadeje. Priest ömo'ömohuro God-are amo börömo atovarue jabesi a bövihuro Sadducee ömo'ömohuro ého jaburo hejare Peter'o John'o ae uëvamu: Iesu guomoromo ri'löjë'ëro éhu'ëro vuovarue ae aho'obëhe no'o ri'lö'ejarë uëvamu hegorovo uvareje: Jö sisë ae majéhijaruëromo dë vörönégamu rovareje. ³Rueromo Peter'o John'o guduamo ömëvo va'oromo majae barëjamu gagorovo savoji gagore ba'amëvareje hujeji nérö rueromo jabesi nunire rirarovoröhego. ⁴Amo ae aho'obëhe Peter'o John'o majéhijare jöho heromo Iesu mae uehorovoruomadeje. Mae uehorovë'ëro éhu'ëro Iesu mae uehorovarue aribövihuro aho'obëhe 5,000 rabu'e jiadeje.

⁵Peter'o John'o savoji gagore ba'amëvamu momorö'löjë'ëro sisonuvamu gagorovo council a masijohuro a duvaho ömo'ömohuro jögoru öri röjéhijarue aribövihuro ého jaburo Jerusalem rueromo gemuore gagovoruomadeje. ⁶Gagovoruomamu priest böröme Annas-ro Caiaphas-ro John-ro Alexander-ro priest börömo hesi agano ioro'iorohuro ého jaburo a masijo ioro'iorohu'o gemuoro gagovareje. ⁷Gagovoromo Peter'o John'o hu'raejëvo ruejöro jöe nugöl'öjamu rueromo jabesi nunire è rirarovareje. Rirarovamu gëgorovo uëvareje: Jemë diehi'oromo höru sisë'e aho

ajamijamu marëjade höjo. Diehi jië'e vöröho baeromo rahuare ihoro uvoromo ë'arije höjo.

⁸Ëhi uëvamu God-are Aru'ahohuro Peter-are dë vövöbajo'oho rarovamu ri'öromo uëvadeje: Jew rajo a masijohu'o a duvahohu'o nasi jöe hehëjo. ⁹Noehu höru sisë'e a ajamamu marëjade jöho evaho nani jemë he'l nëgamu ëhuni noro jemesi nunire rirarovojoero atë'éro uö gövuarujëjo. ¹⁰Ëhi jië'oho na negajëjo jemë'o Israel a ioro'iorohu'o ae aho'obëhe jemëro ave jöho he'irarijego. Ave aho jemesi nunire marëjë'e namijaje hesi bëhoho Nazareth raje Iesu Keriso hesi darugohuro ëhuro ajamamu marëjë'e höjo. Ëaho Iesu jemë korosire anamu guomamu God-ro i'ovamu ri'öjade höjo. ¹¹Ëaho Iesuare jöho God-are surire uhunö'e jajivoromo uövüe'höjo:

Jemë munë javue vae'irögoro munë gemu bijönimoromo vuonugarije höjo.

Vuonugarijohohu jaruvoho ë munëhuro javuoho nigemo'ego bibivoromo mae namijajëjo.

Ëhi jajivë'e höjo. ¹²Iesuro huro gemuëro ajamuijego i'uoho bogo bae'i marëjavuaje höjo. Ëhesi bëhoho God-ro Iesuare ihe gemu sa'ae dinö'e dinö'e bojamuijë'e höjo aho bogo sisëroho va'i mae javuoröhego. Iho göho bogohöjo.

¹³Ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo a masijohohu jaburo gavare Peter'o John'o bogo nuni aji'e aho jëvo'i ëma uno'e ae jëvë'e bogo juhuonivo'i biririvoromo jöho majëhijamu gagorovo tiöruomadeje. Tiöromu evare garomo uvareje: Ëaho jaburo niö'iro Iesu'o gemu mae jirehonövë'éro ëhu'éro ë'aruëjo. ¹⁴Ëhi uvoromo gavare höru sisë'e aho mami'e marëjë'éro Peter'o John'o jabiesi gemuore namijamu gagorovo jabiesi jö aho'iröhoho bogo eni jioruomadeje. ¹⁵Bogo eni jioruomamu aëro Peter'o John'o hu'iraejëvoromo gagovarue osaho vuonugo'i rori'o va'ojöro uënugoromo jabiesi sivue jöho mevoromo uarovareje: ¹⁶Noro ave ae niö'ioho diehi'ëvo'ejarëjo. Ëhesi bëhoho Jerusalem raromarue ae aho'obëhe hejare uvamu: Eae niö'iohuro bogo gavarue mue gö vaejë'e hö uvamu hejë'éro ëhu'éro subivo'iröhoho bogo eni javuajëjo. ¹⁷Röhu ae göëro göëro hebe va'ojöeni ë'ego no jögore bojëmiromo uë'irarëjo: Bogave ijoho Iesuare ihoroho jöho majëhi'irarijëjo.

¹⁸Ëhi uarovoromo ae uëvamu Peter'o John'o osaëro hu'iraejëvo rovareje. Hu'iraejëvo rovamu uëvareje: Bogave gemu Iesuare ihoroho jöho majëhiromo röjëhi'irarijëjo. ¹⁹Ëhi uëvamu hegorovo rue ae niö'iohuro uëvareje: Jemëhu uövuarujoho nadi Iesuare ihoroho jöho majëhirë uövuarujoho iae no hejaruejo. Röhu na no jemesi jöho ejëho'ejarëjo o God-are jöho ejaho'ejarëjo. Jemesi garëjo God di muoho nimego. ²⁰Iesuhu ë'amu noehu garomo hejare jöho diehi'oromo vuonugojöräjo. ²¹Ëhi uëvamu rue Jew rajo a masijohuro Peter'o John'o i'u bojëmi'ibejaroho

röhu uvareje: Höru sisë'e aho marëjamu gavë'éro ae aho'obëhe God rajahiruomajëromo i'u bojëmi'iröhe öroho bogo birohogoro vuonugo'i jöe gö'o darugo ma'e majëhiromo jiovo rëmö'öjëvamu va'areje. ²² Amo ae aho'o God rajahijare hesi bëhoho ë höru sisë'e aehu hijade hesi vadunoho aho'o 40 èmino'e iosiramiromo ruëhi jië'éro bogo marë hesi jiadoho röhu Peter'o John'o Iesuare daruge baeromo ajamamu marëjadeje.

God-hu ajëmego bogo juhuonivë'e ma-biririvoromo jö majëhi'iröhëro Iesuare ariböviehu èninamare jöhoje.

²³ Iae jiovo rëmö'öjëvamu va'oromo Peter'o John'o ma-burëro vuonoröl'ö va'oromo jabisi aribövioho uëvareje: Jew rajo priest masijohu'o a duvahohu'o jaburo no uövuare höjo: Iesuare ihoroho nadi ijoho jöho majëhirëjo. ²⁴ Èhi uëvamu hegorovo rue Iesuare ae aho'obëhe jaburo uehore gemu baeromo God uaruomadeje: O asë'e nosi A Börömoho ö'idëe sa'a' jove bövie bise'e jero bamavuane höjo. ²⁵ Urimë'i jero ave jöho bojamamu jasi Aru'ahohuro jasi mu vaejaje ae David nosi hije David-are simanore bojamamu huro jajivade höjo. Jajivoromo uövuë'e höjo:

Sa'a ioro'iro rajoho rabëni jovëro gatovanovoruomade höjo.

Sa'ae göre göre aribövioho rabëni simano rumo'e muoho vae'i öroho naho garuomade höjo.

²⁶ Sa'ae dinö'lé dinö'lé raromarue a masijohuro muorovo'i avohorovare höjo.

Sa'are simano vaejarue ariböviohuro gagovorovare höjo
Bada God'o muorovo'i God-hu uavë'éro böröme namiromo ajamuaje ahu'o muorovo'i.

²⁷ David-hu ë jö jajivadëhi ëhi ave amore iae gagovoruomade höjo Iesu'o muorovo'irovo. A masije niö'i Herod'o Pontius Pilate'o ëho jaburo sa'a ioro'iro rajohu'o Israel rajohu'o gemuoro gagovare höjo Iesu'o muorovo'irovo. Iesu jasi muohuremu vaejaje aho höjo. Jero hu uavane höjo huro böröme namiromo ajamui'iröhego. Èahu'o muorovo'i gagovoruomade höjo. ²⁸ Èmuoho vae'i gagovare höjo. Röhu urimë'i ëhi jië'e muoho jioröhego God jero darugo'éro javë'éro jasi nimoromo ëhi bamane höjo. ²⁹ Bada röhu jaruvoho ë ariböviehu uövuarocho Iesuare jö majëhijë'oho i'ue bae'a'arujë uövuare jöho jero ëho heromo uehorovoromo no jasi mu vaejarue aho ajamuinego bogo juhuonivo'i biririvoromo jasi jöho ma-sama'e majëhinövo'irarëjo. ³⁰ Jasi muemu vaejaje ae Iesuare jöëni ri'öromo guomo guomo'e aribövioho ajëmiromo darugo'e mue gö gö vaejego aëro garomo jöho mae uehorovo'irarëjo. Ahia mino'ëjo.

³¹ God-are örire ëhi atamu gagorovo jabuhu raromaruoho hijohijiovamu God-are Aru'aho hesi darugohuro ae aho'obëhe jabisi dë vövöbajo'oho rarovamu bogo juhuonivo'i biririvoromo God-are jöho atobe va'areje.

Iesuare ariböviehu huë baeromo ajamirovonövare jöhoje.

³² Ehí'amu iae Iesu uehorovarue aribövioho aho'obëhe uehore gemu dë vovöbajo'e gemu baeromo bogo uvonövareje: Nasi höromo sivu sivue bahi'i a'i uvonövareje: Ae aho'obëhe nosi höromo ma-gemuoro bahinövareje. ³³ Apostle ömo'ömohuro darugo ma'o ae majëhiromo uënövareje: Bada Iesu guomoromo ri'ojë'éro hijamu nosi nunéro gavë'e javuajëjo. Ehí'o'ego God-are huë mahuro ë aribövioho aho'o ruahö'ojëvonövadeje. ³⁴ Ruahö'ojëvo'ego Iesuare aribövioho aho'obëhe i runo'e bövie bise'e eni jëvonövadeje. Ehësi bëhoho ae rahu sa'ae o javue ma-jio'amë'oho imo'amoromo monioho ujuohoromo rueromo ³⁵ apostle jabesi övore bahinövareje. Bahi'ego apostle-ho jaburo ganövare Iesuare ae gö gö rabe bogojiamu gavë'oho suvuorëminövareje.

³⁶ Suvuorëmijamu iae ae gemu hesi ihoho Joseph-ro mue gemuoho vaejadeje. Joseph-are iho göho apostle ömo'ömohuro Barnabas jumuvareje. Barnabas huotovë'e hesi bëhoho biriri bojëmaje ahoje. Hesi agano ihoho Levi raje jiadeje. Cyprus sa'are jioromo rovadeje. ³⁷ Rovë'éro hiromo sa'ae gö imoromo monioho barueromo apostle jabesi övore bojëmadeje ae suvuorëmiröhego.

Ananias'o Sapphira'o sareri sareri'e jö majëhijare jöhoje.

5 ¹ Ehí jië'e mu maho vaejamu röhu ae göëro mu sisëho vaejadeje. A hesi ihoho Ananias jio'i hesi vaboro ihoho Sapphira jiadeje. Ananias-ro mu sisëho vaeromo jabesi sa'aho gö imoromo ² subivëhoromo moni vitu hesi tario bamadoho vaborohuro iae gavadeje. Vituoho hesi tario bamo'i vituoho apostle ömo'ömoho i'imëmiromo sarerëmiromo uëvadeje: Sa'a imode hesi ijo bajoho iae bojëmi barëjë'e jevajëjo. ³ Bojëmi barëjë'e jevajëjamu Peter-ro uavadeje: Ananias Satan-hu dinamijadoho ja rabëni ejahoromo hesi jöho baejane höjo. Nadi God-are Aru'ahoho sareramiromo sa'a moni vituoho subivëhoromo tario bamoromo uö'lbejanëjo: Na sa'a hesi monioho iae bojëmi barëjë'e jevajëjo. ⁴ Sa'a bogo imane majaroho ého jasi jiade höjo. Jero jasi ga'ibejanëjo imavego o bogo. O sa'a imanevare monioho aho'o jasi jiade höjo. Jero jasi ga'ibejanëjo ae bojëmavego o jasi ma'enavego. Röhu ja rabëni éhioho é'i uehorovane höjo. Ehí é'anoho ja bogo ma-aemuoho sareramui'i God'o sareramijane höjo. ⁵ Jöho ehí majahijamu hejë'i Ananias sa'are beromo guomadeje. Guomamu ae aho'obëhe ë jöho hegrovovo sisë maro juhuonivareje. ⁶ Amo guomamu a i'o ömo'ömohuro rueromo sinoho niögëro numoromo bava'oromo guavareje.

⁷ Guavamu majae 3 hours rabu'e barëjamu gagorovo vaborohuro hesi baru guomade jöho bogo hejë'e ma-rovadeje. ⁸ Rovamu gagorovo Peter-ro uavadeje: Ave jöho uevego na hejöjo. Sa'aho imoromo na jemë monioho

avemino'e baejarije höjo o gö'o döre baejarije höjo. Baejarije höjamu sareramiromo uavadeje: Iae émino'e baejë'ëro jemesi örire bojëmi barëjë'e javuajëjo.

⁹ Bojëmi barëjë'e javuajëjamu hegorovo Peter-ro uavadeje: Ja'o jasi baruohu'o jemë rabëni uvariije höjo: Nani Badare Aru'ahohuro bogo göromo i'uoho bojamui'ajëromo éma sareramujarije höjo. Nadi éhioho ë'ibejarijëjo. Aveho gavëjo. Aribövioho jasi baruoho guavë'ëro aruëre ojanore rovaruoho hejëjo. Jasi sinohu'o bava'oromo guavo'aruëjo.
¹⁰ Éhi uavamu gavë'i vaborohuro Peter-are bëhire ma-majioho beromo guomadeje. Guomamu rue a i'ohuro osare rueromo gavarë vaboroho mami'lë guomë'e jiamu gagorovo amonö bava'oromo hesi baru hesi bëhire guavareje. ¹¹ Éhi'amu ekaresiae aho'obëhe o a ioro'ioroho jabu'o è jöho hegoro sisë maro juhuonivoruomadeje.

**Apostle ömo'ömehu noehu bogo gavarue
darugo'e mu vaenövare jöhoje.**

¹² Éhi ë'ë'ëro iae God-ro ajëmi'ego apostle ömo'ömohuro bogo gavarue darugo'e muoho aho'obëhe vae'ego ae aho'obëhe ganövareje. Éhi'o'ego Iesuare ariböviohuro God-are amo börömore iojiomoromo amo börömo hesi harada ihe Solomon-are haradare è gemuoro gagovorovonövareje.
¹³ Gagovo'ego a ioro'ioroho jaburo Iesuare aribövioho mae uehorovëvo'i röhu juhuonivoromo bogo éma gemuoroho va'o raromonövareje. ¹⁴ Bogo éma gemuoroho raromo'i röhu ae magonahe gö'o gö'o aho'obëhe Bada mae uehorovoromo Iesuare ariböviohu'o aevoromo gemu mae raromo jijihönövareje. ¹⁵ Éhi jië'e mu masijoho rovë'ego aëro guomo guomo'e aribövioho örire ujuoho ruenugoromo momorö'öjarue röho nu ano'e göre göre è bahinövareje Peter rova'ego hesi övehu bogo ajëmijë'oho röhu hesi maja aru'ahohuro bamëvego marë'iröhego. ¹⁶ Éhi'o'ego ae aho'obëhe Jerusalem-nörire amo göre göre raromarue aribövioho jaburo guomo guomo'e ariböviohu'o aru'aho sisëhu simano sisë vaejëhë'e ariböviohu'o ujuoho rue'ego apostle ömo'ömohuro jabumë aho'obëhe ajëmiromo avohëvonövareje.

Jew rajo a masijehu Iesuare apostle aribövi sisë vaejëvare jöhoje.

¹⁷ Éhi'amu gagorovo iae Jew rajo priest börömohu'o hesi aemo'aeme Sadducee ariböviohu'o ého jaburo apostle jabiesi mu maho garomo dë vörönimareje. ¹⁸ Dë vörönimoromo ri'oromo apostle aribövioho guduamëvoromo ujuoho va'oromo savoji gagore io'amamu sisë ariböviohu'o gemuore raromareje. ¹⁹ Savoji gagore raromamu vahiomamu gagorovo Badahu nugöl'öjade anerahuro rueromo ojoho jiovëhoromo apostle aribövioho söjëvo va'oromo amonö höröjadeje. Höröromu uëvadeje: ²⁰ Va'irarijoho God-are amo börömoro riravoromo

Iesu uehorovoromo mae raromo'iröhe öri hesi jöho majëhirego ae aho'obëhe he barë'irarëjo. ²¹ He barë'irarëjamu hegorovo va'oromo sisonuvamu gagorovo God-are amo börömore ajio riravoromo aevoromo Iesuare jöho majëhijareje.

Ëhi'amu Jew rajo priest börömohu'o hesi ariböviohu'o ého jaburo rueromo Jew rajo a duvahoho aho'obëhe jöe nugö'öromo uëvareje: Jew rajo a masijoho aho'obëhe ro gemuoro gagovorego no jöe mevo'irarëjo. Mevo'irarëromo jöe nugö'öromo police-oho uëvareje: Savoji gagore aribövioho sö ujuoho ruehëjo. ²² Sö ujuoho ruehëjamu hegorovo va'oromo gavare savoji gagoroho apostle aribövioho bogojëvamu gagorovo vuonorö'ö rueromo Jew rajo a masijoho uëvareje: ²³ Noro va'oromo gavare höjo savoji gago hesi ojoho tugoho titimo'amë'ëro muebejarue aribövioho ojore ojore atovoromo riravoruomamu gëgorovo ojoho jivoromo osare va'ihö gavare höjo Iesuare aribövioho bogojëvamu. ²⁴ Ëhi uëvamu hegorovo God-are amo börömo atovaje police böviohu'o priest masijohu'o uvareje: Diehi jië'ëro bogo'e höjo. ²⁵ Bogo'e höjamu ae gemüëro rueromo uëvadeje: Jöe hehëjo. Savoji gagore io'amarije aribövioho jaburo God-are amore riravoromo ae aho'obëhe jöe röjëhijaruëjo. ²⁶ Röjëhijaruëjamu hegorovo rue police böviohu'o hesi bëhire raromarue ariböviohu'o ého jaburo apostle ömo'ömoho sö ujuoho rue'i va'areje. Va'oromo uvareje: Noehu jabumë guduamëvë'oho ae aho'obëhe no góromo bijönimoromo munëro vajamui'aruëromo juhuonivoromo apostle bogo guduamëvë' ma-sö ujuoho rovareje.

²⁷ Ujuoho rueromo Jew rajo a masijo jabiesi nunire rémamu è riravareje. Riravamu gagorovo priest börömohuro uëvadeje: ²⁸ Noro darugo'e jöho mami'e bojëmiromo jemë uëvare höjo: Iesuare ihoroho bogave gemu aho jöho röjëhi'irarijëjo. Röhu jemëro jemesi jö sisëho röjëhi'i arijamu Jerusalem amo rajoho ae aho'obëhe heruomë'e höjo. Ëhi'oromo nimarujëjo Iesu anamu guomade mu hesi i'uoho noro bae'iröhego.

²⁹ Ëhi uëvamu hegorovo Peter'o apostle ioro'iorohu'o jaburo uëvareje: Iae no hejaruëjo röhu jemesi jöho gö jio'i God-are jöho gö jio'lego éhuni nomë God-are jöho ejaho'ejarëjo a jöho bogajo. ³⁰ God nosi hijo miono'o muebe'amonövade ahuro Iesu ajamamu guomoromo ri'öjade höjo jemëro hu ijore ano taemamu guomë'ëro. ³¹ Ri'öjamu God-ro hesi ihoho döro bamoromo uavade höjo: Rojo nasi övo manö hijëjo. Hiromo ae aho'obëhe jabiesi böröme namiromo maro bamëvo'irane aho jionëjo. Ëhi jioromo öroho jiovëhego Israel rajoho jaburo uehoro sisëho vuonugego God naro jabiesi sisëho dejonö bu'öjëho'irode höjo. ³² God-ro ëhi jië'e muoho vaejamu nosi nunëro gavë'ëro è hesi jöho ae majëhijarue höjo. Röhu bogo no gemu majëhi'i God-are Aru'ahohu'o ajamuiromo ae majëhijaje höjo. Ae rahu God-are jö ejahë'oho Aru'ahohu God-aro baejarue höjo. Amo hu'o ajamuiromo ae majëhijaje höjo.

³³ Ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo a masijohuro vörö'iraeromo apostle ömo'omoho muo'amojöro uvoruomadeje. ³⁴ Uvoruomamu jabesi ae gemuëro jöe jövo'i ri'löjadeje. Ëa hesi ihoho Gamaliel jiadeje. Hu Pharisee ae jiadeje. Hu Jew rajo jögoru öri röjëhijaje ae jiamu ae aho'obëhe hesi örire mae uehorovoruomadeje. Ëaho Gamaliel-ro ri'öromo a masijo iorolioroho uëvadeje: Ëaribövioho rori'o sö va'ego na jö harihe majëhijego evaro sionëro sö ruerëjo. ³⁵ Sö ruerëjamu sö ujuoho va'amu evare uëvadeje: Israel rajomë rue Iesuare aribövi muo'amo'i uvarujoho o jabesi örire rabe rabe vae'i uehorovë'oho nadi nuni rumo'oho ma-vae'i uehorovo avohoromo vaerëjo. ³⁶ Ëhesi bëhoho rabëni ma-bisemu urimo ae gemu hesi ihoho Theudas-ro rovade höjo. Rueromo ae uënövade höjo: Na a böröme jevajëjo. Ëhi uë'ego ae aho'obëhe 400 rabu'e hesi ijore ijore jijihonövare höjo. Hesi ijore ijore jijihujuvo aëro Theudas anamu guomamu hesi aribövioho aho'obëhe arua anumiae va'oruomamu hesi muoho sisérë barëromo bogojiade höjo. ³⁷ Ëhi e'l'é'ero sa'are a jabesi iho baeruomade majare ae gö hesi ihe Judas Galilee sa'a rajohuro rovade höjo. Rueromo jöe majëhiromo jabesi simanoho huotovëhë'ero ae aho'obëhe hesi ijore ijore jijihonövare höjo. Jijihamu aëro Judas'o anamu guomamu ë hesi aribövioho aho'obëhe arua anumiae va'o barëjade höjo. ³⁸ Va'o barejë'ego ëhuni naro ave jöho majëhiromo uëvajëjo: ËIesuare aribövioho ma-nunëremu gëromu vuororëmirëjo. Ëhesi bëhoho rabëni jabuhu vae'i nimoruomaje muoho ma-a jabesi mu jiajoho Theudas'o Judas'o jabesi muehu sisérëjadëhi Iesuare aribövi jabesi muohu'o ëhi sisérë'ajëjo. ³⁹ O God-hu bojëmade mu vaejaruohuro jemë jabumë bogo iosirëmi varijënoho jëvajëjo. Iosirëmi'ië'oho uvo'a'arujëjo: Nani no ae gö' muorovaruë'i ga'a'arujëjo God'o muorovëvo'iramu.

Jöho ëhi majëhamu hegorovo ë Jew rajo a masijohuro ejahoruomadeje. ⁴⁰ Ejahoromo ae uëvamu apostle aribövioho osaëro sö rovareje. Sö rovamu gagorovo hisuebijëvojöro uëromo apostle-ho uëvareje: Ijoho bogave Iesuare ihoroho jöho aho majëhi'irarijë uënugoromo jivo rëmö'øjareje. ⁴¹ Rëmö'ojamu uvareje: God-ro no mae uehorovavuë'ero ëhuni hu uvajëjo: Noehu Iesuare jöeni i'u baejaruoho iae eni javuajëromo nimorohobe Jew rajo a masijehu jiaruire jioromo va'areje. ⁴² Va'ë'ero Iesuare jö mae majëhinövaroho bogo vuonugo'i majae ëhi God-are amo börömore va'oromo jabesi osare osare va'oromo ae uënövareje: God-hu uavë'ero böröme namiromo ajamuaje aho iae Iesu höjo. Jöho ëhi majëhiromo ë hesi öroho röjëhinövareje.

**Ae aho'obëhe 7-hu ekaresia ajëmiromo moni mu
muebejëhoröhego ekaresiaehu baejëvare jöhoje.**

6 ¹ Ëhi'amu ae magonahe aho'o ro Iesuare aribövi gemuoro havobe va'amu börömoraejadeje. Börömoraejamu Greece huëhu atarue

Iesuare aribövihuro dë vörönégamu jöe atoromo uvareje: Ijo bajo magonaho doru majae éhi suvuorémijaruoho nosi Greece huéhu atarue magonahoho ijo bajoho bogo avoho baejarue höjo. ²Éhi atamu hegorovo apostle aho'o 12-ho jaburo Iesuare ae magonahe aho'obëhe gemuoro gagovojöro jöe nugö'øjareje. Jöe nugö'ójamu ro gemuoro gagovamu gagorovo uëvareje: Apostle nosi muoho God-are jö majëhijaruoho höjo. Noehu God-are jö majëhijaruoho bogo avoho ma'eno'i moni suvuorémijarue muohu'o vaejé'oho ého bogo maho höjo. ³Aganomë bogo maho jië'e jiaje éhuni ga'irarije di aho ae aho'obëhe uvarujoho: God-are Aru'ahohuro dë vövöbajo'ere rarovë'ero jabumë simano mae uehorovarue aribövihoo hö uvarujoho éhi jië'e aho aho'obëhe 7 émino'e jabies ihoho uövuego noro è moni muro bamëvego jabumë ého muebe'irarejo. ⁴Éaribövihoo 7 jaburo suvuorëmi'iröhe muoho muebe'iramu noro è muoho vuonugo'i God-are örire jöe atoromo hesi jöho majëhinövo'ejarëjo. Éhuremu uehorovonövo'ejarëjo.

⁵Apostle-ho jaburo éhi majëhijamu hegorovo ae magonahe aho'obëhe uvareje: Jö mae höjo. Jö mae hö uvoromo ejëhoromo Stephen baejareje. Stephen Iesu mae uehorovo avohamu God-are Aru'ahëro rumorovë'e ae jiadeje. Stephen baeromo Philip Prochorus Nicanor Timon Parmenas Nicolaus ého jabu'o baejëvareje. Nicolaus mami'e Antioch amore jioromo rovadeje. Urimoho bogo Jew rajo jiadoho ijönü Jew rajo muoho baejadeje. ⁶Éaribövihoo 7 baejëvonugoromo sö ujuoho va'oromo apostle jabesi nunire rëmareje. Jabesi nunire rëmamu apostle-ho jaburo jabesi jöeni God-are örire jöe atoromo öve simanore bamëvareje è ijo bajo suvuorëmiröhe muoho vaeröhego.

⁷Éhi è'ë'ëro God-are jöho Jerusalem ame bövihoo rumorovamu Iesuare ae magonahe Jerusalem raromaruoho ae aho'obëhe jiobe va'adje. Ae aho'obëhe jiobe va'ojiuwo Jew rajo priest ae aho'obëhe Iesuare jöho aevoromo ejahareje.

Jew rajo a masijehu uëvamu Stephen guduamare jöhoje.

⁸Éhi'amu iae God-ro Stephen mabëhe ajamiromo darugoho bojami'ego éhuro bogo gavarue darugo'e mu masije gö gö ae aho'obëhe jabiesi nunire vaenövadeje. ⁹Mu masijoho vaejamu Jew rajo a ioro'iorohuro ri'öromo Stephen-are jöho aho'ahamijareje. Jö aho'ahamijare aribövihoo ioro'iorohuro Cyrene amore Alexandria amore jioromo rovë'ëro Jerusalem raromoromo Jew rajehu God rajahijarue osae gemuore gagovoromo God rajahinövareje. Éosa hesi ihoho Jivo Rëmö'øjë'e Aribövi Jabesi Osaho jiadeje. O ioro'iorohuro Cilicia sa'are Asia sa'are jioromo rovë'ëro raromareje. Éaribövihoo jabu'o Stephen-are jöho aho'ahamareje. ¹⁰Aho'ahami'ego God-are Aru'ahohuro Stephen simano mae bojami'ego huhu jövaje jö ahoröhoho bogo eni jëvonövadeje.

¹¹ Bogo eni jëvamu gagorovo jabuméro a ioro'ioroho ijo bajoho bojëmiromo uëvareje: Jeméro ae aho'obëhe sarerëmiromo uërëjo: Noro hejare höjo Stephen-ro Moses'o God'o jabesi jöho sisë'i jövavamu. ¹² Ëhi majëhiromo Jew rajo a duvaho jabesi o jögoru öri röjëhijarue aribövi jabesi o ae magonahe aho'obëhe jabesi dë vövöbajo'oho huotovëhamu dë vörönimoruomadeje. Dë vörönimoruomoromo rueromo Stephen guduamo bava'ormo Jew rajo a masijo jabesi nunire nugareje. ¹³ Jew rajo a masijo jabesi nunire nugoromo a ioro'ioroho sö rovareje jaburo ë a masijo jabesi nunire Stephen-are jöho sarerëmiröhego. Sö rovamu ëho jaburo Jew rajo a masijoho sarerëmiromo uëvareje: Ave iahuro God-are osa börömoho sivoromo Moses-hu bojamuijade jögorohu'o sivemu sivaje höjo. ¹⁴ Ëhesi bëhoho noro hejare höjo Stephen-ro uvamu: Nazareth rajoho Iesuro God-are osa börömoho dadovoromo Moses-hu bojamuijade muoho aho'o tugohoi'mu i'e bojamui'ajëjo. Stephen-ro ëhi jië'e jö sisëho jövamu hejare höjo. ¹⁵ Sarerëmiromo ëhi majëhijamu hegorovo rue Jew rajo a masijohuro Stephen gemu ërimahoromo gavareje hesi nu ano'oho anera jabesi nu ano'o va'ëne jiamu.

**Israel rajehu God-are jö bijönimobe rovare
jö Stephen-hu majëhijadohoje.**

7 ¹ Anera jabesi nu ano'o va'ëne jiamu gagorovo priest börömhuro Stephen uavadeje: Jasi jö sisë uövuaruoho ë jöho na ma jöe o sareri jöe höjo.

² Mae o sareri jöe höjamu hegorovo Stephen-ro uëvadeje: A duvahohu'o agano ioro'iorohu'o naehu jö harihu majëhi'ië'ajoho hehéjo. Urimë'i God-ro nosi hije Abraham-are nunire rovade höjo. U'emu Abraham-ro Haran sa'are va'iröhëro ë hesi urimo Mesopotamia sa'are hijamu evare God aji'ere hijaje ahuro hesi örire rovade höjo. ³ Rueromo uavade höjo: Jasi aganoho sa'aho vuonugo'i naehu röjahi'irode sa'ahuro ëhuro va'onëjo. ⁴ Ëhi uavamu hegorovo Chaldea sa'aho vuonugo'i Haran sa'are va'ormo ë hijade höjo. Hiromo hesi vavuoho guomamugo God-ro uavamu ave jemëhu raromaruje sa'are ro hijade höjo. ⁵ Rueromo hijamu evare majaroho God-ro sa'aho bogo gö bisemu vadu'oho bojamade höjo. Bogo bojami'i a'l'i mae majahiromo uavade höjo: U'emu bojëmi'ejëjo ja'o jasi ujohu'o ave sa'aho bael'irarijego. Abraham harihu rumo'e jiële röhu God-ro ëhi jövade höjo. ⁶ Ëhi uaromo uavade höjo: Jasi ujo ömo'ömoho sa'ae göro va'o raromoruomo'ajëjo. Raromo'iramu ë sa'a rajohuro i'u'e mue huë vavaene bojëmi'iramu jabesi darugoremu raromoromo huë vavaene baebe va'ojuvo vadune aho'obëhe 400 barë'ajëjo. ⁷ Barë'iramu jemesi ujo ömo'ömehu vaejöro i'u'e mu bojëmaje aribövioho God naro gëromo i'ue mana bojëmi'ejëjo. I'ue bojëmi'iramu evare jasi ujo ömo'ömohuro ri'öromo ë sa'are jioromo rueröhoho ro ave dirö'ore na rajehiruomo'ajëjo.

⁸Ëhi mae uanugoromo uavade höjo: Jasi a jabesi sinoho tarivo'amobe va'onövorëjo. Ëhuro na uvo'irode höjo: Nasi aribövie jëvajëromo muebejëvo'irode höjo. Ja'o jasi ujo ömo'ömohu'o jeméro ëhi ë'onövorëjo. Ëhi uavë'ëro ijönö Abraham-ro harihoho Isaac baeromo hurae gemu barëjamu gagorovo sinoho tariojahamu God-are harihurajade höjo. Ëhi'amu ijönö Isaac-ro harihoho Jacob baeromo hesi sinoho ëhi tariojahade höjo. Ëhi'amu ijönö Jacob-ro hesi harihe aho'obëhe 12 nosi hijo miono'o jabesi sinoho ëhi tarivëhobe rovade höjo.

⁹Ëhijo miono'ohuro masijoraeromo Joseph-are mu mahuni dë vörönégamu hu ae gö imëvoromo mana baejare höjo. Mana baejamu rue imare aribövihuro Joseph baeromo Egypt sa'are abuejare höjo. Abuejamu God-ro Joseph'o gemu mae juvade höjo. ¹⁰Joseph'o gemu mae juvoromo Joseph-ro vavaene bae'ego gagoro ajami'ego mae hinövade höjo. Mae hijamu God-ro hu ajamiromo huë mae uehoro mae bojami'ego mu mae vaenövade höjo. Mu mae vaejamu gagorovo Pharaoh Egypt sa'are simano vaejaje ahuro Joseph-are muoho garomo rajahiromo uavade höjo: Nasi Egypt sa'aho o bövie bise'e avoho muebejehonëjo. ¹¹Ëhi uavamu muebebe va'ël'ëro iruno'e bogojiego éma raromarue majaho rovamu ae aho'obëhe nume Egypt sa'are ave Canaan sa'are raromaruohuro huë vavaeni döro raromare höjo. Raromoromo nosi hijo miono'ohuro ie nahoromo gavare höjo bogojiamu. ¹²Ie bogojiamu gagorovo Jacob-ro hejade uvavamu: Nume Egypt sa'are iruno'e iae jiajëjamu hegurovo hesi harihu ömo'ömohu uëvade höjo: Egypt sa'aro abueromo iruno'e imoromo ujuoho ruerëjo. Ruerëjamu aevoromo Egypt abuejare höjo. ¹³Abuejë'ëro vuonorö'öromo Canaan sa'are rojomareje. Rojomë'ëro röhu maho Egypt abuejamu gagorovo Joseph-ro huruohoromo uëvade höjo: Na jemesi öe jevajëjo. Ëhi uëvamu Egypt sa'are simano vaejaje ahuro Joseph-are agano jabesi jöho hejade höjo. ¹⁴Hejamu Joseph-ro jöe nugöl'öromo vavuoho uavade höjo: Ja'o agano ioro'iorohu'o Egypt sa'aro ruerëjo. Ëaganoho aho'obëhe 75 émino'e jiade höjo. ¹⁵Jöe nugöl'öjamu hegurovo Jacob'o hesi aganohu'o Egypt abueruomade höjo. Abuejë'ëro ë vuovëvade höjo. ¹⁶Vuovëvamu jabisi sinoho vuonorö'ö ujuoho rojomoromo Shechem amore ë guavare höjo mami'e jabisi hije Abraham-ro Hamor rajo aribövihuo monie bojëmiromo ë sa'aho imë'ëro.

¹⁷Guavamu nosi hijo miono'e Egypt raromaruohuro ae aho'obëhe jiobe ruejuvo God-hu mami'e hesi ujo ajëmi'i Abraham uavadëhi ëhi ajëmi'iröhe majaho dunovade höjo. ¹⁸Dunovamu gagorovo sa'are simano vaejaje ae gö Joseph bogo gavadohuro ri'öromo Egypt sa'aho muebejade höjo. ¹⁹Egypt mueberomo nosi aribövihuo sarerëminövade höjo. Sarerëmiromo nosi hijo miono'oho sisë vaejëvoromo uëvade höjo: Jemesi harihu ininoho amonö bahiromo ëhuro vuonugo'amego vuovëhörajo. Uë'ego ëhi ë'onövare höjo. ²⁰Ëhi'amu Moses rahade höjo.

Aharihu hesi nu ano'oho mabëhe jiade höjo. Nu ano'oho mae jiamu hesi vëmu vavu'ohuro jabesi osare muohojuvo manaere niö'i gemu barëjade höjo. ²¹ Manaere niö'i gemu barëjamu gagorovo amonö banugare höjo. Banugamu gagorovo sa'are simano vaejaje a hesi abojohuro rue'i gavade Moses raromamu gagorovo baeromo va'o hesi muohade höjo. Muohamu böviraejade höjo. ²² Böviraejamu Egypt rajohuro jabesi mu mae jö mae bövie bise'e röjahijamu bae barëjade höjo. Bae barëjë'ero jö börömo jövoromo mu masijo vae'amaje ae jiade höjo.

²³ Ēhi'ojiuvo Moses vadune aho'obëhe 40 barëjamu gagorovo huro uehorovoromo uvade höjo: Jaruvoho na va'oromo nasi Israel rajo aribövioho gë'ejöjo gë'i diehi raromego. ²⁴ Ēhi uvonugoromo va'i gavade Egypt raje ae gemuëro Israel raje ae gemu hesi örire mu sisë vaejamu gagorovo Israel rajoho ajamiromo Egypt rajoho i'ue mana bojamiromo ano bamade höjo. ²⁵ Ano bamoromo uvade höjo: Nani nasi aribövihuro uehorovoromo uvarue höjo: God-ro nörö ua'iramu nöröro no ajamui'iramu avare darugore raromaruoho vuonugo'i va'o mae raromo'ejäröjo. Ēhi uvarue hö uvadoho bogo ēhioho jiade höjo. ²⁶ Ēhi'ë'lëro nérö Moses-ro gavade höjo Israel raje niö'iro muororovamu. Muororovamu gëgorovo ahëvë'i uëvade höjo: A niö'imë agane gemuoho jëvajëjo. Röhu jemë rabëni muorovarujëjo. ²⁷ Ēhi uëvamu hegorovo mu sisë vaejade ahuro ri'öromo Moses övëro rori'o biduohöl'öromo uavade höjo: Ja raro ua'ego böröme vaeromo nosi muoho garomo ahavuanuejo. ²⁸ Ja näri Egypt rajo ananëhi na ja ēhi anego'iro ë'anuëjo. ²⁹ Ēhi uavamu hejë'i Moses-ro Egypt sa'are jioromo ju'ebiromo va'adoho va'o Midian sa'are ë hijade höjo. Ēhiromo harihe niö'i ömëvade höjo.

³⁰ Harihe niö'i ömëvoromo hijuvo vadune aho'obëhe 40 barëjamu Moses-ro a rumo'e sa'are Sinai dahoru bëhire namil'i gavade höjo ijo hisue vënehu ravo'ego anerae gemu ririre hijamu. ³¹ Ēhijamu gagorovo tiöromo avoho ga'i bëhire va'ihö hejade höjo Badaro uavavamu: ³² Na jasi hijo miono'e Abraham Isaac Jacob muebejëvaje aho God jevajëjo. God jevajëjamu hegorovo Moses-ro avoho ga'lië'adoho juhuonivoromo butubutumoromo bogo avoho gavade höjo. ³³ Bogo avoho gavamu Badaro uavade höjo: Ave sa'aho nasi sa'ae jiaje na mae uehorovevoromo höru guduoho jijövëjo. ³⁴ Naro iae gëvode höjo nasi aribövihuro Egypt sa'are sisë'i raromamu gavë'i hejode höjo jabumë hara'uavavamu. Ēhuni na ruvebijë'e jevajëjo jabumë ajëmego sisë'i raromaruoho vuonugo'i mae raromoröhego. Ēhi jië'e jiaje ri'öjego na ramö'öjego Egypt sa'aro va'ëjo. God-ro Moses-are örire ēhi uavade höjo.

³⁵ Ēaho iae Moses höjo. Urimë'i Israel rajo aribövihuro ë ae gemuoho bijönimoromo uaruomade höjo: Ja raro ua'ego böröme vaeromo nosi muoho gavanuejo. Israel rajo aribövihuro Moses ēhi bijönimoruomamu God-ro hu baejade höjo. God-ro hu baeromo mu börömoho bojamade

höjo. Ëhesi bëhoho God-ro uavamu vënehu ravade ijo hisu ririre hijade anerahuro Moses nugö'öjamu Egypt sa'are abueromo a böröme namiromo Israel rajo aribövioho vavaene jëvamu baejëvoromo maro bamëvade höjo. Ëhi jië'e mu börömoho God-ro Moses bojamade höjo. ³⁶Ëae gemuoho Moses-ro Egypt sa'are hiromo bogo gavarue vörö'e muoho vae'amoromo Israel rajoho Egypt sa'are jioromo söjëvo va'adoho va'o jovo e'ure jovo ihe Kavü'e Jovore darugo'e muoho vaeromo söjëvo va'adoho va'o a rumo'e sa'are darugo'e muoho vae'amobe va'ojuvo vadune aho'obëhe 40 barëjade höjo. ³⁷Ëae gemuoho Moses-ro Israel rajoho uëvade höjo: God-hu na remö'öjamu rovodéhi jö hesiro baeromo majëh'i'röhë a göhu'o huro ëhi nugö'lö'iramu rue'a'ajëjo. Hu jemesi sa'a raje jio'a'ajëjo. Ëhi uëvade höjo. ³⁸Ëae gemuoho Moses Israel rajehu a rumo'e sa'are gagovoromo raromaruire hu'o ë gemuore hijade höjo. Hu Sinai dahirure hiromo anera hesi jöho baeromo anumiae abo hijo miono'oho majëhinövo numeho jabesi jöho aruhiae ajio aneraho majahinövade höjo. A i'ovëvo'röhë jöho God-aro baejade höjo nosi örire bojamui'röhëro.

³⁹Ëhi ë'amu nosi hijo miono'ohuro Moses-are jöho bogo ejahare höjo. Bogo ejaho'irögoro a'i Moses juahamiromo Egypt sa'are vuonorö'ö val'irögoro ë'are höjo. ⁴⁰Val'irögoro Aaron uaruomade höjo: Inömoho avoho'amego no ëho masije hö uvoromo jabesi ijore ijore jijihö'rarejëo. A'i Moses söjavuo rovade aho no bogo gavaruejö hu dinö'e höjo. ⁴¹Ëhi atonugoromo cow harihu nu ano'o va'ëne inömoho avohoromo uvare höjo: Ave inömoho darugo'ego ma-hu gemu uehorovonövo'ejarëjo. Ëhi uvoromo mie muo'amoromo vëniro mueromo rajahromo bahijahare höjo. Jabumë övehu avohare inömoho ëho uvare höjo: Börömoho höromö hesi ihoro söröho ijare höjo. ⁴²Ëhi'amu gagorovo God-ro jabetesinö dejoho bu'öromo uëvade höjo: Jemëro jije mujöre ëho rajëhibe va'orëjo. Jemëhu nëgajëhi ëhi ë'orëjo. Ëhesi jöho jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi jabesi surire jajivoromo uvë'e höjo: God-ro uëvajëjo: Israel rajomë mie muo'amoromo vëniro mueromo bahibe a rumo'e sa'are vadune aho'o 40 jijiharije höjo. Na jemë na rajehi'lï ë'arije höjo. Bogajo. ⁴³A'i ae gö jabesi god ihe Moloch ë hesi niögu javuoho baeromo jijiharije höjo. Ae gö jabesi god ihe Raphan hesi jiji nu ano'oho baeromo jijiharije höjo. Èinömo sisëho jemesi övëro avoho'amarije höjo uvene aho röjah'i'rarijëro. Èhuni na jemë rëmö'lö'ejöjo öre ègoro va'oromo Babylon iosiramiromo rori'o va'o raromo'irarijego. God-are surire jöho ëhi jajivë'e höjo.

⁴⁴Nosi hijo miono'ehu a rumo'e sa'are raromo jijiharevare evare God-are niögu javu börömoho jabesi örire jiade höjo jaburo ëho garomo uvoröhego: God-ro no'o gemu mae juvaje hö uvoröhego. Èjavu vaeröhe hesi öroho God-ro röjahijamu Moses-ro ëho garomo ae uëvamu ëhi vaejare höjo. ⁴⁵Vaejamu nosi hijo miono'ohuro baejare höjo. Baejë'ëro vuovëvamu jabesi ujoho jaburo baejare höjo. Baeromo Joshua-are ijore

va'oromo ave sa'are rueromo gavare höjo urimore raromare aribövioho God-ro bishöhöjëvamu gagorovo ave sa'aho baeromo javu börömoho ë bamare höjo. Bamamu javuoho ë jiobe ruejuvo David-ro böröme namiromo Israel muebejëvade höjo. ⁴⁶Muebejëvoromo mu mae vaeromo God-ro hu mae uehorovamu uvade höjo: Na negajëjo javu maho vaejego Jacob muebenövade aho God-ro ë hiröhego. ⁴⁷Röhu hu bogo a'i Solomon-ro God-ni javu maho vaejahade höjo.

⁴⁸Ëhi ë'ađe höjo röhu God dö mare hijajëro aehu övehu vaejaharue osaroho bogo hijaje höjo. Osare bogo hijaje jöho jö God-aro baeromo majëhinövade ahuro jajivoromo uvë'e höjo:

⁴⁹ Badaro uvavohijajo: Na hijajoho ö'idöre höjo.

Höroho sa'are bamaje höjo.

Ëhi jië'oho diehi jië'e javue nanioho vaerëjo.

Nuh'o'irode osaho dinö'e avohorëjo.

⁵⁰ Jemë bogo eni jëvo'ajëjo naro nasi övëro ave inömoho aho'obëhe bamë'ero jevë'ero.

God-are surire ëhi jajivë'e höjo.

⁵¹Sarerি hia'l biriri'e aribövie jëvajëjo. Dë vövöbajo'oho gö gö uehorovaruje aribövie jëvajëjo. Hia'l tugohë'e aribövie jëvajëjo. Jemesi hijo miono'ehu ë'onövarëhi ëhi ë'aruje höjo. God-are Aru'ahoho bijönimobe rovaruje höjo. ⁵²God-are jö majëhijarue aribövioho jemesi hijo miono'oho rabu'e aribövioho bogo sisë vaejëvare höjo. Mami gö'e God-ro ae rëmö'ojamu jaburo ae majëhiromo uëbe rovare höjo: God-are mu ma vaejaje aho rue'a'ajë uëvare höjo röhu jemesi hijo miono'ohuro muo'amare höjo. O avevejö'e jemëro God-are mu ma vaejaje aho a sisë jabesi övore bojëmamu anare höjo. Ëho jemesi sisë höjo. ⁵³Jemesi jöëni aneraäero jö börömoho God-aro baeromo bojëmare höjo. Röhu jemëro bogo ejaharije höjo.

Stephen munëhu vajamiromo ano bamare jöhoje.

⁵⁴Stephen-ro jöho ëhi majëhijamu hejë'i Jew rajo aribövihuro hesi örire dë vörönégamu vörö'iraeromo ane vuogigimoruomadeje. ⁵⁵Ane vuogigimamu God-are Aru'ahohuro hesi darugohuro Stephen-are dë vövöbajo'ere rarovamu ö'idöre sioroho gavadeje God ajivo'ego Iesuro God-are övo manö namijamu. ⁵⁶Iesu ë namijamu gagorovo uëvadeje: Arueho gahëjo. Na gavajëjo ö'idöho arorovo'ego God-are A Mahuro hesi övo manö nami'ego.

⁵⁷Ëhi uëvamu hejë'i rueho jaburo jö'e dadovoromo hia'e övo hitahiëro tugohoromo ma-darugo'o tutuvo rueruomoromo Stephen ruë numë baba'amoromo riravareje. ⁵⁸Riravoromo jagu bava'oromo rori'o nugoromo munëro vajamiruomadeje. Munëro vajami'irögoro urimo utaho'amojöëni niögoho jövo bahiruomadeje a i'e gemu Saul-

ro muebejéhoröhego. ⁵⁹Niögoho babinugoromo munéro vajamemu vajamijamu Stephen-ro uavadeje: Bada Iesu nasi aru'ahoho baejehego jasi örire ö'liröjo. ⁶⁰Éhi uanugoromo ague aho hiromo ma-darugo'o uvadeje: Bada ave aribövi jabisi sisého uehorovoromo vuonugéhëjo. Éhi uvoromo guomadeje.

8 ¹Stephen guomamu gagorovo Saul-ro uvadeje: Stephen anaroho iae mae höjo.

Saul-hu ekaresia sisë vaejëvobe juvade jöhoje.

Ëhi'amu evare majare aëro aevoromo ekaresiae Jerusalem raromaruoho mu sisë bëhe vaejëvonövareje. Vaejëvamu Iesuare aribövioho aho'obëhe Jerusalem jioromo hruuromoromo adovoromo va'o Judea sa'are Samaria sa'are dirö'e göro göro raromobe va'areje. Apostle ömo'ömhuremu éhi ë Jerusalem raromareje. ²Amo God uehorovarue a ior'iорohuro Stephen-are jöeni darugo'o nierusuburu'e bamoromo hesi sinoho guavareje.

³Guavamu Saul-ro ekaresiae aho'obëhe ijumëvo'i ë'onövadeje. Ijumëvo'irögoro osare osare va'oromo Iesuare aho magonahoho guduamo'amoromo ruho ujuoho rueromo savoji gagore io'amonövadeje.

Philip-hu Iesuare jö bava'oromo Samaria sa'a rajo majëhijade jöhoje.

⁴Iae hruuromoromo va'are ariböviohuro dirö'e göro göro Iesuare jöho majëhibe va'onövareje. ⁵Éhi majëhibe va'oromo iae Philip-ro Samaria rajo jabisi amo börömore va'adje. Va'oromo majëhiromo uëvadeje: God-hu uavë'ero böröme namiromo ajamuijaje aho iae Iesu höjo. ⁶Éhi jië'e jöho majëhi'ego Samaria raje ae aho'obëhe jaburo hesi jöhuremu avoho henövareje. Hesi jöho heromo ganövareje Philip-ro darugo'e muoho vae'amo'ego. ⁷Vae'ego aru'aho sisëhuro jö'e dadovoromo a dëre jioromo suorovo va'onövareje. Övo höru'e vuovëhë'e höru sisë'e éhi jië'e aribövioho marë'amonövadeje. ⁸Éhi'o'ego Samaria aribövioho nimorohëvo avohonövadeje.

⁹Nimorohamu ae gemüero ë amore hijadeje. Éa hesi ihoho Simon jiadeje. Simon-ro iro oso'e vaebe rovamu Samaria sa'a raje ae aho'obëhe garomo jöe barëjëvadeje. Jöe barë'ego huro uënövadeje: Na a böröme jevajëjo. ¹⁰Éhi uë'ego amo raje ae aho'obëhe ininore va'o masijore avoho heromo uvonövareje: Nani Simon hu God-are vörö röjahuijaje ae hesi ihoho Vörö'e A Börömoho höjo. ¹¹Iro oso'e majae ègobövie vaebe rovë'ero èhuni ë sa'a rajoho jöe barëjëvo'ego hesi jöhuremu avoho henövareje. ¹²Hesi jöhuremu hejë'ero hejareje Philip-ro jö mahö majëhiromo uëvamu: God-hu böröme namiromo muebejavuaje majaho rovë'e höjo. Iesu Keriso-are ihoho böröme höjo. Éhi jië'e jö mahö Philip-ro majëhi'ego Samaria rajo a'o magonaho'o mae uehorovoromo bapataeto vaenövareje. ¹³Röhu

iae Simon hu'o mae uehorovadeje. Mae uehorovoromo bapataeto vaeromo Philip'o gemu mae juvonövadeje. Juvoromo ganövade Philip-ro bogo gavarue darugo'e mue gö gö vae'ego garomo tiönövadeje.

¹⁴ Ëhi'amu apostle ömo'öme Jerusalem raromaruohuro hejare uvavamu: Samaria rajohuro God-are jöho ejaharuëjamu hegorovo Peter'o John'o rëmö'löjëvareje Samaria va'oröhego. ¹⁵⁻¹⁶ Rëmö'löjëvamu Peter'o John'o va'aroho va'o Samaria hörøjareje. Hörönugoromo gavare God-are Aru'ahoho Samaria rajo jabesi öriroho bogo ruvebijë'e jabumë Bada Iesuare ihoro ma-bapataeto vaejë'le jiamu gagorovo God ëninamiromo uavareje Iesuare aribövihuro Aru'ahoho baeruomoröhego. ¹⁷ Ëninamiromo simane öve taemëhamu God-are Aru'ahoho baeruomadeje.

¹⁸ Simane öve taemëho'ego Aru'ahoho baeruomamu gëgorovo Simon-ro ri'öromo Peter'o John'o uëvadeje: Naro ijo baje bojëmi'ejöjo. ¹⁹ Ëhuni jemëro daruge bojemego na'o bae'iröjo ëhuro ae rahuare rahuare simanore öve bamego God-are Aru'ahoho baeruomo'iröhe höjo.

²⁰ Ëhi uëvamu Peter-ro uavadeje: Ja'o jasi moniohu'o vënëro ravëvo'ajëjo. Jero uvanuëjo: Naro monie bojamiromo ëhuro Aru'aho ae gö bojëmi'irode darugoho bae'ejöjo. Röhu ëhi jië'e darugoho hesi God-are suvuore höjo. ²¹ God-are nuniroho jasi dë vövöbajo'oho bogo maho jio'ego ja bogo no'oho havo'anuëjo. ²² Ëhuni sisë uehorovanuoho vuonugo'i Bada uavego mae jië'oho jasi uehoro sisëho uehorovoromo vuonugaho'irajo. ²³ Iae na gavajoho jero ganiganimoromo mu sisë uehorovo'i hi'ego ëhuro jasi dë vövöbajo'oho ma-sisëremu rarovavéle höjo. ²⁴ Ëhi uavamu hegorovo Simon-ro Peter'o John'o uëvadeje: Jemëro Badare öroro ëninamego huro ajemego jemëhu uevarije i'uoho bogo bae'iröjo.

²⁵ Ëhi'amu Peter'o John'o Badahu mu rabe vaejamu gavare jöho majëhinugoromo vuonorö'löromo Iesuare jö maho Samaria rajo jabies amore amore majëhibe va'aroho va'o Jerusalem hörójareje.

**Philip-hu Iesuare jö majahijamu Ethiopia sa'a
rajehu heromo mae uehorovade jöhoje.**

²⁶ Ëhi'amu Badare anerahuro Philip uavadeje: De ri'öromo va'iranoho arue Jerusalem jioromo anume Gaza abuejarue öroro hörönëjo. A rumo'e sa'are va'arue öroho uavajëjo. ²⁷ Ëhi uavamu hegorovo ri'öromo va'adeje. Va'ihö gavadeje Ethiopia sa'a raje aho örëro rova'amu. Ëaho Ethiopia sa'are simano vaejaje magonaho Candace uvaruoho ë magonaho hesi mu vaejahaje a böröme jiadeje. Hesi mu vaejahaje a börömëro jië'ëro huro ë magonaho hesi inömo inömoho aho'obëhe muebejahonövadeje. Hesi muoho ëhi jiadeje. Urimë'i God rajahi'i Jerusalem va'ë'ëro ²⁸ vuonorö'löromo maratu döre hiromo miohuro jaguvamu va'ë'i suri surire jöho adahobe va'adeje. Surire jöho ëho Isaiah God-are jö

majëhinövade aehu jajivade jöho jiadeje. ²⁹Surire jöho adahobe va'amu gavë'i God-are Aru'ahohuro Philip uavadeje: Va'oromo arue maratuore hiromo va'aje aho birohoromo ajiu hu'o hiromo va'onëjo.

³⁰Hiromo va'onëjamu hegorovo Philip-ro tutuvo va'oromo hejade rue Ethiopia rajohuro Isaiah-are surire jöho adahamu hegoro uavadeje: Èjö adahanuoho na ja hejanuëjo o bogajo. ³¹Ruehuro uavadeje: Aehu bëhi bogo röjehijë'oho na diehi hejörajo. Rojomoromo na'o hijego va'arëjo. ³²Èhi uavamu hegorovo Philip-ro ajiu hu'o hijadeje. Hiromo gavadeje Ethiopia rajohuro ave jöho adahamu.

Vaevë'oho sheep ano'i hu'irae va'aruëhi èhi bava'are höjo.

Sheep harihu u tarivahego bogo uë'uëvële namijajëhi èhi jörume namijade höjo.

³³Aëro hesi iho mu'uvahamu aho bogo ajamiromo hesi jö maho jövade höjo.

Raro hesi abozi harihu'o jabiesi jöho majahui'ajëjo.

Abozi harihu'o rumo'e ave sa'are hijadoho iae barëjë'e höjo.

³⁴Èjöho adahoromo rue Ethiopia rajo a börömohuro Philip uavadeje: Ave jöho na uevego hejöjo. Jö God-aro baeromo majëhinövade ahuro rahuare jöe jajivë'e höjo. Na hesi jöe o ae gö hesi jöe jajivade höjo.

³⁵Èhi uavamu hegorovo Philip-ro ë adahade jöho aevoromo Iesuare jö maho majahijamu Ethiopia rajohuro hejadeje. ³⁶Heromo örëro va'ihö gavare jove jiamu gagorovo rue a börömohuro Philip uavadeje: Èhuro gavëjo jove jiego. Naehu avevejö'e bapataeto vaejë'oho na mae höjo o sisë höjo. ³⁷[Mae o sisë höjamu Philip-ro uavadeje: Ja jasi dë vövöbajo'e aho'o mae uehorovë'ohuro bapataeto vaejë'oho iae mae höjo. Iae mae höjamu ruehuro uavadeje: Io'ajo. Iae na mae uehorovoromo uvajëjo: Iesu Keriso iae God-are Harihe höjo.] ³⁸Èhi uanugoromo maratu jagu bava'ajoho èhi namijöro uavadeje. Namijamu Philip'o ë a börömohu'o jaburo niö'iro jovore abueromo Philip-ro ë aho bapataeto vaejadeje.

³⁹Bapataeto vaeromo jovore jioromo rojomareje. Rojomamu gavë'i Badare Aru'ahohuro Philip ma-majioho hu'irae baeromo va'adeje. Va'amu Ethiopia rajo a börömohuro ijoho hu bogo gavadeje. Bogo ga'irögoro maratuore ajiu hiromo nimorohobe va'adeje. ⁴⁰Va'amu Philip-ro gavadeje mami'e Ashdod amore rovë'e jiamu. Ashdod rueromo amore amore höröbe jö maho majëhibe ruejuvo Caesarea amore höröromo ë hijadeje.

Saul-hu aevoromo Christian vaejade jöhoje.

9 ¹Èhi'amu Saul-ro bogo vuonugo'i Badare aribövioho muo'amo'i ma-vöröëremu jövonövadeje. Ma-vöröëremu jövë'ëro Jerusalem ajiomoromo va'oromo Jew rajo priest börömoho uavadeje: ²Na negajëjo jero surire jajivoromo i'imemego na Damascus amore ujuoho va'oromo Jew rajehu God rajahijarue osare osare i'imëmego jaburo garomo

uvo'iröhego: Nörö priest börömo hesi ihoro rovë'e höjo. Jabuhu éhi uvë'oho ue'iramu naro gë'irode ae o magonahe Iesuare örire jijihamu gavë'oho naro guduamëvoromo Jerusalem amore vuonorö'ö ujuoho rue'ejöjo.

³Éhi é'ë'ëro iae va'adexe. Va'adoho va'o Damascus amore hörö'i gavade ajoho ma-majioho ö'idöre jioromo ruvebiromo hu ajivamu gavë'i
⁴sa'are behumorovoromo hejadeje éhi uvavamu: Asë'e Saul ja rabëni sisë vaejevanue höjo.

⁵Sisë vaejevanue höjamu uavadeje: Bada ja rahuo javajëjo. Rahuo javajëjamu uavadeje: Jaehu sisë vaejevanue aho Iesu na jevajëjo. ⁶Röhu ri'öromo va'oromo rue Damascus amoro hinëjo. Hiromo he'a'anuëjo ae gemüero ua'iramu: Jero éhi éhi é'ëjo.

⁷Éhi uavamu Saul'o va'are ariböviohuro aho bogo ga'i ma-huëhemu heromo ma-jörume riravareje. ⁸Ma-jörume riravamu Saul-ro sa'are raromadohuro ri'öromo nune dadovo'i röhu öri ari'oho bogo gavadeje. Öri ari'oho bogo gavamu gagorovo rueho jaburo övëro ma'eno bava'oromo Damascus amore suorovareje. ⁹Suorovonugoromo Saul-ro öri ari'oho bogo gavë'e ioho jovoho bogo ijë'e ma-hijuvo majae niö'lí gemu barëjadeje.

¹⁰Majae niö'lí gemu barëjamu Iesuare ae gemu hesi ihe Ananias Damascus amore hiromo nia'ovo'iraeromo gavadeje Badaro rueromo uavamu: Ananias-ajo. Éhi uavamu ruehuro uavadeje: Bada na aviae jevajëjo. ¹¹Na aviae jevajëjamu Badaro uavadeje: De ri'öromo öri ihe Ahorirehu Va'arue Öroro va'onëjo. Va'oromo Judas-are osaro höröromo uénëjo: Tarsus amo rajo a ihe Saul na ého jiajëjo. Na hu ga'i rovode höjo. Éhi uénëjo. Iae hu parie vaejëjo. ¹²Urimë'i huro nia'ovo'iraeromo gavade höjo ae gemu Ananias-ro rueromo hesi övoho sinore bamamu nunoho marëjöro. Éhuni va'oromo gavëjo. ¹³Éhi uavamu hegorovo Ananias-ro uavadeje: Bada iae mae höjo röhu na hejode höjo ae aho'obëhe Saul-are jö sisëho uevamu hejode höjo. Jaburo uevare höjo: Huro Jerusalem amore hiromo jasi aribövioho mu sisë bëhe vaejëvö'i hijade höjo. ¹⁴Mu sisë vaejëvö'i Jerusalem priest masijo jabesi darugoho baeromo aviae rovë'e höjo éhuro ae rahu ja uehorovavë'oho guduamo ujuoho va'o barëröhëro. ¹⁵Éhi uavamu Badaro uavadeje: O-ajo. Va'ëjo. Éhesi bëhoho naro é iaho baejë'e jevajëjo huro nasi muoho vaeröhego. Huro nasi jöho bava'oromo sa'a ioro'ioro rajo aribövioho jabesi a masijoho Israel rajo aribövioho huruoho majëhibe juvego ae aho'obëhe heruomoröhego éhuni na Saul baejode höjo. ¹⁶Baejë'ëro naro hu röjah'iëjöjo huro garöhego huhu nasi jöëni vi'ehe huë vavaene rabe bae'iröhoho diehi jië'e jiego garöhego.

¹⁷Éhi uavamu hegorovo Ananias-ro va'adoho osare rumo va'oromo övoho Saul-are sinore bamoromo uavadeje: Öho Saul-ajo. Badaro remö'öjamu rovode höjo. Ja ave amore rue'irögoro örire gavane aho

Iesuro remö'özjade höjo naro rueromo ajamego jasi nunoho marë'i God-are Aru'ahohuro jasi dë vövöbajo'ere abueromo rarovavo'iröhego. ¹⁸Ëhi uavamu gave'i hiobaro ginioru nu ano'o va'enoho Saul-are nunire jioromo sa'are rireromo rovamu nunoho marëjadeje. Marëjamu ri'löromo bapataeto vaejadeje. ¹⁹Bapataeto vaenugoromo ie inugoromo röhu maho biririvoromo mae hijadeje.

Saul-hu Damascus amore hiromo Iesuare jö majëhijade jöhoje.

Mae hijë'ëro Iesuare ariböviohu'o Damascus hijamu majae gemu niö'i barëjadeje. ²⁰Hiromo ma-burëro aevoromo Jew rajehu God rajahijarue osare osare Iesuare jöho majëhibe juvadeje. Majëhiromo uënövadeje: Iesu iae God-are Harihe höjo.

²¹God-are Harihe hö uëvamu heromo tiöromo uarovareje: Asë'e ë aho Saul na ae gemuoho höjo o ae gö höjo. Ëhesi bëhoho Saul Jerusalem hiromo bogo éhioho ë'onövade höjo. A'i Iesu uehorovarue aribövioho muo'amönövade höjo. Muo'amë'ëro huhu ave rovade hesi bëhoho Iesuare aribövioho guduamo ujuoho va'oromo Jew rajo priest masijoho i'imëmego baejëvo'iröhego éhuni rovade höjo. Ëhi jië'oho hu diehi'oromo Iesuare jöho majahuijajëjo.

²²Ëhi uarovamu Saul-ro biririvo avohoromo jöho jövobe va'oromo majëhiromo uënövadeje: God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuijaje aho Iesu höjo. Ëhi uëromo ë jö bëhoho avoho garomo hejë'ëro darugo'o majëhijamu hegorovo Jew raje Damascus amore raromaruoho jabuhu Saul-are jö aho'iröhoho bogo eni jioruomadeje.

²³Bogo eni jioruomamu éhi'ojiuva majae aho'obëhe barëjamu Jew rajohuro gagovoromo Saul ano'i atareje. ²⁴Ano'i atamu ë jöho heromo ae göëro Saul majahijadeje. Röhu jene vö'oe majae vahie Jew rajo ariböviohuro Damascus amo rejo ojore ojore atovo raromareje Saul hörö rovego ano'iro. ²⁵Ëhi'obe va'ojiuva hujeji vahie gemu evare Saul-are aemo'aemohuro uavamu niomonimo bojö gagore abo hijadeje. Abo hijamu ö'ëro beromo ma-saginiëri ö'ire ma'enë'i rejo sigagure ö'oho a'ohö'özjä'i ma-u'emu ba'amamu je'onö ruvebi sa'are ravo'amoromo va'adeje.

Saul-hu Jerusalem amore va'oromo ë'ade jöhoje.

²⁶Va'oromo Jerusalem höröjadeje. Höröromo Iesuare ariböviohu'o gemu mae juvo'i ë'o gavadeje. Juvo'ia'amu gagorovo rue ariböviohuro uvareje: Nani Saul bogo Iesuare aehu jio'i ma-sareramuijajëromo juhuonamiruomadeje. ²⁷Juhuonamijamu gagorovo Iesuare ae gemu Barnabas-ro Saul ajamiromo hu'rae baeromo apostle jabesi örire rovadeje. Rueromo uëvadeje: Saul urimo mu sisë vaenövadéhioho bogo éhioho vae'i a'i Damascus örire va'ihö gavade höjo Badaro birohoromo

jöe ēhi ēhi majahijamu. Jöe ēhi ēhi majahijamu hegorovo Damascus va'oromo darugo'o maëro Iesuare jöho majëhibe juvade höjo. Ēhuni jaruvoho Saul hu a mae höjo. ²⁸ Ēhi'amu gagorovo Saul-ro Iesuare ariböviohu'o gemu mae hi juvadeje. Hi juvoromo biririvoromo Badare jöho Jerusalem ame bövioho majëhibe juvadeje. ²⁹ Majëhibe juvoromo Jew rajehu Greece huëhu atarue ariböviohu'o Iesuare jöho jövoromo jö aho'ahamirovareje. Jö aho'ahamirovoro rueho jaburo Saul ano'irögoro ë'areje. ³⁰ Ano'ia'amu gagorovo Iesu uehorovarue ö mueno'o ömo'ömohuro Saul hu'irae baeromo Caesarea amore abuejaroho abo nugö'öjamu hesi amëro Tarsus va'adeje.

³¹ Va'amu Judea sa'are Galilee sa'are Samaria sa'are jioruomaje ekaresia ariböviohuro huë vavaeni'e raromaroho barë'i mae raromareje. Mae raromamu God-are Aru'ahohuro ekaresiaho ajëmamu Bada mae uehorovoromo biririvobe va'amu ae aho'obëhe jëvobe va'adeje.

Peter-hu Lydda amore Joppa amore va'o hiromo ë'ade jöhoje.

³² Ēhi'ego Peter-ro amore amore juvonövadeje. Juvoromo iae God-are aribövioho gë'iro Lydda amore abueromo ë hijadeje. ³³ Hiromo gavadeje ae gemu hesi ihe Aeneas övo höru'le vuovahë'ero maratuoremu raromamu. Mami'e aevoromo raromobe rovadoho vadune aho'obëhe 8 barëjë'e jiadeje. ³⁴ Raromamu gagorovo Peter-ro uavadeje: Aeneas Iesu Kerisoro jasi sinoho avohahajëjo ëhuro mae javojöro. Ēhuni ri'öromo jaehu raromanue maratuoho avoho bamëjo. Ēhi uavamu hejë'i ma-burëro ri'öjadeje. ³⁵ Ri'öromo juvamu Lydda amo rajohu'o Sharon sa'a rajohu'o ae aho'obëhe Aeneas garomo aevoromo Badare ijore ijore jijihadeje.

³⁶ Ēhi'amu Iesuare magonahe gemu hesi ihe Tabitha Joppa amore hijadeje. Hesi ihoho Greece huëhu uvaruoho Dorcas-je. Dorcas iho bëhoho mi ihe deer-je. Huro hiromo huë baejë'e muoho vaeromo ae ajëminövadeje. ³⁷ Ae ajëmiromo ijönö guomo guome baeromo guomadeje. Guomamu hesi sinoho u'oromo baeromo javu döre osare ajiøbamareje. ³⁸ Bamamu Iesuare ariböviohuro hejareje uvavamu: Peter-ro Lydda amore hijajë uvamu hegoro öroho bogo ëgoho jië'ego ae niö'i üëvareje: Va'irarijoho Peter uavego ma-burëro rue'irajo. Rue'irajamu va'o majahijareje. ³⁹ Majahijamu hegorovo Peter-ro ri'öromo jabu'o rovamu hu'irae baeromo döre osare iojiomareje. Iojiomamu magonaho doru ömo'ömohuro niersuburu'e bamë'i Peter-are bëhire ro ruë numë gagovo rova'o rojomoromo Dorcas-hu jabu'o hijë'i sigohi'amade niögoho Peter-ro gajöro röjahijareje. ⁴⁰ Röjahijamu huro jabumë aho'obëhe ë döre osare jëvamu rëmö'öjamu va'o barëjadeje. Va'amu Peter-ro ague aho hiromo God-are örire èninamiromo huotorovoromo sinoho garomo uavadeje: Tabitha ri'öjëjo. Ri'öjëjamu Tabitha-ro nune dadovoromo Peter garomo ri'öromo döre hijadeje. ⁴¹ Hijamu gagorovo Peter-ro öve nugö'öromo

ma'enoromo nigemamu namijadeje. Namijamu Peter-ro uvëvadeje magonaho doru ömo'ömohu'o Iesuare ae magonaho ioro'iorohu'o ruejöro. Rovamu Peter-ro uëvadeje: Ave magonahoho i'ovoromo mae hijaje gahëjo. ⁴² Ehi'ade jöho Joppa amoho aho'o uarovo barëjadeje. Jöho uarovamu hegorovo ae aho'obëhe Bada aevoromo mae uehorovoruomadeje. ⁴³ Mae uehorovamu Peter-ro majae aho'obëhe Joppa amore baeromo mi sino mae avohaje a hesi osae gemuore hijadeje. A ihoho Simon jiadeje.

Peter-hu Jew raje jiadeje röhu sa'a gö raje Cornelius ga'i va'ade jöhoje.

10 ¹Peter-ro Simon'o gemuore hijamu iae ae gemuëro arue Caesarea amore hijë'e jiadeje. Hesi ihoho Cornelius jiadeje. Cornelius bogo Jew rajoho jio'i hu muorovo simano vaejaje aëro jiël'ëro muorovo aribövi ioro'ioroho ma-gemuoro bu'öromo hijë'ëro éhi muebejëvonövadeje. Ëmuorovo aribövi gemuore bu'øjare jabesi ihoho Italy muorovo aribövie jiadeje. ²Röhu Cornelius God mae uehorovaje ae jiadeje. Hu'o hesi agane aho'o jaburo God rajahinövareje. Huro Jew rajo aribövioho huë baejëvoromo ajëminövo God-are örire jöe jövonövadeje. Éhi jië'e ae jiadeje.

³Éhi jië'e aëro jiël'ëro iae majae sanuovamu gagoro Cornelius-ro nia'ovo'iraeromo ma-samaro gavadeje God-are anerae gemuëro rovamu. Rueromo uahijo: Cornelius-ajo. ⁴Cornelius-ajamu hegorovo Cornelius-ro aneraho juhuonamiromo érimahoromo uavadeje: Ja diehi uehorovoromo rovanuëjo. Rovanuëego anerahuro uahijo: Jaehu God-are örire jö jövanuoho ae gö huë baejëvanuoho ého God-ro ejahoromo ja mae uehorovavajëjo. ⁵Éhuni ae gö rëmö'øjego rue Joppa amore va'arëjo ae gemu Simon hesi iho göho Peter-ro rueröhe höjo. ⁶Simon Peter-ro Simon göhu'o mi sino mae avohaje a hesi osae gemuore ma-jahuri hijajëjo. Hesi javuoho sö jovo bëhire jiajëjo. ⁷Anerahuro éhi majahinugoromo va'amu gagorovo Cornelius-ro hesi osa muebejaharue ae niö'iro o muorovo ae gemuëro éhi ruejöro jöe nugöl'øjadeje. Ëmuorovo aho God mae uehorovoromo Cornelius hu'o gemu mae juvoromo ajamijaje ae jiadeje. ⁸Éaho niö'i gemu rueruomamu Cornelius-ro diehi é'amu gavade jöho majëhiromo rëmö'ojamu Joppa amore va'areje.

⁹Nérö è ariböviohuro örëro va'oromo Joppa suorovo'i rovareje. Suorovo'i rovamu gavë'i majae ririre rabu'le jiamu gagorovo evare Peter-ro ruhëre javu döre ajiomoromo hitavë'ëro raromaruire è hijadeje God-are örire jöe jövo'irovo. ¹⁰Hiromo hömamu hegorovo ae uëvadeje: Ie avohoromo bojemirego na i'iröjo. I'irö uëvamu hegoro ioho avohahareje. Ioho avohahamu hu nune jioromo nia'ovo'raejadeje. ¹¹Nia'ovo'iraeromo gavadeje ö'idöho arorovo'ego niögu va'ëne inömo böröme veneguöruvë'oho hesi bëhire ruvebi raromamu. ¹²Raromamu gavë'i gavadeje sa'are jijihaje maje gö gö sigobe je'o uge rabe rabe niögu

va'ëne inömo hesi döre jio'amamu. ¹³ Jio'amamu gagorovo hejadeje uavavamu: Peter jero ri'öromo muo'amoromo ijëjo. ¹⁴ Ijëjamu hegorovo Peter-ro uavadeje: Bada bogajo. Jew rajo noehu bogo ijarue i sisëho bogo mae bogo ibe rovë'e jevajëjo jögore ahojöeni. ¹⁵ Peter-ro éhi uanugoromo hejadeje röhu maho uavavamu: O-ajo. God-hu sisë barëjë'e hö uvoromo jiovëhë'e mioho raboho ého nadi uvorëjo: Sisë höjo. ¹⁶ Vae niö'i gemu éhi jië'e muoho Peter-ro ga'i hijuvo evare gavadeje ë inömoho sionëro ö'idöre ba'ojiomamu.

¹⁷ Ba'ojiomamu gagorovo Peter-ro hesi uehorovoromo uvadeje: Nia'ovo'iraeromo gavode hesi bëhoho rabe höjo. Hesi bëhoho rabe hö uvamu iae nume Cornelius-are aribövihuro Simon-are osaho dinö'e jiaje jöho hejë'ëro ë osa hesi ojanore ro riravareje. ¹⁸ Riravoromo ma-darugo'o uvareje: Na ae ihe Simon Peter ého jiajëjo.

¹⁹ Éhi uvamu iae Peter-ro nia'ovo'iraeromo gavade mu hesi bëhoho uehorovë'e hijamu gavë'i God-are Aru'ahohuro hu uavadeje: Hejëjo. Ae niö'i gemu jaburo ja nahavaruëjo. ²⁰ Ri'ö abue'i nadi uvonëjo: Sa'ae gö raje jévo'ego bogo va'ejö uvo'i ma-va'onëjo. Naro rémö'öjamu rovare höjo. ²¹ Éhi uvamu hegorovo Peter-ro abueromo nume rovare aho uëvadeje: Jemë nahevarujoho na aviae jevajëjo. Jemë rabe négamu rovariije höjo. ²² Rovariije höjamu uavareje: Muorovo simano vaejaje ae Cornelius-ro uövuamu rovare höjo. Hu a mae God mae uehorovaje ae höjo. Éhuni Jew raje ae aho'obëhe jaburo hesi örire mae uehorovarue höjo. Éhi jië'ego God-are anerae gemuëro rueromo Cornelius uavade höjo: Jero uavego Peter rue'irajo jöe majahijego he'irane höjo. Éhuni rovare höjo. ²³ Éhuni rovare höjamu hegorovo Peter-ro uëvadeje: Osaro ro raromoromo vahiromego momoröl'örëjo.

Éhi ë'ë'ëro néröho Peter-ro ri'öromo jabu'o va'adeje. Röhu Joppa raje Iesuare ö mueno'o ioro'iorohuro hu'o va'areje. ²⁴⁻²⁷ Va'arohu va'o néröho Caesarea amore suorovareje. Amore suorovoromo Cornelius-are osare va'ia'amu Cornelius-ro Peter birohoromo uvadeje: Peter God val'ëne höromu hesi bëhire sa'are ague aho hiromo Peter rajahijadeje. Rajahijamu gagorovo Peter-ro Cornelius banigojiomoromo uavadeje: Nadi éhioho ë'i ma-ri'öromo döro namijëjo. Na bogo God jevo'i ma-ae jevajëjo. Ma-ae jevajë uanugoromo hu'o Cornelius'o jöe jörovobe osare va'oromo Peter-ro gëvade Cornelius-are agane aemo'aeme ruejöro uëvadoho ae aho'obëhe gagovoromo gemuore raromoromo muebejamu. ²⁸ Muebejamu gëgorovo uëvadeje: Iae jemë'o gavarujëjo Jew rajo noehu sa'a ioro'ioro rajo jemë'o gemu mae jijiho'iröhoho o jemesi osare va'iröhoho nosi öroho tugohahuë'e höjo. Éhi höjo röhu God-ro na röjehiromo uevë'e höjo: Jero nadi uvonëjo: Sa'a ioro'ioro rajoho o rahuo rahuo sisëgo gorëvo'iröhе aribövihuro jio'amajëjo. ²⁹ Éhuni naro ruejöro jero jöe nugö'öjamu hegorovo na bogo uvode höjo: Ja sa'a gö raje javajëromo nue gö gö

uehorovo'i ma-burëro rovode höjo. Ëhi jië'oho rabëni ruejöro uevane höjo.

³⁰ Uevane höjamu Cornelius-ro uavadeje: Naehu uavode hesi bëhoho urimo riröhe majae sanuovamu jaruvo jiajëhi naro nasi osare hiromo God-are örire jöe jövode höjo. God-are örire jöe jövë'i gavode höjo ae gemuëro niögü aji mabëhe ba'amë'e nasi örire rovamu. ³¹ Rueromo uevavohijajo: Cornelius jaehu God-are örire jö jövanuoho God-ro ejahoromo jaehu ae gö huë baejëvanuoho huro éhu'o uehorovajëjo.

³² Ëhuni ae rëmö'ojego Joppa va'arëjo ae gemu Simon hesi iho göho Peter-ro rueröhe höjo. Simon Peter-ro Simon göhu'o mi sino mae avohaje a hesi osae gemuore ma-jahuri hijajëjo. Hesi javuoho sö jovo bëhire höjo. ³³ Ëhi uevamu hejë'i naro ma-burëro jöe nugö'özjode höjo jero ruejöro. Röhu ja rovanoho iae mabëhe ë'ane höjo. Éhu'ëro no ae aho'obëhe aviae God'o gemuoro raromoromo muebejaruëjo he'i Badaro diehi diehi jöho bojamë'ëro jero majahuijego.

Peter-hu Cornelius-mesi örire majahijade jöhoje.

³⁴ Ëhi uavamu hegorovo Peter-ro jöho majëhiromo uëvadeje: Iae na gavajoho God bogo Jew rajohemu nimo'i sa'a ioro'iro rajoho bijönimo'i ³⁵ a'i ae aho'obëhe sa'ae dinö'e dinö'e raromoromo God uehorovoromo mu mae vaejaruoho no aho'o huro ëhi ma-gemu uehorovavuoromo ejahuaje höjo. ³⁶ Iae jemë'o gavarujëjo God-ro Israel rajo nosi örire ave jö maho majahuiromo uövuade höjo: God na'o jemë'o hahagu hahagu javuadoho jaruwoho Iesu Kerisoro gagovavuë'e höjo. Röhu huro böröme namiromo sa'ae dinö'e dinö'e muebejavuaje ae höjo. ³⁷ Jemë'o gavarujëjo Iesuare mu börömoho Judea sa'ae bövioho rumorovade höjo. Bapataeto vae'iröhe jöho John-ro majahuijamu evare ë mu börömoho Galilee sa'are aevoromo Judea sa'ae bövioho rovade höjo. ³⁸ Nazareth rajo ae Iesu hesi jöho jemë'o iae hejaruje höjo. God-ro Iesu muro bam'o irögoro hesi Aru'ahohu'o darugohu'o bojamiromo muro nugade höjo. Muro nugë'ëro hu'o gemu mae juvo'ego Iesuro ae mae vaejëvobe Satan-are darugoro raromarue aribövioho aho'o ajëmibe ëhi ë'obe ë sa'ae bövioho juvonövade höjo. ³⁹ Juvoromo Jew rajo nosi sa'are o Jerusalem amore mu rabe rabe vaejadoho iae nosi nunëro gavë'e javuajëjo. Aëro hu korosire anamu guomade höjo. ⁴⁰ Guomamu majae niö'lí gemu hesi uhure God-ro uavamu ri'özjë'ëro hijamu gavare höjo. ⁴¹ Ae aho'obëhe Iesu bogo gavare höjo. Noehu hu garomo a majëhiröhego God-hu mami'e baejavuade aribövioho noremüëremu hu gavare höjo. Hu guomoromo ri'özjade hesi ijore hu'o i jovo ue'ahare aribövioho noremüëremu gavare höjo. ⁴² Noro hu gavamu Iesuro uövuade höjo noro hesi jöho ae majëhiromo uënövoröhego: God-ro Iesu gemu uavade höjo ae aho'obëhe vuovë'oho o bogo vuovë'oho hesi nunire riravego mevëvoröhego. Ëhi uënövoröhego Iesu majahijade höjo.

43 Röhu ë a hesi jöho jö God-aro baeromo majëhinövare ae aho'obëhe avoho majahuiromo jajivobe rovare höjo. Jajivoromo uövuare höjo: Ae rahu ë a mae uehorovë'oho God-ro hesi jööni nosi sisëho uehorovoromo vuonugahuo'ajëjo.

Sa'a ioro'ioro rajehu aevoromo God-are Aru'aho baejare jöhoje.

44 Peter-ro ëhi majëhijamu gavë'i God-are Aru'ahohuro ruvebiromo jö hejarue aribövie aho'o jabesi dë vövöbajo'ere abue'amadeje.

45-46 Abue'amamu gagoro Jew raje Iesu mae uehorovë'i Peter'o rovare aribövihuro hejare ë sa'a ioro'ioro rajohuro bogo hejarue huë göëro göëro atoromo God böröme hö uvavamu hegorovo tiöjëvadeje. Tiöjëvamu uehorovoromo uvareje: Asë'e God-ro hesi Aru'ahoho bogo Jew rajohemu bojamuli'i sa'a ioro'ioro rajohu'o bojëmijade höjo. Bojëmijade höjamu Peter-ro ri'löromo uëvadeje: 47 Jew rajo noehu God-are Aru'aho baejarëhi ave sa'a ioro'ioro rajo aribövihu'o God-are Aru'ahoho ëhi baejare höjo. Ëhi jië'oho no rabëni ahëvo'iramu bogo bapataeto vae'a'aruëjo. Bëhe bogohöjo. 48 Ëhi uenugoromo hesi aribövihuo uëvadeje: Iesu Keriso-are ihoro bapataeto vaejëvohëjo. Ëhi ë'lë'ëro Cornelius-mëro Peter uavareje: Nadi ma-burëroho va'i majae égo'o no'o hiromo va'onëjo. Ëhi uavamu jabu'o hijadeje.

Sa'a ioro'ioro rajehu bapataeto vaejare jö Peter-hu majëhijamu Jerusalem ekaresia ariböviehu hejare jöhoje.

11 ¹iae apostle ömo'omohu'o Keriso-are ë mueno'o ioro'iorohu'o Judea sa'are röhu ë sa'ae gemuore diröle göre göre raromaruohuro hejareje uvavamu: Bogo Jew rajoho gemu al'i sa'a gö rajohu'o God-are jöho baejare höjo. ²Ëhi uvamu hegorovo Jew rajo a ioro'iorohu Jew rajehu ë'aruëhi sa'a gö rajo jabesi sino tarivëhoröhego nimoruomaje aribövihuro gavare Peter Jerusalem rovamu gagorovo birevoromo uavareje: ³Jew rajo nosi sino tarivahuarüehioho aho jabesi sinohu bogo éhioho tarivëhare höjo röhu jero jabesi osare va'oromo jabu'o gemu mae hiromo ioho ijane höjo.

⁴Ëhi uavamu Peter-ro ri'löromo hulu sa'a gö rajohu'o hiromo vaejade mu hesi bëhoho huruoho majëhi barëjadeje. ⁵Majëhiromo uëvadeje: Naehu vaejode mu hesi bëhoho na anumiae Joppa amore hijode höjo. Hiromo God-are örire jöe jövode höjo. Jöe jövë'i nia'ovo'iraeromo gavode höjo niögu val'ëne inömo böröme veneguöruvë'oho nasi bëhire ruvebi raromamu. ⁶Raromamu ga'i gavode höjo amo maje je'o maje sigobe uge rabe ëhi ë inömo hesi döre jio'amamu. ⁷Hejode höjo uevavamu: Peter ri'löromo muo'amoromo ijëjo. ⁸Ijëjamu hegoro naro uavode höjo: Bada bogajo. Jew rajo noehu bogo ijärue i sisëho bogo mae bogo ibe rovë'e jevajëjo jögore ahojööni. ⁹Ëhi uanugoromo hejode höjo ö'idöre röhu

maho uevavamu: O-ajo. God-hu sisë barëjë'e hö uvoromo jiovëhë'e mioho raboho ëho nadi uvorëjo: Sisë höjo. ¹⁰ Ëhi uevamu ëhi jië'lë muoho vae niö'i gemu naro ga'i hijovo evare gavode höjo ë inömoho aho'o sionëro ö'ídore ba'ojoimë'e jiamu. ¹¹ Ëhi'amu gavë'i ae niö'i gemu naehu hijaje osare ö'are höjo Caesarea amore jioromo rëmö'öjë'ëro jië'lëro. ¹² Ö'amu God-are Aru'ahohuro uevade höjo: Nadi uvonëjo: Sa'a gö raje jëvo'ego nani na jabu'oho bogo va'ejö uvo'i ma-va'onëjo. Ëhi uevamu ave raromarue Iesuare ö ömo'ömoho övo gö mine övo göre gemu ëho jaburo na'o gemu mae ri'öromo ë rovare ariböviohu'o gemuore va'oromo Cornelius-arire suorovoromo hesi osare va'are höjo. ¹³ Noro hesi osare va'amu Cornelius-ro uövuade höjo: Na gavode höjo anerae gemuëro rueromo uevavamu: Ae rëmö'öjego Joppa va'arëjo ae gemu Simon hesi iho göho Peter-ro rueröhe höjo. ¹⁴ Huro rueromo jöe majëhi'ajëjo ja'o jasi aganohu'o heromo bogo sisëroho va'lì maro raromo'irarijego. ¹⁵ Cornelius-ro ëhi uövuamu hegorovo naro aevoromo jöho majëhijamu gavë'i God-are Aru'ahohuro jabisi örire ruvebijade höjo. Urimë'i Jew rajo nosi örire ruvebijadëhi ëhi ë'ade höjo. ¹⁶ Ruvebijamu gagorovo naro uehorovoromo uvode höjo: O Badaro mami'e uövuade höjo: Urimë'i John jovëro bapataeto vaejëvade höjo. U'emu God-ro hesi Aru'ahoho mëmiromo ëhuro jovoho bogo a'lì Aru'ahohuro bapataeto vaejëvo'ajëjo. Iesuro ëhi uövuade höjo. ¹⁷ Amo urimë'i noehu Bada Iesu Keriso mae uehorovamu God-hu hesi Aru'aho suvuoro mamujadëhi ëhi sa'a gö ariböviohu'o mëmade höjo. God-hu ëhi sa'a gö rajo ajëmijadoho ëh'oho na rabëni God-are öroho tugohojörago.

¹⁸ Peter-ro ëhi uëvamu hegоро rue Jew rajohuro Peter birevaroho vuonugo'i God rajahiromo uavareje: Ëhi jië'oho God-ro sa'a ioro'ioro rajo jabisi öroho jiovëhë'e höjo ëhuro jabu'o dë vövöbajo'e huotorovoromo mae raromo'iröhego.

Antioch amo rajehu aevoromo Keriso mae uehorovare jöhoje.

¹⁹ Urimë'i Jew rajëro Stephen anonugoromo Iesu mae uehorovarue aribövioho sisë vaejëvamu gagorovo huruomoromo sa'are sa'are va'o raromareje. Va'aroho ioro'iorohuro ma-bisemu dunoro va'o raromo'i ioro'iorohuro öri ëgobövie va'oromo Phoenicia sa'are o Cyprus sa'are o Antioch amore ë va'o raromoruomadeje. Raromoromo Jew rajohemu Iesuare jöho majëhinövareje. ²⁰ Röhu Iesu mae uehorovarue a ioro'iorohu Cyprus sa'a rajohu'o Cyrene amo rajohu'o ëho jaburo Antioch amore va'o raromareje. Raromoromo bogo Jew rajohemu a'lì sa'a gö ariböviohu'o Bada Iesuare jö mahö aevoromo majëhijareje. ²¹ Sa'a gö ariböviohu'o jöho majëhijamu Bada God-ro daruge ajëmijamu Antioch amo raje ae aho'obëhe Bada Iesu mae uehorovoromo aevoromo hesi örire jijihareje.

²² Hesi örire jijihamu Jerusalem ekaresiahuro ë jöho hejareje. Heromo Barnabas nugöl'öjamu Antioch rajohu gö'i va'adeje. ²³ Va'oromo gavade

God-ro mae ajämijë'e jiamu gëgorovo nimorohoromo uëvadeje: Ae aho'obëhe jemëro biririvoromo jemesi dë vövöbajo'e aho'o Bada gemu uehorovorejо. ²⁴ Ëhi uëvade hesi bëhoho Barnabas hu a mae jiadeje. God-are Aru'ahohuro hesi dë vövöbajo'oho aho'o rarovamu huro God mae uehorovo avohadeje. Ëhi'amu ae aho'obëhe aevoromo Badare örire jijihareje.

²⁵ Ae aho'obëhe Badare örire jijihamu gagorovo Barnabas-ro ri'öromo Tarsus amore va'adeje Saul naho'irovo. ²⁶ Nahoromo birohonugoromo hu'irae baeromo sionëro Antioch rovadeje. Rueromo Barnabas'o Saul'o jaburo niö'iro Antioch ekaresiahu'o gemu mae ariromo ae aho'obëhe röjëhibe va'aroho vadune gemu barëjadeje. Ëhi'amu Antioch amore ë dirö'ore aëro Keriso-are aribövioho gëromo aevoromo uvareje: Jabumë Christian aribövioho jëvajëjo. Urimoho ëhi jië'e ihoho bogojëvadeje.

²⁷ Röhu evare majare jö God-aro baeromo majëhijarue a ioro'iorohuro Jerusalem jioromo Antioch rovareje. ²⁸ Rueromo ae gemu hesi ihoho Agabus-ro jöe God-are Aru'aho hesiro baeromo ri'öromo uëvadeje: Ijonö i bogojio majaho sa'ae aho'obëhe rue'a'ajëjo. Huhu uëvadëhi ijönö Claudius Rome a börömo jiadevare evare ë i bogojio majaho rovadeje. ²⁹ Amo Agabus-ro ë jöho majëhijamu hegoro Antioch amore raromarue Keriso-are ariböviohuro uvareje: No ae gemuëro gemuëro ga'iröhe no ijo bajo bövie baejë'e javuamu gavë'oho bövie tarioromo bise'e baejë'e javuamu gavë'oho bisemu tarioromo baro gemuoro bamoromo Christian agane Judea sa'are raromaruohuni nugöl'öjëho'ejarëjo. ³⁰ Ëhi uvonugoromo suvuoroho gagovoromo Barnabas'o Saul'o i'imëmijareje jaburo niö'iro ujuoho va'oromo Jerusalem ekaresia a duvaho jabisi övo döre bahijëhoröhego.

Peter savojire ba'amare jöhoje.

12 ¹ Evare majaroho Judea sa'are börömo vaeromo hijaje a böröme Herod-ro ri'öromo jöe nugöl'öjadeje aëro ekaresia a ioro'iorohu ijumëvoröhego. ² Huro ae uëvamu jaburo John-are öho James guduamoromo siravaëro anareje. ³ Anamu Herod-ro gavade Jew rajo ariböviohuro ëhi nimoruomamu gëgorovo ae uëvamu Peter'o guduamo bava'areje. I Dë Huaje Oso Rum'o Jew rajehu Ue'aharue Maja börömo jiadevare evare ëhi é'areje. ⁴ Peter guduamo bava'oromo savoji gagore ba'amareje. Ba'amamu muorovo aëro 4 aev'oioho Peter muebejareje. Muebejamu muorovo ae 4 gö'o ro jabisi sionoho baejareje. Röhu ae 4 gö'o ro jabisi sionoho baejareje. Röhu ae 4 gö'o ro jabisi sionoho baejareje. Ëhi ë'onövareje. Urimoroho valego ae göëro ro sionoho baenövareje. Ëhi ë'ë'ëro Herod-ro uvadeje hujeji God-hu Vörö Tugohade Söröho barëjego evare Peter ae aho'obëhe jabisi nunire barueromo court vaeröhego. ⁵ Ëhi uvamu Peter-ro savoji gagore ëhi hijadeje. Hi'ego ekaresiaho jaburo biririvoromo God uanövareje hu ajamiröhego.

**Aneraeahu Peter ajamamu Peter-hu savoji
gagore jioromo hörö va'ade jöhoje.**

⁶ Ēhi'ojuvo nérö Herod-ro Peter ae aho'obëhe jabiesi nunire bava'i uvë'iro röhu jaruvëhi a göhuro ruëhi hi'l göhuro viëhi hiromo Peter muebel'i Peter ririre ö'e niö'iro tövë'ëro niavë'e jiadeje. Ae göëro savoji ojoho muebejareje. ⁷Muebejamu iae Badare anerae gemuëro ma-majioho rovamu savoji gagoho ajivadeje. Ajivamu gavë'i anerahuro Peter-are ionire anoromo ioromo uavadeje: Ma-burëro ri'löjëjo. Ēhi uavamu gavë'i övore muohahare ö'ohuro jiovo bu'öromu sa'are bejadeje. ⁸Bejamu anerahuro uavadeje: Jasi götaho ruoho bibivo'i höru guduoho io'amëjo. Io'amëjamu Peter-ro götaho ruoho bibivoromo höru guduoho io'amadeje. Io'amamu uavadeje: Niögoho ba'amoromo nasi ijoro rovëjo. ⁹Nasi ijoro rovëjamu savoji gagoroho höröromu hesi ijore va'adeje. Va'oromo uvadeje: Aneraeahu ömajoho nani bogo maho ga'i na nia'ovo'iraejajë'i va'ojubo ¹⁰va'o urimo mueberomo riravaruire rova'oromo ijore mueberomo riravaruire rova'oromo suorovoromo amo börlomore va'arue biriri'e ojore ë rovareje. Rue'i gavare ojoho hesi éma jiororovamu gagorovo va'orahonö va'oromo örire jirehareje. Jirehoromo anerahuro ma-majioho va'adeje.

¹¹ Va'amu gagorovo Peter-ro uehorovo avohoromo uvadeje: Avevejö'oho iae na garomo uvajëjo: Iae mae-ëjo. Badaro hesi aneraho nugö'öjamu Herod-are övore jevadoho baeniahi baejevo rovë'e höjo. Baeniahi baejevo rovë'ëro Jew rajo aribövihuro bövi bise'o vaejevo'i uvaroho éhi ë'oröhoho bogo eni jévo'ajëjo.

¹² Peter-ro éhi uehorovonugoromo John Mark-are vëme Mary-arire va'adeje. Röhu Iesuare ae aho'obëhe Mary-are osare raromoromo éninamijareje God-ro Peter ajamijöro. ¹³ Éninamamu gavë'i Peter-ro rueromo oje jiovahojöro ano'anovadeje. Ano'anovamu hegoro magonaho aboride gemu hesi ihoho Rhoda-ro ojoho jiovahö'i rovadeje. ¹⁴Rueromo Peter-are huëho hegoro nimorohoromo ojoho bogo jiovo'i ma-burëro vuonorö'ö va'oromo osare aribövihuo uëvadeje: Peter mami'e rovë'e aviae ojanore namijajëjo. ¹⁵Namijajëjamu uvoruomadeje: Nani Peter savoji gagore hijajëromo magonahoho uavareje: Simane huotorovoromo éma uövuanuëjo. Éma uövuanuëjamu magonahohuro uëvadeje: O-ajo. Na mae uëvajëjo. Hu iae rovë'e höjo. Uavareje: Peter bogo rue'i ma-hesi aru'ahohuremu rueromo namijajëjo.

¹⁶ Éhi'amu gagorovo ojo jiovahojöro Peter-ro ojore ano'anovo'i hijadeje. Ano'anovo'i hijamu va'o ojoho jiovoromo Peter gavamu jöe barëjëvadeje. ¹⁷Jöe barëjëvamu Peter-ro övëro tugohëvoromo uëvadeje: Na savoji gagore jevamu Badaro éhi éhi ë'oromo hu'irae baejevo rovade höjo. Éhi jië'e jöho majëhinugoromo uëvadeje: Jemëro va'oromo James'o agano ior'o'iorohu'o nasi jöho majëhirego he'irarëjo. Éhi uënugoromo öre gö va'adeje.

¹⁸ Öre gö va'ë'ëro sisonuvamu savoji gago muebejarue aribövihuro gavare Peter bogojiamu gagorovo tiöromo juhuonivoromo uehoroho bogojévamu ma-jöe gö gö atoromo uvareje: Peter dinö'e va'ë'ëro bogojiajëjo. ¹⁹ Bogojiajëjamu Herod-ro uëvamu hesi aribövihuro Peter nahemu nahojuvo gavareje bogojiamu. Bogojiamu gagorovo Herod-ro Peter atovarue aribövi jabesi jöho heromo jöe mevoromo hesi aribövihuro atovarue aribövihuo muo'amojöro uëvadeje. Ëhi'onugoromo Herod-ro Judea sa'are jioromo abuejadaho abo Caesarea amore ë hijadeje.

Herod guomade jöhoje.

²⁰ Caesarea hiromo Herod-ro Tyre o Sidon amo rajo jabesi örire sisë maro dë vörönimadeje. Dë vörönimamu gagorovo rue amo rajohuro uvareje: Noehu ijarue iruno'oho Herod-hu muebejaje sa'are jioromo rovaje höjo. Ioro'ioremu tugohojöeni ëhuni Herod ga'i gemuore ruenugadeje. Rueromo Herod-are osa muebejaje aho Blastus jabesi jöho ajëmiromo Herod sanuamijöro dinamiromo jöe nugö'ëromo Herod uavareje: Noni vavaenimoromo ajamuijego ja'o no'o huë baerovoromo raromo'irarëjo.

²¹ Ëhi'amu Herod-ro majaho bojëmadeje ë majare rueruomoröhego. Ëmajaho rovamu gagorovo Herod-ro hesi niögu ma-maho io'amadeje. Io'amoromo hu bövi namiromo hijaje röho mare hiromo ae aho'obëhe jöe majëhijadeje. ²² Jöe majëhijamu hejë'i rue aribövihuro uvoruomadeje: Asë'e jö böröme höjo. Bogo ma-aeħu jöho majahui'i a iosiramuiromo dö mare jië'e aru'ahohuro jöho majahuijajëjo. ²³ Ëhi uvoruomamu gavë'i Badare anerahuro Herod anamu huiniëro hesi uhoho ijahamu guomadeje. Anade hesi bëhoho hu God-are iho bogo nigemaduhuni ëhuni anamu guomadeje.

²⁴ Röhu God-are jöho ejahoruomamu aro rumorovobe va'adeje.

²⁵ Ëhi'amu Barnabas'o Saul'o Jerusalem va'oromo monioho ekaresia jabesi a duvahoho i'imëmijë'ëro John hesi iho göho Mark hu'irae baeromo Antioch amore vuonorö'ö va'areje.

Barnabas'o Saul'o va'oromo God-are jö majëhibe jirehoröhego Antioch ekaresia ariböviehu baejëvoromo rëmö'öjare jöhoje.

13 ¹Iae Antioch amore ekaresia a ioroiroho jö God-aro baeromo majëhijarue aribövihuo'lesuare öri röjëhijarue aribövihuo'jëvadeje. Ëaribövi jabesi ihoho Barnabas o Simeon iho göho Niger o Cyrene amo raje Lucius o sa'a a böröme Herod'o gemu mae bövi raejade aho Manaen o Saul ëhi jio'amadeje. ²Ëhi jio'amamu ekaresiaho jaburo iho bogo ijë'e God ma-rajahiemu rajahijamu gagorovo hesi Aru'ahohuro uëvadeje: Jemëro Barnabas'o Saul'o baejëvoromo nani rëmohëjo jabuhu ë'ojöro baejëvode muoho vaenövoröhe höjo. ³Ëhi uëvamugo ekaresiaho jaburo iho bogo ijë'e God-are örire jöe atonugoromo Barnabas'o Saul'o jabesi simanore öve bamëhoromo rëmö'öjamu va'areje.

**Barnabas'o Saul'o Cyprus sa'are va'oromo
Keriso-are jö majëhijare jöhoje.**

⁴God-are Aru'ahohuro Barnabas'o Saul'o ëhi rëmö'øjadeje God-are muohuremu vaeröhego. Rëmölöjamu abuejaroho abo Seleucia amore höröjareje. Höröromo boat-re ajiomoromo jovo döre va'aroho Cyprus ruë numë sö jovemu jië'e sa'are ë va'o ravo'amareje. ⁵Cyprus sa'are ravo'amoromo Salamis amore höröromo Jew rajehu God rajahijarue osare osare God-are jöho majëhibe jirehareje. Röhu John Mark hu'irae baeromo hu'o jirehareje huro ajëmego jaburo muoho vaebe jirehoröhéro.

⁶Jirehoromo Salamis amoho nugo va'oromo Cyprus sa'aho jirehobe numëhi va'o viture juvö'öromo Paphos amore höröjareje. Höröromo sareri sareri'e iro oso'e ae gemu birohareje. Hesi ihoho Bar-Iesu jiadeje. Hu Jew rajëro jië'ero aribövioho sarerëmiromo uënövadeje: Na jö Godaro baeromo majëhijaje ae jevajëjo. ⁷Bar-Iesu ë sa'are a börömo hesi ae jiadeje. Ësa'are a börömo hesi ihoho Sergius Paulus jiadeje. Hu uehoro ma'e ae jiadeje. Uehoro ma'e aëro jië'ero jöe nugö'öromo Barnabas'o Saul'o uëvadeje: Rueromo God-are jöho majehirego na he'iröjo. ⁸Na he'iröjamu rueromo God-are jöho majahijamu hejë'i ë iro oso'e aho Bar-Iesu röhu iho göho Greece jöehu uvaruoho Elymas-ro jabesi jöho aho'ahovadeje. Elymas-ro Barnabas'o Saul'o jabesi jöho aho'ahovoromo ë sa'are a börömoho nijio'irae gavadeje Iesuare jöho ejahojöeni. ⁹Nijio'irae gavamu Saul hesi iho göho Paul-are dë vövöbajo'e aho'o God-are Aru'ahohuro rarovamu gagorovo Paul-ro Elymas gemu ērimahoromo ¹⁰uavadeje: Ja Satan-are ae javajëjo. Sareri sareri'e muohemu vaejanue mu maho bövi bise'o maho ijumanue ae javajëjo. Badare jö ma huotohuotovo jövanuoho divare vuonugonëjo. ¹¹Ëhuni Badahu i'u mana bojami'ië'ajoho gavëjo. Jasi nunoho sisërëjavo'ië'ajëjo. Sisërëjavo'iramu majaeħu ajivajoho majae ëgo'o bogo uherihoromo ga'a'anuëjo.

Ëhi uavamu gavë'i hesi nunoho sisërëjamu ramoramoro hijadeje. Ramoramoro hiromo övëro morijovobe juvadeje aëro övëro ma'eno bava'ojo. ¹²Ëhi'amu ë sa'are a börömohuro gavade Paul-ro jöe jövo'ego ë a hesi nunoho sisërëjamu gagorovo tiöromu uvadeje: Badare jö Paul-hu majahuijajoho iae jö böröme hö uvoromo Iesuare örire mae uehorovadeje.

**Barnabas'o Paul'o Pisidia sa'are Antioch amore
va'oromo God-are jö majëhijare jöhoje.**

¹³Ëhi'amu Paul'o hesi aribövihu'o ëho jaburo Paphos amore boat-re iojiomoromo jovo döre va'oromo Pamphylia sa'are Perga amore ë ravo'amareje. Ravo'amonugoromo John Mark-ro jabumë rëmoromo Jerusalem vuonorö'ö va'adeje. ¹⁴John va'irögoro Barnabas'o Paul'o jaburo niö'iro Perga amore jioromo va'oromo Pisidia sa'are Antioch

amore ro arijareje. Ariromo Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu God rajahijarue osare va'o arijareje. ¹⁵ Arijamu aëro Moses-hu bojëmade jögoru surire jöho adaho jö God-aro baeromo majëhinövare ariböviehu jajivare surire jöho adahamu evare God rajahijarue osa muebejarue ariböviohuro Barnabas'o Paul'o jöe nugö'öromo uëvareje: Jew rajo aganomë jemë jögore jëvë'oho majahuijego no heromo biririvoromo God mae uehorovo'iraréjo.

¹⁶ Ëhi uëvamu hegorovo Paul-ro ri'löromo jaburo hejöro övëro tugohëvoromo uëvadeje: Israel rajomë God mae uehorovaruje a ioro'lorohumë na jö harihe majëhi'ië'ajëjo. Hehéjo. ¹⁷ God Israel rajo aribövi muebejavuajohuro nosi hijo miono'oho hesi baejëvade höjo. Baejëvë'e jiamu jabumëro Egypt sa'are abueromo ma-jahuri raromamu God-ro ajëmijamu ae aho'obëhe jëvobe va'ade höjo. Aho'obëhe jëvobe va'amu God-ro hesi darugëro ajëmiromo Egypt sa'are jëvamu söjëvo ujuoho rovade höjo. ¹⁸ Söjëvo ujuoho rovamu vadune aho'obëhe 40 a rumo'e sa'are mu sisë vaebe juvo'ego ma-nunëremu gë taemoromo ajëminövade höjo. ¹⁹ Ëhi'ojiuvo jabumëro Canaan sa'are rueruomamu evare ë sa'a uhure ène aho'obëhe 7 mamirovoromo raromonörovare aribövioho God-ro muo barëromo jabesi sa'aho nosi Jew rajo hijo miono'oho mëmijade höjo jabesi sionoho baeröhego. ²⁰ Röhu God-ro Israel rajo baejëvadoho aevoromo Egypt sa'are abo raromojuvo a rumo'e sa'are raromobe jijihujuvo ro Canaan sa'are raromaroho vadune aho'o 450 ëhi barëjade höjo. Vadune 450 barëjamu gagoro God-ro a mevëvarue a masijoho bojëmibe rovade höjo nosi hijo miono'oho muebejëvonövoröhego. A mevëvarue a masijoho bojëmibe ruejuvo evare Samuel jö God-aro baeromo majëhijaje ahuro hijo miono'oho muebejëvade höjo. ²¹ Samuel-ro muebejëvamu evare Israel rajo ariböviohuro ri'löromo God ua gavare höjo huro böröme namiromo muebejëvo'iröhe aho bojëmijöro. Ua gavamu God-ro jabesi örire Kish-are harihe Saul bojëmijade höjo böröme namiromo muebejëvoröhego. Saul hu Benjamin rajo ae jiade höjo. Saul bojëmijamu muebejëvojuvo vadune 40 barëjade höjo. ²² Vadune 40 barëjamu God-ro Saul rori'o babu'ö'i David Saul-are sionore nugade höjo böröme namiromo muebejëvoröhego. David nugoromo uëvade höjo: Jesse-are harihe David iae na garomo nego avohajëjo. Huro naehu nimaje bövieno bise'oho vae'a'ajëjo. David-are jöho ëhi uëvade höjo. ²³ Ëhi uëromo va'ojiuvo majae ijönö David-are ujoho gemu Iesu God-hu Israel rajo uëvadëhi ëhi bojamuade höjo no Israel aribövioho manö bamavuoröhego. ²⁴ Iesu rue'ia'amu John-ro Israel raje ae aho'obëhe majahuiromo uövuade höjo: Uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baeromo bapataeto vaerëjo. ²⁵ Ëhi jië'e jöho majahuijuvo muoho barë'ia'amu uövuade höjo: Jemëro uvarujëjo: Na rahuo jevajëjo. Na bogo ro ajëmi'irode a muebejarujoho jevajëjo. Röhu gahëjo. Ëahuro nasi ijönö

rue'ië'ajëjo. Na hesi mu bise'o vaejahoromo höru sino jiovaho'ibejodoho o mu bise'o bise'e rabe vaejaho'ibejodoho röhu hu böröme jio'i na ma-bise'e jevajëjo.

²⁶ Röhu aganomë Abraham-are ujo ömo'ömohumë o sa'a gö raje God mae uehorovarujohumë God-hu ajamuiromo manö bamavuaje jöho ë jöho nosi jöeni rovë'e höjo. ²⁷ Ehesi bëhoho Jerusalem raromarue aribövihu'o jabesi a masijohu'o ého jaburo Iesuare bëhoho bogo avoho garomo bogo uvare höjo: Iesu iae ajamuiromo manö bamavuaje aho höjo. Bogo avoho garomo röhu Jew rajo nosi nuho majaho rue'ego henövare jö God-aro baeromo majëhinövare a jabesi surire jöho adahoromo uvo'ego: U'emu a börömëro rueromo ajamui'ajë'ego dadivëvo'ego uvonövare höjo: Éa börömoho bogo Iesuhu jio'i ae gö jio'a'ajëjo Iesuare bëhoho bogo avoho gavë'ëro. Bogo gavë'ëro aehu Iesuare örire vaeruomoröhego ë surire jajivarëhi Jerusalem raromarue aribövihuro éhi ë'oromo Iesu court vaeromo uaruomade höjo: Sisë ae javë'ëro guomo'a'anuëjo. ²⁸ Guomo'a'anuë uanugoromo nahoromo gavare guomoröhe bëhoho bogojamu gavë'i Pilate éma uaruomade höjo: Uévego ano'irarëjo. ²⁹ Amo Iesuare örire bövi bise'o sisë'i vaeröhego God-are surire jö jajivarëhi Jerusalem raromarue aribövihuro éhi vae barënugoromo Iesu ijore jiamu baruvebiromo hure bamare höjo. ³⁰ Hure bamamu God-ro ajamijamu ri'øjade höjo. ³¹ Ri'öjamu Galilee sa'are jioromo Jerusalem Iesu'o gemu mae urimo rovare a jabesi nunire rue'i hijadoho majae aho'obëhe barëjade höjo. Rue'i hijamu hu gavare aribövihuro jaruvoho Israel rajo jabesi örire hesi jöho ma-mae majëhijarue höjo. ³² Iae noro jö maho majëhiromo uëvarüëjo: God-hu nosi hijo miono'o uëvadëhi ³³ no jabesi ujëro javuë'ëro éhi ajamuijade höjo. Ajamuiromo nosi jöeni Iesu ajamijamu guomoromo ri'øjade höjo. Ehesi bëhoho God-hu Iesu ajamego ri'öl'iröhe jöho God-are surire Psalm 2-re jajivoromo uvë'e höjo:

Ja nasi Harihoho javajëjo.

Jaruvocho naro ja baejavë'e jevajëjo.

³⁴ O God-are surire jö göho huhu ajamego Iesu ri'øjego ijönö bogo guomoromo sino sagohori'iröhe jöho jajivoromo éhi uvë'e höjo: God naehu David uavodëhi iae éhi ma-maemu ajëmi'ejöjo jemë mae jëvo'iröhego. ³⁵ O God-are surire jö göho jajivoromo uvë'e höjo: Jasi aëro jevë'ëro God jero ajemi'iramu nasi sinoho bogo sagohorijeve'ajëjo. ³⁶ Iae David-hu hijade majare God-hu nimade muoho vaebe juvojuvo guomade höjo. Guomamu hesi hijo miono'o guavarire sionore guavamu hesi sinoho sagohorijade höjo. Éhuni hesi sino bogo sagohori'iröhe jöho David-ro bogo jajivo'i ³⁷ a'i Iesuare jöho jajivade höjo. Ehesi bëhoho God-ro ajamamu guomoromo ri'øjë'ëro éhu'ëro hesi sinoho bogo sagohorijade höjo. ³⁸⁻³⁹ Aganomë éhu'e jiaje ave jö hesi bëhoho ga avohohëjo. Iesuare jöeni God-hu mu sisë uehorovoromo vuonugo'iröhe öroho jemesi örire

majëhijë'e höjo. O ae rahu Iesu mae uehorovë'oho mu sisë vaejarije hesi i'uoho iae barëjaje höjo. Moses-hu bojamuade jögoru ejahë'oho bogo éhuro mu sisë hesi i'uoho barë'i a'i Iesu mae uehorovë'oho iae barëjaje höjo. ⁴⁰ Ëhuni avoho mueberovohëjo éhuro jö God-aro baeromo majahuinövare a jabesi surire jajivare i'uoho bogo bae'irarije höjo.

⁴¹ Ëhesi bëhoho God-are jöho jabesi surire jajivoromo uvë'e höjo:

God-ro uëvajëjo: Nasi jö ahoromo sivaruje aribövihumë nasi muoho garomo tiöromo vuovorëjo.

Ëhesi bëhoho jemë bogo vuovo'i raromaruje majare evare naro vöröle mu börömoho vae'ië'ajëjo.

I'u'e mu börömëro jië'éro aëro jemë sama'e röjëhi'ibejarëjo röhu bogo avoho heromo mae uehorovo'ibejarijëjo.

Ëhi uvë'e höjo. Ëhuni avoho uehorovohëjo.

⁴² Paul-ro ëhi uénugoromo hu'o Barnabas'o höröjamu gëvë'i rue aribövihuro uëvareje: Ruëre hura gö hesi nuho majaho rovego vuonoröö rueromo ëhi jië'e jöho majahuirego no he'irarëjo. ⁴³ Ëhi uëruomoromo suorovoromo Jew raje ae aho'obëhe o sa'a ioro'iro rajehu jabesi mu vuonugo'i Jew rajo mu baeromo God mae uehorovarue aribövihoo aho'obëhe jaburo Paul'o Barnabas'o jabesi ijore va'areje. Ijore va'amu gëgorovo jaburo niö'iro jabesi örire jögore mëmiromo uëvareje: Biririvoromo uvorëjo: Hesi God-ro huë baeromo ajamui'ajëromo muoho vaenövorëjo.

⁴⁴ Ëhi ë'l'é'éro hura gö hesi nuho majaho rovamu amo raje ae aho'obëhe Badare jöho he'i è osare gemu gagovoruomadeje. Ae gemu gemu bogo rovareje. ⁴⁵ Amo raje ae aho'obëhe gagovamu gëgorovo Jew rajoho jaburo Paul'o Barnabas'o jabesi mu mahuni dë vörönëgo avohamu Paul-are jöho aho'ahovoromo jö sisë atareje.

⁴⁶ Jö sisë atamu hegorovo Paul'o Barnabas'o bogo juhuonivo'i mabiririvoromo jöho majëhiromo uëvareje: God-ro nimade höjo Jew rajo jemëro hesi jöho urimo hejöro. Ëhi höjo röhu jemë è jöho heromo bijönimarujëjo. Bijönimoromo éhuro jemëhu ioro'ioremu maro raromo'irarije öroho tugohë'e jëvajëjo. Ëhuni no huotorovoromo sa'a ioro'iro rajoho jöho majëhinövö'ejarëjo. ⁴⁷ Ëhesi bëhoho rabëni Badaro jöe bojamuromu uövuë'e höjo:

Naro ja bamavode höjo jero sa'a ioro'iro rajoho ajivëvo'iranego. Ajivëvego ae aho'obëhe majae beva'ajire majae hö'ojajire maro raromo'iröhego.

⁴⁸ Ëhi uëvamu hegorovo sa'a ioro'iro rajohuro nimorohoromo uvorouomadeje: Badare jöho iae mae höjo. Ëhi uvoromo ioro'ioremu raromo'iröhego God-hu uvade aribövihuro Iesu mae uehorovorouomadeje.

⁴⁹ Mae uehorovamu Badare jöho è sa'ae bövihoo uarovobe va'adeje.

⁵⁰ Uarovobe va'irögoro a'i rue Jew rajoho jaburo God uehorovarue

magonaho masijohu'o amore a masijohu'o ë aribövi jabesi dëho iëhamu ri'öromo Paul'o Barnabas'o sisë vaejëvoruomadeje. Sisë vaejëvoromo Antioch sa'anö jëvamu rëmöl'öjëvoruomadeje. ⁵¹Rëmöl'öjëvamu gagorovo va'irögoro höru tohotoho'e jëvamu riremoromo va'areje amo rajohuro sisë vaejaruoho gajöro. Va'oromo Iconium amore höröjjareje. ⁵²Amo Antioch raromarue Keriso-are aribövi jabesi dë vövöbajo'oho aho'o sasohëvoromo God-are Aru'ahohuro rarovëhadeje.

**Paul'o Barnabas'o Iconium amore ariomo
God-are jö majëhijare jöhoje.**

14 ¹Paul'o Barnabas'o Iconium amore hörönugoromo urimo Antioch e'arëhi ëhi Jew rajehu God rajahijarue osare va'oromo Iesuare jöho majëhijareje. Jöho majëhijamu ëhuro Jew raje ae aho'obëhe sa'a ioro'iro raje ae aho'obëhe Iesu mae uehorovoruomadeje. ²Mae uehorovamu gëgorovo Jew raje jö bogo ma uehorovarue ariböviohuro sa'a ioro'iro rajo jabesi örire uehoro sisëho bojëmiromo jabesi dë iëhamu jaburo Keriso-are aribövioho nue huodëgoruomadeje. ³Nue huodëgamu Paul'o Barnabas'o majae ègobövie ariomo bogo juhuonivo'i ma-biririvoromo Badare jöho majëhijareje. Majëhiromo Badaro ajëmamu ëhuro bogo gavarue darugo'e mue gö gö vae'amareje ae aho'obëhe garomo uvöröhego: Iae mae-ëjo. God-hu huë baeromo ajamuijaje jöho mae hö uvöröhego. ⁴Ëhi'amu amo rajo ariböviohuro jöe gö gö uehorovareje. A ioro'iorohuro Jew rajo jabesi döönö jio'i a ioro'iorohuro Paul'o Barnabas'o jabesi döönö jëvadeje. ⁵Ëhi'oromo Jew rajohu'o sa'a ioro'iorohu'o ého jaburo jabesi masijohu'o gemu mae ri'öromo Paul'o Barnabas'o ijumëvoromo munëro vajëmi'i atareje. ⁶Munëro vajëmi'i atamu Paul'o Barnabas'o ë jöho heromo ju'ebiromo va'areje. Va'oromo Lycaonia sa'are Lystra amo Derbe amo jiajinö ë va'areje. ⁷Va'oromo ë sa'are aribövioho Iesuare jö mahö majëhibe jirehareje.

**Paul'o Barnabas'o Lystra amore ariomo God-are jö majëhiromo
huë vavaeni birohoromo ju'ebiromo Derbe amore va'are jöhoje.**

⁸Jirehoromo Lystra amore ro arijareje. Röhu höru sisë'e ae gemuëro ë hijë'e jiadeje. Urimë'i vëmehu rahadire aevoromo höru sisë'e jiobe rovë'ëro éhu'ëro bogo mae bogo juvadeje. ⁹Bogo juvë'ëro hejadeje Paul ae jöe majëhijamu. Paul-ro jöho majëhiromo gavade ë aho hu'o jöho hejamu gagorovo ma-hu gemu èrimahoromo gavade hu mae uehorovo'ego marë'iröhoho eni jiamu gagorovo ¹⁰ma-darugo'o uavadeje: Döro ri'öromo avoho namijëjo. Namijëjamu hejë'i ma-burëro döro ri'öromo aevoromo juvadeje.

¹¹Juvamu ae aho'obëhe gavare Paul-ro ë höru sisë'e aho ëhi ajamamu gagorovo simane sisë'i uehorovoromo uvoruomadeje: Paul-hu ë höru

sisë'e aho ajamamu aevoromo juvade hesi bëhoho Paul'o Barnabas'o bogo ma-aehu jëvo'i a'i aru'aho börömoho niö'iro araeromo rueromo jabiesi darugoho böröméro jëvë'ëro éhu'ëro Paul-ro ë iaho ajamade höjo. Simane éhi sisë'i uehorovoromo ri'löromo jabiesi Lycaonia jöëro madarugo'o uvoruomadeje: O aveho bogo ma-aehu rue'i a'i muebejavuarue aru'aho börömoho niö'iro araeromo nosi örire ruvebijë'e höjo. ¹² Aru'aho börömoho niö'i ruvebijë'e höromo Barnabas jabiesi sareri'e god hesi ihe Zeus jumuvoromo Paul-are jöho sarerivoromo uvoruomadeje: Nani ë aho nosi god Hermes jö bajuvaje aru'ahoho höromo Paul Hermes jumuvoruomadeje Paul jögoru jövaje aego. ¹³ Zeus aru'aho böröme höromo rajahijarue osaho amo bëhiro jië'ëro Zeus rajahijarue mu muebejaje ahu'o uvadeje: Nani iae mae-ëjo. Nosi aru'aho böröme Zeus-më amore rovë'e höromo cow ano'oho ujuohoromo ijino inovaroho ujuohoromo amo börömore rejo ojo bëhire rovadeje. Rueromo hu'o a ioro'iorohu'o ého jaburo Paul'o Barnabas'o aru'aho böröme jëvajëromo uvene aho röjëhiromo ë mioho muo'amoromo vëniro mueromo i'mëmi'irögoro ë'oruomadeje.

¹⁴ Éhi ë'iröhe jöho henugoromo Barnabas'o Paul'o ë apostle-ho niö'iro uvareje: Éhi jië'oho mu sisë bëhe höromo jabiesi niögoho dadovo'amareje ae göëro garomo uvöröhego: Jaburo nosi muoho bijönimoromo ë'aruëjo. Niögoho dadovoromo ma-ba viëhi jiaroho rue ae aho'obëhe jabiesi ririre rirarovoromo ma-darugo'o uvareje: ¹⁵ Asë'e jemë rabëni éhioho ë'aruëjo. No bogo aru'aho börömoho javuo'i no ma-ae jemë val'ëne javuajëjo. No jö maho majéhi'i rovare höjo éhuro éhi jië'e darugo rumo'e inömo éma rajéhijarujoho vuonugo'i darugo jië'e aho God uehorovo'irarijego. God-ro ö'idöe sa'a jeve bövie bise'e no bamavuade höjo. ¹⁶ Urimë'i sa'a göre göre raromaruje aribövioho jemesi nimiruji muoho vae'ego huro ma gë taemonövade höjo. ¹⁷ Iae éhi jiade höjo röhu God-ro hesi muoho aho'o bogo gurihi'i a'i jemë mae avohëvoromo hesi muoho röjëhibe rovade höjo jemëro garomo uvo'irarijego: Iae mae-ëjo. Hu éhi jië'e a böröme hö uvo'irarijego. Huro éne nugö'öromo i majaho rovego uvaje höjo: Iéro tagavëjo. Ioho tagavego uëvaje höjo: Jemëro i avohego da'uëgo'irajo. Nimoronimorohego dë vövöbajo'e sasohëvo'irajo. Huro hesi muoho éhi röjëhibe rovë'e höjo. ¹⁸ Biririvoromo éhi jië'e jöho majéhiromo dë vövöbajo'e huotovëho'i ë'o gavaroho mi suvuoro vënire bueromo bamëho'i ë'aroho bogo vuonugo varijënoho jië'e éma vuonugareje.

¹⁹ Vuonugamu iae Jew rajo a ioro'iorohuro Antioch amore Iconium amore jioromo rueruomadeje. Rueromo Lystra amo rajoho jabiesin jioruomojöro mu sisë jöho biririvoromo majéhijareje. Majéhijamu Lystra amo rajoho jaburo ejëhoromo ajëmiromo Paul munëro vajamiruomadeje. Vajamiromo uvoruomadeje: Paul guomë'e höromo amoro jiamu rori'o ruho baeromo va'oruomadeje. ²⁰ Bava'amu Keriso-are ariböviohuro ro

Paul-are bëhire gagovoromo riravo rova'areje. Riravo rova'amu Paul-ro ri'öromo rue amo börömore vuonorö'ö va'adeje. Va'oromo néröho Barnabas-mu niö'iro ri'öromo va'aroho va'o Derbe amore höröjareje.

Paul'o Barnabas'o Syria sa'are Antioch amore vuonorö'ö va'are jöhoje.

²¹Derbe höröromo Iesuare jö maho majëhijamu ae aho'obëhe aevoromo Iesuare ijore ijore jijiharue aribövie jioruomadeje. Ëhi'amu gagorovo Paul'o Barnabas'o jaburo vuonorö'öromo Lystra Iconium Antioch amore ekaresiae ajämibe va'areje. ²²Ajëmiromo jabesi dë vövöbajo'oho biririvöhöromo uënövareje: Biririvoromo Iesuare jöhemu mae uehorovonövorëjo. Ëhesi bëhoho God-are aji öri ari'lere va'i nagüe'oho no vavaene böröme baebe va'ojiuvo evare va'ejarëjo. ²³Ëhi uëbe a duvahé ekaresia jabesi simano vaeröhoho nugo'amobe ie bogo ijë'e ma-pariemu vaeromo uëbe va'areje: Jemë Bada mae uehorovaruje a hesi övo döre rémaruëjo. Ekaresiaho ëhi ajämibe va'areje. ²⁴Va'oromo Pisidia sa'aho jireho barënugoromo Pamphylia sa'are rovareje. ²⁵Pamphylia rueromo Perga amore ariromo Iesuare jöho majëhinugoromo va'o Attalia amore abuejareje. ²⁶Attalia amore abo ariromo boat-re ajiomoromo jovo döre va'aroho va'o sionëro Antioch amore rovareje. Urimoho Antioch ekaresiaho jaburo Paul'o Barnabas'o God-are övo döre rémareje huro ajämego mu mae vaebe jireho'iröhego. Jaruvoho ë muoho barëjë'ëro Paul'o Barnabas'o sionëro rovareje. ²⁷Rueromo ekaresiaho uëvareje: Gagovohego jöe majëhijarëjo. Majëhijarë uënugoromo gagovamu uëvareje: God-ro ajamuijamu ëhi jië'le muoho vaeromo rovare höjo. Huro öroho sa'a ioro'ioro rajohuni jiovëhamu jaburo Iesu mae uehorovare höjo. Ëhi'ade höjo. ²⁸Ëhi majëhiromo Keriso-are ariböviohu'o gemu mae majae ëgobövie ë arijareje.

Ekaresia jabesi a masijehu Jerusalem gagovoromo Moses-hu bojëmade jögoru ë hesi jö mevare jöhoje.

15

¹Paul'o Barnabas'o Antioch amore arijamu iae ae göéro Judea sa'are jië'ëro rueromo Keriso-are aribövioho majëhiromo uënövareje: God-arire mae va'i négë'iroho Moses-hu Jew rajo nosi jögoru jajivadëhi sa'a ioro'ioro rajoho jemë'o sinoho ëhi tarivëhego God-are aribövie jëvo'irajo. Sino bogo tarivëhë'oho bogo maroho va'a'arujëjo. ²Bogo maroho va'a'arujëjamu hegorovo Paul'o Barnabas'o jaburo ri'öromo irovoromo darugo'o jö aho'ahëmiromo i'e rovare aribövioho uëvareje: Sa'a ioro'ioro rajoho nadi ëhi jië'e jöho majëhirëjo. Majëhirëjamu Antioch ekaresiaho jaburo Paul Barnabas Antioch amore ekaresia a ioro'ioroho ëhi baejëvareje jaburo Jerusalem amore va'oromo apostle ömo'ömohu'o Jerusalem ekaresia a duvahé ioro'iorohu'o sino tarivo'iröhë jöho mevo'iröhego.

³ Baejëvoromo rëmöl'öjamu Paul'o Barnabas'o jaburo a ioro'iorohu'o gemu mae ae jöe majëhibe Phoenicia sa'are Samaria sa'are va'areje. Majëhiromo uënövareje: Sa'a ioro'ioro rajoho iae aevoromo God mae uehorovoruomohijajo. Ëhi uë'ego Christian aganoho aho'obëhe ëjöho heromo börömo bëhe nimorohonövareje. ⁴ Amo ëhi jië'e jöho majëhibe rueromo Jerusalem suorovareje. Suorovamu gëgorovo apostle aribövihuro ekaresia a duvaho ömo'ömohuro ekaresia a ioro'iorohuro ëho jaburo jejëmiruomadeje. Jejëmijamu rueho jaburo jöho majëhiromo uëvareje: God-ro ëhi ajamuamu muoho vaeromo rovare höjo. ⁵ Ëhi majëhijamu Pharisee aribövie Iesu mae uehorovarue a ioro'iorohuro ri'öromo uëvareje: Iae ëhi höjo röhu sa'a ioro'ioro rajo jabesi sinoho tarivëhoromo jöe majëhiromo uë'ejarëjo: Moses-hu bojamuade jögoroho ejahonövorëjo. Ëhuremu mae höjo.

⁶ Ëhi uëvamu hegoro apostle aribövihuro' Jerusalem ekaresia a duvaho ioro'iorohu'o ëjöho mevo'i gagovareje. ⁷ Jöho mevojuvo Peter-ro ri'öromo uëvadeje: Aganomë jemë'o gavarujëjo urimë'i God-ro na jemesi ririre baejevade höjo naro hesi jö maho majëhijego sa'a ioro'ioro rajoho jaburo heromo Iesu mae uehorovoröhego. ⁸ Jaburo mae uehorovamu God-hu hesi Aru'aho Jew rajo Keriso-are aribövi mamuadëhi sa'a ioro'ioro rajoho jabu'o ëhi mëmade höjo ëhuro noro garomo uvöröhego: God ae aho'o nosi dë vövöbajo'o gövuajohuro hesi Aru'ahoho sa'a ioro'ioro rajoho mëmijë'ëro ëhuni huro jabu'o mae uehorovëvajëjo. ⁹ God-ro Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o bogo gö gö uehorovavuo'i ma-gemu uehorovavuade höjo. Ëhesi bëhoho sa'a ioro'ioro rajohuro Keriso mae uehorovamu God-ro jabesi sisëho u'ovëho barëjade höjo. ¹⁰ Moses-hu bojamuade jögoroho i'u ma'ëro jië'ëro no'o nosi hijo miono'ohu'o vaeromo mare va'iröhoho bogo eni javuade höjo. Ëhi jië'oho jemë rabëni négajëjo sa'a ioro'ioro rajohu'o ëhi jië'e i'u'e muoho bojëmi'iro. Jemë rabëni God-are dëho bijioho ga'i négajëjo. ¹¹ Bogajo. No mae uehorovoromo uvarue höjo: Bogo noehu mu vaejruohuro a'lí hesi Bada Iesuhu huë baeromo ajamuijajohuro iae ëhuro Jew rajoho no maro raromo'ejarëjo. Sa'a ioro'ioro rajo jabesi öri jiajëhi noehu maro raromo'iröhe öroho gemuoho höjo.

¹² Peter-ro ëhi majëhijamu Barnabas'o Paul'o ri'öromo uëvareje: God-ro ajamuamu noro darugo'e mu gö gö ëhi vaeromo sa'a ioro'ioro rajoho ajëmibe jirehare höjo. Ëjöho he'iro ae aho'obëhe jörumoraejareje. ¹³ Jörumoraejamu Barnabas'o Paul'o jöho majëhi barëjamu hegورو James-ro ri'öromo uëvadeje: Aganomë nasi jöhu'o hehëjo. ¹⁴ God-hu sa'a ioro'ioro rajo aevoromo uehorovëvoromo a ioro'ioro hesi baejëvade jöho Simon-ro ëjöho majahuijamu no hejare höjo. ¹⁵ Ëjöho iae mae höjo. Ëhesi bëhoho God-hu sa'a ioro'ioro rajo baejëvoröhe jöho urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövare aribövihuro jajivare höjo. Jabesi ae gemuëro David-are ujo gagovëvoröhe jöho uhu'e huotovoromo jajivoromo uvë'e höjo:

¹⁶ Badaro uvavohijajo: Ëhesi ijönö naro vuonorö'ö rueromo David-are javu dadorovadoho evare avoho vae'ejöjo.

Sisëréjjadoho naro avoho'iramu urimë'i namijadëhi ëhi nami'l'a'ajëjo.

¹⁷ Nami'iramu sa'a göëro göëro Bada na birohevo'i nahevo'aruëjo.

Nasi jö bogo henövare ariböviehu nasi iho baejarohuro ëhi ë'l'a'aruëjo.

Badaro ëhi uvajëjo. ¹⁸ Mami gö'e huro ë jöho aevoromo majëhadoho hebe rovë'e javuajëjo.

Ëhi jajivë'e höjo.

¹⁹ Ëhuni na ëhi uehorovajëjo. Sa'a ioro'ioro rajehu huotorovoromo God mae uehorovë'oho no nosi i'u'e muoho jabisi öriroho bogo bojëmi'i ²⁰a'i ma-suriro jöho nugö'öromo uë'ejarëjo: Aehu sareri'e god göëni göëni bahijë'e mioho uvorëjo: Sisë höromo nadi ue'ahorëjo. Nadi önö'oho jijihorëjo. Mi hesi köho nadi ue'ahorëjo. Huë ahahë'e mioho kö'e jiaje nadi ue'ahorëjo. Ëjöhemu jajivo'lejarëjo. ²¹ Ëhi jië'e jögoru jajivo'iröhe ë hesi bëhoho Moses-hu ëhi jië'e jö bamadoho mami'e ame aho'obëhe majëhibe rovë'e höjo. O hesi jöho Jew rajo nosi nuho majaho rovego noeuhu God rajahijarue osare osare Moses-are jöho adahego jaburo hejarue höjo. Ëhuni ëhi jië'e mu gororovo'iröhe jöho sa'a ioro'ioro rajo jabisi örire nugö'ö'ejarëjo.

Jerusalem ekaresia a masijehu suri suri jajivoromo sa'a ioro'ioro rajehu Keriso mae uehorovarue aribövi jabisi örire bamëhare jöhoje.

²² James-ro ëhi uëvamu hegoro apostle-ho jabu'o ekaresia a duvaho ömo'ömohu'o ého jaburo jöe mevoromo uvareje: Ë'ego no nosi a ioro'ioroho baejëvego jaburo Paul'o Barnabas'o gemu mae Antioch amore val'irarëjo. Ëhi majëhijamu ekaresiae ae aho'obëhe uvareje: Ëhi jië'oho iae mae höjo. Ëhi uvoruomoromo Judas hesi iho göho Barsabbas'o Silas'o jabumë niö'l'i baejëvareje ekaresiaho jaburo ë ae niö'l'i jabisi örire mae uehorovaruëro jië'ëro.

²³ Baejëvoromo suroho jajivoromo bava'ojöro bojëmijareje. Surire jajivare jöho ëhi uvë'e jiadeje: O asë'e Jew rajoho bogo a'i sa'a ioro'ioro rajoho Antioch amore Syria sa'a ioro'iore Cilicia sa'are raromaruje aribövihumë apostle aribövihu'o Jerusalem ekaresia a duvaho ömo'ömohu'o jemesi ö mueno'ëro javuël'ëro noro jemesi örire jejëmaruejo.

²⁴ Röhu no hejare höjo uvavamu: A ioro'iorohuro nosirire jioromo ö'are höjo. Ö'oromo jöe gö majëhiromo jemesi simanoho sisëvojëhamu uehore gö gö baejarije höjo. Röhu ého bogo noeuhu uëvamu ë'are höjo. ²⁵ Ëhuni no ae aho'obëhe gemuoro gagovoromo jöe mevoromo uehore gemuoho baeromo uvare höjo: Noro ae gö baejëvo'ejarëjo jemesi örire rëmö'l'öjëvego jaburo nosi aemo'aeme Barnabas'o Paul'o gemu mae ö'iröhego.

²⁶ Barnabas'o Paul'o vuovëvoröhe jöho bogo uehorovë'e ma-biririvoromo

nosi Bada Iesu Keriso-are muohuremu uehorovë'e arijare höjo. ²⁷Röhu Judas'o Silas'o jabu'o gemu mae rëmö' öjëvaruejo jaburo ö'oromo noeju jajivarue jöe gemuoho majëhijego he'irarijego. ²⁸God-are Aru'ahohu'o no'o jöe gemuoho uehorovoromo uvaruejo: Jew rajo nosi i'u'e mue gö gö bogo bojëmi'i ave jögorohuremu bojëmi'ejarëjo. ²⁹Aehu sareri'e god göëni göëni bahijë'e mioho nadi ue'ahorëjo. Mi hesi köho nadi ue'ahorëjo. Huë ahahë'e mioho kö'e jiaje nadi ue'ahorëjo. Nadi öönö'oho jijihorëjo. Ëhi jië'e mu gororovë'oho éhuro mae jëvo'ajëjo. Ahia mino'ëjo. Surire jöho ëhi jajivoromo bojëmijareje bava'oröhego.

³⁰Bojëmiromo rëmö'ojamu Paul Barnabas Judas Silas ého jaburo va'aroho va'l' Antioch amore suorovareje. Suorovanugoromo Christian aribövien aho'obëhe gagovëvoromo suroho bojëmijareje. ³¹Suroho bojëmamu ekaresiae ae aho'obëhe hejare adahoromo uvavamu: Jew rajo nosi i'u'e muoho sa'a ioro'iro rajoho bogo bojëmi'ejarëjamu hegrovoo uvareje: Sasohë'e mu maho rovë'e höromo nimorohoruomadeje. ³²Ëhi'amu Judas'o Silas'o jö God-aro baeromo majëhijarue aëro jëvë'ëro majae égobövie jöe majëhiromo Christian agano jabiesi dë vövöbajo'oho biririvëhareje. ³³Ëhi'oromo majae égo'o Antioch arijamu evare è Christian aganohuro rëmö' öjëvoromo üëvareje: Huë mae baeromo va'orëjamu jaburo Jerusalem jioromo rëmö' öjëvamu rovare è aribövi jabesirire sionëro va'areje. ³⁴[A'i Silas-ro ëhi hi'i uvadeje.]

³⁵Iae Paul'o Barnabas'o jaburo Antioch majae égo'o arijareje. Ariromo jabu niöl'i o a ioro'iroho aho'obëhe ého jaburo Badare jöho ekaresiae majëhiromo bëhoho röjëhinövareje.

**Paul'o Barnabas'o jö aho'ahamirovoromo gemuore
jireharoho vuonugo'i öre gö öre gö va'are jöhoje.**

³⁶Ëhi'ojuvo iae Paul-ro Barnabas uavadeje: No urimo Badare jöho majëhibe amo göre göre dinö'e dinö'e jireharire è'ego no è vuonoröl'ö va'oromo gévarëjo Christian aganoho diehi diehi muoho vaeruomego. ³⁷Ëhi uavamu hegoro Barnabas-ro uavadeje: Iae mae höjo röhu na negajëjo John Mark-ro no'o ölojöro. ³⁸Ëhi uavamu Paul-ro uavadeje: Bogajo. John Mark-hu no'o öl'ëoho bogo maehu höjo. Ëhesi bëhoho urimë'i mue ajamuibe juvoromo Pamphylia sa'are ramuöl'ö'i sionëro rovade höjo. Ëhi jië'e a bava'ë'oho na bijönegajëjo. ³⁹Bijönegajë uaromo Paul'o Barnabas'o irorovoromo göëro öre gö va'l' göëro öre gö va'adeje. Va'iro Barnabas-ro Mark hu'rae baeromo boat-re ajiomoromo Cyprus sa'are va'adeje. ⁴⁰Cyprus va'irögoro Paul-ro Silas uavadeje: Rovego ja'l'o na'o muoho vaebe jireho'irarëjo. Jireho'irarëjamu Silas-ro uavadeje: Iae ëhi'o'ejarëjamu Christian agano ömo'omohuro Paul'o Silas'o Badare övo döre rëmareje huro ajëmego mu mae vaebe jirehoröhego. Rëmamu Paul-ro Silas hu'raeromo va'adeje. ⁴¹Hu'raeromo va'adoho va'l' Syria

sa'are Cilicia sa'are ekaresia aribövioho jöe majëhiromo ēhuro jabesi dë vövöbajo'oho biririvëhobe va'adeje.

Timothy-hu aevoromo Paul'o Silas'o gemu mae juvade jöhoje.

16

¹ Va'oromo Paul-ro va'adoho va'o Derbe amore ro hiromo va'adoho Lystra amore rovadeje. Röhu Keriso uehorovaje ae gemuëro ë hijadeje. Hesi ihoho Timothy jiadeje. Hesi vëmoho Jew raje Iesu mae uehorovaje magonahe jiadeje. A'i hesi vavuoho Greece raje jiadeje. ² Christian agane Lystra amore Iconium amore raromaruohuro uvoruomadeje: Timothy hu mu mae vaejaje ae höjo. ³ Paul-ro nimadeje Timothy hu'rae va'ego hu'o juvoröhego. Hu ëhi nimoromo röhu uvadeje: Jew raje ave sa'are röhu dirö'e göre göre raromaruohuro garomo uvaruëjo: Timothy-are vavuoho bogo Jew rajoho jië'ero sinoho bogo tariojahë'e höjo. Ëhi uvoromo Timothy-are sinoho bogo tariojahego Jew rajëro hesi jöho bogo ejahojöeni Paul-ro uëvadeje Jew rajehu ë'aruëhi Timothy-are sinoho tariojahojöro. Ëhi ë'ë'ero hu'rae baeromo va'adeje. ⁴ Va'oromo Paul'o Silas'o amore amore jöe majëhibe va'areje. Majëhiromo Keriso-are aribövioho uënövareje: Apostle-ho jabu'o Jerusalem ekaresia a duvaho ömo'ömohu'o ëhi jië'e jögoroho uehorovë'ero bojëmijare höjo jemëro ejëhonövo'irarrijego. Ejöho ejëhonövorëjo. ⁵ Ëhi jië'e jöho majëhibe va'ego ekaresia ariböviohuro biririvoromo Keriso mae uehorovobe va'areje. O majae ëhi ekaresiae aho'obëhe marohëvobe va'adeje.

Paul-hu Troas amore va'oromo nia'ovo'iraeromo gavade jöhoje.

⁶ Paul'o Silas'o jöho majëhibe va'amu gavë'i God-are Aru'ahohuro jabumë tugohëvadeje Asia sa'aroho jöho bogo majëhiröhego. Tugohëvë'ego Phrygia sa'a'o Galatia sa'a'o birorohade ënire ë jireho va'areje. ⁷ Va'aroho va'o Mysia sa'a viture va'aroho Bithynia sa'are va'ia'amu Iesuare Aru'ahohuro uëvadeje: Nadi ë sa'aho va'ohëjo. ⁸ Ëhi uëvamu Bithynia sa'aroho bogo va'i Mysia sa'aremu rova'oromo abuejaroho abo Troas amore höröjareje. ⁹ Troas hörönugoromo vahiromamu Paul-ro nia'ovo'iraeromo gavadeje Macedonia raje ae gemuëro namiromo dinamiromo uavamu: Macedonia sa'aro rueromo ajamuinëjo. ¹⁰ Nia'ovo'iraeromo ëhi ganugoromo Paul-ro Silas-ro naro evare uvareje: God-ro uöromo ë'ajëjo: Macedonia sa'a rajoho Iesuare jö maho majëhihë uövuajë uvoromo ma-burëro va'iro bövihoo bise'oho avohareje.

Paul'o hesi ariböviohu'o Philippi amore ro jö atamu hegorovo Lydia-hu mae uehorovade jöhoje.

¹¹ Ëhi'onugoromo Troas jioromo boat-re iojiomoromo ma-ahorirëro jovo döre va'aroho va'o Samothrace sa'are suorovë'ero néröho jovo döre

va'aroh Neapolis amore suorovareje. ¹²Neapolis suorovanugoromo örëro va'aroh Philippi amore suorovareje. Ëamoho Macedonia sa'are jiadeje. Macedonia sa'a börömoho röhu ë sa'aho taritarivë'e ihe gö gö jiadeje. Röhu sa'a dirö'e gemu börömoho jiadeje. Ëdirö'ore sa'are Philippi amoho jiadeje. Rome amo rajohuro rueruomoromo ë amoho aevol'i ioromo raromobe rovë'e jiareje. Amo noro ro Philippi amore suorovoromo majae gemu niöl'i ë raromareje.

¹³Raromoromo iae Jew rajo nuho majaho rovamu noro uvareje: Nani Jew rajo aribövihuro God-are örire jöe atol'i nume jovo riröre abo raromarue höromo amore jioromo ë abuejareje. Abueromo ë raromoromo gagovoromo raromarue magonaho ömo'ömoho Iesuare jöho majëhijareje. ¹⁴Jöe majëhijamu magonahe gemu hesi ihoho Lydia-ro ë hiromo hejadeje. Lydia hu Thyatira amo rajo magonahe jiadeje. Hu kavuë'e niögu maho imo'amaje magonahe jiadeje. Hu bogo Jew rajo magonahehu jiadeje röhu Jew rajo aribövihu'o gemuore God rajahinövadeje. Röhu Badaro Lydia-are dë vövöbajo'oho jiovahë'ero huro hejade Paul-ro Iesuare jöho majëhijamu hegorovo jöho ejahadeje. ¹⁵Ejahoromo hu'o hesi osare raromarue aribövihu'o bapataeto vaejareje. Vaenugoromo ë magonahohuro uövuadeje: Jemë uvarujoho: Iae mae-ëjo. Nöröro Bada mae uehorovajë uvarujoho jemëro rueromo nasi osaro raromohëjo. Ëhi uöromo dinamuijamu ejahareje.

**Philippi amo rajo jabesi a masijehu Paul'o Silas'o
savoji gagore ba'amëvare jöhoje.**

¹⁶Ëhi ë'ë'ëro iae noro God-are örire jö ataruire va'i va'amu gavë'i magonaho aboride gemuëro örire birohavuadeje. Ëmagonahoho hesi ma-a masijo jabesi muemu vaejëhaje magonahe jiadeje. Röhu Satan-are aru'aho sisë gemuëro hesi dë vövöbajo'ere abuejamu simanoho sisëréjë'ëro éhu'ëro rabe rabe ijono jioröhe jöho iae hu ae huruoho majëhönövadeje. Majëhiromo monie mana baenugoromo hesi a masijo ömo'ömoho ilimëmi'ego rueho jaburo moni börömo mae baenövareje. ¹⁷Amo ë magonahohuro simanoho sisëréjë'ëro Paul'o no'o rihiromavuoromo darugo'o uvobe rovadeje: Ëaribövihuo jabumë God dö mare hijaje hesi mu aribövie jëvajëjo. Jemëhu sisëroho bogo va'i maro va'irarije öroho röjëhijarue höjo. ¹⁸Ëjöe gemuoho majae aho'o rihiromavuoromo uvobe ruenövadeje. Ëhi'ojuvo Paul-ro he'l'i hiromo vörönimamu hegorovo huotorovoromo magonaho hesi dëre aru'aho sisëho uavadeje: Iesu Keriso-are ihoro naro ja uavajëjo: Aruëre magonaho hesi dë vövöbajo'eroho hörö va'ëjo. Va'ëjamu gavë'i evare höröromo va'adeje. ¹⁹Höröromo va'amu ë magonaho hesi a masijohuro garomo uvareje: Aru'ahoho magonaho hesi dëre rarovö'öjahë'ëro jië'ëro ë magonahoho rabe rabe ijono jioröhe jöho bogo majëhiromo éhuro

monie gö'o bogo baeromo bojamui'iramu bae'ejarëromo Paul'o Silas'o guduamëvoromo amo ririre jagu baejëvo rovareje amore a masijo jabesi nunire rëmoröhëro. ²⁰Jagu baejëvo rueromo Rome rajehu court mevarue a jabisi nunire rëmonugoromo Paul'o Silas'o jabisi jö sisëho majëhiromo uëvareje: Ave aho Jew raje aëro jëvë'ëro nosi amore mu sisë barueromo ijumavuaruëjo. ²¹Ëhesi bëhoho Rome nosi jögoroho ahoromo jabisi muoho röjahuijaruëjo. No Rome rajëro javuë'ëro jabuhu röjahuijargue mu ejëhoromo vaejë'oho bogo maehu höjo. ²²Bogo maehu höjamu hegoro rue amo raje ae aho'obëhe gemuore gagovoromo ajëmiromo anëgo'ië'areje. Anëgo'ia'amugo amore a masijohuro Paul'o Silas'o jabisi niögoho ma'eno dadovëhoromo jijövëhoromo police uëvareje: Hisuebijëvhöjë. ²³Hisuebijëvhöjëjamu hisuebijëvo'i arijuvo hisuebijëvonugoromo baejëvo va'o savoji gagore ba'amëvoromo savoji muebejaje aho uavareje: Ave ae niö'ioho avoho muebejëvonëjo. Ju'ebi'aruëjo. ²⁴Ëhi uavamu hegorovo baejëvo va'oromo savoji osa ririro avoho ba'amo rëmoromo höroho ijo dirö'ore bahijëhoromo evare i'u'ë ijo ha'osi göho baro havoromo muoho taemëvamu ëhi ariemu arijareje.

²⁵Aríromo vahi riri'e jiamu Paul'o Silas'o God-are örire jöe majahiromo hu rajahiromo jöe iareje. Rajahiromo jöe iavavamu savojire a ioro'iorohuro heruomadeje. ²⁶Ëhi'amu gavë'i sa'aho ma-majioho hijiohijiovamu savoji gagoho aho'obëhe ë javu vaejare munë sa'a uhure jio'amajohu'o sisë maro hijiohijiovadeje. Hijiohijiovamu gavë'i evare oje aho'obëhe jiororovoromo ae aho'obëhe tövëvare ö'oho jiororovo'amadeje. ²⁷Jiororovo'amamu iae savoji muebejaje ahuro niavë'ëro ri'löromo gavade ojoho aho'o jiororovo'amë'e jiamu gagorovo uvadeje: Huruomë'e höromu kaejö ëgoho jijöromo hesi arijo'arije anorovo'ië'adeje. ²⁸Hesi anorovo'ia'amu gavë'i Paul-ro madarugo'o uavadeje: Ëhi jië'oho vuonugëjo. No ae aho'obëhe aviae javuajëjo.

²⁹Aviae javuajëjamu uvadeje: Iroho gae ujuoho ruehego gavöromo maburëro rovadeje. Rueromo juhuonivoromo butubutumoromo Paul'o Silas'o jabisi bëhire behumorovadeje. ³⁰Behumorovë'ëro hu'rae ömëvoromo amonö va'oromo uëvadeje: Na diehi ë'ejöjo ëhuro maja ijoho na sisëroho bogo va'i maro va'irode.

³¹Diehi ë'ejöjamu uavareje: Bada Iesu mae uehorovonëjo. Mae uehorovë'oho God-ro ja manö bamavo'iramu maro va'a'anuëjo. Ja'o jasi osare raromaruohu'o ëhi jëvo'ajëjo. ³²Ëhi'onugoromo Badare jöho majëhijamu rue savoji muebejaje ahu'o hesi osare raromaruohu'o jaburo hejareje. ³³Henugoromo evare majaroho vahironë'iro Paul'o Silas'o hu'rae ömëvo va'oromo sinore nemo'amadoho u'ovëho'amoromo hu'o hesi osare raromaruohu'o ma-burëro bapataeto vaejareje. ³⁴Bapataeto vaenugoromo Paul'o Silas'o hu'rae ömëvoromo osare ajiomoromo ie i'imëmijadeje. Ie i'imëmijromo hu'o hesi osare raromaruohu'o God mae uehorovë'ëro nimoroho avohareje.

35 Ëhi ë'ë'ëro sisonuvamu gagorovo Rome rajehu court mevarue a masijohuro police-oho jöe bojëmiromo rëmö'öjamu va'oromo savoji muebejaje aho uavareje: Savoji gagore arijarue ae niö'ioho ojoho jiovëhego va'irarëjo. 36 Va'irarëjamu hegorovo savoji muebejaje ahuro Paul uavadeje: Court mevarue aribövihuro jöe nugö'öjë'e höjo naro rëmö'öjego Silas'o ja'o höröromo va'irarijego. Ëhuni höröromo mae va'orëjo.

37 Mae va'orëjamu Paul-ro ri'löromo police-oho uëvadeje: Röhu nosi sisë bogo birohë'e a nuniro ëma hisuebijavuare höjo. Ëho bogo maehu höjo no Rome rajëro javüé'ëro. Ëhi'oromo savoji gagore ba'amavuare höjo. Ëhi ë'are höjo röhu jaruvoho jabumë diehi'oromo saginiëri ramuö'l'ië'aruëjo noro va'ojöro. Bogo ëhioho höjo. Nadi'ego court mevarue aribövihuro rueromo jabiesi övëro baejavuego höröromo va'irarëjo.

38 Ëhi uëvamu hegorovo police-ohuro jöho bava'oromo court mevarue aribövihuo majëhijareje. Majëhijamu hegorovo hejare Paul'o Silas'o Rome raje ae jëvamu hegorovo juhuonivareje. 39 Juhuonivoromo rueromo Paul'o Silas'o sanuëmiromo savoji gagore jëvamu hu'rae ömëvo rueromo uëvareje: Jemëro nosi amoho vuonugo'i va'orëjo. 40 Va'orëjamu Paul'o Silas'o jaburo savoji gagore jioromo höröromo Lydia-are osare va'areje. Va'oromo Christian agano ömo'omoho gëromo jögore mëmiromo va'areje.

Paul'o Silas'o Thessalonica amore va'oromo huë vavaeni baejare jöhoje.

17 1 Va'oromo Paul'o Silas'o Amphipolis amore va'aroho Apollonia amore va'aroho va'o Thessalonica amore höröjareje. Höröromo gavareje Jew rajehu God rajahijarue osaho ë jiamu. 2 Jew rajehu God rajahijarue osaho jiamu gagorovo Paul-hu amore amore juvoromo God rajahijarue osare val'onövadëhi ëhi ë osare va'adeje. Va'oromo God-are surire jöho adahoromo ë jö hesi bëhoho Jew rajo aribövihuo' gemu mae mevadeje jabiesi simane huotovëho'i. Nuho majae niö'i gemu rue'ego ëhi ë'onövadeje. 3 Bëhoho röjëhiromo uënövadeje: God-are surire jö urimë'i jajivare hesi bëhoho God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamui'iröhe aehu rovë'iroho huro huë vavaene baeromo guomoromo i'ovoromo ri'l'a'ajëjo. Surire jö hesi bëhoho ëhi höjo. Röhu naehu majëhijaje aho Iesu hu iae ë böröme namiromo ajamuijaje aho höjo. 4 Ëhi jië'e jöho majëhijamu Jew rajo a ioro'iorohuro uvareje: Iae jö mae höjo. Jö mae hö uvoromo aevoromo Paul'o Silas'o gemu mae jijihareje. Greece rajehu God mae uehorovarue aho aho'obëhe magonaho masijoho aho'obëhe jabu'o Paul'o Silas'o gemu mae jijihoruomadeje.

5 Ae aho'obëhe Paul'o Silas'o gemu mae jijihamu gëgorovo Jew rajoho ëhuni dë vörönëgadeje. Dë vörönëgamu örire ëma jijiharue a sisëhu mu sisë vaejöro gemuoro gagovëvareje. Gemuoro gagovëvoromo muorovo jöho ma-darugo'o atamu amo raje ae aho'obëhe heromo muorovo'i

ë'oruomadeje. Muorovo'i ë'oromo ri'öromo Jason-are amoho ro juhiromo osare va'oromo Paul'o Silas'o nahëvareje guduamëvoromo amonö baejëvo rueromo ae aho'o jabesi nunire rémo'iro. ⁶ Jason-are osare va'oromo gavare Paul'o Silas'o bogojëvamu gagorovo jaburo Jason o Christian agane gö gö guduamoromo jagu ujuoho va'oromo amore a masijo jabesi nunire bamëvoromo ma-darugëremu uëvareje: Majae hö'øjajire nume bevalajire huë sisë öri röjëhibe jijihaje aribövioho ave nosi amohu'o rovë'e höjo. ⁷Nosi amohu'o rovamugo Jason-ro uëvade höjo: Ro nasi osaro arihëjo. Huro éhi uëvamu hesi osare arijë'ëro Rome a börömehu bojamujade jöho ahoromo sareramuiromo uövuarue höjo: A ioro'loro iosiramurom börömo namijaje aho bogo Rome hiromo böröme namiromo no muebejavuaje aho jio'i a'i hesi ae gö höjo. Hesi ihoho Iesu höjo. ⁸Éhi majëhijamu hegorovo amore ae aho'obëhe o jabesi masijoho aho'o vörö'iraeruomadeje. ⁹Vörö'iraeromo amore a masijohuro Jason'o Christian a ioro'iorohu'o uëvamu monioho bojëmijamu éhuro rëmö'öjamu va'areje.

Paul'o Silas'o Berea amore va'oromo ë'are jöhoje.

¹⁰ Éhi'oromo vahiomamu gavë'i Christian aganohuro Paul'o Silas'o Thessalonica amore jëvamu rëmö'öjëvareje Berea amore va'iröhego.

Rëmö'öjëvamu va'oromo Berea amore höröjareje. Höröromo Jew rajehu God rajahijarue osare va'oromo Iesuare jöho majëhijareje.

¹¹ Jöho majëhijamu Berea amo rajohuro Thessalonica amo rajoho iosirëmiromo simano mae uehorovë'e aribövie jioruomadeje. Simano mae uehorovë'ëro God-are jöho he'i nimo avohareje. Heromo God-are surire jöho adaho'i arijareje ga'iro Paul-hu majëhijade jöho jö mae o sareri jöe jiego. ¹² Mae o sareri jöe jiego ga'i adahonugoromo Jew raje ae aho'obëhe Iesu mae uehorovareje. Jew rajéro mae uehorovo'i Greece rajo magonaho masijohu'o Greece rajo ama'i'o ae bogo bise'o vadu'oho Iesu mae uehorovoruomadeje. ¹³ Éhi'amu Jew raje rue Thessalonica amore raromaruoho jaburo hejare uvavamu: Paul-ro God-are jöho Berea amore majëhijë'e jiajëjamu hegoro Berea rueromo amo raje ae aho'obëhe jabis dëho iëhareje jaburo vörö'iraeromo Paul'o muorovo'iröhego. ¹⁴ Éhi'amu gavë'i Christian aganohuro Paul nugöl'öjamu abuejadoho abo sö jovore höröjadeje. Éhi'oirögoro Silas'o Timothy'o Berea amore éhi arijareje.

¹⁵ Arijamu Paul namijaho va'are aribövihuro hu'irae bava'oromo Athens amore suorovoromo ë nugareje. Paul ë nugoromo Berea vuonorö'ö va'ia'amu gagorovo Paul-ro uëvadeje: Va'irarijoho Silas'o Timothy'o uërego ma-burëro rue'irarëjo. Éhi uëvamu hegorovo va'areje.

Paul-hu Athens amore hiromo Iesuare jö majëhijade jöhoje.

¹⁶ Va'amu gagorovo iae Paul-ro Athens amore hiromo Silas'o Timothy'o muebejëvadeje. Hiromo muebejëvoromo gavade aru'aho'e

höromo uvene aho röjahi'amarue inömoho aho'obëhe amore jiorovamu gagorovo uvadeje: Amo rajoho God-are jöho bogo hejarue höromo ehuni dë vövöbajo'e aho'o vavaenimadeje. ¹⁷Vavaenimoromo Jew rajehu God rajahijarue osare va'lormo Jew rajohu'o sa'a ioro'iro rajehu God mae uehorovarue ariböviohu'o Iesuare jöho mevoromo jabesi simane huotovëho'iro vae majae imo'amarue öri ari'ere va'o namiromo ganövade ae rue'ego jabu'o Iesuare jöho mevonövadeje jabesi simanohu'o huotovëho'iro. ¹⁸Jöho mevo'ego Epicurus-are jö hesi ijore ijore jijiharue ariböviohu'o Stoic jö hesi ijore ijore jijiharue ariböviohu'o éhi jië'e ariböviohuro God-are jöho bogo hejarüero jië'ero Paul-are örire rueromo jö aho'ahaminövareje. Jö aho'ahamiromo a ioro'iorohuro uarovonövareje: Simano bogojië'e aho rahuro rajahijöro jöho jövajëjo. Rabu jöe jövo'i ë'ajëjo. A ioro'iorohuro uarovonövareje: Nani sa'a gö rajehu böröme hö uehorovarue aru'aho jabesi jöho huro majahuiromo ë'ajëjo. Jabuhu éhi uarovare hesi bëhoho Paul-ro Iesuare jöhu'o aehu vuovoromo ri'öjarue jöhu'o majëhijamu hejë'ero ehuni uarovareje: Sa'a gö rajo aru'aho jabesi jöho majahuijajëjo. ¹⁹Éhi uarovoromo Paul uavareje: Rovego no Areopagus dahorure ajiomarëjo éhuro ë gagovarue a masijo jabesi nunire jasi jöho jövego heröhe höjo. Éhi uanugoromo hu'irae bava'ormo Areopagus a masijo jabesi nunire nugoromo uavareje: Jö i'e jaehu baeromo rovanuoho no he'i naguajëjo. ²⁰Jaehu jövanue jöho bogo hejarüero jië'ero ehuni no naguajëjo avoho he'iro. ²¹Éhi uavare hesi bëhoho Athens amo rajohu'o sa'a ioro'iorore jioromo ro Athens raromarue ariböviohu'o ého jaburo jö i'e éhemu atemu atoromo hemu henövareje. Éhi jië'e muohemu uehorovonövareje.

²²Éhi'amu Paul-ro ë a masijo jabesi nunire ri'ö namiromo uëvadeje: Athens amo rajomë na jö harihe majëhi'jië'ajëjo. Na gëvajoho jemë aru'ahe gö gö mae uehorovëvaruje aribövie jëvajëjo. ²³Éhesi bëhoho na jemesi amore juvode höjo. Juvoromo jemëhu aru'aho rajehijaruje öri ari'oho gabe juvo'i gavode höjo munë maratue hitavoromo sehoromo jajivoromo uvë'e jiamu: Ave maratu hesi bëhoho hesi iho bogo hejarue aru'ahohuni ave maratuoho éma hitavo nugaruejo. Éhi uvë'e jiamu gavë'ero jemë hesi iho bogo hejë'e éma rajahijaruje aru'aho hesi jöho iae na röjéhi'irögoro ë'ajëjo. ²⁴Éaru'ahoho iae God höjo. God-hu sa'a bövi bise'o bamade aho höjo. Huro böröme namiromo ö'idörohu'o sa'arohu'o muebejavuaje höjo. Éhuni ma-aehu hu rajahil'i vae'amare osaroho hu bogo ého hijaje höjo. ²⁵Hu eni jië'e aego no bogo hunioho vavaenimoromo bövioho bise'oho avohoromo hu i'imam'i'ejärëjo. Éhesi bëhoho huro gemüero no ae aho'o birire bojamuego nue ahoromo daruge bövie bise'e baeromo raromarue höjo. ²⁶Huro ae gemu bamade höjo. Bamoromo ë aho baeromo éhuro sa'ae aho'obëhe raje avohëvobe rovë'e höjo jaburo sa'ae dinö'e dinö'e va'ormo raromöröhego majae hö'öjajire beva'ajire. A

bogo bamadevare evare huro uvade höjo: Aribövioho ë majare raromo'i ë majare rireromobe va'oromo ë sa'are ë sa'are raromobe va'a'ajéjo. ²⁷Huhu bamëvade hesi bëhoho aëro God ga'i nahobe va'iröhego. Nahobe va'ojuvu nani birohoröhego. Röhu God bogo ëgoroho jio'i ae gemu gemu no'o hi juvaje höjo. ²⁸Èhesi bëhoho noro hesi darugoro raromo jijiho'e vaejarue höjo. Èjöe gemuoho jemesi gavë'e aribövihuro jajivoromo uvë'e höjo: Iae no ae aho'obëhe hesi aboji harihu'e javuajéjo. Èhi uvare höjo.

²⁹No God-are aboji harihu'ëro javuë'ëro èhuni no bogo uehorovoromo uvo'ejarëjo: God hu aehu gold silver munë gö gö ujuohoromo övo sasohoromo simano sasohoromo sehoromo avoho'amare inömoho va'ëne höjo. No bogo uvo'ejarëjo: God hu èhi höjo. ³⁰Urimoho aehu God-are jö bogo hejare majare God-ro gëvade aëro èhi jiële inömoho aru'aho'e höromo uvene aho röjëhi'ego gëromo ma-gë taemonövade höjo. Al'i avevejö'oho ae aho'obëhe sa'ae dinö'e dinö'e raromaruje aribövioho uëvajéjo: Uehoro sisëho vuonugo'i nasi öroro ruehëjo. ³¹Èhi uëvaje hesi bëhoho huro majaho bamë'e höjo sa'are ae aho'obëhe hesi court-re riravo'iröhego. Riravo'iramu huhu uavade ahuro hesi ihole court vaejëvoromo ae aho'o jabesi jöho avoho mevoromo gë'l'ajéjo gë'i ae mae o sisë jëvego. Aëro ma-samaro uvöröhego: Èahuro mevo gö'l'ajë uvöröhego èhuni hu ajamamu guomoromo ri'l'øjade höjo.

³²Guomoromo ri'l'øjade jöho heruomoromo a ior'o'iorohuro sivareje. A ior'o'iorohuro uavareje: Jasi jöho röhu maho u'emu he'ejarëjo. ³³Èhi'amu Paul-ro gagovaruire jioromo va'adeje. ³⁴Va'amu a ior'o'iorohuro aevoromo hu'o gemu mae jijiho va'oromo Iesu mae uehorovareje. Areopagus dahorure gagovaje a böröme gemu hesi ihe Dionysius o magonahe gemu hesi ihe Damaris o ae gö gö ého jaburo mae uehorovareje.

Paul-hu Corinth amore va'oromo ë'ade jöhoje.

18 ¹Èhi'amu gagorovo Paul-ro Athens amore jioromo va'adoho va'o Corinth amore hörözjadeje. ²Corinth höröromo Jew rajo a ihe Aquila birohadeje. Aquila hu Pontus amore rahade ae jiadeje. Rahë'ëro ijönö va'o Italy sa'are hijadeje. Hiromo Rome a böröme Claudius-ro Jew rajo aribövihuro Rome jëvamu va'o barëjöro uëvamu gagoro hu'o hesi vabore Priscilla'o Rome jioromo Corinth amore aviavejö'e rovareje. Corinth aviavejö'e rovamu Paul-ro jabumë gë'i va'adeje. ³Va'oromo Paul o Aquila o Priscilla mue gemuoho vaeromo niögu javue vaejaruëro jië'ëro Paul-ro jabu'o hiromo ë muoho gemu mae vaeromo ijo bajoho mana baenövareje. ⁴Èhi'oromo Jew rajo nuho majaho rue'ego Paul-ro Jew rajehu God rajahijarue osare va'oromo Jew rajohu'o Greece rajohu'o jabu'o jöe mevoromo jabesi dë vövöbajo'oho huotovëho'i ë'o ganövadeje jaburo aevoromo Iesuare örire jijihöröhego.

⁵Èhi'ojuvu Silas'o Timothy'o jaburo niö'iro Macedonia sa'are arijë'ëro Corinth amore rovareje. Corinth amore rovamu gagorovo Paul-ro mue

gö gö vuonugo'i Iesuare jöhuremu ae majëhijadeje. Majëhiromo Jew rajoho uënövadeje: God-hu uavë'éro böröme namiromo ajamuijaje aho iae Iesu höjo. ⁶Éhi majëhijamu hegorovo rue Jew rajo aribövihuro jö aho'ahamiromo Paul-are jö sisëho atamu hegorovo huro niögure uono'uonoho jabiesi nunire hijivo röjëhijadeje jaburo garöhego hu jabiesi muoho bijönimego. Röjëhiromo uëvadeje: Jemë i'u baejë'oho ého jemesi mue höjo. Bogo nasi muehu höjo. Ijohu naro Jew rajoho jemë vuonugëvo'i va'oromo sa'a ioro'iro rajoho jöho majëhinövo'ejöjo. ⁷Éhi uënugoromo Jew rajehu God rajahijarue osaho vuonugo'i va'oromo ruëre osa göre Titius Justus-are osare va'o hijadeje. Titius Justus bogo Jew rajo aho jiadeje röhu Jew rajoho jabu'o God rajahijaje ae jiadeje. ⁸Éhi'amu gagorovo Crispus Jew rajehu God rajahijarue osa muebejaje aho Crispus'o hesi osare raromarue aribövioho aho'obëhe jabu'o aevoromo Bada mae uehorovareje. Mae uehorovamu Corinth amo raje ae aho'obëhe Iesuare jöho heromo mae uehorovoromo bapataeto vaeruomadeje.

⁹Éhi'amu vahiromamu gagorovo Paul-ro nia'ovo'iraeromo gavadeje Badaro rueromo uavamu: Nadi juhuonivo'i jöho jövonövonëjo. Bogave vuonugo'iranëjo. ¹⁰Éhesi bëhoho na ja'o hi juvaje höjo. Aho bogo anago'aruëjo ave amore nasi aribövioho börömo mae jië'éro. ¹¹Éhi uavamu Paul-hu ë amore hiromo God-are öri röjëhibe va'adoho vadune gemu manaere 6 éhi barëjadeje.

¹²Vadune gemu manaere 6 éhi barëjamu Gallio-hu Greece sa'a Rome jabiesi ihore muebejëvadeware evare Jew rajoho jaburo gagovoromo Paul guduamoromo court-ro bava'oruomadeje. ¹³Paul court-ro bava'oromo ë a börömoho Gallio uavareje: No ave a barovare hesi bëhoho huro aribövi jabiesi dë vövöbajo'oho huotovëhö'i ë'ajëjo jaburo God sisë'i sisë'i rajahiröhego. God éhi rajahijë'oho jögoroho ahoruomo'ajëjo.

¹⁴Ahoruomo'ajëjamu Paul-ro hesi jöho majahi'ia'amu gavë'i Gallio-ro uëvadeje: Jew rajomë ave aho vajiohu'e anano'e muoho vae'ibejajo naehu ma-taemorovoromo jemesi jö hejë'oho iae mae jio'ibejajo. ¹⁵Röhu bogo éhi jië'e jöho barovarije höjo. A'i jemesi jö bëhi iho bëhi mu jögoru bëhi rabe rabe Jew rajo jemëhu atoromo berohemu beroharujoho éhi jië'e jöhemu court-ro barovë'e jëvaje éhuni jemëro jemesi gahëjo. Éhi jië'e mu öri mevë'oho na bijönegajëjo. ¹⁶Éhi uënugoromo hesi aribövioho uëvamu sihö'øjëvareje. ¹⁷Sihö'øjëvoromo ae aho'obëhe ri'öromo Jew rajehu God rajahijarue osa muebejaje a hesi ihoho Sosthenes guduamoromo court a masijo jabiesi nunire baro anoromo köe bojamareje. Köe bojamamu gëgorovo Gallio-ro ma-nunëremu gëvadeje.

Paul-hu Antioch amore vuonorö'ö va'ade jöhoje.

¹⁸Éhi'amu Paul-ro Corinth amore Christian aganohu'o gemu mae hijamu majae ëgobövie barëjadeje. Majae ëgobövie barëjamu huro

aribövioho ë rëmo'i Cenchreae amore abuejadeje. Abueromo höröromo mue vaeröhëni God-are nunire mae uanugoromo aëro simano uoho tariojahojöro uavadeje hujeji muoho barëjego evare ijönö aëro röhu maho tariojahoröhego. Simanoho tariojahamu Paul-ro Priscilla'o Aquila'o gemu mae boat-re ajiomadeje Syria sa'are va'oröhëni. ¹⁹Va'adoho va'o Ephesus amore höröjadeje Aquila'o Priscilla'o ë amore rëmo va'iëléro. Höröromo huro Jew rajehu God rajahijarue osare va'oromo Iesuare jöho Jew rajohu'o mevadeje jabesi simanoho huotovëhö'i. ²⁰Mevamu hegorovo rue ariböviohuro uavareje: Avehuro majae ëgo'o hiromo u'emu va'onëjo. U'emu va'onëjamu bogo ejëhadeje. ²¹Bogo ejëhoromo va'irögoro uëvadeje: God-hu nimë'ohuro na vuonorö'l rueromo gë'ejöjo. Ëhi uenugoromo boat-re ajiomoromo Ephesus amoho vuonugo'i va'adaje. ²²Va'adoho Caesarea amore ravo'amoromo ajiomadoho aijo Jerusalem amore höröromo ekaresia aho magonahoho jejëminugoromo va'adoho va'o Antioch amore höröjadeje.

²³Antioch majae ëgo'o hiromo va'adoho Galatia sa'a'o Phrygia sa'a'o birorohade ënire Keriso-are aribövioho aho'o jöe majëhiromo ëhuro jabesi dë vövöbajo'oho biririvëhobe juvadeje.

**Apollos-hu Ephesus amore ro hiromo va'oromo
Corinth amore hiromo ë'ade jöhoje.**

²⁴Ëhi'amu iae Jew raje ae gemu hesi ihoho Apollos-ro Ephesus amore rovadeje. Hu Alexandria amore rahade ae jö'e sasohoromo jöe jövaje ae God-are surire jöho ga avohë'e ae jiadeje. ²⁵Ae göero Badare öroho Apollos röjahijamu hejë'ëro hesi dë vövöbajo'e aho'o ri'öromo Iesuare jöho majëhiromo ma-ahorirëro röjëhinövadeje. Ëhi jiadeje röhu Iesuare ihore bapataeto vaeröhe jöho bogo he'i John-hu bapataeto vaejëvade jöhemu hejë'ëro jöho jövonövadeje. ²⁶Amo Apollos-ro Ephesus amore rueromo Jew rajehu God rajahijarue osare va'oromo aevoromo God-are jöho biririvoromo majëhijadeje. Majëhijamu Priscilla'o Aquila'o hejare Apollos-ro God-are jö vituoho he'i vituoho bogo ma hejë'ëro jöho majëhijamu hegorovo jabesi osare hu'irae bava'oromo avoho röjahiromo uavareje: God-are mu öroho ëhi höj.

²⁷Ëhi'amu Apollos-ro uvadeje: Na Greece sa'are va'ejöjo. Va'ejöjamu Ephesus amore Keriso-are ariböviohuro hu ajamiromo suroho jajivoromo bojamijareje huro bava'ego Greece sa'are raromarue Keriso-are ariböviohuro adahoromo hu rajahiromo baeruomoröhego. Suroho bojamamu baeromo va'o Greece sa'are höröjadeje. Höröromo jöho majëhadeje. Majëhiromo God-hu huë baejëvoromo jabesi simano huotovëhë'e Keriso mae uehorovarue aribövioho ë aribövioho Apollos-ro mabëhe ajëmijadeje. ²⁸Ëhesi bëhoho huro biririvoromo Jew rajo jabesi jöho a nunire aho'ahëmiromo God-are surire jöho adahoromo avoho

röjëhijadeje jaburo garomo uvoröhego: Iae mae-ëjo. God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuijaje aho iae Iesu höjo.

Paul-hu Ephesus amore hiromo ë'ade jöhoje.

19 ¹Apollos-ro Corinth amore hijamu evare majae gemuore Paul-ro sa'a ririre va'adoho va'o Ephesus amore höröromo ë hijadeje. Hiromo Keriso-are aribövi ioro'ioroho birohëvadeje. ²Birohëvormo uëvadeje: Jemë Iesu mae uehorovarijevaroho na jemë God-are Aru'ahoho baejarije höjo o bogajo. O bogajamu uavareje: O-ajo. God-are Aru'aho hesi jöho no bogo hejë'e javuajëjo. ³Bogo hejë'e javuajëjamu uëvadeje: God-are Aru'aho hesi jö bogo hejë'oho jemëhu bapataeto vaejarijoho bëhoho diehi jiade höjo. Uavareje: John-hu bapataeto hesi bëhi majëhinövadoho bëhe gemuoho jiade höjo. ⁴Bëhe gemuoho jiade höjamu Paul-ro uëvadeje: Iae mae höjo röhu John-hu a bapataeto vaejëvade hesi bëhoho aëro uvoröhego: Äaribövioho uehoro sisëho vuonugo'i uehoro i'e baejë'ëro éhu'ëro ë'aruëjo. Röhu bapataeto vaejëvormo uënövade höjo: Nasi ijore rueröhe aho rovego ë a hesi öroro mae uehorovorëjo. Ähesi bëhoho Iesu mae uehorovo'iröhe jöho uëromo ë'ade höjo. ⁵Ähi uëvamu hegoro ë Ephesus amo rajohuro Bada Iesuare ihoro bapataeto vaejareje. ⁶Bapataeto vaejamu Paul-ro öve simane taemëhamu God-are Aru'ahohuro jabisi dë vövöbajol're ro abuejadeje. Aru'ahohuro abueromo jabisi simanore ajëmiromo huotovëho'ego jöho bogo hejarue huë göëro göëro atonövo jöe God-aro baeromo huruoho majëhinövareje. ⁷Æ aho'obëhe 12 rabu'e jaburo éhi jiële muoho vaejareje.

⁸Ähi'amu Paul-ro Jew rajehu God rajahijarue osare va'oromo biririvoromo ë ariböviohu'o jöe mevoromo jabisi uehoroho aho'o huotovëhol'i ë'o gavadeje jaburo uvoröhego: Iae mae-ëjo. God-ro böröme namiromo éhi muebejavuaje höjo. Ähi'obe va'ojuvo manaere niö'i gemu barëjadeje. ⁹Manaere niö'i gemu barëjamu a ioro'iorohuro biriri'övoromo jöho bogo ejahoromo Badare mu öri hesi jöho ae aho'o jabisi nunire sisë'l atareje. Jöho sisë'l atamugo Paul-ro ri'öromu ë Jew rajehu God rajahijarue osare aribövioho rëmo'i Keriso-are aribövioho sö ujuhoromo va'adeje. Va'oromo Tyrannus-hu jö majëhijaje osa börömore va'oromo majae éhi Iesuare jöho jövonövadeje. ¹⁰Ähi'obe va'ojuvo vadune niö'i barëjamu Asia sa'are raromarue ae aho'obëhe Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o ého jaburo Badare jöho hejareje.

Sceva-are harihu ömo'ömehu sareri sareri ë'are jöhoje.

¹¹Ähi'ë'ego God-ro Paul ajami'ego bogo gavarue darugo'e mu masijoho vaenövadeje. ¹²Mu masijoho vae'ego Paul-are sinore rëho'amade niögoho aëro ujuhoromo guomo guomo baejë'e aribövi jabisi örire va'ego jabisi guomoho barënövo Satan-are a sisë dëre jië'oho suorovo va'onövareje.

¹³ Va'ego iae Jew rajo a ioro'iorëro sisë aribövi dëre jioruomajoho suorovo va'ojöro uvobe jijihonövareje. Jijihoromo ma-sarerivoromo Bada Iesuare ihoho uvo ganövareje suorovoromo va'ojöro. Uvo garomo aru'aho sisëho uënövareje: Paul-hu majahuijego hejarue aho Iesu ē a hesi ihore uëvarüejo: A dëre jiaruoho suorovoromo va'ohëjo. ¹⁴ Jew rajo priest böröme gemu Sceva-are harihe 7 öho jaburo ēhi jië'e sareri'e muoho vaejareje. ¹⁵ Ēhi jië'e muoho vae'i ē ö ömo'ömo 7-ho jaburo aru'aho sisë hesi dëre abuejë'e ae gemu hesi osare va'areje. Va'oromo sarerivoromo Paul-are ihohu'o Iesuare ihohu'o ēma jöho majahiromo aru'aho sisëho sarerami'l i ē'o gavareje. Sarerami'l i ē'o garomo uavareje: Paul-hu majahuego hejarue aho Iesu ē a hesi ihore noro uavarüejo: Ēa hesi dëre jianuoho höröromo va'ëjo. Höröromo va'ëjamu hejë'i rue aru'aho sisëhuro uëvadeje: Jemë Iesuare jöhu'o Paul-are jöhu'o majehijarujëjo. Iesu iae na gavaje höjo o Paul-are jöho iae na hejë'e jevajëjo. Röhu jemë rahumë jëvajëjo. ¹⁶ Rahumë jëvajëjamu hejë'i aru'aho sisë dëre jië'e ahuro ri'öromo ē ö ömo'öme 7-ho darugo'o muo'amoromo jabesi darugoho ruahö'öjëhoromo jabesi niögoho jaho'amoromo ruruhö'öjëhamu dë'ahobatëremu ma-köemu jië'e hesi osare jioromo huruomoromo va'areje.

¹⁷ Huruomoromo va'amu Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o Ephesus raromaruohuro ē jöho heruomadeje. Heromo ae aho'obëhe juhuonibijiohamu Bada Iesuare ihoho ma-döro jiadeje. ¹⁸ Ma-döro jiamu Iesu mae uehorovarue ae aho'obëhe mu sisë gö gö gurihiromo vaejaroho sama'le hruoho majëhijareje. ¹⁹ Majëhiromo röhu ae gö gö urimo iro oso'e mu vaenövarohuro uvoruomadeje: Nosi iro oso'e muoho sisë hö uvoromo jabesi iro oso'e mu hesi suri surioho ujuoho rueromo gemuoro gagovoromo ae aho'o jabesi nunire vëniro huareje. Vëniro huoromo suri suri hesi manaho adahoromo gavareje ajivë'e ijo bajé 50,000 ēhi vëniire ravë'e jiamu. ²⁰ Ēhu'ëro jië'ëro ae aho'obëhe Badare jöho hebe mae uehorovobe va'areje.

Ephesus amo rajehu muorovo'irögöro vörö'iraerauomade jöhoje.

²¹ Ēhi'amu Paul-ro uehorovoromo uvadeje: Macedonia sa'are Greece sa'are juvo va'onugoromo evare ajiomoromo Jerusalem amore höröromo ē hi'ejöjo. Hiromo hujeji evare na Rome amoho va'o ga'ejöjo. ²² Ēhi uvonugoromo hu ajamijarue aho niö'i Timothy'o Erastus'o rëmöl'öjëvamu Macedonia sa'are va'areje. Va'irögöro huro Ephesus amore Asia sa'are ēhi hijadeje.

²³ Hijamu evare aëro Badare öroho bijönimoromo iro muorovo'oho Ephesus amore vaejareje. ²⁴ Ēhesi bëhoho ae gemu Demetrius-ro Ephesus hijadeje. Hu silver-ehu inömo avoho'amaje ae jiadeje. Silver-ehu inömo avoho'amaje aëro jië'ëro Artemis rajahijarue javu börömo hesi nu ano'o

va'ëne inömo ininoho silver-ëro avohoromo imo'amonövadeje. Ëhesi bëhoho ë amo raje ae aho'obëhe sarerivoromo uvonövareje: Artemis aru'aho magonahe höromo rajahi'irögoro huni javu böröme vaejahareje. Vaejë'ëro ë javu hesi nu ano'o va'ënoho javu inino avohoromo imo'amarue muoho Demetrius-ro muebenövadeje. Muebe'ego hesi mu ajamarue aribövioho ijo bajo böröme baenövareje.

²⁵ Ëhu'ëro jië'ëro Demetrius-ro hu ajamijarue ariböviohu'o ëhi jië'e mu vaejarue aribövi ioro'iorohu'o ého jabuni jöe nugölöromo uëvadeje: Gagovorovego no jöe ato'irarejö. Ëhi uëvamu gemuoro gagovareje. Gagovamu uëvadeje: Ae aho'obëhe nasi jöho hehëjo. Jemë'o uehorovarujëjo. Noehu Artemis-are javu va'ëne inino avohoromo imo'amaruohuro ëhuro no ijo bajo bövie baejarue höjo. ²⁶ Ijo bajo bövie baejarue höjo röhu ë a sisë Paul-hu diehi jië'e mu vaejajoho jemëro jemesi nunëro garomo jemesi hia'ëro hejaruje höjo. Huro uövuaje höjo: Aehu övehu avoho'amaje vörö'e inömoho ého vörö rumo'e jio'amajëjo. Ëhi uöromo Ephesus amo rajohu'o Asia sa'a rajo ioro'iorohu'o jabisi simanoho huotovëhamu ae ma-vemino'e bogo e'i a'lí ae aho'obëhe éma sarerivoromo uvoruomë'e höjo: Paul jö mae jövajëjo. ²⁷ Ëhi uehorovoromo nani jaburo uvoruomo'ajëjo: Noehu Artemis-are javu inino avohoromo imo'amaruoho mu sisë vaejarue höjo. Röhu gö'o ae aho'o jaburo nani uvoruomo'ajëjo: Artemis nosi aru'aho magonaho börömo hu rajahijarue javu börömoho iho rumo'e höjo. Éaru'aho magonahoho ae aho'obëhe Asia sa'are sa'ae dinö'e dinö'e raromarue ariböviohuro hu gemu börömo bëhe rajahijarue höjo. Röhu jabumé Paul-are jö ejahë'ohuro ëhuro ijonöho ë magonahoho bogo börömoho uehorovo'iramu hesi ihoho bogojio'ajëjo.

²⁸ Demetrius-ro ëhi uëvamu hegorovo ae aho'obëhe dë vörö'iraeromo ma-darugo'o uvo'i arijareje: Ephesus nosi aru'aho magonahoho Artemis hu böröme höjo. ²⁹ Ëhi uvo'i arijamu hegorovo ë amoho muorovo'i vörö'iraebé va'oruomadeje. Vörö'iraebé va'oromo ae aho'obëhe jaburo Macedonia raje ae niö'i Paul'o gemu mae jireharuoho jabisi ihoho Gaius'o Aristarchus'o ë ae niö'ioho guduamëvoromo hu'raejëvoromo tutubijiohoromo jabuhu gagovarue öri ari'ere va'oromo gemuoro gagovorovareje. ³⁰ Gagovorovamu Paul-ro ë öri ari'ere va'oromo ae aho'obëhe jabisi nunire namiromo jöe jövo'i nimamu gagorovo Keriso-are ariböviohuro ahoromo uavareje: Vuonugëjo. ³¹ Vuonugëjamu Asia sa'are a masijo ioro'iorohuro Paul mae uehorovë'ëro jöe nugölöromo uavareje: Nadi ë öri ari'eroho va'ego ae aho'obëhe ja ga'irarëjo. ³² Ëhi'amu jö ataroho sisërëjamu gagovare hesi bëhoho ae ma-gemu gemu ga'lí ae aho'o bogo gagoro ae göero göero jöe gö gö éma ma-darugo'o uvoruomadeje. ³³ Uvorusoromo a ioro'iorohuro gavare Jew rajëro Alexander nuninö nugoruomamu gagorovo uvareje: Nani Alexander-are jöëni gagovare höjo. Gagovare höjamu Alexander-ro övëro tugohëvoromo

hesi jöho hesi arijo'arije ajamirovoromo majëhi'i ë'o gavadeje. ³⁴Majëhi'i ë'o gavamu rue aribövihuro ae aho'obëhe gavare Alexander Artemis bogo ma uehorovaje aehu jio'i Jew raje jiamu gagorovo gemu mae uvemu uvareje: Ephesus nosi aru'aho magonahoho Artemis hu böröme höjo. Ëhi gemu uvo'i arijuvo 2 hours barëjadeje. ³⁵2 hours barëjamu amo rajo a böröme gemüero ahëvo gabe va'oromo gavade jörumorae barëjamu gagorovo uëvadeje: Ephesus rajomë jemëro nasi jöho hehëjo. Ae aho'obëhe iae gavarue höjo Ephesus rajoho no aru'aho magonaho böröme Artemis-are osa muebejarue aribövie javuego. O hesi vöröle munë ö'idöre jioromo beruvebijadoho muebejarue aribövie javuego. ³⁶Aho ë jöho bogo aho'a'aruëjo. Ëhi jië'e jiaje nadi uehoro rumo'le muoho vae'i ma-sanuovorejo. ³⁷Ave ae niö'i ma-baejëvo rovarijoho jabumë bogo nosi aru'aho jabesi javu masijoroho va'oromo vajohoho ujuohare höjo. Nosi aru'aho magonaho hesi jöho bogo sisë'ioho atare höjo. ³⁸Ëhu'ëro jië'ëro Demetrius-hu o hesi mu ajamijarue ariböviehu ae gö jabesi jö sisë huruoho majëhi'i nimë'oho court vaejarue majae iae jiajëjo. Court vaejarue aribövie iae jioruomajëjo. Ëhuni ë va'oruomoromo jö sisëho majahirov'aruëjo. ³⁹Röhu jemë jöe gö jëvë'oho amo rajo a masijehu gemuore gagovoromo atarue majaho rovego evaro jemesi jöho bu'özego jaburo heromo avoho mevëho'irarëjo. ⁴⁰Naehu ëhi uëvaje hesi bëhoho noehu jaruovo vaejarue mu hesi jö hejë'oho nani ave sa'are a masijohuro no uö'a'aruëjo: Jemëro rabëni muorovo sisëho barovarije höjo. Ëhi uövuë'oho no rabu jöe mana majëhijöeni ma-hia'ëremu he'ejarëjo. ⁴¹Ëhi uënugoromo uëvadeje: Iae barëjajëjo. Va'ohëjo.

**Paul-hu Macedonia sa'are va'oromo jö majëhibe
juvoromo Greece sa'are va'ade jöhoje.**

20 ¹Iro muorovo'oho barëjamu gagorovo Paul-ro jöe nugöl'özjadeje Keriso-are aribövihuro gagovorovoröhego. Gagovorovamu ajëmiromo jögoroho bojëmiromo jejëmiromo Macedonia sa'are va'adeje. ²Macedonia va'oromo Christian aribövioho ajëmiromo jögore aho'o bojëmibe va'adeje. Va'onugoromo Greece sa'are rovadeje. ³Greece sa'are ro hijadoho manaere 3 barëjadeje. Manaere 3 barëjamu gagorovo Syria sa'are jovo döro va'ië'iro evare hejade uvavamu: Jew rajo aribövihuro ja anago'i saginiëri jöe ataruë uvamu hegorovo uvadeje: Ëhi jië'oho na bogo jovo döroho va'i vuonorö'öromo Macedonia örëro va'ejëjo. ⁴Ëhi uvamu Pyrrhus-are harihe Berea amo raje Sopater-ro Paul'o ë va'adeje. Röhu Thessalonica amo raje ae niö'i Aristarchus'o Secundus'o Derbe amo raje ae Gaius-ro Timothy-ro Asia sa'a raje ae niö'i Tychicus'o Trophimus'o ë aribövihuro jaburo Paul'o gemu mae va'areje. ⁵Va'aroho jabumëro urimo Troas amore va'oromo raromoromo muebejavuareje no ijore va'oröhego. ⁶Muebejavuamu noro Philippi amore ariromo Jew rajehu I Dë Huaje

Oso Rumo'e I ijarue majaho barëjamu evare boat-ëro baejavuromomo va'adoho majae övo gö mine barëjamu Troas amore ravo'amoromo no muebejavuarue aribövioho birohëvareje. Birohëvoromo ë raromaroho hurae gemu barëjadeje.

Paul-hu Troas amore hiromo ë'ade jöhoje.

⁷Huræa gemu barëjamu hora bise'ore vahiromamu gagarovo no gagovorovareje ie gemuoro ue'aho'irovo. Gagovorovamu gagarovo Paul-ro ë amo rajo aribövioho jöe majëhibe va'adoho vahi riri'e jiadeje sisonuvego va'oröhëro. ⁸Röhu ë javu döre osare noehu gagovarire ire aho'obëhe bue'amë'e jiadeje. ⁹Bue'amë'e jiamu iae a i'e gemu hesi ihe Eutychus-ro döre ahë'e ojo arëtore hijadeje. Hijamu Paul-ro jöho ma-jövemu jövobe va'amu gavë'i Eutychus nunëhimobe val'ojiuvo nunëhimamu niavamu döre jioromo amonö beva'adeje. Osa uhure ririre döre ëhi jioibe ajiomë'e döre javu hesi osare jioromo amonö beva'adeje. Beva'amu ruhe döre aribövihuro abueromo banigojiomoromo gavareje mami'e guomë'e jiamu. ¹⁰Guomë'e jiamugo Paul-ro abueromo Eutychus bu'ó taemoromo huohudëromo no uövuadeje: Nadi huë vavaenoho baehëjo. Hu bogo guomë'e iae hijajëjo. ¹¹Ëhi uönugoromo ajiomoromo ie ato'atovoromo iromo ë aribövioho jöe majëhibe va'ojiuvo va'o sisonuvadeje. Sisonuvamu gagarovo va'adeje. ¹²Röhu a i'oho bogo guomë'e hijamu gagarovo Keriso-are aribövihuro hu bava'oromo huë mabëhe baejareje.

Paul-hu Troas jioromo Miletus amore va'ade jöhoje.

¹³Ëhi'amu iae Paul-ro uövuadeje: Jemëro urimo boat baeromo Assos amoro va'ego na ijore sa'aero ö'iröjo jemë'o na'o ë jioromo boat-re gemu mae va'oröhe. Ëhi uövuamugo boat-re va'areje. ¹⁴Va'oromo Assos rueromo Paul hu'rae baeromo jovo döremu va'onövojuvo va'o Mitylene amore rovareje. ¹⁵Mitylene rovë'ëro nérö jovo döremu va'ojiuvo Chios sa'a bëhire rovë'ëro nérö va'aroho Samos sa'are rovë'ëro nérö va'aroho Ephesus amoho iosirami va'oromo hujeji Miletus amore ë ro suorovareje. ¹⁶Ephesus amo iosiramijare hesi bëhoho Paul-ro ëhi iosirami'i nimadeje ëhuro bogo Asia sa'aroho ëgoho hi'i ma-burëro evare Jerusalem va'oromo eni jië'oho Pentecost majaho rovego Jerusalem höröröhëni.

**Paul-hu Ephesus ekaresia muebejëvarue a duvaho
jabesi örire jögoru majëhijade jöhoje.**

¹⁷Miletus amore suorovoromo ë ravo'amoromo Paul-ro Ephesus amore jöe nugö'özjadeje ekaresia a duvahohuro ruvebiruomoröhego. ¹⁸Ruvebiruromamu üvädeje: Naehu urimo Asia sa'are rovodevare evare naehu diehi diehi mu vaebe rovodoho jemë iae uehorovarujëjo. ¹⁹Jew rajëro ijumevo'i ato'i ari'ego na huë vavaene baeromo nivë'i bogo döröho

bamorovo'i ma-taemo hiromo Badare muohuremu vaejahonövode höjo.

²⁰ Jemë ajëmi'irode jöho na bogo subivëho'i ekaresiae ae aho'obéhe jemesi nunire ekaresiae ae gemu gemu jemesi osare osare jöho majëhi barëromo öroho röjëhi barënövode höjo. ²¹ Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o jemesi örire darugo'o majëhiromo uenövode höjo: Jemëhu öri sisëre jijiharujo vuonugo'i God-are öroro jijihoromo nosi Bada Iesu mae uehorovorëjo.

²² Röhu avehu'o hehéjo. Avevejö'oho God-are Aru'ahohuro ue'ego na Jerusalem va'ajëjo. Va'o hörötjego diehi'evoruomoröhoho na bogo gavajëjo. ²³ Na aviëhi ji'e muohuremu gavajëjo. Ame göre göre hibe rue'ego God-are Aru'ahohuro uebe ruehijajo: Ja Jerusalem hörö'iramu savoji gagore ba'amavo'iramu huë vavaene gö gö bae'a'anuëjo. ²⁴ Éhi uevade höjo röhu na nasi sinohunioho bogo uehorovaje höjo éhuro Bada Iesuhu bojemade muoho aho'o vae barë'irodëni. Ému hesi bëhoho God-hu no huë baejavuoromo ajamuijaje jöho a majëhibe juvo'irodoho höjo.

²⁵ God-hu böröme namiromo muebejavuaje jöho ae aho'o jemesirire jövobe juvë'e jevajëjo. Röhu iae na gavajëjo. Ijonöho ae gemu vadu'oho na bogo ge'a'arujëjo. ²⁶ Éhuni avevejö'oho naro darugo'o majëhiromo uëvajëjo: Jemë ae gö gö sisëre va'ë'oho ého bogo nasi sisëhu höjo. ²⁷ Éhesi bëhoho rabëni God-hu uvaje jöho na bogo subivëho'i na majëhi barëjë'e jevajëjo. ²⁸ Jemesi dë vövöbajo'oho mueberovorëjo. O God-are Aru'ahehu jemë bojëmijade aribövioho aho'o muebejëvorëjo. Éaribövioho God-are sheep-nö'e jio'amajëjo. Hu hesi Harihu mae nugölöjamu guomadohuro éhuro jabumë hesi baejëvade höjo. Éhuni hesi ekaresiaho sheep-nö'e mio'amoromo muebejëvorëjo. ²⁹ Éhesi bëhoho na gavajoho na va'iramu vörö'e miehu rueromo sheep ijumo'amarüehi a sisë göëro göëro jemesirire rueromo sareri sareri'e jöho majëhiromo ekaresia jemesi uehoroho ijumëho'aruëjo. ³⁰ Röhu gö'o jemesi a ioro'iorohuro ri'öromo sareri sareri'e jöho ato'a'aruëjo Keriso-are aribövioho jemëro jabeninö va'irarijego. ³¹ Éhuni gavë'i raromorëjo. Uvorëjo: Nöröro muoho bogo vuonugo'i majae jene vahie vö'öe sisone huë vavaene baeromo nivë'i no ae gemu gemu röjahuibe ruejuvo vadune aho'obéhe 3 barëjade höjo.

³² Röhu jaruvoho na negajëjo God-ro jemë muebejëvego huhu no huë baejavuoromo ajamuaje jöho jemëro uehorovego ma-mae jëvoröhego. Jemëhu hesi jö uehorovë'oho éhuro jemëro biririvobe va'oromo God mae uehorovo'iramu God-hu hesi aribövie aho'o mae avohavuajëhi jemë'o éhi avohëvo'ajëjo. ³³ Röhu jemesi ijo bajénioho niögénioho na bogo ganiganiegade höjo. ³⁴ Al'i jemë'o iae gavarujëjo na'o nasi ariböviohu'o no huë vavaene javuadaho ave nasi övohuro muoho vaeromo hesi manaho baeromo éhuro bövioho bise'oho ujuohonövode höjo. ³⁵ Muoho éhi vaeromo éhuro naro jemë röjëhijode höjo jemëro garomo uvo'irarijego: Mu rabe rabe rovë'oho Paul-hu ë'adëhi no'o éhi biririvoromo muoho

vaeromo éhuro darugo u'uhë'e aribövioho ajëminövo'ejarëjo.

Uehorovoromo uvorejo: Bada Iesuro huro hesi uövuade höjo: Suvuoro ma-baejë'oho ja ma-bisemu vuëvavo'ajëjo. A'i suvuorëmijë'ohuro éhuro vuëvavo avoho'ajëjo.

³⁶ Paul-ro éhi uénugoromo a duvahoho aho'o jabu'o gemu mae ague aho hiromo God-are örire jöe jövadeje. ³⁷ Jöe jövamu jabumë aho'obëhe nierusuburu'e bamë'i Paul guduamoromo dudöhoromo jejamateje.

³⁸ Uvareje: Huë vavaeni jö gö hejaroho ma-jianovo'i a'i noehu ijönö hu bogo ga'iröhe jöho ého börömoho höromo sisë maro vavaenimareje.

Éhi'ormo Paul boat-re hu'rae bava'areje.

Paul-hu Jerusalem va'ade jöhoje.

21 ¹Hu'rae bava'amu Paul'o no'o boat-re iojiomoromo Ephesus aribövioho ë rémo'i va'areje. Jovo döremu va'onövojuvo ahoriréro va'aroho va'l Cos sa'are rovareje. Rovë'ero nérö va'aroho Rhodes sa'are rova'aroho va'l Patara amore ë suorovareje. ²Patara amore suorovanugoromo gavare boat göho Phoenicia sa'are va'l ë namijamu gagorovo noehu rovare boat-oho vuonugo'i ë boat gagore iojiomoromo va'areje. ³Va'aroho gavare Cyprus sa'aho arue nosi övo adonö jiamu iosiramiromo viëhi rova'aroho Syria sa'are rueromo Tyre amore ravo'amareje jabumëro inömo inöme suovo bahi'iro. ⁴Ravo'amoromo noro Keriso-are aribövioho nahëvojuvo birohëvoromo jabu'o raromamu hurae gemu barëjadeje. Jabu'o raromamu God-are Aru'ahohuro ë Keriso-are a jabisi örire uehore bojëmi'ego Paul uanövareje: Jerusalem bogave va'iranëjo. ⁵Éhi uavamu noro jabu'o raromoromo nosi majaho barëjamu ri'öromo va'areje. Va'ia'amugo rue Keriso-are aribövioho ae aho'obëhe jabisi vaborohu'o aboji harihu'ohu'o no sö ujuohauvoromo amore jiromö va'areje. Va'oromo sö jovo riröre jabu'o no'o ague aho raromoromo God-are örire jöe atareje. ⁶Atonugoromo göëro göho jejamirovonugoromo noro boat gagore iojiomo'i jaburo vuonorö'l amëro va'areje.

⁷Va'iro noro Tyre amoho vuonugo'i boat-re va'aroho va'l Ptolemai's amore ro ravo'amareje. Ravo'amoromo Christian aganoho jejëmiromo jabu'o majae gemu raromareje. ⁸Majae gemu raromë'ero nérö noro ri'öromo va'aroho va'l Caesarea amore suorovareje. Suorovanugoromo Iesuare jö ma majëhijaje ae Philip-are osare va'oromo ë raromareje. Éaho Philip urimë'i Jerusalem ekaresiahuro hu'o a iorol'iorohu'o 6 éhi baejëvareje ijo bajo a suvuorëmi'iröhe muoho muebenövo'iröhego. ⁹Röhu Philip-are abojoho aho'o 4 jaburo bogo masuvë'ero jöho God-aro baeromo ae huruoho majëhijaje aëro jië'ero ¹¹ri'öromo Paul-are

¹⁰No majae gemu niö'i Philip'o gemu mae raromamu ae gemuëro Judea sa'are jiromö ruvebijadeje. Hesi ihoho Agabus jiadeje. Hu jö God-aro baeromo ae huruoho majëhijaje aëro jië'ero ¹¹ri'öromo Paul-are

götaho jijövahonugoromo baeromo hesi övo höru'oho tövorovo'amadeje. Tövorovoromo Paul uavadeje: God-are Aru'ahohuro uvavohijajo: Ave göta arijo'ohuro Jerusalem ajiomo'iramu gagorovo Jew rajohuro ë aho éhi tövonugoromo sa'a ioro'ioro rajo jabiesi övore bojëmi'aruëjo.

¹² Agabus-ro jöho éhi majahijamu hegorovo ë amore Christian aribövihio'no no'o Paul dinamiromo ua'i arijareje: Éhi jië'oho bogave Jerusalem ajiomo'iranëjo. ¹³ Bogave ajiomo'iranëjamu Paul-ro uövuadeje: Jemë rabëni nierusuburu'e bamoromo nasi uehoroho aheho'ego na huë vavaenoho baejajëjo. Éhi jië'oho vuonugohëjo. Naehu Jerusalem ajiomo'iramu Bada Iesuare jöhuni tövavo'aruë uevarujoho iae eni jiajëjo. O anegamu guomevë'oho éhu'o iae eni jiajëjo. ¹⁴ Éhi uövuamu noro gavare bogo ejahuamu gagorovo dinamijaroho vuonugo'i uavareje: Éhi jië'oho no naguajëjo Badahu nimaje muoho jioröhego.

¹⁵ Éhi'amu gagorovo inömo inömoho avohoromo Jerusalem amore iojiomo'iro ë'areje. ¹⁶ Iojiomo'irögoro Caesarea amo rajo Keriso-are a ioro'iorohuro söjavuo va'oromo a ihe Mnason-are osare rovareje noro hu'o raromo'iröhego. Röhu Mnason hu Cyprus sa'a raje jiadeje. Hu mami gö'e aevoromo Keriso mae uehorovadeje.

Paul-hu Jerusalem ajiomoromo ekaresia muebejëvaje ae James ga'i va'ade jöhoje.

¹⁷ Iojiomoromo Jerusalem suorovamu nosi Christian ö mueno'ohuro jabiesi dë vövbajo'e aho'o jejamuijareje. ¹⁸ Jejamuijë'ero nérö Paul-ro no'o gemu mae James ga'i va'adeje. Va'oromo gavadeje ekaresia a duvahoho aho'obëhe jaburo James'o gemuore raromoruomamu. ¹⁹ Raromamu gëgorovo Paul-ro jejëmijadeje. Jejëmiromo üëvadeje: Naehu Keriso-are jö majëhibe juvodohuro éhuro God-ro sa'a ioro'ioro rajoho éhi éhi ajëmijade höjo. Éhi jië'e jöho Paul-ro majëhi barëjadeje.

²⁰ Majëhijamu hegorovo rueho jaburo God rajahijareje. Rajahiromo Paul uavareje: Öho röhu Jerusalem amorocho diehi jiego ja gavanue höjo. Éhesi bëhoho Jew raje ae aho'obëhe Iesu mae uehorovarue höjo. Mae uehorovoromo röhu jabumë ae aho'o Moses-are jögoroho nimo avoharue höjo. ²¹ Moses-are jögoru nimaruoho hejare höjo sareri'e jöho uvavamu: Paul jero sa'a göre göre va'oromo Jew rajoho aho'obëhe jöe bojëmibe juvoromo üëvanue höjo: Moses-are jögoroho vuonugohëjo. Moses-are jöho vuonugoromo jemesi harihu jabiesi sino tarivëharujoho vuonugoromo Jew rajo nosi mu iorol'iorohu'o vuonugohëjo. ²² Jaehu éhi majëhijane sareri jö ave raromarue aribövihio hejaroho hel'a'aruëjo uvavol'iramu: Jero Jerusalem rovane höjo. Éhuni ja diehi'oromo Jew rajoho röjëhi'iramu garomo uvoruomo'ajëjo: No sareri jöe hejare höjo. Moses-are jögoroho ja bogo vuonugë'e javajëjo. ²³ Jaehu diehi é'irane jöho no ua'ië'aruëjo. Ae aho'o 4 jabu no'o raromaruëjo. Iae urimo ë aribövihuro Jew rajo nosi

muoho aevoromo vaeromo God uavare höjo: God jasi nunéro jero gö'ego no muoho éhi éhi vae'ejarëjo. ²⁴ Jabumë éhi jié'e Jew rajo muoho vaejë'e jioruomaje éhuni jero jabumë söjëvo va'oromo ajëmiromo jabu'o gemu mae bimuvoromo sisë barëjëho'iröhe muoho vaeromo eni jiego ë ae 4 jabesi jöeni monie bojëmego mie imoromo God-ni suvuore bahijahego éhuro jabesi simano uoho tariojëho'irarëjo. Jaehu éhi Jew rajo mu ajëmiromo vaejë'oho éhuro Jew raje Christian ae aho'obëhe ja garomo uehorovoromo uvoruomo'ajëjo: Paul jaehu Moses-are jögoru vuonugane jö hejaroho ého ma-sareril'e jöe höjo. A'i Moses-hu uövuade jöho iae ja ejahë'e hijanue höjo. Jabumëro éhi uvoruomo'ajëjo. ²⁵ Iae Jew raje noro Moses-are jöho éhi ma'enõ'ejarëjo. Röhu sa'a ioro'ioro raje Iesu mae uehorovarue aribövihuni urimë'l noro jöe gö uehorovoromo jajivoromo nuggö'öromo uëvare höjo: Aehu sareri'e god göëni göëni bahijë'e mioho nadi ue'ahorëjo. Mi hesi köho nadi ue'ahorëjo. Huë ahahë'e mioho köle jiaje nadi ue'ahorëjo. Nadi önö'oho jijihorëjo.

²⁶ Éhi uavamu hegorovo Paul-ro ejëhë'léro nérö ë Jew raje ae 4-ho söjëvo va'oromo ajëmiromo jabu'o gemu mae Jew rajo muoho vaejadeje jabesi sisëho barë'iröhego. Éhi'onugoromo Paul-ro God-are osa börömore va'oromo priest aribövioho uëvadeje: Majae émino'e barë'iramu evare ë ae 4 jabesi o nasi sisëho barë'ajëjo. Barë'iramu evare ae gemu gemu nosi jöhuni God-ni mi suvuore bahi'ejarëjo.

**Paul-hu God-are osa börömore hijamu Jew
rajehu guduamo bava'oruomade jöhoje.**

²⁷ Paul-ro éhi majëhijamu va'o huhu uëvade majae 7 barë'ië'adeje. Barë'ia'amu evare Asia sa'are jioromo rovare Jew rajo a ioro'iorohuro gavareje Paul God-are osa börömore jiamu. Paul osa börömore jiamu gagorovo ri'öromo iro muorovo'e vae'iro jöe darugo'o atamu ae aho'obëhe heromo uehoro sisë baeruomadeje. Uehoro sisë baeruomamu Asia jioromo rovare ariböviohuro Paul guduamareje. ²⁸ Guduamoromo ma-darugo'o uvareje: Israel rajoho jemëro ro ajamuihëjo. A sisëho aviae höjo. Huro Jew rajo nosi ihoho Moses-are jögoroho ave God-are amo börömoho ë hesi jöho ijumo'amoromo ae aho'o jabesi örire sisë'i röjëhibe sa'ae dinö'e dinö'e juvaje höjo. Jaruvoho huro sa'a gö rajo aho söromo ave God-are osare rovamu éhuro osa maho ijumë'e höjo. Ému sisëhu'o ë'ë'e höjo. ²⁹ Éhi uvare hesi bëhoho urimo jaburo gavare Ephesus amo rajo ae Trophimus Paul'o gemu mae Jerusalem jiamu gavë'ëro uvareje: Nani Paul-ro God-are osare hu barovë'e höromö éhuni darugo'o uvareje: Paul-ro sa'a gö rajo ae aviae barovë'e höjo.

³⁰ Éhi uvamu hegorovo Jerusalem amo raje ae aho'obëhe ri'öromo vörö'lraeromo tutubijiohoromo gemuoro gagovoromo Paul God-are osare jiamu guduamo bava'areje. Bava'amu gavë'i God-are javuoho ojoho

tugoho'amareje. ³¹Tugoho'amamu ae aho'obëhe jaburo Paul guomojöro ano'ia'amu gavë'i aëro jöe bava'oromo Rome muorovo a börömoho uavareje: Jerusalem muorovo'irögoro ë'oruomajëjo. ³²Muorovo'irögoro ë'aruëjamu hejë'i rue muorovo a börömohuro hesi bëhire muorovo simano vaejarue ariböviohu'o muorovo a ioro'iorohu'o söjëvoromo maburëro tutuvo ruvebijadeje muorovo'i ë'aruoho ahëvo'i. Ruvebijamu ae aho'obëhe gavare muorovo a börömohu'o muorovo a ioro'iorohu'o rovamu gëgoro Paul anaroho vuonugareje. ³³Vuonugamu muorovo a börömohuro rueromo Paul guduamoromo ae uvëvadeje: Ö'e niö'i barueromo tövhë uëvamu tövareje. Tövamu gagorovo muorovo a börömohuro uëvadeje: Ave aho rahuo höjo. Rabe ë'ego ëhuni anarujëjo. ³⁴Anarujëjamu ae aho'obëhe ri'lörömo jöe gö gö mana ma-darugo'o uvoruomadeje. Amo ëhu'éro jöjöje böröme jiamu a börömoho Paul-are jöho bogo avoho hejadeje. Bogo avoho hejë'éro hesi aribövioho uëvadeje: Ave aho hu'iraeromo aruhe muorovo a nosi osaro iojiomöhëjo. ³⁵⁻³⁶Iojiomöhëjamu hu'irae bava'oromo vuahure iojiomo'irögoro gavare ae aho'obëhe vöröl'iraeromo gemuoro tatijiomobe Paul anojöro uvobe ijore jijihoruomamu gëgorovo Paul döro nigemo baeromo iojiomareje.

**Paul-hu ae aho'obëhe jabesi nunire namiromo hesi
arijo'arije ajamirovoromo jö majëhijade jöhoje.**

³⁷Iojiomoromo muorovo osare bava'ia'amu gagorovo Paul-ro a börömoho uavadeje: Naehu jasi örire jö majahijë'oho na mae höjo. Na mae höjamu rue a börömohuro uavadeje: O-ajo. Ja Greece a jabesi jöéro jövanuejo. ³⁸Naro uvode höjo: Ja Egypt sa'a rajo ae javajëjo. Na uehorovoromo uvode höjo: Jero urimë'i muorovo jöho barueromo vörö' aribövioho 4,000 gagovoromo a rumo'e sa'are sö va'ane höjo Rome a masijohu'o muorovo'iro. Ja ë aho javajë uvode höjo röhu nani ja ae gö javajëjo. ³⁹Javajëjamu Paul-ro uavadeje: Io'ajo. Na Jew raje jevajëjo. Cilicia sa'are Tarsus amore rahevade höjo. Nasi amo hesi ihoho böröme höjo. Röhu na negajëjo jero uevego na ae aho'obëhe jabesi örire jö harihe majëhi'iro. ⁴⁰Ëhi uavamu rue a börömohuro Paul uavadeje: Iae mae höjo. Jöho jövëjo. Jövëjamu hegorovo Paul-ro vuahure namiromo ae aho'obëhe övëro tugohëvadeje. Tugohëvoromo jörumoraejamu jabesi Hebrew jöéro majëhijadeje.

22 ¹Majëhiromo uëvadeje: Nasi a duvahohu'o ö mueno'o ioro'iorohu'o nasi jö harihu majëhi'ië'ajoho hehëjo. Na mu sisë rabe rabe bogo ömë'éro i'uoho bogo bae'irodëro ë hesi jöho majëhi'ië'ajëjo. ²Majëhi'ië'ajëjamu ae aho'obëhe urimo jö vuonugaroho hejare Paul-ro jabesi Hebrew jöéro majëhijavamu hegorovo jörumorae barëjareje. Jörumorae barëjamu Paul-ro uëvadeje: ³Na Jew rajo ae jevajëjo. Cilicia sa'are Tarsus amore rahevë'éro Jerusalem rovode höjo. Rovamu Gamaliel-ro röjehijamu

Jew rajo muoho hebe rovode höjo. Nosi hijo miono'ehu röjahuibe rovare jögorohuremu he avohoromo jemëhu God-are muemu uehorovarujéhi na'o éhi gemuoho uehorovonövode höjo. ⁴Éhi gemuoho uehorovoromo ganövode aëro Iesuare örire jijiho'ego gëgorovo huë sisë bojëminövode höjo. O aëro jabu muo'amego vuovëvojöro uënövode höjo. Aho magonahoho guduamo'amoromo savoji gagore io'amonövode höjo. ⁵Priest börömohu'o Jew rajo a masijo ioro'ioro aho'o nasi muoho gavë'éro jemë uë'a'aruëjo: Nöröro mae uevajëjo. Éhesi bëhoho urimë'i è a masijoho jaburo Christian a guduamo'amo'irode jö'e suri surioho i'imemijare höjo naro Damascus amore ujuoho va'oromo Jew rajo nosi ö ömo'omoho i'imëmi'irodego. I'imemamu naro ujuhoromo è va'ode höjo Christian aribövioho guduamoromo tövo ujuhoromo Jerusalem vuonorö'ö rovego i'ue baeruomoröhego.

Paul-hu aevoromo Keriso mae uehorovade jö majëhijade jöhoje.

⁶Örire va'ojubo maja ririre jiamu Damascus amore hörö'i gavodeje aji börömohu ma-majioho ö'idöre jioromo ruvebiromo ajivevamu. ⁷Ajivevamu gavë'i sa'are behumorovoromo hejodeje uevavamu: Asë'e Saul ja rabëni na sisë vaejevanue höjo. ⁸Sisë vaejevanue höjamu uavode höjo: Bada ja rahuo javajëjo. Rahuo javajëjamu uevade höjo: Na Nazareth rajoho Iesu jaehu sisë vaejevanue aho jevajëjo. ⁹Éhi uevamu na'o jijihare ariböviohuro ajomemu ga'lí huëho bogo hejare höjo. A'i naremuëremu huëho hejode höjo. ¹⁰Heromo uavode höjo: Bada na diehi é'ejöjo. Diehi é'ejöjamu uevade höjo: Ri'örömo va'oromo rue Damascus amoro hinëjo. Hiromo jaehu vae'iranu mu God-hu uvadoho aho'o he'a'anuëjo. ¹¹Éhi uevamu aji börömohu gavë'éro nasi nunoho sue'raejehade höjo. Nunoho sue'raejehamu nasi ariböviohuro övore ma'eno baejevo va'oromo Damascus amore suorovare höjo. ¹²Röhu è amore ae gemu hesi ihe Ananias hijë'e jiade höjo. Hu Jew rajo nosi jögoroho avoho eromo God rajahijaje aëro jiël'éro Jew raje Damascus raromarue aho aho'obëhe jaburo hesi jöho mae uehorovare höjo. ¹³Éaho Ananias-ro rueromo bëhire namiromo uevade höjo: Öho Saul nunoho dadovahego röhu maho avoho uherihëjo. Uherihëjamu gavë'i nunoho ma-burëro dadovehamu hu gavode höjo. ¹⁴Gavamu uevade höjo: God nosi hijo miono'e muebejëvobe rovade ahuro ja baejavade höjo jero huhu nimaje muoho baeromo hesi A Maho nunëro garomo A Ma hesi huëho he'iranego. ¹⁵Éhesi bëhoho hesi jö majëhijanue ae javo'ajëjo jaehu garomo hejane jöho ma-maemu majëhijego ae aho'obëhe heruomo'iröhego. ¹⁶Röhu rabëni gö'oho muebenëjo. Ri'örömo bapataeto vaeromo Badare ihoho uvego jasi sisëho u'ovaho'irajo.

**God-hu Paul uavamu Jew rajo jabisi sa'are bogo a'i sa'a ioro'ioro
rajo jabisi sa'are va'oromo ajëmade jö Paul-hu majëhijadohoje.**

¹⁷Éhi'amu naro vuonorö'örömo Jerusalem rovode höjo. Rueromo God-are osa börömore va'oromo hesi örire jöe jövoromo nia'ovonö'e gavode höjo

¹⁸ Bada Iesuro ro uevamu: Ma-burëro Jerusalem amoho vuonugo'i va'ëjo. Ëhesi bëhoho jaehu nasi jö majëhijë'oho ave amo rajoho bijönëgo'ajëjo.

¹⁹ Bijönëgo'ajëjamu uavode höjo: Iae mae höjo röhu naehu diehi jië'e mu vaenövodoho ave aribövihuro iae mae gavarue höjo. Naro Jew rajehu God rajahijarue osare osare va'oromo ja mae uehorovavarue aribövihoo guduamo ujuoho va'oromo savoji gagore io'amonoövo hisuebijëvonövode höjo. ²⁰ O aëro jasi jö majëhijaje ae Stephen anamu gagorovo na è jevë'ëro uvode höjo: Jabuhu Stephen anaruoho iae mae ë'aruëromo jabesi niögu jövo bahijaroho muebejëhode höjo. Ëjëho ave aribövihuro iae mae gavarue höjo. ²¹ Mae gavarue höjamu Badaro uevade höjo: O va'ëjo. Naro öre ëgoböviro ramö'lëjëjö jero sa'a ioro'ioro rajoho nasi jöho majëhi'iranego. ²² Paul-ro ëhi majëhijamu ae aho'obëhe hebe rueruomë'ëro hejare uëvavamu: Sa'a ioro'ioro rajoho majëhi'iranego ramö'lëjö uëvamu hegorovo hejaroho vuonugo'i vörö'iraeromo ma-darugo'o uvo'i arijareje: Ëaho anohëjo. Huhu ave sa'are hijajoho sisë höjo. ²³ Ëhi ma-darugo'o uvoruomë'i niögoho jövoromo hijohijovë'i tohotohoho döro ruruhö'l'i arijareje. ²⁴ Ruruhö'l'i arijamu gagorovo rue muorovo a börömhuro hesi aribövihoo uëvadeje: Jemëro ave iaho nosi osahuro hu'irae bava'oromo hesi dëho bijoho ga'l'i hisuebiromo uarëjo: Rabëni anagojöro uvaruëjo.

²⁵ Uvaruëjamu Paul osare bava'oromo hisuebi'irögorovo tövamu Paul-ro gavade a börömo ajamiromo mu simane vaejaje ae gemu aruëre namijamu gagorovo uavadeje: Na Rome raje jevajëjo. Röhu bogo court vaejevë'e éma hisuebijivo'iro ë'aruëjo. Rome rajo nosi jögoroho bogo éhioho höjo. Ëhi jië'oho jemë rabëni éma hisuebijivo'ië'aruëjo. ²⁶ Ëhi uavamu hejë'i rue simano vaejaje ahuro va'oromo muorovo a börömhoho uavadeje: Ja rabë'i ë'anuëjo. Ëaho Rome raje höjo. ²⁷ Ëhi uavamu hegorovo rue a börömhuro rueromo Paul uavadeje: Uvego na hejëjo. Na ja Rome raje javajëjo. Javajëjamu Paul-ro uavadeje: Io'ajo. ²⁸ Io'ajamu a börömhuro uavadeje: Naro moni böröme bu'özë'ëro éhu'ëro na Rome raje jevajëjo. Jevajëjamu Paul-ro uavadeje: Röhu na monioho bogo bojëmi'i a'l'i nasi vëmu vavu'ohuro baejevamu evare na Rome raje jevade höjo. ²⁹ Ëhi uavamu hejë'i evare Paul hisuebijë'i ua ga'ië'are aribövihuro huruomo va'o rori'o riravareje. Rori'o riravamu rue a börömhuro uehorovoromo uvadeje: Rome raje tövë'e jevajëromo juhuonivadeje.

Paul Jew rajo a masijo jabesi nunire namijade jöhoje.

³⁰ Muorovo a börömhuro juhuonivë'ëro nérö uvadeje: Nume Jew rajo aribövihuro Paul-are jöho rabu jö sisë majahui'ië'aruëromo ae gö uëvadeje: Paul tövare ö'oho jiovahohë'i ae gö uëvadeje: Abueromo uëvego Jew rajo priest masijohu'o Jew rajo masijo ioro'iorohu'o gagovorego na jabesi jöho he'iröjo. Ëhi ë'ë'ëro Paul hu'irae ba'obueromo Jew rajo a masijo jabesi nunire nugadeje.

23 ¹Jew rajo a masijo jabesi nunire nugamu Paul-ro gë avohoromo uëvadeje: Aganomë God-are nunire na sa'are hiromo rabe rabe ë'obe rovodoho na nasi herovajoho na ma-mae jevajëjo. ²Ma-mae jevajëjamu hegorovo priest böröme Ananias-ro Paul-are bëhire riravare aribövihuo uëvadeje: Paul jö'oro anohëjo. ³Anohëjamu hegorovo Paul-ro ri'löromo priest börömoho uavadeje: God-ro ja'o anago'ajëjo döhemu ajivavë'e aego. Ja aviae hijanuëjo mevoromo ga'iranëro na nosi jögoroho mae ejë'e jevego o bogo ejë'e jevego. Röhu jero ë jögoroho ahoromo uëvanuëjo: Paul anohëjo. ⁴Paul anohëjamu Paul-are bëhire riravare aribövihuro Paul uavareje: Asë'e jero God-are priest börömoho aganuëjo. ⁵Aganuëjamu Paul-ro uëvadeje: Aganomë naro uvode höjö: Éaho bogo priest börömehu höromo jövode höjö. Na uehorovo'ibejöjo na bogo éhioho jövo'ibejöjo. Éhesi bëhoho God-are surire jöho jajivoromo éhi uövuë'e höjö: Jasi aribövi muebejëvaje aho nadi agonëjo.

⁶Éhi uënugoromo Paul-ro gavade ä a masijo ioro'ioroho Sadducee aribövie jioruomo'i a ioro'ioroho Pharisee aribövie jioruomamu gëgorovo ä a masijo jabesi nunire ma-darugo'o uëvadeje: Aganomë na Pharisee ae jevajëjo. Nasi vëmu vavu'oho Pharisee aribövie jëvade höjö. Na court-re namijaje hesi bëhoho Pharisee aribövi noehu uehorovaruëhi naro éhi uehorovoromo uvaje höjö: Vuovë'e aribövihuro i'ovoromo röhu maho ri'löruomo'ajëjo.

⁷Éhi uëvamu hejë'i Pharisee aribövihu'o Sadducee aribövihu'o irovoromo uehore gö gö baeruomadeje. ⁸Uehore gö gö baeruomade hesi bëhoho Sadducee aribövihuro uvoruomajeje: Vuovë'e aribövihu'o bogo i'ovo'aruëjo. O anerahu'o aru'aho ioro'iorohu'o bogohöjo. A'i Pharisee aribövihuro uvoruomajeje: Vuovë'e aribövihu'o iae i'ovo'aruëjo. Anerahu'o aru'aho ioro'iorohu'o iae jioruomajëjo. Iae éhuni Sadducee aribövihu'o Pharisee aribövihu'o Paul-are jöho heromo irovareje. ⁹Irovoromo darugo'o uvobe rueromo Jew rajo jabesi jögoru öri röjëhijarue ahuro Pharisee aëro jëvë'ëro ri'löromo ma-darugo'o uëvareje: No gavaruoho ave aho sisë rumo'e ae höjö. Nani mae-ëjo. Nani aneraëro o aru'aho göëro hesi örire jöe majahijë'ëro jövajëjo. ¹⁰Éhi uënugoromo irovoromo börömo bëhe vörö'iraeruomamu gëgorovo rue muorovo a börömhuro juhuonivadeje Jew rajohuro Paul-are övore duruajore ruhamirovego tariorovojoëni. Juhuonivoromo va'l hesi muorovo aribövihuo uëvadeje: Abo nume ae aho'obëhe jiaruoro éhuro Paul baeniëhiromo hu'rae ba'ojiomoromo muorovo a nosi osaro nugorëjo.

¹¹Éhi'amu vahiromamu gagorovo Badaro rueromo Paul-are bëhire namiriromo uavadeje: Nadi juhuonivo'i ma-biririvoromo hinëjo. Ja nasi jö Jerusalem ma-mae majëhijanëhi Rome amoho éhu'o va'oromo nasi jöho éhi ma-maemu majëhi'anuëjo.

Jew rajo ae göehu göehu Paul ano'i uvoruomade jöhoje.

¹²Éhi uavë'ëro sisonuvamu gagorovo Jew rajo aribövihuro gagovorovoromo jöe atoromo uarovareje: God-ro gö'ego no ioho

jovoho bogo i'ejarëjo hujeji Paul anogoro evare iröhëro. ¹³Ëhi uarovare aribövioho ae aho'obëhe 40 iosirëmiromo ruëhi jiadeje. ¹⁴Ëhi uarovoromo va'oromo priest masijohu'o a duvaho ioro'iorohu'o üëvareje: Noro darugo'e jöe atoromo uarovare höjo: God-ro gö'ego no ioho jovoho bogo i'ejarëjo hujeji Paul anogoro evare iröhëro. ¹⁵Ëhuni ave muoho vaenëjo. Jemë'o Jew rajo nosi a masijo ioro'iorohu'o Rome muorovo a börömohuni jöho nugöl'öromo sareramiromo uarëjo: Paul röhu maho hu'irae baruvebijego jö mevarue ariböviohuro hesi jöho he avoho'irarëjo. Jöe nugöl'öromo ëhi uarëjo. Röhu muorovo ariböviohuro jemesi jöho eromo Paul hu'irae barovamu gavë'oho noro örire atovoromo rue'iramu ano'ejarëjo.

¹⁶Ëhi majëhijamu Paul-are ma'ino hesi harihohuro Paul anoröhe jöho hejadeje. Heromo ruhe muorovo aehu raromarue osare ajiomoromo Paul huruoho majahijadeje. ¹⁷Majahijamu hegороvo Paul-ro muorovo simano vaejaje ae gemüëni uvadeje: Rovego na jöe majahijöromo rovamu uavadeje: Ave a i'oho muorovo a börömo hesi öroro hu'irae va'ego hesi jöho majahi'irajo. ¹⁸Majahi'irajamu hu'irae bava'oromo muorovo a börömoho uavadeje: Ave a i'o naehu barovode hesi bëhoho ë hisiehu tövë'e aho Paul-ro hesirire va'ojöro uvevonugoromo naro va'amu uevade höjo: Ave a i'oho bava'ego hesi jöho a börömoho majahi'irajo. Ëhuni barovode höjo. ¹⁹Barovode höjamu rue a börömohuro a i'oho övore ma'eno bava'oromo va'o rori'o jabesi sivue ariromo uavadeje: Rabu jöe majehi'ië'anuejo. ²⁰Majehi'ië'anuejamu a i'ohuro uavadeje: Jew rajo ariböviohuro uarovare höjo: Nëri muorovo a börömoho sareramiromo ua'ejarëjo: Paul baruvebijego Jew rajo jö mevarue a masijohuro hesi jöho he avoho'irarëjo. ²¹Ëhi uarovë'e jiaje ëhuni Jew rajehu nëri jö majahijë'oho nadi ejëhoromo Paul Jew rajo a masijo jabesi öriroho hu'irae ba'obue'i ave osaro nugenëjo. Ëhesi bëhoho Jew raje ae aho'obëhe 40 iosirëmiromo ruëhi ëmino'e gurihirovoromo atovo'aruëjo Paul rovego anoröhëni. Ëhesi bëhoho urimë'i uarovare höjo: God-ro gö'ego no ioho jovoho bogo i'ejarëjo hujeji Paul anogoro iröhëro. Ëhi uarovare höjo. Röhu jaruvo jabumë bövie bise'e avohë'ëro jië'ëro raromo muebejaruejo hujeji nëri jasi jöho he'iröhëro. ²²Ëhi majahijamu hegороvo rue a börömohuro a i'oho uavadeje: Jaehu majehanue jöho bogave aho majehi'iranëjo. Ëhi uanugoromo nugöl'öjamu va'adeje.

Muorovo a börömehu Paul nugöl'öjamu Jerusalem jioromo Caesarea amore va'ade jöhoje.

²³Va'amu gagorovo rue muorovo a börömohuro hu ajamiromo simano vaejarue aho niö'i uëvadeje: Ruehego na jöe majëhijöjo. Rovamu uëvadeje: Kaejö égehu muorovarue aribövioho 200 o horse-re jijihoromo muorovarue aribövioho 70 o bijehu muorovarue aribövioho

200 ēho gagovëvego jaburo vahi'e 9 o'clock evare va'irarëjo. ²⁴O horse gö avoho'amego Paul-ro jabiesi döre hiromo va'onövo'irajo. Eni romoromo jiego evaro va'oromo Paul avoho hu'irae baeromo muebebe va'orego ēhuro bogo anego guomo'i sa'a muebejaje a böröme Felix-arire mae val'irajo. ²⁵Ēhi uenugoromo muorovo a börömohuro jöho surire jajivoromo uavadeje: ²⁶O asé'e Felix ja a börömego Claudius Lysias naro jasi örire jejamijajëjo. ²⁷Ave nugöl'öjaje aho Jew rajo aribövihuro guduamoromo ano'ië're höjo. Ano'ia'amu naro hejode uvavamu: Hu Rome raje hö uvamu hegorovo naro nasi muorovo aribövihu'o gemu mae va'oromo gevode ano'ia'amu gëgoro baeniëhiromo hu'iraeromo rovode höjo. ²⁸Rueromo he'i negade höjo uevego: Ēhi ēhi ë'amu noro Paul ano'iro ë'are höjo. Ano'iro ë'are jöho he'i negamu naro Paul hu'iraeromo Jew rajo jabiesi jö mevarue a masijo jabisirire abuejode höjo jö bëhoho he'lro. ²⁹Hu'iraeromo abueromo bëhoho hejode höjo. Ano'ië're bëhoho Jew rajo aribövihuro uevare höjo: Paul-ro Jew rajo nosi jögoroho ahade höjo. Ēhi jië'e jöhuni ano'ië're höjo. Röhu na gavode höjo mu sisë vaejego mana anaruëhi jië'e mu sisëho o mu sisë vaejego savoji gagore ba'amaruëhi jië'e mu sisëho ēhi jië'e muoho Paul bogo vaejë'e jiamu. ³⁰Ēhi gavë'ëro va'o ijönö hejode ae göëro huruoho majehiromo uevamu: Jew rajëro Paul ano'i örire atovo'aruë uevamu hejë'ëro na ma-burëro Paul Felix jasi örire nugöl'öjajëjo. Hu jasi örire nugöl'öromo Jew rajo aribövihuo üë'irögoro ë'ajëjo jaburo Felix jasi örire ö'oromo Paul-are jö sisëho majahego jero he'iranego. Ahia mino'ëjo.

³¹Ēhi jajivoromo vahiomamu gagorovo muorovo aribövihuro jabiesi a börömoho ejahoromo Paul hu'irae va'oromo Antipatris amore ë suorovareje. ³²Amore suorovoromo sisonuvamu gagoro muorovo a ioro'iorohuro jabisirëro va'irögoro horse-re jijihoromo muorovarue aribövihuro ri'löromo Paul hu'iraeromo va'areje. ³³Va'aroho va'o Caesarea amore ë suorovareje. Caesarea amore suorovoromo Paul barovare jö hesi surioho sa'a a börömoho bojamiro muavareje: Aveho Paul höjo. ³⁴Aveho Paul höjamu sa'a a börömohuro suri surioho adahoromo Paul uavadeje: Ja di sa'aho raje javajëjamu Paul-ro uavadeje: Cilicia sa'a raje javajëjo. ³⁵Cilicia sa'a raje javajëjamu a börömohuro uavadeje: Jasi jö sisë atarue aribövihuo rue'iramu evare na jasi jöho he'ejöjo. Ēhi uanugoromo hesi aribövihuo uëvadeje: Paul hu'irae va'oromo Herod-hu vaejade osa börömoro nugego atovarue aribövihuro ë muebe'irarëjo.

Paul sa'a muebejaje a böröme Felix-are nunire namijamu Jew rajo a ömo'ömehu Paul-are jö sisë majahijare jöhoje.

24 ¹Paul osare nugamu majae övo gö mine barëjamu gagorovo priest böröme Ananias-ro Jew rajo a duvaho ioro'iorohu'o jabiesi

court jö majëhijaje ae gemu Tertullus hu'o ë aribövioho söjëvoromo Caesarea amore ë ruvebijadeje. Ruvebiromo sa'a a böröme Felix hesi nunire riravoromo Paul-are jö sisëho huruoho majahijareje. ²Majahijamu Tertullus-ro jöho majahijöro Felix-ro uavamu hegoro Tertullus-ro ri'öromo Paul-are jö sisëho majahiromo uavadeje: Na jö majahi'ië'ajoho henëjo. Ja a böröme javajëjo. Jero avoho muebejavüë'éro majae ëgobövie no iro muorovo'oho bogo vae'i ma-mae raromobe rovë'e javuajëjo. O mue rabe rabe bogo eni javuobe rovë'oho jero ajamuego nosi sa'aho mu maëremu ri'öjego no huë mae raromarue höjo. ³Ëhuni Felix jaehu vaejanue muoho dirö'e aho'o majae aho'o mae hö uvoromo dë vövöbajo'e aho'o jasi örire rajahijarue höjo. ⁴Röhu na jasi mu majaho bogo anahoromo jö ëgoho majahi'i ma-bunemu majahi'ië'ajëjo. Ëhuni uavajëjo: Huë baejavuoromo nosi jö harihoho avoho henëjo.

⁵No gavë'e javuajëjo ave aho Paul a sisë bëhe jiamu. Hu jö sisë jövobe sa'aе dinö'e dinö'e juvoromo Jew rajo jabesi dë iëhego muorovo'i vörö'iraeruomaje höjo. Iesu Nazareth rajo a hesi sisë aribövi jabesi simano vaejarue aho Paul hu'oje. ⁶Ëhi jië'e aëro jië'éro huro God-are osa börömoho ijumo'iro ë'amu gagorovo noro guduamare höjo. [Guduamo bava'oromo noro court vaeromo Jew rajo nosi jögoroho uehorovoromo hesi jö sisëho ga'irögoro ë'amu ⁷muorovo a böröme Lysias-ro ö'oromo ma-darugo'o baeniahuiromo ruho bava'ade höjo. ⁸Bava'onugoromo huro Jew rajoho no uövuade höjo noro Caesarea ruvebiromo Paul-are jö sisëho huruoho majëhijego Felix jero he'iranego.] Röhu jaehu Paul ua gavë'oho hesi jö sisë noehu majahijaroho jasi hia'éro he barë'anuëjo. Ahia mino'ëjo. ⁹Ëhi majahijamu hejë'i Jew raje ae aho'obëhe jaburo hu ajamiromo uavareje: Tertullus-ro jö mae jövajëjo. Paul hu ëhi jië'e ae höjo.

**Paul-hu Felix-are nunire namiromo hesi arijo'arije
ajamirovoromo majahijade jöhoje.**

¹⁰Ëhi majahiruomamu rue sa'a a börömohuro uvene aho röjahijadeje Paul-ro garomo evare hesi jöho jövöjöro. Ëhi'amu gagorovo evare Paul-ro majahiromo uavadeje: Iae na gavajëjo jaehu jö mevanue mu hesi öri muebebe rovanoho vadune aho'obëhe barëjë'e javajëjo. Ëhuro na dë mae jevo'ego nasi jöho majahi'ië'ajëjo jero heromo uvojöro: Paul mu sisëho bogo vaejë'e höjo. ¹¹Naehu majéh'ië'aje jöho jasi nagë'oho ae uë henëjo mae o sarere jiego. Naehu God rajahil'i Jerusalem ajiomodoho maja ëgoho bogo barë'i majae 12 ëhuremu barëjë'e höjo. ¹²Jerusalem hijodevaroho nasi jö sisë majahijarue aribövioho na mu sisë vadu'oho bogo vaejamu jabumë gevë'e höjo. God-are amo börömore hiromu na ae gö'oho bogo jö aho'ahoho ë'ode höjo. Jew rajehu God rajahijarue osare osaroho o Jerusalem uhure dinö'e dinö'e na bogo mu sisëho vaeromo jö sisëho majëhijode höjo aëro iro muorovo'le vaejöro.

Na éhi jië'e mu sisëho bogo vaejamu jabumë gevë'e höjo. ¹³ Bogo vaejamu gevë'ero jö bëhi ja majahijego heromo mae uehorovo'iranoho jaben öriroho bogohöjo. Bogojië'e nasi öriri éma nibejeharuëjo. ¹⁴ Ruëroho numëroho na bogo ömo'i ave ömaje jöhemu huruoho majëhi'irodoho jevajëjo. Na Iesuare öri i'ore juvaje höjo. Röhu ave Jew rajoho jaburo uevarue höjo: Éöröho sisë öriro juvanue höjo. Éörire iae na ë juvoromo éhuro nosi hijo miono'o muebejëvobe rovade aho God rajahijaje höjo. Iae na éhi ë'aje höjo röhu Jew rajehu ë'aruëhi Moses-hu bojamuade surire jögorohu'o jö God-aro baeromo majahuinövare a jaben surire jöhu'o na'o éhi mae uehorovo avohaje höjo. ¹⁵ O ave Jew rajehu ë'aruëhi na'o éhi gemuoho God mae uehorovoromo uvaje höjo: God-ro vuovë'e aribövioho a mahu'o a sisëhu'o i'ovavuo'iramu ri'l'öl'ejarëjo. ¹⁶ Éhi uehorovoromo God-are nunire o ae aho'o jaben nunire mae namijego dë mae jevo'iröhohuni éhuni na ömo gavaje höjo. Na éhi jië'e ae jevajëjo.

¹⁷ Éhi jië'e aëro jevë'ero öre gö hiromo vadune gö gö barëjamu evare ijo bajoho ujuohoromo Jerusalem rovode höjo nasi aribövioho suvuorëmi'irodëro. O rovode höjo Jew rajo muoho vaeromo bijuëmare mioho God-are öriri suvuoram'i'irodëro. ¹⁸ Jerusalem ro hiromo éhi jië'e muoho vaejamu evare Jew rajohuro ro gevare höjo na God-are osare jevamu. Röhu na urimo Jew rajo muoho vaejamu sisëho barëli ma-mae jevë'ero éhu'ëro na God-are osare jevadoho iae mae jiade höjo. Röhu göho jabuhu gevare majare ae aho'o na'oho bogojo'i iro muorovo'e jöjöje rabe rabe bogojiade höjo. ¹⁹ Na éhi mae hijamu jaburo gevare höjo. Röhu Jew raje Asia sa'are jioromo rovarohuro ë osae gemuore jiare höjo. A'i jabumë aveho bogo rovare höjo. Éaribövioho jabumë nasi jö sisë jévo'ibejajo rueromo jasi öriri majahi'ibejarëjo iae mae jio'ibejajo. Röhu bogo rovë'e höjo. ²⁰ O na Jew rajo jö mevarue a masijo jaben nunire namijodevare jabuhu nasi mu sisë rabe gavaroho nad'i'ego ave aribövihuro majahijego hejëjo. Röhu nasi sisëho bogo birohare höjo. ²¹ Ave jöhuremu hejare höjo. Na jaben nunire namiromo ma-darugo'o uvode höjo: Jemëhu jaruwo court vaejevoromo uvarujoho: Paul-are ihoho sisë hö uvaruje hesi bëhoho naro mae uehorovoromo uvaje höjo: Vuovë'e aribövioho i'ovoromo ri'l'öl'ejarëjo. Éjöhuremu hejare höjo. Ahia mino'ëjo.

²² Paul-ro éhi majahijamu hegorovo Felix-ro Iesuare öri hesi jöho mae hejë'ëro uëvadeje: U'emu muorovo a böröme Lysias ruvebi'iramu evare na jemesi jöho gö'o heromo uë'ejöjo: Paul-are jöho mae höjo o bejë'e höjo. Éhi uënugoromo court-oho tugohadeje. ²³ Tugohoromo muorovo simano vaejaje aho uavadeje: Jero Paul muebejego bogo rori'oho va'i ë bëhiremu hi juvo'irajo. O hesi aganehu ö'oromo ajami'ïë'iroho nadi nijio'iraiejëvönëjo.

**Paul-hu Felix'o hesi vabore Drusilla'o jaben
nunire namiromo jö jövade jöhoje.**

²⁴ Éhi'oromo majae gemu niö'i barëjamu Felix-ro hesi vaborohu'o gemu mae Paul ga'i va'adeje. Vaboro hesi ihoho Drusilla jiadeje. Hu

Jew rajo magonahe jiadeje. Felix-ro va'oromo Paul-ro hesirire ruejöro jöe nugö'øjadeje. Jöe nugö'ojamu Paul-ro rueromo Iesu Keriso mae uehorovarue jöho majahijamu Felix-ro hejadeje. ²⁵Hejamu Paul-ro mu maemu vaeröhe jöho ma-taemo raromo'iröhe jöho u'emu God-are nunire riravoröhe jöho éhi jié'e jöho jövobe va'amu Felix-ro heromo juhuonivadeje. Juhuonivoromo Paul uavadeje: Va'ëjo. Majae eni jevol'iramu jöe nugö'öl'ejöjo jero sionëro ruejöro. ²⁶Éhi uaromo huro sareri'e muoho vae'i uehorovoromo uvadeje: Nani Paul-ro ue'a'ajëjo: Ë'ego na ja ijo bajo harihe saginiëri bojamego jero ého bae'i na éma jiovo remö'øjëjo. Felix-ro uehorovoromo uvadeje: Paul-ro éhi ue'a'ajëromo éhuni Paul-ni jöe nugö'öl'i hijadeje. Nugö'öl'i hiromo rue'ego huro Paul'o jöe jövonövadeje.

²⁷Éhi'ojiuvo vadune niö'l'i barëjamu Felix-ro sa'a muebejaje muoho vuonugo'i Jew rajo aribövihuro hu mae uehorovojöro Paul savoji gagore éhi nugoromo va'adeje. Va'amu Porcius Festus-ro rueromo hesi sionoho baejadeje.

**Paul-hu Rome va'oromo a böröme Caesar-are nunire
namiromo court avo'avohu vaeröhëro jöe jövade jöhoje.**

25 ¹Hesi sionoho baeromo Festus-ro sa'aho muebe'i rovadeje.

Rueromo majae niö'l'i gemu barëjamu Caesarea amore jioromo Jerusalem ajiomadeje. ²Ajiomamu Jew rajo priest masijohu'o Jew rajo a masijo iorö'iorohu'o ého jaburo Paul-are jö sisëho huruoho majahijareje Festus-ro hejöro. Paul-are jö sisëho majahinugoromo Festus uavareje: ³Jero huë baeromo ajamuiromo va'o Paul nugö'øjego Jerusalem rojomo'irajo. Éhi ua gavare hesi bëhoho urimë'l'i Paul öri ahore ano'i saginiëri atë'l'ero éhuni uavareje: Nugö'öl'ejego Jerusalem rojomo'irajo. ⁴Rojomo'irajamu Festus-ro uëvadeje: O-ajo. Paul Caesarea amore savoji gagore jië'l'ero rojomo'iröhoho bogo eni jiajëjo. Röhu na aviae vejö'e vejö'e Caesarea vuonorö'öl'ejöjo. ⁵Éhuni jemesi masijohuro Caesarea amoro na'o ö'oromo Paul-are jö sisë rabe rabe jië'l'ohu court vaeromo majehijego na he'iröjo.

⁶Éhi uenugoromo Festus-ro Jerusalem hiromo majae gö'o 8 o 10 rabu'e barëjamu Caesarea amore vuonorö'öl' abuejadeje. Abuejë'l'ero nérö court vaeromo Paul hu'irae ruejöro uvadeje. ⁷Paul hu'irae rovamu Jew raje mami'e Jerusalem jioromo ruvebijaroho jaburo Paul-are bëhire gagovo rova'oromo sareri'e jö masijohu aho'obëhe Festus majahromo uavareje: Paul-ro éhi jié'e éhi jié'e mu sisëho vaejade höjo. Paul-are jö sisëho éhi majahromo röhu jö bëhi majahego mae uehorovo'iröhoho jabesi öriroho bogojiadeje. Bogojië'e ma-nibejahareje. ⁸Ma-nibejahamu Paul-ro Festus uavadeje: Na sisëho bogo vaejë'e jevajëjo. Jew rajo nosi jögoroho God-are osa börömoho Rome a börömehu no muebejavuajoho na jabesi jöho

bogo ahoromo jabesi muoho bogo ijuméhë'e jevajéjo. ⁹Ëhi majahijamu gavë'i Festus-ro Jew rajo aribövihuro hu mae uehorovojöro nimamu Paul uavadeje: Na ja nagajéjo Jerusalem ajiomoromo ë amore nasi nunire namiromo jasi jö sisë jabuhu ataruoho mevo'iro. ¹⁰Ëhi uavamu Paul-ro uavadeje: Bogajo. Na aviae Rome a börömo hesi court-re namijajéjo. Ëhuremu gemu iae maho höjo. Ja'o iae gavanuëjo Jew rajo aribövioho na bogo sisë vaejëvode höjo. ¹¹Na mu sisë vaejë'ëro guomevoröhe bëhoho jio'ibejajo na bogo nijio'iraejëvego jabesi anegego guomevo'ibejajo. A'i ë Jew rajo ariböviehu nasi jö sisë éma barueromo nibejehiromo uavaruoho: Paul-ro ëhi ë'ade hö uavaruoho aho Jew rajo jabesi övoroho bogo éma bojëmi'arujéjo court vaejevoromo i'ue bojemi'iröhego. Ëhuni na negajéjo Rome va'oromo muebejavuaje a börömo hesi nunire nami'iro. ¹²Ëhi uavamu Festus-ro hesi jö ajamiromo mevarue aribövi jabesi jöho heromo Paul uavadeje: Jero uevanuëjo: Na negajéjo Rome va'oromo a börömo hesi nunire nami'iro. Ëhuni iae va'oromo hesi nunire nami'a'anuëjo.

**Paul-hu a böröme Agrippa'o Bernice'o ma'in'o
ma'in'o jabesi nunire namiromo jövade jöhoje.**

¹³Ëhi'amu va'o ririvanovamu evare a böröme Agrippa'o Bernice'o jaburo niö'iro Festus jejami'i rovareje. ¹⁴Rueromo majae bisemu ëge hu'o arijareje. Arijamu Festus-ro Paul-are jöho Agrippa majahromo uavadeje: Ae gemu aviae höjo mami'e Felix-ro savoji gagore ba'amoromo nugo val'ë'ëro. ¹⁵Na Jerusalem ajio hijodevare evare Jew rajo jabesi priest masijohu'o a duvaho ömo'ömohu'o ého jaburo hesi jö sisëho huruoho majehiromo uevare höjo naro hu i'ue bojam'i'irodego. ¹⁶Ëhi uevamu üëvode höjo: Rome aribövioho no ëhi jië'e muoho bogo vaejarue höjo. No bogo aho a jabesi övoroho éma bojëmijarue höjo i'ue bojëmi'iröhego. A'i urimo iho sisë'e ahu'o hesi jö sisë majahuijarue aribövihu'o gemuore jio'iramu jaburo hesi jö sisëho majahui'iramu huro mana hesiroho majahui'ajëjo. Hujeji hesi jöe bejë'ohuro éhuro i'uoho bojam'i'ejarëjo. ¹⁷Ëhi üëvode höjo. Röhu ë Jew rajo aribövihuro Paul-are jö sisëho huruoho majehi'i ruvebijamu gëgorovo na bogo örisanuovo'i néröho nasi aribövioho üëvode höjo: Paul hu'irae ruehego court vaejöjo. ¹⁸Ëhi üëvamu hu'irae rovamu Jew rajo aribövihuro ri'örömo Paul-are jö sisëho majahuijare höjo. Majahuijamu naro uvode höjo: Nani jaburo Paul-hu mu sisë bëhe vaejade jöho majahui'aruëjo. Röhu bogo éhioho majahuijare höjo. ¹⁹A'i Jew rajehu jabesi beroharue jöhuremu Paul'o jö aho'ahamirovare höjo. Jö aho'ahamirovoromo jabesi sareri'e aru'aho hesi mu jöhu'o guomë'e a hesi ihe Iesu ë a hesi jöhu'o jö aho'ahamirovoromo Paul-ro üëvade höjo: Ëaho Iesu bogo guomë'e iae hijajéjo. Ëhi jië'e jöhuremu court-re barovare höjo. ²⁰Ëhi barovamu hegorovo naro uvode höjo: Ëhi jië'e jöho bogo avoho hejë'ëro na bogo mevo varijënoho

jevajéjo. Bogo mevo varijénoho jevajéromo éhuni Paul uavode höjo: Na ja nagajéjo Jerusalem ajiomoromo Jew rajo jabiesi nunire namijego jaburo ë jöho mevo'iröhego. ²¹ Éhi uavamu Paul-ro uevade höjo: Na bogo ajiomo'ejöjo. Na negajéjo jeméro na muebejevego hujeji na Rome amore va'ego muebejavuaje a börömohuro nasi jöho mevo'iröhego. Éhi uevamu naro nasi muorovo aribövioho uëvode höjo: Paul avoho muebejego bogo rori'oho va'irajo hujeji naro Paul nugö'özjego va'o Rome rajo a börömo hesi nunire nami'iröhe höjo. ²² Festus-ro jöho éhi majahijamu hegorovo Agrippa-ro uavadeje: Paul-ro jöho jövego na'o nasi hia'ëro he'i negajéjo. He'i negajéjamu uavadeje: Jöho néri jövo'iramu he'a'anuëjo.

²³ Éhi uavë'ëro nérö Agrippa'o Bernice'o rovamu ae aho'obëhe jaburo ri'öromo jabiesi ihoho döro bamoromo rajëhijareje. Rajëhijamu gavë'i jaburo niö'iro muorovo a masijohu'o amo rajo a masijohu'o gemu mae gagovarue osa börömore rueruomadeje. Rovamu gagorovo Festus-ro ae uëvamu Paul hu'irae rovareje. ²⁴ Hu'irae rovamu Festus-ro jöe majëhiromo uëvadeje: Agrippa a börömohajo. O a iorol'iore ave gemuore gagovarijohumë ave aho Paul aviae nami'ego gavarujéjo. Éa hesi jö sisëho Jew raje ae aho'obëhe ave raromaruohu'o Jerusalem raromaruohu'o ého jaburo nasi örire majehijarue höjo. Majehiromo jö'e dadovoromo mardarugo'o ueruomaje höjo: Ave sa'are égo'o ma-hijë'oho bogo maehu höjo. ²⁵ Jabuhu éhi uevarue höjo röhu anego guomoröhe hesi bëhoho bogo birohë'e jevajéjo. Röhu Paul-ro hesi uevade höjo: Remöl'özjego naro Rome val'ego ë a börömohuro nasi jöho mevo'irajo. Éhi uevamu éhuni uvode höjo: Naro Paul nugö'özjego Rome a börömo hesirire val'iröhego. ²⁶ Iae na nugö'özjego röhu Paul-are mu sisë jö jajivoromo a börömo hesi örire nugö'özjedo bogojevajéjo. Bogojevë'ego éhuni naro uëvode höjo Paul hu'irae rovego huro ae aho'obëhe jemesi nunire o Agrippa jasi nunire namijego noro hesi jöho heromo mevoromo bëhoho garomo eni jiego evare jöho jajivoromo nugö'özjedero. ²⁷ Éhesi bëhoho naro uvode höjo: Tövë'e a hesi jö sisë bogo jajivë' ma-nugö'özjego éhi jië'oho bogo maehu höjo.

**Paul-hu Agrippa-are nunire namiromo hesi arijo'arije
ajamirovoromo majahijade jöhoje.**

26 ¹ Éhi uëvamu Agrippa-ro Paul uavadeje: Jasi jöho majahuego no hejarëjo. Hejarëjamu Paul-ro jöe jövo'irögoro öve nigemoromo uëvadeje: ² Agrippa a börömohajo. Na jö harihe majahi'ië'ajëjo. Jew rajehu nasi jö sisë rabe rabe majëhiromego naehu aho'i jaruwo jasi nunire namijajoho na uvajéjo: Iae huë mae baejë'ego jevajéjo. ³ Huë mae jevaje hesi bëhoho aveho börömoho höjo. Jew rajehu mu diehi vaeromo jö rabe beroharuo Agrippa jero mae gavanuego éhuni Paul naehu jasi nunire namijajoho iae mae höjo. Éhuni na negajéjo jero matemorovoromo nasi jöhemu he'iranego.

⁴Na asisö'o jevadire aevoromo nasi sa'a rajohu'o gemuore hibe o ro Jerusalem amo rajohu'o gemuore naehu diehi hibe rovodoho Jew raje ae aho'obëhe mae gavë'e höjo. ⁵Jew rajéro mami'e gabe rovë'ëro jaburo iae mae geromo uvarue höjo: Pharisee aribövi jabesi jöho mami'e aevoromo ebe rovode höjo. Jew rajo ioro'ioroho Jew rajo nosi jögoru ejaruoho ma-jianovo'i al'i Pharisee aribövihuro e avoharue höjo. Naehu éhi eromo vaebe rovodoho ave Jew rajohuro nimë'oho ua'a'aruëjo: Paul jö mae jövajëjo. ⁶Röhu avevejö'e naehu jasi nunire namijaje hesi bëhoho aveho höjo. Naro mae uehorovoromo uvaje höjo: Iae mae-ëjo. God-hu nosi hijo miono'o uëvadëhi huro éhi ajamui'iramu ma-mabëhe raromo'ejarëjo. ⁷Nosi Jew rajo anie aho'obëhe 12-ho jabumë ae aho'obëhe vae majae God rajahiemu rajahiromo naehu uehorovajëhi jabu'o éhi gemuoho uehorovoromo uvarue höjo: God-ro üövuadëhi ijonö nosi örire ajamui'iramu mae raromo'ejarëjo. Agrippa jabuhu uehorovaruëhi na'o éhi gemuoho uehorovaje höjo röhu ë jöhuni Jew rajohuro nasi jö sisëho huruoho majëhi'ego naro jasi nunire namijajëjo. ⁸Röhu Iesu guomamu God-hu i'ovadoho jemë bogo maho uehorovarujëjo. Jemë rabëni uvarujëjo: God-hu vuovë'e aribövi i'ovo'amaje jö uehorovo'iröhoho no bogo eni javuajëjo.

⁹Urimë'i na'o uvonövode höjo: Naehu bövi bise'o vaeromo éhuro Nazareth raje Iesuare iho ijumë'oho éhi jië'oho ého nasi mu maho höromo ¹⁰éhuni Jerusalem hiromo hesi muoho ijumo'i ë'ode höjo. Éhi'oromo naro priest masijo jabesi jöho baeromo God-are aribövioho aho'obëhe guduamo ujuoho va'oromo savoji gagore io'amonövode höjo. O Jew rajo a masijo ioro'iorohuro Iesuare aribövi jabesi jöho mevoromo vuovëvojöro uë'ego na'o ajëmiromo uënövode höjo: Iae mae uëvarujëjo. Jabumë vuovë'oho iae mae höjo. ¹¹Éhi'oromo majae aho'obëhe Jew rajehu God rajahijarue osare osare va'oromo Iesuare aribövi jabesi örire i'ue bojëmijöro uënövode höjo. I'ue bojëmijöro uëromo uënövode höjo: Uöhëjo: Noehu Iesu mae uehorovaroho avevejö'oho vuonugë'e javuajëjo. O naro jabumë muo'amëvo'i vörö'iraeromo éhuni nasi sa'aho vuonugo'i sa'a göre göre amo göre göre va'onövode höjo sisë vae'amo'iro.

Paul-hu aevoromo Keriso mae uehorovade jö majahijadohoje.

¹²Iesuare aribövioho sisë vaejëvo'irögoro éhuni jabumë guduamo ujuoho rue'irodego nosi Jew rajo priest masijehu jajivare jöho naro baeromo Damascus va'ode höjo. ¹³Röhu Agrippa naro örire va'oromo majae ririre jiamu va'ihö gavode höjo ajoho ö'idöre jioromo ruvebiromo na'o na'o gemu mae ö'arue aribövihuo'ajivavuamu. Maja nuni hesi ajoho ma-jianovo'i ého aji bëhe jiamu gavode höjo. ¹⁴Ajivavuamu gagorovo no ae aho'obëhe sa'are behumorovoromo naro hejode höjo nasi Hebrew jöéro uevavamu: Asë'e Saul-ajo. Ja rabëni sisë vaejevanüëjo. Naro

ja minö'e sihavamu jero na ijumevo'i höromo jasi ijumorovë'e javajëjo.

¹⁵ Ehí uevamu naro uavode höjo: Bada ja rahuo javajëjamu uevade höjo: Jaehu sisë vaejevanue aho Iesu na jevajëjo. ¹⁶ Röhu de jero ri'öromo jasi hörëro döro namijëjo. Naehu jasi nunire rovode ë hesi bëhoho naro ja nasi baejavego jero nasi muoho vaejehoromo jaehu na gevanue jöhu'o u'emu naehu röjahijego ga'lirane jöhu'o ae majëhibe juvonövo'iranego ëhuni rovode höjo. ¹⁷ Majëhibe juvo'iramu naro ja ajami'iramu Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o ja bogo anago'aruëjo. Iae na sa'a ioro'ioro rajo jabesi örire ramö'öl'ejöjo. ¹⁸ Ramö'öl'iramu jero va'oromo ajëmiromo jabesi nunoho dadovëho'iramu ramoramo'e muoho vuonugo'i ma-ajiro raromo'aruëjo. Satan-are vörö hesi uhure raromaruoho vuonugo'i God-are aharire raromo'aruëjo. God-are aharire raromoromo nasi örire mae uehorovevë'ero God-ro jabesi sisëho uehorovoromo vuonugoromo jabesi röhoho bojëmi'iramu God-hu baejëvade aribövi ioro'iorohu'o gemu mae raromo'aruëjo.

Paul-hu Keriso-are mu vasebe rovade jö jövadohoje.

¹⁹ Röhu King Agrippa Iesuro ö'idöre hiromo ëhi ajoho röjehiromo jöho majehijamu garomo hejode höjo. Heromo na bogo bijönimode höjo.

²⁰ Bogo bijönimo'i a'i huhu uevadéhi ëhi vaeromo urimo Damascus amore ijönö Jerusalem amore Judea sa'ae bövioho sa'a ioro'ioro rajo jabesi sa'are ëhi Iesuare jöho majëhibe juvoromo uënövode höjo: Uehoro sisëho vuonugo'i God mae uehorovoromo mu maemu vaenövorëjo. Mu mae vaejë'oho ëhuro noro géromo uvo'ejarëjo: Iae mae-ëjo. Jeméro mu i'oho mabëhe baejë'e jëvajëjo. ²¹ Naro ëhi jië'e jöho majëhibe juvë'ego ëhuni Jew rajo aribövihuro God-are osa börömore guduamevoromo anego'ii'are höjo. ²² Anego'ia'amu God-ro na ajemibe rovë'ëro ëhu'ëro jaruvoho iae na aviae jevajëjo. Aviae jevë'ëro naro namiromo nasi jö mahö majëhi'ego jemë a ininore va'o a masijore ëhi hejarujëjo. Nasi jöho iae mae höjo. Ëhesi bëhoho ijönö jioröhe mu jöho urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi jabesi surire o Moses-are surire jajivarëhi naro ëhi majëhijaje höjo. ²³ Jabuhu jajivarëhi naro ëhi majëhijaje höjo. Jaburo jajivoromo uvonövare höjo: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho huë vavaene böröme baeromo guomo'a'ajëjo. Guomo'iramu a ioro'ioroho taemëvo'i huro urimo ri'öl'a'ajëjo. Ri'öromo hesi aji'e jöho majëhi'iramu Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o heruomo'ajëjo.

²⁴ Paul-ro hesi jöho ëhi majëhiuju evare Festus-ro ri'öromo madarugo'o uavadeje: Paul ja simane sisërëjavö'ego ëhi jië'e jöho jövanuejëjo. Ja böröme gavë'e aëro javë'ëro ëhu'ëro jasi simanoho sisërëjahë'e höjo. ²⁵ Sisërëjahë'e höjamu Paul-ro uavadeje: Bogajo. Nasi simanoho bogo sisërëjehë'e höjo. Na simano maëro jevë'ëro jö maemu jövajëjo. ²⁶ Röhu naro Agrippa hesi örire jöho bogo subivaho'i ma-sama'e majahijajoho

iae mae höjo. Iae hu bëhoho gavaje höjo. Iesuare örire mu diehi diehi rovadoho o huhu mu diehi diehi vaejadoho bogo gurihiroho vae'i ma-val'orahoro vaejë'ëro na uehorovajëjo iae Agrippa ë jöe aho'o garomo uehorovë'e höjo. ²⁷Agrippa-jo. Jö God-aro baeromo majahuinövare ariböviehu jajivare jöho na ja mae uehorovanuëjo o bogajo. Iae na gavajoho ja mae uehorovanue höjo. ²⁸Mae uehorovanue höjamu Agrippa-ro Paul uavadeje: Asë'e jero uvanuëjo: Naro Agrippa'o majae ma-bunemu jöe jövoromo dinami'iramu hu Christian vae'a'ajëjo. Röhu bogajo. ²⁹Bogajamu Paul-ro uavadeje: Majae ma-bunemu o majae égo'o baeromo Christian vaejë'ëho iae mae höjo. Röhu naro God-are örire uavajëjo huro ja ajamijego bogo ja gemu ae aho'obëhe nasi jö jaruvo hejarujoho ajëmego na jevajëhi jemë'o éhi jëvoröhego. Röhu ö'ehu tövevarëhi jemë'o éhi tövävo'iröhoho na bogo ého uëromo é'ajëjo.

³⁰Paul-ro éhi majëhijamu hegorovo Agrippa Festus Bernice a ioro'ioroho ého jaburo ri'øjareje. ³¹Ri'öromo suorovoromo uarovareje: Ëaho mu sisë vaejë'ëro guomoröhe o savoji gagore hi'iröhe hesi bëhoho bogohöjo. ³²Éhi uarovoromo Agrippa-ro Festus uavadeje: Ëaho Rome va'ormo a börömo hesi nuniroho bogo nami'i uvo'ibejajo jaehu jiovo nugö'öz'ë'ho iae mae jio'ibejajo.

**Paul-hu Rome amore va'iröhëro boat baeromo
sö jovo döre va'ade jöhoje.**

27 ¹Éhi'amu a böröme Festus-ro uvadeje ë majare noro boat-re ajiomoromo Italy sa'are va'oröhego. Ëuvade majaho rovamu aëro Paul'o savoji'e a ioro'iorohu'o ujuohoromo ae gemu hesi örire bojamareje huro jabumë avoho muebejëvego boat-ohuro aegoromo va'oröhego. Ëmube'amoröhe a hesi ihoho Julius jiadeje. Hu Rome raje muorovo a ioro'ioro ma-gemuore bu'öromo muebejëvobe juvaje ae jiadeje. Gemuore bu'øjare muorovo aribövi jabis ihoho Rome A Börömo Hesi Muorovo Aribövioho jiadeje. Julius-ro ë aribövioho muebejëvonövadeje. ²Julius-are örire Paul'o savoji'e aribövi ioro'iorohu'o bojamamu Julius Paul na a ioro'iorohu no ae aho'obëhe boat-re iojiomareje. Éboat-oho Adramyttium amore jioromo rovë'ëro röhu vuonorö'öromo Asia sa'are jio'amaje amore amore höröbe va'irögörö ë'adeje. Va'ia'amu noro ë boat-re iojiomareje. Ajio raromamu evare boat-oho ri'öromo va'adeje. Röhu ae gö hesi ihe Aristarchus-ro no'o ö'adeje. Aristarchus hesi sa'a ihoho Macedonia jio'i amo ihoho Thessalonica jiadeje. ³Boat-ëro aegavuoromo va'arohu nérö Sidon amore suorovareje. Suorovoromo Julius-ro Paul huë baeromo uavadeje: Ja nagë'oho va'ormo jasi aganoho gëvego rabe rabe bogo eni javajoho il'imamego ujuohoromo vuonorö'ö ruenëjo. ⁴Éhi'amu boat-ohuro aegavuoromo Sidon amore jioromo va'areje. Va'ihö gavare bure boat nuninö rovamu gagorovo Cyprus sa'aho viëhi nugo'i ruëhi va'areje

sa'ahuro buroho urahego mae va'oröhéro. ⁵Sö jovo döre va'aroho Cilicia sa'aho iosiramiromo va'aroho Pamphylia sa'aho iosiramiromo va'aroho va'o Lycia sa'are Myra amore ro suorovareje. ⁶Suorovoromo ravo'amoromo Julius-ro gavade boat gö Alexandria amore jioromo rovë'éro Italy sa'are va'i namijamu gagorovo söjavuoromo ë boat-re ajiomadeje. ⁷Boat-re iojiomoromo va'amu burëro taemoromo unovamu ma-u'emu va'ojovo majae gemu niö'i rabu'e éhi barëjamu evare Cnidus amo bëhire boat-oho ro namijadeje. Namijamu gavare burëro darugo'o nuninö ro taemo'ego bogo va'o hesi javuamu huotorovoromo ruéhi dirö'o gönö va'areje. Va'aroho Crete sa'a vitu jovore ba'amade sa'a vöö hesi ihe Salmone iosiramiromo va'aroho Crete sa'aho viëhi nugo'i ruéhi sa'a bëhire va'areje sa'ahuro buroho urahego mae va'iröhéro. ⁸Ioni bëhi mare va'adoho unamuibe va'ojovo Lasea amo bëhire jiaje osore ro namijadeje. Oso hesi ihoho Boat Mae Riravaje Osoho jie.

⁹Boat Mae Riravaje Osore namiromo majae égobövie ë raromareje. Raromojuvo buru majae boat bogo jijiharue majaho dunovadeje Jew rajehu i bogo ijärue maja börömoho mami'e barëjë'éro. Buru majaho dunovamu Paul-ro ri'löromo boat-re raromarue aribövioho jöe majëhiromo uëvadeje: ¹⁰Aribövi jöe hehëjo. No boat-re röhu mahö aevoromo va'ë'oho na gavajoho sisëréjavuo hesi höjo. Inömohu'o boat-ohu'o ijumo'amo'ajëjo. Röhu bogo éhemuoho ijumo'i no ae gö vuovavuo hesi höjo. ¹¹Vuovavuo hesi höjamu hegorovo Julius-ro Paul-are jöho bogo ejaho'i boat baeromo juvaje ahu'o boat arijo'ohu'o jabesi jöho ejëhoromo uvadeje: É'ego no ma-va'arëjo. ¹²Röhu göho buru maja rovë'iroho boat ë dirö'ore namiromo gurihi'iröhoho ë osoho bogo eni jio hesi jiamu gagorovo ae aho'obëhe uvareje: É'ego no ma-sivoho gabe va'oromo mae javuë'oho Phoenix osore suorovoromo buru maja jië'oho ë gurihi raromobe va'irarëjo. Éhi uvareje. Röhu Phoenix ého Crete sa'are osohoje. Maja beva'ajire röhu viënöho ruënöho bogo tugohë'e ma-va'orahoreje. Édirö'ore va'i nimoruomadeje.

**Paul-mëhu sö jovo döre va'oromo buru börömehu
rueromo boat anamu huë vavaeni baejare jöhoje.**

¹³Phoenix va'i nimoromo gavare buru burue aruëhi rovamu gagoro boat muebejarue aribövihuro uvareje: Phoenix va'ë'oho iae no mae va'ejärëromo boat i'uhoromo namijöro be ba'amarue inömohu barojo dönö bamoromo evare va'areje. Va'oromo Crete sa'a bëhi mare va'areje. ¹⁴Ma-bisemu va'anovamu gavë'i evare buru börömoho Crete sa'anö jioromo rovadeje. Éburu hesi ihoho uvarueje: Maja Rojomajinö Röhu Bisemu Aruëhi Rovaje Buroho höjo. ¹⁵Éburohuro rueromo boat simanonö darugo'o anamu gagorovo buru rovajinö va'iröhoho bogo eni javuamu gagoro sivoho garomo vuonugo'i huotorovoromo burëro dirö'o göre

bava'amu ëma va'areje. ¹⁶Va'aroho va'o sa'a bise'o hesi ihoho Cauda ruëhi nugo'i viëhi va'ihö gavare ë sa'ahuro buroho urahë'ëro ma-bisemu u'uhamu gagorovo noro sivohojuvo nosi boat bise'o ruho bava'aruoho ma'enö titimareje. ¹⁷Ma'enö titimoromo boat muebejarue aribövihuro ë boat bise'oho io barojomoromo börömo hesi döre avoho bamareje. Bamonugoromo biriri'e ö'ho ujuohoromo boat börömoho avoho tövo rova'o rojomareje bibivego jovoho bogo dadovoröhego. Avoho tövo rova'o rojomoromo uvareje: Boat baejavuoromo öri ëgoböviro Libya sa'a bëhire va'iramu sa'a hurihuriro iorovoromo diruvavuo'ajëromo juhuonivoromo burehu namijaje niögoho muotohoromo baruvebiromo bamamu burohuro boat-ohu'o baejavuoromo ëma va'adeje. ¹⁸Ëma va'oromo gavare buru böröme ma-darugo ma'o rovadoho bogo barëjamu gagorovo boat i'uhoromo diruwo'ajëromo boat-ehu ujuoho va'aje inömoho nérö aevoromo ujuohoromo jovore ruruhö'øjareje. ¹⁹Ruruhö'øjë'ëro nérö boat mu vaejarue hesi inömoho éhu'o jabis övero ujuohoromo jovore ruruhö'øjareje. ²⁰Ruruhö'ëromo va'aroho no majae bogo gavë'e jiye bogo gavë'e éhuro öroho dadivauvoromo ëma va'aroho buru börömo bëhe ruemu ruejuvo majae aho'obëhe barëjamu gagorovo uehorovoromo uvareje: Bogo i'ovo'i vuovavuo hesi höjo.

²¹Vuovavuo hesi höjamu boat muebejarue aribövihoro ioho bogo ue'ahë'e ma-muemu vaejuvo majae ëgobövie barëjamu gëgorovo Paul-ro ri'ëromo uëvadeje: Ariböviajo. Mami'e nasi jöho ejeho'i Crete sa'aho bogo nugo rue'ibejarijëjo bövihoro bise'oho bogo éhioho sisëréjahuo'ibejajo. ²²Iae éhi höjo röhu naro uëvajéjo: Biririvöhëjo. Jemë ae gemu vadu'oho bogo guomëvo'ajëjo. Boat-ohemu dadorovo'i jemë mae raromo'arujëjo. ²³Naehu éhi uëvaje hesi bëhoho God-are aëro jevë'ëro naro hu rajahijaje höjo. Éa hesi anerahuro jaruvo vahi'e ro nasi bëhire namiromo ²⁴uevade höjo: Paul nadi juhuonivëjo. Éhesi bëhoho jasi muëro jië'ëro ja va'oromo Rome a börömo hesi nunire nami'a'anuëjo. Éhuni bogo öriroho guomo'a'anuëjo. Röhu ave jöhu'o hejëjo. God-ro jasi örire huë baejavë'ëro éhi ajami'ajëjo. Huro jasi jöeni uehorovoromo ja'o boat-re jijiharue aribövihoro aho'obëhe ajëmi'iramu bogo vuovëvo'ajëjo. ²⁵Éhi jië'e jö maho anerahuro uevë'e jiaje éhuni jemëro biririvöhëjo. Éhesi bëhoho naro God mae uehorovoromo uvajéjo: Aneraehu uevadëhi iae éhi mae javuo'ajëjo. ²⁶No mae javuo'i röhu burëro boat-oho baeromo va'iramu sa'a motumoture iorovo'ajëjo.

²⁷Paul-ro éhi majëhijamu majae aho'o 13 barë'i vahie 14 vahiromadeje. Vahie 14 vahiromamu Mediterranean sö jovore ëma va'areje. Va'aroho vahi riri'e jiamu gagorovo boat muebejarue aribövihuro uvareje: Nani no sa'a bëhiro rovaruëjo. ²⁸Sa'a bëhiro rovaruëromo jovo vahuoho diehi jiego ga'irögoro vahuovo garomo gavareje jovo hesi égoho 40 metre émino'e jiamu. Vahuovo ganugoromo rori'o va'oromo röhu

maho vahuvo garomo gavareje jovo hesi ëgoho 30 metre jiamu.²⁹ 30 metre jiamu gagorovo uvareje: Nosi boat-oho va'o munë masijoro va'o titimo'ajérōmo juhuonivareje. Juhuonivoromo boat i'uhoromo namijöro be io'amarue inömoho 4 éhi boat dejonö jovore be io'amoromo vahie ëgobövie jiamu uvareje: Ma-burëro sisonuvego no öri ari'e gavarëjo.³⁰ Éhi'ojuvo boat muebejarue aribövihuro boat bise'ore huruomo va'i nimoromo sareramuiromo uövuareje: Boat börömoho avoho namijöro i'u'e inömoho boat nuninö be io'amo'i éhuni boat bise'oho ba'obueromo jovo döre ba'amaruëjo ë raromoromo muoho vae'iro. Éhuni é'aruëromo boat bise'oho baba'amareje.³¹ Baba'amë'ëro ë abueromo huruomo va'ia'amu gëgorovo Paul-ro muorovo a börömoho Julius'o hesi muorovo aribövihuo'u o uëvadeje: Nume boat muebejarue aribövihuo ave boat börömore bogo raromo'i huruomo valë'oho sa'are va'irarijoho bogo eni jëvo'ajëjo. Vuovëvo'ajëjo.³² Éhi majéhijamu hegorovo muorovo aribövihuro boat muebejarue ariböviehu huruomo'iröhe öroho tugoho'i boat bise'o tövare ö'oho tariö'öjamu boat bise'ohuro a rumo'e mägäreemu va'adeje.

³³ Ma-gagäreemu va'amu sisonuvo'ia'amu gagorovo Paul-ro ae aho'obëhe uëvadeje: Ie ihëjo. Jemë nurunuruëgamu ioho bogo ijë'e ma-dë gagäreemu raromo jijiharijoho majae aho'o 14 barëjë'e jëvajëjo.³⁴ Éhuni uëvajëjo: Ie ihëjo éhuro jemesi dajoho bogo ma-ruhorovo'i biririvo'irarije höjo. Éhesi bëhoho jovohraboho bogo anëgo'i jemesi sino haho'oho aho'o ma-mae jëvo'ajëjo.³⁵ Éhi uënugoromo ie baeromo ae aho'obëhe jabiesi nunire God-are örire mae uaromo ioho atoromo ijadeje.³⁶ Ijamu gagorovo ae aho'obëhe biririvoromo jabu'o ie ue'ahareje.³⁷ Röhu no ae aho'obëhe 276 émino'e boat-re raromareje.³⁸ Ae aho'obëhe ie ue'ahoromo da'uëgamu hegorovo wheat iruno'oho suevoromo jovore ruruhö'öjamu boat-oho sasohoromo ma-döro hetebe va'adeje.

Burehu rueromo jovehu boat anamu dadorovade jöhoje.

³⁹ Hetebe va'ojuvo sisonuvamu boat muebejarue aribövihuro sa'aho garomo uvareje: No ari rahu rovare höjo. Ari rahu rovare hö'i uherihoromo gavareje osore nie'uahe jiamu gagorovo uvareje: No eni javuë'oho boat-oho baeromo ë nie'uhore va'ejarejo.⁴⁰ Éhi uvonugoromo boat i'uhoromo namijöro be io'amare inömo ë hesi ö'oho tarivamu i'u inömohu'o ö'ohu'o jovore rireromo va'amu boat-oho sasohadeje. Sasohamu boat hunuvarue ijo be nugare ö'oho jivo nugareje éhuro ijo damuoho ma'enoromo hunuovobe va'oröhëro. Jivo nugoromo burehu ro namiromo boat bava'aje niögoho boat simanonörire ijo namore ba'ojoiomoromo be nugareje éhuro boat-oho nuninö darugo'o va'oröhego. Boat-oho éhi avohonugoromo eni jiamu gagorovo nie'uhore va'i va'areje.⁴¹ Va'ihöromo boat-oho nie'u hurihuri'ere iorovadeje. Iorovamu boat

simanonöho nie'ure diruvë'ëro unovamu da'irinöho jovo vöröhuro ano dadovo'amadeje.

⁴² Dadovo'amamu gagorovo muorovo aribövioho jaburo jöe mevoromo uarovareje: Ë'ego no savoji'e aribövioho muo'amarëjo. Sövöe muoromo va'oruomo'ajëjo. ⁴³ Ëhi uarovamu jabisi börömohuro Paul bogo guomo'i ma-mae hijöro nimoromo ahëvadeje. Ahëvoromo no uövuadeje: Ae rahu sövöe jëvë'oho urimo jovohuro revoromo sövöe muoromo va'o ravojiomorëjo. ⁴⁴ A ioro'ioroho jemëro ijo ha'ose o boat dadorovade ijo vitu vituoho ujuhoromo jovo döro va'oromo va'o ionoro ravojiomorëjo. Ëhi uövuadeje. Ëhi uöromo no ae aho'obëhe ëhi'oromo va'o ari mare ravojiomo barëjareje.

Paul-hu Malta motumoture hijade jöhoje.

28 ¹ Ari mare ravojimonugoromo hejareje uvavamu: Ave motumotu hesi ihoho Malta höjo. ² Ëhi hejamu ë sa'a arijo'e ariböviohuro huë mabëhe bojamuijareje. Huë mabëhe bojamuiromo gavare ène rueromo runone rovamu gagorovo vëne huoromo bövie bise'e ajamuijareje. ³ Ajamuijamu Paul-ro ijo vëne gagovoromo huduamo va'oromo vënöho huamu gavë'i sigobohuro vëni vöröho juhuonamiromo höröromo Paul-are övore ja'ihö titimadeje. ⁴ Sigobohuro hesi övore ja'ihö titimoromo ëhi iromë'e jiamu ë sa'a rajohuro garomo uarovareje: Sigobehu ja'ihaje hesi bëhoho iae no gavaruejo. Hesi bëhoho ë ahuro ae anë'ëro ë'ajëjo. Ëahuro ae anade höjo röhu ë hesi manaho bogo baeromo sö jovoho iromu guomade höjo. Bogo mana guomadohuni ëhuni i'u bojamua je aru'ahohuro ë sigobohu uavamu rueromo ja'ihade höjo mana guomojöro. ⁵ Ëhi uarovamu gagoro Paul-ro övoho hijohijiovamu sigobohuro Paul bogo ja'ihö avohë'e ma-juvo bu'öromo vënire ravorovadeje. ⁶ Vënire ravorovamu gagorovo ë sa'a rajo ariböviohuro uvareje: Sigobëro ja'ihë'ëro nani ë a hesi sinoho huo'a'ajëjo. O ma-majioho sa'are beromo guomo'a'ajëromo raromoromo muebejareje Paul guomoröhego o diehi ë'oröhego. Muebebe val'oujuvo gavare bogo ëhi ëhi'amu gagorovo uehore gö baeromo uvareje: Nani hu bogo ma-aehu jio'i hu aru'aho böröme anö'e rovë'ëro ëhu'ëro hu mae höjo.

⁷ Iae sa'are a börömo hesi sa'aho no raromarue bëhire jiadeje. Ëa börömo hesi ihoho Publius jiadeje. Publius-ro no uövuadeje: Nasi osaro ro raromohëjo. Raromohëjamu va'areje. Va'amu huro huë mae bojamuiromo ajamuibe va'oujuvo majae niö'i gemu barëjadeje. ⁸ Huë mae ajamuamu ë a hesi vavuoho guomo guome baeromo raromadeje. Guomo guome baeromo raromoromo hesi sinoho vörö'iraeromo dë sirövadeje. Ëhi jiamu gagorovo Paul-ro ë guomo guomo a hesi osare va'oromo God-are örire uanugoromo övoho hesi sinore bamamu guomo guomoho barëjadeje. ⁹ Barëjamu gagorovo guomo guomo baejë'e a ioro'ioroho rueruomamu Paul-ro ajëmamu mae jëvadeje.

¹⁰ Mae jëvamu rajahuiromo suvuore aho'o i'imamujareje. I'imamuijë'ero röhu ijönö noro va'iro ë'amu gagorovo inöme rabe rabe no bogojavuajoho ujuohoromo noni boat-re bahijahuareje.

Paul-hu rueromo Rome amore hijade jöhoje.

¹¹ Manaere niö'i gemu barëjamu boat göre iojiomareje. Éboat hesi ihoho Huodi'e Rahëvade Aru'aho Jabesi Boat jiadeje. Éboat-oho urimë'i Alexandria amore jioromo rueromo buru börömo hesi majaroho ë namijuvo buroho barëjamu evare va'iro ë'adeje. Va'iro ë'amu evare no iojiomoromo va'areje. ¹² Va'aroho va'o Syracuse amore suorovoromo ë raromoromo majae niö'i gemu barëjadeje. ¹³ Majae niö'i gemu barëjamu ë amoho vuonugo'i boat-re va'aroho va'o Rhegium amore suorovoromo ë raromareje. Raromoromo nérö gavare burohuro no va'iro ë'aruinö ë va'amu gagorovo noro ri'öromo boat-oho baeromo va'amu burohuro nosi dejonö boat-oho bijimobe ö'amu evare va'areje. Va'aroho nérö Puteoli amore rueromo sa'are ravo'amareje. ¹⁴ Puteoli amore ravo'amoromo va'oromo Christian aganoho birohëvareje. Birohëvoromo uövuamu jabesi osare va'o raromoromo hurae gemu baejareje. Hurae gemu baeromo Rome amore va'li va'areje. ¹⁵ Va'amu Rome raromarue Christian aganohuro noeuhu va'arue jöho hegoro nahavuo'i rovareje. Rueromo a ioro'iorohuro Appius örire bövi bise'o imo'amaruire ro birohavuo'i a ioro'iorohuro nuharue osae niö'i gemu jiajire ë ro birohavuareje. Birohavuamu gëgorovo Paul-ro God huë mae uavamu hesi dë vövöbajo'oho sasohadeje.

¹⁶ Dë vövöbajo'oho sasohamu noro va'oromo Rome amore suorovareje. Suorovamu gavamen a masijëro osae bojamamu Paul-ro hesi sivue hijamu muorovo ae gemuëro hu muebe hijadeje.

Paul-hu Rome amore hiromo Keriso-are jö majëhijadohoje.

¹⁷ Éhi'amu majae niö'i gemu barëjamu Paul-ro Jew rajo a masije bëhire raromaruohuni jöe nugö'öromo uëvadeje: Ro gagovorego no jöe ato'irarëjo. Jöe ato'irarëjamu ro gemuoro gagovareje. Gagovamu gagorovo uëvadeje: Jew rajo ö ömo'ömömë nasi jöho hehëjo. Na nosi Jew rajo aganoho bogo sisë vaejëvode höjo. Jew rajo nosi a mami muoho bogo ahëvode höjo. Éhi höjo röhu Jerusalem amore Jew rajo aribövihuro éma guduamevoromo Rome rajo jabesi övore bojëmare höjo baejevoromo court vaejevoröhego. ¹⁸ Bojëmamu Rome aribövihuro baejevoromo court vaejevoromo gavare höjo na mu sisë vaejë'ero guomo'irode bëhoho bogojamu. Bogojamu gagorovo jivo remö'ö'irögörö ë'are höjo. ¹⁹ Jivo remö'ö'ia'amu Jew rajo aribövihuro nijio'iraejëvoromo uëvare höjo: Nadi éhi jië'oho ë'ohëjo. Nadi éhi jië'oho ë'ohëjamu naro gavode mae va'irode öri göho bogojamu gagorovo uëvode höjo: Iae na Rome

va'oromo a börömo hesi nunire nami'ejöjo. Na éhi uëvode höjo. Röhu na Jew rajo agano jabisi jö sisého bogojevé'ero na bogo éhunioho Rome a börömo hesi nuniroho nami'i uvode höjo. ²⁰Éhi jiëléro éhuni jeméni jöe nugö'örömo uëvode höjo: Ruehego na gérömo jemé'o jöe jövöjo. Röhu ave ö'ehu tövevare hesi bëhoho aji mu börömoho rueröhego Israel aribövi ioro'iorehu muebejarujéhi na éhi gemuoho muebejäro jiëléro éhuni na ave ö'ohuro tövevë'e höjo.

²¹Paul-ro éhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo aribövihuro uavareje: Jew rajo Judea sa'are raromarue aribövioho jasi jöho bogo suriroho jajivoromo nugö'öjamu baejé'e javuajéjo. O nosi Jew rajo aganoho Judea sa'are jioromo rovarevaroho jasi jö sisé jöho o jaehu rabe rabe è'ane jöho bogo majahuijare höjo. ²²Röhu jasi uehoroho diehi jiajoho no he'i naguajéjo. Éhesi bëhoho ae aho'obëhe dinö'e dinö'e raromaruohuro uvoruomaje höjo: Jaehu uehorovanuëhi éhi uehorovarue aribövi jabisi öroho sisé höjo.

²³Éhi uanugoromo majaho bojamiromo uavareje: No è majare rue'ejarëjo. Éhi uavë'ero è bojamare majaho sisonuvamu Jew raje ae aho'obëhe Paul-are osare rovareje. Rovamu sisonu'l e aevoromo Paul-ro jöe majëhiemu majëhibe va'oluvo va'o vahiromadeje. Majëhiromo uëvadeje: God-hu böröme namiromo muebejavuaje hesi öroho éhi höjo. Éhi majëhiromo Moses-are jögoru surire jöhu'o God-are jö baeromo majëhinövare a ioro'ioro jabisi surire jöhu'o adahoromo bëhoho röjëhiromo éhuro jabisi simanoho huotovëho gavadeje jaburo Iesu mae uehorovo'iröhego. ²⁴Éhi'amu hegoro a ioro'ioroho mae uehorovo'i a ioro'ioroho bogo ma uehorovareje. ²⁵Éhi'oromo va'oromo Paul-hu jövamu hejare jöho berohemu berohoromo amonö suorovo va'oromo göëro mae uehorovareje göëro bogo. Röhu bogo va'oruomë'iro Paul-ro ave jöhuremu majëhiromo uëvadeje: God-are Aru'ahohuro jemesi jöho iae mae jövade höjo. Éhesi bëhoho Isaiah jö God-aro baeromo majëhinövade a hesi simanore God-are Aru'ahohuro jöe bojamijade höjo huro jemesi hijomion'oho uëröhego. ²⁶Jöe bojamiromo uavade höjo:

Va'oromo è aribövihuo éhi uënëjo:

Jemë hemu he'a'arujéjo röhu bëhoho bogo avoho he'a'arujéjo.

Jemë gaemu ga'a'arujéjo röhu bëhoho bogo avoho ga'a'arujéjo.

²⁷Éaribövi jabisi dë vövöbajo'oho i'uhégaje höjo.

Hia'oho tugohëhë'e höjo.

Nunoho sigohijëhë'e höjo.

Bogo éhioho jëvo'ibejajo nunëro ga'ibejarëjo.

Hia'ero he'ibejarëjo.

Dë vövöbajo'oho sasohoromo jöho bae'ibejarëjo

éhuro jabumë huotorovoromo rue'ibejarëjo naro avohëvego mae

jëvo'ibejajo.

Êjöho God-are Aru'ahohuro iae mae jövade höjo.

²⁸ Ëhuni ave jöho majéhi'ië'ajëjo jemëro hejöro. God-hu maro ramuaje jö naehu majëhijajoho sa'a ioro'ioro rajo jabesi örire nugö'ojë'e höjo. Jemëhu ma-he taemarujoho jabumëro iae he'a'aruëjo. ²⁹ [Paul-ro éhi uëvamu rue Jew rajoho jaburo darugo'o jö aho'ahamirovobe va'areje.]

³⁰ Ëhi'amu vadune niö'i hesi uhure Paul-ro osae gemu ma-jahuri hiromo monioho mana bojëmibe va'onövadeje. Ëosare hiromo gënövade aëro hu ga'i rue'ego huë mae bojëminövadeje. ³¹ Huë mae bojëmiromo God-hu böröme namiromo muebejavuaje jöho majëhibe Bada Iesu Keriso-are öroho röjëhibe va'onövadeje. Röhu jö majëhinövadoho aho bogo ahonövareje. O hu'o bogo juhuonivë'e aho jöho ma-sama'e majëhinövadeje. Ahia mino'e.

ROMANS

Paul-hu apostle mu hesi bëhi jajivade jöhoje.

1 ¹ Paul naro ave jöho jajivo'irögoro ë'e. Na Iesu Keriso-are mu vaemu vaejahaje ae jeve. Na apostle jeve ë hesi bëhoho God-ro uevë'ëro. Huro na baejevoromo bamevadeje huhu bojamuade jö mahuremu naro ae majëhinövo'irodego.

² Ëjö maho urimoroho huro hesi jö majëhijarue aribövioho bojëmi'ego jabuméro hesi surire jajivobe rueromo uvonövareje: God-ro iae ëhi ëhi ajamui'ajëjo. ³ Röhu ë jö maho iae God-are Harihu hesi jöhoje. Hu araeromo a daje baejadire hu David-are uje jiadeje. ⁴ Röhu guomamu God-ro hu i'ovoromo hesi Aru'aho Maho bojami avohë'ëro uavadeje: Jaruvo ja nasi Harihe darugo baejë'e ae javajëjo. Ëaho hu Iesu Keriso nosi Badaje. ⁵ Ëaho God-ro uavamu huro Paul na huë baeromo ajemiromo apostle muoho bojemiromo uevadeje: Nasi jöho majëhijego sa'a ioro'ioro raje aho'obëhe mae uehorovoromo jöho ejeho'irarëjo ëhuro Keriso nasi ihoho döro jioröhe. Ëmuoho bojemamu naro baejë'ëro sa'a ioro'ioro rajoho ajëmijajeje. ⁶ Röhu Rome aribövímë jemë'o iae ëhi jië'e aribövie jëvo'ego jemë'o ajëmi'irodoho jëve. God-ro jemë'o uëvë'ëro ëhu'ëro Iesu Keriso-are aribövie gemuoho jëve.

⁷ Ëhuni Rome amo rajo God-hu rajëhiromo hesi baejëvade aribövímë naro jemesi örire jajive. Na nege God nosi Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajëmijego maro raromo'irarijego.

Paul-hu Rome va'oromo amo rajo gë'i nimade jöhoje.

⁸ Urimoho naro Iesu Keriso-are ihore God mabëhe uave ae aho'obëhe jemesi jöëni. Ëhesi bëhoho ae aho'obëhe sa'ae dinö'e dinö'e hejarueje atoromo uvoruomavego: Rome aribövioho jaburo Keriso mae uehoravarue höjo. Ëhuni jemesi jöëni mabëhe uave. ⁹ Iae ave jöho na jö mae jövo'ïë'e God-are nuniro. God hu nasi börömohoje. Ëhuni God-are nuniro ave jöho jemë mae majëhi'ïë'e. Na bogo vuonugo'i majae ëhi jemëni uehorovëvoromo ¹⁰ parie vaejajeje. Urimë'i jemë bogo gënövë'ëro ëhuni God-are örire uavajeje huro hesi nimoromo nasi öroho avohehego naro

ma-maro ö'romo gë'irodëni. ¹¹Ëhesi bëhoho na jemë gë'i nego avohe ëhuro naro jemë ajëmijego God-are Aru'ahehu bojamuijaje suvuoroho jemëro baeromo biririvo'irarijego. ¹²Na negajoho jemë'o na'o Keriso mae uehorovë'ëro ëhu'ëro ajamirovo'iramu mae javuo'ë'e. Na ëhi nege.

¹³Nasi ö mueno'e na nege ave jöho ga'irarijego. Na majae görö görö ö'ië'romo muëro böviëro bise'ëro ma'enego'i hijamu bogo ö'odeje. Na negadeje sa'a ioro'iro rajo jabumë ajëmibe juvajëhi na jemesirire ö'romo ëhi jemë'o ajëmiromo ae gö Keriso-arinö ujuohëvo rue'irodëro. ¹⁴Sa'ae aho'o Keriso-are jöho majëhibe juvo'ëjo. Amore raromarue je'ore raromarue gavë'e bogo gavë'e ëhi jië'e aribövioho aho'o jöho majëhibe juvo'ëjo God-ro muoho ëhi bojemijë'ëro. ¹⁵Ëhuni na nego avohe Rome amore ö'romo Keriso-are jö maho jemë'o majëhi'irodëni.

**Keriso-are jö mae uehorovë'oho God-hu no i'ovavuaje
darugo röjahuiromo ajamuaje jöhoje.**

¹⁶Ëjö ma hesi jöhuni röromo na javojoho bogojeko'i ma-mae jeve. Rabëni ë jö maho ae rahu heromo Keriso mae uehorovë'oho God-ro i'ovavuaje öroho no röjahuiromo ajamuiromo öri sisënö javuajoho baejavuoromo öri manö ramuajeje. Urimo Jew rajoho ëhi ajëmiromo röhu sa'a ioro'iro rajoho'o ajëmijego maro raromarueje. ¹⁷Ëjö uehorovoromo maro raromarue hesi bëhoho God-ro ë jöe gemuoho bojamuiromo ëhuro hesi muoho röjahuijego no garomo uvarueje: God-hu nosi sisë mu'uvahuo'iröhe öroho aviëhi höjo. Noehu Keriso mae uehorovë'ohuro iae ëhuro God-ro nosi sisë mu'uvahuego hesi nunire mae riravarue höjo. Öre gö bogohöjo. Ëhi uvarueje. Röhu God-are surire jöho ëhi gemuoho uvë'ëje: Ae rahu God mae uehorovoromo hesi nunire mae riravë'oho ë aribövioho iae maro raromo'aruëjo.

Ae aho'obëhe God-are i'u hesi uhure raromobe rovare jöhoje.

¹⁸Röhu God-ro ö'idöre hiromo röjahuego no garomo uvarueje: Hu sisë aribövioho aho'obëhe jabiesi jöeni dë vörönimoromo i'ue mana bojëmajë höjo. Ëhi jië'e aribövihuro God bijönimoromo ae sisë vaejëvoruomajeje. Mu sisë vaeromo ëhuro mu ma hesi öroho subivëho'i ë'o garuomajeje. ¹⁹God-hu diehi jië'e ae jiajoho vituoho gavarueje vituoho bogo. Röhu gavarue vituoho ë sisë aribövihuro iae va'orahoro garuomajeje God-ro röjëhijë'e jiego. ²⁰No bogo nunoho gavarueje God diehi jië'e jiego. Röhu God-hu sa'a bövi bise'o bamadevare evare aëro aevoromo gabe rovareje sa'ae jove bövie bise'e God-hu bamadoho jio'amamu. Ëhi jiamu gagorovo ëhuro uvobe rueruomadeje: Bövie bise'e aho'o bamë'ëro ëhuni hu bogo ma-ae-hu jio'i hu gemu böröme jio'i hu gemu eni jië'ëro ëhi jiemu jiobe rovadoho ëhi jiemu jiobe va'l'ajëjo. Ëhi uvobe rueruomë'ëro jabumë God bogo mana uaruomo hesije: O no ja bogo gavë'ëro jië'ëro ëhuni mu

sisëho vaejare höjo. Ëhi jië'e jöho bogojio'ë'e. ²¹Jabumë iae God jabesi simanëro gabe rueruomadeje. Röhu bogo uvareje: God gemu börömoho hö uvoromo rajahijareje. Suvuoro gö gö bojëmadoho bogo huë mae uavë'ë ema ujuohareje. Ëhi'romo God bogo uehorovo'i a'i sisë'i sisë'i uehorovobe nu ano'e ramoramovobe simane sisë maro sisërovobe rueruomadeje. ²²Uvobe rueruomadeje: No simano ma'e aribövie javuajë'i simane sisërebe rueruomadeje. ²³Simane sisërovë'ëro éhu'ëro bogo uvareje: God hu ioro'ioremu ajil'e hijaje ae jio'l'i ave sa'l'are aribövioho nomë ma-jahuri raromarue aribövie javuajë uvo'i a'i God ioro'ioremu jiaje aho bijönimo'i ma-jahuri raromarue aribövi no va'ëne inömoho avohoromo ëhi rajahi'amobe rovareje. A va'ëne ugo va'ëne majo va'ëne sigobu va'ëne ëhi jië'e inömoho avohoromo rajahi'amobe rovareje.

²⁴Ëhi jië'e simano rumo'e muoho vaejë'ëro éhuni God-ro jabu ma-nunëremu gëromo rëmë'ëjadeje jabiesi nimirue muoho vae'iröhego. Rëmë'ëjamu jabiesi nimiromo öëro jijihanovoromo göëro göho mu gö gö vaeromo jabiesi dajoho ijumorovobe rovareje. ²⁵God hu diehi jië'e a jiaje uehoro maho vuonugo'i sareri'l'e muohemu uehorovobe rovareje. God-hu avoho'amade bövioho bise'oho God höromo uvene aho röjahil'amobe rovareje. Bövi bise'o avohade è aho bogo uehorovareje. Röhu hesi ihoho ma-mabëhe jiemu jiobe va'ë'e. Iae mae.

²⁶Jaburo God bogo uehorovë'ego huro ma-nunëremu gëromo rëmë'ëjamu öëro jijihanovobe rovareje. Iae magonahohuro ama'i'l'o masurovarue muoho vuonugo'irögoro magonahohuro jabiesi arijo'arije sihamirovobe rovareje. ²⁷O ama'ohuro éhi jië'e mu sisë gemuoho vaeromo vaboro masëgarue muoho vuonugo'i dëre ri'l'ëromo öëro jijihanovoromo a'o a'o sihamirovobe rovareje. Ëhi jië'e javoji'e mu sisëho vaerovë'ëro éhu'ëro i'ue mana baebe rovareje.

²⁸Jabumë uvareje: God uehorovë'oho bëhi rumo'e hö uvoruomamu éhuni God-ro ma-nunëremu gëromo rëmë'ëjamu jabiesi uehoroho ihesi ma'e sisëremo bogo è'o varijëne muoho vaebe rueruomadeje. ²⁹Bogo mu maho vaejamu mu sisë göëro göëro jabiesi dëho irijiomëhë'je. Mu sisë uehorovarueje. Bövie bise'e ma-bae taemarueje. Mu gö gö vaejarueje. Ae gö jabiesi mu mahuni dë vörönëgajeje. Ae muo'amarueje. Iro muorovo'e vaejarueje. Sareri sareri'l'e muoho vaejarueje. Nue huodëgarueje. Ëhi jië'e uehoro sisëhuro jabiesi dë vövöbajo'ere irijiomëvë'je. O ae gö jabiesi jö sisëho saginiëri atarueje. ³⁰A göëro gö hesi ihoho ijumarueje. God nue huodivarueje. A ioro'oro jabiesi ihoho ijumarueje. Döro bamorovarueje. Nimoronomorohë'i atarueje. Mu gö gö barovarueje. Vëmu vavu'o jabiesi jöho bogo ejëharueje. ³¹Uehoro maho mu maho huë maho dë maho bövi bise'o maho bogojëve. ³²Iae garomo uvarueje: Ae rahu éhi jië'e mu sisë vaejë'oho vuovo hesi höjo God-are jögoroho éhi jië'ëro. Iae éhi uvarueje röhu jabumë éhi jië'e muoho vaejarueje. Röhu bogo jabiesi ema vae'i a'i

garöhe ae gö éhi jië'e mu sisë vaejamu gavë'oho uëvarueje: Iae mu mae vaejarujëjo.

God-hu ae aho'obëhe avoho mevavuo'iröhe jöhoje.

2 ¹Nani jero döro bamorovoromo uvo'a'anue: Ëaribövioho sisëgo sisëro va'ë'oho iae mae höjo. Ja éhi uvo'a'anue röhu jabuhu vaejaruëhi éhi jië'e mu sisë gemuoho ja'o vaejanueje. Ëhuni God-ro uvajeje: Jero uvanue höjo: Ësisë aribövioho sisëro va'a'aruë uvanuoho éhuro ja'o i'ue gemuoho bae hesi javajëjo. Ëhu'ëro ja jö God mana ua'iranoho bogojava'o'ë'e. ²Iae no garomo uvarueje: Éhi jië'e mu sisë vaejarue aribövioho God-hu i'u mana bojëmijë'oho iae mae höjo. ³Ae gö jabesi sisëho mevanueje röhu ja'o iae éhi jië'e mu sisë gemuoho vaejanueje. Na ja uvanueje: God-hu bojamuijaje i'u'oho na bogo bae'ejöjo. ⁴God-ro huë baejavuo avohoromo nosi sisëho garomo bogo burëroho i'uoho bojamui'i ma-göromo hesi vöröho nimo éhi taemajeje. Iae éhi jie röhu na jero uehorovoromo uvanueje: Iae hesi höjo. Röhu huro jasi öriroho bogo éma huë baejav'o'i a'i huhu huë baejavaje hesi bëhoho hu nime jasi dë vövöbajo'oho huotovahego jasi sisëho vuonugoromo hu mae uehorovo'iranego. Röhu ého ja rabëni bogo avoho uehorovanueje. ⁵Röhu jero mu sisë vaejanuoho bogo vuonugo'i a'i hia'e biriri'övoromo ma-väemu vaebe va'ego éhuro God-ro gö'o gö'o döre dë vörönimobe va'ojuvo hujeji hesi maja börömoho rue'iramu evare i'uoho sisë maro mana bojam'i'ramu bae'a'anue. Émaja börömorocho huro a nuniro namiromo jabesi sisëho avoho mevoromo ae aho'obëhe hesi dëre vöröho baeromo evare i'ue bojëmi'ë'e. ⁶Aehu diehi jië'e mu vaejaruoho evare majare huro éhi jië'e manaho ae gemu gemu bojëmi'ë'e. ⁷Ae göëro biririvoromo mu mae vaeromo nimirueje hujeji God-ro hesi aji maho bojëmiromö jabesi ihoho mae uëvego ma-ioro'ioremu God'o raromo'iröhëro. Éhi jië'e aribövioho God-ro ajëmi'iramu ma-ioro'ioremu maro raromo'ë'ö. ⁸O ae göëro jabesi sinohemu uehorovoromo God-are jö maho bijönimoromo öri sisëro jijihoruomajeje. Éhi jië'e aribövihuni God-ro dë vörönimo'iramu i'ue sisë maro bojëmi'ë'e. ⁹Mu sisë vaejë'oho ae aho'o vi'ehe huë vavaene bae'ë'ö. Jew rajohuro urimo bae'iramu röhu sa'a ioro'ioro rajoho jabu'o gemuoho bae'ë'ö. ¹⁰O mu mae vaejë'oho éhi jië'e ae aho'o God-ro aji maho bojëmiromö jabesi ihoho mae uëromo ajëmi'iramu huë mae raromo'ë'ö. Jew rajoho urimo ajëmiromö röhu sa'a ioro'ioro rajoho jabu'o éhi gemuoho ajëmi'ë'e. ¹¹God-ro ae aho'obëhe ma-gemu görömo sisë bojamuibe mae bojamuibe va'ajeje.

¹²Sa'a ioro'ioro rajohuro Moses-are jögorocho bogo hejë'e mu sisëho ma-vaeruomajeje. Hesi jöho bogo hejë'e mu sisë ma-vaejaruëro jië'ëro éhuni ijönö God-ro Moses-are jöho bogo majëhijië'e ma-uë'ë'e: Sisë jëvaje sisëro va'ohëjo. O Jew rajohuro Moses-are jögorocho iae hejarueje.

Heromo röhu sisë vaeruomajeje. Heromo röhu mu sisë vaejaruëro jië'ëro ëhuni ijonö God-ro jabesi örire Moses-are jöho majëhiromo uë'ë'e: Jemëro hesi jögoroho ahë'e jëvaje sisëro va'ohëjo. ¹³ Éhesi bëhoho bogo jögoru hejarue aribövioho a'i jögoru ejahoromo mu vaejarue aribövihuro God-are nunire mae riravo'ë'lö. ¹⁴ Sa'a ioro'iro rajoho Moses-are jögoroho bogo hebe rovë'eje. Röhu hesi jögoru jiajëhi éhi jië'e muoho vae'ë'lö. Vaejë'oho é hesi bëhoho God-are jögoroho bogo he'i a'i jabesi uehororo jië'ëro é muoho vaejarueje. ¹⁵ Éhi vaejego noro garomo uvarueje: God-are jögoru jiajëhi jië'e mu vaeröhe hesi uehoroho huro jabesi dë vövöbajo'ree ba'amëhë'e höjo. Jabesi dëre herovarueje jabesi arijo'ëro mu mae o sisë vaejë'e jiavego. Jabesi uehore gö gö rovego uvarueje: No sisë vaejë'e javuajëjo o nani majae gö uvarueje: Mae vaejë'e javuajëjo. ¹⁶ Röhu ého majaho rue'iramu iae éhi jio'ë'e. Naehu Keriso-are jö mae majëhiromo ae uëvajëhi God-ro éhi é'oromo Iesu Keriso ua'iramu huro ae aho'o jabesi uehoro gurihi taemaraho mevo'ë'e ga'lí mae o sisë jiego.

**Mu vaeröhe jögoru Moses-hu bojëmamu
Jew rajehu bogo ejahare jöhoje.**

¹⁷Röhu nani jero ae uëvanueje: Na Jew rajëro jevë'ëro iho mabëhe jevajëjo. Jero uvanueje: Na Moses-are jögoru ijore ijore juvaje aëro jevë'ëro éhu'ëro God-are nunire mae nami'ejöjo. Jero sivue döro bamorovoromo ae uëvanueje: Na God-are a maëro jevë'ëro éhu'ëro ma-mabëhe jevajëjo. ¹⁸Iae maeje. God-hu rabe rabe nimajoho jero uehorovanueje. Moses-are jögoroho hejë'ëro éhu'ëro jero gavanueje di muoho maho jiego. ¹⁹Jero biririvo avohoromo uvanueje: Nuni tugorohë'e jabesi öri röjëhijaje aho na jevajëjo. Ramoramо'ree raromarue aribövi jabesi ojo jiovëhaje aho na jevajëjo ajivëvo'irodoho. ²⁰Simano bogojië'e aribövi röjëhijaje aho na jevajëjo. Asisö'o röjëhijanovaje aho na jevajëjo. Moses-are jögoroho hejë'ëro éhu'ëro na nuni aji'e jö maho ga barë nahonahovë'e jevajëjo. Na éhi jië'e ae jevajëjo. Nani jero éhi uvanueje. ²¹Iae maeje. Jero a ioro'iroho jöho röjëhanueje. Röhu ja rabëni jasi arijo'arijoho bogo röjahirovanueje. Jero a ioro'iroho majëhiromo uëvanueje: Nadi vajiohoho é'orëjo. Iae mae uëvanueje röhu na ja vajiohoho é'anueje. ²²O jero a ioro'iroho uëvanueje: Nadi goho'amorëjo. Röhu na ja goho'amaneueje. O jero uehorovoromo uvanueje: Sareri vörö'e inömoho sisë bëhe jio'amajëjo. Röhu na ja é inömo uehorovarue osaroho rumo va'o'amoromo vajiohoho ujuohoromo é inömo hesi sisëho baejanueje. ²³Jero uvanueje: Na God-are jögoroho hejë'ëro mae jevajëjo. Iae éhi jie röhu na ja God-are jögoroho ahoromo hesi ihoho ijumanueje. ²⁴God-are iho ijumanue jöho iae hesi surire éhi gemuoho uvë'eje: Jew raje jemëro sisë vaejego éhuni sa'a ioro'iro rajohuro God-are ihoho sisë'i uvarue höjo.

²⁵ Jew rajehu ë'aruëhi ëhi jasi sinoho tariojahë'eje. Ja God-are jögoru ejahamu sino ëhi tariojahë'oho ëhuro mae javo'ë'e. O God-are jögoru bogo ejahamu sino ëhi tariojahë'oho bogo ëhuro maho javo'ë'e. ²⁶ Ave jöhu'o uehorovore. Sa'a ioro'ioro rajoho Jew rajo muoho bogo vaeromo sinoho bogo tarivo'amarueje. Röhu jabumë ae rahu God-are jögoru ejahë'oho ëhuro God-ro uvo'ë'e: Ëaribövionario sa'a gö raje jio'l röhu Jew rajo jabesi sino tariojëharuëhi jië'e aribövie jëvë'ëro ëhu'ëro jabu'o nasi aribövi mae jio'amajëjo. ²⁷ Sa'a ioro'ioro raje ae göëro göëro sinoho bogo tarivo'amë'e God-are jögorooh iae ejaharueje. God-ro jabesi mu maho garomo Jew rajoho ja ua'ë'e: Ja nasi surire jöho baejë'e javajëjo. Nasinö javojöro jasi sinoho tariojahë'e höjo. Röhu sa'a ioro'ioro rajehu ë'arëhioho ja rabëni jögorooh bogo ebe rovane höjo. ²⁸ Ëhesi bëhoho ja Jew rajo iho javo'l Jew rajehu ë'aruëhi jasi sino tariojaho'l röhu God bogo uhohu'o uehorovë'oho ja ma-döhemu Jew rajoho javë'ëro ëhu'ëro ja bogo God-are a maho javajeje. ²⁹ Döremu Jew rajo javë'oho ëho bëhi rumo'e javo'i a'i Jew rajehu God uehorovaruëhi ëhi uhure uehorovë'oho ëho börömohoje. Ëhesi bëhoho bogo jasi sinoho tariromoo avohaho'i a'i jasi dë vövöbajo'oho avohahë'eje. Bogo ma-jajivë'e jögoru ejahoromo aehu jasi sinoho tariojaho'i a'i God-are Aru'ahohuro jasi dë vövöbajo'oho avohahë'eje. Dë vövöbajo'oho avohaho'iramu bogo aehu ja rajahi'i God-ro rajahi'ë'e.

3 ¹ Ëhi jië'oho na Jew rajo aribövionario sa'a ioro'ioro rajoho iosirëmiromo God-are mu maho baejë'ejö o bogo. O Jew rajo mu vaeromo sino tarivaruoho na ëhuro mae baejë'ejö o bogo. ² Io'o mue aho'o iae mae baejë'ejö. Aevo'i jöho aviëhije. God-ro Jew rajo jabesi övore hesi jögorooh bamadeje jaburo mueberöhego. ³ Jabesi övore bamamu röhu Jew rajo a ioro'irohuro ë jögorooh bogo avoho ejaho'i vuonugareje. Vuonugarohuni na ëhuni God-ro huhu uëvade muohu'o vuonugo'i jö göho uehorovo'ë'e o bogo. ⁴ God bogo mae bogo ëhioho ë'ë'e. Ëhesi bëhoho God bogo sareri'oho jio'i hu ma-maëremuje. Ae aho'obëhe sareri sareri'je javuë'oho röhu God hu'o bogo ëhioho jio'i hu ma-maemu jio'ë'e. God-are surire jöhu'o ëhi gemuoho uvë'eje:

No gavarue höjo God jasi jöho ma-maemu majahuijego.

Aëro uvoruomo'ajëjo: God jasi muoho sisë hö uvoruomo'ajëjo röhu iae ga'ejarëjo jasi muoho mae jio'iramu.

⁵ Röhu noehu mu sisë vaeromo God-are mu mahu'o gemuore havoromo gavë'oho ëhuro hesi mu maho ma-va'orahoro jio'ë'e. Ëhuni nani aëro ëho garomo sarerivoromo ave sa'are ariböviehu uvarüehi ëma uvo'ë'ö: Noehu sisë vaejamu ëhuro God-are mu ma va'orahoro jië'oho noehu mu sisë vaejego huhu i'u mana bojamui'iröhoho ëho sisë höjo. ⁶ Röhu bogo ëhiohoje. God-hu a sisë i'u mana bojëmi'iröhoho sisë jio'ibejo hu diehi'oromo sa'a raje aho'obëhe görömo mevavuo'ibejo mae o sisë

javuego. Röhu huro ae aho'obëhe iae mevavuo'ë'e. Ëhuni God-hu a sisë i'u mana bojëmi'iröhoho iae maeje.

⁷O nani aëro éma uehorovoromo uvo'ë'e: Naehu jö sareri jövë'ohuro éhuro God-are jö maho va'orahoro jio'a'ajëjo. Ëhi jië'ëro God-are ihoho döro jio'a'ajëjo. Nasi sisëhuni hesi ihoho döre jië'oho God-hu na ue'iröhoho: Ja sisë javaje sisëro va'lë ue'iröhoho ého sisë höjo. Röhu aehu éhi jövë'oho ého sisëje. ⁸Ëhi jië'e jöho aviëhi jianove. Ruehego no mu sisë vaejarëjo éhuro God-are ihoho mae jio'iröhe höjo. Iae aëro Paul nasi ihoho ijumoromo éma uëvarueje: Nöröro éhi jië'e jö sisëho jövaje höjo. Ëhi ataruëro jië'ëro sisëre va'oruomë'oho iae maeje.

Ae aho'obëhe sisë javuaje jöhoje.

⁹Röhu Jew raje noro God-are mu mabëhe baejë'e javue. Mu mabëhe baejaroho na éhuro noro sa'a ioro'iro rajoho mue aho'o iosirëmiromo mae javue o bogo. Bogo. Jew rajohu'o sa'a ioro'iro rajohu'o no aho'o mu sisë darugo hesi uhuremu javue. Ëjöho na mami'e jajivodeje ga'irarijego. ¹⁰God-are surire jöhu'o éhi gemuoho uvë'eje:

Bogo mae bogo ae gemu vadu'oho maho höjo.

¹¹Aho bogo simano maho uehorovoruomaje höjo.

God biroharue öroho bogo nahoruomaje höjo.

¹²Ae aho'obëhe öri maho nugö'öl'i je'oro va'oruomë'e höjo.

Ae aho'obëhe sisë mae sisërërovë'e höjo.

Bogo mae bogo ae gemu vadu'oho mu maho vaejaje höjo.

¹³Jö sisë ataruhuro éhuro sisë bëhe jëvajéjo.

Ae guavoromo bogo duho'i ma-nugego usihövo rojomajëhi jabisu huë gagore éhi rojomanovaje höjo.

Jö'ëro jö sareri sareri'e atoromo jovëro rovanovaje höjo.

Bitaro vuodovë'ohuro bitaro gagore sigobu vörö va'ënoho rojomaje höjo.

¹⁴Jö'ore ajuo'e rojomego nu huë'e jöemu atarue höjo.

¹⁵Hörohuro tutuvo va'oromo ae muo'amarue höjo.

¹⁶Dinö'e va'lë'iroho bövie bise'e ijumobe ae huë vavaene bojëmibe va'arue höjo.

¹⁷Huë mae bae'iröhe öroho bogo gavë'e höjo.

¹⁸Simanohuro God bogo uehorovë'e ma-jijiharue höjo.

God-are surire jögoroho éhi uvë'eje.

¹⁹Ëmu sisë vaejarue jöho iae no gavarueje. God-hu ë jö bojamuijade hesi bëhoho éhuro Moses-are jögoru hesi uhure raromarue aribövihuro heromo jabumë'o sa'a ioro'iro rajohu'o ae aho'obëhe jö mana uaröhoho bogojavuego jö'e tugorohoromo hesi nunire gövögövövë'e riravo'iröhego ae aho'obëhe maja hö'ojajire beva'ajire. ²⁰Gövögövövë'e riravo'iröhe hesi bëhoho aehu mu vaeröhe jögoru heromo ijore ijore va'lë'oho bogo éhuro

God-are nuniroho maho riravo'i a'i ma-uvarueje: Noro ë jögoroho bogo avoho ejaruëro javuë'ëro sisë javuajëjo.

**Keriso mae uehorovaruohuro ëhuro God-
are nunire mae riravarue jöhoje.**

²¹Iae ëhi sisë javue röhu jaruvoroho noeihu hesi nunire mae riravo'iröhe öroho God-ro röjahuijë'eje. Moses-are jögoru surire o jö God-aro baeromo ae majëhinövare aribövi jabisu surire ë hesi öroho iae jajivë'eje. Röhu ë öroho bogo jögoru heromo mu vaeröhe örehu jio'i a'i öroho aviëhije.

²²Aehu Iesu Keriso mae uehorovë'ohuro ëhuro God-ro nosi sisëho uehorovoromo vuonugego hesi nunire mae riravarueje. Ae aho'obëhe mae ae rahu Keriso mae uehorovë'oho ëhi ajamuijajeje. God-ro gövuajeje no ae aho'obëhe bogo göho göho javuo'i ma-gemuoho javuego. ²³No ae aho'obëhe sisë vaejë'ëro God-are aji'e muoho vae'iröhoho bogo eni javuego ma-raromarueje. ²⁴Röhu God-ro hesi uehorovoromo no huë mae bojamuiromo Iesu Keriso noni guomojöro sa'are nugö'öromo ëhuro sisë hesi darugore javuadoho baeniahijë'ëro no hesi nunire mae riravarueje.

²⁵God-ro Keriso nugö'öjadeje hesi köho rueromo guomego noro ë muoho mae uehorovego God-ro nosi sisëho dejonö bu'öjego hesi dë vörönimadoho barë'iröhego. God-ro nosi sisëho ëhi ajamuijade hesi bëhoho röjahuijego noro garöhego hu maemu vaejaje ae jiego. Ëhesi bëhoho mami'oho aëro sisë vae'ego God-ro ma-taemorovoromo nunëremu gëbe ruenövadeje.

²⁶Avevejö'oho nosi sisëho bogo ma-nunëremu gö'i a'i Keriso nosi sisëni nugö'öjahuadeje. Hu nimadeje röjahuijego noro garöhego hu maemu vaejaje ae jiego. Noro garöhego hu mu maemu vaejajoho o Iesu mae uehorovarue aribövi nosi sisë mu'uvalhuego hesi nunire mae riravaruoho.

²⁷Ëhi jië'oho no diehi nimorohë'i uvo'ejø: Nosi birirohuro God-are nunire mae javuajëjo. Ëhi jië'e jöho bogoje. Ëhesi bëhoho rabëni no bogo ëhioho uvo'ejø. Na nosi birirohuro mu vaeröhe jögoroho baejë'ëro ëhuni no bogo nimorohë'ioho atarueje. Bogo ëhiohoje. Nosi biriroho bogo a'i God-are birire mae uehorovo'iröhe jögoroho baejë'ëro ëhuni bogo ëhioho ato'ejø. ²⁸Ëhesi bëhoho rabëni. Noro uehorovoromo uvarueje: Jew rajo mu vaeröhe jögoru ijore ijore va'ë'oho bogo ëhuro God-are nuniroho maho riravarue hö uvo'i a'i Keriso mae uehorovë'oho ëhuro God-are nunire mae riravarue höjo. ²⁹Jew rajo mu vaejë'ohuro ëhuro maro javuo'ibejo no uvo'ibejo: God hu ma-Jew rajohemu muebe'amaje höjo. Röhu hu bogo jabumëremu muebejëvo'i a'i sa'ae aho'o muebe'amajeje.

³⁰Iae God hu ma-gemuje. Huro Jew rajohu'o sa'a ioro'iorohu'o mae riravoröhe öre gemuoho röjëhijajeje. Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o jabumë Keriso mae uehorovë'ohuro ëhuro ajëmijego mae riravarueje.

³¹Keriso mae uehorovo'iröhe jöho baejë'ohuro na no ëhuro God-are jögoru mamioho aharueje. Bogo aho'i a'i ëho ma'eno titimarueje.

Abraham bogo aehu hesi sino tariojaharohuro bogo ëhuro
 God-are nunire mae nami'i a'i huhu God mae uehorovadohuro
 ëhuro God-are nunire mae namijade jöhoje.

4 ¹Bëhe vaeromo jiade Jew rajo nosi hijoho Abraham jie. Röhu Abraham-hu gavade God-hu diehi ajamamu gavade jöho no uehorovo'eo. ²Nani aëro uvo'ë'ö: Abraham-hu God-are nunire mae nami'ië'adevaroho huro mu mae vaeromo ëhuro God-are nunire mae namijade höjo. Ëhuni döro bamorovoromo nimorohë'i uvo'ibejajo: Naro nasi biririvoromo ëhuro God-are nunire mae namijaje hö uvo'ibejajo ého iae mae jio'ibejajo. Nani éhi uvo'ë'ö. Röhu God-hu gavajoho Abraham-hu döro bamorovo'iröhoho bëhoho bogoje. ³God-are surire jöho éhi uvë'eje: Abraham-ro God-are örire mae uehorovoromo uvade höjo: Hesi God-ro ajemi'ajëjo. Huro mae uehorovamu gagorovo God-ro huni vavaenimoromo uvade höjo: Na gavajoho hesi sisëho barë'ego iae hu a mae höjo. ⁴Röhu göehu gö hesi mu vaejahamu è hesi mana bojamamu gavë'oho uvarueje: Éaho bogo éma vavaenimoromo suvuoroho bojam'i a'lí mu vaejadohuni hesi manaho bojamade höjo. ⁵O ae göehu mu mae bogo vae'i ma-uvë'oho: Iae mae-ëjo. No a sisë javuë'ego God-ro nosi sisëho mu'uvahuego hesi nunire mae riravarue höjo. Ëhuni hesi huro na'o ajemi'iramu mae jevo'ajë uvë'oho God-ro uvajeje: Éahuro na mae uehorovevë'ero éhu'ëro na gavajoho hesi sisëho barë'ego iae hu a mae höjo. ⁶David-ro jöe gemuoho jajivadeje. Aehu bogo hesi biririvoromo mu mae vae'i ma-God mae uehorovego God-hu vavaenimoromo ajamego hesi nunire mae namiromo huë mae baejaje jöho David-ro God-are surire jajivoromo éhi uvë'eje:

⁷ O asë'e mabëhéjo.

Aehu God-are jö ahamu huhu uehorovoromo vuonugahuë'oho mu sisë vaejamu u'ovahuë'oho no huë mae baejarue höjo.

⁸ Noehu sisë vaejaroho Badahu bogo ijönö jö majahuijë'oho ëhuro no huë mae baejarue höjo.

Ëhi uvë'eje.

⁹Röhu è huë ma baejarue aribövioho rahumëje. Na ma-Jew rajo mu vaeromo sino tarivo'amarue aribövihuremu God-are nuniroho maho riravoromo huë maho baejarueje. O na sa'a ioro'ioro rajohu'o èhi gemuoho huë mae baejarueje. Bogo Jew rajohuremuho a'i Jew rajo mu bogo vaeromo sino bogo tarivo'amarue aribövioho jabu'o è huë maho baejarueje. Èhesi bëhoho urimë'i naro ave God-are surire jöho adahoromo jajivë'e jeve. Jajivoromo uëvë'e jeve: Abraham-ro God-are örire mae uehorovoromo uvade höjo: Hesi God-ro ajemi'ajëjo. Huro mae uehorovamu gagorovo God-ro huni vavaenimoromo uvade höjo: Na

gavajoho hesi sisëho barë'ego iae hu a mae höjo. ¹⁰Röhu rabu'e majare God-ro uvadeje: Abraham hu mae höjo. Na hu sino tariojahare maja hesi urimo o ijönö evare uvadeje. Sino tariojahare maja hesi urimo evare God-ro uvadeje: Abraham hu mae höjo. ¹¹Abraham mae hö uvonugoromo ijönö God-ro sino tarivoröhe muoho Abraham bojamadeje ae aho'o ého garomo uvoröhego: Urimë'i sino bogo tariojahare majare Abraham-ro God mae uehorovoromo éhuro hesi nunire mae namijade höjo. Éhu'éro jië'éro Abraham-hu ë'adëhi Jew rajo mu bogo vaeromo sino tarivo'amë'e ma-God mae uehorovoromo hesi nunire mae riravarue aribövioho ë aribövi jabisi bëhoho iae Abraham-je. ¹²Röhu Jew rajo mu vaeromo sino tarivare aribövie gö gö nosi bëhoho iae Abraham gemuje. Éhesi bëhoho Abraham ë'adëhi nosi sinohu'o tarivahuë'eje. Röhu ého majanovo'i a'i Abraham sino bogo tariojahë'e ma-hijade majare huhu God mae uehorovadëhi Jew raje ae rahu éhi gemuoho God mae uehorovë'oho éhuro Abraham hu nosi bëhohoje.

**Noehu jögoru ejaruohuro bogo éhuro God-are huë maho nosirirohu
rue'i a'i noehu God mae uehorovoromo hesi nunire mae riravaruoohuro
éhuro God-are huë mahuro nosirire rovajeje. Éhesi jöhoje.**

¹³God-ro Abraham uavadeje: Ave jöho na mae uavajëjo. Naro ja'o jasi ujohu'o sa'ae aho'o bojëmi'iramu bae barë'arujëjo. Rabëni baeröhego God-ro uavadeje. Bogo Abraham-hu mu vaeröhe jögoru ejahadolunioho bogo éhunioho God-ro mana uavadeje: Sa'ae aho'o bae barë'arujëjo. A'i Abraham-ro God mae uehorovoromo uvadeje: Hesi God-ro ajemi'ajë uvadohuni éhuni God-ro uvadeje: Na gavajoho Abraham-are sisëho barë'ego hu mae hö uvadohuni éhuni uavadeje: Sa'ae aho'o bae barë'arujëjo. ¹⁴O God-ro uö'ibejo: Ave jöho na mae uëvajëjo. Jemëhu jemesi biririvoromo mu vae'irarije jö ejehë'ohuro éhuro na sa'ae aho'o bojëmi'ejöjo. O bogo ejehë'oho bogo bojëmi'ejö uö'ibejo no mae uehorovoromo uvaruoho: Hesi God-ro ajamui'iramu mae javuo'ajë uvaruoho ë hesi bëhe bogojio'ibejo. O nosi biriroho bogo eni javuë'éro huhu bojamui'i uövuadoho bogo bae'ibejo. Röhu bogo éhiohoje. Mu vaeröhe jögoru ejaharuohunioho God-ro bogo éhunioho ajamui'i a'i noehu hesi örire mae uehorovaruhuni éhuni ajamuajeje. ¹⁵Mu vaeröhe jö God-hu bojamuadoho no bogo ejahego mae javuo'i a'i ahego God-ro no göromo dë vörönimego i'ue bojamuajeje. O mu vaeröhe jögoroho bogojio'ibejo bogo aho'ibejo.

¹⁶Éhu'éro jië'éro God-hu no ajamui'i Abraham uavadoho ého no bogo mu vaeröhe jöho ejahoromo bae'i a'i God mae uehorovoromo éhuro baejarueje. Éhu'éro God-ro bogo nosi muoho garomo huhu Abraham uavadëhi éhi mana ajamui'i a'i hesi éma nimoromo huhu Abraham uavadëhi iae hu éhi ajamuego éhuro Abraham-are ujoho no ae aho'obëhe

iae baejarueje. Bogo Moses-are jögoru ejaharue aribövie gemuohemuoho bael'i a'i ae rahu Abraham-hu ë'adëhi God mae uehorovë'oho iae bae'ejo ë hesi bëhoho God mae uehorovarue aribövioho aho'obëhe nosi bëhoho Abraham jië'ero. ¹⁷Abraham nosi bëhi jio'iröhe jö God-hu Abraham uavadoho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje: God naro ja ajami'iramu ëhuro sa'a gö gö raje aho'obëhe jabesi hijoho ja javo'ajëjo. Ëhu'ëro jië'ëro noehu God mae uehorovarue aribövie aho'obëhe nosi bëhoho Abraham-je hu God-are nunire ëhi jië'ëro. God gemu Abraham-ro mae uehorovadeje. God hu vuovë'e aho ajamuijego i'ovavuaje ahoje. God-hu uvego urimo bogojio'amë'e bövi bise'o ëma jio'amaje ahoje. God hu ëhi jië'e a jiajoho Abraham-ro hu mae uehorovadeje. ¹⁸Mae uehorovamu God-ro uavadeje: Sa'ae gö gö aho'obëhe jabesi hijoho ja javo'ajëjo. Ëhi uavamu Abraham-ro uvadeje: Diehi'oromo bae'ejöjo. Öroho bogohöjo. Iae ëhi uvadeje röhu huro God mae uehorovoromo uvadeje: Iae hesi höjo. God-hu uevadëhi iae ëhi jio'a'ajë uvoromo hiromo muebejadeje. God ëhi mae uehorovoromo muebejë'ëro ëhu'ëro Abraham sa'ae gö gö aho'obëhe nosi bëhoho jië'eje. Nosi bëhi jioröhe jö God-hu Abraham uavadoho God-are surire ëhi uvë'eje: Abraham jasi ujoho aho'obëhe jiji val'ene jioabe va'a'ajëjo. Surire jö jiadëhi iae ëhije. ¹⁹Röhu Abraham vadune aho'obëhe 100 rabu'e bae'irögöro ë'ë'ëro ëhu'ëro hesi sino haho'e u'uhoromo guomanovë'e jiadeje. O hesi vaboroho Sarah dë tiojë'e magonahe jiadeje. Baruohu'o vaborohu'o ëhi sisëréjëvë'e jiadeje. Röhu Abraham-ro uehorovoromo uvadeje: Iae ëhi höjo röhu God-ro iae uje bojemi'iramu ëhuro aho'obëhe jieho'ajëjo. Abraham-ro ëhi biririvoromo God mae uehorovobe rovadeje. ²⁰God mae uehorovadoho hu bogo vuonugoromo uvadeje: Na God-hu uevadëhi ëhi jio'a'ajëjo o bogajo. Bogo ëhioho uvo'i a'i biririvo avohoromo God mae uehorovobe rovadeje. Mae uehorovobe rueromo God-are örire rajahromo ²¹uvadeje: Iae mae-ëjo. God-hu uevadëhi ëhi ajemi'iröhoho iae hu eni jiajëjo. ²²Ëhi mae uehorovoromo uvamu gagorovo God-ro Abraham-ni uehorovoromo uvadeje: Ëhu'ëro na gavajoho hesi sisëho barë'lego iae hu a mae höjo. ²³Röhu ë jöho bogo Abraham-nioho gemu jajivo'i ²⁴ae aho'obëhe nosi jöhu'o jajivë'eje. God-hu no ae rahu mae javuajë uvoromo baejavuade aribövi nosi jöhoje ë hesi bëhoho no Iesu nosi Bada i'ovade ae God hesi örire mae uehorovaruëro jië'ëro. ²⁵Röhu God-ro Iesu a övore bojëmadeje baeromo anego nosi sisëhuni guomoröhego. Guomamu God-ro hu ajamijamu i'ovoromo ri'øjadeje ëhuro noro God-are nunire mae riravo'iröhego.

**God-are nunire mae riravaruëro jië'ëro hu'o huë
mae baeromo nimoroharue jöhoje.**

5 ¹Noro Keriso mae uehorovamu God-ro nosi sisëho mu'uvahuamu hesi nunire mae riravë'ëro javuë'ëro ëhu'ëro God'o no'o gemuoro

mae raromarueje nosi Bada Iesu Kerisoro buore vaejavuë'éro. ² Buore vaejavuoromo ajamuijë'éro ëhuro no God-are huë maho birohoromo biririvoromo hesi nunire mae riravarueje ë hesi bëhoho noro hesi örire mae uehorovë'éro javuë'éro. Hesi nunire mae riravoromo noro uvarueje: Noro God-are aji mare raromo'ejarë uvoromo ëhuni noro nimorohë'i muebejarueje. ³ Röhu göho no huë vavaeni bövi bise'o baejë'iroho ëhu'o nimoroharueje. Rabëni hesi bëhoho no uvarueje: Huë vavaeni baejë'ohuro ëhuro birire baeromo God mae uehorovobe va'arue höjo. ⁴ Biririvoromo God mae uehorovobe val'ë'ohuro ëhuro God-ro uvajeje: Jemë ruahö'löjë'e jëvajë uvajohuro ëhuro no dë ma-mabëhe jioromo muebejarueje ijono huro ajamuego ma-mabëhe javuoröhego. ⁵ No mabëhe javuo'iröhego muebejaruoho ëho bogo sarerivoromo ë'arueje. Ëhesi bëhoho God-ro hesi Aru'ahoho no bojamuijë'éro no dë vövöbajo'ere herovarueje God-ro no mabëhe uehorovavuo avohego.

⁶ God-hu no uehorovavuaje öroho aviëhije. Urimoho nosi arijo'arije ajamirovë'oho bogo eni javuadeje. Bogo eni javuobe rovamu God-hu nimade majaho rovamu evare Kerisoro guomadeje hu bijönimarue aribövioho ajamui'iro. ⁷ O noro garöhe ae gö mae jië'e hu ëma vörö'ere hijamu gagorovo hu ajami'i vuovorovë'oho ëho juhuoni'e muego nani no hu bogo ajami'ejo. O ga'iröhe ae gö huë bae avohaje a mabëhe jië'e hu ëma vörö'ere hijamu gavë'oho hesi nani'o. Nani no hu ajami'i biririvoromo vuovorovo'ejo nani bogo. ⁸ A'l'i Kerisoro gavade no sisë aribövie javuamu evare huro no ajamui'i guomorovadeje. No sisë aribövie javuamu evare guomë'éro ëhu'éro God-ro no rójahuijë'eje noro garomo uvöröhego: God-ro no uehorovavuo avohaje höjo. ⁹ No ae sisë javuamu evare Kerisoro noni guomë'éro ëhu'éro no God-are nunire mae riravarueje. Ëmuoho i'u'e mae jiadeje. Ëhuni no biririvo avohoromo uvo'ejo: Kerisoro mami'e ajamuijë'ego majae ijonoño God-hu bojamui'iröhe i'uoho no bogo bae'ejarëjo. ¹⁰ Hu'o no'o gororamirovarue aribövie javuamu evare hesi Harihoho noni guomamu ëhuro hesinö ramuadeje. Ëmuoho i'u'e mae jiadeje. Ëhuni biririvo avohoromo uvo'ejo: God-ro mami'e hesinö ramuë'éro jië'éro hesi Harihe biririvoromo hijajohuro ëhuro God-ro baejavuoromo maro bamavuo'iramu mae javuo'ajëjo. ¹¹ Iae u'emu mae javuo'ë'e röhu avevejö'ohu'o no God rajahiromo nimoroharueje nosi Bada Iesu Keriso-are jöëni ë hesi bëhoho huro mami'e vöröho tugohahuoromo God-arinö ramuë'éro.

**Adam-hu mu sisë vaejamu vuovarue muehu rue'i Kerisohu
mu mae vaejamu i'ovarue muehu rovade jöhoje.**

¹² Ëhi jië'éro urimoho ae gemuëro aevoromo mu sisëho vaejadeje. Ae gemuëro mu sisëho vaejamu ëhuro mu sisëho sa'are rovadeje. Sisëho rovamu ëhuro aevoromo aho vuovëvadeje. Vuovëvë'éro ëhuro no ae

aho'obëhe vuovavuobe rovajeje ae aho'obëhe mu sisë vaejë'ëro. ¹³ Urimë'i Moses-hu God-are jögoru bogo barovadevare evare mu sisëho iae sa'are jiobe rovadeje. Röhu Moses-are jögoroho bogojiamu aribövioho ého bogo heromo ahë'ëro éhuni God-ro mu sisëho gemu gemu garomo bogo adaho'i ma-nunëro gëbe rovadeje. ¹⁴ Mu sisëho bogo adaho'i ma-nunëremu gëbe rovamu röhu Adam-hu mu sisë vaejadevare evare ae aho'obëhe aevoromo vuovobe rovadoho röhu evare Moses rovadeje. Ëaribövioho Adam-hu God-are jö heromo ahadëhioho bogo éhioho heromo ahobe rovë'e jabu'o vuovëvobe rovadeje.

Röhu Adam hu God-aro jioromo ijönö sa'are rovade aho Keriso va'ëne éhi jianove. ¹⁵ Iae éhi jie röhu Adam'o ijönö sa'are rovade ahu'o ae niö'i jabiesi muoho bogo gemuoho jio'irögoro gö gö jiadeje. Gö gö jië'ëro God-are suvuorohuro Adam-hu sisë é'adoho iosiramijë'eye. Ëhesi bëhoho Adam hu ma-gemu jiadeje. Huro God-are jöho ahamu éhuro ae aho'o vuovëvobe rovë'eye. Iae éhi jie röhu Iesu Keriso hu'o ma-gemuje. Röhu God-ro no huë baejavuoromo è aho uavamu nosi sisëho ajamuijë'ëro éhu'ëro ae aho'obëhe hesi huë maho bae avohobe maro raromobe rovë'eye javue. ¹⁶ Ae gemuëro sisë vaejë'ëro éhu'ëro no'o sisë javue röhu God-are suvuorohuro è muoho iosiramijë'eye. Ëhesi bëhoho huro mu sisë gemu vaejë'ëro éhu'ëro God-ro no uövuajeje: Jemë'o sisë'e aribövie jëvajëjo. A'i noehu mu sisë aho'obëhe vaejaruoho God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo uövuajeje: Jemesi sisëho iae mu'uvéhë'e höjo. ¹⁷ Ae gemuëro mu sisë vaejë'ëro éhu'ëro a vuovavuaje muoho börömraejë'eye ae gemuëro huro éhi sisë è'ë'ëro. Éhuni no biririvo avohoromo uvo'lejo: Ae gemu Iesu Kerisoro ajamuijë'ëro éhu'ëro ae rahu God-are suvuoro mabëhe baeromo aevoromo hesi nunire mae riravë'oho éhi jië'e aribövioho noro bogo vuovo'i Keriso-are darugoho baeromo masije riravo'ejarëjo.

¹⁸ Éhu'ëro jië'ëro mu sisë gemu jië'ëro éhuro ae aho'o God-are nunire sisë'e javue. A'i ae gemuëro mu maho vaejë'ëro éhuro ae aho'obëhe nosi sisëho mu'uvahuë'ego no God-are nunire mae jioromo hu'o maro raromo'ajo. ¹⁹ Ëhesi bëhoho ae gemuëro God-are jöho ahamu ae aho'obëhe sisëräjavuadeje. A'i ae gemuëro hesi jöho ejahë'ëro éhu'ëro ae aho'obëhe hesi nunire marëjavuo'lë'e.

²⁰ Moses-are jögorehu ijönö rovade hesi bëhoho aëro ého heromo biriri'övoromo jöho ahobe va'ego mu sisë börömo bëhe ma-va'orahoro jioröhego. Mu sisë böröme jio'amadeje röhu God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo bogo bise'o vadu'oho ajamuiromo nosi sisëho iosiramil'amoromo hesi mu börömoho röjahuijadeje. ²¹ Éhu'ëro urimoho mu sisëho börömoho jiadeje. Mu sisë hesi uhure javuë'ëro vuovavuonövadeje. Jaruvoho God-hu huë baejavuade muoho börömohoje. God-are huë ma hesi uhure javuë'ëro hesi nunire mae riravarueje. Mae riravoromo mairo'iore gemu maro raromo'ajo nosi Bada Iesu Kerisoro ajamuijë'ëro.

Noehu Keriso'o bimuvoromo hu'o vuovanovoromo uehoro
mami vuonugo'i i'ovoromo uehoro i'e baejarue jöhoje.

6 ¹God-hu hesi nimoromo huë baejavuromu nosi sisëho ajamuijë'oho no diehi uvo'ejo. Na no uvo'ejo: Ë'ego no ëhi ma-mu sisëmu vaebe va'ego nosi sisëho aho'o jiego God-ro no huë baejavuo avohoromo mu'u'amajo. ²Bogo mae bogo ëhioho uvo'ejo. Mu sisë uhure javuadaho no vuovaruëhi ëhi jianovoromo iae barëjahü'eje. Ëhi jië'oho no diehi vuonorö'örömo mu sisë hesi uhuroho biririvoromo raromonövo'ejo. No bogo ëhioho ë'ejo. ³Ave jöho jemë'o uehorovo'lbejarije. Ae rahu bapataeto vaejamu Iesu Keriso'o gemuore bimuvavuë'oho ëhuro hu'o gemuore bimuvoromo vuovavuë'eje. ⁴Ëhuni no bapataeto vaejamu ëhuro Keriso'o bimuvoromo vuovoromo hu'o gemuore sa'a gagore raromareje ëhuro Vavuehu hesi aji'e darugohuro ajamamu Kerisohu guomadoho i'ovoromo ri'öjadëhi ëhi no'o mu i'ore raromo jijihonövoröhego.

⁵No Keriso'o gemu mae bimuvoromo hu guomadëhi no'o ëhi vuovarohuni ëhuni iae no Keriso'o gemu mae bimuvoromo hu i'ovadëhi no'o ëhi i'ovoromo mu i'e bae'ejo. ⁶Ave jöho iae no gavarueje. No Keriso'o gemu mae bimuvoromo korosire ano taemavuromu hu'o vuovavuade hesi bëhoho sisëhu nosi uehorore dajore biririvobe rovadoho barëjahuego ëhuro mu sisë hesi darugore javuadaho ijönöho bogo vaenövoröhego. Ëhuni no Keriso'o gemu mae vuovavuë'eje. ⁷Keriso'o gemu mae bimuvoromo vuovavuë'iroho sisë uhure javuadaho iae barëjahü'eje. ⁸No Keriso'o gemu mae bimuvoromo vuovavuë'ero ëhuni no mae uehorovoromo uvarueje: Iae no i'ovoromo hu'o gemu mae raromonövo'ejarëjo. ⁹No ëhi uehorovarue hesi bëhoho no gavaruoho God-ro ajamamu Keriso guomoromo ri'öjë'ëro hiromo röhu maho bogo guomo'ë'e hu guomoröhe hesi vöröho ruahö'öjë'ëro. ¹⁰Keriso urimo guomadeje. Ëhesi bëhoho hu guomoromo ëhuro sisëho ioro'iore gemu taemadeje. O jaruwoho iae hu hije ë hesi bëhoho hu God'o gemu mae hijajëro jië'ëro. ¹¹Ëhuni jemëro uvore: No'o vuovavuamu ëhuro mairo'ioremu mu sisëho taemë'e javuajëjo. Röhu no i'ovoromo Iesu Keriso'o gemuore javuë'ëro iae God'o gemu mae raromaruëjo.

¹²Ëhuni mu sisë uehoro sisë jemesi vuovëvoröhe sinehu nimajoho ëho nadi ejahorego ëhuro sisëho jemë bogo ruahö'öjëvo'iro. ¹³O jemesi öve höre simane rabe sisë öriroho nadi bojamirovoromo mu sisëho vaere. A'i uvore: No i'ovoromo mu i'e baejë'e aribövie javuajë uvoromo jemesi dë vövöbajo'e aho'o ma-God gemu bojamirovoromo jemesi öve höre simane rabe ëhu'o hesi öroro bojamirovoromo mu mae vaere. ¹⁴Mu sisëho jemë bogo ruahö'öjëvo'ë'e. Ëhesi bëhoho God-are jögoru aharuje ë hesi i'uoho bogo bae hesi jëve. God-ro hesi nimoromo huë baejëvoromo jemesi sisëho uehorovoromo vuonugëhajeje. Jemë ëhi maro raromarujeje.

Mu ma hesi darugoremu raromarue jöhoje.

¹⁵ Jögoru aharue hesi i'uoho bogo bae'i God-are nimoro nosi sisë uehorovoromo vuonugahuë'oho na no éhunioho mu sisëho vae'ejø. Bogo mae bogo éhioho é'ejø. ¹⁶ Jemë'o uehorovore. Jemë ae gö hesi jöhemu ejahoromo hesi muohemu vaejaho'i négamu jemesi arijo'arje bojamirovë'oho éhuro jemë ë a hesi darugoremu raromo'aruje. Jemë mu sisëmu vae'i négamu bojamirovë'oho éhuro jemë sisë hesi darugoremu raromoromo vuovoromo sisëro va'o hesi jéve. O God-are jö ejahoromo hesi muemu vaejaho'i négamu bojamirovë'oho éhuro hesi darugoremu raromoromo hesi nunire mae jévajeje. ¹⁷ Röhu na God mabëhe uave. Éhesi bëhoho urimoho jemë mu sisë hesi darugoremu raromonövarijeje röhu avevejö'oho jemë God-are jö diehi diehi röjëhijamu hejarijoho ë jöho jemesi dë vövöbajo'le aho'obëhe ejaharujeje. ¹⁸ Mu sisë hesi darugoremu raromarijoho God-ro jiovëhadeje. Éhu'éro ae göehu gö hesi darugoremu hijajéhi éhi jemëro mu ma hesi darugoremu raromaruje. ¹⁹ Ae göehu gö hesi darugoremu hijajéhi jemëhu mu ma hesi darugoremu raromaruje jö naehu uëvaje hesi bëhoho nasi jöho sama'e huruhë'e jioröhego jemesi uehoroho u'uhëvego bogo avoho hejöëni. Urimoho jemëro jemesi öve höre simane rabe aho'o bojamirovariyeje éhuro va'inumi'e mu o mu sisë gö gö hesi darugoremu raromoromo éhi jië'e muohemu vaenövo'irarijëro. O avevejö'oho éhi jemesi öve höre simane rabe aho'o bojamirovoromo mu ma hesi darugoremu raromoromo God-are mu mahemu vaenövore.

²⁰ Urimë'i jemë mu sisë hesi darugoremu raromarijearoho evaroho mu ma hesi darugoroho bogo raromo'i ma-raromarijeje. ²¹ Ma-raromoromo mu sisë vaejarijoho uehorovoromo javojëge. Röhu evare majare éhi jië'e mu sisë vaejarijoho ë hesi maho rabe baejarijeje. Bogojiadeje. Éhi jië'e mu sisë vaejë'oho éhuro ma-vuovoromo sisëro va'arueje. ²² O avevejö'oho God-ro ajëmamu mu sisë hesi darugoremu raromarijoho vuonugo'i God-are darugoremu raromë'e jéve. Éhu'éro jemë God-are aribövi mae jëvoromo éhuro ma-ioro'ioremu maro raromo'aruje. ²³ Noro mu sisë vaejego ë hesi manaho baeromo vuovoromo sisëro va'arueje. O God-ro hesi huë baejavuaje suvuoroho bojamuego éhuro no ma-ioro'iore gemu maro raromarueje Iesu Keriso nosi Badare ae gemuohuro javuë'éro.

**God-are jögoru ahoromo vavaeni'ere raromaroho
vuonugo'i Keriso-are aribövie javuaje jöhoje.**

7 ¹ Aganomë sa'a a masijo jabesi mu vae'irarije jögoru hesi öroho jemë gavarujëro jëvë'éro éhuni ave jöho iae ga'a'aruje. Ja sa'are hijë'oho sa'a hesi jögoru uhure hibe va'ojuvo guomavo'iramu jögoru uhuroho bogojavo'ëe. ² Bëhoho éhi jianove. Baru hijë'oho vaborohuro hu gemu gabe va'ë'e jögorure éhi uövuë'ego. A'i baru guomë'oho

magonahoho ë jögorehu nijio'iraejadaho iae barëjë'eje. ³Ëhi jië'ero baru hijamu sionoho ioro bamë'oho aëro uvo'ë'ö: Ëmagonahoho önö'e ma-juve'e magonahe höjo. A'i baru guomë'oho jögorehu nijio'iraejadaho barëjë'ego hesi nimoro ae gö baeromo hu'o gemuoro hijë'oho bogo önö'e ma-juvë'e magonahe jio'ë'e. ⁴Baru mamilohu guomamu magonahohuro baru i'e baeromo gemu mae hijajëhi jemë'eo ëhi jëvanove. Jemë Keriso-are sinohu'o gemuore bimuvorovoromo vuovëvë'ëro ëhu'ëro jögoru aharuje hesi i'uoho ma-ioro'iore gemu barëjëhë'eje ëhuro guomoromo ri'özade ahu'o gemuoro jemëro raromoromo God-hu nimaje muoho vae avoho'irarijego. ⁵Röhu urimë'l nosirire jiaje sisëhemu uehorovarevare evare mu vaeröhe jögoroho no uehorovoromo dë iahuo'ego mu sisëmu vae'i nimonövareje. Ëhi nimoromo sisëho dajo haho'ëro vaeromo ëhuro vuovoromo sisëro va'o hesi javuadeje. ⁶Avevejö'oho mu vaeröhe jögorehu no nijio'iraejavuadoho Keriso'o gemu mae vuovavuanovë'ëro ma-ioro'ioremu barëjahuë'eje. Ëhuro ë jögoru aharue hesi i'uoho bogo bae hesi javue. Ëhu'ëro ijönöho no öri mamilohu bogo va'oromo ma-surire jajivë'e jögoroho adahobe God-are muoho ma-sivoho gabe va'l i'i öri i'ore va'oromo God-are Aru'aho hesi darugohuro hesi muoho vaejarueje.

Mu vaeröhe jögoru adahoromo ëhuro mu sisë hesi bëhi gavarue jöhoje.

⁷Ësurire jajivë'e jögoru hesi uhure javuadoho iae barëjë'eje. Ëhuni no diehi uvo'ejo. Na no ëma uvo'ejo: Ëjögoroho sisë höjo. Bogo mae bogo ëhioho uvo'ejo. Ëjögoroho bogojio'ibejo Paul na bogo gal'ibejo mu sisë hesi öroho diehi jië'e jiego. Ëhesi bëhoho jögore gemu jajivoromo ëhi uvë'eje: Nadi ae gö hesi böviëni bise'ënioho ganiganimonëjo. Bogo ëhioho jajivo'ibejo naro uvo'ibejo: Ganigani muoho nani mae höjo.

⁸Röhu ganigani hesi jögoroho iae jajivë'eje. Jajivë'ëro naro garomo uvodeje: Ëganigani muoho God-ro bijönimaje hö uvamu nasi dë iehamu sisëhuro börömo mae rojomamu avare böviëni bise'ënii ganiganiego avohadeje. O surire jajivë'e jögoroho bogojio'ibejo uehoro sisëho bogo ëhioho rojomo'ibejo. ⁹Urimoho ë jögoroho bogo hejë'e ëma hibe rueromo uvodeje: Nani na mae jevajëjo. A'i ganigani jögoroho hejamu mu sisëhuro baejevamu naro biriri'övoromo jögoroho ahoromo ¹⁰uvodeje: Ëhu'ëro na guomo örire jevajëjo. Röhu mami'e God-hu ganigani jögoru bamade hesi bëhoho ëhuro no mae raromo'iröhego. Röhu ë ganigani jögoroho jië'ëro ëhu'ëro sisëhuro baejevamu na guomo örire jevadeje. ¹¹Guomo örire jevade hesi bëhoho surire jajivë'e jögoroho na hejë'ëro ëhu'ëro ë mu sisëhuro sareremiromo dë iehamu naro jögoroho ahamu ëhuro guomo örire jevadeje.

¹²Röhu ë surire jajivë'e jögoroho aho'obëhe God-aro jioromo rovë'eje. Ëhesi jöe gö gö God-ro bamadeje noro mu mae vaejego marëjavuoröhego. Ëhu'ëro ë jöho iae maeje. ¹³Mae jië'oho na no ëma uvo'ejo: Jö mahuro

ëhuro na ijumevamu guomo örire jevade höjo. Bogo ëhioho uvo'ej. A'i uehoro sisëhuro ëhuro ë'adeje. Uehoro sisëhuro ë jö maho huotovoromo ijumevamu guomo örire jevadeje. Ëhesi bëhoho God-ro nimadeje no samaro garöhego sisë hesi bëhoho i'u'e mae jiego. Hu nimadeje jögoroho jioromo ëhuro mu sisëho börömoraeröhego.

Uehoro ma'o uehoro sisë'o umogirohaje ë hesi jöhoje.

¹⁴Röhu no gavaruoho God-are jögoroho hesi Aru'ahohuro bojamuaje jöeje. Röhu na bogo hesi Aru'aho ejahaje aho jevo'i sino hesi mu sisë eromo hesi darugoremu hijaje ae jeve. ¹⁵Ëhuni na uvajeje: Naro diehi ë'ego ë'aje höjo. Mu mae negajoho bogo vae'i a'i mu sisë bijönegajoho ëma vaejajeje. ¹⁶Röhu naehu mu sisë vaeromo God-are jögoru ahajoho bijöngegego ëhuro na uvajeje: God-hu bojamuade jögoroho iae maho höjo. ¹⁷Ëhi jië'ero bogo naehu nimiromo sisëho vae'i a'i uehoro sisëro dëre rojomego ëhuro vaejajeje. ¹⁸Na gavajoho uehoro maho nasiriroho bogo mae bogoje. Ëhesi bëhoho nasi dëre uehoro mami jioabe rovadoho ëho sisëmuje. Na ëhi gavaje hesi bëhoho na mu mae vae'i negajoho bogo vae hesi jeve. ¹⁹Mu mae vae'i negajoho ëho bogo vae'i a'i mu sisë bijönegajoho ëho iae na vaejajeje. ²⁰Na bijönegaje muoho ëma vaejë'ëro ëhuro bogo naehu nimiromo vae'irögoro uehoro sisëhuro nasi dëre rojomego ëhuro vaejajeje.

²¹Ëhu'ëro na gavajeje aviëhi jië'e muoho jiego. Na mu mae vae'i negë'iroho mu maho bogo rue'i mu sisëhuremu nasirire rovajeje. ²²Nasi dë vövöbajo'ere God-are jögoroho negajeje. ²³Röhu na gavajoho uehoro göhuro nasi sino haho'e ruahö'öjevajeje. Ruahö'öjevoromo God-are jögoru simanehu nimajohu'o umogihorovajeje. Umogihorovoromo ëhuro sino haho'ere jiaje sisëhuro na ruaho'amoniagegajeje. ²⁴Asë'e vaevë'e jevaje. Sisëhu sino haho'e ruahö'öjevo'ego guomevo hesi jevajoho raro ajemi'iramu maho jevo'ë'e. ²⁵Röhu na God mabëhe uave. Huro ua'iramu Iesu Keriso nosi Badaro ajemi'iramu mae jevo'ë'e.

Ëhu'ëro jië'ëro na ëhi jeve. Naro nasi uehoroho bojamirovoromo God-are jögoroho ejahajeje. Röhu sisë nasirire jioabe rovadohuro mu sisë hesi jöhu'o ejahajeje.

God-are Aru'aho baeromo ëhuro mae raromarue jöhoje.

8 ¹Röhu jaruvoho Iesu Keriso-are ae gemuoho javuë'oho mu sisë hesi i'uoho bogo bae hesi javue. ²Urimoho ja mu sisëmu vaeromo guomo öriremu juvonövaneje. Jaruvoho ja Iesu Keriso-are ae gemuoho javë'ëro i'ovavuaje Aru'ahohuro ja ajamiromo ë sisëhu ruahö'öjavadoho bisihö'öjamu mae javë'eje. ³God hu eni jië'ëro hesi Harihu Maho nugö'öjadeje araeromo sino haho'e baeromo no a sisë javuajëhi hu ëhi jioromo rueromo sisëni guomoröhego. Ëhi'amu ëhuro nosirire jiaje sisë hesi darugoho

barëjahuadeje. Noehu mu vaeröhe jögorohuro bogo ëhuro sisë hesi darugoho barëjahuadeje. Sisë nosirire jië'éro jögoru hesi biriroho bogojiadeje. ⁴Röhu God-hu sisë hesi darugo ëhi tugohahuade hesi bëhoho hu nimadeje noro God-are jögoru hesi mu maho aho'obëhe vaeröhego sino hesi sisëhu nimajoho no bogo e'i God-are Aru'ahehu nimajëhi ëhi vaejaruëro javuë'éro. ⁵Sinehu nimaje sisë ejë'oho ë hesi muohuremu uehorovarueje. O God-are Aru'ahehu nimajëhi vaejë'oho Aru'ahehu uövuajohuremu uehorovarueje. ⁶Nosirire jiaje sisëhuremu uehorovë'oho ëhuro no vuovoromo sisëro va'arueje. A'i God-are Aru'ahehu uövuajohuremu uehorovë'oho ëhuro mairo'iore gemu huë mae raromarueje. ⁷Nosirire jiaje sisëhuremu uehorovego vuovavuaje hesi bëhoho ëhi jië'e uehoro sisë baejë'oho God-are jögoroho bogo ejaharueje. Ejaho'iröhoho bogo eni javuajeje. Ëhuro God'o muorovarue aribövie javuajeje. ⁸Nosirire jiaje sisëhuremu uehorovë'oho God-hu nimaje muoho bogo biroho hesi javuajeje.

⁹Röhu jemë bogo ëhioho ë'arujeje. Jemë sinehu nimaje sisëho bogo e'i a'i God-are Aru'ahehu nimajëhi ëhi vaejarujeje God-are Aru'ahoho jemesi dë vövöbajo'ere mami'e abo gemu mae hijë'ego. Ae rahu Keriso-are Aru'aho dë vövöbajo'ere bogojië'oho hu bogo Keriso-are ahoje. Röhu hesi Aru'ahoho jemesirire jië'ego ëhuni huhu nimaje jöho iae ejaharujeje. ¹⁰Keriso jemesi dë vövöbajo'ere jie. Ëhu'éro jemë sisë vaejarujohuro jemesi sino haho'oho iae vuovëho hesije röhu jemë God-are nunire mae riravarujohuro jemesi aru'ahoho biririvëhego raromarueje. ¹¹Röhu God-ro Iesu ajamamu guomoromo ri'özadeje. Ëhuni hesi Aru'ahoho jemesirire jië'éro God-hu Keriso ajamamu guomoromo i'ovadëhi jemesi vuovo sinohu'o ëhi ajëmi'liramu i'ovëvo'ële God-are Aru'ahohuro jemesi dëre abo hijë'éro.

¹²Ëhi jië'éro noehu mu vae'iröhoho iae jiahue. Röhu nosi sinehu nimaje mu sisëho ëho bogo nosi muehuje. ¹³Ëhi jië'e sisë vaejë'ohuro ëhuro jemë ioro'ioremu vuovëvol'ë'e. A'i God-are Aru'aho hesi birire baeromo jemesi sino hesi mu sisë mu'uromo bogo gavanovë'oho ëhuro jemë ma-ioro'ioremu raromo'aruje. ¹⁴Ae rahu God-are Aru'aho ejahobe va'ë'oho ë aribövioho God-are abozi harihu'e jio'ame. ¹⁵God-are Aru'aho baejarijohuro jemë bogo tövo rëmo'ego röhu maho sisëroho raromoromo juhuonibijoho'irögörö a'i God-are Aru'ahohuro jemë ajëmijë'éro hesi abozi harihu'e jëve. Ëhuni no God-are örire uavarueje: Asë'e Apajo. ¹⁶Noehu ëhi uavarue hesi bëhoho God-are Aru'ahohuro nosi aru'ahoho ajamuiromo uövuajeje: Jemë iae God-are abozi harihu'o mae jëvajëjo. ¹⁷No hesi abozi harihu'ëro javuë'ëro no God nosi Vavu hesi maho bae hesi javue. Kerisohu baejajëhi no'o ëhi bae'ejo. No Keriso'o huë vavaene baejaruëro jië'ëro ëhuro hu'o gemuore aji maho bae'ejo.

U'emu God-are aji ma baeröhe jöhoje.

¹⁸Na uve: Huë vavaene jaruvo baejaruoho ma-bise'e jio'ego bogo uehorovo'i a'i God-hu röjhuijego garöhe aji mabëhoho ëho börömo mae höjo. ¹⁹Röhu

vaevë'oho sa'ae mie bövie bise'e God-hu bamadoho bogo eni jiobe ruejuvo God-ro hesi aboji harihu'oho va'orahoro bamavuo'iramu ëho ma-maro jio'amo'ë'e. ²⁰Ëhesi bëhoho God-ro uvadeje: Sa'ae bövie bise'e sisérë'amo'ajëjo. Bogo hesi éma sisérë'amobe rue'i God-ro hesi nimoromo sisérëjöro uvadeje hujeji avohego marë'amoröhego. ²¹God-hu bamade bövioho bise'oho jaruvoho ëhi ma-sagohoriemu sagohoribe va'ajeje. U'emu God-ro avoho'amo'iramu ëhi jiobe va'ajoho iae barë'irögоро huro i'ovo'amo'iramu hesi aboji harihu'e ma-maro javuoröhëhi ëhi huhu bamade bövioho bise'oho maro jio'amo'ë'e. ²²Vaevë'oho iae no gavö God-hu bamade bövioho bise'oho sisérëbe rovë'e jio'ego ijönö mae jio'amo'ie'ëro. ²³Sa'ae bövie bise'e bogo éhemuoho sisérë'i röhu huhu hesi Aru'aho aevö'i suvuoramamu baejare aribövioho no'o sisë'i huë vavaen'i raromë'ëro hara'uë'i mueberomo raromö ijönö God-ro hesi aboji harihu'oho no avohavuoromo nosi sino haho'e aho'obëhe i'ovavuego ma-maemu javuoröhego. ²⁴Ëhi mae javuoröhoho ëho noro muebejöro God-ro ajamuiromo maro bamavuë'eje. Mue gö gö no avevejö'e nunehu ga'amaruoho ëho bogo ga'amo'i muebejarueje iae mami'e gavaruëro. ²⁵A'i mae javuo'irögоро biririvoromo raromoromo muebebe va'arueje.

²⁶Röhu no u'uhavüe'ego God-are Aru'ahohuro nosirire rueromo ajamuijajeje. Ëhesi bëhoho God-are örire diehi avoho ato'irögоро no dadivavue. Dadivavuego God-are Aru'ahohuro hesi ajamuiromo nosi jöeni huë vavaene börömo bëhe baeromo sisë maro hara'uoromo éhuro God-are örire éninamijajeje. Huhu hara'uoromo éninamijaje jöho aho ë jöho bogo ato hesi javue. ²⁷Röhu God-hu dë vövöbajo'ere bijoho gövuajohuro hesi Aru'aho hesi uehorohu'o iae gavajeje rabëni God-hu nimajëhi hesi Aru'ahohuro ëhi jië'e uehoroho baeromo hesi aribövi nosi jöeni éninamijajego.

²⁸No gavaruoho ae rahu God rajahijë'iroho mu mae mu sisë huë mae huë sisë jabisi örire rovego röhu God-ro jabumë ajëmiromo huë mahu'o huë sisëhu'o aho'obëhe avohëhajeje éhuro ijönö jabumë mae jëvo'irögого hesi nimadëhi rinégade ariböviëro jëvë'ëro. ²⁹Ëaribövioho urimë'i God-ro söjëgo'irögоро uehorovëvadeje. Uehorovëvoromo hesi simanëro mevoromo uvadeje: Hujeji ë aribövioho naro tarioromo baejëvo'ejöjo éhuro nasi Harihu ma valëne jëvoröhego. Ëhi jië'oho jabumë ijoraje aho'obëhe jëvo'i nasi Harihoho murioho jio'a'ajëjo. Mevoromo ëhi uvadeje. ³⁰Ëaribövie gemuoho mevoromo röhu hesinö rinégadeje. Rinégoromo röhu jabisi jö sisëho uehorovoromo vuonugëhamu hesi numire mae riravareje. Hesi nunire mae riravamu huro baejëvoromo aji mare rëmadeje.

**God-hu dë vövöbajo'ere no uehorovavuaje muoho ëho
a göehu o mu göehu bogo aho'iröhe jöhoje.**

³¹God-hu ëhi ajamuijadoho no diehi uehorovo'ejo. Iae no ëhi uvo'ejo: God nosi dönö jiajoho raro no bisihö'löjavuo'ajëjo. ³²God bogo uvadeje:

Nasi Harihoho maego bogo bojëmi'ejö uvoromo nijio'irae'i a'i Harihoho nugö'øjadeje ae aho'obëhe nosi jöëni huë vavaene baeröhego. Hesi Harihoho éhi bojamuijë'éro éhuni noro biririvoromo uvarueje: Hesi suvuoro börömoho mami'e bojamuijë'éro éhuni suvuoro ior'o'iorohu'o iae bojamui barë'ajëjo. ³³ God-hu baejavuade aribövi nosi jö sisëho raro jövo'lë'e. Jövoröhe aho bogoje. Rabëni God-ro nosi sisëho avohahuë'éro uvajeje: Jemë mae jëvajëjo. ³⁴ O raro uöl'ë'e: Sisë'e jëvaje sisëro va'ohëjo. Éhi uöl'iröhe aho bogoje. Rabëni hesi bëhoho Iesu Kerisoro guomadeje. Guomoromo röhu ri'öromo ajiomë'éro God-are övo manö hiromo nosi jöëni God-are örire jöe majahijajeje. ³⁵ Kerisoro no dë vövöbajo'e aho'o uehorovavuoromo ajamujajeje. Uehorovavuoromo ajamujaje öroho raro tugohahuo'lë'e. Aho bogo. Huë vavaeni bövi bise'o rovë'oho ae göehu ijumavuë'oho ie o niögü suhi'e bogojavuë'oho vörö'ere va'ë'oho aehu bijuëmavuamu vuovë'oho bogo éhuro tugohahuo'lë'e. ³⁶ Iae éhi jië'e mu sisëho nosi örire rovajeje. Éjöho God-are surire éhi uvë'eje:

God no jasi ariböviëro javuë'éro éhuni aëro vae majae
muo'amavuo'lë'ego no vöröre ma-raromarue höjo.

Sheep rinovoromo bijuëmo'lë'aruëhi aëro nosi örire éhi é'arue höjo. ³⁷ Iae no éhi javue. Röhu rabe rabe rovë'iroho Kerisoro no uehorovavuoromo ajamujiego éhuro no ruahö'lö avohoromo ma-mae javuajeje. ³⁸ Éhesi bëhoho na mae uehorovoromo uvajeje: Huhu dë vövöbajo'e aho'o uehorovavuoromo ajamujaje öroho mu gö gö rovë'oho bogo tugohahuo'ajëjo. Vuovavuë'oho o ave sa'are raromë'oho anerae maja aru'ahe vörö'lë mue gö gö rovë'oho mu rabu rabu jaruwo o u'emu rovë'oho ³⁹ noehu dö mare ajiomë'oho o sa'a gago égobövire abuejë'oho bövie bise'e dinö'e dinö'e jiajoho rovë'oho God-hu uehorovavuaje öri Iesu Keriso nosi Badarire röjahuijajoho ého bogo tugohahuo'ajëjo.

God-hu hesi nimoromo Israel rajo hesinö baejëvade jöhoje.

9 ¹ Na Keriso-are ae gemuohuro jevë'éro jö mae majëhi'lë'e sareri'e jöho bogo. God-are Aru'ahohuro nasi dë vövöbajo'oho ajemiromo avoheho'ego herovoromo na jö mae majëhi'lë'e. ² Huë vavaene na bogo bise'o vadu'oho baeromo majae éhi vavaenegajeje. ³ Nasi sa'a raje ö mueno'e gemuoho jëvanovo'ego jabesi jöëni vavaene baeje. Éhesi bëhoho jabumë Keriso bogo mae uehorovoruomajeje. Röhu jabesi aru'ahohuni na böröme uehorovevo'i nasi sinoho ma-bisemu uehorovajeje. Éhuni na uve: God-ro sisë bojemiromo Keriso-are bëhiroho rori'o babu'öjevego nasi sa'a rajohuro aevoromo Keriso mae uehorovoruomo'ibejajo éhuro iae mae jevo'ibejajo. Jabesi jöëni éhi dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvoromo vavaenimajeje. ⁴ Nasi sa'a rajohu Keriso bogo ma uehorovarueje röhu huë mabëhe God-are örire baeruomë'eje. Jabumë Israel rajo God-hu baejëvade aribövie jioruome. Huro jabumë hesi aboji harihu'e vaejëvadeje. Hesi

aji maho röjëhijadeje. Hesi jögoru maho bojëmiromo uëvadeje: Iae na jemë muebejëvo'ejöjo. Mu vaeröhe jögoroho bojëmadeje. Osa börömore rueromo hu rajahi'iröhe öroho röjëhijadeje. Ijonö mae ajëmi'iröhe jöho bojëmadeje. ⁵ Jabesi hijo miono'oho God-are a masije jëvadeje. Böröme namiromo ajamuaje aho Keriso jabesi sa'a raje gemuoho jiadeje. Keriso hu bogo ma-aehu jio'i hu God jië'éro sa'a bövie bise'e muebejajego ëhuni noro hesi örire rajahiemu rajahibe va'ejo.

⁶ Iae Israel-are ujo ömo'omoho noro ëhi jië'e mu maho baejë'e javue. Röhu hesi ujoho ma-ae gemuëro gemuëro Keriso mae uehorovo'i a ioro'loroho bogo ma uehorovarueje. Bogo ma uehorovarueje röhu Israel-are ujo muebejavuoröhëro God-hu uvade jöho bogo barëjë'eje. Ëhesi bëhoho Israel-are siono baeromo mu ma bövi bise'o baejarue aribövihuremu God-ro muebejavuo'i uvadeje. Röhu ëhi jië'e aribövihoo bogo aho'oho jio'i ma-gemu gemu javue. God-hu Israel-are mu ma baejarue aribövi muebejavuo'i uvadëhi ëhi muebejavuajeje. Ëhuni Israel-are ujo muebejavuoröhëro uvade jöho bogo barëjë'eje. ⁷ Göho Abraham-are ujoho aho'obëheje röhu ujo ioro'loroho hesi mu maho bövihoo bise'oho bogo baerumë'eje. Ëhesi jöho God-hu Abraham uavadoho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Jasi harihe Isaac'o hesi ujohu'o ë aribövihuremu jasi sionoho baeromo bövihoo bise'oho baebe va'i jasi ujo ioro'loroho bogajo. Ëhi uvë'eje. ⁸ Ejö hesi bëhoho bogo Abraham hesi arijo'éro ëma nimoromo baejade harihohu'o ë harihu hesi ujohu'o God-are aboji harihu ömo'ömehu jio'i a'i God-hu Abraham bojamili uavade ujo ömo'omoho ého jaburo Abraham-are sionoho baejarueje. ⁹ God-ro Abraham harihe bojamili majahromo uavadeje: Evare majare na vuonorö'ö rue'iramu Sarah harihe raho'a'ajëjo. Ëhi uvë'eje.

¹⁰ Abraham-are harihu göhuremu Abraham-are sionoho bae'iröhego ëhi uvadeje röhu bogo ëhemu jio'i a'i ijonö Rebecca harihe niö'i huodi'e dëre jëvadeje. Harihu niö'i jabesi vavuoho gemu jiadeje. Hu nosi hijo miono'e Isaac jiadeje. ¹¹⁻¹² Röhu harihe niö'i bogo rëhëv'e dëre jëvamu mu maho o mu sisëho bogo vaejë'iro evare majare God-ro jabesi vëmoho Rebecca uavadeje: Naro ijomajohemu ajami'iramu böröme jio'iramu muriohuro bise'e jiomomo ijomajo hesi muoho vaejahonövo'ajëjo. Mu ma o mu sisë bogo vaejare majare harihe gemu ajami'i uvade hesi bëhoho ëhuro huhu nimadëhi ëhemu uehorovoromo ae baejëvoröhëni hu bogo aehu mu ma vaejarooho gëromo rinëgo'i hesi nimoro ëma rinëgajëro jië'éro. Iae ëhuni mu bogo vaejare majare harihe gemu ajami'i uvadeje. ¹³ God-hu ijomajohemu Jacob ajami'i murie Esau bogo ajamijade jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje: Na Jacob nego'i Esau bijönegade höjo. God-ro ëhi uvë'eje.

¹⁴ Ëhi jië'oho no diehi uvo'ejo. Na no ëma uehorovoromo uvo'ejo: God-hu a sisëro jië'éro sisë'i uehorovoromo ëhioho ë'ade höjo. Ëhi

jië'oho jö sisëgo bogo ëhioho uvo'ejo. ¹⁵ Ëhesi bëhoho God-ro Moses uavadeje: Di aribövi sisë jëvajoho huë baejëvo'i negë'oho ë aribövioho huë baejëvo'ejöjo. O di ariböviohuni na vavaenimo'i negë'oho ë ariböviohuni vavaenimo'ejöjo. ¹⁶ Ëhu'éro jië'éro God-hu hesinö rinaguaje hesi bëhoho bogo noehu nimoromo biririvoromo muoho vae'i a'i huro noni vavaenimoromo rinaguajeje. ¹⁷ God-hu sisë a börömo Pharaoh-are örire jö majahijade jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje: God naehu ja böröme vaejavoromo döro bamavode hesi bëhoho naro jasi sisë hesi i'uoho bojamiromo ëhuro nasi vöröho ae röjëhijego sa'ae göre göre raromarue aribövioho aho'obëhe nasi ihoho hebe va'oröhego. ¹⁸ Ëhu'éro jië'éro God hesi nimë'oho a ioro'iroho jabumëni vavaenimoromo hesinö javuojöro gagovavuo'i a ioro'iroho ma-rëmajeje jabesi nimoromo biriri'övoromo mu sisëhemu vaenövoröhego.

**God-hu dë vörönimoromo i'u bojamuibe
noni vavaenimobe va'aje jöhoje.**

¹⁹ Ëhu'éro jië'éro nani jero ae gö jö sisë uehorovoromo nasi jöho ahoromo sarerivoromo ue'a'anue: God-ro hesi nimoromo ramuë'éro ëhu'éro noro biriri'övoromo mu sisëho vaejarue höjo. Noehu mu sisë vaejaruoho ého bogo nosi sisëhu jio'i God-hu nimade muoho höjo. Hesi nimade muoho bogo aho varijënoho javuego ëhuni no mu sisëho vaejarue höjo. Ëhuni God-ro sarerivoromo éma uövuaje höjo: Jemëhu mu sisë vaejarujoho jemesi sisë höjo. Ého bogo nosi sisëho jio'i God-ro hesi nimoromo ramuë'éro ëhu'éro no mu sisëho vaejarue höjo. ²⁰ Jaehu ëhi jië'e sareri'e jö majehijë'oho naro ja ua'ejo: Ja ma-ae javajëjo. Ja ma-a javë'oho röhu ja rabëni biriri'övoromo God-are öriroho ëhi jië'e jö sisëho jövanüéjo. No sa'aehu rama avoharuëhi ëhi javuo'i God hu rama avoho'amaje aho val'ëne jië'ego ëhuni no bogo ri'öromo ua'ejarëjo: Ja rabëni no ëhioho avohavuane höjo. Bogo ëhioho ua'ejarëjo. ²¹ Ja'o uehorovone. Rama avoho'amarue ariböviehu sa'a mugöru baeromo jabesi nimoromo avohë'oho iae maeje. Nimë'oho sa'a mugöre gemu baeromo röhu ramae niö'i avohëvo'e'le rama göho maego maja börömohuni runo'e bamo'irögöro göho sisëgo majae ëhi ë nemonövo'iröhëro.

²² Ëuhu jö hesi bëhoho God no avohavuaje aeje. No avohavuaje aëro jië'éro ëhu'éro jië'éro hu hesi nimoromo ë'ë'oho iae maeje. Hu nimadeje huhu a i'u bojëmi'iröhe vöröhu'o darugohu'o ae aho'obëhe röjëhili'iröhëni. Ëhuni huhu dë vörönimego sisëröröhe aribövi jabesi öriroho i'uoho bogo burëroho bojëmi'i ma-biririvoromo gë taemobe rovadeje ijönö i'uoho bojëmi'iröhëni. ²³ Ma-gë taemobe rovade hesi bëhoho hu nimadeje hesi aji mabëhe nosi örire röjahui avoho'iro rabëni hu noni vavaenimaje aribövie javuë'ego. Noehu hesi aji baeröhego huhu huë baeromo avohavuade aribövie javuë'ego. ²⁴ Jew rajo ioro'ioro no hesinö javuojöro rinaguade

aribövie uëve. Röhu bogo Jew rajoho gemu rinaguo'i a'i sa'a gö gö raje a ioro'iorohu'o rinëgë'eje. 25 God-hu sa'a ioro'ioro rajo hesinö jëvojöro rinëgoröhe jöho urimë'i Hosea-ro God-are surire jajivoromo uvë'eje:

God-ro uvajëjo: Ëaribövioho bogo nasi aribövie jëvajoho

ijonö naro uë'ejöjo: Ëho nasi aribövie jioruomajëjo.

Ëaribövioho bogo nasi huë baejëvaje agane jëvajoho

ijonö naro uë'ejöjo: Naehu huë baejëvaje agane jioruomajëjo.

26 Di sa'are aribövihuro henövare God-ro uë'ego: Jemë bogo nasi
ariböviehu jëvajë'ego henövaroho
ë aribövioho naro uë'ejöjo: God darugo'o hijaje a nasi aboji harihu'e
jëvajëjo.

27 God-hu sa'a ioro'ioro rajo rinëgade hesi jöho ëhi jio'i röhu Israel rajo
jabesi jö Isaiah-hu darugo'o uvade jöho God-are surire jajivoromo ëhi
uvë'eje: Nani Israel rajoho nie'u va'ëne ae jëvo'ajëjo röhu ae ma-vemino'e
i'uoho bogo bae'i mae jioruomo'ajëjo. 28 Ëhesi bëhoho God-ro sa'ae aho'o
jabesi sisëho ma-burëro mevoromo i'uoho ma-ioro'ioremu bojëmi'ajëjo.

29 O Isaiah-ro ave jöhu'o jajivoromo uvadeje:

Jögoru eni jië'le ae Bada God-ro noni a uje gemu gemu bogo
vuonugahuo'ibejajo

Sodom amo barëjadëhi no'o ëhi barëjavuo'ibejajo.

Gomorrah amo sisérëjadëhi no'o ëhi sisérëjavuo'ibejajo.

Isaiah-hu urimo uvadëhi avevejö'oho Israel rajoho no ëhi ae ma-gemu
gemu God-are aribövi mae javue.

Israel rajehu Keriso bogo ma uehorovarue jöhoje.

30 Ëhi jië'oho no diehi uvo'ejo. No ëhi uvo'ejo: Israel rajoho bogo
a'i sa'a ioro'ioro rajoho bogo sivoho gabe rovare höjo God-are nunire
mae riravoröhoho. Ëhi höjo röhu jabumëro Keriso-are örire mae
uehorovoromo ëhuro God-are nunire mae riravo'iröhe öroho iae baejë'e
höjo. 31 Sa'a ioro'ioro rajohuro baejare höjo a'i Israel rajohuro uvare höjo:
No God-are jögoru ejahë'oho ëhuro hesi nunire mae riravo'ejarëromo
God-are jöho ejaho'i sivoho gabe rovaroho mae riravo'iröhe öroho bogo
baejare höjo. 32 Bogo baejare hesi bëhoho bogo uvareje: Kerisoro gemuëro
ajamui'iramu mae javuo'ajë uvo'i a'i ömo gavareje ga'l avohorovë'ëro
God-are nunire mae riravo hesi jëvego. Ëhi jië'e öroho nahoromo
bogo biroho'i God-are munë Iesu bijönimoromo hesirire munëro
biberovanareje. 33 Keriso munë va'ëne jiaje jöho uhu'e jajivoromo ëhi
uvë'eje:

Ëhuro gahëjo. God naro munë va'ëne aho Zion bamajëjo.

Aëro hesirire ro biberovo'aruëjo.

Hesirire ro rireromo'aruëjo.

A'i ae rahu ë aho mae uehorovë'oho bogo javojimo ga'a'ajëjo.

10 ¹O asë'e aganomë nasi dë vövöbajo'oho aho'o nimo avohoromo God-are örire änanimijajeje nasi Israel sa'a rajohuro God-are i'uoho bogo bae'i ma-maro va'iröhego. ²Ëhesi bëhoho naro jabesi muoho garomo uëve: God-are muoho nimo avohoruomaje höjo. Röhu bogo ma garomo ë'oruomaje höjo. ³God-hu nosi iho avohahuaje öroho bogo gavanovo'i sarerivoromo uvoruomë'eje: No mu mae vaejë'oho God-ro göromo nosi sisëho uehorovoromo vuonugo'iramu hesi nunire mae riravo'ejarëromo jabesi biririvoromo God-are jögoroho ejaho'i ë'o gavë'eje. Ëhi'ormo God-hu nosi sisë avohahuego hesi nunire mae riravo'iröhe jöho bijönibijohë'eje. ⁴Ëhesi bëhoho aëro sarerivoromo uvoruomajeje: No God-are jögoru ejahoromo mu mae vaejë'oho ëhuro hesi nunire ma-mae riravo'ejarëjo. Ëhi uvoruomajeje. Röhu ae rahu Keriso mae uehorovë'oho ijonöho bogo ëhioho uvo'i a'lì uvarueje: Hesi Kerisoro ajamui'iramu God-are nunire riravo'ejarëjo.

**Israel rajohu'o sa'a ioro'iro rajohu'o Keriso mae uehorovego
God-hu baejavuromarobamavuaje jöhoje.**

⁵Jögoru ejahoromo God-are nunire mae riravo'iröhe ë hesi jöho Moses-ro jajivoromo uvë'eje: Ae rahu jögoru e barëjë'oho ëhuro maro raromoruomo'ajëjo. ⁶Röhu God-are jögoru ejahoromo hesi nunire mae riravo'iröhe ë hesi darugoho bogo nosirehu jio'i a'lì Keriso mae uehorovoromo God-are nunire mae riravo'iröhe öroho iae nosire jie. Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje: Nadi jemesi simanoho uehorovoromo uvorëjo: No diehi'ormo ö'idöroho iojiomo'ejarëjo. Ësurire jö hesi bëhoho uöromo ë'adeje: Nadi uvorëjo: No diehi'ormo iojiomo'ejarëjo ëhuro Keriso hu'irae baeromo vuonorölö ruvebijego huro no ajamui'iröhego. ⁷O jö göho nadi uvorëjo: No diehi'ormo vuovë'e ariböviehu raromaruiroho abue'ejarëjo. Ësurire jö hesi bëhoho uöromo ë'adeje: Nadi uvorëjo: No diehi'ormo vuovë'e ariböviehu raromaruiroho abue'ejarëjo ëhuro Keriso hu'irae barojomego ajamui'iröhego. ⁸Keriso-are muoho bogo rori'ohoje. A'lì God-are surire jöho ëhi uvë'eje:

God-are jöho iae jemesire höjo.

Hesi jöho dë vövöbajo'ere jëvë'ëro jemesi jö'ehu ato'irarijoho höjo. God-are jö hesi bëhoho Keriso mae uehorovoröhego noehu majëhijarue jöho uöromo ë'adeje. ⁹Jaehu dë vövöbajo'ere mae uehorovoromo uvë'oho: God-ro Iesu ajamamu guomoromo ri'øjade hö uvoromo röhu mae uehorovanue jö jasi jö'ehu a huruoho majëhiromo uëvë'oho: Iesu gemu Bada hö uëvë'oho bogo sisëroho vali maro hil'a'anue. ¹⁰Dë vövöbajo'o o jö'o jabesi bëhoho dë vövöbajo'ere noro Iesu mae uehorovoromo ëhuro God-are nunire mae riravarueje. O jö'ëro no Iesuare jöho ae huruoho majëhiromo ëhuro bogo sisëroho vali maro va'o hesi javue. ¹¹Ëhi jië'e jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Ae rahu ë aho mae uehorovë'oho

bogo javojimo ga'a'ajéjo. ¹² Ësurire jöho sa'ae aho'obëhe aribövi nosi jöhoje. Jew rajo ariböviohu'o sa'a ioro'iorohu'o bogo göho jauvo'i ma-gemuoho javue. Badaro gemuëro böröme namiromo ae aho'obëhe muebejavuoromo göröhe di ahuro huro ajamijöro ua gavamu gövuë'oho no ae aho'obëhe mabëhe ajamuijajeje. ¹³ God-are surire jöho éhi gemuoho uvë'eje: Ae rahu Badaro ajamijöro ua gavë'oho ajëmi'iramu bogo sisëroho raromo'i maro raromo'aruëjo.

¹⁴ Éhi jie röhu aehu Bada Iesu bogo ma uehorovë'oho ajamijöro diehi ua ga'ë'lö. Ua ga'iröhe öroho bogoje. O hesi jö bogo hejë'oho diehi mae uehorovo'ë'lö. Mae uehorovo'iröhe öroho bogoje. O aehu hesi jö bogo majëhijë'oho diehi he'ë'lö. He'iröhe öroho bogoje. ¹⁵ O God-hu a bogo rémö'öjamu rovë'oho hesi jöho diehi majëhi'ë'lö. Majëhi'iröhe öroho bogoje. God-are surire jöho éhi uvë'eje: Jö ma barovarue aribövioho mabëhe rovego gëvarue höjo. ¹⁶ Mabëhe rovego gëvarue hö jajivadeje röhu Jew raje ae aho'o bogo a'i ma-gemuëro gemuëro Iesuare jö maho ejahë'ejö. Urimë'i Isaiah-ro jöe gemuoho jajivoromo uvë'eje: Bada rahuro nosi jöho mae uehorovë'e höjo. Ae vemoni'ëro ejahuë'e höjo. ¹⁷ Èhu'ëro jiël'ëro Keriso-are jöho majahuijego èhuro no hejarueje. Heromo èhuro no mae uehorovarueje.

¹⁸ Éhi jie röhu naro uëve: Na Israel rajoho hejë'e höjo o bogajo. Iae jabumë hejareje. God-are jö hejaroho iae hesi surire jajivoromo éhi uvë'eje:

Jabesi huëho sa'a viture viture he barëjë'e höjo.

Jabesi jöho maja rojomajire maja beva'ajire rërirae barëjë'e höjo.

¹⁹ Röhu ave jöhu'o uë gë'ejö. Na Israel rajoho God-are jö bëhoho gavare höjo o bogajo. Iae jabumë bëhoho gavareje röhu bogo ejareje. Urimo Moses-ro God-are surire jajivoromo uvë'eje:

Jabesi sivu sivue raromarue aribövioho God naro ajëmi'iramu

Jew rajoho jemëro gëromo dë vi'ehëgo'iramu uvo'a'arujëjo:

God-ro rabëni jabumë ajëmi'i no bogo ajamuijaje höjo.

O God na bogo avoho gevarue aribövioho naro ajëmi'iramu

Jew raje jemëro jabumë gëromo dë vörönimo'arujëjo.

Ëhesi bëhoho Israel rajohuro God-are jöho iae hejareje röhu bogo ejahareje. ²⁰ Èhi jiël'ëro jöe gemuoho Isaiah-ro ma-sama'e huruoho jajivoromo uvë'eje:

Bogo birohevo'i nahevare ariböviohuro God na birohevare höjo.

Nasi jöëni bogo uë gëvare aribövioho naro jabesi örire röjahirovamu gevare höjo.

²¹ Sa'a ioro'ioro rajehu God biroho'iröhe jöho éhi jajivo'i a'i Israel rajo jabesi jöho jajivoromo éhi uvë'eje: Jaburo nasiro ruejöro na vae majae öve nugö'öbe rovë'e jevajëjo röhu jabumë jöe bogo e'i biriri'övoruomaje aribövie jioruomajëjo.

**God-hu Israel raje ae aho'obëhe bogo vuonugëvo'i a
vituohuni vavaenimoromo ajëmibe rovade jöhoje.**

11 ¹ Israel rajoho ëhi jië'e hia'i biriri'övë'e aribövie jioruomë'ego Paul naro uëve: Na ëhuni God hesi aribövioho ioro'ioremu vuonugëvë'e höjo. Bogo mae bogo vuonugëvë'eje. Paul na'o Israel raje jeve. Na Abraham-are uje jeve. Na Abraham-are uje Benjamin hesi uje gemuoho jeve.

² Urimë'i God sa'a bövi bise'o bogo bamadevare evare Israel aribövioho hesi baejavuo'i uvë'ëro ëhu'ëro ijonöho bogo ramuö'löjë'eje. Elijah-hu ë'ade jöho jemë'o iae gavarujeje. Elijah-ro Israel rajo jabesi jö sisëho God majahiromo uavade höjo: ³ Bada jani suvuoro vënire buejaharue maratuoho Israel rajohuro dadovo'amë'e höjo. Jö jasiro baeromo majëhijarue aribövi ioro'ioro muo'amë'e höjo. Vaevë'e na gemu jevajëjo. Röhu na'o anego'i nimaruëjo. ⁴ Elijah-ro God ëhi uavade höjo. Ëhi uavamu God-ro Elijah mana diehi uavade höjo. Huro ëhi uavade höjo: Ja uvanuoho: Na gemu jevajë uvanuoho röhu na Israel raje ae aho'obëhe 7,000 avoho nugo'amë'e jevajëjo. Ëhu'ëro jabu'o na bogo vuonugevo'i sareri'e god gö Baal ague aho raromoromo rajahiromö'e höjo. God-ro ëhi uavade höjo. ⁵ God-hu Israel rajo ioro'ioro avoho nugo'amadëhi avevejö'oho ëhi gemuohoje. God-ro hesi nimoromo huë baejavuromö Israel rajo a vituoho avohoromo maro ramuë'eje. ⁶ Avoho ramuade hesi bëhoho noehu vaejarue muoho bogo uehorovë'e hesi éma nimoromo huë baejavuromö ajamuijadeje. O noro mu mae vaejego huro ëho garomo avoho ramuo'ibejo ëho bogo hesi éma nimoromo huë baejavuaje muoho jio'ibejo.

⁷ Ëhu'ëro jië'ëro Israel rajohuro God-are nunire mae riravoröhe öri nahobe rovaroho bogo birohareje. Ae ma-gemu gemu God-ro hesinö baejavuë'ëro ë öroho birohareje. Israel rajo a ioro'ioro God-ro marëmamu jabesi biriri'övoromo mu sisëho vaebe jijihadeje. ⁸ God-are surire jöho ëhi gemuoho jajivoromo uvë'eje: God-ro jabesi öroho tugohëhamu momorö'ë uro'amë'ëro God-are muoho jabesi nunoho bogo garomo hesi jöho jabesi hia'oho bogo hebe rovaroho jaruvohu'o ëhi gemuoho höjo.

⁹ Röhu Israel rajo jabesi jöho David hu'o God-are surire jajivoromo uvë'eje: God jero ëhi'onego jabumëro uvo'irarëjo: No mae javuajëromo söröe ijanevego evare guaevëro jiomëvanovoromo buorëro taemëvanovoromo guaro rireromëvanovoromo ëhi'oromo ëhuro jabesi i'uoho mana baeruomoröhe. ¹⁰ God jero jabesi nunoho tugohëhonego ramoramovëhego bövioho bise'oho bogo garuomo'irajo. I'u böröme bojëminego baeromo ma-ioro'iore gemu deje gurorovë'e jijiho'irajo. David-ro ëhi jajivë'eje.

God-hu sa'a ioro'ioro rajo baejavuromö mare bamavuaje jöhoje.

¹¹ Ëhuni na uëve: Israel raje rireromëvadoho na ëhuro ioro'ioremu sisërëjëvo hesi höjo. Bogo mae bogo. A'i Israel raje Keriso bijönimë'ego

ëhuro sa'a ioro'ioro raje sisë'i jëvajoho God-ro baejëvoromo maro bamëvë'eje. Baejëvoromo maro bamëvade hesi bëhoho ëhuro Israel rajohuro dë vi'ehëgego uvoruomoröhego: God-ro diehi'oromo sa'a ioro'ioro rajoho ajëmi'i no bogo ajamujaje höjo. ¹² Israel rajohuro Keriso bijönimoromo God-hu ajämaje muoho boremi'öjamu ëhuro sa'a ioro'ioro raje dinö'e dinö'e raromaruohuro Keriso-are mu maho baeruomë'eje. Ëhuni jemë'o uehorovore. Israel raje aribövie aho'obëhe vuonorö'oromo God-are örire avo'avoho uehorovo'iramu ëhuro sa'a ioro'ioro rajohuro Keriso-are mu maho bae avohoruomo'ë'e.

¹³ Röhu sa'a ioro'ioro rajomë naro jemesi örire ave jöho uë'ië'e. Kerisoro na remö'öjë'ëro na hesi jö baeromo sa'a ioro'ioro rajo jemesi örire majëhibe juvaje ae jeve. Naro uvajeje: Ëmuoho böröme hö uvoromo nimorohë'i Keriso-are jöho jemesi örire majëhijajeje. ¹⁴ Keriso-are jöho sa'a ioro'ioro rajo jemesi örire majëhiromo na nime nasi sa'a rajohuro dë vi'ehëgego uvoruomoröhego: Sa'a ioro'iorehu mu ma baeruomajëhi rabëni no'o bogo ëhioho baejare höjo. Jabuhu ëhi uvë'oho nani naehu ajëmi'irodoho eni jevo'ë'e. Ëhuro jabumë Keriso uehorovoromo bogo sisëroho va'i maro va'oruomo'ë'e. ¹⁵ God-ro Israel rajoho rori'o rëmö'öjë'ëro ëhu'ëro sa'aе aho'o jemë'o buore vaeromo hu'o jemë'o gemu mae raromarujeje. Ëhu'ëro jië'ëro God-ro Israel rajoho sionëro baejëvo'iramu ëhuro aji'e mu göëro urimore muoho iosiramiromo börömo bëhe rue'ë'e. Ëho vuovoromo i'ovanovë'e muoho jianovo'ë'e.

¹⁶ Röhu i mugöru vitu harihoho urimo atoromo God bojamijë'iroho i mugöru vitu göhu'o ëhu'o hesije. O ijo dirume God bojamijë'iroho ijo mahu'o ëhu'o hesije. Ëhuu jö hesi bëhoho Israel rajo hijo miono'e God-are ariböviëro jëvë'ëro ëhu'ëro ijore jiobe rovaje hijo miono'ohu'o jabesi ujohu'o God-are aribövie javue. ¹⁷ Röhu uhu jö göho olive ije gö amore bivaroho gö je'ore éma rijadohoje. Israel rajoho no amore bivare ijoho val'ëne javue. O sa'a ioro'ioro rajoho jemë je'ore éma rijade ijoho val'ëne jëve. Röhu God-ro amore ijo hesi ade gö tarivo'amoromo rori'o bahi'i je'ore ijo hesi adoho ujuohoromo sionore bijioho nugo'amadeje. Ëhu'ëro jië'ëro je'ore ijo adohuro amore ijo hesi rihuoho baeromo sirihiromo mabëhe gemuoro iojomë'eje. Ëhuu jö hesi bëhoho God-ro sa'a ioro'ioro raje jemë Israel rajohu'o gemuore bimuvëvamu jemë'o God-are mu maho baejarijeje. ¹⁸ Tarivoromo rori'o bahijade ijo adoho garomo nadi uvore: Noro jabumë iosirëmiromo ma-mabëhe javuoromo jabesi sionoho baejë'e javuajëjo. Jemë ëhi uvë'oho avo'avoho uehorovoromo uvore: No ma-ijo ado va'ëne javuajëjo. No ijo bëhoho bogo rihuoho bojëmijarue höjo. Al'i ijo bëhohuro no rihuoho bojamujaje höjo. Ëhu'ëro no bogo masijoho javuajëjo.

¹⁹ Röhu nani jero ue'a'anue: Iae mae höjo röhu ë ijo adoho tarivë'e höjo ëhuro naro jabesi sionoho bae'irodego. Ëhu'ëro naro jabumë iosirëmiromo

ma-mabëhe jevajëjo. ²⁰ Iae mae uevanue röhu jabumëro Keriso-are jöho bogo ma uehorovamu ëhuni tarivë'je. Röhu jero Keriso mae uehorovë'ëro ëhuro biririvoromo sirihiromo namijanue. Ëhuni nadi jasi sivuoho uehorovoromo uvone: Na böröme namijajëjo. Nadi ëhioho uvo'i a'i juhuonivone. ²¹ Israel rajo ijo ado ma va'ëne jévdadoho röhu God-ro jabiesi sisëho bogo ma-nunëremuoho gë'i tarivoromo rori'o ruruhö'øjadeje. Ëhi jië'e jiaje ëhuni je'ore ijo adoho jero nadi uvone: Na sisë vaejë'oho hu ma-nunëro ge'a'ajë uvo'i a'i uvone: Na sisë vaejë'oho ë Israel aribövi i'u bojëmadëhi God-ro ëhi jië'e i'uhu na'o bojem'iajëjo. ²² Ëhuni ave jöhuremu uehorovone. God hu huë baejavuaje aeje. Röhu hu i'ue bojamuijaje aeje. Sa'are rireromare aribövi jabiesi örire i'ue bojëmijë'je. O jasi örire huë baejavajeje. Huhu huë baejavaje muoho jaehu mae uehorovobe va'ë'oho iae huë baejavonövö'ële. O bogo mae uehorovë'oho huro ja'o tariö'löjavo'ë'e. ²³ O Israel rajoho Keriso bogo mae uehorovarueje. Röhu ë mu sisëho vuonugo'i Keriso mae uehorovë'oho God-ro ë aribövioho tariö'löjëvadoho ujuhoromo röhu maho sionore bimuvëvo'ë'e ëhi jië'e mu vae'iröhoho God hu eni jië'ëro. ²⁴ Ëhesi bëhoho sa'a gö rajo ae javajoho ja je'ore ijoho va'ëne javadeje. Ëhi javamu röhu God-ro ja je'ore ijo adoho va'ëne tariojavoromo amore ijo gemuore bimuvavadeje. Ëhi jië'e anoji'e muoho vaejë'ëro ëhu'ëro noro biririvo avohoromo uvarueje: God-hu Israel rajo ë amore ijo ado tarivoromo rori'o bahijadoho ujuoho sionore bimuvëvanovë'oho ëho ma-samae jio'a'ajëjo.

**God-hu ae aho'obëhe nosi jöëni vavaenimoromo
maro bamavuo'iröhe jöhoje.**

²⁵ Aganomë ave jöho urimë'i God-hu gurihijadaho avevejö'oho rõjahuijë'je. Ëjöho na nege jemëro avoho gal'irarijego jemëro jemesi sivue uehorovoromo uvojöëni: Nosi simanoho mabëhéro javuë'ëro mae raromarue höjo. Ëjöho na majëhi'ië'e. Israel rajo a ioro'iorohuro hia'e biriri'lövaroho bogo ioro'ioremuoho ëhioho jëvobe va'i hujeji sa'a ioro'ioro raje ae aho'obëhe God-arinö rueruomo'iramu evare barë'ë'e. ²⁶ Sa'a ioro'ioro rajohuro rueruomo'iramu evare Israel rajoho ae aho'obëhe sisëre jëvajoho God-ro baejëvoromo maro bamëvo'ë'e. God-hu Israel rajo baejëvoromo mare bamëvo'iröhe jöho God-are surire ëhi gemuoho jajivoromo uvë'je: Bada God-ro uvajëjo:

Ajëmi'iröhe ahuro nasi dahorure Zion jioromo ruvebi'ajëjo.

Ruvebiromo God bijönimarue mue aho'o Jacob-are ujo ömo'ömehu vaejaruoho rori'o babu'ö barë'ajëjo.

²⁷ Jabiesi sisë u'ovëho'irode majare evare ëhi jië'e ioro'ioremu jioröhe jögoroho naro bojëmi'ejöjo.

Israel rajo jabiesi jöho ëhi jajivë'je.

²⁸ Israel rajehu Keriso-are jö ma bijönimaruhuro ëhuro jabu rori'o tario rëmaje aribövie jëve ë hesi bëhoho God-ro sa'a ioro'ioro rajoho

ajëmi'i nimë'éro. A'i God-hu Israel rajo nimoromo baejëvadohuro
ëhuro jabumë God-hu huë baejëvaje aribövie jëve ë hesi bëhoho God-
ro Israel rajo jabisi hijo miono'o jabisi ujoho ajëmi'i uvë'éro jië'éro.
29 Ëhesi bëhoho God-hu di aribövi hesinö jioruomoröhego uëromo
hesi mu ma suvuoro bojemijë'oho huro bogo jö göho uehorovo'i ëhi
gemuoho uehorovëvobe va'ë'e. Ëhuni Israel rajoho bogo vuonugavuo'ë'e.
30 Urimoroho sa'a ioro'iro rajoho jemëro God-are jöho bogo
ejahonövarijeje. Bogo ejahamu God-ro gavë'éro röhu jaruvoho gavade
Israel rajohuro hesi jöho bogo ejahamu gëgorovo huotorovoromo sa'a
ioro'iro rajo jemesi jöeni vavaenimë'ej. 31 God-ro sa'a ioro'iro rajoho
jemëni vavaenimoromo ajëmijë'éro Jew rajehu avevejö'e God-are jö
bogo ejaharuoho ijönö God-ro jabisi jöeni ëhu'o vavaenimo'iramu maro
jëvo'ë'e. 32 God-ro ae aho'o jögoru aho'iröhe hesi darugo uhure ramuë'ej
ëhuro ijönö ae aho'obëhe no huë baejavuo'iröhëro.

33 Asë'le God-are huë maho bogo bise'o vadu'ohoje. Hesi simano maho
nuni aji maho börömo maeje. Huhu uehoro mae baejaje hesi bëhoho
rahuro biroho'ibejo. Huhu diehi ë'aje öroho rahuro ga'ibejo. 34 God-are
surire jöho ëhi gemuoho jajivoromo uvë'ej:

Rahuro Badare uehoroho gavë'e höjo.

Hesi öriroho rahuro jögoroho mami'ajëjo.

35 Raro suvuoroho bojamijë'éro ëhu'éro
God-ro mana vuonorö'ö bojamil'ajëjo.

36 Ëhesi bëhoho God-ro bövioho bise'oho hesiremu javuoröhego
avohavuë'éro huro döre hiromu aho'obëhe muebejavuajeje. Ëhuni hesi
ihoho gemu rajahemu rajahibe va'ejo. Iae mae.

**Noehu God-are örire dë vövöbajo'e aho'
bojamiromo hesi mu vaenövoröhe jöhoje.**

12 ¹Aganomë God-ro ëhi noni vavaenimë'éro ëhuni na nege jemëro
jemesi sino haho'e dë vövöbajo'e aho'o baeromo God-are örire
gemu bojamirovo'irarijego. Ëhi bojamirovë'oho ëhuro Jew rajehu vuovë'e
mi suvuoro God-ni bahijaruoho bogo ëhioho jio'i nune jië'e suvuore
jio'ë'e. Ëhi jië'e suvuoroho God-aremu jio'iramu ëhuro hu nimo avoho'ë'e.
Jemesi arijo'arije God-are örire ëhi bojamirovë'oho ëhuro jemë simano
mae jioromo God avoho rajahi'aruje. ²O ave sa'arohemu uehorovarue
ariböviehu nunire bahijarue mu sisëho nadi ejëhoromo vaenövore.
A'i nugego God-ro jemesi uehore aho'o huotvöhö'iro ëhuro jemesi dë
vövöbajo'ere God-are aji mahemu baebe va'irarije. Ëhi ë'ë'oho God-hu
diehi diehi jië'e mu nimajoho jemë ga'a'aruje. Ga'a'aruje diehi jië'e muoho
sisëho bogojio'i God-are nunire ma-maemu jio'iramu.

³Röhu God-ro hesi nimoromo huë baejevoromo apostle mu hesi
darugoho bojemijë'ego ëhuni ave jöhu'o majëhi'ejo jemë ae aho'obëhe

he'irarijego. Nadi jemesi sivuoho uehorovoromo uvore: No a masije javuajëjo. A'l jemë ae gemu gemu avoho uehorovoromo uvore: Naro hesi örire mae uehorovoromo mu vaejöro God-hu ajemadëhi naro hesi örire éhi mae uehorovoromo éhi jië'e muoho vaenövo'ejöjo. ⁴No sino haho'e gemu gemu javuo rove. Röhu öve höre nune éhi jië'e inömoho aho'obëhe javuë'ero inöme göëro mue gö vaejarueje. ⁵Éhesi bëhoho ekaresiaho no ae aho'obëhe javue. Éhi javue röhu Kerisore ae gemuoho javuë'ero éhuro aho'o sino haho'e gemuoho javue. Éhi javuë'ero no ae aho'obëhe gemuore bimuvorovë'e javue. Nosi sino haho'o bimuvoravarëhi éhi gemuoho javue.

⁶Röhu God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo ae gemu gemu suvuoro gö gö bojamuijamu baebe rovareje. Ëhuni suvuoro diehi baejare éhi jië'e muoho vaebe va'ejo. Jö God-aro baeromo a majëhi'iröhe suvuoro baejë'oho mae uehorovoromo uvo'ejo: God-are jöho éhi röjahuijë'ehö uvaruëhi éhi jië'e jöhemu ae majëhibe va'ejo. ⁷O ae gö a ajëmi'iröhe suvuoro baejë'oho iae no ae ajëmibe va'ejo. O God-are öri röjëhijarue ae javuë'oho iae no ae röjëhibe va'ejo. ⁸O jögoru bojëmijarue ae javuë'oho iae no jögore bojëmibe va'ejo. O ae suvuorëmijarue ae javuë'oho iae no öve sasohavuo'iramu suvuorëmibe va'ejo. O masijo riravoromo muebejëvarue ae javuë'oho éhuremu uehorovoromo muebejëvobe va'ejo. O huë baejarue ae javuë'oho daje nimorohoromo huë baeromo ajëmibe va'ejo.

⁹Ae gö rajëhijë'iroho nadi ma-döhuremuoho rajëhi'i jemesi uhohu'o rajëhibe va'ore. Mu sisë rovajoho bijönimoromo nadi gavanovo'i mu maemu ma'enobe va'ore. ¹⁰Göëro göho Christian ö mueno'e hö uvoromo huë baerovore. A ior'o ior'o jabesi iohoho döro bamoromo rajëhi avohore. ¹¹Muoho nadi bijönimo'i biririvoromo vaebe va'ore. Jasi dë vövöbajo'e aho'o Badare öroro gemu bojamirovoromo hesi muoho vaejhobe va'ore. ¹²Uvore: Ijonö God-ro mae ajamui'iramu aji maro raromo'ejarëromo nimorohobe va'ore. Huë sisë rovë'iroho biririvoromo riravobe va'ore. Majae éhi God-are öroro jöe atoromo é muohuremu uehorovobe va'ore. ¹³God-are aribövie huë vavaene jëvë'oho suvuorëmiromo ajëminövore. Aehu vejöle i'e rovë'oho nihudëgonövore.

¹⁴Aehu sisë vaejëvo'i arijë'oho jemëro God uavego huro jabumë huë mae bojëmi'iro. Nadi uavego huro sisëho bojëmi'i a'i uavego mae bojëmi'iro. ¹⁵Ae nimorohë'oho jemë'o gemuoro bimuvoromo nimorohore. Ae vavaenimë'oho jemë'o gemuoro bimuvoromo vavaenimore. ¹⁶Jemë aho'obëhe ma-gemu uehorovoromo huë baerovore. Nadi uvore: No masijëro javuë'ero mu ininoho bogo vae'ejärë'i mu böröme o bise'e mavaere. Nadi sivuoho uehorovoromo uvore: No simano ma'e ae javuajëjo. ¹⁷Ae göehu sisë vaejëvë'oho nadi mana sisë vaejëvore. Ae aho'obëhe uvaruoho: Émuoho mae hö uvaruoho éhi jië'e muoho vae'i è'o gare.

¹⁸ Huē mae hesi örohuremu uehorovoromo ē hesi muohuremu vaeromo ae aho'o jabu'o gemu mae raromo gare. ¹⁹ Aganomē aehu sisē vaejëvë'oho nadi mana i'uoho bojëmi'i ma-ga taemorego hesi God-ro vörö'liraeromo i'uoho bojëmi'iro. Ëjöho God-are surire uvë'eje: Badaro uövuajëjo: I'u bojëmi'irodoho nasi mue höjo. Naro mana bojëmi'ejöjo. ²⁰ Ëhi uvë'e jiaje nadi mana bojëmi'i a'l God-are surire jöho uvë'e jiajëhi ëhi vaere. Ëjöho ëhi uvë'eje: Ja'o muorovaje aho hömë'iroho ioho ma-bojaminëjo. O jovo i'i nimë'iroho jovoho ma-bojaminëjo. Ëhi ël'ë'oho ruehuro ëho garomo tiöromo gövögövövoromo avo'avoho uehorovo'ajëjo. ²¹ Mu sisē rovë'iroho nadi ejahorego jemë ruahö'öjëvego bejëvo'i a'l mu mae vaeromo ëhuro ē sisē rovajoho ruahö'öre.

Sa'are a masijehu bojamuaje mu noehu vaeröhe jöhoje.

13 ¹ Ae gemu gemu aho'obëhe ave sa'are a masijo jabesi jöho ejëhore. Sa'ae dinö'e dinö'le raromoromo masijo vaejarue aribövi jabesi darugoho bogo ëma ri'lö'i God-ro darugoho bojëmiromo uëvadeje: Ëmuho vaerëjo. ² Ëhuni ae rahu ave sa'are a masijo jabesi jö ahë'oho ëhuro God-hu bamade muohu'o mu'uvajeje. God-hu bamade mu mu'uvë'oho ëhuro i'uoho mana bae'lë'e. ³ Sa'are a masijo jabesi mu bëhoho mu ma vaejarue aribövihuro bogo juhuonivo'i a'l mu sisē vaejarue aribövihuro juhuonivo'iröhego. Jabesi mu bëhoho ëhije. Ëhuni ja sa'are a börömo bogo juhuonami'ië'l'oho mu mahemu vaene. Mu ma vaejë'oho huro jasi ihoho mae ua'lë'e. ⁴ Sa'are a börömoho God ajamiromo mu vaejaje aeje ëhuro ja mae javo'iröhego. A'l jaehu sisē vaejë'iroho juhuonamine. Rabëni i'u bojamui'iröhe vöröho ave sa'are a börömoho bogo ëma bae'l a'l God-are mue vaeromo mu sisē vaeruomaje aribövihuro God-are vörö'e i'uoho mana bojëmijaje. ⁵ Ëhuni jero ave sa'are a masijo jabesi jöho ejëhone. Ejahë'oho ëhuro i'uoho bogo bae'a'anue. Röhu göho jasi dë vövöbajo'ere herovoromo uvo'a'anue: Na mu mae vaejë'e jevajëjo.

⁶ Iae ëhuni ave muohu'o vaejarujeje. Jemëro jabumë tax-oho bojëmijarujeje rabëni ave sa'are a masijohuro God-are muoho vaeromo avoho muebejaruëro jiël'ëro ē hesi bëhohuni. ⁷ A masijo jabesi örire diehi jië'e mu vae'irarijoho ëhi vaere. Tax ihe gö gö bojëmi'irarijoho ëhi bojëmire. Mae uehorovo'irarije aribövihuro mae uehorovore. Rajëhi'irarije aribövihuro rajëhire.

Göehu gö hesi örire diehi jië'e mu vaeröhe jöhoje.

⁸ Suvuore rabe a mana bojëmi'irarijoho ma-burëro mana bojëmirego ē muoho barë'iro. A'l ave muohuremu jiemu jiobe va'lë'e dë vövöbajo'e a bojëmi'irarije muohoje. Göehu gö dë vövöbajo'e aho'o bojamijë'oho ëhuro God-hu bojamuade jögoroho e barë'aruje. ⁹ Rabëni hesi bëhoho God-hu bojamuade jögoroho ëhi uvë'eje: Nadi goho'amoniëjo. Nadi ae anonëjo.

Nadi vajiohe ë'onëjo. Nadi ae gö hesi böviëni bise'ënioho ganiganimonëjo. Ëjöhu'o jögoru ioro'iorohu'o ë hesi bëhoho ëhi uvë'eje: Jasi arijo'arije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho ëhi rajahinëjo. ¹⁰ Jasi ae gemuoho dë vövöbajo'ehu rajahijë'oho hesi öriroho mu sisëho bogo vae'a'anue. Ëhuni göehu gö rajahirovë'oho ëhuro God-are jögoroho e barë'anue.

¹¹ Ëhi jië'e muoho vaenövore rabëni hesi bëhoho jaruvoho diehi jië'e maja jiajoho jemë iae gavaruje. Momorö'öjarujoho ri'lö'irarije majaho rovë'eje. Ëhesi bëhoho aevö'i Keriso mae uehorovare majare evare noeuhu God'o maro raromo'iröhe majaho ëgo'o jiadeje. Jaruvoho ë majaho dunove. ¹² Vahioho barë'i Badahu rueröhe majaho sisonuvo'irögoro ë'e. Ëhuni ramoramole muoho vuonugo'i muorovo'iröhe inömo inömoho ujuoho'ejo aji'le majare muorovo'iröhëro. ¹³ Aehu majare avoho raromo jijiharuëhi noro ëhi ë'ejo. O gemuore gagovoromo mahunö'e uruvoromo tiöromo jijihë'oho bogo. Jovo iromo simano sisërëjë'oho bogo. Öehu jijihanovoromo mu gö gö vaejë'oho bogo. Ire muorove bogo. Ae gö jabesi mu mahuni dë vörönimë'oho bogo. ¹⁴ A'i jemëro Bada Iesu Keriso-are darugoho baeromo ëhuro sinehu sisë nimajoho nadi eromo hesi muoho vaere.

**Noehu bogo masije riravoromo uvo'iröhe: Christian
ö mueno'oho sisë hö uvo'iröhe jöhoje.**

14 ¹ A ioro'iorohuro Keriso mae uehorovarueje. Röhu bogo avo'avoho uehorovo'i ma-juhuoni juhuonie mae uehorovarueje. Ëhi jië'e ariböviehu ekaresiae jemë'o bimuvo'i nimamu gëvë'iroho jemesi baejëvore. Röhu nadi uvore: Jabumë rue'iramu noro jabiesi jöho aho'ahovo'ejarëromo baejëvore. ² Ae göëro biririvoromo Keriso avoho uehorovoromo uvo'ë'e: I mi bövi bise'o ijë'oho iae mae höjo. Ae göëro juhuoni juhuonie uehorovë'ëro mioho bogo i'i ma-iemu i'ë'e. ³ Röhu mi bövi bise'o ijanue aharo nadi sivoromo uvone: Mi bövi bise'o juahovaje aho ma-asisö'o va'ënëro jië'ëro juahovaje höjo. Nadi ëhioho uvone. O mi juahovanue aharo nadi uvone: Bövi bise'o ijaje aho vajamirovajëjo. Nadi ëhioho uvone. God-ro ë aho hesinö baejë'e höjo. ⁴ Ae gö hesi mu ajamaje aho jaehu garomo sisë hö ua'iranoho ëho bogo jasi muehuje. God hesi bövihuremu ga'ë'e hesi mu ajamijaje aho mae nami'iramu o be'iramu. Röhu hu iae nami'ë'e. Rabëni hesi bëhoho. Hesi Bövioho ajami'iröhoho eni jië'ëro ëhuro hu ajami'iramu biririvoromo mae nami'ë'e. ⁵ Ae göëro uvajeje: Ëmajaho ë majaho börömego ëhuni ë majaroho no God mae uehorovoromo raromo'ejarëjo. O maja ioro'ioroho ma-mu majaemü höjo. Ae göëro uvajeje: O bogo ëhioho jio'i a'i majae aho'obëhe God-are majae jië'ëro no God uehorovë'i muoho vae'ejarëjo. Ëhi jië'e uehoroho niö'i jëve. Röhu ae gemu gemu di uehoroho mae hö uvanuoho ë uehoroho gemu ma'enoromo hi juvone. ⁶ Ae rahu uvë'iroho: Ëmajaho böröme hö uvë'iroho

huro Bada mae uehorovoromo ëhuni ë majaho uehorovajeje. O ae rahu mie rabe ijë'iroho huro uvajeje: God-ro suvuoro mae bojemijë'e höromo ijajeje. Ëhu'ëro Bada mae uehorovoromo ijajeje. O ae rahu mie rabe juahovë'iroho Bada mae uehorovoromo ëhuni juahovajeje. Juahovoromo röhu i rabe ijajohuni God huë mae uavajeje. ⁷Ëhesi bëhoho no ave sa'are raromë'iroho bogo nosi jöëniho gemu raromarueje. O vuovë'iroho bogo nosi jöëniho gemu uehorovoromo vuovo'i ⁸a'i raromë'oho Badare jöëni uehorovoromo raromarueje. O vuovë'oho Badare jöëni uehorovoromo vuovarueje. Ëhu'ëro jië'ëro raromë'oho o vuovë'oho no Badare javue. ⁹Kerisohu guomoromo röhu ri'öromo hijade hesi bëhoho vuovë'e ariböviohu'o ave sa'are raromarue ariböviohu'o nosi Bada jioromo muebejavuo'iröhëni. Ëhu'ëro no Keriso-aremu javue. ¹⁰Ja rabëni jasi öehu mu ë'ajoho garomo sisë höromo aganueje. O ja rabëni öho juhuoni'e ae höromo sivanueje. Hujeji God-are majaho rue'iramu no aho'obëhe hesi nunire riravo'ego hesi huro mevavuoröhëgo. ¹¹Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'ego: Badaro ëhi uövuajëjo:

Na daruge jioromo hijajoho iae mae jio'ego ave jöhu'o mae
majëhi'ië'ajëjo.

Ae aho'obëhe God nasi jöëni gemu ague aho raromo'aruëjo.

Ae aho'obëhe jöëro huruuhoromo uvo'a'aruëjo: Nörö God höjo.

¹²Noehu God-are nunire gemu riravo'iröhe jöho ëhi jajivë'ëro ëhuni no ae aho'obëhe gemu gemu God-are nunire riravoromo mu vaebe rovare bëhoho huruoho majahi'ego huro heröhëgo.

**No mue gö gö nosi Christian ö mueno'o jabesi nunire
bogo vaejego jabuhu no göromo nosi döre bogo ö'ormo
mu sisë vaejego rireromëvo'iröhe jöhoje.**

¹³Ëhuni ë'ego no ijonöho bogo uvo'iro: Ëaho mi ijajoho o ëhi jië'e mu vaejajoho ëhuro mu sisëho vaejaje höjo. Ë'ego no bogo ëhioho uvo'i. A'i uvore: Noro mue gö gö agano jabesi nuniroho bogo vae'ejarëjo jaburo no göromo nosi döre ö'ormo mu sisë vaejego rireromëvojöëni. ¹⁴Na Bada Iesuare ae gemuohuro jevë'ëro ëhu'ëro na ma-mae garomo uvajeje: Ijarue iohio mioho bövioho bise'oho God bogo ahavuaje höjo. Iae ëhi jie röhu aehu uvë'oho: God-ro ahavuade hö uvoromo ë uvade aehu ijë'oho sisëje. ¹⁵Ëhesi bëhoho mae höromo jaehu ie mie jasi Christian ae gö hesi nunire ijamu ë ahuro garomo uvë'oho: O God-hu ahavuade iohio ijane höjo. Ëhuni na'o God-are jöho ahoromo i'ejö uvë'oho jaehu hesi nunire ijano ho ëho bogo maho ë'aneje. Jero hesi örire bogo uehorovë'le ma-ijaneje. Ëa hesi jöëni Kerisoro guomë'e jiaje ëhuni nadi iohio mioho ëma iromö ëhuro hu ijumone. ¹⁶Jemëhu uvarujoho: Ie mie jove bövie bise'ë ijë'oho mae hö uvarujoho gavë'li ue'ahore. Ae göëro gëromo jemesi mu ma hesi jöho sisë'i ato'ë'ö. ¹⁷God-hu böröme namiromo muebejavuaje hesi bëhoho bogo ie jove ue'aharuoho jio'i a'i mu mae vaeromo huë baerovoromo

God-are Aru'ahehu dë vövöbajo'o sasohavuego raromaruohojo. ¹⁸ Ëhi jië'e mu ma vaeromo Keriso-are mu vaejahë'oho God-ro ëhi jië'e aho nimo'iramu ae aho'obëhe uvoruomo'ë'e. Ëahuro mu maho ömaje höjo.

¹⁹ Ëhu'ero jië'ëro no ave muohemu ë'o ga'ejo. Noro gemuoro avoho huë mae raromoromo ajamirovo'ejø ëhuro avoho biririvoromo riravo'iröhëni. ²⁰ Jemëro nadi iemuoho miemuoho uehorovoromo God-hu ae gö jabesi dë vövöbajo'ree mu vaejajoho ijumëhore. Ie aho'obëhe God bogo tugohë'eje. Röhu jemëhu i ue'ahamu ae göehu gëromo jabu'o ue'ahoromo God-are jö ahë'oho ëhuro jemëhu ue'aharujoho sisë jio'ë'e. ²¹ Al'i aveho mu mahoje. Jaehu mi ijamu wine jove ijamu o mu rabe vaejamu jasi Christian aganehu ja garomo döre ö'oromo rireromo'iröhe ëhi jië'e muoho gorone. ²² Jaehu uvanuoho: Na ie mie bövie bise'e ijë'oho iae mae hö uvanuoho jero ine. Röhu jasi sivue God-are nunoro ine. Jaehu uvë'oho: Ave muoho iae mae hö uvë'oho röhu ë muoho vaeromo he'irane dë vövöbajo'oho mae jiavamu hejë'oho huë mae javajeje. ²³ Al'i jaehu i il'ië'iroho uehore niö'i baeromo röhu ë i éma ijë'oho God-are nunire mu sisë vaejanueje ë hesi bëhoho ja bogo herovoromo uvaneje: Iae mae-ëjo. God-ro ëhi jië'e muoho nimajë uvë'e éma ijë'ëro. Jaehu bogo uvë'oho: Iae God-ro ë muoho nimajë uvë'e mu éma vaejë'oho ëho mu sisë vaejanueje.

**Nosi sino bogo uehorovo'i a ioro'ioro jabesi jöhu'o
uehorovoromo mu vaeröhe jöhoje.**

15 ¹ No biririvoromo Keriso avoho uehorovarue aribövioho noro aviëhi jië'e muoho vae'ejo. Noro garöhe ae göehu ma-juhuoni juhuonie uehorovamu gëvë'oho nosi sinehu nimajoho bogo uehorovë'e ma-u'emu sanuovoromo ajëminövö'ejø. ² Nosi Christian aganehu uvaruoho: Émuoho mae hö uvaruoho ëhi jië'e muoho no ae gemu gemu vaenövö'ejø ajëmego jaburo avoho biririvoromo Keriso mae uehorovo'iröhego. ³ Keriso'o hesi sinehu nimajoho bogo uehorovadeje. Al'i huhu ë'ade jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje: Aehu jö sisë rabe rabe God ja bojamaroho na'o ë i'uoho baejode höjo. ⁴ Röhu urimë'i God-are surire jö diehi diehi jajivo'amare hesi bëhoho ëhije röjahuego noro ë surire jöho adahoromo dë sanuovahuego biririvoromo ëhuro muebebe va'ego God-ro ajamuijego mae javuoröhego. ⁵ Röhu avevejö'oho God-ro ajamuijajeje ëhuro no dë sanuovahuego biririvobe va'oröhego. Ëhuni na nege huro jemë ajëmijego Iesu Kerisohu uehorovadëhi ëhi gemuoho uehorovoromo jemë aho'obëhe simane gemuoho uehorovo'irarijego. ⁶ Simane gemuoho uehorovë'oho ëhuro jöe gemuoho atoromo gemuore bimuvoromo God rajahi'aruje hesi ihoho böröme jioröhego God hu nosi Bada Iesu Keriso-are Börömoho o hesi Vavuoho jië'ëro.

God-hu bogo Jew rajemuoho a'i sa'a ioro'ioro rajohu'o ajamuaje jöhoje.

⁷ Ëhuni Kerisohu jemë rajëhiromo baejëvadëhi jemë'o göëro gö rajahirovoromo baerovorego ëhuro God-are ihoho böröme jio'iro. ⁸ Ëhesi

bëhoho majëhi'ië'e. Kerisoro Jew rajoho no ajamui'i rovadeje. Jew rajo no ajamui'i rovade hesi bëhoho God-ro nosi Jew rajo hijo miono'oho uëvadeje: Ijonö naro éhi'oromo jemesi ujoho ajëmi'ejöjo. God-ro éhi uëvë'ero Kerisoro ijonö rueromo nimadeje God-hu Jew rajo jabesi ujo ajamui'i uëvadëhi Jew rajoho éhi ajamui'iro éhuro noro garöhego God hu jö maemu majahuijaje aho jiego. ⁹O sa'a ioro'ioro rajohuro uvoröhego: God-ro noni vavaenimoromo no'o mabëhe ajamuijë'e hö uvoromo hesi ihoho döro bamo'iröhego. Ëhesi jöho God-are surire éhi uvë'eje:

Ëhuni naro sa'a ioro'ioro rajohu'o hiromo God jasi örire huë mae ua'ejöjo.

Na jöe ioromo jasi ioho rajahi'ejöjo.

¹⁰O God-are surire jö göho uvë'eje: Sa'a ioro'ioro rajoho jemëro God-are ariböviohu'o gemu mae nimorohorëjo. ¹¹O surire jö göho éhi uvë'eje:

Sa'a ioro'ioro rajoho jemëro ae aho'obëhe Bada mabëhe uarëjo.

Sa'ae dinö'e dinö'e raromarujoho ae aho'obëhe hesi öroro rajahirëjo.

¹²O Isaiah-ro Keriso-are mu diehi jioröhe öroho jajivoromo uvë'eje:

A mami ae Jesse bëhoho jiade höjo.

Röhu sahorijadoho hujeji bunohuro sirinohiromo ri'ö sionore nami'a'ajëjo.

Ëhi'oromo böröme namiromo sa'a ioro'ioroho muebejëvo'ajëjo.

Muebejëvo'iramu jaburo uvo'a'aruëjo: Iae è ahuro ijonöho no ajamuinövo'ajëjo.

Ëhi uvë'eje.

¹³Iae God-ro nosi dë vövöbajo'e avohahuego éhuro no uvarueje: Ijonöho huro ajamui'iramu mae javuo'ajëjo. Ëhuni na nege huro éhi ajëmijego jemëro hesi örire mae uehorovoromo éhuro huë vavaenoho juhuonoho bogo bae'irögoro ma-nimorohoromo mae raromo'irarijego. Ëhi jië'oho God-are Aru'ahohuro hesi darugoho bojëmi'iramu jemëro mabëhe biririvoromo muebebe va'a'aruje hesi aji maho bae'irarijëro. Ëhi jië'oho iae na nege.

Paul-hu rabëni Rome ariböviëni biririvoromo jajivade hesi bëhohoje.

¹⁴Aganomë iae na mae garomo uve: Jemesi muoho iae ma-maemu jiajëjo. Uehoro maho jemesi simanëro eni baejë'e jëvajëjo. Nuehu uehorovoromo röjahirovarujoho eni jëvajëjo. Iae na éhi uve ¹⁵röhü naehu jö jajivodoho na ma-bisemu biririvanovoromo majëhijodeje jemëro garomo avoho uehorovo'irarijego. Naehu éhi jajivode hesi bëhoho God-ro huë baejevoromo muoho bojemadeje ¹⁶naro Iesu Keriso-are muoho vaejahoromo sa'a ioro'ioro rajoho jemë ajëmi'irodego. Ëhuni naro jemë ajëmiromo priest-ehu vaejarue éhi jië'e muoho vaeromo God-are jö maho majëhijajeje éhuro priest-ehu suvuoro ujuohoromo God-are örire bojamego nimorohajëhi naro sa'a ioro'ioro rajoho jemë

ëhi ujuohëvoromo God-are örire suvuore bojamijego hesi Aru'ahohuro jemesi dë vövöbajo'oho avohëvego maemu jëvego God-ro baejëvoromo nimoroho'iröhego.

¹⁷Ëhu'ero jiël'ero na Iesu Keriso-are ae gemuohuro jevë'ero God-are mu vaejahajohuro ëhuro na mae jeve. ¹⁸⁻¹⁹Ave jöhuremu biririvoromo jövo'ejo jö göho bogo. Kerisoro uevë'ero naro hesi jöho majëhibe hesi muoho vaebe darugo'e mu masijoho röjëhibe hesi Aru'aho hesi darugoro biririvobe juvamu ëhuro sa'a ioro'iro rajohuro God-are jöho ejahë'eje. Ëjöhemu jövo'ejo. Naro Keriso-are jö maho baeromo ruhëhi Jerusalem amoho numëhi Illyricum sa'aho röhu ë rirohu'o aho'o majëhibe juvë'e jeve. ²⁰Na negadeje Keriso-are jö bogo hejë'e aribövihuremu majëhibe juvo'irodëni ae göéro mami'e vaejë'e naro maho döre vaejöëni. ²¹Ëjöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje:

God-are jö bogo majëhijamu hejare aribövihuro iae garuomo'ajëjo.

Bogo hejare aribövihuro iae jö bëhoho baeruomo'ajëjo.

Ëhi jioröhego negamu bogo heruomë'e aribövihoo majëhibe juvë'e jeve.

Paul-hu Rome amore va'i uehorovade jöhoje.

²²Ëhi jiël'e muoho vaebe juvoromo ëhuro na ö'i ë'ohijodoho bogo eni jevonövohijo. ²³Röhu avevejö'oho ave sa'anörire mu vae'irodoho iae barëje. Barëjë'ero vadune aho'obëhe ö'l nimobe rovodohuni ²⁴ëhuni na uehorovoromo uve: Spain sa'are va'ië'iroho ö'oromo gë'ejöjo. Gëromo jemë'o ma-bisemu hiromo huë mae jevo'iramu evare jemëro ajemi'iramu ëhuro na Spain sa'are mae va'ejöjo. Na ëhi nege. ²⁵Röhu avevejö'oho na Jerusalem amore va'ië'e God-are aribövihoo ajëmiromo suvuoro harihe i'imëmilirodëro. ²⁶Ëhesi bëhoho God-are ariböviehu Macedonia sa'are Greece sa'are raromaruohuro jabisi nimoromo uvareje: Ë'ego no suvuore gagovoromo Jerusalem raromarue aribövihuni nugö'øjëho'irarëjo God-are aribövi bövi bise'o rumo'oho jaburo ujuhoröhe höjo. ²⁷Jabesi nimoromo ëhi uvareje. Röhu Jerusalem ekaresia ajëmili'röhoho ého jabisi mueje. Rabëni. Jew rajo ekaresiahuro sa'a ioro'iro rajoho aru'aho muoho ajëmiromo Keriso-are jöho majëhijë'ero ëhuni Jew rajo jabisi örire sino hesi muoho mana ajëmiromo ijo bajo nugö'øjëhë'oho iae maeje. ²⁸Naro jabisi suvuoroho bava'oromo ekaresia jabisi övore bamëhoromo barë'iramu evare ö'oromo jemë gëromo Spain sa'are va'ejo. ²⁹Röhu na gavajoho ö'ë'iroho Kerisohu ajamujaje darugoho bövi mae baeromo ö'oromo ajëmili'ejo.

³⁰Röhu na aveho nimo avohoromo uë'ië'e. Jemëro nosi Bada Iesu Keriso uehorovoromo God-are Aru'ahehu dë vövöbajo'ere huë ma bojamuijajoho uehorovore. Ëho uehorovoromo na'o bimuvoromo biririvoromo nasi jöëni God-are öroro ua ganövore. ³¹Ua garomo uare: God jero Paul ajaminego huro Judea sa'are va'oromo Keriso bogo

uehorovarue a jabesi övoroho bogo va'irajo. Bogo va'i Paul-hu Jerusalem amore hiromo bogo eni jëvaje aribövi ajëmijë'iroho jero hu ajaminego God-are aribövihuro uvo'irarejö: Paul-ro mabëhe ajamuijade höjo. ³² Ehí ua gavë'oho God-ro hesi nimoromo ajemi'iramu naro nimorohë'i jemesi örire ö'rommo jemë'o hi'ejo. Hil'iramu daje sasohevo'ë'e. ³³ Huë mae bojamuaje aho God-ro ae aho'o jemë'o hi'ejo. Iae mae.

Paul-hu a jejëmijade jöhoje.

16 ¹Röhu ave magonahoho Phoebe nosi Christian ma'ineje. Hu Cenchreæ amore ekaresia ajëmijaje magonaheje. Hu magonaho maeje. ² Ehuni God-are ariböviehu a rajëhiromo baejëvaruëhi ehí nosi Badare ihoro hu'o rajahiromo baere. O huë vavaene rabe jië'oho ajamire rabëni hu ae aho'obëhe ajëmiromo na'o ajemijë'e jiaje ehuni.

³O Prisca'o Aquila'o jejëmijode höre jabu'o na'o havoromo Iesu Keriso-are mu vaejarue a magonaho'ego. ⁴Na bogo guomevoröhego jaburo niö'iro vörö'ere va'areje. Ehuni naro jabis örire huë mae jevajeje. Bogo naremuëremuoho a'i sa'a ioro'iro rajo ekaresiae ae aho'obëhe jabu'o jabis örire huë mae jioruomajeje. Ehuni jejëmijode höre. ⁵O jabis osare gagovarue ekaresiahu'o jejëmijode höre.

O nasi aemo'aeme Epaenetus jejamijode höre Asia sa'aroho huro aevö'ioho Keriso mae uehorovë'ego. ⁶O Mary jejamijode höre mu böröme biririvoromo jemesirire vaejë'ego. ⁷O Andronicus'o Junias'o jejëmijode höre nasi Jew rajo aganego. Jaburo niö'iro na'o savoji gagore arijareje. Apostle jabumëro è ae niö'ioho jabu'o Keriso'o gemuoro bimuvamu naro jabis ijore bimuvodeje.

⁸O Ampliatus jejamijode höre. Hu'o na'o Badare ae gemuohuro javuë'ëro éhu'ëro naro hesi örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovajeje. ⁹O Urbanus no'o gemuore havoromo Keriso-are muoho vaejajego jejamijode höre. O Stachys naro hu dë vövöbajo'e aho'o uehorovajëro jevë'ëro jejamijode höre. ¹⁰O Apelles hu biririvoromo Keriso gemu uehorovego no ae aho'obëhe gavaruëro jië'ëro jejamijode höre. O Aristobulus-are aganoho jejëmijode höre. ¹¹O Herodion jejamijode höre nasi Jew rajo aganego. O Christian ö mueno'e Narcissus-are aganoho jejëmijode höre.

¹²O Tryphaena'o Tryphosa'o jabis örire jejëmijode höre è magonaho niö'iohuro Badare muoho biririvoromo vaejaruego. O magonaho göho Persis jejamijode höre. Naro hesi örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovo'i huro Badare muoho biririvoromo bövi mae vaejajego. ¹³O Rufus jejamijode höre hu Badare a ma-mabëhego. O Rufus-are vëmoho jejamijode höre nasi vëmu maehu è'anovajohuni. ¹⁴Röhu Asynkritus Phlegon Hermes Patrobas o Hermas ehí jejëmijode höre. Jabu'o gemu mae raromarue Christian aganoho éhu'o jejëmijode höre. ¹⁵O Philologus'o Julia'o niö'i o Nereus'o hesi ma'inohu'o niö'i o Olympas o God-are aribövie aho'o jabu'o raromaruoho ehí jejëmijode höre.

¹⁶ God-are ariböviehu jejamirovaruëhi jemë'o éhi rajahirovoromo jejamirovore. Röhu Keriso-are ekaresiae aho'obëhe jemesi örire jejëmiruomadeje.

Ijo tugoho'i jöhoje.

¹⁷ Aganomë ave jöhuremu uehorovore. Gavë'i raromore Keriso-are jö majëhijamu hejarijoho nani aëro ö'romo ahoromo jöe gö majëhi'ë'ö. Jöe gö majëhiromo jemesi mu maho ijumo'iramu jemëro jöe gemuoho bogo ato'i jöe gö gö ato'a'aruje. Éhi jië'e aribövi ö'amu gëvë'oho jabesi jöho nadi ejëhore. ¹⁸ Éhi jië'e aribövioho nosi Bada Keriso-are muoho bogo vaejaho'i jabesi sinehu nimaje muohemu vaejarueje. Jabesi sinehu nimaje muohemu vaeromo ae sanusanuëmiromo ma-döëremu jö mae majëhijego ae göëro mu sisë jöho bogo uehorovo'i ma-heromo uvarueje: Jö mae majahuijaruëromo ejëharueje. ¹⁹ A'i jemëro jabesi mu sisëho garomo nadi ejëhore. Naehu éhi uëvaje hesi bëhoho jemëhu God-are jö mae ejaharuje jöho ae aho'obëhe hejë'ejö. Éhuni na nimorohe. Röhu na nege jemëro mu sisëho bogo uehorovo'i ma-mu mahemu uehorovo'irarijego. ²⁰ Majae dunovo'iramu huë mae bojamuaje aho God-ro Satan-are muoho ruahö'liramu jemesi hörëro vijuvo taemo'aruje.

Nosi Bada Iesuro jemë huë baeromo ajëminövo'ë'e.

²¹ Röhu na'o havoromo mu vaejaje ae Timothy-ro jemesi örire jejëmije. O Lucius o Jason o Sosipater ého jaburo jemesi örire jejëmijö jabumë nasi Jew rajo aganëro jioruomë'ëro.

²² Tertius naro Badare ihore jejëmije. Paul-ro ue'ego naro hu ajamiromo ave surire jöho jajivaha.

²³ Röhu Gaius-ro jemë jejëmije. Éa hesi osare Paul naro hijego huro muebejевajeje. O ekaresiae ae aho'o hesi osare gagovoromo God rajahi'i raromarueje. Röhu ave amo hesi ijo bajo muebejaje aho Erastus'o nosi Christian agane Quartus'o ého jaburo niö'iro jemë jejëmijö. ²⁴ [Nosi Bada Iesu Kerisoro jemë ae aho'o huë baeromo ajëminövo'ë'e. Iae mae.] ²⁵ Röhu God hu mabëhego rajahi'ejö. Éhesi bëhoho hu eni jië'ëro ajëmi'iramu jemë biririvoromo naehu majëhijaje jö maho Kerisohu ajamuaje jöho mae uehorovo'aruje. Keriso-are jöho God-ro urimo subivahuobe rovadoho ²⁶ jaruvoho ma-sama'e huruohoromo röjahujë'ejö. Ijonö jioröhe jö God-are surire jajivare hesi bëhoho noro garomo è subivahuade jöho baejarueje. Baeromo ioro'ioremu hijaje aho God-ro uövuë'ëro noro è jöho ae majëhibe jijiharueje sa'ae aho'obëhe raromarue ariböviohuro mae uehorovoromo ejahoruomöröhego.

²⁷ God hu gemu simano mae uehorovaje ahoje. Éhuni noro Iesu Keriso-are ihore hu rajahiemu rajahibe va'ejo. Iae mae.

1 CORINTHIANS

**Paul-hu Corinth amo rajo ekaresia jejëmiromo
jabesi jöëni God mae uavade jöhoje.**

1 1-2 O asë'e God-are ekaresiae Corinth amore raromarujohumë God-ro jemë uëvë'ëro éhu'ëro jemë God-are aribövi mae jëve jemë Keriso-are ae gemuohuro jëvë'ëro. Jemë God-are aribövie jëve röhu ae aho'obëhe sa'ae dinö'lé dinö'lé raromoromo nosi Bada Iesu Keriso-are iho uvaruoho jabu'o jemë'o God-are aribövie gemuoho jëve Keriso hu jabies o nosi börömohuro jië'ëro. Röhu Paul na Iesu Keriso-are apostle jeve God-ro nimë'ëro. Nosi öe Sosthenes-mu niö'iro jemesi örire jejëmö. 3 No nague God nosi Vavuhu'o Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajëmijego maro raromo'irarijego.

4 Naro majae éhi jemëni uehorovoromo nasi Böröme God-are örire mabëhe uavajeje rabëni huro jemë huë mae bojëmiromo Iesu Keriso uavamu huro jemë ajëmijë'ego. 5 Jemë Keriso'o gemuoro jëvë'ëro éhu'ëro mabëhe baejë'e jëve. Simano mae jö mae o éhi jië'lé suvuore gö gö aho'obëhe baejë'ëro éhu'ëro jemë God-are jöho mabëhe uehorovoromo atarujeje. 6 O Keriso-are jö noehu majëhijaruoho ého jemesi dë vövöbaj'o're ma-mae uehorovoromo biririvoromo ma'enarujeje. 7 Éhu'ëro jië'ëro mue gö gö vae'irarije suvuoroho gö bogo vuonugo'i aho'obëhe bae barëjë'e jëve. Éhi jëvë'ëro muebejarujeje nosi Bada Iesu Kerisoro va'orahoro rovego ga'irarijero. 8 Jemëhu hu muebejarujoho huro jemë ajëmi'iramu biririvobe va'ojovo va'o ijo tugoho'i majare nosi Bada Iesu Kerisoro göromo mevavuo'iramu evare jemë hesi nunire ma-maemu riravo'aruje 9 è hesi bëhoho God hu maëro jië'ëro. Huro uëvamu jemë aevoromo hesi Harihe Iesu Keriso nosi Bada'o bimuvë'ëro hu'o jemë'o gemuoro jëve. Éhi ajëmade aho God-ro iae jemë ajëmi'iramu biririvobe va'a'aruje.

**Ekaresia ariböviehu bogo jöe gemuoho uehorovo'i
jöe gö gö uehorovoruomade jöhoje.**

10 Nasi ö mueno'ohumë ave jöho na Bada Iesu Keriso-are ihore majëhi'ië'e. Jemë ae aho'obëhe jöe gemuoho atore. Nadi sivu sivuoho

jöe gö gö ato'i o uehore gö gö bae'i a'i uehore gemu baeromo raromore.

¹¹ Nasi ö mueno'e naehu éhi jajivaje hesi bëhoho here. Chloe-are agano ioro'iorohuro rueromo jemesi jö sisëho huruoho majehiromo uevareje: Corinth rajo aribövihuro jö aho'ahamirovarue höjo. Éhi majehijamu hejodeje. ¹² Éhi é'arujoho na uël'ië'e. Jemë ae göëro göëro jöe gö gö atarujeje. Ae göëro uvanueje: Paul börömego na hesi ijore ijore juvaje ae jevajëjo. Ae göëro uvanueje: Paul bogajo. A'i Apollos börömego na hesi ijore ijore juvaje ae jevajëjo. Ae göëro uvanueje: Apollos bogajo. A'i Peter börömego na hesi ijore ijore juvaje ae jevajëjo. Ae göëro uvanueje: Keriso börömego na hesi ijore ijore juvaje ae jevajëjo. Jemë bogo éhioho é'aruje höjo. Jemëro éhi atarujeje. ¹³ Nani sarerivoromo uvarujeje: Keriso-are sino haho'oho tariö'ö tariö'ö jië'e höjo. No ioro'iorohu Keriso-are javuo'i ioro'iorohu bogo Keriso-aroho javuajëjo. Éhioho bogojie'e jiaje nadi éhioho uvore. Keriso gemu börömoho jio'i apostle aribövioho no bogo masijehu javue. Jemesi jöenioho bogo Paul naro guomodeje. Jemë bogo Paul nasi ihorohu bapataeto vaejëvareje. Éhu'ëro na bogo börömehu jeve.

¹⁴ Na bogo nasi övoho jemë bapataeto vaejëvövodeje. Crispus'ö Gaius'ö éhemu bapataeto vaejëvo'i a ioro'iorohu jemë bogo bapataeto vaejëvodeje. Éhuni na God huë mae uave. ¹⁵ Na nasi övoho jemë bogo bapataeto vaejëvë'ëro éhuni bogo uvo'a'aruje: Paul-ro bapataeto vaejavuamu noro hesi ihoru bapataeto vaejë'ëro éhu'ëro hesi aribövie javuajëjo. Jemë bogo éhioho uvo'a'aruje. Éhuni naehu bapataeto bogo vaejëvodoho na mae jeve. ¹⁶ O iae na uehorovajoho jemesi ae Stephanus-are aganoho jabu'o naro bapataeto vaejëvodeje. Röhu na uehorovoromo uve: Na na jemesi aribövi ioro'iorohu bapataeto vaejëvode höjo o bogajo. Nani bogajo. ¹⁷ Röhu na ae ma-vemino'e bapataeto vaejëvode hesi bëhoho éhije. Kerisoro remö'öromo na bogo uevadeje: Bapataeto vaejëvobe va'onëjo. A'i remö'öromo uevadeje: Nasi jö maho majéhibe va'onëjo. Kerisoro nimadeje ave sa'are ariböviehu simano ma'e jöe höromu ataruëhioho na bogo éhioho jövoromo hesi jöho aho majéhi'irodego ae aho'obëhe éhi jië'e jöho heromo éhuro Kerisohu korosire guomade jöho bogo avoho heromo dë vövöbajo'oho bogo marëjëvojöëni. Éhi jio'ibejo é jöho daruge bogojio'ibejo.

God-are uehoro darugo röjahuijaje ae Keriso-are jöhoje.

¹⁸ Kerisohu korosire guomade jöho sisëre va'arue aribövihuro heromo uvarueje: Ého simano rumo'e jöe höjo. O God-hu ajamuego mare va'arue aribövihuro noro é jöho heromo uvarueje: Keriso guomadohuro éhuro God-hu no ajamuujaje öroho jiovahuë'e höjo. Éhuro God-hu no ajamuaje darugoho iae no gavarue höjo. ¹⁹ God-are surire jajivoromo éhi uvë'eje:

Aëro ave sa'a hesi uehorohemu baeromo ého simano ma'e jöe hö uvoruomajje höjo.

Röhu God naro ë jöho mu'u'ejöjo.

Noro nuni aji'e jöho baejë'e javuajë uvoruomaje höjo.

Röhu naro öho rori'o babu'öl'ejöjo.

²⁰ Ëhi jië'oho ave sa'arohemu uehorovarue aribövioho simano ma'e aribövi jabesi uehoroho diaje. Nuni aji'e aribövi jabesi uehoroho diaje. Jö'e sasohoromo darugo'e majëhijarue aribövi jabesi uehoroho diaje. God-ro röjahuijë'eje jabesi uehore aho'o bogojajoho noro garöhego. ²¹ Ëhesi bëhoho God-ro hesi simanoho maëro jië'ëro uvadeje: Aëro sa'arohemu uehorovoromo uvoruomaje höjo: Nosi simanoho mae höjo. Ëhi uvarue höjo röhu bogo jabesi simanoho uehorovoromo God na ge'a'aruëjo. A'i jaburo uvoruomaje höjo: Kerisohu guomade jöho Paul-mëhu majahuijaruoho öho simano rumo'e jöe höjo. Ëhi uvoruomaje höjo röhu ë jöho ae rahu mae uehorovë'oho God naro baejëvoromo maro bamëvo'ejöjo. God-ro ëhi uvadeje. ²² Jew rajo aribövihuro uvoruomajeje: Darugo'e muoho röjahuijego garomo uvo'irarëjo: God-are muoho rovë'e höjo. O Greece rajo aribövihuro uvoruomajeje: Ave sa'a hesi simano ma'e jöhuremu he'i naguajëjo. ²³ Röhu no bogo ëhi jië'e muoho jöho röjëhi'i a'l nora ave jöhuremu ae majëhiromo üëvarueje: Kerisoro noni korosire guomade höjo. Ëhi majëhijarueje röhu Jew rajo aribövihuro ë jöho bijönimarueje. O sa'a iorol'oro rajohuro uvarueje: Ëjöho simano rumo'e jöe höjo. ²⁴ Jaburo ëhi uvo'i a'l God-hu uövuë'ëro hesi aribövie javuajoho Jew rajohu'o sa'a iorol'orohu'o noro uvarueje: Keriso guomadohuro éhuro God-ro hesi darugohu'o hesi simano mahu'o röjahuijë'e höjo. ²⁵ Ëhesi bëhoho aëro sa'arohemu uehorovoromo God-hu Keriso sa'are nugö'öjamu rueromo korosire guomade jöho heromo uvoruomajeje: Ëho God-ro simano rumo'e darugo rumo'e muoho vaejade höjo. Röhu a nosi simano maho ëho ma-jianovo'i God-hu vaejaje mu jabuhu uvarue simano rumo'e mue hö uvaruoho öho börömo mahoje. A nosi darugoho öho ma-jianovo'i God-hu vaejaje mu jabuhu uvarue darugo rumo'e mue hö uvaruoho öho börömo mahoje. ²⁶ Nasi ö mueno'e God-hu jemë uëvamu aevoromo hesi aribövi jëvadevare jemë diehi jië'e aribövi jëvadoho éhuremu uehorovore. Ave sa'a hesi simano ma'e aribövioho jemë ae ma-gemu gemu jëvadeje. O darugo ma'e aribövioho o iho döre jië'e aribövioho öho ae ma-gemu gemu jëvadeje. Ëhi jië'e aribövioho ma-gemu gemu God-ro baejëvadeje. ²⁷ Röhu God-ro uvadeje: Aehu ma-sa'arohemu uehorovoromo uvarue simano rumo'e darugo rumo'e ae jioruomajë uvaruoho röhu ëhi jië'e aribövioho God naro baejëvo'ejöjo. Ëhi jië'e aribövioho baejëvo'iramu éhuro sa'are simano ma'e ariböviohu'o sa'are darugo ma'e ariböviohu'o ëhi jië'e aribövihuro uvoruomo'ajëjo: Noro uvare höjo: No simano ma'e darugo ma'e aribövie javuajëjo. Ëhi uvare höjo. Röhu God-ro no bogo baejavuo'i simano rumo'e darugo rumo'e aribövioho baejëvade höjo. Ëhu'ëro no gavaruoho nosi uehoroho bogo maehu jioromo nosi darugoho bogo eni

jiē'e höjo. Ëhi uvoruomo'ajëjo. ²⁸Aehu ma-sa'arohemu uehorovoromo uvarue a inine iho rumo'e bëhi rumo'e jioruomajë uvarue aribövioho ëhi uëvarue aribövioho God naro baejëvo'ejojo. Baejëvo'iramu ëhuro ae aho'obëhe ga'a'aruëjo sa'are mu hesi bëhoho bogojio'iramu. ²⁹Ëhi jiē'e aribövioho God-ro baejëvë'ëro jië'ëro ëhu'ëro aho God-are nuniroho bogo riravoromo nimorohë'i uvoruomo'ë'e: No a masije javuë'ego ëhuni God-ro no baejavuë'e höjo. Bogo ëhioho uvo'ë'ö. ³⁰Röhu jemë bogo jemesi arijo'arijoho ajamirovo'i a'i God-ro jemë ajëmiromo baejëvë'ëro ëhu'ëro Iesu Keriso'o gemuoro jëve. God-ro ëhi bamë'ëro ëhu'ëro Kerisoro sisëhu tövavuadoho jiovahuoromo uehoro maho nosirire barueromo nosi ihoho God-are nunire avohahuoromo mu mahuremu röjahuijajeje. ³¹Ëhu'ëro jië'ëro God-are surire jajivoromo uvë'leje: Nimoronimorohë'i ato'ië'iroho Badahu ë'ade jöho ëhuremu nimorohë'i atorëjo.

Kerisohu korosire guomade jöhoje.

2 ¹Nasi ö mueno'e naehu jemesi örire ö'oromo God-are jö urimo gurihijahudoho huruoho majëhijodevaroho na bogo sine nimorohoromo ave sa'a hesi simano ma'e jöho bö'oromo bitare sasohoromo ave sa'a hesi vuëvo'e jöho majëhijodeje. ²Ëhesi bëhoho naro nasi nuëro uehorovoromo uvodeje: Naro jemë'o hiromo jö ioro'ioroho vuonugo'i Iesu Kerisohu korosire guomade jöho börömego ëhuni hesi jöhuremu uehorovoromo majëhinövo'ejojo. ³Naro ëhi uvoromo ö'oromo jemë'o hiromo na daruge bogojevoromo juhuoninegoromo butubutuego avohadeje. ⁴Naehu majëhijode jöho o naehu jö majëhijode è hesi öroho na bogo sine nimorohoromo sanusanüëmiromo ave sa'a hesi simano ma'e jöho jövoromo ëhuro jemesi simanoho jaguvëho ga'i a'i God-are Aru'aho hesi darugoho jemë röjëhiromo Keriso-are jöho majëhijodeje ⁵ëhuro jemëro bogo ave sa'a hesi simano ma'e jöho heromo Keriso mae uehorovo'i a'i God-are darugoho baeromo ëhuro Keriso mae uehorovo'irarijego.

God-are Aru'ahehu hesi uehoro ma röjahuijaje jöhoje.

⁶Iae ëhi jie röhu simano ma'e jöho iae no majëhijarueje God-are jö heromo mae biririvë'e ariböviohuro heruomoröhego. Simano ma'e jöho iae majëhijarueje röhu è jöho göje o ave sa'a hesi jöho göje. Aehu ave sa'arohemu uehorovoromo è jöho simano ma'e höromo ataruëhioho no bogo ëhioho majëhijarueje. O ave sa'a hesi muohemu muebejarue a masijehu jö mae höromo jö ataruëhioho nosi jöho bogo ëhiohoje è a masijeho rireromo barë'ië'ego. ⁷Ëhi jië'e aribövi jabesi simano ma'e jöho no bogo ato'i a'i God-are simano ma'e jöho urimo gurihijahuë'e jiadoho ëho huruoho majëhijarueje. Urimë'i sa'a bövi bise'o bogo bamadevare God-ro uvadeje noro è jöho heromo aji maho baeröhego. ⁸Noehu aji

baeröhe jöho ave sa'a hesi muohemu muebejarue a masijoho jabu bogo mae bogo garuomadeje. Jabumë garuomo'ibejo Bada hesi iho döre jië'e aho uehorovoromo korosiroho bogo ano taemoruomo'ibejo. ⁹Röhu jabumë bogo gavareje. Bogo gavare hesi jöho God-are surire jajivoromo ehi uövuë'eje:

Nunehu bogo garomo hia'ehu bogo heromo
aehu nosi dë vövöbajo'ere bogo uehorovaroho ehi jië'e ajoho God-ro
avohahuade höjo
hu rajahijarue aribövioho noro baeröhego.

Êhi uvë'eje. ¹⁰Êaji baeröhe jöho sa'a hesi muohemu muebejarue aribövioho bogo garuomadeje. Röhu God-ro uavamu hesi Aru'ahohuro ë jöho nosi örire röjahuijë'eje. Aru'ahehu röjahuijade hesi bëhoho huro aho'obëhe ga barëromo God-hu hesi dë vövöbajo'ere uehorovajoho éhu'o iae ga barëjajeje. ¹¹No ae gemu gemu diehi uehorovaruoho ae göho bogo ga'i nosi aru'ahohuremu sivue gavajeje. God-are Aru'ahoho ehi gemuohoje. God-are Aru'ahohuremu God-are uehoroho gavajeje. No bogo gavarueje. ¹²Aji baeröhe jö God-are Aru'ahehu no röjahuijaje hesi bëhoho no bogo ave sa'a hesi jö uehorovaje aru'ahoho bae'i a'i God-hu nugö'øjade Aru'ahoho baejë'e javue éhuro God-hu bojamuade suvuore bövie bise'e aho'obëhe huro röjahuijego garöhéro.

¹³Êhu'ëro jië'ëro aehu ave sa'arohemu uehorovoromo jö röjëhijaruëhioho no bogo éhioho jöho röjëhi'i a'i God-are Aru'ahehu röjahuijajëhi ehi majëhijarueje. Majëhiromo God-are Aru'aho hesi jö bëhoho huruoho majëhijarueje Aru'aho baejë'e aribövihuro heruomoröhego. ¹⁴Röhu God-are Aru'aho bogo baejë'e aribövihuro uvoruomajeje: God-are Aru'aho hesi jöho simano rumo'e jöe höromö bogo eruomajeje. Jö bëhoho bogo garuomajeje. Bogo garuomaje hesi bëhoho ehi jië'e jöho God-are Aru'ahohuremu ajamuego avoho mevoromo gavarueje mae jiego. Röhu God-are Aru'ahoho jabumë bogojëvë'ëro éhu'ëro God-are Aru'ahoho jö bëhoho bogo röjëhijego éhuro bogo garuomajeje. ¹⁵A'i God-are Aru'aho baejë'e aribövioho noro jöe aho'obëhe garomo mevarueje. Röhu noehu God-are Aru'aho baejaroho a iorolioroho bogo avoho mevavuarueje gö'i mae o sisë javuego. ¹⁶Bogo mevavuarue hesi bëhoho Kerisohu diehi uehorovajoho God-are Aru'aho rumo'e ariböviehu mevo'iröhoho bogo eni jëve. Éhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje:

Rahuro Badare uehoroho gavë'e höjo.

Hesi öriroho rahuro jögoroho mami'ajëjo.

Êhi uvë'eje. Êhu'ëro God-are Aru'aho rumo'e aribövioho Keriso-are uehoroho bogo garuomajeje. Röhu huhu uehorovajëhi no'o uehorovaruëro jië'ëro éhu'ëro God-are Aru'aho rumo'e aribövioho nosi uehorohu'o bogo garomo bogo avoho mevavuoruomajeje.

God-are mu vaeromo ekaresia ajëmarue aribövioho bogo
masijehu jio'amo'i God gemu böröme jiaje jöhoje.

3 ¹Nasi ö mueno'e urimë'i naro gavodeje jemë God-are Aru'aho hesi jöho bogo avoho uehorovo'i ave sa'arohemu uehorovamu. Jemë ave sa'arohemu uehorovamu gëgorovo Christian jö aevoromo röjëhijarue éhi jië'e jöhemu röjëhijodeje. ²Asisö'o i mi bogo mëmi'i ma-amu rihu mëmijaruëhi na God-are jöho amu rihunö'e bojëmibe rovodeje. Éhesi bëhoho Keriso-are jö aevoromo sama'e röjëhijaruohuremu éhuremu jemesi örire röjëhijodeje. Ijore röjëhijarue jö börömoho bogo röjëhijodeje. Éhesi bëhoho ijore röjëhijarue jö hejë'oho jemë bogo eni jëvadeje. Jemë bogo eni jëvobe rovadoho röhu jaruvohu'o bogo eni jëve. ³Éhesi bëhoho ave sa'arohemu uehorovarijoho ého bogo vuonugë'e jëve. Bogo vuonugo'i a'i jemë göéro gö hesi muoho garomo dë vörönimoromo iro muorovo'e vaejarujeje. Jemë éhi ë'arujohuro éhuro ave sa'arohemu uehorovaruje aribövie jëve. God rumo'e aribövi jabesi muoho baeromo éhi raromo jijiharujeje. ⁴Éhesi bëhoho jemë ae göéro uvanueje: Na Paul-are ae jevajëjo. Ae göéro uvanueje: Na Apollos-are ae jevajëjo. Éhi jië'e jö gö gö atarujohuro éhuro jemë God rumo'e aribövioho va'ëne jëve.

⁵Röhu Apollos-are muoho diehi jiol'i Paul nasi muoho diehije. No bogo a masijehu javuo'i no God-hu bojamuade muohemu vaejarue ae javue. Hesi muoho vaeromo jöho majëhijamu jemëro aevoromo Keriso mae uehorovarijeje. No éhi jië'e ae javue. Badahu ae gö gö mue gö gö bojamuibe rovadoho ého no vaejarueje. ⁶Mue gö gö vaeromo naro ujane bivëvanovodeje jemë aevoromo Keriso-are aribövie jëvoröhego. O Apollos-ro ijore ö'romo ujanore jove otehanovadeje sanuovëvego marë'irarijego. Noro éhi jië'e muoho vae'i God-ro hesi sivue avohëvamu marëromo ri'öjarijeje. ⁷Ujonö'e bivëvaje ahu'o jovehu sanuovëvaje ahu'o no ma-bise'e javuo'i God avohëvego ri'öjaruje aho hu börömohoje. ⁸O ujonö'e bivëvaje ahu'o jovehu sanuovëvaje ahu'o no bogo göho böröme göho bise'e javuo'i ma-gemuoho javue. No diehi jië'e mu vaejë'oho God-ro manaho éhi bojamui'ë'e. ⁹Iae no God'o gemu mae mu vaejarue ae javue. Jemë God-are i'o mu'o va'ëne jëve. Röhu uhu'e jöe göho. Jemë God-are javu valëne jëvanove. Ëjöhü'o uehorovo'ijo. ¹⁰God-ro na huë baejevoromo muoho bojemamu éhuro aehu javu ma vaejaruëhi naro aevoromo jemë vaejëvoromo sa'a uhure umoromo biriri'oho bamëhodeje éhuro jemëro döre javu valëne éhi biririvoromo mae riravo'irarijego. Éhi vaejëvë'ero ae göéro javue döre vaeruome. Javue döre vaejaruoho ae gemu gemu gavë'i javuoho ma-avoho vae'iro. ¹¹Éhesi bëhoho God-ro aevoromo Iesu Keriso bamë'eje munënö'e bibivoromo namiromo jemë nigemëvego riravo'irarijego. Javu uhure gö gö bogojio'i Iesu Keriso gemuje. Aho munë göho bogo bamol'ë'ö javuoho biririvoröhego. ¹²⁻¹³Javu

uhure Iesu Keriso jio'i döre aëro javue vaejarueje. Javu döre vaejaruoho ae gemu gemu diehi diehi vaejaruoho ijono va'orahoro jio'ë'e. Munë ma-mabëhe gold silver oho inajo'e ujuohoromo munë mae gö gö oho inajo'e ujuohoromo avoho vae'i o ma-jahuri javu vaejarue inömo ijo ö'e sare oho inajo'e ujuohoromo sisë'i vaejaruoho ého va'orahoro jio'ë'e. God-are maja rovë'iroho vëni börömëro rueromo ë javuoho ravo gal'ë'e. Vénëro ravo'iramu no ga'ejo di ahuro biriri'oho vae'i di ahuro sisë'ioho vaejé'e jio'iramu. ¹⁴Mami'e vaejare muoho vënehu ravamu biririvoromo namijë'oho ë javu vaejare aribövicioho suvuore mana baeruomo'ë'e. ¹⁵O mu mami'e vaejaroho ravo barëjë'oho éhuro ë javu vaejare aribövicioho suvuoroho bogo baeruomo'ë'e. Röhu jabumë bogo sisëroho va'i iae mae raromoruomo'ë'e. Raromoromo röhu uvoruomo'ë'e: Ravavuo'ië'ajëromo huruomare höjo. Röhu vaevë'e nosi muoho ravo barëjahuoromo sisërëjahuë'e höjo. Éhuni ae aho'obëhe gavë'i javuoho ma-avoho vaeruomo'iro.

¹⁶Jemë iae gavaruje ekaresiaho jemë God-hu hijaje javuoho va'ëne jëvë'ego God-are Aru'ahehu jemesirire hijajoho. ¹⁷Jemë God-hu hijaje javuoho va'ëne jëvë'ëro éhu'ëro God-are javu hesiremu jiajëhi jemë éhi hesi ariböviemu jëve. Jemë hesi ariböviemu jëvë'ëro ae rahuhu mu sisë jemë röjëhiromo ijumëvë'oho éhi jië'e aribövicioho God-ro mana ijumëvë'ë'e. ¹⁸Nadi jasi arijo'arijoho sareramirovone. Ja ae rahuaro nimorohoromo uvë'oho: Ave sa'arohemu uehorovarue a jabesi nunire na simano ma'e ae jevajë uvë'oho éhi jië'e uehoroho vuonugone. Vuonugo'i uvone: Ave sa'arohemu uehorovarue a jabesi nunire na simano rumo'e ae jevë'oho iae mae höjo. Ja éhi uvë'oho God-are nunire ja simano ma'e ae javo'ajëjo. ¹⁹Éhesi bëhoho ave sa'arohemu uehorovarue simano ma'e jöho ého God-hu gavajoho simano rumo'e jöeje. Éhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Ave sa'arohemu uehorovarue aribövioxhuro sareri sarerie ë'oromo uvoruomaje höjo: No simano mae baeromo jijiharuëjego evare aevenëro mie jiromëvanovaje höjo. ²⁰O jöe gö'o jajivoromo uvë'eje: Badaro gavaje höjo simano ma'e a jabesi uehoroho bogo maehu jiego. ²¹Éhu'e jiaje a nosi ihoho nadi döroho bamoromo nimoronomoröhë'ioho atoromo uvorëjo: Paul o ae gö börömego no jabesi ijore ijore jijiharue aribövie javuajëjo. Éhesi bëhoho ae inöme bövie bise'e God-hu bamavuadoho ého noehu ajëmi'iröhoho javue. ²²Paul na Apollos Peter ého no jemë ajëmi'iröhöhe aho javue. Sa'ae bövie bise'e éhu'o jemë ajëmi'iröhoho jio'ame. Jemë biririvoromo raromë'oho o vuovëvë'oho ë bövioxho bise'oho éhu'o jemë ajëmi'iröhoho jio'ame. Rabe rabe avevejö'e jio'amajoho ijono jio'amo'iröhoho éhu'o jemë ajëmi'iröhoho jio'ame. ²³Ého aho'obëhe jemesi javue. Röhu jemë Keriso-are jëve. O Keriso hu God-areje. Éhuni nadi a nosi ihoho döroho bamoromo nimoronomoröhë'ioho atore.

**Corinth ariböviehu apostle ömo'ömo bogo gö
nimo'i gö bijönimo'iröhe jöhoje.**

4 ¹ Ëhu'e jiaje ëhuni uvore: Paul-më ëhi jië'e aribövie jëvajëjo. Jabumë Keriso-are mu vaejarue aribövie jëvajëjo. God-are jö mami'e subivahuade hesi mu muebejavarue aribövie jëvajëjo. Ëhi uvore. ² Ae rahu ae gö hesi mu muebejahë'oho biririvoromo muoho avoho ma'enobe va'arueje. Ëhuremu maeje. Ëhu'ero no'o ëhi ë'ejo. ³ Naro uvajeje: Jemë o ae gö ave sa'a hesi uehore baeromo nasi mu mae o sisë jiego mevo gavarujoho ëho ma-bise'e höjo. Iae na'o nasi arijo'arijoho bogo mevorovajeje ga'i na mae o sisë jevego. ⁴ Ëhesi bëhoho naehu mu sisë vaejode jöho na bogo uehorovoromo dëroho juhuoninege. Iae ëhi jie röhu bogo ëhuro na God-are nuniroho mahō namije. A'i Badaro gemuëro na gevajeje nasi muoho mae o sisë jiego. ⁵ Ëhuni nadi sarerivoromo masijoho riravoromo ae gö nosi muoho mevo gavahuore ga'i no mae o sisë javuego. Mevo gö'iröhe majaho bogo rovë'eje. Hujeji Badaro rueromo nosi mue rabe rabe gurihijë'e bogo gavaruoho o noehu uhure ma-uehorovo taemaruoho va'orahoro bamoromo evare mevo gö'lë'e. Mevo görömo evare God-ro ae gemu gemu nosi mu diehi vaejare atoro huë mahō ëhi ajiomë'e o abuejë'e mamui'lë'e.

⁶ Nasi ö mueno'e ë jöho naro jemë majëhiromo ae gö jabesi jöhu'o majëhiromo Apollos-mu nosi ihore jajivodeje röjëhijego jemëro garomo ave jögoru hesi bëhoho avoho uehorovo'irarijego. Jögorocho ëhi uvë'eje: Nadi aruëroho anumëroho jijihö'i God-are surire jöhuremu ëhuremu uehorovobe jijihorëjo. Ëjögoru hesi bëhoho avoho uehorovoromo nadi jemesi sivuoho uehorovoromo döroho bamorovoromo nimorohë'ioho uvore: Ëa masijoho ëho nego'i ëho bijönegajëjo. ⁷ Raro uë'ego masijoho riravö. Inömoho raboho na ëma baejarijeje. Bogo. Hesi God-ro bojëmadeje. Ëhi jië'oho jemë rabëni uvarujeje: Bövie bise'e nosi biririvoromo baejare höromö nimorohë'i atarujeje.

⁸ Sareri aribövie jëve. Nani jemë uvarujeje: Mami'e God-are jöho no da'uaguë'e höjo. Mami'e hesi ajoho bae barejë'e javuajëjo. No masije riravoromo bövie bise'e muebe'amarue höjo. Apostle-ho no bogo ëhioho masijoho javuë'e jemëro jemesi sivue uehorovoromo ëma uvarujeje: Noremüëremu masije javuajëjo. Ëhi uvarujeje röhu jemë bogo ëhioho jëve. Jemë mae masije riravo'ibejarije ëhuro na nimorohevo'ibejo. Ëhesi bëhoho jemë mae masije riravo'ibejarije ëhuro no'o jemë'o gemuoro masije riravo'ibejo. Ëhi jië'oho mae jio'ibejo. ⁹ A'i avevejö'oho na uehorovoromo uve: God-ro apostle nosi ihoho sa'aro bamë'e höjo. Aehu i'u baeromo a nuniro guomo'ië'ego hesi iho sa'are jiajëhi nosi ihoho ëhi sa'aro jiego ae anerae aru'ahe dinö'e dinö'e raromaruhuro apostle nosirire ë gemu nunoho bamoromo ërimahuarue höjo. Na ëhi

uehorove. ¹⁰Nosi ihoho sa'aro jië'éro aëro nosi jöho uehorovoromo éma uvoruomajeje: Paul-mëro Keriso mae uehorovo'ego éhuro simano rumo'e aribövie jévajéjo. Röhu jemëro jemesi jöho éma uvarujeje: Keriso'o gemuore javuë'éro Corinth rajoho nomë simano mabëhe javuajéjo. Aëro apostle nosi jöho éma uvoruomajeje: Paul-mesi muoho darugo rumo'e höjo. Röhu jemëro jemesi jöho éma uvarujeje: Corinth rajo nosi muoho darugo ma'e höjo. Jemëro uvarujeje: Nosi ihoho dö mare höjo. Röhu apostle nosi ihoho sa'aroje. ¹¹Io'o apostle no iëni jovëni vuovavuobe rovadoho jaruvohu'o iae éhi javue. Niögu sisëmu io'amarueje. Aëro anaguo'i arijarueje. Amo ari'e bogojavuë'éro éma jijiharueje. ¹²Nosi övëro biririvoromo i'u'le muoho vaeromo ioho è ijarueje. Aehu nosi örire agavuë'iroho no ma-jö maemu mana majëharueje. Aehu nosi örire huë vavaeni bojamuijë'oho no ma-biririvoromo raromarueje. ¹³Aehu nosi iho ijumoromo jö sisë atë'oho no ma-u'emu jöe sanu'e mana majëhijarueje. Sa'ae dinö'l e dinö'e raromarue aribövi jabiesi nuniroho no sisë javuego musisinö'e bu'öjavuarue aribövie javue. Sa'osa'ëro ruhijanovë'e aribövie javue. Nosi ihoho éhi jiobe rovadoho jaruvohu'o éhi gemuohoje.

¹⁴Éjö naehu jajivaje hesi bëhoho bogo jemëro adahoromo javoje bael'irarijego éhunioho jajive. A'i naro uve: Jemë nasi aboji harihu'o mae jëvajëromo öroho röjëhiromo jajive. ¹⁵Nani Keriso-are mu röjëhijarue aribövie marohë'e mae jëve. Röhu jemesi vavuoho na gemu jeve. Éhesi bëhoho jemë'o na'o Keriso-are aëro javuë'éro éhu'éro jemesi vavuoho na jeve rabëni naro aevoromo Keriso-are jö mahö majëhijë'éro. ¹⁶Jemesi vavue jevë'ego éhuni uëve: Na negajéjo naehu mu vaejajéhi jemë'o éhi è'irarijego. ¹⁷Éhi nego'ego Timothy jemesi örire nugö'lö'ië'e. Hu nasi huë baejaje harihu maeje. Hu Badare muemu uehorovaje aeje. Éaho nugö'lö'iramu huro ö'oromo uë'ë'e: Nöröro éhi jië'e jöho ejahoromo Iesu Keriso-arire juvoromo hijaje höjo. O è jöe gemuoho ekaresiae aho'obëhe dinö'l e dinö'e jioruomajoho röjëhibe juvaje höjo. Éhi jië'e jöho huro majëhi'iramu jemë röhu mahö uehorovo'aruje.

¹⁸Röhu jemë a ioro'ioréro uvarujeje: Nörö nosiriroho bogo ruel'a'ajëromo jemëro jemesi ihoho döro bamorovë'le jëve. ¹⁹Röhu God-hu nimë'ohuro iae na ma-burëro ö'ego. Ö'oromo nasi ga'ego simano bövi'e aribövioho diehi jëvo'iramu. Na bogo jabiesi jö huhu jöhemu he'i ö'i a'i ö'ego ga'i jabumë God-are darugoho baejë'e jioruomego o bogo. ²⁰Éhesi bëhoho God-hu böröme namiromo no muebejavuajoho ého bogo ma-jö ataruoho jio'i a'i darugo'e muohoje. ²¹Röhu jemë di muoho nimö. Na na hal'ite bö'oromo hisuebijëvo'ego o huë baejëvoromo jö sanu'e majëhi'ego.

Masuvarue jögoru ahade a hesi jöhoje.

5 ¹Röhu jemesi jö sisëho na hejë'e jeve. Aëro atoromo uvoruomohijo: Corinth rajo ekaresia jabiesirire öehu jijihanavarue muoho jiajëjo.

Ae gemuëro vavu hesi vaboroho vajiohëro baeromo niö'iro gemu mae arijarue höjo. Ëhi jië'e muoho sisë bëheje. God-are jö bogo hejë'e aribövioho jabu bogo ëhi jië'e muoho vaeruomajeje. A'i jemesi aëro ëhi jië'e muoho vaejajeje. ²Ëhi jëvë'eje röhu jemëro jemesi ihoho éma döro bamorovarujeje. Nadi éhioho ë'ibejarije. A'i huë vavaene böröme baeromo ëhi jië'e mu vaejaje aho jemesirire jiajoho nugö'öl'ibejarije iae mae jio'ibejo. Röhu bogo nugö'öl'ibejarije. ³Nasi sino haho'oho bogo jemë'oho jie. A'i nasi uehoroho aho'o jemesirire jie. Ëhuro na jemë'o jevanove. Jemë'o jevanovoromo hesi sisëho mevoromo nosi Bada Iesuare ihore uvë'e jeve: Hu mu sisë bëhe vaejajero i'ue bae'a'ajëjo. ⁴Ëhuni jemëro gemuoro gagovorovoromo nasi uehorohu'o nosi Bada Iesuare vöröhu'o jemë'o jiego ⁵ë iaho rori'o nugoromo Satan-are öroro bojamego éhuro hesi sinore jiaje mu sisëho barë'iro éhuro Badare majaho rovego ë ia hesi aru'ahoho bogo sisëroho va'i mae hiröhje.

⁶Röhu jemëhu jemesi mu uehorovoromo iho döre bamorovarujooho ého sisëje. Ave uhu'e ataruoho jemë'o iae uehorovaruje. I dë huaje oso biseharihoho éhuro ie aho'obëhe rumorovego dë huaje höjo. ⁷Ëdë huaje oso jemesirire jiajoho bu'øjego ma-i mahemu jëvo'i. Ëhesi bëhoho ë mu sisë jemesirire jiajoho ahego bogo rumorovo'i a'i barë'iro éhuro jemë i ma va'ëne aribövie jëvo'iröhe. Röhu jemë iae i ma va'ëne aribövie jëve. Rabëni hesi bëhoho naro majëhi'ië'e. God-hu Vörö Tugohade Söröho Israel rajehu ue'ahë'iroho dë huaje oso rumo'e iohemu ue'aharueje. Ue'ahoromo röhu ave muohu'o vaejarueje. God-are jöëni sheep harihoho bijuëmarueje. Röhu Keriso sheep harihu va'ëne anamu guomë'eje éhuro God-ro nosi sisëho uehorovoromo vuonugo'iröhego. God-ro jemesi sisëho uehorovoromo vuonugë'ëro éhuro jemë i ma va'ëne jëve. ⁸Nosi sisëho uehorovoromo vuonugë'ëro jië'ëro éhuni Jew rajehu i dë huaje osoho sisë höromo vuonugoromo evare God-hu Vörö Tugohade Sörö ijaruëhi no éhi jië'e muoho vaeromo nu huohue mu sisë gö gö vuonugo'i God-hu vörö tugohahuade muoho uehorovoromo maemu raromo'ejo.

⁹Röhu urimë'i naro jöho jajivoromo majëhiromo uëvodeje: Öehu jijihanovarue ariböviohu'o nadi gemuoroho raromo jijihorëjo.

¹⁰Ëjö jajivodoho na bogo uëromo ë'odeje: God-are jö bogo hejë'e ariböviohu'oho nadi gemuoroho jijihorëjo. Na bogo uëromo ë'odeje: Ga'irarije God-are jö bogo hejë'e aho önö'e mahunö'e mu vaebe vajiohu'e mu vaebe jijihamu God dejonö bamoi'bövi bise'o nuninö bahibe jijihamu gëvë'iroho éhi jië'e ariböviohu'oho nadi gemuoroho raromo jijihorëjo. Naehu uëvode jö hesi bëhoho bogo éhioho jiadeje. Nasi bëhoho éhi jio'ibejo jemëro ejeho'ibejarije God-are jö bogo hejë'e aribövioho bogo gë vadë'ibejarije. Ëhuni God-are jö bogo hejë'e ariböviehu éhi jië'e mu sisë vaejamu jemëhu jabu'o gemu mae raromo jijihë'oho iae maeje. ¹¹Röhu jajivode hesi bëhoho aviëhije. He'irarije aëro jemë'o raromoromo uëvamu:

No Christian ae javuajë uëvamu hejë'iroho röhu ga'irarije jabumë öönö'e mahunö'e jijihamu gëvë'iroho God dejonö bamo'i bövi bise'o nuninö bahijamu gëvë'iroho ae gö jabeli jö sisë atobe jijihamu hejë'iroho jovo ue'ahoromo simano sisërébe bövi bise'o ujuohoniëhibe jijihamu gëvë'iroho éhi jië'e aribövihou'oho nadi gemuoroho ioho ue'ahore o raboho raboho ë'ore.

¹² Naro rabëni God-are jö bogo hejarue aribövi jabeli muoho garomo mevojöro. Ého bogo nasi muehuje. A'i Christian agano jabeli muoho ého garomo mevore. ¹³ God-are jö bogo hejarue aribövi jabeli muoho hesi God-ro sive garomo mevo'ë'e. No bogo mevarueje. A'i God-are jö hejarue aribövi jabeli mu jemëhu garomo mevo'irarije jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: A sisë jemesirire jiajoho nugöl'örego va'irajo. Éhi uvë'e jiaje ää sisëho nugöl'örego va'iro.

**Corinth ekaresiaeahu Christian agano bogo court-re sö va'ego
God-are jö bogo hejë'e ariböviehu mevoröhe jöhoje.**

6 ¹Röhu aviëhi jië'e muoho jemë rabëni biriri'övoromo ë'arujeje. Ja'o Christian a göhu'o jemë niö'i jö sisë jévë'oho jemë God-are jö bogo hejë'e aribövi jabeli nunire va'o rirarovoromo jemesi jö sisëho majëhijarujeje jaburo mevëhojöro. Bogo éhioho ë'i a'i God-are aribövi jabeli nunire riravoromo jöho ato'ibejarije iae mae jio'ibejo. ²Jemë diehi'oromo bogo uehorovoromo uvö: God-are majaho rue'iramu God-are aribövioho noro sa'ae aho'obëhe jabeli muoho garomo mevo'ejarëjo. Éhi uvo'ibejarije iae mae jio'ibejo. Röhu jemë majae ijönö mu böröme vaeromo ae aho'obëhe jabeli muoho garomo mevo'ię'éro jévë'éro éhu'éro avevejö'e jö bise'o bise'o mevë'oho jemë iae eni jëve. ³Jemë'o iae gavaruje Keriso-are aribövioho no majae ijönö anera gëromo jabeli mu masijo mevëho hesi jëvajoho. Iae éhuni uvore: Ave sa'are mu inino ho garomo mevë'oho iae no eni javuajëjo. ⁴Ave sa'a hesi jö inino mevo'irarijoho jévë'oho jemë diehi'oromo ää jöho bava'oromo God-are jö bogo hejarue aribövi jabeli nuniroho riravoromo majëhijarujeje mevëhoröhego. Jabeli ihoho Keriso-are ekaresia jemesiriroho bogojië'e jiaje jemesi jö sisëho jabeliriroho nadi bava'ore. ⁵Jemesi arijo'arije javojimorovohe. Christian agano jemesi jöehu umogihego mevo'irarijoho na jemesiriroho simano ma'e aho bogojië'ego éhuni dirö'e göro va'oromo jemesi jöho majëhijarujeje God-are jö bogo hejë'e aribövihuro mevëhoröhego. Röhu simano ma'e aribövioho jemesirire iae jio'ame. ⁶Röhu Christian agane göëro göho dirö'e göro bava'oromo jemesi jöho majëhijarujeje God-are jö bogo hejë'e aribövihuro mevëho'iröhego.

⁷Röhu jemë göëro göhu'o iro muorovo'e vaeromo court-re va'arujoho éhuro jemesi Christian muoho mami'e bejë'eje. Jemë court-roho bogo va'l uvo'ibejarije: Sisë vaejevadaho o vajiohehu baejehadaho iae hesi

hö uvo'ibejarije iae mae jio'ibejo. ⁸ Röhu jemë bogo éhioho uvo'i jeméro ri'öromo göëro gö hesi örire sisë vaejarujeje. O vajiohéro baejéharujeje. Bogo God-are jö bogo hejë'e a jabesi örire gemu ë mu sisëho vae'i a'i jemesi Christian aganoho jabu'o éhi'ëvarujeje. ⁹ Jemë iae gavarujeje sisë aribövie God-are aji'e öri ari'ere bogo va'o hesi jioruomajoho. Nadi sareramirovore. Önö'e jijiharue aribövioho God-are öri ari'eroho bogo va'ëö. God dejonö bamo'i bövi bise'o nuninö bahijarue aribövioho bogo va'ëö. Goho'amarue aribövioho mu gö gö barueromo a'o a'o sihorovarue aribövioho bogo va'ëö. ¹⁰ Vajiohu ë'arue aribövioho mahunö'e ë'arue aribövioho jovo iromo simano sisëréjarue aribövioho ae gö jabisi jö sisë atarue aribövioho bövi bise'o ae gö ujuohoniëhijarue aribövioho éhi jië'e aribövioho God-are öri ari'eroho bogo va'ëö. ¹¹ Urimoho jemë a iorol'ioroho éhi jië'e sisë aribövie jëvadeje. Jaruwoho jemesi sisëho u'ovöhë'ej. Jemë God-are aribövie jëve. Jemë God-are nunire mae riravaruje. Éhesi bëhoho God-ro Bada Iesu Keriso-are ihore hesi Aru'ahoho nugö'öjamu jemëni rueromo dë vövöbajo'oho avöhë'ëro éhu'ëro mae jëve. Éhuni mu sisëho vuonugo'i ma-raromore.

Sino haho'ehu mu maemu vaejego God-are iho dö mare jioröhe jöhoje.

¹² Jemë ae göëro uvarujeje: Noehu mue aho'obëhe vaejë'oho iae mae höjo. Éhi uvarujeje. Iae éhi jie röhu mu ioro'iro vaejë'oho bogo éhuro marejavuo'ë'e. Nani noehu mue aho'obëhe vaejë'oho iae maeje röhu mu göehu göehu ruahö'öjevo'iröhoho na bijönego'ego éhuni éhi jië'e muoho na bogo vae'ejo. ¹³ Röhu jeméro uvarujeje: I hesi bëhoho dëre abuejajëjo. Dë hesi bëhoho ioho baejajëjo. Iae éhi jie röhu God-ro uvo'iramu iohu'o dëhu'o barë'ë'e. Dë hesi bëhoho ioho baeje röhu nadi uvore: Nosi sino haho'o hesi bëhoho öëro ë'anovajëjo. A'i uvore: Nosi sino haho'o hesi bëhoho Badare örire bojamijaruëjo. O Badare bëhoho nosi sino haho'oho muebejajëjo. ¹⁴ Iohu'o dëhu'o barë'ë'e. Röhu Bada guomoromo bogo barë'i God-ro daruge bojamamu ri'öjadje. Ri'öjë'ëro no'o éhi daruge bojamui'iramu vuovoromo ri'öjavuo'ë'e. Éhuni nosi sino haho'oho ma-Badaremuj.

¹⁵ Jemë'o uehorovore. Jemesi sino haho'oho Keriso-are övo duruajo'e jëve. Éhi jië'oho na no öëro jijihanovoromo Keriso-are övo duruajo'oho baeromo ö va'ëne magonaho sisëhu'o gemuoroho havoromo momorö'ö'ej. Bogo mae bogo éhioho ë'ej. ¹⁶ Ae rahu magonaho sisëhu'o gemuore havoromo momorö'öj'ohuro éhuro sine dë vövöbajo'ë gemuoho javuo'ë'e. Éhuremu uehorovore. Ejöho God-are surire éhi gemuoho jajivoromo uvë'ej: Jabumë niö'i jëvadoho röhu gemu jio'a'ajëjo. ¹⁷ Jabumë gemu jiajeje röhu Bada'o bimuvë'ohuro éhuro Iesu'o no'o Aru'ahe gemuoho javue. Éhuni magonaho sisëhu'o bogo gemuoroho momorö'ö'ej.

18 Önö'e muoho gorore. Mu sisë ioro'iorohuro ëhuro sinoho dë vövöbajo'oho bogo sisë vaerovo'i a'lí öehu jijihanovë'ohuro ëhuro sinoho dë vövöbajo'oho sisë vaerovarueje. **19** Ave jöhu'o avo'avoho uehorovore. Jemesi sinoho dë vövöbajo'oho God-are Aru'aho hesi osa maho jëvanove. Ëhesi bëhoho God-are Aru'ahohuro God-are örire jioromo jemesi sinore dë vövöbajo'ere rovë'ëro jemesi uhure ë hijajeje. Jemesi sinoho dë vövöbajo'oho aho'obëhe bogo jemesirehu jio'i God-areje. **20** God-ro jemë bogo ëma baejëvo'i a'lí hesi Harihoho nugöl'öromo huë vavaene sisë maro baejë'ëro ëhu'ëro jemë hesi baejëvadeje. Ëhuni jemesi sino haho'oho mu maemu vaerego hesi ihoho dö maro jio'iro.

Masuvarue mu hesi jöhoje.

7 **1** Röhu jemëhu jajivoromo ue gevarije jöho na majëhi'irögoro ë'e.

Aehu magonaho bogo masuvë'oho iae maeje. **2** Röhu ae aho'obëhe önö'e jijiharue jiaje ëhuni ae gemu gemu magonahe mesure o magonahe gemu gemu ae mesure. **3** Baruoharo jasi vaborehu ja'o niavo'i uavë'oho ejahone. O vaboroharo jasi baruehu ja'o niavo'i uavë'oho ejahone. **4** Ëhesi bëhoho vaborohoko jasi sino haho'oho bogo jasirehu jio'i jasi baru hesije. O baruoho jasi sino haho'oho bogo jasirehu jio'i jasi vaboro hesije. **5** Ëhuni vaboroharo nadi baruoho juahami'i baruoharo nadi vaborohoko juahami'i ma-ejahorovore. Röhu nani jemë gemu mae jöe jörövoromo uarovo'aruje: Ë'ego no gemuore niavarue muoho majae ma-bisemu vuonugo'i God-are örire jöe jövojuvo val'o majae eni jiego vuonugo'irarëjo. Ëhi jië'oho iae maeje. Röhu ëhi ë'ë'oho God-are örire jö jövo'irarije majaho barëjego ijönö röhu maho sionëro gemuoro niavore. Bogo ëhi ë'ë'oho nani jemëro bogo avo'avoho biririvo'iramu Satan-ro bijëho gë'ë'e.

6 Röhu jemëhu masurovo'irarije jö jajivajoho na bogo uëromo ë'e: Jemëhu bogo masurovë'oho sisë hö uë'i a'lí na uëromo ë'e: Jemë négë'oho ëhi'orëjo. **7** Röhu naehu vaboro bogo masuvë'e ma-hijajëhi ae magonahe aho'obëhe ëhi jëvo'ibejo ëhuro Paul na mae jevo'ibejo. Röhu bogo ëhioho jiol'ë'e. A'lí ae magonahe gö gö diehi jië'e mu vaeröhe suvuoroho mami'e God-ro bojamuibe rovë'leje. Ae göëro suvuore gö ae göëro suvuore gö ëhi baebe rovë'e javue. Ëhi jië'ëro ae magonahe gö gö masurovo'i göëro bogo masurovo'amë'eje.

8 Röhu magonaho doruohu'o bogo masuvë'e aribövi ioro'iorohu'o ave jöho na jemesi örire majëhi'ië'e. Naehu ë'ajëhi jemë vabore o barue bogo masuvë'oho iae maeje. **9** Röhu biririvoromo avoho taemo raromo'irarijohu bogo eni jëvamu masurovo'amë'oho iae maeje. Ëhesi bëhoho jemesi dë vövöbajo'ere simanore uehoro gö gö baejë'oho ëho sisëje. Ëhuni masurovo'amore.

10 Röhu masurovë'e aribövioho jemë na ave jöho bojëmi'ië'e. Bogo naehu uehorovoromo majëhi'i a'lí Badaro bojamuijë'e jio'ego na

majëhi'ië'e. Vaboroharo baruoho nadi nugö'öromo va'o rori'oho hine.

¹¹ O nugö'öromo va'o rori'o hijë'oho nadi ae göho masu'i ma-hine. O vuonorö'ö rueromo jasi baruohumu huë baerovoromo avoho arire. Röhu baruoharo ja'o vaboroharo nadi nugö'öne.

**Vaboro'o baru'o göehu Keriso mae uehorovo'i göehu
bogo ma uehorovë'oho ëhuro ëhi ë'iröhe jöhoje.**

¹² Röhu a ioro'ioro jemesi örire ave jöho majëhi'ië'e. Bogo Badaro ave jöho jövo'i a'i naro nasi uehorovoromo jajive. Baruoharo ja bogo Keriso uehorovanevare jaeħu Keriso bogo ma uehorovaje magonaho masuromu hiromo evare ijönö Keriso mae uehorovo'i jasi vaborehu bogo ma uehorovoromo ja uavë'oho: Iae na ja'o hinövo'ejö uavë'oho nadi nugö'öne. ¹³ O vaboroharo Keriso bogo uehorovanevare jaeħu Keriso bogo ma uehorovaje a masuromu hiromo evare ijönö Keriso mae uehorovo'i jasi baruehu bogo ma uehorovoromo uavë'oho: Iae na ja'o hinövo'ejö uavë'oho nadi nugö'öne. ¹⁴ Ëhesi bëhoho Keriso bogo uehorovaje aho Christian vaborohu'o niö'iro gemuoro arijë'ëro ëhuro iae hu God-are aeje. O Keriso bogo uehorovaje magonahoho Christian baruohu'o niö'iro gemuoro arijë'ëro ëhuro iae hu God-are magonaheje. Bogo ëhioho jio'ibejo jemesi aboji harihu'oho God rumo'e aboji harihu'e jioruomo'ibejo. Röhu bogo ëhioho jio'i jabumë iae God-are aribövie jioruome. ¹⁵ Röhu ga'irane Keriso bogo ma uehorovaje jasi baruëro o jasi vaborëro ramöl'öromo va'o rori'o hi'ia'amu gavë'oho nadi uehorovoromo uvore: No mami'e mae masuropë'ego hu va'lë'oho God-ro bijönimo'ajëromo nijio'rae'i ma-uane: Va'i nagego va'ëjo. O nijio'raeromo gemuore arijë'oho huë vavaene baejë'e ari'a'aruje. Röhu God bogo ëhioho nimo'i a'i uëvadeje jemë hesi aribövie jioromo huë baerovoromo gemuoro raromo'irarijego. ¹⁶ Röhu Christian vaborohja bogo gavanue. Nani jero baruoho ajami'iramu hu Keriso mae uehorovoromo bogo sisëroho va'i Keriso'o maro hi'ë'e. O Christian baruoho ja bogo gavanue. Nani jero vaborohja ajami'iramu hu Keriso mae uehorovoromo bogo sisëroho va'i Keriso'o maro hi'ë'e.

God-hu ae gemu gemu mu bojëmibe va'ego mu vaeröhe jöhoje.

¹⁷ Röhu Badahu ae gemu gemu mevoromo mure bamobe rovade muoho o jemëhu mu diehi vaebe rovamu evare God-hu hesinö rinëgadoho ëhi jië'e muohemu vaere. Naro ekaresiae aho'obëhe ë jögore gemuohemu bojëmibe va'ajeje. ¹⁸ Ae gö urimë'i Jew rajehu ë'aruëhi hesi sino tariojahamu hu hijuvo röhu God-hu hesinö rinovë'oho nadi sino tariojare muoho mu'ure. O ae gö Jew rajehu ë'aruëhioho hesi öriroho bogo ëhioho ë'amu hu hijamu röhu God-hu hesinö rinovë'oho nadi uarego Jew rajo jabisi muoho vaeromo hesi sinoho tariojaho'iro. ¹⁹ Jew rajehu ë'aruëhi

jemesi sino tarivëhë'oho o bogo tarivëhë'oho iae hesije. A'i God-are jöe gö gö ejahë'oho ého börömohoje. ²⁰Röhu ae gemu gemu jemëhu diehi jië'e mu vaebe rovamu evare God-hu hesinö rinégadoho éhi jië'e muoho vaenövore. ²¹Nani ja a börömo hesi darugore javé'éro hesi muohuremu vaejahë'iro evare God-ro ja hesinö rinagadeje. Nadi éhunioho nurunurumo'i ë muohuremu vaenövone. Röhu jaehu ä a hesi darugore hijanuoho vuonugo'i va'oromo jasi nimanue mu öri birohë'ohuro va'o ë muoho vaene. ²²Röhu jaehu ae gö hesi darugoremu hiromo bogo nurunurumo'irane ë hesi bëhoho a börömo gö hesi muohuremu vaejahamu evare Badahu hesinö rinagë'oho ja döho jasi börömo hesi darugoremu hi'i jasi uhoho jasi nimoromo Badare mu vaejanue ae jave. O ja jasi nimanue muohemu vaejamu evare Badahu hesinö rinagë'oho ja Keriso-are darugoremu hiromo hesi muohemu vaejanue ae jave. ²³God-ro jemë bogo éma baejëvo'i a'i hesi Harihoho nugö'öromo huë vavaene sisë maro baejë'éro éhu'éro jemë hesi baejëvadeje. Éhuni nadi ae gö jabesi darugoremuho raromoromo ma-muemu vae'i uehorovo'i a'i God-are muoho uehorovore. ²⁴Nasi ö mueno'e ja ae gemu gemu diehi jië'e mu vaebe rovamu God-hu hesinö rinagadoho ë aho jero God-are nunoro juvoromo éhi jië'e muohuremu vaenövone.

Bogo masurovë'e o ma-doru raromarue aribövi jabesi jöhoje.

²⁵Röhu bogo masurovë'e aribövioho jemesi jöho na majëhi'ië'e. Ave jöho bogo Badaro uövuë'éro majëhi'i a'i naehu uehorovaje jöho majëhi'ië'e. Iae naehu uehorovaje jöho na majëhi'ië'e röhu Badaro huë vavaene baeromo uehoroho bojemijë'éro éhu'éro nasi jöho heromo uvo'a'aruje: Iae jö mae höjo.

²⁶Na uehorovoromo uve: Jaruvoho huë vavaeni majaho nosi örire rovë'ego éhuni aehu raromaruëhi éhi raromë'oho ého iae maho höjo. ²⁷Éhesi bëhoho nani jemë vabore masuvë'e raromarujeje. Éhi jië'oho nadi nugö'öl'i uehorovore. O nani jemë bogo masuvë'e ma-raromarujeje. Éhi jië'oho vaboroho nadi nahore. ²⁸Röhu a juvijehu o magonaho aboridehu masuvë'oho bogo sisë'ioho ë'arujeje. Röhu masuvë'ohuro éhuro nurunurue uehore gö gö bae'a'aruje. Röhu na bijönoge éhi jië'e huë vavaenehu jemesi örire rueröhoho. Éhuni uëve: Vaboroho nadi nahorëjo.

²⁹Nasi ö mueno'e nasi bëhoho éhije. God-ro majae ma-bunemu bamë'eje hesi majaho rueröhego. Éhi jië'e jiaje ave majare aevoromo raromobe va'ë'iroho masuvë'e aribövioharo masuvarije muoho barë'ië'e jiaje nadi masuvarije muohemuho uehorovo'i God-are muohu'o uehorovore. ³⁰O huë vavaeni baejë'e aribövioharo ave sa'a hesi huë vavaeni muoho barë'ië'e jiaje nadi huë vavaeni baejarujoho éhemuho uehorovo'i God-are muohu'o uehorovore. O nimorohë'e aribövioharo ave sa'a hesi nimorohë'e muoho barë'ië'e jiaje nadi nimoroharujoho

ëhemuoho uehorovo'i God-are muohu'o uehorovore. O inöme rabe rabe imo'amaruje aribövionario inöme bövie bise'e barë'ië'e jiaje uvore: Noehu imaroho bogo nosirehu jio'i hesi God-are höjo. ³¹ Ave sa'are bövie bise'e jiego gavaruoho barë'ië'e jiaje ëhuni ave sa'a hesi mue bövie bise'e vaejë'iroho nadi ëhuremuoho uehorovoromo vae'i God uehorovë'i muoho vaere.

³² Röhu na nege jemë bogo ave sa'a hesi muohuni uehorovoromo nurunurumo'irarijego. Bogo masuvë'e aribövionario Badare muohemu uehorovarueje ëhuro Bada dë mae jioröhego. ³³ A'iro vaboro masuvë'e aribövionario Badare muohu'o ave sa'a hesi muoho börome uehorovarueje ëhuro jabesi vaboroho dë mae jioruomoröhego. ³⁴ Ëhu'ëro Badare muohu'o ave sa'a hesi muohu'o gemuoro havoromo vaejego anojë'e jiajeje. Röhu magonaho aboridohu'o bogo masuvë'e magonaho iorol'orohu'o jaburo Badare muohemu uehorovarueje jabesi sino haho'ohu'o aru'ahohu'o God-are örire gemu bojamirovoröhëro. A'i baru masuvë'e magonahohuro ave sa'a hesi muoho uehorovarueje jabesi baruoho dë mae jioruomoröhego.

³⁵ Na jö majëhijaje hesi bëhoho ëho bogo jemëhu masurovo'irarije öroho tugohëho'i a'i jemë ajëmijego mae jëvoröhego majëhije. Avo'avoho raromoromo Badare muohuremu uehorovo'irarijego ëhuni vabore o barue bogo naho'irarije jöho majëhije.

³⁶ Röhu a juvijo'o magonaho aborido'o aemo'aemo'o jëvoromo röhu uvë'oho: No bogo masurovo'ejarë uvoromo ëhi uehorovobe va'ojiuvo röhu aehu magonaho masu'iro nimo avohoromo ëhuni uvë'oho: Naro nasi magonaho hesi öriroho muoho bogo maho vaegoro masu'ië'ajë uvoromo masuvë'oho iae maeje. Hesi nimoromo masurovoromo gemuore ari'ë'ö. Ëhi jië'oho bogo sisëhu jio'i maeje. ³⁷ O aehu biririvoromo hesi dë vövöbajo'ere mae uehorovoromo uvë'oho: Ëmagonahohu'o na'o no aemo'aemëro javuë'ëro bogo masurovo'i ma-aemo'aeme vaejë'ëro bogo niavo'i ma-aribe jireho'ejarë uvoromo hesi dë vövöbajo'ere nimajoho bogo uehorovo'i hesi nimajoho taemorovoromo bogo masuvë'oho hu mae ë'ajeje mami'e biririvoromo uehorovë'ëro jië'ëro. ³⁸ Ëhu'ëro jië'ëro aehu hesi aemo'aemo masuvë'oho iae maeje. O bogo masuvë'oho ëho ma-mabëheje.

³⁹ Röhu masuvë'e magonahoho baru hijë'iroho baru'o gemu mae hi'ë'e. God-are jöho ëhije. O baru guomë'iroho magonahohuro di a nimë'oho ëho bae'ë'e. Röhu Bada mae uehorovaje ahuremu masu'ë'e ae gö bogo. ⁴⁰ Röhu hu baru bogo bae'i ma-doru hijë'oho iae hu huë mabëhe hi'ë'e. O baru i'o baejë'oho ma-bisemu bogo ëhioho huë maho hi'ë'e. Nasi uehoroho ëhije. Röhu nasi uehoroho bogo sisëhuje. Ëhesi bëhoho naro uvajeje: God-are Aru'ahohuro bogo ae gö jabesi simanoho gemu huotovëho'i Paul nasi simanohu'o huotovehego ëhuro na uehoro mae baeromo jajivaje höjo.

Aehu inömo sisëni bahijare mi hesi vitu Christian
ariböviehu i'iröhe o bogo i'iröhe jö Corinth ariböviehu
ua gavamu Paul-hu mana jajivade jöhoje.

8 ¹Röhu jö göho na jajivo'ië'e. Övehu avohoromo uvene aho röjahijarue inömohuni mie anoromo aho'o bamëhoruomajeje sisëhuro baeröhego. Sisëni bamëhë'e mi vituoho na jemë ma-dajumo ue'ahore o uvore: Aru'aho sisëni bahijëhë'ego juahovo'ejarëjo. Ëmioho i'irarije o juahovo'irarije di muoho mae jiajoho ëho no uehorovo'ejo. Jemëhu ë'arujëhi aehu uvë'oho: Aru'aho mue bövie bise'e eni ga barejë'e jevajë uvë'oho ëhuro hesi ihohemu döro bamorovajeje. O aehu ae gö jabesi örire uehorovëvë'oho ëhuro hu ekaresia muoho nigemajeje. ²Ja uvë'oho: Na mue eni ga barejë'e jevajë uvë'iroho ma-döhemu ga'i bogo avoho gavanueje. ³O jaehu God uehorovë'oho huro ja mae gavajeje.

⁴Röhu naehu urimo uëvode jöho inömo sisë hesi mi i'irarije o juahovo'irarije jöho na majëhi'ië'e. Iae no garomo uvarueje: Ëhi jië'e inömoho bëhi rumo'e höjo. God gemu jio'l gö bogohöjo. ⁵Iae God-are jö bogo hejë'e aribövihuro sarerivoromo uvoruomajeje: Ö'idöre jio sa'are jië'e aribövi noehu bogo gëvaruoho uvene aho röjëhi'iröhoho höjo. Iae ëhi jie. Aëro uvarueje: God gö gö aho'obëhe no bogo gavarue darugo'e a masijoho aho'obëhe jio'amajëjo. ⁶Röhu Christian aribövihuo no bogo ëhioho uehorovo'i God gemu Vavuoho mae uehorovarueje. Huro sa'ae bövie bise'e bamavuë'ero noro hesi jöhemu uehorovoromo raromo jijiharueje. O Darugole A Böröme gemu Iesu Keriso mae uehorovarueje. God-ro uavamu Kerisoro bövie bise'e bamavuadeje. Bamavuoromo ajamuamu no vuovo öroho vuonugo'i darugoho baejë'ero mae raromarueje.

⁷Iae no garomo uvarueje: God gemu A Böröme Keriso gemu ëhi jëvajëjo. Röhu Keriso-are aribövi ior'o'ioroho bogo ëhioho gavarueje. A'i urimë'i God-are jö bogo hejare majare uvonövareje: Inöme gö aru'aho'e höromo ëho rajëhinövareje. Majae ëgobövie ëhi ë'obe rov'ëro ëhu'ëro jabumë inömëni bamëhare mi vitu i'ië'iroho uvoruomajeje: Ëmioho iae aru'aho sisë hesi mie höjo. Ëhi uvoromo ëma ijë'ohuro ëhuro herovoromo uvarueje: Nani no sisë ijaruëromo juhuonivarueje mu öroho bogo avo'avoho gavë'ero. ⁸Jabumë uvarueje: No sisë ijaruëromo juhuonivarueje röhu i ijë'oho bogo ëhuro God-are bëhiroho va'ejo. I juahovë'oho God-are nuniroho bogo sisëho javuo'ië'e. O ijë'oho God-are nuniroho bogo maho javuo'ië'e. ⁹Jemë i ijë'oho o juahovë'oho God-ro uvajuje: Ëho jemesi mue höjo. Röhu gavë'i ë mioho ue'ahore. Nani bogo avoho biririvë' Christian aribövihuo jaburo jemë gëromo sisëro rireromo'ë'ö. ¹⁰Ëhesi bëhoho ja iae garomo uvanueje: I ijë'oho o juahovë'oho hesi höjo. Röhu ë jöho Keriso-are ae göëro bogo avoho uehorovë'ero jië'ëro juhuonivoromo uvo'ië'e:

Sisë aribövihuni bahijare mioho naehu ijé'oho sisë höjo. Nani é ahuro garöhe jero inömo sisë rajéhijarue osare hiromo ie i'iramu gagorovo uvo'ële: Éaru'aho sisë hesi mi vitu aehu ijé'oho ého God bijönimajë uvoromo röhu ja gavë'i hu'o éma i'ële. ¹¹ I'iramu é biriri rumo'e a hesi aru'ahoho sisérë'ële. Jasi öhuni Kerisoro uehorovoromo guomadeje. Röhu jero uvaneje: Mi hesi öroho na ga barëjë'e jevajëromo é a hesi nunire mioho ijamu huro ja gavë'i iromo sisérëjadeje. ¹² Ëhi jië'e mu vaejë'oho jemëro jemesi Christian agano jabesi dë vövöbajo'oho biriri rumol'ero jië'ëro ijumëhoromo jabesi örire sisë vaejëvarujohuro éhuro Keriso'o sisë vae'a'aruje. ¹³ Ëhi jië'ego naehu mi ijamu nasi aganehu geromo nasi döre rueromo sisérërovo'ia'amu gavë'oho naro mi ijajoho ioro'iore gemu vuonugo'ejo nasi aganoho sisérëjöeni.

Paul-hu bogo apostle jevajë uvoromo bövi bise'o maho hesi nijio'irae'i a'i a gö jabesi jöëni uehorovoromo vuonugonövade jöhoje.

9 ¹Jemë'o uehorovore Paul na bogo a jabisi darugoremuoho hi'i nasi nimoromo hijajeje. Na apostle ae jeve. Na nosi Bada Iesu nunëro gavë'e jeve. Naehu Badare mu vaejodohuro iae éhuro jemë hesi aribövie jëve. ²Ëhuni ame göehu göehu na bijönegoromo uvë'oho: Nörö bogo apostle-hu hö uvë'oho hesije röhu jemë bogo éhioho uvo'i uvo'a'aruje: Paul iae apostle höjo hesi örire noro Keriso-are muoho baejë'ëro.

³Röhu naehu vaejaje mu aehu garomo uevë'oho: Paul ja rabëni éhi jië'e muoho vaejanue hö uevë'oho na ave jöho mana majëhijajeje. ⁴No God-are jö majëhiromo ie jove mana i'lbejo na mae o sisë jio'ibejo. Iae mae jio'ibejo. ⁵O Peter'o apostle ioro'iorohu'o Bada Iesuare ö ömo'ömohu'o é'aruëhi no'o vabore masuromo sö ujuoho jireho'ibejo na mae o sisë jio'ibejo. Iae mae jio'ibejo. ⁶O nani jemëro éma uvarujeje: Nosi ekaresia ajamuijarue a ioro'iorohuro God-are muoho vaeromo ekaresia no ajamuiromo é muohuremu vae'iramu no mana bojëmi'ejarëjo. Röhu Paul'o Barnabas'o jabumëremu bogo éhioho mana bae'i God-are muoho vaeromo no ajamuiromo jabisi övëro mue gö ionire vaeromo manaho baenövo'aruëjo. ⁷Jemë nani éhi uehorovaruje röhu muorovo aribövioho na jabumë jabisi övëro mu gö ionire vaeromo mana baeromo iohu ue'aharueje. Bogo. Jabumë muorovo muohemu vaeromo baejarueje. O iruno'e ba'amo bivo'e vaejarue aribövioho na jabumë é iruno'oho ue'aharueje o bogo. Iae ue'aharueje. O mi muebejarue aribövioho na jabumë é mi hesi amo rihuoho ue'aharueje o bogo. Iae ue'aharueje.

⁸Aehu mu vaeromo mana baejarue jöho jajivë'e jeve jemëro heromo uvo'irarijego: God-are ekaresia muebejavuoromo mana baejë'oho iae mae höjo. Röhu God-are jöho éhi gemuoho jajivë'eje. ⁹Moses-hu jajivade jögoru surire éhi uvë'eje: Jasi mu vaejahaje miehu jasi mu vaejahoromo i hörehu sa'ijovobe juvë'oho hesi jö'oho nadi tugohahego hu juvoromo

hesi manaho baeromo huhu hörehu sa'ijovaje i vitu vituoho ibe juvo'irajo. Ëhi jié'oho miohuro ého hesi manae bae'a'ajéjo. God-are jöho éhije. Röhu God bogo miohemuoho uehorovoromo é jöho bojamui'i¹⁰ a'i nosi jöho uehorovoromo bojamuadeje. Ëhesi bëhoho iruno'o mu muebejë'iroho sa'a ato'atovarue ariböviohu'o i sa'ijovarue ariböviohu'o jabesi muoho vaejë'i uehorovoromo uvoruomajeje: No i mu vaejaruohuni éhuni u'emu é ioho ue'aho'ejaréjo. Ëhi uvë'oho iae maeje.¹¹ Röhu no iruno'o bivarue aribövioho va'ène javue. Noro God-are jöho jemesi örire majëhijë'e javue éhuro God-are jö majëhijaroho muro iruno'e bivanovë'e javue. No éhi jié'e aru'aho muoho jemëni vaejëhë'ero éhuni ave sa'a hesi inöme ie rune mana baejë'oho bogo siséhu jio'i maeje.¹² Jemesi ekaresia muebejëvarue a iorl'iorehu jemesi örire mana bae'i uehorovë'oho maeje jabumëro jemë bisemu ajëmijë'ego. Röhu no jemë böröme ajëmijë'e javuë'ero éhuni no biririvoromo uvo'ej: No mana baejë'oho iae mae höjo.

Röhu nosi nimoromo manaho bogo bae'i a'i no biririvoromo huë vavaene bövie bise'e baejë'e javue aëro uvojöeni: Paul-mëro nosi monioho bae'i nimoromo ekaresiaho muebejavuaje höromo Keriso-are jö maho bogo eruomojöeni.¹³ Jew rajehu God-are amo börömo hesi mu vaejë'oho God-are amore bahijare ioho jabesi manaego ujuohoromo ue'aharueje. O God-are maratuore mi bamoromo vënehu bue'öjarue ariböviohuro é mi vituoho jabesi manaego ue'aharueje. Ého na jemë uehorovö o bogo.¹⁴ O Keriso-are mu vaejarue aribövioho éhi gemuoho é'arueje. Badaro üövuë'eje hesi jö majëhijarue aribövioho noro mana baeromo raromo jijihonövoröhego.

¹⁵ Ëhi üövuë'eje röhu na manaho bogo baejë'e jeve. O naehu avevejö'e jajivaje jö hesi bëhoho bogo éhuro jemëro bojemil'irarijego. Naehu guomë'oho iae hesije. A'i naehu Keriso-are jö ma majëhiromo éhuni mana baejë'oho ého bogo maehuje. Na bijönege ae göëro mana bojemiromo éhuro naehu nimorohë'i jövaje jö hesi bëhoho tugoho'iröhoho.¹⁶ Naehu Keriso-are jö ma a majëhijë'oho nimorohë'i jövö'irode bëhoho bogoje God-ro é muoho bojemijë'ego. Hesi jö bogo majëhijë'oho na i'ue bae'ejo.¹⁷ Naehu nasi nimoromo Keriso-are jö majëhijë'oho suvuore mana baejajeje. A'i na bogo negë'e Keriso-are jö éma majëhijë'oho God-hu bojemade muoho ma-vaejajeje.¹⁸ Röhu naehu baejaje suvuoroho rabeje. Keriso-are jö majëhijë'oho na ave sa'a hesi mana baejë'oho maeje. Röhu ého bogo uehorovoromo manaho bogo baejë'e hesi jö éma majëhijajoho éhuro dë vuëvevajeje. Ého nasi suvuoreje.

¹⁹ Na bogo ae gö jabesi darugoremuoho hiromo jabesi muohemu vaejëhaje aehu jevo'i a'i naro nasi mueberovoromo nasi nimoro muoho vaebe juvajeje. Röhu na bogo nasi nimaje muoho vae'i a'i ae aho'obëhe jabuhu diehi nimaruoho ého vaejajeje éhuro ae aho'obëhe baejëvoromo Keriso-arire rémo'irodëro.²⁰ Jew rajo jabu'o gemuore hiromo God-are jö

majéhijé'iroho Jew rajehu raromaruëhi na'o éhi hibe juvajeje éhuro Jew rajoho baejévoromo Keriso-arire rémo'irodéro. O Moses-are jögoruremu raromarue ariböviohu'o hiromo God-are jö majéhijé'oho jabuhu Moses-are jö ejaharuëhi na'o éhi ejahajeje éhuro Moses-are jögoruremu raromarue aribövioho baejévoromo Keriso-arire rémo'irodéro. Moses-are jögoroho iae na ejahajeje röhu bogo hesi jögoruremuho hijajeje. ²¹ O Jew rajo jögoru bogo hejé'e ariböviohu'o hiromo God-are jö majéhijé'iroho jabuhu Jew rajo jögoru bogo ejaharuëhi na'o éhi é'ajeje éhuro Jew rajo jögoru bogo hejé'e aribövioho baejévoromo Keriso-arire rémo'irodéro. Iae na Jew rajo jögoroho bogo ejahajeje röhu na God-are jögoroho bogo vuonugo'l Keriso-are jögoruremu hiromo God-are jöho ejahajeje. ²² O juhuoni juhuoni mu vaejarue ariböviohu'o gemuore hiromo God-are jö majéhijé'iroho jabuhu raromaruëhi na'o éhi hijajeje éhuro é aribövioho baejévo'irodéro. Ëhu'éro di ariböviohu'o hijé'oho jabuhu mu vaejaruëhi na'o éhi hibe juvoromo öre aho'obëhe é'o gavajeje éhuro a ioro'ioroho maro va'iröhego.

²³ Ëhi jië'e mu vaejaje hesi bëhoho aëro Keriso-are jö maho heromo jabu'o na'o huë mae baeröhëro éhuni é'ajeje. ²⁴ Jemë'o iae gavaruje tutuvoromo ae göehu gö iosirëmi'ië'iroho ae aho'obëhe biririvoromo tutubijioharueje röhu ae gemuëro iosirëmiromu urimo ma-burëro tutuvoromo suvuoro baejajoho. Jabuhu é'aruëhi jemë'o éhi jemesi uehoroho darugoho aho'o bojamiroko Keriso-are muohuremu biririvoromo vaere hujeji jemesi suvuoroho bae'irarije. ²⁵ Röhu tutuvoromo aehu a ioro'ioro iosirëmi'ië'iroho urimë'i biririvoromo dajoho avoho mueberovobe va'oruomajeje éhuro darugo ma'éro tutuvoromo suvuoroho baeröhëni. Ésvuoroho ijino inovoromo simanore didi'aharuoho jië'éro éhu'éro ma-burëro sisërë hesi jiajeje. Röhu é sisëröröhe suvuoroho baeröhëro éhuni é ariböviohuro biririvoromajaje. Röhu Christian aribövioho no bogo éhi jië'e suvuoroho bae'i a'l'i ioro'ioremu jioröhe suvuoroho baeröhëni éhuni Keriso-are muoho vaejarueje. ²⁶ O Paul naro ioro'ioremu jioröhe suvuoroho bae'irodëni éhuni aehu övo mugö mugöehu ano'irögoro övo aruëre anumëre ma-bu'öjuarüehioho na bogo éhioho Keriso-are muoho sisë'i sise'ioho vaejajeje. A'l'i aehu ma-ahorirehu biririvoromo tutuvaruëhi na éhi Keriso-are muoho ma-ahorirëro biririvoromo vaejajeje. ²⁷ Keriso-are muoho vaeromo nasi dajehu nimajoho ma-taemorovajeje éhuro biririvevoröhego. Ëhi'oromo nasi dajoho nasi mueberovoromo ahorirëro va'ajeje naro ae gö jabesi örire jögore majéhijajëro röhu Kerisoro uejöëni: Paul jasi muoho bogo eni jio'ego jasi suvuoroho bogo bae'a'anuë uejöëni.

Aehu övehu avohare inömo bogo uehorovo'iröhe jöhoje.

10 ¹ Nasi ö mueno'e na nege jemëro ave jöho uehorovo'irarijego nosi Jew rajo hijo miono'ehu é'are jöho. Nosi Jew rajo hijo miono'oho

aho'obëhe God-are suehuro riogëgoromo öroho röjëhi'ego ë örire jijiho va'onövareje. Jabumë ae aho'obëhe jovo ihe Kavü'e Jovoho beromo mae iojiomareje. ²Jovo beruomamu suehu aegëhadoho ého noehu bapataeto vaeromo Keriso'o bimuvaruëhi jabu'o éhi bisemu gemuoho vaejanovareje. Ëhesi bëhoho jovo beruomamu suehu aegahadoho ého Moses'o bimuvarohoje. ³Röhu jabumë ae aho'obëhe ie gemuoho ue'ahareje. Ue'ahoromo éhuro God-are Aru'aho hesi darugoho baejareje. ⁴Jabumë ae aho'obëhe jove gemuoho ue'ahareje. Ëjovoho munë gagore jovo mae suorovajoho ue'ahareje. Röhu ë jovoho bogo jovo maemuoho jiadeje. Ëhesi bëhoho munënö'e aehu jabu'o gemuore va'onövadoho ë ahuro aru'aho'e jovohu'o bojémamu jaburo jovo maho iromo éhuro aru'aho hesi birirohu'o baejareje. Émunënö'e aho ého Keriso jiadeje. ⁵Jew rajo hijo miono'e ae aho'obëhe éhi jië'e huë maho baeruomamu röhu ae ma-gemu niöli jabesi muoho God-ro garomo nimorohadeje. A ioro'iorohunioho bogo nimoroho'i jabesi örire bijönimadeje. Bijönimamu a rumo'e sa'are vuovo momorö'öbe va'adeje.

⁶Mu sisë éhi vaeromo vuovare jöho ého God-are suriroho bogo éma jajivo'i a'i noni jajivë'eje noro garomo adahoromo avo'avoho uehorovo'iröhego. Éhi jië'oho jabuhu mu sisë nimarëhioho no bogo éhioho nimo'ejo. ⁷O jabumë a ioro'iorehu inömo aru'aho'e höromo rajahi'amarëhioho no bogo éhioho é'ejo. Jabuhu ë inömo sisë aru'aho'e höromo rajahi'amo'irögoro nimorohare jöho God-are surire jajivoromo éhi uövuë'eje: Aribövihuro sa'aro raromoromo jovoho ioho mahunö'e ue'ahoromo ri'löromo mu sisë'o vaemarumijë'i ajajovare höjo. ⁸Röhu jabumë a ioro'iorehu öehu ë'anovarëhioho no bogo éhioho é'ejo. Öero ë'anovë'ëro ae aho'obëhe 23,000 majae gemuore rireromoromo vuovëvadeje. ⁹Röhu jabumë a ioro'iorohuro mu sisë vaebe va'oromo éhuro Badare dëho bijioho garuomadeje ga'iro hu ma-nunëremu gëbe muebejëvobe va'ego o bogo. No éhi jië'e muoho bogo vae'ejo. Röhu jabumë éhi ë'ë'ego sigobëro umijëvamu vuovëvadeje. ¹⁰Röhu jabumë a ioro'iorohuro huë sisë barueromo nurunuruëgamu God-are örire jöe sisë'i atoruomadeje. Éhi jië'oho no bogo ë'ejo. Jabumë éhi ë'ë'ego a muo'amego vuovavuaje anerahuro rueromo muo'amamu vuovëvadeje.

¹¹Éhi jië'e i'uoho aho'obëhe nosi hijo miono'o jabesi örire rovadeje éhuro no ae aho'obëhe uehorovo'iröhego. Jabuhu mu sisë vaeromo i'u mana baejare jöho iae God-are surire jajivë'eje noro garomo adahoromo avo'avoho raromo'iröhego jaruvore maja barë'iröhoho mami'e dunovo'ego.

¹²Éhu'e jiaje ja ae rahuaro uvë'oho: Na bibivoromo namijajë uvë'oho gavë'i va'one. Bejavo'ë'e. ¹³Röhu uehoro sisë gö gö jemesi örire rovajeje. Iae éhi jie röhu diehi jië'e uehoro sisëhu rueromo jemesi dëre bijëhë'oho éhi jië'e uehoro sisëhu bogo jemesiriroho gemu rue'i ae aho'obëhe nosi

dëre ro bijahua jeje. Röhu God-hu no ajamui'i uövuadëhi iae hu éhi ajamuijajéro jié'éro éhu'éro huro garöhe biriri ma'e uehoro sisëhu jemesi örire rue'ia'amu jemë nijio'iraerovo'irarijoho bogo eni jëvamu gavë'iroho hu bogo ma-nunëremuoho gë'lë'e. A'i uehoro sisë jemesi örire bijëho'i rovë'iroho huro öroho röjëhi'ë'e jemëro ë jijihoromo uehoro sisëho vuonugo'i biririvoromo maro va'irarijego.

¹⁴ Nasi ö mueno'e éhi jié'e jiaje éhuni inömoho god höromo rajëhijarue muoho gororomo rori'o va'ore. ¹⁵ Röhu jemëro jemesi simanoho avo'avoho uehorovarujego éhuni ave jöho majëhi'ië'e. Mevoromo gare jö hesi bëhoho diehi jiego. ¹⁶ Jemë'o uehorovore. Enatuore wine jovohuni God huë mae uaromo hesi suvuoro baeromo ijë'iroho éhuro no Keriso-are köho gemu mae baejarueje. O i ato'atovoromo ijë'iroho éhuro no Keriso-are sinoho gemu mae baejarueje. ¹⁷ No ae aho'obëhe ie gemuoho ma-gemuoro ijë'éro éhu'éro no ae aho'obëhe javue röhu ae gemuoho javue ie gemuoho ijë'éro.

¹⁸ Röhu Israel rajo jabesi muohu'o uehorovore. Jaburo mioho tarioromo vituoho God-ni hesi maratuore bahi'l'i vituoho ijarueje. Iromo éhuro ë mure bimuvarueje. O inömo sisë hesi öroho gemuohoje. Noehu inömo sisë hesi i vitu ijë'ohuro ë mure bimuvarueje. ¹⁹ Nani ë jöho adahoromo uvo'a'aruje: Paul-ro uöromo ë'ajëjo: God-are jö bogo hejë'e ariböviehu rajëhijarue inömoho darugo'e jio'amajëjo. O inömo sisë bojëmijë'e mioho bëhi'e höjo. Nani éhi uvo'a'aruje röhu na bogo éhioho uëve. ²⁰ A'i na uëromo ë'e: God-are jö bogo hejë'e ariböviehu inömohuni i bamëhë'oho bogo God-ni bahijaho'i Satan-are aru'aho sisëho jabuni bahijëharue höjo. Éhuro aru'aho sisë jabesi mure bimuvarue höjo. Röhu jemëhu Satan-are aru'aho sisëhu'o gemuore bimuvë'oho na bijönegajëjo. ²¹ Jemëhu Badare enatuore jovohu'o Satan-are aru'aho sisë jabesi enatuore jovohu'o gemuore havoromo ijë'oho bogo maehuje. O Badare maratuore iohu'o aru'aho sisë jabesi maratuore iohu'o gemuore havoromo ijë'oho bogo maehuje. ²² O noehu biriri'övoromo Satan-are aru'aho sisë jabesi i jovo iromo jabu'o bimuvë'oho God-ro uvo'ë'e: Jemë bogo na gemu rajehijarujëromo éhuni dë vörönimo'ë'e. Éhi jié'oho na no aru'aho sisëhu'o bimuvë'oho. Bogo. O éhi jié'e mu vaejë'oho nani no sisë'i uehorovoromo uvarueje: God-are darugoho bise'e höjo nosiroho böröme höjo. Éhu'éro no hesi i'uoho bogo bae'ejarëjo. Éhi uehorovë'oho sisëje. No aru'aho sisë'o bimuvë'oho iae no i'ue bae'ejo.

**Ave jö masijoho uehorovoromo inömo sisëni bahijare
mi gororovo'iröhe ë hesi jö vituohoje.**

²³ Jemë ae göëro uvarueje: Mue aho'obëhe vaejë'oho iae mae höjo. Iae éhi jie röhu mu ioro'ioro vaejë'ohuro bogo éhuro marëjavuo'ë'e. Nani mue aho'obëhe vaejë'oho iae maeje röhu mu ioro'ioro vaejë'ohuro

bogo ëhuro ajamirovarueje avoho biririvoromo Keriso mae uehorovobe va'iröhéro. ²⁴No bogo nosi sinohemuoho uehorovo'l'i ae gö jabiesi sinohu'o uehorovo'ejo.

²⁵Market-re imarije mioho aho'o ma-dajumo ue'ahore. Nadi juhuonivoromo uvore: Na ave mioho aru'aho sisëni bamëhare mioho höjo o gö hö uvo'l'i ma-ue'ahore. ²⁶Ëhesi bëhoho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Sa'ae iruno'e bövie bise'e aho'obëhe Badare höjo.

²⁷O God bogo ma uehorovarue aehu jemë uëvë'oho: Ruerego no i harihe gemuoro i'irarë uëvamu jabu'o ie i'i négë'oho va'oromo ga'irarije ie rabe rabe i'imémamu gavë'oho ma-dajumo ue'ahore. Nadi dë vövöbajo'eroho uehorovoromo uvore: Na ave mi ue'ahë'oho mae o sisë höromö mi hesi jöho uë gë'i ma-ue'ahore. ²⁸Röhu ae göehu jemë uëvë'oho: Ave mioho aru'aho'e inömëni bamahë'e mie hö uëvë'oho nadi ue'ahore. Uvore: No ue'ahë'oho ë jö majahuijade ahuro garöhe noeihu ue'ahamu gavë'oho uvo'a'ajëjo: Ëho God bijönimajëromo juhuonivo'ajëjo. Ëhuni no'o vuonugo'ejarëjo. Ëhi uvore. ²⁹Na uëve: Jemë ë mi juahovo'irarije hesi bëhoho ë jö majëhijade ahuro juhuonivoromo uvojöëni: Ëmi ue'aharujoho sisë hö uvojöëni uëve. Na bogo uëve jemëro juhuonivoromo uvojöro: Sisë höromö juahovo'irarijego. Nani jemëro na ue'a'aruje: Röhu God-ro uövuë'ehöjo: Ie rabe rabe i'i négë'oho irëjo. Ëhi jië'oho no rabëni juhuoni'e a hesi jöho uehorovoromo ë mioho juahovo'ejarëjo. ³⁰O no God-are örire huë mae uaromo mi ue'ahë'iroho rabëni ae göho uö'a'aruëjo: Jemë sisë ue'aharujëjo. Röhu ë miohuni no mami'e God mae uaromo ue'ahare höjo. Nani éhi ue'a'aruje.

³¹Iae éhi jie röhu ie jove ue'ahë'oho o mue bövie bise'e vaejë'oho God uehorovoromo vaenövore hesi ihoho döro jioröhe. ³²Jew rajoho o sa'a ioro'ioro rajoho o ekaresia aribövioho ëho jabiesi jöëni jemëro uehorovoromo nadi mue gö gö vaejego jaburo ëho gavego jabiesi aru'ahoho sisëréjëho'iro. ³³Röhu na'o mu rabe rabe vaejë'iroho avo'avoho vaejajeje ae aho'obëhe na gevego mae jëvoröhego. Nasi sinohu bogo uehorovo'l'i ae aho'obëhe jabiesi sinohu uehorovoromo muoho vaejajeje jaburo maro va'oruomoröhego.

11 ¹Naehu Keriso-are mu garomo vaejajëhi jemë'o nasi muoho garomo éhi vaenövore.

**Magonahehu God rajahiruomo'ië'iroho
simano numorovo'amoröhë jöhoje.**

²Röhu naro jemesi örire rajëhije. Ëhesi bëhoho jemë majae éhi nasi örire uehorovevoromo naehu jöe rabe hejë'ëro bojëmijodoho ejeharujeje. Ëhuni naro jemesi örire rajëhije. ³Röhu na nege jemëro garomo uvo'irarijego: A nosi simanohu Keriso höjo. No hesi uhure javuajëjo. Vaboro hesi simanohu baruoho höjo. Vaborohe baru hesi

uhure höjo. Keriso-are simanoho God höjo. ⁴Ëhi uvore. ⁴Ëhi jië'éro God rajahi'i gemuore gagovë'iroho ama'le o asë rahu simano numorovoromo pari vaejë'oho o God-are jö a majëhijë'oho ehuro no Keriso bogo avoho uehorovarueje ë hesi bëhoho Keriso nosi simanoho jië'éro. ⁵O magonahe rahu simano bogo numorovë'e pari vaejë'oho o God-are jö a majëhijë'oho baruoho bogo avoho uehorovarueje ë hesi bëhoho baruoho jabesi simanoho jëvë'éro. Simano bogo numorovë'oho u seho barëjë'e magonahoho gemuoho jëvanove. ⁶Magonahehu simano bogo numorovë'oho simano uoho tario'ibejo iae mue gemuoho jio'ibejo. Röhu magonahehu simano u tariojë'oho o simano u seho barëjë'oho ého javoijë' muohoje. Ëhuni magonahehu simano numorovë'oho iae maeje. ⁷God-ro aho bamavuromono hesi aru'ahoho ajoho bojamuijë'éro God jiajëhi aho ëhi javue. Ëhuni simano numorovë'oho bogo ama'i nosirehuje. O God-ro a ijo'ahe baeromo magonahoho avohoromo a nosi ajoho magonahoho bojëmijadeje. Ëhuni magonahehu simano numorovë'oho iae maeje. ⁸Aevo'ioho God bogo magonahoho baeromo ehuro ama'oho avoho'i a'i ama'baeromo ehuro magonahoho avohadeje. ⁹O God bogo ama'oho magonaho jöenioho avoho'i a'i magonahoho ama'i jöeni avohadeje. ¹⁰Ëhu'éro jië'éro magonahoho jabuhu simano numorovë'oho iae maeje ehuro aneraho jaburo gëromo uvöröhego: Ëmagonahoho jaburo baru jabesi aharire raromarue höjo. ¹¹Iae ëhi jie röhu a'o magonaho'o Bada'o gemuoro javuë'éro ëhu'éro magonahoho bogo a rumo'oho riravo'i ama'oho bogo magonahoho rumo'oho riravo'ë'ö. ¹²Ae jië'éro ehuro God-hu magonahoho avohadëhi ëhi magonahe jio'amë'éro jië'éro ehuro aho rahavuajeje. Röhu God-ro aho'obëhe bamavuë'éro ehuro aho magonahoho bövioho bise'oho javue.

¹³Röhu jemesi uehorovore. Magonahehu ekaresiae aho'obëhe jabesi gemuore raromoromo simano bogo numorovë'e ma-pari vaejë'oho na mae o sisëje. Ëho sisëje. ¹⁴No ae magonahe aho'obëhe dinö'e dinö'e raromaruoho uehorovoromo uvarueje: A nosi simano u égo jië'oho sisë höjo. ¹⁵Röhu magonahoho jabesi simano u égo jië'oho iae ma-mabëhe höjo. Ëhesi bëhoho God-ro magonahoho simano u égobövioho bojëmijadeje ehuro simanoho riogivoröhego. ¹⁶Ae göehu nasi jö aho'ahovo'ië'iroho röhu God-are ekaresiae dinö'e dinö'e raromaruohu'o no'o ëhi jië' muohuremu vaejarueje.

Badare i jovo avoho ue'aho'iröhe jöhoje.

¹⁷Röhu na bogo jemë rajëhiromo ave jöho majëhi'irögoro ë'e. Jemesi ekaresia gagovë'iroho ehuro jemë bogo marojëvo'i a'i sisërëjëvajeje. ¹⁸Ëhesi bëhoho aevo'ioho na hejodeje uevamu: Corinth rajo ekaresia jabumë gemuore gagovorovë'iroho Christian ariböviohuro uehorohu bogo gemuoho bae'i ae göëro uehore gö ae göëro uehore gö baejarue höjo. Ëhi

jië'e jöho hejë'ëro na uehorovoromo uve: Ëjöho nani bogo sareroho jio'i ma-bisemu jö mae jië'ëro Corinth ekaresiaho jemëro nani éhi jië'e mu sisëho vaejaruje höjo. ¹⁹Röhu jemëhu hahagu hahagu uehorovë'oho ého a jabiesi mueje. Öre göho bogoje. Hahagu hahagu uehorovë'ëro éhuro uhohu'o mae uehorovarue aribövioho va'orahoro jio'amo'ë'e. ²⁰Amo jemëhu gemuore gagovorovë'iroho jemë bogo uvarujeje: Noehu i'iröhe ioho wine-oho ého Badare hö uvo'i ma-ue'aharujeje. ²¹Ëhesi bëhoho è i jovo ue'ahë'iroho jemë a ioro'ioroho bogo uehorovë'le sivu sivue jemesi ioho jovohö öma ue'aharujeje. Ioho jovohö öma ue'ahoromo a ioro'ioroho hömëvo'i a ioro'ioroho vörö'e jovo böröme iromö simane sisëréjarujeje. ²²Na jemë osaho bogojëve è raromoromo iruno'e jove i'irarijoho éhuni gemuoro gagovoromö Badare ioho jovohö sisë'i ijarujeje. O na jemë God-are ekaresiaho bijönimoromo éhuni iruno'o rumo'e aribövi jabiesi örire javoje bojëmiromo ioho jabiesi nunire öma ue'aharujeje. Jemë éhi è'arujoho na diehi jië'e jöho jövo'ejo. Na na jemesi muohuni rajéhi'ejo. Na bogo rajëhiromo jövo'ejo.

²³Röhu ave jöho Badaro bojemijë'ëro naro jemë bojëmodeje. Bada Iesu a sisë bojëni'iröhe vahire evare huro ioho baejade höjo. ²⁴Ioho baeromo God mae uanugoromo ato'atovoromo hesi aribövioho uëvade höjo: Aveho nasi sine höjo. Na nasi sinoho bojamirovo'ië'ajëjo jemë mae jëvoröhego. Aviëhi jië'e muoho vaenövorëjo éhuro na uehorovevo'irarije höjo. ²⁵Ioho inugoromo röhu i baejadëhi éhi enatuore jovohö baeromo uëvade höjo: Ave enatuore jovo hesi bëhoho hehéjo. Na köe rovevoromo guomevo'ië'ajëjo. Guomevo'iramu éhuro God-hu jemë muebejëvorëhe jögoru i'oho ioro'ioremu marë'ajëjo. Éhuni jemë jovo ijë'iroho irëjo éhuro na uehorovevo'irarije höjo. ²⁶Bada Iesuhu éhi jövade jö hesi bëhoho è i o è enatuore jovo ijë'iroho éhuro huhu guomade jöho röjëhibe va'ojiwo va'o hu rue'ë'e.

²⁷Éhu'ëro jië'ëro aehu Badare i o enatuore jovo bogo mae uehorovë'le ma-iijë'oho Badare sinoho köho ijumë'ëro éhuro sisë jëve. ²⁸Éhuni ae aho'obëhe gemu gemu jasi dë vövöbajo'oho mevo avohoromo gare diehi diehi uehorovëvego. Éhi ga avohoromo evaro ioho jovohö inövore. ²⁹Badare sino bogo uehorovë'le ma-iemu jovemu ijë'oho è ioho jovohö iromo éhuro i'ue mana bae'a'aruje. ³⁰I'ue baeromo jemesi a ioro'ioroho aho'obëhe sine u'uhëvoromo guomo guome gö gö baejë'ejö. A ioro'ioroho vuovëvë'ejö. ³¹Röhu nosi dë vövöbajo'oho urimo mevo avohoromo ga'ibejo éhi jië'e i'uoho bogo bae'ibejo. ³²O Badahu i'u bojamuijë'oho ého röjahuromo bojamuijajeje éhuro noro avoho uehorovoromo sisë ariböviohu'o gemuoroho sisëroho bogo va'iröhego.

³³Nasi ö mueno'e Badare i jovo i'i gagovë'iroho göëro göho mueberovoromo gemu mae ire. ³⁴Röhu hömëvë'oho jemesi osaro osaro raromoromo ire. Éhi jië'oho gagovoromo God-are i'uoho bogo bae'a'aruje. Röhu jö ioro'ioroho naehu ö'ë'iroho avohëho'ejo.

Mu vaeröhe suvuore gö gö God-are Aru'ahehu bojamuaje jöhoje.

12 ¹Nasi ö mueno'e God-are Aru'ahehu suvuoro bojamuijaje jöho na majëhi'ië'e. Ëhesi bëhoho na nege jemëro è jöho avoho ga'irarijego. ²Iae jemë'o gavaruje jemë God bogo ma uehorovarije majaroho aëro jemë sarerëmi'ego jö mae höromo ejëhoromo éma jijihonövariye. Jijihoromo èhuro jörumo'e momorö'öjë'e inömo inömoho vörö'e höromo éma uvene aho röjahinövariye. ³Ëhuni ave jöho uehorovore. God-are Aru'ahehu jö bojëmë'oho aho bogo uël'ë'ö: Iesu sisëgo sisëro va'a'ajëjo. God-are Aru'ahoho bogo éhi jië'e jöho bojamuijaje. A'i hesi God-are Aru'ahohuremu uehoroho bojamuijego uvarueje: Iesu böröme namijë'ëro iae Bada höjo. O God-are Aru'ahehu uehoro bogo bojamuijë'oho nosi sivuoho éhi jië'e jöho bogo vaerovo hesi javue.

⁴Mu vaeröhe suvuoroho gö gö jiorove. Röhu Aru'ahe gemuëro è suvuoroho bojamuibe va'ajeje. ⁵Christian muoho gö gö jiorove. Röhu Badare muoho gemu noro vaejahrueje. ⁶Mue gö gö vaejë'oho eni javue. Röhu God-ro gemuëro darugoho bojamuego no ae aho'obëhe è muoho vaebe va'arueje. ⁷No ae gemu gemu God-are Aru'ahëro suvuore bojamuijego èhuro hesi muoho röjahirovarueje ekaresiae ae aho'obëhe marëjauvoröhego. ⁸Ae gö God-are Aru'ahëro hesi suvuore bojamuijego uehoro mae jië'e jöho atarueje. Ae gö Aru'ahe gemuohuro aji'e jöho bojamuijego ae röjëhijarueje. ⁹Ae gö Aru'ahe gemuohuro ajamuijego no biririvoromo God mae uehorovoromo èhuro mu bövi mae vaejarueje. Ae gö Aru'ahe gemuohuro ajamuijego guomo guomo'e a jabisi sinoho avohëharueje. ¹⁰Ae göëro darugo'e muoho vae'amarueje. Ae göëro jö God-aro baeromo ae huruoho majëhijarueje. Ae göëro gavarueje di muoho God-are Aru'ahëro vaejë'e jiego di muoho bogo. Ae göëro bogo hejarue huë göëro göëro éma atarueje. Éma atego ae göëro éhi jië'e jöho huotovoromo nosi jöëro majëhijarueje aëro hejöro. ¹¹Éhi jië'e muoho aho'obëhe bogo aru'aho göho göho vae'amo'i ma-gemuëro vae'amajeje. God-are Aru'ahehu diehi nimë'oho ae gö gö hesi suvuore gö gö bojamuibe va'ajeje.

**No Keriso-are sine gemuoho javue röhu no hesi
öve duruaje gö gö javuo'amaje jöhoje.**

¹²Röhu no ae gemu gemu sino haho'oho ma-gemu javue röhu öve höre nune hia'e bövie bise'e aho'o javue. Iae öve nune höre gö gö aho'o javuo'ame röhu sino haho'oho ma-gemu javue. Sino haho'o jiajëhi éhi Keriso-are aribövioho no aho'o sinoho ma-gemu javue. ¹³No ae aho'obëhe Jew rajoho sa'a ioro'iro rajoho a jabisi darugoremu raromarue aribövioho nosi nimoro mu vaejarue aribövioho God-are

Aru'ahe gemuohuro bapataeto vaejavuoromo sine gemu bamavuë'eje. Ae aho'obëhe Aru'ahe gemuoho jovonö'e bojamuamu ijë'e javue.

¹⁴Röhu sino haho'o hesi öve höre nune bövie bise'e bogo gemuoho jio'i aho'obëhe javuo'ame. ¹⁵Röhu hörohuro jöe jövoromo uvo'ibejo: Na bogo övoho jevajëjo. Na bogo övoho jevë'ëro ëhuni sino haho'oho hahagu jevajëjo. Iae ëhi uvo'ibejo röhu ëho hesi jio'ibejo bogo ëhuro höroho sino haho'oho hahagu jio'i sino haho'e gemuoho jio'ibejo. ¹⁶O hia'ohuro jöe jövoromo uvo'ibejo: Na bogo nunoho jevë'ëro ëhuni na sino haho'oho hahagu jevajëjo. Iae ëhi uvo'ibejo röhu bogo ëhuro hia'oho sino haho'oho hahagu jio'i sino haho'e gemuoho jio'ibejo. ¹⁷Sino haho'oho ma-nuni'emu javuo'ibejo no diehi he'ibejo. O sino haho'oho ma-hia'emu javuo'ibejo no diehi ridamui'ibejo. ¹⁸Röhu bogo ëhiohoje. God-ro diehi nimadëhi öve duruaje nune gö gö baeromo havo'amoromo ëhuro sino haho'e gemu bamavuadeje. ¹⁹Öve duruaje nune gö gö bogojavuo'ibejo ëhuro sino haho'e bogojavuo'ibejo. ²⁰Röhu öve duruaje nune gö gö aho'obëhe javuo'i röhu sino haho'oho ma-gemu javue.

²¹Ëhi jië'ëro nunohuro jöe jövoromo övo hesi örire ua'ibejo: Ja bëhi rumo'e javo'ego na ja bogo negajë ua'ibejo ëho sisë jio'ibejo. O simanohuro jöe jövoromo höroho uë'ibejo: Jemë bëhi rumo'e jävo'ego na jemë bogo negajë uë'ibejo ëho sisë jio'ibejo. ²²Röhu sino haho'ere inöme gö gö jio'amajoho ga'amoromo uvarueje: Jabesi darugoho u'uhë'e höjo. Ëhi uvo'ego röhu ëho bogo jio'amo'ibejo bogo eni javuo'ibejo. ²³O sino haho'ere inöme gö gö jio'amajoho ga'amoromo uvarueje: Ma-inine jio'amajëjo. Röhu ëho bogo sisëho hö uvo'i mueberovo avoharueje. Sino haho'ere inöme gö gö jio'amajoho ga'amoromo uvarueje: Ëho javoji'in ömoho höjo. Röhu ëho bogo sisëho hö uvo'i ma-mabëhe avoho riogivorovarueje. ²⁴O javoji rumo'e inömo no ma-mae ga'amaruoho ëho no bogo ëhioho avoho riogivorovarueje. Röhu God-ro nosi sino haho'oho havo'amoromo gemuoro avohahuadeje ëhuro noro garöhego di inömoho javoji'oho jiego o darugo rumo'oho jiego ëho avo'avoho muebe'amoröhego. ²⁵Ëhu'ëro jië'ëro nosi sino haho'oho gemuoho javuë'ego ë hesi inömo göhuro göho bogo sisë vae'i a'lì uvo'ego: Gemuoho javuajëromo huë baerovoromo ma-ajamirovo'ego. ²⁶Sino haho'o hesi inöme gö vi'ehimë'oho sino haho'e aho'o ë vi'ehohohero vajeje. O sino haho'o hesi inöme gö hesi iho döre jië'oho sino haho'e aho'obëhe gemuoro nimorohajee.

²⁷Röhu jemë ae aho'obëhe Keriso-are sino haho'e jäve. Jemë ae gemu sino haho'ere höre nune bövie bise'e jäve. ²⁸God-ro hesi ekaresiaho aho'obëhe gemuoro havoromo avoho bamavuadeje. A ioro'ioro hoo apostle bamavuadeje rue nuni maroho javuoröhego. Ëhesi bëhire jö God-aro baeromo a majëhijarue aribövioho bamavuadeje. Ëhesi bëhire Keriso-are öri röjëhijarue aribövioho bamavuadeje. Ëhesi bëhire darugo'e mu

vaejarue aribövioho bamavuadeje. Ëhesi bëhire darugo baeromo guomo guomo'e a jabesi sino avohëharue aribövioho bamavuadeje. O a ajëmarue aribövioho ekaresia muebejëvarue aribövioho o no bogo hejarue jö göehu göehu atarue aribövioho ëhi bamavuadeje. ²⁹Na no ae aho'obëhe apostle javue. Bogo. Na no ae aho'obëhe jö God-aro baeromo majëhijarue aribövie javue. Bogo. Na no ae aho'obëhe Keriso-are öri röjëhijarue aribövie javue. Bogo. Na no ae aho'obëhe darugo'e muoho vaejarueje. Bogo. ³⁰O na no ae aho'obëhe daruge baeromo guomo guomo'e aribövi jabisi sinoho avohëharueje. Bogo. Na no ae aho'obëhe God-are Aru'aho suvuoroho baeromo jö göëro göëro atarueje. Bogo. Na no ae aho'obëhe God-are Aru'aho suvuoroho baeromo huë göehu majëhijarue jöho huotovoromo sama'e majëhijarueje. Bogo. ³¹Jemëro uvarujeje: Aru'aho suvuoro mabëhe bae'ië'ajëromo bae gavarujeje. Röhu öri maho naro röjëhi'ejo göehu gö uehorovëvo'irarije öroho.

Göehu gö dë vövöbajo'ere uehorovo'iröhe jöhoje.

13 ¹Noehu bogo hejarue huë göehu naehu jövo'irodoho eni jevë'oho o anera jabisi huëhu ëhu'o jövo'irodoho eni jevo'i röhu a dë vövöbajo'ehu bogo uehorovëvë'oho na bitare garaegaraevanovoromo jöho ëma jövo'ejo. ²O naehu suvuoro God-aro baeromo hesi jö ma-mae majëhijë'oho o huhu subivahuade jöho aho'o nuni aji'e jöho aho'o ga barëjë'oho o biririvo avohoromo hesi örire mae uehorovoromo ëhuro dahoru ujuhoromo rori'o bahijanovobe va'i röhu a dë vövöbajo'ehu bogo uehorovëvë'oho na bëhi rumo'e ae jeve. ³O naehu a ajëmi'irögoro nasi bövi bise'o bojëmi barëjë'oho o nasi sinohu'o buel'öjevojöro bojamirovo'i röhu a dë vövöbajo'ehu bogo uehorovëvë'e ma-sino döhuremu ëhi ajëmijë'oho ëhuro bogo maroho jevo'ë'e.

⁴Jaehu a dë vövöbajo'ehu uehorovëvë'oho ëhuro biririvoromo ma-ga taemo'anue. Ae huë baejëvo'anue. A dë vövöbajo'ehu uehorovëvë'oho ëhuro ae gö hesi mu mahunioho bogo dë vörönago'ë'e. Bogo nimoronomorohë'ioho jövo'anue. Bogo sivuoho uehorovoromo döroho bamorovo'anue. ⁵Bogo ma-mahu urejonö'oho juvo'a'anue. Bogo jasi sinohemu uehorovo'anue. Bogo uehore gö gö baeromo vörönimo'anue. Bogo ae gö jabisi sisëho uehorovemu uehorovo'anue. ⁶Mu sisë garomo bogo ëhunioho nimoroho'anue. Jö maemu heromo ëhuro nimoroho'anue. ⁷A dë vövöbajo'ehu uehorovëvë'oho ëhuro huë vavaene rovë'oho magavë'i hinövo'anue. Mae uehorovonövo'anue. Mae jio'a'ajë uvoromo muebenövo'anue. Biririvoromo naminövo'anue.

⁸A dë vövöbajo'ehu uehorovëvarue muoho bogo barë'i ëhi ma-jiemu jiajeje. Jöe gö gö God-aro baeromo majëhijarue suvuoroho iae barë'ë'e. Noehu bogo hejarue huë göehu göehu atarue suvuoroho iae bogojio'ë'e. A ioro'ioro iosirëmiromo God-are jö mae gavarue suvuoroho iae barë'ë'e.

9 Ëhesi bëhoho jaruwoho God-are mu vituoho gavarueje. Vituoho bogo. Jö vituoho God-aro baeromo majëhijarueje. Vituoho bogo. 10 Hujeji aji ma-mabëhe rue'iramu evare jöe mue gö ga'i gö bogo gavarue ë muoho iae barë'ë'e.

11 Ëhesi jöho uhu'e ue'ië'e. Na asisö'e jevade majaroho asisö'ehu ataruëhi ëhi jövonövodeje. Asisö'ehu nimaruëhi ëhi nimonövodeje. Asisö'ehu uehorovaruëhi ëhi uehorovonövodeje. A'i ma'e jevade majare evare asisö'o uehoroho vuonugo'i ma-mae uehorovodeje. 12 Ëhesi bëhoho jaruwoho no sisë'i sisë'i aririro gavanovarueje. Majae ijönöho avoho ga'ejo. Jaruwoho jö vituoho naro gave. Jö vituoho bogo gave. A'i evare majaroho God-hu na gevajëhi na'o ëhi muoho ga barë'ejo. 13 Ëhu'ëro ave muoho ma-jiemu jio'amobe va'ë'e. Göho God mae uehorovarue muohoje. Göho no uvarue: God-ro ajamui'iramu mae javuobe va'a'ajë uvarue muohoje. Göho a dë vövöbajo'ehu uehorovëvarue muohoje. Ëhi jië'e muoho niö'i gemu ëhi jiemu jiobe va'ë'e röhu a uehorovëvarue muoho ëho bövicioho.

**God-are Aru'aho hesiro baejarue suvuore niö'i God-are
jö ae huruoho majëhijarue suvuorohu'o bogo hejarue huë
göehu atarue suvuorohu'o ë suvuoro jabesi jöhoje.**

14 1 Ëhuni göehu gö dë vövöbajo'ehu uehorovëvo'irarije muoho vae'i
ëhuremu ömo gare. Röhu aru'aho suvuore gö gö bae'i nimore.
Jö God-aro baeromo a huruoho majëhi'irarije suvuoroho ëho börömo
bëhe nimore. 2 Aehu aru'aho suvuoro baeromo bogo hejarue huëhu
jövë'oho ëho bogo aho he'i ma-God-remu hejöro jövajeje. Huë göehu
jövë'oho suvuore Aru'aho hesiroho baeromo gurihijë'e jöho jövego aho
bogo hejarueje. 3 A'i jö God-aro baeromo a huruoho majëhijë'oho aëro
hejöro jövajeje heromo birire baeromo muoho avoho ma'enoröhego o huë
vavaeni jëvadoho mae jëvoröhego. 4 O bogo hejarue huëhu jövë'oho hesi
dë vövöbajo'ohemu ajamirovajeje. A'i God-are jö huruoho majëhijë'oho
ekaresiaho ajämajeje. 5 Jemë ae aho'obëhe huë göehu atë'oho iae na
nego'ibejo. A'i jemë jö God-aro baeromo huruoho majëhi'irarijoho ëho
iae na nego avoho'ibejo. Jö God-aro baeromo a majëhijë'oho ëho mu
börömeje. O huë göehu atë'oho ë muoho ma-bisemu bise'eje. Röhu huë
göehu atamu ae göehu jö huotovë'oho ekaresiae ae aho'obëhe he'iramu
mae jëvo'ë'e. Ëhi jië'oho mu börömeje.

6 Nasi ö mueno'e na ö'romo subivëhë'e jö bogo huruoho majëhi'i
nuni aji'e jö bogo majëhi'i bogo jö God-aro baeromo majëhi'i mu öri
bogo röjëhi'i a'i bogo hejarue huë göëremu naehu jövë'oho jemë heromo
bogo marëjëvo'ë'e. 7 O hesi éma momorö'ójaje inömo inömoho viriköe
o gita ëhi jië'e inömoho uehorovore. Aruëre anumëre éma huë'oho o
bejë'oho éhuro huëho bogo avoho hejarueje rabu jö huajoho o bajajoho.

⁸ O muorovo jöhu'o uehorovore. Hëgö sisë'i huë'oho bogo avoho heromo avoho raromo'ë'ö muorovo'iröhëni. ⁹ Èjö hesi bëhoho no bogo hejarue huë göehu jemëhu atoromo sisë'i majahuijë'oho no bogo avoho he'ejo. Jemë jöho ma-bu'ö'a'aruje. ¹⁰ Sa'ae aho'obëhe huë gö gö atoruomajeje. Röhu huë aho'obëhe bëhi'oje. ¹¹ Röhu na ave huë bogo baejë'oho jö jövaje ahuro uvo'ë'e: Nörö huë gö ae höjo. O naro uvo'ejo: Hu huë gö ae höjo.

¹² Huë göehu atë'oho jemë ëhi jëvo'ë'e. Huë göehu ato'irarijoho nadi ëhemu nimo'i a'i jemë suvuore God-are Aru'aho hesiro bae'i nëgë'e jiaje ëhuni ekaresia ajëmi'irarije suvuoroho baeromo è hesi muoho avoho vae'i nimore.

¹³ Èhuni ja huë göehu jövë'oho God uavego ajami'iro ëhuro jöho huruoho majëhi'irane. ¹⁴ Naehu bogo hejaje huë göehu pari vaejë'oho nasi aru'ahoho parie vae'i simanoho uehore bogojio'ë'e. ¹⁵ Ëhi jië'oho na diehi ëlejo. Nasi aru'ahohuro parie vaeromo röhu nasi simanohu'o uehorovoromo parie vae'ejo. Nasi aru'ahohuro ëhuro jöho io'ejo. Röhu nasi simanohu'o uehorovoromo jöho io'ejo. ¹⁶ Jemë'o uehorovore. Jemesi simanoho bogo uehorovë'e bogo hejarue huë göehu ma-aru'ahohuremu atoromo God mae uavë'iroho suvuoro bogo baejë'e ahuro jemesi gemuore rueromo jöho heromo bëhoho bogo he'lë'e. Bogo heromo dadivo'iramu bogo uvo'ë'e: Iae mae-ëjo. ¹⁷ Ja God mae uavane jöho nani mae jövaneje. Röhu è ahuro bogo avoho hejë'ero ëhu'ero dë vövöbajo'oho bogo maho jio'ë'e.

¹⁸ Röhu Paul naro suvuore God-are Aru'aho hesirire baeromo jemë iosirëmiromo majae aho'o huë göéro göéro jövajeje. Èhuni na God mae uave. ¹⁹ Ëhi jie röhu na uehorovoromo uve: Ekaresia gemuore jevë'oho jö ëgobövie huë göehu jövë'oho ma-jianovo'i aëro God-are jöho avoho heruomojöro jö biseharihe ma-sama'e jövë'oho ého börömohoje.

²⁰ Nasi ö mueno'e asisö'o ininehu mu sisë bogo uehorovaruëhi jemë'o ëhi gemuoho uehorovore. Röhu mu ioro'ioro asisö'ehu uehorovaruëhioho nadi ëhioho uehorovo'i a'i a duvahëro uehorovanovore. ²¹ God-are surire jöho ëhi uvë'ej: Badaro uvajëjo:

Naehu ave aribövi jö majëhi'ië'iroho
huë göehu atarue aribövioho uë'iramu nasi jöho bava'oromo
bojëmi'aruëjo.
Sa'a gö rajoho röjëhi'iramu nasi jöho bava'oromo majëhi'aruëjo.
Röhu bogo ëhuro ave aribövioho ejeho'aruëjo.

²² Èhuni suvuore Aru'aho hesiro baeromo huë göehu atarue muoho ého God bogo ma uehorovarue aribövihuremu heromo uehore baeröhego. O jö God-aro baeromo huruoho majëhijarue muoho ého God mae uehorovarue aribövihuremu heromo huë mae jëvoröhego.

²³ Jemë'o uehorovore. God-are ekaresiae ae aho'obëhe gemuore gagovoromo ae aho'obëhe bogo hejarue huë göehu atamu ekaresia

mu bogo gavë'e ariböviehu o Keriso bogo ma uehorovarue ariböviehu rovë'iroho jaburo heröhe bogo hejarue huë göehu éhi atamu hejë'oho uehorovoromo uvo'ë'ö: Ëekaresia ariböviohuro simane sisérëromo éhuro jöjöjuvoruomajëjo. Jemëhu huë göehu atë'oho éhi jio'li ²⁴a'l'i ekaresiae ae aho'obëhe jö God-aro baeromo hruoho majëhijamu Keriso bogo ma uehorovaje aehu o ekaresia mu bogo gavë'e aehu rovë'iroho huro heröhe jemëro God-are jöho majëhi'iramu hegrovuo uehorovoromo uvo'ë'e: Nasi jö sisëho iae ataruëjo. Na sisë jevajëjo. Ëhi uvo'ë'e. ²⁵Ëa hesi uehoro sisë gurihijadoho jaburo ato'iramu va'orahoro jio'ë'e. Va'orahoro jio'iramu sa'are ague aho hiromo God rajahiromo uë'ë'e: God jemë'o jiajëjo.

Gagovoromo God rajahijë'oho ma-avoho rajahi'iröhe jöhoje.

²⁶Nasi ö mueno'e naehu jajivaje jö hesi bëhoho uehorovore. Ekaresia gagovë'iroho ae göëro uë'ë'e: È'ego no ave jöho iarëjo. Ae göëro Keriso-are öroho röjëhi'ë'e. Ae göëro gurihijë'e jöho hruoho majëhi'ë'e. Ae göëro bogo hejarue huë göëro jövo'ë'e. Ae göëro è jö hesi bëhoho huotovoromo majëhi'ë'e. Röhu è muoho aho'obëhe avoho vaerego éhuro ekaresiae aho'o birire baeruomo'i. ²⁷Röhu bogo hejarue huë göehu ato'ië'iroho ae niö'iro o ae niö'i gemuëro ato'i a ioro'iorohu nadi atore. Röhu bogo majae gemuoroho ae aho'o ato'i ae gemuëro gemuëro jövobe va'ore. Jövobe va'ego ae gemuëro è jöho huotovoromo aho majëhine. ²⁸O jö huotovo'iröhe a bogojië'oho huë göehu jövaje ahuro ekaresia gemuore jörume hiromo hesi arijo'arije majahirovë'i God-are örire jöe jövo'ë'e. ²⁹O jö God-aro baeromo majëhi'ë'iroho ae niö'iro o niö'i gemuëro jöho majëhire. Majëhijego a ioro'iorohu jemëro jöho heromo mevo gare jöho mae o sisë jiego. ³⁰O ae göehu jö majëhijamu röhu ae göehu sa'are hiromo hejë'iroho God-are jöehu hesi dë vövöbajo'ere rovamu hegrovuo jö jövo'ë'iroho urimo jövane aharo vuonugonego ijore ahuro jöho jövo'iro. ³¹Ëhi'o'iramu jemë ae aho'obëhe röhu ae gemuëro gemuëro God-hu bojëmijaje jöho majëhibe va'a'aruje éhuro ae aho'obëhe jöho he avohoromo birire baeruomoröhego. ³²Nadi ma-majioho majëhi'i a'i ma-taemorovoromo majae eni jiego evaro majëhinövore. ³³Ëhesi bëhoho God bogo uövuajeje noro garatöhuritövë'e raromo'i ma-avoho taemo raromojöro uövuajeje.

Röhu God-are aribövi ioro'iorehu gagovoromo vaejaruëhi jemë'o éhi gemuoho vaere. ³⁴Ekaresia jemëhu gemuore gagovë'iroho jemesi magonahohuro jörume raromo'iro. Jabumë jöho nadi majëhi'iro. God-are surire jiajëhi éhi magonahohuro nadi masijoho riravo'i ma-jöemu ejëhobe jijiho'iro. ³⁵Jabumë God-are jö avoho he'i nimoruomë'oho jabiesi osaro raromoromo baruoho uë gë'iro rabëni ekaresiae gemuore raromoromo jöe atë'oho bogo maehu jië'e jiaje.

³⁶Röhu nani jemë sarerivoromo uvarujeje: Corinth rajo ariböviohoro nani aevoromo God-are jöho majëhibe va'are höjo. O nani uvarujeje:

God-are jöho bogo sa'a göroho va'i ma-nosiriremu rovë'e höromo éhuni jemë gemuore gagovë'oho jemesi sivue uehorovoromo magonahoho jabu'o God-are jöho atoruomajeje. ³⁷A'i jemë ae rahu uvë'oho: No jö God-aro baeromo majëhijarue ae javuajë uvë'oho o no God-are Aru'ahehu uehoro ma bojamuego jö atarue ae javuajë uvë'oho uvore: Paul bogo majajivo'i a'i Badaro jöho bojamamu jajivade höjo. ³⁸Ae rahu nosi jö bogo uehorovë'oho nadi jabiesi öriroho uehorovore.

³⁹Nasi ö mueno'e éhu'e jiaje jöe God-aro baeromo huruoho majëhi'i nimo avohore. O suvuoro God-are Aru'aho hesiro baeromo bogo hejarue huë göehu ataruoho éhi jië'e muoho nadi ahore. ⁴⁰Röhu ekaresiae gemuore gagovoromo vaejaruje muoho aho'obëhe ma-avohoa vaere.

Kerisohu guomoromo ri'øjade jöhoje.

15 ¹Nasi ö mueno'e Keriso-are jö maho na majëhi'ejo jemë röhu maho uehorovo'irarijego. Ëjöho naro mami'e majëhijamu jemëro heromo ejë'ero éhuro mae biririvoromo riravarujeje. ²Na majëhamu hejarije ë jöho biririvoromo ma'enë'ohuro éhuro maro raromarujeje. O ma-döhuremu uehorovë'oho bogo éhioho maho jëvajeje.

³Jö börömo böröme hejë'ero jemesi örire majëhijodoho röhu maho majëhi'ië'e. Kerisohu guomo'iröhe jöho God-are surire jajivaréhi éhi huro nosi sisëni guomade höjo. ⁴Guomoromo guavamu raromoromo majae niö'i gemu hesi uhure God-ro i'ovamu ri'øjade höjo. Éhi jië'e mu vaeröhe jöho God-are surire jajivo'amare höjo. ⁵Röhu Kerisoro ri'önugoromo Peter-are nunire rueromo evare apostle aho'obëhe jabiesi nunire rovadeje. ⁶Ijonö hesi ijorajo ömo'ömoho 500 iosirëmiromo ruëhi jië'e majae gemuore jabiesi nunire rovadeje. Jaruwoho ë aribövioho ma-gemu gemu vuovëvo'i röhu aho'obëhe biririvoromo raromoruome. ⁷Éhi jië'ero James-are nunire ruenugoromo apostle ae aho'obëhe jabiesi nunire rovadeje.

⁸Rueromo ijo tugoho'i nasi örire rovamu na'o nasi nunëro gavodeje. Apostle ioro'iorehu Keriso aevoromo uehorovaréhioho na bogo éhioho aevoromo hu mae uehorovo'i a'i mu sisë bëhe vaeromo ma-majioho mae uehorovodeje. Éhu'ero jië'ero vëmehu sisë'i rahego harihehu ma-majioho rovajëhi na éhi jevanove. Na urimo ramoramо'ere hiromo ma-majioho Keriso-are ajire rovodeje. ⁹Apostle a ioro'iorohuro na iosiremiromo a masije jio'i na ma-bise'e jeve. Urimë'i naro God-are ekaresiae huë sisë bojëmi'i hijë'ero éhu'ero apostle iho baejodoho na bogo maho jeve. ¹⁰Éhi jie röhu God-ro hesi nimoromo huë baeromo ajemijë'ero éhuro na mae jeve. Huro ajemijë'ero na bogo éma hi'i a'i naro apostle ioro'iorohuro iosirëmiromo muoho darugo'o vaejë'e jeve. Röhu bogo nasi biriroho baeromo éhuro muoho vae'i hesi God-ro nimoromo huë baeromo ajemijë'ero vaejodeje. ¹¹Éhu'ero jië'ero Keriso-are jö naehu majëhijë'oho o apostle ioro'iorehu majëhijë'oho Kerisohu guomoromo ri'øjade jöe gemuoho no majëhijarueje. Röhu ë jöho jemë iae mae uehorovarijeje.

Noehu vuovoromo ri'ö'iröhe jöhoje.

¹² Kerisohu guomoromo ri'öjade jöho noro majëhibe jijiharueje. Ëjö majëhibe jijihë'oho jemë a ioro'ioro diehi'oromo atoromo uvarueje: Aho vuovoromo röhu bogo maho ri'lö'ejarëjo. Nadi ëhioho atore. ¹³ Aho vuovoromo bogo ri'ö hesi javuo'ibejo Keriso hu'o bogo ri'lö'ibejo. ¹⁴ Keriso bogo ri'lö'ibejo no ma-imo jöho majëhijego jemëro ma-imo mae uehorovo'ibejarije. ¹⁵ Röhu aviëhi jië'e mu sisë gö'o döre jio'ibejo. No bogo ri'ö hesi javuo'ibejo God-hu Keriso ajamamu ri'öjade jö noeuh majëhijaruoho sareri'e jöe jio'ibejo ëhuro nomë God-are jöho a nuniro sareri'e majëh'i'ibejo. ¹⁶ Vuovë'e aribövioho bogo ri'ö hesi javuo'ibejo ëhuro Keriso hu'o bogo ri'lö'ibejo. ¹⁷ Röhu Keriso bogo ri'lö'ibejo jemëro Keriso-are örire ma-imo uehorovo'ibejarije God jemesi sisëho bogo uehorovoromo vuonugo'ibejo ëhuro sisë jëvadoho avevejö'ohu'o ëhi gemuoho jëvo'ibejo. ¹⁸ O Keriso mae uehorovoromo vuovë'e aribövioho sisëro va'oruomo'ibejo. ¹⁹ No vuovoromo sisëro va'o hesi javuo'ibejo no uvo'ibejo: Kerisoro ajamui'iramu ave sa'arohemu maroho raromo'ejarëjo. Ijonöho bogo maroho javuo'ajë uvo'ibejo ëhuro a ioro'ioro jabesi vavaenoho bise'e jio'i Keriso-are aribövi nosiroho börömo mae jio'ibejo.

²⁰ Röhu bogo ëhioho jio'i a'i Keriso guomoromo iae ri'öjë'ej. Ri'öjë'ëro ma-ioro'ioremu hijajeje. Ëhu'ëro no garomo uvarueje: Vuovavuaje aribövi ioro'ioro no'o ri'lö'ejarëjo. ²¹ Ave sa'are hijade ae gemuëro aevoromo mu sisë vaeromo guomë'ëro ëhuro vuovavuobe rovajeje. Röhu ave sa'are hijade a góho aevoromo ri'öjë'ëro ëhu'ëro vuovoromo ri'lö'ej. ²² Ëhesi bëhoho ae aho'obëhe Adam-are ae gemuohuro javuë'ëro ëhu'ëro vuovavuajeje. Röhu ae aho'obëhe Keriso-are ae gemuohuro javuë'ëro ri'löromo raromo'ej. ²³ Ae gö gö aho'obëhe jabesi majaho rovego ri'löjärueje. Urimë'i Kerisoro ri'öjadeje. Ijonö Keriso rue'iramu evare hesi aribövioho no'o ri'lö'ej. ²⁴ Ri'lö'iramu evare jaruvore majaho iae barë'ële. Jaruvore majaho barë'iramu evare Kerisoro vörö'e sisë aribövie gö gö ruahö'löjëvo barëromo öri ari'e aho'obëhe God Vavu hesi övore bojam'i'ële huro mueberöhego. ²⁵ O avevejö'oho God-ro nimo'ego Kerisoro böröme namiromo öri ari'e aho'o muebejuvo hujeji ijönö God-ro a sisëho mu sisëho ruahö'lö'amo barë'ële Kerisoro hörëro vijuvo taemego barë'iröhego. ²⁶ Huro mu sisë ioro'ioro urimo ruahö'lö barënugoromo a vuovavuaje öroho ijo tugoho'i ruahö'lö'iramu barë'ële. ²⁷ Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'ej: God-ro ae mue bövie bise'e aho'obëhe bahijahamu huro hörëro taemë'le höjo. Kerisohu ë'aje jöho ëhi jajivë'ej. Ëhuni no uvarueje: Vuovavuaje örohu'o huro hörëro taemo'iramu iae barë'ajëjo. Röhu aho'obëhe Keriso-are aharinö jiaje hesi bëhoho God bogo a'i a ioro'ioro aharinö jioruomajeje. Ëho samaeje. Rabëni God-ro bövie bise'e Keriso-are aharinö bahijadeje huro mueberöhego. Ëhuni God bogo

Keriso-are aharinöho jio'ë'e. ²⁸Röhu bövie bise'e Keriso-are aharinö bahi barë'iramu evare God-are Harihohuro God börömo mae jiaje hesi aharire va'o hi'ë'e God-ro aho'obëhe Keriso-are aharinö bahijahë'ëro jië'ëro. Ëhu'ëro jië'ëro God-ro gemuëro böröme namiromo bövie bise'e aho'o muebejavuo barë'ë'e.

²⁹Röhu jemë'o uehorovore. A ioro'ioro bapataeto vaejëvarueje mami'e vuovë'e aribövihohoj ajiëmi'iröhego. Röhu vuovavuë'e aribövihohoh bogo ri'lö hesi javuo'ibejo bëhoho rabëni vuovë'e aribövi jabiesi jöëni bapataeto vaejëvarueje. ³⁰Röhu no diehi javuaje jöhu'o uehorovore. Noro Keriso-are jöho majëhijego aëro bijönimoruomoromo huë sisë bojamuego ëhuro majae ëhi vörö'ere raromarueje. Vuovoromo bogo ri'lö hesi javuo'ibejo vörö'ere raromaruoho bëhi rumo'e jio'ibejo. ³¹Nasi ö mueno'e Paul na majae ëhi vörö'ere jevë'ëro guomevo'ië'ajeje. Na mae uëve. Jemë'o na'o nosi Bada Iesu Keriso-are ae gemuohuro javuë'ëro naro jemesi jöho uehorovoromo nimorohajeje. Ëjöho iae maeje. Röhu guomevo'ië'aje hö uëvaje jöho ëhu'o iae jö maeje. ³²Na Ephesus hiromö ave sa'a hesi suvuorohemu uehorovo'ibejo na Keriso-are jöënioho vörö'ë miroho bogo va'oromo jabu'oho muorovanovoromo vavaenoho bae'ibejo. A'i vuovë'e aribövihohoh bogo ri'lö hesi javuo'ibejo aehu atarue jöho ejëhoromo uvo'ibejo: Ioho jovoho ma-ue'ahë'e raromo'ejarëjo ruëroho no ma-vuovo va'ië'ëro.

³³Ae gö jabiesi sareri sareri'e jö uehorovaruujoho vuonugore. Vuonugoromo ave a mami jögoroho uehorovore. Sisë aribövihohu'o gemuore buarohë'oho ëhuro nosi mu maho ijumahuaje höjo. ³⁴Mu sisëho vuonugo'i avo'avoho uehorovore. Jemë ae gö gö God bogo mae bogo gavarujeje. Jemë javoje baejöro ëhuni uëve.

Noehu vuovoromo ri'öjego nosi sino haho'oho nu ano'e gö javuoröhe jöhoje.

³⁵Ae göëro ue'a'anue: Röhu vuovë'e aribövihohoh diehi'avuo'iramu ri'lö'ejarëjo. O diehi jië'e sino haho'e jioromo rue'ejarëjo. ³⁶Ja simane garaejë'ëro ëhi jië'e jöho majehi'anue. Ja ujo öjë'iroho bogo ëma ri'lö'ë'e. Su'oho sagohori'iramu röhu i'e rëdijiomoromo ri'lö'ë'e. ³⁷O ja iruno'e ö'ië'iroho ahohu'o hanohu'o u'emu jioröhoho bogo ö'i a'i ma-ujohemu ö'a'anue. Nani wheat uje o rabe ö'a'anue. ³⁸Ö'iramu i'e rëdijiomamoromo God-hu nimadëhi ëhi nu ano'e gö gö jiobe va'ë'e.

³⁹Röhu göho amore je'ore jovore raromarue aho majoho bövihohoh bise'oho nosi sino haho'oho bogo gemuoho javuo'i nu ano'e gö gö javue. A nosi nu ano'oho gö javuo'i sa'are majo hesi nu ano'oho gö jio'i ugo hesi nu ano'oho gö jio'i jovo majo hesi nu ano'oho göje.

⁴⁰Röhu ö'idö inömoho sa'a inömoho iae jiorove. Röhu ö'idö inömoho nu ano'e mabëheje röhu gö jio'amo'i sa'a inömoho nu ano'e mabëheje röhu

gö jio'ame. ⁴¹ Maja hesi nu ano'oho mabëhe röhu göje. Manaero hesi nu ano'oho mabëhe röhu göje. Jiji mujöru'o jabiesi nu ano'oho mabëhe röhu gö jio'ame. Jiji mujöru'o jabiesi nu ano'oho mabëhe röhu gö gö jiorove.

⁴² Ëjö uhu'e majëhijode hesi bëhoho éhije. Sa'are inöme ö'idöre inöme bövie bise'e gö gö jio'amajëhi éhi sa'are guavarue sinohu'o ri'öl'iröhe sinohu'o gö gö jio'amajeje. Sa'are guavarue sinohu sagohori'iröhe sine jio'i ri'öl'iröhe sinohu bogo sagohori'iröhe sinoho. ⁴³ Sa'are guavarue sinohu nu ano'e bogo maehu jio'i ri'öl'iröhe sinohu nu ano'o ma-mabëhe ri'öl'ë'e. Sa'are guavarue sinohu darugo rumo'e jio'i ri'öl'iröhe sinohu darugo ma'e ri'öl'ë'e. ⁴⁴ Sa'are guavarue sinohu sa'are raromoromo mu vaejarue sinohu jio'i ri'öl'iröhe sinohu God-arire raromoromo aru'oho mu vaeröhe sinohu javuo'ë'e. Sa'are mu vaejarue sino haho'e javuë'ëro éhu'ëro uvarueje: Aru'aho muemu vaeröhe sino haho'e iae jiaje höjo. ⁴⁵ Éhesi jöho God-are surire jajivë'eje. Nosi urimore aevö'i jiade bëhoho Adam-are jöhoje. Jajivoromo uvë'eje: Éahuro aevoromo darugoho baeromo ave sa'are hijade höjo. Éhi jajivë'eje. Röhu nosi ijore aevö'i jiade bëhoho Keriso-are jöho uvarueje: Hu ijore rovade Adam jianovajëjo. Éahuro aevoromo aru'aho'e muoho vaeromo nosi aru'ahoho darugoho bojamuadeje. ⁴⁶ Aru'aho hesi darugoho bogo urimoho baeromo raromo jijihö'i a'li ave sa'a hesi darugoho urimo baeromo raromo jijiharueje. Evare ijönö aru'aho hesi darugoho baeromo raromo jijiharueje. ⁴⁷ Röhu urimore jiade aho sa'aëro avohë'ëro sa'a sine jiadeje. Ijore jiade aho ö'idöre jië'ëro ruvebijadeje. ⁴⁸ Sa'a sino a jiadëhi no'o sa'a sino javuobe rovajeje. Ö'idöre jioromo rovade a jiajëhi u'emu ö'idö aribövihö no'o éhi javuobe va'ë'e. ⁴⁹ Röhu sa'a sino a hesi nu ano'o baebe rovarüehi u'emu ö'idö a hesi nu ano'oho éhi baeruomo'ejo.

⁵⁰ Nasi ö mueno'e naehu jajivaje jö hesi bëhoho ave sa'a hesi sinohu no bogo éhu'o baeromo va'o God-are öri ari'eroho raromo'ejo. O sagohori'iröhe sinohu bogo ioro'ioremuoho javuo'ë'e.

⁵¹ Gurihijë'e jöho na huruoho majëhi'ië'e here. A ioro'ioroho bogo vuovavuo'ë'e. Röhu ae aho'obëhe nosi sinohu gorosovoromo ajoho bae'ejo. ⁵² Ijo tugoho'i majare hëgöe huo'iramu baderivanovo'iramu evare ga'ejo sinohu mami'e gorosovavuë'e jio'iramu. Hëgöe huo'iramu vuovë'e aribövihö ri'örüomo'ë'e ijönöho bogo vuovo'i ma-ioro'ioremu raromoröhëro. Ri'örüomo'iröhöho no aho'obëhe gorosovavuo'ë'e. ⁵³ Éhesi bëhoho God-ro nimë'ëro ave sagohori'iröhe sinohu gorosovoromo éhuro bogo sagohori'i ma-jiemu jiobe va'oröhe sinohu javuo'ë'e. Vuovo'iröhe sinohu gorosovoromo éhuro bogo vuovo'i ma-jiemu jiobe va'oröhe sinohu javuo'ë'e. ⁵⁴ No éhi gorosovo'iramu evare ave God-are surire jö jajivarëhi éhi jio'ë'e. Jajivoromo uvë'eje:

Vuovavuaje öroho God-ro ruahö'örömo mu'u barëjë'e höjo.

⁵⁵ Vuovavuaje öri hesi darugoho dinö'e höjo.

Guomavuaje öri hesi vöröho diae höjo.

⁵⁶ Vuovavuaje vörö hesi bëhoho no mu sisë vaejego vuovavuajeje. O mu sisëhu ruahö'ojavuaje hesi bëhoho God-are jöho aharueje. ⁵⁷Iae éhi jie röhu God-are örire mabëhe ua'ejo. Huro nosi Bada Iesu Keriso uavé'éro huro vuovavuaje örohu'o mu sisë ioro'iorohu'o ruahö'ö'amajeje éhuro no mae javuoröhego.

⁵⁸Nasi ö mueno'e vuovavuaje öroho barë'ië'e jiaje éhuni nami bibivoromo God-are muohuremu avoho vaenövore. Éhesi bëhoho jemë garomo uvarujeje: I'u'e mu Badare ihore vaejaruoho ého no bogo ma-imoi'i vaejarue höjo.

**Jerusalem ekaresia ajëmi'i Corinth rajo
ariböviehu ijo bajo gagovo'iröhe jöhoje.**

16 ¹Röhu God-are aribövi Judea sa'are bogo eni jëvajohuni jemëhu ijo bajo gagovo'irarije jöho na majëhi'ië'e. Naehu Galatia sa'are God-are ekaresia mu bojëmibe juvodëhi jemëro éhi jië'e muoho vaere. ²Hura börömo jië'iroho jemë ae gemüero gemüero gal'irarije ijo baje bövie baejë'e jëvego bövie tario bamore. O bise'e baejë'e jëvego bisemu tario bamore. Éhi jië'oho na ö'iramu jemë ijo bajoho bogo naho'i ma-burëro baeromo bojem'iaruje. ³Röhu ö'ë'iroho naro suri surire jajivoromo Jerusalem ekaresia a masijoho uë'ejo: Ave aribövi jabesi muoho éhi höjo. Éhi jajivonugoromo é suri suriohu'o jemesi suvuorohu'o jemëhu baejëvariye aribövi jabesi örire i'imëmiromo rëmö'ö'ejo ujuohoromo Jerusalem amore va'oröhego. ⁴O na'o Jerusalem va'irodoho mae hö uvë'oho jabumë na'o gemu mae ö'ë'ö.

Paul-mëhu diehi è'i uehorovare jöhoje.

⁵Röhu Macedonia sa'are va'o juvoromo evare ö'ejo Macedonia sa'are juvo'ië'éro jevë'éro. ⁶Ö'ormo nani majae bisemu égo'o jemë'o hi'ejo. Hesi nani'o nani buru majaho hi va'ormo barë'iramu na dinö'e va'irodire va'iramu jemëro ajemi'iramu mabëhe va'ejo. ⁷Avevejö'e ö'ormo ma-burëro gérömo va'ë'oho na bijönenge. A'l na nege Badahu nimë'ohuro éhuro na majae égobövie jemë'o gemu mae hi'irodëro.

⁸Röhu avevejö'oho ave Ephesus amoremu hibe va'ejo Pentecost majaho rueröhego. ⁹Éhesi bëhoho nasi öroho jiovehë'eje naro aviae hiromu i'o mu'e vae'irodego. Röhu ae aho'obëhe nasi muoho aho'ië'ö. Éhuni hiromu muebe'ejo.

¹⁰Röhu jö göho Timothy ö'ë'iroho avoho mueberego hu bogo juhuonivo'i jemë'o gemuoro mae hi'iro. Éhesi bëhoho naehu Badare mu vaejajëhi hu'o éhi jië'e muoho vaejajego éhuni uëve. ¹¹Nadi uvore: Hu ma-asisö'e höromu nue huodivo'i a'i ajamiromo nugöl'orego nasi örire mae vuonorö'ö rue'iro. Rabëni na hiromu muebeje Christian ö ömo'ömo rue'iröhire hu'o è rueröhego.

¹²Röhu nosi öe Apollos-are jöho gare. Na Apollos dinamiromo uavodeje: Christian ö ömo'omo ioro'iorehu Corinth amore va'ë'iroho ja'o va'onéjo. Ëhi uavodeje röhu avevejö'e jemesirire ö'iröhoho hu bogo mae bogo nimadeje. Röhu garöhe majaho eni jio'iramu gagorovo evare ö'ë'e.

Paul-are ijo tugoho'i jöhoje.

¹³Röhu nadi momorö'ö'i öre uherihë'i raromoromo biririvoromo Keriso mae uehorovore. Nadi juhuonivo'i a duvahonö'e daruge baeromo riravore. ¹⁴Mu bövi bise'o vaejë'iroho ae dë vövöbajol'ero uehorovëvoromo muoho vaere.

¹⁵Nasi ö mueno'e na negaje jö göhu'o uë'ië'e. Stephanus'o hesi aganohu'o jabesi jöho jemë iae gavaruje. Greece sa'a rajoho jabumëro aevö'ioho Keriso-are jöho mae uehorovareje. Mae uehorovë'ero jaburo God-are aribövi jabesi örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvoromo ajämijarueje. ¹⁶Ëhuni ëhi jië'e aribövi jabesi jöho ejëhoromo ae rahu mue gemuoho ajëmiromo biririvoromo vaejë'oho jabesi jöhu'o ejëhore.

¹⁷Jemë rueromo na'o jio'irarijoho bogo eni jëvamu Stephanus Fortunatus Achaicus ého jabuhu jemë'o röromo rovarohuro ëhuro na nimoroheve. ¹⁸Ëaribövihuro jemesi dë vövöbajo'oho sasohëhoromo nasirohu'o sasohehë'ejö. Ëhuni ëhi jië'e aribövi jabesi öroro mae uehorovëvore.

¹⁹Röhu God-are ekaresiae aho'obëhe Asia sa'are raromaruoho jaburo jemesi örire jejämijö. O Aquila'o Priscilla'o Badare ihore dë vövöbajo'e aho'o jejämijö. Jabesi osare gagovarue ekaresiaho jabu'o ëhi gemuoho ë'ö. ²⁰Christian ö mueno'e aho'obëhe jemesi örire jejämijö. God-are ariböviehu jejamirovaruëhi ëhi rajahirovoromo jejamirovore.

²¹Ave jöho naro nasi övëro jajivil'ië'e. Paul naro jemesi örire jejämije.

²²Ae rahumë Bada bogo ma uehorovë'oho sisëro va'ë'ö. Bada jero maburëro ruene.

²³Bada Iesuro huë baeromo jemë ajëminövo'ë'e.

²⁴Jemë'o na'o Iesu Keriso-are agane gemuohuro javuë'ero naro nasi dë vövöbajo'e aho'o jemesi örire bojämije. Ahia mino'e.

2 CORINTHIANS

Paul-hu Corinth ekaresia jejämijade jöhoje.

1 ¹O asë'e God-are ekaresiae Corinth amore raromarujoho God-ro nimamu Iesu Keriso-are apostle jevë'éro Paul na'o nosi öe Timothy'o noro niö'iro jemë jejëmiromo God-are aribövi Greece sa'a ioro'iorore raromarujoho jemë'o jejämijö.

²No nague God nosi Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajämijego maro raromo'irarijego.

Paul-hu huë vavaeni baeromo barëjë'éro God rajahijade jöhoje.

³Asë'e God hu mabëheje. Hu nosi Bada Iesu Keriso-are Börömeje o göho hesi Vavueje. Ëaho God Vavuoho hu mabëheje. Ëhesi bëhoho hu noni vavaenimo avohaje Vavuohoje. Hu sanuamuiromo ajamui avohaje A Börömohoje. ⁴Huro gövuaje no huë vavaeni bövi bise'o baejamu gövuë'iroho sanuamuego biririvavuajeje ëhuro huë vavaeni bövi bise'o baejë'lə aribövioho no'o sanuémijë'oho eni javuoröhego. Sanuémego jabu'o birire baeröhego. Huhu no sanuamuijadëhi no'o ëhi e'ormo a ior'ioroho sanuémego mae jëvoröhego. ⁵Kerisohu baejade ëhi jië'e huë vavaeni jovehu ruomanovoromo nosi örire rovajëhi ëhi Kerisohu nosi örire bojamuaje biriroho jovëro ruomanovajeje. ⁶Noehu huë vavaeni baejarue ë hesi bëhoho jemesi jöëni baejarueje ëhuro jemë biririvëvego maro va'irarijego. O God-hu sanuamuego biriri baejarue ë hesi bëhoho gemuohoje. Jemesi jöëni baejarueje noehu baejarue ëhi jië'e huë vavaeni baejë'iroho ëhuro biririvëvego baberumi riravo'irarijego. ⁷Röhu noro uvarueje: Noehu huë vavaeni baejarue gemuoho jemë'o baejarujëhi ëhi noehu biriri baejarue gemuoho jemë'o baejaruje hö uvoromo ëhuni uvarueje: Iae mae-ëjo. Jemë iae biririvo'arujëjo.

⁸Röhu nasi ö mueno'e noehu Asia sa'are raromoromo huë vavaeni baejare jöho no nague jemëro avoho gal'irarijego. Huë gage marijamuiromo ijo'aho rumorëjavuoromo uehoroho barëjavuamu uvareje: Noehu vuovavuo hesi höjo. ⁹Nosi herovoromo uvareje: Vuovavuo'iröhe jöho court-re majahuijamu hejanovë'e javuajëjo. Ëhi herovareje.

Röhu éhi herovare hesi bëhoho God-ro nimadeje noro uehorovoromo uvoröhego: Nosi sivuoho bogo eni javuo'i God-ro vuovë'e aribövioho ajémego ri'ö'amajéro jiël'ero éhu'ero hesi huro ajamui'ajéjo. ¹⁰ Sisë döro vuovavuo'i höjadaho God-ro ujuohavuoromo maro ramuadeje. God-hu mare ramuadaho u'emu sisëro javuë'oho maro ramuo'ë'e. No hesi örire mae uehorovoromo uvarueje: U'emu sisëro javuo'iramu röhu maho maro ramuo'ajéjo. ¹¹ Jeméro ajamuiromo nosi jöëni God ua'iramu huro iae éhi ajamui'ë'e. Ae aho'obëhe éninami'iramu nosi örire huë baejavuoromo ajamui'ë'e. Éhuni ae aho'obëhe nosi jöëni hesi örire mabëhe uaruomo'ë'e.

**Paul-hu Corinth amore va'i uëromo röhu bogo va'ade
é hesi jö bëhi Paul-hu majëhijadohoje.**

¹² Ave jöho no uehorovoromo nimoroharueje. Herovoromo uvarueje: Iae mae-ëjo. God-ro ajamuego no bogo ma-döëremuoho muoho vae'l'i nosi dë vövöbajo'o uhohu'o ma-va'orahoro a jabisë örire röhu jemesi örirohu'o vaejëvarue höjo. Bogo aehu éma uvaruoho: Simano ma'e uehore hö uvaruoho bae'l'i a'i God-hu huë baejavuoromo bojamuaje darugoho ého no baeromo muoho vaejarue höjo. ¹³ Éhesi bëhoho jemëhu sama'e adahoromo mae hejaruje jöhemu no jajivarueje. ¹⁴ Jeméro nosi bëhoho ma-bisemu hejarujeje röhu na nege jemë he avohoromo uvo'irarijego: Bada Iesuare majaho rue'iramu Paul-mëhu nosi jöëni nimorohë'i uehorovo'iröhëhi noeihu Paul-mesi jöëni éhi nimorohë'i uehorovë'oho iae mae jio'a'ajéjo.

¹⁵ Iae na mae uehorovoromo uvodeje: No éhi mae garorovarue hö uvodohuni éhuni uvodeje: Naro jemesi örire urimo ö'lejöjo éhuro vae niö'i ö'ego huë mae bae'irarijego. ¹⁶ Urimo ö'oromo jemesirire hiromo Macedonia sa'are va'ejöjo. Macedonia va'oromo vuono bu'öromo jemesi örire röhu maho ö'ejöjo. Ö'iramu jemëro bövie bise'e ajemiroromo remö'öl'iramu na mae va'oromo Judea sa'are hi'ejöjo. ¹⁷ Na éhi ë'iro uehorovodeje röhu bogo ö'odeje. Éhuni nani jemë éma uvaruje: Nörö sareri'l'e aëro jiël'ero bogo rovade höjo. Nani éhi uvaruje röhu na bogo éhi jië'e aho jeve. O naehu éhi éhi ë'irode muoho uehorovë'oho bogo nasi sinohemu uehorovoromo jöho huotohuotovoromo üväjeje: Io'ajo. Iae na ë'ejö uëvë'i uëväjeje: Bogajo. Na bogo ë'ejöjo. Na bogo éhioho jöho huotohuotovoromo jöväjeje. ¹⁸ God-hu bogo uehore gö gö bae'l'i ma-gemu uehorovajéhi no'o jemë jö majëhijaruoho bogo üvarueje: Io'a uëvë'i boga üvarueje. ¹⁹ Éhesi bëhoho God-are Harihe Iesu Keriso-are jöho noro baeromo jemë majëhijareje naro Silas-ro Timothy-ro. Noehu jö majëhijare aho Keriso hu bogo uvë'eje: Io'a uëvë'i uvë'eje: Bogajo. Keriso bogo éhioho uvë'eje. A'i Kerisohu diehi ajamuiröhego God-hu uavadëhi huro io'a gemu uvoromo éhi éhi ajamuibe rovë'eje. ²⁰ Keriso bogo rovade majare God-ro mae uvobe rovadeje: Naro nasi aribövioho

ëhi ëhi mae vaejëvo'ejöjo. Mae vaejëvo'ejö uvë'ego Kerisoro uvadeje: Io'a uvoromo God-hu uvade mu maho vae barëjë'eje. Ëhuni Keriso-are ihoro noro God-are örire uavarueje: Jaehu mu vaejahuo'i mae uvanëhi Kerisohu ëhi vaejahuadoho iae mae-ëjo. Iae mae-ë uavaruhuro ëhuro God-are ihoho börömeje. ²¹Röhu no jemë'o gemu mae baejavuoromo Keriso'o gemuore ioro'ioremu bimuvavuoromo hesi mure bamavuade aho iae God-je. ²²Huro no hesinö ioro'ioremu baejavuoromo hesi Aru'ahoho nosi dë vövöbajo'ere bojamuijë'eje noro uvoröhego: Hu aevoromo hesi Aru'ahoho suvuore bojamuijë'ëro ëhu'ëro hesi suvuoro vituohu'o ijönö iae bojamui'ajëjo. God-ro ëhi ioro'ioremu ajamuijë'eje. Ëhi jië'ëro na'o bogo jöho huotohuotovoromo jövajeje. Amo bogo ëhunioho ö'i uëvodoho vuonugo'i hijodeje.

²³A'l' ave jöho God-ro ge'ego na mae jöve. Naehu Corinth amore ö'ië'oromo vuonugode hesi bëhoho naro ö'oromo i'ue bojëmego baejöeni ëhuni bogo ö'odeje. ²⁴Iae na i'u bojëmi'irode jöho uëve röhu nosi mu hesi bëhoho bogo masijoho riravoromo jemesi öriroho darugo'e jöhuremu bojëmiromo uë'iröhëro: Ëhi ëhi God mae uehorovohëjo. A'l' no jemë'o havoromo ajämijarue ae javue jemë dë sasohëvonövoröhego ë hesi bëhoho jemë iae eni biririvoromo God mae uehorovarujego.

2 ¹Amo ö'ië'oromo vuonugo'i hijode hesi bëhoho naro nasi uvodeje:
2 Na bogo röhu maho ö'oromo i'uoho huë vavaenoho bojëmi'ejöjo.
2 Na jemesi örire i'u huë vavaeni bojëmijë'oho rahumëro na huë maho bojemi'ë'ö. Jemëremu huë maho bojemi'ibejarijoho röhu huë vavaene jëvo'ibejo aho bogo huë maho bojemi'ibejarije. ³Na bogo vejö'oho ö'irögoro a'i urimo jemëhu avo'avoho uehorovo'irarije jögoru jajivoromo nugö'ëjode hesi bëhoho na bijönegadeje ö'oromo jemesi mu sisë garomo huë vavaeni bae'irodoho. Jemesi jöëni huë maemu baejë'oho iae maeje. Ëhuni huë vavaeni jemesi jöëni baejë'oho na bijönegamu suri surioho jajivodeje. Ëhesi bëhoho naro jemë ae aho'obëhe mae uehorovëvoromo uvodeje: Jemë'o na'o mu mae gemuoho nimo avohoromo ëhuro huë mae baejarue höjo. ⁴Röhu na jajivodevare huë vavaene böröme baejë'i nurunurumë'i sisë maro nivë'i jemesi örire jajivodeje bogo ëhuro jemë huë vavaenoho bae'i a'i ga'irarijego naro jemesi örire uehorovëvo avohaje jevego. Iae ëhuni jajivodeje.

**Mu sisë vaejade a hesi sisë Corinth ariböviehu uehorovoromo
vuonugo'iröhego Paul-hu uëvade jöhoje.**

⁵Röhu huë vavaene nasi örire barovade aho hu bogo nasi öriroho ë'i a'i ekaresiae ae aho'o jemesi örire ma-bisemu huë vavaene barovanovadeje. I'u jö uë'irodoho na bijönoge. ⁶Jemë ae aho'o ë a i'u bojamarijoho iae eni jië'eje. ⁷I'uoho mino'e bojamil'i hesi sisë uehorovoromo vuonugoromo ma-ajamiromo biririvo'iröhe jö ma-sanu'oho majahire. Jemë bogo ëhi

ë'ë'oho nani hu huë vavaene böröme bae'iramu jovéro ruomoromo taemanovo'ë'e. ⁸Ëhuni na nege jemëhu hu huë baejarujoho röjahi avohego hu garöhego. ⁹Rabëni na urimo jöho ave hesi bëhohuni jajivodeje gë'irodëro jemë nasi jöho aho'o ejehë'e jëvego o bogo. ¹⁰Ae rahuare sisë jemëhu uehorovoromo vuonugë'oho na'o gemuoho ë'ajeje. Mu sisë rabe na uehorovoromo vuonugodoho mu sisë uehorovoromo vuonugo'irode jië'oho Keriso-are nuniro namiromo jemesi jöëni na uehorovoromo vuonugë'e jeve ¹¹Satan-ro sareramuiromo baejavuojöëni iae no hesi sareri sareri'e muoho mami'e gavaruëro jië'ero.

Paul-hu Troas amore hiromo nurunurumade jöhoje.

¹²Röhu naro Troas amore va'odeje Keriso-are jö maho majëhi'irodëni. Va'oromo gavodeje Badaro nasi mu öroho mabëhe jiovehë'e jiamu. ¹³Ëhi jiamu ga'irögörö röhu gavode nasi öho Titus jemesirire ö'adoho bogo rovë'e jiamu gagorovo uehore böröme baejodeje. Uehore böröme baeromo amo rajoho jejëmiromo rëmo va'odeje Macedonia sa'are val'ië'ero.

**No Keriso-are gemuore javuë'ëro mu sisë
huë vavaene ruahö'öjarue jöhoje.**

¹⁴Röhu no God mabëhe ua'ejø. Rabëni Kerisoro mu sisë'o no'o ruahö'öjavuë'ëro jië'ëro ëhu'ëro God-ro uvajeje no Keriso'o gemu mae javuajë uvoromo söjavuo ujuoho va'ego nimorohë'i jijiharueje. Ëhi'oromo huro Keriso-are jöho no bojamuijë'ëro noro ae majëhibe va'ego ridi mabëhëro rumorovanovobe va'ajeje. Rumorovanovobe va'ego aëro heruomajeje God ëhi jië'e ae jiajoho. ¹⁵Noro Keriso-are jöho ëhi baeromo jijihego God-ro uvajeje: Ëho Kerisoro nasi örire ridi'e suvuore bojemijanovajë uvoromo vuëvajeje. Vuëvego no Keriso-are jöho ridi manö'le baeromo va'ego mare va'iröhe o sisëre va'iröhe aribövioxhuro heruomajeje. ¹⁶Sisëre va'iröhe aribövioxhuro Keriso-are jöho bogo ejahego ë jöhuro ridi sisënö'e ridëmego sisërëjëvo hesije. A'i mare va'iröhe aribövioxhuro heromo ejahego jöhuro ridi maëro i'ovëvanovego ëhuro maro raromo hesi jëve. Asë'e ëhi jië'e mu börömo vae'iröhoho rahuo eni javue. ¹⁷Ae göehu göehu aho'obëhe ë'aruëhioho no bogo ëhioho sarerëmiromo uëvarueje: No eni javuajëjo. Ëhi jië'e aribövioxhuro ijo bajemu uehorovoromo God-are jöho sareri sareri'oho majëhibe jijiharueje. Iae ëhuni uvarueje: No eni javuajëjo. Röhu no bogo ëhioho ë'i a'i uhohu'o maemu javuego God-ro uövuë'ëro Kerisohu nimaje muohemu vaeromo God-are nuniro atarueje.

Paul-mëhu God-are jögoru i'o hesi mu vaejarue jöhoje.

3 ¹Ëjöho garomo nani jemëro ëma uvo'a'aruje: Paul-ro hesi arijo'ëro hesi ihohu'o hesi aribövi jabiesi ihohu'o mami'e nigemadoho röhu

maho éma nigemoromo é'ajéjo noro uvoröhego: Paul-më God-are mu vae'iröhoho eni jévajéjo. O éma uvo'a'aruje: A ioro'iorehu nimaruëhi Paul-mëro nimaruëjo jabesi mu eni jiaje jöho ae göéro jajivego no suroho garomo uvoröhego: Paul-më eni jévajéjo. O noro Paul-mesi jöho jajivego a ioro'iorohuro suroho garomo uvoruomoröhego: Paul-më eni jévajéjo. Nani éhi uvo'a'aruje röhu nomë bogo éhi jië'e suri surioho nimö. ² Éhi jië'e suri suriohu'o röromo iae jemë jéve. Kerisoro jemesi ihoho nosi dë vövöbajo'ere jajivahuë'éro éhu'éro no jemesi örire börömo mae uehorovëvarueje. Börömo mae uehorovëvaruëro javuë'éro éhuni uvarueje: Nosi mu eni jiaje jö jajivë'e suroho bogo naguajéjo aëro adaho garomo uvoröhego: Paul-më mu mae vaejarue höjo. Ae aho'o suroho bogo adaho ga'l a'i jemesi muohuremu garomo uvoruomo'ële: Corinth ariböviehu mu mae vaejarue hesi bëhoho Paul-mëro eni ajémijë'éro éhu'éro é'aruëjo. Éhuni Paul-mesi muoho iae eni jiajéjo. ³ Iae ae aho'obëhe gavö jemë Kerisohu jajivade suri surire jöho val'ëne jévo'ego. Ejöho noro bö'areje. Röhu Keriso jöho bogo barigoho jajivo'i a'i God darugo bojamuaje a hesi Aru'ahohuro éhuro jajivë'eje. O Moses-hu God-are jögoru munë hitahi döre jajivadéhioho bogo éhioho rori'oho munë döroho jajivo'i a'i jemesi dë vövöbajo'ere jajivë'eje.

⁴ Noro éhi ajémijë'éro Keriso-are mu jemesirire jiajohuni éhuni God-are nunire riravoromo Keriso-are jöëni biririvoromo uehorovoromo uvarueje: Jemë noeju mu vaejarue suri ma val'ëne jévajéjo. ⁵ Bogo nosi simanohuro darugohuro God-are mu vae'iröhoho no eni javuo'i a'i hesi God-ro avohavuë'éro éhuro eni javue. ⁶ Huro no avohavuë'éro éhu'éro no hesi jögoru i'o hesi öroho avoho röjéhi'iröhoho no eni javue. Ejögoru i'oho bogo jajivë'e jögorohe jio'i a'i God-are Aru'ahemu bojamuaje jögorohoje. Jajivë'e jögorohe ahoromo vuovarueje. A'i Aru'ahohuro i'ovavuajeje.

⁷ Munë hitahire sehoromo jajivë'e jögoru é hesi muoho rovego aëro é jöho ahoromo vuovajeje röhu é jögoru barovade majare evare God-are aji böröme a nunire rovadeje. Rueromo vuorövobe va'adeje röhu Israel rajoho Moses-are nu ano'o hesi ajoho bogo ga avohol'i ma-ga burutimoruomadeje. ⁸ Éhuni biririvoromo uvo'a'anue: God-are Aru'ahu hesi muoho rovë'éro éhu'éro é mu hesi ajohuro aji mamioho iosiramiromo bogo bise'o vadu'oho ruenövo'ajéjo. ⁹ Jögoru mami hesi muoho rovego aëro heromo é jöho ahoromo jö sisë God-are nunire baejarueje. Röhu é hesi muoho aji'e jiadeje. Éhuni biririvoromo uvo'a'anue: Jögoru i'o hesi muoho rovego aëro é jöho ejego jabesi jö sisëho baréjëhajëro jië'éro é mu hesi ajohuro mu mami hesi ajoho iosiramiromo bövi mae höjo. ¹⁰ Aji mamioho börömo ajivadoho jaruvoho bogojianove aji i'ohuro rueromo börömo mae ajivoromo ruahö'özjë'éro. ¹¹ Vuorövobe va'oröhe muoho iae aji'e jiadeje. Éhuni biririvoromo uvo'a'anue: Ioro'ioremu jioröhe mu hesi ajoho börömo mae höjo.

12 Mu i'ehu ioro'iore gemu jioröhego dë sasohoromo uvaruohuni
 ehuni no biririvo avohoromo jöho ma-samae majëhijarueje. 13 Samae
 majëhiromo Moses-hu hesi aji gurihijadëhioho no bogo éhioho nosi
 aji'e jöho gurihijarueje. Éhesi bëhoho Moses-ro hesi nu ano'oho niögëro
 riogivorovoromo gurihijadeje Israel rajoho jaburo bogo muebel'öromo
 garöhego ajo ho vuorövo va'oromo barëjego. 14 Röhu Israel rajoho hia'i
 biririro jabiesi simanoho sisérëjhadeje. Jaruvohu'o éhi gemuohoje. Jögoru
 mami adahamu hejë'iroho Moses-hu hesi nu ano'o hesi aji riogivorovadëhi
 jabiesi uehoroho éhi riogivorovobe rovë'ejö. Éhesi bëhoho jabumë Keriso
 bogo ma uehorovarueje röhu huro gemüero riogivahuajoho jiovahuajeje.
 15 Io'o. Jaruvohu'o Moses-are jögoru adahë'iroho jabiesi uehoroho riogivë'e
 maeje. 16 Röhu jabumë ae rahu huotorovoromo Bada mae uehorovë'iroho
 evare uehoro riogivëhadoho iae jiovëho'ë'e. 17 Röhu Bada hesi bëhoho
 God-are Aru'ahoho uave. Badare Aru'ahehu dinö'e dinö'e jië'iroho öri mare
 jijiho'iröhoho iae jiovahuë'ejö. 18 Éhu'ëro jië'ëro no Christian ae aho'obëhe
 nosi nu ano'oho bogo riogivahuë'ëro majaher aririre bijiohego gavarühi éhi
 Badare ajo ho aririro gavanovoromo ého uehorovo avohoromo gorosovoromo
 hu jiajëhi éhi javuobe hesi ajo ho gö'o gö'o baebe va'arueje. Badaro éhi
 ajivavuajeje. Bada hesi bëhoho God-are Aru'ahoho uaromo ë'e.

Aji mu mabëhe baejë'ëro ehuni Paul-mëhu biririvoromo mu vaejare jöhoje.

4 1 Éhi jië'e aji'e muoho God-ro noni vavaenimoromo bojamuijë'ejö.
 Ehuni bogo u'uhoromo vuonugo hesi javue. 2 Gurihijë'e javoju'e mu
 sisëho bijönaguego bogo vaejarueje. Sareri'e muoho bogo vaeromo God-
 are jöho huotohuotovoromo majëhijarueje. A'i God-are jö maho sama'e
 huruoho majëhiromo hesi nunire riravoromo mue vaeromo nosi arijo'arije
 ae aho'obëhe röjahirovarueje jabiesi uhure uehorovoromo uvojöro: No
 ma-mae javuajëjo. 3 Keriso-are jö maho noro iae sama'e majëhijarueje
 röhu ë jö hesi bëhi tugohëhë'oho sisëre va'iröhe aribövi jabiesi örohemu
 tugohëhë'ejö. 4 Éhesi bëhoho Keriso bogo ma uehorovarue aribövioho ave
 sa'a hesi börömhuro jabiesi uehoroho tugohëhë'ejö jö ma hesi ajo huro
 ajivëvego Keriso-are ajo ho garuomojööni Keriso hu God jiajëhi éhi jië'ego.
 5 Bogo nosi jöho majëhi'l a'i ae majëhiromo üëvarueje: Iesu Keriso hu
 Bada höjo. Nomë Iesquare jöeni jemesi mu vaejëharue aribövie javuajëjo.
 6 Keriso-are jö majëhijarue hesi bëhoho ni'l'ivadiroho God-ro uvade höjo:
 Ramoramoho ajivëjo. Éhi uvade ahuro nosi dë vövöbajo'oho ajivavuadeje
 noro hesi aji mahemu Keriso-are nu ano'ere garuomoröhego.

**Paul-mesi sino haho'e u'uhëvadeje. Huë vavaene baejareje röhu
 God mae uehorovë'ëro biririvoromo mue vaejareje. Éhesi jöhoje.**

7 ÉGod-are aji maho nosirire u'uhë'e rama gagore jianovajeje éhuro
 noro garöhego daruge aho'o bogo nosirehu jio'i hesi God-are örire

jioromo rovego. ⁸Majae éhi huë vavaene böröme bae'i arijarueje. Röhu bogo ijumavuo barëjë'eje. Öre nahoromo uehore gö gö bae'i arijarueje. Röhu öroho iae biroharueje. ⁹Ae aho'obëhe sisë vaejavuoruomajeje. Röhu God bogo vuororamujë'eje. Aëro anagu'o'i arijarueje. Röhu bogo ma anaguë'eje. ¹⁰Iesuhu vi'ehi baeromo guomadëhi majae éhi no'o sa'a sinore éhi vi'ehi baeromo vuovo'ië'obe va'arueje God-ro nimë'ëro noro garöhego Iesuare darugoho nosi sinore jiego. ¹¹Majae éhi ave sa'are raromaruevare evare Iesuare jöeni vuovo'iröhëro raromarueje God-ro nimë'ëro noro garöhego Iesuare darugoho nosi sa'a sinore jiego. ¹²Éhu'ëro jië'ëro noehu Keriso-are jö majëhijaruoho vuovo öriro muoho vae'i a'i jemë é jöho heromo i'ovo örire jëvajeje.

¹³Röhu God-are surire jajivoromo uövuë'eje: Na mae uehorovode höjo. Ehuni jöho jövode höjo. Éaehu jajivadëhi no'o éhi gemuoho mae uehorovë'e raromarueje. Mae uehorovoromo éhuni jöho atarueje. ¹⁴Atarue hesi bëhoho no garomo uvarueje: Bada Iesu ajamamu ri'øjade aho God-ro no'o éhi ajamui'iramu ri'öl'ejarëjo Iesu'o gemu mae javuë'ëro. Ri'öl'iramu jemë'o gemu mae hesirire söjavuo va'a'ajëjo. ¹⁵Emuoho aho'obëhe nosirire rovaje hesi bëhoho éhuro God-ro ae aho'o huë baeromo ajëmiromo dë vövöbajo'e huotovahobe va'ego ae aho'o hu rajahi avohego hesi ihoho dö maro jioröhego.

¹⁶Éhuni no bogo u'uhoromo muoho vuonugo hesi javue. Nosi sino haho'oho sisëréjavuobe va'irögoro a'i nosi aru'ahoho majae éhi i'ovavuobe va'ajeje. ¹⁷Nosi huë vavaenoho ma-bisemu baeromo ma-burëro barë'iröhoho jio'l röhu é huë vavaenohuro éhuro ijönö aji ma-mabëhe ioro'ioremu bae'eje. Huë vavaenoho ma-bise'ego bogo uehorovo'ejo. A'i ajoho börömo mae jio'ë'e. ¹⁸Nunehu ga'amaruoho bogo nuroho vae'i a'i nunehu bogo ga'amaruoho nuro vaejë'e raromarueje rabëni hesi bëhoho nunehu ga'amaruoho ého majae ma-bunemu jioromo barë'i a'i bogo ga'amaruoho ého jiemu jio hesi jië'ego.

Vuovavuë'oho no maro raromo'iröhë jöhoje.

5 ¹Iae no garomo uvarueje: Nosi sa'a sinoho ma-jahuri raromarue javu va'ënoho ého sisëré barejë'oho God-hu nugahuade javu mahosini jio'a'ajëjo. Bogo aho övoho avoho'i hesi God-ro bamahuë'e höjö noro ého baeromo ö'idöre ioro'ioremu raromo'iröhego. ²Avevejö'oho vavaenimoromo hara'uë'i muebejarueje ö'idöre jiaje javuoho baeromo éhuro niögunö'e aegorovo'iröhëni. ³Niögunö'e aegorovë'oho bogo niögu rumo'oho éma raromo jijihanovo'ejo. ⁴Sa'are ma-jahuri raromarue nosi javuore raromaruevare evare vavaenimo avohoromo hara'uarueje. No vavaenaguaje hesi bëhoho bogo niögu mamioho boremi'ö'i naguajohunioho bogo éhunioho vavaenimo'i a'i God-hu bojamui'iröhë niögu i'ohuro döre aegorovego éhuro raromemua raromo'iröhë muohuro sisëréjavuobe va'a'je

muoho ruahö'löjego barë'i i'e javuoröhego. Ëhuni vavaenimarueje. ⁵Röhu hesi God-ro no avohavuadeje noro ëhi i'e baeröhego. Avohavuoromo hesi Aru'aho maho suvuore bojamuijë'eje noro uvoröhego: Iae mae-ëjo. Hesi Aru'aho bojamuijadëhi suvuoro vituoho ëhi bojamui'iramu ma-mabëhe bae'ejarëjo.

⁶Ëhuni majae ëhi no dë sasohoromo biririvarueje. Rabëni no gavaruoho nosi sino haho'ere raromaruoho ëhuro Bada'o gemuoroho bogo raromarueje. ⁷Bada mae uehorovoromo raromo jijiharuoho bogo hu garomo ëhioho ë'arueje. ⁸Amo noro dë sasohoromo biririvarueje. Dë sasohoromo biririvë'i uvarueje: Nosi sinoroho bogo raromo'i Bada'o gemu mae raromë'oho ëho iae maho höjo. ⁹Röhu no sinore raromë'oho o bogo raromë'oho ëho bogo uehorovo'i a'i nosi uehoroho ë gemu bamarueje noro muoho avoho vaejego Badaro göromo nimorohoröhego. ¹⁰Huhu nimorohoröhego vaejarue hesi bëhoho no ae aho'obëhe Keriso-are nunire riravo'ijo no ae gemu sinehu raromoromo mu mae o sisë vaejarue ëhi jië'e manaho baebe va'iröhëni.

**Kerisohu no buore vaejavuoromo God-are gemuore
bamavuade jö Paul-mëhu a majëhinövare jöhoje.**

¹¹Hesi nunire riravo'iröhohuni ëhuni Bada juhuonamiromo a jabesi simanoho huotovëho gavarueje jaburo hu mae uehorovoröhego. No ëhi mae ë'aruoho God-ro no gö barëjë'eje. Röhu na uehorovoromo uve: Nani jemë'o jemesi dë vövöbajo'ëro ma-va'orahoro gövuaruje höjo. Ëhi jië'oho iae na nege. ¹²Noehu mae ë'ego God-hu gövuaje jöho uëve röhu nadi uvore: Paul hesi arijo'lëro hesi ihohu'o hesi aribövi jabesi ihohu'o mami'e nigemadoho röhu maho ëma nigemoromo ë'ajëjo noro uvoröhego: God-are mu vae'iröhohoh eni jëvajëjo. A'l ë jöho jaivode hesi bëhoho ëhuro jemë nosi jöëni nimoroho'irarijego. Nimorohoromo he'irarije aehu nosi jö sisë atoruomamu hejë'oho jö mana uë'irarijoho jemesi örire jioröhego. Nosi jö sisë atoruomaje aribövoho dë vövöbajo'oho bogo nimorohë'e ato'i a'i ma-sinoremu nimorohë'i atoromo nosi jö sisëho atoruomajeje. ¹³Aehu uvaruoho: Paul-mëro simane sisérëromo muoho vaejarue hö uvaruoho no God-ni ëhi jië'e muoho vaejarueje. O simano mae javuego mu vaejaruoho ëho jemesi jöëni ëhioho vaejarueje. ¹⁴Ëhesi bëhoho Kerisoro no dë vövöbajo'e aho'o uehorovavuajeje. Ëhuremu no uehorovoromo bogo nosi jöënioho a'i God-are o aribövi jemesi jöëni uehorovoromo muoho vaejarueje. Iae no uehorovoromo uvarueje: Ae gemuëro ae aho'obëhëni guomade höjo. Urimo ae aho'obëhe no mu sisëmu uehorovaroho röhu Kerisohu guomadohuro ëhuro ae aho'obëhe no'o ëhi vuovavuanovamu nosi mu sisëho barëjahuë'e höjo. ¹⁵Kerisohu ae aho'obëhëni guomade hesi bëhoho no ave sa'are raromarue aribövihuro ijönöho bogo nosi sinemuoho uehorovoromo raromo jijiho'i noni guomoromo ri'özade aho uehorovoromo raromo jijiho'iröhëgo. Iae ëhuni hu guomade höjo.

¹⁶ Ěhi jiē'éro aehu uehorovaruēhioho no ijonöho bogo ēhioho uehorovoromo uvo'ejo: Ěaho mae o sisë höjo. Urimoho aehu jabies ma-uehorovaruēhi no'o ēhi uehorovoromo uvonövareje: Iae Keriso ēhi ēhi jiē'e ae höjo. Röhu jaruvoho no bogo ēhioho uehorovarueje. ¹⁷ Ěhu'éro jiē'éro ae rahu Keriso-are ae gemuoho javuël'oho no i'e javuajeje. Mu mamioho barëjahuo'i mu i'l' rovë'eje. ¹⁸ Ěmuoho aho'obëhe hesi God-ro avohahuadeje. Huro Keriso nugö'l'romo ēhuro buore vaejavuoromo hu'o no'o aevoromo maro raromareje. O mue bojamuadeje buore vaejavuade jöho majëhijego aëro heromo ejahoruomoröhego. ¹⁹ Jöho aviëhije. God-ro Keriso-are dë vövöbajo'o uhure jioromo mue ajamiromo ēhuro ae aho'obëhe nosi sisë hesi i'uoho bogo uehorovahuo'i buore vaejavuade höjo. Buore vaejavuoromo buore vaejavuade jöho bojamuade höjo noro majëhibe jijihoröhego. ²⁰ Ěhu'éro jiē'éro no Keriso'o röromö jö majëhijarue aribövie javuël'ego God-ro jöho bojamuromo uövuego no ae dinëmarueje. Keriso-are jöeni ae uëvarueje: Buore vaejavuade jöho eromo God'o gemuoro huë mae raromohëjo. ²¹ Keriso hu mu sisëho bogojiadeje. Röhu God-ro nosi sisëho hesi örire bojamamu baejadeje ēhuro no Keriso-are ae gemuohuro javuël'ero God-ro nosi ihoho avohavuego hesi nunire ma-mae riravorörhego.

6 ¹No God'o gemu mae mue vaejaruëro javuël'ero no naguaje jöho jemesi örire majëhi'irögöro ë'ö jemëro ēhi ë'irarijego. God-hu huë baeromo bojëmade jö maho mu maho nadi éma baeromo boremi'l'oi ma-avoho ma'enore. ²God-are surire jöho jajivoromo ēhi uvë'eje:

God naehu huë baejëvo'irode majaho rovamu evare na jemesi jöho ejëhode höjo.

Jemë maro bamëvo'irode majaho rovamu evare na ajëmijode höjo.

God-ro ēhi majahuijadeje. Röhu ë hesi bëhoho gare. God-hu huë baejëvo'i uvade majaho jaruvoje. Maro bamëvo'i uvade majaho jaruvoje.

³ Paul na'o nasi ariböviciohu'o noehu God-are mu vaejaruoho ë muoho iho sisë hö uvë'oho no bijönague. Ěhuni nosi muoho bogo sisë'ioho vaejarueje aëro ëho garomo sisë'i uehorovoromo rireromojöëni. ⁴A'i God-are mu vaejarue ariböviehu ë'aruëhi ēhi mue aho'o a nunire avoho vaejarueje. Huë vavaene mu sisë gö gö rovë'oho biririvo avohoromo riravarueje.

⁵ Aehu hisuebijavuël'oho savoji gagore io'amavuël'oho muorovamui'i juhijavuël'oho ma-biririvarueje. Noehu i'u'e mu vaejë'oho röho dere bogo momorö'øjë'oho i bogo ue'ahë'oho ma-biririvarueje. ⁶Biririvoromo mu mahemu uehorovoromo Keriso-are jöho mae garomo a jabiesi mu sisëho ma-ga taemoromo ae huë baejëvoromo God-are Aru'ahoho baeromo ae dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvoromo ⁷God-are jö maho majëhiromo hesi darugoho röjëhijarueje. Ěhi'oromo God-are mu vaejarue ariböviehu ë'aruëhi no ēhi a nunire mae vaejarueje. Mu mae vaeromo ēhuro Satan-hu no'o muorovë'oho övo göhuro tugohë'i övo göhuro mana

muorovamijarueje. ⁸ Aëro rajahuinövo sivaguonövarueje. Nosi ihoho ba'obuenövo ba'ojiomonövarueje. Aëro ma-uvarueje: Paul-më sareri'e aribövie jëvajëjo röhu ma-jö maemu atarueje. ⁹ Aëro uvarueje: Paul-më iho rumo'e aribövie jëvajëjo röhu ae aho'obëhe nosi ihoho iae heruomajeje. Aëro uvarueje: Vuovëvo'ië'ajëjo röhu bogo vuovo'i iae birirvoromo raromarueje. Aëro uvarueje: Sisëni i'uoho baejarue höjo röhu bogo vuovavuajeje. ¹⁰ Aëro uvarueje: Huë vavaene baejarue höjo röhu majae ëhi nimoroharueje. Aëro uvarueje: Bövi bise'o rumo'e jëvajëjo röhu noro ae aho'o ajëmijego Keriso-are bövi bise'o maho baejarueje. Aëro uvarueje: Rabe rabe bogojëvajëjo röhu bövie bise'e aho'o nosi örire eni jië'eje.

¹¹ Corinth amo rajomë nosi simanore dë vövöbajo'ere jöho sama'e huruoho majëhijë'e javue. Nosi dë vövöbajo'e aho'o jemesi örire bojëmijë'e javue. ¹² No jemesi öriroho bogo uehorovëvoromo vuonugë'e jemëro nosi örire uehorovavuoromo vuonugavuanovë'e jëve. ¹³ Vavuehu aboji harihu'e jö majëhijaruëhi ëhi naro jemë uëve: Jemëro mana ëhi dë vövöbajo'e aho'o nosi öroro bojamuirëjo.

**Christian ariböviehu God rumo'e aribövi jabesi uehoro
bogo baeromo jabu'o bimuvorovo'iröhe jöhoje.**

¹⁴ God bogo ma uehorovarue ariböviohu'o gemuoroho nadi bimuvoromo uehore gemuoho baere. Jabesiroho hahagu jio'i jemesiroho hahaguje. Na mu mahu'o mu sisëhu'o mu gemuohoje o hahagu hahaguje. Hesi hahagu hahaguje. Na ajohu'o ramoramohu'o gemuohoje o hahagu hahaguje. Hesi hahagu hahaguje. ¹⁵ Na Keriso'o Satan'o jöe gemuoho uehorovarueje o hahagu hahagu uehorovarueje. Hesi hahagu hahagu uehorovarueje. ¹⁶ Na God-are osa börömohu'o sareri'e vörö'e inömöhu'o gemuohoje o hahagu hahaguje. Hesi hahagu hahaguje. Röhu no God darugo'o hijaje a hesi osa börömoho val'ëne javue. Ëhesi bëhoho God-are surire jöho ëhi uvëleje:

God naro jubesire hiromo jabu'o juvo'ejëjo.

Na jubesi Börömoho jevo'i jabumë nasi aribövie jioruomo'ajëjo.

¹⁷ Ëhuni Badaro uvajëjo: Jemëro jabumë gorëvoromo jemesi hahagu raromohëjo.

Sisëho nadi gavanovohëjo.

Ëhi ë'ë'oho naro jemë rajëhiromo baejëvo'ejëjo.

¹⁸ Baejëvo'iramu na jemesi Vavue jevo'i jemë nasi aboji harihu'e jëvo'ajëjo.

Bada mu bövi bise'o eni jië'e ahuro ëhi uëvajëjo.

7 ¹ Nasi õ mueno'le God-hu ëhi mae vaejavuoröhëni uövuadohuni ëhuni mu sisë aho'obëhe vae'amego ëhuro sino haho'o dë

vövöbajo'o siséréjavua joho ë'ego no ëho goro'i God gemu börömoho hö uehorovoromo mu mae gemu vaeromo avoho raromo'iro.

Corinth ekaresiaeahu mu mae vaejamu Paul-hu heromo nimorohade jöhoje.

2 Jemesi dë vövöbajo'e aho'o nosi öroro bojamuire. Nomë aho bogo sisë'ioho vaejëvë'e javue. Aho bogo ijumëvë'e javue. Jemesi bövioho bise'oho bogo sarerisareriëmiromo ujuohëhë'e javue. **3** Ëjöho na bogo uëromo ë'e: Jemë a sisë jëvajëjo. Na mami'e uëvodeje: Jemë nosi dë vövöbajo'ere jëvajëjo ëhuro no biririvoromo raromë'oho o vuovavuë'oho jemë'o no'o gemuoro javuoröhego. **4** Na jemesi örire mae uehorovëvo avohajeje. Jemesi jöëni sisë maro nimoroheve. Iae no huë vavaene aho'o javue röhu na herove nasi dë vövöbajo'ere huë sanue rue avohoromo sasohevo'ego.

5 Iae no Macedonia sa'are rueromo uvareje: Nosi dë vövöbajo'oho sanuovavuo'ajëjo röhu bogo. A'i huë vavaene aho'o nosi örire ruenövohijo. Gahijo anaguo biraguo' vae'l'i ari'ego. Nosi uhure juhuone rojomohijo. **6** Röhu God-hu huë vavaeni sanuamujaje ahuro jië'éro Titus nugö'öjamu rovadohuro ëhuro no sanuamuamu biririvavuadeje. **7** Röhu bogo huhu rueromo sanuamujadohuremu jio'i a'i Titus-hu jemesi örire huë sanu baejade jöho no hejamu ëhuro God-ro nosi dëho sanuamujadeje. Huro rueromo uövuadeje: Corinth aribövihuro nörö gal'i nimohijajo. Jabesi sisëni vavaenimohijajo. Nöruare örire ajami'i nimohijajo. Iae éhuni avevejö'oho na nimorohevo avohe.

8 Naro urimë'i uru'ö jöho jajivoromo nugö'öjamu jemëro garomo huë vavaene baejarijeje. Iae éhi ë'odeje röhu na bogo uehore gö baeromo uvajeje: Uru'ö jöho rabëni jajivode höjo. Röhu urimo na uvodeje: Na rabëni jajivode höjo. Na gavajoho jemë huë vavaeni baejarijoho ého majae mabisemu baeromo barëjadeje. Éhi jie röhu iae baejarijeje. **9** A'i jaruvo na jö jajivodoho dë mae jeve bogo vavaeni bojëmijodohuni a'i jemëhu vavaeni baeromo éhuni huotorovoromo avoho uehorovarijohuni. God-hu nimaje éhi jië'e vavaenoho baejarijeje. No bogo ëhuro jemë sisë vaejëvareje. **10** Ae rahu God-hu nimaje éhi jië'e vavaeni baejë'ohuro ëhuro ja huotorovoromo avoho uehorovoromo maro hi'a'anue. Avoho uehorovoromo avoho hijë'oho bogo ë hesi jöënioho vavaenimo'anue. A'i sinemu uehorovoromo vavaeni baejë'ohuro ëhuro ma-guomo'a'anue. **11** Röhu gare. God-hu nimaje éhi jië'e vavaeni baejarijohuro ëhuro ave mu maho rovadeje. Jemesirire jiade mu sisë ma-nunëremu gavarijoho vuonugoromo aho'i uehorovarijeje. Övo uno'e ma-maemu jëvajoho röjehi'i nimarijeje. Mu sisëhuni dë vörönégadeje. Éhesi i'uohuni juhuonivarijeje. Nasi jöëni vavaenimarijeje. Muoho avoho'i nimarijeje. Sisë vaejade aho i'ue mana bojam'i'i nimarijeje. Iae no gavö jemë ë mu sisë avoharijoho ma-mabëhe jio'ego.

12 Ëhu'ëro jiël'ëro iae na uru'ö jöho jemëni jajivodeje röhu na mu sisë vaejade aho bogo uehorovoromo sisë baejade aho bogo uehorovoromo jajivo'i a'i naehu jajivode hesi bëhoho jemëro God-are nunire riravoromo garomo uvo'irarijego: Iae no Paul-mesi jöëni uehorovo avoharue höjo.
 13 Jemëhu nosi jöëni uehorovarujohuro ëhuro no sanuamuijamu birire baejë'e javue.

Birire baeromo gavare Titus nimorohamu gagorovo no'o nimoroho avohareje ë hesi bëhoho jemë ae aho'o hu ajamamu hesi dë sasohahadohuni. 14 Ëhesi bëhoho urimë'i naro jemesi jöëni nimorohë'i jöe bisemu Titus-are örire majahiromo uavodeje: Corinth aribövioho mu mae vaejarue höjo. Ëhi uavamu hegorovo Titus-ro ö'lormo gavade jemë mu mae vaejamu gagorovo vuonorö'ö rueromo uevadeje: Paul ja Corinth amo rajo jabiesi jöho mae uevane höjo. Jaehu uevanëhi Corinth aribövioho ëhi jiël'ë mu maho vaejamu gevode höjo. Ëhi uevamu hegorovo na javojoho bogo bae'i mae jevadeje. Noehu Corinth amo rajo jemesi örire jöe aho'o ma-maemu majëhinövarëhi ëhi Titus-are örire jö mae majahijareje. 15 O Titus-ro jemesi örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvajeje. Ëhesi bëhoho hu jemë gëromo simanoro vaejël'ëro uvajeje: Naro Corinth amore va'amu amo rajohuro juhuonivoromo butubutumoromo jejemiromo ae aho'obëhe nasi jöho gemu ejehare höjo. 16 Ëhu'ëro jiël'ëro na uvajeje: Naehu nimaje muoho ae aho'obëhe jemëro majae ëhi vaejaruje hö uvoromo nimoroheve.

**Corinth ekaresiaehu rabëni öve sasohoromo bövie bise'
a bojëmi'iröhe hesi jö bëhi Paul-hu jajivadohoje.**

8 1 Röhu nosi ö mueno'e no nague Macedonia sa'a rajo ekaresia jabiesi jöho jemëro ga'irarijego. Macedonia sa'are ekaresia God-hu huë baeromo ajëmamu jabuhu ë'are jöho no majëhi'ië'ö.
 2 Macedonia ekaresiaho jabumë huë vavaene börömo böröme baeromo sisë'i raromareje. Iae sisë'i raromareje röhu evare majare nimoroho avohareje. Nimorohoromo ëhuro bövie bise'e biseharihe jëvadoho röhu öve sasohëvamu suvuore bogo bise'o vadu'oho God-are örire i'imamijareje. 3 Jaburo rabe rabe jëvajoho i'imamiromo röhu gö'o döre mamareje. Ëhi'amu gevël'ëro na ë jöho jemë majëhije. Jabiesi nimoromo ri'öromo 4 dinamuiromo uövuaraje: Uövuego no jemë'o bimuvoromo God-are aribövie Judea raromaruoho ajëmi'irarëjo. Ëhi uövuë'oho huë mae javuo'ajëjo. 5 Noro uehorovoromo uvareje: Jabumë ma-moniemu i'imamui'ajëjo. Ëhi uvareje röhu bogo ëhemuoho ë'areje. A'i urimo jabiesi dë vövöbajo'oho Badare örire bojamirovoromo evare God-hu nimajëhi nosi örire bojamirovareje. 6 Ëhi'amu gagorovo noro Titus uavareje huhu jemë'o hiromu mu aevadëhi huro röhu maho ö'lormo ëhi ajëmego jemëro ë huë baejarije mu mabëhoho röhu maho vaeromo barë'irarijego. 7 Röhu jemë mue aho'obëhe vae avoharujeje. Jemë God mae uehorovo

avoharujeje. Jöho mae ato avoharujeje. Simanëro mae ga avoharujeje. Mue bövie bise'e ajamui'i nimo avoharujeje. Nosi örire uehorovavuo avoharujeje. Ëhuni no nague jemëro ë huë bae'irarije muoho ëhu'o vae avoho'irarijego.

⁸ Na bogo darugo'e jägoroho jemesi öriroho bojëmi'i a'i aribövi ior'iorehu ajëmi'i nimo avohare jöho naro majëhiromo jajivodeje ga'irodëni jemë ma-döhemu ae uehorovëvego o uhohu'o uehorovëvoromo huë baeromo ajëmijego. ⁹Nosi Bada Iesu Kerisohu huë baeromo ajamuade jöho iae jemë'o uehorovarujeje. Hesi örire börömo mae jiadeje röhu jemesi jöeni vuonugoromo rueromo bövi bise'o rumo'e hijadeje ëhuro hu bövi bise'o rumo'ëro jië'ëro ëhu'ëro jemëro aru'aho'e mue bövie bise'e bae avoho'irarijego.

¹⁰ Nasi uehoroho jemë diehi ë'ego marejëvo'iröhe öroho aviëhije. Vaduni göho jemëro urimo ë suvuoro muoho aevoromo vaejamu a ior'iорohuro ijönö aevareje. Jemëro urimo ë muoho vae'i nimamu a ior'iорohuro ijönö nimareje. ¹¹Jaruvocho ë mu vituoho vae barëre. Jemëhu mu aevöli börömo bëhi nimarijëhi ëhi vae barë'i nimo avohore. Nimoromo jemë rabe övore jëvajoho ëho bojamire. ¹²Jemë bojamili nimoromo övore jëvamu bojamijë'oho God-ro uvajeje: Ëho suvuoro mae höjo. Övore bogojëvë'oho God bogo uëvajeje: Bojemihëjo.

¹³ Na bogo uve jemëro bövi mae bojëmiromo ëhuro bogo eni jëvego huë vavaeni'e raromego a ior'iорohuro ma-samae baeromo nimorohoröhego. Na bogo ëhioho nego'irögoro na nege ae aho'obëhe ma-gemuoho jëvoröhego. ¹⁴Avevjö'oho jemë moni böröme jëvo'i jabumë bogojëvë'ëro jemëro jabumë ajëmi'arufe. Ëhi jië'oho ijönöho jabumë moni böröme jëvo'i jemë bogojëvë'iroho jabumëro jemë ajëmi'ë'ë. Ëhi jië'oho jemë'o jabu'o gemuoho jëvo'lë'e.

¹⁵ God-are surire jöho ëhi gemuoho jajivoromo uvë'eje:
Bövie gagovade aho i vituoho bogo rune vaejade höjo.
Bisemu gagovade aho hu ie eni jiade höjo.

**Titus o ae gö niö'i Corinth amore va'oromo
ajëmiromo suvuore gagovo'iröhe jöhoje.**

¹⁶ No God-are örire huë mae uavö. Rabëni hesi bëhoho huro Titus-are dë vövöbajo'oho huotovahë'ëro noehu jemë ajëmi'i nimaruëhi Titus'o ëhi ajëmi'i nimajeje. ¹⁷Nimë'ëro huro jemë ajëmijöro noro ua gavamu hegorovo ejahuadeje. Ejahuoromo röhu ajëmi'i nimo avohamu ëhuni hesi uvadeje jemesirire ö'iröhëni. ¹⁸Röhu Titus'o gemu mae va'iröhego nosi ö göho nugö'özö. Ëahuro God-are jö maho ma-mae majëhibe juvajeje. Ëhuni ekaresiae dinö'e dinö'e jio'amajohuro hesi örire rajahiruomajeje. ¹⁹Röhu gö'o ekaresia aribövioxhuro ë aho baeruomadeje bövi bise'o bogojië'e aribövi jabesi suvuoroho noro baejëhoromo va'ego evare huro no'o gemu

mae ö'oröhego. Ësuvuoro mu hesi bëhoho Badare iohoho ma-mabëhe jio'i o ae aho'obëhe göröhego nomë huë baejëvo'i naguego. ²⁰Huhu Titus'o va'iröhego noehu nugöl'öjarue hesi bëhoho aëro uvojöëni: Moni böröme sisë'i muebejarujëjo. ²¹Iae no nague muoho Badare nuniro avoho vaeromo röhu ëhi a nuniro avoho vael'iröhego.

²²Titus'o ë ö göhu'o rëmöl'öromo ö göhu'o nugöl'öjö ë ae niö'iohu'o gemu mae ö'oröhego. Urimë'i ë ahuro Keriso-are muoho ajëmi'i nimo'ego no gabe ruenövareje. Röhu jaruwoho hu börömo bëhe ave muohu'o jemë ajëmi'i nimajeje jemesi örire mae uehorovëvë'ëro jië'ëro. ²³Titus hu na'o bimuvoromo jemëni mu vaejaje aeje. O nosi ö niö'ioho jabumë ekaresiahu rëmöl'öjare aho jëve. A maëro jëvë'ëro Keriso-are iohoho dö maro ajiö jië'leje. ²⁴Ëhuni ë aribövihuro ö'ego jemëro mae rajëhijego jaburo uvo'i: Corinth aribövioho huë baejë'e aribövie jioruomajëjo. Ëhu'ëro Paul-mëro jabesi jöho mae nimoronimorohë'i majahuijare höjo. Jabumë ëhi uehorovë'oho ekaresiae aho'obëhe jemesi jöho heromo uvoruomo'ë'ë: Paul-mëro Corinth aribövi jabesi jöho mae atare höjo.

**Christian ioro'iroo jabisi örire huë baejëvoromo
moni bojëmi'iröhe jöhoje.**

9 ¹God-are aribövi ajëmi'irarije muoho iae jemë gavarujeje röhu na diehi jië'e jöho jajivoromo majëhijego gare. ²Na gëvajeje jemëro ajëmi'i nimego. Ëhuni bogo jajivo'ëjo. Jemë nimarujoho naro Macedonia sa'a rajo jabisi örire nimorohë'i jövoromo uëbe rovë'e jeve: Greece sa'a rajoho jaburo mami'l vaduni göre aevoromo bövi bise'o avoharoho ëhi jëvobe rovë'e höjo. Jemesi jöho ëhi uëvamu hegorovo Macedonia sa'a raje ae aho'obëhe uvareje: Corinth aribövihuro ajëmi'i nimaruë uvoromo jabu'o ri'öromo ajëmi'i nimareje. Ëhuni ajëmi'irarije jöho na bogo jajivoromo majëhi'ëjo. ³A'i naro ö mueno'oho rëmöl'öje jaburo ö'ormo ajëmego naehu Macedonia rajo uëvodëhi ëhi bövie bise'e eni avoho'irarijego noehu jemesi jö nimorohë'i majëhijaroho bëhi rumo'e jianovojöëni. ⁴Na juhuoninege ijönö Macedonia sa'a rajehu na'o ö'ë'oho ö'ormo gëvego monioho bogo gagovë'ëro ëhu'ëro ajëmi'irarijoho jemë bogo eni avohë'e jëvego na javoje baejöëni rabëni monioho gagovo'arujë uvoromo mae uehorovëvë'ëro. Jemesi javoji jöho bogo majëhi'ëjo. ⁵Ëhuni na uvodeje: Nasi muoho ëhi höromo ö mueno'oho uëvodeje: Corinth amoro urimo va'irarijoho jabuhu bojëmi'i uövuare suvuoroho avohorego naro ijönö ö'ormo ga'iröjo suvuoroho gagovë'e jiego. Ëhesi bëhoho suvuoro urimo ajëmiromo gagovamu eni jië'oho na ö'ormo jemesi öriroho bogo dinëmi'iramu jemëro bogo övoho i'uhö'i dë vövöbajo'ere nimo avohoromo öve sasohoromo suvuoroho bojamui'aruje.

⁶Bëhoho aviëhije. Öve i'uhoromo suvuore ma-bisemu bamë'oho i uje bisemu öjë'ëro bisemu gagovaruëhi suvuoro manaho ëhi bisemu bae'a'anue.

O öve sasohoromo suvuoro böröme bamë'oho i ujo böröme öromo i böröme gagovaruëhi suvuoro manaho éhi böröme bae'a'anue. ⁷Éhu'e jiaje jemë ae gemüero gemüero bojëmi'i dë vövöbajo'ere uehorovarijëhi émino'e éhi bojëmire. Suvuoro muoho nadi uvore: I'u'e höromo bijöni bijönioho vaere. Aehu nimorohoromo huë baeromo bojëmijë'oho éhi jië'e aribövioho God-ro nimajeje. ⁸Huhu bövi mae ajëmi'iröhoho iae eni jië'e. Ajëmego éhuro majae éhi jemë bövie bise'e eni jëvego huë bae'irarije muoho aho'o vae avoho'irarijego. ⁹Éhi jië'oho suvuoro'e aribövi jioruomajëhi jemë éhi jëvo'ë'e. Suvuoro'e aribövi jabesi jöho God-are surire éhi uvë'eje:

Huro suvuoroho öve sasohoromo bövi rumo'e a jabesi örire
i'imëmibe va'aje höjo.

Huhu mu ma vaejaje jöho éhi jiemu jiobe va'a'ajëjo.

Jemë éhi jëvo'ë'e.

¹⁰Iruno'o ujo öi'ië'iroho God-ro suvuoramujego öjarueje. Iruno'o ue'aho'ië'iroho God-ro suvuoramujego gagovoromo ue'aharueje. Iruno'o ujohu'o iruno'ohu'o suvuoramujaje aho God-ro jemë'o aru'aho muoho bövioho bise'oho suvuorëmi'iramu rae avohëvo'iramu jemesi mu maho bövi mae jiëhol'ë'e. Huro éhi ajëmi'ë'e. ¹¹Ajëmiromo mae sisë rabe rabe suvuorëminövö'ë'e éhuro ae huë vavaeni jëvamu gëvë'oho jemëro öve sasohoromo i'imëmi'irarijego. Éhi jië'oho jemëro suvuoroho nosi örire i'imamui'iramu noro ujuoho va'ormo suvuorëmi'iramu ae aho'obëhe ujuohoromo God-are örire huë mae uaruomo'ë'e. ¹²Iae jemëhu ajëmiromo mae sisë i'imëmijë'oho éhuro é God-are aribövihuro rabe rabe bogo eni jëvajoho eni ujuohoruomo'ë'e. Ujuohoromo röhu éhuro ae aho'obëhe God mabëhe hö ua avohoruomo'ë'e. ¹³Jemëro éhi ajëmi'iramu jaburo jemesi suvuoroho ujuohoromo gal'ëö jemë uhohu'o mae jëvo'iramu. Éhi gëromu uvoruomo'ë'e: O Corinth amo rajohuro Keriso-are jö maho bogo ma-jö'ëremuoho ejaho'i dë vövöbajo'o uhohu'o ejaharue höjo. Ejahoromo huë baeromo öve sasohoromo suvuoroho nosi örire i'imamuiromo ae aho'o jabesi örire i'imëmijarue höjo. Jemesi jöho éhi uvoromo God-are ihoho döro bamoruomo'ë'e. ¹⁴God-are ihoho döro bamoromo uvoruomo'ë'e: God-ro Corinth aribövioho huë mae bojëmi avohoromo dë vövöbajo'oho huotovéhamu öve sasohoromo ajamuiruomade höjo. Éhi uvoromo jemesi jöëni vavaenimoromo God uaruomo'ë'e huro jemë ajëmiröhego. ¹⁵Asë'e God hu mabëheje rabëni huro huë baejavuoromo hesi Harihoho nosi örire suvuore börömo bëhe bojamuijë'ero jië'ëro. Suvuoro börömo bëhe jië'ego no é hesi jöho bogo ato varijënoho javue.

A göëro sarerivoromo uvareje: Paul hu ma-u'uhoromo Keriso-are muoho vaejaje höjo. O hesi sinohemu uehorovoromo vaejaje hö uvamu Paul-hu jabesi jö mana ahëhoromo jajivade jöhoje.

10 ¹Röhu Paul naro nasi jöho uë'ië'e. Jemëro avo'avoho here. Keriso ma-taemorovoromo sanu'e mu vaenövade a hesi ihore jöho

majëhi'ië'e. Aëro jemesi amore raromoromo nasi jö sisë sareri'e atoromo uvoruomajeje: Nöröru rueromo Corinth hijë'oho juhuoni juhuonie hi'i öre gö hijë'oho Corinth aribövi jemesi örire biriri'övoromo darugo'e jöho surire nugöl'öjaje höjo. Nörö éhi jië'e ae höjo. ² Éhi jië'e ae jiajë uvoruomaje aho naro jemesi örire ave jöho uëve. Avo'avohu uehorovego na ö'oromo Corinth hijë'iroho bogo biriri'övoromo darugo'e jöho majëhi'iro. Darugo'e jö majëhi'irodoho na bijönego'i röhu majëhi'irodoho iae na eni jeve. Ae rahumë nasi jö sarerivoromo uëvë'oho: O Paul-më ma-sa'a hesi muohuremu uehorovoromo muoho vaejarue hö uëvë'oho éhi jië'e aribövi jabiesi örire naro biririvoromo darugo'e jöho majëhi'irodéro uehorove. ³ Jabumëro uëvarueje: Paul-më ma-sa'a hesi muohuremu uehorovoromo muoho vaejarue höjo. Iae mae. Iae no sa'are raromo jijiharueje röhu sa'a hesi muoho bogo uehorovë'e Satan'o muorovarueje. ⁴ No muorovë'oho bogo ave sa'a hesi bijo bun'o'ho ujuohoromo muorovarueje. A'l God-are jöëni bijo bunonöle hesi darugoho baeromo Satan-are rejoho dadovo'amarueje. Hesi sareri'e jöho mu'uvaharueje. ⁵ Uehore rabe rabe simanore rovego éhuro döre bamorovoromo God bogo avoho gavarue éhi jië'e uehoro aehu baro bu'öjë'oho noro aho'amarueje. Ahoromo vöröe aho'o bojamiromo a ioro'ioro jabiesi simanoho huotovëharueje Keriso-are jöhemu ejaho'iröhego. Éhi'oromo Satan'o muorovarueje. ⁶ O jemëro Keriso-are jöho ejaho barë'iramu evare ae rahu jemesirire raromoromo Keriso-are jö bogo ejahoruomaje éhi jië'e aribövioho noeħu i'u bojëmi'iröhoho eni javuo'ëe.

⁷Bogo gurihijë'e jemesi nunire jiajoho avo'avohu gare. Aehu hesi uehorovoromo uvajoho: Na Keriso-are mu ajamijaje ae jevajë uvajoho ë'ego éhi jië'e ahuro uehorovo avohoromo uvo'iro: Na bogo nasi sivuoho Keriso-are mu ajamijaje aho jevo'i a'i na Keriso-are ae jevajëhi Paul-më jabu'o éhi jëvajëjo. ⁸ No Keriso-are aribövie javue röhu göho Badaro darugoho bojamuijë'eje hesi muoho vaeröhego. Darugo hesi bëhoho bogo jemë ijumëvo'i a'i ajëmego jemëro avoho biririvoromo mae uehorovobe va'irarijego. Éhuni é mu hesi darugo hesi jöhu'o naehu nimorohë'i jövë'oho éhu'o jö maëro jië'ëro ijonöho bogo javojego'ë'e. ⁹Röhu nasi darugo hesi jöho na bogo uë'ejø jemëro uehorovoromo uvojöëni: Juhuonaguojöro jero éma jajivane höjo. ¹⁰ Éhesi bëhoho aëro sarerivoromo uvoruomajeje: Paul-hu jö jajivoromo majahuijë'iroho darugo ma'o majahuijaje höjo. O rueromo no'o hijë'oho hu ma-u'uhë'e aëro jië'ëro bëhi rumo'e jöho jövego hejarue höjo. ¹¹ Éhi sarerivoromo uvoruomaruoho nadi'ego jabumë avoho uehorovoromo uvo'iro: Paul-mëhu öre gö raromoromo darugo'e jö jajivarüéhi jaburo rueromo no'o raromoromo muoho éhi darugo'o vae'iramu gë'ejarëjo.

¹² Röhu aëro sarerivoromo uvoruomajeje: Paul-më juhuoni'e aribövie jëvajëjo. Iae mae. Iae no juhuoni'e ae javue. Juhuoni'e aëro javuë'ëro

bogo biriri'övoromo uë'ejo: Jabeli sivu uehorovoromo jabeli iho nigemarue aribövihohu'o no jabu'o masije gemuoho javuajëjo. No bogo éhioho uë'ejo. Ëho jaburo göëro gö hesi muoho garomo jabeli arijo'arije mevorovoruomajeje ga'i mae o sisë jëvego. Ëhi jië'oho simane sisë'i uehorovoruomajeje. ¹³Röhü no bogo éhioho é'ejo. Nosi mu maho no bogo iosiramiromo ruëroho numéroho éma nimoronimorohë'ioho ato'ejo. No bogo sarerivoromo uvo'ejo: Ëho God-hu bojamuade muoho höromo nimoronimorohë'ioho ato'irögoro a'i hahu no bojamuade è muohuremu nimorohë'i ato'ejo. Röhü è muoho bogo öri göremuoho jio'i jemë'o ö'o baejëvë'e javue. ¹⁴No jemë bogo baejëvë'e javuo'ibejo noeju jemë ajémijaruohuni nimoroharuoho God-hu bamahuade énaho iosirami'ibejo. Röhü bogo iosiramijë'e javue. Ëhesi bëhoho Keriso-are jöho noro aevo'ioho ö'oromo majëhijareje. Ëhuni no nimoroharuoho iae maeje. ¹⁵Ae göehu mu vaejaroho garomo no bogo uvarueje: Noro vaejare höromo nimoronimorohë'i atarueje bogo noeju vaejare muoho jië'ego. Röhü no uvö: Jemëro avoho biririvoromo Keriso mae uehorovo'iramu evare God-hu bamahuade éni jiajëhi éhi nosi muoho jemesire tutuvoromo börömo bëhe ri'l'ö'l'ajëjo. ¹⁶Ri'l'ö'iramu noro va'o jemesi dejonörire sa'a ioro'ioro rajohu'o Keriso-are jö maho majëhibe jijiho'ejarëjo. Majëhibe jijië'iroho God-hu ae gö mu bojëmamu vaejare öri ari'eroho no bogo va'oromo jabuhu mu börömo vaejaroho garomo uvo'ejo: Noro vaejare höromo nimoronimorohë'ioho ato'ejo. A ioro'iorehu nimoronimorohë'i ataruëhioho no bogo éhioho é'ejo.

¹⁷A'i God-are surire jöho éhi uvë'eje: Nimorohë'i ato'ië'iroho Badare jöhemu nimorohë'i atorëjo. ¹⁸Ëhesi bëhoho ae rahu jabeli sivu uehorovoromo ae uëvë'oho: No eni javuajë uëvë'oho bogo éhuro God-are nuniroho maho jioruomo'l'e. A'i ae rahu Badahu uëvë'oho: Jabumë eni jëvajë uëvë'ohuro è aribövihuremu God-are nuniroho maho jioruomajeje.

Corinth ekaresiaëro sarerivoromo uvareje: Nani Paul hu bogo apostle maho jio'i ae gö i'o rovaroho ého apostle maho jio'amajë uvoruomamu Paul-hu jabeli uehoro ahëhoromo jajivade jöhoje.

11 ¹Na bisemu simano rumo'e jöho jajivanovo'ië'e. Röhü na nege jemëro nasi jöho bogo bijönimo'i ma-taemorovoromo he'irarijego. Ma-taemorovoromo here. ²Jemëhu he'irarije hesi bëhoho sisëhu jemë baejëvojöëni God-hu avoho muebejëvajëhi naro éhi jemë muebejëvajeje. Ëhesi bëhoho naro vavunö'e jemë muebejëvajeje. Ae gemuehu masuröhego uaromo vavuehu aboju muebejajëhi naro éhi é'ajeje jemë Keriso-are övore bojëmego hesi aribövi mae jioromo hu gemu mae uehorovo'irarijego. ³Keriso gemu mae uehorovo'irarijego muebejëve röhü na juhuoninege jemë Keriso gemu uhohu'o uehorovarijoho vuonugo'l'i

sareri'e jöho ejëhoromo simane sisëréjëvego rori'o va'ojöëni. Urimë'i sigobehu rueromo Eve sareri sareri'e jö majahijamu mae höromo ejahadëhi jemesi simanoho éhi sisëréjëvego Keriso vuonugojöëni uëve. ⁴ Naehu éhi juhuonivaje hesi bëhoho ae göehu ö'ormo Iesuare jö noehu majëhijaro ho huotohuotovoromo majëhijego jemë bogo bijönimo'i ého mabëhe ë'ormo ejarujeje. O God-are Aru'aho baejarijëhioho bogo éhioho rue'i hesi aru'aho göëro ö'ego bogo bijönimarujeje. O jemë jö mae hejarijëhioho ae göëro bogo éhioho majëhi'i hesi jöe gö majëhijego jemë éhu'o bogo bijönimo'i ého mabëhe ë'ormo ejarujeje. Jabeli sareri'e jö ejëharujohuni éhuni nasi jöhu'o nadi bijönimo'i a'l ma-taemorovoromo here.

⁵ Éhesi bëhoho jemëro sarerivoromo uvarujeje: Éi'o rovare aribövihioho apostle masijo masije jioruomo'i nörüare ihoho bogohöjo. Éhi uvarujeje röhu na uehorovoromo uve: Jabeli iohuro nasiroho bogo iosiramiromo taemehë'e höjo. ⁶ Jemë uvarujeje: Nörö ave sa'a hesi vuëvo'e jöe gö gö jövo'iröhoho hu dadijave höjo. Nani na bogo éhi jië'e jö jövaje aho jeve röhu na nuni aji'e jöho baejë'e ae jeve. Énuni aji'e jöho aho'o noro röjëhi'ego jemë ma-samabëhe ganövariyeje.

⁷ O nani aveho uvarujeje sisë höjo. Naro manaho bogo baejë'e God-are jö maho jemesi örire éma majëhiromo éhuro nasi ihoho ba'obuejë'e jeve éhuro jemesi ihoho nigemë'e jioröhego. ⁸ Ekaresiae gö gö jabeli ijo bajoho ujuohëhoromo éhuro hinövodeje jemë ajëmi'irodëni. ⁹ Na jemë'o hiromo gavë'oho nasi mae sisë rabe rabe bogo eni jevamu gavë'oho na bogo jemesi öriroho huë vavaenoho bojëmiromo uë gënövodeje. Rabëni hesi bëhoho rabe rabe bogo eni jevajoho Christian ö mueno'ëro Macedonia sa'are jioromo ujuohëhoromo jemesi amore rueromo ajeminövareje. Éhi jië'ëro na jemesirire jiaje maho sisëho bogo éninëmi'i avo'avo ho mueberovonövodeje huë vavaene bojëmijöëni. Éhi gemuoho é'onövo'ejo. ¹⁰ Keriso-are jö maho nasi dëreje. Éhu'ëro na aveho jö mae uëve. Naehu jemesi maho sisëho bogo ujuohëhë'ëro naehu nimorohë'i jövajoho Greece sa'are raromaruje aribövihioho ae gemu vadu'oho bogo ahevo'anue. ¹¹ Na rabëni éhi jië'e jöho uëve. Na na jemë bogo uehorovëvoromo éhuni jöve. Röhu God-hu gevajoho iae naro jemesi örire uehorovëvajeje.

¹² Jemë ajëmijajohuni na manaho bogo ujuohajëro ijönöhu'o bogo ujuohëhë'ëjo. Éhesi bëhoho i'o ö'are aribövihuro nimö a ioro'iorohuro éma uvoröhego: Jabuhu nimorohë'i atarue jöho iae mae höjo. Jabu'o Paul-më'o masije gemuoho jëvajëjo. Éhuni i'o ö'are aribövieu jemesi bövi bise'o ujuohëharuëhioho na bogo éhioho é'ëjo a ioro'iorohuro uvoröhego: Éaribövihuo' Paul-më'o hahagu hahagu jëvajëjo. ¹³ Éaribövihioho bogo apostle maho jioruomo'i ma-sareri'e apostle jioruome. Sareri'e mu vaejarue aribövie jioruome. Huotorovoromo ma-döhemu mu mae vaejarueje aëro gëromö uvoröhego: Iae Keriso-are apostle jëvajëjo. ¹⁴ Éhi

jië'e sareri'e mu vaejaruoho gëromo no bogo majiohavue. Ëhesi bëhoho Satan'o huotorovoromo ma-döhemu mu mae vaejego aëro uvoruomajeje: Ajil'e aneraëro ë'ajéjo. ¹⁵Ëhuni Satan-are mu vaejaharue aribövihu'o huotorovoromo ma-döhemu mu mae vaejaruoho ého bogo börömehuje. Jabumë ë sisë vaejaruëhi éhi siséro va'lō hesi jioruome.

**Paul apostle jioromo huë vavaeni baebe juvaje
jö huhu nimorohë'i jajivade jöhoje.**

¹⁶ Röhu urimë'i jajivodëhi iae na éhi gemuoho majëhi'ië'e. Nadi ae gemu vadu'oho uvore: Paul simano rumo'e ae höjo. Röhu jemëhu uvë'oho: Nörö éhi jië'e ae hö uvë'oho iae hesije. Simano rumo'e ae höromo ma-baejevego na'lō ma-bisemu rajahirovë'i jajivo'iro. ¹⁷Na avevejö'e jajivo'ië'aje jöho bogo Badahu nimajëhi jië'e jöho jajivo'i a'lī simano rumo'e aehu ataruëhi éhi jajivo'ië'aje rajahirovo'irode bëhoho na jevajë uvë'ero jevë'ero. ¹⁸Ae aho'obëhe sine rajahirovë'i ataruohuni éhuni na'lō éhi gemuoho jajivo'ejo.

¹⁹Röhu jemë uvë'oho: Nörö simano rumo'e ae hö uvë'oho nasi jöho mabaere. Ëhesi bëhoho jemë uvarujeje: No simano ma'lē javuajëromo ë i'lō ö'are simano rumo'e aribövihoo mae höromo iae rajëhijë'i baejëvarujeje. ²⁰Jemëhu jabesi darugore raromojöro rémaruoho jemesi mae sisë ijéharuoho sarerisariëmiromo jemë baejëvaruoho jemë taemëvaruoho nu ano'ere hirumijëvaruoho éhi jië'e aribövihoo jemëro baejëvarujeje. ²¹Iae mae nomë darugo rumo'ero javuë'ero jabuhu ë'aruëhioho no bogo éhioho é'arueje. Ëhuni na javojego'ego uëve.

Jabuhu biriri'övoromo rajahirovë'i ataruëhi na'lō biriri'övoromo ë'ejo. Na simano rumo'e aëro jöho jövevanove. ²²Jemëro jabumë rajëhijöro uëvarueje: Nomë Hebrew sa'a raje javuajëjo. Röhu na diho raje jeve. O uëvarueje: Nomë Israel raje javuajëjo. Röhu na diho raje jeve. O uëvarueje: No Abraham-are ujo ömo'öme javuajëjo. Röhu iae na'lō ého raje jeve. ²³Jemëro jabumë rajëhijöro uëvarueje: Nomë Keriso-are mu vaejaharue ae javuajëjo. Röhu naro jabumë iosirëmiromo Keriso-are mu maho vaejajeje. Simano sisérëjë'e ahuro jövevanove. Jabumë iosirëmiromo mu bövie vaejë'e jeve. Iosirëmiromo Keriso-are jöëni savoji gagore hi'i hijë'e jeve. Majae aho'o hisuebijevobe rovë'ejö. Röhu jabumë bogo éhioho hisuebijëvë'ejö. Iosirëmiromo vörö'lere va'amu guomevo'i höjë'eje. ²⁴Jew rajehu vae aho'obëhe 39 hisuebijevi'i arijaroho ého majae övo gö mine éhi'obe rovë'ejö. ²⁵Majae niö'i gemu Rome rajëro na hisuebijevi'i arijë'ejö. Majae gemu munëro vajemijë'ejö. Majae niö'i gemu boat-re hiromo va'amu dadorovo'amadeje. Boat dadorovamu na majae gemu vahie gemu jovo ririre ijo ha'osi döre hetejodeje. ²⁶Majae aho'o öre göre göre juvodevare evare jovëro baejeko'i höjë'eje. Vajiohu'e aëro ijumevo'i höjë'ejö. Nasi sa'a rajëro ijumevo'i höjë'ejö. Sa'a ioro'ioro

rajëro ijumevo'i höjë'ejö. Amore hijamu ijumevo'i höjë'ejö. Örire juvamu ijumevo'i höjë'ejö. Sö jovore juvamu ijumevo'i höjë'eje. Ma-döëremu agane vaejevaruohuro ijumevo'i höjë'ejö. ²⁷Mue vaeromo u'ue baenövodeje. Röho deroho bogo avoho niavonövodeje. I rumo'e jovo rumo'e ma-hinövodeje. Ioho bogo uehorovë'i hinövodeje. Javu rumo'e niögü rumo'e ma-hinövodeje. ²⁸Ëhi jië'e huë vavaeni ioro'ioroho bogo uë'i ave jöhemu uë'ejö. Majae ëhi ekaresiae dinö'e dinö'e jioruomajohuni na uehorovëvoromo nurunuruego avohe. ²⁹Ae gö dë vövöbajo'e u'uhë'iroho na'o gemuoho herovajeje. Ae göehu gö hesi dëre bijiohamu sisëre beva'ë'iroho huë vavaene sisë maro jevajeje.

**Paul-ro Damascus jioromo ju'ebijadeje. Ëjöho Paul-ro jajivadeje
noro uvöröhego: Hu darugo rumo'e jiade höjo. Ëhesi jöhoje.**

³⁰Öre gö bogojevë'ego nasi jöho ëma nimorohë'i jövo'ejö. Röhu rabu muehu nasi örire rovadoho aehu heromo uvaruoho: Paul darugo rumo'e hö uvaruoho ëhi jië'e jöhemu nimorohë'i jajivo'ejö. ³¹Naehu jö jajivo'ië'ajoho Bada Iesuare Börömoho o göho hesi Vavue God-ro geve na bogo sarerëmi'ego. Hesi iohoho ma-mabëhe jiemu jiobe val'ë'e. ³²Na Damascus amore hijodevare ë sa'a muebejaje ae Aretas-are uhure bamare ahuro ë amo börömo rejo hesi ojore ojore ae nug'o'amadeje na va'ego guduamevoruomoröhego. ³³Ëhi'amu niomoniomo bojöre arirovodeje. Arirovamu ö'éro beromo ma-saginiëri ö'ire ma'enë'i amo rejo sigagure ö'oho a'ohö'özjë'i ma-u'emu ba'amevamu rue je'onö ruvebi sa'are ravo'amoromo ju'ebidëgodeje.

**God-hu mu mabëhe röjahi'ego Paul-hu nia'ovo'iraeromo
ganövade jöhu'o huë vavaeni'e hijade jöhu'oje.**

12 ¹Röhu öre gö bogojevë'ego gö'o nimoronimorohë'i jajivo'ejö. Nimoronimorohë'i jajivë'oho bogo ëhuro marëjevo'ë'e. Ëhi jie röhu Badahu ajemi'ego nia'ovo'iraeromo ga'amonövode jöho mu masije gö gö röjehi'ego nia'ovonö'e ga'amonövode jöho ëhi jië'e jöho iae na jajivo'ië'e. ²Na Christian ae gö gavë'e jeve. Ëaho God-hu baejamu aruhe ö'idö mare ajiomadeje. Ajiomoromo vuonorölö ruvebijadoho vadune aho'obëhe 14 barëjë'eje. Nani hu sinohu'o ajiomadeje o nani sine diboromo ajiomadeje. Na'o bogo gave. Hesi God-ro gemuëro gave. ³Naehu gavajoho ë aho God-ro baejamu Paradise-re ajiomadeje. Röhu maho uë'ejö. Nani sinohu'o ajiomadeje o nani sine diboromo ajiomadeje. Na'o bogo gave. Hesi God-ro gemuëro gave. ⁴Hu ajiomoromo hejadeje jö mabëhe hesi jöho bogo ato'iröhe jöho uvavamu. Hejade jö ma-aehu atë'oho sisëje. ⁵Ëhi jië'e a hesi jöho nimoronimorohë'i jövo'ejö. Röhu nasi jöho bogo jövo'ejö. Majae göro göro na bogo eni jevaje ë jöhemu nimorohë'i jövo'ejö. ⁶Röhu nasi jöho nimoronimorohë'i jövo'ibejo

ëho bogo simano rumo'e jöho jio'i ma-jö mae jio'ibejo. Röhu bogo nimorohë'ioho jövo'eo jemëro ma-nasi jöhemu heromo uvojöëni: Paul a böröme höjo. Ëhi jië'oho sisëje. O nasi mu jemesi nunehu garomo nasi jö jemesi hia'ehu heromo nörö mae hö uehorovë'oho éhemu iae maeje.

⁷Röhu ae gö ö'idöre ajiomoromo Paradise garomo ruvebijade è hesi jö majëhijode hesi bëhoho nasi jöho majëhiromo è'odeje. Röhu èhi jië'e mu masijo masijoho God-ro röhijamu ga'amë'ëro na sisë'i uehorovoromo döre bamorovojojöëni ëhuni huro huë vavaeni're ere bamevë'ëro huë vavaene gemuëro nasi sino uhure bibëro namijevanovajeje. Ébibëho Satan-hu nugö'ojadohoje na sisë vaejevonövoröhego. Röhu è vavaeni rovade hesi bëhoho naro bogo sisë'ioho uehorovoromo döröho bamorovo'irodego.

⁸Bibëro namijevanovamu hegorovo vae niö'i gemu Bada èninami'i hijodeje rori'o babu'öjehoröhego. ⁹Èninami'i hijamu uevadeje: Bogo è'ejöjo. Naehu huë baejavoromo darugo bojamajohuro ëhuro ja eni javajëjo. Èhesi bëhoho ae u'uhëvë'oho nasi darugohuro ëhuro biririvëvo avohaje höjo. Ëhi uevë'ëro ëhuni rabe rabe bogo eni jevë'oho èhi jië'e jöhuremu na nimoronimorohë'i jövo'eo. Èho nimoronimorohë'i jövë'oho nasi dë vövöbajo'o uhure ma-mabëhe jevo'ë'e ëhuro Keriso-are birirohuro na aegehoröhego. ¹⁰Èhu'ëro jië'ëro Keriso-are jöëni u'uhevë'oho o aehu sivegë'oho o naehu vörö'ere va'ë'oho o aehu sisë vaejevë'oho o huë vavaeni bövi bise'o baejevë'oho iae na huë mae jevajeje. Èhesi bëhoho u'uhevë'oho iae evare na daruge baeromo biririvevajeje.

**Paul-hu Corinth aribövi jabiesi jöëni börömo bëhe
uehorovoromo ëhuni jajivade jöhoje.**

¹¹Nasi arijo'ëro nasi jöho nimoronimorohë'i jövoromo ëhuro na simano rumo'e aëro jajivanovë'e jeve. Jemëro na bogo ajemijë'ëro èhu'ëro na öre gö bogojevadeje. Bogo naehu a'i jemëro uvo'ibejarije: Paul mu mae vaejaje hö uvo'ibejarije iae mae jio'ibejo. Röhu jemë bogo èhioho uvarijeje. Èhuro öre gö bogojevadeje. Èhesi bëhoho jemëro uvarujeje: Èi'o rovare aribövioho apostle masijo masijke jioruomo'i nöruare ihoho bogohöjo. Ëhi uvarujeje. Iae na bise'e jeve röhu jabiesi ihohuro nasi ihoho bogo iosiramiromo masijoho jioruomë'ëje. ¹²Na jemë'o hijodevare evare apostle-ehu vaeruomaje èhi jië'e mu masijoho bogo gavarue darugo'e mue gö gö u'urume vaenövodeje jemëro garomo uvo'irarijego: Nörö apostle höjo. ¹³Naro jemesi öriroho diehi sisë'i ajëmijë'ëro jemë uvarujeje: Paul ekaresia ioro'iorohuremu ajëmi'i no bogo ajamujade höjo. Jemë nani èma uvarujeje: Paul-hu nosi mana bogo baeromo huë vavaeni bogo bojamuinövadoho ého sisë höjo. Ëhi jië'oho nasi sisëho uehorovoromo vuonugore.

¹⁴Röhu aveho gare. Urimë'i vae niö'i ö'oromo hijodoho iae na röhu maho ö'ië'e. Ö'ë'oho bogo huë vavaenoho bojëmiromo jemesiriroho

mu hesi manaho bae'ego. Ëhesi bëhoho na jemesi maho sisëho bogo uehorovo'irögoro jemë uehorovëve. Jemë nasi aboji harihu'o va'ëne jëvanove. Aboji harihu'oho bogo vëmu vavu'o jabesi jöenioho maho sisëho gagovoromo bahijëhoruomo'i a'li vëmu vavu'ohuro aboji harihu'ohuni gagovoromo bahijëhoruomajeje. ¹⁵ Naehu jemë ajëmi'irodëni nasi mae sisë bojëmi barëromo nasi arijo'arije ëhu'o bojamirovë'oho na mae jeve. Naro jemesi örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvajeje. Na ëhuni jemëro na bogo börömoho uehorovevarujeje.

¹⁶ Nani jemë uvarujeje: Ja jö mae jövanuejo. Jasi arijo'ëro nosiriroho mu hesi manaho bogo baeromo huë vavaenoho bogo bojamuijane höjo. Iae mae-ëjo röhu ja sareri sareri'e aëro javë'ëro sareramuromos nosi ijo bajoho ujuohahuane höjo. ¹⁷ Ëhi uvarujoho na jemëro uvö: Paul-ro sarerivoromo hu'o röromo ae gö nugöl'özade höjo huro ö'oromo nosi maho sisëho vajiohuvodaguojöro. ¹⁸ Röhu na Titus sisë maro uavodeje: Corinth amoro va'onëromo Christian ö göho nugöl'özodeje Titus'o gemu mae ö'oröhego. Ëhi ë'odeje. Titus-ro ö'oromo na huro sarerëmiromo jemesi inömoho vajiohëro ujuohëhadeje. Bogo. Jemë'o uehorovore. Hu'o na'o uehore gemuoho mue gemuoho baeromo jireharueje.

¹⁹ Ave noehu jajivarue jöho nani jemëro adahobe va'oromo uvonövo'arufe: O Paul-mëhu jajivare hesi bëhoho jabumëro jabiesi ihoho nosi nunire avohoröhëni ëhuni jöho jajivare höjo. Röhu no bogo jemesi nuniroho riravoromo jajivo'i Keriso-are aëro javüe'ëro God-are nunire riravoromo jöho jajivë'e javue. Nosi ö mueno'e noehu jö jajivëhë'oho o mu rabe vaejëhë'oho è hesi bëhoho bogo nosi ihoho avohorovo'i a'li jemë ajëmego biririvëvoröhego ë'arueje. ²⁰ Na juhuoninege naro ö'oromo gëjöëni jemë ëhi mae jëvojöro negajoho gö jëvego o jemëro na gejöëni jemë na sanu'e ae jevojöro nëgajoho gö jevego. Na juhuoninege gëjöëni jemë iro muorovo'e vaejego o a jabiesi mu mahuni dë vörönëgego o vörö'iraeromo muorovego o jemë sivu sivue uehorovego o jemëro ae göëro gö sivego o ae göëro gö hesi sisëho saginiëri atego o sivue döro bamorovego o jemesi nimarujohemu èma vaejego. Ëhi jië'e mu sisëho jemëro vaejego gëjöëni ëhuni juhuoninege. ²¹ Na juhuoninege röhu maho ö'ego nasi Börömoho God-ro javoje bojemego jemesi nunire baejöëni. Ëhesi bëhoho na gëjöëni ae aho'obëhe jemesirire mami'e mu sisë vaejaroho bogo vuonugë'e jioruomego. Biriri'övoromo öehu jijihanovoromo bövi bise'o èma vaejaroho bogo vuonugë'e jioruomego. Ëhi garomo huë vavaene böröme baejöëni ëhuni juhuoninego'ego jöho jajive ajëmi'irodëro.

Corinth rajehu avoho raromoröhego Paul-hu majëhiromo jögoru mëmade jöhoje.

13 ¹ Urimo vae niö'i ö'odoho röhu maho ö'ego. Ëhi jië'oho vae niö'i gemu ö'ë'e jevo'ë'e. God-are surire jöho ëhi uvë'eje: Ae rahumëhu ae

gö hesi sisë court-re majëhijë'oho ae niö'i o niö'i gemu mu sisë gavarijohuro jöe gemuoho ajamirovoromo huruoho majëhi'iramu hesi jö sisëho jio'a'ajëjo. God-are surire jöho éhi uvëleje. Éhuni jemë bogo avoho raromë'oho naro ö'oromo jemesi jö sisëho majae niö'i gavodoho röhu maho gavëho'iramu jemesi sisëho va'orahore huruohëhë'e jio'ë'e. ² Urimë'i na ö'oromo rueromo röhu maho ö'ode majare evare jögore bojëmiromo uëvodeje: Mu sisë urimo vaejarije aribövihu'o a ioro'iorohu'o naehu röhu maho rovë'oho bogo vuororëmi'i l'ue bojëmi'ejöjo. Jemë'o hiromo éhi uëvodoho öre égo'o hiromo röhu maho éhi gemuoho uëve. ³ Naehu jemë i'u bojëmi'irode hesi bëhoho jemë uvarujeje: É'ego no ga'iraréjo Kerisoro Paul jöe bojamego o bogo bojamego huhu no majahuijajoho. Iae naro Keriso-are darugoho baeromo ö'oromo l'ue bojëmi'iramu ga'a'aruje Kerisohu na jö bojemajoho. Kerisoro bogo ma-u'uhoromo jemesi öriroho muoho vae'i a'l' darugo ma'o vaejajeje. ⁴ Iae Keriso-are sino u'uhamu korosire anamu guomadeje röhu avevejö'oho hu God-are darugoho baeromo biririvoromo hijajeje. Keriso-are aribövie gemuohuro javuë'ëro no'o éhi u'uhavuajeje. Röhu God-are darugoho baeromo Keriso'o gemu mae raromoromo biririvoromo jemesi örire ajëmi'ejöjo.

⁵ Nasi öriroho nadi bijeho ge'i a'l' jemesi arijo'arije garorovoromo gare jemë Keriso uhohu'o mae uehorovëvego o ma-döëremu mae uehorovëvego. Jemë iae garomo uvarujeje: Iesu Keriso Corinth rajo nosi dë vöväbaj'ere hijaje höjo. O na jemë ma-döëremu muoho vaejarujeje. ⁶ Röhu naro uve: Jemëro garomo uvo'a'arujeje: Paul-më bogo ma-döhemuoho muoho vaejarue höjo. Na nege jemëro éhi uvo'irarijego. ⁷ Noro God-are örire uavarueje huro ajëmego jemë bogo rireromëvo'iröhego. Éhesi bëhoho bogo ae aho'obëhe uvo'irarijego: Paul-mesi darugoho ruahö'özjë'e hö uvo'irarijego bogo éhunioho no uavarueje. A'l' no uavarue hesi bëhoho jemëro mu maemu vae'irarijego éhuni God uavarueje. Röhu jemë mu mae vaejamu noeju i'u bojëmi'iröhe darugo bogo röjëhijamu aehu uvë'oho: Paul-mesi darugoho bogohö uvë'oho iae hesije. ⁸ God-are jö ma aho'iröhoho no bogo eni javuo'i ma-nigemo'iröhoho eni javue. Éhuni jemëhu mu mahemu ejamu gevë'oho no i'u bojëmi'iröhe darugoho bogo röjëhi'ejöjo. ⁹ Jemëhu Keriso-are darugo baeromo biririvë'oho o noeju Keriso-are darugo jemë bogo röjëhiromo i'u bogo bojëmamu a nunire u'uhavuë'oho iae nimoroharueje. Jemëro avo'avoho uehorovo'irarijego éhuni noro God-are örire ua gavarueje. ¹⁰ Éhu'ego na öre égo'o hiromo ave jö jalavaje hesi bëhoho na ö'oromo jemë'o hiromo nasi darugoho bogo baeromo vör'ë i'uoho bojëmi'irodëni. Édarugoho Badaro bojemadeje bogo jemë ijumëvo'i a'l' ajëmego avoho biririvoromo mae uehorovobe va'irarijego.

Paul-hu ijo tugoho'i jejëmijade jöhoje.

¹¹ Nasi ö mueno'e ijo tugoho'i jöho uë'ië'e. Mae raromore. Avo'avoho uehorovoromo nasi jöho ejehore. Uehore gemu baeromo huë mae

baerovore. Ëhi ë'ë'oho God huë ma o sanu'e jö bojamuijaje ahuro jemë'o hi'ë'e.

12 Christian ö mueno'ehu jejamirovaruëhi ëhi jejamirovore.

God-are aribövie aho'obëhe jemesi örire jejëmijö.

13-14 Bada Iesu Kerisoro huë baejëvoromo jemë aho'o ajëminövo'i God-ro jemë aho'o uehorovëvonövo'i God-are Aru'aho Mahuro ae aho'o jemë'o gemu mae hi juvo'ë'e. Ahia mino'e.

GALATIANS

Paul-hu Galatia aribövi jejëmade jöhoje.

1 ¹O asë'e Galatia ekaresiaho Paul naro jemesi örire jajive. Na apostle jeve. Ëhesi bëhoho bogo ma-aehu hesi uehorovoromo uevamu apostle muoho bae'i bogo God-ro ae uavamu ë ahuro rueromo uevamu apostle muoho bae'irögoro a'l Iesu Keriso'o God Vavuohu'o jaburo uevamu apostle muoho baejodeje. Iesu Keriso'o God Vavuehu Iesu ajamamu ri'özade ë ahu'o ëho jaburo niöl'iro uevamu muoho baejë'ëro ëhu'ëro na apostle jeve. Ëhuni naehu majëhi'ië'aje jöho avo'avoho here. ²Röhu na'o gemuore arijarue Christian aganoho aho'obëhe na'o gemuore havoromo jemë jejëmijö ekaresiae aho'obëhe Galatia sa'are dinö'e dinö'e jëvajoho. ³Na nege God nosi Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajëmijego maro raromo'irarijego. ⁴Kerisoro God nosi Vavu hesi jöho ejahoromo nosi sisëni guomorovadeje ëhuro avevejö'je jiaje mu sisë hesi darugore javuajoho baeniahijego maro javuoröhego. ⁵Ëhuni God-are ihoho noro mabëhe uabe va'onörövo'ejo. Iae mae.

God-are jö mae ma-gemu jio'i gö gö bogojiaje jöhoje.

⁶Röhu jemë diehi diehi sisë'i ë'arujooho na heromo jöe barëjeve. Ëhesi bëhoho God-ro Keriso-are huë mae röjëhiromo ëhuro hesinö rinëgadeje. God-hu ëhi ë'adoho jemë rabëni ma-burëroho hu vuonugo'i jö göho God-are jö maho hörommo ejëhoromo baejö. ⁷Ëjöho bogo God-are jö maehuje Keriso-are jö maho gemu jio'i gö gö bogojië'ego. A'l aëro jemesi simanoho sisë vaejëhoromo Keriso-are jö maho huotuhuotovo majëhi'i nimö. ⁸Noro urimë'i God-are jö maho majëhijareje. Noehu majëhijare jöho ae rahu vuonugo'i sarerëmiromo jöe gö majëhiromo jemë ëma uëvë'oho: Aveho God-are jö mae hö uëvë'oho God-are i'u börömoho baeruomo'ë'e. Naehu ëhi sareri sareri ë'ë'oho o ae rahu ëhi ë'ë'oho no God-are i'u börömoho bae hesi javue. ⁹No mami'e jemë'o ariromo ëhi jië'e darugo'e jö majëhijaroho röhu jaruwo na jöe gemuoho majëhi'ejo. Jemëhu baejarije jö maho ae rahu vuonugo'i jemë sarerëmiromo uëvaruoho: Ave jö göho God-are jö mae hö uëvaruoho God-are i'u börömoho bae hesi jioruome.

¹⁰Naehu avevejö'e jajivaje jöho na na ma-aëro mae uehorovevojöro ë'e o na na God-ro mae uehorovevojöro ëhuni jajive. Na na ma-aëro rajehijöro jajive. Naehu ë'odëhi na ma-aëro rajehijöro jöho majëhi'ibejo ëhuro na bogo Keriso-are mu ajamijaje aho jevo'ibejo.

**Paul-hu a majëhijaje jö maho ë jöho bogo
aroho bae'i Iesuaro baejade jöhoje.**

¹¹Röhu nasi ö mueno'e na nege jemëro ave jöho avo'avoho he'irarijego. Keriso-are jö ma naehu majëhijamu hejarijoho bogo ma-aeju jabesi ma-uehorovoromo na majehare jöhoje. ¹²Bogo aehu aevoromo jöho majehiromo bëhoho huruoho majehi'irögoro a'i Iesu Kerisoro huro jöho majehijamu baejodeje.

¹³Iesu Kerisoro majehi'i bogo Keriso-are ariböviehu majehijamu hejodeje. Jemë'o uehorovore. Naehu bogo Christian vaejë'e Jew rajo a mami mu vaeromo God rajahinövode majare evare naehu diehi diehi hi juvonövode jöho mami'e hejarijeje. Evare majare naro biririvoromo God-are ekaresiae aho'obëhe sisë vaejëvobe mu'u'amo'i ë'o gabe rovodeje. Ëhuni Keriso-are jöho bogo jabesi öriroho hejodeje. ¹⁴A'i vadune gemuore jioruomade ë aribövieno nasi Jew raje gemuoho aho'o naro iosirëmiromo Jew rajo nosi hijo miono'o jabesi jögoro huro nimoromo nosi Jew rajo muoho bae avohodeje.

¹⁵Éhi jië'e ae jevadoho röhu urimo mamo na bogo rahevë'e madëre jevamu evare God-ro hesi jevojöro nijio'iraejevë'ëro ijönö huë baejavoromo hesinö rinegadeje. ¹⁶Rinegoromo hulu nimadëhi hesi Harihoho röjehijadeje naro garomo Jew rajo nosi sa'arohu bogo a'i sa'a ioro'ioro rajo jemesirire Keriso-are jö maho majëhibe juvonövo'irodego. Röhu God-ro hesi Harihu röjehijadevaroho evaroho na bogo ë amoro huro hiromo a jö'oro huro baeromo ¹⁷bogo Jerusalem amo börömoroho ajiomoromo urimo riravare apostle ömo'ömohu'oho jöho atoromo jö maho ë bae'irögoro a'i na ma-burëro öre gö va'oromo Arabia sa'are hijodeje. Hijë'ëro Damascus amore vuonoröl'öromo rovodeje. ¹⁸Amo röhu God-hu na hesi Harihu röjehijadoho vadune aho'obëhe niö'i gemu barëjamu evare na Peter'o jöe jörovo'i Jerusalem amore ajiomodeje. Röhu majae ma-bisemu hurae niö'i rabu'e éhi hu'o hiromo va'odeje. ¹⁹Peter iae naro garomo röhu Bada Iesuare öho James hu'o gavodeje. Röhu apostle ioro'ioro huro bogo gëvë'e ma-va'odeje.

²⁰Naehu jemesi örire jajivaje jöho God-hu gevajoho na bogo sarerëmije.

²¹Apostle ioro'ioro huro bogo gëvë'e ma-va'odeje. Jerusalem amo hoo Judea sa'aho nugo'i va'odoho va'o Syria sa'are Cilicia sa'are hibe juvodeje. ²²Röhu Keriso-are ekaresiae gö gö Judea sa'are raromaruoho ého jabu nasi nu ano'oho bogo gavareje. ²³Nasi nu ano'oho bogo ga'i ma-hejareje aëro uvavamu: Urimohu nöröro Christian aribövi nosi örire

sisë'i vaejavuobe juvade höjo. Sisë'i vaejavuobe juvoromo Keriso mae uehorovarue mu mu'u'i ë'o gabe juvadoho röhu avevejö'oho Keriso mae uehorovo'iröhe jöho nöröro majëhibe juvaje höjo. ²⁴Éhi uvamu hejë'éro jié'éro nasi jöeni God mabëhe uavareje.

Paul-hu a majëhijaje jöho Jerusalem ekaresia a masijohuro heromo uvareje: Ého jö mae höjo. Éhesi jöhoje.

2 ¹Éhi'oromo vadune aho'obëhe 14 barëjamu gagorovo naro Barnabas'o gemu mae Jerusalem amo böromore vuonorö'ö ajiomodeje. Röhu Titus hu'o hu'irae baeromo ajiomodeje. ²Ajiomode hesi bëhoho God-ro uevë'ego ajiomodeje. Ajiomoromo ekaresia a masijoho jaburemu na'o nosi hahagu gagovorovoromo jöho atareje. Atoromo naehu sa'a ioro'ioro rajo diehi jië'e jö majëhibe juvode jöho naro huruoho majëhijodeje é ekaresia a masijohuro avoho heruomoröhego rabëni naehu mami'e vaebe rovode muoho jabumëro ahehareje. Bogo ahehoromo uevareje: Sa'a gö rajoho Jew rajo jögoroho röjëhi'lbejanëjo. O na'o rovade aho Titus bogo Jew rajehu jio'i sa'a gö raje a jiajoho röhu jabumë bogo uövuareje: Titus baeromo Jew rajo muoho vaeromo sinoho tariojahego hu God-are nunire mae nami'irajo. Éa masijoho bogo éhi jië'e jöho uö'i a'i ⁴hesi ae göëro nimareje Jew rajehu ë'aruëhi éhi é'oromo Titus-are sinoho tariojahojöro. Röhu jabumë ma-döëremu Christian aribövie jëvë'éro é'areje. Ma-döëremu Christian aribövie jioromo sisë'i uehorovoromo saginiëri rueromo nosi gemuore gagovareje ga'i no Iesu Keriso-are ae gemuohuro javüe'éro no diehi jië'e sasohë'e muoho baejë'e javuego. Éhesi bëhoho jaburo nimareje Jew rajo nosi i'u'e muoho noro röhu maho vaemu vaeröhego. Éhuni nimareje Titus-are sinoho tariojahojöro. ⁵Éhi nëgamu röhu jabesi jöho no bogo mae bogo ejëhareje éhuro noro Keriso-are jö maho avo'avoho muebejego jemëro é jöhemu he'irarijego.

⁶Röhu ekaresiaehu uvoruomaje a masije hö uvoruomaje aribövioho jabumë a masijoho o ininoho naro uehorovoromo uvareje: Iae hesi höjo. Éhesi bëhoho God-ro gövujeje a masijoho o ininoho bogo göho göho javuo'i ma-gemuoho javuego. Röhu é ekaresia a masijohuro naehu majëhibe juvaje jöho heromo röhu jö gö'oho bogo döroho bojemijareje éhu'o majëhijöro. ⁷A'iro jabumëro iae mae garomo uvareje: God-hu Peter mu bojamijadëhi éhi nörö muoho bojamijade höjo noro Keriso-are jö maho baeromo Peter-ro Jew rajo örire majëhibe juvo'i naro sa'a ioro'ioro rajo örire éhi majëhibe juvo'irodego. ⁸Éhesi bëhoho God-ro Peter darugoho bojamijadeje huro apostle muoho baeromo Jew rajehu ajëmi'iröhego. God-hu Peter darugo bojamijadëhi na'o éhi bojemijadeje naro apostle muoho baeromo sa'a ioro'ioro rajehu ajëmi'irodego. ⁹Éhuni ekaresiaehu uvoruomaje masije hö uvoruomaje aribövioho James Peter

John ēho jaburo garomo uvareje: God-ro huē baeromo nörō muoho bojamade höromo na'o Barnabas'o öve ma'enaguromu uövuareje: Jemē'o no'o uehore gemuoho javuajējo. Noro Jew rajo nosi sa'are jöho majēhibe jijihi'o jemēro sa'a ioro'iro rajo jabiesi sa'aro va'o jöho majēhibe jirehonövoręjo. ¹⁰ Sa'a ioro'iro rajo jabiesi sa'aro va'o majēhibe jirehoręjo röhu nosi aribövi inömo bogojëvajoho ēho uehorovëvonövoręjo. Ekaresia a masijohuro ēhi uövuareje. Röhu ēhi jiē'e huē baejē'e muoho iae naro vae'i nimobe rovę'e jeve.

Antioch amore Peter-hu mu sisë vaejamu Paul-hu jögoru bojamade jöhoje.

¹¹ Röhu Peter Antioch amore rovamu naro hesi nuniro hu jö aho'ahamijodeje hu mu sisë vaejē'ego. ¹² Naehu ēhi uavode hesi bëhoho urimoho Peter-hu aevoromo Antioch rovadeware evare uvadeje: Jew rajo mu vaeromo sino tarivarue Christian aribövioho no'o Jew rajo mu bogo vaeromo sino bogo tarivarue Christian aribövioho jabu'o gemuoho javuajē uvoromo sa'a ioro'iro rajo Christian ö mueno'ohu'o gemuoro hiromu iohu inövadeje. Gemuore hiromu i ibe rovadoho gavade Jew rajohuro James-arire jioromo ro Antioch raromamu gëgorovo uvadeje: Èsino tarivojöro nimirue ariböviehu gevë'oho na Jew rajo mu bogo vaejarue ariböviohu'o gemuore hijamu gevë'oho bijönimoruomo'ajëromo juhuonivoromo sa'a ioro'iro rajohu'o i ijadoho vuonugo'i rori'o va'o hijadeje. ¹³ Peter-ro juhuonivoromo ēhi jiē'e sareri sareri'e muoho vaejamu gagorovo Jew rajo ioro'ioroho jaburo sa'a ioro'iro rajohu'o gemuore raromoromo i ue'aharoho vuonugo'i jabu'o èma sarere rori'o raromareje. Rori'o raromamu gëgorovo Barnabas-ro hu'o èma sarere va'o rori'o hijadeje. ¹⁴ Jabumëro ëhi'amu gëgorovo Paul naro mae gëromo uvodeje: Jabumë God-are jö maho bogo avo'avoho uehorovoromo ahoriroho va'aruëromo ëhuni ri'örümo Christian ae aho'obëhe jabiesi nuniro namiro Peter-are öriri uavodeje: Ja Jew rajo ae javajëjo röhu Jew rajo muoho bogo uehorovo'i sa'a ioro'iorehu raromaruëhi ëhi hibe rovę'e javajëjo. Ëhi jiē'oho ja rabëni sa'a ioro'iro rajoho gorëvanuęjo. Jabu gorëvanuohuni dadibijiohoromo Jew rajo muoho baejörajo.

God-are nunire mae riravo'iröhe hesi öroho ma-gemu jie. Iesu mae uehorovoromo ëhuro mae riravo'ejo. Ëhesi jöhoje.

¹⁵ Röhu no Jew rajo mae javue nosi hijo miono'oho Jew raje jiope rovę'ero. No bogo God-are jögoru rumo'e sa'a ioro'iro rajoho javuo'i no Jew raje javue. ¹⁶ Röhu noro garomo uvarueje: Ae rahu rahu God-are nunire mae nami'i nimë'oho hu bogo Jew rajo nosi jögoroho ejego God-ro garomo hesi sisëho u'ovahego hesi nuniroho maho namijaje höjo. Öroho bogo ëhioho höjo. Al'i Iesu Keriso mae uehorovego God-ro hesi sisëho u'ovahego hesi nunire mae namijaje höjo. Mae

nami'iröhe hesi öroho iae éhi höjo. Noro éhi gavë'éro éhuni Jew rajo Christian aribövioho no'o Iesu Keriso mae uehorovë'e javue noro hu mae uehorovoromo éhuro God-are nunire maeriravo'iröhëni. No bijönague mu vaeröhe jögoru e'i é'o garomo éhuro hesi nunire maeriravo'i é'o ga'iröhoho. Éhesi bëhoho bogo ae gemu vadu'oho noeuhu mu vaeröhe jögoroho ejego God-ro göromo nosi sisëho u'ovahuego hesi nuniroho maho riravarueje.¹⁷ Jew rajo Christian aribövioho no God-are nunire maeriravo'i naguajoho no bogo Jew rajo nosi jögoroho uehorovo'i a'l no nimarueje God-ro no Keriso'o gemu mae ramuego éhuro God-are nunire maeriravoröhëni. Éhi nimiromo no'o Jew rajo jögoru rumo'e aribövie sa'a ioro'loro rajoho val'éne javuanovajeje. Éhi jië'oho na no éma uehorovoromo uvo'ejo: God-hu Jew rajo bojamuade jögoroho Kerisoro ajamuego ahoromo mu sisë vaejarue höjo. Bogo mae bogo éhioho uvo'ejo.¹⁸ Naro mami'e uëbe uvodeje: God-are nunire maeriravo'ië'iroho bogo Jew rajo jögoroho ejego éhuro God-ro nosi sisëho u'ovahuego hesi nuniroho maho riravarue höjo. God-are nunire maeriravo'iröhe öroho bogo éhioho höjo. Röhu naehu éhi majëhinövode jöho ahoromo uëibejo: Jew rajo jögoroho ejego God-ro göromo nosi sisëho u'ovahuego hesi nunire maeriravarue hö uëibejo naro sisë'i majëhiromo éhuro God-are jögoroho aho'ibejo. Röhu bogo éhioho majëhi'ejo.¹⁹ Naro mami'e uehorovoromo uvodeje: Jew rajo jögoru ejë'oho éhuro na God-are nunire mae nami'ejöromo Jew rajo jögoroho e'i sivoho gajuvo gavode bogo eni jevarmu gagorovo uvodeje: Noehu God-are nunire maeriravo'iröhe öroho bogo éhioho höromo éhi uehorovodoho vuonugodeje. Na éhi jië'e uehoroho ioro'iore gemu vuonugë'e jeve. Aehu vuovoromo ioro'iore gemu va'aruëhi na éhi ioro'iore gemu é öroho vuonugë'e jeve éhuro na i'ovoromo hiromo God-are muohuremu vaebe juvo'irodëni. Keriso korosire guomadevare evare na hu'o korosire ano taemevamu guomevanovadeje.²⁰ Guomevë'éro éhul'ëro na bogo nasi darugoroho o nasi uehororoho hi'irögöro a'l Kerisoro nasi dë vövöbajo'ere hiromo darugoho uehoroho bojemego hijajeje. Sa'are hijajoho God-are Harihoho mae uehorovoromo éhuro ave sa'aroho hijajeje huro na uehorovevoromo nasi jöëni guomorovë'éro jië'ëro.²¹ God-hu huë mae baejavuoromo hesi Harihoho suvuoroho bojamuijadeje. Ésuvuoroho na bogo mae bogo juahamiromo uvo'ejo: Na bogo Keriso gemu uehorovo'i a'l Jew rajo nosi jögoroho e ga'ejöjo God-ro geromo nasi sisëho u'lovehego hesi nunire mae nami'irodëni. Na bogo éhioho uvo'ejo. Noro Jew rajo jögoroho ejego God-ro göromo nosi sisëho u'ovahuego hesi nunire maeriravo'ibejo Keriso nosi sisënioho ma'imo guomë'e jio'ibejo. Röhu bogo éhiohoje. Éhuni Keriso-are suvuoroho bogo juahovoromo Jew rajo jögoroho röhu maho uehorovo'ejo.

**God-hu nosi aru'aho ajamuaje hesi bëhoho bogo noeuhu
mu vaeröhe jögoru ejahego God-hu göromo ajamui'i
a'l noeuhu hu mae uehorovego ajamuijaje jöhoje.**

3 ¹Vaevë'e Galatia sa'a rajohumë sareri simano rumo'e aribövie jëve. Diehi'lamu simanoho sisëjëhë'ëro sisë'ioho uehorovarueje.

Nadi ëhioho uehorovo'ibejarije. Ëhesi bëhoho Iesu Kerisohu korosire guomade jöho naro ma-sama'e majëhijamu jemë ae aho'obëhe hejarijeje. Ëhi hejarijoho röhu diehi'oromo sisë'ioho uehorovarujeje. ²Ave jöhuremu majehirego na he'iro. God-are Aru'aho baejarije hesi öroho diehi jiadeje. Na jemë Jew rajo jögoroho eromo ëhuro Aru'ahoho mana baejarijeje. O na jemë Keriso-are jöho heromo mae uehorovoromo Aru'ahoho baejarijeje. Iae mae uehorovoromo Aru'ahoho baejarijeje.

³Röhu jemë diehi'oromo sisë'ioho uehorovarujeje. Aevoromo Keriso-are örire jijiharijevare evare God-are Aru'aho hesi darugoho baeromo jijihonövariyeje. Ëhi jië'oho diehi'oromo öri vituoho jemesi darugohuremu jijihoi'nége. ⁴Asë'e jemë Keriso-are mu öri bae avohobe rovarijoho na ë muoho ëma sisérë'ë'e. Bogo. ⁵Iae God-ro hesi Aru'ahoho ma-mabëhe bojëmiromo darugo'e mu masijoho jemesirire vae'amajeje. Rabëni ëhi jië'e darugoho bojëmijajeje. Na jemë Jew rajo jögoroho ejë'ego ëhuni ë hesi manaho darugoho bojëmijajeje. Bogo. A'i jemëro Keriso-are jöho heromo mae uehorovë'ego ëhuni ë'ajeje.

⁶Röhu Jew rajo nosi bëhoho Abraham ëhi gemuoho jiadeje. Hu'o God mae uehorovoromo ëhuro huë maho baejadeje. Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'ejë: Abraham-ro God mae uehorovamu huro ëho garomo uvade höjo: Ëhuro iae hu nasi nunire mae namijajëjo. ⁷Ëhuni jemë ga'a'aruje Abraham-are ujo ömo'ömo maho ëho God mae uehorovarue aribövie jio'amo'iramu. ⁸Iae God-ro uvadeje: Ijonö bogo Jew rajoho gemu a'i sa'a ioro'ioro rajohu'o nasi örire mae uehorovevë'ohuro ëhuro naro jabesi sisëho u'ovëho'iramu nasi nunire mae riravoruomo'ajë uvoromo ë jö mabëhoho Abraham-are örire majahijadeje. Huhu majahijade jöho God-are surire jajivoromo uvë'ejë: God naro ja ajami'iramu ëhuro sa'aë dinö'e dinö'e aho'obëhe nasi huë maho baebe va'oruomo'ajëjo. ⁹Ëhesi bëhoho Abraham-ro God mae uehorovamu God-ro hesi örire ma-mabëhe ajamijë'ëro ëhuni ae rahu God mae uehorovë'oho God-hu Abraham ajamijadëhi ëhi ma-mabëhe ajamijajeje.

¹⁰O ae rahu uvë'oho: No God-hu bojamuade Jew rajo jögoru ejaho'i ë'ë'oho ëhuro hesi nunire mae riravo'ejarë uvë'oho ëhi jië'e aribövioho God-ro i'ue bojëmego bae hesi jëve ë jöho bogo e barëjë'ego. God-are surire jöho ëhi uvë'ejë: Mu vaeröhe jögoru surire jajivo'amadoho ae rahu ë jögoru bogo e barëjë'oho God-are i'uoho bae hesi jëvajëjo. ¹¹Aehu hesi darugehu Jew rajo jögoru e'i ë'ë'ohuro bogo ëhuro God-are nuniroho maho riravarueje. Ëjöho iae ma-va'orahoroje. Ëhesi bëhoho God-are surire jöho ëhi uvë'ejë: Ae rahu God mae uehorovoromo ëhuro hesi nunire mae riravë'oho ë aribövihuremu maroho raromoruomo'ajëjo. ¹²Aehu hesi biriri baeromo Jew rajo jögoru e'iröhoho ëho mue gö jio'i mae uehorovoromo uvë'oho: Hesi God-ro ajamui'ajë uvë'oho ëho göje. God-are surire jöho ëhi uvë'ejë: Ae rahu Moses-are jögoru e barejë'ohuro

éhuro maro raromoruomo'ajëjo. Ëho bogo God mae uehorovego God-hu mae ajamui'ajë uvo'iröhe jöho jio'i nosi biririvoromo mu vae'iröhe jöhoje.

¹³ Röhu noro éjögoroho ahë'ëro éhu'ëro i'u börömoho mana bae hesi javue. Èi'u börömo bae'iröhoho Kerisoro no'o röromo é i'uhoho baeromo éhuro noeihu bae'ibejaroho tugohahuadeje. Èhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: A ijo döre iromë'oho é hesi bëhoho é aho God-are i'u börömoho baejë'ëro jië'ëro èhuni ijoroho iromaje höjo. Èhi jajivë'eje. Röhu Kerisoro ijo döre èhi iromoromo éhuro nosi jöeni i'u börömoho God-aro baeromo éhuro noeihu bae'ibejare i'uoho tugohahuadeje.

¹⁴ Kerisohu nosi i'u èhi tugohahuade hesi bëhoho iae naro majëhi'ië'e. Urimë'i God-ro Abraham mae uavadeje: U'emu naro jemë mabëhe ajëmi'iramu maro raromo'arujëjo. Röhu Iesu Kerisoro noeihu bae'ibejare i'uoho tugohahuadeje éhuro God-hu Abraham-më ajëmi'iröhëni uavadëhi sa'a ioro'iro rajoho jemë èhi ajëmijego maro raromo'irarijego. Noehu hu mae uehorovaruohuro éhuro God-hu hesi Aru'aho bojamui'i uövuadëhi èhi bojamujego noro bae'iröhego. Iae èhuni Kerisoro noeihu bae'ibejare i'uoho tugohahuadeje.

**Urimo God-hu hesi aribövi ajëmi'iröhe jögoroho
Abraham majahromo ijönö mu vaeröhe jögoroho Israel
rajo bojëmijade é jögoru niö'i jabiesi jöhoje.**

¹⁵ Nasi ö mueno'e noeihu ataruëhi jië'e jöho jövo'irögoro é'e jemëro èho uehorovego jö bëhoho juvo bu'öl'iröhego. Ae niö'iehu jö gemuore uehorovoromo mae uarovë'oho: Noehu jörovarue jöho iae èhi jiemu jio'l'a'ajë uarovë'oho aho jö göho bogo baro nosi jö gemuoroho havo'ë'l'ö o aho'ë'l'ö.

¹⁶ Èhesi bëhoho God-ro Abraham'o hesi ujohu'o mae üebe rovadeje: Naro jemë ajëmi'ejöjo. Röhu God-are surire jajivare jöho bogo uvë'eje: Jasi ujohu aho'obëhe ajëmi'ejö uvo'i a'i uvë'eje: Jasi ujohu ajami'ejöjo. Èhesi bëhoho a uje gemu ajami'iröhëni uavadeje. Ujohu iae Keriso jiadeje.

¹⁷ Èhesi bëhoho naro majëhi'irögoro é'e. Urimë'i God-ro Abraham-are örire jögoroho bojamromo jöho majahi barëromo röhu uavadeje: Na jövode jöho bogo vuonugo'i iae na ajëmi'ejöjo. Èhi uavë'ëro va'o va'o vadune aho'obëhe 430 èmino'e barëjamu ijönö mu vaenövo'iröhe jögoroho bojëmijadeje. Bojëmamu röhu bogo éhuro God-hu ajëmi'iröhëni mae jövade jöho èhi jiemu jiobe rovadeje. ¹⁸ Noehu mu vaenövoröhe jögoroho ejahoromo éhuro God-are suvuoroho mana bae'ibejo no uvo'ibejo: God-ro no ajamui'i Abraham mae uavë'ëro bogo éhunioho hesi mahö bojamui'i a'i huro gavade noro mu mae vaejamu gagorovo iae èhuni hesi suvuoroho mana bojamuade höjo. Röhu bogo éhiohoje. God bogo Abraham-are mu mahö garomo hesi suvuoroho manaho bojamui'i a'i God-ro no ajamui'i Abraham uavë'ëro èhuni hesi suvuoroho Abraham bojamadeje.

¹⁹Noehu mu vaenövoröhe jögoru ejahamu God-hu hesi suvuoro bogo mana bojamuijë'oho hu rabëni mu vaenövoröhe jögoroho bojamuadeje. God-ro ajamui'iröhe jöho urimo bojamuijë'ero ijonö noehu mu vaenövoröhe jögoroho bojamujadeje noro garomo uvoröhego: No God-are jögoru aharue aribövie javuajëjo. Noehu mu vaenövoröhe jögoroho bojamujadeje ma-jahuri hebe uehorovobe va'ojiwo God-hu ajami'iröhëni uavade aho Abraham-are uje gemu Kerisoro rovego evare noehu mu vaenövoröhe jögoroho barë'iröhëgo. Röhu noehu mu vaeröhe jögoru God-hu bojamui'ië'adevaroho evaroho bogo ahoriroho nosi öriroho bojamui'l a'i ë jöho anerae bojémamu jabumëro rueromo God'o no'o jiarue ririre namiromo nosi öri avohahuonövade aho Moses bojamamu huro ë jöho baeromo no bojamujadeje. Ëhi'adeje. ²⁰Röhu ae göehu göehu jö mevë'oho ae göëro rueromo öroho avohëhego jöho juvo bul'öjajeje. O ae gemuehu jö bojamuijë'oho a göho bogo rueromo jö bojamui'iröhe öroho avohahuo'ë'e. Ëhesi bëhoho God-hu no ajamui'iröhe jö Abraham bojamadevaroho huro sivue ë jöho Abraham bojamadeje.

Noehu mu vaeröhe jögoru God-hu bëhoho rabëni bojamuade jöhoje.

²¹Ajamui'iröhëro God-ro Abraham jöe gö gö majahijë'ero röhu ijonö noehu mu vaeröhe jögoroho bojamuadeje. Ëhi ë'adohuro na ëhuro urimo uavade ajamui'iröhe jögoru öroho ahadeje. Bogo mae bogo. Ëhesi bëhoho mu vaeröhe jögoroho God-ro bojamuego noro ejahoromo ëhuro daruge baeromo maro raromo'ibejo noehu mu vaeröhe jögoru ejaruohuro ëhuro God-are nunire mae riravo'ibejo. ²²Röhu God-are surire ëhi uvë'eye: Ae aho'obëhe dinö'e dinö'le raromaruoho sisëru ruahö'öjavuë'e höjö. Ëhi jajivë'eye. Ëhu'ëro jië'ëro mu sisë vuonugo'i God-are suvuoro bae'ië'iroho ë hesi öroho ma-gemu jie. Ëroho Iesu mae uehorovo'iröhohoje. Ae rahu Iesu Keriso mae uehorovë'ohuro ëhuro iae God-are suvuoro maho baejarueje Keriso mae uehorovarue aribövioho no God-ro ajamui'i üövuë'ëro jië'ëro.

²³Noehu Keriso mae uehorovë'oho God-ro ma-maro ramuajeje. Ëhesi majaho jaruvoje. Röhu urimoho ë maja bogo rovadevare no tövavuë'ëro jië'ëro bogo ruëroho numëroho val'i ma-Jew rajehu mu vaeröhe jögoru hesi ahariremu raromobe rovareje. Ëhi'obe rovaroho ijonö Keriso mae uehorovo'iröhe öroho huruorohadeje. ²⁴Aehu asisö'o söromo avo'avo ho muebejëvobe val'ego asisö'ehu ma-aharirehu val'aruëhi Jew rajehu mu vaeröhe jögoroho ëhi jiadeje. No Jew rajo jögoru ahariremu asisö'onö'e raromobe rovamu Kerisoro sal'are rovadeje. Jögoru hesi aharire raromare hesi bëhoho öre röjahuijego noro Keriso mae uehorovoromo ëhuro God-are nunire mae riravo'iröhëgo. ²⁵Röhu jaruvoho noehu Keriso mae uehorovo'iröhe majaho rovë'eye. Ëmajaho rovë'ego no bogo ë mu vaeröhe jögoru hesi ahariroho raromarueje.

²⁶ Jemë ae aho'obëhe Keriso mae uehorovoromo Keriso'o gemuore bimuvë'éro éhu'éro jemë God-are aboji harihu'e jéve. ²⁷ Éhesi bëhoho bapataeto vaejarijhuro éhuro Keriso'o gemuoro bimuvoromo jemëro Keriso-are muoho niögu i'o va'lëne éhi jemesi sinore io'amë'e jéve.

²⁸ Éhuni Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o jemë bogo hahagu hahaguoho jévo'i Keriso'o gemuoro havë'e jéve. A jabesi muemu vaejëho'i arijaruje ahu'o a uno'ohu'o bogo hahagu hahaguoho jévo'i Keriso'o gemuoro havë'e jéve. A'o magonaho'o bogo hahagu hahaguoho jévo'i Iesu Keriso'o gemuoro havë'e jéve. Jemë ae aho'obëhe Iesu Keriso'o gemuoro jéve. ²⁹ Keriso-are ariböviéro jévë'éro éhu'éro jemë Abraham-are uje jéve. Éhuni mami'e God-ro Abraham'o hesi ujohu'o diehi ajamui'liröhëni Abraham uavadëhi iae jemë éhi ajëmi'iramu mae jévo'ë'e.

**Iesuro sa'are rueromo ajamuijë'éro éhu'éro no bogo
ma-muemu vaemu vaejarue aribövioho va'lëne javuo'i
God-are aboji harihu'e javue. Éhesi jöhoje.**

4 ¹Röhu ave uhu jöhu'o uë'ië'e. Harihoho bise'eje röhu ijönö vavu hesi sionoho bae'ië'éro éhu'éro ë vavuehu muebe'amaje inömoho hesi harihu hesi ihoro jio'ame. Éhi jie röhu a bise'ego mu vaemu vaejarue ahuni aehu ë'aruëhi harihu hesi örire éhi ë'arueje. ²Aëro hu jögoroho bojamibe hesi maho sisëho muebejahobe va'arueje hujeji hesi vavuehu uvade majaho rueröhego. ³No éhi javuadeje. Urimoho no asisö'o val'ëne javuadeje. Noro uvareje: Aru'ahe gö mue gö masijoho höromo éma imo éhemu uehorovoromo muoho vaejëhemu vaejëhonövareje. ⁴Éhi'obe rovaroho röhu majae eni jiamu gagorovo God-ro hesi Harihoho nugö'öjamu sa'are rovadeje. Rovamu ma-magonahëro hu rahadeje. Rahamu hu Jew rajo nosi jögoru aharire jiobe rovadeje ⁵éhuro Jew rajo jögoru aharire sisë'i raromaroho ajamuego no mae javuoromo God-are aboji harihu'e javuo'iröhego. ⁶Jemë hesi aboji harihu'e jëvë'ego God-ro hesi Harihu hesi Aru'ahoho nugö'öjamu nosi dë vövöbajo'ere abo hijë'éro uvajeje: Apajo. ⁷Éhu'éro jië'éro jemë ae gemu gemu bogo ma-mu vaemu vaejaruje aribövioho jévo'i a'lì God-are aboji harihu'e jéve. Hesi aboji harihu'éro jëvë'éro God-ro hesi darugoho bövioho bise'oho jemë i'imëmi'iramu ujuoho'aruje.

Paul-hu Galatia ekaresia jabesi jöëni nurunurumade jöhoje.

⁸ Röhu urimoho God-are jöho bogo henövariijeje. God-are jö bogo hejariveare evare éma sarerivoromo uvonövariije: Aru'ahoho bövioho bise'oho masije höromo éhemu uehorovoromo sisë'i raromonövariije. ⁹O jaruvoho jemë iae God birohë'e jéve ë hesi bëhoho God-ro jemë birohëvë'éro. Röhu jemë mami'e asisö'o majëhijanavarue jögorohemu ejëhoromo aru'ahe gö gö masije hö uehorovarijëhi éhi asisö'o

majëhijanovarue jögoru göho ejëharujeje. Asisö'o majëhijanovarue jögoroho ejëhoromo sarerivoromo uvarujeje: No Jew rajo mu vaeröhe jögoru ejëhë'oho éhuro God-are nunire mae riravo'ejarëjo. Röhu ejëhë'oho bogo éhuro maho riravo'aruje ë jöho bogo eni jië'ëro.

¹⁰ Èjögoroho ejëhoromo gavarujoho majaro huraro manaeroro vaduniro rovego gagorovo uvarujeje: Èmajaho maja masijo rue'amaje majaho höjo. Èmajaho avo'avoho uehorovë'oho God-ro göromo rajahui'ajëjo. Röhu èhi jië'oho sisë'i uehorovarujeje. ¹¹ Na jemesi jöëni juhuoninegavave naehu jemëni vaebe rovode muoho sisërëjöeni.

¹² O asë'e nasi ö mueno'e na jemesi jöëni vavaenego'ego üeve. Naehu majëhi'ie'aje jöho nadi bijönimore. Jemë bogo Jew rajoho jëvë'ëro Jew rajo mu vaeröhe jögoroho bogo uehorovonövariже. Na Jew raje jeve röhu Jew rajo mu vaeröhe jögorohemu uehorovodoho vuonugë'ëro jemë va'ëne jeve. Èhuni naehu God-are nunire mae nami'irodëro Jew rajo jögoru bogo uehorovo'i Keriso gemu mae uehorovajëhi jemë'o èhi è'ore. Urimoho jemë na bogo sisë'ioho vaejevonövariже. ¹³ Jemë'o uehorovore. Naehu jemë'o aevo'i hiromo Keriso-are jö ma majëhijode hesi bëhoho na guomo guome baegoro jemë'o aevo'i hiromo jöho majëhijodeje. ¹⁴ Nasi guomo guomohuro jemë esi'esiëmanovodeje. Röhu jemë na bogo bijönegoromo nuni juhuoninioho baejariже. A'i ma-mabëhe rajehijariже. God-are aneraäero o Iesu Kerisoro jemesi örire ö'ego mabëhe rajahi'ibejarijëhi èhi gemuoho jemëro na rajehijariже. ¹⁵ Rajehiromo evare majare nasi jöëni nimoroho avoharije. O jaruvoho bogo èhioho nimoroharujeje. Èhesi bëhoho rabénivo bogo nasi jöënioho nimoroharujeje. O urimoho jemë eni jëvö'ibejo ri'öromo jemesi nuni baje jahoromo bojemil'ibejarije o bövie bise'e bojemil'ibejarije. Ajemiromo èhi'o'ibejarije. Iae na mae üeve. ¹⁶ Jemë èhi rajehijariже. O jaruvu naehu jemë God-are jö maemu majëhijodoho na jemë èhuni uvö: Nöröro nue huodaguoromo èl'ajëjo.

¹⁷ O Jew raje sareri jö röjëhijarue aribövioho èho jaburo jemë sanuëmiromo rajëhijarueje jemëro jabies ijore ijore jijiho'irarijego. Röhu sisë'i uehorovoromo éma döëremu ë'arueje. Èhesi bëhoho jaburo nimö jemëro Paul na uehorovevarujoho vuonugo'i jabumë gemu rajëhi'irarijego. ¹⁸ Röhu jemëro mu maemu uehorovo'irarijego aehu jemë rajëhijë'oho èho bogo sisëhuje. Naehu jemë'o hiromo jemë rajëhijë'oho o na jemë'oho bogojevamu ae göehu jemë rajëhijë'oho iae maeje. ¹⁹ O asë'e nasi aboji harihu'ohumë vaevë'e jëve. Magonahehu raho'i hara'uoromo huë vavaene börömo baeromo harihu baegoro evare huë ma baejaruëhi na'o èhi jeve. Na'o jemesi jöëni huë vavaene bogo bise'oho baeje hujeji Kerisohu uehorovajëhi jemë'o èhi uehorovo'irarijego. ²⁰ O asë'e avevejö'oho naro jemë'o hi'ibejo na dë mae jevo'ibejo. Jemë'o hiromo naehu uru'ö jö jajivajoho vuonugo'i jöho ma-u'emu majëhi'ibejo. Röhu na jemesi jöëni uehorovajoho bogo eni jevoromo èhuro nurunuruege.

Magonahe niö'i jabesi ihoho Hagar'o Sarah'o jabesi uhu jöhoje.

21 Jemë ae göéro sarerivoromo uvarujeje: Jew rajo mu vaeröhe jögoru noehu biririvoromo ejahë'oho ëhuro God-are nunire mae riravo'ejarëromo ë jögorohemu uehorovarujeje. Jemë ë jögoroho iae uehorovarujeje röhu hesi jöho bogo avoho hejarujeje. 22 Ëjemëhu bogo avoho hejaruje jöho naro majëhi'ië'e. Urimoho Abraham harihe niö'i jëvade höjo. Harihu göho hesi muemu vaejahaje magonaho ihe Hagar-ro rahade höjo. Harihu göho hesi ihoho Isaac hesi ma-hiromo baruohu'o juvaje magonahohuro rahade höjo. 23 Röhu harihu göho muemu vaejahaje magonahohuro nosi magonahehu ë'aruëhi ëhi'oromo dë'iraeromo hesi harihoho rahade höjo. A'i harihu göho Isaac God-ro Abraham ajami'i uavadohuro ëhuro vaboro mae dë tiojë'ohuro rahade höjo. Ëhi'are höjo. 24-25 Röhu ëho bisemu uhu jöe jianove. Magonahe niö'i jabesi bëhoho iae God-hu hesi aribövi muebejavuo'iröhe jögore niö'i he'iröhoho jëve. Abraham-are muemu vaejaje magonahe Hagar-are bëhoho ëho God-hu Jew rajo mu vaeröhe jögoru bojamamu Moses-hu Arabia sa'are Sinai dahorure hiromo baeromo bojamuadeje. Ëhesi bëhoho Hagar-hu avare muemu vaeromo sisë'i hijadëhi Moses-hu bojamuade jö hesi ijore ijore jijiharue aribövihuro sarerivoromo uvarueje: Noehu nosi biririvoromo ë jö ejahë'ohuro ëhuro God-are nunire mae riravo'ejarëromo ë muohemu vae'i sivoho gavarueje. Ëhu'ëro Hagar-hu avare muemu vaeromo sisë'i hijadëhi ë aribövihuro ëhi sisë'i raromarueje. Jaruvo jiaje Jerusalem amo rajohu'o Jew rajo ioro'irohu'o ëhi jië'e muohuremu vaeromo sisë'i raromarueje. 26 A'i Jerusalem amo göho bogo sa'arohu jio'i ö'idöre jiaje amore jioruomaje aribövihuro uvarueje: Bogo nosi biriroho baeromo God-are nuniroho maho riravo'i a'i Kerisoro ajamuego God-are nuniroho maho riravarue hö uvoromo bogo muoho sivohoromo sisë'ioho raromo'i mae raromarueje. Röhu ë amo hesi ado sirino'oho Keriso-are aribövie no javue. 27 Ëhesi jöho God-are surire uhu'e uvë'eje:

Dë tiojë'e magonahoho jero sine sasohonëjo.

Bogo rahoromo vi'ehi baejanue magonahoho jö'e dadovoromo nimorohonëjo.

Uvonëjo: Baru'o hijaje magonahoho ado sirino'oho ma-jianovo'i baruehu remo va'ade magonahoho ijönöho ado sirino'e marohë'e mae jevo'ajëjo.

28 Nasi ö mueno'e God-hu Abraham ajami'iröhe jö bojamijadohuro ëhuro hesi vaboro mahuro Isaac rahadeje. God-hu ajami'iröhe jö Abraham bojamijadohuro ëhuro Isaac baejadëhi ëhi God-hu no ajamui'iröhëro Abraham mae uavadohuro ëhuro jemë God-are aboji harihu'e jëve. 29 Röhu göho sa'are magonahehu ë'aruëhi ëhi'oromo hesi ma-rahade harihohuro ri'örömo God-are Aru'ahehu vëmu ajamamu

rahade harihe Isaac huë vavaene bojaminövade höjo. Jaruvoho iae éhi gemuohoje. Sa'are ma-raromarue éhi jië'e ariböviohuro ri'öromo God-are Aru'ahehu ajamuijego i'ovoromo raromarue aribövioho huë vavaene bojamuiruomajeje. ³⁰Röhu huë vavaeni bojamuijarue aribövi jabesi jöho God-are surire éhi uvë'eje: Muemu vaejaje magonaho hesi harihohuro mae hijaje magonaho hesi harihohu'o gemuoroho bogo namiromo vavu jasi sionoho baeromo bövioho bise'oho bae'a'ajëjo. Éhuni muemu vaejahaje vëmohu'o harihohu'o babu'öjëvego rori'o va'irarëjo. ³¹Nasi ö mueno'e Keriso-are aribövioho no bogo avare muemu vaeromo sisë'i hijade magonaho hesi abozi harihu'ehu javuanovo'i a'i vaboro maehu Abraham'o mae hiromu juvaje magonaho hesi abozi harihu'o va'ëne javuanove.

**Röhu maho bogo sisë'ioho raromo'i biririvoromo
mae raromo'iröhe jöhoje.**

5 ¹No bogo Jew rajo mu vaeröhe hesi darugoroho raromo'i mae raromo'iröhego éhuni Kerisoro no maroho ramuadeje. Éhu'e jiaje nadi röhu maho éhi jië'e mu hesi darugoroho va'l'o raromo'i a'i biririvo riravoromo maro raromore.

²Röhu ave jöhuremu here. Paul naro majëhi'ië'e. Aehu jemë sarerëmiromo uëvaruoho: Jew rajehu ë'aruëhi jemë'o ae uëvego jaburo jemesi sinoho tarivëho'irarëjo éhuro jemë God-are nunire mae riravo'irarije éhi uëvaruoho nadi ejëhore. Ejëhë'oho jemë bogo Keriso gemu mae uehorovo'i Jew rajo jabesi muohu'o uehorovo'aruje éhuro God-are nunire mae riravo'irarijero. Jemëhu éhi uehorovë'oho Kerisoro diehi ajëmi'ië'e God-are nunire mae riravo'irarijego. Bogo ajëmi'ië'e.

³Röhu ave jö röhu maho majëhi'ië'ajoho jemesi éhuremu here. Ae rahu Jew rajo jögoru eromo uëvë'oho: Nosi sinoho tarivahuohego no God-are nunire mae riravo'irarë uëvë'oho Jew rajo jögoru vituohu'o aho'obëhe e barë'iröhoho éhi jië'e i'u'e muoho baeruomo'lë'e. ⁴O jemë ae göero Jew rajo jögoru hesi ijore ijore jijiharujeje éhuro God-are nunire mae riravo'irarijero. Éhi ë'aruohuro éhuro Keriso boremi'öjë'e jëve. Keriso boremi'öromo éhuro God-hu huë baeromo jemë ajëmi'iröhe mu öroho tugohë'e jëve. ⁵A'i no God-are Aru'ahohuro ajamuijë'éro éhuro Keriso mae uehorovoromo uvarueje: O mabëhe höjo. U'emu God-are nunire mae riravo'ejärëromo éhuni huë mae raromoromo muebejö éhi javuoröhego. ⁶No Iesu Keriso'o gemuore javuë'iroho Jew rajehu ë'aruëhi nosi sino tarivahuë'oho o bogo tarivahuë'oho iae hesije. Keriso mae uehorovoromo a huë baejëvë'oho éhemu börömohoje.

⁷Urimoho jemë mu mabëhe vaebe rovariijeje. Röhu God-are jö ma ejahobe rovariijoho raro ahëvamu vuonugarijeje. ⁸Bogo God-hu dinëmijadeje jemëro Keriso-are jöho vuonugojöro é hesi bëhoho huro

jemë hesinö rinëgajëro jië'ëro. ⁹Aëro ave uhu jöho atoromo uvoruomajeje: Dë huaje osoho ma-bisemu jioromo rumorovoromo ioho börmämae dë huaje höjo. Ëhesi bëhoho mu sisëro rumorovoromo börmorijajeje. Sareri jö röjehijarue aribövioho nadi ejëhore. Jabesi jö sisëhuro jemë rumorovëvo'ë'e. ¹⁰Ëhi jie röhu jemë'o na'o Badare gemuore javuë'ego naro jemesi öire mae uehorovoromo uvajeje: Jemë jö maho bogo vuonugoromo jö göho uehorovo'arujëjo. O jö göho naro uvajeje: Jemesi simano ijumëhaje aho nani a börome o nani a bise'e höjo. Iae hesi höjo. Röhu ë ahuro God-are i'uoho iae bae'a'ajëjo. Na ëhi uehorove.

¹¹Nasi ö mueno'e naro urimo ae uënövodeje: Jemë God-are nunire maeriravo'ië'iroho Jew rajo nosi jögoroho eromo jemesi sinoho tarivorëjo. Sino tarivë'ohöo ëhuro God-are nunire mae riravo'arujëjo. Ëhi jië'e jö majëhinövodoho vuonugë'e jeve. Röhu aëro sareri'le atoromo uvarueje: Nörö ë jöho bogo vuonugë'e höjo. Röhu ëhi jië'e jöho majëhi'ibejo aho nasi öriroho bogo bijönimoruomo'ibejo. A'i Jew rajo jögoru ejaho'iröhe jöho na bogo majëhijajeje. Ëhuni aëro Kerisohu korosire guomade jö naehu majëhijajoho bijönimoruomajeje. ¹²O jemesi simano huotovëharue aribövioho sareri aribövie jioruome. Jabumë sino tarivo'i nimë'ohöo rabëni sinoho bogo tarivo barë naho nahovoromo ruruhö'öjarueje.

¹³Nasi ö mueno'e God-hu hesinö rinëgade hesi bëhoho jemëro bogo Jew rajo mu vaeröhe jö hesi darugoroho raromo'i a'i mae raromo'irarijego. Ëhi jie röhu nadi uvore: Ëmu vaeröhe jö hesi darugoroho bogo raromo'i mae raromaruëromo jemesi sinehu nimaje mu sisëho vae'i a'l göero göho huë baerovoromo muoho ajamirovore. ¹⁴God-hu Jew rajo bojamuijade jögoru hesi bëhoho ma-gemuje. Jaehu jasi arijo'arije rajahirovanüehi jasi ae gemuoho ëhi rajahinëjo. ¹⁵Röhu jemë mahehu öehu muorovanovoromo hutitimobe jijihë'oho gavë'i ëhi jië'oho ë'ore. Ëhuro ijumorovo barë'aruje.

**Sinohuremu nimoromo vaejarue muohu'o God-are Aru'ahehu nosi dë
vövöbajo'o huotovahuego vaejarue muohu'o ë mu niö'i jabesi jöhoje.**

¹⁶A'l ave jöho na uëve. Ua'i arirego God-are Aru'ahohuro jemesi dë vövöbajo'oho huotovëho'iro maro raromo jijihonövo'irarije. Ëhi ë'ë'oho jemesi sinehu nimaje mu sisëho bogo enövo'aruje. ¹⁷Sinehu nimajohuro God-are Aru'ahehu nimajoho nijio'irael'i God-are Aru'ahehu nimajohuro sinehu nimajoho nijio'iraejajeje. Ëmu niö'iohuro ëhi umogihorovajeje. Ëhu'ëro jië'ëro jemë mu rabe vae'i nëgë'oho bogo eni jëve. ¹⁸Röhu God-are Aru'aho hesi ijore ijore jijiharujoho ëhuro bogo uvo'a'aruje: Nosi biriroho baeromo mu vaeröhe jögoroho ejahoromo ëhuro God-are nunire mae riravo'ejäröromo ë jögoroho bogo uehorovo'anue. ¹⁹Röhu sinehu nimaje mu sisëho diehi jio'amajoho iae va'orahoro jie. Ëhi jië'e mu vaejë'iroho öëro jijihanovarueje. Va'inumi'e muoho vaejarueje.

Biriri'övoromo bövie bise'e äma ë'arueje. ²⁰Aehu avohare inömo sisëho masije höromo uvene aho röjahijarueje. Iro oso'le vaejarueje. Nue huodamirovarueje. Muorovarueje. Ae gö jabiesi mu mahuni dë vörönimarueje. Vörö'raejarueje. Ae gö iosirami'iröhohuremu uehorovarueje. Bogo agane gemuoho vaerovo'i adovorovoromo uehore gö gö baejarueje. ²¹Ae gö jabiesi böviëni bise'ëni ganiganimarueje. Jove iromo simane huotorovarueje. Jove iromo simane sisérëromo bövie bise'e ë'arueje. Ëhi jië'e mue gö gö ë'arueje. Naehu uëvodëhi röhu maho uë'ejo: Ëhi jië'e mu vaejë'oho God-hu muebejaje öri ari'eroho bogo va'oromo maroho raromoruomo'ajëjo. Sinehu nimaje mu sisë hesi bëhoho ëhije. ²²A'l God-are Aru'ahehu dë vövöbajo'o ri'löjëhë'ohuro ëhuro ae gö uehorovëvarueje. Nimoroharueje. Huë mae raromarueje. Ma-taemorovoromo sisëho uehorovoromo vuonugarueje. Huë baeromo ajëmijarueje. Mu mae vaejarueje. Biririvarueje. ²³Bogo döroho bamorovo'i ma-avoho raromarueje. Taemo raromarueje. Ëhi jië'e muoho mu vaeröhe jögorohuro bogo ahajeje. ²⁴Ae rahu Iesu Keriso-are aribövi javuë'oho Kerisohu korosire ijumorovadëhi ëhi nosi uehoro sisëho o nosi sinehu bövi bise'o nimajoho ëho no ioro'ioremu ijumë'e javue. ²⁵God-are Aru'ahohuro gemüero darugoho bojamuijë'ëro ëhu'ëro maro raromarueje. Ëhuni hesi Aru'ahehu diehi jië'e mu nimë'oho ëhuremu vaebe jijihonövo'lejo. ²⁶No bogo nosi sivuoho uehorovoromo döroho bamorovoromo bogo ri'löromo göëro gö hesi dëho iahoromo jö göho göho ato'ejo. O ae gö hesi mu maho garomo bogo dëho vörönimo'ejo.

Ae göehu gö ajamirovoromo i'u'e mu nigemahorovo'iröhe jöhoje.

6 ¹Nasi ö mueno'e ga'irarije ae gemu mu sisë vaejamu gavë'oho God-are Aru'aho ejaharuje aribövioho jemëro ëhi jië'e aho ma-u'emu ajamirego hu mu sisëho vuonugo'i röhu maho avo'avoho juvo'irovo. Röhu jemesi arijo'arije avoho garorovoromo ajamire. Sisëhuro jemesi dë vövöbajo'ere bijëhego jemë'o ëhi jië'e mu sisëho vaejego rireromëvojöeni üeve. ²Uehoro sisë huë vavaene rabe rovë'oho ajamirovoromo nigemahorovore. Ëhi ë'ë'oho Kerisohu bojamuade jögoroho ejaho'aruje. ³O ae gö jabiesi sivue uehorovoromo uvë'oho: No a masijëro javuë'ëro aho bogo ajëmi'ejarë uvë'oho äma sareramirovarueje. ⁴Ae gemu gemu jemesi muoho sivu sivue mevorovoromo gare mae o sisë vaejë'e jëvego. Mae vaejë'e jëvamu gavë'oho jemesi muohuremu garomo nimorohë'i jijihö'aruje. Bogo ae gö jabiesi muohu'o jemesirohu'o gemuoroho havoromo garomo uvo'a'aruje: Nosi muohuro jabiesiroho iosiramijajëromo nimoronomorohë'i jijihö'aruje. ⁵Ëhesi bëhoho ae gemu gemu mu diehi diehi vaejaroho ë hesi manaho ëhi baeruomo'ë'e God-ro ëhi bamë'ëro. ⁶Aehu Keriso-are jö bëhi röjhijamu jemëhu hebe va'ë'oho bövie bise'e mana ajëmire. Ëhi jië'oho iae maeje.

7 Nadi sareramirovore. A vadu'oho God bogo sarerami hesi jëve. Diehi jië'e ijo bajo öjë'oho iae éhi jië'e nu ano'e gemuoho ri'amo'iramu gagovo'amo'anue. 8 Éhuu jö hesi bëhoho éhi jie. Ja ae rahu sinehu nimajohemu ömë'oho éhuro ijönö sisë mana baeromo guomo'a'anue. A'i Aru'aho hesi mu vaejë'oho éhuro ijönö ma-ioro'ioremu maro hi'a'anue. 9 Éhuni mu ma vaejarooho bogo u'uvole'eo. Bogo u'uvoromo dë vövöbajo'o sisérërovoromo mu vuonugë'oho ého majaho rue'iramu evare mana mabëhe gagovo'eo. 10 Éhu'éro jië'éro majaa baejaruire ae aho'obëhe ajëmi'ejo röhü nosi Christian aganoho avo'avoho ajëminövo'eo.

Ave surire jajivade ijo tugoho'i jöhoje.

11 Nasi övehu masijo jajivo'amajoho gare. 12 Ma-sino hesi muohuni nimoronomorohë'i jijiho'i négaje aribövioxhuro biririvoromo jemesi örire uëruomajeje: Jew rajo noehu sino tarivaruëhi éhi jemë'o jemesi sinoho tarivorejö éhuro God-are aribövie jëvo'iröhe. Rabëni éhioho uëruomajeje. Jabumë uehorovoromo uvarueje: Kerisohu korosire guomade jö noehu mae uehorovaruhuni éhuni nosi sa'ae gemuoho Jew rajero huë vavaene bojamuiruomo'ajëjo. Röhü noehu sa'a ioro'ioro rajo uëvë'oho: Jemë'o Jew rajo nosi muoho vaeromo sine tarivorejü uëvë'oho éhuro nosi sa'a rajohuro huë vavaenoho bogo bojamui'ajëjo. Huë vavaenoho bogo bojamui'ajëromo éhuni sa'a ioro'ioro jemesi örire uëvarueje: Jemesi sinoho tarivorego God-are aribövie jëvo'irajo. 13 Röhü Jew rajo mu vaeromo sino tarivoruomaje aribövioxhuro Jew rajo jögoroho bogo avoho ejëhoruomajeje. Röhü jabumë nimö jemëro sinoho tarivego jaburo nimorohë'i uvoruomo'i: Mabéhéjo. Noro ë aribövioho dinëmijamu Jew rajo nosi muoho baejë'e höjo.

14 Röhü Paul naro nosi Bada Iesu Kerisohu korosire guomade jöho éhemu uehorovoromo nimorohë'i juvo'eo. Mu ioro'iorohunioho bogo. Rabëni Iesu Kerisohu korosire guomade jöho na éhuremu uehorovajeje. Éhuremu uehorovoromo naro uvajeje: Ave sa'a hesi mu sisëho korosiro ano taemë'e höjo. O sa'arohemu uehorovarue aribövioxhuro uvoruomajeje: Nörö korosiro ano taemë'e höjo. 15 Noehu Jew rajo mu vaeromo sino tarivë'oho o bogo vaeromo sino bogo tarivë'oho ého iae hesije. A'i God-hu nosi dë vövöbajo'o i'ovahuë'oho éhemu börömohoje. 16 Ae rahu naehu uvodëhi éhi uvoromo ijore ijore jijihë'oho God-ro vavaenimoromo ajëmi'iramu maro raromo'aruje. O God-are aribövi ioro'iorohu'o aho'obëhe ajëmi'iramu mae raromo'ëlö. Na nege God-ro éhi ajëmijöro.

17 Röhü naehu Iesuare mu vaejamu aehu anegare batatoho sino haho'ere jevo'ame. Éhuro ae aho'o garuomajeje na hesi muemu vaejaje ae jevego. Éhuni aho nadi ijoho uehoro börömoho bojemirëjo.

18 Röhü nasi ö mueno'e nosi Bada Iesu Kerisoro jemesi aru'ahohu'o jioromo huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

EPHESIANS

Paul-hu Ephesus ekaresia jejämijade jöhoje.

1 ¹O asë'e God-are aribövi Ephesus amore raromarujoho ae rahu Iesu Keriso'o gemuore jëvego hu gemu uehorovarujohumë God-ro nimamu Iesu Keriso-are apostle jevë'ëro Paul naro jemesi örire jejämijie.
²Na nege God nosi Vavuohu'l Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajämijego maro raromo'irarijego.

**God-hu nosi aru'aho mae ajamui'irögoro Keriso-
are jöëni huë mabëhe bojamujade jöhoje.**

³Asë'e God hu mabëheje. Hu nosi Bada Iesu Keriso-are Börömeje o göho hesi Vavueje. Ëaho God Vavuoho hu mabëheje. Ëhesi bëhoho no Keriso-are ae gemuohuro javuë'ëro Vavuohuro ö'idöre jio'amaje bövioho bise'oho suvuoramui barëjë'ëje ëhuro nosi aru'ahoho mabëhe jiahuoröhego. ⁴Ni'i'ivadire sa'a bövi bise'o bogo bamadevare evare uvadeje no Keriso'o gemuoro javuë'ëro baejavuego no jö sisë bövie bise'e bogojavuo'i hesi nunire ma-maemu javuoröhego.

Nosi örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovavuë'ëro ⁵uvadeje: Ijonö Iesu Kerisoro jabumë ajëmi'iramu ëhuro naro gagovëvo'ejöjo nasi aboji harihu'e jioruomoröhego. Hesi simanore nimamu ëhi uvadeje. ⁶Ëhi jië'e huë mabëhe bojamujadohuni ëhuni no hesi ihoho rajahi'ejo ë hesi bëhoho no hesi Harihu Mabëhi hesi agane gemuoho javuamu hu bogo nijio'irae'i ma-ajamuijë'ego. ⁷Ajamui'irögoro hesi Harihoho nugö'öjamu köho rueromo guomadeje. Guomoromo no sisëhu tövavuadoho jiovahuromo uehorovoromo vuonugahuë'ëro mae javue. Mae javuë'ëro no garomo uvarueje: God hu bogo bise'o vadu'oho ajamui'i börömo mae ajamuijë'e höjo. ⁸Börömo mae ajamuiromo hesi simanoho eni jiego bövie bise'e ga barëjajëro jië'ëro ⁹huhu röjahui'i uvadëhi ëhi röjahuijë'ëje noro garöhego. Ëhesi bëhoho urimë'i God-ro uvadeje: Na muoho ëhi ëhi vae'ejöjö uvoromo subivahuobe rovadoho röhu iae röjahuijë'ëje no garöhego hu ëhi jië'e muoho vae'i nimë'e jiego. Ëmu hesi jöho huro urimë'i uehorovoromo uvadeje: Naehu nimaje mu vaejë'iroho naro Keriso ua'ejöjo ajemi'iröhego.

¹⁰ Muebejuvo majae eni jio'iramu evare ë muoho avoho barë'ejöjo. Ëmuoho avohoromo bövie bise'e ö'idöre sa'are jio'amajoho Keriso-are uhunö gemuoro bamö'ejöjo huro simanoho jioromo muebe'amoröhego.

¹¹ O no Keriso-are ae gemuohuro javuë'éro Vavuohuro baejavuadeje hesi javuoröhego. Hu muoho bövioho bise'oho bogo ëma vae'i a'i hesi simanéro nimego muoho vaejajeje. Ëhuni baejavuo'iröhöro mami'e simanore uehorovoromo uvadëhi ëhi baejavuadeje. ¹² Ëhuni Jew rajoho no aevoromo Keriso uehorovare aribövioho javuë'ego Vavu hesi iho börömoho uehorovoromo rajahi'ejo.

¹³ Röhu sa'a gö rajoho jemë'o mue gemuoho baejarijeje. Jemëro God-are jö maho hejarijeje uëvavamu: Jemë sisëro jëvego God-ro baejëvoromo manö bamëvaje höjo. Manö bamëvaje hö uëvamu hegorovo Keriso mae uehorovarijeje. Mae uehorovamu God-ro Keriso-are gemuore havëvoromo hesi Aru'aho Ma bojamui'i uövuadëhi ëhi bojémijadeje jemëro ë Aru'ahoho baejë'éro no ae aho'o ého garomo uvoröhego: Iae jemë God-are aribövie jëvajëjo. ¹⁴ Hesi Aru'aho Maho suvuore bojamuijë'éro uvarueje: Iae mae-ëjo. Maja viture Vavuohuro hesi aboji harihu'o nosi suvuoro vituohu'o iae bojamui'ajëjo. Suvuoro vituoho bojamuiromo ëhuro mu sisëhu rabehu i'uhaguajoho jiovahuo'iramu hesi aribövioho no ma-maro raromo'ejarëjo. Ëhi uvarueje. Ëhuni hesi iho börömoho uehorovoromo rajahi'ejo.

God-hu Ephesus ekaresia ajëmi'iröhego Paul-hu ëninamade jöhoje.

¹⁵ Ëhul'éro jië'éro na hejodeje aëro uvavamu: Jemëro Bada Iesu mae uehorovoromo God-are aribövioho aho'obëhe huë baejëvaruje höjo. ¹⁶ Ëhi ë'aruje hö uvamu hegorovo naehu jemesi jöëni God mae uabe rovodoho bogo vuonugë'e jeve. Ëhi'oromo Vavu hesi örire jemëni ëninamijajeje. ¹⁷ Vavuoho ma-aje gemu hijë'ego nosi Bada Iesu Kerisoro uvajeje: Hu nasi Börömoho höjo. Vavuoho ëhi jië'e ae jië'ego naro hesi örire ëninamijajeje huro jemë ajëmi'iröhego. Ajëmiromo uehoro mae bojëmiromo hesi arijo'arije röjahirovego jemëro hu mae ga'irarijego. ¹⁸ O jemesi simanoho jiovëhego garomo uvo'irarijego: Vavuohuro no hesinö javuojöro uövuë'éro éhu'éro ijönö aji maro raromo'ejarëjo. O uvo'irarijego: Vavuohuro hesi aboji harihu'oho aji'e suvuore bogo bise'o vadu'oho börömo bëhe bojamui'iröhëni uvajëjo. ¹⁹ O uvo'irarijego: Hu daruge bogo bise'o vadu'oho jië'éro éhu'éro hu ma uehorovarue aribövioho ajamuijaje höjo. ²⁰ Keriso guomamu i'ovade ëhi jië'e daruge gemuohuro no'o ajamuijajeje. Ëdarugohuro Keriso ajamamu ri'oromo ö'idöre ajiomë'éro hesi övo manö hiromo ²¹ simano vaeruomaje vörö'e aru'ahoho rabe rabe je'ore sa'are ö'idöre dinö'e jioruomajoho iosirëmiromo iho masijo jio'amë'oho iosirëmiromo jarovo majaho röhu ruëre maja i'o jioröhoho ého ihe gö gö masijo jiorovajoho taemëvo'i hu gemu döroho jië'eje. ²² Kerisoro ëhi böröme hijamu God-ro bövioho bise'oho hesi uhunö bamaho barejë'eje huro gemuëro böröme

namiromo muebe'amoröhego. Ëhi bamahoromo uavadeje huro gemuëro simane vaeromo ekaresia nosi muoho aho'obëhe muebe barë'iröhego. ²³Keriso hu simanoho jio'i ekaresiae no övo höru'oho javue. Övo höru'oho javue'ëro ëhuro simanoho romoromeje. Röhu ë simanohuro ëhuro bövie bise'e ö'idöroho sa'aroho romoromoroje.

Nosi aru'aho vuovahuamu God-hu ajamuiromo i'ovahuade jöhoje.

2 ¹Röhu urimoho jemesi aru'ahoho vuovëhë'e éma raromo jijihonövariijeje God-are jögoroho ahoromo mu sisë vaejë'ëro jijë'ëro. ²Mu sisë vaeromo ave sa'are öri sisëre jijihonövariijeje. Jijihoromo God döre jio'i aruëre ahore raromarue aru'ahoho sisë o dinö'e raromarue aru'ahoho sisë jabesi simano vaejaje ë a hesi ijore ijore jijihonövariijeje. Ëahuro God-are jö bogo eruomaje aribövi jabesi dë vövöbajo'oho huotovëhego mu sisëho vaeruomajeje. Ëa hesi ijore ijore jijihonövariijeje. ³God-are jö bogo eruomaje aehu raromo jijiharuëhi ae aho'obëhe no'o urimë'i sinehu nimego simanehu uehorovaje muohuremu vaebe nosi dajehu nimajire biriri'övoromo ëhi jijihonövareje. Ëhi ë'obe rovë'ëro ëhu'ëro a ioro'iorehu God-are i'u mana baeröhëhi no'o ëhi bae hesi javuadeje.

⁴No ëhi javuadeje röhu God-ro noni vavaenimo avohoromo dë vövöbajo'e aho'o uehorovavuë'ëro ⁵ëhu'ëro gövuade no hesi jöho ahamu nosi aru'ahoho vuovahuë'e jiamu göromo bogo vuororamui'i Keriso'o gemuore havavuamu nosi aru'ahoho i'ovahuadeje. Hu hesi ma-huë baejëvoromo jemesi örire ëhi ajëmiromo maro babamëvadeje. ⁶Röhu God-ro Keriso'o gemuore havavuoromo no ajamuamu vuovoromo ri'ojë'ëro aru'ahoho i'ovahuë'eje. I'ovahuë'ëro Iesu Keriso'o gemuore havavuoromo ajamuamu no ajiomë'ëro hu'o röhe gemuore raromoromo sa'are mu sisëho ruahö'ëjarueje. ⁷Vavuehu ëhi ajamujade hesi bëhoho maja ijonöho rovego huro röjahuijego no'o a ioro'iorohu'o garomo uvobe valiröhego: O Iesu Keriso'o gemuoro havavuoromo huë mae bojamuiromo ajamujë'ëro ëhu'ëro huhu huë baejavuajoho börömo mae höjo. ⁸Ëhesi bëhoho huhu ma-huë baejëvoromo uehoro mae bojëmijadohuro iae ëhuro jemë mae uehorovamu gagorovo maro bamëvadeje. Bogo jemesi biriroho baeromo ajamirovo'l a'i hesi God-ro suvuoroho bojëmijë'ëro jemë mae jëve. ⁹Hu bogo uvadeje: Jemë mu ma vaejë'oho maro bamëvo'ejöjo. O bogo vaejë'oho bogajo. Hu ëhi uvo'ibejo aëro nimoronimorohë'i jijihoromo uvoruomo'ibejo: Noro nosi ajamirovoromo manö bamorovare höjo. ¹⁰A'i hesi God-ro no mae avohavuadeje. Huro Iesu Keriso'o gemuore havavuoromo bamavuadeje ëhuro noehu vae'iröhe mu ma huhu uehorovadoho ëho vaebe valiröhego.

**Kerisohu sa'a ioro'ioro rajohu'o Jew rajo
arıbüvihu'o gemuore gagovavuade jöhoje.**

¹¹Ëhuni jemë urimë'i sisë'i raromarijoho uehorovore. Jemë bogo Israel rajo aribövieu'hü jëvo'l sa'a gö raje jëve. Israel rajohuro jabesi övëro döre muoho

vaeromo sinoho tarivë'éro uëruomajeje: No sine tarivaluhuë'e ariböviëro javuë'éro God-are aribövie javuo'i jemë sine bogo tarivëhë'e ariböviëro jëvë'éro bogo God-are aribövioho jëvajëjo. Jemë éhi jië'e sine bogo tarivëhë'e aribövie jëvaje urimo diehi raromarijohu uehorovore. ¹² Evare majare jemë bogo Keriso'o gemuoroho jëvo'i Israel rajo God-hu muebejavuajiroho jemë bogo nosi gemuoroho jëvo'i jemesi hahagu raromonövariyeje. God-hu hesi aribövi ajamui'iröhëro mae uövuade jöho jemë bogo hejë'e ma-raromonövariyeje. God-hu ajamuego ijonö ma raromo'iröhë jöho bogo hejë'e God rumo'le jioromo sa'are éma raromonövariyeje. ¹³ Urimoroho jemë God jiaje gemuoroho bogojëvo'i rori'o numori'o jëvadeje. Jaruvoho Iesu Keriso-are ae gemuoho jëvë'éro Keriso-are köho rueromo guomamu éhuro jemë ro God-are bëhire jëvë'eje. ¹⁴ Keriso hu noni sanu'e mu barovaje ahoje Israel rajohu'o sa'a ioro'loro rajohu'o gemuoro gagovavuë'éro. Éhesi bëhoho Israel rajohu'o sa'a ioro'loro rajohu'o noni buorunö'e iromo tugohë'éro gororamirovonövareje. Gororamirovamu Kerisoro araeromo guomoromo éhuro buore dadovanovadeje. ¹⁵ Huro guomoromo Israel rajo nosi jögoroho tugohahuadeje. Mami'e ë jögoroho Israel rajohuro gabe rovareje jajivoromo uvë'e jiamu: Éhi éhi ë'iro ého ma-garëjo. Ëjöho tugohahuadeje. Tugohahuade hesi bëhoho urimë'l Israel rajoho noro nosi jögoroho e'i sa'a ioro'loro rajohuro bogo eruomë'éro éhuë'éro hahagu hahagu javuajoho Kerisoro nimadeje baeromo hesinö gemu bu'øjego gemuoro raromego ma'il'e gemu javuojöro. Éhuro Jew rajohu'o sa'a ioro'loro rajohu'o huë baerovoromo maro raromo'iröhëgo. ¹⁶ Hu nimadeje korosire guomoromo nu huohuoho tugohahuoi sino haho'oho hesi gemuore havavuë'éro God'o no'o gemuoro huë mae raromo'iröhëro. ¹⁷ Huë mae raromo'iröhëro Kerisoro rueromo é huë ma jöho majahuijamu rori'o raromarije ariböviohu'o God-are bëhire raromare ariböviohu'o noro ého hejareje. ¹⁸ Kerisoro söjavuë'éro éhuro Israel rajohu'o sa'a ioro'loro rajohu'o noro Aru'ahe gemu baeromo Vavu hesi bëhire va'arueje.

¹⁹ Éhuë'éro jië'éro urimo jemë rori'o raje aruëre anumëre éma jjihonövariijoho jaruvoho bogo éhioho ë'arujeje. Bogo éhi'o'irögoro God-are aribövi nosi gemuoro jëvoromo hesi abozi harihu'e jëve. ²⁰ God-are abozi harihu'oho javu va'ëne javue röhu jemë'o gemuoho jëve. Ëjavu hesi uhunö apostle o jö God-aro baeromo majëhijarue ariböviohuro javuoho banigojiomego Iesu Kerisoro huro munenö'e bönoho namijego éhuro bibivajeye. ²¹ Huro javuoho aho'obëhe éhi ma'enö titimë'éro javuoho marëbe va'ajeje God-are osa börömo jiajëhi no éhi javuoröhëgo Bada'o gemuoro javuë'éro. ²² Röhu jemë'o Keriso'o gemuoro jëvë'éro God-ro jemë'o hesi javunö'e gemuoro bimuvëvego gemuoro riravarujeje hesi Aru'ahohuro jemë'o jië'éro.

**Sa'a ioro'loro rajo ajëmiromo jabesi örire Keriso-are jö
huruoho majëhi'iröhë mu Paul-hu baejade jöhoje.**

3 ¹ God-ro jemesi örire éhi mae vaejëvë'ego éhuni Paul naro jemëni uehorovoromo God-are örire jöe jövajeye. Jew rajo iho bogo baejarije

sa'a ioro'ioro rajo jemesi jöëni naehu uehorovëvoromo Iesu Keriso-are
jö majëhijajohuni ëhuni aëro savoji gagore ba'amévë'ëro hije. ²Iae jemë
hejarijeje God-ro huë mae baejevoromo ave muoho bojemadeje jemëhu
mare raromo'irarijohuni. ³God-hu diehi jië'e mu vaeröhëni hesi uhure
uehorovadoho huro röjehijamu baejodeje. Ëjöho ma-bisemu jajivë'e
jeve. ⁴Naehu jajivodoho jemë adahë'ohuro ëhuro garomo uvo'a'aruje:
God-hu Keriso bojam'i uhure uehorovade muoho iae nöröro mae gavë'e
höjo. ⁵Emuoho urimoho subivahuobe rovadoho avevejö'oho God-ro hesi
Aru'ahoho uavamu huro hesi apostle ömo'omohu'o jö hesirire baeromo
majëhijarue ariböviohu'o nosi örire röjahuijamu baejë'e javue. ⁶God-hu
uhure uehorovade mu hesi bëhoho aviëhije. Sa'a ioro'ioro rajoho jemëro
Jew rajo no'o gemu mae God-are mu maho baeromo nosi sino haho'oho
ma-gemu havorovoromo God-hu Jew rajo huë mae bojamui'iröhëni
uvadëhi ëhi Iesu Keriso-are ihoro jemë'o bojëmijego baejarujeje Kerisohu
ë'ade jö maho jemesiro rovë'ëro.

⁷Ëjö ma hesi muoho God-ro darugo'ëro jië'ëro na huë baejevoromo
suvuore bojemadeje naro ë jö hesi muoho vaenövo'irodego. ⁸God-are
ae magonahe ioro'ioroho masije jio'amo'i na bise'e jeve. Na ëhi jeve
röhü God-ro huë baejevoromo ë muoho bojemijadeje ëhuro Kerisohu
huë mae börömo bëhe bojamuaje jö maho sa'a ioro'ioro rajoho majëhibe
juvo'irodego. Röhü ë jö hesi bëhoho bogo ga barë hesi javue. Ëjöho
huro uevadeje naro ého majëhiromo ⁹röjëhijego ae aho'obëhe garöhego
God-hu hesi uhure uehorovade mu ëhi ëhi a nunire vaejajoho. Ëhuni
ë muoho bojemadeje. Bövi bise'o bamade aho God-ro urimo ë muoho
hesi simanore uehorovobe subivahuobe rovadeje. ¹⁰Subivahuobe rovade
hesi bëhoho ëhuro avevejö'oho anera masijohu'o daruge jië'ëro ö'idöre
raromarue aribövi ioro'iorohu'o ého jaburo ekaresiae no göromo
uvoruomoröhego: Ojo'e God uehoro mabëhe gö gö hesi örire jië'ëro
ëhu'ëro hesi aribövioho ajëmibe rovë'e höjo. ¹¹Mami gö'e ëhi'o'i uvadoho
Iesu Keriso nosi Bada uavamu huhu nimade muoho vaejahoromo
sa'a ioro'ioro rajoho jemë Jew rajo nosi gemuore gagovëvadeje.
¹²Gagovëvë'ëro no hu'o gemuoho javuego noro hu mae uehorovaruëro
jië'ëro ëhu'ëro bogo juhuonivo'i uvarueje: Iae hu ajamui'ajë uvoromo God-
are bëhire va'oromo nosi jöho majahijarueje. ¹³Ëhuni naro jemë uëve:
Naehu jemesi jöëni vi'ehi börömo baejajoho nadi ého uehorovoromo
nasi jöënioho vavaenimoromo u'uhore. Na vi'ehe baeje ëhuro jemë maro
raromo'irarijego.

Kerisohu börömo bëhe uehorovavuaje jöhoje.

¹⁴Röhü God-ro sa'a ioro'ioro rajoho jemë ajëmi'i uövuë'ego ëhuni naro
ague aho hiromo Vavu hesi örire jöe jövajeje huro jemë ajëmi'iröhego.
¹⁵Agane aho'obëhe ö'idöre raromarue sa'are raromarue bamavuade

a hesi örire naro jemesi jöëni ëninamiromo uavajeje ¹⁶hesi ajoho börömo bëhëro jiël'ëro huro uavego hesi Aru'ahohuro hesi darugo maho bojëmego jemesi dë vövöbajo'oho biririvëvoröhego. ¹⁷Naro hu uavajeje jemëro Keriso mae uehorovego huro jemesi dë vövöbajolere ioro'ioremu hi'iröhego. Huro jemë ajëmego ijehu ö'ehu sa'a gagore dirume abue'amë'ëro biririvajëhi o javue sa'a uhure vae abuejë'ëro biririvajëhi éhi jemëro ae dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvoromo éhuro biririvoromo muoho mae vaebe va'irarijego. ¹⁸O jemëro God-are aribövi ioro'iorohu'o gemuoro avoho garomo uvo'irarijego: Kerisoro bogo bise'o vadu'oho uehorovavuo'i börömo bëhe uehorovavuo avohaje höjo. ¹⁹Röhu Kerisohu diehi uehorovavuajoho noehu ga barë'iröhoho bogo eni javue. Iae éhi jie röhu na nege jemëro uvo'irarijego huro éhi uehorovavuaje hö uvego éhuro God-are uehoro mahuro mu mahuro jö mahuro bövi bise'o mahuro jemesi dë vövöbajo'oho rarovëvo'iröhego. Na éhi negego God-are örire jöe jövajeje.

²⁰Röhu God-are ihoho mabëhe ua'ejo. Éhesi bëhoho huro hesi darugoho nosi dë vövöbajo'rere bamahuë'ëro éhu'ëro huhu ajamuiromo mu masijo vaeröhoho hu eni jie è hesi bëhoho noehu hu ua gavaruoho o nosi dë vövöbajo'rere uehorovaruoho ého ma-jianovo'i God-hu no iosiramuiromo mu börömo vaeromo bövie bise'e aho'o nosi örire ajamui'iröhoho hu eni jiajëro jië'ëro. ²¹God-ro Iesu Keriso ajamiromo hesi ekaresiahu'o ajamuijë'ego éhuni hesi ihoho mabëhe ua'ejo éhi gemu jiemu jiope va'iröhego.

Keriso-are aribövie no hesi sino haho'e gemuoho javuaje jöhoje.

4 ¹God-ro éhi jemë ajëmijë'ëro jiël'ëro ave jöho majëhi'ië'e. Naehu Badare jöëni savoji gagore hijajohuni ave jöho ejehore. God-hu jemë hesi aribövi mae jëvojöro uëvadëhi éhi mu mae vaejë'i raromo jijihore. ²Nadi döroho bamorovo'i ma-sanuovoromo ae gö jabesi sisëho ga taemoromo huë baerovore. ³O God-are Aru'ahohuro jemë aho'o uehore gemuoho bojëmijaje è uehoroho ma'enoromo dë vövöbajo'e gemu bamoromo agane vaerovo gare. ⁴Jemë sino haho'e gemuoho jëve. God-are Aru'ahe gemuoho baejë'e jëve. Aji'e mu börömoho gemu bae'irarijego éhuni God-ro hesinö jëvojöro uëvadoho muebejarujeje. ⁵Bada gemu uehore gemu bapataeto gemu jëve. ⁶God gemu ae aho'obëhe nosi Vavueje. Huro gemuëro böröme namiromo bövie bise'e aho'o muebejavuoromo ma'enaguo titimoromo nosi dë vövöbajo'rere hijajeje.

⁷Röhu Kerisohu no ae gemu gemu suvuoro bojamuibe rovadëhi éhi baebe rovë'e javue ae ajëmijë'ëro. ⁸Éhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Badahu ajiomadevare evare a sisëho ruahö'ójëvë'ëro tövëvoromo sö ujuohoromo dö mare ajiomade höjo. Ajiomoromo suvuoroho ae suvuorëmijade höjo. Éhi jajivë'eje. ⁹Éjö adaharoho éhi

uvë'eje: Badaro ajiomade höjo. Ëhesi bëhoho bogo éma ajiom'o i a'i urimo hu sa'are ruvebiromo sa'a uhu mare abuejadeje. ¹⁰Ruvebiromo abuejade ae gemuohuro ajiomadoho aijo ö'idöho iosiramiromo dö mare ajiomadeje ëhuro ö'idöho sa'aho aho'o huro raroovo barë'iröhëni. ¹¹Ëahuro aviëhi jië'e suvuore gö gö bojamuiibe va'lë'eje ëhuro noro hesi muoho vaeröhego. A ioro'iorohe apostle mu vaeröhe suvuoroho bojamujadeje. A ioro'iorohe majëhi'iröhe suvuoroho bojamujadeje. A ioro'iorohe Keriso-are jö ma majëhibe jijiho'iröhe suvuoroho bojamujadeje. A ioro'iorohe hesi aribövi muebejëvoromo öri röjëhi'iröhe suvuoroho bojamujadeje. ¹²Suvuoro ëhi bojamujade hesi bëhoho God-are aribövioho aho'obëhe noro è suvuoroho baeromo eni javuego göëro göho ajamirovoromo ëhuro Keriso-are sino haho'e gemuohuro javuë'ëro no uehoro mae baebe birire baebe va'ojuvo ¹³hujeji no ae aho'obëhe uehore gemu baeromo God-are Harihoho garomo gemuoro javuoröhego. Ëhi gemuoro javuo'iramu Keriso-are darugohuro böviëro bise'ëro rarovavuo'iramu ëhuro a duvahonö avoho raromo'ejo. ¹⁴A duvahonö avoho raromo'iramu evare ijönöho bogo asisö'o va'lënoho javuo'ë'e. Bogo asisö'o va'lënoho javuo'iramu aehu sareri sareri'e jö barueromo jö huotohuotovoromo bövi bise'o éma ömoromo jö sisë majahuijë'oho ijönöho bogo ejëho'ejo. Bogo ejëhoromo burehu jovo döre rueromo jovo hasajego vanagiehu huotorohuotorovobe va'ajëhioho no bogo éhioho ë'i ma-biririvoromo ahorirëro va'ejo. ¹⁵Ma-ahorirëro va'oromo göëro göho rajahirovoromo jö mahemu majahirovo'ejo sareri'e jöho bogo. Jö mahemu majahirovobe huhu nimaje muohuremu avoho vaebe va'ejo ëhuro Keriso nosi simanoho val'ëne jiahuoröhego. ¹⁶Hu nosi simanoho jië'ëro ruahö'öjavuego gemuore hesi uhure raromarueje hesi övo duruajo'ëro javuë'ëro. Hesi uhure raromoromo nosi sino haho'e bimuvavuadëhi ae aho'obëhe ëhi bimuvorovoromo ëhuro hesi darugoho baeromo no ae göëro göëro huhu bojamuade mue gö gö avoho vaeromo göëro gö rajahirovoromo ëhuro a duvahonö'e biririvobe va'arueje.

Keriso-are ae gemuoho javuë'ego mu i'o baeröhe jöhoje.

¹⁷Röhu naro ave jögoroho Badare ihoro darugo'o majëhi'ë'e. God bogo ma uehoravarue ariböviehu jö sareri sareri uehorovë'i raromo jijiharuëhioho ijoho nadi éhioho raromo jijihore. ¹⁸Ëhesi bëhoho ëho jaburo simanoho ramoramovëhë'ëro uehoroho bogojioromo biriri'övoromo God bijönimoromo ëhuro hesi biriroho bogo baejamu jabesi aru'ahoho vuovëhë'eje. ¹⁹Jabumë mu sisëni javojégadoho vuonugo'i jabesi dë vövöbajo'e aho'o sisëro gemu bojamirovoromo ö mahunö'e va'inumi'e muoho bövieno bise'oho éma ömarueje. ²⁰Röhu jemë Keriso-are jöho bogo éhioho röjëhamu hejarijeje. ²¹Hesi jöho iae mae hejarijeje. Hesi ariböviëro jëvë'ëro Iesuhu ëhi ëhi è'oromo hibe

juvade jö maho iae röjëhijamu hejarijeje. ²² Aviëhi jië'e jöho hejarijeje. Mami'e öri sisëre jijiharije ë hesi uehoro mamioho boremi'ore. Éuehoro mamioho ejahoromo éhuro mu sisë naguego sareramirovoromo ë muoho vaejego sisérëjavuobe va'ajeje. ²³ Uehoro mamioho boremi'ö'i God uarego huro jemesi dë vövöbajo'o uhoho avohëho barë'iro. ²⁴ Ëhi uaromo uehoro i'e baere. Éuehoro i'oho God-ro avohadeje noro hu va'ëne jioromo mataemo raromoromo mu maemu vaenövoröhego.

²⁵ Ëhuni no sino haho'e gemuoho javuë'e jiaje ëhuni sareri sareri'e jöho vuonugo'i göëro gö hesi öriroho ma-jö maemu majahirovore.

²⁶ O vörönégë'iroho nadi ri'öromo mu sisëho vaere. Nadi dë vörönimemu vörönimobe va'ego majaho beva'ormo vahiromövo'iro.

²⁷ Al'i vöröho vuonugego Satan bogo ijumëvo'iro.

²⁸ O ae rahu vajiohu'e mu vaejaje aho uavego ijoho nadi ëhi jië'oho ë'i hesi övëro biririvoromo i'o mu'oho ma-avoho vae'i éhuro mae sisë eni jiego bövi bise'o rumo'e aribövi jabesi örire suvuorovo'iröhe.

²⁹ O jö atë'iroho jö sisëho nadi ato'i ma-jö maemu atonövore. Ëhi jië'e jö atë'ohuro jemë ae ajëmí'iramu jabumë huë vavaene rabe jëvë'oho jemesi jöho heromo biririvëvo'iramu dë vövöbajo'e mae jëvo'ë'e.

³⁰ O God-are Aru'aho Maho nadi vavaenoho bojamire. Hu jemesirire jië'ero éhu'ero uvarueje: Jemë God-are aribövie jëvobe va'ojuvo hujesi ého majaho rue'iramu sisëhu tövëvajoho God-ro jiovëho'iramu aho'obëhe maae gemu jëvo'ajëjo.

³¹ Röhu ijoho a jabesi jö sisëho nadi uehorovo'i arire. Nadi a jabesi jöénioho vörönimemu vörönimore. Nadi ano'i vörö'iraenövore. Nadi jö sisëho uëromo giagiamëhore. Nadi agëvore. Jö sisë gö gö nadi uehorovoromo éhi jië'e muoho vae'i ³² a'i göëro göhuni vavaenimorovoromo huë baerovë'i göëro gö hesi mu sisëho uehorovoromo vuonugore. God-hu jemesi sisë Keriso-are jöëni uehorovoromo vuonugadëhi jemë'o éhi é'ore.

Aji'ere raromo jijihö'iröhe jöhoje.

5 ¹God-ro hesi dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvego jemë hesi aboji harihu'e jëvaje ëhuni huhu ë'ajëhi jemë'o éhi ë'onövore. ² Ëhi'oromo ae uehorovëvë'i raromo jijihonövore. Ëhesi bëhoho Kerisoro no uehorovavuoromo nosi jöëni God-are örire suvuore bojamirovoromo guomorovadeje. Guomorovamu God-ro uvadeje: Huro mabëhe ë'ë'ëro éhuro iae na huë mae jevajëjo. Kerisohu uehorovavuadëhi éhi ae uehorovëvë'i raromo jijihonövore.

³ O jemë God-are aribövie jëvaje ëhuni önl'e mahunö'l e muoho nadi vaeromo ae gö jabesi bövioho bise'oho nadi ujuohëho'i ë'orego éhuro éhi jië'e mu sisë hesi jöho jemesiriroho bogojio'i. ⁴ O mu sisë jöho simano rumo'e jöho ijo ijo'e atarue jö sisëho nadi atore. Atë'oho bogo maehuje.

A'i huë ma jöhemu God-are öroro atore. ⁵ Ave jö gavarujoho iae maeje. Ae rahu önö'e mahunö'e jijihë'oho o ae gö jabiesi bövi bise'o ujuohëho'i eë'oho Keriso'o God'o muebejarue öri ari'eroho bogo va'oruomo'ë'e. Ae gö jabiesi bövi bise'o ujuohëho'i eë'arue hesi bëhoho God dejonö bamö'i inömo sisë nuninö bamarue mueje.

⁶ Ëhi jië'e mu sisëho God-are jö bijönimarue aribövihuro vaejaruëro jië'ero éhu'ëro God-are i'ue mana bae hesijö. Ae göehu sareri'e jö atoromo uëvë'oho: Bogo éhioho jio'a'ajë uëvë'oho nadi ejëhore.

⁷ Ëhuni éhi jië'e aribövihu'oho gemuoroho nadi jijihore. ⁸ Urimoroho jemë'o ramoramo'ere raromonövariже. Jaruvoho jemë Badare aji'ere raromaruje. Ëhuni aji'ere raromarue ariböviehu raromo jijiharuëhi éhi raromo jijihore. ⁹ Rabëni. Aji rovë'ohuro éhuro mu maemu vaeromo jö maemu atoromo bövie bise'e avoho vaejarueje. Ëhuni aji'ero raromore. ¹⁰ Avoho uehorovoromo gare Badahu nimaje muoho diho jiego. ¹¹ O ramoramo'e mu aehu ma-imo vaejarocho éhi jië'e muoho nadi gavanovo'i mu mae vaejego jaburo ého garomo uvoruomo'iro: Nosi muoho sisë höjo. ¹² Iae éhi jië'e muoho jabiesi saginiëri vae'amaruoho javoje vëmunajoho jië'ego bogo atarue jöhoje. ¹³ Jabiesi sisë aho'o gurihiro jiadoho aji va'orahoro jië'oho jabiesi mu diehi jiajoho è garuomo'ë'e. ¹⁴ Mu rabe va'orahore jië'oho iae aji'eje. Ëhuni noro God uehorovoromo jöe ioromo uvarueje:

Niavanuoho ri'öjëjo.

Guomanuoho i'ovëjo.

Ëhi'o'iramu Kerisoro ja ajivavo'ajëjo.

¹⁵ Ëhuni jemë diehi jië'e mu vaeromo raromo jijiharujocho ého avo'avoho vaere. Simano rumo'e muoho bogo a'i simano ma'e muohemu vaere. ¹⁶ Mu mae rovajoho nadi vuonugo'i hesi muoho avoho vaere jaruvoho mu sisë vaeruomaje majae jiaje. ¹⁷ Ëhuni nadi sisë'ioho uehorovo'i a'i jemëhu diehi mu vaejöro Badahu nimajoho ého avoho garomo baere.

¹⁸ Nadi vörö'e jovoho ue'ahego simanoho huotorovëvo'i. Ëhuro sisërejëvo'ë'e. A'i nadi'ego God-are Aru'ahohuro rarovëvego éhuro simano mae jëvo'i. ¹⁹ Psalms surire jajivare jöho God rajahi'iröhe jöho Aru'ahehu bojëmajë jöe gö gö iaruoho majahirovore. Dë vövöbajo'e aho'o God rajahiromo éhi jië'e jöho ionövore. ²⁰ Vae majae huë mae o huë sisë rovë'oho nosi Bada Iesu Keriso-are ihoro God Vavuoho mae uanövore.

Masurovë'e ariböviehu diehi avoho raromo'iröhe jöhoje.

²¹ Röhü Keriso mae uehorovaruje jëvaje éhuni göëro gö hesi jöho ejahorovore.

²² Vaboroharo Badare jöëni jemesi baruoho ejëhore ²³ rabëni hesi bëhoho baruoho vaboro jemesi simane jio'amë'e jiaje. Keriso ekaresia

nosi simanoho jio'i no hesi sino haho'e gemuoho javuë'éro huro no maro bamavuë'eye. Röhu hu ekaresia nosi simano jiajéhi éhi baruoho vaboro jemesi simanoho jio'ame. ²⁴ Éhuni ekaresiaehu Keriso-are jö ejaharuëhi éhi vaboro ömo'ömoho jeméro baru jabesi jöho ejého barëre.

²⁵ O baruoharo jemesi vaboroho dë vövöbajo'e aho'obëhe uehorovëvore. Éhesi bëhoho Kerisoro ekaresiaho uehorovavuoromo hesi arijo'arije bojamirovoromo guomorovadeje ²⁶ éhuro ekaresiaho jovéro u'ovahuoromo hesi jöho majahuiromo ma-maemu avohavuoröhëni. ²⁷ Ma-maemu avohavuego ekaresiaho aji mabëhe javuoröhego. I'o masu'iröhe magonaho va'inumi rumo'e sino haho'e bogo abuejë'e sisë rabe rabe bogojio'i ma-maemu jiajéhi ekaresiaho no éhi ma-maemu gemu javuego huro no hesi baejavuoröhëni. Éhuni ekaresiaho no uehorovavuoromo ajamujadeje. ²⁸ Iae Kerisohu ekaresia uehorovavuadëhi éhi baru ömo'ömoho jeméro jemesi vaboroho uehorovëvore. Uehorovëvoromo jemesi sino rajahirovarujéhi jemesi vaboroho éhi rajëhire. Jeméhu jemesi vaboro rajëhijë'ohuro éhuro jemesi sinohu'o rajahirovarujeje. ²⁹⁻³⁰ Aho jabesi sinohu bogo bijönimorovo'l a'i Kerisohu ekaresiaho no hesi sino haho'e gemuoho javuajëromo muebejavuajéhi aëro jabesi sinohu éhi avo'avoho mueberovarueje. ³¹ Vaboro'o baru'o jabesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eye: Éhu'éro jië'éro aëro vëmu vavu'oho rëmö'l'i vaborohu'o gemu mae hi'a'ajëjo. Hu'o hi'iramu jabumë niö'l'i jëvadoho röhu gemu jio'a'ajëjo. ³² Éhi uvë'eye. Röhu ë jö hesi bëhoho uhuroho jö börömo börömeje. Ejö hesi bëhoho naro uëve Keriso'o hesi ekaresia'o no gemuoho javuaje jöhoje. ³³ Röhu jemesi jöhu'oje. Ae gemu gemu jemesi arijo'arije rajahirovarujéhi jemesi vaboroho éhi rajëhire. O vaboro ömo'ömoho jeméro baruoho masijoho hö uehorovore.

Aboji harihu'o vëmu vavu'o diehi avoho raromo'iröhe jöhoje.

6 ¹O abozi harihu'oharo Badare jöëni vëmu vavu'o jabesi jöho ejëhore. Éhi ë'ë'oho iae maeje. ² Éhi jië'e jögoroho God-are surire jajivoromo uvë'eye: Jasi vëmoho vavuoho mae uehorovëvonëjo. Ejöho börömo maego God-ro ë hesi viture uvadeje: Jaehu ë jö ejë'oho naro mae ajami'l'ejöjo. ³ Éhesi bëhoho uvë'eye: Vëmu vavu'o mae uehorovëvë'oho éhuro maho javo'iramu sa'are majae égo'o hi'a'anuëjo.

⁴ Röhu vëmu vavu'oharo jemesi abozi harihu'oho nadi sisë'ioho avohëvego dë vörönëgo'iro. Nadi éhioho ë'i a'i avoho muebejëvoromo Badare jöho röjëhirego heromo avoho raromobe va'oruomo'iro.

Avare mu vaejëharue ariböviohu'o jabesi simano vaejarue ariböviohu'o diehi avoho raromo'iröhe jöhoje.

⁵ O ae gö jabesi muemu vaejëharuje aribövioharo jemesi a masijo jabesi mu vaejë'iroho uvore: No Keriso-are mue vaejarüëromo jabesi jöho

avoho uehorovoromo jemesi dë vövöbajo'o uhohu'o ejëhonövore. ⁶Nadi ma-döemuoho ejëhorego jemesi masijohuro gëromo uvo'iro: Mu mae vaejarujejo. A'i uvore: No Keriso-are mue vaejaharuëromo nadi bijönimo'i dë vövöbajo'e aho'o mu öroro bojamiromo God-hu nimaje muoho vaenövore. ⁷Uvore: No bogo ma-a jabesi muoho vaejëho'i Badare mue vaejaharuëromo dë sasohoromo muoho vaere. ⁸Uvore: Ae gemu gemu mu mae vaejë'oho Badaro suvuoroho mana bojamui'ajëjo. No avare muemu vaejëhë'oho o nosi nimoro mu vaejë'oho iae hesi höjo. Ae gemu gemu mana bojamui'ajëjo.

⁹O simano vaejaruje aribövionario haro ëhi mu mae vaenövore. Jemesi mu aribövi jö sisë uëromo giagiamëharujoho vuonugore. A'i uvore: Nosi mu vaejahuarue aribövi jabesi o nosi Bövionario iae ae gemu ö'idöre hijajëjo. Huro mu aribövionario no'o ma-gemuoho uehorovavuaje höjo.

**Keriso-are ariböviehu ajamirovoromo niögü biriri'oho io'amoromo
bijo bunu baeromo Satan'o muorovo'iröhe uhu jöhoje.**

¹⁰Röhu aveho ijo tugoho'i jöho majëhi'ië'e. Bada'o gemu mae jioromo hesi darugo maho baeromo biririvore. ¹¹God-hu bojamua je muorovo inömoho aho'o ujuohore Satan-ro sarerëmijego ëhuro biririvoromo riravo'irarije. ¹²No bogo ma-a'oho muorovo'i a'i a iosiramuijë'e sisë aribövi masijohu'o muorovarueje. Sa'ae aho'obëhe ramoramoe mu muebejarue aribövionario'o döre raromarue sisë aribövionario'l vörö'e sisë aribövi ioro'irohu'o ëho jabu'o no muorovarueje. ¹³Ëhuni God-hu bojamua je muorovo inömoho aho'o ujuohore maja sisë rovego Satan-ro jemë'o muorovego biririvo'irarije. Ëhi muorovojuvo majae barë'iramu biririvoromo ëhi baberumi riravo'arueje.

¹⁴Ëhuni avoho riravore. Röhu a'o muorovo'ië'iroho götaho dë'ahore muoho titimo'iramu dë'ahoho bibivoromo ëhuro eni javo'ë'e. Ëhesi bëhoho mu sisë'o muorovo'ië'iroho God-are uehoro mahemu ma'eno titimorego ëhuro eni jëvo'iro.

O a'o muorovo'ië'iroho biriri'e niögoho vinebire ba'amo'iramu ëhuro eni javo'ë'e. Ëhesi bëhoho mu maemu baeromo maemu öomorego ëhuro eni jëvo'iro.

¹⁵O a'o muorovo'ië'iroho höru gudu ba'amë'ohuro ëhuro mae nami juvo'a'anue. Ëhesi bëhoho Kerisohu huë mae bojamua je jö maho simanoro bamore avoho bibivo riravo'irarije.

¹⁶O vëni ravë'e bijo vöösö huotovaho'ië'iroho ejoho ma'enoromo nami'iramu siroho ro ë ejore riravoromo sugigivoromo vënöho duoroho'amo'ë'e. Ëhesi bëhoho God-ro no ajamuijaje hö uvoromo hu mae uehorovonövore. Ëhi uehorovë'ohuro Satan-ro hesi vörö'e bijohuro bijëho'iramu bogo ejaho'arueje.

¹⁷O a'o muorovo'ië'iroho biriri'e simano bosöho didi'oromo simanoho tugohorovo'anue ëhuro bogo nemavo'i mae javoröhego. Ëhesi bëhoho

simanëro uehorovoromo uvore: God-ro no maro ramuë'e höjo. Ëhi uehorovë'ohuro ëhuro Satan-are sisëho tugoho'iramu jemë bogo baejëvo'ë'e.

O a'o muorovo'ië'iroho kaejö ëgoho övëro ma'enoromo muorovo'anue. Ëhesi bëhoho God-are jö hesi Aru'ahehu bojamuijajoho ëhi ma'enoromo Satan'o muorovore.

¹⁸ Ëhi jië'e muoho vaejë'i majae ëhi God-are Aru'aho hesi uehoroho baeromo parie gö gö vaeromo jöe gö gö ëninaminövore. Ëhi ë'irarije nune jioromo majae ëhi biririvore. Biririvoromo God-are aribövie aho'o jabesi jöeni uehorovore. ¹⁹ O nasi jöho ëhu'o uehorovore. Uarego naehu hesi jö a majëhi'ië'iroho huro jö mahö bojemego naro bogo juhuonivë'e ma-sama'e majëhinövo'iro ëhuro jabumë hesi gurihijë'e jö ma hesi bëhoho mae garomo heruomoröhe. ²⁰ Ëjö mahö ae majëhi'irodego ëhuni na God-are ihoröhe jö majëhijaje ae jeve. Röhu na savoji gagore hije. Ëhuni God uarego na birire bojemego huhu bojemade muoho vaeromo bogo juhuonivo'i ë jöho ma-sama'e majëhinövo'iro.

Ave surire jajivade ijo tugoho'i jöhoje.

²¹ Röhu na diehi jevajoho o mu rabe vaejajoho ë jöho jemë'o he'irarijego ëhuni Tychicus-ro ö'romomo majëhi'iramu he barë'aruje. Tychicus hu nosi huë baerovarue öeje. Hu Badare muoho biririvoromo vaejajeje. ²² Ëaho naehu nugöl'ö'ië'aje hesi bëhoho huro ö'romomo jöho majëhijego noeuhu diehi raromarue jöho jemëro hejego dë vövöbajo'oho mae jëvoröhego ëhuni nugöl'ö'ië'e.

²³ Röhu na nege God Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o jaburo nasi ö mueno'oho jemë ajëmijego jemëro God mae uehorovoromo huë mae raromoromo rajahirovo'irarijego. ²⁴ Nosi Bada Iesu Keriso rajahiemu rajahijaruje aribövioho aho'obëhe God-ro huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

PHILIPPIANS

Paul-hu Philippi ekaresia jejämade jöhoje.

1 ¹O asë'e Iesu Keriso'o gemuore jëvoromo God-are ariböviéro jëvë'ëro Philippi amore raromarujoho Paul na'o Timothy'o Iesu Keriso-are mu vaejajarue ae niö'i noro jemesi örire jejëmijö gare. O ekaresia muebejëvaruje ariböviohu'o ekaresia ajëmijaruje ariböviohu'o jemesi örire jejëmijö.

²Na nege God nosi Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajëmijego maro raromo'irarijego.

Paul-hu Philippi ekaresia uehorovoromo God'o jö jövonövade jöhoje.

³Naehu jemë uehorovëvë'iroho jemëni God nasi Börömoho huë mae uavajeje. ⁴O jemëni God-are örire jö jövë'iroho nimorohë'i jöho majahijajeje. ⁵Rabëni hesi bëhoho mami'e jemëhu aevol'i na'o bimuvoromo Keriso-are jö ma hesi mu ajemijarijoho éhi ajemibe ruejuvo jaruwohu'o éhi gemuoho ajemijaruje. ⁶Éhuni na mae uehorovoromo uvajeye: God-ro mabëhe aevoromo jemesi dë vövöbajo'o avohëvadoho iae éhi avohëvobe va'oluvo hujeji Iesu Keriso-are majaho rue'iramu avohëvo barë'ajëjo. ⁷God-hu jemë éhi avohëvobe va'a'ajë uvajoho ého iae maeje é hesi bëhoho jemë nasi dë vövöbajo'ere jëvë'ego. Jemë na'o gemuore mu mabëhe baejë'e jëve. God-ro mu mae bojemamu urimoho na savoji gagoroho bogo hijë'iro hesi jö ma hesi jöhuni biririvoromo majëhibe rovodoho jaruwoho na savoji gagore hijë'i éhi gemuoho majëhijajeje. Jemëro éhi jië'e mu mabëhe na'o bimuvoromo ajemibe rovë'le jëve. ⁸Röhu Iesu Kerisoro nasi dëre rumorovevego na jemëni sisë maro vavaenegajeje. God-ro ge'ego na mae uëve.

⁹Röhu ave jöho na jemëni éninamijajeje. Naro uavajeje huro jemë ajëmijego jemë simane mae jioromo mue bövie bise'e garomo ae rajahuijarujoho gö'o gö'o döre éhi'obe va'oromo ¹⁰éhuro rabe rabe maho jiego ga'irarijego. Éhi jië'oho Keriso-are majaho rue'iramu jemë jö sisëho bogojëvo'i uhohu'o ma-maemu jëvo'ë'e. ¹¹O Iesu Kerisohu ajamuego vaejarue mu mahuro jemë'o rumorovëvö'ë'e éhuro God-are ihoho dö maro ajiomoröhego.

**Paul-hu hi juvonövade hesi bëhoho Keriso
uehorovoromo juvonövade jöhoje.**

12 Röhu nasi ö mueno'e na nege jeméro ave jöho ga'irarijego. Na ave savoji gagore hijamu mu rabehu rabehu nasi örire rovadohuro éhuro Keriso-are jö ma hesi muoho bogo sisérë'i marejë'eje. **13** Marëjë'ëro éhu'ëro sa'a a börömo hesi javu atovarue ariböviohu'o a ioro'iore aho'obëhe jabu'o mae garomo uvoruomajeje: Nörö Keriso-are aëro jië'ëro savoji gagore hijajëjo. **14** O Christian ö mueno'e marohë'e maëro gevarue na savoji gagore hiromo mae biririvego geromo jabu'o daruge baeromo éhuro bogo juhuonivë'e mabëhe biririvoromo God-are jöho majëhijarueje.

15 Éaribövioho a ioro'iorohuro iae nasi mu mahuni dë vörönimoromo na iosiremil'irögoro Keriso-are jöho majëhijarueje röhu a ioro'iorohuro huë mae bojemil'i ë'arueje. **16** Jabumë uvarueje: God-ro nörö aviae bamade höjo éhuro aëro God-are jö maho sareri'e atego nöröro aho'iröhego. Éhuni jabumëro na mae uehorovevoromo Keriso-are jö maho majëhijarueje. **17** O è aribövi ioro'iorehu Keriso-are jö majëhijaruoho bogo maho uehorovoromo è'i a'i jabesi ihohemu uehorovoromo Keriso-are jöho majëhijarueje. Jaburo uvarueje: Noehu Keriso-are jö ae majëhijë'ohuro éhuro a masijohuro heromo Paul savoji gagore hijajoho röhu gö'o döre i'ue bojamil'aruëromo éhuni Keriso-are jöho majëhijarueje.

18 Röhu ého hesije. Aehu ma-döhemu uehorovo'i o uhohu'o uehorovo'i o diehi uehorovoromo Keriso-are jö majëhijaruoho röhu aëro Keriso-are jöho iae majëhijarueje. Na ého uehorovoromo nimorohajeje. Röhu bogo vuonugo'i éhi gemuoho nimorohonövo'ejo. **19** Èhesi bëhoho naro garomo uvajeje: Naehu éhi sisë'i hijajoho jeméro nasi jöëni èninamil'iramu Iesu Keriso-are Aru'ahohuro ajemil'iramu éhuro na mae hi'ejöjo. **20** Èhuni naehu ave uehorovajohuremu nego avohe na bogo mae bogo javojoho baeromo muoho vuonugo'i a'i majae aho'o röhu avevejö'ohu'o biririvo avohoromo nasi arijo'arije aho'o bojamirovego Keriso-are ihoho dö maro jioröhego. Na ave sa'are hijë'oho o guomevë'oho éhi gemu jiojöro nege. **21** Na ave sa'are hijë'oho Keriso gemu uehorovë'i hibe juvajeje. O guomevë'oho jaruwo sisë'i hijanovajoho ijönö mabëhe hi'ejo. **22** Na ave sa'are ègo'o hijë'oho éhuro i'o mu'e birohonövo'ejo. Hesi nani'o diehi ë'ejo. **23** Na uehore niö'i jevo'ego ého uehorovë'e hije. Iae na nege guomoromo sa'aho vuonugo'i va'o Keriso'o gemu mae hi'irodëni. Hu'o hijë'oho ého mahoje. **24** Röhu naehu biririvoromo sa'are hijë'oho ého börömohoje jemë ajemil'irodohuni. **25** Èho na eni gavë'e jeve. Èhuni na garomo uve: Naro biririvoromo jemë'o hi'ejöjo éhuro ajëmego Keriso mae uehorovobe nimorohobe val'irarijego. **26** Èhi jië'oho naro röhu maho ö'iramü jeméro na geromo Iesu Keriso-are örire mabëhe rajahi'aruje.

27 Röhu na diehi jevë'oho jeméro Keriso-are jö maho eromo raromo jijihore. Èhuremu börömohoje. Èhi ë'ë'oho éhuro naehu ö'oromo

gëvë'oho o öre égo'o hiromo ma-jemesi jöhemu hejë'oho na garomo uvo'ejo: Jemëro gemuoro riravoromo uehore gemu baeromo mue gemu nimoromo jö ma hesi muohuremu biririvoromo nigemarujejö. ²⁸ Biririvoromo nigemoromo jemesi jö bijönimoruomaje aribövioho bogo juhuonémijarujëjo. Bogo juhuonémijamu gëvë'ohuro éhuro God-ro rójëhijajeje jabuméro garöhego maja ijönöho jabumë sisëréjëvo'i jemë marojëvo'iröhoho jëvego. Iae God-ro jemë ajémi'liramu marojëvo'ë'e. ²⁹ Jemë Keriso-are mu börömoho niö'i baejë'e jëve. Göho Keriso-are örire mae uehorovo'irarijoho göho hesi jöeni vi'ehe bae'irarijoho. ³⁰ Urimo jemë iae gavarijeje na sivohoromo Keriso-are muoho nigemamu. O jaruvoho jemë hejarujeje aëro uvoruomego: Nöröro éhi gemuoho ë'aje höjo. Röhu ë mue gemuoho jemëro na'o bimuvoromo éhi sivohoromo ömo'aruje.

**No bogo nosi nimaruohemu uehorovo'i göehu
gó huë baerovo'iröhe jöhoje.**

2 ¹Jemë aho'o Keriso-are ae gemuoho jëvajoho na jemë éhuro hejarujeje biririvëvego. Kerisohu jemë huë baejëvajoho na jemë éhuro hejarujeje jemesi dë vövöbajo'oho giogovëvego. Na jemë God-are Aru'ahohu'o gemuoro jëve. Na jemë göëro göhuni vavaenimoromo dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvarujeje. ²Éhi jëvë'e jiaje éhuni ma-gemuoro jioromo uehore gemu baeromo huë baerovë'e muoho gemu vaerego na heromo nimoroho avoholiro. ³Nadi jemesi sinohemuoho uehorovoromo a iorol'ioroho éma iosirëmiromo ihoho döroho bamorovo'i uehorovoromo muoho vae'irögoro a'i ma-u'emu uehorovoromo a iorol'ioroho masije hö uvoromo jabesi ihoho döro bamore. ⁴A iorol'ioro jabesi ihoho döro bamoromo röhu nadi jemesi jöhemuoho uehorovo'i a'i a iorol'ioro jabesi jöhu'o uehorovore.

**Kerisohu hesi nimajoho bogo uehorovo'i sa'are rueromo
God-are jöhemu ejahadëhi noehu éhi ë'iröhe jöhoje.**

⁵Iesu Kerisohu uehorovadëhi éhi uehorovore. ⁶Hu God jjajëhi éhi jiël'ëro röhu bogo uvadeje: Naro biririvoromo God-hu hijajëhi éhi hi'ejöjo. ⁷Hu bogo éhioho uvo'i bövie bise'e nugöl'ämäromomo mu vaejahuaje a jjajëhi éhi jiadeje. Ma-a javuajëhi éhi jiadeje. A nu ano'o va'ëne jioromo ae aho'obëhe nosi nunire rovadeje. ⁸Rueromo hesi iho börömoho uehorovoromo vuonugo'i ma-God-are jöhemu ejahobe juvoromo éhuro guomadeje. Korosire anamu guomadeje. ⁹Éhi ë'l'ego éhuni God-ro ajamamu huro dö maro ajiö namijamu hesi ihohuro iho iorol'ioroho iosiramuiromo börömo bëhe jiël'ëje ¹⁰ëhu'ego ae aho'obëhe ö'idöre raromarue sa'are raromarue sa'a uhure raromarue aribövioho noro Iesuare ihoho böröme höromo hu rajahiromo ague aho raromoromo ¹¹ae

aho'obëhe noro huruohoromo uvoruomoröhego: Iesu Keriso iae Bada hö uvoröhego. Ëhi uvo'iramu God Vavu hesi ihoho börömo bëhe jio'ë'e.

**Ramoramо'ere raromarue ariböviohu'o ave sa'are
raromoromo noro ironö'e ajivëvo'iröhe jöhoje.**

¹²Nasi ö mueno'e naehu jemë'o gemu mae hijamu jemëhu nasi jö ejehonövariijoho röhu jaruvo na öri ègobövire hijajohu'o nasi jöho ejehonövore. Ëho börömohoje. Juhuoni'o butubutu'o muoho avo'avoho vaerego jemë ma-mae jëvo'iro. ¹³Ëhesi bëhoho God-ro jemesi dë vövöbajo'oho huotövhajeje ëhuro huhu nimaje ëhi jië'e muoho vae'i nimoromo vae'irarijego. Ëhuni ëhi jië'e muoho vaere.

¹⁴Mu rabe rabe vaejë'oho nadi muoho bijönimoromo jö sisëho atoromo o jöho aho'ahëmi'irögoro a'i muoho ma-vaere. ¹⁵⁻¹⁶Ëhi ë'ë'oho jemë jö sisëho bogojëvo'i uhohu'o ma-mae jëvo'ë'e. Sareri sareri'l e aribövi sisëhu'o gemuore raromo'aruje röhu jemë God-are abozi harihu'e maemu jëvo'ë'e. A i'ovavuo'iröhe jöho röjëhiromo ëhuro jiji mujöru'ehu ramoramore ajivo'amajëhi ramoramore raromarue aribövioho ëhi ajivëvore. Jemë ëhi ë'ë'oho Keriso-are majaho rue'iramu naro uvo'ejo: O mabëhëjo. Jemë nasi jöho mabëhe ejeharije höjo. Na sa'are hiromo jöho majëhiromo muoho bogo ëma sivohoromo darugoho boremi'özjode höromo jemesi jöëni nimoronomorohë'i jöho jövo'ejo.

¹⁷Röhu hesi nani'o nani aëro anego'iramu guomevo'ë'e. Ëhi'l o'iramu nasi köho rue'iramu God-ro uvo'ë'e: Ëho na suvuore bojemijajëo. Röhu jemëhu hesi örire mae uehorovoromo mu vaejarujoho ëhu'o God bojamijaruje suvuoreje. Röhu nasi suvuorohu'o jemesi suvuorohu'o gemuoro jio'iramu God-ro garomo uvo'ë'e: Iae eni jiajëjo. Ëhuni aehu na ëhi anegego guomevo'iröhoho na huë mae jeve. Huë mae jevoromo jemë'o gemu mae nimorohewe. ¹⁸Naehu ë'ajëhi jemëro huë mae jioromo na'o gemu mae nimorohore.

**Paul-hu Timothy'o Epaphroditus'o rëmö'özjego
Philippi amore ö'iröhe jöhoje.**

¹⁹Iae na uehorovoromo uve: Bada Iesuhu nimë'ohuro ëhuro na mabüro Timothy nugö'ö'iramu jemesi örire ö'a'ajëjo. Ëhi ë'irodëro nege. Ëhesi bëhoho ö'oromo jemëhu diehi raromaruje jöho huro vuonorö'ö barovego na heromo huë mae jevoröhego. ²⁰Timothy-ro gemuëro na'o gemuoro uehorovoromo bogo döhemuoho a'i uhohu'o jemesi jöho uehorovajeje. Ëhi jië'e a göho bogobe. ²¹A ioro'iorohuro bogo Iesu Keriso-are jöho uehorovo'i jabesi muohemu uehorovarueje. ²²Röhu jemë gavarujoho iae hu a maeje. Harihehu vavu ajëmijaruëhi huro na ëhi ajemiromo Keriso-are jö ma hesi muoho vaebe rovë'eje. ²³Ëhuni na uehorovoromo uve: Ga'irode nasi muoho diehi jiamu gavë'iroho hu

nugö'ö'ejöjo ö'iröhego. Na ëhi nege. ²⁴Röhu naro uve: Badahu nimë'oho majae ma-bisemu barë'iramu na'o ö'ejöjo.

²⁵Röhu naro uvodeje: Nosi Christian öho Epaphroditus nugö'ö'ejöjo ö'ojöro. Ëhuremu iae mae höjo. Röhu avevejö'oho hu na'o bimuvoromo Satan'o muorovoromo mu vaejaje aeje. Mami'e jemëro nugö'öjarije huro rueromo jemesi ihore nasi vavaenohu ajeminövo'iröhego. Röhu naro hu sionëro nugö'öje. ²⁶Naehu hu nugö'ö'iroke hesi bëhoho huro ae aho'obëhe jemëni vavaenime. Vavaenimoromo nurunurume jemesi jöhuni. Ëhesi bëhoho jemë hejarije uvavamu: Hu guomo guome baejade hö uvamu hejarijohuni ëhuni. ²⁷Iae mae. Hu guomo guomo böröme baeromo guomo hesi jiadeje. Röhu God-ro hesi jöëni vavaenimoromo ajamijadeje. Bogo hesi jöëniho gemu vavaenimo'i a'li nani vavaenimadeje hu guomego naro huë vavaene gö'o döre baejöeni. ²⁸Ëhuni na nego avohe nugö'öjego ö'ojöro ëhuro hu ö'ego jemëro röhu maho garomo nimoroho'irarijego o ëhuro nasi nurunuruoho barëjanovoröhego. ²⁹⁻³⁰Ëhu'e jiaje hu ö'ego Badare ihoro börömo mae nimorohoromo rajahire. Ëhesi bëhoho hu uvadeje: Philippi amo rajoho ame égoböviro raromoromo Paul ajamijë'oho bogo eni jiajëo. Ëhuni naro jabu'o röromo è muoho vae'ejö uvoromo ëhuni hu ave sa'are hi'iröhe jöho bogo uehorovoromo guomo hesi jiadeje. Ëhuni ö'ego rajahire. O huhu è'adëhi ae rahu jabisi sino bogo uehorovo'i Keriso-are muohuremu uehorovë'oho ëhi jië'e aribövioho aho'obëhe rajëhinövore.

**Noehu God-are nunire mae riravo'iröhe öroho
ëho Keriso mae uehorovo'iröhe jöhoje.**

3 ¹Nasi ö mueno'e ijo tugoho'i jöho majëhi'ië'e. Badare öroro uehorovoromo nimorohore. Röhu ave majëhi'irode jöho mami'e uëvodoho röhu maho majëhijë'oho bogo u'uvelö'e. O jemë röhu maho hejë'oho ëhuro avo'avoho raromo'aruje. ²Ö sisëho val'ëne aribövioho gëvë'i raromore. Jaburo God-are muoho sisë'i röjëhijarueje. Ëhuni gëvë'i raromore. Jaburo uëvarueje: Jemëro Jew rajo muoho vaeromo jemesi sinoho tarivorejö ëhuro God-are nunire mae riravo'irarije. Röhu jabuhu röjëhijarue muoho bogo mu maehu jio'i ëho sino taritarivo'iröhe muoho jianove. Ëhuni gavë'i raromore. Ëhi jië'e aribövihuro sarerëmi'ë'ö. ³Jaburo sarerivoromo uvoruomajeje: No sine tarivo'amë'ëro ëhu'ëro no God-are aribövie javuajëjo. Röhu jabumë ma-döhemu God-are aribövie jioruomo'i a'li no uhohu'o God-are aribövie javue. Ëhesi bëhoho noro God-are Aru'aho hesi darugoho baeromo hu rajahiromo Iesu Keriso uehorovoromo nimorohë'i atarueje. No bogo uvarueje: Nosi muohu'o ihohu'o ave sa'are mae jiahüë'oho ëhuro God-are nunire mae riravo'ejärëjo. ⁴Röhu nosi muohu'o nosi ihohu'o mae jiahüë'ego ëhuro God-are nunire mae javuo'ibejo Paul nasi muohu'o ihohu'o mae jiehë'ëro

jië'éro uvo'ibejo: Na hesi nunire mae jevajéjo. A ioro'iorehu uvaruoho: No Jew rajo maëro javuë'éro Jew rajo muoho avo'avo ho vae'ego God-are nunire mae javuajé uvaruoho Paul naro éhi uvo'ibejo iae mae jio'ibejo rabëni naro jabumë iosirëmiromo Jew rajo maho na jevë'ego.

⁵Rahevamu hurae gemu barëjamu Jew rajo muoho vaejevoromo nasi sinoho tariojehareje. Nasi vëmu vavu'oho Israel rajëro jëvë'éro éhu'éro na'o Israel raje jeve. Benjamin-are uje gemuoho jeve. Nasi hijo mino'ehu Hebrew huëhu atobe Hebrew mu vaebe rovarëhi na'o éhi gemuoho ömajeje. O mu vaeröhe jögoru ejaje ae jevadeje. Pharisee ariböviehu jögoru e avohojöro uövuarüéhi na éhi'obe rovodeje. ⁶O God-are mu nimode ae jevadeje. Naro uvodeje: Jew rajo muoho God-are mue höromö ekaresia aribövioho sisë vaejëvo'i hijodeje. Jew rajo nosi jögoru ejaruuhuro éhuro mae javuo'ibejo ja uvo'ibejane: Nörö mabëhi mae höjö.

⁷Éhi jië'le mu mae iho mae jevamu iae marëjevajé uvodoho jaruwoho Keriso-are jöho uehorovoromo uvajeje: Éhuro sisërëjevë'lë höjö. ⁸Naro uvajeje: God-are nunire mae nami'irögöro naehu Jew rajo mu vaejë'ohuro mu ioro'iorohu'o noehu vaejego God-are nunire mae javuoröhe éhi jië'le mue aho'obëhe naehu uehorovë'oho éhuro sisërëjevo'ajëjo. Iesu Keriso nasi Börömo ga'irodoho éhemu börömoho höjö. Hesi jöëni mu ioro'iorohu musisi va'ëne höromö boremi'øjë'e jeve éhuro naro Keriso bae'irodëro.

⁹Keriso baeromo hu'o gemuoro bimuvo'irodëro. Jaruwoho bogo nasi éma biririvoromo Moses-are jögoroho eromo uvajeje: God-are nunire mae jevajéjo. Bogo. A'i na Keriso mae uehorovoromo éhuro hesi nunire mae jeve. Éhesi bëhoho God-ro ajamuego no mae uehorovoromo hesi nunire mae riravarueje. ¹⁰Na nege nasi simanohuro dë vövöbajo'ohuro Keriso ga'iro hu ri'ojë'éro hesi darugohuro ajemijego marëjevojöro. Huhu huë vavaeni vi'ehi baejadëhi na'o éhi gemuoho baebe va'iro. Huhu mu sisë mu'uvahuo'i guomadëhi na'o éhi mu sisë garomo hörëro taemobe val'irodëni. ¹¹Sisëho hörëro taemobe va'oromo éhuro ijönö Iesuhu guomoromo ri'ojadëhi nani na'o eni jevë'ohuro nasi sino haho'ohu'o guomoromo éhi ri'ö'irodëro. Éhuremu nege.

**Paul-hu daruge aho'o bojamiromo Keriso-are
mu vaejadëhi no'o éhi ë'iröhe jöhoje.**

¹²Na bogo uehorovoromo uvajeje: Mami'e Keriso-are muoho baejë'éro mu sisë bogojevo'i bövie bise'e eni jevajéjo. Bogo éhioho uvo'i a'i Iesu Kerisoro hesi baejevë'ego éhuni hesi muoho bae'i biririvoromo muoho vaejajeje. ¹³Nasi ö mueno'e na bogo uvajeje: Naro Keriso-are muoho bae barëjë'e jevajéjo. Röhu ave muoho gemu uehorovajeje. Mue urimo vaebe rovodoho na bogo uehorovo'i ijönö jioröhe muohuremu bae'i sivohoromo é'o gavajeje. ¹⁴Naehu vaejöro Kerisohu nimajoho éhemu nunire bamoromo è ahorirëro vae'i biririvoromo è'o gavajeje éhuro ruahö'öromo

suvuoroho bae'irodéro. Ņsuvuoro hesi bëhoho God-hu uevego na Iesu Keriso'o gemuoro jevë'éro hesirire ajiomo'irodohoje.

¹⁵ Ae rahu a duvahonö'e uehorovarue aribövi javuë'oho naehu uëvodëhi ēhi uehorovonövo'ejo. O jemëhu jö gö uehorovë'iroho God-ro ēho röjëhi'iramu ga'a'aruje jemë bogo eni jëvo'iramu. ¹⁶ Ěhi jië'ego Keriso-are jö ejahobe rovaroho ēhi ejahobe va'eo. Ěhi jië'oho iae maeje.

¹⁷ Nasi ö mueno'e jemë gemuoro bimuvoromo naehu ē'ajëhi ēhi ē'onövore. Noehu öri mare jijiharuëhi ēhi jijiharue aribövioho gë avohoromo jemë'o ēhi ē'ore. ¹⁸ Röhu ave jöho majae aho'o majëhi'i hijodoho huë vavaene bogo bise'o vadu'oho baeromo röhu maho majëhi'irögoro ē'e. Ae aho'obëhe mu sisë vaebe jijihoromo īhuro Kerisohu korosire guomade jöho ahanovoruomajeje. ¹⁹ Ahanovoromo röhu noehu God börömoho hö uehorovaruëhi ēhi jabumëro jabesi sinohuremu nimajoho börömoho hö uehorovoruomajeje. Javoji'e muoho vaeromo mae höromo nimoronimorohë'i jijihoroumajeje. Ave sa'a hesi muohemu uehorovoruomajeje. Ěhu'éro jië'éro vën'i'e örire va'o hesi jioruome. ²⁰ Jabumë' ēhi jië' aribövie jioruome röhu nosi öri ari'oho bogo aveho jio'i ö'idöre jie. Ö'idöre jië'ego no raromoromo muebejarueje Bada Iesu Keriso no maro bamavuaje ahuro ö'idöre jioromo rueröhego. ²¹ Rueromo mue bövie bise'e ruahö'ö'amoröhe darugoho baeromo nosi sino haho'e u'uhavuajoho avohahuo'iramu gorosovoromo hesi sino haho'o mabëhe jiajëhi ēhi mabëhe javuo'amo'ē'e.

**Noehu uehore gemu baeromo nimorohoromo
mu maemu uehorovo'iröhe jöhoje.**

4 ¹ Ěhuni nasi ö mueno'e Badare öroro ēhi uehorovoromo biririvoromo riravore. Na jemesi örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvego jemesi jöëni vavaenagajeje. Na jemesi jöho uehorovoromo huë mabëhe jevë'éro nimoroho avohajeje. Ěhuni na jemesi örire üeve: Nasi ö mueno'e biririvoromo riravorëjo.

² Naro Euodia jasi örire uave. Syntyche jasi örire uave. Badare magonahe gemuoho jëvaje Ěhuni uehore gemu baere. ³ Röhu ja na'o mue gemuoho mae vaejanue ae javë'ego naro ave jöho jasi örire uave. Ěmagonaho niö'ioho ajëmijego gemuoro avoho ari'iro. Ěhesi bëhoho ē magonahoho jaburo na'o gemu mae bimuvoromo God-are jö ma hesi muoho biririvoromo vaejareje. Jaburo Clement'o na'o mu vaejarue aribövi ioro'iorohu'o ēhi ē'areje. Jabesi ihoho mae raromemu raromo'iröhe ö'idöre jiaje surire ē jajivo'amë'eye. Ěhuni ē magonahoho niö'ioho ajëmine.

⁴ Röhu jemë ae aho'o Badare ae gemuoho jëvaje majae ēhi nimorohonövore. Röhu maho üeve: Nimorohorëjo.

⁵ Ma-sanuovoromo ae aho'obëhe jabesi öroro huë mae baejëvore. Badahu rueröhe majaho dunove. ⁶ Bövi bise'o rovë'iroho nadi

nurunurumo'irögoro a'i God-hu ajämijajoho huë mae uavë'i äninamiromo jemesi huë vavaenoho hesi öroro majahinövore. ⁷Jemëhu éhi ë'ë'oho God-are sanu'e mahuro noehu uehorovarue sanu iosiramijajohuro éhuro jemesi uehoroho dë vövöbajo'oho duohëho'iramu sanuovëho'ë'e Iesu Keriso'o gemuoro jëvë'ëro.

⁸Nasi ö mueno'e ijo tugoho'i jöho uë'ië'e. Aviëhi jië'e muohemu uehorovore. Jö mae ataruohuremu a duvahonö'e vaejarue muemu ahorirëro vaejarue muemu ajiro raromarue muemu dë vuëvo'e muemu aji ma'e muemu huë baejë'e muemu mu rabe rabe ma-maemu jiajoho rabe rabe noehu mae uehorovaruoho ë muohuremu uehorovonövore. ⁹Naehu rabe rabe röjëhijamu o vaejamu jemëhu garomo heromo baejarijoho éhi jië'e muohuremu vaenövore. Éhi ë'ë'oho God jö sanu'e bojamuijaje ahuro jemë'o hi'ë'e.

**Philippi ekaresiaeahu huë baeromo Paul-are örire suvuoro
bamahamu Paul-hu mabëhe uëvade jöhoje.**

¹⁰Bada'o gemuoro jevë'ego na nimorohevo avohe ë hesi bëhoho jemë majae bisemu ëgo'o bogo ajemijarijoho avevejöle röhu maho uehorovevoromo huë baejeverijohuni. Iae jemë na uehorovevobe rovarijeje röhu huë baejevo'irarije öroho bogo birohariate. ¹¹Na bogo uve: Jemë nasi huë vavaenoho bogo gevanovarije höromö bogo éhunioho jajive. A'i huë mae o huë sisë rovë'oho na uvajeje: Na rabe rabe jevajoho iae eni höjo. Éhi jië'e uehoroho iae na avoho baejë'e jeve. ¹²Bövi bise'o bogo eni jevajoho o marohë'e mae jevajoho iae na gavë'e jeve. Eni da'uegë'oho o hömevë'oho bövi bise'o marohë'e mae jevë'oho o inömo rumo'e jevë'oho o diehi jevë'oho naro uehorovoromo uvajeje: Na iae eni jevajëjo. Éhi jië'e uehoro hesi bëhoho birohë'e jeve. ¹³Keriso biriri bojemaje ahuro ajemijë'ëro éhuro mae o sisë rovë'oho na biririvoromo nami'irodoho eni jeve.

¹⁴Röhu nasi huë vavaeni ajemijarijoho ého iae mae ë'arijeje. ¹⁵Röhu Philippi amo rajohumë jemë'o iae gavarijeje. Na urimëli aevoromo Keriso-are jö ma majëhibe juvodevare evare naro jemesi sa'aho Macedonia vuonugo'i va'amu ekaresia ioro'ioro bogo ajemi'i jemëremu ijo bajo suvuoroho bojemiromo huë maho mana baejarijeje. ¹⁶Röhu jemesi sa'aho bogo vuonugo'i a'li Thessalonica amore va'o hijamu evare na bogo eni jevo'ego jemëro suvuore nasi örire nugöl'öli arinövariye. ¹⁷Na bogo suvuoroho nahoromo éhunioho uë'i a'li na nege jemëro suvuore bojemego éhuro ijönö God-hu suvuoro mana jemesi örire bojëmi'iröhoho bövi mae jiëhoröhego. ¹⁸Epaphroditus-ro jemesi suvuoroho nasi örire barovadeje. Éhuni uëve: Jemesi suvuoroho iae na baejë'e jevajëjo. Iae eni höjo. Marohë'e mae höjo. Jew rajehu mi God-are örire suvuoro bojam'i'anoromo vënire buejaho'ego God-hu ridi heromo vuëvonövadëhi jemesi

suvuoroho ëhi jie. God-ro garomo suvuoroho nimoromo huë mae jiajeje.
19 Röhu jemë rabe rabe bogo eni jëvamu gëvë'oho jemë Iesu Keriso-are ae
gemuoho jëvë'ego nasi Vavuohuro iae ajëmi'ë'e hu daruge aje bövie bise'e
bogo bise'o vadu'oho jië'ëro. 20 Röhu na nege God nosi Vavu hesi ihoho
ioro'iore gemu dö maro jioibe va'oröhego. Iae mae.

Paul-mëhu ijo tugoho'i jejëmijare jöhoje.

21 Röhu God-are aribövie Iesu Keriso-are aganoho aho'obëhe jejëmijajë
uëre. Christian ö mueno'e na'o gemu mae arijaruohuro jemesi örire
jejëmijö. 22 God-are aribövie aho'obëhe jemë jejëmijö. Röhu Rome
a börömo hesi osare raromarue God-are aganoho jaburo bövi maho
jejëmijö.

23 Bada Iesu Kerisoro jemesi aru'ahohu'o jioromo huë baeromo
ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

COLOSSIANS

Paul-hu Colossae ekaresia jejämijade jöhoje.

1 ¹⁻²O asë'e God-are aribövi Colossae amore raromarujojumë biririvoromo Keriso uehorovaruje ö mueno'e jéve hu'o gemuore bimuvorovë'éro. God-ro nimamu Iesu Keriso-are apostle jevë'éro Paul na'o nosi öho Timothy'o noro jemesi örire jejämijö. No nague God nosi Vavuohuro huë baeromo ajämijego maro raromo'irarijego.

**Paul-hu Colossae ekaresia jabesi jöëni uehorovoromo
God rajahromo äninandade jöhoje.**

³Jemëni uehorovoromo pari vaejë'iroho noro God nosi Bada Iesu Keriso-are Vavu hesi örire huë mae uavarueje. ⁴Rabëni hesi bëhoho iae no hejareje uvavamu: Colossae aribövioho jemëro Iesu Keriso mae uehorovë'i God-are aribövie aho'obëhe huë baejëvaruje höjo. ⁵Jemë éhi ë'aruje hesi bëhoho jemëro uvarujeje: Huë mae bae'iröhe ajoho ö'idöre rune vaejahuë'e höromomo raromoromo muebejarujeje ijonö biroho'irarijero. Éhi mae biroho'irarije jöho mami'e aehu Keriso-are jö ma hesi bëhi mae majëhijarevare evare jemë hejarijeje. ⁶Jemesirire jiajëhi éhi sa'ae aho'obëhe maja rojomajire beva'ajire é jö maho majëhijego ae aho'obëhe ejahuobe marëbe va'ajeje. Éhi jië'e mu maho jemesirirohu'o rumorovë'leje. Jemëhu jö heromo God-are huë ma baeromo hesi bëhi avoho hejarije majare evare aevadeje. ⁷Epaphras-ro é jö maho aevö'i jemë majëhijadeje. Epaphras noro uehorovarue aëro jië'éro no'o bimuvoromo Badare muoho vaejahajeje. Huro no'o röromomo jemesirire muoho biririvoromo ajämijajeje. ⁸Huro uövuadeje: God-are Aru'ahëro jemesi dë vövöbajo'oho huotovëhë'éro ae huë baejëvo avoharuje höjo. Jemesi jöho éhi majahuijamu hejareje.

⁹Iae éhuni jemesi jö hejarevare evare no aevoromo jemëni God-are örire uehorovobe rovaroho jaruvoho éhi gemuoho é'obe va'arueje. Éhi é'obe va'oromo noro God uavarueje huro jemë avohëvego hesi Aru'ahehu simano ma bojamuijaje éhi jië'e simanoho jemë'o mabëhe baeromo mue aho'obëhe avoho garomo éhuro ga barë'irarijego God-hu diehi nimajoho.

10 Ëhuro huhu nimajëhi jemëro ëhi vaejego Badaro jemë gëromo vuëvo avoho'iröhego. O jemë mu mae bövie bise'e vaeromo God bisemu gavarujoho gabe va'ojovo ijönö ga avoho'irarijego. 11 Röhu God-hu aji mare hiromo bojamuijaje biriroho ëho jemëro bövi mae bae avohoromo ëhuro huë mae huë sisë rabe rovego nimorohë'i biririvoromo mae riravo'irarijego. 12 Mae riravoromo Vavuoho huë mae ua'irarijego rabëni huro jemë avohëvamu hesi ariböviehu aji'e öri ari'ere va'o raromoromo mae baejaruëhi ëho jemë'o bae'irarijoho eni jëvë'ëro jiël'ëro. Iae ëhuni no God ua gavarueje.

Keriso aho'obëhe iosiramui'amaje a hesi aharire javuaje jöhoje.

13 Iae mae. God-ro no ajamuiromo ramoramo hesi vöröre raromaroho jiovahuoromo rinaguoromo hesi Harihu mabëhi hesi aharire ramuë'eje.

14 Ramuë'ego hesi Harihohuro i'u'e mu sisëho tugohahuo'i hesi sasohë'e mu maho jiovahuoromo sisëho mu'uvahuadeje.

15 Sisë mu'uvahuade aho Keriso God bogo gavarue a jiajëhi hu ëhi jiël'ëro no hu garomo uvarueje: God ëhi höjo. Hu Murioho jiël'ëro God-hu bamade bövioho bise'oho iosiramui'amoromo hu simanohoje. 16 Ëhesi bëhoho God-ro Keriso uavamu huro bövioho bise'oho avoho'amadeje. Ö'idöre jiajohu'o sa'are jiajohu'o nunehu ga'amaruohu'o bogo ga'amaruohu'o simano vaeruomaje aru'aho masijohu'o vörö baeruomaje aru'aho masijohu'o aho'obëhe God-ro uavamu avoho'amo barëjadeje hesi muebe'amoröhëni. 17 Bövi bise'o bogo bamadevaroho Keriso hu urimo jiadeje. Huro aho'obëhe mueberomo ma'eno titimajeje. 18 Hu ekaresia nosi simanohoje no ma-hesi övo duruajo'le javuë'ëro. Hu ekaresia nosi bëhohoje. Hu aeko'i guomoromo ri'özadeje ëhuro aho'obëhe iosiramui'amoromo huro urimo nuniroho jioröhëni. 19 God-ro nimamu Kerisoro hesiro daruge uehore bövie bise'e bae barëjë'eje. 20 God-ro ëhi nimë'ëro uvadeje: Na negajëjo Kerisoro aho'obëhe nasinö sö rovego na'o huë mae jioruomoröhëgo. Kerisoro korosire iromoromo köe rueromo guomego ëhuro God naro buore vaeromo bövie bise'e sa'are o ö'idöre jio'amajoho avoho'amego na'o huë mae garorovë'i raromoröhëgo. Na ëhi negajëjo.

21 Röhu urimoho jemëro sisë'i uehorovoromo sisë vaejamu mue gö jëvë'ëro God-ariroho hahagu tariö'örovë'e jëvanovoromo God nu huodivaruje aribövie jëvadeje. 22 Jaruvoho bogo God nu huodivaruje aribövioho jëvo'i a'i God-ro hesi Harihoho nugö'öjamu sino haho'e jioromo guomamu ëhuro God-ro jemë buore vaejëvoromo agane vaejëvadeje ëhuro jemë övövo rumo'e jö sisë rumo'e jëvo'i ma-maemu jëvego va'o hesi nunire mae riravo'irarijego. 23 Hesi nunire ëhi mae riravo'i négë'oho mae uehorovaruje jöho ëhuremu biririvoromo uehorovore. Urimo ë jö maho heromo uvarijeje: U'emu God'o gemu mae

raromo'ejarëjamu huë mae jëvobe rovadeje. Ëhi uehorovobe rovarijoho nadi vuonugore. Ëjö maho sa'ae aho'obëhe majä rojomajire beva'ajire aëro majëhibe jijiho barëjë'ejö. Röhu ë jö hesi muoho naro vaejajeje.

Paul-hu ekaresia ajëminövade jöhoje.

24 Naro jemë ajëmi'irodëni vi'ehi huë vavaeni bövi bise'o baebe rovodoho huë mae jeve. Noehu Keriso'o röromo bae'iröhe vi'ehoho ého naro ajamiromo nasi sinore bae'l ihirohaeje hesi sino haho'oho naehu uëvaje hesi bëhoho hesi ekaresiaho mae jëvoröhego. **25** Ekaresiae jemë mae jëvoröhego God-ro ekaresia ajëmi'iroke muoho nasi öriri bojemijë'ejë. Bojemiromo uevë'ejë naro hesi jöho majëhi barë'irodego. **26** Majëhi'iroke jöho urimo God-ro ae aho'obëhe subivëhobe rovadoho jaruvoho hesi aribövioho röjahuijë'ejë garöhego. **27** Ëjö urimo subivahuadoho God-ro hesi aribövioho röjahui'i nimadeje noro garomo uvoröhego: Ëjöho aji mabëhe jië'ëro sa'a gö gö raje aho'obëhe hebe va'oromo ma-mabëhe raromoruomo'ajëjo. Ëjö hesi bëhoho Keriso jemë'o jie. Keriso jemë'o jië'ëro éhu'ëro uvarujeje: U'emu hesi aji mare ajiö raromo'ejarëjo. Jöho éhije. **28** Éhu'ëro jië'ëro Keriso-are jöho ae aho'o majëhijarueje. Majëhiromo simane ma-mae uehorovoromo ae aho'obëhe röjëhibe jijiharueje jö bëhoho heromo avo'avoho uehorovoruomoröhego. Avo'avoho uehorovobe va'oromo éhuro ae gemu gemu aho'obëhe Keriso-are ae gemuoho jioromo a duvahonö'e God-are nunire riravoröhego. **29** Ëhi mae riravoröhego éhuni naro Keriso-are darugo bövi maho baeromo biririvoromo mu börömo böröme vaemu vaeromo hesi jöho röjëhijajeje.

Sareri'i e jö bogo ejëho'i Keriso-are jöhemu mae uehorovo'iröhe jöhoje.

2 **1** Röhu na nege jemëro ave jöho gal'irarijego. Na muoho bogo bise'o vadu'oho vaejajeje éhuro jemë'o Laodicea amo rajohu'o nasi nu ano'o bogo gevarue a ioro'iorohu'o ajëmi'irodëni. **2** Naehu mu vaejaje hesi bëhoho na nege jemesi dë vövöbajo'ohu'o jabesirohu'o biririvëho'iröhego. Jemë'o jabu'o huë baerovoromo rajahirovo'irarijego. Jöho avoho heromo éhuro mae uehorovoromo uvo'irarijego: Jöho bogo sareri'ehu jio'l ma-mae gemu höjo. Éhuro God-hu urimo subivëhade jö hesi bëhoho Keriso-are jöho gal'irarijego. **3** Ae rahu Keriso-are bëhi gavë'oho éhuro God-are nuni aji'e uehoro maho börömo mae biroho'anue. Éhuremu jio'l biroho'irane öre gö bogoje.

4 Na Keriso-are jö éhi uëvaje hesi bëhoho ae göëro jemë sarerëmiromo vuëvo'e jöho majëhijego mae höromu ejëhöjöeni uëve. **5** Röhu na rori'o hi'i röhu nasi uehoroho aho'o jemesirire jie. Éhuro na jemë'o jevanove. Jemë'o hijanovoromo gavaje jemë biririvoromo gemuore riravoromo Keriso mae uehorovego gëromu nimorohajeje.

**Keriso-are ae gemuohuro javuë'éro éhu'éro bövi
bise'o eni javuego mae raromarue jöhoje.**

⁶ Röhu jemë aevoromo mae uehorovoromo uvarijeje: Iesu Keriso iae nosi börömoho höjo. Aevoromo hu mae uehorovarijéhi éhi uehorovoromo hu'o gemu mae raromo jijihore. ⁷ Ije ö'e dirumu'éro bibivajéhi o javu öbehu bibivo'amajéhi éhi Keriso-are jöro dirumunö'e io'amoromo bibivo riravore. Éhi'oromo röjöhijamu hejarije jöho biririvoromo mae uehorovobe hesi öroro mabéhe uabe va'ore.

⁸ Röhu aehu éma sarerëmiromo uëvaruoho: Aveho nuni ají'e jö böröme höu uëvaruoho nadi ejëhoromo guaroho rireromanovore. Jabuhu atarue jöho ma-aéro jabiesi uehoréro avohobe rovë'ele. Ave sa'a hesi jöhemu jiël'éro éhuro Keriso-are jöho ahajeje. ⁹ Èhuni jabiesi jöho nadi ejëhore. Èhesi bëhoho God-hu diehi jiajoho iae Kerisoro hesi sino haho'ere bae barëjë'ele. ¹⁰ O aru'aho mue gö gö jemëhu baejöro God-hu nimajoho iae eni bae barëjë'e jëve Keriso-are ae gemuohuro jëvë'éro Kerisoro simano vaeruomaje darugo'e aru'ahe gö gö aho'o taemëvo'i huro gemuëro dö maroho jiël'éro.

¹¹ Jemë Keriso-are ae gemuohuro jëvë'éro éhu'éro jemesi sino sisëho tarivëhanovë'ele. Èhesi bëhoho bogo ma aehu Jew rajo muoho vaeromo sinoho tarivëhamu éhuro God-are aribövie jëvo'i a'lì Kerisoro jemesi sino hesi mu sisëho tarivëhë'ele God-are aribövie jëvoröhego. ¹² Jemë bapataeto vaejarijevare evare Keriso guomamu hure bamarohuro éhuro jemesi uehoro mamioho hu'o gemu mae guavéhë'ele ioro'ioremü barëjëho'iröhego. Röhu God-ro darugoho bojamamu Keriso guomoromo ri'l'øjadeje. Èdarugoho jemëro mae uehorovoromo éhuro Keriso'o gemu mae ri'öromu uehoro i'oho baejarijeje. Bapataeto vaejarijevare éhi jëvadeje. ¹³ Urimoho jemë mu sisëhemu uehorovonövariyeje. Mu sisëhemu uehorovoromo bogo Jew rajehu jëvo'i sa'a gö rajëro jëvë'éro God-are jögoroho bogo baejë'éro éhu'éro jemesi dë vövöbajo'oho vuovëvanovadeje. Jaruvoho God-ro jemë Keriso'o gemu mae ajémamu i'ovoromo ri'öromu uehoro i'e baejë'e jëve. Röhu God-ro nosi sisëho aho'o uehorovoromo vuonugahuë'ele. ¹⁴ Urimo huro hesi jögoroho bojamuiromo uövuadeje: Èhi éhi è'orëjo. Bogo èl'ë'oho i'ue bae'a'arujëjo. Èhi uöromu gavade noro è jögoroho ahamu gagorovo nosi ihoho jajivoromo uvadeje: Jabumë mu sisë èhi vaejë'éro i'ue bae hesi jioruomajëjo. Èhi èl'ë'éro Keriso korosire guomadevare God-ro nosi sisëho uehorovoromo vuonugoromo nosi mu sisë jö surire jiajoho Keriso'o korosire ano taemoromo mu'uvaluadeje éhuro mae javuoröhego. ¹⁵ Röhu majae gemuore Keriso korosire guomamu éhuro aru'aho sisë ihe gö gö sa'a bövi bise'o muebe'amarue jabiesi darugoho God-ro ruahö'ö'amoromo rori'o ujuoho ruruhö'øjadeje. Ruruhö'öromu è sisë aribövioho söromu a nunire rovadeje ae aho'obëhe garörhego God-ro jabumë ruahö'öjëvë'le jiego.

¹⁶ Vörö'e aru'aho sisëhu ave sa'are muebejëvorusuomadoho ruahö'øjëvë'e jiaje éhuni aehu ave sa'a hesi jögorohuremu uehorovoromo uëvaruoho: Éioho jovoho bogave i'irarijëjo. ËJew rajo maja börömoho vadune göro göro manaere göro göro hurae göro éhi rovego éhi éhi vaenövorëjo. Nosi jögoru bogo ejahuë'oho sisérëjëvo'ajë uëvaruoho nadi ejëhore. ¹⁷ Éhi jië'e jögorohuro éhuro God-are mu maehu rue'iröhoho ého no ma-sisë'i sisë'i maja aru'ahonö'e gavarueje. A'i Keriso gavë'ohuro éhuro è mu ma hesi bëhoho gavarueje. ¹⁸ Éhuni aehu sarerëmiromo uëvaruoho: No nia'ovo'iraeromo mu masijo masije gavë'ëro éhu'ëro a masije javuajëjo. Éhuni uëvaruëjo: Jemesi arijo'arije taemorovorëjo. Aneraho uvene aho röjëhinövorëjo. Nosi jö bogo ejahuarujohuni sisëro va'a'arujë uëvaruoho nadi ejëhore. Éhi jië'e aribövihuro sinehu nimaje mu sisëho uehorovoromo ma-döhemu nimoronimorohë'i jijihuromajeje. ¹⁹ Bogo biririvoromo Keriso mae uehorovoruomajeje. Röhu Keriso hu simanoho jio'i no hesi övo höru'oho javue. Hu simanoho jië'ëro muebejavuegöro övo höru'oho jarömi umuogëro darugoho baerovoromo gemuoro bimuvorovoromo God-hu éhi è'ojojöro nimadëhi éhi vaeromo böviraebë va'arueje. Éhi jië'ëro Keriso nosi simanohoje röhu è sisë aribövihuro bogo biririvoromo simanoho Keriso'o gemuoroho bimuvorovoruomajeje.

**Keriso'o gemu mae vuovanovoromo mu mami vuonugo'i
hu'o gemu mae ri'öromo mu i'o baejare jöhoje.**

²⁰ Röhu jemë Keriso'o gemu mae bimuvoromo vuovëvamu ave sa'a hesi mu jöho baréjëhadeje. Sa'a mu jö baréjëhadoho röhu jemë rabëni ave sa'a hesi mu uehorovarijoho bogo vuonugë'e éhi gemuoho raromo jijiharujeje. Jemë rabëni aviëhi jië'e jöho ejëharujeje: ²¹ Aveho nadi ma'enorëjo. Ého nadi irëjo. Aruëroho nadi rëhorëjo. ²² Éhi jië'e jögoroho ma-i hesi jögore o inömo hesi jögoreje. I ijë'oho barëjajeje. O inömo baeromo mu vaejë'oho éhuro ma-sisérë'amajëje. Éhi sisérë'amorëhe inömo bövi bise'o hesi jögoroho ma-aëro bojëmiromo röjëhirusuomajeje. ²³ Röjahil'iramu uvo'a'anue: Jabesi jöho nani simano ma'e jöe höjo. Éhesi bëhoho jaburo uvarueje: Uehore aho'o bojamiromo aru'aho masijoho uvene aho röjëhinövorëjo. Arijo'arije taemorovonövorëjo. Sino haho'oho ijumorovonövorëjo. Röhu jabesi jöho ma-döemu maeje. Ejëhë'oho bogo éhuro sinehu nimaje mu sisëho aharueje.

3 ¹Röhu Keriso guomoromo ri'ojaduhu'o gemu mae ri'ojë'e jëvaje éhuni Kerisohu God-are övo manö böröme hijajire döre jiaje muoho bövihuro bise'oho éhemu uehorovore. ²Nadi ave sa'a hesi mu sisëho uehorovo'i döre jiajohemu éhemu uehorovore. ³Jemesi mu sisë hesi darugoho ioro'ioremü barëjëhë'eje. Éhuro vuovëvanovë'eje. Jemë vuovëvanovamu Keriso'o bimuvorovë'ëro jemesi darugo i'oho God-arire gurihijë'eje. ⁴Éhi'obe va'ojovo hujeji Keriso darugo bojëmijaje aho

va'orahoro rue'ë'e. Rue'iramu evare jemëro hu'o va'orahoro riravoromo hesi ajoho gemu mae bae'a'aruje.

Mu mami vuonugo'i mu i'o vaenövo'iröhe jöhoje.

5 Ëhuni sinehu nimaje mu sisëho mu'ure. Öehu jijihanovarujoho val'inumi'e mu vaejarujoho jemesi dëre uehoro sisë ri'ögego nimirujoho ëhi jië'e muoho mu'u'amore. Röhu avare inömemu nimiruje muoho mu'ure. Avare inömemu nimirue mu hesi bëhoho God dejonö bamö'i inömo sisë nuninö bamarue muohoje. 6 God-are jö bogo eruomaje aribövihuro ëhi jië'e mu sisëho vaeruomajego ëhuni God-are vöröhuro jabumëni rue'ë'e. 7 Urimoho jemë'o ëhi jië'e aribövihuo'o gemuore jijihoromo ëhi jië'e mu sisëho vaenövariyeje.

8 Röhu avevejö'oho aviëhi jië'e mu sisëho aho'obëhe vuonugore. Dë vörönimarujojo vörö'lraejarujoho uehoro sisë baejarujoho ëhi ë'arujoho vuonugore. Ae gö jabiesi iho ijumarujoho javoji'e jö sisë atarujoho bogave jemesi jö'oro suorovo'i. 9 Nadi göëro göho sareramirovore rabëni hesi bëhoho uehoro mami jëvo'ego mu sisë vaenövariyojo vuonugo'i 10 uehoro i'e baejë'e jëvaje. Euehoro i'oho God-ro aevoromo bojëmadeje. Bojëmijë'ero ë uehoroho huro avohëhobe va'ajeje huhu uehorovajëhi ëhi uehorovojojöro ëhuro jemëro hu avoho ga'irarijego. 11 Uehoro i'ero jëvë'ëro jemë bogo aho adovoromo uvo'a'aruje: Jew rajoho gö javuo'i sa'a ioro'ioro rajoho gö javuajëjo. Jew rajo mu vaeromo sino tarivahuë'e aribövihuo gö javuo'i sino bogo tarivahuë'e aribövihuo gö javuajëjo. Huë gö aribövihuo o rori'lere aribövihuo gö javuajëjo. O ae gö jabiesi muemu vaejëharue aribövihuo gö javuo'i nosi nimoro mu vaejarue aribövihuo gö javuajëjo. Ëhi jië'e muoho iae barë'i jemë ae aho'obëhe Keriso-are aribövie gemuoho jëve. Hu ae aho'obëhe jemesirireje.

12 God-ro jemë hesi baejëvë'ëro jemë hesi aribövi maemu jëvego huro jemë dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvajeje. Ëhuni huë baeromo a ajëmi'irarije muoho baere. Nadi sivuoho uehorovoromo bövihuo riravo'i ma-sanuovoromo muoho vaere. Ae göehu huë sisë bojëmijë'oho biririvoromo ma-nunëremu ga taemore. 13 Göëro göho garomo nadi nuoho huodivorovo'i jabu'o ma-raromore. O uvë'iroho: Ae göëro mu sisë vaejade hö uvë'iroho göëro gö hesi sisëho uehorovoromo vuonugore. Badahu jemesi sisë uehorovoromo vuonugadëhi jemë'o ëhi ë'ore. 14 Ëhi jië'e muoho vaejë'i röhu ave muohuremu avoho ma'enore. Göëro göho dë vövöbajo'e aho'o uehorovore. Dë vövöbajo'e aho'o uehorovë'oho mu mae aho'obëhe avo'avoho vaenövo'aruje. 15 Röhu Kerisoro ajamuijego nosi dë vövöbajo'e mae javuego gemuoro mae raromarueje. Jemëro ëhi gemuoro mae raromo'irarijego ëhuni God-ro gagovëvadeje sino haho'e gemuoho jëvojöro. Ëhuni ë muohuremu nunoro bamoromo uvore: No muoho ëhi ëhi vae'ejarëjo. O God-hu suvuoro gö gö bojëmijajoho nadi éma

nunëremuoho ga'i uvore: God-ro suvuoro mabëhe bojamuijë'e hö uvore.

¹⁶ Röhu Keriso-are jöho mabëhe jiaje ë jöhuremu uehorovore. Ëjöho uehorovoromo simano mae bae avohoromo öroho röjahirovoromo jögore mamirovore. Ëhi'oromo uvore: God-ro mae vaejavuajë uvë'i Psalms surire jajivare jöho God rajahi'iröhe jöho Aru'ahehu bojëmaje jöe gö gö iore.

¹⁷ Jemë jö atë'oho mu vaejë'oho o rabe rabe ë'ë'oho God Vavuoho Bada Iesuare ihore huë mae uavë'i mue aho'o Bada Iesuare ihoro vaenövore.

Aehu diehi avo'avoho garorovo'iröhe jöhoje.

¹⁸ Röhu vaboroharo jemesi baru jabiesi jöho ejëhonövore. Jö ejëhë'oho iae maeje jemë Badare magonahëro jëvë'ëro.

¹⁹ O baruoharo jemesi vaboroho rajëhire. Rajëhiromo nadi sisë'ioho vaejëvore.

²⁰ O abojo harihu'oharo jemesi vëmu vavu'o jabiesi jöho aho'o ejëhonövore ëhi ë'ë'oho Badaro nimaje jiaje.

²¹ O vëmu vavu'oharo abojo harihu'oho nadi huë sisëho bojëminövore. Huë sisë bojëmibe va'ë'oho jabiesi uehoroho u'uhëho'ë'e.

²² Ae gö jabiesi muemu vaejëharuje aribövionario jemesi masijoho ejëhonövore. Nadi ma-döemuoho ejëhorego jemesi masijohuro jemë gëromo mae uehorovëvo'irögoro a'i Bada uehorovoromo jabiesi öroro uhohu'o mae ejëhonövore. ²³ Ejëhoromo mu rabe rabe vaejë'oho uvore: Bogo ma-a jabiesi muoho vae'i na Badare mue vaejäromö dë vövöbajo'e aho'o avoho uehorovoromo muoho vaere. ²⁴ Mu ma vaejë'oho Badare ariböviehu bae'iröhe suvuoro huro jemë'o mana bojëmi'ë'e. Ehuremu uehorovore. Ehesi bëhoho ae gö jabiesi mu vaejë'oho ehuro Keriso jemesi bövi hesi muohu'o vaejarujeje. ²⁵ O mu sisë vaejë'oho ë mu sisë hesi manaho bae'a'aruje. God-ro bogo gö nimo'i gö bijönimo'i a'i ma-gemu uehorovavuajeje.

4 ¹ O simano vaejaruje aribövionario jemesi muemu vaejëhoruomaje aribövi jabiesi öroro avo'avoho vaejëvore. Uvore: Bogo jabumëremu a'i no'o Simano Vaejavuaje Ae iae ö'idöre jiajëjo.

Biririvoromo God-are örire jö jövoromo mu avo'avoho vaenövo'iröhe jöhoje.

² Röhu God-are örire jö atë'iroho nadi u'uvö'i a'i biririvoromo nune jioromo hesi öroro mabëhe uaromo jöho atore. ³ God-are öroro jöho atoromo röhu nosi jöeni ëninamirego huro nosi öroho jiovahuo'iro no Keriso-are jö subivahuadoho ae huruoho majëhi'iröhe. Ëjö majëhijajohuni ehuni aëro savoji gagore ba'amevë'ëro hijajeje. ⁴ Ëninamirego na ë jö hesi bëhoho avo'avoho huruoho majëhi'iro aëro ma-mae heruomoröhe. Naehu ëhi ë'ë'oho iae maeje.

⁵ O Keriso-are jö bogo heruomaje aribövionario'gemuore raromë'iroho simanoho avoho uehorovoromo jabu'oho raromo jijihore. Jabu'o

raromoromo röhu majae eni jiamu gavë'iroho nadi ëma raromo'i a'l
biririvoromo jabiesi öroro avoho ajämire. ⁶Röhu jemëhu jabu'o jö atë'oho
jemëro vuëvo'e jö mahemu atore. Ëhi jië'e jö atë'oho ëhuro he'irarije
aëro Keriso-are jö bëhoho he'i ue gëvamu hejë'oho ae gemu gemu avoho
majëhibe va'a'aruje.

Ijo tugoho'i jejëmijare jöhoje.

⁷Tychicus-ro ö'romo naehu rabe rabe ë'aje jöho majëhi'iramu
he'a'aruje. Hu nosi huë baerovarue öeje. Hu no'o bimuvoromo Badare
muohemu vaejahajeje. ⁸Ëa naehu nugö'öl'ie'aje hesi bëhoho huro
ö'romo jöho majëhijego noeihu diehi raromarue jöho jemëro hejego
dë vövöbajo'oho mae jëvoröhego ëhuni nugö'öl'ie'e. ⁹Röhu Onesimus-
ro Tychicus'o gemu mae ö'l'e'. Onesimus nosi huë baerovarue öhuro
jië'ero biririvoromo Keriso mae uehorovajeje. Hu jemesi ae gemuohoje.
Tychicus'o Onesimus'o niö'iro noeihu rabe ë'aruoho majëhi barë'iramu
he'a'aruje.

¹⁰Röhu na'o savoji gagore hijaje aho Aristarchus-ro jemesi örire
jejëmije. O Mark Barnabas-are muenohuro jejëmije. Röhu Mark ö'l'e'oho
jejamiromo uare: Nosi osaro ro hijëjo. Ëjöho na mami'e bojëmamu
gavarijeje. ¹¹Röhu Joshua iho göho Justus hu'o jemesi örire jejëmije.
Aristarchus o Mark o Joshua ë Jew rajoho niö'l'i gemu jaburo sivue na'o
bimuvoromo God-hu muebjaje öri ari'o hesi muoho vaejarueje. Vaeromo
ma-mabëhe ajemijë'ejö. Jew rajo ioro'ioroho bogo ajemijarueje.

¹²O Epaphras jemesi ae gemuoho Iesu Keriso-are mu vaejahaje ahuro
jemesi örire jejëmije. Huro jemesi jöëni börömo mae biririvoromo God-
are örire ëninamijajeje huro ajämego jemëro a duvahonö' biririvoromo
riravoromo hesi jöho uhohu'o ma-mae hö uehorovoromo huhu rabe
rabe nimajëhi ëhi ejaho barë'irarijego. ¹³Ëhi ëninamiromo mu börömo
böröme vaejajeje jemë'o Laodicea amo rajohu'o Hierapolis amo rajohu'o
ajëmi'iröhëni. Mu böröme vaejamu gavë'ero naro majëhije. ¹⁴Röhu oso
muebjaje ae nosi huë baerovaruhu Luke o Demas jabu niö'iro jemesi
örire jejëmijö.

¹⁵O Laodicea raromarue Christian ö mueno'ohu'o jejëmijode höre.
O Nympha nasi Christian ma'ine o hesi osare ro gagovoruomaje
ekaresiahu'o jejëmijode höre. ¹⁶Röhu ave surire jö baeromo adahë'iroho
suroho nugö'öromo Laodicea amo rajohu uërego jabu'o adaho'irovo. O
naehu Laodicea amore nugö'öjöde suroho jabuhu jemëni nugö'öjë'iroho
jemë'o ëho adahore. ¹⁷Röhu Archippus uare: Badahu bojamade muoho
avo'avoho uehorovoromo vae barënëjo. Ëhi uane.

¹⁸Röhu ave jöho naro nasi övëro jajive gare. Paul naro jemesi örire
jejëmije. Na savoji gagore hijaje jöho nadi rumonimore.

God-ro jemë huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

1 THESSALONIANS

**Paul'o hesi ariböviohu'o jabuhu Thessalonica amore
raromarue ekaresia jabesi örire jejämijare jöhoje.**

1 1 O asë'e Thessalonica ekaresiaho Paul naro Silvanus-ro Timothy-ro ave jöho bamëhö. Jemë God Vavu hesi o Bada Iesu Keriso-are ekaresiaëro jëvë'ëro Thessalonica amore raromarujoho noro jemesi örire jejämijö. No nague God-ro huë baeromo ajämijego maro raromo'irarijego.

**Thessalonica ekaresia ariböviehu biririvoromo
God mae uehorovoromo raromare jöhoje.**

2 No God-are örire jö atë'iroho no jemë ae aho'obëhe uehorovoromo jemesi jöeni majae ëhi God huë mae uavarueje. 3 Nosi Vavue God-are örire ëninamijë'iroho noro ave jöho uehorovarueje. Jemëro Keriso mae uehorovoromo ëhuro mu maho vaejarujeje. O ae gö huë baejëvoromo ëhuro i'u'e muoho vaejarujeje. O biririvoromo nosi Bada Iesu Keriso ga'i muebemu muebejarujeje. 4 Nasi ö mueno'l noro garomo uvarueje: God-ro hesi dë vövöbajo'o uhohu'o jemë rajëhijaje höjo. Rajëhijajoho hesinö jëvoröhego uvë'ëro ëhu'ëro huro jemë baejëvade höjo. 5 Noehu ëhi uvarue hesi bëhoho urimë'i noehu Keriso-are jö ma majëhijarevare evare no bogo ma-jö'ëremuoho ë jö maho majëhijareje. A'lì no God-are darugohu'o Aru'ahohu'o baejë'ëro ëhu'ëro biririvavamu jöho majëhijamu maburëro ejahuarijeje. Noehu jemesirire raromoromo jemesi jöeni diehi jië'e mu vaejaroho iae jemë gavaruje. 6 Röhu no'o Bada'o noehu raromo jijiharëhi jemë'o ëhi gemuoho raromo jijihonövariijeje. O noehu Keriso-are jö majëhijarevare jemë gavarijeje huë vavaene jemesi örire rovamu. Röhu God-are Aru'ahohuro jemesi dë vövöbajo'oho avohëhamu jemëro nimorohoromo jöho biririvoromo ejahuarijeje. 7 Nimorohoromo jöho mae ejahuamu Macedonia sa'are Achaia sa'are raromarue Christian aribövie aho'obëhe jemesi mu ma hesi jöho heromo uvoruomë'eje: Ë'ego no'o ëhi jië'e muoho vaejarëjo. 8 Ëhesi bëhoho jemëro mu mae vaejë'ëro ëhu'ëro Badare jöho jemesirire jioromo jemesi sa'ae Macedonia rumorovoromo sa'a göho Achaia rumorovobe va'ë'eje. Röhu gö'o jemëhu God mae

uehorovaruje jöho sa'ae dinö'e dinö'e rumorovobe va'ë'eje. Rumorovobe va'amu ae he barëjë'ego no bogo röhu maho aho majëhiromo uë'ejø: Thessalonica amo rajohuro God mae uehorovoruomaje höjo. No bogo ëhioho uë'ejø. ⁹Ëhesi bëhoho jaburo mami'e hejë'ëro jabesi ri'l'öromo nosi jöho ae majëhiromo uëruomajeje: Paul-mëhu Thessalonica amore aevoromo va'arevare ë amo rajohuro jabesi örire mabëhe rajëhiromo baejëvare höjo. Baejëvoromo sareri'e darugo rumo'e inömo masije höromo ëhemu uehorovoruomadaho vuonugo'i God darugo'e hijaje a ma hesi muoho aevoromo vaeruomade höjo. ¹⁰Aevoromo God-are muoho vaeromo hesi Harihoho muebejare höjo huro ö'idöre jioromo rueröhego. Harihoho iae Iesuoje. Guomamu God-ro ajamamu ri'l'öjadeje. Ri'l'öjë'ëro huro no ajamuijajeje ëhuro vörö'e maja rovë'oho God bogo dëho vörönimoromo i'uoho mana bojamuijego bae'l a'i mae raromo'iröhego.

Paul-hu Thessalonica hiromo diehi mu vaejade jöhoje.

2 ¹Röhu nasi ö mueno'e jemë'o gavaruje bogo noro ö'oromo Keriso-are jöho majëhijamu ë muoho sisërëjadeje. ²Urimë'i noehu jemesirire bogo ö'l Philippi amore raromarevare evare ë amo rajohuro huë vavaene bojamuiromo mu sisë vaejavuareje. Ëhi ë'aro ho jemë iae hejë'e jëve. Ëhi'amu noro jemesirire ö'amu jemesi amo rajohuro nosi jöho bijönimoromo ri'l'öromo no'o muorovo'ië'reje. Muorovo'ia'amu röhu nosi Böröme God-ro ajamuijamu no bogo vuonugo'i biririvoromo hesi jö maho jemë majëhijareje. ³Ëhesi bëhoho aehu simano huotorovojöro mu jö majëhijë'oho no bogo simanoho garaeromo sareri'e jöho mae höromo jöho majëhijarueje. No bogo uehoro sisëho baeromo jöho majëhijarueje. No bogo aho sarerëmi'i nimoromo jöho majëhijarueje. ⁴A'i God-are jöho mae majëhijarueje. Ëhesi bëhoho God-ro no göromo uvadeje: No eni javuajë uvoromo hesi jö maho nosi örire bojamuadeje noro majëhiröhego. Hesi jöho bojamuijë'ëro ëhuni noro jöho avoho majëhijarueje bogo aho heromo nimoroho'i a'i God nosi dë vövöbajo'o gövuajohuro nimorohojöro. ⁵Noehu jemë bogo mae bogo sanusanuëmiromo sareri sareri'e jö majëhijarohu jemë iae gavarujeje. No bogo nosi sinohemuoho uehorovoromo bövioho bise'oho bojamuijöro nimoromo jöho majëhijareje. God-ro gö'ego no jö mae uëvö. ⁶No bogo ma-aëro rajahuijöro bogo ëhunioho jemë jöho majëhijareje bogo jemëro o a iorl'iorëro rajahuijöro. ⁷No Keriso-are apostle ömo'ömohuro javuë'ëro hesi darugoho baejë'e javue. Hesi darugoho baejë'e javuë'ëro ëhu'ëro no masije riravoromo i'u'le muoho jemë bojëmi'ibejo iae mae jio'ibejo. Röhu no bogo ëhioho ë'i a'i noro jemë'o raromoromo ma-sanu'e jöhemu majëhijareje. Vëmehu aboji harihu'o sanuëmiromo muebejaruëhi noro ëhi jemesi örire ma-sanu'e jöhemu majëhiromo muebejëvareje. ⁸No jemëni vavaenaguo avohë'ëro ëhuni no uvareje: No bogo ma-God-are jö

mahemu bojëmi'i nosi dë vövöbajo'o uhu'o bojëmi'ejarëjo rabëni noro jemesi örire dë vövöbajo'e aho'o rajéhijë'ëro javuë'ëro. ⁹Nasi ö mueno'e noehu jemë'o raromoromo i'u'e mu bogo bise'o vadu'o vaejaroho iae jemë'o uehorovarujeje. Noehu God-are jö ma majëhijarevaroho no bogo ëhemuoho ë'i sisone vahie majae nosi övëro biririvoromo i'u'e mue vaemu vaebe va'oromo ëhuro nosi manaho birohoromo iruno'oho bövioho bise'oho imonövareje. No God-are jö ma majëhiromo böviëni bise'ëni mana ëninëmijë'oho no bijönaguadeje jemë anojëmijöeni. Ëhuni ëhi ë'areje.

¹⁰Jemë'o God'o iae gavë'e jëve Keriso mae uehorovaruje aribövi jemesi örire noro diehi jië'e muoho vaejëvamu. Noro God-are jöhemu uehorovoromo mu maemu vaejëvamu ëhuro jö sisëho bogojio'i jö maemu jiadeje. ¹¹Vavuehu hesi aboiji harihu'o mu öri röjëhijajëhi noehu jemë ae gemu gemu ëhi röjëhijaroho ëhu'o gavarujeje. ¹²Noro jemë sanuëmijë'i jögore mëmijë'i jemesi uehoroho biririvëhojöro uënövareje God-hu nimajëhi jemëro ëhi raromo jijiho'irarijego. Ëhi uënövareje. Ëhesi bëhoho God-ro uëvajeje jemëro hesi öri ari'ere iojiomoromo hesi aji mare raromo'irarijego. Ëhuni ë'areje.

¹³Röhu noro ave jöhu'o uehorovoromo vae majae God-are örire rajahijarueje. Noehu God-are jö bö'oromo majëhijamu hejarijevare jemë heromo uvarijeje: Ëjöho bogo ma-a jöehu jio'i God-are jöe hö uvoromo ejaharijeje. Iae mae uvarijeje. Iae God-are jöeje. Hesi jöhuro jemë biririvëvego ëhuro hesi örire mae uehorovaruje aribövioho mae jëvajeje. ¹⁴Nasi ö mueno'e God-are ekaresiae Iesu Keriso-are ariböviehu Judea raromoromo vavaeni baejarëhi jemë'o ëhi huë vavaene baejë'e jëve. Jew rajehu jabesi örire ë'arëhi jemesi sa'a rajohuro ëhi sisë vaejëvo'i arijë'ejö. ¹⁵Jew rajohuro ëhi jabesi sa'a rajo ekaresiaho sisë vaejëvareje röhu ë hesi urimo jabesi hijo miono'ohuro jö God-aro baeromo majëhinövare aribövioho muo'amobe ruejuvo evare ë Jew rajo ariböviohuro Bada Iesu'o anareje. Bada Iesu anoromo no rarovöl'öjavuareje. Jaburo God-are örire huë sisë bojamiromo nu huë'e muoho ae aho'obëhe nosi örire vaejarueje. ¹⁶Nu huë'e muoho vaeromo nosi öroho tugohoi'ië'areje ëhuro no bogo sa'a ioro'ioro rajoho Keriso-are jöho majëhijego bogo ejahoromo maroho va'oruomoröhego. Ëhi jië'e mu sisëmu vaebe rovaroho jaruvoho börömo bëhe jio'ego iae barë'i God-ro dë vörönimë'ëro i'ue mana bojëmi'ië'e.

Paul-hu Thessalonica ekaresia röhu maho va'o gë'i nimade jöhoje.

¹⁷Nasi ö mueno'e röhu vaevë'e no jemë'o raromoromo dirö'o göre rovaroho vëmu vavu'o rumo'e va'ëne majae bunemu hesi uhure ëhi javuanovadeje. Iae nosi uehoroho jemë'o jiadeje röhu no jemesi nu ano'oho bogo gëvareje. Bogo gëvë'ëro jemëni sisë maro vavaenaguamu öre nahareje ö'oromo jemesi nu ano'oho gë'irovo. Ëhuremu uehorovareje.

18 No ö'i naguamu Paul naro öre naho'i hi'ego Satan-ro nosi öroho tugohahuo'ego ö'oröhoho bogo eni javuonövadeje. 19 Nosi Bada Iesu rovamu hesi nunire riravé'ho no rahumesi jöho uehorovoromo dë sasohoromo nimorohë'i uvo'ejo: No ë aribövioho mae ajëmiromo ruahö'löjë'e javuajëjo. No bogo a ioro'ioro jabesi jöhemuoho uehorovo'i jemesi jöhuni éhu'o nimoroho'ejo. 20 Iae maeje. Jemë mae jëvol'iramu gëgorovo jemesi jöëni nosi ihoho döro ri'ö'liramu nimorohoromo God mabëhe ua'ejo. Iae éhuni ö'oromo gë'i naguadeje.

3 1 Ö'oromo gë'i naguamu bogo jemë'oho gemuoroho raromojuvo bogo eni javuamu noro Silas-mu niö'liro uvareje: Ë'ego nosi sivue Athens amore ari'lì 2 Timothy nugö'löjego huro va'oromo Thessalonica amo rajoho gëromo jöho heromo ro majahuego heröhe höjo. Timothy hu nosi Christian ööro jië'ero no'o bimuvoromo God-are muoho vaeromo Keriso-are jö maho majëhibe juvaje jië'ego éhuni noro Timothy nugö'löjareje ö'oromo jemë ajëmego jemëro biririvoromo Keriso avo'avoho uehorovo'irarijego. 3 Jemëhu Keriso uehorovarujohuni jemesi örire huë vavaene rovego mae uehorovarujoho vuonugojöëni éhuni Timothy nugö'löjareje. Röhu Christian aribövi noehu huë vavaeni bae'iröhoho God-ro bamahuadeje. Jemë ë jöho iae gavarujeje. 4 Ëhesi bëhoho urimë'i noehu jemë'o raromarevare noro üëvareje: Aëro sisë vaejavuo'iramu huë vavaene bae'ejarëjo. Noehu üëvarëhi iae éhi jië'e huë vavaenoho rovamu gavë'e jëve. 5 Röhu jemesi jöho bogo hejë'e éma hibe rovodoho hejode bogo eni jevamu hegorovo éhuni Timothy jemesirire nugö'löjodeje jemëhu diehi diehi Keriso mae uehorovaruje jöho he'iro. Ëhesi bëhoho na juhuonivoromo uvodeje: Nani evaho Satan-ro jemesi dëho bijioho gëvamu rireromëvë'e höjo. Éhu'ëro noehu vaejare muoho aho'o sisërë'amo'ajëjo. O diehi jio'amо'ajëjo. Éhuni Timothy nugö'löjamu jemesiriroho ö'adeje.

6 Timothy nugö'löjamu ö'lë'ero röhu aviavejöle jemesi jö maho baeromo vuonorö'lö rueromo uövuadeje: Iae jemë Keriso mae uehorovoromo huë baerovaruje höjo. O jemëro no uehorovavuoromo noehu jemë gë'i vavaenimaruëhi jemë'o éhi no gö'i vavaenimaruje höjo. 7 Nasi ö mueno'e no huë vavaene uehore gö gö hesi uhure raromamu u'uvavuë'iro hejare jemëhu Keriso mae uehorovaruje jöho Timothy-ro barovamu heromo jemesi jöëni nosi dë vövöbajo'oho biririvahuadeje. 8 Ëhesi bëhoho avevejö'oho jemëhu biririvoromo Bada'l'o gemuore raromaruujohuro éhuro no ma-mae raromarueje. 9 Iae no nosi Böröme God-are nuniro javuoromo jemesi jöëni sisë maro nimorohavue. Éhi jië'oho no rabu jöe majahiromo hesi öriroho rajahi'ejo. 10 Vahie majae jene noro hesi örire biririvoromo ua'i arijarueje huro ajamuijego ö'oromo jemesi nu ano'oho garomo jemëhu Keriso mae uehorovarujoho bisemu bogo eni jëvego ajëmi'iröhëni.

11 Röhu no nague nosi Vavue God'o nosi Bada Iesu'l'o nosi öroho avohahuego maro ö'iröhëni. 12 No nague Badaro ajëmego jemë ae göëro gö avoho rajahirovobe

a ioroi'orohu'o avoho rajahuibe va'oromo ijono ma-mabëhe jëvoröhego. Noehu dë vövöbajo'e aho'o jemë rajëhijaruëhi jemë'o ëhi e'irarijego. ¹³ Ëhi e'ë'oho Badaro ajëmi'iramu jemë biririvobe va'ojiwo hujej nosi Bada Iesuro hesi aribövie aho'obëhe nosi gemuore rue'iramu evare jemëro nosi Vavue God-are nunire mae mae riravo'aruje. Mae riravo'iramu jö sisë bogojëvo'i hesi aribövi maemu jëvo'ële.

God-hu nimaje mu hesi jöhoje.

4 ¹Nasi ö mueno'e röhu jö göho Bada Iesuare ihore jajivo'ejo. Avo'avoho raromo jijiho'irarije jöhoje. Jöho bogo bise'o vadu'ohoje. Jemë ého garomo avo'avoho uehorovore. Mami'e jemë hejarijeje noro uëvavamu: Ëhi ëhi avoho raromo jijihorego God-ro gëromo nimoroho'irajo. Ëhi jië'e jöho hejë'ëro jemë iae ejahuarujeje. Röhu no nague jemë gö'o gö'o döre avoho ejahuobe va'irarijego. ²Noehu jögore rabe rabe Bada Iesuare ihore majëhijamu hejarijoho jemë iae eni gavarujeje. ³God hu aviëhi jië'e muoho nime. Hu nime jemë öehu jijihanovo'irarije muoho bogo vae'i mu maemu vaenövo'irarijego. ⁴Jemë ae gemu gemu aho'obëhe magonaho masu'ië'iroho mu maemu uehorovoromo dë vövöbajo'ohu'o rajahromo masuromo ëhi gemuoro raromore. Ëhi jië'e muoho avo'avoho gare. ⁵Nadi Christian rumo'e God bogo gavarue ariböviehu e'aruëhioho e'anovoromo ma-sino hesi ganiganohunioho magonahoho mesure. ⁶O jasi öho nadi sareramiromo vajiohuvoromo hesi vaboroho baene. Ëhi jië'e mu vaejarue aribövioho Badaro i'ue mana bojëmi'ë'e. Ejöho mami'e darugo'o majëhijamu hejarijeje. ⁷God-ro no hesinö rinaguadeje bogo ëhuro no öero jijihanovo'i a'lì mu mahemu vaenövo'iröhego. ⁸Ëhuni ae rahu ëhi jië'e jögoru dejonö bu'öromo öehu jijihanovë'oho ëhi jië'e aribövioho jabu bogo aho no bijönaguo'i a'lì God bijönimoruomajeje. Röhu God-ro hesi Aru'ahehu mu maemu barovajoho suvuoramujajeje. Aru'ahehu mu maemu barovajoho suvuoramuijë'ëro ëhuni no ëhi gemuoho mu maemu vaebe jijiho'ejo.

⁹Röhu jemesi Christian ö mueno'o rajahirovo'irarije muoho God-hu mami'e röjëhijadoho no rabëni röhu maho sionoho röjëhi'ejo. ¹⁰Christian ö mueno'e aho'obëhe Macedonia jemesi sa'a börömore raromaruoho jabisë örire jemëro iae huë baejëvoromo rajëhijaruujeje. Röhu nasi ö mueno'e noro uëvö jemëro ëhi jië'e muoho gö'o gö'o döre avoho vaebe va'irarijego.

¹¹Röhu jemesi ma-jörume raromoromo jemesi muohuremu vaere. Noehu uëvarëhi jemëro ëhi'oromo jemesi övëro biririvoromo bövioho bise'oho baere. Ëhi jië'e muohuremu avoho uehorovore. ¹²Ëhi e'ë'oho ëhuro God bogo ma uehorovarue aribövihuro jemë gëromo mae uehorovëvo'i jemë bövie bise'e eni jëvo'ë'e.

Iesuhu sa'are vuonorö'ö rueröhe jö noehu uehorovego huë vavaeni u'uhahuoröhe jöhoje.

¹³Röhu nasi ö mueno'e jö göho no nague vuovë'e aribövioho diehi jioruomajoho jemë ga'irarijego ëhuro bogo vavaenëgoröhego. Hesi

a ioro'iorohuro uehorovoromo uvarueje: No vuovoromo bogo ri'ö'i ma-ioro'ioremu vuovo'ejarëromo sisë maro vavaenimaruëhiho jemë bogo éhioho vavaenëgoröhego éhuni ave jöho jajivo'ië'ö. ¹⁴Noro mae uehorovoromo uvarueje: Iesu guomoromo röhu i'ovoromo ri'özade höjo. Ëhi uvaruohuni éhuni uvo'ejo: Iesu mae uehorovoromo vuovë'e aribövieno bogo God-ro i'ovëvoromo Iesu'o gemu mae söjëvo rue'a'ajëjo.

¹⁵Ëhesi bëhoho ave jöho Badahu röjahuijade jöho no jajivo'ië'ö. Bada sa'are rovë'iroho ave sa'are raromarue aribövieno bogo vuovë'e aribövieno bogo iosirëmiromo maroho jio'i a'l' jahuméro urimo ri'örüomo'ë'e. ¹⁶Ëhesi bëhoho aëro heruomo'ë'e jöe bojëmiromo darugo'o uvavo'iramu anera börömhuro uvavo'iramu God-are hëgöho huavo'iramu. Ëho he'iramu gavë'i evare Badaro ö'idöre jioromo ruvebi'ë'e. Ruvebi'iramu Keriso-are aribövie vuovëvadaho urimo ri'örüomo'ë'e. ¹⁷Ri'öl'iramu röhu ijonö bogo vuovë'e ave sa'are raromaruhu God-ro no jabu'o gemu mae suehu'o ma-burëro baejavuo ajiomoromo gagovavuo'ë'e noro Bada birohöjöro. Ëhi'onugoromo ioro'iore gemu Bada'o gemu mae raromo'ejo. ¹⁸Ëhi javuo'ië'e jiaje éhuni è jöho majahirovorego jemesi dë vövöbajo'oho mae jëvo'iro.

Badahu rueröhego noehu avoho mueberovo'iröhe jöhoje.

5 ¹⁻²Röhu nasi ö mueno'e Bada Iesu divare rovego mu masije gö gö divare rue'iröhe è hesi jöho no bogo jajivo'ejo jemë mami'ego. Mami'e hejë'ëro éhu'ëro iae garomo uvarujeje: Badare majaho vajiohu'e aehu vahi'e rovajëhi èhi ma-majioho rue'a'ajëjo. ³Keriso bogo ma uehorovarue aribövieno bogo vuovë'e aribövieno bogo vuovë'e. Dë'e magonahehu ma-majioho hara'uaruëhi èhi ma-majioho ijumëvo'ë'e. ⁴Röhu nasi ö mueno'e jemë bogo éhioho jëve. Jemë bogo ramoramorohu raromarueje. Ramoramoro raromo'ibejarije jemë ga'ibejarije è majaho vajiohunö'e ma-majioho rovego tiö'ibejarije. Röhu jemë bogo éhioho jëve. ⁵A'l' jemë ae aho'obëhe aji'e majare raromarue aribövieno bogo vuovë'e. No bogo vahi'e ramoramore raromarue aribövieno bogo vuovë'e. ⁶Ëhuni a ioro'iorehu ma-momorö'öjärüehioho no bogo éhioho ma-momorö'ö'i a'l' nune jioromo simanohu avoho uehorovo'ejo. ⁷Aehu momorö'öjë'iroho vahi'e momorö'örüomajeje. Vörö'e jovo ue'ahamu simano sisérëjëvë'oho èhi jië'oho vahi'e è'örüomajeje. ⁸Vahi'e èhi è'örüomajeje röhu no maja'ere raromarue aribövie javuë'ego èhuni nosi simanohu avoho uehorovoromo muoho avoho vaeromo èhuro biririvoromo riravo'ejo. Muorovo majare biririvoromo riravo'ië'iroho biriri'e niögohu vinebinö io'amoruomajeje bijo vösoho è namiromo

sugivego biririvoromo riravo'iröhéro. Keriso-are ariböviehu ëhi biririvoromo riravo'ië'iroho noro Keriso mae uehorovoromo a ior'o'iroho dë vövöbajo'ëro rajéhi'ejo ëhuro biririvoromo riravo'iröhéro. O muorovo majare aehu biriri'l e bosö simanore io'amoromo biririvaruehi noehu ëhi biririvo'ië'iroho uvo'ejo: Ijonö God-ro baejavuoromo no maro bamavuo'ajë uvë'e raromo'ejo ëhuro biririvavuoröhego. ⁹God-ro hesinö baejavuadeje bogo nosi sisëhuni i'ue bojamui'iröhéro. Hu bogo ëhunioho baejavuadeje. A'l huro no baejavuadeje nosi Bada Iesu Kerisoro nosi sisëho ajamuijë'ëro maro bamavuo'iröhéro. ¹⁰Huro nosi sisëho ajamui'l noni guomadeje ëhuro ave sa'are biririvoromo raromë'oho o vuovavuë'oho no hu'o gemuoro raromo'iröhego. ¹¹Ëhuni ajamirovoromo jö mae majahirovarujëhi ëhi ë'orego ëhuro avoho biririvëvoromo mae jëvobe val'iro.

Paul-hu ijo tugoho'i jajivade jöhoje.

¹²Röhu nasi ö mueno'e jö göho majëhi'ië'ö. Ëjöho bogo nu huë'e jöho jio'i ma-sanu'e jöemuje. Aehu jemesirire mu börömo vaeromo Badare ihore jemë muebejëvoromo jögoru majëhijarue ë aribövioho jemëro mae uehorovëvore. ¹³Mae uehorovëvoromo jabesi muoho uehorovoromo rajéhi avohore. Röhu iro muorovo'oho nadi vae'i ma-raromore.

¹⁴Röhu nasi ö mueno'e ave muohu'o vaere. Mu bijöni'e aribövioho uëvego mue vaejë'e raromo'i. O juhuoni'e aribövioho ajëmego dë vövöbajo'oho mae jëv'o'iro. O darugo u'uhëvë'e aribövioho ajëmego biririvë'o'i. Ae aho'obëhe jabesi öroro ma-sanu'e jöhemu majëhire. ¹⁵Avoho mueberovore. Aehu mu sisë vaejëvë'oho nadi mana mu sisëho vaere. A'l ae göero göho huë baerovo'i o a ior'o'iorohu'o huë baejëvo'i ë'o gare.

¹⁶O vae majae nimorohonövore. ¹⁷God-are öroro jöe majahiemu majahinövore. ¹⁸Mu diehi rovë'oho hesi öroro huë mae uanövore rabëni Iesu Keriso-are aribövioho jemëro muoho ëhi vaejöro God-ro nimë'e jiaje.

¹⁹God-are Aru'ahoho vënинö'e ravajoho nadi duohore. ²⁰He'irarije aëro uëvego: God-are Aru'ahëro jöho bojemi'ego majëhijajë uëvamu hejë'oho nadi bijönimore. ²¹Nadi bijönimo'i a'l jöho jemesi simanëro mevoromo gare diho mae jiego diho sisë jiego. O mue aho'o ëhi mevo gare. Mae jiamu gavë'iroho avoho ma'enore. ²²Sisë jiamu gavë'iroho aho'o vuonugore.

²³Röhu God hu ajamuego huë mae raromarue ahoje. Ëhuni na nege huro ajëmego jemëro uehore aho'obëhe ma-maëremu hesi örire gemu bojami'irarijego. Göho na nege God-ro jemesi aru'ahe dë vövöbajo'e sino haho'e aho'obëhe muebejëvobe va'ojöro ëhuro nosi Bada Iesu Keriso rovë'iroho jemë jö sisëho bogojëvo'i ma-maemu jëvo'iröhego. ²⁴Iae huro ëhi ajëmi'ë'e rabëni jemë hesinö rinëgade aho God hu nue gemu uehorovaje aëro jië'ëro.

25 Nasi ö mueno'e jemëro nosi jöëni ëhu'o parie vaenövore.

26 Christian aganehu jejamirovaruëhi aho'obëhe ëhi jejamirovore.

27 Röhu Paul naro Badare ihole ave jöho darugo'o majëhiromo uëve. Ave naehu jajivode jöho adahego Christian aganoho aho'o heruomo'i.

28 Nosi Bada Iesu Kerisoro huë baeromo jemë ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

2 THESSALONIANS

**Paul'o hesi ariböviohu'o jabuhu Thessalonica amore
raromarue ekaresia jabesi örire jejämijare jöhoje.**

1 ¹O asë'e Thessalonica ekaresiaho Paul naro Silas-ro Timothy-ro
ëhi noro jemesi örire jejämijö jemë God nosi Vavu hesi o Bada Iesu
Keriso-are ekaresiae jëv'ego.

²No nague God Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajämijego
maro raromo'irarijego.

**Bada Iesu sa'are rovego evare nosi mu mae o
sisë jiego God-hu mevo garöhe jöhoje.**

³Nasi ö mueno'e noro jemesi jöëni God mae uanövo'ego. Ëhi jië'oho
iae maeje. Rabëni. Jemë God mae uehorovobe va'ojiuvo va'o ijönö
börömo mae uehorovobe va'arujeje. O jemë ae gemu gemu aho'obëhe
rajahirovobe va'ojiuvo va'o ijönö börömo mae rajahirovobe va'arujeje.
⁴Ëhuni jemëhu mu ma vaejaruje jöho noro baeromo God-are ekaresiae
gö gö nimorohë'i majëhibe jijiharueje. Majëhiromo uëvarueje: Äero
Thessalonica ekaresiaho sisë vaejëvego huë vavaene börömo mae
baeruomaje höjo. Ëhi'oromo bogo u'aho'i biririvoromo Keriso mae
uehorovoruomaje höjo. No jemesi jöho ëhi atobe jijiharueje.

⁵Jemë huë vavaene baeromo röhu biririvoromo Keriso mae uehorovego
noro ëho garomo uvarueje: God-ro nosi muoho avoho mevo göromo
diehi jië'e mu vaejarëhi manaho ëhi gemuoho bojamui'ajëjo. Iae huro
jemë uë'a'ajëjo: Jemë mae jëvaje naehu börömo namiromo muebejaje öri
ari'oro rojo raromohëjo. Ëhesi bëhoho avevejö'e God-are öri ari'o hesi mu
ri'öröhego jemëhu nimoromo vavaeni baejarujohuni na ëhuni uëve. ⁶God-
ro mu maemu vaeromo jemesi örire huë vavaeni bojëmarue aribövioho
mana huë vavaene bojëmi'i ⁷huë vavaeni baejaruje aribövi jemesi örire
mana huë sanue bojëmiromo no'o ëhi bojamui'ë'e. Bada Iesuhu nosi
nunire rueröhe majaho rue'iramu evare God-ro ëhi jië'e muoho vae'ë'e.
Bada Iesuro hesi darugo'e anera ömo'ömohu'o gemu mae ö'idöre jioromo
⁸vëni hödu'o rueromo God bogo uehorovoromo nosi Bada Iesuare jö ma

bogo ejaharue aribövioho i'ue mana bojëmi'ë'e. ⁹I'ue mana bojëmi'iramu jabumë Badahu jiajiroho bogo raromo'i hesi aji'eroho darugo'eroho bogo raromo'i rori'o va'oromo ioro'ioremu sisëré va'ë'ö. ¹⁰Badahu rueröhe majare evare ëhioho jio'ë'e. Iae hu rue'ë'e hesi aribövie aho'obëhe noro hesi ihoho döro bamoröhego hu mae uehorovarue aribövioho noro hu rajahiruomoröhego. Jemë'o ëhi ë'a'aruje ë hesi bëhoho noehu majëhijare jöho jemëro mae uehorovë'ëro jëvë'ëro.

¹¹Badare ihoho ëhi döro jioröhego ëhuni noro vae majae jemesi jöeni nosi Böröme God ëninamiromo uavarueje: God jero Thessalonica aribövioho uëvane höjo jabumë jasi aribövie jioromo mae jëvojöro. Ëhuni ajëmego jaeju uëvane ëhi jië'e aribövie jioromo'irajo. Jasi darugohuro ajëmego jabuhu mu ma vae'i nimaruoho aho'obëhe vaeromo Keriso mae uehorovoromo vaejarue muoho aho'o vae barë'irarëjo. Noro ëhi God ua gavarueje. ¹²Jemëhu ëhi jië'e mu vaejë'oho ëhuro nosi Böröme God'o Bada Iesu Keriso'o huë baejëvoromo jemë ëhi ajëmi'iramu ëhuro nosi Bada Iesuare ihoho böröme jio'l jemëro hesiro ajojo bae'a'aruje.

Mu ma ijumaje aehu ma-va'orahoro rueröhe jöhoje.

2 ¹Nasi ö mueno'e nosi Bada Iesu Kerisohu rueromo uövuego noehu hu jajaire gagovoromo gemuore raromo'iröhe jöho noro majëhi'ë'ö avoho uehorovo'irarijego. ²Aehu sarerëmiromo uëvaruoho: Badare majaho mami'e rovë'e hö uëvaruoho ëho heromo nadi ma-burëroho tiöromo uehore gö gö baere. Ëhi jië'e jö rovade hesi bëhoho nani aëro sarerivoromo uëvareje: Ëjöho God-are Aru'aho hesiro baeromo majëhijaruëjo. O nani aëro jabiesi ëma uehorovoromo majëhijareje. O nani aëro sarerivoromo uvareje: Paul naro ëhi jië'e jöho jajivoromo bamëhode höjo. Nani ëhuni uvarujeje: Badare majaho mami'e rovë'e höjo. ³Ae göehu ëhi jië'e jö atoromo sarerëmi'i ë'o gavaruoho bogave ejëho'irarije. Badare majaho bogo ëma rue'i a'i ë hesi urimo ae aho'obëhe dë vövöbajo'e aho'o huotorovoromo God bijönimoromo hu'o muorovo'ë'iramu God-are mu ijumaje ahuro va'orahoro rueromo bövie nami'ë'e ijonö sisëré va'iröhëro. ⁴Bövie namiromo jöe majahuiromo uö'ë'e: Jemëhu bövie bise'e aho'o God höromo rajëhijarujoho vuonugo'i na gemu börömoho hö uehorovevorëjo. Ëhi uöromo God-are osa börömore va'o hiromo majahuiromo uö'ë'e: Aviae na God jevajëjo. Ëhi ë'iramu ë hesi ijonö Badare majaho rue'ë'e.

⁵Jemë'o uehorovore. Naro jemë'o hiromo ë hesi jöho uë'ego henövariije. ⁶God-are mu ijumaje aho u'emu ruel'ë'e. Avevejö'oho ë ia hesi mu sisëho ahë'eje. Diehi'oromo ahajoho iae jemë gavarujeje. Ëmu sisëho ahobe va'ojuvo majae eni jio'iramu God-are mu ijumaje ahuro va'orahoro ruel'ë'e. ⁷Röhu avevejö'oho hesi mu sisëho Satan-ro gurihiromo ae uëvego vaejarueje. Vaejego mu sisë ahaje ahuro ahobe

va'ojuvu rori'o bava'iramu evaroho sisëho bogo aho'ë'e. ⁸ Sisëho bogo aho'iramu evare God-are mu ijumaje ahuro va'orahoro ro nami'ë'e. Va'orahoro ro nami'iramu Bada Iesuro rueromo jö'o ögëro hadivoromo ajoho röjahi'iramu sisërë barë'ë'e. ⁹ Röhu urimo Bada bogo rue'iröhevare evare God-are mu ijumaje ahuro Satan-are darugoho barueromo ae sarerëmiromo darugo'e muoho röjëhi'ë'e aëro ëho garomo tiöromo sisëli uehorovoromo uvöröhego: God-are mu ijumaje aho mae höjo. ¹⁰ Darugo'e muoho röjëhiromo sareri'e mue bövie bise'e vaenövo'ë'e sisëre va'iröhe ariböviohuro garöhego. Jabuhu sisëre va'oröhe hesi bëhoho urimë'i Keriso-are jö maho bogo e'i bijönimoruomadeje. Jö maho ejaho'ibejo ëhuro iae maro va'oruomo'ibejo. Röhu bogo ejarohuro ëhuro sisëro va'o hesi jioruome. ¹¹ Jö maho bogo ejahego ëhuni God-ro sareri'e jöho jabesi dë vövöbajo'ere bojëmijaje jaburo ë jöho mae uehorovoruomoröhego. ¹² God-are jöho bogo ma uehorovo'i ma-mu sisëmu nimë'ëro ëhul'ëro jabumë aho'obëhe God-are nunire riravo'iramu huro uë'ë'e: Mu sisë vaejë'e aribövie jëvajëjo.

Biririvoromo riravo'iröhe jöhoje.

¹³ Röhu nasi ö mueno'e jemë Badahu rajëhijaje aribövioho jëvo'ego noro jemesi jöëni God mabëhe uanövo'ego. Ëhesi bëhoho urimë'i sa'a bövi bise'o bogo bamadevare evare God-ro jemesi jöëni uehorovoromo uvadeje: Naro baejëvoromo maro bamëvo'ejöjo. Nasi Aru'ahohuro jabesi dë vövöbajo'oho mae avohëho'iramu jaburo Keriso-are jöho mae uehorovo'iramu ëhuro ëhi e'ejöjo. ¹⁴ God-ro ëhi uvë'ëro noro Keriso-are jö maho jemë majëhijamu God-ro uëvadeje: Ëjöho jemëro mae uehorovorego naro baejëvoromo maro bamëvo'iröjo ëhuro jemesi Bada Iesu Keriso-are aji maho baejego ma-mabëhe jëvo'iröhe höjo. ¹⁵ Nasi ö mueno'e ëhuni biririvoromo riravore. Biririvo riravoromo noehu jö'ehu majëhiromo röhu ijönö surire jajivoromo röjëhijare jöho ëhuremu ma'enoromo uehorovore.

¹⁶ Jemëro ëhi e'irarijego no nague nosi Bada Iesu Keriso'o God nosi Vavuohu'o jaburo niö'iro ajëmijöro. Ëhesi bëhoho urimë'i God-ro no uehorovavuoromo huë baejavuoromo no ioro'ioremu birire bojamuiromo ajamuijë'ego noro nimorohë'i uvöröhego: Maro javuo'ajëjo. ¹⁷ Ëhuni no nague jabumëro jemesi dë vövöbajo'oho biririvëhego jemëro bogo juhuonivo'i mae riravoromo mu maemu vaeromo jö maemu atonövo'irarijego.

Thessalonica ekaresiaehu Paul-mesi jöëni God-are örire änanimi'iröhego Paul-hu jajivade jöhoje.

3 ¹Nasi ö mueno'e nasi ijo tugohol'i jöho jajivo'ë'ajoho gare. Jemëro nosi jöëni God ua garego ajamuego Badare jö noehu majëhibe jijiharuoho ma-burëro rumorovo va'ego ae aho'obëhe heromo uvoruomo'i: Jö mabëhe

höjo. Ëhuro jemesirire jiajëhi éhi jiope va'iro. ²O ua garego God-ro ajamuego biriri'övarue aribövi sisëho no bogo baejavuoromo sisë vaejavuo'iro è hesi bëhoho ae göero göero Keriso-are jöho bogo ma uehorovarue jiaje.

³Röhu Bada hu bogo sareri'oho jio'i maëro jie'éro huro jemë birire bojëmiromo avoho muebejëvo'ë'e A Sisëho bogo baejëvo'iröhego. ⁴Röhu huro no uehoro maho bojamuego jemesi jöho mae uehorovoromo uvarueje: Jemë nosi jö ejahuarujoho iae éhi ejahuobe va'a'arujëjo.

⁵Röhu no nague Badaro ajëmijego jemesi dë vövöbajo'ere herovoromo uvo'irarijego: God-ro mabëhe uehorovavuaje hö uvoromo Kerisohu vavaeni baeromo biririvadëhi éhi biririvo'irarijego.

Övehu biririvoromo bövi bise'o baeröhe jöhoje.

⁶Nasi ö mueno'e noro Bada Iesu Keriso-are ihore ave jö börömoho majëhi'ië'ö. Ga'irarije Christian aganoho rahuro noehu bojëmijamu hejarije jöho bogo ejahuo'i mue bijönimoromo éma raromamu gëvë'iroho gorëvore. ⁷Iae jemë'o gavaruje. Noehu è'arëhi jemë'o éhi è'lbejarije iae mae jio'lbejo. Noehu jemë'o raromarevaroho muoho bogo bijönimareje. ⁸No jemesi ioho bövioho bise'oho bogo éma ujuoho'i imoromo ujuohonövareje. Sisone vahie majae nosi övëro biririvoromo i'u'e mu börömoho vaemu vaebe va'oromo nosi manaho birohoromo iruno'oho bövioho bise'oho imonövareje huë vavaene jemesi örire bojëmijoëni. ⁹Noro uë'lbejo: No God-are mue vaejarue javuaje bövie bise'e ma-suvuore bojamuihë uë'lbejo iae mae jio'lbejo. Röhu noehu bogo éhi è'are hesi bëhoho no naguadeje jemëro ga'irarijego noehu nosi övehu biririvoromo iruno'e bövie bise'e mana baejaruoho garomo éhi gemuoho èlirarijego. ¹⁰Noehu jemë'o raromarevare evare ave jögoroho majëhiromo uëvareje: Ae rahu bijönimoromo mu bogo vaejë'oho ioho nadi i'imamirëjo.

¹¹Noehu éhi jajivarue hesi bëhoho no hejarueje uövuego: Jemesi a ioro'iorohuro muoho bijönimoromo éma raromoromo ae gö jabesi muoho éma ahobe jijiharue höjo. ¹²Ëhuni noro ave jöho bojëmiromo Bada Iesu Keriso-are ihoro majëhijö. Éhi jië'e aribövioho uërege ma-u'emu taemo raromoromo jabesi övëro biririvoromo bövioho bise'oho bae'iro.

¹³Röhu nasi ö mueno'e jemëhu mu ma vaejarujoho nadi u'uhore. ¹⁴Ae rahu ave nosi surire jö bogo ejahuë'oho éhi jië'e ahemu ga avohoromo nadi gavanovorego javoje bae'iro. ¹⁵Röhu nadi uvore: Hu no'o muorovaje ae höromo nue huodivo'i a'i uvore: Nosi öe höromo jögore majahijego avoho hi'iro.

Ijo tugoho'i jajivade jöhoje.

¹⁶Bada huë mae bojamuaje ae jië'ego no nague jemë mae o sisë raromë'oho huro majae éhi huë mae bojëmi'liröhego. Huro ae aho'obëhe jemë'o jio'ë'e.

¹⁷Paul naro nasi övëro jajivoromo jemesi örire jejëmiromo bame. Na surire jö jajivé'iroho nasi övo jaçoho ëhi jajivajeje jemëro garomo uvo'irarijego: Paul-ro bamahuë'e höjo. Naehu jajivaje hesi nu ano'oho ëhije.

¹⁸Nosi Bada Iesu Kerisoro huë baeromo jemë ae aho'o ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

1 TIMOTHY

Paul-hu Timothy jejamade jöhoje.

1 ¹O asë'e Timothy Paul naro ave jöho jasi örire jajive. Na Iesu Keriso-are apostle jeve ë hesi bëhoho baejavuoromo mare bamavuaje aho God'o noehu ga'i muebejarue aho Iesu Keriso'o ëho jaburo ë muoho bojemë'éro ëhu'éro.

²Naro Timothy jasi örire jejamije. Naehu Keriso mae uehorovajëhi jero nasi ijore ijore juvoromo Keriso ëhi mae uehorovanuëro javë'éro ëhu'éro ja nasi harihu mae jave. Na nege God Vavuohu'o nosi Bada Iesu Keriso'o ëho jaburo jabiesi vavaenimoromo ajamijego maro hi'iranego.

Timothy-hu sareri'e jó ahoröhe jöhoje.

³Naehu ja'o hiromo Macedonia sa'are rue'irögoro jasi örire jó bojamijode ë jöe gemuoho majahil'irögoro ë'e. Ephesus amoro ëhi hiromo a ior'o'ioroho darugo'o majëhiromo uëne: Sareri sareri'e jó röjëhijarujoho vuonugohëjo. ⁴Hijo miono'o jabiesi vavu gö gö jabiesi ihe gö gö mevobe va'emu va'aruujoho a mami jöe gö gö ëma uehorovoromo ataruujoho ëhi jië'e jöemu uehorovarujoho vuonugohëjo. Ëhi uëne. Ëhi jië'e jöemu uehorovë'ohuro ëhuro aëro jöho ma-berohemu berohoi' God-are muoho bogo avoho baejarueje ë hesi bëhoho God-are jöhuremu mae uehorovoromo ëhuro ë muoho baejaruëro jië'éro. ⁵Jabuhu ëhi jië'e mu vuonugojöro jaehu majëhi'iranego uavode hesi bëhoho na negadeje jasi aribövihuro bogo ma-döëremuoho aho uehorovëvo'i a'i mu maemu vae'i nimoromo dë maemu jëvego herovoromo uhohu'o Keriso-are jöho mae uehorovoromo ëhuro aho avoho huë baejëvoröhego. ⁶A ior'o'iorohuro ëhi jië'e mu ma hesi öroho garaeromo aruëre anumëre ëma jijihoromo jabiesi jögoroho ëma berohemu beroharueje. ⁷Jöho ëhi berohoromo nimoruomajeje mu vaeröhe jögoru hesi öri röjëhijarue ae jioruomo'iröhëro. Ëhi nimoruomajeje röhu jabumë mu vaeröhe jögoru jö atarue ë hesi bëhoho bogo avoho gavarueje. Bëhoho bogo gavë'e ëma biririvoromo jöho majëhijarueje.

⁸Iae no gavaruoho mu vaeröhe jögoru hesi bëhi aehu avoho röjëhijë'oho ë jögorohuro ëhuro marëjavuo'ë'e. ⁹No ave jöhemu

uehorovo'ejo. Mu vaeröhe jögoru bamade hesi bëhoho bogo aribövi mahunioho bamë'eje. A'i jögoru ahoruomajohuni hia'i biriri'övoromo jö bogo eroharuhuni o God bijönimoruomajohuni mu sisë vaejaruohuni o God-are mu ijumoruomajohuni sa'are mu sisëhemu uehorovoruomajohuni o vavu muo'amaruohuni vämu muo'amaruohuni o a ioro'ioro muo'amaruohuni ¹⁰ o a'o magonaho'o öehu jijihanovaruhuni o a'o a'o sihamirovaruhuni o ae gö vajiohehu guduamo ujuoho va'aruohuni o sareri sareri'e jö ataruohuni o court-re riravoromo sareri jö majëhijaruohuni o mu sisë rabe rabe vaeromo God-are mu ma aharuohuni éhi jië'e ariböviohuni jögoroho bamë'eje. ¹¹ Ému ma jö hesi bëhoho God huë mabëhe hijaje a hesi aji röjahuijaje jöhoje. Ejö hesi muoho huro na bojemadeje.

**God-hu Paul-ni vavaenimoromo ajamamu
Paul-hu huë mae baejade jöhoje.**

¹² Naro Iesu Keriso nosi Badare örire huë mae uave rabëni huhu nasi muohuni darugo bojemaduhuni o huhu na mae uehorovevoromo hesi mure bamevaduhuni. ¹³ Urimo naro Keriso-are jöho agoromo hesi aribövioho sisë vaejëvoromo biriri'övoromo hesi muoho ijumo'i è'o gabe rovodeje röhu huro hesi muoho iae bojemadeje. Huhu nasi jöëni éhi vavaenimade hesi bëhoho naro hu bogo mae uehorovoromo nasi mu sisë hesi bëhoho bogo gavë'ego éhuni è'adeje. ¹⁴ Vavaenimoromo nosi Badaro huë baejevoromo börömo bëhe ajemiromo uehoro maho huë maho bojemijadeje è hesi bëhoho no Iesu Keriso'o gemuoro bimuvë'ero javüe'ero éhi jië'e uehoro maho huë maho baejaruëro jië'ero. ¹⁵ Iesu Kerisoro sa'are rovadeje sisë aribövioho no baejavuoromo maro ramuo'liröhëni. Èho jö maego ae aho'obëhe mae uehorovë'oho iae maeje. Sisë aribövi baejavuo'i rovadoho a ioro'ioroho ma-bisemu jëvanovo'i na gemu sisë maho jevë'eje. ¹⁶ Sisë mae jevamu röhu Iesu Kerisoro nani vavaenimadeje. Nani vavaenimade hesi bëhoho ijonö hu mae uehorovoromo ioro'ioremu mae raromo'liröhe aribövioho aho'obëhe jaburo uvoruomoröhego: Urimë'i Paul-ro mu sisë bëhe vae'i hijade höjo röhu Iesu Kerisoro hesi sisëho garomo huni vavaenimoromo hesi vöröho ma-taemorovobe rovade höjo. Èhu'ero no garomo uvarue höjo: Kerisoro nosi sisëhu'o garomo noni éhi vavaenimoromo hesi vöröho ma-taemorovaje höjo. Èhi uvoruomoröhego éhuni huro nani vavaenimadeje. ¹⁷ Èhu'ero God hu mabëheje. Hu böröme namiromo bövie bise'e muebebe rovadoho éhi muebe'amobe val'ë'e. Hu bogo guomo'i ioro'ioremu jio'ë'e. Hesi nu ano'oho no bogo gavarueje. Hu gemu börömohoje. Hu éhi jië'e aëro jië'ero iho maho aji maho hesirohemu jiemu jiobe va'ë'e. Iae mae.

¹⁸ Nasi harihe Timothy na ave jöho bojamije. Urimë'i aëro jöe God-aro baeromo jasi mu jögoroho majahuijamu ja'o na'o hejareje. Ejöe

gemuoho naro ja uave ëhuro jabuhu majahuijare jöhemu uehorovoromo biririvoromo Satan'o muorovoromo jö sisëho ahonövo'iranego. ¹⁹Satan'o muorovoromo jö sisë ahë'iroho Keriso mae uehorovoromo dë maemu jioromo ëhuro biririvoromo ëhi jië'e muoho vaene. A ioro'iorohuro bogo ëhioho dë maho jio'i a'i dëre herovoromo uehorovoromo uvareje: Ëmuoho sisë hö uvë'l röhu ëma ömareje. Ëma ömë'ëro ëhu'ëro Keriso mae uehorovare muoho ma-iore'iore gemu ijumoromo boremi'ö barëjareje. ²⁰A ioro'iorohu'o röhu Hymenaeus'o Alexander'o ëhi jië'e mu sisëho vaejë'ejö. Ëhi'amu naro Satan-are övore bojamijodeje huro baejëvego jaburo a'oromomo God-are ihoho bogo ijumoröhego.

Ekaresiaeahu diehi'oromo God uvene aho röjahiröhe jöhoje.

2 ¹Röhu jö göho. Jö majëhi'irodoho ave jöho urimo majëhi'ië'e. ²Ja'o jasi aribövihu'o jemëro ae aho'o jabisi jöëni uehorovoromo ëninamijë'i böviëni bise'ëni ua gavë'i huë mae uavë'i God-are öroro jöe atonövore. ³Ua gavego ave sa'are a masijohu'o jabisi bëhire riravoromo ave sa'are mu muebejärue aribövihu'o huro ajëmego jaburo no avoho muebejavuego iro muorovo'oho bövioho bise'oho nosi öriroho bogo rovego no huë mae raromoromo God gemu uehorovoromo mu maemu vae'iro. ⁴Ëhi ua gavë'oho mae jiego God-ro nimajeje ë hesi bëhoho hu baejavuoromo mare ramuaje ahuro jië'ëro. ⁵Hu nime sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövihuro Keriso-are jö maho avoho uehorovoromo ëhuro ijonöho i'uoho bogo bae'i maro va'oruomoröhego. ⁶Ae aho'obëhe ëhi mare javuoröhego God-hu nimaje hesi bëhoho huro gemuero sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövihuo muebejavuajeje. Ae gemu Iesu Kerisoro God'o nosi ririre öroho avohahuajeje. ⁷Öroho avohahuajëro jië'ëro ae aho'obëhe noni guomorovadeje ëhuro no sisëhu tövavuadoho jiovahuego no ae aho'obëhe mae raromo'iröhego. Majae eni jiamu noni guomade hesi bëhoho noro ého garomo mae uvöröhego: God-ro no ae aho'obëhe maro ramuo'i nimajëjo. ⁸Ëjöho naro ae majëhi'irodego ëhuni God-ro apostle bamevadeje. Na bogo sarerami'l jö mae majahije. Huro apostle bamevadeje naro sa'a ioro'ioro rajoho röjëhiromo uë'irodego: Ave jöho mae jiaje mae uehorovorëjo.

⁹Ëhuni na nege dinö'e dinö'e gagovoromo God rajahijë'iroho ama'oho jaburo nu huë'l iro muorovo'e jöho bogo uehorovo'i uehoro maemu baeromo God-are örire jöe atonövoröhego. ¹⁰O na nege magonahoho jaburo simane mae uehorovoromo niögoho avoho ruhoruomo'iröhego. Avoho ruhoromo bogo sinoho nimorohoromo moni börömoho bul'öromo niögoho nieniaho bövioho bise'oho aho'obëhe imo'amoromo io'amoromo sinoho simano uoho avohorovo'i a'i uehorovo avohoromo niögoho io'amoromo ¹¹mu mae vaeröhego nege. Magonahehu majëhiromo uëruomë'oho: No God rajahijarue magonahe javuajë uvë'oho jabuhu

ëhi jië'e mu vae'iröhoho iae maeje. ¹¹ Gemuore gagovoromo God-are jö hejë'oho magonaho ömo'ömohuro jörume ma-taemo raromoromo ma-jöhuremu heruomo'i. ¹² O magonahehu simano vaeromo ama'i jabesi örire church-re jö röjëhijë'oho ëhi jië'e muoho Paul naro ahajeje. Jörume raromë'oho iae maeje. ¹³ Ëhesi bëhoho urimoho God-ro aeo'oioho Adam bamoromo evare ijonö Eve bamadeje. ¹⁴ Satan-ro bogo Adam sarerami'i a'i magonahoho sareramamu huro uvadeje: Mae höromo God-are jöho ahahadeje. ¹⁵ Iae ëhi jiadeje röhu magonaho ömo'ömehu God-are örire mae uehorovoromo ae huë baejëvoromo God-hu nimaje muohemu vaeromo ma-taemo raromoromo ëhi jië'e mu ma biririvoromo vaejë'oho God-ro ajëmi'lë'e. Ajëmiromo géröhe jabuhu abozi harihu'o rahamu gëvë'iroho ëhi jië'e mu ma vaejarue magonahoho baejëvoromo maro bamëvo'lë'e.

Ekaresia muebejëvarue aribövi jabesi jöhoje.

3 ¹Aëro uvarueje: Aehu ekaresia muebejëvo'i nimë'oho mu mae bae'i nimoruomaje höjo. Ëhi atoruomaje jöho iae maeje. ²Röhu ekaresia muebe'amo'ië'iroho ëhi ë'ië'e a hesi ihoho ma-maemu jio'iro. Magonahe ma-gemu masu'iro. Simane sasohoromo mae uehorovoromo taemo hi'iro. Ae osare söjëvo va'oromo nihudëgaje ae jio'iro. Jöe avoho röjëhijaje ae jio'iro. ³Nadi vörö'le jovoho iromosimano sisërë'iro. Nadi iro muorovo'oho vae'iro. Nadi moniemuoho uehorovo'iro. ⁴Hesi osare raromarue aganoho avoho muebejëvo'iro. Avoho muebejëvoromo abozi harihu'oho avoho röjëhijego jaburo hesi jöho ejahoromo mu maemu vaeruomo'iro. ⁵O hesi osare raromarue agano bogo avoho muebejëvë'oho hu diehi'oromo God-are ekaresiaho muebejëvo'lë'e. Bogo eni jio'lë'e. ⁶O i'e aevoromo Keriso mae uehorovade aho ekaresiaho nadi muebejëvo'iro. I'e aevoromo mae uehorovade aehu ekaresia muebejëvë'oho nani hu hesi sivue uehorovoromo uvo'lë'e: Na a böröme jevë'ego ekaresia muebejëvaje mure bamevare höromo Satan-are guare beval'ë'e. ⁷A'lì God-are jö bogo hejë'e ariböviehu mu bae'iröhe a mae uehorovë'oho ëhi jië'e ahuro ekaresiaho muebejëvo'iro. O hesi örire bogo ma uehorovë'e ekaresia éma muebejëvë'oho hesi ihoho sisërë'iramu Satan-are guare be'lë'e. Ekaresia muebejëvarue aribövi jabesi jöho ehije.

Ekaresia ajëmarue aribövi jabesi jöhoje.

⁸Röhu ekaresia ajëmijarue aribövi jabesi jöho ëhi gemuohoje. Taemo raromo'iro. O nadi jöho huotohuotovo majëhi'i. Nadi vörö'le jovo bövioho ue'aho'i. Nadi moniemuoho uehorovo'iro. ⁹God-hu röjahuijade jöho uhohu'o mae uehorovo'iro. ¹⁰Mure bamëvo'lë'iroho urimo jabesi muoho diehi jiajoho göre. Eni jëvamu gëvë'oho evare muoho aevoromo vae'iro.

¹¹O jabesi magonahoho ëhi gemuoho ma-taemo raromo'iro. Nadi ae gö jaben jö sisëho atemu ato'irögoro a'l simane sasohoromo mue aho'o avoho mueberuomo'iro. ¹²O ekaresia ajämijarue aëro magonahe ma-gemu masuromo abojo harihu'ohu'o jaben osare raromarue agano ioro'iorohu'o avoho muebejëvo'iro. ¹³Ekaresia mae ajämijë'oho jaben ihoho mae jëvol'iramu ëhuro biririvoromo Iesu Keriso mae uehorovarue jöho ae ma-sama'e majëhinövo'ë'ö.

Paul-hu jögoru Timothy-are örire jajivade hesi bëhohoje.

¹⁴Na nege ma-burëro ö'irovo. Röhu naehu jajivaje hesi bëhoho ¹⁵naehu örisanuovoromo bogo vejö'oho ö'amu gevë'oho jero ë jöho adahoromo uehorovoromo uvo'iranego: Noro ëhi'oromo God-are agano ömo'ömohu'o gemu mae raromoromo muoho avoho vaejarue höjo. Iae God-are aganoho no daruge jiële ae God-are ekaresiae javue. God-are ekaresiae javuë'ëro dioho'o bönu'o javuo ma'enego bibivajëhi noro God-are jö maho ëhi ma'eno titimoromo avoho muebejego ëhi jiemu jiajeje. ¹⁶God-hu röjahuijë'ëro noehu mae uehorovarue jö hesi bëhoho börömo maeje. Ae aho'o iae no ëhi uehorovarueje. Ëjö hesi bëhoho aviaeje.

Hu a sine jioromo a nuniro rovade höjo.

Hu mae jiaje jöho God-are Aru'ahohuro hu ajamiromo no röjahuijade höjo.

Hesi nu ano'oho aneraëro gavare höjo.

Hesi jöho sa'ae göro göro aëro aevoromo hejare höjo.

Hesi jöho ave sa'are aribövihuro mae uehorovare höjo.

Ö'idore ajiomoromo hesi ajoho baejade höjo.

Ijonö aehu Iesuare jö ma vuonugo'i sareri'e jö majëhi'iröhe jöhoje.

4 ¹Röhu God-are Aru'ahohuro sama'e uövuë'eje: Majae ijönö aëro God-are jö mae uehorovaruoho vuonugo'irögoro Satan-are aru'aho ömo'ömohuro sarerëmi'iramu mae höromo jaben jö sisëho ejëhoruomo'ajëjo. ²Satan-are aru'aho sisëhuro jaben sareri'e jöho bojëmi'iramu sareri sareri'e aribövihuro jöho baeromo sisë diehi diehi vaejaroho jaben dë vövöbajo'o uhuroho bogo herovo'l ae ma-sarerëmiromo majëhiruomo'ajëjo. ³Majëhiromo uëruomo'ajëjo: Nadi magonahoho masu'amorëjo. Ie gö gö nadi ue'ahorëjo. Ëhi uëruomo'ajëjo röhu ë iohu'o God-ro bamadeje ëhuro Keriso mae uehorovoromo hesi jö ma gavarue aribövihuro noro hesi örire huë mae uaromo ë iohu ue'aholiröhego. ⁴Ëhesi bëhoho God-hu iruno'o bövi bise'o bamadoho iae mae jio'ame. Ëhuni no bogo uvo'ejo: Sisë höromo juahovo'ejo. A'i noehu i ujuohoromo God mae uaromo ë i ijë'oho maeje. ⁵Ëhesi bëhoho no God-are jö adahoromo gavaruohuro uvarueje: God-ro bövihuro bise'oho bamade höjo. Ëhi uvoromo hesi örire jö atoromo ijë'oho ëhuro uvarueje: God-ro bamahuë'ëro ijaruoho iae mae höjo.

Timothy-hu Keriso-are mu avoho vaeröhe jöhoje.

⁶Éjoho Christian aganoho majéhijego heruomo'iro. Ja éhi ë'lë'oho Iesu Keriso-are mu vaejanue a mae javo'ë'e. Éhuro no ga'lejo noeihu mae uehorovarue jö ma jaehu ebe rovanoho ja ého uehorovoromo birire baejë'e javo'iramu. ⁷O simano sisérëromo God bogo uehorovë'e éma atarue jöho nadi ejéhone. Nadi ejéhöirögoro biririvoromo God-hu nimaje muoho sivohemu sivohobe va'one. ⁸Noro sino haho'o hesi muoho sivoho avohë'i ë'o gabe va'arueje éhuro nosi sinoho biririvavuo'iröhego. Éhi ë'lë'oho éhuro no ma-bisemu mae javuo'ë'e. A'iro God-hu nimaje mu sivoho avoho'i ë'o gabe va'ë'oho éhuro mabéhéhe javuo'ë'e. Éhuro jaruvoho mae raromaruëro ijönöhu'o éhi gemuoho raromo'ejo. ⁹Ého jö maego ae aho'obéhe mae uehorovë'oho iae maeje. ¹⁰Noro éhi mae raromo'iröhëni éhuni no biririvoromo sivohoromo God-hu nimaje muoho vaejarueje é hesi bëhoho God darugo'e aëro jië'ero no ajamuijöro mae uehorovaruhuni. Hu sa'ae aho'obéhe ajamuaje aeje. Mae uehorovarue aribövioho no mare bamavuaje aeje. ¹¹Éhi jië'e jöho ae bojëmiromo é hesi öroho röjëhinövone. ¹²Ja a i'e jave röhu nadi simano sisérëjë'e muoho vaejego aho uvoruomo'iro: Timothy asisö'ëro jië'ero hu muoho bogo avo'avoho vaejaje höjo. A'i jero jö mae jövoromo mu mae vaeromo ae huë baejëvoromo God mae uehorovoromo avoho taemo hijego aëro jasi muoho garomo uvo'iro: No'o éhi é'ejarëjo. ¹³Jero éh'l'oromo God-are jöho aëni adahoromo jögore mëmiromo öroho röjëhiromo éhi é'i hijego evare na ö'iro. ¹⁴Mu vael'irane suvuoro God-hu bojamadoho nadi u'uhö'i ma-biririvoromo muoho vaene. Éhesi bëhoho urimë'i ekaresia muebejëvarue a duvahohuro övoho simanore bamahamu evare aëro jöho God-aro baeromo mu vael'irane jöho majahijamu éhuro é suvuoroho baejaneje. Éhuni ého avo'avoho mueberomu muoho vaene. ¹⁵Éhi jië'e muohuremu uehorovoromo biririvoromo vaenövone. Éhi ë'lë'oho éhuro ae aho'obéhe ga'ë'l'ö jero muoho avoho vaebe rue'iramu. ¹⁶Jasi arijo'arije avo'avoho mueberovoromo God-are jöho avo'avoho röjëhine. Éhemu vaenövone. Éhi ë'lë'oho éhuro maro javoromo jasi jö hejarue aribövioho'o maro jëvo'ë'e.

Timothy-hu ekaresia ae magonahe diehi jögoru mëmi'iröhe jöhoje.

5 ¹Röhu ga'irane a duvahedu mu sisë'i vaejamu jaehu jögoru majéhijë'oho nadi jö giagia'oho majéhi'i ma-sanu'e vavu majaharuëhi éhi majéhine. O a i'o jögoru mëmë'oho ö majéhijaruëhi éhi mëmine. ²O magonaho duvaho jögoru majéhijë'oho vëmu majéhijaruëhi éhi majéhine. O magonaho i'o jögoru mëmë'oho ma'inu majéhijaruëhi éhi jië'e jö mahemu mëmi'i jöe gö gö nadi uehorovoromo majéhine.

Magonaho doru jabesi jöhoje.

³Röhu magonaho doru jabesi jöho. Magonaho doru agano rumo'ëro jië'ëro huë ma baeröhe öri bogojë'oho éhi jië'e magonaho doruoho jero

rajëhiromo ajëminövone. ⁴A'i magonaho dorue abozi harihu'e o hijo ömo'öme jëvë'oho ë ariböviohuro ave muoho avo'avohu uehorovo'iro. Jabesi agano maho urimo avoho muebejëvoromo ëhuro jabesi vëmu vavuehu hijo ömo'ömehu ajëmarëhi ëhi jaburo mana ajëmi'iro. Jabesi mu ioro'ioroho ijönö jio'iro. Ëhi jië'e muoho God hu nime. ⁵A'i magonaho dorue agano rumo'ëro jië'ëro jabesi sivu mueberovë'iroho ëhi jië'e magonahohuro uvoruomajeje: Hesi God-ro ajemi'ajë uvoromo ëhuni vahie majae jene God-are örire jöe jövoromo ua'l hijajeje: God jero ajemego na mae jevajo. ⁶O magonaho doruehu jabesi sinohemu uehorovë'oho ëma jijiharuëro ije jahosi'e jiajëhi ëhi jëve. ⁷Ëhi jië'e jöho majëhijego ejahego jö sisëho bogojo'iro. ⁸Ae rahu hesi ö mueno'o bogo ajëmijë'oho o hesi agano mahu'o ëhu'o bogo ajëmijë'oho ëhuro God mae uehorovarue jöho vuonugoromo God-are jö bogo hejë'e aribövioho iosirëmiromo hu sisë bëheje.

⁹Ekaresia ariböviehu magonaho doru muebejëvo'i jabesi iho jajivo'ie'iroho vadune aho'o 60 baejë'e jabesi iho hemu jajivo'amo'iro. O barue ma-gemu masuvë'oho ëhi jië'e magonaho doru jabesi iho hemu jajivo'amo'iro. ¹⁰O magonaho dorue mu mae vaejamu ëhuro jabesi iho mae jië'oho ëhuremu iho jajivo'amo'iro. Abozi harihu'e avoho muebe'amobe rovë'e jiego ae i'e rovamu ajëmiromo nihudëgo'i arijë'e jiego Keriso-are aribövioho huë baejë'e jiego huë vavaeni'e aribövioho ajëmijë'e jiego mu mae bövie bise'e vaeruomë'e jiego ëhi jië'e magonaho doru jabesi iho hemu jajivo'amo'iro.

¹¹A'i magonaho i'e doru jioruomë'oho nadi ëhi jië'e magonaho jabesi iho jajivoromo muebejëvone. Ëhesi bëhoho magonaho i'ohuro dëre uehorovoromo ri'öromo Keriso vuonugo'irögoro sionoho iore bam'o'i nimarueje. ¹²Ëhi nimoromo ëhuro urimë'i Keriso mae uavare jöho ahego ëhuro jabesi iho sisërëjajeje. ¹³Röhu göho magonaho doru i'ohuro mue bijönibijiohoromo osare osare ma-raromobe jijihajeje. Röhu bogo ëhemuoho ömo'i mu sisë gö'o döre vaejarueje. A jöho ëma atobe a muoho ëma ahobe jijihajeje. No bogo atarue jöho ë magonahoho jaburo atoruomajeje. ¹⁴Ëhi jië'ohuni na nege magonaho doru i'ohuro röhu maho sionoho barue masu'amoromo abozi harihu'e vaeromo osaho avoho muebenövoröhego. Ëhi ë'ë'oho ekaresia bijönimarue ariböviehu jö sisë ato'iröhoho bogojo'lë'e. ¹⁵Na ëhi uavaje hesi bëhoho magonaho doru i'o ioro'iorohuro Keriso-are jöho vuonugo'i Satan-are örire val'ë'ego ëhuni uave. ¹⁶O Christian magonahe rahu hesirire magonaho doru jië'oho huro ajami'iro. Ajamijë'oho ëhuro ekaresia aribövioho bogo madomadëgo'iramu agano rumo'e magonaho doru ajëmi'iröhoho eni jëvö'lë'e. Magonaho doru jabesi jöho ëhije.

Ekaresia muebejarue a duvaho jabesi jöhoje.

¹⁷Röhu a duvahehu ekaresia muebejëvarue jöho jajivo'ie'e. A duvahehu ekaresia avoho muebejëvamu ekaresia jabuhu mabëhe

rajéhiromo suvuoro bisemu bövie mana bojémijë'oho iae maeje. O a duvahehu biririvoromo ekaresia avoho muebejëvoromo röhu göho God-are jö majéhiromo bëhi röjëhijarue ëhi jië'e aribövioho börömo mae uehorovëvoromo mana bojémijë'oho iae maeje. ¹⁸ Suvuoro bojëmi'iröhe hesi bëhoho ë hesi jöho God-are surire uhu'e uvë'eje: Jasi mu vaejahaje miehu jasi mu vaejahoromo i hörehu sal'ijovobe juvë'oho hesi jö'oho nadi tugohahego hu juvoromo hesi manaho baeromo hulu hörehu sa'ijovaje i vitu vituoho ibe juvo'irajo. Ëhi jië'oho miohuro ého hesi manae bae'a'ajëjo. O God-are surire jö göho ëhi uvë'eje: Ae rahu mu vaeromo mana baejë'oho iae mae höjo. ¹⁹ O aehu ekaresia muebejëvaje a duvaho hesi jö sisë ja majahijë'iroho ae gemuehu majahamu hejë'oho nadi ejahone. A'i ae niö'i o ae niö'i gemu jabuhu a duvaho hesi mu sisë jabis hia'ehu heromo nunehu gavë'éro jasi örire majahijamu hejë'oho éhuremu ejëhone. ²⁰ Hu sisë jië'oho ekaresia aribövi jabisi nunoro jögore bojamego avoho uehorovo'i éhuro a ioro'iorohuro ého garomo juhuonivoromo bogo éhioho ë'iröhe.

²¹ Ejöho börömeje. God-are nunire Iesu Keriso-are nunire God-are anera jabisi nunire naro ja uave ejeho'iranego. Ejehanuevaro mevo gal'irane a duvaho jabisi jöho diho mae diho sisë jiamu gavë'iroho nadi ma-urimoho uvone: Iaho mae höjo o iaho sisë höjo. O nadi a duvahen jasi aemo'aemoho sanu'e jöho majéhi'i a duvaho ioro'iorohuro darugo'e jöho majéhi'i a'i ma-uehore gemu baeromo a duvahen aho'obëhe majéhinövone. ²² O ae göehu ekaresiaëni mu börömo vaeröhego övo simanore bamaho'ië'iroho nadi ma-majioho övoho simanoroho bamahone. Ëiahuro mu sisë vaejego ae niö'i jemesi ihoho sisëréjëhöjöeni uave. Nadi éhioho ë'irögoro ma-avoho mueberovego sisëho bogojavo'iro.

²³ Röhu dëre guomo guomo baejavo'i hijajohuni nadi jovemuoho i'i wine jovohu'o ma-bisemu ijego éhuro dëho mae javo'iro.

²⁴ Amo jaehu ekaresia jabisi mure bamëvo'ië'iroho jabisi muoho avoho garomo evaro bamëvone. Ëhesi bëhoho a ioro'iorohuro ma-va'orahoro mu sisë vaejaruëro jië'éro jabisi mu mevo'iranen ë hesi urimo ga'a'anue jabisi sisëho ma-va'orahoro jio'iramu muroho bogo bamëvo'anue. O a ioro'ioro jabisi sisëho subirö'löjë'éro jero jabisi muoho mevo garomo evare ijönö ga'a'anue sisë jioruomo'iramu muroho bogo bamëvo'anue. ²⁵ O mu sisë urimo gö subirö'lö'i gö va'orahoro jië'éro ijönö aho'o ma-va'orahoro jiajëhi mu maho éhi gemuohoje. A ioro'iorohuro mu maho ma-va'orahoro vaejarueje. O mu ma ioro'iorohuro subirö'löjë'eje röhu ijönöho bogo subirö'lö varijënoho jio'lë'e'.

A jabisi muemu vaejarue aribövi jöhöje.

6 ¹Röhu jö göho a masijo jabisi darugoremu raromoromo jabisi muemu vaejëharue aribövi jabisi jöhöje. Ëhi jië'e aribövihuro a

masijoho mae uehorovëvo avohoromo muoho vaejëhego God-are iohu'o Keriso-are jöhu'o aho bogo sisë'ioho ato'iro. ²O jabesi a masijoho Keriso mae uehorovarue aribövie jëvë'oho mu aribövihuro nadi uvo'iro: Nosi a masijoho ma-Christian ö mueno'ëro jëvë'ëro bogo masijoho hö uvoromo muoho ëma sisë'i sisë'i ömo'iro. A'i uvoruomo'i: Nosi masijoho jabumë Keriso mae uehorovarue aribövie noehu rajëhijaruoho jëvajëjo. No ëhi jië'e aribövioho ajëmijarue hö uvoromo jabis muoho avo'avoho vaejëhoruomo'iro.

**Keriso-are jö vuonugo'i sa'a hesi jöemu berohemu
beroharue mu sisëhu'o ave sa'a hesi inömo bae'i ëhemu
uehorovarue mu sisëhu'o ë mu sisë niö'l hesi jöhoje.**

Ëhi jië'e jöho jero ae röjëhiromo uë'i hijego muoho avoho vaeruomo'iro. ³Aehu jöe gö röjëhijë'oho sisëje. Jöe gö röjëhiromo nosi Bada Iesu Keriso-are jö mahu'o God-are mu diehi avoho vaejarue jöhu'o bogo ejë'oho ⁴hu simanoho bogo uehorovë'e ëma uvajeje: Na a böröme jevajëjo. Simane sisérëromo nimajeje bëhi rumo'e jöe gö gö ëma nahoromo jö aho'ahëmi'i. Röhu ëhi jië'e jö berohemu berohamu hejë'oho ëhuro aëro sarerivoromo uvoruomajeje: Nuni aji'e jöho jabumë diehi'oromo bae'i no bogo baejare höromo jabis örire dë vörönimoruomajeje. Dë vörönimoromo iro muorovo'e vaeromo ae göëro gö hesi örire agoromo ae göëro gö hesi örire sisë uehorovoruomajeje. ⁵O uehoro sisë baeromo God-are jö maho vuonugo'i irovoruomajeje. Irovoromo sarerivoromo uvoruomajeje: Noehu God-are muemu uehorovo'iröhe hesi bëhoho aviëhi höjo. Noro inömoho bövihoo bise'oho ujuohoromo ëhuro maro raromo'ejarëjo.

⁶Iae mae. God-are muemu uehorovë'oho iae maro raromarueje. Ëhesi bëhoho God-are muemu uehorovoromo röhu bogo gö'o gö'oho bae'i uehorovo'i a'i uvë'oho: No eni javuajë uvë'ohuro ëhuro maroho raromarueje. ⁷Vëmehu rahavuare majaroho evaroho inömo rumo'e ma-övemu rovareje. O vuovoröhe majaroho ëhu'o ma-övemu va'ejo. ⁸Röhu iruno'e o niögu suhi'e javuë'oho ëhuro uehorovoromo uvo'ejø: No eni javuajë uvoromo bogo gö'oho bae'i ëhemu uehorovo'ejø. ⁹A'i a ior'o'iorohuro inöme bövie bise'e marohë'e mae bae'i ëhuremu uehorovoruomajeje. Ëhi jië'e aribövioho Satan-ro dinëmijego buororo rumo va'anovego buorëro taemëvanovego dë vòvöbajo'ere ri'öromo simane sisë'i uehorovoromo mue gö gö nimoromo sisérërovo barëjarueje. ¹⁰Moniemu gemu uehorovë'oho ëhuro mu sisë aho'obëhe baejarueje. Ae göëro moniemu nimo avohoromo ëhuro Keriso-are jöho rumonimobe va'ojuvo va'l vuonugo'i huë vavaene gö gö baeruomë'eje.

Timothy-hu mue gö gö vaeröhe jögoru Paul-hu jajivadohoje.

¹¹Röhu ja God-are ae jave. Ëhuni ëhi jië'e mu sisëho nadi gavanovone. Nadi gavanovo'i ma-mu maemu vaeromo God-are muoho nimoromo

hesi öroro mae uehorovoromo ae gö huë baejëvoromo biririvoromo muoho vaeromo sanu'le jöho majëhinövone. Ëhi jië'e muohuremu vae'i nimonövone. ¹²Aehu ajajovoromo göehu gö iosirëmi'i biririvaje ëhi jië'e mu maho baejë'e javé. Ëhuni God mae uehorovoromo jasi daruge aho'o bojamiromo biririvoromo mu maho vaenövone. Muoho vaejë'i ijönö ior'ioremu maro hi'irane öroho ëhuremu uehorovone. Urimë'i jaehu mae uehorovanue jö ae aho'o jabesi nunire huruoho majëhijanevare evare God-ro ja uavadeje ëhi maro hi'iranego. Ëjöhuremu uehorovone. ¹³Röhu naro God-are nunire Iesu Keriso-are nunire ave jöho majahi'ië'e. God ae aho'obëhe darugo bojamuego raromarue ahoje. Iesu Keriso Pontius Pilate-are nunire namiromo hesi jö ma-maemu huruoho majahijade ahoje. Ëae niö'i jabesi nunire ave jöho majahi'ië'e. ¹⁴Jögoru hejanoho avo'avoho ejego aho jasi jö sisëho bogo ato'iro. Ëhi ebe va'one ijönö nosi Bada Iesu Keriso rovego garöhe. ¹⁵Iae hu rue'iramu no ga'ejo A Böröme God-hu nimaje majare. God hu ma-maro hiromo huro gemuëro börömo mae namijë'ero masijo vaeruomaje ae aho'o iosirëmiromo hu gemu dörohoje. ¹⁶God gemu hu bogo guomo hesije. Hu aji börömoro hijë'ero hesi bëhiroho no bogo va'o hesi javue. Aho hu bogo ganövë'ero ëhi bogo ganövo'ejø. Hesi iho börömoho darugoho ma-ëhi jiemu jiobe va'ë'e. Iae mae.

¹⁷Röhu ave sa'a hesi bövi bise'o marohë'e mae jëvë'e aribövioho uëne: Nadi jemesi inömoho bövioho bise'oho uehorovoromo döroho bamorovorëne. Nadi uvorëne: Na inömo marohë'e jevajohuro ëhuro mae jevo'ajéjo ë hesi bëhoho inömoho ma-jahuri jiaje inöme jiaje. A'i uvorëne: Hesi God-ro ajemi'iramu mae jevo'ajéjo. Ëhesi bëhoho huro bövie bise'e suvuoramui avohajeje huë mae javuoröhego. ¹⁸O uënego jaburo mu mae vaeruomo'i. Huë baerovarue mu hesi öroho marohë'e mae jëvo'iro. Öve sasohoromo suvuore ë'iro. ¹⁹Ëhi ë'ë'oho suvuoro maho ö'idöre rune vae'ë'ö ëhuro maja viture ma-maro raromo'iröhohuni. Ëhuro ruaho'amoromo bogo ma-döemuoho mae raromo'i dë vövöbajo'o uhuhu'maro raromonövö'ë'ö.

²⁰Röhu Timothy God-ro hesi jöho bojamadeje jero muebe'iranego. Ëhuni ë jöhemu avoho uehorovoromo ae majëhinövone. A'i God rumo'e sareri sareri'e jöho nadi gavanovone. O aehu God-are jö ahoromo jö i'o barueromo sarerëmiromo uëvë'oho: Aveho nuni aji'lë jöe hö uëvë'oho nadi gavanovone. ²¹Ëhesi bëhoho ae göëro ëhi jië'e jö i'oho uehorovoromo God-are jöho vuonugë'ego ëhuni uave.

God-ro jemë huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

2 TIMOTHY

Paul-hu Timothy jejamade jöhoje.

1 ¹O asë'e Timothy Paul naro ave jöho jajivo'ië'e. God-ro hesi nimë'ëro
ëhu'ëro na Iesu Keriso-are apostle jevë'eje naro ae majëhiromo
uënövo'irodego: God-hu nosi aru'aho i'ovahuo'i üövuadëhi iae huro ëhi
Iesu Keriso'o gemuore ramuo'iramu i'ovavuo'ajë uë'irodego. Ëhu'ëro na
ëhi jië'e ae jeve.

²Naro nasi harihe Timothy jasi örire dë vövöbajo'e aho'o jejamije.
Na nege God Vavuohu'o nosi Bada Iesu Keriso'o jabesi vavaenimoromo
ajamijego jero maro hi'iranego.

**Timothy-hu Keriso mae uehorovaduhuni ëhuni
Paul-hu God mae uavade jöhoje.**

³Naro God-are örire mabëhe uave. God nasi hijo miono'ehu
uehorovobe rovarëhi na'o dë mae jevego herovoromo hesi muoho
vaejajeje. Vahie majae jene naro jasi jöho hesi örire jövoromo hu mabëhe
ua'i hijajeje. ⁴Jasi jöëni God mabëhe uaromo naro uehorovoromo
uvajeje: Jero nani vavaenimoromo nivane hö uvoromo ëhuni naro ja ga'i
nego avohajeje ja garomo nasi dë vövöbajo'e nimorohevoröhego. ⁵Na
uehorovajoho ja bogo döëremuoho God mae uehorovo'i uhohu'o mae
uehorovanueje. Urimë'i jasi hije magonaho ihe Lois'o jasi vëme Eunice'o
jaburo uhohu'o ëhi God mae uehorovonövareje. Röhu na uehorovajoho
jabuhu uehorovonövarëhi ja'o ëhi gemuoho God mae uehorovanueje.

**Timothy-hu vi'ehe huë vavaene baeromo biririvoromo
Keriso-are muemu vaeröhe jöhoje.**

⁶Ëhuni naro ave jöho ua'ië'e uehorovo'iranego. Urimë'i naro
nasi övohuro jasi simanoho taemahamu evare God-ro ja darugoho
bojamijadeje jero hesi aribövioho muebejëvo'iranego. Ëhuni ë darugoho
vënинö'e avoho muebejego bogo duoroho'iro. ⁷Ëhesi bëhoho God-ro hesi
Aru'ahoho bojamuamu baejë'ëro ëhu'ëro bogo juhuonivo'i a'i daruge
baeromo ae gö huë baejëvoromo avoho taemo raromarueje.

⁸ Ehuni nosi Badare jö majëhijanuoho nadi ehunioho javojimone o na savoji gagore hijajohuni éhu'o nadi javojimone. Nadi javojimo'i Godare darugoho uehorovoromo naehu huë vavaeni baejajëhi Keriso-are jö ma hesi jöëni huë vavaeni rovë'oho ja'o baene. ⁹ Ehesi bëhoho no sisë javuamu God-ro no baejavuoromo maro bamavuoromo hesi ariböviemu javuojöro uövuadeje. Ëhi ajamuade hesi bëhoho hu bogo uvadeje no mu mae vaejë'e javuajë uvoromo ehunioho hesi aribövioho javuojöro uövuadeje. A'i hesi nimë'ëro noni vavaenimoromo ë'adeje. Urimo sa'a bövi bise'o bogo bamadevare evare God-ro noni vavaenimamu uvadeje ijönö Iesu Kerisoro no ajamui'iröhego. ¹⁰ Ëhi uvadoho jaruvoho mare ramuaje aho Iesu Kerisoro nosi örire rovë'ëro éhu'ëro God-hu no huë baejavuaje muoho va'orahoroje. Ehesi bëhoho Iesu Kerisoro nosi örire rueromo vuovo'iröhe öroho ahahuadeje. Ahoromo hesi jö maho röjhuijë'ëro éhu'ëro no ë jöho garomo uvarueje: No ioro'iore gemu maro raromemu raromo'ejarëjo. Kerisohu ajamuade jö maho ehije.

¹¹ Ejö maho naro majëhi'irodego God-ro bamevadeje. Éhu'ëro na apostle o Keriso-are jö röjëhijaje ae jeve. ¹² Ëhi jië'e muoho vaebe juvë'ëro éhuro na vi'ehoho huë vavaenoho baejajeje. Iae ëhi jeve röhu na bogo javojege. Rabëni. Naro God mae uehorovoromo gavajeje hu mae jiego. Ëhi gavajëro jië'ëro uvajeje: Iae mae höjo. God-ro eni jië'ëro éhu'ëro hesi mu nasi övo döre bamehadoho huro avoho muebebe va'iramu evare ë maja börömoho rue'a'ajëjo. Ehuni javojoho bogojeve. ¹³ Röhu naehu jö ma röjahibe rovamu hejanoho ja'o ëhi jië'e jö mahuremu ma'enone. Iesu Keriso-are uehoro maho baeromo God mae uehorovë'e ae gö huë baejévë'le hiromo ë jöhuremu ma'enone. ¹⁴ God-hu hesi jö ma jasi övo döre bamadoho avoho muebenego aho bogo jö göho jövö'iro. God-are Aru'ahoho nosi dë vövöbajo'ere hijë'e jiaje hesi darugoho baeromo éhuro ëhi ë'one.

¹⁵ Iae ja'o gavanue Asia sa'a raje ae aho'obëhe Phygelos'o Hermogenes'o jabu'o nasi jöho bogo uehorovo'i remo va'oruomë'ije. ¹⁶ Röhu na nege Badaro Onesiphorus-are aganohuni vavaenimoromo ajëmi'iröhego. Ehesi bëhoho urimë'i naro huë vavaene bae'ego Onesiphorus-ro ajem'i'ego dëho sasohevönövadeje. O na savoji gagore hijamu hegorovo Onesiphorus-ro nasi jöëni bogo javojimo'i ¹⁷Rome amore ruenugoromo nahevemu nahevobe juvojuvo birohevadeje. ¹⁸ Ehuni na nege Badare majaho rovego huro Onesiphorus-are jöëni vavaenimoromo ajamijego mae jioröhego. Na ëhi nege. Röhu urimë'i Onesiphorus-ro Ephesus amore hiromo muoho bövioho bise'oho ajeminövadeje. Ja'o iae gavanueje.

2 ¹Röhu nasi harihe no Iesu Keriso'o gemuoro bimuvavuë'ego Godro hesi nimoromo huë baejavuoromo biriroho bojamuijë'e jiaje jero ë biriroho baeromo muoho vaenövone. ²Na diehi jië'e jö ae aho'obëhe majëhijajoho iae ja henövaneje. Ehenvane jöho baeromo a ma jabesi öroro röjëhijego jaburo jöho bava'oromo a ioro'ioroho jabu'o röjëhi'iro.

³Muoho ëhi vaeromo huë vavaeni rovë'oho nadi vuonugo'i a'i uvone: Iesu Keriso-are muorovo ariböviehu biririvoromo Satan'o muorovoromo huë vavaeni baejaruëhi na'o ëhi ë'ejö uvoromo ja'o ëhi jië'e huë vavaenohu baeromo biririvoromo Satan'o muorovone. ⁴Röhu ë hesi uhu jö jajivo'ië'ajoho gane. Bijo buno'e baeromo sisë aribövihu'o muorovë'iroho mu göho bogo gemuoroho havoromo muorovo'i ma-muorovo muohemu vaejarueje jabisi muorovo a börömhuro gérromo nimorohoröhego. ⁵O uhu jö göho. Ajajovoromo tutuvoromo ae göehu gö iosirëmi'ië'iroho diehi ajajovarue jögorohe ejëhoromo evare tutuvarueje bogo ejahë'oho suvuorohu bogo baejöeni. ⁶O uhu jö göho. Dë mu ravë'iroho biririvoromo mu vaejarue aribövihuro urimoho ë iohu ue'aho'ë'lö. ⁷Naehu jajivaje jöho uehorovo avohone. Jöe aho'o Badaro ajami'liramu bëhoho bae'a'anue. ⁸Röhu Iesu Keriso uehorovonövone. Keriso hu Israel sa'a muebenövade ae David-are ujeje. Huro guomoromo i'ovoromo ri'øjë'eje. Ëhi jië'e jö maho naro majëhibe juvajeje. ⁹Ëhi jië'e jö maho naro majëhijë'ero ëhuni Keriso bijönimarue aribövihuro uvoruomajeje: Nörö Keriso-are jö majahuahuro ëhuro hu a sisë höjo. Ëhi uvoromo savoji gagore ba'amevë'ero na huë vavaene baeje. Jabumëro na savoji gagore ba'amevoromo taemevareje röhu God-are jöho bogo taemë'ero ae aho'obëhe hebe va'oruomajeje. ¹⁰Ae aho'obëhe God-are jö hebe va'aruohuni ëhuni God-hu baejëvade aribövihuni naro uehorovëvoromo biririvoromo huë vavaene bövie bise'e baejajeje. Ëhesi bëhoho na nege ë aribövihu jabu'o Iesu Keriso-are ae gemuohuro jëvë'ero bogo sisëroho va'i maro va'oromo ioro'iore gemu hesi ajire raromemu raromoröhego. Ëhuni naehu biririvoromo mu vaejajëhi ja'o ëhi biririvoromo muoho vaene. ¹¹Röhu noehu ato'i arijarue jöho iae jö maeje. Atoromo ëhi uvarueje:

Nosi uehoro mamioho Iesu guomadëhi vuovahuë'oho hu'o gemu mae raromo'ejarëjo.

¹² No bogo u'uhö'i ma-biririvë'oho hu'o masije riravoromo hesi öri ari'oho muebe'ejarëjo.

Noehu hesinö dejø bu'øjë'oho huro nosinö deje bu'öl'a'ajëjo.

¹³ Noehu God mae uavare jö ahë'oho röhu God-ro mae uövuade jöho bogo aho'a'ajëjo

huhu uvaje jö vuonugo'iröhoho bogo eni jië'ego.

Timothy-hu mu mae God-are nunire vaeröhe jöhoje.

¹⁴ Ëhi jië'e jöho majëhijego Christian aribövihuro heromo avoho uehorovoruomo'iro. Ëhi majëhiromo röhu God-are nunoro jögoroho darugo'o majëhiromo uëne: Bëhi rumo'e jöe gö gö nadi ma-jö aho'ahamirovorëne. Ëhi uëne. Ëhi jië'e jö aho'ahamirovë'oho aho heromo bogo marë'i sisërërovarueje. ¹⁵Röhu jero muoho biririvoromo

ömo gavego God-ro garomo uvo'iro: Ja eni javajéjo. God-are jö maho ma-ahoriréro majéhine. Jaehu éhi ë'ë'oho jaehu vaejanue muoho God-hu gavé'oho ja bogo javojago'ë'e. ¹⁶Röhu God bogo uehorovë'e éma atarue jöho nadi enövone. Éhi jié'e jö atë'oho aëro God rumonimobe va'oruomo'ë'e. ¹⁷Éhi jié'e jö sisého iae sagoho va'ëne jio'ë'e. Sagohehu sino döre ibe va'ego rumorovoromo sino sisérëjëvobe va'ajéhi jabesi jö siséhuro éhi rumorovo'iramu aëro sisérëbe va'oruomo'ë'e. A ioro'iorohuro éhi é'arueje röhu Hymenaeus'o Philetus'o jaburo niö'iro éhi jié'e jöho majéhijarueje. ¹⁸Majéhiromo God-are jö maho vuonugoromo ae sarerëmiromo üévarueje: No ae aho'obëhe mami'le vuonugoromo i'ovoromo ri'löjë'ëro javuë'ëro é hesi majaho mami'le barëjë'e höjo. Jö sisého éhi jöravamu hejé'ëro Christian ae göëro göëro Keriso avoho uehorovaroho vuonugë'ejö. ¹⁹Éaribövi ioro'iorehu God-are jö vuonugaroho röhu God-are aribövi maho jabumëro öbunö'e bibivoromo riravarueje. Jabumë God-are javu hesi öbu va'ëne jioruome. God-are javu hesi öbu va'ëne jioruome röhu God-are javu öbu hesi ahore ave jö niö'ioho jajivë'eje. Göho uvë'eje: Badaro gëvaje höjo di aribövioho hesiroho jioruomego. O göho uvë'eje: Ae rahu uvë'oho: Na Bada mae uehorovaje ae jevajë uvë'oho é ahuro mu sisého vuonugo'irajo. Ëjöho jajivo'amë'eje.

²⁰Röhu ekaresia jabisi uhu jö göho uehorovone. Osa böromore va'ë'oho ga'a'anue hevöe ramae nu ano'e gö gö jio'amo'iramu. Ioro'ioroho inömo ma-mabëhéro avoho'amë'eje. Ioro'ioroho ma-ijëro o sa'aëro sisë'i sisë'i avoho'amë'eje. Röhu jabisi muoho gö gö jiorove. Hevö ioro'ioroho maego majä börömhuni runo'e bahi'l hevö ioro'ioroho sisëgo majae éhi mue vaejarueje. ²¹Éhesi bëhoho ae rahu naehu jajivaje uehoro sisë gohö'löjë'oho é aho hevö maho va'ëne jio'ë'e. Éhi jié'e aho mae nugë'ëro hesi Börömo hesi muoho mabëhéh ajami'ë'e. Mu mae rabe rabe rovamu vaejë'oho eni jio'ë'e. ²²Röhu a i'ehu sisë ömo'i nimaruoho goro'i a'i aviëhi jié'oho sivohe gane. Bada dë vövöbajo'o uhure uehorovoromo huhu ajëmijöro ua gavarue ariböviohu'o gemuoro hibe juvoromo mu mae vae'i God mae uehorovo'i a ioro'ioroho jasi dë vövöbajo'ëro rajëhi'l é'o gane. Éhi jié'e muoho nuninö bamone. ²³Röhu nuni ramoramovë'ëro simano sisérëromo jö aho'ahamirovarue jöho nadi ejéhone. Ja'o iae gavanue. Éhi jié'e jö aho'ahamirovë'ëro iroho éhuro iro muorovo'ho vae'i a'i ae aho'o jabisi örire huë baejëvonövo'ë'e. Ma-taemorovoromo jöho avoho röjëhinövo'ë'e. ²⁵Ae göehu hesi jö ahë'iroho huro sanu'e jögoroho juvö'lö majëhinövo'ë'e. Juvö'lö majëhijë'oho hesi nani'o nani God-ro jabisi simanoho huotovëho'iramu jabumë uehoro sisého vuonugo'i jö maho avoho ga'ë'ö. ²⁶Urimë'i éhi jié'e ariböviohuro Satan-are guare rireromo va'oromo Satan-hu nimaje muohemu vaenövareje. Röhu jabumë jö ma avoho gavé'ohuro éhuro avo'avoho uehorovoromo Satan-are guare jëvajoho suorovoromo maro va'ë'ö.

Maja viture sisë ariböviehu huë vavaeni barue'iröhoho
 ēhi jië'e aribövi Timothy-hu gorëvo'iröhe jöhoje.

3 ¹Röhu ave jöhu'o avo'avoho uehorovone. Sa'a bövi bise'o barë'iröhe majaho dunovë'iroho huë vavaene böröme rue'ë'e. ²Ēhesi bëhoho ae aho'obëhe jabesi sinohuremu rajahirovo'ë'ö. Bövie bise'e gö'o gö'o döre baebe va'i nimo'ë'ö. Jö huhe ë'oromo jöe gö gö éma ato'ë'ö. Jabesi simanéro éma uehorovoromo uvo'ë'ö: No a ioro'ioroho iosirëmiromo masijoho javuajëjo. Jö sisë ato'ë'ö. Vëmu vavu'o jabesi jöho aho'ë'ö. Suvuoro bojëmamu baejë'oho huë ma jöho bogo uehorovo'i ma-bae'ë'ö. God-are mu maho ijumo'ë'ö. ³Jabesi aganoho bogo huë baejëvo'ë'ö. Nue huo'i sanuëmë'oho bogo e'ë'ö. Ae gö jabesi jö sisëho sarerëmiromo ato'ë'ö. Mue bövie bise'e nimaruoho éma ömö'ë'ö. A umijaje ö sisëho val'ëne jëvo'ë'ë. Mu maho bijönimo avoho'ë'ö. ⁴Aganoho sarerëmiromo sisë vaejëvo'ë'ö. Bogo avo'avoho uehorovë'e mu sisëho éma vae'ë'ö. Simano bövie vaeromo uvo'ë'ö: No eni javuajëjo. God bogo nimo'irögoro sino sasohë'e nimorohë'e muohemu éhemu nimo'ë'ö. ⁵Ma-döëremu God uehorovoromo hesi muoho vae'i uhoho God-are darugoho bogo herovarueje. Ēhi jië'e aribövioho gorëvo'iranego uave. ⁶Ēhesi bëhoho ēhi jië'e aribövi ioro'iorohuro sarerisareriemiromo sanuëmibe osare osare va'oromo nu gö gö uehorovarue magonahoho sarerëmijego jabeninö va'arueje. Ēhesi bëhoho ë magonahoho mu sisë vaebe rovë'ëro éhu'ëro dë juhuoninëgajeje. Dë juhuoninëgego mue gö gö nimarueje. ⁷Mue gö gö nimoromo majae ēhi jöe gö gö hebe va'arueje röhu jö ma bae'iröhoho bogo eni jëvo hesije. Ēhi jië'e magonaho ömo'omoho sarerëmijarueje. ⁸Sarerëmiromo God-are jö maho aharueje. Urimë'i a ihe Jannes'o Jambres'o Moses-are jö aharëhi ë sareri'e aribövihuro ëhi God-are jö maho aharueje. Jabesi simanoho sisérëjëvë'ëro uehoroho bogojëve. God mae uehorovaroho rireromëvë'ëje. ⁹Röhu ë aribövi jabesi muoho bogo marë'i urimë'i Jannes'o Jambres'o jabesi mu simano rumo'e jiamu aehu gavarëhi ëhi ae aho'obëhe garuomo'ë'ë ë aribövi jabesi muohu'o simano rumo'e jië'e jio'iramu.

**Paul-hu hesi majae barë'ia'amu Timothy
 jögoru börömo bojamade jöhoje.**

¹⁰Röhu ja bogo ëhi jië'e aho jave. Na diehi diehi röjëhibe rovodoho iae ja gavë'e jave. Na diehi hibe rovode öroho iae ja gavë'e jave. Bëhoho rabëni mu vaebe rovodoho iae ja gavë'e jave. Na God diehi mae uehorovobe rovodoho iae ja gavë'e jave. Naehu bogo nu huodëgo'i ma-sanuovoromo mu vaebe rovodoho iae ja gavë'e jave. Naehu a nasi dë vövöbajo'ere uehorovëvobe rovodoho iae ja gavë'e jave. Naehu dë vövöbajo'o bogo u'uhol'i ma-biririvobe rovodoho iae ja gavë'e jave. ¹¹Aehu

sisë vaejevo'i arijamu huë vavaene gö gö rue'i hijamu Antioch amore Iconium amore Lystra amore sisë vaejevo'i arijamu huë vavaeni diehi baebe rovodoho iae ja gavë'e jede. Ëhi jië'e huë vavaenoho baejamu röhu God-ro ajemamu mae jevobe rovadeje. ¹²Röhu na bogo gemuoho huë vavaenoho bae'i ae rahu Iesu Keriso'o gemuore bimuvoromo God-are jöhemu ejahobe val'i négë'oho a iorol'iorohuro ého garomo bijönimoromo jabesi örire sisë vaejëvo'i aril'iramu huë vavaene baenövo'ë'ö. ¹³Aribövi mahuro huë vavaene bae'i röhu sisë ariböviohu'o sareri'e jö majëhijarue ariböviohu'o avevejö'e mu sisë vaejaruoho jaburo ijono gö'o döré sisë börömo mae vaebe val'e'ö. Sisë vaebe val'romo ae gö sarerëminövo'ë'ö o jabu'o ae gö jabesi sareri'e jöho heromo mae höromo ejëhonövo'ë'ö. ¹⁴Jabumë ëhi sisérëjëvo'ë'e. A'i jero heromo biririvoromo mae uehorovane jöhuremu ma'enövo'ë'ö. ¹⁵Iae ja'o gavanue ja bise'o javade majare jero aevoromo God-are surire jöho hebe rovaneje. Ësurire jö gavë'ohuro éhuro jasi simanoho ajivavo'iramu garomo uvo'a'anue: Naro ëhi'oromo Iesu Keriso mae uehorovoromo éhuro bogo sisëroho val'i maro val'ejöjo. ¹⁶Röhu God-are surire jöho aho'obëhe ého God-hu bojëmamu jajivare jöhoje. Ëjö adahë'ohuro éhuro God-hu nimego noehu vaejarue muoho marëjaje. Éhuro God-are muoho huruoho majëhijarueje. Mu sisëho aharueje. Juvö'ö majëhijarueje. Mu ma hesi öroho röjëhijarueje. ¹⁷Noehu God-are surire jö adahoromo ëhi jië'e mu vaejë'oho éhuro God-are ariböviohu'o no uehoro mae darugo mae bövie bise'e eni javuë'éro éhu'éro mu mae aho'o vaejë'oho eni javuo'ë'e.

4 ¹Röhu God-are nunire Iesu Keriso-are nunire jögore bogo bise'o vadu'oho majahi'ejo. Uvone: Iesu Kerisoro sa'are raromarue ariböviohu'o vuovavü'e ariböviohu'o no aho'obëhe göromo mevavuo'ajëjo. Huro nosi nunire rueromo böröme namiromo aho'obëhe muebejavuo'ajëjo. Ëjöho uehorovoromo uvone: Paul-hu Iesu Keriso-are nunire jögoru majehi'ië'ajoho böröme hö uvoromo avoho ejehone. ²God-are jöho darugo'o majëhine. Ae nimë'oho o bogo nimë'oho biririvoromo majëhine. Jöe majëhijego avoho uehorovoruomo'iro. Mu sisë vaejë'oho ahëvone. Darugo'e jö mahö majëhijego heromo biririvoromo mu mamaemu vaeruomo'iro. Nadi u'aho'i biririvoromo jöho röjëhinövone. ³Ëhesi bëhoho rabëni. Majae ijono'ho aëro God-are jö mahö bijönimoruomo'ë'e. Jö mahö bijönimo'i sareri sareri'e jöe gö gö he'i hia'e avohoruomo'ë'e. Hia'e avohoromo éhuni sareri sareri'e ae gö gö sö rueruomo'ë'e éhuro he'i nimirue jö bëhoho röjëhijego heruomoröhëro. ⁴Ëhi jië'e ariböviohu'o sö rueromo jö mahö vuonugo'i sareri'e jöhuremu uehorovoruomo'ë'e. ⁵A'i jero rabe rabe rovë'iroho avo'avoho uehorovonövone. Huë vavaene rovë'oho nadi u'aho'i biririvone. Keriso-are jö mahö majëhinövone. Ëmuoho ma'enone. Jasi muoho aho'obëhe avoho ma'enövo'ë'e.

⁶ Ëhesi bëhoho nasi majaho barë'irögoro ë'e. Jew rajehu God rajahromo jovo otehoromo God bojamijaruëhi ëhi nasi sino haho'oho God-are örire suvuore bojamiromo guomo'ie'e. Majae dunovo'iramu na ave sa'aho vuonugo'eo. ⁷Mu ma baejodoho naro nasi uehoroho darugoho aho'o bojamiromo biririvoromo vaejë'ëro ëhu'ëro ruahö'oromo vae barejë'e jeve. Noehu mae uehorovarue jöho ma'enë'e jeve. ⁸Ëhu'ëro avevejö'e mu mae vaeromo ruahö'özjode hesi suvuoroho ö'idöre nugehë'eje. Badare majaho rue'iramu huro no avoho mevavuoromo gövuajëro jiël'ëro ë suvuoroho bojemil'ë'e. Röhu bogo na gemuoho bojemili a'i ae rahu hu rovego ga'i nimarue aribövihu'o ëhi jië'e suvuoroho bojëmil'ë'e.

Paul-hu hesi jö bise'o bise'o jajivade jöhoje.

⁹Röhu ma-burëro nasi öroro rue'i ë'o gane ¹⁰rabëni hesi bëhoho Demas-ro sa'are muohemu nimoromo na remo'i Thessalonica amore va'irögoro Crescens-ro Galatia sa'are va'irögoro Titus-ro Dalmatia sa'are va'ë'e jiaje. ¹¹Luke-ro gemüëro bogo va'ë'ëro huro rueromo gevajeje. O Mark mae ajamuijaje ae jiaje ëhuni hu'rae rovego huro muoho ajemil'iro. ¹²Röhu naro Tychicus nugö'özjamo Ephesus amore va'adje. ¹³Röhu urimë'i na Troas amore hijodevare nasi runoni niögoho Carpus-are osare nugo rovë'le jeve. Ëhuni ja rovë'iroho baejeho ruene. O biriri'e suri suriohemu uehorovo avohoromo ujuoheho ruene suri suri ioro'iorohu'o ëhu'o.

¹⁴Röhu copper inömo avoho'amaje ae Alexander-ro nasi örire mu sisë bëhe vaejevadeje. Ëhuni hu sisë vaejevadëhi Badaro i'ue ëhi mana bojami'l'ë'e. ¹⁵Röhu jero gavë'i muoho vaene. Iahuro ja'o sisë vaejavö'ë'e. Ëhesi bëhoho huro nosi jöho aho avohë'ego uave.

¹⁶Röhu urimë'i na court vaejevarevaroho aho bogo na'oho riravoromo nasi jöho ajemiromo majëhijareje. Ae aho'obëhe na vuororemijareje. Ëhi jië'e muoho sisëgo na nege God-ro jabesi sisëho uehorovoromo vuonugojöro. ¹⁷Ae aho'obëhe vuororemi'i a'i Badaro na'o namiromo biriroho bojemadeje ëhuro naro hesi muoho vae barëromo hesi jöho majëhijego sa'a ioro'ioro raje ae aho'obëhe heruomoröhego. Ëhi'oromo na vörö'e mi hesi jö'ore jevanovamu Badaro ajemiromo baejevamu ëhuro sisëho bogo birohodeje. ¹⁸Na sisë'i jevamu Badahu baejevadëhi na sisë birohevobe va'ë'oho huro ëhi baejevoromo avoho muebejevonövo'ë'e ëhuro naro ö'idöre va'oromo huhu böröme namiromo muebejavuaje öri ari'ere ë hi'irodego. Hesi ihoho ma-mae jieme jioibe va'ë'e. Iae mae.

**Paul o Christian ae gö gö jabuhu Timothy'o
a ioro'iorohu'o jejëmijare jöhoje.**

¹⁹Röhu Prisca'o Aquila'o jejëmiromo Onesiphorus-are aganohu'o jejëmijode höne. ²⁰Röhu Erastus Corinth amore hijadoho iae ëhi hije. O

Trophimus guomo guome baejamu Miletus amore nugo rovodeje. ²¹ Ehuni jero ma-burëro ruene. Buru börömo majaho rueromo ja rue'lirane öroho tariojöeni uave.

Eubulus Pudens Linus Claudia ö mueno'o ioro'ioroho ého jaburo jasi örire jejamijö.

²² Badaro jasi aru'ahohu'o jioromo jemë ae aho'obëhe huë baeromo ajëminövë'e. Ahia mino'e.

TITUS

Paul-hu Titus jejamade jöhoje.

1 ¹O asë'e Titus Paul naro ave jöho jasi örire jajive. Na God-are mu vaejaje ae jevoromo Iesu Keriso-are apostle jeve.

Ëhesi bëhoho God-hu baejëvade aho magonahoho naro ajëmijajeje jaburo God mae uehorovobe hesi jö maho garomo ejahobe va'iröhego.
²Ejahobe va'oromo muebejë'i uvoruomoröhego: Ioro'ioremu maro raromo'ejarëjo. Ëhi maro raromo'iröhego mami'e sa'a bövi bise'o bogo bamade majare God-ro mae uvadeje: Iae ëhi jio'l'ajëjo God hu sareri'e jöho bogo jövajëro jië'ëro. ³Maro raromo'iröhe jöho ëhi uvë'ëro gavade majaho eni jiamu gagorovo huhu uvade jöho hesi aribövioho sama'e majëhijadeje jaburo ae majëhiröhego. Röhu ë jöho na'o bojemiromo uevadeje: Naehu uvode ma raromo'irarije jöho ae majëhinëjo. God baejavuoromo manö bamavuaje ahuro ë muoho bojemijë'ëro ëhu'ëro hesi mu vaejaje ae jevoromo Iesu Keriso-are apostle jeve.

⁴Röhu naro Titus jasi örire jejamije. Naehu God uehorovajëhi ja'o ëhi gemuoho uehorovanuëro javë'ëro ëhu'ëro ja nasi harihu mae jave.

Na nege God Vavuohu'o Iesu Keriso manö bamavuaje ahu'o ëho jaburo huë baeromo ajamijego maro hi'iranego.

Titus-hu Crete hiromo mu vaeröhe jöhoje.

⁵Röhu Crete sa'are naehu ja ramoromo rovode hesi bëhoho ëhuro Keriso-are ekaresia jabis muue rabe rabe bogo eni jëvajoho jero avohëhego mae jio'amoröhego. O naehu uavodëhi ekaresia muebe'amo'iröhe a duvahoho jero amore amore ëhi bahibe juvo'iranego.
⁶Ekaresia muebe'amo'iröhe a duvahoho ëhi jio'amo'iro. Ëhi jië'e a duvaho hesi ihoho ma-maemu jio'iro. Hu magonahe ma-gemu masu'iro. Hesi abozi harihu'ohuro nadi hia'e biriri'övoromo aruëre anumëre ëma jijiho'iro. Ëhioho bogojio'i a'i ma-mae uehorovarue aribövie jëvo'iro. ⁷Iae ekaresia muebejaje aho bogo a muoho a'i God-are muoho muebejaje jiaje ëhuni hesi ihoho ma-mae jio'iro. Nadi jö giagia'e aho nadi burëro vörönimaje aho nadi vörö'e jovo iromosimano sisërëjë'e aho nadi vörö ë'aje aho nadi

moniemu uehorovaje aho jio'iro. ⁸A'i osare söjëvo va'oromo nihudégaje mu maemu nimaje taemorovaje jögore baeromo mueberovaje God avoho uehorovaje gororovaje éhi jië'e ae jio'iro. ⁹Noehu majéhibe rovare éhi jië'e jö maho biririvoromo mae uehorovo'iro éhuro eni jioromo jö mae avoho röjéhiromo mu ma vaeruomaje a jabesi uehoroho birire bojëmi'i o göho jö aho'ahovarue aribövi jabesi uehoroho huotového'iröhe.

¹⁰Jö aho'ahovarue aribövioho aho'oje. Jöho bogo e'i bëhi rumo'e sareri'e jöho röjéhijarueje. A ioro'iorohu'o röhu Jew rajo Christian aribövioho jaburo éhi ë'arueje. ¹¹Éaribövi jabesi jöho ahëhore. Éhesi bëhoho jabumë sisë uehorovë'i moniemu nimoromo jabesi sareri'e jöho röjéhijego agane gö gö uvarueje: Nani mae höromo rireromarueje.

¹²Jabesi Crete sa'a rajo jö majéhijaje a böröme gemuëro uvadeje: Crete rajoho sareri'e muoho javuobe vörö'e mi va'ëne javuobe mu bijöni'e iemu mahéro ue'ahanovobe rovë'je javuajëjo. ¹³Huhu uvade jöho iae maeje. Éhi jië'e jiaje éhuni jöho darugo'o majéhijego jaburo Keriso-are jöhemu avoho uehorovo'l ¹⁴a'i Jew rajehu jabesi uehoro jö éma sarerëmiromo majéhijaruoho vuonugo'i. O aehu öri ma bijönimoromo jöe gö éma bojëmijarue jö mae uehorovaruoho vuonugo'iro. ¹⁵Ae rahu dë vövöbajo'e ma-maemu jië'oho garomo uvarueje: Inöme aho'o sisë sisë bogojio'i ma-maemu jio'amajëjo. O ae rahu dë vövöbajo'o sisë jioromo Keriso bogo ma uehorovë'oho éma uvarueje: Bövioho bise'oho sisë jio'amajëjo. Röhu jabesi uehorohu'o dë vövöbajo'ohu'o sisërëjëvë'eje. ¹⁶Jö'ero üvarueje: No God gavarue höjo. Röhu mu sisëmu vaejaruhuro éhuro röjahirovego no gavarueje jabuhu éhi atarue jöho sarere jiego. Jabumë sisë bëhe jioruome. Jöho bogo eruome. Mu maho bogo vae hesi jioruome.

Ekaresiaeahu God-are jö avoho uehorovoromo mu avoho vae'iröhego Titus-hu röjéhi'iröhe jöhoje.

2 ¹Jabumë éhi jië'e mu sisë vaejarueje röhu jero God-are jö ma jiaje éhi jië'e muohemu röjéhijego jasi ariböviohuro éhi vae'iro. ²Ama'i mavojoho uëne: Jemesi simanoho sasohoromo mu maemu uehorovoromo taemo raromorëne. God avoho uehorovoromo ae avoho huë baejëvoromo avoho biririvorëne. A mavojoho éhi uëne. ³O magonaho mavojoho éhi jië'e jöe gemuoho majéhiromo uëne: God gemu uehorovobe jijihonövorëne. Ae gö jabesi jö sisëho nadi atemu atorëne. Nadi vörö'e jovohemu iemu irëne. Mu maemu röjéhijego magonaho i'oho he'irarëne. ⁴Magonaho mavojoho éhi uëne. Jaburo mu mae röjéhijego magonaho i'ohuro heromo baruohu'o asisö'ohu'o rajéhi'iro. ⁵Taemo raromo'iro. Aho bogo sihëvo'iro. Amoho avoho muebe'iro. Baru jabesi jöho ejëho'iro. Christian magonaho i'ohuro éhi é'iramü gëgorovo aho God-are jöho bogo agoruomo'ë'e.

⁶O a i'oho éhi jië'e jöe gemuoho majéhine. Uënego ma-taemo raromo'iro. ⁷Röhu jero mu maemu vaejego ae aho'obëhe ja garomo

uehorovoromo uvoruomo'iro: Ë'ego no'o éhi jië'e muoho vae'irarëjo. Nadi uehore gö gö bae'i ma-taemo hiromo jöho röjëhine. ⁸Jö maemu jövonego aho jasi jöho heromo bogo sisë'ioho atoruomo'iro. Éhi jië'oho nosi jö bijönimoruomaje aribövihuro Christian aribövi nosi jö sisë ato'iröhoho bogo eni jëvo'iramu javoje baeromo ma-raromo'ë.ö.

⁹O ae gö jabiesi muemu vaejëharue aribövihuo uëne: Jemesi a masijo jabiesi jöho aho'obëhe ejëhego jaburo gëromo nimoroho'irarëne. A masijo jabiesi jöho nadi aho majëhirëne. ¹⁰Jabumë nadi vajiohuvodëgorëne. A'i mu maemu vaejego ae göëro gëromo uvoruomo'irajo: God-are jöho iae mae höjo. God no manö bamavuade a hesi jöho uave. Mu aribövihuo è jöho majëhine.

¹¹Éhi jië'e jögoru röjëhi'irane hesi bëhoho God-hu huë baejavuaje muoho ae aho'o nosi nunire rovë'ejë ehuro baejavuego maro val'iröhego. ¹²Emuoho rovë'ëro ehuro God-ro röjahuijajeje noro God bogo uehorovarue muoho sinehu nimirue mu sisëho dejonö bu'öl'i matemorovë'i mu mahuremu uehorovë'i God rajahijë'i ave sa'are raromo jijihojöro. ¹³Éhi ë'ë'i muebejarueje è nimoroho'iröhe maja rue'iröhire nosi A Böröme God no maro bamavuaje aho Iesu Kerisoro aji'l'oro vegao gal'i. ¹⁴Iesu Kerisoro nosi jöeni guomorovadeje sisëhu ruahö'öjavuadaho ahego noro maro raromoröhego. O nosi dë vövöbajo'oho u'ovahuego no hesi aribövi maemu jioromo mu maemu vae'i nimoröhego.

¹⁵Éhi jië'e mu öroho röjëhinövone. Jögore mëmiromo mu sisëho ahonövone. Daruge baejë'e javaje jöho darugo'o majëhijego aho jasi jöho bogo mana aho majahi'i.

Christian aribövi no diehi mu vae'iröhe jöhoje.

3 ¹Jasi ekaresiaho uëne: Jemesi sa'are simano vaeruomaje aribövihuo jemesi a masijo ioro'iorohu'o nadi biriri'övoromo juahëmi'i jabiesi jöho ejëhorëne. Mu mae bövie bise'e ömo varijëne jiorëne. ²Nadi ae gö jabiesi ihoho ijumorëne. Nadi irovorëne. A'i ma'u'emu raromoromo a mahu'o a sisëhu'o jabiesi örire ma-jö sanu'e majëhiromo huë baejëvonövorëne. Éhi uëne. ³Éhesi bëhoho no'o uehore bogojië'e aribövie javuonövadeje. Jöe bogo e'l' aruëre anumëre éma jijihonövareje. Sinehu nimaje mue gö gö éhuremu uehorovonövareje. A jabiesi mu mahuni o böviëni bise'ëni dë vörönimoromo bijönaguonövadeje. Sisë javuo'ego aëro bijönaguonövareje. No'o göëro göho nue huodamirovonövareje. ⁴A'i avevejö'oho God manö bamavuaje ahuro huë baeromo ajamuijamu no gavë'ejë javue. ⁵Ajamuiromo baejavuoromo manö bamavuë'ejë. Bogo noehu mu ma vaejarohunioho bogo éhunioho éhihoë'i a'i huro noni vavaenimoromo éhuni manö bamavuadeje. Éhesi öroho aviëhije. Huhu nosi sisë u'ovahuadohuro hesi Aru'ahehu i'o baejavuadohuro ehuro i'orëjavuadeje. ⁶ÉAru'ahoho

God-ro jovanö'e otehodaguadeje Iesu Keriso no mare bamavauje a hesi ihore. ⁷Hu éhi ë'ade hesi bëhoho huro huë baeromo ajamuiromo nosi sisého mu'uvahüë'éro noro muebejë'i uvoröhego: No hesi aboji harihu'éro javuë'éro Vavu hesi bövioho bise'oho baeromo éhuro ma-ioro'ioremu maro raromo'ejarëjo. ⁸Éjöho iae mae.

Na nege jero è jöho darugo'o majëhijego éhuro God uehorovoruomaje aribövihuro ma-mu maemu avoho uehorovoromo vaeruomoröhego. Éhi jië'e mu vaejë'oho iae maeje. Éhuro ae aho'obëhe marëjëvo'ë'e. ⁹A'i simano rumo'e jö berohemu beroharuoho bogave ejëho'irane. Hijo miono'o jabesi iho jöemu atemu ataruoho bogave ejëho'irane. O Jew rajo nosi jögoru hesi bëhohuni jö aho'ahamirovoromo irovaruoho bogave ejëho'irane. Éhi jië'e jöho ého ma-jöeje. No ého uehorovë'oho éhuro bogo maho javuo'ë'e. ¹⁰⁻¹¹Ae göehu jö sisë majëhiromo ekaresia adovëvaje éhi jië'e aho jögore majahiromo bogo ejahamu gavë'oho röhu maho majahinövone. Bogo ejahamu gavë'oho uvone: Éhi jië'e a hesi simanoho sisë bëhe höne. Hesi sisëro jië'éro i'ue bae'a'ajëne. Éhi uvoromo è a hesinö dejoho bu'öne.

Ijo tugoho'i jöhoje.

¹²Röhu naro Artemas o nani Tychicus jasi örire nugö'öl'ej. Nugö'öl'ejego ö'ego evaro Titus jero ma-burëro Nicopolis amoro rueromo birohevone buru majare na Nicopolis hi'l uvë'le jevaje éhuni. ¹³Zenas jögoru gavaje ahu'o Apollos'o avoho gëromö ie bövie bise'e ajëmijego huë mae val'iro. ¹⁴Na nege nosi ekaresia aribövihuro mu maho avo'avoho vaeromo bogo eni jëvë'e aribövioho ajëminövoröhego. Ajëmijë'ohuro éhuro jabumë bogo éma raromo'i i'o mu'e vaejarue aribövie jëvo'ë'e.

¹⁵Ave na'o raromarue aribövioho aho'obëhe jaburo Titus jasi örire jejämijö. O no'o gemuore Iesu mae uehorovarue aganoho naro jejämijode höne.

God-ro jemë ae aho'obëhe huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

PHILEMON

Paul-hu Philemon jejamijade jöhoje.

¹O asë'e Philemon nosi aemo'aeme no'o bimuvoromo mu vaejanue aho na Iesu Keriso-are jöëni savojo gagore hijaje aho Paul na'o nosi öe Timothy'o noro niö'iro jasi örire jejamijö.

²O Apphia nosi ma'linoho o no'o gemu mae Satan'o muorovaje aho Archippus o Philemon jasi osare gagovarue ekaresia aribövioho éhu'o jejämijö.

³Na nege God nosi Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajämijego maro raromo'irarijego.

**Philemon-hu Iesu mae uehorovoromo God-
are aribövi huë baejëvonövade jöhoje.**

⁴Philemon Paul naehu God-are örire jö jövë'iroho naro jasi jöhu'o jövoromo nasi God hesi örire huë mae uavajeje. ⁵Ëhesi bëhoho naro hejajeje aëro jasi jöho atoromo uvoruomego: Jero God-are aribövioho aho'obëhe huë baejëvoromo Bada Iesuare örire mae uehorovanue höjo. Ëhi heromo ëhuni God mae uaromo ⁶ëninanamiromo uavajeje: God jero ajaminego Philemon no'o gemuore mae uehorovavajohuro éhuro hesi simanoho jiororovoromo Kerisohu bojamuijaje huë maho bövioho bise'oho ga avoho'irajo. ⁷Öho jaehu God-are aribövie aho'obëhe huë baejëvanohuro éhuro jabiesi dë vövöbajo'oho sanuovëhë'e jave. Ëhuro na dë mae jevego nimoroho avohajeje.

**Onesimus Philemon'o hiromo ju'ebijë'ëro sionëro ö'ego Philemon-hu
hesi sisë uehorovoromo vuonugoromo röhu maho baeröhe jöhoje.**

⁸Ja ëhi jië'e huë baejë'e ae javë'ego éhuni ave jöho ua'ië'e. Na nego'ibejo na Keriso-are ihore darugo'e jöho bojamiromo ua'ibejo: Jasi muoho vaejëjo. ⁹Röhu bogo éhioho ë'ego. A'i ja huë baejë'e ae javë'ego éhuni naehu nimaje jöho ma-sanu'e majahi'ego. Paul na Iesu Keriso-are jö majëhijaje ae jevol'i aviavejöle na hesi jöëni savojo gagore hijaje aëro jevë'ëro ¹⁰ëhuni naehu huë baejaje harihu hesi jöëni naro jasi örire ave

jöho uave. Naro savoji gagore hiromo ajamamu huro Keriso baejadeje. Éhuro hu nasi harihe jianove. Na Onesimus-are jöho uave. ¹¹ Onesimus-are iho hesi bëhoho ajamuijaje ahoje. Röhu hu urimo ja'o hiromo jasi muemu vaejahadevaroho evaroho jasi öriroho bogo avo'avoho ajaminövadeje. Röhu avevejö'loho Keriso baejë'ëro ja'o na'o ajamuijaje aeje.

¹² Iae na nugöl'ö'irögoro ë'e vuonorö'ö ö'lormo jasi muemu vaejaho'iröhego. Röhu hu ö'iramu nasi dë vövöbajo'e aho'o hu'o jio'ë'e.

¹³ Naro Onesimus ma'eno'ibejo éhuro iae na mae jevo'ibejo. Keriso-are jöma hesi jöëni na savoji gagore hijego Onesimus-ro na'o gemu mae hiromo ja'o röromo ajemi'iröhego éhuni ma'eno'ibejodoho röhu bogo ma'eno'ejo.

¹⁴ Ja bogo uevë'e naehu Onesimus éma ma'enë'oho na bijönege hu jasi muemu vaejahaje aego. Éhesi bëhoho Onesimus-ro ja'o röromo ajemi'iröhego naremuëremu nimoromo hu ma'enë'oho sisë jio'i a'i jaehu nimoromo Onesimus-hu na ajemijöro uavë'oho iae maeje. Röhu jasi jöho bogo baejë'ëro jevë'ëro éhuni na bogo ma'eno'i jani nugöl'ö'ejo.

¹⁵ Onesimus ja'oho bogo hil'i dirö'o göro majae ma-bisemu hijadeje. Éhesi bëhoho nani hu vuonorö'ö ö'ego jero ma-ioro'ioremu bae'iranego. ¹⁶ Avevejö'loho hu bogo ma-jasi muemu vaejahaje aho jio'i a'i jasi huë baejanue ö maeje. Iae na hesi örire börömo bëhe uehorovajeje. Röhu jero na iosiremiromo börömo mae hu uehorovo avoho'anue ë hesi bëhoho hu jasi mu vaejahaje ae jioromo ja'o hu'o Badare ae gemuoho jëvë'ego.

¹⁷ Éhuni jaehu uvë'oho: Paul Philemon na'o havaje ae hö uvë'oho éhuro jaehu na rajehiromo baejevo'ibejanëhi Onesimus ö'ego éhi rajahiromo baene.

¹⁸ Huhu mami'e mu sisë vaejavadoho o jasi mae sisë'le bojamili'röhoho bogo bojamijadoho uevego naro hu'o röromo jasi örire mana bojamili'iro. ¹⁹ Paul naro ave jöho nasi övëro jajivoromo uave: Iae naro manaho bojamili'ejöjo. Röhu jaehu mana ajemi'irane jöho na bogo ua'ejo. Éhesi bëhoho naro ja ajamijamu jero Keriso baejë'ëro éhu'ëro bogo sisëroho va'l maro va'o hesi jave. Röhu ë jöho bogo ua'ejo. ²⁰ Io'o öho naehu nimaje jöho Badare jöëni ejehego mae jevo'i. Ejehoromo éhuro Keriso-are ihoro nasi dë vövöbajo'oho sanuovehone.

²¹ Röhu na uehorovoromo uve: Naehu nimaje jöho ejeho'anuëromo ave surire jöho jajive. Iae na garomo uve: Naehu uavaje jöho jero eromo röhu gö'o döre vae avoho'anuëjo. ²² Röhu naehu hil'irote röhohu'o avohehone. Éhesi bëhoho na uehorovoromo uve: Jemëhu nasi jöëni éninamijarujohuro éhuro God-ro ajemi'iramu na savoji gagore jioromo höröromo jemesi örire ö'ejöjo.

Christian ae göehu göehu Philemon jejamijare jöhoje.

²³ Röhu Iesu Keriso-are jöëni na'o savoji gagore hijaje aho Epaphras-ro jasi örire jejamije. ²⁴ O Mark Aristarchus Demas Luke éhi na'o gemu mae Keriso-are mu vaejarue aribövioho jabu'o jasi örire jejamijö.

²⁵ Bada Iesu Kerisoro jemesi aru'ahohu'o jioromo huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

HEBREWS

God-hu uavamu hesi Harihehu jö majahuijade jöhoje.

1 ¹Urimoho God-ro mue gö gö majae göro görö vaebe rueromo öhuro hesi jöho röjëhi'ego jö hesirire baeromo majëhinövare aribövihuro baeromo nosi hijo miono'oho majëhinövareje. ²Ëhi'obe rovadoho avevejö'e ijo tugohoi'i jioröhe majaho dunovamu God-ro uavamu hesi Harihohuro jöho majahuijë'eje. ËHarihoho God-ro uavël'ëro sa'ae bövie bise'e bamadoho öho ijonö hesi bae barë'iröhohoje. ³Iae hu God-are aji maho baeromo öhuro no ajivavuajeje. God jiajëhi hu ëhije. Hesi darugo'e jöho jövoromo öhuro sa'aho bövihoro bise'oho aho'o ma'eno titimajeje. Huro nosi sisëho u'ovahuonugoromo dö mare ajiomoromo God börömo jiaje a hesi övo manö hijadeje. ⁴Ëhu'ëro jië'ëro anerae aho'obëhe iosirëmiromo huro dö mare hijajeje. Göho hu God-are Harihéro jië'ëro hu iho bövi maho baejamu hesi iho huro anera jabiesiroho iosirëmijë'eje.

God-are Harihehu anera ömo'ömo iosirëmijaje jöhoje.

⁵God-are Harihehu anera jabisi iho iosirëmiromo iho börömo baejade jöho God-are surire jajivadoho gavarueje. God-ro anerae bogo gemu vadu'oho ave jöho ua'i ma-hesi Harihoho gemu uavadeje:

Ja nasi Harihoho javajëjo.

Jaruvocho naro ja baejavë'e jevajëjo.

O God anerae bogo gemu vadu'o hesi jöho jövoromo ae uë'i ma-hesi Harihu hesi jöhemu uëvadeje:

Na hesi Vavuoho jevo'i

hu nasi Harihoho jio'a'ajëjo.

⁶Jö göho God-hu hesi Harihu Muri sa'are nugö!öjadefare evare uvadeje:

Na negajëjo God nasi aneraho aho'obëhe jaburo è aho gemu rajahiuomoröhego.

⁷O anera bogo iho masijo jio'amaje jöho huro uvë'eje:

God naro nasi aneraho avohëvego bururæ'amaje höjo.

Nasi mu ajemijarue aru'ahoho avohëvego vëni hödurae'amaje höjo.

⁸Anera jabisi jöho ëhi uvo'i Harihu hesi jöho ëhi uvë'eje:

God ja böröme namijanuoho éhi namiemu namibe va'a'anuëjo.
Böröme namiromo jero jasi öri ari'oho avoho muebejanue höjo.

⁹ Ja mu maho nimo'i mu sisého bijönimanue höjo.
Éhuni God jasi A Börömoho naro ja baejavoromo huë mabëhe
bojamijamu

jero jasi aribövioho iosirëmijë'éro ja börömoho javajëjo.

¹⁰ Röhu God-are Harihu hesi örire jö göho éhi uvë'eje:
Bada ni'l'ivadiroho jero sa'aho bamane höjo.

Ö'idöhu'o jasi övëro avohane höjo.

¹¹ Sa'ahu'o ö'idöhu'o barë'i a'lí jero biririvoromo hiemu hi'a'anuëjo.
Sa'ahu'o ö'idöhu'o niögëro buraerovanovo'ajëjo.

¹² Aehu niögu suhi'o muotoho bahijaruëhi éhi ö'idöho sa'aho rori'o
bahi'anuëjo.

Aehu niögu jijö boremi'ö'i i'o io'amaruëhi ö'idö mamioho sa'a
mamioho éhi mu'u'i i'e avoho'anuëjo.

A'i ja vadune manaere aho'o éhi ma-jiemu jiobe va'a'anuëjo.

¹³ God-ro anerae bogo gemu vadu'oho ua'i ma-hesi Harihohemu uavadeje:
Nasi övo manö ro hijego

ja'o muorovarue aribövioho naro ruahö'øjëvego
hörëro vijuvo taemo'amol'irane höjo.

¹⁴ Harihoho éhi böröme jio'i a'i anerae aho'o jabumë ma-God-are mu
vaejaharue aru'ahe jio'ame. Éhi jio'amë'éro God-ro rëmö'øjego jaburo
rueromo God-hu ijonö mare ramuo'iröhe aribövioho no ajamuijarueje.
Éhu'éro jié'éro God-are Harihohuro aneraho iosirëmiromo hu börömo
mahoje.

God-hu baejavuoromo mare ramuaje jö noeju avoho uehorovo'iröhe jöhoje.

2 ¹God-are Harihohuro aneraho iosirëmiromo hu böröme jië'ego
éhuni noeju God-are jö hejaroho bogo rumonimo'i biririvoromo
ma'eno'ego jöho nugo'i öre gö va'ojöëni. ²Urimoho aneraëro Jew rajo
hijo miono'oho God-are jöho bojëmareje. Éaneraho bogo masijehu
jëvadeje röhu jabiesi jöho bogo sareri'ehu jio'i iae mae jiadeje. Iae mae
jië'ego ae rahu jö bogo ejëho'i mu gö gö vaejë'oho i'ue mana baenövareje.
³ A'i jaruvoho God-hu nosi aru'aho mare ramuaje jö bojamujadoho
ého jö börömeje. Ae rahu é jö vuonugë'oho i'ue baejöëni gororomo
huruomoromo dinö'e va'ego. Huruomo'iröhe öroho bogoje. Éhesi bëhoho
bogo aneraho uö'lí Badaro aevoromo hesi jö'éro majahuijamu jö hejare
aribövioho jaburo é jöe gemuoho majahuiromo uövuareje: Iae mae-
ëjo. ⁴Röhu bogo jabiesi sivuoho éma majahui'i a'lí God-ro jabiesi jöho
ajëmiromo bogo gavarue darugo'e mue gö gö vaenövadeje noro garomo
jöho mae uehorovoröhego. Darugo'e muoho vaeromo huhu nimadëhi

hesi Aru'ahoho ua'ego noehu mu mae vaeröhe suvuore gö gö éhi bojamuinövadeje noro éhu'o garomo jöho mae uehorovoröhego.

Iesu hu baejavuoromo manö ramuade a böröme jiaje jöhoje.

5 Röhu éhi jië'e mu masijoho ého u'emu jioröhe öri ari'o i'o hesi muohoje. Na ë hesi jöho jajive. God-ro ë öri ari'o i'o bamol'i uehorovadevaroho bogo uvadeje: Aneraëro masije riravoromo ë öri ari'oho mueberuomo'ajëjo. 6 Bogo aneraaho jaburo mueberöhego uvo'i a'l'i jöe gö God-are surire uvë'ejе:

God-ajo. Sa'are aribövioho ma-bise'e javuajëjo.

Röhu jero nosi jöëni uehorovanue höjo.

Nosi ihoho bogojavuanovajëjo.

Röhu jero no muebejavuanue höjo.

7 Anera masijo jio'amaje jabiesi bëhire sa'are aribövioho no bamavuane höjo.

Ajohu'o iho mabëhohu'o bojamuane höjo.

8 Noro hörëro taemoromo muebe'amoröhego bövie bise'e nosi höru uhunö bahijahuane höjo.

Éhi jajivë'ejе. Bövi bise'o nosi höru uhunö bahijade jö hesi bëhoho aho noro aho'obëhe ruahö'l'amoromo muebe barë hesi javue. Röhu avevejö'oho bövioho bise'oho nosi höru uhuroho bogojavuë'éro éhu'éro aho no bogo aho'obëhe taemoromo muebe'amarueje. Éhi jië'e muoho nosi nunoho bogo gavarueje u'emu garöhëro. 9 A'l'i noro ae gemu Iesu iae gavö. Iesu hu döre jiadoho God-ro hesi nimoro huë baejavuoromo hu uavamu ruvebiromo anera jabiesi bëhire hijadeje ae aho'obëhe noni guomoröhego. Hiromo vavaene baeromo guomamu éhuni God-ro hu döro bamoromo ajohu'o iho mabëhohu'o bojamamu baejadeje. Ého iae no gavö. 10 God-ro abojo harihu'e aho'obëhe ajil'rere söjavuo ujuoho va'i nimamu éhuni baejavuoromo mare ramuo'iröhe a börömoho Iesu uavadeje huro vi'ehe baejöro éhuro mue aho'obëhe ruaho'amoromo eni romoromemu jiego no baejavuoromo maro ramuo'iröhego. God-hu bövi bise'o avohoromo muebe'amajohuni éhuni huhu Iesu éhi uavadoho mae jiadeje.

11 Röhu nosi sisë u'ovahuaje aho Iesuoje. Sisë javuego u'ovahuaje aribövioho iae no javue. Röhu hesi Vavuohu'o nosi Vavuohu'o gemuohoje. Vavue gemuoho javuë'éro Iesuro bogo javojimo'i ma-uvajeje: No ö mueno'e gemuoho javuajëjo. 12 Iesuhu uvaje no ö mueno'e gemuoho javuajë uvaje jöho God-are surire jajivoromo éhi uvë'ejе:

God jasi jöho naro majéhi'iramu nasi ö mueno'ohuro heruomo'ajëjo.

Naro jasi ariböviohu'o gemuore hiromo jasi örire rajahiromo jöho io'ejöjo.

13 Röhu Iesu ae aho'o no'o gemuore jiaje jöho gö'o jajivoromo uvë'ejе: Naro uvonövo'ejöjo: Hesi God-ro gemuëro ajemi'ajëjo. Röhu jöe gö'o

uvë'eje: Na aviae jevajëjo. Na God-hu bojemade aboji harihu'ohu'o gemu mae hijajëjo. Iesu'o no'o gemu mae javuaje jöho ëhi jajivë'eje.

¹⁴God-are aboji harihu'e javuajë uvadeje. Röhu aboji harihu'ohu no sino haho'e biroge köe javuë'ëro ëhuni Kerisoro araeromo hu'o sino haho'e biroge köe ëhi gemuoho baejadeje ëhuro guomoröhëro. Guomego vuovo'iröhe öri hesi vörö baejaje aho Satan hesi darugoho mu'uvaho barë'iröhego. ¹⁵Satan-are darugoho mu'uvahego no vuovavuorëhe ë hesi juhuonoho barëjahuo'iröhego. Ëhesi bëhoho urimë'i vuovavuo'iröhoho uehorovoromo juhuonivobe rovareje. Juhuoni juhuoni raromarocho diehi'oromo vuonugojöeni ëhuni sisë'i raromareje. Ëhi jië'e juhuonoho barëjahuo'iröhego ëhuni guomadeje. ¹⁶Aveho iae mae. Iesuro bogo aneraho ajëmi'i a'i Abraham-are ujoho no ajamuijajeje. ¹⁷Ëhu'ëro jië'ëro huro araeromo hesi ijoraje nomë va'ëne jiadeje. Ëore gemu jiadeje ëhuro hu God-are muoho vaeromo priest böröme mabëhe jioröhëro. Ëhi jië'e priest jioromo noni vavaenimoromo muoho avoho vaeromo a nosi sisëho u'ovahuoröhëro. Ëhuni no va'ëne jiadeje. ¹⁸Sisëhuro Iesuare dëre bijiohamu vavaene baejë'ëro ëhu'ëro huro garöhe sisëhu nosi dëre bijioho gövuego huhu ajamui'iröhoho iae hu eni jie.

Iesuhu Moses iosiramiromo böröme jiaje jöhoje.

3 ¹Christian aganomë God-ro uëvadeje jemë'o hesinö jëvojöro. Ëhuni Iesu uehorovo avohore. Iesuro God-are ihore jöe majahuijajeje. Hu nosi priest börömohoje. Ëhu'ëro noro hu mae uehorovoromo hesi jöho huruoho majëhijarueje. ²Huro God-are örire muoho baeromo ë muoho avoho vaenövadeje. Urimë'i Moses-hu God-are mu avoho vaejahoromo God-are aribövie aho'o muebejëvonövadëhi Iesuro ëhi gemuoho ë'adeje. ³Röhu Iesuro Moses iosiramiromo iho börömoho baejë'ëje. Ëhesi bëhoho Moses hu ma-God-are agane gemuoho jio'i Iesu hu God-are agano gagovade aeje. Ëaganoho gagovë'ëro ëhu'ëro Iesuare iohuro Moses-are iohoho iosiramijë'ëje. ⁴Agane gö gö bogo ëma jio'i aëro gagovoromo gemuoro nugo'amë'ëje. Agano gagovoromo bövi bise'o avoho'amade aho God-je. ⁵Moses God-are mue vaejahaje aëro jië'ëro God-are agano ioroi'orohu'o hiromu hesi muoho avoho vaenövadeje. God-are muoho avoho vaeromo God-hu ijönö majahui'iröhe jö jiajëhi jië'e jöho huro urimo ae majëhinövadeje. ⁶A'i Keriso bogo ma-mu vaejahaje aehu jio'i hu God-are Harihe jiadeje. Hu God-are Harihëro jië'ëro God-are aganoho avoho muebe'amajeje. No'o God-are agane javue. God-hu maro ramuoröhe jöho bogo vuonugoi'biririvoromo nimorohë'i uehorovobe val'ë'ohuro ëhuro no ëhi javue.

God-are ariböviehu nuho'iröhe jöhoje.

⁷Ëhuni God-are Aru'aho hesi jöho avoho ejahore. Hesi surire jöho ëhi uvë'eje:

- Ave jaruvore majaroho God-hu majëhijaje jö hejë'iroho
 8 nadi hia'oho biriri'ovorëjo.
- Jemesi hijo miono'ehu hia'i biriri'ovoromo God na'o muorovarëhioho
 nadi ëhioho ë'orëjo.
- Jabuhu a rumo'e sa'are raromoromo God nasi dë bijioho gavarëhioho
 nadi ëhioho ömorëjo.
- 9 Jemesi hijo miono'ohuro nasi mu masijo gabe rovaroho ëho bogo
 uehorovo'i
 nasi dë bijioho gebe rovaroho vadune 40 barëjade höjo.
- 10 Ëhuni God naro ë aribövi jabiesi örire bijönimoromo uvode höjo:
 Majae ëhi jabumë dë vövöbajo'ere sisë'i uehorovo'i
 nasi mu hesi öroho bogo avoho baeruomë'e höjo.
- 11 Ëhi uvoromo naro dë vörönegamu jöe darugo'o jövoromo uvode
 höjo:
 Jabumë bogo na'oho ro raromoromo nuhoruomo'ajëjo. Bogo mae
 bogajo.
- 12 Agonomë ëhi jajivë'e jiaje ëhuni gavë'i raromore. Jemë a ior'iorohuro
 God bogo ma uehorovarue uehoro sisëho baeromo ëhuro darugo'e aho
 God vuonugo'aruje. 13 A'i göëro göho jögore mamirovore. God-are surire
 mami'e adahare jöho uövuë'eje: Ave jaruvore majaroho nadi hia'oho
 biriri'ovorëjo. Ëuövuade jaruvore majaho bogo barëjë'e jiaje evaro majae
 ëhi göëro göho jögore mamirovore ëhuro jemë a ior'iorohuro sisëho
 garomo bogo simane huotorovoromo ëhioho hia'oho biriri'ovo'irarije.
- 14 Jögoru mamirovo'irarije hesi bëhoho noehu aevö'i biririvoromo mae
 uehorovarëhi jië'e uehore gemuoho ma'eno titimobe va'ojiwo majae
 barejamu bogo vuonugë'ohuro ëhuro no Keriso'o gemu mae javuajeje.
- 15 God-are surire mami'e adahare jöho uövuë'eje:
 Ave jaruvore majaroho God-hu majëhijaje jö hejë'iroho
 nadi hia'oho biriri'ovorëjo.
- Jemesi hijo miono'ehu hia'i biriri'ovoromo God na'o muorovarëhioho
 nadi ëhioho ë'orëjo.
- 16 Röhu rahumëro jöho heromo ri'öromo God'oho muorovareje. Moses-
 hu Egypt sa'are jioromo söjëvo rovade aribövioho ae aho'o jaburo
 huotorovoromo God'o muorovareje. 17 O God-ro rahumesi öriroho
 bijönimobe rovadoho vadune 40-ho barëjadeje. God-ro mu sisë
 vaeruomaje aribövioho bijönimadeje. Ëaribövioho sisë vaeruomë'ëro
 ëhu'ëro a rumo'e sa'are vuovo momorö'öbe va'oruomadeje. 18 O
 God-ro jöe darugo'o uvadeje: Jabumë bogo na'oho ro raromoromo
 nuhoruomo'ajëjo. Bogo mae bogajo. Ëho rahumesi jöho jövadeje. Jö bogo
 ejahare aribövi jabiesi jöho jövadeje. 19 Ëhu'ëro jië'ëro no garomo uvö:
 Nosi hijo miono'ehu bogo ma uehorovarohuro ëhuro jabiesi sa'are va'
 nuho'iröhoho bogo eni jëvade höjo.

4 ¹God-ro mae uövuë'eje noro va'oromo hu'o raromoromo nuhoröhego. Ëhuhu uövuade jöho bogo barëjë'e jiaje ëhuni juhuonivoromo gave'i raromore. Ijonö God-ro a ioro'iro jemesi muoho garomo uvojöeni: Rueromo na'o nuho'irarijoho jemë bogo eni jëvajë uvojöeni uëve. ²No God-are jö maho hejë'e javue. Urimë'i a rumo'e sa'are jijihuromade ë aribövioho jabu'o ë jö maho hejareje. Hejareje röhu bogo marjëvadeje ë hesi bëhoho hejare jöho bogo ma uehorovë'ëro. ³A'i no Iesu mae uehorovarue ariböviohuro iae va'lö God'o gemu mae raromoromo nuharueje. Ënuho'iröhe jö God-are surire adahare jöho ëhi uövuë'eje:

Naro dë vörönegamu jöe darugo'o jövoromo uvode höjo:
Jabumë bogo na'oho ro raromoromo nuhoromo'ajëjo. Bogo mae bogajo.

Ëhi jajivë'eje röhu ë hesi urimo God-ro sa'ae bövie bise'e bamamu evare hesi muoho barëjë'ëro jaruvoho bogoje. ⁴God-hu mu barëjade jö God-are surire jajivaroho majae 6-ho barë'i 7 jiade jö jajivarire ë gavarueje. Ëjöho ëhi uvë'eje: Majae aho'obëhe 6-ho barë'i röhu 7 jiamu gavë'i God-ro hesi muoho aho'obëhe vuonugo'i nuhade höjo. ⁵Röhu ave God-are surire jöhu'o jajivoromo uövuë'eje: Jabumë bogo na'oho ro raromoromo nuhoromo'ajëjo. Bogo mae bogajo. ⁶Ëhu'ëro jië'ëro urimë'i God-are jö ma heruomade ariböviohuro hesi jöho bogo ejahoromo ëhuro bogo va'lö hu'o gemuoroho raromoromo nuhareje. O ae göehu göehu va'oromo God'o raromoromo nuho'iröhe jöho bogo barë'i iae ëhi gemuohoje. ⁷Ëhuni God-ro majae gö bamoromo uvë'eje: Ave jaruvore majahajo. Ëhesi bëhoho urimë'i hia'i biriri'övare aribövioho vuovëvadoho va'ojovo majae ëgo'o barëjamu evare God-ro uavamu David-ro noeihu adahare jöho jajivoromo uvadeje:

Ave jaruvore majaroho God-hu majëhijaje jö hejë'iroho
nadi hia'oho biriri'övorëjo.

⁸Urimë'i Joshua-hu Israel aribövi jabisi sa'are söjëvo va'adevare ë aribövihuro God'o raromoromo nuhoromo'ibejo majae göre nuho'iröhe jöho God bogo bamo'ibejo. Röhu jabumë bogo God'oho raromoromo nuhareje. ⁹Bogo nuhë'ëro ëhu'ëro God-are ariböviehu nuho'iröhe jöho bogo barë'i iae ëhije. Urimë'i majae aho'obëhe 6-ho barë'i majae 7 jiamu God-hu aevoromo nuhade ëhi jië'e nuho majaho God-ro noni bamahuë'eje. ¹⁰Ëhesi bëhoho God-hu hesi mu vuonugo'i nuhadëhi ae rahu va'o God'o raromoromo nuhë'oho i'u'e muoho ëhi vuonugo'i nuhoromajeje. ¹¹Ëhuni no va'o God'o raromoromo nuho'iröhoho avoho vae ga'ejö ëhuro ë hijo miono'ehu God-are jö bijönimoromo sa'are rireromarëhioho no bogo ëhioho ë'iröhëro.

¹²God-are jöho darugo ma-ma'eje. Darugo ma-ma'ëro jië'ëro ë jöho kaejö va'ëneje. Hesi kaejö anio ruë jio vië jië'ohuro nosi dëre nure

aho'obëhe ro bijioho gövuajeje. Röhu nosi kaejöho anio rumo'e jio'amo'i God-are kaejöho anio ma-ma'eje. Ëhuni no diehi diehi nosi uhure uehorovoromo nimaruoho God-ro nosi dë vövöbajo'ere göromo hesi jöho ma-darugo'o ahoriréro majahuijajeje. ¹³ Iae ae bövie bise'e God-hu bamavuadoho hesi nuniroho bogo gurihiroho javuo'i a'i aho'obëhe God-hu gövuajoho ma-va'orahoro gemu javue. God nosi börömego noro hesi nunire riravoromo ua'ejo: Iae no ëhi ëhi vaejë'e javuajëjo. Ëahuro no gö barëjë'eje.

Iesu hu priest börömo ma jiaje jöhoje.

¹⁴ Röhu no priest börömo maho javue. Huro ö'idöre God-hu jiaje mare ë ajiomadeje. Hesi ihoho Iesuoje. Hu God-are Hariheje. Ëhuni noro mae uehorovoromo huruoho majëhijarue jöho ma'eno titimo'ejo. ¹⁵ Nosi priest börömohuro gövuaje nosi uehoroho darugoho u'uhoromo mu sisë vae hesi javuego göromo hu bogo ma-nunëremuoho gövuajeje. Nosi dëre mu sisëhu rabehu rabehu bijahuo'i hijajëhi sisëhuro nosi priest börömo hesi örire ëhi gemuoho vaejamu bogo ejadeje. ¹⁶ Ëhuni ë'ego no biririvoromo God-hu börömo namiromo hijajire ë va'ormo nosi jöho majahinövo'iro God-hu hesi nimoro ajamuijajohuni. Noehu va'ormo jö majahijë'oho huë vavaene baejavuo'iramu evare huro noni vavaenimoromo huë baejavuoromo ajamui'iramu mae javuo'ë'e.

5 ¹Ave sa'are raromarue priest masijo jabesi muoho aviëhije. Ae gemu ae aho'obëhe jabesirire jiego God-ro baeromo muro bamajeje huro God-are muoho ë aribövi jabesi jöeni vaeröhego. Muro bamë'éro priest börömohuro ë aribövi jabesi jöeni muoho vaeromo mi suvuorohu'o suvuoro ioro'iorohu'o God-are örire bojamijajeje huro jabesi sisëho uehorovoromo vuonugëhoröhego. ² Ave sa'are hijaje priest börömohuro garöhe ae gö simane garaejanovamu o öre sisë'i sisë'i jijihamu gevë'oho uvo'ë'e: Priest-oho na'o u'uhevë'éro ëhi jië'e mu sisëhuro baejevaje höromö jögoroho ma-u'emu avoho majëhi'ë'e. ³ Ave sa'are priest börömoho u'uhë'éro mu sisë vaejajeje. Mu sisë vaejajëro jië'éro bogo a ioro'ioro jabesi sisëniho gemu a'i hesi sisëhuni mi suvuoroho God bojamijë'oho muoho sisëhuro uehorovoromo vuonugahoröhego. Bogo bojamijë'oho sisëje. ⁴ O aevoromo priest börömo mu vae'ię'iroho aho bogo sivuoho uehorovoromo döroho bamorovoromo priest börömo muoho bae'i a'i God-hu uavë'ohuro ëhuro priest muoho baejajeje. Priest börömo aevö'i jiade hesi ihoho Aaron God-hu uavamu priest mu baejadëhi God-hu uavë'ohuro priest muoho ëhi baejajeje.

⁵ God-hu uavego priest mu baejaruëhi ëhi Kerisoro hu'o bogo hesi sivuoho uehorovoromo döroho bamorovoromo priest börömo muoho bae'i a'i God-ro priest muro bamoromo Keriso uavadeje:

Ja nasi Harihoho javajëjo.

Jaruvoho naro ja baejavë'e jevajëjo.

6 O God-hu priest mu bojamade jö göho jajivoromo éhi uvë'eje:

Melchizedek priest jiadëhi

ja éhi priest jianuoho éhi jiemu javo'ajëjo.

7 Iae Iesuro ave sa'are hijadevare evare uvadeje: God ajemego bogo guomevo'iröhoho iae eni hö uvoromo darugo'o uvë'i nivë'i éninamiromu ua gavadeje ajamijöro. Iesuro God-hu nimajoho ma-u'emu ejahonövë'éro éhuni God-ro hesi jöho ejahadeje. **8** Hu God-are Harihe jiadeje röhu vi'ehe baeromo éhuro God-are jö ejaho'iröhe öroho gavadeje. **9** God ejaho'iröhe öroho ganugoromo eni romorome jiamu evare öroho jiovahuadeje éhuro ae rahu hesi jö ejahë'oho ma-ioro'ioremu maro raromoröhego. **10** O God-ro jöe majahiromo Iesu uavadeje: Ja priest börömoho javajëjo. Melchizedek priest jiadëhi ja éhi javanovajëjo.

Noehu Iesu uehorovaruoho bogo vuonugo'iröhe jöhoje.

11 Melchizedek-are jöho aho'obëhe majëhi'irodoho jeve. Röhu jemesi simanoho i'u'eje. Na diehi diehi jöho röjëhi'ejo. **12** Jemë Christian vaejarijoho majae égobövie baejë'e jëve. Éhuni jemëro ae gö jö röjëhi'irarrijoho eni jëvo'ibejo iae mae jio'ibejo. Röhu jöho bogo avoho baejë'éro jemë nimarujeje God-are jö aevö'i röjëhijamu hejarijoho aëro röhu maho röjëhijöro. Jemë amure asisö'oho va'ëne jëvanove. Biriri'e i ma bogo ue'aharuje aribövie jëve. **13** Amemu ue'ahë'e Christian aribövioho ma-asisö'o va'ënëro jëvë'éro mu ma hesi jöho bogo ömo gavë'ejo. **14** A'i biriri'e i maho hesi a ma'ëremu ue'ahoruomajeje. Éhi jië' Christian aribövihuro mami'e muoho ömo garomo simanoho avoho uehorovobe rovë'éro éhu'ëro gavarueje di muoho mae jiego di muoho sisë jiego.

6 **1** Asisö'ehu uehorovaruëhi éhi uehorovaruje jëvaje éhuni é'ego no Keriso-are jö samaho samaho urimo hejaroho bogo éhemuoho uehorovo'i a'l hesi jöho i'e gö'o gö'o döre uehorovobe va'i éhuro a duvahéhu uehorovaruëhi éhi uehorovo'iröhe. Christian mu vae'iröhe jö aevoromo ae röjëhijaruoho bogo éhemuoho jemesi öriroho röjëhi'i ari'ejo. Mu sisë vaeromo sisëréjaruoho vuonugo'iröhe jö hesi bëhoho God ma uehorovarue jö hesi bëhoho **2** sisë jovehu u'ovarue jö hesi bëhoho övo simano taemarue jö hesi bëhoho ijönö vuovoromo ri'öl'iröhe jö hesi bëhoho mana mae o sisë God-aro ioro'ioremu bae'iröhe jö hesi bëhoho éhi jië'e jö urimo röjëhijaruoho bogo é jöe gemuohemu röjëhi'i ari'ejo. **3** A'i God-hu nimë'oho jö i'e gö gö uehorovobe va'ejo a duvaho va'ëne javuojöro.

4 O aehu urimo God-are nuni aji'e jö baeromo ö'idö hesi suvuoro garomo God-are Aru'aho no'o gemu mae baeromo **5** hesi jö ma heromo vuëvëvamu ijönö bae'iröhe darugoho gö avevejö'e baebe va'ojuvo

6 röhu huotorovoromo Keriso uehorovaruoho vuonugo barëjë'oho éhi jië'oho no diehi'oromo ajëmi'eo jabumë röhu maho sisëho vuonugo'i huotorovoromo mae uehorovo'iröhego. Öre bogoje. Rabëni éhi jië'e aribövioho jabiesi dë vövöbajo'ere sisë'i uehorovaruohuro éhuro God-are Harihoho korosire röhu maho ano taemanovoruomajeje. Ano taemanovoromo éhuro Iesuare ihoho a nuniro ijumoruomajeje.

7 God-are huë mae baebe va'ojuvo Keriso vuonugo'iröhe jöho naro uhunö'e i'o mu'ero bamö'eo. Ënëro mure rue'i hiromo sa'ae sanuovego éhuro iruno'e bövie bise'e ri'amego mu arijo'oho jaburo mabëhe gagovo bahiruomajeje. Éhi jië'e i'o mu'oho God-ro avoho muebe'iramu mabëhe jio'ë'e. 8 O ënehu mure rue'i hijamu röhu mure ma-bibë'e resu resu sisëhuremu ri'amë'oho uvarueje: Ëi'o mu'oho sisë höjo. Éhi'ego God-ro i'o mu'oho ma-sisë'i avoho hesije vëniro bue'öromo ijumo barë nahonahovo'iröhëro.

9 Nasi aganomë iae na éhi jië'e jögoroho uhu'e majëhijë'e jeve. Röhu na uehoro mae baeromo uve: Jemë bogo éhioho jëvajëjo. Iae aji maho baejë'éro God'o maro raromo hesi jëvajëjo. 10 God bogo sisë'ioho uehorovajeje. Jemëhu mu ma vaejarijoho hu bogo rumonimo'ë'e. O jemëhu hesi örire uehorovoromo hesi aribövi ajëmijarijoho röhu jaruvohu'o éhi gemuoho ajëmijarujoho éhu'o bogo rumonimo'ë'e. 11 Röhu na negajoho jemë ae gemu gemu jemëhu God-are muemu nimo avoharujëhi éhi gemuoho nimo avohobe va'ojuvo hujeji maja viture jemë nimoromo muebejarujoho bae'a'aruje. 12 O jemëhu God-are jö uehorovarujoho u'uhëvo'iröhoho na bijönenge. A'i na nege a ioro'iorehu biririvoromo God mae uehorovoromo éhuro huhu ajëmi'i uëvadoho biroharuëhi jemë'o jabiesi muoho gavë'i éhi é'irarijego.

**God-hu ajamui'iröhëro mae uövuade jö noehu
biririvoromo mae uehorovo'iröhe jöhoje.**

13 Iae God-ro Abraham ajami'i uavadeje. Röhu bogo ma-ua'i a'i darugo'e jöho majahiromo éhi mae uavadeje. Ae gö God iosiramiromo börömo jië'oho bogojiadeje God-hu è a hesi iho uvoromo darugo'e jö majahi'iröhoho. Éhu'ëro jië'ëro hesi ihoho uvoromo éhuro hesi darugo'e jöho majahiromo 14 Abraham uavadeje: Iae naro jasi örire mae vaejavoromo a uje aho'obëhe bojamibe va'ejöjo. 15 Bojamibe va'ejöjamu Abraham-ro heromo biririvoromo uvo'i hinövadeje: Na iae bae'ejö uvoromo God-hu uavade ujoho iae birohadeje. 16 Sa'are aribövi noehu darugo'e jö majëhijë'oho ae gö hesi ihehu nosi iho iosiramiromo hu börömo jiaje è a hesi ihoho uvoromo darugo'e jöho majëhijromo éhuro mae uëvarueje. Éhi èë'oho aho bogo ijonöho è jöho aho uö'ë'ö. 17 O God-ro nimadeje hu ajamui'i uövuade aribövioho röjahuijego noro garomo uvoröhego: Iae mae-ëjo. God-ro ajamui'i nimadoho bogo vuonugo'ajë

uvoröhego. God-ro ēhi nimoromo hesi iho uvadohuro ēhuro darugo'e jöho Abraham majahijadeje. ¹⁸ Ēhu'ēro jiē'ēro God-hu ajami'i uvade jöhu'o hesi iho uvoromo darugo'o uvade jöhu'o ē jöe niō'ioho bogo sisérē'ē'e. Ejöho God bogo sareramui'ē'e. Ēhuni noméro mami'e hruuromoromo God-are burure val'ē'ēro uvo'ejo: God jö maemu jövajéromo ēhuro uehoro mae bae avohoromo biririvoromo uvo'ejo: Iae huro uövuadéhi iae ēhi maro ramuo'ajëo. ¹⁹ Hisiehu munë beromo e'u derire ba'amego vanagi ma'enego namijajëhi huhu maro ramuo'iröhe jöho noro uehorovoromo nosi dë vövöbajo'oho biririvoromo riravarueje. Iae uvarueje: God'o nosi ririre urahadoho Iesuro niögunö'e babu'ōromo God-hu jiajire nosi sisého avohahuo'i va'o hijë'ēro jiē'ēro iae ēhuni huro ijönö maro bamavuo'ajë uvoromo ēhuro bibivoromo riravarueje. ²⁰ Iae God-hu jiajire Iesuro nosi jöeni urimo val'ē'eje. Hu priest böröme vaejë'ēje. Priest böröme vaejë'ēro Melchizedek priest jiadéhi hu ēhi priest jiajoho ēhi jiemu jio'ē'e.

Priest hesi ihe Melchizedek-are jöhoje.

7 ¹ Melchizedek hu Salem amore böröme naminövade ae jiadeje. O göho hu God dö mare hijaje hesi priest böröme jiadeje. Abraham-ro a masijohu'o muorovoromo muo'amonugoromo rovamu gagorovo Melchizedek-ro hu birohoromo huë mae hi'iröhe jöho bojamadeje. ² Bojamamu Abraham-ro ujuoho rovade inömo inömoho aho'obëhe mevoromo hue aho'o 10 bahiromo 9-ho hesi bahi'i gemu God-are suvuoro maho Melchizedek mamadeje. Röhu Melchizedek-are iho huotovë'oho ého aji'e mu ma muebejaje a börömohoje. O hesi amo ihe Salem hu ē amo hesi a börömoho jiadeje. Salem amo hesi a börömo jiade ē jö hesi bëhi huotovë'oho huë baerovarue mu muebejaje a börömohoje. Melchizedek ēhi jiē'e a böröme jiadeje. ³ Hesi vëmu vavu'e hijo miono'e jabesi jöho bogoje. Hu rahade guomade maja hesi jöho bogoje. Ēhu'ēro God-are Harihe hu ioro'ioremu priest jiemu jiajëhi Melchizedek ēhi jianove.

⁴ Jemë'o uehorovore. Melchizedek hu a böröme jiadeje. Ehësi bëhoho Abraham hu Israel rajo nosi ni'i'ivade bëhoho jiadeje röhu muorovoromo ujuoho rovade inömoho ého mevoromo hue 10 bahiromo God-are suvuoro maho gemu Melchizedek-are örire mamadeje. Abraham-ro God-are suvuoro maho Melchizedek mamijë'ēro ēhu'ēro no garomo uvarueje: Melchizedek-ro Abraham iosiramiromo börömo mae jiade höjo. ⁵ O Abraham-are uje gemu Levi jiadeje. Levi-are ado sirino'e jiobe rovaje priest-oho jaburo God-are jögoroho ejahoromo Israel rajo aribövi ioro'ioro jabesi örire God-are suvuoro maho ujuoharueje. Priest-ehu suvuoro ujuoho'ia'amu gavë'iroho Israel rajo ioro'iorohuro jabesi inömo inöme mevoromo hue aho'o 10 bahi'amego priest-ohuro God-are suvuoro maho gemu baeruomajeje. Levi rajo priest-ohuro jabesi sa'a rajo jabesi örire suvuoroho ēhi baeruomajeje. Jabesi sa'a rajoho jabu'o Abraham-

are agane gemuoho jioruome röhu jabesi örire éhi jië'e suvuoroho baeruomajeje. ⁶ A'i Melchizedek bogo Levi rajo aganoho jiadeje röhu huro Abraham-are örire God-are suvuoro maho baejadeje. Baeromo huë mae hi'iröhe jöho Abraham majahijadeje. Abraham hu God-ro ajami'iröhe jöho majahijamu hejë'éro éhu'éro iae hu huë mabëhe birohë'e jiadeje röhu Melchizedek-ro Abraham-are örire huë mae hi'iröhe jöho majahijadeje. ⁷Röhu huë mae raromo'iröhe jö heruomaje aribövionario ma-jianovo'i a'i éhi jië'e huë mae jö majehijarue aribövionario masije jio'amajeje. Éhi jiajoho iae no ae aho'obëhe gavarueje. Éhuni Melchizedek-ro Abraham-hu huë mae hi'iröhe jöho majahijë'éro éhu'éro no gavö Melchizedek-ro Abraham iosiramiromo börömoho jië'e jio'ego. ⁸ O Levi rajo priest ömo'öme God-are suvuoro ujuoharuoho jabumë vuovarueje. A'i Melchizedek suvuoro ujuohadoho ë a hesi jöho God-are surire uvë'eje: Hu iae hijajëjo. ⁹Iae Levi-are ujo ömo'ömohuro God-are suvuoro maho ujuoharueje röhu Abraham-hu Melchizedek God-are suvuoro bojamadevare Levi hu'o ë suvuoroho Melchizedek bojamanovadeje. ¹⁰Éhesi bëhoho Levi hu bogo rahë'e hesi hije Abraham-are visöro jië'iro evare majare Melchizedek-ro Abraham birohadeje.

¹¹ Röhu Levi rajo ae Aaron'o hesi ujohu'o Jew rajo jabesi jögoroho muebenövareje. Muebejaroho jabesi muohuro ioro'iore gemu ae ajëmi'ibejo priest göho bogo rue'ibejo. Röhu jemë'o uehorovore. Jabesi muoho bogo eni jië'éro éhuni God-ro priest i'e gö baejadeje. Bogo Aaron-are ujo va'ëne priest-oho bae'i a'i Melchizedek jiade éhi jië'e priest-oho baejadeje. ¹²Levi rajo priest-oho vuonugo'amo'i priest i'e gö baejë'éro éhu'éro jabuhu muebejare jögoroho éhu'o vuonugo'i jögoru i'e rovë'eje. ¹³Röhu nosi Bada Melchizedek va'ëne priest jioröhe hesi jö God-are surire jajivaroho ë aho bogo Levi rajo aehu jio'i hesi ae gö jiadeje hesi aganoho priest muoho bogo vaeromo God-are suvuoro bahijarue maratuoho bogo muebenövë'éro. ¹⁴No ae aho'o gavarueje nosi Badare agano ihoho Judah rajemu jio'amego. Röhu Moses-hu priest mu jö jövadiroho hu bogo uvadeje: Judah rajëro ë muoho vae'a'aruëjo.

Iesu Melchizedek va'ëne priest jiaje jöhoje.

¹⁵ Röhu priest gö Iesu Melchizedek priest jiadéhi jië'e priest-oho iae rovë'eje. Éhu'éro iae no ma-samae gavarueje priest mamiohu'o jögoru mamiohu'o barë'i i'e rovë'e jiego. ¹⁶Éi'o rovade priest-oho hu bogo vavuehu mu vaejade siono harihehu baeröhe ë hesi jögoroho ejë'éro bogo éhuro priest muoho bae'i a'i ioro'ioremu hi'iröhe darugoho baejë'éro éhu'éro priest muoho baejadeje. ¹⁷Éioro'ioremu hi'iröhe jöho God-are surire jajivoromo uövuë'eje: Melchizedek priest jiadéhi ja éhi priest jianuoho éhi jiemu javo'ajëjo. ¹⁸Urimore jionövade jögoroho u'uhë'éro jië'éro éhu'éro bogo maho ajamuinövadeje. Éhuni God-ro ë jögoru hesi öroho

tugohadeje. ¹⁹Ëhesi bëhoho ë jögoroho bogo ae gemu vadu'oho ajamui'ego ioro'ioremu maroho javuonövadeje. A'i God-ro öri i'e jiovahuë'eje. Ëöri i'ohuro öri mamilioho iosiramiromo ma-mabëhe jië'eje. Ëöri i'o hesi bëhoho no nimorohë'i uvarueje: Iae God-ro ajamui'iramu maro raromo'ejarëjo. Ëuehoro mabëhoho javuë'ëro God-are bëhire va'arueje.

²⁰ Röhu God-ro Iesu priest muroho bogo ëma bamo'i a'i darugo'e jöho uvoromo bamadeje. Urimoho Levi rajo priest mu bojëmi'ië'iroho aho bogo ëhi jië'e darugo'e jöho uvoromo muoho bojëminövareje. ²¹ A'i Iesuro priest muoho bae'ia'amu God-ro darugo'e jöho uvoromo bamadeje. Ëjöho God-are surire jajivoromo uvë'eje:

God Badaro ave jöho darugo'o uvë'ëro

bogo vuonugo hesi höjo:

Ja priest jianuoho ëhi jiemu javo'ajëjo.

²² Iesuro priest mamilioho iosirëmijë'ëro ëhu'ëro God-hu muebejavuoröhe jögoru Iesuhu ma'enaje ë jögorohuro jögoru mamilioho iosiramiromo ma-mabëheje.

²³ Röhu göho Levi rajo priest-oho aho'obëhe jio'amobe rovë'eje rabëni hesi bëhoho vuovëvobe rue'ego muoho bogo ma-biririvoromo vaemu vaenövë'ëro. ²⁴ A'i Iesuro ma-ioro'ioremu biririvoromo hijajëro jië'ëro ëhu'ëro a göho hesi sionoho bogo bae'i huro priest muoho ma-vaemu vaebe va'o hesije. ²⁵ Iesu priest muoho ma-vaemu vaebe va'o hesirëro jië'ëro ëhu'ëro ae rahu hesi ihore God-are bëhire va'ë'oho Iesuhu baejavuoromo ma-ioro'ioremu mare ramuo'iröhoho hu eni jie rabëni hu bogo guomo'i majae ëhi biririvoromo hiromo nosi jöëni God-are örire jöe majahijajëro jië'ëro.

²⁶ Ëhi jië'e priest börömohuro iae mae ajamuajeje. Hu sisë rumo'ëro jië'ëro hu a ma-maeje. Aribövi sisëho öre gö jio'amo'i hu öre göje. Huro ajiomoromo sa'ae ö'idöe iosirami'amoromo ajiö dö maro hijë'eje. ²⁷ Levi rajo priest masijehu ë'onövarëhioho Iesuhu ëhi ë'iröhoho bogoje. Majae ëhi Levi rajo priest-oho jaburo God-are örire mi suvuoroho i'imami'i arinövareje. Urimoho jabesi sisëhuni i'imaminugoromo ijoroho God-are aribövi ioro'ioro jabesi sisëhuni mi suvuoroho i'imami'i arinövareje. Iesu bogo ëhioho ë'i a'i hesi arijo'arije God-are örire bojamirovoromo guomorovë'ëro ëhu'ëro hesi suvuoroho majae gemu ma-ioro'ioremu bojamirovadeje. ²⁸ Moses-hu bojëmade jögoru hesi uhuroho ma-u'uhë'e aemu priest masije bamobe rovë'eje. A'i ë jögoru hesi ijönö God-ro darugo'e jöho uvoromo hesi Harihoho bamadeje priest böröme jioröhego. ËHarihoho bogo u'uhë'oho jio'i mue aho'o romoromoro ma-ioro'iore gemu bae barëjë'eje.

Iesu hu nosi priest börömo jiaje jöhoje.

8 ¹ Na jajivobe rovode jö hesi bëhoho aviëhije. Naehu jajivode ëhi jië'e priest börömoho javue. Hu ö'idöre ajiomoromo God eni jië'e aehu

böröme namijaje a hesi övo manö hijë'eje. ²God-hu jiajire osa hesi muoho vaejajeje. Ëhesi bëhoho huro God-are javu hesi priest muoho vaejajeje. Ëjavuoho bogo maja aru'aho va'ëne amoho jianovo'i a'i God-are javu maeje. Bogo ma-ahu avoho'i Badaro avohë'eje. Ëosa hesi muoho nosi priest börömohuro vaejajeje.

³Amo priest masije aho'o muro bahijarue hesi bëhoho jaburo mi suvuore övo suvuore gö gö God bojami'iröhego. Ëhuni priest muro bahijarueje. Jabesi muoho ëhi jiël'éro nosi priest börömohu'o övo suvuore jio'ë'e God bojami'iröhego. ⁴Röhu Iesu sa'are hi'ibejo bogo priest-oho jio'ibejo ë hesi bëhoho hesi Levi rajo priest-ëremu ë muoho vaeromo Jew rajo jögorure jajivare suvuoroho God-are örire bojamijaruéro jiël'éro. ⁵O Levi rajo priest mu vaejaruoho ëho ö'idöre jiaje muoho va'ëneje. Ëmuoho ma-aru'ahonö'e jio'i bogo mahoje. Aviëhi jianove. Moses-ro God-are niögü javuoho avoho'ia'amu evare God-ro uavadeje: Gavë'iajo. Ja'l'o na'o dahorure ariromo naehu röjahijamu hejanëhi bövie bise'e ëhi vaenëjo. Amo priest ömo'ömohuro ëhi ö'idöre jiaje mu va'ëne vaejarueje. ⁶A'l'i Iesuhu baejade priest muohuro Levi rajo priest jabesi muoho iosiramiromo börömohoje. Ëhesi bëhoho Iesuro priest börömëro jiël'éro God'o no ae aho'obëhe nosi ririre namiromo öroho avohahuoromo God-hu muebejavuoröhe jögoroho avohahuajeje. Ëjögoru Iesuhu avohahuajohuro Levi rajo priest jabesi jögoroho iosiramiromo mahoje. Ëhesi bëhoho Levi rajehu muebejarue jögoru God-hu Jew rajo aeo'i bojëmadevare evare ma-bisemu ajëmi'i uvadeje. A'l'i Iesuhu avohahuaje jögoru God-hu aeo'i bojamuadevare evare böröme ajamui'i uvadeje. Ëhu'ëro Iesuhu jögorohuro Levi rajo jabesi jögoroho iosiramijë'eje.

⁷Levi rajo priest-ehu muebejare jögoru urimo bojamujadaho eni jio'ibejo God jögoru göho bogo bamo'i uehorovo'ibejo ajamui'iröhëni. Bëhoho bogojio'ibejo. ⁸Röhu God-hu jövade jö hesi aribövi bogo eni jioruomaje jöho hesi surire jajivoromo ëhi uvë'eje:

Badaro ëhi uvajëjo: Iae majae ijönöho nasi aribövi muebejëvo'irode
jögoru i'oho avohoromo

Israel rajohu'o Judah rajohu'o mëmi'ejöjo.

⁹Mami'e jabesi hijo miono'o muebejëvo'irode jögoru mëmodëhioho bogo ëhi jië'e jögoroho mëmi'ejöjo.

Jabesi hijo miono'e Egypt sa'are jëvamu naehu söjëgo rovodevare
evare majare jögoroho mëmode höjo.

Mëmamu jaburo jögoroho bogo biririvoromo ejeho'i vuonugare höjo.
Ëhuni naro jabumë bogo gëvanovode höjo. Badaro ëhi uvajëjo.

¹⁰Röhu Badaro uvajëjo: Ëmajaho barë'iramu aviëhi jië'e jögoroho

Israel rajohu mëmi'ejöjo.

Naehu nimaje ëhi ëhi ë'onövo'iröhe jöho jabesi simanore
ba'amëho'iramu uehorovoruomo'ajëjo.

Jabesi dë vövöbajo'ere jajivëho'iramu ejehoruomo'ajëjo.

Éhi'o'iramu jabumë muebejëvo'irode börömoho jevo'ajëjo.

Jabumë nasi aribövi mae jioruomo'ajëjo.

11 Amo rajëro göëro göho bogo röjahirovoromo
aganëro göëro göho bogo majahirovoromo uarovo'aruëjo: Bada
avoho gahëjo.

A ininore éhi va'o a masijore aho'obëhe na ge'a'aruëjo.

12 Jabuhu sisë vaejaruoho naro jabumëni vavaenimoromo
jabesi sisëho ma-ioro'ioremu uehorovoromo vuonugëho'ejëjo.

13 Ejögoroho i'e hö uvade hesi bëhoho urimore bojamuade jögoroho iae
mamiraejë'eje. Röhu jöe rabe mamiraeromo sisërëbe va'ajoho ého ma-
burëro barë'ië'e.

**Jew rajo a mami priest masijehu God-are örire
mi kö suvuoro bojaminövare jöhoje.**

9 **1** Èurimore jögoru hesi uhuroho God rajahi'iröhe öri hesi jöho
jiadeje. O sa'are vaejare javuoho jiadeje God è rajahi'iröhoho.

2 Èjavuoho niögëro vaejareje. Èosa gagoho ririro iromo tariojamu osae
niö'i jëvadeje. Viënörire osaroho iro bahijarue gjohoh maratuoho maratu
döre bahijare God-are ioho éhi jio'amönövadeje. Èosa hesi ihoho God-
are osa maho jiadeje. **3** Niögehu iromo tugohë'e è hesi ruënörire osa gö
hesi ihoho God-hu jiaje osaho jiadeje. **4** Èosa'eroho ridi'e oso buejarue
maratue gold-ehu avoharoho o God-are jögoru bamare mauaho è
inömo niö'ihoho è dirö'ore jëvadeje. Èmauaho hesi sinoroho gold-éro ruë
numë havo rova'oromo taemo titimë'e jiadeje. Èmaua gagoroho gold'e
ramaho God-hu i'imëmade ie gö hesi ihoho manna aegë'oho è jiadeje.
Göho Aaron-are ijaho sirinohijadoho maua gagore jiadeje. Göho munë
ha'osire God-are jögoru jajivo'amadoho maua gagore jiadeje. Èinömoho
niö'i gemu maua gagore jio'amadeje. **5** O maua dönöho vivoju'e majo
va'ëne aehu avoharohuro rirarovareje. Èinöme niö'i jabiesi bëhoho
uvoromo è'reje: God-are ajoho aviae höjo. Röhu nume maua döho God-
hu sisë mu'unövadoho jiadeje. Èdirö'oho majo va'ëne jabiesi vivojohuro
aegahareje. Èinömo jabiesi jöho naro ma-bisemu jövë'éro vituoho
vuonuge.

6 Èinömoho aho'obëhe è avoho bahijë'ego evare priest aribövihuro
viënörire osare aevoromo majae éhi va'oromo God-are muoho vae'i
arinövareje. **7** A'i ruënörire osaroho hesi ma-priest börömohuremu vadune
gemu hesi uhure majae gemu rumo val'onövadeje. Rumo va'ië'iroho bogo
övemuoho va'i a'i mi köho baeromo è osare rumo va'oromo God-are
örire bojaminövadeje. Hesi sisë hesi jöhuni bojamiromo a ioro'ioro jabiesi
sisëhu'o röromö éhuni bojaminövadeje. **8** Hesi ma-priest börömohuremu
ruënörire God-hu jiaje osare va'ë'éro jië'éro éhu'éro God-are Aru'ahohuro

ma-sama'e röjahuijajeje noro garomo uvoröhego: Viënönire osa hesi mu jiadevaroho evaroho God-hu jiajire va'oröhe ojoho bogo jiovahuë'e jiade höjo u'emu jiovahuoröhiero. ⁹God-hu ë niögu javuohu'o ë javu hesi muohu'o bamade hesi bëhoho jaruwo noehu God uehorovarue mu maho ëho maja aru'ahonöle röjahui'iro ëhuni bamadeje. Éosaroho mi suvuore o suvuore gö gö God i'imaminövareje. God-ni ëhi vaenövareje röhu bogo ëhuro herovonövareje jabesi dë vövöbajo'ere sisëho barëjëho'ego. ¹⁰Ëhi jië'e suorovo hesi bëhoho ma-i ijaruoho jovo ijaruoho jovo eguaruoho inömo u'o'amaruoho ëhi jië'e jöhuremu jionövadeje. Ma-dajo hesi jöhemu God-ro ma-jahuri bamadeje ëhuro ëhi jiobe va'ojovo hujeji hesi mu öri mami tugoho'i Keriso-are mu i'o jiovahu'o'iröhe majaho rueröhego.

Iesuhu hesi kö God-are örire suvuoro bojamade jöhoje.

¹¹Jaruvocho Keriso rovë'je. Hu priest börömhuro jië'léro avevejö'e hesi mu maho vaejajeje. Urimoho ma-aehu niögu javu börömo vaejarire priest masijohuro ë rumo va'oromo muoho vaenövareje. Avevejö'oho Keriso bogo ëhi jië'e javuoroho rumo va'ë'léro muoho vae'l'i a'l'i javu ma-mabëhire rumo va'ë'léro muoho vaejajeje. Ëjavu mabëhoho bogo aho vaejë'léro ëhu'ëro God-hu bövi bise'l'o bamade noehu ga'amaruoho gö jio'amo'i ë javuoho hesi ahe góje. Ëhu'ëro ë javuohuro javu mamioho iosiramiro börömo mahoje. ¹²Kerisoro ë javu börömore va'oromo muoho vae'irögoro bogo goat hesi köho o cow harihu hesi köho baeromo ë osaroho va'adeje God-ni bamahoröhiero. A'l'i hesi kö maho baeromo osare va'oromo evare God jiajire ma-ioro'iore gemu va'oromo no baejavuoromo ma-ioro'ioremu maro ramuadeje. ¹³Röhu Jew rajehu jabesi sinore sisë baeromo ëhuro God bogo avoho rajahi'ië'iroho priest-ëro goat hesi köho o ano'e cow hesi köho baeromo hijiovodëgonövareje. O cow harihu hesi muomöho jovohu'o buarohoromo baeromo hijiovodëgonövareje. Hijiovodëgo'ego jabesi dajore jiaje sisëho barë'ego ëhuro God-are örire rajahijë'oho iae mae jévonövadeje. ¹⁴Mi köehu rabehu hijiovodëgo'ego dajore jiaje sisë u'o'amonövaroho ma-jianovo'i a'l'i Keriso-are kö rovadoho ého mu börömo mahoje. Ëmu hesi bëhoho Kerisoro ioro'ioremu jiaje Aru'aho hesi darugohuro biririvoromo hesi dajoho God-are örire bojamirovoromo guomorovadeje. Hu mu sisëho bogo vaejë'léro ëhu'ëro huro suvuoro mabëhe vaeromo hesi arijo'arije bojamirovadeje. Bojamirovamu köho rovë'ëro ëhu'ëro mu sisë vaeromo nosi dë vövöbajo'o ijumorovaruo u'ovahuo'iramu herovo'ej o sisëho barëjahuo'iramu. Sisëho barëjahuo'iramu ëhuro God mae hijaje a hesi muoho noro avoho vaenövo'ejo.

Iesu kö rueromo guomë'ëro ëhuro God-hu muebejavuo'iröhe jögoru i'o marëjade jöhoje.

¹⁵Ëhuni Kerisoro God'o nosi ririre jioromo God-hu hesi aribövi muebejavuo'iröhe jögoru i'o hesi öroho avohahuajeje. Jögoru i'o hesi öri

avohahuaje hesi bëhoho ëhuro God-hu hesinö uövuade aribövioho noro ioro'ioremu jioröhe mu mae gö gö Vavu hesi örire bae'amoröhego huro bojamui'i uövuë'ero ëhuni avohahuajeje. Mu mae baeröhe hesi öroho aviëhije. Keriso guomadeje. Guomamu ëhuro noehu jögoru mami hesi uhure raromoromo mu sisë vaebe rovare ë hesi jö sisëho iae u'ovahuo barëjë'eje. Sisëho u'ovahuo barëjë'ero ëhul'ero Vavuehu bojamui'i uövuade mu maho no baejarueje.

¹⁶ Keriso guomë'ero noehu mu ma baejarue jöho uhunö'e bamo'ejo ga'irarijego. Ave sa'are vavu ömo'ömohuro vuovego rahuhu inömo ujuoho'iröhe jöho surire jajivoruomajeje. A'i jabesi aboji harihu'ehu bövi bise'o ujuoho'ië'iroho ae aho'obëhe garöhe vavuoho vuovo'iramu bövioho bise'oho evare ujuoho'ë'ö. O bogo vuovë'iroho bogo ujuoho'ë'ö. ¹⁷Vavu bogo vuovo'i raromë'oho jabuhu jajivare jögoroho ëhi ma-momorö'öjajeje. A'i vuovëvego evare vavuehu uvoruomadëhi ëhi ujuoharueje. ¹⁸Ëhesi bëhoho God-hu Jew rajo muebejëvonövo'iröhe urimore jögoroho bogo ëma jio'i urimo mioho bijuemamu vuovoromo köho rovamu evare God-ro aevoromo Jew rajo aribövioho avoho muebejëvadeje. O mioho bogo muo'amego ëhuro köho bogo rue'ibejo ë jögoroho bogojio'ibejo. Jew rajo aribövioho God-are ahariroho bogo raromo'ibejo. ¹⁹A'i God-hu Jew rajo muebejëvo'iröhe jö hesi muoho Moses-ro avoho'irögörö jögoru jöho ae aho'obëhe majëhi barënugoromo evare cow harihu jabesi köho baeromo jovohu'o buarohoromo sheep hesi u kavuë'e avoharoho ujuohoromo hyssop ahore huhohoromo ë kö'o jovo'o buaroharire sheep uoho ë io'amadeje rumorovoröhego. Rumorovamu ioromo jögoru jajivo'amade suri suriohu'o ë ariböviohu'o köle jovohuro hijiovodëgadeje. ²⁰Hijiovodëgoromo uëvadeje: Ave hijiovodëgaje köhuro ëhuro God-hu bojëmë'ero ejaho'irarije jögoroho marëjajëjo. ²¹Ëhi majëhiromo God-are javu börömo niögehu vaejarohu'o God rajahi'amarue inömo inömohu'o aho'obëhe ë köhuro hijiovodivo'amadeje. Ëhi'adeje. ²²Iae Moses-are jögoru hesi uhuroho aëro köho baeromo bövie bise'e u'o'amo'ego ëhuro ë inömo hesi sisëho barënövadeje. Inöme ma-gemu gemu bogo ëhioho ë'onövareje. O aehu mu sisë vaejë'iroho mi muo'amamu kö rovë'ohuro ëhuro God-ro mu sisëho uehorovoromo vuonugonövadeje. O mi bogo muo'amamu kö bogo rovë'oho jabesi sisëho bogo barëjëhonövadeje.

Iesu kö rueromo guomë'ero ëhuro nosi sisë u'ovahua je jöhoje.

²³ ËGod rajahijarue inömo inömoho ma-maja aru'ahemu sa'are jio'amadoho ëho jabesi sisëho mi köëremu u'o'amönövareje. Öre gö bogojiadeje. Röhu ë inömo inömoho ö'idöre inömo ma röjahuijajoho jianovadeje. O ö'idöre inömo maho ma-mi köëremu u'o'iröhoho bogo eni jie. Mi kö God-are örire suvuoro bojamil'iröhoho bogo eni jio'i a'i suvuoro göehu ë mi suvuoro iosiramiromo ma-mabëhe jië'oho ëhuro

ö'ídöre inömo ma jabesi sisého u'o'iröhoho eni jie. ²⁴ Èsuvuoro mabëhi hesi bëhoho ö'ídöre God-hu jiaje öri ari'o va'ëne ma-aehu vaejare osaroho Keriso ého bogo rumo va'i a'i God-hu jiaje ö'ídö mare va'adeje. Ö'ídöre va'ë'ëro God-are nunire hiromono nosi muoho avohahuajeje. ²⁵ Röhu Jew rajo priest börömohuro bogo hesi köho bae'i mi köe baeromo God-hu jiaje osare vadune göro göro va'i hinövadeje. Röhu Keriso bogo éhioho ë'adeje. Ö'ídöre va'adevaroho majae gö gö God-are öriroho suvuoroho bogo bojamirovoromo guomorovo'i hiröhéro bogo éhunioho va'adeje. ²⁶ God-are örire suvuore bojami'i hi'ibejo sa'a bövi bise'o bamadevare aevoromo vi'ehe baebe rue'ibejo. Röhu bogo éhioho vi'ehoho baebe rue'i a'i sa'ae bövie bise'e barë'i dunovamu gavë'i Kerisoro a nunire ioro'iore gemu rovë'eye God-are örire bojamirovoromo guomorovoromo nosi sisého u'ovahuoröhéro. ²⁷ God-ro bamë'ëro no ae aho'obëhe ma-vae gemu vuovavuo'iröhohoje ijönö hesi nunire riravoröhego. ²⁸ Ae aho'obëhe ma-vae gemu vuovavuajéhi Keriso éhi ma-vae gemu guomadeje. Hu ma-vae gemu suvuore bojamirovoromo guomorovadeje ae aho'obëhe nosi sisého u'ovahuoröhéro. Ijonö röhu maho a nuniro vuonorö'ö rue'ë'e bogo mu sisého avohahuo'i a'i hu rueröhego muebejarue aribövioho no baejavuoromo maro bamavuoröhéro.

**Jew rajo a mami priest-hu mi bijuëmoromo God suvuoro
bojami'ego ë suvuoro hesi darugoho bogo eni jië'ëro
dë vövöbajo'ere sisë bogo u'ovëhonövade jöhoje.**

10 ¹ Röhu Jew rajo jögoru urimo jiadoho éhuro God-are mu maho bövioho bise'oho no bogo avoho ga'i God-are mu maehu ijönö rovadoho ého no ma-sisë'i sisë'i maja aru'ahonö'ë gavarueje. Èhesi bëhoho aëro Jew rajo jögoroho ejëhoromo mioho vadune göro göro bijuëmoromo God-are örire éhi jië'e suvuore gemuoho i'imamiemu i'imamibe rovarueje. Röhu éhi jië'e suvuoro ujuohoromo God-are bëhire va'i arijaruoho jabesi uhoho bogo mae bogo marëjëho'ë'e. ² ÈGod rajahijarue aribövi jabesi uhoho marëjëho'ibejo éhuro jabumë herovo'ibejo jabesi dë vövöbajo'oho mae jëvavego mi bijuëmoromo God-are örire suvuoro i'imamili arijaruoho vuonugo'ibejo. ³ Röhu bogo éhioho jio'i a'i vadune göro göro mi bijuëmoromo God i'imamijaruohuro éhuro jabesi sisého vadune göro göro éhi gemuoho uehorovobe va'arueje ⁴ è hesi bëhoho cow ano'o hesi köhu'o goat köhu'o mu sisë u'oröhoho bogo eni jië'ëro.

⁵ Mi köho bogo eni jië'ego éhuni Kerisoro sa'are rue'irögoro God uavadeje:

Mi bijuëmoromo jasi örire i'imamijë'oho ja bogo nimanue höjo.
A'i jero na sino haho'e avohuvane höjo.

⁶ Mi bijuëmoromo jani vënire aho'o huo barëjë'oho

o mu sisë u'o'iranego mi bijuémoromo jasi örire suvuoro i'imamijë'oho ja bogo maho uehorovanue höjo.

⁷Evare na uavode höjo: God na aviae jevajëjo.

Nasi jö jasi jögoru surire jajivarëhi
jaehu nimanue muoho éhi vae'i abuejajëjo.

⁸Ëjö hesi bëhoho no uehorovo'ejo. Urimo Kerisoro God uavade höjo: Mi bijuémoromo suvuoro i'imami'i o mi jani vënire huo barë'i o mu sisë u'o'iranego mi bijuémoromo jasi örire suvuoro i'imamijë'oho éhi jië'oho ja bogo nimoromo bogo maho uehorovanue höjo. Bogo maho uehorovanue hö uavadoho Moses-hu bojëmijade jögoroho ejahoromo Jew rajoho jaburo éhi jië'e mi suvuoroho God-are örire bojaminövareje. Röhu Kerisoro uavadeje: Éhi jië'e suvuoroho ja bogo nimanue höjo. ⁹Röhu evare ijönö Kerisoro God uavade höjo: Na aviae jevajëjo. Jaehu nimanue muoho vae'i abuejajëjo. Ëjö hesi bëhoho mi bijuémoromo God-are örire i'imami'i arijare muoho God-ro aho'i Kerisohu bojamirovoromo guomorovo'iröhe muoho bamadeje. ¹⁰God-ro éhi jië'e muoho bamamu éhuni Iesu Kerisoro God-are jöho ejahoromo hesi sino haho'oho ioro'iore gemu suvuore bojamirovoromo guomorovadeje. ÉGod-hu nimade muoho vaejë'éro éhu'éro nosi sisëho u'ovahuë'eje.

**Iesu kö rueromo guomamu è suvuoro hesi darugoho
eni jië'éro sisë u'ovahuaje jöhoje.**

¹¹Ëhi jie röhu Jew rajo priest-oho aho'o jaburo majae éhi riravoromo God-are muoho vaejarueje. Mioho bijuémoromo éhi jië'e suvuore gemuoho God-are örire i'imamibe va'arueje. Éhi ë'arueje röhu éhi é'i arijaruoho éhuro mu sisë u'o'iröhoho bogo mae bogo eni jëve.

¹²A'i Kerisoro vae gemu God-are örire suvuore bojamirovoromo guomorovadeje mu sisëho ioro'iore gemu u'ovahuoröhéro. Éhi'onugoromo ajiomoromo God-are övo manö hijadeje. ¹³Hijë'éro avevejö'oho hiromo muebeje hu'o muorovarue aribövioho God-ro hesi höru uhunö bahijego vijuvo taemo'amo'iröhéro. ¹⁴Ëhesi bëhoho huro vae gemu God-are örire suvuore bojamirovoromo guomorovë'éro éhu'éro sisë u'ovahuë'e aribövioho no ioro'iore gemu ma-maemu raromemu raromo'ejo.

¹⁵Noehu mae raromemu raromo'iröhe jöho God-are Aru'ahohu'o éhi gemuoho majahuiromo God-are surire uvë'eje:

¹⁶Röhu Badaro uvajëjo: Émajaho barë'iramu aviëhi jië'e jögoroho Israel aribövioho mëmi'ejëjo.

Naehu nimaje éhi éhi ë'onövo'iröhe jöho jabisi dë vövöbajo'ere ba'amëho'iramu ejehoruomo'ajëjo.

Jabisi simanore jajivëho'iramu uehorovoruomo'ajëjo.

¹⁷Röhu è jö hesi vituoho God-are Aru'ahohu'o éhi uvë'eje: Jabuhu nasi jö ahoromo mu sisë vaejaruoho na ma-ioro'ioremu uehorovoruomo

vuonugëho'ejöjo. 18 Ëhi majahuiromo mu sisëho uehorovoromo vuonugë'ego éhu'ego ijönöho no suvuoroho God-are öriroho bogo bojamilejo huro mu sisëho u'ovahuoröhego.

Noehu God mae uehorovoromo hesi bëhire va'iröhe jöhoje.

19 Aganomë Iesuare köho rovë'ego no bogo juhuonivo'i biririvoromo God-hu jiajire va'arueje. 20 Ëhesi bëhoho Iesuro noni öri i'oho iogorahuë'je huro bogo guomo'i hiromo ë söjavuo va'ego noro God-hu jiajire va'iröhego. Urimë'ioho God-hu jiaje osare rumo va'arue ojoho niögëro urahonövareje. Jaruvoho Iesuare sinoho ijumahamu guomamu niögü va'ène urahade ojoho dadovoromo jiovahuë'ero noro God-hu jiajire ë va'arueje. 21 Röhu göho nosi örire priest böröme jie. Huro God-are aganoho no muebejavuajeje. 22 Ëhuni ë'ego no God-are bëhire va'oromo nosi jöho majahi'iro. Nosi dë vövöbajo'oho sisérëjauvoromo i'uhaguamu Keriso-are köhuro u'ovahuo'i nosi sino haho'oho ajivo barëjë'e jovohuro u'ovahuë'je jiaje ëhuni ë'ego no biririvoromo nosi dë vövöbajo'o uhohu'o mae uehorovoromo God-are bëhire va'oromo jöho majahi'iro. 23 O no ae huruoho majëhiromo uvarueje: Majae ijönö God-ro ajamui'ajëjo. Ë'ego no biririvoromo ë jöhuremu mae uehorovobe va'iro rabëni hesi bëhoho hu ajamui'i uövuadëhi iae hu ëhi ë'ië'e jiaje. 24 O ë'ego noro göëro göhuni uehorovoromo dë iahorovoromo éhuro ae huë baejëvoromo mu mae vaenövo'iro. 25 O ae göehu göehu God rajahi'i gemuore gagovoromo vuonugarüehiho ë'ego no bogo éhioho ë'i a'i no ajamirovoromo jögore mamirovo'iro éhuro biririvo'iröhe. Ëhesi bëhoho jemë'o gavarujeje Badare majaho rue hesi jiego gavarujohuni ëhuni ë muoho avoho uehorovo'ejöjo.

Noehu God-are Harihu bogo dejonö bamoröhe jöhoje.

26 Noehu ëhi ajamirovo'iröhe hesi bëhoho noehu Keriso-are jö ma baeromo röhu ijönö nosi nimoromo biriri'övoromo mu sisëmu vaejë'iroho nosi sisë u'ovahuo'iröhe suvuore gö bogojio'li 27 ma-i'u sisëhemu muebe'iröhohoje. God-ro a sisëho mevëvo'iramu hu'o muorovarue aribövioho vëni vöröro ravëvo'ë'e. 28 Urimoho Moses-hu bojëmade jögoroho ae rahu ahoromo musisinö'e bu'öjamu ae niö'iehu o ae niö'i gemuehu ë a hesi sisë garomo huruoho majëhijë'oho hesi öriroho bogo vavaenimë'e ma-anonövareje. 29 Moses-are jögoroho ahoromo ëhi jië'e i'uoho baenövareje. Ëhuni ae rahu God-are Harihu sivë'oho ë iaho diehi jio'ë'e. O Harihu hesi köhuro éhuro God-are jögoru i'oho marëjadeje. Ëhuro ë ia hesi sisë u'ovahadoho röhu hulu huotorovoromo uvë'oho: Éköho bëhi rumo'e hö uvë'oho ë iaho hu diehi jio'ë'e. O God-are Aru'ahehu huë baejavuaje hesi örire sisë vaejë'oho ë iaho diehi jio'ë'e. Moses-are jögoru ahare ariböviehu i'u börömo baeruomadoho

ëho ma-jianovo'i a'i ëhi jië'e aho i'uoho bogo bise'o vadu'oho bae'ë'e.
 Ëhi jië'oho iae maeje. ³⁰Ave jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje:
 I'u bojëmi'irodoho ëho nasi mue höjo. Naro i'ue mana bojëmi'ejöjo.
 Ëjö jövade aho iae no gavö. O ave jöho jajivoromo uvë'eje: Badaro hesi
 aribövioho gëromo mevëvo'ajëjo. ³¹Iae God darugo'e aëro jië'ero huhu i'u
 bojamuamu baejë'oho ë muoho juhuoni ma'eje.

Noehu biririvoromo God mae uehorovo'iröhe jöhoje.

³²Röhu urimore majare jemëhu diehi ë'arijoho uehorovore. Keriso-
 are ajehu jemë aevoromo ajivëvadetare evare jemë huë vavaene
 böröme baeromo sivohojuvo biririvarije. ³³Majae görö jemë
 Keriso nimë'ero aëro a nuniro jö sisë bu'öl'ego henövariije. Mu sisë
 vaejëvo'ego ganövariije. Majae görö Christian a ioro'iorohuro ëhi jië'e
 huë vavaenoho bae'ego garomo jemëro jabu'o havoromo rabe rabe
 ajëminövariije. ³⁴Christian ariböviehu savoji gagore raromarue jabiesi
 örire huë vavaene baenövariije. O aehu jemesi mae sisë vajiohehu
 ujuohëho va'aroho jemë nimorohë'i uvonövariije: Ëho iae mae höjo. Nosi
 inömo maho ö'idöre höjo ma-ioro'ioremu bae'iröhoho. Ëvajiohehu baejare
 inömoho iosiramiromo börömo mae höjo. ³⁵Ëhuni Iesuare jö biririvoromo
 mae uehorovarujoho nadi vuonugore. Biririvë'ohuro ëhuro manaho ma-
 mabëhe bae'a'arufe. ³⁶Jemëro u'urume vaenövore ëhuro God-hu nimaje
 muoho vaeromo huhu bojëmi'i uëvade suvuoroho bae'irarije. ³⁷Iae God-
 are surire jöho jajivoromo uvë'eje:

Majae ma-bunemu barë'iramu
 evare rue'iröhe aho iae rue'a'ajëjo.
 Bogo örisanuovo'ajëjo.

³⁸Röhu God nasi aribövi mahuro na mae uehorovevoromo ëhuro
 biririvoromo raromoruomo'ajëjo.

A'i ae rahu juhuonivo'i nasi öri vuonugë'oho
 na jabiesi jöenioho bogo nimoroho vadë'ejöjo.

³⁹Röhu nomë bogo juhuonivoromo Keriso-are mu vuonugo'i sisëre
 va'arue ariböviehu javuo'i a'i no God mae uehorovoromo maro va'arue
 aribövie javue.

Noehu God mae uehorovo'iröhe ë hesi bëhi hesi jöhoje.

11 ¹Mae uehorovarue hesi bëhoho aviëhije. Noehu mae
 uehorovë'iroho ëhuro no biririvoromo uvarueje: No ijönö maro
 raromo'iröhe jöho ëho mae höjo. Rabe rabe jio'amaje noehu nunehu
 bogo ga'amaruoho iae jio'amajë uvarueje. ²Nosi a mamiehu God mae
 uehorovarohuro ëhuro jabiesi ihoho God-are nunire mae jëvadeje.

³Noehu God-are jö mae uehorovaruhuro ëhuro garomo uvarueje:
 God-ro jö'ero jövamu ëhuro ö'idörohu'o sa'arohu'o jiade höjo. Noehu

nunehu bogo ga'amarue inömoho God-ro ujuohoromo ëhuro ga'amarue inömo inömoho avoho'amade höjo.

A mami ae Abel Enoch ého jabuhu God mae uehorovare jöhoje.

⁴Iae Abel-ro God mae uehorovë'ëro ëhu'ëro hu God-are örire suvuoro maho bojamadeje. Ësuvuorohuro Cain-hu God bojamadoho iosiramijadeje. Mae uehorovamu gagorovo God-ro Abel-are suvuorohu mae hö uvoromo baejadeje. Baeromo röjöhijë'eje aëro uvoröhego: Abel hu a mae höjo. Amo Abel-hu God mae uehorovadohuro ëhuro jaruvoho hu guomë'ëje röhu hu jöe jövajeje.

⁵O Enoch-ro God mae uehorovë'ëro ëhu'ëro bogo guomë'e God-ro ma-ba'ojiomoromo hesirire nugadeje. Aëro hu nahareje röhu bogo birohareje God-ro hu mami'e ba'ojiomë'ëro. God-hu Enoch bogo ba'ojiomade majare evare God-ro hu garomo nimorohade höjo. Ëjöho God-are surire ëhi jajivë'ëje. ⁶Röhu God-ro nomë bogo ëma göromo nimoroho'i a'i garöhe noehu hesi örire mae uehorovamu gavë'oho nimorohajeje. Ëhesi bëhoho noehu God-are bëhire va'romomo jö majahil'ië'iroho mae uehorovoromo uvo'ëjo: God iae jiajëjo. Ae rahu hu biroho'i nahë'oho ajamui'ajëjo. Bogo ëhi uehorovë'oho hesi bëhiroho bogo va'ëjo.

⁷O Noah-ro God mae uehorovadeje. Mae uehorovë'ëro hejade God-ro uvamu: Ëhi jië'e i'uoho sa'are ö'a'lajë uvamu hegorovo huro ë i'uoho bogo gavë'e God ma-ejahadeje. Ejahoromo boat börömoho avohadeje ëhuro hu'o hesi aganohu'o jovoho bogo baejëvego va'o maro raromoröhéro. Mae uehorovoromo boat-oho avohë'ëro ëhu'ëro no garomo uvarueje: Noah-mëremu maho jëvo'i a ioro'ioroho aho'o sisë ë'ë'ëro i'u baeromo vuovëvadoho mae höjo. A'i Noah-ro God mae uehorovamu God-ro garomo uvadeje: Hu nasi örire mae uehorovajohuro ëhuro hu mae höjo.

Abraham-hu God mae uehorovade jöhoje.

⁸O Abraham-ro God mae uehorovadeje. Mae uehorovoromo huro dirö'o góro va'ojöro God-ro uavamu iae ejahadeje. Ejahoromo dinö'e va'iröhoho bogo gavë'e hesi sa'aho nugo'i ëma va'adeje God-hu u'emu bae'iröhego uavade sa'are hörö'iröhéro. ⁹God mae uehorovadohuni ëhuni God-hu bojamili uavade sa'are va'o è hijadeje. Ëhijadeje röhu ae gö jabisí sa'a'ro ma-jahuri hijanovadeje. Hiromo bogo javu maho vae'i ma-niögu javuoremu hibe juvonövadeje. Ijonö hesi uje Isaac'o Jacob'o God-hu Abraham uavade sa'ae gemuoho bae'iröhoho jëvadeje röhu jabu'o è sa'aroho niögu javuoremu raromobe jijihonövareje. Jabuhu è'arëhi Abraham-ro urimoho ëhi ë'onövadeje. ¹⁰Ëhesi bëhoho Abraham-ro uehorovë'e hijadeje ioro'ioremu jiorhë amo börömo God-hu uehoro baeromo avohadire è va'o hi'iröhéro.

¹¹Röhu Abraham-ro God mae uehorovoromo ëhuro a ujo jiorhë darugoho baejadeje. Vaboroho Sarah dë tiojë'e jio'i baruoho Abraham

mami'e mavojiraeromo harihu bae'iröhe darugo barëjahë'e jiadeje röhu hu uvadeje: God-hu harihu bojemi'i uevadëhi iae bojemi'ajëjo. Ëhi uehorovoromo harihu bae'iröhe darugoho iae baejadeje. ¹² Abraham hu ma-ae gemu jio'i urimo hesi darugo barëromo u'uhanovadeje röhu a ujo jioröhe darugoho röhu maho baejamu hu bëhoho jioromo hesi ado sirino'oho jiji mujöru'o va'ëne aho'obëhe jio'amobe sö jovo riröré jio'amaje nie'u va'ëne ëhi bogo adaho varijënoho jio'amobe rovadeje.

¹³ Abraham Isaac Jacob jabumë God-are örire mae uehorovë'e raromobe ruejuvo vuovëvadeje. God-hu ajëmi'i uëvadëhioho bogo ëhioho bae'irögoro mae bae'iröhoho ma-ëgo'o riravoromo gavanovoromo uvareje: O ë muoho mabëhe rue'a'ajëromo ëhuni va'orahoro a nuniro uvareje: Noehu ave sa'are raromaruoho ae göehu ave sa'are ma-jahuri raromarue aribövihoo javuanovajëjo. ¹⁴ Ëhi jië'e jö uvaroho ëho no garomo uvarueje: Jabuhu uvarëhi ëhi uvarue aribövihuro ioro'ioremu raromo'iröhe sa'a maho nëgego ëhuni ëhi uvoruomaje höjo. ¹⁵ Röhu jabis sa'a mare jioromo rovaroho ëho bogo uehorovareje. Ëho uehorovo'ibejo ë vuonorö'lö va'iröhe öroho jiëho'ibejo. ¹⁶ Röhu jabis sa'a mare jioromo rovaroho bogo uehorovo'i a'lì sa'a gö sa'a ma-mabëhe ö'idöre jiajoho ëho nimareje. Ëho nimë'ëro God-ro ëho garomo jabis jöenioho bogo javojimo'i ma-samae uvajeye: Iae na jabis A Börömoho God jevajëjo. Iae God-ro amo börömoho avohëhë'eje jaburo ë va'o raromo'iröhego.

¹⁷⁻¹⁸ Röhu Abraham-ro God mae uehorovaduhuni ëhuni hejade God-ro hesi dëre bijioho gavamu hegorovo God-are jöho ejahoromo Isaac baeromo God-ni ano'irögoro hesi maratuore bamahadeje. Urimë'i God-ro Abraham jö mae majahromo uavadeje: Na bogo a göho ajami'i ma-Isaac gemu ajami'iramu ëhuro jasi ihoho jiobe va'a'ajëjo. Iae God-ro ëhi mae uavamu hejadeje röhu Abraham-ro hesi harihu gemu'oho Isaac God-are örire bojami'irögoro ë'adeje. ¹⁹ Ëhesi bëhoho Abraham-ro uehorovoromo uvadeje: A vuovamu ri'öjöro ajëmijë'oho God hu eni höjo. Röhu iae ëhi jianovadeje. Abraham-ro uvadeje: Isaac guomo'ië'ajëjo röhu gavade God-ro ajami'ego bogo guomamu sionëro baejadeje.

Isaac Jacob Joseph ëho jabuhu God mae uehorovare jöhoje.

²⁰ O Isaac-ro God mae uehorovaduhuni ëhuni hesi harihe niö'i Jacob'o Esau'o ijonö huë mae ari'iröhe jöho majëhijadeje.

²¹ O Jacob-ro God mae uehorovaduhuni ëhuni guomo'irögoro Joseph-are harihe gemu gemu huë mae ari'iröhe jöho majëhijadeje. Majëhiromo guduodohuro bëdumo hiromo God-are örire rajahijadeje.

²² O Joseph-ro God mae uehorovadeje. Mae uehorovë'ëro ëhu'ëro guomo'irögoro evare ae uëvadeje: Ijonöho Israel rajo ujo ömo'ömomohuro ave Egypt sa'are jioromo va'oruomo'ajëjo. Va'irögoro nasi ijo'ahoho ujuoho va'oromo ë va'o raromo'iröhe sa'are guavo'aruëjo.

Moses-hu God mae uehorovade jöhoje.

23 O Moses-are vëmu vavu'ohuro God mae uehorovareje. Mae uehorovë'ero ëhuni Moses rahonugoromo gavare hu a harihu mabëhe jiamu gagorovo sa'a a börömo hesi jögoru sisë aho'iröhoho bogo juhuonivareje. Bogo juhuonivo'i Moses baeromo gurihi bamo nugaroho manaere niö'i gemu barëjadeje.

24 Ëhi ël'ë'ero Moses-ro böviraeromo hu'o God mae uehorovadeje. Mae uehorovë'ero iae Egypt sa'a a börömo hesi abojohuro Moses hesi muohoromo uvadeje: Nasi harihe höjo röhu Moses-ro ae üenövadeje: Nadi uvorëjo: Nörö Egypt sa'are a börömo hesi abojoji hesi harihe höjo. **25** Ëhesi bëhoho huro uvadeje: Na mu sisë vaeromo ëhuro huë ma ma-jahuri baejë'oho ëho bogo maho jio'i a'lì na God-are aribövioho jabu'o gemuore bimuvoromo huë sisë baejë'oho ëho iae maho höjo. **26** Huro uvadeje: Egypt sa'are jio'amaje inömo inöme marohë'e mae naehu ujuohë'oho ëho ma-jianovo'i a'lì böröme namiromo ajamui'iröhe a hesi mu naehu vaejamu aehu sivegë'oho iae mae höjo. Ëhesi bëhoho huhu u'emu bae'iröhe suvuorohemu uehorovë'e hijadeje.

27 Röhu Moses-ro God mae uehorovaduhuni ëhuni Egypt sa'a a börömo hesi vöröho bogo juhuonivo'i huhu hijade sa'aho ma-vuonugo'i va'adeje. Va'oromo God noehu bogo gavarue aho hu gemu uehorovajëro jië'ero biririvadoho bogo vuonugadeje. **28** Röhu Moses-ro God mae uehorovaduhuni ëhuni Israel rajo aribövioho aevo'i üevadeje: God-hu Vörö Tugoho'iröhe Söröho irëjo. O mi köe javu ojoro hijiovodivo'amorëjo ëhuro a muo'amo'iröhe anerahuro ëho garomo jemesi harihu murichohu bogo bijuëmo'i vuonugo va'iröhe höjo.

Jew rajo ae göehu göehu God mae uehorovare jöhoje.

29 O Israel rajoho jaburo God mae uehorovareje. Mae uehorovoromo gavare Kavuë'e Sö Jovoho jovo ihoho Kavuë'e tarioromo ruhëhi va'o numëhi va'oromo riroho sinihoromo ma-sa'aemu jiamu gagorovo va'oromo ioro'iro göönö jëvamu iojiomoruomadeje. Iojiomamu gavë'i Egypt sa'a rajoho jaburo siho baejëvo va'oromo iojiomo'ia'amu gavë'i jovohuro ro döe garaejëvamu vuovëvadeje.

30 Röhu Israel rajohuro God mae uehorovoromo ëhuro Jericho amoho bae'irögöro rueromo gavare amoho munë rejo ëgoböviëro iromo rova'ë'e jiamu gagorovo God-are jöho mae uehorovoromo amoho majae gemu vae gemu rova'o rojomonövareje. Ëhi'obe va'ojuvo majae aho'obëhe 7 barëjamu rejoho aho'obëhe ahoromo sa'are ruvebijamu amoho baejareje. Amo ë aribövihuro God mae uehorovamu ëhuro amo rejoho ahoromo ruvebijadeje. **31** O Rahab ae ma-gë'amaje magonahohuro God mae uehorovadeje. Mae uehorovoromo gavade sa'a bae'iröhëni möe

rueruomaje Israel rajoho rovamu gëgorovo huë baeromo ajëmadeje. Ajëmijë'ero ijono'ho God-are jö bogo eruomade ariböviohu'oho i'uoho bogo gemu maho baeromo guomo'i mae hijadeje.

³² Na rabëni jöe gö'ho majëhi'ejo. Gideon-hu ë'ade jöho o Barak-hu Samson-hu Jephthah-hu ë'obe rueruomade jöho o David-hu Samuel-hu o jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi ioro'iorehu ë'obe rueruomade jöho na jajivo'ibejo majaho barë'ibejo. ³³ Èariböviohuro God mae uehorovoromo ëhuro sa'a ioro'ioroho ruahö'öl'amareje. Mu maho nigemareje. God-hu bojëmi'i mae üevadoho baejareje. Vörö'e mi jabiesi jö'ohu tugohëho'amareje. ³⁴ Vörö'e vënoho duohareje. Kaejö egehu muo'amëvo'i höjaroho mae rovareje. U'uhëvadoho daruge baejareje. Muorovoromo biririvareje. Biririvoromo sa'a göëro jabu'o muorovamu gagorovo sihö'øjëvareje. ³⁵ Vëmu ömo'ömohuro God mae uehorovoromo gavare jabiesi aganoho vuovoromo ri'öjamu sionëro ujuohareje. Iae éhi jiadeje.

A'i God mae uehorovarue a ioro'ioroho aëro jabumë vi'ehi böröme bojëmamu hara'uoromo vuovëvadeje. Jabumë God-are jöho vuonugo'ibejo vi'ehoho bogo bae'irögoro va'oromo jabiesi nimoro raromo jijiho'ibejo. Röhu éhi ë'oröhoho bijönimareje ëhuro ijono'iovoromo ma-mabëhe raromo'iröhëro. ³⁶ O God mae uehorovarue a ioro'ioroho aëro sivëgoromo hisuebijëvamu huë vavaene böröme baeruomadeje. Röhu göho a ioro'ioroho aëro tövo'amoromo savoji gagore io'amareje. ³⁷ O God mae uehorovarue a ioro'ioroho aëro munëro vajëmijamu a ioro'ioroho aëro huruvo'amamu a ioro'ioroho kaejö égohuro bijio'umamu vuovo'amadeje. God mae uehorovarue a ioro'iorohuro mi sino niögu sisëho io'amoromo iruno'o rumo'e bövi bise'o rumo'e raromonövareje. Aëro anëgo birëgo'ego éma jijihonövareje. ³⁸ Röhu jabiesi sa'a rajo sisë aribövie jio'i jabumë a maemu jëvadohuni éhuni a sisë jabu'o gemuore raromë'oho ého bogo maehu jiadeje. A rumo'e sa'are sa'are dahorure dahorure munë gagore sa'a gagore éma raromobe jijihonövareje.

³⁹ Ého jaburo ae aho'obëhe God mae uehorovobe rovë'ero éhu'ero iho ma-mabëhoho God-are örire baeruomë'eje. Iae éhi jie röhu God-hu bojëmi'i üevadoho bogo baeruomadeje. ⁴⁰ Bogo baeruomade hesi bëhoho God-ro noni uehorovoromo uehoro ma-mabëhe baeromo uvadeje jabumë bogo urimoho maho jëvo'i hujeji ijono'jabu'o no'o gemu mae ma-mae javuoröhego.

Noehu Iesu gemu uehorovoromo biririvo'iröhe jöhoje.

12 ¹ Éhi jië'e ae aho'o siri va'ënehu God mae uehorovoromo mae jiamu gabe rovaroho ého jabiesi jöho gavarueje. Èhuni jabiesi jöho uehorovoromo mu göehu göehu hutitimavuajoho ého rori'o babu'öromo uehoro sisëhu simanore badirohavuajoho ého dibo

bu'ö'irögoro God-hu bojamuade muohuremu biririvoromo vaenövo'ejo.
 2 Iesuaro nunoho bamë'i muoho éhi vaebe vae'ejo é hesi bëhoho huro
 God mae uehorovarue öroho aevoromo röjahuiromo va'o ijo tugoho'i
 mae uehorovo'iröhe öroho röjahuijë'ego. Sa'are hiromo uvadeje:
 Vi'lehe baenugoromo huë mabëhe biroho'ejo uvoromo javozi vëmunajo
 baeröhoho bogo uehorovë'e biririvoromo korosire guomadeje. Éhi ë'ë'éro
 jaruvoho God böröme namijaje hesi övo manö hije.

God-hu öri ma röjahui'iröhëro i'u bojamuaje jöhoje.

³ Röhu jemëro Iesu uehorovore. A sisëho jaburo nue huodivoromo
 hesi muoho aho'ia'amu huro biririvadeje. Éaho uehorovoromo nadi dë
 vövöbajo'oho u'uhobe va'oromo muoho vuonugore. ⁴ Jemë mu sisë aho
 gabe rovarujoho bogo éhuro köho rueromo vuovëvë'eje. ⁵ God-ro jemë
 hesi abozi harihu'e jévajéromo hesi jögoroho majéhijë'eye jemesi dë
 vövöbajo'ere avoho biririvo'irarijego. Na jemë é jöho rumonëgë'eje o diehi
 jëve. Éjöho God-are surire jajivoromo éhi uëvë'eje:

Nasi harihohajo. Jaehu avoho hijöro Badahu röjahiromo i'u
 bojamamu gavë'oho nadi juahovonëjo.

O jögoru darugo'o majahijë'oho nadi u'uhonëjo.

⁶ Badahu ae rahu uehorovavuë'oho é aribövihuro avoho raromojöro
 i'ue bojamuijaje höjo.

Ae rahu hesi harihe javuojöro baejavuë'oho é aribövihoo
 hisuebijavuaje höjo.

⁷Huë vavaeni rovamu baejë'iroho uvore: God-ro no röjahuijajéromo
 biririvore. Éhesi bëhoho God-ro jemë hesi abozi harihu'e jévajéromo
 éhi'ëvajeje. Röhu di abozi harihu'oho vavuoho jaburo bogo i'uoho bojëmë'ejo.
 Ae aho'obëhe iae baejarueje. ⁸No ae aho'obëhe i'u baejaruëhi jemë'o i'u bogo
 baejë'oho bogo God-are abozi harihu'o maho jëvo'i a'l öbie jëve. ⁹Ave sa'are
 vavu ömo'ömhuro i'ue bojamui'ego noro mae uehorovëvonövareje. Ého
 ma-jianovo'i a'l aru'aho muebejavuaje Vavue God-hu i'u jö röjahuijajoho ého
 avoho ejahoromo maro raromo'ejo. ¹⁰Ave sa'are vavu ömo'ömhuro jabesi
 simanehu éma diehi diehi maho hö uvaroho éhi majae ma-bisemu röjahuib
 ruenövareje. Ého ma-jianovo'i a'l God-hu röjahuijaje hesi bëhoho nosi jöenije
 hu mae jiajëhi no'o éhi gemuoho javuoröhego. ¹¹O God-hu no röjahuiromo
 i'u bojamuajevare evare no uvarueje: Émuoho bogo huë ma'oho jio'i huë sisë
 baejarue muoho höjo. Röhu God-ro röjahuijego no i'ue baebe va'ojuvo eni
 jiego evare noro God-are mu maho avoho vaejego dë sasohavuajeje.

Noehu avoho biririvoromo darugo'o riravo'iröhe jöhoje.

¹²Éhuni övo höru'e u'uhëvë'oho avoho biririvore. ¹³Öroho ahorirëro
 iogororomo éhuro maro jijihore höru sisëréjëvadoho bogo rireromoromo
 hurönivëho'i marëjëvo'iröhe.

¹⁴ Ae aho'o jabu'o ma-gemuoro huë mae raromo'i ë'o gare. Mu mahuremu vaebe jijiho'i ëhu'o ë'o gare. Aehu bogo ëhi ë'ë'oho Bada'oho bogo mae bogo raromo'ë'ö. ¹⁵ Avoho mueberovore. Aëro God-hu huë baejëvaje öroho vuonugojoëni uëve. O aëro oso sisë bojëmego ae gö gö jemesi dë vövöbajo'oho ijumëvego ae aho'obëhe sisërojëvojööni uëve. ¹⁶ O aëro öön'e muoho vaejööni uëve. O Esau-hu ë'adëhi aëro ëhi ë'ojööni uëve. Esau-ro God rumonimoromo ave sa'are bövie bise'ohuremu uehorovadeje. Hu harihu murioho jiadeje röhu bogo ëho uehorovoromo muri hesi suvuoroho bae'i a'lí majae ma-gemu hesi iohuni hesi suvuoro maho ioro'ioremu vuonugadeje. ¹⁷ Iae jemë'o gavaruje. Ijonö hu vuonugade suvuoroho vuonorö'lö bae'irögoro nivë'i nahadoho bogo eni jiadeje.

Noehu huë mae baejarue jöhoje.

¹⁸ Israel rajo a mamiehu rovarëhioho jemë bogo ëhioho rovë'e jëve. Ëho jaburo garomo heromo rëharue dahoru ihe Sinai ë rovareje. Rueromo gavare vëni böröme ravoromo ramoramovoromo sue baduno'e jioromo buru böröme rovamu gavë'i ¹⁹⁻²⁰ hejareje hégöe huo'ego jöho ma-darugo'o uvavavamu. Uvamu hegorovo hejare uëvamu: Bogo aho gemu a'lí miehu rabehu ave dahoru ro rëhë'oho munëro vajamirego guomo'ira uëvamu ë jöho heromo bogo eni jëvamu hegorovo dinamiromo Moses uavareje: God uavego nadi gö'oho uvego no he'irarëjo. ²¹ Iae ëhi jië'e juhuoni'e muoho garomo Moses-ro uvadeje: Asë'e na butubutuegoromo juhuoninegavajëjo.

²² Jemë bogo ëhi jië'e dahoruroho rueromo ga'i a'lí Zion dahorure rovë'e jëve. God darugo'e jië'e a hesi amo börömore ö'idöre jiaje ame Jerusalem ë rovë'e jëve. Anerae aho'obëhe raromoruomajire ë rovë'e jëve. ²³ God-are aribövi jabisi iho ö'idöre jajivo'amë'e God-are harihu muri ömo'ümehu gagovoromo nimoro nimoro bamaruire ë rovë'e jëve. God ae aho'obëhe mae o sisë javuego gövuaje a hesi örire rovë'e jëve. Mu mae vaenövare aribövie God-hu avohëvamu ma-mabëhe ruahö'ljëvë'e ëho jabisi aru'aho ömo'ömo jabisi örire rovë'e jëve. ²⁴ Iesuare örire rovë'e jëve. Hu God-hu muebejavuaje jögoru avohahuade ahoje. Sisë u'ovahuoröhego Iesuhu kö hijiovö'ljadjire rovë'e jëve. Ëkö hesi jö bëhohuro Abel-are kö hesi bëhoho iosiramiromo maeje. Abel anamu kö rueromo guomade hesi bëhoho God-hu ae gö i'u mana bojamili'iröhoho jio'i a'lí Iesu anamu kö rueromo guomade hesi bëhoho God-hu huë baejavuoromo sisë u'ovahuo'iröhohoje. Iae Iesuhu kö hijiovö'ljadjire ë rovë'e jëve. Iae mabëhe rovë'e jëve.

Noehu avoho mueberovo'iröhe jöhoje.

²⁵ Ehuni avoho mueberovore. God-hu jö bojamuijajoho nadi bijönimore. Sa'are hijade aehu God-are jö majëhijadoho Israel aribövihuro heromo bijönimë'ero i'uoho bogo huotovahareje. Ëho ma-jianovo'i a'lí

ö'ídöre hijaje aehu majahuijaje jö nomë heromo vuonugë'oho diehi diehi huruomo'ejo. ²⁶ Urimë'i God-ro Sinai dahorure jöe jövamu ëhuro sa'aho hijiohijiovadeje. Avevejö'oho huro mae majahuiromo uövuë'eje: Majae gemu röhu maho na sa'aho hijivo'ejöjo. Röhu bogo sa'ahuremu hijivo'i ö'ídöhu'o sa'ahu'o hijiohijivo'ejöjo. ²⁷ Majae gemu röhu maho hijivo'ejo uövuade hesi bëhoho huhu avoho'amade bövioho bise'oho hijiohijivoromo ujuoho va'iramu bogojio'amö'ë'e. Ëhi jio'iramu bogo hijiohijivoröhoho ma-ioro'iore gemu bibivoromo nami'ë'e.

²⁸ God-hu böröme namiromo muebejaje öri ari'oho bogo hijiohijivo varijënohoje. Ëho nosije. Ëhuni God-are örire huë mae ua'ejo. Mae uaromo hulu nimajëhi noro hesi ihoho bövie hö uehorovoromo avoho rajahi'ejo ²⁹ë hesi bëhoho nosi Böröme God sisë vënehu buel'öjanovaje aho jië'ego.

God-hu nimorohoröhego noehu vae'iröhe mu hesi jöhoje.

13 ¹Röhu Christian ö mueno'e göehu gö huë baerovaruje muoho ëho avoho ma'enore. ²Ëhi'oromo ga'irarije ae gö jemesi amore i'e ö'amu gavë'iroho uënövore: Nosi osaro ro raromohëjo. Urimoroho a mamiohuro gavare ae i'e rovamu uvareje: Ma-a maëremu rovaruëromo ajëmijareje. Röhu bogo aehu rueruomamu ajëmi'i aneraäro rueruomamu ajëmijareje. Ëhuni ae i'e ö'ego ajëmi'irarije muoho nadi rumonimore. ³Iesuare jöëni savoji gagore raromarue aribövihuni uehorovore. Uvore: Jabuhu savoji gagore raromaruoho no'o gemu mae raromaruëromo ëhi huë vavaene baere. O vi'ehi baeruomaje aribövihuni uehorovore. Uvore: Jabuhu sino vi'ehi baejaruoho no'o gemu mae baejaruëromo jabiesi jöëni huë vavaene baere.

⁴Röhu masurovarue muoho ae aho'obëhe mae uehorovore. Baruohu'o vaborohu'o jemesi arijo'ëremu garorovore. Önö'e jijihë'oho o goho'amë'oho ëhuro God-ro i'ue mana bojëmi'ë'e.

⁵O nadi moniohemu bae'i uehorovo'i a'i uvore: Noehu bövi bise'o baejaruoho iae eni höjo. Rabëni God-ro no uövuë'eje: Na bogo mae bogo ja vuororamiromo ramo va'ejöjo. ⁶Ëhuni no biririvoromo uvo'ejo:

Badaro na ajemijaje höjo.

Ajemijajego na bogo juhuonivo'ejöjo.

Aho diehi'oromo na ijumevo'aruëjo.

⁷Jemesi ekaresia a masijoho uehorovore God-are jö aevo'i majëhijaroho. Jabuhu avoho raromo jijihujuvo ma-mae vuovëvade jöho uehorovoromo jabuhu God mae uehorovarëhi jemë'o ëhi gemuoho God mae uehorovore. ⁸Ëhesi bëhoho Iesu Keriso hu urimo jiadoho jaruvohu'o ijonöhu'o ëhi ma-gemuohemu jiemu jio'ë'e. ⁹Ëhuni aehu sareri'e jöe gö gö barueromo röjëhijë'iroho nadi ëho uehorovoromo öri mare va'arujoho vuonugo'i ione aho bu'oromo öri göröho va'ore. Noehu uvë'oho: God-ro

hesi nimoromo ajamui'iramu nosi aru'ahoho biririvahuo'ajé uvé'oho ého mahoje. A'i noehu uvé'oho: I i'iröhe jögoru rihicomë'ohuro éhuro nosi aru'ahoho biririvahuo'ajé uvé'oho ého bogo maehuje. I ijarue jögoru ejarue aribövioho bogo éhuro maréjëvajeje.

¹⁰ Nosi sisë mu'uvahuoröhego suvuoro maho God-are örire bojamijë'eje. Sisë mu'uröhe suvuoroho Jew rajo priest niögu javu hesi mu vaejarooho bogo i'ë'lö. ¹¹ Jew rajo priest börömohuro mi köho baeromo God-hu jiaje osare ë rumo va'oromo hesi örire suvuore bojaminövadeje sisëho mu'u'amoröhego. A'i mi maho bogo amorocho nugo'i a'i amore jioromo ujuoho va'o rori'o véniro huonövadeje. ¹² Rori'o huonövadëhi aëro éhi Iesu bogo amorocho nugo'i a'i amo börömore jiamu rori'o bava'areje. Bava'amu vi'lehe baeromo guomadeje éhuro hesi kö maho rovego hesi aribövi nosi sisëho u'ovahuoröhego. ¹³ Iesu amore jiamu rori'o bava'amu guomë'ego éhuni no'o amo rajehu sisë'i uehorovarue bogo jabesi gemuoroho uehorovo'i a'i Iesuare jöëni i'ue baeromo hu'o gemuore riravo'ejo. ¹⁴ Rabëni ave sa'aroho noehu ioro'ioremu raromo'iröhe amoho bogojavue. A'i ijönö jioröhe amohemu éhuremu uehorovö. Éhuni amo rajehu sisë'i uehorovarue jabesi gemuoroho no bogo uehorovo'i Iesu'o riravo'ejo. ¹⁵ Hu'o riravoromo mi suvuoroho bogo a'i Iesuare ihore God rajahromo éhuro suvuoroho hu bojaminövo'ejo. Ésvuoro hesi bëhoho noehu hesi iho a huruoho majéhijë'oho ého noro jö'o öge i va'ëne éhi God-are örire suvuore bojamarueje. ¹⁶ O huë baerovoromo ajamirovarujoho nadi rumonimore. Éhi jië'e mu vaejë'oho God-ro uvajeje: Jabumé éhi é'aruoho ého mi suvuoro mabëhe bojemaruëjo.

¹⁷ Röhu ekaresia muebejëvarue aribövioho jabuhu jö bojëmijaruoho nadi aho'i ma-ejëhore. Rabëni jabumé jemesi dë vövöbajo'oho muebejëharueje ijönö God-are örire majahromo uaruomoröhëni: Iae no jasi aribövioho éhi éhi muebejahare höjo. Jemëhu jabesi jö ejëhë'ohuro éhuro jabumé bogo huë vavaenohu baeromo éma muebejëvo'i jabesi dëho sasohëvo'iramu muebejëvo'ë'lö. O bogo ejëhë'oho jabu huë vavaene bae'ë'lö röhu éma muebejëvo'ë'lö. Éhuro jemë bogo maréjëvo'ë'e.

¹⁸ Röhu jemëro nosi jöëni parie vaenövore. Éhesi bëhoho noehu uehorovaruhoho majae éhi mu maemu vae'i naguromomo éhuro no dë sasohavue. Éhuni parie vaenövore. ¹⁹ Na nego avohe jemëro éhi é'ojöro éhuro God-ro remö'øjego na jemesi örire ma-burëro ö'iro.

²⁰ Röhu na nege huë mae bojamuaje aho God-ro jemë ajëmego mae jëvojöro. Éhesi bëhoho sheep muebejavuaje a böröme Bada Iesu God-ro ajamijamu guomoromo ri'øjadeje. God-hu Iesu ajamade hesi bëhoho Iesu köe rueromo guomamu éhuro God-hu no ioro'ioremu muebejavuo'iröhe jögoroho jiadeje. Éhuni Iesu ajamamu ri'øjadeje. ²¹ Amo na nege God-ro jemë inömo maho mu maho aho'o ajëmego huhu nimaje muoho vae avoho'irarijego o huro nosi dë vövöbajo'oho mae avohahuego noro mu

mae vaejego huro göromo dë mae jioröhego. Huro Iesu Keriso-are jöëni
ëhi ajamuijöro nege. Keriso-are ihoho ma-dö maro jiemu jio'ë'e. Iae mae.

Ijo tugoho'i jöhoje.

²² Aganomë naro ave jö harihoho jajivoromo bamëhe jemëro
adahoromo dë vövöbajo'oho biririvo'irarijego. Jemëro nadi u'uvö'i ma-
here. Jöho bogo ëgehuje. ²³ Röhu ave jöho uë'ië'e jemëro he'irarijego.
Nosi öho Timothy savoji gagore hijadoho jiovo nugöl'øjë'eje. Hu burëro
rovamu gavë'oho ëhuro na hu'o gemu mae ö'oromo gë'ejo. O hu bogo
burëro rovë'iroho naro sivue ö'lejo.

²⁴ Jemesi ekaresia a masijohu'o God-are aribövi ioro'iorohu'o jejëmijode
höre. Italy sa'a rajo ekaresiaho jaburo jemesi örire jejëmijö.

²⁵ God-ro ae aho'obëhe jemë huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

JAMES

James-hu God-are aribövi jejämijade jöhoje.

1 1 God-are mu vaejahaje o Bada Iesu Keriso-are mu vaejahaje aho na James jeve. God-are aribövieu jemesi sa'a vuonugo'i sa'a göre göre va'o raromarujoho naro jemesi örire jejämije.

**Biririvoromo God mae uehorovo'iröhe o hesi
örire uehoro mae bae'iröhe jöhoje.**

2 Nasi ö mueno'e huë vavaenehu böviehu bise'ehu burunö'e rueromo anégë'oho uvore: Ma-nimoroho'iröhe muoho rovë'e höjo. 3 Iae jemë'o gavaruje burunö'e rueromo anégamu God mae uehorovoromo riravë'oho ëhuro u'urume vaejë'i biririvobe val'arujeje. 4 Röhu u'urume vaejë'i biririvoromo va'onövore ëhuro ruahöl'ö'irarije. Ëhi ë'ë'oho ëhuro a duvahonö'e raromo'iramu ma-ëhi gemu jëvobe val'ë'e. 5 Röhu ja rahuaro uehoro bogojavë'oho God uavego uehoro mae bojamiiro. Ua gavë'oho God-ro iae ejaho'ële hu bogo nijio'irae'i ma-huë mae bojamuijaje aëro jië'ëro. 6 Röhu ua gavë'iroho nadi uehore niö'i bae'i ma-God gemu mae uehorovoromo ua gane. Bogo ma uehorovë'oho buru buruehu anego jovehu hasaromo ajiomobe abuebe val'ajëhi jasi uehoroho ëhi ruëre numëre jiope val'ë'e. 7-8 Ëhi javë'oho uehore niö'i baeromo öroho dadivoromo ëma juvo'a'anue. Ëhi jië'e uehoro baejë'oho nadi uvone: Badaro bojemi'iramu bae'ejöjo. Hu bogo mae bogo bojamii'ë'e.

**Bövi bise'o rumo'e ariböviohu'o bövi bise'o marohë'e
ariböviohu'o ëhi jië'e aribövi jabiesi jöhoje.**

9 Röhu Christian öe bövi bise'o rumo'e javë'oharo gal'irane jasi ihe sa'are jiajoho God-ro nigemahamu gavë'oho nimoronimorohë'i juvone. 10 O Christian öe bövi bise'o marohavë'oharo gal'irane jasi iho döre jiajoho sa'are bejahamu gavë'oho ja'o nimorohë'i juvone. Ëhesi bëhoho resu inehu sahorijajëhi bövi bise'o marohëvë'e aribövioho ëhi sisërë'amo'ë'e. 11 Majaëro rojomoromo birebire'e bamoromo resu ahore ravego rudoho sahohajeje. Inoho rireromajeje. Mabëhe gavaruoho sahorijego iae

barëjajeje. Sahori barëjajëhi bövi bise'o marohëvë'e ariböviohuro mue vaebe va'ojubo röhu maja ahë'o sisërë'amo'ë'e.

Huë vavaene rueromo nosi dëre bijahuaje jöhoje.

¹² Röhu huë vavaeni bövi bise'o rueromo dëre bijaho gavamu jaehu biririvoromo hijë'iroho huë mae javajeje. Biririvoromo ruahö'özë'iroho maro hi'irane röhoho iae bae'a'anue. Éröhoho God-ro uövuadeje: Na uehorovevaruje aribövioho bojëmi'ejöjo. ¹³ Röhu sisëhu ro dëre bijëho gëvë'oho nadi uvore: God-ro sisëho nugö'özëgo bijahuajejo. Nadi éhioho uvore. Rabëni hesi bëhoho God-are dëroho sisëho bogo bijohajeje. O God bogo sisëho nugö'özëgo nosi dëroho bijahuajeje. ¹⁴ Bogo éhioho jie. A'i ae gemu gemu dëre bijahuaje hesi bëhoho nosi sinohuro mu sisëho nimoromo jagu barovego éhuro sisëhuro ro bijahuajeje. ¹⁵ Mu sisë vae'i nimobe va'ojubo evare mu sisëho vaejarueje. Mu sisëho vaebe va'ojubo ijönö bejavuo'iramu evare iae barëjavuo'ë'e.

¹⁶ Nasi ö mueno'e éhuni nadi jemesi arijo'arijoho sareramirovoromo uvore: God-ro sisëho nugö'özëgo dëre bijahuaje höjo. Hu bogo éhioho ë'ajeje. ¹⁷ A'i suvuoro mabëhe aho'o hesi örire gemu jioromo rovajeje. God hu bövie bise'e jiji mujörü'e manaere majae nosi örire ajivavuo'iröhego avohade ahuro aji mahuremu iae bojamuijajeje. God bogo gorosovo'i bogo ramoramovo'i ma-ëhi gemuohemu ajivavuobe va'ajeje. ¹⁸ Huro hesi nimoromo hesi jö maho nugö'özadeje nosi örire rovego noro heromo nosi aru'ahoho i'ovahuego hesi abojo harihu'e javuoröhego. Hesi aboji harihu'e javuego éhuro inömo inömo bövi bise'o avoho'amadoho noro iosirëmiromo hesi nunire aribövioho javuoröhego.

**God-are jö bogo ma-hia'ëremu he'i a'i avo'avoho
ejahoromo mu vaeröhe jöhoje.**

¹⁹ Nasi ö mueno'e avehuremu uehorovore. Ae aho'obëhe jemëro jöho ma-burëro hia'ëremu henövore. Nadi ma-burëroho jöho majëhiromo ma-burëroho vörö'iraere. ²⁰ Aehu vörö'iraejë'oho bogo éhuro God-hu nimaje mu maho ri'öl'ë'e. ²¹ Éhuni va'inumi'e mu sisë aho'o vae'i arijarujoho uehorovoromo vuonugo'i God-hu dë vövöbajo'ere bamëhaje jöho ma-u'emu sanuovoromo ejahore. Ejahë'oho jöho darugo'ëro jië'ëro éhuro jemesi dë vövöbajo'oho i'ovëvo'iramu mae jëvo'ë'e.

²² Nadi sareramirovoromo God-are jöho ma-hia'ëremuoho here. A'i jöho ejahoromo huhu uëvajëhi muoho éhi vaere. ²³ God-are jö bogo e'i ma-hia'ëremu hejë'oho aririre garomo ²⁴ vuonugo'i va'oromo nu ano'o bogo avohorovo'i rumonimaruëhi ma-hia'ëremu hejarue aribövioho éhi jëvo'ë'e. ²⁵ A'i ae göehu aririre nu ano'o ga avoharuëhi éhi God-are jögoru ga avohoromo uvë'oho: Ma-maëro jië'ëro ejaruhuro bogo tövavuë'e maro raromo jijiharue höromö biririvoromo ma'enoromo bogo ma-

hia'ëremuoho heromo rumonimo'i a'i ejahoromo mu vaejë'oho ého iae mae jio'ë'e. Éhuro rabe rabe ë'ë'oho God-ro ë aribövioho ajëmiromo huë mae bojëminövo'ë'e.

²⁶ Röhü ae göéro göéro uvarueje: No God mae uehorovoromo hesi muoho ma'enarue hö uvo'i röhü bitaroho bogo taemë'lë atarueje. Éhi ë'aruoho jabumë ma-sareramirovoromo uvarueje: No mu mae vaejarue hö uvoromo ma-döhemu God uehorovoromo hesi muoho vaejarueje.

²⁷ A'i God Vavuohuro uvajeje: Aviéhi jië'lë muoho bogo ma-döeremu na uehorovevarue muoho jio'i dë vövöbajo'o uhohu'o vaejarue mue höjo. Öbi asisö'ohu'o magonaho doruhu'o huë vavaeni baejarooho noro jabumë ajëmiromo avoho muebejëvo'ejo. O no ave sa'a hesi mu sisëho bogo gavanovo'i ma-mu maemu vae'ejo.

Noehu ae aho'obëhe ma-gemuoho hö uehorovo'iröhe jöhoje.

2 ¹Nasi ö mueno'e nosi Bada Iesu Keriso hesi aji'lë hijajoho mae uehorovaruje jëvaje nadi ma-dajemuoho garomo aribövioho adovoromo ioro'ioroho rajéhi'i ioro'ioroho bijönimore. ² Éhesi bëhoho jemëhu God rajahi'i ro gagovaruje osare ae niö'iro rovö. Göhuro inömo'e aëro jië'ero maho io'amoromo rue'i göhuro inömo rumo'e aëro jië'ero sino sine io'amoromo rove. ³ Éhi'oromo rovamu gavë'oho niögu mae io'amë'e aho jemëro garomo rajahromo ua'a'aruje: Isi ro röho maro hijëjo. A'i niögu sisë'e aho garomo bijönimoromo ua'a'aruje: Janioho röhe bogojië'e jiaje éhi ma-namijëjo. O ua'a'aruje: Janioho arëte bogojië'e jiaje ave sa'aro nasi höru bëhohuro ro hijëjo. ⁴ Éhi uëvë'oho jemesi aribövioho adovoromo inömo rumo'e jië'oho ruëhi nugoi'i inömo börömo jië'oho viëhi nugarujeje. Éhi'oromo sisë'i uehorovoromo mevarujeje.

⁵ Röhü nasi ö mueno'e ave jöhuremu here. Ave sa'are ariböviehu garuomajoho inömo rumo'e ariböviëro jëvë'ero sisë'i raromarueje. Sa'are sisë'i raromaruoho ë aribövioho jabumë God-ro baejëvadeje jaburo bogo sisë'ioho uehorovo'i avo'avoho hesi örire ma-avo'avoho uehorovo'iröhego. Mae uehorovoromo hesi öri ari'ere va'ego muebejëvo'iröhëni. Éhesi bëhoho mami'e God-ro uëvadeje: Ae rahu na uehorovevë'oho naro ajëmi'ejöjo nasi öri ari'ere rovego muebejëvo'irodëni. Éhuni iae ë inömo rumo'e aribövioho éhi ajëmi'ële. ⁶ God-ro inömo rumo'e aribövioho éhi ajëmijajeje röhü jemëro jabis iohoho ijumëharujeje. Éhi ë'arujoho röhü rahumëro jemë iosirëmiromo i'u'e muoho bojëmiruomajeje. Inömo ma'e aribövihuro é'arueje inömo rumo'oho bogo. O rahumëro guduamëvoromo court-roho va'o bahijëvorusuomajeje. Inömo ma'e aribövihuro éhi ë'arueje inömo rumo'oho bogo. ⁷ Jemë Keriso-are iho baejarijeje röhü ë inömo ma'e aribövihuro Keriso-are iohoho ijumoruomajeje. Éhuni nadi inömo ma'e aribövioho rajéhi'i inömo rumo'e aribövioho bijönimore.

⁸ Röhu jögoru börömo börömoho God-are surire jajivoromo uövuë'eje: Jaehu jasi arijo'arije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho ëhi rajéhinëjo. Jemëhu ë jögoru ejahë'oho iae maeje. ⁹ Röhu jemë dajohemu garomo ioro'ioroho rajéhi'l ioro'ioroho bogo rajéhijë'oho ého jemëro sisë ë'oromo jögoroho ahë'ëro i'ue bae hesi jëve. ¹⁰ God-are jögoru ejahobe va'oromo röhu jögore gemu ahë'oho éhuro hesi jögoroho aho'obëhe sisë vae'iramu övövo'le ae javo'ë'e. ¹¹ Ëhesi bëhoho God-ro uövuadeje: Nadi goho'amonëjo. Röhu ë ae gemuohuro jö göhu'o uövuadeje: Nadi ae gö anonego guomo'irajo. Ëhuni ja bogo goho'amo'i röhu ae gö anë'oho God-are jö ahanue ae javo'ë'e. ¹² Ëhuni uvonövore: God-are jögoru ejahë'oho éhuro mu sisëhu tövavuadoho jiovahuego maro raromarue höjo. Ëjögoroho God-ro ijönö garomo nosi muoho mevo ga'a'ajëjo no ejahë'e o bogo ejahë'e muoho vaejë'e javuo'iramu. God-ro hesi jögoroho garomo ëhi mevo gö'la'ajë uvoromo jemëro ého uehorovë'l jöho atobe muoho vaebe jijihore. ¹³ God-ro mevavuo'ajë uvo'irarije ë hesi bëhoho God-hu mevavuë'iroho gö'iröhe huë bogo baejëvare aho hesi nunire ro riravamu gövuë'oho bogo huëho baejavuo'i mana i'ue bojamui'ë'e. O huë baejëvare aho hesi nunire ro riravamu gövuë'oho God-ro i'ue bojamui'i ë'oromo vuonugo'i huë baejavuo'ë'e.

**No bogo ma-döhuremu God mae uehorovo'i uhohu'o God mae
uehorovoromo hesi jö ejahoromo mu vaeröhe jöhoje.**

¹⁴ Nasi ö mueno'e aehu uvë'oho: Iae na God mae uehorovaje hö uvoromo röhu God-hu nimaje mu bogo vaejë'oho ëhi jië'e aho God ma-simanëremu mae uehorovajeje. I'o mu bogo vae'i God uehorovoromo éma hijë'oho God-ro bogo maroho bamö'ë'e. ¹⁵ Ëhesi bëhoho jasi Christian ö ma'ino'e iruno'e niögu suhi'e bogo eni jëvamu gëromo ¹⁶ röhu bogo mae bogo ajëmi'i ma-jöemu uëvë'oho: Maro va'onëjo. Va'oromo niögu mae ujuohoromo io'amoromo i mae ujuohoromo iromu hinëjo. Röhu jabesi sinehu nimaruoho bogo ajëmë'e ma-majëhijë'oho na ého eni jio'ë'e o bogo. Ëho bogo eni jio'ë'e. ¹⁷ Ma-jöemu majëhijë'oho bogo eni jiajëhi ëhi God-hu nimaje muoho bogo vae'i God ma-dajëremu uehorovë'oho ého ma-bëhi rumo'e muohoje.

¹⁸ Röhu aëro uel'ë'e: Ae göëro God mae uehorovaje höjo. Ae göëro mu mae vaejaje höjo. Ëhi ue'iramu naro ua'ejo: Röhu aho diehi'oromo God mae uehorovoromo muoho bogo vaejaje höjo. Röhu naro mue vaeromo éhuro ja röjah'i'iramu ge'a'anuëjo na God mae uehorovaje ae jevo'iramu. ¹⁹ Röhu ja simanëremu uehorovoromo uvanueje: God gemu jiajëjo.

Mabëhe. Satan ajamijarue aru'ahoho jabu'o uvoruomajeje: God gemu höjo. Ëhi uehorovoromo ma-juhuonibijohoromo butubutumoruomajeje. Ëhuni ma-simanëremu God uehorovë'oho bogo eni jie. ²⁰ Uehoro bogojië'e ae jave. God-hu nimaje muoho bogo vae'i ma-God uehorovë'oho

ëho bëhi rumo'eje. Ëhi jië'e jöho na ja nage naro röjëhijego ga'iro. Aveho hene. ²¹Nosi hijo miono'e Abraham diehi'amu hesi ihoho God-are nuniroho maho jiadeje. God-hu nimade muoho huro vaeromo hesi harihoho Isaac baeromo God-ni suvuoro buejarue maratu döre God-ni bamadeje. Ëhi'amu ëhuro hesi ihoho God-are nunire maho jiadeje. ²²Ja'o gane. Abraham-ro God mae uehorovoromo o God-hu nimade muoho vaeromo mue niö'i havëvoromo vaejadeje. God-hu nimade muoho vaejë'ëro ëhu'ëro God uehorovadoho iae eni jiadeje. ²³Ëhi jië'ëro God-are surire jö uövuadëhi iae ëhi jiadeje. Jöho jajivoromo üövuë'eje: Abraham-ro God mae uehorovamu gaveë'ëro God-ro uvade höjo: Abraham-are ihoho iae mae höjo. Ëhi'amu aëro uvoruomadeje: Abraham God-are aemo'aeme höjo. ²⁴Ëhu'ëro jië'ëro jemëhu gavarujoho God-are iohhemu ëma uehorovë'oho bogo ëhuremu nosi ihoho God-are nuniroho maho javuajeje. A'i God uehorovoromo röhu hu nimaje mu vaejë'ohuro ëhuro nosi ihoho God-are nunire mae javuajeje.

²⁵Röhu jö göho naro ua'ejø bëhoho avoho ga'iranego magonahehu mu ma vaejamu ëhuro hesi iho God-are nunire ma jiade jöho. Magonahe gemu hesi ihoho Rahab-ro iae hijade höjo. Hu ae siho'amaje magonahe jiade höjo. Röhu hesi ihoho God-are nunire mae jiade höjo. Diehi'oromo ëhioho jiade höjo. God-hu nimade muoho huro vaejamu ëhuro ëhi jiade höjo. Huro gevade Jew rajëro God-are ihore rovamu gëgorovo ajëmiromo osare hu'irae baejëvo rueromo röhu öri göro rëmö'özade höjo mae val'iröhego. Ëhi ë'amu hesi ihoho God-are nunire mae jiahade höjo.

²⁶Ëhi jië'ëro ave uhu jöho majëhije. Nosi sino haho'ere aru'aho bogojië'oho nosi sinoho ëma imo javuo'ë'e. Ëhesi bëhoho no God uehorovo'i röhu huhu nimaje mu bogo vaejë'oho no ëma imo sinohuremu God uehorovarueje.

Jö maemu ato'iröhe jöhoje.

3 ¹Nasi ö mueno'e God-are jö röjëhijarue muoho majëhi'ii'e. Nadi ae aho'obëhe God-are jö röjëhi'irarije muoho ëma baere. Rabëni hesi bëhoho jemë'o iae gavarujeje Christian a ioro'ioro God-ro iae mevëvo'i röhu hesi jö ae röjëhijarue aribövi nosi muoho God-ro ga avohoromo darugo'o mevavuo'e'e. ²No ae aho'obëhe mue aho'obëhe garaejarueje. Röhu ae rahu bogo bitaro garae'i jö maemu atë'oho ëhi jië'e aribövioho ma-maemu jioruomajeje. Jabesi bitaro jö'o taemë'oho ëhuro jabesi sino haho'e aho'obëhe taemorovoromo mu maemu vaeruomajeje. ³Ëhesi bëhoho horse jö'oho uehorovore. Horse jö'ore ö'oho ruaharueje ëhuro ö'i vitunö vitunö jaguvego jaguvaruinö ë va'iröhego. Horse jö'ore ruahë'ëro ëhu'ëro horse dajo haho'e aho'obëhe ri'özego no naguajinö ë va'ajeje. Ëhi nosi jö'oho taemë'oho nosi sino haho'e aho'obëhe taemorovoromo mu maemu vaejarueje. ⁴O boat jöho uehorovore. Boat-oho börömeje. Buru

böröméro hesi niögu ba'uorimarie namiromo biduoho baeromo va'ajeje. Boat böröme jio'i buru böröme jio'i röhu damu bise'oho ma'enoromo hunuovego dinö'e va'i nimë'iroho ë va'ajeje. 5 O nosi bitaroho iae gemuohoje. Boat damu bise'o jiajëhi nosi bitaroho iae ëhi inömo bise'eje. Inömo bise'o jiajoho röhu damuehu boat börömo hunuovajëhi ëhi nosi bitarohuro mu börömo hesi jöho ëma jö huhe atarueje.

Röhu aveho uehorovore. Väni hödu biseharihohuro ëhuro je'o börömoho ravo barë'ë'e. ⁶ Bitarehu jö sisë ataruoho ëho väni sisëho va'ëneje. Sisë bövie bise'e uehorovaruoho vaejarooho bitarëro atarueje. Bitaroho nosi sino haho'ere jië'ëro ëhuro nosi uhoho aho'obëhe sisërëromo rumorovobe va'ajeje. Jö sisë atë'iroho mue aho'obëhe ijumaje vänohuro ravanovajeje. Ëhesi bëhoho Satan-are öri ari'ere jioromo ro nosi muoho aho'obëhe ijumo'amajeje. ⁷ Uge sigobe je'o maje jovo maje ihe gö gö aruëre anumëre jijihoruomajoho röhu aëro ahego ëhi ë'aruoho vuonugo'i ma-jabesi röhoremu raromarueje. Ëhi ë'iröhoho aho no eni javuajeje. Ëhi ë'ë'e javue. ⁸ Röhu jö aruëre anumëre ataruoho ahorovoromo ëhi ë'aruoho vuonugo'i ahorirëremu ato'iröhoho a vadu'oho bogo eni javuo hesije. Nosi bitaroho sisë vörö'e sigobu jabesi bitaro va'ënëro jië'ëro ae gö ëhi jö sisë bojëmego sisërërovarueje. ⁹ Bitarohuro ëhuro nosi Vavuoho Bada mae uavarueje. Röhu ë God mae uavarue bitarohuro ëhuro God valëne avoho'amade a jabesi örire jö sisë üëvarueje. ¹⁰ Jö'e gemuore jioromo röhu jö mahu'o jö sisëhu'o jovonö'e rovajeje. Nasi ö mueno'e ëhi jië'oho sisëje. ¹¹ Jovo mahu'o sisëhu'o sa'a gage gemuoroho bogo suorovajeje. ¹² Nasi ö mueno'e ijo bajo ihe gö gö bogo gemuoroho rae'i ö'lai bajoho bogo ijo bajohu'o gemuoroho rae'lë'e rabëni köe gö gö jië'ëro. Sö jovohu'o jovo mahu'o bogo gemuoroho vuoa'anue. Ëhu'ëro jö mahu'o jö sisëhu'o bogo vaerovo'ejo.

Uehoro mae niö'i göho ave sa'a hesi uehoroho ma-döhemu mae jio'i göho God-hu bojamua je uehoroho uhohu'o mae jiaje jöhoje.

¹³Röhu romorome uehorovë'e a o nuni aji'e a jemesirire jëvë'oho
ëhi jië'e ahuro hu diehi ë'ë'e. Hu avo'avoho hibe juvoromo mu maemu
vaeromo ma-u'emu taemo hiromo simano mae uehorovo'lë'e. Ëhi
ë'ë'oho no garomo uvo'ejø: Ëaho simano mae gavë'e ae höjo. ¹⁴Röhu
jemë ae gö jabesi mu mahuni dë vörönimoromo nu huodivo'i jemesi
ihohemu döre bamorovo'i nimë'oho nadi nimoronimorohoromo jö huhe
ë'oromo o jö sareroho atoromo God-are jö maho ijumore. ¹⁵Jemë ëhi
jië'e uehoro baejë'oho nani jemë uvarujeje: Ëhi jië'oho simano ma'e
uehore höjo. Röhu ëho bogo ö'idöroho jioromo ruvebi'i a'i ave sa'a hesi
uehoroho jio'i ma-nosi sinemu uehorovaruhö jio'i Satan-are ariböviehu
uehorovaruhöje. ¹⁶Dinö'e dinö'e ae göehu gö hesi mu mahuni dë
vörönimoromo jabesi sinemu uehorovoromo döre bamorovë'oho ëhi

jië'ire aëro iro muorovo'e vaeromo bövie bise'e gö gö vaejarueje. ¹⁷Sa'a hesi uehoroho éhije. A'i ö'lidöre jioromo ruvebijaje uehoroho göje. Éhi jië'e uehoro ma baejë'oho mu ma-mae uehorovarueje. Mu mae uehorovoromo gemuoro mae raromoromo muoho ma-u'emu vaeromo ma-sanuovoromo jöho ejahorovarueje. Jöho ejahorovoromo huë baerovoromo muoho avoho vaejarueje. No bogo ruëroho numëroho uehorovo'i ma-jöe gemu uehorovarueje. Bogo ma-döemuoho mu maho vae'i a'i avoho uehorovoromo dë vövöbajo'o uhohu'o vaejarueje. ¹⁸God-hu nimaje mu rueröhego nimë'oho urimo ma-u'emu sanuovoromo huë baerovo'iramu evare éhi jië'e muoho börömora'e'ëe.

Ave sa'a hesi mu sisë bogo uehorovo'i God gemu uehorovo'iröhe jöhoje.

4 ¹Röhu jemë ae göehu göehu iro muorovo'e vaejaruje hesi bëhoho rabeje. Sinohemu nimirajëro jië'ero éhu'ëro é'arujeje. Ae göëro göëro jemesi sivu sivue sinohuni bae'i nimiromo uehore göëro göëro gemuore umogihoromo éhuro é'arujeje. ²Éhesi bëhoho jemë bövie bise'e bae'i nimiromo röhu bogo baejarujeje. Bogo baeromo ae muo'amo'irögoro é'arujeje. Muo'amo'irögoro röhu ganiganimoromo bae'irarije öroho bogo birohogoro iro muorovo'e vaejarujeje. God bogo ua gavarujohuro éhuro bogo baejarujeje. ³O God ua gavë'oho éhu'o bogo baejarujeje. Rabëni hesi bëhoho jemë sisë'i uehorovoromo mae sisë éma ua gavarujeje éhuro baeromo jemesi sinehu nimirujohuni bu'ö'irarijëni. Éhuni bogo baejarujeje. ⁴Sarerি aribövie jëve. Magonahehu bogo baru uehorovoromo taemo hi'i ma-juvajéhi jëvanove. Éhesi bëhoho jemë bogo God gemu uehorovoromo taemo raromo'i ave sa'are mu sisëhu'o uehorovarueje. Jemë diehi'oromo bogo garomo uvarujeje: Ave sa'are mu sisëho böröme hö uehorovë'oho éhuro God bijönimarue höjo. Éhuni ae rahu ave sa'arohemu uehorovo'i nimë'oho hu God bijönimaje aeje. ⁵Iae God-are surire jöho uvë'eje: God-ro bojamuade aru'ahohuni vavaenimoromo uehorovavuaje höjo noro hu gemu uehorovo'iröhego. God-are jöho éhije. Röhu nani jemëro uvarujeje: Ého ma-jöe höjo. ⁶Röhu iae hu nime noro hu gemu uehorovo'iröhego. Röhu God-ro hesi nimiromo huë baejavuoromo ajamui avohajeje noro éhi é'iröhego. Éhi ajamuijaje jöho God-are surire jajivoromo uövuë'eje:

Biriri'ovoromo masije javuajë uvarue aribövioho God-ro ahëvaje höjo.

Ma-u'emu taemo raromarue aribövioho God-ro hesi nimiromo huë baejëvoromo ajëmijaje höjo.

⁷Éhuni God-are jöho ejahore. Satan rovë'oho ahore. Satan ahë'oho jemesirire jiajoho ju'ebiromo va'ë'e. ⁸God-are bëhoro va'ore. Hesi bëhire va'ë'oho huro jemesi bëhire rue'ë'e. Jemë sisë'e aribövie jëvaje övoho u'orovore. Vaji vaji'e aribövie jëvaje dë vövöbajo'oho avohorovore. ⁹Huë

vavaene börömoho baere. Jemë ma-ijo'ijovoromo nimoronimoroharujoho vuonugo'i ma-nierusuburu'e bamoromo raromore. ¹⁰ God-are nunoro uvore: Nasi ihoho abueje'e höjo. Ëhi uvë'oho God-ro jemesi ihoho döro bamëhö'ë'e.

Noehu bogo masijo riravoromo ae gö jabesi jö sisë ato'iröhe jöhoje.

¹¹ Nasi ö mueno'e nadi göëro gö hesi jö sisëho atore. Ö mueno'oho jabesi jö sisë jövë'oho o döre bamorovoromo uvë'oho: Ö mueno'oho sisë hö uvë'oho è hesi bëhoho God-are jögoroho sisë'i jövoromo döro bamorovoromo uvo'a'anue: A jabesi sisë bogo ato'iröhe jögoru God-hu bojamuadoho iae hesi höjo. God-are jögoroho iae hesi hö uvë'ohuro èhuro ja hesi jögoroho bogo ejaho'i a'i hesi jögoroho iosiramiromo mevo ga'a'anue gal'i God-hu bojamuade jöho diho mae jiego diho sisë jiego. ¹² Jögoru bamade aho gemuje. Nosi sisë mevahuaje aho gemuje. Èaehu mare bamavuë'oho o sisëre bamavuë'oho hu eni jie. Èhuni diehi'oromo uvanueje: Na böröme jevo'i God bise'e höromo èhuni döro bamorovoromo jasi a hesi jö sisë mevanueje.

Bogo nosi sivuoho eni javuajë uvoromo ma-döhemu nimoronimorohë'i ato'iröhe jöhoje.

¹³ Röhu ave jöho majëhi'ië'l here. Jemë a ioro'iorohuro uvarujeje: Jaruwo è amore iae no va'ejarëjo. O uvarujeje: Nëri è amore iae no va'ejarëjo. Va'iröhoho va'o vadune gemu hesi uhure è raromoromo mue vaeromo moni bövie bae'ejarëjo. ¹⁴ Ëhi uvarujoho röhu néri diehi jëvo'iröhoho dadivëve. Èhuni vadune gemu èhi jëvo'iröhoho èhu'o dadivëvajeje. Èhesi bëhoho jemë sue val'ëne jëve. Sueho majae bisemu numoromo evare dadovo va'oromo barëjähi èhi jëvo'ë'e. ¹⁵ Èhuni nadi uvo'ibejarije: Èhi è'ejarëjo. A'i uvo'ibejarije: Hesi Badahu nimë'ohuro no biririvoromo raromoromo èhi èhi è'ejarëjo. Èhi uvo'ibejarije iae mae jio'ibejo. ¹⁶ A'i jemëro uvarujeje: Èhi èhi è'iröhoho nosi sivuoho iae eni javuajëromo ma-döhemu nimoronimorohë'i atarujeje. Èhi jië'oho bogo maehuje.

¹⁷ Èhu'ëro jië'ëro ae rahu mu ma vae'iröhoho garomo röhu bogo vaejë'oho èho mu sisë vaeruomajeje.

Bövi bise'o marohë'e mae ariböviehu avo'avoho uehorovo'iröhe jöhoje.

5 ¹Röhu inömo marohë'e mae jië'e ariböviohumë aveho here. ²Nierusuburu'e bamo avohore huë vavaene börömo böröme jemesi örire rue'ië'e jiaje. ³Bövi bise'o börömo bëhi jëvajoho sagohoriromo muduhil'amo barë hesije. Giresasaëro jemesi niögoho tarivo'amo hesije. Dë'irael'amo'iramu èhuro jemesi nigoji öroho va'orahoro jio'i jemë vënëro ravëvanovo'ë'e. Ave

maja barë'ië'aje majare jemë inömo inömo bövi mae bahi avohë'e jëve.

⁴Aveho gahe. Jemesi mu aribövihuro jemesi mure va'oromo iruno'oho tarivoromo gagovëhë'ejö. Jemesi muoho ëhi vaejëhamu jemëro bogo manaho i'imëmi'i jemesi vajiohëro bahijë'e jëve. Vajiohëro bahijë'ëro ëhuni jaburo darugo'o uvoruomajeje: Nosi a masijoho rabëni nosi manaho bogo i'imamuarue höjo. Ëhi atarue jöho God bövi bise'o muebe'amaje aho hu iae hejajeje. ⁵Jemë ave sa'are raromoromo mahunö'e raromobe sinehu nimaje muohemu uehorovobe rovë'e jëve. Mahehu i ue'ahoromo masijorijaruëhi ëhi ë'obe rovarijoho mahunö'e muo'amëvego vuovo'irarije majaho rovë'eje. ⁶Mu sisë rumo'e aribövihoro jemëro sarerisareriëmiromo court vaejëvoromo uëvariijeje: Sisë'e jëvaje öri sisëro va'ohëjo. Ëhi'oromo muo'amëvariijeje. Röhu jabumë vörö rumo'ero jëvë'ëro jemë bogo ahëvarueje.

**Badahu rueröhego biririvoromo taemo raromoromo
muebe'iröhe o God-are örire änanimi'iröhe jöhoje.**

⁷Röhu ö mueno'e biririvoromo ma-taemo raromoromo muebejego Bada rue'iro. Jemë'o uehorovore. Nimarue iruno'o gagovo'ië'iroho öjë'ëro iruno'oho bogo burëroho gagovo'amarueje. Urimo biririvoromo muebejuvo urimore niohijo majaho rovego muebejuvo ijo tugoho'i niohijo majaho rovego biririvoromo muebejuvo ijönö iruno'e mabëhe rijego evare gagovo'amarueje. ⁸Iruno'o riröhego biririvoromo muebejarüëhi jemëro ëhi dë vövöbajo'oho biririvoromo muebere Bada vuonorö'o rue'ië'e jiaje.

⁹Nasi ö mueno'e huë vavaene rovego baejarujoho nadi göëro göenioho dë vi'ehimoromo éma nibejahirovoromo uarovore: Jero ë'ané höjo. Ëhi'amu gavë'oho God-ro mevëvoromo i'ue mana bojëmi'ële. Gare. No mevavuo'iröhe a hesi majaho dunove. ¹⁰Nasi ö mueno'e a mamioho uehorovore. Badare ihore jö majëhinövare aribövihoro uëve. Jabumë huë vavaene baeromo röhu ma-biririvoruomadeje. Jabuhu biririvarëhi jemë'o ëhi biririvore. ¹¹Ae gö gö huë vavaeni baeromo röhu biririvarohuni ëhuni no uvarueje: God-hu mabëhe ajämijadoho jioruomajëjo. Ëhuremu uehorovore. Röhu a mami ae Job-hu huë vavaeni baeromo röhu biririvade jöho iae jemë'o hejarijeje. Job-hu biririvobe rovamu ijönö Badahu mabëhe ajamijade jöho éhu'o gavarujeje. Iae Badaro bogo bise'o vadu'oho vavaenimoromo huë baejavuaje ahuro jië'ëro éhu'ëro Job ajamijadeje. Ëhuni jemë huë vavaene baeromo biririvë'oho God-ro jemë'o ajëmi'ële.

¹²Nasi ö mueno'e ave jögoru börömo börömoho here. Jemëhu jö atë'iroho nadi ö'idö ihoroho o sa'a ihoroho o bövi bise'o ihoroho atorego darugo'e jöho jio'iro. Nadi éhioho ë'i a ejaho'ië'iroho ma-uvore: Io'ajo. O bogo ejaho'ië'iroho ma-uvore: Bogajo. Ëhemu uvore. Ëhemu uvë'oho éhuro God-ro bogo mevëvoromo i'uoho mana bojëmi'ële.

¹³Röhu jemë ae gö huë vavaeni baejë'oho é ahuro God-are örire änanimi'iro. Ae gö dë sasohë'oho huro jöe ioromo God-are örire

rajahi'iro. ¹⁴Ae gö guomo guomo baejë'oho huro ekaresia muebejarue a duvahohuni jöe nugöl'ögego rue'iro. Rueromo jaburo God-are örire äninanromo Badare ihole ijo bajo'e jovoho otehaho'iro. ¹⁵God mae uehorovoromo äninanmijë'oho éhuro Badaro guomo guomo'e aho ajami'iramu marëromo i'ovo'ë'e. O mu sisë rabe rabe vaejë'oho God-ro uehorovoromo vuonugaho'ë'e. ¹⁶Ëhuni mu sisë vaejë'oho ae göëro gö hruoho majahirovonövore. Ëhi'oromo göëro göho uehorovoromo God-are öroro äninanmirego guomo guome o sisë rabe rabe jëvajoho marëjëvo'iro. A maehu äninanmijë'oho God-ro börömo mae ajëmi'ë'e. ¹⁷Ëhesi bëhoho jö God-aro baeromo a majëhinövade ae Elijah no va'ëne ae jiadeje. Röhu God-are örire biririvoromo äninanmijadeje énoho barejöro. Äninamijamu éni sa'are bogo rovadoho vadune aho'obëhe niö'i gemu röhu manaere aho'obëhe 6 éhi barëjadeje. ¹⁸Barëjamu röhu maho God-are örire uavamu huro énoho nugöl'öjamu rovamu sa'are iruno'oho marë'amadeje.

¹⁹Nasi ö mueno'e jemë ae göehu God-are öri ma vuonugo'i aruëre anumëre ma-val'amu gagoro ae göehu ajamijamu öri mare sionehu rovamu gavë'oho ²⁰jemëro uvore: Ae öri sisëre juvajoho ae rahuhu ahoromo mu mae röjahijë'oho éhuro ë a hesi aru'ahoho ajami'iramu bogo guomo öriroho va'a'ajëjo. O éhuro God-ro mu sisë aho'obëhe mu'u'amo'ajëjo. Ahia mino'e.

1 PETER

Peter-hu God-are aribövi jejämade jöhoje.

1 ¹Iesu Keriso-are apostle Peter naro jemesi örire jejämije. God-hu hesinö baejëvade aribövioho jemë jemesi sa'aho vuonugo'i Pontus Galatia Cappadocia Asia Bithynia ë sa'are ma-jahuri raromobe va'aruje aribövie jëve. ²God Vavuohuro hesi nimë'éro jemë baejëvamu hesi Aru'ahohuro jemë avohëvadeje ëhuro jemëro hesi aribövi maemu jioromo Iesu Keriso-are jöho ejaho'irarijego o hesi köhuro jemë u'ovëvo'iröhego.

Na nege God-ro huë baejëvoromo ajëmi avohego maro raromonövo'irarijego.

Mae javuoröhego noehu biririvoromo muebejarue jöhoje.

³Asë'e God hu mabëheje. Hu nosi Bada Iesu Keriso-are Börömeje o göho hesi Vavueje. Ëaho God Vavuoho hu mabëheje. Ëhesi bëhoho huro nosi jöëni börömo mae vavaenimë'éro Iesu Keriso ajamamu guomoromo ri'ójadohuro ëhuro no'o ajamuamu i'ovoromo mu i'oho baejë'éro nune jioromo biririvoromo muebejarueje mae javuoröhego. ⁴Noro muebejarueje Vavuehu hesi aribövi no bojamui'iröhe suvuoro mae gö gö baeröhëni. Ësvuoroho ö'idöre jemëni nugëhë'eje u'emu bae'irarijego. Ëö'idöre jiaje suvuoroho bogo sagohori'i bogo sisërë'i mamaemu jiobe va'ë'e. ⁵Iae jemëhu God ma uehorovarujohuro ëhuro God-ro hesi darugohuro burunö'e aegëhobe va'ajeje ijo tugohol'i majaho rovego evare maro bamëvo'iröhe öroho mami'e avohëhë'éro evare röjëhijego ga'irarijego.

⁶Huhu maro bamëvo'iröhe öroho uehorovoromo nimoroho avoharujeje. Iae jaruwoho God-hu nimë'oho jemëro huë vavaene bövie bise'e baeromo ëhuro majae ma-bunemu vavaenimë'e raromarujeje. Ëhi jie röhu iae nimoroharujeje. ⁷Huë vavaeni baejaruje hesi bëhoho jemë'o no'o ga'iröhëni jemesi uhohu'o biririvoromo God mae uehorovego. Ëhesi jöho na uhü'e uë'ię'e. Gold mae avoho'ië'iroho vëniro buejarueje. Vëniro buejego ravoromo val'inumoho si'urë barë'i ma-aji mae jiajeje. Röhu gold-ho bogo ioro'ioremu jio'irögoro jemëhu God mae uehorovaruje muoho ma-jiemu jiobe va'ë'e.

Êhi jië'éro God uehorovaruje muohuro gold-ho iosiramiromo ma-mabéheje. Röhu vénéhu gold buejego ravajëhi huë vavaenohuro jemesi örire ëhi véninö'e ravëvajeje. Röhu gold vénire buejego ravoromo sisë si'urë barë'i aho'o ma-maemu jiego gavarüehi jemë ëhi huë vavaenohoh baejarujeje ëhuro jemëhu God uehorovarujoho biririvego jemë'o no'o garomo uvoröhëni: Jemë huë vavaene baeromo biririvoromo God mae uehorovobbe rovë'éro ëhu'éro jemesi uhohu'o God maemu uehorovaruje höjo. Ëhi uvego Iesu Kerisoro a nuniro rovego evare God-ro jemesi ihoho döro bamëhoromo rajëhiromo mabéhe uëröhego. Ëhu'éro jemë huë vavaenohoh baejarujeje. ⁸ Amo Iesu Keriso rue'iramu jemesi ihoho ëhi ma-maemu jiëhö'e. Avevejö'oho jemë hu bogo gavë'e jemesi dë vövöbajo'o uhure hesi örire uehorovarujeje. Jemë hu bogo nunoho gavarujeje röhu hu mae uehorovoromo nimoroho avoharujeje. Nimoroharuje jöho börömo bëhe jië'ego ë hesi jöho bogo ato varijënoho jëve. ⁹ Jemëro uehorovoromo uvarujeje: Noehu Keriso mae uehorovarue hesi bëhoho ijönö God-ro nosi dë vövöbajo'oho maro bamahuo'iramu iae mae javuo'ajë uvoromo huë mabéhe jëvego nimoroharujeje.

¹⁰ Urimo Keriso bogo rovaddevare evare God-hu jemë mare bamëvoröhe jöho jö hesirire baeromo majëhinövare a mamiohuro majëhinövareje. Majëhiromo röhu ë jö hesi bëhoho avo'avoho nahareje ga'i ë muoho diehi jiego. ¹¹ Kerisohu vi'ehi baeromo guomoromo ijönö aji bae'iröhe jöho Keriso-are Aru'ahohuro jabumë röjëhijamu simanore baeromo bëhoho nahoromo uvoruomadeje: Ëhi jië'e muoho divare diehi jio'a'ajëjo. ¹² Bëhoho nahamu God-ro röjëhijamu garomo uvareje: Noehu jajivarue mu mabéhoho jaruovo ave sa'are raromaruoho no bogo ga'i ijönö raromoruomoröhe aribövihohuro garuomo'ajëjo. Ëjöho God-ro röjëhijamu baejareje. Röhu avevejö'oho ë muoho jemë iae hejë'e jëve. God-hu ö'idöre jiamu noni nugöl'ójade Aru'aho hesi uehoroho baeromo aëro ë mu ma hesi jöho huruoho majëhijamu hejarijeje. Ëmu ma hesi bëhoho aneraho jabu'o he'i nimoruome röhu bogo eni jëve.

**Noehu mu sisë bogo gavanovo'i mu maemu
vaeröhego God-hu uövuade jöhoje.**

¹³ Ëhuni nune jioromo mue vae'i avo'avoho uehorovore. Iesu Keriso a nuniro rue'iramu God-are aji maho bae'a'aruje. Ëjöhuremu avo'avoho uehorovë'e raromore. ¹⁴ Ëhi uehorovë'e raromoromo God-are jöhuremu ejahonövore. Mami'e God-are jö bogo hejarije majare jemesi sinehu nimajohemu vaejarijoho ëhi jië'e mu öriroho nadi jijihore. ¹⁵ Nadi ëhioho jijihö'i a'i mue bövie bise'e vaejë'iroho dë vövöbajo'o uhohu'o ma-mae jioromo raromo jijihonövore. God-hu jemë hesinö jëvojöro uëvade aho hu ma-maemu jiajëhi ëhi jiore. ¹⁶ Ëhesi bëhoho God-are surire jöho uvë'eje: God na ma-maemu jevë'e jiaje ëhuni jemë'o ma-maemu jiorëjo. Ëhuni ëhi ë'onörovore.

¹⁷God-ro bogo nue gö gö uehorovoromo gö'i a'i ma-gemu göromo nosi muoho diehi jiego garomo mae o sisë uövuajeje. Ëhi jië'e aho jemë Vavuoho hö uavarujeje. Ëhuni ave sa'are ma-jahuri raromarujoro God börömoho hö uehorovë'i raromore. ¹⁸Ëhesi bëhoho jemesi hijo miono'ohuro Keriso bogo uehorovë'ero bëhi rumo'le muoho röjëhibe rovamu jemëro ëhemu ejëhoromo sisë hesi darugoremu raromonövarijeje. Ëhi jëvë'ero God-hu nimaje muoho bogo vae varijënoho jëvadeje. Ëhi jëvamu God-ro ajëmijë'ero mae jëve. Röhu jemë'o iae gavarujeje. God-ro jemë ajëmi'irögoro ijo bajoho o bövi bise'o maho bogo öho bu'öromo ëhuro ajëmijadeje ëhi jië'e inömoho ma-jahuri inöme jïë'ego. ¹⁹A'i Keriso-are kö maho bamoromo ëhuro mae ajëmijadeje. Ëhesi bëhoho urimoroho Jew rajëro God-ni suvuoro bamaho'ie'iroho sheep harihe ma-mahuremu muo'amoromo suvuoroho bamahoniövareje. Keriso ëhi jië'e suvuoro maemu jiadeje. Ëhi jiamu God-ro hu bamadeje jemëni guomoröhego. ²⁰Jemëni guomoröhego sa'ae bövie bise'e bogo bamadevare God-ro hu baejadeje. Amo ave ijo tugoho'i majare jemesi jöëni God-ro hu nugö'öjamu a nuniro rovadeje. ²¹Rueromo jemë ajëmijë'ero ëhu'ëro jemëro God mae uehorovarujeje. God-ro Keriso ajamamu ri'löromo aji maho baejë'ero ëhu'ëro jemëro God gemu uehorovoromo uvarujeje: Iae huro no'o ajamui'ajëjo.

²²Röhu God-are jö maho ejahoromo ëhuro mu sisë uehorovarijoho vuonugë'e jëve. Vuonugo'irögoro Christian ö mueno'oho bogo ma-döemuoho a'i dë vövöbajo'o uhohu'o uehorovëvë'e jëve. Ëhuni göéro göho dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvo avohore ²³ë hesi bëhoho jemë Christian vaeromo ëhuro harihu aboiji'e i'le rahëvanovamu i'oro aevoromo biririvë'e jëvaje. I'o rahëvade hesi bëhoho vuovëvo'iröhe vëmu vavu'o jabesi ujoho bogo bamëvo'i a'i God ioro'ioremu hijaje a hesi ujoho bamëvadeje. God-are ujo hesi bëhoho iae God-are jöeje. Hesi jöho darugo bojëmijaje ioro'ioremu jioröhe jöhoje. ²⁴God-are surire jöho ëhi gemuoho uvë'eje:

Ae aho'obëhe garasi va'ëne jio'amajëjo.

Inöme bövie bise'e mabëhe hö uehorovaruoho öho resu resu ino va'ëne höjo.

Röhu garasioho sahori'amaje höjo.

Resu inoho rireromaje höjo.

²⁵A'i Badare jöho ëhi jiemu jioibe va'aje höjo.

Ëjöho iae Keriso-are jö ma aehu majëhijamu hejarijohoje.

Bada Iesu hu munë va'ëne jiaje jöhoje.

2 ¹Jemë i'le rahëvanovë'e aribövie jëvë'e jiaje ëhuni mu sisëho aho'obëhe vuonugore. Sareri sareri'e muoho döëremu mae vaejaruje muoho vuonugore. A jabesi mu mahuni dë vörönégajoho vuonugore. Jö sisëho vuonugore. ²⁻³A'i jemëro mami'le herovarijeye Badaro jemë hüe baejëvamu.

Huë baejëvamu herovë'e jëvaje ëhuni i'e rahëvë'e asisö'ehu amu rihu ue'aho'i nimoruomajëhi ëhi dë vövöbajo'o hesi amu maho ue'aho'i nimonörovore. Ëhi jië'e amu ue'ahë'oho jemesi aru'ahoho biririvobe va'ojuvo ijönö a duvaho val'ene jioromo maro raromo'aruje. ⁴Röhu jemëro Bada Iesuarinö ruere. Hu hesi darugoremu hiromo darugo bojamuijaje ahoje. Hu munë va'ëneje. Ëmunëho aëro sisë hö uvoromo vuonugamu God-ro maego hesi baejadeje. ⁵Röhu jemëro Iesuare darugoho baejë'e jëvaje hesi öroro rovego God-ro jemë munë gagovëvanovoromo hu'o havëvoromo javu böröme vaejëvanovo'iro jemë gemuoro jëvege hesi Aru'ahohuro ë va'o hi'iröhe. Ëosa börömore jemë ë rumo va'oromo priest muoho vaenövo'aruje. Jew rajo priest-ehu God-are osa börömore rumo va'oromo God-ni suvuoro bahijaharëhi jemëro ëhi priest muoho vaeromo jemesi dë vövöbajo'o suvuorohu Iesu Keriso-are jöëni God-are örire bojaminövo'aruje. Ëhi jië'e suvuoro bojamijë'oho God-ro garomo nimajeje. ⁶Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje:

Ëhuro gahëjo. God naro munë va'ëne aho Zion bamajëjo
huro munënö'e biriri'e bönu mabëhëro namijego ëhuro javuoho
bibivoröhego.

Ae rahu ë aho mae uehorovë'oho bogo javojimo ga'a'ajëjo.

⁷Mae uehorovaruje aribövioho jemëro uvarujeje: Ëmunëho iae mabëhe höjo. A'i bogo ma uehorovarue aribövi jabesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje:

Munë javue vae'irögoro munë gemu bijönimoromo vuonugare höjo.
Vuonugaroho jaruwoho ë munëhuro javuoho nigemo'ego bibivoromo
mae namijajëjo.

⁸Röhu jabesi jö göho jajivoromo ëhi uvë'eje:

Aëro ë munë va'ëne are ro biberovo'aruëjo.
Hesirire ro rireromo'aruëjo.

Biberovarue hesi bëhoho God-are jöho juahobijioharueje God-ro ëhi jië'e i'uoho bamëhë'ëro.

No God-are aribövie javuaje jöhoje.

⁹A'i jemë God-ro baejëvë'e aribövie jëve. Hu'o masije riravaruje priest ömo'öme jëve. Ma-maemu jëvë'e aribövie jëve. Hesiremu jëvaje hesi bëhoho jemëro hesi mu mabëhi hesi jöho ae majëhi'irarijego rabëni jemë ramoramore raromamu huhu baejëvoromo hesi aji mare bamëvadohuni ëhuni ae majëhi'irarijego. ¹⁰Urimoho jemë iho rumo'e aribövie jëvadeje. Jaruwoho God-are aribövie jëve. Urimoho God-are huë maho bogo baejarijeje. Jaruwoho hesi huë maho baejë'e jëve.

No God-are muemu vaejarue aribövie javuaje jöhoje.

¹¹Aganomë na jögore bojëmi'irögoro ë'e. Jemë ave sa'are raromarujoho sa'a görë ma-jahuri raromarue aribövioho va'ëne jëvanove. Ëhuni uëve

jemesi sinehu mu gö gö nimoromo aru'ahohu'o umogihajoho nadi gavanovore. ¹² A'iro God bogo uehorovarue ariböviohu'o raromoromo mu maemu vaebe va'ore. Ëhi ë'ë'oho jabuméro jö sisë bu'öromo jemë sisë vaejaruje hö uëvaruoho röhu gö'iröhe jemë mu mae vae'iramu gëgorovo va'o ého majaho rue'iramu God-are ihoho mae ua'ë'lö.

¹³ Röhu Badare jöho uehorovoromo aehu masijo bahi'amare aribövioho aho'obëhe jabesi jöho ejëhore. Aehu böröme namiromo nosi sa'ae aho'obëhe muebejavuajoho ejahore. ¹⁴ A börömo hesi bëhire raromoromo sa'are mu muebejëvaruoho ejëhore. Ësa'are a börömohuro jabumë rëmö'öjë'eje mu sisë'e aribövioho i'ue bojëm'il'i mu ma'e aribövioho mae uëröhego. ¹⁵ Jemëhu a masijo ejëho'irarije hesi bëhoho God hu nime jemëro mu mae vaejego sisë'i uehorovarue aribövihuro ého garomo simano rumo'e jöho vuonugoröhego. ¹⁶ Röhu aehu a gö jabesi darugoremu raromoromo jabesi muemu vaejarüehioho nadi éhioho raromo'i mae raromo jijihore. Ëhi'ore röhu nadi uvore: No bogo a darugoremuohu raromo'i iae no nosi mae raromo jijiharuëromo éhuni ri'öromo mu sisëho vaere. A'iro uvore: No God-are darugoremu raromoromo hesi muemu vaejarue aribövie javuajëromo mae raromo jijihore. ¹⁷ Ëhi'oromo ae aho'obëhe rajëhire. Christian ö mueno'oho dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvore. God böröme hö uehorovore. Sa'are böröme namiromo muebejavuajoho rajahire.

Kerisohu huë vavaeni baejadëhi no'o éhi huë vavaeni baeröhe jöhoje.

¹⁸ O ae gö jabesi darugoremu raromoromo mu vaejëharuje ariböviharo jemesi mu simano vaejarue aribövioho masije hö uehorovoromo jöho ejëhonövore. Jemesi a masijehu a mae jioromo sanu'e jöemu majëhijë'oho ejëho'i röhu vörö'e aribövioho jabu'o ejëhonövore. ¹⁹ Ëhi jië'e sisë aribövi ejëho'irarije hesi bëhoho jaehu God-are jö uehorovanuohuni aehu huë vavaeni éma bojamamu ma-herovë'i taemorovoromo hijë'oho God-are huë maho bae'a'anue. ²⁰ O jemë mu sisë vaejamu aehu muo'amëvamu jemëhu ma-taemorovë'oho no rabëni uvo'eo: Jemë taemorovarujohuro jemesi ihoho ajiomë'e höjo. A'i jemë mu mae vaejë'iro huë vavaeni bojëmamu ma-taemorovë'oho éhuro God-hu gavajoho maeje. ²¹ Rabëni hesi bëhoho God-ro éhi jië'e huë vavaeni'e muoho jemesi örire bojëmijë'eje. Keriso hu'lō jemesi jöëni huë vavaene baejadeje. Huë vavaene baeromo éhuro jemëhu diehi ë'irarije muoho röjëhijadeje huhu ë'adëhi jemë'o éhi ë'irarijego. ²² Hu mu sisëho bogo vaejadeje. Sareri'e jöho bogo jövadeje. ²³ Aehu sivohijaroho bogo mana sivëgonövohijo. Aehu vi'ehi bojamihijaroho hu bogo jö darugo'oho mana majëhinövohijo. A'i hesi arijo'arije God-are övo döre bamorovadeje hu mae mevoromo gavaje aego. ²⁴ Ëhi'oromo huro nosi sisë hesi il'uoho hesi sino haho'ere baeromo korosire guomadeje éhuro no vuovanovoromo öri sisëho

ioro'iore gemu vuonugo'i i'ovoromo öri maremu jijihoröhego. Huhu vi'ehi baejadohuro ehuro jemë sisë'i raromarijoho marejëvë'eje. ²⁵ Sheep-ehu sidövanovoromo jijiharijoho jaruvoho sheep o jemesi aru'aho muebe'amaje a hesiro vuonorölö rovë'e jëve.

Vaboro'o baru'o diehi ë'iröhe jöhoje.

3 ¹⁻² Röhu vaboroharo jemesi baru jabesi jöho ëhi ejëhore. Ejëhorego baruehu God-are jö bogo ma uehorovë'oho vaboro jemesi Christian jöho bogo hejë'e jemesi muohemu garomo ga'iro jemëro God böröme hö uehorovoromo mu ma-maemu vaejego gérömo huotorovoromo Keriso mae uehorovoruomo'iro. ³ Röhu jemë mae jëvego baruehu gëjöro nimë'oho nadi sinemuoho rajahirovoromo ijo bajo börömoho bu'öromo ehuro simano uoho avohorovoromo nieniaho niögoho bövoho bise'oho imoromo io'amego mae jëvego gë'iro. ⁴ Nadi sinemuoho uehorovo'i a'i dë vövöbajo'o uhohu'o avohorovego gë'iro jemesi muoho mae jiego. Sino avohorovë'oho mavojirojëvo'iramu sisërëjëvo'ë'e. O dë vövöbajo'o avohorovë'oho gë'ë'o mae jëvemu jëvobe va'iramu. Dë vövöbajo'o avohorovo'irarije hesi bëhoho ma-u'emu taemo raromo'irarije jöhoje. Jemë ma-u'emu taemo raromë'oho God-ro gëvajaje jemë ma-mabëhe jëvego. ⁵ Urimore God gemu uehorovonövare magonaho ömo'ömehu jabesi dë vövöbajo'o avohorovarëhi jemë'o ëhi avohorovore. Jabu ëhi ma-u'emu taemo raromoromo avohorovoromo jaben baruoho ejëhonövareje. ⁶ Ëhi jië'e magonahe gemu Sarah-ro hesi barue Abraham-are jöho ëhi ejahoromo hesi örire uanövadeje: Nasi bövihajo. Jemë bogo nurunurumoromo juhuonivo'i a'i mu mae vaemu vaejë'oho ehuro jemë Sarah-are abojo ömo'ömeho va'ëne jëvanovo'ë'e.

⁷Röhu baruoharo jemesi vaborohu'o gemuore raromarujevaro ëhi avo'avo ho uehorovoromo raromore. Uvore: Ama'l nosirire jiaje darugoho ëhi jië'e darugoho magonaho jabeniriroho bogohöjo röhu jabu'o no' God-are harihu abojo'ëro javuë'ëro huro no ajamui'iramu ioro'ioremu hu'o maro raromo'ejäröromo vaborohu rajëhire. Vaboro rajëhijë'oho ehuro jemëhu God-are örire jö ataruje muoho bogo sisërë'ë'e.

**Noehu mu ma vaejego aehu bijönimoromo
huë vavaeni bojamuijarue jöhoje.**

⁸Röhu jöe gemu ijo tugoho'ioho majëhi'iramu iae barë'ë'e. Jemë ae aho'obëhe jöe gemu uehore gemu baeromo ö mueno'ehu rajahirovarühi ëhi huë baeromo rajahirovoromo ma-taemo raromore. ⁹O ae göehu sisë vaejëvë'iroho nadi mana jaben öriroho sisë vaejëvare. O jö sisë uëvë'iroho nadi mana jaben öriroho jö sisëho uë'i a'i jemëro God uavego huro jabumë mae vaejëvo'iro. Ëhesi bëhoho God-ro jemë hesinö jëvojöro uëvadeje ehuro jemë mae vaejëvego maro raromo'irarijego. Ëhuni jemëro

hu uavego a ioro'iorohu'o mae vaejëvo'iro. ¹⁰ Jemëhu ëhi ömo'irarijoho God-are surire uvë'eje:

Ae rahu mae hi'ië'iroho
sine sasohoromo juvo'ië'iroho
bitare taemoromo jö sisëho nadi bu'önëjo.

Jö'e tugohoromo nadi jöho ruëroho numëroho ma-jövonëjo.

¹¹ Mu sisë vaejanuoho gororomo mu maemu vaenëjo.

A'o mae avoho hi'i sivoho avohonëjo

¹² rabëni hesi bëhoho Badare nunoho ma aribövi jabiesiriroho bogo
ahoro'i
ëninamijaruoho hejëho'i
sisë aribövioho deje bojëmaje jiaje.

¹³ Jemë mu mae vae'i ëhemu uehorovë'oho rahuro jemesi öriroho sisë vaejëvo'ë'e. Aho bogo sisë vaejëvo'ë'ë. ¹⁴ Röhu jemëhu mu mae vaejamu aehu bijönimoromo huë sisë bojëmamu baejë'ohuro ëhuro jemë maroho jëvo'ë'e. Nadi aho juhuonëmiromo nurunurumo'i ¹⁵ dë vövöbajo'o uhoro uvore: Keriso börömëro jië'ëro Bada hö uvoromo hu gemu mae uehorovore. Hu gemu mae uehorovoromo he'irarije God-are jö bogo heruomë'e ariböviehu jemë uëvamu: Mu maehu rueröhego uehorovaruje hesi bëhoho majahuihego hejarë uëvamu hejë'oho simane sasohoromo bëhoho röjëhire. ¹⁶ Röhu ma-u'emu sanu'e jöhemu röjëhiromo mu maemu vaerego ëhuro jemesi dë vövöbajo'oho marëjëvo'i ëhuro jemëhu Keriso-are ijore ijore jijihoromo mu mae vaejarujoho ëho aehu sivëgë'oho jaburo jemesi muoho garomo javoje bae'iröhe. ¹⁷ Mu sisë vaeromo vi'ehi baejë'oho sisë jio'i a'i mu ma vaeromo God-hu nimamu vi'ehi baejë'oho ëho iae maeje. ¹⁸ Keriso hu'o a maëro jië'ëro sisë'e aribövionhuni uehorovoromo ma-gemu guomadohuro ëhuro jemesi sisëho ma-ioro'ioremu mu'uvëhadeje ëhuro jemë God-are örire söjëvo va'oröhëni. Hesi sino haho'oho guomo'i röhu hesi aru'ahoho i'ovadeje. ¹⁹ Hesi aru'ahohuro i'ovoromo va'o aru'aho ioro'iorehu savoji gago va'ëniere sisë'i raromaruire ë va'oromo jöho majëhijamu heruomadeje. ²⁰ Röhu ë hesi urimo Noah-hu hijadevaroho evaroho ë aribövioho bogo vuovë'e sa'are raromareje. Sa'are raromoromo God-are jöho bogo ejahonövareje. Jöho bogo ejaho'ego Noah-ro boat börömoho vae'ego God-ro ëhi mahiromo muebejëvonövadeje ë aribövionhuro avoho uehorovoruomojöro. Muebejëvamu jöho bogo ejahareje. Bogo ejahamu ae ma-vemino'e ae aho'obëhe 8 boat-re rumo va'amu jovo döre jëvoromo ëhuro mae jëvadeje. ²¹ Ëjovehu uhu'e ë'adoho jovehu bapataeto vaejaruëhi ëhi jianove. Ëhesi bëhoho jemë bapataeto vaejë'oho sisë'i raromego God-ro jemë baejëvoromo maro rëmego mae jëvajeje. Bapataeto hesi bëhoho bogo sinore jiaje va'inumoho dibojöro bogo ëhunioho jovoho eguo'i a'i bapataeto hesi bëhoho bapataeto vaeromo jemë God uavarujeje: Nosi

dë vövöbajo'oho avohahuego no uvo'irarëjo: Nosi sisëho iae u'ovahuë'e höjo. Röhu bapataeto vaeromo jemë bogo sisëroho va'i mae raromarujeje rabëni Iesu Kerisoro guomoromo ri'öjë'éro éhu'éro. ²²Iae Iesu Kerisoro ri'önugoromo ö'idöre ajiomë'éro God-are övo manö böröme namiromo anera'o ö'idöre raromoromo darugo baejë'e aru'aho ioro'iorohu'o jabesi örire huro jöho bojëmego hu gemu ejahoruomajeje.

Sinehu nimaje mu vaejaruoho vuonugo'i God-hu nimaje mu vaeröhe jöhoje.

4 ¹Kerisoro hesi sino haho'ere vi'ehe baejadeje. Vi'ehi baeromo mae uehorovadéhi jemë'o éhi gemuoho uehorovoromo éhuro avoho biririvore. Ae rahu jabesi sino bogo uehorovo'i Keriso-are jöëni vi'ehi jabesi sino haho'ere baejë'oho éhi jië'e aribövieno mu sisëmu vae'i nimaraho vuonugë'ejö ²éhuro sa'are raromo'iröhe majä vituroho sinehu nimajohemu bogo uehorovo'i a'i God-hu nimajohemu uehorovë'e raromo'iröhëro. ³God-are jö bogo heruomaje ariböviehu ömo'i nimoruomajëhi jemëhu urimo éhi ömonövarijoho iae eni jië'ejë. Urimoho jemëro öero ë'anovoromo dëre ri'öjëvego bövie bise'e éma ömonövarijeje. Jovo sisë iromö simane sisérënövarijeje. Mahëro gemuoro uruvanovo'amonövarijeje. Söröro raromanovoromo vörö'e jovemu ue'ahonövarijeje. Uehore sisë'i baeromo uvonövarijeje: Inöme gö gö aru'aho'e höromo uvene aho röjëhinövarijeje. ⁴O jaruwoho jemë God rumo'e aribövieno bogo gemuoraho sisëho vaeromo bövieno bise'oho éma é'oromo ruëroho numëroho éma jijiharujeje. Jemë bogo éhioho é'ego gérömo è aribövieno uvarueje: Noehu é'aruëhioho jabumë rabëni bogo éhioho é'arue höromo tiöjarueje. Tiöromo jemesi ihoho ijumëharueje. ⁵Ijumëharuoho ijonö mu sisë rabe rabe é'aruoho God-are örire huruoho majëhi'ë'ö huro ave sa'are raromarue aribövieno mami'e vuovade aribövieno mevavuo gö'iröhëro muebejavuoromo hijajego. ⁶Ëhuni vuovë'e aribövi jabesi örire Keriso-are jö majëhijamu hejare hesi bëhoho éhuro ma-aehu sisë hesi mana nosi sino haho'ere baeromo vuovaruëhi jabu'lo éhi sisë hesi mana sino haho'ere baeromo vuovëvadoho God-hu biririvoromo hijajëhi jabesi aru'ahoho éhi mae raromoröhëgo.

Mu vaeröhe suvuoro God-hu bojamuijajoho avoho mueberöhe jöhoje.

⁷Bövi bise'o barë'iröhe majaho dunove. Ëhuni taemorovoromo avoho mueberovë'i parie vaenövore. ⁸Röhu aveho börömoho jiaje éhuremu uehorovore. Göero göho dë vövöbajo'e aho'o uehorovo avohore rabëni huë baerovaruohuro mu sisë aho'o mu'uvahuaje jiaje. ⁹Röhu ga'irarije Christian ö mueno'e vejö'e i'e rovamu gavë'iroho uëre: Nosi osaro ro raromohëre. Nadi i'uhö'i dë vövöbajo'e sasohoromo éhi jië'e muoho vaere. ¹⁰Röhu God-ro hesi nimoromo suvuore gö gö ae gö gö bojamuibe

va'aje jiaje ēhuni God-hu diehi jiē'e suvuoro bojēmamu baejarijoho avoho muebejahoromo ë suvuorohuro göero göho ajamirovore. ¹¹ Jö majēhi'irarije suvuoro baeromo God-are aribövi majēhi'iē'iroho God-are jöhemu majēhire. A ajēmi'iē'iroho God-hu bojēmaje darugoho baeromo ë muoho vaere. Mue bövie bise'e avo'avoho vaejego aéro gëromo uvo'iro: Jemē Iesu Keriso-are ariböviēro jëvē'ero ë'arujë uvoromo God-are ihoho dö maro bamoruomo'iro. Aji maho darugo maho hesiremu ioro'ioremu jiemu jioibe va'lē'e. Iae mae.

Keriso'o bimuvoromo huë vavaeni baeröhe jöhoje.

¹² Aganomë huë vavaenoho jovëro ruomanovajeje God-ro gëröhego jemē biririvego o bogo. Huë vavaeni baejarujojo nadi uvore: Diehi'ego ë'ajëromo tiö'i ¹³ ma-uvore: Kerisohu huë vavaeni baejadëhi no'o ëhi gemuoho baejaruëromo nimorohore. Ëhi jiē'oho ijönö Kerisoro hesi ajoho röjëhi'iramu garomo jemē nimoroho avoho'aruje. ¹⁴ Aehu Keriso-are jöëni jemē sivégë'oho huë mae jëvajeje rabëni God-are aji'e Aru'ahohuro jemë aegëhë'ero. ¹⁵ Röhu jemëhu a anamu guomë'oho o vajiohehu baejë'oho o mu sisë gö gö vaejë'oho o ae gö jabesi mu ëma ahobe jijihë'oho ého sisëje. Nadi ëhi jiē'e muoho vaeromo éhuro huë vavaenoho mana baere. ¹⁶ O Christian jëvamu aehu bijönëgoromo huë vavaeni bojēmamu baejë'oho nadi javojoho bae'i Keriso-are ihoho baejë'e jëvaje ēhuni God-are öroro huë mae uare.

¹⁷ Noehu vi'ehi baejarue hesi bëhoho God-hu mevavuo'iröhe majaho mami'e aevë'eje. Iae hesi aribövire bëhe vaeromo mevavue. No rabe gavaruoho ma-i'e aevajoho röhu va'ojiuvo ijönöho God-are jö ma bijönimarue aribövioho diehi jëvo'lē'e. ¹⁸ God-are surire jöho ëhi gemuoho jajivoromo uvë'eje:

Mu mae vaejarue aribövioho bogo ëma maroho va'i huë vavaenëro
anojamuijuvo

ë hesi ijönö evare maroho va'o hesi javuajëjo.

Ēhuni God dejo bojamiromo mu sisëmu vaejarue aribövioho diehi
jëvo'ajëjo.

¹⁹ Ēhuni God-hu nimajëhi huë vavaeni baejë'oho uvore: No ave sa'are bamavuade ahuro ajamui'i uvadëhi ëhi ajamuijajëromo mu mae vaeromo jemesi arijo'arije hesi övo döro bamorovore.

A duvahéhu God-are ö mahu'o avoho muebe'amo'iröhe jöhoje.

5 ¹ O God-are ekaresia muebejëvaruje a duvahoharo nasi jögoru harihoho gare. Na'o ekaresia muebejëvaje a duvahéje. Naro gavodeje Kerisoro huë vavaene baejamu. Röhu u'emu Kerisohu hesi aji ma röjähuijë'iroho huro nasi örire bojem'i ramu na'o hu'o gemu mae ajoho bae'ejo. Na ëhi jiē'e aëro jëvë'ero ēhuni ave jöho majëhi'iē'e. ² God-ro hesi

sheep-oho bojëmijadeje jemëro muebejaho'irarijego. Ëhuni jemëhu hesi sheep muebejëvë'iroho nadi ë muoho bijönimë'i muebejëvo'i a'i God-hu nimajëhi ëhi muoho nimoromo hesi sheep-oho muebejëvore. Nadi moniemuoho uehorovoromo muebejëvo'i a'i muoho dë vövöbajo'e aho'o nimo avohoromo God-are aribövioho muebejëvore. ³God-hu jemesi övore bamëvade aribövioho nadi masije jëvajë uvoromo i'ue gö gö bojëmi'i a'i mu mae vaeromo öroho röjëhirego jaburo gëromo ëhi ë'irovo. Ëhi muebejëvore. ⁴Ëhi ë'ë'oho Sheep Muebejavuaje A Börömehu rovë'iroho ioro'ioremu jioröhe aji'e suvuoroho bae'a'aruje.

⁵O a i'oharo a duvaho jabesi jöho ejëhore. Röhu ekaresiae aho'obëhe jemëro ma-u'emu taemorovoromo huë baerovoromo ajamirovore. God-are surire jöho ëhi gemuoho uvë'eje:

Biriri'övoromo masije javuajë uvarue aribövioho God-ro ahëvaje höjo.
Ma-u'emu taemo raromarue aribövioho God-ro hesi nimoromo huë
baejëvoromo ajëmaje höjo.

⁶Ëhuni uvarujoho: No masije javuajë uvarujoho vuonugo'i uvore: God-ro gemüero darugo'ëro jië'ëro böröme namiromo no muebejavuaje höjo. Ëhi uvë'oho majae eni jio'iramu huro ajëmi'iramu jemesi ihoho döro ajiomo'ë'e. ⁷Röhu nurunuruëgajoho aho'o God-are öroro bojamire hu jemesi jöëni uehorovaje jiaje.

⁸Röhu nune jioromo gavë'i raromore. Satan hu jemë'o muorovaje aeje. Vörö'le miehu darugo'o uvobe mi ja'ihö'i nahobe juvajëhi Satan-ro jemesi örire ëhi ë'ajeje. ⁹Satan-hu ëhi ë'ë'oho biririvoromo God mae uehorovoromo ëhuro ahore. Ahoromo uvore: Nosi Christian ö mueno'e aho'obëhe sa'ae dinö'lë dinö'lë raromoruomajoho ëhi jië'e huë vaenoho baeruomaje höre. ¹⁰Jemë majae ma-bisemu huë vavaene baebe va'oromo majae ijönö God-ro ajëmiromo jemesi dë vövöbajo'oho avohëhoromo daruge bojëmi'iramu ëhuro ma-mae jioromo munënö'e biririvoromo riravo'aruje. God-ro huë baejavuoromo bövie bise'e ajamuajeje. Huro üëvadeje jemëro Keriso'o gemu mae jioromo hesirire ioro'ioremu jiaje ajocho bae'irarijego. Ëhuni iae ajëmi'ë'e mae jëvoröhego. ¹¹Hesi daruge jiajoho ëhi gemuoho jiemu jioibe va'ë'e. Iae mae.

Peter-hu ijo tugoho'i jajivoromo jejëmijade jöhoje.

¹²Silas-ro na ajemiromo ave surire jö harihoho jajivë'le javue. Na uehorovoromo uvajeje: Hu Christian ö mae höjo. Röhu na jajivode hesi bëhoho jemëro adahego dë vövöbajo'e mae jëvoröhego. O göho naro gavë'ëro ëhuro majëhiromo üë'irodëni: God-are huë ma'e öroho ëhi höjo. Ëröroho bogo sareri'ehu jio'i iae mae höjo. Biririvoromo ë örohuremu jijihorëjo. Ëjöho majëhi'i negamu ave suroho jajivë'le jeve.

¹³Babylon amore raromarue ekaresiahuro jemesi örire jejëmijareje God-ro jemë'o jabumë'o baejëvamu hesi aribövie jëvë'ego. O nasi

Christian harihe Mark-ro jemë jejémijadeje. ¹⁴Keriso-are aganehu rajahirovaruëhi éhi jejamirovore.

Keriso-are aribövie aho'obëhe jemëro God-are huë maho baeromo raromore. Ahia mino'e.

2 PETER

Peter-hu Keriso-are aribövi jejämijade jöhoje.

1 ¹Simon Peter na Iesu Keriso-are muemu vaejahaje ae jevoromo hesi apostle jeve. Keriso mae uehorovaruje aribövioho naro jemesi örire jajive. Noehu Keriso mae uehorovoromo aji'e mu ma baejarëhi jemë'o mae uehorovoromo aji'e mu ma gemuoho baejarijeje. Ëhesi bëhoho gemu börömäro jiël'ero namiromo muebejavuoromo mare bamavuaje aho Iesu Kerisoro avoho uehorovoromo jemë'o no'o gemuoho gövujäro jiël'ero ëhuni no mu ma bojamuijadëhi jemesi örire ëhi bojämamu baejarijeje. Ëhuni naro jemesi örire jejämije.

²Na nege jemëhu God'o Iesu nosi Bada ma gëvarujohuro ëho jaburo huë baejëvo avohoromo ajëmego jemë maro raromonövo'irarijego.

No muoho avoho vaenövo'ejo ëhuro uvoröhëni: Iae
God-ro no baejavuade höjo. Ëhesi jöhoje.

³God-are darugoho hesiro jiël'ero Kerisoro mue aho'o ajamuijë'eje ëhuro hesi örire avoho jijiho'iröhego. Ëhesi bëhoho God-ro urimë'i no uövuadeje noro hesi aji'e mu maho baeröhego. Ëhi uövuamu noro hu mae gavareje. Gavë'ëro ëhu'ëro huro ajamuijë'eje noro huhu nimaje muoho vaeromo öri mare jijihoröhego. ⁴Ëhi ajamuiromo ëhuro mu börömo börömoho röjahuijë'eje noro uehorovoromo uvoröhego: Iae mae höjo. Ijonö mue gö gö ma-mabëheh ajamui'ajëjo. Ijonö mae ajamui'iröhe jö hesi bëhoho jemëro ëho uehorovoromo sa'arohemu uehorovarue ariböviehu jabiesi sinehu nimaruoho ömoromo sisëréjaruëhioho jemë bogo ëhioho ömoromo sisërérovo'irögoro a'l God-are muoho baejego hu jiajëhi ëhi jëvo'iröhego. ⁵Ëhuni aviëhi jiële muoho avo'avoho vae'i ë'o gare. Jemëhu Keriso mae uehorovarujoho mu mae barueromo Keriso uehorovaruje muohu'o gemuoro havore. Mu ma vaejë'oho God-are öroho avoho garomo mu ma vaejaruje muohu'o gemuoro havore. ⁶God-are öri gavë'oho taemo raromoromo God-are öri gavaruje muohu'o gemuoro havore. Taemo raromë'oho biririvoromo riravoromo taemo raromaruje muohu'o gemuoro havore. Biririvoromo riravë'oho God-hu nimaje muohemu uehorovoromo

biririvoromo riravaruje muohu'o gemuoro havore. ⁷God-hu nimaje mu uehorovë'oho huë baerovoromo God-hu nimaje mu uehorovarufe muohu'o gemuoro havore. Huë baerovë'oho ae gö jabesi öroro dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvoromo huë baerovarufe muohu'o gemuoro havore. Ëhi jië'e muohuremu uehorovore. ⁸Jemëhu ëhi jië'e mu vae avohë'oho ëhuro bogo ëma imo nosi Bada Iesu Keriso garomo muoho vae'i a'i hu garomo muoho vaeromo rae avoho'aruje. ⁹A'i aehu ëhi jië'e mu bogo vaejë'ohuro nune sisérëjëvego öri ëgoroho bogo uheriho'irögoro ma-sa'a hesi muohemu garuomajeje. Mu sisë mami'e vaejamu God-hu u'ovëhadoho ëho rumonëgë'eje.

¹⁰Aganomë ëhu'e jiaje avoho biririvoromo God-hu nimaje muoho vaenövore ëhuro uvo'irarije: Iae mae-ëjo. God-ro hesinö javuojöro nimoromo uövuë'e höjo. Ëhi jië'e mu vaejë'oho sa'aroho bogo mae bogo rireromo'aruje. ¹¹Bogo rireromo'irögoro a'i nosi Bada Iesu Kerisohu no mare bamavuaje aehu ioro'ioremu muebejaje öri ari'ere jemëro mabëhe val'iramu huro jemë rajëhi avoho'ë'e.

¹²Ëhu'ëro jië'ëro ëhi jië'e jöho iae na majëhi'l hinövo'ejo jemë rumonëgojöëni. Iae jemë ë jöho mami'e hejë'ëro God-are jö maho eni baeromo biririvoromo ma'enö titimarujeje. Röhu maho majëhinövo'ejo jemëro heromo uehorovonövo'irarijego. ¹³Bogo guomevo'i naehu ave sa'are hibe va'ajevare ëhi jië'e jöho majëhiromo jemesi uehoroho avohëhonövo'ejo. Na uehorovoromo uve: Ëhi jië'oho ëho nasi mue höjo. ¹⁴Ëhesi bëhoho na gavajoho ave sa'aroho bogo ëgoho hi'i guomo hesi jeve nosi Bada Iesu Kerisoro ëhi ma-va'orahoro röjehijë'ëro. ¹⁵Na jöho ma-avo'avoho jajivo'ejo na guomevego jemëro adahoromo uehorovonövo'irarijego.

Peter-mëhu Keriso-are aji nunehu gavare jöhoje.

¹⁶Nosi Bada Iesu Keriso darugo'e a jiaje jöhu'o hahu rueröhe jöhu'o noehu jemë majëhijarevare bogo aho ëma uehorovoromo sareri sareri jöho mae avohoromo majahuijamu heromo mae höromo jemë majëhi'l a'i nosi nunëro hesi aji börömoho gavë'ëro jöho majëhijareje. ¹⁷Kerisoro God Vavu hesi örire iho börömohu'o aji börömohu'o baejadire noro hu'o riravareje. Riravamu aji börömo jiajire ë a huëro Iesuni uvavohijo: Ave aho nasi Harihu mabëhe höjo. Na hu garomo nimorohevajëjo. ¹⁸Ëhuëho ö'idöre uvamu noro nosi hia'ëro hejareje hu'o gemuore maemu jiaje dahorure riravare majare.

¹⁹Ëhi jië'e jöho hia'ëro heromo muoho nunëro gavë'ëro ëhu'ëro jö God-aro baeromo majëhinövare a jabesi jö surire jajivaroho jemë'o no'o adahoromo mae uehorovo avoharueje. Ëhuni jabuhu God-are jö jajivaroho jemëhu avo'avoho ejëhë'oho iae mae jëvo'ë'e. Uvore: Surire jöho ramoramovego irehu öri röjahuijego ë va'aruëhi ë surire

jöho éhi höromo ejahobe va'ejarëjo hujeji Bada Iesuare majaho rue'i dunovego evare nosi dë vövöbajo'ere garöhëni sisonuvo'ië'ego mujörehu rojomoromo ajivavuajoho. Éhi ë'ë'oho jemë iae mae jävo'ë'e. ²⁰God-are surire jöho ejahoromo avehu'o uehorovo avohore: Jö God-aro baeromo majëhiromo jajivare jö hesi bëhi he'i naguë'oho bogo nosi sivu sivuoho jö bëhoho éma morijovo ga'ejo. ²¹Rabëni hesi bëhoho bogo aho jabesi éma nimoromo jöho God-aro baeromo majëhiromo jajivo'i a'i God-are Aru'ahëro jabesi simanoho huotovëh'ego God-hu bojëmaje jöho majëhinövareje.

Keriso-are jö huotohuotovoromo majëhijarue aribövi jabesi jöhoje.

2 ¹God-hu bojëmade jöho mae majëhinövareje röhu ae göëro göëro éma sarerëmiromo uënövareje: No jö God-aro baeromo majëhijarue ae javuajëromo sareri sareri'e jöho majëhinövareje. Jabesirire jionövadëhi jemesirire éhi jië'e sareri'e aribövioho jioruomo'ë'e. Jioruomoromo ma-döëremu jö mae atanovoromo Iesuare jöho huotohuotovo majëhinövö'lë'ö. Majëhijamu mae höromo ejëhë'oho sisérëjëvo'ë'e. Bada Iesuro hesi köëro imëvoromo jabumë baejëvadeje hesi darugoro raromojöro. Éhi ë'adeje röhu jaburo hu dejë bojamiruomajeje. Éhu'ero jië'ëro sisë hesi manaho ma-majioho baeromo sisérëruomo'ë'e. ²Bogo ë'arue javoju'e mu sisëho vae'iramu ae aho'obëhe jabesi ijore ijore jijihonövö'lë'e. Éhi'l'oramu God-are öri ma hesi ihoho sisérë'ë'e. ³Monie jubesiremu bae'i nimoromo sareri sareri'e jöho jabesi sivue éma uehorovoromo majëhiruomo'ë'e jemëro heromo mae höromo ijo bajoho mana bojëmi'irarijego. Éaribövioho God-ro mevëvoromo sisëre rëmö'l'iröhoho mami gö'e aevoromo uehorovobe rovë'eleje. Hu nune jiajëro i'uoho iae bojëmi'ë'e.

⁴Rabëni anera ioro'iorehu mu sisë vaejaroho God-ro bogo ma-nunëremuoho gë'i a'i tövo'amoromo sisëro nugö'l'amadeje jabumë ë ramoramomo'ere va'o raromego huhu mevo gë'iröhe majaho rueröhego. ⁵O mami gö'e sa'are raromo jijihonövare aribövi jubesi sisëho God-ro bogo ma-nunëremuoho gë'i a'i hu bijönimoruomamu gëgorovo jovoho nugö'l'jämu börömo bëhe rojomoromo ae aho'o baeniagëgadeje. A'i a ihe Noah mu ma hesi jö majëhinövade ahu'o röhu a ioro'ioroho aho'obëhe ⁷ë ariböviohemu i'uoho bogo bojëmi'i avoho muebejëvadeje. ⁶O Sodom'o Gomorrah'o amo masije niö'i God-ro i'ue bojëmiromo vënëro bue'øjëvamu ravoromo ma-muomöe jëvadeje. Éhi ë'ade hesi bëhoho God bijönimoruomaje ariböviohuro uvoruomoröhego: Éhi jië'e i'uoho God-ro no'o bojamui'ajëjo. Iae éhuni éhi jië'e i'uoho bojëmijadeje. ⁷Éamo rajo a ioro'ioroho i'uoho éhi bojëmi'i a'i a mahö Lot ajamamu hu Sodom amore jioromo mae rovadeje. Éhesi bëhoho urimo Lot-ro amore hiromö ganövadeje amo rajoho jögoroho bogo e'irögoro ma-biriri'övoromo ööero é'anovoruomo'ego gë'i hiromö bijönimo avohonövadeje. ⁸Éaho a

maëro jië'ëro ë amo rajohu'o gemuore hiromo majae ëhi heromo gëromo jabumëro mu sisë vae'ego bijönimoromo dë vövöbajo'e sisërejadeje hu a maëro jië'ëro. Ëhi'amu God-ro amoho ijumo'irögoro Lot ajamamu mae rovadeje. ⁹God-ro sisë aribövioho ëhi ijumëvo'i a maho ëhi ajamijë'ëro ëhu'ëro hu uehorovarue aribövioho vavaeni'ere rireromavuo'ië'ego ajamui'iröhoho hu eni jie. A'i sisë'e aribövi taemëvo'iröhoho eni jie i'uoho baemu baejuvo hujeji mevëvoromo i'u ioro'ioremu bojëmi'iröhe majaho rueröhego. ¹⁰Sisë'e aribövioho aho'obëhe jabisi örire ëhi ë'ë'e röhu garöhe aehu jabisi sinehu sisë nimajoho ömoromo öehu jijihanovoromo va'inumi'e mu vaeromo jögoru masijo bijönimamu gëvë'oho huro ë ariböviohu'o taemëvoromo i'ue bojëmijaje.

Ëhi jië'e jö sareri röjëhijarue aribövie jemë'o raromaruohuro biriri'övoromo uvarueje: Noremuëremu masije javuajëjo. Masije javuajëromo bogo juhuonivo'i aji'e aribövie ö'idöre raromarue jabisi jöho sisë'i atarueje. ¹¹Ëhi ë'arueje röhu anera ma jabisi darugohuro jö sareri röjëhijarue aribövi jabisi darugoho iosiramiromo börömo bëheje. Ëhi jie röhu ë aneraho bogo Badare nuniroho riravoromo anera sisëho agëvoromo jabisi jö sisëho majahijarueje. ¹²Bogo ëhioho ë'irögoro a'i ë jö sareri röjëhijarue aribövioho mahu urejo va'ëne jioruome. Urejoho bogo uehorovanovë'e jabisi ëma jijihego aëro rinovoromo muo'amoromo ujuoho va'arueje. Ëjö sareri röjëhijarue aribövioho ëhi jio'ame. Jabu'o bogo uehorovë'e jabisi ëma jijihoromo bogo ma hejarue gavarue jöho sisë'i atarueje ijonö mahu urejonö'e sisërë'amoröhëro. ¹³Mu sisë vaejarohuni ëhuni i'ue mana bae'ë'ö. Jbumë uvarueje: Dë vövöbajo'o vuëvavuaje hesi bëhoho maja'e a nunire mahehu uruvanovë'oho ëhuro vuëvavuo'ajëromo ëhi ë'arueje. Mahëro uruvanovoromo jabisi sareri sareri'e muoho nimo avohoromo jemesi gemuore ö'oromo ioho ue'ahego evare niögu suhil'ere va'inumi jiajëhi jabisi aru'ahoho ëhi va'inumi'e jëvajeje. ¹⁴Mu sisë vae'i öero ë'anovoromo magonahoho majae ëhi ërimëharueje. Ëhi jië'e mu sisë vuonugo'ië'oho bogo eni jëve. O mu göho ë sisë aribövihuro garöhe bogo biririvoromo mae uehorovarue aribövioho raromamu gëvë'oho jaburo jö sisë röjëhiromo rinëgoromo sö ujuoho va'ego guaro rireromanovajeje. Bövie bise'e ma-bae taemo'i nimoromo vajiohu mu biririvoromo ë'o gabe rovaroho jaruvoho ë muohuro ruaho'amëvë'ele. Ëaribövihoro God-ro sisë bojëmi'ë'e. ¹⁵Öri ahorirehu jijiharoho vuonugo'i aruëre anumëre ëma jijihë'ejö. Ëma jijihoromo a ihe Balaam Bosor-are harihoho Balaam-hu juvade öri sisëre va'ë'ejö. Ëhesi bëhoho Balaam jö God-aro baeromo majëhinövade ae jiadeje röhu hu mu sisë hesi manaho ijo baje bae'i nimadeje. ¹⁶Ëhi nimamu God-ro ë a hesi uehoro sisëho ahahadeje. God-hu Balaam-are uehoro sisë ahahade hesi jöho aviëhije. Balaam-ro mu sisë vae'irögoro mi ihe donkey döro hiromo örire va'adeje. Va'amu God-ro ë donkey-oho

uehoro maho bojamamu ë jö bogo jövajohuro ri'öromo a huënö'e jöe jövamu hegorovo ë jö God-aro baeromo majëhijaje ahuro simano rumo'e muoho vae'ië'oromo vuonugadeje. God-ro Balaam-are uehoro sisëho ëhi ahahadeje. Balaam-hu öri ma vuonugadëhi ë jö sareri'e röjëhijarue aribövihuro ëhi ë'oromo mu sisë vaeromo ijo baje bae'i nimirueje.

¹⁷Röhu ë sisë aribövioho jovehu sa'a gagore rojomoromo sinihajëhi jabumë muoho ëhi sisë'i sisë'i ömarueje. O buru börömehu rueromo sue huosihego arue anume va'oromo öri ari'e tugohego bogo gavaruehi jaburo mu maho ëhi tugohahuego bogo gavarueje. Jabumë ëhi jëvë'ego ëhuni God-ro röhe nugëhë'eje jaburo ramoramo sisë ma jië'lire ë va'o raromoröhego. ¹⁸Jö huhe ë'oromo simano rumo'e jöho ëma atarueje. Ëma atoromo ööro jijihanovoromo mu sisë ae röjëhiromo rïnovõ'amego ëhuro biriri rumo'e aribövihuro sisë aribövi ioro'iro jabesi öri avevejö'e vuonugaroho uvarueje: Jö mae höromo ejëhoromo röhu maho vuonorö'ö va'oromo ëhuro rireromarueje. ¹⁹Jemë'o raromarue sisë aribövihuro ae sarerëmiromo üëvarueje: Noro jemë ajëmil'iramu jemë bogo tövanovë'e aribövioho jëvanovo'i a'l jemë rabe rabe ömo'i nëgë'oho ëma ömonövo'arujëjo. Ëhi üëvarueje röhu jabumë tövëvanovë'eje. I'u'e mu hesi darugore jëvë'ero mu sisëmu vaemu vaejarueje. Ëhesi bëhoho di mu sisëhu ruahö'öjavuë'ohuro ëhuro tövavuanovë'eje. ²⁰Ëhi tövëvanovoromo sisë bëhe jëvajeje. Ëhesi bëhoho nosi Bada Iesu Keriso no mare bamavuaje aho ae rahuhu mae garomo ëhuro sa'a hesi mu sisëmu vaejaroho vuonugo'i mae va'ojuvo röhu huotorovoromo sareri'e jöho mae höromo miehu viore aeganovoromo sisërëjëvë'oho ëhi jië'e aribövioho urimo sisë jëvadoho majae ijönö rireromoromo sisërë'amo barëë'e. ²¹Jabumë mu ma hesi öroho bogo ga'ibejo jabumë sisë jio'i röhu bisemu ma'e jëvanovo'ibejo. Röhu mu ma hesi öroho iae garomo God-are jögoroho bojëmamu vuonugë'ero ëhu'ero sisë mae jëvë'eje. ²²Simano ma'e jöe niö'i urimë'i uhunö'e jajivaroho huotovë'oho ëho ëhi jië'e aribövi jabesi jöeje. Jöho ëhi uvë'eje: Öhuro ëgubijiohadire vuonorö'ö rovaje höjo. O jö göho jovo eguahë'e mahohuro vuonorö'ö va'oromo sa'osa'oho muomorovaje höjo. Ëaribövi jabesi muoho ëhije.

**Bada Iesuhu sa'are vuonorö'ö rue'iröhe jöho
bogo sarerehu jio'i iae mae jiaje jöhoje.**

3 ¹Aganomë urimo na surire jö jajivoromo jemëni nugö'öjodoho röhu maho jöe nugö'öje. Ëjö niö'i jabesi bëhoho urimo hejarije jöho röhu maho majëhiromo jemesi simanoho avohëhe jemëro bogo rumonimo'i ma-maemu uehorovo'irarijego. ²Iesu bogo rovadevare jö God-aro baeromo majëhinövare a maehu God-are surire jajivë'e jiamu gavarije jöho o Bada Iesu mare bamavuaje aehu jemesi apostle aribövie no bojamuamu noehu jemë majëhijamu hejarije jöho ë jöho

jeméro avo'avoho uehorovo'irarijego ëhuni jajive. ³Röhu ave jöhuremu avo'avoho uehorovore. Ijo tugoho'i jioröhe majaho dunovo'iramu evare aëro rueromo jabesi sinehu sisë nimajohemu ëma ömobe jijihoromo jemë sivëgo'ë'ö. ⁴Sivëgoromo uë'ë'ö: Iahuro uëvade höjo: Naro va'oromo vuonorö'ö rue'ejöjo. Hu rue jö uvarujoho hu diae rovë'e höjo. Hu va'adoho bogo rovë'e nosi hijo miono'oho vuovëvobe rovë'e höjo. Urimë'i ni'l'iivadire aevoromo bövi bise'o jiobe rovadoho bogo barë'i ëhi magemuohemu jio'amajëjo. ⁵Ëhi uevarueje röhu ave jöho jabesi nimiromo bogo gavanovarueje. Ni'l'iivadire God-ro jöe jövamu ëhuro ö'idöho sa'aho ëma jio'amadeje. Sa'aho jovore jioromo rojomamu jovoho ruë numë jio'i sa'aho ririre jio'amadeje. ⁶Ëhi jiadeje röhu ijonö jovohuro rojomoromo sa'ae aho'obëhe baeniagivamu evare majare ësa're jiade bövioho bise'oho ijumo barëjadeje. ⁷Amo God-ro jöho röhu maho jövë'ëro ëhu'ëro jaruwo jiaje ö'idöho sa'aho ëhi nugo'amë'eje u'emu vënëro Ruejego ravo'amoröhego. Ö'idöho sa'aho nugo'amajeje God bogo uehorovarue aribövihuro hesi nunire riravoromo jabesi jö sisëho heromo i'ue baeromo sisëro va'oruomego evare aho'oh vënëro ravo barë'iröhego.

⁸Röhu aganomë ave jöho gemu avo'avoho uehorovore. Kerisohu uövuade muoho iae rue'ë'e. Sa'are raromarue aribövihuro uvarueje: Vadune aho'o barëjë'e höjo röhu Keriso bogo rovë'e hö uvaruëhioho Bada bogo ëhioho uvajeje. Hu bogo uvajeje: Majae vadune ëmine ëmine jioromo barëjaje hö uvo'i a'i uvajeje: Majae gemu ëho vadune aho'obëhe mae jianovo'i vadune aho'obëhe mae ëho majae gemu jianovajëjo. Ëhuni bogave uvo'irarije: Majae ëge barëjë'ëro rue'i uvadoho bogo rovë'ëro ëhuni bogo rue'a'ajëjo. ⁹Hesi aëro Badare jöho sareri'le uehorovoromo uvoruomajeje: O hu ëhi ëhi ömo'i uövuajoho ëma hiromo örisanuovaje höjo. Röhu Bada bogo ëma örisanuovo'irögörö a'i huro jemesi jöëni uehorovoromo ëhuni ma-taemorovoromo hije. Aehu sisëre va'ë'oho hu bijönimo'i a'i hu nime ae aho'obëhe sisëho vuonugoröhego. Ëhuni muebeje.

¹⁰Röhu Badare majaho iae ma-majioho vajiohu'e aëro rovanovo'ë'e. Ma-majioho rue'iramu evare ö'idöho darugo'o tögömoromo ëma bogojio va'oromo ë inömoho majaho manaeroho jiji mujöru'oho ravo barëromo sa'aho sa'a hesi i'o mu'oho sisëre barë nahonahovo'ë'e. ¹¹Bövi bise'o ëhi sisëre barë'iröhohuni ëhuni avevejö'oho jemë diehi jië'e mu vaejaruje aribövie jiore. Jemë God gemu uehorovoromo ma-maemu raromo jijihö'irarije aribövie jiore. ¹²Ëhi jië'e aribövie jioromo mueberomo raromego God-are majaho rue'iro. Ëhi ë'ë'i muoho biririvoromo avo'avoho vaejego ë majaho ma-burëro rue'iro. God-are maja rovë'iroho ö'idöho ravo barëromo ö'idöre jio'amaje inömoho ravoromo disoruvu barë'ë'e. ¹³Ëhi'o'iramu God-ro uövuadëhi ëhi ö'idö i'oho sa'a i'oho bamö'ë'e. Ö'idö i'oho sa'a i'oho bamö'iramu ma-mu mahuremu ë jio'amo'ë'e. Ëhi jio'iröhego no raromoromo muebejarueje.

¹⁴Aganomë ëhi jioröhego muebejarujoho biririvoromo God'o
gemuoro huë mae raromoromo hesi nunoro mu ma-maemu vae'i ë'o
gare. ¹⁵Nosi Badahu bogo buréro i'u bojëmi'i ma-taemorovoromo
hiromo muebejëvajoho ëho avo'avoho uehorovoromo uvore: Hu ma-
taemorovoromo hiromo muebejavuajohuro ëhuro majaho bogo barëjë'e
iae jiahua je höjo noe hu ua gavego mare bamavuo'iröhoho. Ëhi jië'e
jöho nosi ö mae Paul hu'o simano maho God-are örire baeromo jemesi
örire jajivadeje. ¹⁶Ëhi jië'e jö suri göre göre aho'obëhe jajivoromo majëhi'i
nimë'oho hu'o jöe gemuoho jajivajeje. Röhu Paul-are surire jöho jöe gö gö
anojil'eje. Jö anojil'e jiamu gavë'oho simano rumo'ehu bogo biririvoromo
riravarue aribövihuro God-are surire jö ioro'ioro sisë'i huotovaruëhi ëhi
Paul-are jöhu'o sisë'i sisë'i huotovoromo ëhuro ijönöho sisëréjëvo'ë'e.

¹⁷Aganomë ëhi jioröhe jöho jemë iae hejë'e jëve. Ëhuni avo'avoho
mueberovore. Jögoru ahoruomaje a sisë jabisi ijore ijore jijiho'aruje. Amo
ëhuro biririvoromo riravarujoho vuonugo'i baradore rireromëvo val'ë'e.
¹⁸Avo'avoho mueberovoromo nosi Bada Iesu Keriso mare bamavuaje
a hesi huë maho avo'avoho baebe hesi mu maho avo'avoho ga'amobe
va'ore. Jaruwoho hesi ihoho mabëhe uaromo ëhi ioro'ioremu mabëhe
uabe va'ejo. Iae mae. Ahia mino'e.

1 JOHN

God-are Jö jumuvë'e ahuro daruge bojamuiromo i'ovavuajeje. Röhu ë aehu sino haho'o baeromo sa'are rovamu John-mëhu gavare jöhoje.

1 ¹Ni'i!ivadiroho ae gemu jië'e jiadeje. Jiadoho iae ëhi ma-jiemu jiobe rovë'aje. Noro ë a hesi jöho heromo hu nosi nunëro garomo muebel'i ariromo hesi dajoho nosi övëro rëhël'ëro javuë'ëro ë a hesi jöho jajivo'ië'l'ë. Hu God-are Jö jumuvë'e i'ovavuaje daruge bojamuijaje aeje. ²Ë'l'ovavuaje darugoho va'orahoro huruohamu noro gavë'ëro ëhu'ëro jemë mae majëhiromo uëvarueje: Ëahuro darugoho ioro'ioremu bojamuijaje höjo. Huro Vavuohu'o gemu mae hijë'ëro nosirire rueromo ë darugoho iae röjahuijade höjo. ³Noehu garomo hejare a hesi jöho majëhijö jemëro heromo jemë'o no'o agane vaerovo'iröhëro. Noehu Vavuohu'o hesi Harihe Iesu Keriso'o agano vaerovaruëhi jemë'o no'o ëhi agane vaerovo'iröhëro. ⁴Jemë'o no'o ë'oromo ëhuro no nimoroho avoho'iröhëro ëhuni jajivö.

**Noehu mu sisë vaejaruoho vuonugoromo ëhuro
God-are ajire raromo'iröhe jöhoje.**

⁵Ave jöho God-are Harihohuro majahuijamu hejë'ëro noro jemë majëhijö. God hu ma-ajemu höjo. Ramoramoho hesiriroho bogohöjo. ⁶God hu ma-ajil'emu jiël'ëro ëhu'ëro no uvë'oho: No God'o agane vaerovarue hö uvoromo röhu ramoramore raromo jijihë'oho ëho no sareri sareri jöe atoromo sareri sareri mue vaejaruueje. ⁷A'i God-hu aji'ere hijajëhi noeihu ëhi aji'ere raromo jijihë'oho ëhuro no göëro göhu'o iae agane vaerovarueje. Agane vaerovego hesi Harihe Iesu hesi köhuro nosi sisëho u'ovahuo barëjajeje.

⁸No uvë'oho: No sisë bogojavuajë uvë'oho ëho simane garaejego God-are jö maho dë vövbajo'eroho bogojavuajeje. ⁹A'i noeihu nosi sisë God-are örire huruoho majahuijamu hejë'oho huro biririvoromo ma-maemu uehorovoromo muoho ma-maemu vaejajëro jiël'ëro ëhu'ëro nosi sisëho uehorovoromo vuonugoromo u'ovahuo barëjajeje. ¹⁰O no uvë'oho: No bogo sisëho vaejë'e javuajë uvë'oho ëho noro uvoromo ë'arueje: God-hu uövuajoho: Jemë mu sisë vaejaruje hö uövuajoho hu ma-

sareramuromo ë jöho jövaje höjo. No ëhi uvë'oho God-are jöho nosi dë vövöbajo'eroho bogojajeje.

2 ¹Nasi aboji harihu'e ave jö naehu jemesi örire jajivaje hesi bëhoho jemë mu sisëho bogo vae'irarijego ëhuni jajive. Röhu mu sisë vaejë'oho Iesu Keriso a maëro jië'ëro nosi sisëho ajamuijajeje. Ajamuiromo Vavu hesi örire jöe majahijajeje. ²Hu guomadohuro ëhuro nosi sisëho mu'uvahuoromo God-are vöröho sanuamijego God-ro nosi sisëho uehorovoromo vuonugajeje. Röhu bogo nosi sisëniho gemu guomo'i sa'ae aho'obëhe dinö'e dinö'lë raromarue aribövi jabesi sisëni guomadeje.

**God-hu bojamuade jögore aho'o röhu ö mueno'e uehorovëvo'iröhe
jögoru ejahoromo ëhuro ajire raromo'iröhe jöhoje.**

³Röhu ave jöho uehorovoromo ëhuro uvarueje: No God gavarue höjo. No huhu bojamuade jögoru ejahë'ohuro ëhuro iae no hu gavarueje. ⁴Ae rahu uvë'oho: Iae na God gavaje hö uvo'i röhu God-are jögoru bogo ejahë'oho ého hu ma-sarerivoromo ëhioho uvajeje. God-are jö maho hesi dë vövöbajo'eroho bogoje. ⁵O God-are jö ejahë'oho ëhuro hu God-are örire hesi dë vövöbajo'e aho'o uehorovo avohajeje. Röhu ave jöho uehorovoromo ëhuro uvarueje: No God'o gemuoro javuajëjo. ⁶Ae rahu uvë'oho: Na God'o gemuoro jevajë uvë'oho Iesuhu hibe juvadëhi ëhi hi'ë'e.

⁷Aganomë na jemesi öriroho bogo jögoru i'oho jajivo'i a'i jögoru mamioho jajivo'ië'e. Aevoromo Keriso-are jöho heromo ave jögororoh hebe rovariyeje. Ëjögoru mamioho ého noehu majéhijamu hejarije jöhoje. ⁸Naehu jajivo'irode jögoroho mamieje röhu i'eye. Ëjö hesi muoho Kerisohu vaejadoho jemë'o vaejarujeje. Noro ë muoho garomo uvarueje: Ëjöho iae mae höjo. Ëhesi bëhoho ramoramo'e muoho rori'o va'anovo'i aji mahuro aevoromo ajivavuë'ego ëhuni uvarueje: Ëjöho iae mae höjo.

⁹Ae rahu uvë'oho: Na God-are aji'ero hijaje hö uvo'i röhu hesi Christian ö mueno'o nu huodëgë'oho ramoramo're hibe rovadoho jaruvohu'o ëhi gemuoho hijajeje. ¹⁰O hesi Christian ö mueno'o hesi dë vövöbajo're uehorovëvë'oho God-are aji'ero hiromo uehore ma-maemu jië'ëro ae gö bogo iëmi varijënoho jajive. ¹¹O hu hesi Christian ö mueno'o nu huodëgë'oho ramoramo're hiromo ramoramo'e muoho vaebe juvajeje. Ëhi'ego ramoramëro nunoho ramoramovahë'ëro öroho sidövajeje.

Ave sa'a hesi mu sisë bogo uehorovo'iröhe jöhoje.

¹²Nasi aboji harihu'e God-ro Keriso-are jöëni uehorovoromo jemesi sisëho uehorovoromo vuonugë'ego ëhuni na jemesi örire jajive. ¹³A duvahohumë jemë aevo'i jiobe rovade aho gavë'ego jëvo'ego ëhuni na jemesi örire jajive. A i'ohumë jemëro A Sisëho ruahö'öjë'e jëvo'ego ëhuni na jemesi örire jajive.

¹⁴Nasi aboji harihu'e jemë Vavuoho gavë'e jëvo'ego ëhuni na jemesi örire jajive. A duvahohumë jemë aevö'i jiobe rovade aho gavë'e jëvo'ego ëhuni na jemesi örire jajive. A i'ohumë jemë biririvoromo God-are jöhuremu jemesi dë vövöbajo'ere uehorovoromo A Sisëho ruahö'özjë'e jëvo'ego ëhuni na jemesi örire jajive.

¹⁵Ave sa'a hesi mu sisëho bövioho bise'oho nadi uehorovore. Ave sa'a hesi mu sisë uehorovë'oho jemesi dë vövöbojo'eroho Vavuoho bogo uehorovo'aruje. ¹⁶Sisë rabe rabe nosi sinehu nimaruoho rabe rabe nosi nunehu garomo nimaruoho o noeuhu ave sa'are raromoromo rabe rabe uehorovoromo döre bamorovaruoho öho ave sa'a hesi mu sisëje. Ëhi jië'e muoho aho'o bogo Vavu hesirire jioromo rovade muoho jio'i a'lì ave sa'a hesi mueje. ¹⁷Sa'a hesi mu sisëho sa'are nimarue bövioho bise'oho barë hesi jio'i a'lì ae rahu God-hu nimaje mu vaejë'oho bogo barë'i mairo'ioremu raromarueje.

Keriso'o muorovarue aribövi jabisi mu sisë avoho goro'iröhe jöhoje.

¹⁸Nasi aboji harihu'e sa'a bövi bise'o barë'iröhe majaho dunove. Ëhesi bëhoho jemë hejarijeje uëvamu: Bövi bise'o barë'iröhe majaho dunovo'iramü Keriso'o muorovaje aho rue'a'ajëjo. Röhu avevejö'oho Keriso'o muorovarue aribövioho aho'obëhe rueruomë'ejë. Ëhu'ëro jië'ëro no garomo uvarueje: Bövi bise'o barë'iröhe majaho dunovajëjo. ¹⁹ËKeriso'o muorovarue aribövihuro nosi ekaresiaho ramuo va'areje. Röhu urimo jabu no'o raromonövadevaroho jabumë bogo nosi aribövi maehu jioruomadeje. Jabumë nosi aribövi mae jioruomo'ibejo jabumë no'o ëhi raromoruomo'ibejo. Röhu jabuhu va'arohuro ëhuro no garomo uvarueje: Jabumë bogo ae gemu vadu'oho nosi aho jië'ëro ëhu'ëro va'oruomade höjo.

²⁰A'lì jemë Keriso-are Aru'ahoho baejë'ëro ëhu'ëro jemë ae aho'obëhe God-are jö mahö gavarujeje. ²¹God-are jö mahö gavarujego ëhuni na bogo uve: Jemë jö mahö dadivëvajëromo ëhunioho röjëhiromo jajive. A'lì naehu jajivaje hesi bëhoho jemë jö mahö iae gavarujeje. Garomo uvarujeje: Sareri'le jöho bogo God-are jö ma hesi gemuoroho jioromo rovaje höjo. Iae ëhuni jajive.

²²Sareri sareri ma'e aribövioho rahumëje. Ae rahu jö majahuiromo uövuë'oho: Iesu hu bogo bövie namiromo ajamuaje aho hö uövuë'oho ëhi uövuarue aribövioho Keriso'o muorovarue aribövie jioruome Vavu'o Harihu'o bijönëgaruëro jië'ëro. ²³Ae rahu Harihu bijönimë'oho Vavuohu'o bijönimoruomajeje. O ae rahu Harihu ejahë'oho Vavuohu'o ejahoruomajeje.

²⁴Keriso-are jö aevö'i hebe rovariye jöho uehorovoromo ma'eno titimore. Ëhi ë'ë'oho Harihu'o Vavu'o jabisi gemuore raromo'aruje.

²⁵Röhu Kerisoro ave suvuoroho bojamui'lì mae uövuadeje. Huro uövuadeje: Naro ajëmi'iramü jemë ioro'iore gemu maro raromo'arujejo.

²⁶Jemë sarerëmi'i ë'o gavarue aribövi jabesi jöho naro jemesi örire jajive. ²⁷A'i jemë Kerisoro hesi Aru'ahoho bojëmamu jemesi dë vovöbajo'ere abuejë'ero jemë'o hijajeje. Hijë'oho a göho rabëni jemë öroho röjëhi'ë'lö. Bëhe bogoje. God-are Aru'ahohuro hesi muoho bövioho bise'oho jemë röjëhijajeje. Röjëhiromo bogo sareri'e jöho röjëhi'i jö mae röjëhijajeje. Ëhu'e jiaje jemëro hesi Aru'aho hesi jöho ejahoromo Keriso'o gemuoro raromore.

²⁸Io'o nasi abojo harihu'ohumë hu'o gemuoro raromore. Ëhi ë'ë'oho hu rue'iramu no bogo javojimo'i biririvoromo hesi nunire mae riravo'ejo. ²⁹Jemëro garomo uvarujeje: Keriso iae a mae höjo. Ëhuni uvo'a'aruje: Ae rahu mu mae vaejë'oho God-are abojo harihu'e javuajëjo.

**Noehu mu sisë vaejaruoho vuonugoromo ëhuro God-are abojo
harihu'ehu raromaruëhi ëhi raromo jijiho'iröhe jöhoje.**

3 ¹Asë'e Vavuohuro no mabëhe rajahuijë'eje. Ëhi rajahuiromo huro no abojo harihu'e uövuë'eje. Hesi abojo harihu'e uövuadoho iae no javue. God-are abojo harihu'e javuajoho ave sa'are mu sisëhemu uehorovarue aribövihuro God bogo avoho gavë'ëro ëhu'ëro no'lö bogo avoho görumajeje. ²Aganomë avevejö'oho no iae God-are abojo harihu'e javue. Ijonö ëhi javuoröhoho bogo röjahuijë'ëro no bogo avoho gavö. Röhu no iae garomo uvarueje: No ëhi javuoröhoho röjahui'iramu gagorovo Keriso hu diehi jiajoho iae no ga'ejarëjo. Garomo ëhuro hu jiajëhi no'lö ëhi javuo'ajëjo. ³Ae rahu uvë'oho: Kerisoro no ajamui'iramu hu jiajëhi no'lö ëhi javuo'ajë uvë'oho ëhuro Keriso ma-maemu jiajëhi ëhi jio'i ë'lö gavajeje.

⁴Ae rahu mu sisë vaejë'oho ëho God bijönimoromo hesi jöho ahajeje. Mu sisë hesi bëhoho ëho God bijönimoromo hesi jö ahaje muohoje. ⁵Röhu jemë'o iae gavarujoho Keriso rovade hesi bëhoho nosi sisëho rori'o bava'ego bogojioröhego ëhuni rovadeje. Röhu hesiriroho sisëho bogoje. ⁶Ëhu'ëro jië'ëro ae rahu Keriso'o gemuore jië'oho bogo biririvoromo mu sisëho vaejajeje. Biririvoromo mu sisë vaejë'oho hu Keriso bogo ga vadë'ë'eje.

⁷Nasi abojo harihu'ohumë ae göehu sarerëmijë'oho nadi ejëhore. Ae rahu mu mae vaejë'oho Keriso mae jiajëhi ëhi jiajeje. ⁸O mu sisë biririvoromo vaejë'oho ëho Satan-are aeje Satan-ro aevö'i sisë vaebe rovë'ëro. Sisë vaebe rue'i God-are Harihehu rovade hesi bëhoho Satan-are muoho mu'u'iröhéro ëhuni rovadeje.

⁹Ae rahu God-are abojo harihu'e jëvë'oho Vavu örëro jëvë'ëro ëhu'ëro jabumë bogo mu sisëmuoho vaejarueje. God-are abojo harihu'ëro jëvë'ëro mu sisëmu vae'iröhoho jabumë bogo eni jëve. ¹⁰No ave muoho garomo uvarueje: Ëaho God-are harihe o aboje höjo. Ëaho Satan-are harihe o aboje höjo. Ae rahu bogo mu ma vaejë'oho o ö müeno'o bogo

dë vövöbajo'ere uehorovëvë'oho ého bogo God-are aboji harihu'oho jioruome.

**God-hu bojamuade jögore aho'o röhu ö mueno'e
uehorovëvo'iröhe jögoru ejahoromo éhuro hesi abozi
harihu'ehu raromaruëhi éhi raromo'iröhe jöhoje.**

¹¹ Ave jöho jemëhu aevo'i hebe rovarije jöhoje. Noro göero göho dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvo'ej. ¹² Cain-hu é'ladëhioho no bogo éhioho é'ej. Hu A Sisë hesi aëro jië'ëro hesi öho ano bamadeje. Rabëni éhioho é'adeje. Hu mu sisëmu vae'i hesi öho mu maemu vaejajego éhuni é'adeje.

¹³ Aganomë ave sa'are mu sisëmu uehorovarue ariböviehu jemë gérromo bijönëgaruoho nadi tiöromu uvore: Diehi'oromo é'aruëjo.

¹⁴ No ave jöho uehorovoromo éhuro garomo uvarueje: No vuovo öroho vuonug'é'ero i'ovo öriremu javuajéjo é hesi bëhoho noro Christian ö mueno'oho dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvaruëro jië'ëro. A'i ae rahu a bogo uehorovëvë'oho vuovo örire jijihadoho éhi jijihajeje. ¹⁵ Ae rahu ö mueno'e gérromo bijönimë'oho a muo'amarue a jabisi dë vövöbajo'o va'ëne jëvanovajeje. Jemë'o iae garomo uvarueje: A muo'amaje aho bogo i'ovo öriroho jië'ëro bogo ioro'ioremuhu maho hi hesi höjo. ¹⁶ No ave jöho uehorovoromo éhuro uvarueje: Göehu gö dë vövöbajo'e aho'o uehorovarue hesi bëhoho éhi höjo. Kerisoro hesi dë vövöbajo'ere böromu bëhe uehorovavuoromo sinohu bogo juhuonivo'i ajamui'i guomade höjo. Éhuni no'o Christian ö mueno'ëro göero göho uehorovëvoromo sinohu bogo juhuonivo'i ajémi'i vuovo'ej o diehi'o'ej. Éhi jië'oho iae maeje. ¹⁷ Ae rahu inöme marohë'e jio'i ga'iröhe hesi Christian ö mueno'o bövie bise'e bogojëvamu gagorovo ma-nunëremu gëvë'oho hu diehi'oromo uvo'ë'e: Na God nasi dë vövöbajo'ere uehorovaje höjo. ¹⁸ Nasi abozi harihu'ohumë é'ego no bogo ma-jö'ëremuhu aho sarerëmiromo uë'iro: Naro jasi örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovavaje höjo. A'i é'ego no ae uehorovëvoromo huë baejëvoromo ajémi'iro.

¹⁹ Göehu gö dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvë'oho éhuro no garomo uvo'ej: No jö ma ejarue aribövie javuajéjo. Éhi uvoromo God-are nunire riravoromo juhuonivo'i nosi dë vövöbajo'oho sanuamirovo'ej. ²⁰ Jö sisë javuë'ëro dë vövöbajo'ere juhuonivë'oho no uvarueje: Nosi arijo'arije mabisemu garorovo'i God-ro no iosiramuiromo aho'obëhe gö barëjaje höjo. ²¹ Aganomë nosi jö sisëhuni nosi dë vövöbajo'ere bogo juhuonivë'oho God-are nuniro javuoromo biririvoromo mae riravarueje. ²² Mae riravoromo rabe rabe ua gavë'oho iae hesirire baejarueje rabëni hesi bëhoho hu bojamuade jöho ejahoromo huhu nimaje muoho vaejauëro jië'ëro. ²³ Huhu bojamuade jöho aviëhije. Huro uövuadeje noro hesi Harihe Iesu Keriso-are ihoho mae uehorovoromo huhu uövuadëhi éhi göero göho dë vövöbajo'e aho'o uehorovo'iröhego. ²⁴ Ae rahu God-are jöe

gö gö ejahé'oho God'o gemuoro jio'i God-ro hesi dë vövöbajo'ere hijajeje.
Ave jöho uehorovoromo éhuro uvarueje: God-ro nosi dë vövöbajo'ere
hijaje höjo hesi Aru'ahoho bojamuijé'ero éhu'éro.

**Keriso'o muorovarue aribövi jabesi mu siséhu'o ave
sa'a hesi mu siséhu'o avoho goro'iröhe jöhoje.**

4 ¹Aganomë ae göéro göéro sarerivoromo sa'ae dinö'e dinö'e
majéhibe jijihoromo uvoruomajeje: No God-are Aru'ahohuro jöho
bojamuego majéhijarue höjo. Éhuni ae göehu éhi uëvë'oho avoho gëromo
gare jabumë mae God-are Aru'ahe baejé'ero uëvego o hesi aru'ahe gö
baejé'e jioruomego. ²Ave muoho garomo uvo'a'aruje: God-are Aru'ahëro
jöho bojëmego majahuijarue höjo. Ae rahu ae huruoho majëhiromo
uëvë'oho: Iesu Keriso a nosi sino jiajéhi éhi rovë'e hö uëvë'oho God-
hu bojamuaje Aru'ahoho baeruomë'je. ³O ae rahu Iesuare jö bogo éhi
huruoho majëhijé'oho ého bogo God-are Aru'ahohu baeromo majëhi'i
a'i Keriso'o muorovaje a hesi aru'ahoho baeromo majëhijarueje. Jemë
mami'e hejarijeje uëvamu: Keriso'o muorovaje ahuro rue'a'ajéjo. Röhu
avevejö'oho é a hesi sareri sareri'e muoho ave sa'are vaeruomajeje.

⁴Hesi sareri sareri'e muoho vaeromo Keriso-are jöho sisë'i
majëhijarueje. Iae éhi é'arueje röhu nasi aboji harihu'e jemë God-are
aribövi'ero jëvë'ero Keriso-are jö sisë'i majëhijarue aribövi jabesi muoho
ruahö'özje' e jëve. Éhesi bëhoho jemëro God-are Aru'ahohu bae'i sa'a hesi
mu sisë uehorovarue aribövihuro Satan-are darugoho baeruomë'je.
Röhu God-are Aru'aho hesi daruge jemesirire jiajohuro Satan-are daruge
jabesirire jiajoho iosiramijé'je. Éhu'éro jié'ero jemëro Keriso-are jö
sisë'i majëhijarue aribövi jabesi muoho ruahö'özje' e jëve. ⁵Earibövioho
jabu ave sa'a hesi mu sisë uehorovarue aribövie jioruome. Éhi jié'ero ave
sa'a hesi jö sisëho atego ave sa'a hesi mu sisë uehorovarue aribövihuro
ejëhoruomajeje. ⁶A'lì no ma-God-are ariböviemu javue. Éhi javuë'ero ae
rahu God gavë'ohuro éhuro nosi jöho ejahuarueje. Ae rahu bogo God-are
aribövi jëvë'oho nosi jöho bogo ejahuarueje. No garöhe di aribövihuro
God-are jö ejahuamu o ave sa'a hesi jö sisë ejëhamu gavë'oho éhuro
uvarueje: Ého God-are Aru'ahëro jöho bojëmego majahui'i ého sareri'e
aru'aho sisëhuro bojëmego majahuijarue höjo.

No göehu gö dë vövöbajo'e aho'o uehorovo'iröhe jöhoje.

⁷Aganomë é'ego no göéro gö dë vövöbajo'e aho'o uehorovo'iro.
Noehu göehu gö éhi uehorovë'oho ého God-ro hesi uehoro maho nosi
dë vövöbajo'ere bojamuego é'arueje. God-are aboji harihu'ero javuë'ero
God mae gavarueje. ⁸O ae rahu ae gö dë vövöbajo'ere bogo uehorovë'oho
God bogo ma gavarueje rabëni God-ro dë vövöbajo'e aho'o uehorovemü
uehorovavuaje aëro jié'ero. ⁹Huhu uehorovavuaje muoho aviëhi

röjahuijadeje. Harihe gemu'oho sa'are nugö'øjadeje huro i'ovavuego mae raromo'iröhego. ¹⁰ Göehu gö dë vövöbajo'e aho'o uehorovarue mu hesi bëhoho diehije. Noehu God dë vövöbajo'ere uehorovaroho öho mabise'eje. Ëhuni göehu gö uehorovarue mu hesi bëhoho bogo öhiohoje. A'i God-ro hesi dë vövöbajo'e aho'o no uehorovavuoromo hesi Harihoho nugö'øjadeje guomego nosi sisëho uehorovoromo vuonugo'iröhëni. Ëho bövionarioje. Ëhuni God-hu ëhi no uehorovavuadoho öho göehu gö uehorovarue mu hesi bëhohoje.

¹¹ Aganomë God-ro börömo bëhe uehorovavuoromo öhi ajamuijadeje. Ëhuni no göëro göho öhi uehorovo'ejø. ¹² Ae gö nosi nunoho God bogo gavë'e javue. Röhu göehu gö dë vövöbajo'ere uehorovë'oho God-ro nosi dë vövöbajo'ere hiromo hesi uehoro maho bojamuego nosi dë vövöbajo'oho rarovavuajeje.

¹³ Ave jöho uehorovoromo öhuro garomo uvarueje: No God'o gemuoro javuo'i hu nosi dë vövöbajo'ere hijaje höjo. Huro hesi Aru'ahoho bojamuijë'ero öhu'ëro. ¹⁴ No God-are Harihoho iae nosi nunëro gavë'e javue. Gavë'ëro noro mae majëhiromo ae uëvarueje: Vavuohuro hesi Harihoho nugö'øjade höjo sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövioho baejëvoromo maro bamëvo'iröhego. ¹⁵ Ae rahu huruoho majëhiromo uëvë'oho: Iesu iae God-are Harihe hö uëvë'oho öhi jië'e aribövi jabesi dë vövöbajo'ere God hi'i jabumë God'o gemuoro jëvajeje. ¹⁶ Röhu iae no'o garomo mae uehorovoromo uvë'e javue: God-ro no mabëhe uehorovavuaje höjo.

God hu dë vövöbajo'e aho'o no uehorovavuaje ahoje. Ëhuni ae rahu ae gö dë vövöbajo'ere uehorovo'i hijë'oho God'o gemuoro jio'i God-ro hesi dë vövöbajo'ere hijajeje. ¹⁷ God-hu hesi uehoro ma nosi dë vövöbajo'ere bojamuego rarovavuaje hesi bëhoho hujeji Kerisohu nosi mu mevo gövuamu no hesi nunire riravë'oho no bogo juhuonivo'i a'lí uvoröhego: Keriso jiajëhi no'o sa'are raromoromo öhi jiobe rovë'e javuajë uvoromo öhuni avoho biririvoröhego. Ëhuni God-ro hesi uehoro maho bojamuego nosi dë vövöbajo'ere rarovavuajeje. ¹⁸ No herovoromo uvë'oho: God-ro hesi dë vövöbajo'e aho'o uehorovavuaje hö uvë'oho no bogo hesi öriroho juhuonamijarueje. No herovë'oho God-are uehoro maeihu rueromo nosi dë vövöbajo'ere rarovavuamu hejë'oho God juhuonamijaruoho vuonugo'i mae uehorovarueje. Ëhesi bëhoho no God juhuonamijë'oho no uvarueje: God-ro i'ue bojamui hesi höjo. Ae rahu hu juhuonamijë'oho öhi jië'e aribövioho God-are uehoro maho jabesi dë vövöbajo'eroho bogo rarovëvajeje.

¹⁹ God-hu urimo nosi örire dë vövöbajo'ere uehorovavuadohuro öhuro no hu'o ae gö'o dë vövöbajo'ere uehorovëvarueje. ²⁰ Ae rahu uvë'oho: Iae na God-are örire dë vövöbajo'ere uehorovaje hö uvo'i röhu hesi ö mueno'o gëromo bijönëgë'oho öho hu éma sarere uvajeje: Na God

uehorovaje höjo. Hesi ö mueno'e nunehu gëvajoho bogo uehorovë'oho ëhuro God uehorovo'iröhoho bogo eni jie hu God bogo nunoho gavajëro jiël'ëro. ²¹Éhu'ëro God-ro ave jöho bojamuromo uövuë'eje: God nasi örire uehorovevë'oho jemesi ö mueno'ohu'o dë vövöbajo'oro uehorovëvorëjo.

God-are Harihu mae uehorovo'iröhe jöhoje.

5 ¹Ae rahu mae uehorovoromo uvë'oho: Iesu hu böröme namiromo ajamuaje ae hö uvë'oho ëhi jiël'e aribövioho God-are abozi harihu'e jioruome. Ae rahu vavu dë vövöbajo'ere uehorovë'oho è vavu hesi abozi harihu'ohu'o dë vövöbajo'ere uehorovë'vo'anue. ²Ëhuni no ave jöho uehorovoromo ëhuro iae garomo uvarueje: No God-are abozi harihu'oho dë vövöbajo'ere uehorovëvarue höjo. No God dë vövöbajo'ere uehorovoromo hesi jögoru ejahë'ohuro ëhuro no garomo uvarueje: Hesi abozi harihu'ohu'o uehorovëvarue höjo. ³God dë vövöbajo'ere uehorovë'oho ëhuro iae no God-are jögoroho ejaharueje. God-are jögoru ejahë'oho ého bogo i'u'ehuje. ⁴God-are abozi harihu'e aho'obëhe sa'are mu sisëho biririvoromo ruahö'löjarueje. Ruahö'löiröhe hesi öroho no Iesu mae uehorovaruhuro ëhuro ruahö'löjarueje. ⁵Diehi jiël'e aribövihohuro sa'are mu sisëho ruahö'löjarueje. Ae rahu uvë'oho: Iesu hu God-are Harihe hö uvë'ohuro ëhi jiël'e aribövihohuremu sa'are mu sisëho ruahö'löjarueje.

**God-hu jö mae majahuijego no heromo ëhuro
Keriso mae uehorovarue jöhoje.**

⁶Röhu sa'are rovade aho iae Iesu Keriso jiadeje. Ëahuro rueromo jovo maëro bapataeto vaejamu köho rueromo guomadeje. Bogo rueromo ma-bapataeto vaejadohemuje. A'i hu jovo maëro bapataeto vaejamu ijönö hesi köho rueromo guomadeje. Huhu ëhi ë'ađe jöho God-are Aru'ahohuro iae mae majahuijajeje è Aru'ahoho sareroho bogojio'i ma-maemu jiël'ëro. ⁷Jöe niö'i gemu no heromo Keriso mae uehorovarueje ⁸Aru'ahehu majahuijaje jöho jovehu bapataeto vaejade jöho kö rovade jöho. Ejöho niö'i gemu bëhe gemuohoje. Ëho heromo mae uehorovarueje. ⁹Ma-aëremu jö ma majahuijamu hejë'oho noro ého mae uehorovarueje. Röhu a jabesi jöho ma-bise'e jio'i God-hu jö mae majahuijadoho ého börömohoje. Röhu God-ro hesi Harihu hesi jöho ëhi ma-mae majahuijë'eje. ¹⁰Ae rahu God-are Harihu mae uehorovë'oho ëhuro dë vövöbajo'ere uehorovoromo uvarueje: God-hu hesi Harihu hesi jö majahuijadoho iae mae höjo. O ae rahu God-hu majahuijade jö bogo ma uehorovë'ohuro ëhuro uvoruomajeje: God hu jö sarere jövaje ae höjo. Ëhesi bëhoho God-hu hesi Harihu hesi jö majahuijadoho jaburo bogo ma uehorovaruëro jiël'ëro ëhioho uvoruomajeje. ¹¹God-hu hesi Harihu hesi jö mae majahuijade hesi bëhoho aviëhije. God-ro darugoho bojamuijë'eje noro baeromo nosi aru'ahoho i'ovoromo ioro'ioremu mae raromo'iröhego. Édarugoho

God-are Harihu hesirire jie. ¹² Ēhu'ēro ae rahu Harihohu'o gemuore bimuvē'oho ë darugoho baeromo hu'o gemuore mae hijajeje. O bogo God-are Harihohu'o gemuore jiē'oho bogo ēhioho maho hijajeje.

Ioro'ioremu mae raromo'iröhéro gavarue jöhoje.

¹³ Naehu jemesi örire jajivaje hesi bëhoho jemëro garomo uvo'irarijego: Iae no maro raromaruoho ëhi ioro'iore gemu raromobe va'ejarë uvo'irarijego. God-are Harihu mae uehorovaruje aribövioho jemë uëve.

¹⁴ Ave jöho uehorovoromo ëhuro no biririvoromo hesi nunire riravoromo jöho majahijarueje. God-hu rabe rabe bojamui'i nimajoho noeuhua gavë'oho iae hu ejahuajeje. ¹⁵ Noeuhua ua gavë'oho iae ejahuaje hö uvaruëro jiē'ero ëhu'ēro no uvarueje: No ua gavë'oho bojamuego baejarue höjo.

¹⁶ Ae rahuarao ga'irane Christian ö mueno'ehu mu sisë vaeromo bogo sisëroho va'o hesi jioruomamu gëvë'oho jero God ua ganego huro jabiesi sisëho ajëmiromo daruge bojëmego maro raromo'iro. Na uaromo ë'e mu sisë vaeromo bogo sisëre va'o hesi jio'amaje aribövihuni God ua ganëjo. A'i mu sisë gö vaejë'oho sisëro va'o hesi javue. Na bogo uave: Jero ëhi jië'e aribövihuni God ua ganëjo. ¹⁷ God-hu bijönimaje muoho aho'obëhe vaejë'oho ëho sisëje. Röhu mu sisë gö vaejë'oho no bogo ëhuro sisëroho va'o hesi javue.

¹⁸ No garomo uvarueje: Ae rahu God-are aboji harihu'e javuë'oho mu sisëho bogo vaemu vaejarue höjo. God-are Harihohuro tugohahuego A Sisëho nosi öriroho bogo ijumavuajeje.

¹⁹ No garomo uvarueje: No God-are aboji harihu'e javuo'i sa'are mu sisë uehorovarue aribövie aho'o jabumë A Sisë hesi darugoro raromarue höjo.

²⁰ O no garomo uvarueje: God-are Harihohuro rueromo uehoro maho bojamuijë'e höjo ëhuro noro God garöhego God gemu hu mae jiajoho. No hu'o gemuoro javuoromo hesi Harihe Iesu Keriso'o gemuoro javue. Ëaho gemu God mahoje. Huro ajamuego no ioro'iore gemu mae raromarueje.

²¹ Nasi aboji harihu'e avoho mueberovore. Nadi uvore: Inöme bövie bise'e masije höromomo nuninöho bamoi'i God dejonöho bamore. Ahia mino'e.

2 JOHN

Aëro uvoruomajeje: Jö jabesi örire jajivade ekaresiaehu ame gemuore raromarue jöho John-ro huotovoromo uhu'e magonahehu abojo harihu'e söromo gemuore raromaruëhi ëhi jajivade höjo. O verse 13-re John-hu hijade amore ekaresia jabesi jöho huotovoromo uhu'e uvade magonaho hesi ö hesi abojo harihu'o jönö'e ëhi jajivade höjo.

¹⁻²O asë'e abojo harihu'e gagovoromo gemuore raromaruje magonahoho God-ro hesinö javojöro baejavë'e magonahe jede. Ekaresia jabesi a duvahoho naro jemesi örire jejämije. Jemë'o no'o God-are jö maho uehorovoromo ëhi gemu uehorovobe va'lejo. Ëhuni na bogo mädöëremuoho uehorovëvo'i dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvajeje. Bogo na gemuoho a'i God-are jö ma gavarue aribövioho aho'obëhe jabu'o ëhi gemuoho uehorovëvarueje.

³Noro God-are jö maho ejahoromo göëro gö dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvo'iramu God Vavuohu'o hesi Harihe Iesu Keriso'o noni vavaenimoromo ajamuiromo huë mae bojamui'ë'e.

**God-are jö mahemu ejahoromo dë vövöbajo'e
aho'o uehorovo'iröhe jöhoje.**

⁴Na hejodeje uevamu: Vavuehu uövuadëhi jasi abojo harihu'o ioro'iorohuro God-are jö mahemu ëhi ejaharue höjo. Ëhi hegoro nimoroho avohodeje. ⁵Ma'ino röhu ave jögoru jajivo'ië'ajoho bogo i'ehu jio'i mami'e aevö'i hebe rovare jögorohoje. Naro üeve: E'ego no ae aho'obëhe göëro göho dë vövöbajo'ere uehorovo'irarëjo. ⁶Göehu gö dë vövöbajo'ere uehorovo'iröhe hesi bëhoho ëho God-are jögoroho ejahë'e raromo'ejö. O God-are jögoru hesi bëhoho ëho mami'e aevö'i hebe rovariijëhi ëhi jemë göehu gö uehorovë'i raromo'irarijohoje.

⁷Röhu a sarerëmijarue aribövie aho'obëhe sa'ae dinö'lë dinö'e sareri jöho majëhibe jijihoromo üëvarueje: Iesu Keriso bogo a maho rue'i aru'ahëro rovade höjo. Ëhi majëhijarue aribövioho Keriso'o muorovoromo ae sarerëmijarue aribövie jioruome. ⁸Ëhuni avo'avoho mueberovore. Sareri'e jö bogo ejëhë'oho ëhuro mu vaebe rovariije suvuoroho bogo boremi'ö'i bae barë'aruje.

⁹Ae rahu Keriso-are jö bogo ma'eno titimo'i aruëre anumëre ëma jijihë'oho ëhi jië'oho God rumo'e aribövie jioruome. O ae rahu Keriso-are jö ma'eno titimë'oho God Vavuohu'o Harihohu'o jaburo niö'iro ëhi jië' aribövioxhu'o gemuore jiarueje. ¹⁰Ae göehu jemesirire ö'oromo Keriso-are jö jiajëhi bogo ëhi majëhijë'oho nadi uëre: Ruehëjo. O nadi jejëmire. ¹¹Ae rahu jejëmijë'oho ëhuro iae jemë jabu'o bimuvoromo jabesi mu sisëho vae'a'aruje.

Ijo tugoho'i jöhoje.

¹²Na jöe aho'obëhe jajivo'irodoho röhu bogo jajivo'ejo. Na nege ö'oromo jemë'o na'o jöho majahirovoröhëni. Ëhi jië'ohuro ëhuro jemë'o na'o sisë maro nimoroho'ejo.

¹³God-hu baejade magonahe jasi öe hesi aboji harihu'oho jaburo jasi örire jejamijö. Ahia mino'e.

3 JOHN

¹O asë'e nasi isio Gaius God-are ekaresia jabis a duvahoho naro jasi örire jejamije. Na bogo ma-döremuoho uehorovavo'i nasi dë vövöbajo'e aho'o uehorovavajeje.

²Isio na nege jasi sino haho'ohu'o muohu'o ma-mabëhe javojöro. Iae na gave jasi dë vövöbajo'oho avevejö'oho mae javo'ego. ³Èhesi bëhoho Christian ö mueno'éro rueromo uevareje: Gaius hu God-are jö mahemu ejahaje hö uevamu heromo nimoroho avohodeje. Ëho iae maeje. Majae ëhi ja God-are jö maho ejahë'e raromanueje. ⁴Mu göëni göënioho na mabisemu nimoroho'i aehu uevë'oho: John jasi Christian aboji harihu'ohuro God-are jö maho ejahë'e raromaruë uevamu hejë'oho na nimoroho avohajeje.

Gaius-hu mu mae vaejamu John-hu rajahijade jöhoje.

⁵Isio jero mabëhe biririvoromo Christian ö mueno'oho ajëmijanueje. Öre gö jioromo rovare Christian aribövihou'o huë mae bojëmijanueje. ⁶Èaribövihuro rueromo ekaresiae aho'o uövuareje: Gaius-ro nosi örire huë mabëhe bojamujade höjo. Röhu God-hu nimajëhi jaehu bövi bise'o jabumë ajëmiromo rëmö'öjamu örire va'ë'oho ého iae mae jio'ë'e. ⁷Èhesi bëhoho God bogo ma uehorovarue aribövi jabsiriroho suvuoroho bogo ujuohë'e éma ri'öromo va'ë'ejö Keriso-are jöho baeromo jijiho'iro. ⁸Èhuni Christian aribövihoro noro jabumë ajëmi'ejo éhuro no jabu'o bimuvoromo jö ma majëhifarue hesi muoho vaeröhëni.

Diotrepes'o Demetrius'o è ae niö'i jabis jöhoje.

⁹Naro jasi ekaresia jabis örire jö harihe jajivodeje. Jajivodoho Diotrepes hu böröme vae'i nimë'éro nosi jöho bogo ejahuajeje. ¹⁰Èhu'éro jië'éro na ö'ë'oho huhu vaejaje mu sisëho huruoho majëhi'ejo ekaresiae aho'o heromo uehorovoruomoröhego. Huro nosi jöho huotovoromo uëvajeje: John-mëro ëhi jië'e mu sisëho vaejarue höjo. Hu bogo éhemuoho è'i Christian ö mueno'ehu ö'lë'oho bogo rajëhiromo baejëvajeje. O ae göehu ajëmi'i nimë'oho huro ahëvoromo uëvajeje: Jemë è aribövihoo ajëmi'ië'e jëvaje rori'o va'ohëjo. Va'oromo nadi ijoho Keriso rajahijarue osaroho ruerëjo.

¹¹ Isio aehu mu sisë vaejaruëhiho nadi éhioho vae'i a'i mu ma vaejaruëhi éhi vaene. Ae rahu mu mae vaejé'oho ého God-are aribövie jioruome. O ae rahu mu sisë vaejé'oho jabu God bogo gavé'ejö.

¹² Röhu ae aho'obëhe uvoruomajeje: Demetrius hu a mae höjo. Iae hu mu mae vaejaje aeje. Ae aho'o hu garomo éhi uvarueje. Iae no'o uvarueje: Hu a mae höjo. Röhu ja'o gavanueje no jö maemu majëhijego. Ëhu'ëro Demetrius-are jö majëhijaruoho éhu'o iae maeje.

Ijo tugoho'i jöhoje.

¹³ Na jöe aho'obëhe jajivo'irodoho röhu bogo jajivo'ejo. ¹⁴ Na nege maburëro ö'oromo ja garomo ja'l na'l jöho majahirovoröhëni.

¹⁵ Huë mae hine. Ja huë baejavarue aganoho jaburo jasi örire jejamijö. O nasi aganoho aho'o gemu gemu jejämijode höne. Ahia mino'e.

JUDE

¹Iesu Keriso-are mu vaejahaje aho James-are öe Jude naro jemesi örire jejämije. God Vavuohuro jemë hesinö jëvojöro uëvë'éro jemë dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvoromo Iesu Keriso-are burure rëmë'eje.

²Na nege God-hu jemëni vavaenimoromo huë mae bojëmiromo rajëhijaje muoho jemë herovo avoho'irarijego.

Sareri'e jö röjëhijarue aribövi jabesi jöhoje.

³Aganomë God-hu mare bamavuade jöho jemë'o na'o gemuoho uehorovarueje. Ëhesi jöho na jajivo'i nego avohadeje. Ëhi negamu röhu uvodeje: Ëjöho vuonugo'i jögoru gö jajivë'oho iae mae höjo öre gö bogojevë'ego. Ëhesi bëhoho God-ro hesi aribövioho jöho röjhuijadeje noro ioro'ioremu mae uehorovo'iröhego. Röhu ë jöho a ioro'iorëro huotohuotovoromo röjëhijö. God-are jö huotohuotovoromo röjëhijaruohuni ëhuni jabesi sareri'e jöho biririvoromo aho'irarijego jajivo'irögoro uvodeje. ⁴Ëhesi bëhoho aëro jabesi mu sisëho gurihi'i ekaresia jemesi gemuore ro buarohoruomë'eje. Jemë'o buarohoruomë'éro God bogo ma uehorovo'i a'i sareri'e jöho majëhiromo uëvarueje: Jemë öehu jijihanovë'oho iae mae höjo God huë baejëvaje ae jië'ego. Ëhi uëromo Iesu nosi Bada hu gemuehu böröme vaejavuaje ë aho jabumëro bijönimoruomajeje. Ëhi jië'e aribövioho i'ue baeromo sisëro va'oruomoröhego God-are surire jöho ëhi uvë'eje.

⁵Ave jö naehu jajivo'ië'ajoho jemëro he barëjë'e jëve. Röhu na maho uë'i nege jemëro avoho uehorovo'irarijego. Israel aribövioho Egypt sa'are sisë'i raromamu Badaro ajëmiromo mare sö ujuoho rovade höjo. Ëhi ë'ade höjo röhu ijönöho ae rahu bogo ma uehorovaroho huro i'ue mana bojémamu sisérëjëvade höjo. ⁶O anera jabesi jöhu'o uehorovore. God-hu bojëmade muoho anera ioro'iorohuro bogo biririvoromo muebe'irögoro jabumë raromo'iröhe röhoho vuonugo'i jabesi mue gö baejare höjo. Ëhi'amu God-ro ioro'ioremu tövëvoromo ramoramo'ere taemëvo rëmë'e höjo maja börömoho rovego uëröhëro: Sisë jëvaje sisëro va'ohëjo. ⁷O Sodom amohu'o Gomorrah amohu'o jabesi bëhire jiaje amo ioro'iorohu'o ëho jabesi jöhu'o uehorovore. Jabu'o mu sisë bëhe vaeruomade höjo.

Mu sisë vaeromo ööro jijihanovoromo a'o a'o sihorovoromo mue gö gö vaeruomade höjo. Ëhi'amu God-ro i'ue mana bojëmiromo vënoho nugö'öjamu ioro'ioremu ravo'amade höjo aëro garomo uvoröhego: God-ro ëhi jië'e i'uoho sisë'e aribövihoo bojamui'ajëjo.

⁸Ëhi jie röhu jemë'o gagovarue aribövihuro ëhi jië'e mu sisë gemuoho vaejarueje. Jabumëro uvarueje: Nia'ovo'iraeromo gavaruehi ëhi

ömë'oho mae höromo va'inumi'e muoho vaeromo jabesi sino haho'oho ijumorovarueje. Jögoru masijoho bijönimarueje. Aji'e aribövie ö'idöre raromarue jabesi jöho sisë'i atarueje. ⁹Jabu ëhi sisë'i atarueje röhu urimo Michael anerae börömo namijajoho bogo ëhioho sisë'ioho jövadeje. Ëhesi bëhoho Moses guomamu Michael'o Satan'o ëhi di aehu Moses-are sino bae'iröhe jöho aho'ahamirovareje. Jöho aho'ahamirovoromo Michael bogo biriri'övoromo jö sisëho majahiromo nibejahi'irögoro ma-uavadeje: Na jöho bogo ua'ejöjo. Jaehu sisë ë'anue jöho hesi Badaro majahi'ajëjo.

¹⁰Ëhi jië'e sanu'e jö jövadoho röhu jemë'o gagovarue aribövihuro bogo ëhioho ato'i a'i bogo ma hejarue gavarue jöho éma sisë'i atarueje.

Sisë'i atoromo simano rumo'e mahu urejehu jijiharuëhi jabumëro ëhi bogo uehorovë'e jabesi nimarue muoho éma vaebe jijihoromo ëhuro sisërëovarueje. ¹¹Jabuhu i'u bae'iröhe majaho iae rue'ë'e. Jabumë a mamie niö'i gemu urimo raromaroho va'ëne jëve. A mami ae Cain-hu hesi nimoromo éma ë'adëhi jaburo öre gemuore jijiharueje. O Balaam-hu moniemu uehorovoromo sareri'e mu a röjëhijadëhi jaburo ëhi jië'e muohuremu vaejarueje. O Korah-hu biriri'övoromo God-are jö ahamu guomadëhi jaburo God-are jöho ëhi aharueje u'emu vuovëvoröhego.

¹²Jemëhu huë baerovo'i gemuore gagovoromo i ue'ahë'iroho ë aribövihoo jabu'o rovarueje. Rueromo bogo juhuonivo'i ma-biriri'övoromo nimorohë'i ioho jovoho mahunö'e ue'aharueje. Ëhi jië'e sisëho ë'ego ëhuro niögu suhi'ere va'inumi jiajëhi jabesi aru'ahoho ëhi va'inumi'e jëvego huë sisë baejarueje. Jabumë ae gö bogo ajëmi'i jabesi sivue ajamirovarueje. Jabumë ëni rumo'e sue burehu bava'ego sa'a bogo rihu bojamajoho va'ëne jëve. Jabumë ijo saho va'ëne jëve. Ijo sahoho jabesi bajo rae maja rovë'iroho bogo raejarueje. Bogo raejego aëro umoromo dirumohu'o jahego ioro'ioremu sisërëjajeje. Jemë'o gagovarue aribövihoo ëhi jëve. ¹³O jovehu va'inumi gatogato hasaromo ionire a nunire bu'øjajëhi jabesi sisëho ëhi a nuniro ma-va'orahoro vaejarueje. O ara'ehu vëni ioromo bio baeromo va'ajëhi jabumë ëhi jëvanove. God-hu nugëhade ramoramo sisë mare jië'ire ë rireromoromo ioro'ioremu raromo'ë'ö.

¹⁴Jemë'o gagovarue ëhi jië'e a sisë jabesi jöho Enoch-ro ae majëhijadeje. Adam-are ujehu jioabe rovadoho ro iae Enoch hu number 6-ho jiadeje. Enoch-ro sisë aribövi ijönö diehi jëvoröhë jöho urimo ae majëhiromo uëvadeje: Jemë'o garëjo. Badaro hesi anera maho aho'obëhe mae jabu'o gemuore rue'a'ajëjo ¹⁵ae aho'obëhe mevavuo'iröhëni gö'i

mae o sisë javuego. Mevavuoromo God bijönimoruomaje ae aho'obëhe uëröhëni: God nasi örire bijönegoromo éhi jië'e mu sisëho vaejëvarije höjo. Na bijönegoromo nasi jöho sisë'i bëhe atarije höjo. Ëhuro jemë sisë'e aribövie jëvaje sisëro va'ohëjo. Ëhi mevëvo'iröhëni Bada rue'a'ajëjo.

¹⁶ Röhu jemë'o gagovarue aribövihuro nibejëhiromo a jöho aruëre anumëre éma vaerovarueje. Jabesi sinehu nimajëhi éhi jijiharueje. Jabesi sivue uehorovoromo dö mare bamorovoromo jö huhe atarueje. Ae gö sanusanuëmijarueje éhuro jabuhu nimaruëhi éhi e'oruomojöro. Ëaribövioho éhi jië'e aribövie jëvë'eje.

Avo'avoho biririvoromo raromo'iröhe jöhoje.

¹⁷ Röhu aganomë jemëro ave jöho uehorovore. Nosi Bada Iesu Kerisore apostle ariböviehu mami'e majëhinövare jöho uëve. ¹⁸ Majëhiromo uëvareje: Ijo tugohol'i jioröhe majaho dunovo'iramu aëro rueromo God-are jöho sivoromo hu bogo uehorovë'e jabesi sinehu nimajohemu vaebe jijihoruomo'ajëjo. ¹⁹ Ëjabuhu uëvare éhi jië'e aribövihuro éhi'oromo jemesi ekaresiaho adovëvarueje hahagu hahagu jëvojöro. God-are Aru'ahoho bogojëvë'éro jabesi sinehu nimarue muohemu uehorovarueje. ²⁰ Al'i aganomë jemëro God-are jö mahuremu uehorovarujoho biririvoromo gö'o gö'o mae uehorovobe va'oromo God-are Aru'aho hesi uehoroho baeromo God-are öroro jöe atonövore. ²¹ Hu jemesi örire huë baejëvaje jiaje éhuni nadi vuonugo'i hu'o gemu mae raromore. Raromoromo muebere nosi Bada Iesu Kerisoro jemesi jöëni vavaenimoromo ajémego éhuro ioro'ioremu maro raromo'irarije.

²² Ae göëro uvoruomajeje: Na Keriso-are jöho mae höjo o éma jöe höjo. Ëhi jië'e aribövihuni vavaenimoromo ajémire. ²³ Sisëre va'arue örire ae göehu jijihoromo vënire ravorovanovamu gëvë'oho maburëro baejëvorego mae jëvo'i. Ae göehu mu sisë vaejamu gëvë'iroho vavaenimoromo ajémirego jabesi sisëho vuonugoruomo'iro. Röhu éhi ajémijë'oho gavë'i ajëmiromo jabesi sisëho goro avohore. Jabuhu ömarue muoho iëmijego jemë'o éhi ömojöëni uëve.

God mabëhe rajahijarue jöhoje.

²⁴ Iae God eni jië'e aego mabëhe ua'ejo. Jemë guare bejëvo va'ojöëni ma'enëgoromo söjëvo va'oromo huhu hijaje aji mare rëmego nimoroho avohë'i ma-maemu riravo'irarijoho hu eni jie. ²⁵ Hu A Börömoho God gemuje. Hu no maro bamavuaje aeje. Éhuni no Iesu Keriso nosi Badare jöëni rajahiromo hesi örire ua'ejo: Jasi ihoho dö maro höjo. Daruge eni javë'e ae javajëjo. Böröme namiromo jasi darugëro bövie bise'e aho'o mae muebe'amane höjo. Ëhi jiemu jiobe rovanoho jaruwo éhi javajoho éhi jiemu jiobe va'a'anüëjo. Iae mae. Ahia mino'e.

REVELATION

Aevo'i jajivare jöhoje.

1 ¹Aveho urimo subivahuadoho Iesu Kerisohu huruohoromo röjahuijade jöhoje. Éröhahuijade jöho God-ro Iesu bojamadeje huro hesi mu vaejaharue aribövioho röjahuijego noro garomo uvoröhego: God-ro nimo'ego majae ijönö éhi éhi jië'e muohuro nosi örire rue'ië'ajéjo. Èijonö rueröhe mu hesi jöho Kerisoro nosi örire röjahui'lì nimoromo hesi aneraho uavamu huro barueromo John God-are mu vaejahaje aho röjahuijadeje. ²God-hu jövade jö Iesu Kerisohu mae röjahijamu John-hu gavadoho aho'o huhu mae jajivo barëjadoho aviaeje. ³Ae rahu ave surire jö adahë'oho o ave God-are örire jioromo rovade jö heromo rabe rabe jajivadoho ého ejahë'oho iae huë mae bae'a'anue maja börömoho dunovë'ero.

**John-hu God-are ekaresiae amo göre göre
raromaruoho jejëmijade jöhoje.**

⁴O asë'e ekaresiae aho'obëhe 7 Asia sa'a hesi uhure amo göre göre raromobe rovarujohumë John naro jemesi örire jejëmije. Na nege God mami'e éhi jië'ero hiemu hibe rovë'ero jaruvohu'o éhi hijaje röhu ijönö éhi gemu hiemu hibe valiröhe é ahuro jemë huë baeromo ajëmijego maro raromo'irarijego. O na nege God-hu döre hijaje röho hesi nuninö raromarue Aru'ahe aho'obëhe 7 ého jabu'o éhi gemuoho jemesi örire ajëmi'iröhego. ⁵O na nege Iesu Kerisoro Vavu hesi jöhuremu ma-mae majahuibe rovë'ero guomoromo huro aevo'ioho ri'öromo hijë'ero a masijo ioroi'oro ave sa'a muebejaruoho iosirëmiromo böröme namiromo muebejëvaje é aho hu'o éhi gemuoho ajëmi'iröhego.

Keriso hu mabëheje. Huro nosi örire uehorovavuajëro jië'ero hesi köho otehoromo guomorovoromo éhuro nosi sisëho u'ovahuadeje.

⁶U'ovahuoromo ajamuiromo nosi ihoho döro bamahuamu éhuro no masije riravoromo priest muoho baejë'e javue noro Keriso-are Böröme o Vavue God-are muoho vaenövoröhëni. Éhi ajamuijë'ego éhuni uvo'ejo: Hesi ihoho gemu börömoho höjo. Daruge aho'o hesiriremu höjo. Ae aho'obëhe no éhi uvemu uvobe va'ejarëjo. Iae mae.

⁷Gare. Iae hu suehu'o gemu mae ruvebi'ië'e. Ruvebi'iramu ae aho'obëhe röhu hu anare aribövihohu jabu'o nunëro garuomo'ë'e. Garomo sa'ae aho'obëhe nierusuburu'e bamoruomo'ë'e. Ëjöho iae mae. Iae éhi jio'ë'e.

⁸Bada God-ro uëve: Na urimo ni'l'i'vevadoho röhu ijo tugoho'ioho éhi gemuoho jevo'ajëjo. Mami'e jiobe rovadoho röhu avevejö'oho éhi jioromo röhu ijonöhu'o éhi jiobe va'iröhe aho daruge aho'o jië'e aho God-ro éhi uëve.

John-hu nia'ovo'iraeromo Keriso gavade jöhoje.

⁹Röhu John na jemesi agane gemuoho jeve. Jemë'o na'o Iesuare ae gemuohuro javuë'ëro na jemë'o havoromo huë vavaene baeromo God-are aharire jiajëro hesi ajoho baeromo baberumi namijajeje. Na motumotu hesi ihe Patmos ë remë'ejö rabëni God-hu jövade jö Iesuhu ma röjahuijadoho naehu majëhijahouni. ¹⁰Naro Patmos sa'are hiromo hura börömoho Bada uehorovarue majaho rovamu iae God-are Aru'ahohuro rumorovevoromo uehore bojemamu hi'li hejodeje nasi dejonö jö'o ögohuro hëgö va'ëne ma-darugo'o rovavamu. ¹¹Jö'o ögohuro ma-darugo'o rueromo uevavohijo: Mue gö gö ga'amanooho suri surioro jajivonëjo. Jajivoromo ekaresiae aho'obëhe ⁷jabesi öroro nugöl'önego adahego hebe va'irarëjo. Ephesus amo rajo ekaresiae Smyrna amo raje Pergamum amo raje Thyatira amo raje Sardis amo raje Philadelphia amo raje Laodicea amo raje ého jabumëro adahobe hebe va'irarëjo.

¹²Éhi jövamu hejë'i hunuorovodeje rahuhu na'o jöe jövajoho ga'i. Ë'i gavodeje iro bahijarue gije aho'obëhe ⁷gold-ehu avoho'amë'oho ë momoröl'ëjamu ¹³o iro bahijarue gije riravaje ririre a ma va'ëne aho niögü égobövi ba'amamu hörohu'o utahë'e gold-ehu avohë'e hisioho vinebire muoho taemë'e éhi namijamu. ¹⁴Ëa hesi simanohu'o simano uohu'o ajivoromo sa buse jahanovë'e jiohijo. Hesi nunoho vënëro höduvanovohijo. ¹⁵Hesi höroho ajanie vënëro ravoromo ajivanovohijo. Huhu jö jövajoho jovëro ruomanovoromo ma-darugo'o uvavohijo. ¹⁶Hesi övo mare jije aho'obëhe ⁷jio'amohijo. Hesi jö'ore kaejö ëge anie ruë jio vië jiële anio ma-ma'le jiohijo. Hesi nu ano'oho majaeihu hörörömo ajivego gavarüehi éhi ajivë'e jiohijo. ¹⁷Ajivë'e jiamu gavë'i juhuonivoromo hesi höru'ere bejevoromo hesi bëhire ae guomë'ohuro raromanovodeje. Raromamu hesi övo mahuro nasi sinore bamehoromo uevadeje: Nadi juhuonivëjo. Na aevö'i jevadoho röhu ijo tugoho'í jevo'ajëjo. ¹⁸Na biririvoromo hijaje ae jevajëjo. Urimo na guomevade höjo. Röhu gevëjo. Na ioro'ioremu hiemu hijajëjo. Ioro'ioremu hiromo darugoho baejë'ëro éhu'ëro naehu uëvë'ohuro aëro vuovoromo vuovë'e ariböviehu va'o raromaruire ë va'o raromarue höjo. O bogo uëvë'oho bogajo. Na éhi jië'e eni jevë'e ae jevajëjo. ¹⁹Ëhuni jaruwo jiaje muohu'o ijonö rueröhe muohu'o jaehu ga'amanooho ého jajivo'amonëjo. ²⁰Röhu jije aho'obëhe

7 nasi övo mare jio'amamu gavane hesi jö subivahadoho o gold-ehu avoho'amë'e iro gije aho'obëhe 7 ga'amane ë hesi jö subivahadoho ë jöe niö'i jabesi bëhoho ma-sama'e hruuoho majahi'ië'ajëjo. Jije aho'obëhe 7 jabesi bëhoho ekaresiae 7 jabumë muebejëvobe va'arue anerae jio'amajëjo. O iro gije 7 jabesi bëhoho ë ekaresia 7-ho jiobe va'ajëjo.

**Iesuhu Ephesus amore raromarue ekaresia
jabesi örire nugö'øjade jöhoje.**

2 ¹Röhu Ephesus amore raromarue ekaresia jabu'o hiromo muebejëvaje anera hesi öroro ave jöho jajivonego ekaresiae aho'o he'irarëjo. Jajivoromo uënëjo: Nörö böröme namiromo jije 7 övo mare ma'eno'amë'e iro gije 7 jabesi ririre hi juvaje aho nöröro jöe majëhi'irögoro ë'ajëjo. Uënëjo: Nöröro uvajëjo: ²Jemesi muoho iae na gevajëjo. I'u'e mu masijoho u'urume vae'ego gevajëjo. O sisë aribövionario jemero bogo ma-nunëremuoho gë'i ahëvo'ego gevajëjo. Aëro jemë sarerëmiromo üevare höjo: No apostle javuajë üevaroho jemero jabesi muoho mevoromo gevärige höjo jabumë bogo apostle maehu jëvamu. ³U'urume vaejë'e jëvajëjo. Nasi jöeni vavaeni böröme baejë'e jëvajëjo röhu bogo u'uvëvë'e höjo. ⁴Ëhi jëvohijajo röhu avehuremu gë'ihöromonä bijönegajëjo. Rabëni jemë aevo'i rajehi avoho'ego gënövodéhioho avevejö'oho bogo éhioho ë'ego gevajëjo. ⁵Urimo dë vövöbajo'e aho'o rajehinövarijoho avevejö'oho u'uhëhanovajoho ého uehorovoromo sisëho vuonugo'i huotorovoromo urimo ë'onövarijëhi éhi ë'onövorëjo. Bogo éhi ë'ë'oho naro ö'oromo jemesi iro gijoho rori'o bava'ejëjo. Bogo huotorovoromo avoho rajehijë'oho iae na éhi ë'ejëjo. ⁶Iae éhi höjo röhu aviëhi é'arujoho iae mae höjo. Nicolaus-are ijore ijore jijiharue aribövi jabesi mu sisë naehu bijönimajëhi jemë'o éhi gemuoho bijönimarue höjo.

⁷Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho nasi Aru'ahehu ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho uehorovonëjo.

Ae rahu biririvoromo mu sisë ruahö'öjamu gavë'oho Iesu naro ja ua'ejëjo a i'ovëvo'iröhe ije God-are mure namijaje hesi bajoho i'iranego. Ahia mino'ëjo.

**Iesuhu Smyrna amore raromarue ekaresia
jabesi örire nugö'øjade jöhoje.**

⁸O Smyrna amore raromarue ekaresia jabu'o hiromo muebejëvaje anera hesi öroro ave jöho jajivonego ekaresiae aho'o he'irarëjo. Jajivoromo uënëjo: Aevo'i jiadoho ijo tugoho'i jioröhe aho guomadoho röhu mahö i'ovade aho nöröro jöe majëhi'irögoro ë'ajëjo. Nöröro uvajëjo: ⁹Jemesi huë vavaenoho iae na gevajëjo. Jemë ave sa'a hesi mae sisë bogojëvajohu'o gevajëjo. Röhu dë vövöbajo'o uhure bövi mae baejë'e jëvajëjo. Amo jemë agëvarue aribövi jabesi jö sisëho

ëhu'o gavajéjo. Jaburo uvarue höjo: No Jew raje javuajéjo röhu Jew rajehu God-are aribövi jiaruëhioho jabumë bogo ëhioho jio'i Satan-are aribövie jioruomajéjo. ¹⁰ Jemë vi'ehe huë vavaene bae'ïë'arujoho nadi juhuonivoréjo. Gahéjo. Iae Satan-ro ae uë'a'ajéjo jaburo jemë ae gö gö savoji gagore ba'amévego huro jemesi dëho bijioho géröhéro. Ëhi'o'iramu huë vavaene baebe va'ojovo majae ma-bisemu barë'iramu barëjého'ajéjo. Röhu biririvemu biririvamu vuovëvë'iroho ioro'ioremu raromo'irarije suvuoroho naro bojëmi'ejöjo ruahö'øjarijohuni.

¹¹ Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho nasi Aru'ahehu ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho uehorovonëjo.

Ae rahu biririvoromo mu sisë ruahö'øjë'oho sinoho guomavo'iramu ijönöho aru'ahoho bogo guomavoromo sisëroho va'l maro hi'a'anuëjo. Ahia mino'lëjo.

**Iesuhu Pergamum amore raromarue ekaresia
jabesi örire nugö'ójade jöhoje.**

¹² O Pergamum amore raromarue ekaresia jabu'o hiromo muebejévaje anera hesi öroro jajivonego ekaresiae aho'o he'iraréjo. Jajivoromo üenëjo: Kaejö ëge anie ruë jio vië jië'e anio ma-ma'e jö'ore jië'e aho nöröro jöe majëhi'ië'ajéjo. ¹³ Vaevë'e diehi jië'e amore raromarujoho iae na gëvajéjo. Satan hu ë amore a böröme vaeromo muebejévaje höjo. Ëhi höjo röhu nasi ekaresia aribövioho jemëro biririvoromo nasi ihoho ma'enaruje höjo. Urimë'i Antipas-ro nasi jöho mae majëhijamu hegorovo ë Satan-hu hijajire raromarue amo rajohuro hu anamu guomade höjo. Guomamu röhu jemëhu nasi örire mae uehorovevarijoho bogo vuonugarije höjo. ¹⁴ Ëhi höjo röhu avehuremu bogo maehu jio'i sisë höjo. Jasi ekaresia aribövie göëro göëro Balaam-hu mu sisë vaejadéhi ëhi gemuoho vaejarue höjo. Ehesi bëhoho urimë'i Balaam-ro a börömo hesi ihe Balak röjahiromo uavade höjo: Jero ëhi'oromo Israel rajoho sarerëminego sisëro revo'irajo. Balaam-ro jö sisëho ëhi röjahijamu hegorovo rue a börömohuro ejahoromo Israel rajoho dinëmijamu jaburo God-are jöho ahoromo uvare höjo: Inöme gö gö aru'aho'e höromö rajahiromo mioho ë inömo inömohuni bahijëhoromo vituoho ue'ahoromo öëro jijihanovoruomade höjo. Balaam-ro ëhi jië'e mu sisëho röjahade höjo. ¹⁵ Balaam-hu mu sisë urimo röjëhijadéhi jaruvoho ëhi jië'e mu sisëho Nicolaus-ro röjëhijego ae gö jemesire raromaruohuro hesi ijore ijihoromo mu sisë vaejarue höjo. Mu sisë vaejego jemëro ma-raromoromo nunëremu gëvaruje höjo. ¹⁶ Ëhi jië'e mu sisë ma-nunëremu gëvarujoho vuonugo'i ë mu sisëho ahëvhöhëjo. Bogo ahëvë'oho naro ma-burëro ö'ejöjo. Ö'oromo nasi jö'ore jiaje kaejöho baeromo ë sisë ariböviohu'o muorovo'ejöjo.

¹⁷ Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho nasi Aru'ahehu ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho uehorovonëjo.

Ae rahu biririvoromo mu sisë ruahö'öjamu gavë'oho naro suvuore bojami'ejöjo. Suvuoro hesi bëhoho urimë'i God-are ariböviehu a rumo'le sa'are jijihamu God-hu muebejëvoromo ö'idöre jiaje i l'imémijadëhi naro ja ëhi muebejavoromo gurihijë'e ö'idöre jiaje ioho l'imami'ejöjo i'iranego. Ö'idöre jiaje ioho l'imamiromo ajivë'e munëho bojami'ejöjo. Ëmunë hesi döre iho i'e jajivë'e jio'a'ajëjo. Ëihoho jasi sivue ga'a'anuëjo. A göho bogajo. Ahia mino'ëjo.

**Iesuhu Thyatira amore raromarue ekaresia
jabesi örire nugö'özjade jöhoje.**

¹⁸ O Thyatira amore raromarue ekaresia jabu'o hiromo muebejëvaje anera hesi öroro jajivonego ekaresiae aho'o he'irarëjo. Jajivoromo uënëjo: God-are Harihe nunire vénénu höduvanovoromo hörure ajani vénénu ravoromo ajivanovaje aho nöröro jöe majëhi'ië'ajëjo. ¹⁹ Iae na gavajoho jemë mu mae vaejaruje höjo. Jemë na'o a ioro'iorohu'o rajahuiromo na mae uehorovevoromo nasi muoho vaejehoromo muoho u'urume vaejë'i biririvaruje höjo. Urimoho mu mae ma-bisemu vaejarijoho jaruvoho börömo bëhe vaejaruje höjo. ²⁰ Iae ëhi gavajëjo röhu avehuremu gë'ihöromu na bijönegajëjo. Magonahe gemu Jezebel-hu urimë'i hiromo mu sisë barovadëhi magonahe gemüero jemë'o hiromo mu sisëho ëhi gemuoho barovaje höjo. Mu sisëho barovego jemëro bogo aho'i ma-nunëremu gavaruje höjo. Ma-nunëremu gavego ë magonahohuro jemë'o hiromo sarerëmiromo uëvaje höjo: Na jö God-aro baeromo majëhijaje magonahe jevajëromo Iesu nasi mu vaejeharue aribövioho sareri sareri'e jöho röjëhiromo uëvaje höjo: A'o magonaho'o ëma sihamirovë'oho iae mae höjo. O inöme gö gö aru'aho'e jio'amajëromo jabumëni bahijëhare mi ue'ahë'oho iae mae höjo. Ëhi jië'e sareri'e jöho majëhijego nasi aribövi ioro'iorohuro uvarue höjo: Hesi jöho mae höromo ejaharue höjo. ²¹ Ëhi e'lë'e höjo röhu Iesu naro bogo burëroho i'uoho bojami'i ma-muebejë'e jevajëjo huro uehoro sisëho vuonugo'i'iröhoho uehoro mae baeröhego. Röhu önö'e mu sisë röjëhijajoho vuonugo'i'iröhoho bijönimajëjo. ²² Bijönimë'ego ëhuni iae Iesu naro i'ue mana bojami'iramu guomo guome baeromo röhoremu raromo'ajëjo. Raromo'iramu ë magonahohu'o önö'e jijihaje aribövioho jabu'o ëhi vi'ehe böröme bae'a'aruëjo. Jabumë ë magonaho hesi jö ejaho'i bogo vuonugë'oho ëhi jië'e vi'ehe börömoho bojëmi'ejëjo. ²³ O ë magonaho hesi ijore ijore jijiharue aboji harihu'oho Iesu naro muo'amo'iramu vuovëvo'ajëjo. Vuovëvo'iramu gagorovo ekaresiae aho'obëhe amo göre göre uvobe va'oruomo'ajëjo: Nöröro ae aho'obëhe nosi simanoho dë vövöbajo'oho mevavuo barëjaje höjo göli mae o sisë javuego. Mevavuo göromo nosi mu diehi vaejarue hesi manaho ëhi bojamui'ajëjo. Ekaresiaëro ëhi uehorovoruomo'ajëjo.

²⁴ Röhu Thyatira amo rajo a ioro'iorohu jemëro ë magonaho hesi jö sisëho bogo ejaharuje höjo. O hesi ariböviehu uëvaruoho: Satan-are uhu jö hesi

bēhoho no baejaroho jemë'o baerë uëvaruoho jemë bogo ejéharuje höjo. Bogo ejéharujohuni éhuni Iesu naro jemesi örire ave jöho uë'ié'ajéjo. Jemë mu böröme baejë'ego ë hesi döröho muoho bogo gö'oho bojëmi'ejöjo. ²⁵Röhu ë mu baejarijoho biririvoromo ma'enego Iesu na ö'iröjo. ²⁶Ae rahu mu sisë ruahö'öromo biririvoromo nasi mu ma'enobe va'ojuvo jasi majä barejë'oho naro ja daruge bojamil'iramu sa'ae aho'o muebejëvo'anuëjo. ²⁷Sa'ae gö gö muebejëvoromo aehu rama anoromo hahovaruëhi jero éhi ha'itoho baeromo vörö'o muebejëvo'anuëjo. Naehu éhi'oromo sa'ae gö gö muebejëvo'irodego nasi Vavuehu uevadëhi naro ja éhi ua'ejöjo sa'ae gö gö vörö'o muebejëvo'iranego. ²⁸Naro éhiuaromo sisonu'le gavarue mujörü hesi ajoho bojamil'ejöjo.

²⁹Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho nasi Aru'ahehu ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho uehorovonëjo. Ahia mino'ëjo.

Iesuhu Sardis amore raromarue ekaresia jabesi örire nugö'özjade jöhoje.

3 ¹O Sardis amore raromarue ekaresia jabu'o hiromo muebejëvaje anera hesi öroro jajivonego ekaresiae aho'o he'irarëjo. Böröme namiromo God-are Aru'ahe aho'obëhe ⁷ o jije aho'obëhe ⁷ baejë'e aho nöröro jöe majëhi'ié'ajéjo. Jemëhu mu vaejarujoho iae na gavajëjo. Na gavajoho ae aho'obëhe uvoruomaje höjo: Sardis ekaresiaho jemëro God-are daruge baeromo mae raromaruje höjo. Jemesi jöho éhi atarue höjo. Röhu jemë bogo éhioho jëvo'i jemesi aru'ahoho God-are darugo rumo'ëro jiëhë'lëro vuovëhë'e höjo. ²Éhuni ri'lö nune dadovohëjo. Vëni duoroho'ié'ajoho mueberomo huego avoho ravo'irajo. Duoroho barëjëho'ajéjo. Na gavajoho nasi A Börömoho God-ro uvaje höjo: Jemesi muoho bogo maehu höjo. ³Éhuni Christian jö rabe majëhijamu hejarijoho avo'avoho uehorovoromo eromo uehorosisëho vuonugohëjo. Bogo ri'lö nuni dadovoromo avoho uehorovë'oho naro vajiohëro ö'ejöjo. Naehu ö'irode majaho bogo mae bogo ga'a'arujëjo. ⁴Jemë éhi jëvajëjo röhu jemesi Sardis amo raje ae gemu gemu jabesi niögoho avo'avoho muebejë'ëro val'inumoho bogojiëhajëjo. Éaribövioho maëro jëvë'ëro éhuni ajivë'ë niögoho io'amoromo na'o gemu mae jijiho'aruëjo. ⁵Ae rahu biririvoromo mu sisë ruahö'özjë'oho ajivë'ë niögoho éhi ba'amo'anuëjo. O jasi ihoho mae raromemu raromo'iröhe aribövi jabesi surire jajivodoho na bogo mu'uvaho'ejöjo. Bogo mu'uvaho'i a'i naro nasi Vavu hesi nunire o anera jabesi nunire namiromo jasi ihoho ma-samae majëhiromo uë'ejöjo: Ave aho nasi a mahö höjo.

⁶Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho nasi Aru'ahehu ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho uehorovonëjo. Ahia mino'ëjo.

Iesuhu Philadelphia amore raromarue ekaresia jabesi örire nugö'özjade jöhoje.

⁷O Philadelphia amore raromarue ekaresia jabu'o hiromo muebejëvaje anera hesi öroro jajivonego ekaresiae aho'o he'irarëjo. Jajivoromo

uënëjo: Bogo sisëho bogo sareri'oho jio'i ma-maëremu jiaje aho nöröro jöe majëhi'ië'ajëjo. David-hu böröme namiromo God-are öri ari'ere va'iröhe öroho muebejadëhi naro éhi muebejaje höjo. Naehu öri jiovë'iroho ae göehu tugoho'iröhoho bogo eni höjo. O naehu tugohë'iroho ae göehu jiovo'iröhoho bogo eni höjo. Éhi jië'e a börömoho Iesu naro jöe majëhi'ië'ajëjo. ⁸ Jemëhu mu vaejarujoho iae na gëvajëjo. Hehéjo. Naro mu öroho jemëni jiovëhë'e jevajëjo. Jiovëhë'ero ae göehu tugohëho'iröhoho bogo eni höjo. Iae na gavajaho jemesi darugoho bogo bövioho jië'e jemëro nasi jöho ejehoromo nasi ihoho ae aho'o jabesi nunire huruoho majëhiromo uëvë'e jëvajëjo: Iae no Iesuare aribövie javuajëjo. ⁹ Iae Satan-are aribövihuro jemesi amore raromoromo uvoruomaje höjo: No Jew raje javuajëjo. Röhu Jew rajehu God-are aribövi jiaruëhioho jabumë bogo éhioho God-are aribövihoo jio'i Satan-are aribövie jioruomajëjo. Röhu hehéjo. Naro jabumë ruahö'löjëvo'iramu jaburo ö'romo jemesi hörunö ague aho raromoromo gëromo uvoruomo'ajëjo: Jemë Iesuhu rajéhaje aribövie jëvajëjo. ¹⁰ Nasi örohuni jemë u'urume vaejë'i biririvonövo'irarijego uëvode höjo. Ejöho jemëro ma'enë'e jëvo'ego éhuni naro jemë ma'enëgo'ejëjo. Ma'enëgo'iramu huë vavaene sa'ae dinö'e dinö'e rueromo ae aho'o jemesi dëre bijohë'iroho jemë maeriravo'arujëjo. ¹¹ Naehu rue'irode majaho dunovajëjo. Éhuni jemëhu baejarije mu maho nadi vuonugo'i ma-avoho mueberëjo éhuro aho bogo iosirëmiromo jemesi suvuoroho baejëho'iröhe höjo. ¹² Ae rahu biririvoromo mu sisë ruahö'löjë'oho naro baejavoromo nasi A Böröme God-are osare bamavo'iramu bönunöle bibivoromo namijanovo'anuëjo bogo ijoho rori'o val'iranëro. O nasi A Böröme God-are ihoho jasi sinore jajivaho'ejëjo ja hesiremu javoröhego. O nasi A Böröme God-are amo hesi ihoho sinore jajivaho'ejëjo. ÉJerusalem amo i'oho nasi A Böröme God-hu hijajire ö'idöre jioromo ruvebi'iröhoho è amo hesi ihoho uavajëjo. O nasi iho i'ohu'o jasi sinore jajivaho'ejëjo.

¹³ Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho nasi Aru'ahehu ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho uehorovonëjo. Ahia mino'ëjo.

Iesuhu Laodicea amore raromarue ekaresia jabesi örire nugö'øjade jöhoje.

¹⁴ O Laodicea amore raromarue ekaresia jabu'o hiromo muebejëvaje anera hesi öroro jajivonego ekaresiae aho'o he'irarëjo. Jajivoromo uënëjo: Mae jövaje aho na jevë'ego God-are jöho maro maro huruoho majëhijaje aho na jevajëjo. God-hu bövi bise'o bamadoho uevamu avoho'amode aho Iesu naro jöe majëhi'ië'ajëjo. ¹⁵ Jemesi muoho iae na gëvajëjo. Jemë nanioho bogo négo avohaje höjo bogo bijönëgo avohaje höjo. Négo avoho'ibejajo o bijönëgo avoho'ibejajo na mae jevo'ibejajo. ¹⁶ Röhu bogo négo avoho'i bogo bijönëgo avoho'i uehore ma-ririre jëvajohuni éhuni

sabonö'e ijuhö'øjëvo'ejöjo. ¹⁷Jemëro uvaruje höjo: Nosi sivue bövie bise'e eni javuajëjo. Marohë'e mae javuajëjo. Böviëni bise'ënioho bogo vavaenoho baejarue höjo. Ëhi ataruje höjo. Röhu jemesi uhuroho bogo ähioho jëvajëjo. Jemë vaevë'e huë vavaenile bövi bise'o rumo'e nuni sisë'e ma-sinëremu raromarujëjo. Ëhi jëvajoho ého bogo gavarujëjo. ¹⁸Ëhuni ave öri avoho röjëhi'ië'ajoho avoho herëjo. Nasi gold ma-mabëhe ajivë'oho nasiro imoromo jemesi ujuohorego marohë'e mae jëvo'irajo. Ajivë'e niögoho nasiro imoromo io'amego sinëremu raromoromo a nunire javoji'e mu vaejarujoho tugohego mae jëvo'irajo. Nuni hesi osoho imoromo rue jemesi nuni maro buerovego jemesi simanoho ajivëvego avoho uehorovo'irarije höjo. ¹⁹Röhu naehu huë baejëvaje aribövioho i'ue bojëmiromo avo'avoho röjëhijaje höjo sisëho vuonugo'i ma-avoho jijiho'irarijego. Ëhuni jemëro nimo avohoromo huotorovoromo uehoro maemu baerëjo. ²⁰Hehëjo. Naro osare ö'irögoro amonö namiromo jemesi ojore ano'anovajëjo. Ae rahu nasi huë heromo ojo jiovehë'oho naro rumo ö'oromo ja'o hiromo gemuoro ioho i'ejarëjo. ²¹Ae rahu biririvoromo mu sisë ruahö'øjë'oho urimo naehu biririvoromo sisë ruahö'örömo ajiomoromo nasi Vavu hesi röho mare hu'o gemu mae hijë'ëro bövi bise'o muebejëvajëhi naro éhi ja ua'iramu nasi röho mare ö'oromo na'o gemu mae hiromo na ajemiromo bövieno bise'oho muebe'amo'anuëjo.

²²Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho nasi Aru'ahehu ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho uehorovonëjo. Ahia mino'ëjo.

Ö'idöre raromoromo God rajahiruomaje jöhoje.

4 ¹Ëhi'amu naro ga'i gavodeje ö'idöre va'arue ojoho jiovo nugë'e jiamu. Jiovo nugë'e jiamu gagorovo hejode hëgöehu uvanavaje urimo jö majehijade ahuro röhu maho ma-darugo'o jöe majehiromo uevavamu: Avehuro rojomego ijönö mu diehi diehi jio'iröhoho na röjahijöjo. ²Ëhi uevamu hejë'i God-are Aru'ahohuro na avohevoromo simanoho huotoveho barëjamu gavë'i naro ö'idöre muoho garomo gavodeje a börömehu hijaje röhoho ö'idöre jiamu. Ëhi jio'ego ae gemu è hihibo. ³Hi'ego munë mabëhe gö gö kavuë'e ajivë'e jio'amoromo jinojino'rae'amajëhi hesi nu ano'oho éhi jinojino'raehijo. Röhu nuogëro röhoho numohijo. Munëhu mabëhe rövajëhi nuogohuro numoromo éhi rövohijo. ⁴Eröho maho ririre jio'i a duvahe aho'obëhe 24 ruë numë gemu röho mare raromo rova'oruomohijo. Ajivë'e niögoho io'amoruomë'e a masijehu didi'aruëhi jië'e bosöe gold-ehu avoho'amaroho simanore didi'oruomë'e éhi raromohijo. ⁵Röhu ririre röhore baderivo'ego varuru vajeri'le vae'i hijavohijo. O è röho ma hesi nuninö iro bunö'rae'amadoho aho'obëhe 7 kavuo'amohijo. Ëiro jabesi bëhoho God-are Aru'ahe aho'obëhe 7-hoje. ⁶O röho ma hesi nuninöho jovo e'u deri va'ëne ajivo avohë'e börömo böröme jiohijo.

O röhoho ririre jio'i God rajahijarue maje 4-ho ioni göre ioni göre dejonö nuninö éhi riravo rova'oruomohijo. Nu ano'e ruë numë ma-nunemu jioruehijo. ⁷Emajoho göho lion va'ène jio'i göho cow ano'e harihu va'ène jio'i göho ma-a nu ano'o va'ène jio'i göho buruhelu hetejego gavarüehi hesi nu ano'oho éhi jiohijo. ⁸God rajahijarue maje 4-ho gemu gemu vivoje aho'obëhe 6 6 jio'amohijo. Jabesi vivoju uhohu'o dönöhu'o sino haho'oho aho'o ma-nunemu jio'amohijo. Röhu majae vahie sisone bogo vuonugë'e ma-jöe iemu ioromo uvarueje:

Bada God maemu maemu maemu jio'i daruge aho'obëhe hesirohemu höjo.

Mami'e jioibe rovadoho jaruwo jiajoho röhu ijonö jio'iröhoho höjo.

⁹God rajahijarue majohuro God éhi ma-mabëhe rajahromo jöho iarueje röho mare hiromo ioro'ioremu hibe va'aje a hesi ihoho dö maro jioröhego.

¹⁰Emaje 4-ehu éhi rajahromo jö ië'iroho rue a duvahoho aho'obëhe 24 jaburo röho mare hijaje a hesi nuninö ague aho raromoromo hesi örire rajahijarueje hu ioro'ioremu hibe va'aje jië'ego. Rajahromo jabesi a masijehu simanore didi'arue bosöho God-hu hijaje nuninö rideho bahijarueje. Bahiromo uavarueje:

¹¹ Nosi Bada God jero bövie bise'e bamane höjo.

Jero nimoromo avohë'éro jio'amajëjo.

Ëhuro ja mae javë'ego iho böröme aje aho'o daruge aho'o jasi gemu höjo.

Huhohë'e sure God-are Sheep Harihe Iesu gemuehu jiovo varijëne jöhoje.

5 ¹Éhi'amu gavodeje röho mare hiromo muebejavuaje aho God-ro hesi övo mahuro huhohë'e suroho ma'enë'e jiamu. Ësuroho ruë jajivo vië jajivoromo huhohoromo sivaëro aho'o ⁷ émino'e suroho badihi taemo'amë'e jiohijo. ²O gavodeje darugo'e anerahuro ma-darugo'o uvamu: Rahu a böröme javë'oho badihi taemo'amade sivaho goho'amoromo suri jiovo'iranoho eni javajëjo. ³Éhi uvamu röhu ö'idöre sa'are sa'a uhure éhi jië'e a börömoho nahoromo bogo mae bogo birohareje huhu è suri jiovoromo adaho'iröhoho. ⁴Éhi jië'e aho bogo birohamu éhuni na sisë maro nivodeje. ⁵Nivamu a duvahem gemuëro uevadeje: Nadi nivo'i ave jöho hejëjo. A böröme gemu iae eni jiajëjo. Lion-hu mi ioro'ioro iosirëmiromo darugo'e jiajëhi huro Judah rajo ioro'iorohu éhi iosirëmiromo darugo ma'e höjo. David urimo hinövade a hesi ujo böröme höjo. Éahuro sisëho ruahö'öjë'éro sivae ⁷ goho'amoromo suri jiovë'oho hu eni höjo.

⁶ Eni höjamu hejë'i gavodeje Sheep Harihoho namijamu. Mami'e aëro anamu guomë'éro sinore batato'e jië'e éhi namijamu. A duvahoho ruë numë riravo rova'ego God rajahijarue maje 4-ho ruë numë riravo rova'ego

ë Sheep Harihoho riri mare God-are röho ma hesi ririre namihijo.
 ËSheep-oho dane aho'obëhe 7 o nune aho'obëhe 7 ëhi jio'amohijo.
 Ënune aho'obëhe 7 jabesi bëhoho God-are Aru'ahe 7 sa'ae dinö'e dinö'e
 rëmö'øjadohoje. ⁷Amo ë Sheep Harihohuro rueromo röho mare hijaje aho
 God hesi övo mare jiaje suroho baehijo. ⁸Suroho bae'ego God rajahijarue
 maje 4-ho a duvahé aho'obëhe 24-ho jaburo Sheep Harihu hesi nuninö
 sa'are ague aho raromohijo. Jabumë gemu gemu gita övore ujuohë'e
 gold'ë ramare ridi'e buejarue vëni u'oho ujuohë'e jiohijo. Ridi'e buejarue
 vëni u'i hesi bëhoho God-are ariböviehu hesi örire atarue jö'o ögohoje.
 Gita'o ramare vëni u'ohu'o ujuohë'e ague aho raromoromo ⁹jö i'oho
 ioromo uaruomohijo:

Ja maëremu javë'ëro ëhuni suri baeromo siva goho'amë'oho eni
 javajëjo.

Aëro anagamu jasi köho otehoromo guomane höjo. Guomoromo
 ëhuro ae ajémijane höjo.

Agane gö gö huë gö gö sine gö gö sa'ae dinö'e dinö'e sisë'i
 raromaroho
 jero guomoromo ëhuro imëvoromo baejëvoromo God-arinö rëmane
 höjo.

¹⁰ God-arinö rëmoromo jabesi ihoho döro bamëhamu
 ëhuro jabumë masije riravoromo priest muoho baejare höjo
 nosi A Böröme God hesi muoho vaenövoröhëni.

Priest muoho baejë'ëro ijönö masije vaeromo
 sa'are ae muebejëvuomo'ajëjo.

¹¹ Ëhi uaruomamu naro garomo hejodeje anerae aho'obëhe mae bogo
 adaho varijënoho uvoruomamu. God-are röho mahö o God rajahijarue
 majoho o a duvahoho ého ririro jio'amo'i ë aneraho aho'obëhe ruë
 numë raromo rova'oruomohijo. ¹²Raromo rova'oromo ma-darugo'o
 uvoruomohijo:

Anamu guomade Sheep-oho mae höjo.

Ëhu'ëro darugo mahö inömo inöme aho'o uehoro mahö vörö mahö
 iho mahö aji mahö ma-hesiro gemu höjo.

Noro hu gemu rajahi'ejarëjo.

¹³ Ëhi uvoruomamu hegorovo hejodeje God-hu bamade bövie bise'e
 ö'idöre sa'are sa'a uhure jovo gagore raromaruoho ého jaburo aho'obëhe
 uvoruomavamu:

God röho mare hijaje ahu'o Sheep Harihohu'o
 iho mahö aji mahö darugo mahö ma-jabesiro gemu höjo.

Ëhi jiemu jiobe val'ë'ego jabumë gemu rajëhiemu rajëhinövo'ejarëjo.

¹⁴ Ëhi uvoruomamu hegorovo rue God rajahijarue maje 4-ho jaburo
 uvoruomohijo: Ëjöho iae mae-ëjo. O a duvahoho jaburo sa'are ague aho
 raromoromo God'o Sheep Harihohu'o rajëhiruomohijo. jöhoje.

Suri badihi taemë'e siva dadovobe va'ade

6 ¹Ëhi'oruomamu gagorovo gavodeje surire sivae 7 badihijaroho gemu Sheep Harihohuro aevoromo gohamu. Gohamu evare hejodeje God rajahijarue maje 4-ho röhu gemuëro varurehu anajëhi ëhi uvavamu: Rovëjo. ²Rovëjamu hegorovo ga'i gavodeje sino ajivë'e horse jiamu. Röhu ë horse hesi döre hijade aho pevae ma'ehohijo. Mami'e muorovoromo ruahö'øjë'ego bosö mabëhoho hesi simanore didi'ahohijo. Didi'aho'ego va'ohijo muorovoromo huro muorove aho'o ruahö'ämö'iröhëni.

³Ëhi'ego Sheep Harihehu urimo surire sivae gemu gohadoho röhu number 2-oho gohohijo. Jiovamu evare hejodeje God rajahijaje majo göhuro uvavamu: Rovëjo. ⁴Rovë'ego ae sino kavuo avohë'e horse-re ruehijo. Rueromo vöröe bojami'ego baehijo ëhuro sa'ae gö gö huë mae baerovarue muoho ijumëhego ae göëro göho muo'amo'iröhëgo. Ëhi ë'iröhëgo muorovarue kaejö égoho hesi örire bojamihijo.

⁵Ëhi'ego Sheep Harihehu urimo surire sivae niö'i gohadoho röhu number 3-oho gohohijo. Gohamu evare hejodeje God rajahijaje majo göhuro uvavamu: Rovëjo. Rovëjamu naro ga'i gavodeje ae rövë'e horse-re hiromo i'u gavarue inömoho baejë'e rovamu sa'a hesi iruno'oho ga'iröhëro i'ue dimino'e jiego. ⁶Ae rövë'e horse-re hiromo i'u gavarue inömoho baejë'e rovamu gagoro hejodeje God rajahijarue majo jabesi ririre jioromo aëro jövanovoromo sino rövë'e horse-re rovade a hesi örire uavavamu: Jero sa'a iruno'e ijumo'anuëjo. Ijumo'iramu iruno'oho sisérëromo bogojianovo'ajëjo. Ioho bogojianovo'iramu ëhuro hesi manaho ajiomo'ajëjo. Ajiomo'iramu aehu i imo'ië'iroho majae gemu hesi mu vaejare manaho bu'ö barëromo ëhuro majae gemu hesi iruno'o maho o majae niö'i gemu hesi iruno'o sisëho ujuoho'aruëjo. Suvuoroho émino'e ajiomo'ajëjo. Röhu jaehu iruno'o ijumë'oho olive ijo bajohu'o grape ö'i bajohu'o bogave ijumo'iranëjo.

⁷Ëhi'ego Sheep Harihehu urimo surire sivae niö'i gemu gohadoho röhu number 4-ho gohohijo. Gohamu evare hejodeje God rajahijaje majo göhuro uvavamu: Rovëjo. ⁸Rovëjamu hegorovo ga'i gavodeje ae sino jio'ajivë'e horse-re rovamu. Jio'ajivë'e horse-re rovade a hesi ihoho A Vuovëvo'iröhë Aho jiadeje. O ae gö hesi ijore ruehijo. Hesi ihoho Vuovë'e Aribövi Raromarue Öri ari'oho jiadeje. Jabu niö'i vöröe bojëmi'ego baehijo sa'ae aho'obëhe tarlojego ëhi niö'i ëhi niö'i jiego jaburo gemu baeröhëni. Gemu baeromo ijumëvego göëro göhu'o muorovoromo vuovoröhëgo. Ie barëromo vuovoröhëgo. Guomo guomo sisë baeromo vuovoröhëgo. Je'o miëro umijego vuovoröhëgo.

⁹Ëhi'ego Sheep Harihohuro urimo surire sivae 4 gohadoho röhu number 5-oho gohohijo. Gohamu evare gavodeje vuovëvë'e a jabesi aru'ahoho God-ni suvuoro bahijarue maratu bëhire sa'are raromamu.

Êraromare hesi bëhoho urimoho ë aribövihuro God-are jöho uehorovoromo biririvoromo majëhinövareje. God-are jöho biririvoromo majëhijamu gagorovo aëro muo'amamu vuovëvadeje. Muo'amamu vuovëvë'éro ëhu'éro jabesi aru'ahoho ë raromohijo. ¹⁰ Raromoromo ma-darugo'o uvoruomohijo: O asë'e Bada ja darugo eni jië'e ae javajëjo. Ja mu sisëho bogo vaejanue o sareri'e jöho bogo jövanue a ma-maemu javajëjo. Röhu ë sa'are raromarue aribövihuro no bijuëmavuare höjo. Ehuni ja majae dimino'e ma-nunëremuoho gëbe va'oromo evare ë jabesi mu sisëho mevo gëromo i'uoho mana bojëminëjo. ¹¹ I'uoho mana bojëminëjamu ajivë'e niögu égoho ë aribövihoro suvuorëmi'ego ujuohoruomohijo. Ujuohoromo hejareje üvävamu: Majae ma-bisemu égo'o nuhanovorëjo hujeji jemë muo'amëvarëhi jemë'o nasi mu vaejarue ö mueno'o aehu muo'amego vuovoröhe aribövi ioro'ioroho rue barëjego evare i'uoho mana bojëmi'irode höjo.

¹² Ëhi'ego Sheep Harihehu urimo surire sivae övo gö mine gohadoho röhu number 6-ho gohohijo. Gohamu evare gavodeje sa'aho börömo böröme hijiohijiovamu. Sa'aho hijiohijivo'ego niögu sisë rövë'e jiajëhi maja nunohuro éhi rövo'ego manaerohuro kö va'ëne kavuhohijo. ¹³ Manaerohuro kavuo'ego buru börömehu rueromo meso hijiovego meso böso i'ehu rireromo ruvebijajëhi jiji mujöru'ohuro éhi sa'are rireromo ruvebihijo. ¹⁴ Rireromo ruvebi'ego aehu suri huhohego bogo gavarüehi ö'idöhuro éhi arorovoromo sisërë va'ohijo. Dahore aho'obëhe o sa'a dirö dirö'e jovore jio'amajoho aho'obëhe arua anumiae va'ohijo. ¹⁵ Arua anumiae va'ego sa'are a masijo masijoho a duvaho ioro'ioroho muorovo a masijoho inömo marohë'e aribövihoro darugo'e aribövihoro a jabesi muemu vaejarue aribövihoro jabesi nimoro mu vaejarue aribövihoro éhi ae aho'o huruomo va'oromo juju gagore dahorure munë burure gurihirovo barëhijo. ¹⁶ Gurihirovo barëromo uvoruomohijo: Dahirohu munëho jemëro ahoromo urahahuego éhuro röho mare börömo hijaje ae God bogo gö'irajo. O Sheep Harihu hesi vöröho no bogo baejavuo'irajo. ¹⁷ Ëhesi bëhoho vörö majaho rovë'e höjo. Rare ë vöröho uraho nami'a'ajëjo.

God-hu hesi aribövie 144,000 avoho muebejëvade jöhoje.

7 ¹ Ëhi'amu gavodeje anerae 4 riravamu. Sa'ae aho'o dinö'e dinö'e jiajoho ririre jio'i jabumë aruhiae anumiae aruae aviae riravo rova'ohijo. Riravo rova'oromo anerae gemuëro gemuëro burehu rovajoho gemu gemu tugohohijo buroho bogo rueromo sa'aho jovoho ijoho huosihorëhego. ² Buroho éhi tugohamu gagorovo na gavodeje anerae göëro aruhe maja rojomajire jioromo rojomamu. Rojomoromo God darugo'ehu hijaje hesi jajivarue inömoho hesi övëro baejë'e ruehijo éhuro God-are aribövi jabesi sinore taemëhego jaji'e jio'amo'iröhego. Rueromo ma-darugo'o uvohijo rue anerae 4-ho jaburo hejöro mami'e sa'a'o sö

jovo'o ijumo'iröhe vöröho God-aro baeruomë'éro. ³Uvoromo uvohijo: Jeméro sa'aho jovohi ijoho nadi vejö'oho ijumo'amohëjo. Hujeji God-are mu vaejarue aribövi jabiesi varijore God-are soroho jajivëhego evare jeméro ë jajoho garomo uvo'irarijego: God-ro tugohë' höromö jeméro jabumë bogo ijumëvo'i öri ari'ohemu ijumo'irarije höjo. ⁴Ëhi uvavamu hejë'lí hejodeje aëro uevamu: God-are soru varijore baejare aho 144,000 émino'e höjo. Israel hesi agane 12 aho'obëhe baebe va'ë'e höjo. ⁵Judah'o hesi ujoho 12,000. Reuben hesiroho 12,000. Gad hesiroho 12,000. ⁶Asher hesiroho 12,000. Naphtali hesiroho 12,000. Manasseh hesiroho 12,000. ⁷Simeon hesiroho 12,000. Levi hesiroho 12,000. Issachar hesiroho 12,000. ⁸Zebulun hesiroho 12,000. Joseph hesiroho 12,000. Benjamin hesiroho 12,000. Ëaribövioho 144,000 jaburo God-are soroho baeruomade höjo.

God-are aribövie ae aho'obëhe riravoruomade jöhoje.

⁹Ëhi'amu naro ga'lí gavodeje ae aho'obëhe mae riravamu. Bogo adaho varijënoho jiohijo. Sa'ae dinö'e dinö'e agane gö gö sine gö gö huë gö gö aribövioho ajivë'e niögu ègoho io'amë'e juva hanoho ujuohë'e God-are röho ma hesi nuninö Sheep Harihu hesi nuninö riravohijo. ¹⁰Riravoromo ma-darugo'o uvoruomohijo: God röho mare hiromo muebejavuajohu'o Sheep Harihohu'o jaburo niö'iro mabëhe ajamuiromo manö babamavuë'e höjo. ¹¹Ëhi uvoruomamu God-are röho maho riri mare jio'i God rajahijarue maje 4-ho ruë numë riravo rova'i röhu majo jabiesi dejonö a duvahoho ruë numë raromo rova'i röhu a duvaho jabiesi dejonö ë aneraho aho'obëhe ruë numë riravo rova'ohijo. Ëhi riravoromo röho ma hesi riröre ague aho raromoromo God rajahiuomohijo. ¹²Rajahromo uvoruomohijo: Aveho iae mae-ëjo. Aji maho uehoro maho iho maho darugo maho vörö maho nosi Böröme God-aremu jiajoho ëhi ma-jiemu jiope va'a'ajëjo. Ma-jiemu jiope va'ië'ego noro hu gemu rajahromo huë mabëhe uanövo'ejarëjo. Iae mae-ëjo.

¹³A duvahé 24-ho röhu gemuëro ri'löromo na uehijo: Ëajivë'e niögu ègo io'amë'e aribövioho rahumë jioruomajëjo. Dinö'e jioromo rueruomade höjo. ¹⁴Rueruomade höjamu naro uavodeje: Na bogo gavajëjo. Jasi jero gavanuëjo. Jasi jero gavanuë'ego rue a duvahohuro uehijo: Ëajivë'e niögu io'amë'e aribövioho èho bogo vuovëvë'e sa'are raromamu evare Iesu bijönimarue ariböviohuro jabiesi örire huë vavaene börömo bëhe bojëmamu baeruomade höjo. Baeromo röhu iae mae rueruomade höjo. Jabumëro God-are Sheep Harihu hesi köhuro jabiesi niögoho u'oruomamu jabiesi sisëho barëjëhë'éro niögoho ma-ajemu jiëho'amajëjo. ¹⁵Ëhu'ëro jië'ëro jabumë God-hu hijaje röho ma ë hesi nuninö riravoromo hesi osare vahie majae ma-hesi muohemu vaemu vaejahoruomaje höjo. Vaejaho'iramu röho mare hijaje ahuro jabu'o gemu mae hiromo mu

sisého raboho tugohëho'iramu munë bururo raromanovoruomo'ajëjo.
 16 Munë bururo raromanovoruomo'iramu ijonöho vadunoho bogo
 hömëvonövo'ajëjo. Hüëho bogo girihevönövo'ajëjo. Majaho bövioho
 bise'oho bogo ravëvo'iramu sinoroho vörö'iraeromo birebirëgonövo'ajëjo.
 17 Rabëni hesi bëhoho God-are Sheep Harihe röho ma hesi ririre
 hijaje ahuro ë aribövioho hesi Sheep ömo'ömego gagovëvoromo
 muebejëvonövo'ajëjo. Muebejëvoromo sö ujuohoromo a i'ovëvo'iröhe
 jovore ë va'onövo'ajëjo. Ëhi'o'iramu God-ro jabesi nuni jovoho
 miorëho'iramu jabesi huë vavaenoho aho'obëhe barë'ajëjo.

**Suri badihi taemo'amare sivae 6 gohobe rovadoho
 ijo tugoho'i number 7-ho gohade jöhoje.**

8 ¹Ëhi'ego Sheep Harihehu urimo surire sivae övo gö mine övo görë
 gemu gohadoho röhu ijo tugoho'i number 7-ho gohohijo. Goho'ego
 evare ö'idöho jörumoraebe va'ojovo half hour rabu'e barëjadeje. ²Ëhi'amu
 evare anerae 7 God-are nuninö riravaruoho naro gëvodeje. Riravoromo
 hëgöe aho'obëhe 7 bojëmi'ego gemu ujuohohijo.

³Ujuoho'ego anerae göëro gold'e hevöho baeromo ruehijo ose ë
 bamoromo vënëro buejego ridi'e vëni u'ohuro God-ni ajiomoröhego.
 Hevöho baeromo God-ni suvuoro vënehu buejarue maratue gold-ehu
 avohare ë hesi bëhire rueromo ë namihijo. Nami'ego aëro ose aho'obëhe
 bojamihijo huro God-hu hijajire nuninörire maratuore ë bamoromo
 buejego God-are aribövihuro äninanmjego äninanamaruohu'o ridohu'o
 gemuoro favoromo God-arire ajiomoröhego. ⁴Osoho bojami'ego
 anerahuro övëro ma'enõ'ego God-are ariböviehu äninanamaruohu'o
 ridohu'o gemuoro favoromo God-arire ajiomohijo. ⁵Ëhi'ego anerahuro
 ridi'e hevöho baeromo God-ni suvuoro vënehu buejarue maratu döre
 ravë'e vënoho aegoromo irijiomõ'ego vënoho suovoromo io'amo'ego sa'are
 rireromo abuehijo. Rireromo abue'ego baderivoromo vajeri varuru'e
 vaeromo sa'aho hijohijiovohijo.

Aneraehu hëgö huobe rovare jöhoje.

⁶Ëhi'ego rue anerae aho'obëhe 7-ho hëgöe gemu gemu ujuohë'ëro huo'i
 jö'ore bamohijo.

⁷Jö'ore bamoromo anerae number 1-ohuro hëgöho huohijo. Hëgöho
 huo'ego änëro direjohijë'e masijohu'o vëni'o kö'o buarohë'oho otehö'ö'ego
 ö'idöre jioromo sa'are rireromo abuehijo. Rireromo abue'ego sa'ae aho'o
 ije aho'o niö'i gemu tariojaroho gemu ö'idöre jioromo rireromo abuejade
 vënohuro ravo barëhijo. O garasi rude rövë'e ma-maho aho'obëhe ravo
 barëhijo.

⁸⁻⁹Ëhi'ego anerae gemuehu hëgö huadoho röhu number 2-ohuro
 hëgöho huohijo. Hëgöho huo'ego evare dahoru böröme vënehu

ravanovë'ohuro ahoromo sö jovo e'ure abuehijo. Abue'ego sö jove aho'o jovo mie aho'o boat aho'o niö'i gemu tariojaroho jovëro dirö'e gemu köraehijo jovo mie ë dirö'e gemuore vuovohijo boat ë dirö'e gemuore dadorovo'amohijo. Röhu dirö'e niö'i bogo.

¹⁰ Ëhi'ego anerae niö'iehu hëgö huaroho röhu number 3-ohuro hëgöho huohijo. Hëgöho huo'ego jiji böröme ö'idöre jioromo vënëro ravanovë'e be'abuehijo. Be'abueromo rova'o'amë'e jove aho'obëhe sa'a gagore rojomo'amaje jove aho'obëhe niö'i gemu tariojaroho dirö'e gemu taemohijo. ¹¹ Taemamu jovoho ajuovadeje jiji hesi ihoho Ajuo'ëro jië'ëro. Ajuovo'ego ae aho'obëhe ë jovoho ue'ahoromo ajuomo'amoromo vuovohijo. ¹² Ëhi'ego anerae aho'obëhe niö'i gemuehu hëgö huaroho röhu number 4-huro hëgöho huohijo. Hëgöho huo'ego majae manaere jiji mujöru'e ha'ose aho'obëhe niö'i gemu tariojaroho gemu sisérëhijo. Sisérëromo ramoramovohijo. Ramoramovë'ëro éhu'ëro majaeahu sisonu'ë jeni'e majae ajivo'iröhe majae bamo'iröhoho niö'i gemu tariojaroho gemu bogo ajivo'i ramoramovohijo. O manaerehu jiji mujöru'ehu vahi'e ajivo'iröhe majae niö'i gemu tariojaroho gemu bogo ajivo'i ramoramovohijo.

¹³ Ëhi'amu naro ga'irögoro ë'amu gavë'i evare hejodeje buruhohuro döre biojë'i uvavamu: O vaevë'e vaevë'ëjo. Sa'are raromaruje aribövioho anera ioro'ioroho niö'i gemu jaburo hëgöho huobe va'iramu jemë sisérëjë vo'ajëjo.

9 ¹ Ëhi'ego anerae ëhi niö'i ëhi niö'iehu hëgö huaroho röhu number 5-huro huohijo. Huamu gavode jijoho ö'idöre jioromo sa'are be'abuejë'e jiamu gagorovo gavodeje gua gago ëgobövi ma ë hesi ojo jiovarue key-oho aëro jiji hesi örire bojam'i ego baejamu. ² Gua hesi ojo jiovarue key-oho baenugoromo gago ëgobövi hesi ojoho jiovhijo. Jiovo'ego vëni börömo böröme gua gagore jioromo u'ivoromo rojomohijo. Rojomoromo majaho tugoho'ego öri ari'oho aho'obëhe ramoramovohijo. ³ Ramoramovo'ego guaeviguaeviëro vëni u'ire jioromo sa'are ruvebiruomohijo. Ruvebiromo ë guaeviguaeviuhuro nian'iö hesi vörö va'ënoho baejareje ae ijumo'amoröhëni. ⁴ Vöröho baeromo röhu heruomadeje uëvavamu: Garasie ije ö'e iruno'e resu resue rabe rabe sa'are jiajoho bogave ijumo'irarijëjo. God-are soru varijore bogojie'ohemu ijumëvorëjo. ⁵ Ijumëvë'oho jabumë nadi muo'amëvo'irögoro nian'iöehu umijego vi'ehégaje ëhi jië'e vi'ehoho manaere övo gö mine bojëmibe va'orëjo. Ëhi uëhijo. ⁶ Ëhi uëvadëhi ë manaere övo gö mine hesi uhure ë ijumëvë' aribövioho vuovo'i nëgo'ë'e. Vuovo'i nëgo'iramu vuovo'i öroho bogo biroho'ë'ö.

⁷ Röhu ë guaeviguaevi jabiesi sino haho'oho muorovo'irögoro avohëhare horse-oho va'ëne jio'amohijo. O jabiesi simanore gold'e bosö va'ënoho didi'ëho'amë'e jiohijo. O jabiesi nu ano'oho a nosi nu ano'o va'ëne

jio'amohijo. ⁸O jabesi simano uoho magonahe simano rudu'e jabesi u jiajëhi éhi jiohijo. O jabesi anoho vöso'e lion jabesi ano va'ëne jiohijo. ⁹Röhu aehu muorovo'irögoro biriri'e niögehu vinebi tugohoromo io'amarue éhi jië'e biriri'e niögoho vinebire io'amë'e jiohijo. O vivojehu diohodiohovoromo huosihë'oho ého muorovo'i va'i horse-ehu maratu jagu ujuhoromo darugo'o va'ego garahörö'e baejego hejarüéhi éhi jiavhijo. ¹⁰Röhu jabumë uho'e jio'amohijo. Jabesi uhoho vörö'e niani'ö uho va'ëne jio'amohijo. Vöröho uhore jië'ero é uhohuro manaere övo gö mine umibe val'ë'ö. ¹¹Röhu é guaeviguaevi jabesi börömo vaeromo muebejëvaje aho gua gago égobövi muebejaje anera sisëhoje. Éanera hesi ihoho Hebrew jöëro uvarueje: Abaddon-ajo. O Greece jöëro uvarueje: Apollyon-ajo. Éiho hesi bëhoho bövi bise'o ijumo'amajohoje.

¹²Guaeviguaevi rueruomade vavaeni'e muoho iae barë'i röhu buruhehu uvade vavaeni'e muoho niö'l'i gö'o rue'ë'e.

¹³Iae anerae övo gö minehu hëgö huaroho röhu number 6-huro hëgöho huohijo. Hëgöho huamu hejodeje God-are nuninö namijaje gold'e maratu osore osore jioromo uvavamu. ¹⁴Uvoromo é vejö'e hëgö huaje aneraho uavavohijo: Nume anerae éhi niö'l'i éhi niö'l'i Euphrates jovo börömore tövëvaroho jivo nugö'ö'amëjo. ¹⁵Jivo nugö'ö'amëjamu rue hëgö huade anerahuro é anerae éhi niö'l'i éhi niö'l'i tövëvaroho jivo nugö'ö'amohijo ae aho'obëhe sa'are raromaruoho niö'l'i gemu tarioromo niö'l'i nugo'l'i gemu muo'amo'iröhego é aneraho éhi niö'l'i éhi niö'l'i God-ro tövëvoromo bamëvë'ero é majaho é manaeroho é vadunoho rovego jivo nugö'ö'amego é sa'are aribövioho muo'amëvoröhego. ¹⁶Röhu é anerae 4 jabesi horse-re va'arue muorovo aribövioho iae 200 million jiadeje. Éjöho iae na hejodeje. ¹⁷Röhu é muorovo'iröhe horse jabesi o horse va'arue muorovo aribövi jabesi nu ano'oho nia'ovoro gavodeje. Jabesi vineboho biriri'e niögohuro tugohoromo io'amë'e jiohijo. Röhu biriri'e niögu jabesi nu ano'oho kavuë'e vëni hödu val'ëne rövë'e vëni u'i va'ëne o hövë'e munë ravoromo hödu hövë'e jiajëhi éhi jio'amohijo. Röhu horse jabesi simanoho lion jabesi simano val'ëne jio'amohijo. Röhu vëni höde vëni u'e o hövë'e munë ravoromo hödu hövë'e jiajëhi jië'oho ého jabesi jö'ore jioromo suorovohijo. ¹⁸Horse jabesi jö'ore jioromo suorovoromo vëni hödoho o u'oho o hövë'e munë hövë'e jiajëhi jië'oho é mu sisëhuro ae aho'obëhe sa'are raromaruoho niö'l'i gemu tariojaroho niö'l'i rëmo'i gemu ravëvo barejadeje. ¹⁹Röhu é horse jabesi vöröho jabesi jö'ore o jabesi uhore jiohijo. Jabesi uhoho simano'e jiohijo éhuro ae ijumo'amo'iröhëni. Jabesi uhoho simano'e jië'ero éhü'ëro é uho jabesi nu ano'oho sigobu sisë jabesi nu ano'o va'ëne jiohijo.

²⁰Ému sisëhuro éhi rueromo ijumëvo'ego a ioro'ioroho vuovëvo'i ioro'ioroho bogo vuovëvohijo. Bogo vuovëvadeje röhu inömo sisë jabesi övehu avohoromo uehorovaruoho bogo uehorovoromo vuonugo'i a'i

inömo sisë gold-ehu o silver-ehu o copper-ehu o munë göehu göehu o ijehu avoho'amaroho sarerivoromo uvoruomohijo: Ëho aru'aho'e höromo uehorovemu uehorovoruomohijo. Röhu éhi jië'e inömoho bogo uheriharueje. Bogo hejarueje. Bogo jijiharueje. Ma-momoröl'öjarueje. Ëhi jië'e inömohu'o aru'aho sisëhu'o uehorovaruoho bogo vuonugo'i éhi ma-uehorovoruomohijo. ²¹Ëhi ma-uehorovoromo a muo'amarue muoho bogo vuonugoromo iro oso'e muoho bogo vuonugoromo öönö'e muoho bogo vuonugoromo vajiohu'e muoho bogo vuonugo'i ma-vaemu vaeruomohijo.

Aneraeahu suri bise'o John bojamamu ijade jöhoje.

10 ¹Ëhi'amu gavodeje anera göho hesi darugoho bövi maho jië'ero suëro numë'e simano döre nuoge ba'amë'le sa'are ruvebijamu. O hesi nu ano'oho maja valëne ajivë'e jio'l hesi höroho väni hödu ègobövi va'ene jiohijo. ²Röhu huhoharue suri bise'oho jiovë'e è anerahuro övëro ma'enohijo. O hesi höru maho sö jovo döre bamo'i hesi höru adoho sa'a döre bamoromo éhi namihijo. ³Ëhi namiromoniono lion-ehu uvaruëhi éhi ma-vöröëremu uvohipo. Uvo'ego vajeroho aho'obëhe övo gö mine övo göre niö'i ano'amoromo diröle göre göre éhi uvobe va'ohijo. ⁴Vajeroho anoromo uvobe va'amu hejë'i è vajerehu uvare jöho naro jajivo'irögoro è'odeje. Jajivo'i è'irögoro hejodeje jöe ö'idöre uevavamu: Vajere övo gö mine övo göre niö'i uvaroho nadi jajivo'i subivëhonëjo.

⁵Röhu höru gö sö jovore bamo'i höru gö sa'are bamë'e namijamu gavode anerahuro övo maho ö'idöre nugojiomohijo. ⁶Nugojiomoromo God-are ihore darugo'le jöho majëhiromo uvohipo: Ilor'ioremu hijaje aho God ö'idö sa'a jovo bövi bise'o avoho'amade ahuro ge'ego na ave jöho majëhi'irögoro è'ajëjo. Ijonöho bogo muebelirögoro ⁷a'l anera göhuro hëgöho huo'iramu evare God-hu mami'e subivahuade mu jioröhe jö God-hu hesi mu vaeromo jö majëhijarue aribövi uëvadoho è muoho iae jio barë'ajëjo.

⁸Ëhi uvamu röhu urimo ö'idöre uevavamu hejode ahuro jöe gö majehiromo uevavohijo: Rue anera höru gö jovore bamo'i höru gö sa'are bamo namiromoniono jiovë'e suri övehu ma'enajoho è suohipo jero va'oromo baejëjo. ⁹Ëhi uevamu hegorovo naro va'oromo aneraho uavodeje: Suri bise'oho bojemijëjo. Suri bise'oho bojemijëjamu uevadeje: Më suohipo baeromo ijëjo. Baeromo i'iramu jö'löre vuomëro rihuamanovo'i röhu dë vi'ehago'ajëjo. ¹⁰Vi'ehago'ajëjamu naro baeromo ijamu vuomëro rihuemanovoromo hejodeje dë vi'ehegavamu.

¹¹Vi'ehegamu aëro uevareje: Röhu maho ri'öromo sa'ae dinö'e dinö'e sine gö gö huë gö gö sa'are a masije gö gö ého jabesi jö God-hu jövajoho jero majëhinego ae aho'obëhe he'irarëjo. Jasi muoho éhi höjo.

God-are jö majëhijare ae niö'i jabesi jöhoje.

11 ¹Ëhi ue'ego aëro guduodo va'ëne vahu baejaree ijahememiroomo uevavohijo: Ri'ö va'oromo God-are javu börömo hesi vahuoho

o God-ni mi suvuoro buejarue maratu hesi vahuoho baeromo ganëjo dimino'e jiego. O osare raromoromo God rajahijarue aribövioho adahoromo ganëjo dimino'e jiego. ²Röhu God-are javu hesi vahu baejë'oho rirönöho nadi baenëjo. Ëhesi bëhoho javu riröho Jew rajoho bogo a'i sa'a gö raje God-are jö bogo heruomaje aribövi jabiesi örire bojëmijë'e höjo. Jabiesi örire bojëmijë'ëro jabumëro rueruomoromo God-are amo börömoho Jerusalem manaere 42 hesi uhure höru duruajo'ëro vaeruomo'ajëjo. ³Höru duruajo'ëro vae'i ë'iramu evare nasi jö majëhijarue ae niö'i naro uë'iramu jabumëro niögu sisëho io'amoromo nasi jöho majëhibe va'iröhoho ë manaere 42-ho barë'ajëjo. Ëhi uevavohijo.

⁴Ëae niö'ioho ëho sa'a muebejaje a God-are nunire rirarovarue olive ije niö'ioho val'ëne o hesi nunire rirarovarue iro niö'ioho va'ëne jëve. Ëhesi bëhoho ë olive ijo niö'i jabiesi jovo baeromo buejego ajivajëhi o ë ire niö'i buejëvego ajivajëhi ë ae niö'iohuro ëhi God-are darugoho baeromo ajoho barue'ë'lö. ⁵Röhu aehu ë ae niö'i jabiesi örire ijumëvo'ië'iroho vënëro ë ae niö'i jabiesi jö'lore jioromo rueromo nu huodëgarue aribövioho ravëvo barë'ë'e. Ae rahu jabumë ijumëvo'ië'oho iae ëhi vuovëvo'ë'e. ⁶Röhu ë ae niö'ioho jaburo vöröho bae'ë'lö ëhuro God-are jö majëhijarue majaho rovego evare énaho tugohego bogo ruejuvo jöho majëhi barëjego evare rueröhego. O vöröho bae'ë'lö ëhuro jabiesi divare négë'iroho jove gö gö ijumo'amego kölrae'amoröhego o uvego sa'are aribövioho guomo guomo sisë gö gö bae'amoröhego.

⁷Amo jabiesi jöho majëhibe va'ojuvo barë'iramu vörö'e majo sisëhuro gua égobövire jioromo rojomoromo ae niö'iohu'o muorovo'ë'e.

Jabu'o muorovoromo ruahö'øjëvoromo anëgo'iramu vuovëvo'ë'e.

⁸Vuovëvo'iramu jabiesi sinoho amo börömo hesi öri börömore ëhi raromëvo'ë'e. Ëamoho sisëgo éhuni uvarueje: Ëamoho Sodom o Egypt höjo. Röhu urimë'i ë ae niö'i jabiesi A Börömoho aëro guduamoromo ë ame gemuore korosire anareje. Amo ë ame gemuore jabiesi sinoho raromëvo'ë'e. ⁹Raromëvo'iramu sine gö gö agane gö gö huë gö gö sa'ae dinö'lé dinö'lé aribövioho ého jaburo rueromo ë ae niö'i jabiesi sinoho érimëhoromo uarovonövo'ë'lö: Bogo guavëvo'ejarëjo. ¹⁰Ëhi uarovoromo sa'are raromarue ariböviohuro uvoruomo'ë'e. Ëae niö'iohuro huë vavaene aho'obëhe nosi örire bojamuinövare höjo. Röhu vejö'oho vuovëvë'e höromö nimoronimorohoromo suvuoramirovo'ë'lö. Ëhi'ojubo majae niö'i gemu röhu ma-bisemu hesi ijore barë'ë'e. ¹¹Ëmajaho barë'iramu God-ro jö'o ögëro jabiesi nu gagore huosihëho'iramu vuovëvadoho i'ovoromo ri'löromo döro rirarovo'ë'lö. Döro rirarovo'iramu ae aho'obëhe jabumë gëromo juhuonivo avoho'ë'lö. ¹²Juhuonivo'iramu ë ae niö'iohuro he'ë'lö ö'lidöre jöe uvo'iramu: Avehuro rojomohë'iramu evare jabumë nu huodëgarue ariböviohuro ga'ë'lö ë ae niö'ioho

ö'idöre suëro numëvobe ajiomo'iramu. ¹³Ö'idöre ajiomo'iramu evare sa'aho hijiohijovo'ë'e. Sa'aho hijiohijovo'iramu amo taritarivaroho dirö'e 10 jië'ëro dirö'e 9 mae jio'i dirö'e gemu ijumo barë'ë'e. Dirö'e gemu barë'iramu ae aho'obëhe 7,000 vuovëvo'ë'e. Vuovëvo'iramu a ior'iорohuro juhuonivoromo uvo'ë'o: Asë'e ö'idöre hijaje ae God hesi ihoho böröme höjo. Ëhi jioröhoho naro nia'ovoro gavodeje.

¹⁴Vavaeni'e mue niö'i buruhehu uvadoho iae barë'i röhu number 3-oho ma-burëro rue'ë'e.

**Aneraehu hëgöe 6 huobe rovaroho ijo tugoho'i
number 7-ehu huade jöhoje.**

¹⁵Iae anerae övo gö mine övo göre gemuehu hëgö huaroho röhu ijo tugoho'i anerae number 7-huro hëgöho huohijo. Hëgöho huo'ego ö'idöre darugo'o uvoromo uvoruomavohijo: Jaruwoho nosi Bada God'o God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuijaje aho Keriso'o jabu niö'iro darugoho baejë'e höjo bövie rirarovoromo sa'ae aho'obëhe muebe'amoröhëni. Darugoho baejë'ëro God-ro böröme namiromo muebemu muebebe va'onövo'ajëjo. ¹⁶Ëhi uvavamu hegorovo a duvahe aho'obëhe 24 a masijehu raromarue röho mare God-are bëhire raromaruohuro ri'öromo ague aho raromoromo God rajahiruomohijo. ¹⁷Rajahiromu uvoruomavohijo:

O asë'e Bada God daruge aho'o baejë'e ae javajëjo.

Urimë'i jioibe rovanoho jaruvohu'o ëhi gemuoho hiemu hijanue ae javajëjo.

Jasi darugo börömoho baeromo dö mare hiromo aevoromo aho'obëhe muebejavuë'ego
ëhuni rajahijaruëjo.

¹⁸Urimoho sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövihuro vörö'iraejë'e
raromonövare höjo.

Jaruwoho jero jabesi örire vörö'iraejanuëjo.

Majaho rovë'e höjo vuovëvë'e aribövi mevëvoromo gë'iranoho mae o sisë jëvego.

Gëromo jasi mu vaejahoromo jö baeromo majëhijarue aribövi jabesi mana bojëmi'iranoho

jasi aribövi ma jabesi mana bojëmi'iranoho
jasi iho mae uehorovarue aribövihoro ininore va'o masijore jabesi

mana bojëmi'iranë ë hesi majahu'o

sa'are bövi bise'o ijumaruoho mana ijumëvo'iranë ë hesi majahu'o
rovë'e höjo.

¹⁹Ëhi uvo'ego God-are osae ö'idöre jiajoho jiovohijo. Jivo'ego God-are jögoru jiaje maua va'orahoro jiohijo. Va'orahoro jio'ego baderivoromo vajeri varuru'e vaeromo sa'aho hijiohijiovoromo ënëro direjohijë'e masije darugo'o ruvebihijo.

Sigobu börömehu magonaho sihade jöhoje.

12 ¹Ëhi'amu gavodeje bogo gavaruehi ji'e mu böröme gö ö'idöre jiamu. Ëmu hesi bëhoho magonahe gemu jiohijo. Majae niögü val'ëne ba'amë'e jiohijo. O höroho manaerore bamë'e jiohijo. O hesi simanore jije aho'obëhe 12 inovoromo bosö va'lëne didi'ahë'e jiohijo. ²Röhu hu dë'ëro jië'ëro raho'irögoro vi'ehe böröme baeromo hara'uoromo darugo'o jöle dadovavohijo.

³Ëhi'ego bogo gavarue mu böröme gö'o ö'idöre ruehijo. Ëmu hesi bëhoho kavue'e sigobu börömo böröme jiohijo. Vörö'e mae jiohijo. Hesi simanoho aho'o övo gö mine övo göre niö'l i jio'amohijo. O hesi danoho aho'obëhe övo gö mine övo gö mine jio'amohijo. O sigobu simanoho gemu gemu a masijehu io'amaruehi ji'e bosöhuro didi'o'amë'e jio'amohijo. ⁴Röhu jije aho'obëhe ö'idöre jio'amajoho niö'i gemu tariojaroho dirö'e gönö niö'l nugo'i dirö'e gönö gemu sigobu hesi uhohuro sa'are ujuoho io'amohijo. Ujuoho io'amoromo è harihu raho'ië'aje magonaho hesi nuninö raromoromo muebehijo rahego harihoho i'iro. ⁵Raromoromo muebe'ego rue magonahohuro harihoho rahohijo huro ijönö hujejo ha'itoho baeromo sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövihio vörö'o muebejëvego jaburo hu gemu ejahöröhego. Amo harihoho raho'ego è aho ma-majioho ba'ojio God-hu röho mare hijajire è nughohijo. ⁶Evare vëmhuro ju'ebiromo arue a rumo'e sa'are va'ohijo God-hu avohahade öri ari'ere è hijego God-ro ajamiromo muebebe va'ego majae aho'o 1260 barë'iröhego.

⁷Ëhi'ego ö'idöre muorovohijo. Anera böröme Michael'o huhu muebejëvaje anerahu'o ého jaburo ri'öromo sigobohu'o muorovoruomohijo. Muorovo'ego sigobohu'o sigobu hesi anera ömo'ömohu'o mana muorovëmihijo. ⁸Muorovëmi'ego rueho jaburo sigobohu'o hesi aribövihu'o taemëvohijo. Taemëvoromo uëhijo: Ave ö'idöhi ioro'ioremu vuonugo'i va'ohëjo. ⁹Ëhi uenugoromo è sigobu böröme ö'idöre jiajoho baba'amohijo. Èsigoboho ni'ilivadire jiobe rovadoho hesi ihoho Devil o Satan jiohijo. Sa'ae dinö'l e dinö'e raromarue aribövi sareramuibe juvaje ahoje. Hu'o hesi anera sisë ömo'ömohu'o sa'are baba'amëvohijo.

¹⁰Baba'amëvamu hejodeje ö'idöre darugo'o uvavamu: Jaruvoho nosi Börömoho God-ro hesi darugoho röjahuiromo bövi mae namiromo sisëho noni ruahö'øjahuë'e höjo. O jaruvoho God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuaje aho Kerisoro no muebejavuaje darugoho röjahuijë'e höjo. Èhesi bëhoho jö sisë majahijaje aho baba'amë'e höjo. Huro God nosi A Börömo hesi nunire namiromo vae majae nosi ö mueno'o jabesi jö sisëho sareramiromo majahinövade höjo. Röhu jaruvoho baba'amë'e höjo. ¹¹Nosi Christian ö mueno'ohuro uvare höjo: God-are Sheep

Harihoho köe rueromo guomë'ero mae javuajë uvoromo hesi jöho ae sama'e majëhiromo ëhuro sisëho ruahö'örüuromade höjo. Jabesi sinoho bogo uehorovo'i uvare höjo: No Keriso-are jöëni vuovë'oho iae hesi höjo. ¹² Ëhuni ö'idöho mabëhe höjo. Ö'idöre jiaruje aribövioho mabëhe jëvaje nimorohohëjo. A'i sa'ahu'o jovohu'o vaevë'e höjo ë hesi bëhoho Satan hu ë abuejë'ego. Abuejë'ero garomo uvaje höjo: Nasi majaho barë'irögoro ë'ajëromo vörö'iraejë'e höjo. Ëhi uvoruomohijo.

¹³ Ëhi'ego rue sigobohuro gavade baba'amë'ero sa'are jiamu gagorovo aharihu rahade magonahoho ijumo'i siho baeromo va'ohijo. ¹⁴ Siho baeromo va'ego buruhi börömo hesi vivojoho niö'l magonahohuro God-aro baehijo ëhuro bioromo a rumo'le sa'are va'oromo hesi röhore hiröhëni. Hijego God-ro muebejego sigoboho ë magonahehu hijaje öri ari'eroho bogo va'ego vadune aho'obëhe niö'l gemu röhu ma-bisemu hesi ijore barëröhego. ¹⁵ Ëhi'ego sigobohuro jovo böröme hesi jö'ore otehö'öhijo ë jovohuro ruomoromo ë magonahehu jiajire va'oromo ë magonahoho bava'ojöro. ¹⁶ Jovoho otehö'ö'ego jovohuro magonahoho bae'i rue'ego sa'ahuro magonahoho ajamiromo tögöromolego jovohuro ë gagore va'o barëhijo. ¹⁷ Va'o barë'ego ë sigobohuro magonahoho hesi örire vörö'iraeromo va'oromo magonahoho hesi abozi harihu'o ioro'iorohu'o muorovo'i va'ohijo. Röhu ë abozi harihu'o jabiesi bëhoho God-are jögoru ejahoromo Iesuare jö biririvoromo mae uehorovarue aribövioho jioruome. Ëariböviohu'o sigobohuro muorovo'i va'ohijo. ¹⁸ Ëhi'oromo ë sigobohuro va'oromo sö jovo riröre raromohijo.

Vörö'e mi niö'iehu rueromo mu sisë vaejare jöhoje.

13 ¹Sigobohuro sö jovo riröre raromamu naro gavodeje vörö'e mi sisë sö jovore jioromo rojomamu. Hesi simanoho aho'obëhe övo gö mine övo göre niö'l jiohijo. O hesi danoho aho'obëhe övo gö mine övo gö mine jiohijo. O a masijehu didi'aruëhi jië'e bosöho dane gemu gemu jio'amobe va'ohijo. O simane gemu gemu God agarue iho sisëho gemuohemu jajivo'amë'l jiohijo. ²Röhu ë vörö'e mi sisë hesi nu ano'oho leopard nu ano'o va'ëne jiohijo. O hesi höroho bear höru va'ëne jiohijo. Hesi jö'oho lion jö'o va'ëne jiohijo. Röhu rue sigobohuro darugo börömëro jië'ero ë darugoho vörö'e mi sisëho bojamiro uahijo: Na'o rörömo röho maro ajiò hiromo nasi öri ari'oho aho'o muebejehonëjo. ³Röhu ë mi sisëho hesi simanoho gemu aëro anamu guomoromo i'ovë'ero batato'e jiohijo. Guomoromo i'ovë'ero batato'e jiamu ae aho'obëhe ëho garomo tiötövoromo simane sisë'i uehorovoromo uvareje: Ëho mae höromo hesi ijore ijore jijihoruomohijo. ⁴Hesi ijore ijore jijihoromo uvoruomohijo: Sigobohuro vörö'e mioho hesi darugoho mabëhe bojamijade höromo ëhuni sigoboho rajahiruomohijo. Sigoboho rajahromo vörö'e miohu'o rajahiruomohijo. Rajahromo uvoruomohijo: Ëvörö'e mioho darugo

ma'e höjo. Rahuarō ēhi jiē'e darugohō höjo. Rahuro ē vörö miohu'o muorovo'ajéjo. Ēhi uvoruomohijo.

⁵Ēhi'ego God-ro ē vörö'e mi hesi öroho bogo tugohahohijo huro nimoronomorohë'i jö sisë jövoromo hesi nimoromo bövie bise'e muebebe va'ojovo manaere aho'obëhe 42 barë'iröhego. ⁶Öroho bogo tugohahë'ero vörö'e mi sisëhuro ri'öromo God agoromo hesi ihoho ijumoromo God-hu hijaje öri ari'oho sivoromo God'o gemu mae ö'idöre raromarue aribövi jabisi sisëho sarerivoromo éma jövohijo. ⁷Jö sisëho ēhi jövo'ego God-ro ē vörö'e mi hesi öroho bogo tugohahohijo huro God-are ariböviohu'o muorovoromo ruahö'öjévo'iröhego. Ruahö'öjévoromo vöröho baeromo agane gö gö sa'ae dinö'e dinö'e huë gö gö sine gö gö aho'obëhe muebejëvo'iröhego. ⁸Ae aho'o sa'ae dinö'e dinö'e raromaruoho jaburo ē vörö'e mi sisëho iae uvene aho röjahruomo'ë'e. Uvene aho röjah'iiröhë hesi bëhoho urimo God-hu ö'idö sa'a bogo bamadevare evare God-ro a ioro'ioro jabisi ihoho hesi Sheep Harihu anego guomoröhe hesi surire jajivo'amadeje hu'o maro raromemu raromo'iröhego. A ioro'ioro jabisi ihoho suriroho bogo jajivo'amadeje bogo öhioho maroho raromo'iröhego. Röhu iho bogo jajivo'amë'e sa'are raromarue ariböviohuro vörö'e mi sisëho rajahruomo'ë'e.

⁹God-are jö hejaruje aribövioho ave jöho hehëjo. ¹⁰Aehu jemë guduamëvoromo savoji gagore ba'amëvo'ië'oho iae savoji gagore ba'amëvo'ë'ö. O aehu muo'amëvamu vuovëvo'ië'oho iae vuovëvo'ë'e. Ēhi jië'e mu sisë rue'iröhohuni éhuni God-are aribövioho jemëro biririvoromo God gemu uehorovobe va'ore.

¹¹Ēhi'amu gavodeje vörö'e mi sisë gö'o sa'a gagore jioromo rojomamu. Ëmi hesi danoho niö'i sheep harihu hesi dano jiajëhi ēhi jëvohijo. A'i huhu jö jövajoho ē sigobu börömehu jövajëhi ēhi ma-darugo'o jövohijo. ¹²Ijore rovade vörö'e mi sisëhuro urimore rovade mi sisë hesi vöröe gemuoho bae barëromo huni röromu muoho vaehijo. Urimore rovade mi hesi muoho vaeromo sa'are raromarue aribövioho uëhijo jabumëro urimore rovade mi sisëho uvene aho röjah'iiröhego. Aehu hesi simanoho gemu anahamu guomoromo i'ovade ē hesi batato'e simano jië'e mioho rajah'iiröhego muoho vaehijo. ¹³Ijore rovade miohuro urimore rovade mi hesi muoho vaeromo no bogo gavarue vörö'e mu masijoho vaehijo. Mu masije gö gö vaeromo röhu ae aho'obëhe jabisi nunire namiromo uvo'ego vënöhuro ö'idöre jioromo sa'are ruvebihijo. Éhu'o é'ohijo. ¹⁴God-ro hesi öroho bogo tugohahë'ero éhu'ëro ijore rovade miohuro urimore rovade miohuni röromu öhi jië'e vörö'e muoho vaeromo éhuro sa'are raromarue aribövioho sarerëmihijo. Sarerëmiromo uëhijo jabumëro urimore rovade mioho rajah'i'l munë o rabe sehoromo inöme hesi nu ano'o va'ëne avohoröhego. Hesi simanoho gemu anahamu guomoromo i'ovade ē hesi batato'e jië'e mi hesi nu ano'o va'ëne avohoröhego. ¹⁵Urimore rovade mi hesi nu ano'o

va'ëne inömoho avoho'ego God-ro öroho bogo tugohahë'ëro éhu'ëro ijore rovade miohuro ë mi nu ano'o va'ëne inömo hesi nu gagore jö'o ögëro huosihohijo mi nu ano'o va'ënhuro daruge baeromo jöe jövoromo garöhe ae rahu hesi öriroho bogo uvene aho röjahijego muo'amo'iröhego. ¹⁶Éhi'ormo ë ijore rovade miohuro a masijoho a ininoho inömo marohë'e aribövioho inömo rumo'e aribövioho a jabies muemu vaejarue aribövioho jabies nimoro mu vaejarue aribövioho ae aho'obëhe mae jöe bojëmiromo uëhijo: É'ego no jemesi övo manö o varijore jajivëharëjo. Jajivëharëjamu ejëho'ego jajivëhohijo. ¹⁷Bogo ejëho'ibejo mi sisëhuro öroho tugohëhego iruno'oho bövioho bise'oho bogo imo'ibejo. Éjjajivëharoho mi hesi iheje.

¹⁸Éhesi bëhoho avoho uehorovore. Ae rahu simano ma'l jëvë'oho ë mi hesi iho hesi bëhoho nahoromo birohore. Hesi ihoho 666-je. Éihoho avoho adahë'oho a ihe biroho'anue.

God-are aribövie 144,000 jabuhu jö i'o ioruomade jöhoje.

14 ¹Röhu naro gal'i gavodeje God-are Sheep Harihoho Zion dahorure nami'ego ae aho'obëhe 144,000 Sheep Harihu hesi ihohu'o hesi Vavu hesi ihohu'o varijore jajivo'amë'e hu'l riravamu. ²Röhu hejodeje ruhe ö'idöre uvavamu. Jovehu ruomoromo uvego hejarüehi o vajerehu anego hejarüehi o aehu gita bejego heromo vuëvavuajëhi jöho éhi jiavavamu. ³Éhi uvoromo God-hu hijaje röho ma hesi nuninö hu rajahijarue maje ⁴jabesi nuninö a duvaho jabiesi nuninö riravoromo jabetesinö nu ano'oho nugoromo jö i'oho ioruomohijo. Ae aho'obëhe sa'are sisë'i raromaruoho röhu ae 144,000 émino'le God-hu baejëvadoho ë aribövihuremu ë jö i'o io'iröhoho eni jëvadeje. A ioro'ioroho bogo. ⁴Éaribövioho magonaho'oho mu sisëho bogo vae'l ma-mae raromarueje. God-are Sheep Harihehu dinö'e dinö'e va'ë'iroho jabu'o hesi ijore ijiharueje. A ioro'iore aho'obëhe jio'amajoho röhu God-ro i'u'e muoho baeromo éhuro ë aribövihuremu hesi baejëvadeje. Éaribövioho God'o hesi Sheep Harihohu'o jabuhu aevö'i ma-mabëhe baejëvaroho jëve. ⁵Jabumë bogo sareri jöho atamu aho he'irögoro jabumë ma-maemu jëve.

Anerae niö'i gemu jabuhu uvare jöhoje.

⁶Éhi'amu gavodeje anerae gö döre bioromo va'amu. Éanerahuro God-are jö maho baejë'ëro sa'are raromarue aribövioho majëhiromo uë'irögoro é'ohijo: Ioro'ioremu jioröhe muoho éhi éhi höjo. Éjö maho sa'are raromarue aribövie aho'obëhe sine gö gö agane gö gö huë gö gö sa'ae dinö'e dinö'e raromaruoho majëhi'i va'ohijo. ⁷Va'oromo jöho ma-darugo'o majëhiromo uëhijo: Jöe hehëjo. God-are öroro avo'avoho uehorovoromo uvhëjo: Hu gemu börömoho höjo. Huhu ae aho'o mevëvo'iröhe majaho rovë'e höjo. Éhuni ö'idö sa'a sö jovo sa'a gagore suorovaje jovo bamade aho God hesi öroro uvene aho röjahihëjo.

⁸ Ëhi uvo'ego anerae number 2-ohuro ijore rueromo uëvavohijo: Jöe hehéjo. Iae amoho bejë'e höjo. Iho'e amo böröme Babylon vejö'oho baréjë'e höjo. Ëhesi bëhoho urimë'i Babylon amo rajohuro mu sisë röjëhinövareje. Magonahehu ae mu sisë röjëhiromo vörö'le jovo i'imëmego ue'ahoromo simano sisérëromo önö'e jijiharuëhi éhi Babylon amo rajohuro sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövioho mu sisëho röjëhijamu simane sisérëromo mu sisë sisë vaeruomë'e höjo. Ëhu'ëro Babylon rajohuro God-are i'uhoo baeruomë'e höjo.

⁹ Ëhi uvo'ego anerae niö'i rueromo jö majëhijaroho röhu number 3-ohuro jabesi ijore rueromo uëhijo: Jöe hehéjo. Ae rahu mi sisë o hesi nu ano'o va'ëne avoharoho uvene aho röjëhiromo hesi iho varijore o övore baejë'oho ¹⁰ë aribövihuro God-are i'uhoo baeruomo'ajëjo. Aehu vörö'le jovo bogo sanuovë'e ma-ue'ahoromo hara'uarue éhi jië'e i'uhoo God-ro vörö'iraeromo bojëmi'iramu baeruomo'ajëjo. Baeromo God-are anera jabesi nunire God-are Sheep Harihu hesi nunire raromoromo vénohu'o vénénu ravoromo girosijiomë'e munéhu'o ravëvo'iramu hara'uoruomo'ajëjo. ¹¹ Hara'u'uo'iramu ë aribövi ravëvaje vénoho bogo duoroho'i ma-u'ivemu u'ivonövo'ajëjo. U'ivo'iramu ae rahu mi sisë o mi hesi nu ano'o va'ëne avoharoho uvene aho röjëhijë'oho o mi hesi iho sinore baejë'oho éhi jië'e aribövioho jabesi vi'ehoho bogo u'uhö'i vae majae ma-jiemu jiobe va'a'ajëjo. Anerahuro éhi uvavohijo.

¹² Ëhi jië'e huë vavaeni rue'iröhohuni éhuni God-are ariböviehu hesi jögoru ejahoromo Iesu gemu uehorovarujoho jemëro biririvoromo éhi gemu vaebe va'orëjo.

¹³ Ëhi'amu hejodeje ö'idöre uevavamu: Jajivoromo uvonëjo: Badare muohuni avevejö'e o ijönö vuovëvë'oho jabumë huë mae baebe va'a'aruëjo. God-are Aru'ahohuro jöe gemuoho jövoromo uvajëjo: Io'ajo. Iae huë mae baeromo mu masijehu u'uvëvadoho vuonugo'i nuho'aruëjo. Nuhë'i ga'a'aruëjo jabuhu vaejarëhi éhi mae jio'iramu.

Anerae göehu aribövi ma gagovoromo avoho bahi'i anerae göehu sisë aribövi gagovoromo i'u bojëmade uhu jöhoje.

¹⁴ Röhu naro ga'i gavodeje a ma va'ëne aho ajivë'e sue döre hijamu. A masijehu didi'aruëhi jië'e gold'e bosöho simanore didi'ë'e jiohijo. O anio ma'e siravaho övore jiohijo. ¹⁵ Röhu anera göhuro God-are osa börömore jioromo höröromo ruehijo. Rueromo suere hijaje a hesi örire ma-darugo'o uahijo: Iruno'o gemuore bahijarue majaho rovë'e höjo. Jasi siravahuro tarivoromo avoho bahijëjo. Sa'are jiaje iruno'oho mami'e mavoromo eni jië'e höjo. ¹⁶ Ëhi uvavamu hegrovö sue döre hijaje ahuro ë siravahuro sa'are jiaje iruno'o maho tarivoromo avoho bahihijo.

¹⁷ Ëhi'ego röhu anera göhuro God-are osa böröme ö'idöre ë jioromo anio ma'e siravaho baejë'e höröromo ruehijo.

¹⁸ Ěhi'ego anerae gö věni muebejaje anerahuro God-ni suvuoro věnehu buejaharue maratu bēhire jioromo ruehijo. Rueromo anio ma'e sirava ma'enaje anera hesi örire ma-darugo'o uahijo: Sa'are jiaje grape ö'i bajoho mavë'e jiaje jasi siravahuro tarivoromo ujuohéjo. ¹⁹ Ěhi uvo'ego rue anerahuro hesi siravahuro sa'are jiaje ö'i bajoho tarivoromo munë guorötore ujuoho bahihijo sal'ijosa'ijovoröhëni. Sa'ijosa'ijovo'iröhe hesi bēhoho God-hu vöröl'iraeromo a i'u bojëmi'iröhohoje. ²⁰ Munë guorötore ujuoho bahijaroho bogo amo börömoroho jio'i hesi rori'o jiohijo. Röhu ë ö'i bajoho sa'ijosa'ijovohijo. Sa'ijovo'ego ēhuro ë kavuë'e ijo bajo jovohuro kö va'ëne sa'are oterohoromo e'u va'ëne ruhibe rojomojuvo a buno gëvaruëhi ë jovo hesi égoho émino'e jiohijo. O hesi börömoho 300 kilometre jiohijo.

**Ijo tugoho'i majare God-are i'u sa'a rajo bojëmi'iröhëro
anerae 7 jabuhu rama ujuohare jöhoje.**

15 ¹ Ěhi'amu gavodeje noehu bogo gavarüehi jië'e mu börömo böröme ö'idöre jiamu. Ja'o ga'libejane tiöl'ibejane. Éhesi bēhoho anerae aho'obëhe 7 jaburo a bövi bise'o ijumo'amo'iröhe inömo sisëho ujuoho ruehijo. Éinömo sisëho rue'iramu ēhuro God dë vörönimobe rovadoho barë'ë'e. Éhuni ë inömo sisëho ijo tugoho'i a bövi bise'o ijumo'amo'iröhe inömoho jiohijo.

² Ěhi jio'i röhu gavodeje jovo e'u deri va'ëne börömo böröme jiamu. Èe'u va'ënire vénëro ravanovoromo kavuohijo. O ë e'u val'ëne hesi riröre ae riravohijo. Urimoho ë aribövihuro biririvoromo mi sisëhu'o hesi nu ano'o va'ëne inömohu'o ého jabiesi muoho jöho bogo ejëhoromo mi sisë hesi ihoho sinoroho bogo bae'i ruahö'øjareje. Éaribövihuro God-hu i'imëmade gitaho ujuohë'e e'u va'ëne ë hesi riröre riravohijo. ³ Gitaho ujuohë'e riravoromo God-are mu vaejahaje ae Moses-are jöho ioromo God-are Sheep Harihu hesi jöhu'o ioromo uvoruomohijo:

Bada God ja daruge aho'o baejë'e ae javajëjo.

Jasi muoho masije ma-mabëhe höjo.

Ja böröme namiromo sa'ae aho'o muebejavuanue ae javajëjo.

Jasi muoho bogo sareri'ehu jio'i ma-maemu jio'amajëjo.

⁴ Bada raro ja bogo böröme hö uehorovo'ajëjo.

Raro jasi ihoho bogo döroho bam'o'ajëjo.

Ja gemu ma-maemu javajëjo.

Sa'ae aho'obëhe rueromo jasi örire rajahiuomo'ajëjo
jasi mu ma va'orahoro jio'amajohuni.

⁵ Ěhi'amu gavodeje ö'idöre God-hu jiajire niögu javu maho jiovë'e jiamu. ⁶ Jiovë'e jiamu gagorovo naehu avevejö'e uëvode aneraho 7 ë osare jië'ëro ma-mabëhe ajivë'e sanu'e niögoho io'amë'e vinebire gold-ëro muoho taemo'amë'e suorovoromo ruehijo. ⁷ Rue'ego God rajahijarue

maje 4-ho röhu gemuëro anerae 7 jabiesi örire gold'e hevöho 7 éhi anerae
gemu gemu bojämibe va'ohijo. Ëhevö gagoho God-hu a i'u bojäm'iiröhe
vöröhuro irijiom'o'amé'e jiohijo God ioro'ioremu hijaje a hesi vöröhuro.
8 Röhu God-are ajohu'o darugohu'o ë hesi u'ohuro God-are osa mare
u'ivoromo rumorovohijo. Ae gö ë God-are osa maroho bogo rumo va'o
varijënoho jiohijo. Hujeji anerae 7-ho jaburo a bövi bise'o ijumo'amo'iröhe
mue 7-ho vae barë'iramu evare va'oruomo'ë'e.

**Anerae 7-ehu God-are vöröe ramare jio'amajoho
otehö'öjamu sa'are raromarue ariböviehu huë vavaeni
sisë baebe rovamu John-hu gavade jöhoje.**

16 1 Éhi'amu hejodeje God-are osa mare anerae aho'o 7 jabiesi örire
ma-darugo'o uëvavamu: Va'oromo God-are vöröe ramae 7-re
jiajoho sa'aro otehö'öhëjo.

2 Éhi uvo'ego anerae 1-ohuro va'oromo hesi övore ramare vöröho sa'are
otehö'öhëjo. Otehö'ö'ego mi sisë hesi iho sinore jajivëhoromo mi sisë hesi
nu ano'o va'ëne inömo rajaharue aribövioho vi'ehi'e sagoho sagoho sisëho
baeruomohijo.

3 Sagoho sagohoho baeruomamu urimo anerae gemuehu ramare vörö
otehö'öjadoho röhu number 2-ohuro ramare vöröho sö jovore otehö'öhëjo. Otehö'ö'ego sö jovohu vuovë'e a jabiesi kö va'ëne jio'amohijo. Jovohu kö
val'ëne jio'ego jovore jijiharue majoho aho'o vuovo barëhijo.

4 Vuovo'ego urimo anerae niöl'iehu vörö otehö'öjaroho röhu number
3-ohuro ramare vöröho otehö'öhëjo. Otehö'ö'ego rova'o'amé'e jovohu'o
sa'a gagore rojomaje jovohu'o körae'amohijo. 5 Éhi'amu naro hejodeje
jovo muebejaje anerahuro uavavamu: O asë'e God urimë'i jiobe rovanoho
avevejö'oho éhi javajëjo. Ja a maemu javajëjo. Jaehu a gëromo éhi
jië'e i'u mana bojämijanuoho iae mae höjo. 6 Nume aribövi sisëhuro
jasi jö baeromo majëhijarue ariböviohu'o jasi aribövi ma ioro'iorohu'o
muo'amamu jabiesi köho rovade höjo. Jabumëro jasi aribövioho
muo'amamu köho rovë'ego éhuni jero jabiesi örire köe mana bojämijane
höjo ue'aho'iröhego. Jabumë sisë'i ë'arohuni éhuni éhi jië'oho iae
mae höjo. 7 Éhi ua'ego God-ni suvuoro vënehu buejajarue maratuore
uavavohijo: Io'ajo. Bada God ja daruge aho'o baejë'e ae javajëjo. Jaehu a
gëromo i'u mana bojämijanuoho ého bogo mu sisëho vae'iro iae mu mae
vaejanue höjo.

8 Éhi uvo'ego urimo anerae niöl'i gemuehu vörö otehö'öjaroho röhu
number 4-huro ramare vöröho maja nunire otehö'öhëjo. Otehö'ö'ego
God-ro maja nuni hesi öroho bogo tugohohijo majaëro vörö'iraeromo
ae aho'o jabiesi sino haho'oho vënëro ravëvanovoröhego. 9 God-ro maja
nuni hesi öroho bogo tugohë'ëro majaëro sisë maro nijëmiromo vënëro
ravëvanovo'ego ë i'u nugöl'öjade aho God agoruomohijo. Jabumë jabiesi

mu sisého bogo vuonugoromo bogo uvoruomohijo: God-are ihoho böröme höjo.

¹⁰ Ēhi'ego urimo anerae ēhi niö'i ēhi niö'iehu vörö otehö'ōjaroho röhu number 5-huro mi siséhu börömo vaeromo hijaje hesi döre ē ramare vöröho otehö'öhijo. Otehö'ö'ego ē mi siséhu muebejaje öri ari'oho ramoramovohijo. Ramoramovo'ego ae aho'obëhe hara'uoromo anëro bitaroho ja'ihorovo'amohijo. ¹¹ Anëro bitaroho ja'ihorovo'amë'ëro jabiesi vi'ehohu'o sagoho sagohohu'o uehorovoromo ö'idöre hijaje aho God hesi örire agoruomohijo. Jabumë mu sisë vaeruomadaho bogo uehorovoromo vuonugoruomohijo.

¹² Ēhi'ego urimo anerae övo gö minehu vörö otehö'ōjaroho röhu number 6-huro ramare vöröho rova'ë'e jovo böröme Euphrates-are döre otehö'öhijo. Otehö'ö'ego jovoho sinihohijo ēhuro ruhe maja rojomajinö jioromo rueröhe a masijo jabiesi öroho jiovëhego maro rueromo muorovoruomoröhego. ¹³ Ēhi'amu naro gavodeje aru'aho sisë niö'i gemu vahuno va'ënoho göhuro sigobu börömo hesi jö'ore jioromo göhuro mi sisë hesi jö'ore jioromo göhuro sareri'e aru'aho'e jö majëhijaje a hesi jö'ore jioromo suorovoromo rueruomamu. ¹⁴ Ēaru'aho sisého jabumë Satan-are anera sisëro jioruomë'ëro bogo gavarue darugo'e muoho vaeruomajeje. Darugo'e muoho vaeromo sa'ae dinö'e dinö'e va'arueje sa'are masijo vaejarue aribövioho aho'obëhe gagovëvego daruge aho'o baejë'e aho God-are maja börömoho rovego muorovoruomoröhego.

¹⁵ Röhu Iesuro uve: Jöe hehëjo. Naro vajiohu'e aëro ö'anovo'ië'ajëjo. Ehuni ae rahu nune jioromo niögu avo'avoho mueberovë'oho iae mae jioruomo'ajëjo. Ēhi jië'oho bogo ma-sinëremuho a nuniroho jijihoromo javojoho baeruomo'ajëjo. Iesuro ēhi uve.

¹⁶ Amo ē aru'aho sisë niö'i gemu jaburo sa'a muebejarue a masijoho sö ujuohëvo rueromo öri ari'o ihe Hebrew jöehu uvaruoho Armageddon ē gagovëvhijo.

¹⁷ Gagovëvo'ego urimo anerae övo gö mine övo görë gemuehu vörö otehö'ōjaroho röhu number 7-huro ijo tugohol'i ramare vöröho sa'anö otehö'öhijo. Sa'anö otehö'ö'ego God-are osa börömore jiaje röho mare uvavohijo: Iae barëjë'e höjö. ¹⁸ Iae barëjë'e hö uvo'ego baderivoromo vajeri varuru'e vaeromo sa'aho sisë maro hijiohijiovohijo. Aevoromo aehu sa'are raromobe rovaroho sa'aho bogo ehioho darugo'e maho hijiohijivo'l'i ma-bisemu jiobe rovadeje. ¹⁹ Sa'aho hijiohijivo'ego amo börömoho niö'i gemu tariorovobe va'ohijo. Tariorovobe va'ego ame gö gö sa'ae dinö'e dinö'e jio'amajoho sisërë'amohijo. Röhu God-ro amo böröme Babylon hesi sisého bogo rumonimo'l'i vörö'iraeromo i'uoho amo rajoho bojëmhijo ēhuro aehu vörö'e jovo ue'ahoromo hara'uaruëhi ē i'uoho baeromo ēhi hara'uoruomoröhego. ²⁰ Ëi'uoho bojëmi'ego sa'a dirö dirö'e jio'amajoho dahore aho'obëhe sisërëromo ēhi va'o barë'amohijo.

21 Röhu änëro direjohi'amë'e masijo masije ruvebihijo. Ëhesi i'uoho gemu gemu 50 kilo rabu'e jio'amë'ëro ëhuro ruvebiromo ae taemo'amoromo ijumëvhijo. Sisë maro ijumëvö'ego jaburo God agoruomohijo.

Önö'e juvaje magonaho börömo hesi jöhoje.

17 ¹Ëhi'ego anerae aho'obëhe 7 rama ujuoharoho röhu gemuëro rueromo uehijo: Rovego na röjahego önö'e juvaje magonaho börömehu i'u baejajoho gavëjo. Ëmagonahoho ruë numë jovemu jië'e öri ari'ere hijaje höjo. ²Urimë'i a masije aho'obëhe sa'ae dinö'e dinö'e muebejaruoho ého jaburo ë magonahoho sihonövare höjo. O ae aho'obëhe sa'ae dinö'e dinö'e raromaruoho ého jaburo hesi jöho ejahoromo hesi vörö'lé jovoho ue'ahoromo simane sisërëromo hu'o mu sisëho vaenövare höjo. Ëhuni rovego na röjahego huhu i'u baejajoho gavëjo.

³Ëhi uenugoromo God-are Aru'ahohuro nasi simanoho huotovehamu ë anerahuro na baejevoromo a rumo'e sa'are ruehijo. Baejevoromo rovamu naro gavodeje magonahoho sino kavuë'e mi sisë hesi döre hijamu. Röhu mi sisë hesi sinore iho sisë God agaruoho jajivo'amë'e jiohijo. Hesi simanoho aho'obëhe 7 jio'amohijo. Hesi danoho aho'obëhe 10 jio'amohijo.

⁴Röhu ë magonahohuro kavuë'e niöge nu ano'e gö gö jië'oho ruahë'e gold mabëhëro aji'e munë mabëhëro nieniae gö gö mabëhëro ëhuro gurasijiomoromo avohorovë'e hihijo. Hiromo gold'e enatuoho övëro ma'enohijo. Ëenatu gagoho ë magonahehu val'numi'e mu gö gö vaejaje ë hesi val'numohuro irijiomë'e usihö'e sisë bëhe jiohijo. ⁵O magonahohesi ihoho hesi varijore uhu'e jajivoromo uvë'e jiohijo: Ave magonahohesi bëhoho amo börömoho Babylon höjo. Önöle jijiharue mu gö gö vaejarue sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövi jabiesi vëmoho höjo.

⁶Röhu na gavodeje ë magonahohesi simanoho huotorovoromo sisërëjë'e jiamu ë hesi bëhoho huro God-are ariböviehu Iesuare jö biririvoromo majëhijaroho muo'amoromo jabiesi köho ibe rovë'ëro. Ëhu'ëro jië'ëro simanoho sisërëjë'e jiohijo.

Simane sisërëjë'e jiamu gagorovo na tiötiövevadeje. ⁷Tiötiövevamu gregorovo rue anerahuro uehijo: Ja rabëni tiöjanuëjo. Ëmagonahohesi uhu jöho o magonahehu döre hijaje mi sisë simane 7 o dane 10 jiajoho ë mi hesi uhu jöho huruoho majahi'ië'ajëjo. ⁸Jaeju gavane mioho urimo namijade höjo. Röhu avevejö'oho bogohöjo. Röhu u'emu gua ègobövi sa'a gagore jio rojomo'ië'ajëjo ijönö sisëro val'iröhëro. Rojomo'iramu sa'are raromarue aribövihuro tiöromö jöe barëjëvo'ajëjo. Urimë'i ö'idö sa'a bogo bamadevare evare God-ro maro raromemu raromo'iröhe surire a ioro'iro jabiesi ihoho jajivo'i a ioro'iro jabiesi ihoho bogo jajivo'amade höjo. Jabiesi iho bogo jajivo'amade aribövihuro ë mi sisëho garomo tiöruomo'ajëjo. Ëhesi bëhoho ë mioho urimo namijadaho avevejö'oho bogojiajoho röhu ijönö röhu maho jio'a'ajëjo. Iae ëhuni tiöruomo'ajëjo.

⁹Röhu ae rahu ave jöho avo'avoho uehorovoromo simano mae baeromo bëhi nahë'oho ave nasi uhu jö hesi bëhoho biroho'arujéjo. Ëjövode mi sisë hesi simane 7 ého jabiesi bëhoho dahore aho'obëhe 7 hesi jöho höjo. Ëmagonahohuro è dahore aho'o 7 jië'e hesi döre hijanovaje höjo. Röhu simane 7 jabiesi bëhoho gö sa'are masijo vaejarue ae 7 jabiesi jöho höjo.

¹⁰Övo gö mine rireromadoho gemu avevejö'oho daruge jioromo hi'i röhu gemu gö'o bogo rovë'e höjo. Rovë'iroho iae majae ma-bisemu hi'a'ajëjo.

¹¹Röhu mi sisë urimo namijë'léro jaruwo bogojiae hesi bëhoho a masije 7 jabiesi jö uavode röhu è hesi ijore number 8-ehu rueröhe hesi jöho höjo. Röhu ého urimo riravobe rovarue a masije 7 jabiesi ae gemuoho jio'a'ajëjo. Röhu hu sisëro va'a'ajëjo.

¹²Röhu mi hesi dane 10 gavanoho è hesi bëhoho sa'a muebejarue a masije 10 jabiesi jöho höjo. Röhu avevejö'oho mueberuomo'iröhe öri ari'oho bogo baeruomë'e höjo. U'emu bae'a'aruëjo. Jabiesi muebe'iröhe öri ari'o baejë'iroho evare a muebejëvo'iröhe darugoho bae'a'aruëjo mi sisëhu'o gemu mae masije riravoromo ae muebejëvego majae ma-bisemu jioromo evare è darugoho barëjëhoröhego. ¹³Ëa masije aho'obëhe 10 ého jaburo uehore gemu bae'a'aruëjo. Uehore gemu baeromo jabiesi darugoho aho'o mi sisë hesi örire gemu bojamiromo ajaminövo'aruëjo. ¹⁴Mi sisëho ajamiromo ri'öromo God-are Sheep Harihohu'o muorovo'aruëjo. Muorovo'iramu Sheep Harihohuro mana muorovëmiromo jabumë ruahö'ojëvo'ajëjo è hesi bëhoho huro masijo vaeruomaje ae aho'o iosirëmiromo hu gemu döroho jië'léro. O hulu baejëvo'i uehorovëvoromo hesi baejëvade ariböviehu hu gemu biririvoromo uehorovarue è aribövioho jaburo Sheep Harihohu'o gemuoro bimuvoromo muorovoromo sisëho ruahö'ojëvoruomo'ajëjo.

¹⁵Anerahuro èhi ueromo uehijo: Önö'e juvaje magonahehu ruë numë jovemu jië'ire hijamu gavane jovo hesi bëhoho ae aho'obëhe sine gö gö huë gö gö sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövi jabiesi jöho höjo. ¹⁶Röhu mi sisëhu'o hesi dane aho'obëhe 10 ga'amanoho éhu'o jaburo huotorovoromo è önö'e juvaje magonahoho nue huodivoromo ijumo'aruëjo. Ijumoromo niögü siri'oho jahaho'amo'iramu dë'ahobatëremu jio'iramu èhi nugoruomo'ajëjo. Dë'ahobatëremu nugenugoromo hesi sino ioro'ioroho ue'aho'i ioro'ioroho vëniro huoruomo'ajëjo. ¹⁷Ëhi è'iröhe hesi bëhoho God-ro uehore è danoho simanore bojëmijade höjo èhuro hulu nimaje muoho vaejahoruomoröhego. Hulu nimaje muoho jabumëro vaejahoromo simane gemuoho uehorovoromo mi sisëho jabiesi darugoho aho'o bojamiromo ajamijego è mi sisëhuro bövie namiromo öri ari'oho muebebe va'ego evare God-hu rabe rabe uëvadëhi èhi jioröhego.

¹⁸O jaehu gavane magonahoho hesi bëhoho iho'e amo börömoho höjo. Ëamohuro sa'ae dinö'e dinö'e muebejarue a ioro'ioroho muebe'amarue höjo.

Amo sisë Babylon ma-ioro'ioremu sisërë barë'iröhe jöhoje.

18 ¹Ëhi'amu gagorovo gavodeje anerae gö ö'idöre jioromo ruvebijamu. Hu darugo böröme baejë'éro ruvebi'ego hesi ajohuro sa'aе aho'obëhe ajivo'amohijo. ²Sa'aе aho'obëhe ajivo'amo'ego mardarugo'o uvohijo: Amoho barejë'e höjo. Iho'e amo börömoho Babylon vejö'oho barëjë'e höjo. Avevejö'oho ё amoho Satan-are anera jabesi ame höjo. Aru'aho sisë jabesi öri ari'e höjo. Va'inumi'l e ugo sisë ihe göëro göëro ё raromo jijiharue höjo. ³Ëhesi bëhoho ëhi höjo. Aehu magonaho hesi vörö'e jovo iromo simane sisérëromo hu'o öönö'e vaejarue ëhi jië'e mue gemuoho ё amo rajoho jaburo sa'aе aho'obëhe röjëhijare höjo. Aehu magonaho'o öönö'e mu vaejarüehi sa'are a masijo ömo'ömohuro ё amo gemuore bimuvoromo javoji'e mue gö gö vaejare höjo. O Babylon amo rajohuro mahunö'l e raromoromo bövie bise'e imo'i nimare höjo. Ëhi nimë'éro inömo imo'amarue aribövihuro sa'aе göro göro jioromo rueromo ё amore jabesi inömoho imoromo ëhuro moni ma'e jëvade höjo.

⁴Ëhi uvavamu hejë'i hejodeje ö'idöre huë gö uvavamu:
Nasi aribövihoho ё amore raromarujoho vuonugo'i ruehëjo
ëhuro ё amo rajo jabisi gemuoroho bogo bimuvoromo mu sisëho
vae'irarije höjo.

O jabuhu i'u baeruomajoho jemë bogo bae'irarije höjo.

⁵Ëamo rajehu mu sisë börömo bëhe vaebe rovaroho
God iae uehorovajëjo i'ue bojëmi'iro.

⁶ Amo rajehu mu sisë vaeruomadéhi
jemëro i'uoho mana ëhi bojëmirom
röhu gö'o döro börömo bëhe bojëmirëjo.
Jabuhu a ioro'ioro vörö'e jovo bojëmanovamu ue'ahoromo
ijumorovarëhi

jemëro ëhi mana bojëmirëjo.

Röhu vörö ma-ma'e jovoho bojëmego ue'ahoromo ijumorovo
avoho'irarëjo.

⁷Urimo amo rajehu nimoronimorohë'i jijihoromo mahunö'e raromarëhi
i'uoho mana ëhi bojëmego hara'uoromo huë vavaene baeruomo'irajo.
Magonahehu sarerivoromo uvajëhi: Na magonaho börömëro jevë'éro
dö maro hijaje höjo.

Na bogo doruoho hijaje höjo.

Bogo mae bogo huë vavaenoho bae hesi jevajë uvajëhi
ë amo rajohuro ëhi gemuoho sarerivoromo uehorovoromo
uvoruomaje höjo:

No masije javuajëjo.

⁸Ëhuni majae gemuore jabisi i'uoho aho'obëhe ma-majioho rue
barë'iramu sisërëjëvo'ajëjo.

Ae guomo guomo sisë baeromo vuovëvo'ajëjo.

Hüe vavaene böröme jabiesi örire rue'a'ajëjo.

Hömo majae rue'a'ajëjo.

Vénëro ravëvo barë'ajëjo

ë hesi bëhoho jabumë mevo gëromo i'u bojëmaje aho Bada God-are
darugoho börömëro jiël'ëro.

⁹Röhu sa'a gö gö a masijohuro ë amo rajohu'o bimuvoromo javoji'e
muoho vaeromo hesi inöme marohë'e mae ujuohoromo mahunö'e
raromë'ëro garöhe amoho vënëro ravoromo u'ivo ajiomo'iramu
garuomoromo amo hesi jöëni vavaenimoromo nierusuburu'
bamoruomo'ë'e. ¹⁰Nierusuburu'e bamoromo ë amore huë vavaeni
börömo baejaroaho garomo juhuonivoromo rori'o ëgoböviro riravo'ë'ë.
Riravoromo uvoruomo'ë'e:

Babylon vaevële amo börömhajo.

E-e vaevële biriri'e amohajo.

Jemesi i'uoho ma-majioho baejë'e jëvajëjo.

¹¹Ëhi uvoruomo'iramu sa'ae dinö'e dinö'e raromoromo inömo imoromo
moni mana ujuoharue aribövihuro ë amo hesi jöëni vavaenimoromo
nierusuburu'e bamoruomo'ë'e. Ëhesi bëhoho urimë'i ë amo rajehu
imo'amarue a jabiesi inömo imo'amoromo moni bojëminövaroho ë i'u
baeröhe majare evare iae barë'ë'e. Barë'iramu ae bogojë'ëro jabumë
inömoho bogo imo'amoromo monioho bae'ë'ë. ¹²Jabesi gold silver munë
gö gö maho nienia maho bogo imo'amoromo monioho bae'ë'ë. Sanuovë'e
niöge kavuë'e nu ano'e gö gö éhu'o bogo imo'amoromo monioho bae'ë'ë.
Ridi'e ije nu ano'e gö gö éhu'o bogo imo'amoromo monioho bae'ë'ë. Inömo
inömo mi danehu avoho'amaroho ijo maehu avoho'amaroho rövë'e munë
maehu ajaniehu munë nu ano'o göehu göehu avoho'amaroho éhu'o bogo
imo'amoromo monioho bae'ë'ë. ¹³Rihu'e i maho ridi'e oso ihe gö gö vëniro
buejego ridivajoho o sino avohorovaruoho o mu rabe rabe vaejaroaho éhu'o
bogo imo'amoromo monioho bae'ë'ë. Wine jovoho olive ijo bajo jovoho
flour-ho wheat-ho cow-ho sheep-oho horse-oho éhu'o bogo imo'amoromo
monioho bae'ë'ë. Maratu mabëhe horse-ehu jagu bava'aruoho éhu'o bogo
imo'amoromo monioho bae'ë'ë. Ae magonahe aru'aho'e jioruomajeje röhu
mahu mi'o ë'aruéhi ëhi guduamo'amoromo imo'amarueje ae gö jabiesi
muemu vaeröhego. Ae magonahe mi val'ëne imo'amaruëhioho éhioho bogo
imo'ë'ë. Ijonöho aho bogo imo'amo'iramu éhuni imo'amarue aribövihuro
nierusuburu'e bamoruomo'ë'e. ¹⁴Nierusuburu'e bamoromo uvoruomo'ë'e:
Vaevële amoho ijo bajë gö gö i'l ganiganiëgajoho iae barëjëhë'e höjo. Jemë
inöme marohë'e mae o bövie bise'e ajivë'e ma-mabëhe jëvadoho sisëréjëhë'e
höjo. Dinö'e röhu maho birohorëjo. ¹⁵Iae ë inömo amo rajo jabiesi örire
imo'amoromo mana marohë'e ma ujuoharohuro ë amo rajehu huë vavaeni
vi'ehi börömo baejaroaho gëromo juhuonivë'ëro rori'o ëgoböviro riravo'ë'ë.

Êgoböviro riravoromo huë vavaene baeromo nierusuburu'e bamoruomo'ë'e.

16 Nierusuburu'e bamoromo uvoruomo'ë'e:

E-e vaevë'e vaevë'e amo börömohajo.

Sanuovë'e niogu mabëhe kavuë'e ma-mabëhe io'amonovariye höjo.

Nieniae gold-ehu inömo göehu göehu avoho'amaroho

gurasijiomoromo avohorovonövariye höjo.

17 Jaruvoho jemesi inömo marohë'oho ma-majioho ijuméhë'e höjo.

Boat muebe'amarue aribövioho boat ma'enarue aribövioho boat-re raromoromo mu vaeromo moni baejarue aribövioho boat-re va'arue a ioro'ioroho ëho jaburo rori'o êgoböviro riravoromo 18 garöhe Babylon amoho vënëro ravoromo u'ivo ajiomo'iramu garuomoromo ma-darugo'o uvoruomo'ë'e: Sareri amo börömo böröme jiade höjo. Ëhi jië'e amoho urimoho bogojiade höjo. 19 Ëhi uvoruomoromo vavaenimorovoromo tohotohoho jabisi simanore bu'ödivorovoromo nierusuburu'e bamoromo uvoruomo'ë'e:

E-e vaevë'e vaevë'e amo börömohajo.

Boat baeromo sö jovore va'arue ae aho'o noro ë amo rajore nosi inömoho imëvoromo

manaho marohë'e mae ujuohë'e javuajëjo.

Jaruvoho ma-majioho sisérëjë'e höjo.

Ëhi uvoruomo'ë'e.

20 Röhu ö'idö rajoho apostle ömo'omoho jö God-aro baeromo majëhijarue aribövioho God-are aribövi ioro'ioroho jemëro nimorohore. Ëamo rajehu jemesi örire sisë'i vaejëvaroho God-ro ëho gëromo ë hesi i'uoho mana bojëmijë'eje.

21 Röhu darugo'e anerae gemuëro munë ha'osi börömo börömoho banigojiomoromo sö jovore bu'ö'ego jovo gagore be'abuehijo. Jovo gagore be'abue'ego anerahuro uvavohijo: Ëmunëhu e'ure be'abuejë'ero ijönö bogo gavarüehi amo börömo böröme Babylon i'ue baeromo ëhi ma- ioro'ioremu beva'ormo sisérë'iramu ijönöho bogo ga'a'anuëjo. 22 Gita bejaruoho jö iaruoho virikö huosiharuoho hëgö huaruoho ë hesi huëho ë amorocho ijönöho bogo he'a'anuëjo. Inömo javuo bövi bise'o avoho'amarue aribövioho ë amorocho ijönöho bogo birohëvo'anuëjo. I sal'ijovaje munë hunuohunuovo'ego garahörö'e baejajoho ë amorocho ijönöho bogo he'a'anuëjo. 23 Iro buno'irae'ego ajivajoho ë amorocho ijönöho bogo ga'a'anuëjo. A'o magonaho'o masurovoromo nimoroni moroharuoho ë amorocho ijönöho bogo he'a'anuëjo. Röhu amo rajomë urimo jemesi moni mu vaejarue ariböviohuro sa'a ioro'ioroho iosirëmiromo masije jëvade höjo. Jemëro sareri sareri'e muoho vaeromo sa'ae aho'o jabisi uehoroho ijumëharije höjo.

24 Röhu jö God-aro baeromo majëhijarue ariböviohu'o God-are aribövi ioro'iorohu'o ë amore o dinö'l'e dinö'l'e raromaruoho muo'amamu

vuovëvë'oho ë amo rajo jabesi sisë höjo. Iae ëhuni ë amoho sisérë'ajéjo. Anerahuro ëhi uvohijo.

19 ¹Ëhi'amu hejodeje ae aho'o ö'idöre ma-darugo'o uvoruomavamu: God mabëhëjo. Huro gemuëro maroho bamavuaje höjo. Iho börömoho darugo maho nosi God hesiriremu höjo. ²God-ro ae mae o sisë jévego gë'i avoho mevëvaje höjo. Ëhesi bëhoho ë ön'ële juvaje magonaho börömehu sa'ae aho'o javoijile mu röjëhiromo ijumëvaduhuni ëhuni huro mevoromo uavade höjo: Sisë javo'ego sisëro va'l'anuëjo. Ëmagonahehu God-are mu vaejarue aribövi muo'amëvaduhuni ëhuni i'ue mana bojamijë'e höjo. ³Ëhi uvoruomoromo röhu maho uvoruomohijo: God mabëhëjo. Ëamo börömoho vénénu ravaje u'oho ëhi ma-ajiomemu ajiomo'ajéjo. ⁴Ëhi uvoruomo'ego rue a duvahé aho'obëhe 24-ho o God rajahijarue maje 4-ho jaburo sa'are ague aho raromoromo God-hu röho mare hijajoho rajahiroku uaruomohijo: Ëjöho iae mae-ëjo. God mabëhëjo.

Masu'iröhe sörö God-are Sheep Harihehu bae'iröhe jöhoje.

⁵Ëhi uvoruomo'ego God-are röho mare uvavohijo: Nosi Börömoho God mabëhe uarëjo. Hesi mu vaejaharuje hu uehorovaruje aribövi masijohu'o ininohu'o aho'o hesi öroro huë mae uarëjo. ⁶Ëhi uvoruomamü hejë'i naro hejodeje ae aho'obëhe uvorovaruëhi jovehu ruomoromo uvajëhi varurehu anego hejaruëhi ëhi uvoromo uvavamu: God mabëhëjo. Bada nosi God daruge aho'o baejë'e ahuro böröme namijajëjo. ⁷Ëhuni ë'ego no huë mae baeromo nimoroharëjo. Hesi ihoho mabëhe uavarëjo. Ëhesi bëhoho God-are Sheep Harihehu masu'iröhe majaho rovë'e höjo. Huhu masu'iröhe magonahohuro avohorovë'e höjo. ⁸God-ro sanuovë'e ajivo avohë'e niögoho bojamamu ba'amë'e höjo. Ëhi uvoruomavohijo. Röhu sanuovë'e niögü hesi bëhoho God-are ariböviehu mu ma vaejarue hesi jöhoje.

⁹Ëhi'ego ë anerahuro uehijo: Ave jöho jaivoromo uvonëjo: Ae rahu hejë'oho uëvamu: God-are Sheep Harihehu masu'iröhe söröho ro ihë uëvamu hejë'oho huë mabëhe jioruomo'ajéjo. Ëhi uenugoromo uehijo: Ave jö hejanuoho God-are jö maho höjo. ¹⁰Anerahuro ëhi uevamu hejë'i naro hu uvene aho röjahil'irögoro hesi höru'ere ague aho hijodeje. Hiromo rajahil'irögoro ë'amu gregorovo uehijo: Bogave ëhioho ë'iranëjo. Jaehu God-are mu vaejanue ëhi jië'e mu vaejaje ae jevajëjo. O jasi ö mueno'ohu'o Iesuare jö mae uehorovoromo majëhijaruoho jabuhu Badare mu vaejaruëhi na'o ëhi ë'aje ae jevajëjo. Ëhuni nadi na rajehil'i God gemu rajahijëjo. Ëhesi bëhoho Aru'aho gemuohuro jöe bojëmë'ego aëro ijönö jioröhe jöho majëhinövare höjo o avevejö'oho Iesuare jöho majëhijarue höjo.

Mu Ma Uehorovaje Aehu sino ajivë'e horse-re hiromo va'oromo sisë ariböviohu'o muorovade jöhoje.

¹¹Ëhi uevamu gavodeje ö'idöho jiovë'e jiamu. Jiovë'e jiamu gagorovo gavodeje ae sino ajivë'e horse-re hijamu. Ëa hesi ihoho Biririvoromo

Mu Ma Uehorovaje Ahoje. Hu mevoromo gövuaje a mae o sisë javuego gövuajoho ého huro mae uehorovoromo é'ajeje. O muorovajoho éhu'o huro mae uehorovoromo é'ajeje. 12 Röhu hesi nunoho vënëro höduvanovohijo. O hesi simanore a masijehu didi'aruëhi jië'e bosöho aho'obëhe didi'o'amë'e jiohijo. Röhu hesi sinore ihe jajivë'e jiohijo. Ae gö ë iho hesi bëhoho bogo ga'i hesi huro sivue gavajeje. 13 Hu köëremu jië'e niögoho ba'amë'e jiohijo. Röhu hesi ihoho God-are Jö jumuvë'ohoje. 14 Röhu ö'idöre jioruomaje muorovo aribövihuro aji buse jië'e sanuovë'e niögoho io'amoruomë'e sino ajivo'amë'e horse-re raromoruomohijo. Raromoromo ë a börömo hesi ijore ijore jijihoruomohijo. 15 Röhu ë a hesi jö'ore anio ma'e kaejöho jiohijo éhuro God bogo uehorovarue aribövi sa'ae dinö'e dinö'e raromaruoho ruahö'ójëvoröhëro. Ruahö'ójëvoromo hujejo ha'itoho baeromo vörö'o muebejëvö'lë'e jaburo hu gemu ejahoruomoröhego. Muebejëvoromo aehu kavuë'e öli bajo munë guorötore hörehu taemotaemovoromo sa'ijovo'amaruëhi huro sisë aribövihohi éhi hörëro taemotaemovo'amo'ë'e. Éhesi bëhoho daruge aho'o baejë'e aho God-hu dë vörönimego vörö röjëhiromo i'u bojëmijaje jöhoje. 16 Röhu hesi ahilonö niögu döre ihoho jajivoromo uvë'e jiohijo: Masijo vaeruomaje ae aho'o iosirëmiromo hu gemu döroho höjo. Éhi jajivë'e jiohijo.

17 Éhi'amu gavodeje anerae gemu maja nunire namijamu. Namiromo döre bioromo va'arue ugoho aho'obëhe ma-darugo'o uëhijo: God sörö böröme bamajëjo. Rueromo gemuoro gagovohëjo 18 éhuro sa'are masijo vaejarue a jabisi birogoho iromuorovo a masijo jabisi birogoho darugo'e a jabisi birogoho horse jabisi birogoho horse-re va'arue aribövi jabisi birogoho mae o sisë'i raromarue aribövi jabisi birogoho a masijo o a inino jabisi birogoho ého i'amo'irarije höjo. Éhi uëhijo.

19 Röhu gavodeje urimo gavode mi sisëho o sa'ae dinö'e dinö'e masijo vaeruomaje aribövihohi o jabisi muorovo aribövihohi ého jaburo ë sino ajivë'e horse-re hijaje a börömohu'o hesi muorovo aribövihohu'o muorovo'i gemuoro gagovë'e jiamu. 20 Muorovo'ego horse-re hijaje a börömohu'o hesi muorovo aribövihohu'o ého jaburo mi sisëhu'o mi sisë hesi sareri'e aru'aho jö majëhijaje ahu'o éhi guduamo baejëvo va'ohijo. Urimë'i è jö sareri'e majëhijaje ahuro mi sisë hesi jöho ae sarerëmiromo darugo'o majëhiromo mi sisëhuni röromo noehu bogo gavarue darugo'e muoho vaenövadeje. Darugo'e muoho vaeromo éhuro aho sarerëmi'ego ae rahu mi sisë hesi iho sinore baeromo hesi nu ano'o va'ëne inömo avoharoho uvene aho röjahijë'oho guaro rireromo va'onövareje. Amo è sareri'e aru'aho jö majëhijaje ahu'o mi sisëhu'o guduamëvoromo bogo anëgo'i ma-babu'özjëvo'ego vënënu munë favoromo girosijiomoromo e'u börömo va'ëne jiajire è bejëvo va'ohijo. 21 Bejëvo va'ego jabisi muorovo aribövi sisëho horse-re hijaje a börömo hesi jö'ore jioromo höröjade kaejöhuro

muo'amohijo. Muo'amo'ego uge aho'obëhe ë aribövi jabesi birogoho ue'ahë'ero dë bajo'e jio'amohijo.

**Satan gua gagore vadune ëgobövie hi'iröhego tövoromo
gua gago ëgobövire ba'amamu John-hu gavade jöhoje.**

20 ¹Naro gavodeje anerahö oj'o biriri'le ö'ohu'o övëro ömëvë'e ruvebijamu. ²Ruvebiromo ë anerahuro ni'l'ilivadire jiobe rovade sigobu börömo hesi ihoho Devil o Satan ë sigoboho guduamoromo tövohijo ëhi jiobe va'ojovo vadune aho'o 1,000 barë'iröhego. ³Tövoromo ë gua ëgobövire ba'amo'ego beva'ohijo. Beva'ego ojoho tugohoniagivoromo sivaëro badihi taemohijo ëhuro hu bogo höröromo urimo ë'adëhioho sa'ae dinö'e dinö'le raromarue aribövioho sarerëmibe va'ego vadune aho'o 1,000 barë'iröhego. Röhu vadune aho'obëhe 1,000 barë'iramu evare ojoho jiovaho'iramu iae höröromo hibe juvoromo majae ma-bisemu barë'iramu evare barë'ë'e. Ëhi jio'ë'e.

⁴Ëhi'amu gavodeje a masijoho röho mare raromamu. God-ro urimo uëvamu darugoho baeruomadeje ae mevëvoromo géröhëni mae o sisë jëvego. Ëaribövioho röho mare raromoruomohijo. O gavodeje a ior'o'ioro jabesi aru'ahoho jio'amamu. Urimë'i ë ariböviohuro sa'are raromoromo God-are jó Iesuhu majëhijadoho ae majëhibe jijihamu gagorovo aëro ë mu maho bijönimoromo sönöe tarivëhamu vuovëvadeje. Vuovëvë'ero ë aribövi jabesi aru'ahoho gëvodeje. Urimë'i ë aribövioho jaburo mi sisëho o ë mi hesi nu ano'o va'lëne avohare inömoho bogo uvene aho röjëhijareje. Ëmi sisë hesi ihoho varijore o övore jajivëho'iröhoho bijönëgamu bogo baejareje. Bogo baejë'ëro vuovoromo i'ovë'ëro Keriso'o gemu mae masije vaejuvo vadune aho'obëhe 1,000 barëhijo. ⁵A ior'o'ioroho bogo i'ovo'i ma-vuovo momorö'öjuvo vadune aho'obëhe 1,000 barë hesije. A'i naehu gëvode aribövioho i'ovoromo ri'öjë'e raromoruomohijo. Jabuhu i'ovoromo ri'öjare hesi bëhoho urimo ri'ö'iröhe majahoje. ⁶Urimo i'ovoromo ri'ö'iröhe aribövioho huë mae jëvo'ë'e. God-are aribövi maho jëvo'ë'e. Urimo vuovëvadaho röhu maho bogo vuovoromo sisëroho va'i a'i God-are o Keriso-are priest muoho vaeromo Keriso'o gemu mae masije vae'iramu vadune aho'obëhe 1,000 barë'ë'e.

Satan ruahö'örömo vëni ravajire ë bu'ö'iröhe jöhoje.

⁷Vadune aho'obëhe 1,000 barë'iramu Satan jivo nuögö'ö'iramu höröromo va'ë'e. ⁸Hörö va'oromo Gog sa'are Magog sa'are sa'ae dinö'e dinö'le ae sarerëmibe muorovojöro gagovëvobe va'ë'e. Sarerëmibe gagovëvobe va'iramu ae aho'obëhe muorovo'i gagovo'iramu nie'u va'lëne jio'ë'e. ⁹Nie'u va'lëne jië'ëro sa'ae bövioho ruë numë tagavoromo God-are aribövie hesi amo börömore riravaruoho muorovëmi'i numëvo'ë'e.

Numëvo'iramu vënëro ö'idöre jioromo ruvebiromo ravëvo barë'ë'e.
 10 Ravëvo barë'iramu Satan ë aribövi sarerëmiromo gagovëvade aho
 babu'ö'iramu vënëhu munë ravoromo girosjiomoromo e'u börömo va'lëne
 jiajire be'abue'ë'e. Urimo mi sisëhu'o hesi sareri'e jö majëhijaje ahu'o
 ba'amëvego abo rireromo'iröhire ë be'abue'ë'e. Be'abueromo mi sisëho
 o sareri'e jö majëhijaje aho o Satan ëho jaburo vae majae hara'uemu
 hara'uobe va'lë'ö.

**Ae aho'obëhe God-are nurire riravego jabiesi muoho mae
 o sisë jiego God-hu ma-ioro'ioremu mevoröhe jöhoje.**

11 Ëhi ë'ë'ö. Röhu gavodeje a masijehu raromarue ëhi jië'e ajivë'e röho
 böromore ae gemu hijamu. Hi'ego aehu huruomo va'aruëhi sa'ahu'o
 ö'idöhu'o ëhi arua anumiae va'ego röhu ijoho bogojiohijo. 12 Ëhi'amu
 gavodeje vuovëvë'e aribövioho ininore va'o masijore ë röho ma hesi
 nunire riravamu. Riravo'ego suri surioho jivo'amohijo. Röhu suri suri
 göho ëho maro raromemu raromo'iröhe aribövi jabiesi iho jajivo'amë'e
 suroho jiovohijo. O suri suri ioro'ioroho ëho ae aho'o mu vaebe rovare
 jöho jajivo'amë'e jiohijo. Ëröhö mare hijaje ahuro suri surioho adahohijo
 gal'i di ahuro mu maho vaejë'e jiego di ahuro mu sisëho vaejë'e jiego.
 Ëho garomo uëhijo: Mu mae vaejë'e javaje manö va'ëjo. Mu sisë vaejë'e
 javaje sisénö va'ëjo. 13 Vuovare aribövi ioro'iorohuro sö jove iromo vuovo
 momorö'özjë'ëro jië'ëro rojomoromo ioro'iorohuro vuovë'e ariböviehu
 raromaruire ë jioromo ri'öromo rueruomohijo. Rue'ego röho mare
 hijaje ahuro ae gemu gemu mevo garomo mu mae vaejadoho o mu sisë
 vaejadoho manaho ëhi bojamilego baebe va'ohijo. 14 Röhu vuovarue
 vöröhu'o a vuovego bahijarue öri ari'ohu'o ëhu'o ma-ioro'ioremu
 bu'ö'ego vënëhu ravoromo e'u börömo va'lëne jiajire ë abue'ego ijonöho
 vuovarue öroho bogojiohijo. Röhu vënëhu ravoromo e'u börömo va'lëne
 jiaje hesi bëhoho ae rahu sisë vaejë'ëro vuovoromo ri'özjë'ëro röhu maho
 vuovoromo ë e'u va'lënire abueröhe jöhoje. 15 Ae rahu mae raromemu
 raromo'iröhe surire hesi iho bogojië'oho ëhi jië'e aribövioho ujuoho
 ruruhö'ö'ego e'u va'lëne vënëhu ravajire ë rireromohijo.

God-hu ö'idö sa'a bövi bise'o i'o avoho'iröhe jöhoje.

21 1 Ëhi'amu gavodeje ö'idö i'ohu'o sa'a i'ohu'o jiamu ö'idö
 mamiohu'o sa'a mamiohu'o sisëre' barëjë'ëro. Sö jove urimo
 jiadoho bogojiohijo. 2 Ëhi garomo gavodeje God-are amo böröme hesi
 ihoho Jerusalem amo i'e ö'idöre God-hu hijajire jioromo ruvebijamu.
 Magonahehu masu'irögoro baruohuro gajöro sino avohoravarüehi ë amo
 i'oho ëhi avohë'e jiohijo. 3 Ëhi jiamu gagorovo hejodeje röho mare ma-
 darugo'o uvavamu: Jöe hehëjo. Avevejö'oho God-are javu maho a ririro
 jië'ëro huro a'o gemu mae hinövo'ajëjo. Jabumë hesi aribövie jëvo'i huro

jabu'o gemu mae hiromo muebejëvonövo'ajëjo jabisi Börömëro jië'ëro.

⁴Muebejëvoromo nuni jovoho miorëho'ajëjo. Ijonöho aho bogo vuovëvo'i bogo nivo'i huë vavaenoho vi'ehoho bogo baeruomo'ajëjo mu mamioho mami'e barëjë'ëro jië'ëro.

⁵Ëhi uvo'ego röho mare hijaje ahuro uvavohijo: Jöe hehëjo. Naro bövie bise'e i'ëremu bamajëjo. I'ëremu bamajë uvonugoromo uehijo: Ëjöho bogo sareroho jio'i iae jö mae höjo. Ëhuni suroro jajivonëjo. ⁶Ëhi ueromo uehijo: Muoho iae barëjajëjo. Na urimo ni'l'i'vevadoho röhu ijo tugoho'ioho ëhi gemuoho jevo'ajëjo. Mue aho'o aevodoho ëhi vae barë'irodoho jevajëjo. Ae rahu huë girihëvë'oho naro sa'a gagore rojomaje jovoho vuoromo suvuore bojëmi'ejöjo ue'ahego i'ovëvo'iröhego. ⁷Ae rahu mu sisë ruahö'özjë'oho aviëhi jië'e huë maho nasi örire bae'a'ajëjo. Na hesi Börömoho God jevo'i hu nasi harihe jio'a'ajëjo. ⁸A'i juhuonivoromo mu vuonugarue aribövioho sareri sareri'e aribövioho mu sisë gö gö vaejarue aribövioho a muo'amarue aribövioho önöle jijiharue aribövioho iro oso'e vaejarue aribövioho inömo sisë aru'aho'e höromo uvene aho röjahï'amarue aribövioho jö sareri'e atarue aribövioho aho'obëhe ëhi jië'e aribövi jabisi öri ari'oho e'u börömo va'ëne munë vënehu ravoromo girosijiomajire ë jio'a'ajëjo. Ëhesi bëhoho ë aribövioho mami'e vuovëvadoho röhu maho vuovoromo ë va'o raromoruomo'ajëjo.

Jerusalem amo i'o hesi jöhoje.

⁹Röhu urimo anerae 7 ramare vöröho 7 otehö'öjamu evare bövie bise'e ijo tugoho'i sisérë'amadeje. Mami'e ëhi ë'are anerae aho'obëhe 7 röhu gemuëro rueromo uehijo: Rovego na röjahijego Sheep Harihu hesi vaboro i'e masuvajoho gavëjo. ¹⁰Ëhi uenugoromo God-are Aru'ahohuro nasi simanoho huotoveho'ego ë anerahuro baejevoromo dö mare ajiomoromo dahoru börömo ëgobövire ë ruehijo. Baejevo rueromo röjehijamu gavodeje God-are Amo Böröme hesi ihoho Jerusalem ö'idöre God-hu hijajire jioromo ruvebijamu. ¹¹Ëamohuro God-are ajoho baejë'ëro ëhu'ëro ajivohijo. Ajivoromo ma-mabëhe ajivo barëjë'e jiohijo. Munë mabëhe hesi ihe jasper ajivajëhi ëhi ajivohijo. ¹²Röhu ë amo hesi rejojo ëgo ëgobövi mae jiohijo. Rejo hesi ojoho aho'obëhe 12 jio rova'ohijo. Anerae aho'obëhe 12 oje gemu gemu riravo rova'ohijo. Israel rajo jabisi agane 12 jabisi ihoho gemu gemu ojo ahore jajivo'amo va'ë'e jiohijo. ¹³Maja höröjajinöho oje aho'o niö'i gemu jiohijo. Maja beva'ajinöho oje niö'i gemu jiohijo. Ruënöho niö'i gemu viënöho niö'i gemu ëhi jiohijo. ¹⁴Ëamo rejo hesi uhuroho munë aho'obëhe 12 ruhë'e jië'ëro ëhu'ëro rejojo bibivoromo namihijo. Ëmunë ruho va'are ahore God-are Sheep Harihu hesi apostle ömo'öme 12 jabisi ihe gemu gemu jajivo'amo va'ë'e jiohijo.

¹⁵Röhu na'o jö jövaje anerahuro gold-ehu avohare vahu baejaruoho övoro baejë'e jiohijo amo bövi hesi vahuoho o amo rejoju'o ojohu'o ëho

jabesi vahuoho bae'iröhëro. ¹⁶Röhu ë amo böromoho ionı göho ionı göho ruhënöho numënöho vahuvojadoho hesi vahuoho ma-gemuoho jiohijo. Anerahuro gold ahoho bava'oromo amo böromo hesi vahuoho vahuvo garomo gavadeje amo hesi égoho 2,400 kilometre jio'i hesi bunohu'o döre ajiomadaho'u jabesi vahuoho gemuoho jiamu. ¹⁷O anerahuro amo hesi rejo vahuoho vahuvo garomo gavadeje rejo döre ajiomadaho 60 metre jiamu. Jabuhu vahuvo gavarühi éhi gavadeje. ¹⁸Röhu amo rejoho munë nu ano'o mabëhëro vaejé'e jiohijo. Munë hesi ihoho jasper-je. O amo bövioho ma-gold-ëremu avohë'ero ma-ajëro jië'ëro ruënörire öri ari'ohu'o ga'a'anue. ¹⁹Röhu amo rejo bibivo'iröhëgo rejo uhure bahijare munëho munë mabëhe nu ano'e gö gö avohoromo bahijë'e jiohijo. Munë number 1 hesi ihoho jasper ajivë'e ma-mabëhe jiohijo. Munë number 2 hesi ihoho saphire nuogu'e ma-mabëhe jiohijo. Munë number 3 hesi ihoho agate mahu guho'e jiohijo. Munë number 4 hesi ihoho emerald rövë'e ijo hano val'ëne jiohijo. ²⁰Munë number 5 hesi ihoho onyx hesi nu ano'e gö gö kavüe'e jionövo ajivë'e jionövohijo. Munë number 6 hesi ihoho carnelian kavüe'e jiohijo. Munë number 7 hesi ihoho quartz hövë'e jiohijo. Munë number 8 hesi ihoho beryl ijo hano val'ëne jiohijo. Munë number 9 hesi ihoho topaz hövo avohë'e jiohijo. Munë number 10 hesi ihoho chalcedony rövoromo hövanovë'e jiohijo. Munë number 11 hesi ihoho turquoise nuogu'e jiohijo. Munë number 12 hesi ihoho amethyst rövoromo kavuanovë'e jiohijo. Munë aho'obëhe 12 jabesi nu ano'e gö gö éhi jio'amohijo. ²¹Röhu rejo oje aho'obëhe 12 jabesi tugoharuoho ého nienia ha'ose aho'obëhe 12 jiohijo. Oje gemu gemu nienia ha'ose gemu gemu éhi jiobe va'ohijo. Röhu amo hesi öri böromoho ma-gold-ëremu avohë'ero ma-ajëro jië'ëro ruënörire öri ari'ohu'o ga'a'anue.

²²Röhu gavodeje God rajahijarue javu böromoho bogojamu. Bada God daruge aho'o baejé'e ahu'o hesi Sheep Harihohu'o ého jabu bëhi maro jëvë'ego éhuni bogo osaremuoho rajëhi'i dinö'e dinö'e God'o hesi Sheep Harihohu'o ë rajëhiruomohijo. ²³O bëhoho rabëni majahu'o manaerohu'o ë amoroho bamoromo ajivojöro. God-are ajoħuro amoho ajivoromo God-are Sheep Harihohuro iro val'ëne amoho ajivajeje. ²⁴Ajivo'iramu sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövioho ë amo hesi ajire jijihonövo'ë'ö. Sa'are masije riravarue ariböviohuro jabesi bövie bise'e nu ano'o mabëhe gavaruoho ë amore ujuoho rue'ë'ö. ²⁵Éamoroho vahioho bogojio'ë'le. Majae vahie bogojio'i ma-majae jiemu jio'iramu amo rejo ojoho bogo tugohonövo jiovonövo'i ma-ëhi jiovo nugo'ë'ö. ²⁶Sa'ae dinö'e dinö'e raromarue ariböviohuro jabesi mu maho inömo maho ë amore ujuoho rueruomo'ë'le. ²⁷Va'inumi'e muoho bogo mae bogo barueruomo'ë'le. Mu sisë gö gö vaejarue aribövioho o sareri'e jö atarue aribövioho bogo ë amoroho rueruomo'i a'i mae raromemu raromo'iröhe aribövi jabesi iho Sheep Harihu hesi surire jajivo'amade ë ariböviohuremu ë amoroho rueruomo'ë'le.

22 ¹Ëhi'amu iae ë anerahuro röjehijamu gavodeje a i'ovëvoröhe jovoho ajivo barejë'e rova'amu. Jovoho God'o hesi Sheep Harihohu'o jabuhu arijarue röho mare jioromo ruehijo. ²Röho mare jioromo rueromo amore öri börömo hesi ririre rova'ohijo. Jovoho ririre rova'i a i'ovëvo'iröhe ijoho ionire ionire riravobe va'ohijo. Vadune gemu gemu röhu vae 12 12 bajoho ëhi raejajeje manaere gemu gemu. Ëijo hano hesi bëhoho sa'aе dinö'e dinö'e raromarue aribövi marëjëvo'iröhoho jiohijo. ³A'i God-hu bijönimaje bövoho bise'oho ijonöho ë dirö'oho bogojio'ë'e.

God'o hesi Sheep Harihohu'o jabuhu masijo vaeromo arijarue röho maho ë jio'ë'e. God-are mu vaejaharue ariböviohuro hu ë rajahinövo'ë'ö. ⁴Rajahromo hesi nu ano'oho ganövo'ë'ö. Hesi ihoho jabesi varijore jajivo'amë'e jio'ë'e. ⁵Röhu vahioho ijonöho bogojio'ë'e. Iro hesi ajohu'o maja hesi ajohu'o ajivëvo'iröhe bëhoho bogojio'ë'e. A'i Bada God-are ajohuro ajivëvonövo'ë'e. Ajivëvo'iramu jabumëro ioro'ioremu masije riravoromo öri ari'oho muebebe va'oruomo'ë'e.

Iesu rueröhe jöhoje.

⁶Röhu ë anerahuro uehijo: Ave jöe aho'o hejanuoho iae mae-ëjo. Bogo sareroho höjo. Bada God hesi Aru'aho a jabisi simanore bamëhego ae jö majëhijarue aho God-ro hesi aneraho na remö'özade höjo naro rueromo röjëhijego hesi mu vaejaharuje ariböviohuro garomo uvo'irarijego: God-ro nimo'ego majae ijonöho ëhi ëhi jië'e muohuro nosi örire rue'lë'ajëjo. Ëhi uehijo.

⁷Röhu Iesuro uve: Jöe hehëjo. Na ma-burëro ö'ië'ajëjo. God-are jö börömoho ave surire jajivë'e höjo. Ëhuni ae rahu ejë'oho huë mabëhe jioruomo'ajëjo. Ëhi uve.

⁸Röhu naehu jajivode jö hesi muoho aho'obëhe John naro heromo gavë'e jeve. Heromo ganugoromo ë mu röjehijade aneraho naro uvene aho röjahi'irögöro hesi höru'ere ague aho hijodeje. ⁹Ëhi'o'ego uehijo: Bogave ëhioho ë'iranëjo. Jaehu God-are mu vaejanue ëhi jië'e muoho vaejaje ae gemuoho jevajëjo. O jasi ö mueno'ohu'o jö God-aro baeromo majëhijaruoho o jaehu jajivanue surire jö ejaho'iröhe ariböviohuro jabuhu God-are mu vaejaruëhi na'o ëhi ë'aje ae gemuoho jevajëjo. Ëhuni nadi na rajehi'i God gemu rajahijëjo. ¹⁰Ëhi uenugoromo uehijo: Ijonö jioröhe mu hesi jö ave surire jajivanuoho nadi subivëhonëjo ë hesi majaho dunovë'e jiaje. ¹¹Ae rahu mu sisë vaejaruoho ëhi vaemu vaebe va'oruomo'ajëjo. Ae rahu va'inumi'e mu uehorovaruoho ëhi uehorovemu uehorovobe va'oruomo'ajëjo. Ae rahu God gemu uehorovaruoho ëhi uehorovemu uehorovobe va'oruomo'ajëjo. Ae rahu God gemu uehorovaruoho ëhi uehorovemu uehorovobe va'oruomo'ajëjo.

¹²Röhu Iesuro uve: Jöe hehëjo. Na ma-burëro ö'ië'ajëjo. Jemesi mu hesi suvuoroho ujuohoromo ö'ejöjo mu diehi diehi mae o bisemu sisë'i

sisë'i vaejarijéhi ae gö gö suvuoroho éhi bövie o bise'e bojëmi'irodëni.
 13 Na urimo ni'l'i'vevadoho röhu ijo tugoho'ioho éhi gemuoho jevo'ajéjo.
 Na aeo'i jevadoho röhu ijönö jevo'ajéjo. Mue aho'o aevodoho éhi vae
 barë'irodoho jevajéjo.

14 Ae rahu niögu u'o'amaruoho huë mabëhe jioruomajéjo. Éhi jië'e
 aribövioho naro uë'iramu a i'ovëvo'iröhe ijo hesi bajoho iromo amo rejo
 hesi ojoho ruahoromo amo börömore rueruomo'ajéjo. 15 A'i mu sisë gö
 gö vaejarue aribövioho iro oso'e vaejarue aribövioho önö'e jijiharue
 aribövioho a muo'amarue aribövioho inömo sisë aru'aho'e höromo
 uvene aho röjahi'amarue aribövioho sareri'e mu nimoromo vaejarue
 aribövioho éhi jië'e aribövioho ave amoroho bogo rueruomo'i ma-rori'o
 jioruomo'ajéjo.

16 Iesu naro nasi aneraho nugö'öjë'e jevajéjo ë jöho huruoho majëhijego
 ekaresiae gö gö he'irarijego. Na a böröme David-are ujoho jevajéjo.
 Sisonuvego ajivaje mujöroho va'ëne jevajéjo. Iesuro éhi uve.

17 Röhu God-are Aru'ahohu'o Sheep Harihehu i'e masuvade
 magonahohu'o jaburo niö'iro uvö: Ruehëjo. O ave jö he'irarije aribövioho
 jemë'o uvore: Ruehëjo. O ae rahu huë girihëvë'oho jemëro ruehe.
 Nimë'oho rueromo a i'ovëvo'iröhe jovoho ma-ire. Manaho bogojio'ë'e.

Ijo tugoho'i jöhoje.

18 Röhu John naro God-are jö börömoho ave surire jajivë'e jeve. Éhuni
 naehu jajivode jö he'irarije ariböviohumë ave jö majëhi'ië'ajoho avoho
 here. Naehu jajivode jöho ae rahu gö'o döre éma jajivë'oho ave surire
 jajivode i'uoho God-ro ë aho bojam'ië'e. 19 O ae rahu uvë'oho: John-hu
 jajivade jö ë hesi vituoho sisë höromo dodure bu'öjë'oho God-ro uvo'ë'e:
 Éhi jië'e aho sisë höromo dodure bu'ö'ë'e. Dodure bu'ö'iramu ave surire
 jajivode a i'ovëvo'iröhe ijo bajoho bogo il'ë'e. O ave surire jajivode God-are
 amo börömoroho bogo va'ë'e.

20 John naehu jajivode jö mae hö uvaje Ahuro uve: Iae na ma-burëro
 ö'ië'ajéjo. Bada Iesu iae mae uvanue. De je rove.

21 Bada Iesuro jemë aho'o huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.